Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque électronique suisse

LVCIANI SAMOSATENI OPERVM

Tomus III.

Cum
GILBERTI COGNATI
&
IOANNIS SAMBVCI
Annotationibus,

Quæ ad finem cuiuſque DIALOGI
auctiores & emendatiores
ſunt adiecta.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK BASEL

BASILEÆ.

MUSEUM
REM. FÆSCH
BASIL.

DEORVM Dialogi.

ΗΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΣ. IVNONIS ET Iouis.

Iacobo Micyllo interprete.

ΗΡΑ. Ὁρᾷς τὸν Ἰξίονα τοῦτον, ὦ Ζεῦ; ποιόν τινα τὸν τρόπον ἐστὶν ἡμῖν; Ζ. ἄνθρωπον ἀγαθὸν, ὦ Ἥρα, καὶ συμποτικὸν· ὁ γοῦν ἄρτι σωθεὶς ἡμῖν, ἀνάξιος ἦν τῆς συμποσίου ταύτης. Ηρα. ἀλλ' ἀνάξιός ἐστι, ὑβριστὴς γὰρ ὤν, ὥστε καὶ μνηστῆναι σοι. Ζ. τί δ' ὕβρισεν; καὶ γὰρ οἶμαι, καὶ ἐμοὶ ἀλγέσει. Ηρα. τί δ' ἄλλο καὶ γὰρ αἰσχύνομαι ἅπαξ αὐτὸ εἰπεῖν ὅτι ἐτόλμησεν. Ζ. καὶ μᾶλλον δὴ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἔοικεν ἄρα, ὅταν καὶ αἰσχροῖς ἐπιχειρεῖσαι, μὴ ὄν γε ἐπέρα τινά; σωφρονεῖ γὰρ ὁ ποιόν τι τὸ αἰσχρὸν,

IVNO. IXIONEM hûc vides, Iupiter? grabúsnã moribus affectum putas? IVP. Hominem esse vtilẽ, Iuno, & combibonem: non enim cõuersaretur nobiscum, si indignus conuiuio foret. IVN. At indignus est, contumelioſus certè existens. quapropter nõ ampliùs conuersetur nobiscum IVP. Quid autem cõtumeliæ intulit? oportet enim (vt puto) & me scire. IVN. Quid verò aliud? Etenim erubesco dicere ipsum: tale est quod sibi sumpsit. IVP. Atqui ob hoc tantò etiam magis dicere debebas, in quantum ille turpia quoque conatus est. Num igitur solicitauit aliquam ad stuprum? intelligo enim cuiusmodi turpe sit,

ὅπερ ἂρ ὀκνήσας εἰπεῖν. Ηρ. αὐτὰ ἐμὶ, ὐκ ἄλλην τινα, ὦ Ζεῦ, πολλὴ ἤδη χρόνον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀτενὴς ἀφιέμην εἰς ἐμέ. ὁ δὲ καὶ ἔστενε πάνυ, καὶ ἔστοτε μὲν ἔσα παρελοίλιν ὧν Γανυμήδη τὸ ἔκπωμα, ὁ δ' ἔτι ἐν αὐτῷ λιπεῖν ἔφη μέλλειν. καὶ λαβὼν ἐφίλει μικρὸν, καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσῆγε, καὶ αὖθις ἀφιέμην εἰς ἐμέ. ταῦτα ἤδη συνίην ἐρωτικὰ ὄντα, καὶ ἐπιπολὺ μὲν ἐβουλόμην λέγειν πρὸς σὲ, καὶ ὅμως πανσασθαι τῆς μανίας τὸν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ καὶ λόγος ἐτόλμησέ μοι προσγενέσθαι, ἐγὼ μὲν ἀφεῖσα αὐτὸν ἔτι δακρύοντα, προκυλινδόμενον, ἐπιφραξαμένη τὰ ὦτα ὡς μὴ δὲ ἀκούσαιμι αὐτοῦ ὑβριστικὰ ἱκετεύοντος, ἀπῆλθόν σοι φράσουσα. σὺ δὲ αὐτὸς ὅρα ὅπως μέτεισι τὸν ἄνδρα. Ζ. εὖγε ὁ λατάραξ ἐπ' ἐμὲ αὐτὸν, καὶ μέχρι τῆς Ηρας γάμων; ζοιζόν ἐμὲ quòd reformidaueris dicere. IVN. Ipsam me, non aliam quampiam Iupiter, longo iam tempore. Ac primùm quidem ignorabam quid rei esset cur attentè adeò in me aspiceret: ille autem etiam ingemiscebat, & sublachrymabatur: & si quando bibens tradidissem Ganymedi poculum, hic petebat ex eo iam ipso bibere, & capiens osculabatur interea, & ad oculos admouebat, & rursus prospectum in me intendebat: hæc intelligebam amatoria esse: & multo quidem tempore verecundabar dicere ad te, putabamq; cessaturum à furore hominem. Postquam verò & sermones ausus es mihi adhibere, ego dimittens illum adhuc lachrymantem, & ad genua prouolutum, obturatis auribus, vt ne contumeliâs supplicantis illius audirem, abijt vt tibi dicerem. Tu verò ipse vide quomodo explores virum. IVPIT. Euge, sceleratus ille, in me ipsum, & vsque ad Iunonis nuptias etiam? adeóne inebrio-

μεθύσθη τὴ νέκταρ ; ἀπ' ἡμεῖς τούτων αἴτιοι, καὶ πέρα τῆ μετρίης φιλάνθρωποι, ἴσε καὶ συμπότας αὐτὲς ἐποιησάμεθα. συγγνωσὸὶ ὖν, εἰ πόνηρὸς ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντες ὐράνια λάθη, καὶ οἷα ἴσως ἄλλον ἐπὶ γῆς, ἐπιθυμήσαν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔστι ἀλόντα. ὁ δ' ἔρως, βίαιόν τι ὄν, καὶ ἐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀπὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Ηρ. σὺ μὲν καὶ πάνυ οὕτως εἶ ἀκρατὴς τῆς ὀργῆς, καὶ ἄγεσθαι, καὶ φέρεσθαι τῆς ῥινός, φασὶν, ἕλκων. καὶ ἔπη αὐτῷ, ἔνθα ἂν ἡγῆται σοι, καὶ ἀπαράλλης ῥᾳδίως ἐς ὅ, τι ἂν κελεύσῃ. καὶ ὅλως κτῆμα καὶ παιδιὰ τὸ ἔρωτος σύγε. καὶ νῦν τὸν Ιξίονι οἶδα καθότι συγγνώμην ἀπονέμεις, ὅτι καὶ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτῆ τλῆναι, ἅ σοι τὸν Πειρίθουν ἔτεκεν. Ζ. ἔτι γὰρ σὺ μέμνησαι ἐκείνων, ἔτι ἐμὲ ἔπαξα

inebriatus est nectare? Cæterùm nos authores horum sumus, & vltra modum amatores hominum, qui quidem & conuiuatores nostros ipsos fecimus. Digni igitur venia sunt, si bibentes similia, atque eadem nobiscum: deinde & aspicientes cœlestes istas formas, & quales nunquam viderunt in terra, concupiuerunt frui illis, amore capti videlicet. Est autem amor violentum quiddam, & non hominibus solùm imperat, sed & nobis ipsis interdum. IVN. *Tuus quidem & valde hic dominus est, & [a] ducit te, & fert naso (vt aiunt) trahens, & sequeris ipsum quòcunque duxerit te, & immutaris facilè in quodcunque iusserit, & prorsus possessio & ludus Amoris es tu. Et nunc Ixioni scio quòd*

veniam tribuis, vt qui & ipse adulterio cognoueris aliquando illius vxorem quæ tibi Pirithoum peperit. IVP. I T. *Adhuc enim tu meministi illorum, si quid ego lu-*

ξα ἐς γῆν καταβῆναι. ἀτὰρ οἶσθα, ὦ μοι δοκεῖ περὶ τοῦ Ἰξίονος; διαλέξαι μὲν μηδαμῶς αὐτὸν, μηδ' ἀποθεῖν τοῦ συμποσίου. σκαιὸν γάρ. ἐπὶ δ' ἐρᾷ, νὴ ὡς φησι, δακρύει, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ηρ. τί, ὦ Ζεῦ; φίλια γάρ μή τι ὑβριστικὸν ἢ σὺ ἄπτης. Ζ. ἠλαμῶς. ἀπ' εἰδώλου γὰρ νεφέλης πλασάμενοι αὐτῇ οἱ ὅμοιον, ἐπειδὰν λυθῇ τὸ συμπόσιον, διαχεῖν ἀφροντιστεῖ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀπὸ τοῦ ἔρωτος, παρακαταλαλίνωμεν αὐτῷ φέροντες. οὕτω γὰρ παύσαιτο ἀνιώμενος, οἰηθεὶς τετυχηκέναι τῆς ἐπιθυμίας. Ηρα. ὄπαγε. μὴ ὄφελόν ποτε ἐκεῖσε, τῶν ὑπὲρ αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζ. ὅμως ἀπόμενον, ὦ Ηρα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοις δεινὸν ἀπὸ τοῦ πλάσματος, εἰ νεφέλη ὁ Ἰξίων συνείη; Ηρα. ἀλλὰ νεφέλη ἐγὼ ἐν δόξω, καὶ τὸ αἰσχρὸν ἐπ' ἐμοὶ ποιήσει διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ζ. ἆρ' τοῦτο φής.

si in terram deſcendens. Sed nôſti quid mihi videatur de Ixione? multandum quidem ipſum nequaquam, neque à conuiuio extrudendum eſſe. ruſticum enim foret. Sed quia amat, &, vt ais, lachrymatur, & intolerabilia patitur. IVN. *Quidnam, ô Iupiter? metuo enim ne & tu contumelioſum aliquid dicas.* IVPIT. *Nequaquam: ſed* [b] *ſimulachrum ex nube fingentes tibi ſimile, poſtquam ſolutum fuerit conuiuium, & ille vigilat (vt par eſt) præamore, ad concubitum adhibeamus, ipſi afferentes. ſic enim ab angendo animo fortaſsis deſiſtet, putans ſe conſecutum eſſe deſiderium.* IVN. *Apage, vt nunquam quicquam tempeſtiuum illi contingat, quando ea ita quæ ſupra ipſum ſunt, concupiſcit.* IVPIT. *Attamen patere, ô Iuno. Quid enim adeò graue tibi accidet ex hoc figmento, ſi cũ nube Ixion cõgredietur?* IVN. *Sed nubes ego eſſe apparebo, & turpitudinẽ iſtam in me cõmittet propter ſimilitudinẽ.* IVP. *Nihil iſtud dicis.*

φής. ὅτι γὰρ ἐν νεφέλῃ ποτὲ Ἥρα γήσεται· ἆρ', ὅτι σὺ νεφέλη, ὁ δὲ Ἰξίων μόνον ἐξαπατήσεται. Η. ἀλλὰ οἷοι πάντες ἄνθρωποι ἀλαζόνες ἐσμέν, αὐχήσει καταβὰς ἴσως, καὶ διηγήσεται ἅπασι, λέγων συγγεγονέναι τῇ Ἥρᾳ, καὶ σύνισμεν ἤδη τὸν Δία, καὶ πάνυ τάχα ἐρᾷν μου φήσας· αὐτῷ, οἱ δὲ πιστεύσουσιν, ὅτι ἀδύνατος ἦν νεφέλῃ συνελθεῖν. Ζ. ὀκνῶ λέγειν τι δεινὸν ἔπη. ἐς τὴν ἄλλως ὑπερηφανίαν, προχεῖ ἄθλιος προσελθὼν, συμπεριφερήσεται μετ' αὐτῆς ἀεὶ, καὶ πόνον ἄπαυστον ἕξει, δίκην διδοὺς τῆς ἔρωτος. Ηρα. ἐγὼ δὲ λευκὸν τὸν τόνον ἀεὶ δι' μεγαλαυχίας.

dicis. neq; enim nubes hæc vnquam Iuno erit, neque tu nubes: Ixion autē solùm decipietur. IVN. Sed (vt omnes homines arrogātes sunt) gloriabitur descendens forsitan, & narrabit omnibus, dicens coisse cum Iunone, & Iouis riualem esse. forsitan etiā dixerit me ipsum amare: illi verò credetur, quando nō viderūt quomodo cū nube coierit. IVP. Igitur si quid tale dixerit, in infernū præcipitabitur, & ac rotæ miser alligatus, cū ipsa perpetuò circumuoluetur, et laborem nunquam cessaturum sustinebit: pœnas videlicet has pro amore dependens. IVN. Non enim graue hoc quidem ob iactantiam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

CONqueritur Iuno apud Iouem se de stupro ab Ixione appellatam. De Ixione notissima fabula est, quā ex Pindari interprete εἰσ. β. aliàs attingemus, in postrema Saturnalium epistola fortassis.

a DVCIT te & fert naso, vt aiunt, trahens.] *Erasmus noster sic transtulit: Iste quidem modis omnibus tibi dominatur, ducitque te, & circumagit ipsa, quòd dici solet, nare trahens. Hoc rursus Lucianus vsus est in Hermotimo, siue de Sectis, vbi plura ex eodem Erasmo annotauimus.*

b Simulachrum ex nube.] *Ixion Iunonem persequutus, eiq; stuprum inferre conatus, in nube libidinē suam exprompsit, specie deceptus.* *c* Acrotę.] *Ixion cùm Iunonem ad adulteriū sollicitauerat, pœnas dat apud inferos. Nam perpetua rotæ vertigine circumtorquetur, de quo sic Tibullus:*

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi,
Versantur sceleri noxia mēbra rotæ. *Ouid. 4. Met.*
Voluitur Ixion & se sequiturq; fugitq;.

Ea fusiùs explanantur in 10. Metam. Ouid. & in 6. Aen. Virg.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΚΑΙ Σελλώης.

VENERIS ET Lunæ.

Iacobo Micyllo interprete.

VENVS.

Τί ταῦτα, ὦ Σιλλώη, φασὶ ποιεῖν σε, ἐπότ' ἂν κατὰ τὴν Καρίαν ἴῃς, ἱσάναι μέν σε τὸ ζεῦγος, ἐφορῶσαν ἐς τὸν Ενδυμίονα κατὰ δουλα ὑπαίθριον, ἄτε καινηγέτιν ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ καταβαίνειν ἐπ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. Σι. ἐρώτα, ὦ Ἀφροδίτη, τὸν σὸν υἱόν, ὅς μοι τούτων αἴτιος. Ἀφρο. ἔα ἐκεῖνον· ὑβριστὴς ὅδε, ἐμὶ γὰρ αὐτῷ τὴν μητέρα οἷα δὴ ἀδικήσαντι, ἄρτι μὲν ἐς τὴν Ἰδην κατάγων, Ἀγχίσου ἕνεκα τοῦ Ἰλιέως. ἄρτι δ' ἐς τὸν Λίβανον, ἐπὶ τὸ Ασσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τῇ Περσεφόνῃ ἐπίφθονον·

QVid haec, ô Luna, facere te aiūt, quoties ad Cariā peruenis, vt currū sistas, ac desuper aspectes [a] Endymionē dormientē sub dio tanquā venatorē aliquem: interdū autem etiam descendas ad ipsum ex media via? LVN. Interroga, ô Venus, filium tuū, qui mihi harum rerum author est. VENVS. Sine: contumeliosus ille est. [b] Me quippe matrem ipsius quibus modis affecit? nunc quidem in Idam adigens Anchisæ causa Troiani: nunc autē in Libanum ad [c] Assyrium illum adolescentem, quem & Proserpinæ desiderabilem

σφ ποιήσας, ἐξ ἡμίσεας
ἐφαλετό μι τὸν ἡράκλεον,
ὥστι πολλάκις ἀπείλησα, ἢ
μὴ παύσεται ζιαῦτα ποιῶν,
κλάσειν μὲν αὐτῦ τὰ τόξα,
καὶ τὴν φάρετραν, πτερορ-
ῥύσειν δ' καὶ τὰ πτερά. ἤδη
δ καὶ πολλὰς αὐτῷ ἐνέτεινα
εἰς τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ.
ὁ δ' ἐκ οἶδ' ὅπως τὸ παραυ-
τίκα δειλιὰς, καὶ ἱκετεύων,
μετ' ὀλίγον ἐπιλέλησται ἁ-
πάντων. ἀτὰρ ἀπέ μοι, καλὸς
πὸς ὁ Ενδυμίων ἐσίν; ὑπα-
ραμύθιόν γὲ ἔτω τὸ λυπῦν. Σ. ἐμὶ μὲν οὐ πάνυ καλὸς,
ὦ Αφροδίτη, δοκῶ, καὶ
μάλιτα ὅταν ἐπιβαλόμενος
ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύ-
δα καθεύδω, τῇ λαιᾷ μὲν
ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ
τῦς χαρὸς ὑποῤῥέοντα. ἡ
δεξιὰ δ, περὶ τὴν κεφα-
λὴν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλα-
σμένη ἐπιφέρεται, τὸ πρόσ-
πον περιειλυμένη. ὀλίγον ἐπὶ τῦ
ὕπνυ κεκυμένον, ἀναφαίνει
τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἄθμα,
τότε δίνων ἐγὼ ἀφοφητὶ
κατιδὼν

lem fecit, & me ex dimidia parte amoribus meis priuauit. Quare iam sæpe illi interminata sum: ni desinat talia facere, fracturam esse me ipsius & arcus & pharetram: amputaturam autem etiam alas: Iampridem verò & plagas ipsi in nates incussi sandalio: sed ille, nescio quo pacto, tum quidem statim metuens ac supplicans, paulò pòst omnium obliuiscitur. Verùm dic mihi, formosúsne Endymion iste est? Nam hoc quidem solatio fuerit malo huic. LVN. Mihi quidem etiam admodum formosus, ô Venus, videtur, & maximè quando instrata super rupem chlamyde dormit, læua tenens sagittas paulatim è manu prolabentes. Dextra autem circa caput sursum versus reflexa, decorem affert faciei, cui circunfunditur. Ipse verò solutus somno, anhelat ambrosium illũ halitum. Tunc igitur tacitè equidem, & sine

καθιῶσα, ἵν' ἄφρων τῶν λαχτύλων βιβυκῆς, ὡς ἂν μὴ ἀνιγερόμῃ ἐκταραχθείη. οἶσθα τί ἄρ' ἔφη σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἀχθομαί γε ὑπὸ τῷ ἔρωτι.

vllo strepitu descendens, ac summis digitis insistés, vt ne expergefactus ille perturbari possit. Scis igitur quid tibi post hæc dictura fuerim, sed pereo equidem amore.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ENDYMIONEM dormientem.] *Endymionẽ in monte Cariæ Latmo, diuturno somno iacentem, Luna ita adamasse fertur, vt sæpe ad ipsum de cælo descenderit. Occasio fabulæ inde sumpta videtur, quòd Endymion motum Lunæ primus obseruâsse, atque alijs ostendisse dicitur, teste Plin. lib. 2. cap. 9.*

b Me matrem ipsius.] *Conqueritur quoque de filij sui nequitia in amore fugitiuo, carmine scripto.* c Assyrium illum adolescentem.] *Assyrij enim præ cæteris studiosi & periti rerum Magicarum fuerunt, & veneficiorum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

μυθικὸς quòd Luna deperiat Endymionem, & ἀδυνατός.

Cynthia perpulchri capitur forma Endymionis,
Quem solita è media visere sæpe via est.
Pòst etiam queritur Cytherëia mater Amoris,
De gnati factis, nequitiaq; graui.

QVID hæc, ô Luna.] τὸ ἴγκλημα κατ' ἀφήγησιν θαυμαστικόν. Interroga, ô Venus, filium.] μετάστασις ἀφαιρετική. Sine: contumelioſus ille est.] παρομολογία ἀδυνατὴ ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος κατ' ἀπαρίθμησιν, τὸ κωλυτικόν. Sæpe illi interminata.] αἰ ἀπειλαί. Fracturam esse me.] αἰσχύνας. Verùm dic mihi.] ἐπάνοδος κατ' ἐρώτησιν. Mihi quidem admo-

ἁρμοδίως.] ἐπικειμένως καταφανῶς. Quando in strata super.] ἔκφασις & causa. Tunc igitur tacitè.] ab eventu. Scis igitur.] præcisio.

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

MERCVRII ET Apollinis.

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

ΤΟΝ δὲ χωλὸν αὐτὸν ὄντα, Ἥφαιστον, καὶ τὰς χεῖρας ἔχοντα βαναύσους, ὦ Ἀπολλον, τὰς καλὰς γυναῖκας ἔγημας, τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὴν Χάριν; ΑΠ. ἀποτμία τις, ὦ Ἑρμῆ. ὅμως ἐκεῖνό γε ἐγὼ θαυμάζω, τὸ ἀνέχεσθαι σωόσας αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅταν ὁρῶσιν ἱδρῶτι ῥεόμενον ἐς τὴν κάμινον ἐμπεπυρωμένον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν σκελῶν ἔχοντα. καὶ ὅμως τοιοῦτον ὄντα αὐτὸν περιβάλλονταί τε, καὶ φιλοῦσι, καὶ συγκαθεύδουσι. ΕΡ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ τῷ Ἡφαίστῳ φθονῶ. σὺ δὲ κόσμα, ὦ Ἀπολλον, καὶ λιβάνεις, καὶ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονεῖς,

ITan' autem Vulcanum, cùm & claudus ipse sit, & artem adeò fabrilem & contemptam exerceat, Apollo, pulcherrimas duas vxores duxisse, Venerem atque Gratiam? APOL. Pelicitas quædam hæc, Mercuri. Veruntamen illud equidem miror, quòd eum illorem habere sustinent, & maximè quando vident sudore fluentem, in fornacem demittere atque incuruare sese, multa adeò fuligine facie illius oppleta. Et tamen talis ipse cùm sit, amplectuntur ipsum & osculantur, & vnà dormiunt. MERC. Hoc & ipse indignor, & Vulcano inuideo. At tu comam nutri Apollo, ac citharam persona, animum ob pulchritudinem elatum atque superbum præ se ferens:

να, ἐγὼ ἐπὶ τῇ ὀψίᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ. ἔπειτα ἐπειδὰν ἱκανῶς ἡδυπαθήσωμεν ἅπαντες, μόνοι καθευδήσομεν. ΑΠ. ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως ἀναφρόδιτός εἰμι εἰς τὰ ἐρωτικά, καὶ δύο γὰρ, οὓς μάλιστα ἐπιτηδείους ἡγησάμην, τὸν Δάφνιν, καὶ τὸν Ὑάκινθον, ἃ μὲν ἄλλα διαφέρεταί μοι, καὶ μισεῖ ὥστε ἄμεινόν ἐστιν ἐμοὶ ξύλον γεγενῆσθαι μᾶλλον ἢ ἄνθρωπον εἶναι. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ δίσκου ἀπόλωλε, καὶ νῦν ἀντ' ἐκείνων στεφάνους ἔχω. ΕΡ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὸν Ἀφροδίτην. ἀπ' ὀφθαλμῶν. ΑΠ. οἶδα, καὶ τὸν Ἑρμαφρόδιτον ἐν οἷς λέγεται ποιῆσαι. νῦν δὲ ἐκεῖνό μοι εἰπέ, ἅτι οἶσθα, πῶς ἡμῖν ὁ Ἀφροδίτη τὸν Χάριν, ἢ ἡ Χάρις τὸν; ΕΡ. ὅτι, ὦ Ἀπολλον, ἐκείνη μὲν αὐτὸν ἐν τῇ Λήμνῳ συνήθη, ἡ δ' Ἀφροδίτη ἐν τῷ οὐρανῷ. ἄλλως τε περὶ τὸν Ἄρεα ἔχει τὰ πολλὰ, ἐκείνης ἐρᾷ, ὥστε ὀλίγον αὐτῇ τὸν χαλκέα

rens: ego autem etiam ob habitudinem corporis, & lyram: cæterùm vbi cubitum eundum fuerit, soli dormiemus. APOLL. Ego verò aliàs quoque habeo Venerem minùs propitiam ad res amatorias quippe etiam quos duos maximè præter cæteros amaui, [a] Daphnem & Hyacinthum, illa quidem aufugit atque odit me, adeò vt in lignum conuerti maluerit, quàm mecum rem habere: hic autem à disco interfectus est, & nunc pro illis coronas habeo. MERC. At ego iam aliquando Venerem, sed non oportet gloriari. APOL. Noui, atque etiam [b] Hermaphroditum istum ex te aiunt peperisse ipsam. Veruntamen illud mihi dic, si nosti quomodo non æmulatur Venus Gratiam, aut contrà illa Venerem? MERC. Quoniam, Apollo, illa in Lemno cum ipso consuetudinem habet. Venus autem in cœlo: præsertim autè hæc [c] cũ Marte plerũq; versatur, atq; illũ amat: quapropter nõ ita multùm fabrum

κλως τοῦτο μέλει. Απ. καὶ ταῦτα οἴει τὸν Ηφαιστον εἰδέναι. Ερ. οἶδεν. ἀπὸ τί ἂν φάσκα δικάζοι, γενναῖον ὁρῶν νεανίαν, καὶ στρατιώτην αὐτόν; ὥστε τὴν ὑποψίαν ἄγαν, μὴ δὲ ἀπειλεῖν δεσμά τινα ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτοῖς, καὶ συλλήψεσθαι, σαγηνεύσας ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν. Απ. οὐκ οἶδα. δοκεῖ μοι δ' ἂν αὐτὸς ὁ ἑρμαφρόδιτος ἐν

brum istum curat. APOL. Atq; hæc putas ipsum Vulcanum scire. MERC. Scit, sed quid agat, cùm generosum adeò adolescentem, & pretereà militarem ipsum esse videat? Quare silentium agit, nisi quòd minatur quidem vincula quædam excogitasse contra illos sese, ijsq; ipsos comprehensurum esse, circundato veluti retibus quibusdam lecto. APOL. Nescio sanè: optârim verò ipse, ille qui sic comprehenderetur esse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNEM.] *Daphne cùm ardentiùs amaretur à Phœbo, quæ virginitatem perpetuam vouerat, implorato patris sui Penei fluminis auxilio, in laurum arborem est commutata, quam mediam amplexus Phœbus sibi dicauit. Hanc fabulam vide latiùs apud Ouid. lib. 1. Metamorph. b* Hermaphroditum.] *Ex ipsa statim vocis compositione apparet Mercurij & Veneris filium esse. Nam Mercurius ἐρμῆς, Venus ἀφροδίτη à Græcis dicitur. De hoc iterum in dialogo Apollinis & Bacchi, & in Musæ encomio. c* Cum Marte.] *Hic Deus inter alias multas Venerem adamauit, & Cupidinem genuit. De quibus vide lepidissimam fabulam apud Homerum Odyss. 11. Ouidium quoque libro quarto Metamorph.*

ΠΑΝΟΣ ΚΑΙ Ερμῆ. PANOS ET MERcurij.

Iacobo Micyllo interprete.

PAN.

Χαῖρε, ὦ πάτερ Ερμῆ. Ερ. νὴ τὸν σύριγγα. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Πα. οὐχ ὁ Κυλλήνιός σ' Ερμῆς ἆρα τυγχάνεις; Ερ. νὴ μάλα. πῶς δ' ἂν ἐμὸς εἴης; Πάν. μοιχίδιός εἰμι, ἐξ ἔρωτός σε γεγονώς. Ερ. νὴ Δία, φαίης ἂν ἴσως τινὸς μοιχεύσαντος αἶγα, ἐμὸς γὰρ πῶς εἶ ραιστα ἔχων ῥῖνα σεαυτῷ, καὶ πώγωνα λάσιον, καὶ σκέλη διχηλὰ, καὶ τραγικὰ, καὶ ὀρὰν ὑπὲρ τὰς πυγάς. Πάν. ὅσα ἂν ἀπορρίψῃς εἰς ἐμὲ, τὸν σεαυτοῦ υἱὸν, ὦ πάτερ, ἐπονείδιστον ἀποφαίνεις, μᾶλλον δὲ σεαυτὸν, ὃς τοιαῦτα γεγεθὼς, καὶ παιδοποιεῖς, ἐγὼ δὲ ἀναίτιος. Ερ. τίνα δὲ καὶ φὴς σου μητέρα; ἆρον ἔλαθόν σε αἶγα μοιχεύσας ἴσως; Πάν.

SAlue, pater Mercuri. MERC. Salue vtique & tu. Sed quomodo ego pater tuus sum? PAN. An non Cyllenius ille Mercurius es tu? MER. Atque admodum. Quo pacto igitur filius meus es? PAN. Adulterinus sum, ex amore tibi natus. MER. Per Iouem hirci fortasse cuiusdam, qui capram per adulterium cognouit. Nam meus quomodo fueris, qui & cornua habes, & nasum talem, & barbam hirtam, & pedes bifidos, hircinosq; , præterea & caudam super natibus? PAN. Quæcunque in me conuiciando dicis, ijs tuum ipsius filium, pater, probrosum ac turpem declaras: imò potius teipsum, qui eiusmodi generas, & tales liberos procreas: ego verò extra culpam sum. MER. Quam autē etiam matrem tuam ais esse? Num ignorās alicubi cū capra adulterium exercui ego? PAN.

Πάν. οὐκ αἶγα ἐμοίχευσας, ἀλλ' ἀνάμνησον σεαυτὸν, ἅττοτε ἐν Ἀρκαδίᾳ παῖδα ἐλευθέραν ἐβιάσω. τί δακὼν τὸν δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπορεῖς; τὴν Ἰκαρίου λέγω Πηνελόπην. Ερ. ἔστα τί πεθὲς ἐκείνῃ ἀντ' ἐμοῦ τράγῳ σε ὅμοιον τεκεῖν. Π. ἀνίσως ἐκείνης λόγον δίδωμι. ὅτι γὰρ μὲ ἐξέπεμπεν ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν, ὦ παῖ, μήτηρ μού σου, ἔφη, ἦν ἐμὲ Πηνελόπη ἡ σπαρτιάτης. τὸν πατέρα δὲ γίνωσκειν θεὸν ἔχων, Ερμῆν ἢ Μαίας καὶ Διός. ἃ δὲ λυπεῖ σε ἀκούσαντα, μὴ λυπείτω σε. ὁπότε γάρ μοι σωλῶν ὁ πατὴρ ὁ σὸς, τράγῳ ἑαυτὸν ἐκείνῳ, ὡς λάθοι καὶ σὲ τοῦτο ὅμοιος ἀπελθὼν τῷ τράγῳ. Ερ. νὴ Δία μεμνημαί ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ δὲ ὁ ἐπὶ κάλλει μεγαλαυχούμενος, ἔτι ἀγένειός τε ὢν, σὸς πατὴρ κεκλήσομαι, καὶ

PAN. *Non cum capra, ſed tibi ipſe in memoriam reuoca, num in Arcadia quandoque puellam liberam per vim ſtupraſti. Quid mordendo digitum, quæris, ac diu dubitas? Icarij filiam, dico Penelopen.* MERC. *Quid igitur illi accidit, quòd pro me, hirco ſimilem te peperit.* PAN. *Dicam tibi, quæ ex illa ipſa audiui. Quando enim me in Arcadiam ablegabat: O puer, inquit, mater quidem tua ego ſum, Penelope ex Sparta nata: cæterùm patrem nôris habere te Deum, Mercurium illum Maiæ ac Iouis filium. Quòd ſi igitur cornutus ipſe es, ac pedes hircinos habes, ne id ægrè feras. Quando enim mecum rem habebat pater tuus, hirco ſeipſum aſſimilauerat, quò facilius lateret: & ob id ſimilis hirco tu quoque euaſiſti.* MER. *Per Iouem, memini me tale quiddam facere. Ego igitur formoſus ille, qui ob formam ac pulchritudinem animũ elatum præ me fero, qui adhuc imberbis ipſe ſum, pater tuus vocabor?*

& ab

μὴ γένωμαι ὀφθῆναι παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῇ εὐπαιδίᾳ. Πάν. καὶ μὲν δὴ καταισχύνω σε, ὦ πάτερ, μουσικός τις γάρ εἰμι, καὶ συρίσκω πάνυ λαπυρόν. καὶ ὁ Διόνυσος ἤδη ἐμοῦ ἄνω ποιοῦντος ἀνώκατα, ἀλλὰ ἑταῖρον καὶ διασκευὸν ποιοῦμαί με, καὶ ἡγοῦμαι αὐτῷ τὸ χορεύειν. καὶ τὰ ποίμνια δὲ ἀθρόα σπόμενά μοι, ὁπόσα περὶ Τεγέαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω, πάνυ ἡδέως ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἁπάσης. πρόσφατα δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας. οὕτως ἀείσονται ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀεισῆναι ἐρίθημοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. ἢν γοῦν εἰς Ἀθήνας ἔλθῃς, ἴσως ὅσον ἐκεῖ τὸ Πανὸς ὄνομα. Ερ. ἀπὸ δή μοι, γέγαμηκας, ὦ Πάν, ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι καλοῦσί σε. Πάν. ἀλλὰ μῶς, ὦ πάτερ, ἐρωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι σοφὸν μιᾷ. Ερ. τοῦς αἶξι λιπαρεῖς ἐπιβαίνεις. Πάν. σὺ μὲν σκώπτεις. ἐγὼ δὲ

& ab omnibus risu accipiar ob præclaram liberorum procreationem. PAN. At verò dedecori tibi pater non sum. Nam & musicus sum, & fistula cano, admodum pleno spiritu: & Bacchus ille nihil absque me facere quicquam potest: sed & socium & consultatorem fecit me, & duco ipsi chorum. Iam & ouilia mea si videas, quot & per Tegeam & per Parthenium habeo, admodum delectaret te. Impero autem & Arcadiæ toti. Nuper verò etiam Athenienſibus auxilium ferens, ita præclarè rem gessi in Marathone, vt eeu donum militare quoddam retulerim, antrum illud quod est sub arce. Quòd si igitur Athenas veneris, cognosces quantum ibi sit nomen Panos. MER. Ac dic mihi, duxistine vxorem iam? Hoc enim opinor, dictitant te. PAN. Nequaquam, pater, amator enim sum: neque cum vna aliqua rem habere contentus forem. MERC. Capras videlicet conscendis. PAN. Tu quidē irrides me, at ego tamen

τῆς τε Ἠχοῦς, καὶ τῆς Πυθοῦς σωέμι, καὶ ἁπάσαις τοῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι, καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. Ερμ. οἶσθα δή, ὅτι χαρίσῃ, ὦ τέκνον, τὰ πρῶτα αἰτοῦντί μοι; Πάν. πρόσταξον, ὦ πάτερ, ἡμᾶς δὲ ἴδεσθαι ταῦτα. Ερμ. καὶ πρόσιθί μοι, καὶ φιλοφρονοῦ. κατέφα δ' ὅμως μὲ καλοῦσαν μὴ, ἐκόντος γε τινός.

tamen [a] *& cum Echo & cum Pythi rem habeo, præterea & cum omnibus Bacchi Mænadibus, atq; admodum ſtudiosè ab illis obſeruor.* MERC. *Scis igitur quid te gratificari mihi, fili, primum omnium velim?* PAN. *Impera pater, nos autem videbimus hæc vti fiant.* MERC. *Et accedas ad me, & prehenſes licet: patrem autem vide ne me appellâris quoquam audiente.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PAn Deus Arcadiæ, Paſtorum muſicus, Bacchi ſocius, Mercurio patre, Ioue Mercurius natus creditur. Superiori parte humana effigie erat, reliquum capripes: cui inſuper in Nymphas procacitas, & nunquam ſatiata libido attributa fuit, qui caprinis pedibus Tragoſceles vocabatur. De eo Herod. libro 2. circa finem, & Plin. lib. 35. cap. 9. Penelope autem cùm apud Patrem Icarium adhuc in patria Lacedæmone viueret, & in monte Taygetam ad inſpicienda patris pecora egreſſa eſſet, conſpecta à Mercurio, & adamata atque appetita dicitur. Cùm autem ea alio modo potiri non poſſet, in hircum ſeipſum transformauit, atq; ita ſub ſpecie hirci cum ea ludens, & admiſſus, ex ea genuit Pana, capite cornuto, barba & pedibus hircinis. Quem illa furtim natum in vicinam Arcadiam ablegauit, vbi deinde & præcipuo honore cultus eſt. Alij ipſum ex promiſcuo

procorum concubitu, absente Vlysse, conceptum ferunt, & inde Pana dictum: vnde & sine patre natum ipsum Theocritus in Syringe ait. Porrò Pan Baccho socius expeditionis in Indiam fuisse dicitur, & Atheniensibus ope sua peperisse victoriam contra Persas in campo Marathonio, vbi quum Miltiades cum hoste congressurus esset, Pan exercitui Græcorum maiore quàm humana statura præijsse dicitur, & nouo atque horribili sono inflatæ conchæ hostibus terrorem incussisse, vnde subiti terrores & tumultus, quorum neque causa, neque authores apparerent. Postea prouerbiali figura Panici motus dicti sunt. In Philopseude aliquid addidimus.

a ET cum Echo.] *Iactat Pan amorẽ suũ, cùm erga alias Nymphas, tum præcipuè erga Echo Et conuenit hoc. Cùm enim in solis scopulis & syluis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut ἐπιχωμάζοι, præter solam Echo. Nemo enim alius audit, aut illi respondere potest. Ouid. lib. 3. Met. de Echo:*

Inde latet syluis, nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ Διονύσου. *APOLLINIS ET Bacchi.*

Iacobo Micyllo interprete.

APOLLO.

Τί ἂν λέγοιμι ὁμομήτριος, ὦ Διόνυσε, ἀδελφὸς εἶν Ἔρωτα, καὶ Ἑρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον ἀνομοίους οὕτως τὰς μορφὰς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν γὰρ πάγκαλος, καὶ τοξότης, καὶ δρομικὸς μικρὸν ὑπὲρ μικρὸν, πτερυγωτὸς ἀεὶ καὶ ἀ-

QVid igitur? dicendumne est, Bacche, fratres esse [a] Cupidinem, [b] Hermaphroditũ & [c] Priapum, adeò dissimiles forma & studijs eũ sint? Nã hic quidem formosus omninò & iaculator est, [d] & poteſtate nõ parua comparata sibi, om-

θ', ἀπάντων ἄρχων. ὁ Ἄ, βέ
λυς, καὶ ἀμίαυθρ θ', καὶ ἀμφίβο
λον τὴν ὄψιν, ἐκ ἄν διαγνοί
ης, ἄτ' ἔφηβός ἐστιν, ἄτε καὶ
πρεσβύθ'. ὁ Ἄ, καὶ τρίτα ἔστιν
ἀνδρικὸς ὁ Πρίαπ θ'. Διό.
μηδὲν θαυμάσῃς, ὦ Ἀπολλον.
οὐ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη αἰτία τούτου,
ἀλλὰ οἱ πατέρες, διάφοροι γε
γονότες ἄμφω καὶ ὁμοπά
τριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γα
μετῆς, ὁ μὲν ἄρρεν, ἡ δὲ θήλεια, ὥσ-
περ ὑμᾶς, γίνονται. Από. ναί.
ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμέν, καὶ τὰ
αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν, ὀξύτατα γὲ
ἄμφω. Διόν. μέχρι μὲν τόξου, τὰ
αὐτὰ, ὦ Ἀπολλον. ἐκεῖνα δ' οὐχ
ὅμοια, ὅτι ἡ μὲν Ἄρτεμις ξένους
κτείνει ἐν Σκύθαις, σὺ δὲ μαν
τεύῃ. καὶ ἰᾷ τοὺς νοσοῦντας.
Απολ. οἷα γὰρ τῷ Ἀδελφῷ
χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἄγοι καὶ πα
ρασκεύασαι. ἴσως τις ἐπιὼν ἀφί
ξηται ποτὲ ἐς τὴν ταυρικὴν,
σωτηρίους σῶσαι, μετ' αὐτῆς μυ
τομένη τὰς σφαγάς; Διό. εὖ
γε ἐκείνην ποιοῦσα. ὁ μὲν γὰρ δι

sibi, omnib. imperat. Ille aũt
mulier osus ac semiuir, ambi
guam quoq; faciem præ se fe
rens, vt non facilè dignoscas
adolescensne sit, an virgo.
Tertius verò etiam supra mo
dum virilis est. Priapus vi-
delicet. BAC. *Ne mireris,*
Apollo. nõ enim ipsa Venus
in causa est, sed patres, q̃ di-
uersi fuêre: quandoquidem
& e ij q̃ eodẽ patre, eademq̃
matre nascũtur, sæpenumerò
alius vir, alius fœmina, quẽ-
admodum & vos, nascũtur.
APOL. *Ita sanè est, vt di-*
cis: f sed nos tamẽ similes su-
mus, & circa eadem studia
versamur: & sagittarij enim
ambo sumus. BAC. *Quan-*
tũ quidem ad arcũ & sagit-
tas attinet, eadem ambo exer-
cetis, Apollo: illa verò simi-
lia nequaquã sunt, quòd Dia-
na quidem h hospites mactat
apud Scythas, tu autẽ vati-
cinaris & medicaris ægro-
tantibus. APOL. *An tu putas sororem delectari Scythis?*
quæ quidem etiam adornauit, si quis Græcus aliquando in
Tauricam aduenerit, vt cum eo inde enauiget, iam olim
pro fa maclationes illas. BAC. *Rectè sanè illa. Sed hic*

Πείαπ& (γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι) πρώλω ἐν Λαμψάκῳ γενόμην&, ἐγὼ μὲν παρέπεμψα τὴν πόλιν ὁδὸν ἀποδημῶν, καὶ ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ἀποβεβρεγμένοι, κατ' αὐτὰς τὰς μέσας νύκτας ἐπανασὰς ὁ γενναῖο&, ἀιδοῦμαι δὲ λέγειν. Απολ. ἐπείρασε; Διόν. τοιοῦτόν τι. Απολ. σὺ δὲ τί πρὸς ταῦτα; Διόν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Απολ. εὖγε τὸ μὴ χαλεπῶς, μὴ δὲ ἀγεώς. συγγνωστὸς γὰρ, ἃ μαλόμ σε ὅτως ὄντα ἐπείρα. Διόν. τοῦτο μὲν δὴ ἔνεκα, καὶ ἐπί σε ἦλθ&, ὦ Απολλον, ἀγάγοι τὴν πεῖραν. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομήτης, ὡς καὶ μάφουσα ἄν σοι ἡ Πείαπον ἐπιχαρέσαι. Απολ. ἀλλ' ἐκ ἐπιχαρέσει γε, ὦ Διόννσε: ἐγὼ γὰρ μετὰ τῆς κόμης καὶ τόξα.

Priapus? Ridiculũ enim qd dam narrabo tibi, quod ci Lampſaci nuper eſſem, mihi accidit. Ego quidẽ ad vrbẽ acceſſeram, ille autẽ me re= cepit hoſpitio apud ſe præ= bito. Poſteaquã igitur quie= ti nos dedimus in conuiuio affatim madefacti, circa mediam prope noctem exur= gens generoſus ille: ſed pu= det dicere. APOL. *Solici= tauitne te?* BAC. *Huiuſ= modi quippiam eſt.* APOL. *Quid tu autem porrò ad hæc?* BAC. *Quid enim a= liud quàm riſi?* APOL. *Re= ctè ſanè, quòd neque acerbè, neque ruſticè quicquam. Ve= nia enim dignus eſt, ſi te for= moſum adeò ſolicitauit.* BAC. *Huius igitur gratia etiam te Apollo ſolicitatum meritò venerit. Formoſus e= nim et tu, & prætereà coma= tus, vt vel ſobrius Priapus ille aggredi te queat.* APOL. *Sed non aggredietur, Baeche, me facilè: nam præter comam etiam ar= cum gero.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

Diuersi patres diuersorum in liberis causa.

a CVPIDINEM.] *Hunc Semonides & Cicero ex Venere & Marte natum volunt: Sappho, ex Venere & Cœlo: Seneca ex Venere & Vulcano: alij ex Venere & Ione. Socrates in Symposio Xenophontis ideò pharetratum dici ait, quòd amantes quasi sagittis feriat.* b Hermaphroditum.] *Mercurij & Veneris filiũ, vt ex ipsa statim vocis compositione apparet. Nam Mercurius ἑρμῆς, Venus ἀφροδίτη à Græcis dicitur. In Dialogo Apollinis & Mercurij, Hermaphroditum inquit Apollo, ex te Mercurio aiunt Venerem peperisse. Hinc factum est, vt omnes ἀνδρόγυνοι. i. vtrumque sexum habentes ab huius vnius nomine vocentur ἑρμαφρόδιτοι. Vide Musçæ encomium, vbi, vt Mercurij & Veneris filius, qui mista natura fuit, & duplici forma.* c Priapum.] *Liberi patris & Veneris filium, quem superstitiosa antiquitas hortorum præsidem credidit. Idem Lampsacenus dicebatur, à Lampsaco non ignobili Troadis vrbe ad Hellespontum sita, in qua natus creditur, vbi cùm mater recèns natum deformem vidisset, pudore affecta, pro neglecto habuit. Vide Ouid. lib. 1, Fast. & Hyginum.* d Et potestate non parua.] *Hinc notissimum est distichon:*

Perfringunt, penetrant, vrunt mea spicula fulmen.

Scilicet hinc nomẽ est mihi παντοκράτωρ. i. omnium domitor. Nam etiam dijs imperat. e Ij qui ex eodem patre.] *In Greco est prolepsis explicata, genere.* f Sed nos tamen similes sumus.] *Apollo Iouis & Latonæ filius, in Delo insula eodem cum Diana partu editus. Quatuor in primis artibus præfuisse legimus, idque ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. Nam citharœdum primùm & citharœdorum deum putauit antiquitas: deinde Medicinæ inuentorem, & ipsum etiam Medicum constituit tum iaculatorem, & sagittarium: postremò vatem & vaticinij deum existimauit. Sectator promiscui coitus. vocatur χρυσοχαίτης, à nostris Crinitus, vt Cicero in Academ. Intendit crinitus Apollo arcum. Pindarus in Pyth. χαίτη & quasi iubatus*

& comoſus. g Sagittarij ambo.] *Diana arcum & pharetram ferebat, ſuccincta ſemper incedens, & cothurno induta.*

h Hoſpites mactat.] *Fuerunt Tauri omninò inhoſpitales, moribuſq; immaniſſimis, vt qui hoſpites omnes Dianæ ſoleant immolare, à quibus Taurica appellatur regio. Sunt Sarmatiæ Europeæ populi, Scythia à meridie Tauro terminatur. Vtriuſque variæ ſunt gentes.*

ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΣ. APOLLINIS ET MERCURIJ.

Iacobo Micyllo interprete.

APOLLO.

ΕΧεις μοι ἀπᾶν, ὦ Ερμῆ, πότερ' ὁ Κάστωρ ὅδε τίτων, ἢ πότερ' ὁ Πολυδεύκης; ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν διαγείνωμαι αὐτούς. Ερμ. ὁ μὲν χθὲς ἡμῖν ξυγγενόμενος, ἐκεῖνος ὁ Κάστωρ ἐστίν, οὗτος δὲ Πολυδεύκης. Απ. πῶς διαγιγνώσκεις; ὅμοιοι γάρ. Ερ. ὅτι οὗτος μέν, ὦ Απολλον, ἔχει ἐπὶ τῷ προσώπῳ τὰ ἴχνη τῶν τραυμάτων, ἃ ἔλαβε παρὰ τῶν ἀνταγωνισαμένων πυκτεύων, καὶ μάλιστα, ὁπόσα ὑπὸ τοῦ Βέβρυκος Αμύκου ἐτρώθη, ὅτε Ιάσονι συνέπλει. ἄτρωτος δὲ ἐκεῖνος τοιοῦτον οὐδὲν ἐμφαίνει, ἀλλὰ καθαρός ἐστι, καὶ

POtésne mihi dicere Mercuri, vter iſtorum Caſtor eſt, aut vter Pollux? Nam ego quidem non facilè diſcreuero ipſos. MER. Ille qui heri conuerſatus nobis eſt, Caſtor erat, hic aũt Pollux eſt. APOL. Quomodo dignoſcis? ſimiles enim ſunt. MER. Quòd hic quidem, Apollo, habet a in facie veſtigia vulnerum quæ aliquando ab iis accepit quibuſcum pugillatu certauit, & maximè quibus b Bebryce Amyci filio vulneratus fuit, quando cum Iaſone in Colchum nauigabat. Alter autem nil tale præ ſe ferit, ſed purus eſt atq

ὁλόκληρον τὸ πρόσωπον. ΑΠ. νυνὶ μὲν ἔοικας διδάξας τὰ γνώρισματα, ἐπὶ τούτοις ἅπασι πάντα ἴσα, τό τε ἥμισυ τοῦ ἡμίσεος, καὶ ἀστὴρ ὑπεράνω, καὶ ἀκόντιον ἐν χειρί, καὶ ἵππος ἐκατέρωθεν ὁμοίως. ὥστε πολλάκις ἐγὼ μὲν τὸν ἕτερον Κάστορα, Πολυδεύκη δὲ τὸν ἕτερον Πολυδεύκους ὀνομάζω. ἀτὰρ καὶ μοι καὶ τόδε τι δόκει ἐκ ἄμφω ξύνεσιν ἡμῖν, ἀλλ' ἐξ ἡμισείας ἄρτι μὲν νεκρὸς, ἄρτι δὲ θεός ἐστον ἑκάτερος αὖτ. ΕΡ. διὰ φιλαδελφίας ἅτε ποιοῦσιν, ἐπεὶ γοῦν ἐδόκει ἵνα μὴ τεθνάναι τὸν Λήδας ἡμῶν, ἵνα δὲ ἀθάνατον εἶεν, ἐναμοιβὴ ἔτους αὐτοὶ τιθῶ ἀθανασίαν. ΑΠ. οὐ ξυνετῶς, ὦ Ἑρμῆ, τιθῶ νομίζω ἄρα οὐδὲ ὀφθαλμοὺς ἔτους ἀπαλλάξοντας, ὅπερ ἐπόθουν, οἶμαι, μάλιστα. πῶς γὰρ ὁ μὲν παρὰ θεοῖς ὁ δὲ παρὰ τοῖς φθιτοῖς ἦν; τιθῶ ἀλλὰ δοκῶ. ὅς γε ἐγὼ μαντεύομαι, ὁ μὲν Ἀσκληπιὸς ἰᾶται, σὺ δὲ

atque integer facie totus. APOL. *Operæprecium feciſti, qui diſcrimina, quibus internoſci queant, docueris me. Nam cætera certè omnia æqualia ſunt, ouipars dimidia, & ſtella ſupernè imminens, & iaculum in manu, & equus vtrique candidus. Quare ſæpè equidem appellaui hunc Caſtorem, qui Pollux erat: & rurſus Caſtorem Pollucis nomine. Sed & illud mihi dic, cur non ambo pariter nobiſcum verſantur, ſed ex diuiſo nunc quidem mortuus, nunc autem Deus eſt alteruter ipſorum?* MERC. *Fraterno amore hoc faciũt. Nam cùm oporteret* [c] *alterum ex Ledæ filijs* [d] *mortem obire, alterum autem immortalem eſſe, diuiſerũt ita inter ſe ipſi immortalitatem.* APOL. *Non ſanè prudenti, Mercuri, diuiſione. Siquidem nec aſpicient ſeſe mutuò hoc pacto, quod vel maximè opinor deſiderabant. Aut quomodo enim, cùm alter apud Deos, alter apud manes exiſtat? Verũtamen, quemadmodum ego vaticinor, Aeſculapius medetur, tu*

ἡ παλαίειν διδάσκεις, παιδοτρίβης ἄριστος ὤν, ἡ δὲ Ἀρτεμὶς μαιεύεται, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ἔχει τινὰ τέχνην, ἢ θεοῖς ἢ ἀνθρώποις χρησίμην. οὗτοι δὲ τί ποιήσουσιν ἡμῖν, ἢ ἀργοὶ συνεχάσονται, τηλικοῦτοι ὄντες; ΕΡΜ. εὐδαιμῶς, ἀπὸ πεσίτακται αὐτοῖν ὑπηρετεῖν τῷ Ποσειδῶνι, καὶ λαβιππεύειν δὲ τὸ πέλαγος, καὶ ἅμα τοὺς ναύτας χειμαζομένους ἰδόντας, ἐπὶ καταβύσαντας, ἐπὶ τὸ πλοῖον, σώζειν τοὺς ἐμπλέοντας. ΑΠ. ἀγαθὴν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ σωτήριον λέγεις τὴν τέχνην.

palæstricam docet, puerorũ exercitator optimus. Diana autem obstetricatur, atq; aliorum suam quisque artem habet, vel dijs vel hominibus vtilem: hi verò quid agent nobis? an inertes atq; ocioſi conuiuabuntur nobiscum, tam grandes cũ sint? MER. Haudquaquam, sed iniunctum illis est, Neptuno, vt ministrent & subseruiant, & obequitare ipsos oportet pelagus: & sicubi e nautas tempestate periclitantes aspexerint, insidentes nauigio præstare incolumes nauigantes. APOL. Bonam, Mercuri, & salutarem narras artem.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DE Polluce, quomodo à Castore interno scatur, quorum diuersa studia fuerunt: nam Pollux pugil clarissimus fuit, Castor verò optimus eques. Horatius lib. 2. Serm. Sat. 1:

Castor gaudet equis, ouo prognatus eodem
Pugnis. — Homerus:
Κάστορα δ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν πολεμιστήν.

a IN facie vulnerum vestigia.] *Castor eques nobilis & victor, Pollux pugil præstantissimus. Colchos profecti cum Argonautis, Pollux Amycum Bebryciorũ regẽ, insidias sibi struentem interfecit. Deinde domum reuersi, Helenam sororem à Theseo ra-*

ſua raptam, receperunt, Aphidna vrbe, Theſeo abſente recepta.

b Bebryce.] *Hæc aliter ab alijs referuntur: nam Caſtor à Lynceo occiſus dicitur. Theocritus Eidyllio 27. de laudibus Caſtoris & Pollucis Dioſcurorum; id eſt, geminorum, Iouis Ledæq; filiorum, commemorat certamen inter Pollucem & Amycum, Neptuni & Melies Nymphæ filium Bebryciorũ principem, athletam crudelem, atq; hoſpitum interfectorem. Is enim cum robore corporis & arte pugilum ſuperaret omnes, crudelem tulit legem, ne quis hoſpes aut peregrinus, qui ea loca adiiſſet, inde diſcederet, quin priùs ſecum cæſtu decertaret. Atqui cùm ita multos hoſpites interfeciſſet, tãdem & Pollucem, qui cum Iaſone & Argonautis eò venerat, ſecum decertare cogit, à quo victus & occiſus eſt. Hæc pugna etiam deſcribitur ab Apollonio lib. 2. Argonaut. Sunt autem Bebryces Bithyniæ populi, quos olim Thraces fuiſſe Strabo teſtatur, à Bebryce rege ſuo nomen ſortiti. Ex hac gente & Buthen athletam producit Virg. in 5. Aeneid. cuius victorem Darentem facit his verſibus:*

Idemq; ad tumulũ quo maximus occupat Hector
Victorem Buten immani corpore, qui ſe
Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat,
Perculit, & fulua moribundum extendit arena.

c Alterum ex Ledæ filijs mortẽ obire.] *Caſtoris mortis occaſio fuit hæc. Caſtor & Pollux rapuerunt filias Leucippi, Phœben & Talayran, Lynceo atque Idæ fratribus, filijs Apharei deſponſatas. Sponſi eas bello repetiuerunt. In eo bello Caſtor à Lynceo interfectus eſt, & Pollux Lyncea interemit: fuiſſetq; & ab ipſo Ida interfectus, niſi Iupiter id fulmine prohibuiſſet, à quo Ida interfectus eſt. Hæc ab Ouidio referuntur in fine lib. 5. Faſtorum, & à Propertio. Theocritus etiam hoc certamen deſcribit in Dioſcuribus.* *d* Mortem obire.] *Homerus Caſtorem & Pollucem vocauit ἐπημερίους, hoc eſt, qui alternis diebus fata ſubirent. Virg. 6. Aeneid.*

Si fratrem Pollux alterna morte redemit
Itq; reditq; viam toties——. *Caſtore autem occiſo, Pollucis optio data eſt, vtrum immortalitate ſolus vt vellet, an cum fratre vitam communicare. Ille cum fratre maluit alternis viuere, proinde apud ſuperos nunc Caſtor, nunc Pollux, & contrà appa-*

rare videntur. Hinc Homerus ἐπεμπίπτους, ait eos viuere & mori. e Nautas tempestate periclit.] *In magna tempestate Gemini cœleste signum apparent quasi stellæ in cœlo insidentes: adiuuariq; se tunc periclitantes existimant Pollucis & Castoris nomine.* A' *Columella dicitur Geminum astrum, quod* 14. *Cal. Iunij Sol ingreditur. Plin. lib.* 2. *naturalis hist. Cùm geminas illas flammas inquit, quæ Castoris ac Pollucis esse putabantur salutares ac prosperi cursus prænuncias esse dixisset. Harum, inquit, aduentu fugari diram illam ac minacem appellatam Helenam ferunt. Quinetiam Franc. Vicomercatus Arist. Meteorologica exponens cur Castor & Pollux salutares sint, explicat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

De Castore & Polluce colloquuntur.

Michaël Toxites.

Mercurius fratres Helenæ discernit, & alter
Cur cœlo stygijs luceat alter aquis.
Quodq; sit illorum munus, quæ gratia, quorum
Summus diuisa morte refulsit amor.

POTE'S NE mihi dicere.] *κοσ ἐρώτησιν.* Non ego quidem.] *Ratio.* Ille qui heri conuersatus.] *Responsio.* Quomodo dignoscis.] *Rogatio de modo.* Quod hic quidem habet.] *ἀποδολία καὶ ἀνθυποφόρησιν.* Operæprecium feciſti.] *ἔλεγξις, & post discrimina similitudinem indicat.* Quare sæpe equidem.] *Ratio.* Appellaui hunc Castorem.] *Conclusio.* Cur non ambo.] *Secunda interrogatio.* Fraterno more hoc faciunt.] *Expositio causæ.* Nam cùm oporteret.] *ἔκθεσις.* Non sanè prudenti.] *Improbatio.* Aut quomodo enim.] *Tertia interrogatio per comparationem.* Haud quaquam.] *Responsio ab officio illorum.* Bonam, Mercuri.] *ἐπίλυσις.*

MAR-

MARINORVM DIALOGI.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΑΜΥμωνης καὶ Ποσειδῶνος.

TRITONIS, AMYmones, & Neptuni.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

Πὶ πλὼ Λίρναν, ὦ Πόσειδον, παραγίγνεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑδροφοροῦσα παρθένος, καλή τις τὴν ὄψιν καὶ οὐκ οἶδα ἔγωγε καλλίω παῖδα ἰδών. Πο. ἐλευθέραν τινὰ, ὦ Τρίτων, λέγεις, ἢ θεραπαινίδα ὑδροφόρον ἐσίν; Τρί. οὐμενοῦν. ἀπὸ τοῦ Δαναοῦ ἑκάστου θυγάτηρ, μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Ἀμυμώνη τοὔνομα. ἐπυθόμην γὰρ, ἥτις καλεῖτο, καὶ τὸ γένος. ὁ Δαναὸς δὲ σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτὸς διδάσκει, καὶ κῶμαι ἀπὸ ὕδωρ τι ἀρυσομένας, καὶ πρὸς

D Lernam, Neptune, quotidie venit aquatum virgo, pulchra omnino ſpecies. Haud equidem ſcio formoſiorem vllam puellam vidiſſe me. NEP. Liberámne dicis, Triton, an verò ſerua quæpiam eſt, quæ aquam ferre ſolet? TRITON. Minimè verò. ſed Danai illius filia, vna ex quinquaginta iſtis etiam ipſa eſt, Amymone nomine. Interrogaui enim & quæ vocaretur, & genus ipſius. Danaus autem duriter admodum educat filias, & opus manu facere ipſas docet, & ad aquam hauriendam mittit, & ad

πρὸς τὰ ἄλλα, παιδάριά ἀόκνους ἐν αὐτάς. Πο. μόνη δὲ παραγίνεται μακρὰν ὅτω τλὺ ὁδὸν ἐξ Ἄργους ἐς Λέρναν; Τεί. μόνη. πολυδίψιον δὲ τὸ Ἄργος, ὡς οἶδα, ὥστε ἀνάγκη ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τείτων, οὐ μετρίως μεθυτάραξας, ἀπὸν τὰ περὶ τὴν παῖδα, ὥστε ἰωμὴν ἐπ' αὐτήν. Τεί. ἰωμὴν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς ὑδροφορείας, καὶ σχεδόν πω κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν ἐσμεν, ἔνθα ἐς τὴν Λέρναν. Πο. ἀλλ' ἐκεῖνο ἤδη τὸ ἅρμα, ἢ τοῦτο μὲν πολλὴν ἔχει τὴν διαφοράν, ὑπάγειν τοὺς ἵππους τῇ ἰσχνῇ, καὶ τὸ ἅρμα ἐπισκάζειν; σὺ δὲ ἀλλὰ δελφῖνά μοι τινὰ τῶν ὠκίστων παράσχου. ἐφιππάσομαι γὰρ ἐπ' αὐτῷ τάχιστα. Τεί. ἀλλὰ σοὶ οὗτοι ὁ δελφὶν ὠκύτατος. Πο. ὦγε ἀπελαύνω μὲν, σὺ δὲ παρανύχου, ὦ Τείτων, ὡς τάχιστα παρῶμεν ἐς τὴν Λέρναν, ἐγὼ μὲν λοιπόν

ad alias res agendas instituit, impigræ ipsæ vt sint. NEP. Soláne autem venire solet longam adeò viam ex Argis ad Lernam vsque? TRI. Sola. nam sticulosum ipsum Argos est, vt nosti: quare necesse est semper aquatum venire illam. NEPT. Non mediocriter affeciſti me animo, ô Triton, qui mihi hæc de puella narráris. Quare eamus ad ipsam. TRIT. Eamus. iam enim tempus quoque est cùm aquatum ire solet. Ac propè mediam circa viam alicubi est petendo Lernam. NEPT. Proinde currum iunge, vel, an hoc longiorè rebus moram iniiciet, submittere equos iugo, & currum apparare? Tu verò potius delphinem mihi aliquem ex velocibus illis huc siste: inequitando enim illi quamcelerrimè prouehar. TRIT. Ecce tibi hunc delphinum omnium velociſsimum. NEP. Probè sanè. prouehamur igitur. Tu verò iuxta natando consequere me, Triton. Ac posteaquam ad Lernã iam aduenimus, ego quidem

hîc in

χάσω ἐνταῦθά με, σὺ δ' ἀκρο-
σκόπει, ὁπότ' ἂν ἄδῃς παρεσῶ-
σαν αὐτήν. Τρι. αὕτη σοι
πλησίον. Πο. καλὴ, ὦ Τρί-
των, καὶ ὡραία παρθένος, ἀλ-
λὰ συμφορὰ ἡμῖν ἐστιν. Α-
μυ. ἄνθρωπε, τί με ξυναρ-
πάσας ἄγεις; ἀνδραποδιστὴς
εἶ, καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου
τοῦ θείου ἐπιπεμφθῆναι, ὥστε
βούσομαι τὸν πατέρα. Τρί.
σιώπησον, ὦ Ἀμυμώνη, Πο-
σειδῶν ἐστι. Αμ. τί Ποσειδῶν
λέγεις; τί βιάζῃ με, ὦ ἄνθρω-
πε, καὶ εἰς τὴν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ δὲ ἀποπνιγήσο-
μαι ἢ ἀθλία καταδύσα. Πο.
θάρρει, οὐδὲν δεινὸν πάθῃς,
ἀλλὰ καὶ πηγὴν ἐπώνυμόν σοι
ἀναβλύσω ἐάσω ἐνταῦθα,
πατάξας τῇ τριαίνῃ τήνδε τὴ-
πειρον, πλησίον τοῦ ἑλώσματος·
καὶ σὺ ὀλβία ἔσῃ, καὶ μόνη
τῶν ἀδελφῶν ἐκ ὑδροφο-
ρήσεις ἀποθανοῦ-
σα.

hîc in insidijs ero: tu autem speculando obserua quando illam accedẽtem sentias. TRIT. *Eccam tibi, propè est.* NEP. *Formosa, Triton, & in ipso ætatis flore puella hæc: sed comprehendẽda nobis est.* AMY. *Heus homo, quò me hinc correptã abducis? plagiarius quispiam es, ac videris ab Aegypto patruo nostro allegatus esse: quare clamando patrem vocabo.* TRI. *Tace, Amymone, Neptunus hic est.* AMY. *Quid Neptunũ mihi narras? Cur mihi, ô homo, vim facis, atq; hinc in mare abstrahis? Ego verò suffocabor misera, submersa aquis.* NEP. *Bono animo sis: nihil graue patiaris, faciam: sed & a fontem cognominem tibi emanare hîc sinam, percusso tridente saxo hoc iuxta æstuarium, & tu ipsa felix atque beata eris, ac sola sororum obita morte aquam non gestabit.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DAnaus Beli filius, in Aegypto regnauit, & quinquaginta filias habuit, quarum vna dicta Amymone, cuius amore obrctitus, Neptunus fontes aperuit Lernæos. Vnde aquis abundare contigit Argiuis, atque factum est vt Amymoniæ aquæ dicantur Argiuæ.

4 FONTEM cognominem.] *Est Amymone fons iuxta Lernam, ab Amymone Danai filia nomen habens, cuius meminerunt Plinius lib. 4. cap. 5. & Strabo lib. 8.*

ΝΟΤΟΥ ΚΑΙ ΖΕΦΥΡΕ. *NOTI ET ZEPHYRE.*

Iacobo Micyllo interprete.

NOTVS.

ΤΑῦτα, ὦ Ζέφυρε, τὴν δάμαλιν, ἣν δὴ τοῦ πελάγους εἰς Αἴγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς διὰ ἔρωτος ἔσχε φθοράν; ΖΕ. Ναί, ὦ Νότε, οὐ δάμαλις ἦν τότε, ἀλλὰ κόρη τοῦ ποταμοῦ Ἰνάχου. νῦν δὲ καὶ Ἥρα ταύτην ἐποίησεν, αὐτὴν μεταπλάσασα, ὅτι καὶ πάνυ ἐφρόντιζε ἐρῶντα

NVm hanc, Zephyre, iuuencam, quam per mare in Aegyptum Mercurius ducit, Iupiter amore captus vitiauit? ZEPH. Hanc ipsam, Note, sed iuuenca tum non erat, sed puella, Inachi fluuij filia. Nunc autem Iuno talem ipsam effigiauit, æmulatione amoris commota, propterea quòd videbat Iouem illam prorsus

τὸν Δία. Νο. νεῶ ἄρ' ἔτι ἐρᾷ τῆς βοός; Ζέ. καὶ μάλα, καὶ δι' τοῦτο εἰς ἄγυιαν αὐτὴν ἔπεμψε, καὶ ἡμῖν προσέταξε, μὴ συμαίνειν αὐτῷ θάλασσαν, ἕως ἂν διανήξηται, ὡς ἔφη κύουσα ἐκεῖ. νῦν δ' ἤδη, θεὸς γένοιτο καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ τεχθέν. Νό. ἡ δάμαλις θεός; Ζέ. καὶ μάλα, ὦ Νότε. ἄρξει τι, ὁ Ἑρμῆς ἔφη, τῶν πλεόντων, καὶ ἡμῶν ἴσα δεσποινα, ὅτινα ἂν ἡμῶν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ κωλύσαι ἐπιπνεῖν. Νό. βέβαιόν τοι τοῦτο, ὦ Ζέφυρε, ἤδη δεσποινά γε οὖσα, νὴ Δία. ἀνουσίρα γὰρ οὕτω γένοιτο. Ζέ. ἀπ' ἤδη γὰρ διανήξασα, καὶ ἐξεφύσησεν εἰς τὴν γῆν. ὁρᾷς, ὅπως οὐκέτι μὴ τετραποδίσῃ βαδίζῃ, ἀνορθώσας δ' αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα πανκάλλη αὖθις ἐποίησε; Νό. παράδοξα γοῦν ταῦτα, ὦ Ζέφυρε. οὐκ ἔτι τὰ κέρατα, οὐδὲ οὐρὰ, καὶ διχηλὰ τὰ σκέλη, ἀπ' ἐπείρας & κόρη.

prorsus deperire. NOT. Proinde etiam nunc bouem illam amat? ZEPH. Atque admodum: & propterea in Aegyptum ipsam misit, nobisq; edixit ne conturbaremus mare, donec illa transnataſſet, vt quæ illic paritura ſit: fert autem vterũ modò, Deusq; fiet [a] cum ipsa, tum quod ex ea partum erit. NOT. An iuuenca Deus? ZEPH. Atque admodum, Note, imperabitq; (inquit Mercurius) nauigantibus, ac noſtra erit domina, vt quemcunque noſtrũm volet, emittat, vel prohibeat ſpirare. NOT. Colenda igitur obſeruandaque nobis erit, Zephyre, iam domina certè cùm ſit. nam per Iouem, beneuolentior eo pacto nobis erit. ZEPH. Sedenim iam traiecit, & in terram enatauit. Vides vt non ampliùs quadrupes incedat, ſed erectam ipſam Mercurius denuò mulierem formoſam prorſus reddidit. NOT. Mira nimirum hæc, Zephyre: nuſquam ampliùs neq; cornua illius, neque cauda, neque tibiæ biſidæ, ſed amabilis puella eſt.

κόρη, ὁ μὲν τοι Ἑρμῆς τι πα-
θὼν, μεταβέβληκε ἑαυτὸν, καὶ
ἀντὶ νεανίου, γυναικοπρόσωπος
γεγένηται; Ζε. μὴ πολυπραγ-
μονῶμεν, ὅτι ἄμεινον ἐκεῖνος
οἶδε τὰ πρακτέα.

puella est. Cæterùm Mercurio quídnam accidit, qui se ipsum mutauit, & ex adolescente factus est quispiam caninam faciem præ se ferens? ZEPH. Ne curiosiùs persequamur ista, quandoquidem meliùs ille quæ facienda sunt nouit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

FAbulam quidem vulgatam apud poëtas de Io, minus hîc ascribo, eam cùm ex Græcis tum Latinis leges, sed in primis apud Ouid. in 1. Metam. & Luciani nostri dialogũ Iouis & Mercurij, vbi eã descripsimus.

a CVM ipsa.] *Io coniugis loco habita fertur ab Osyride Aegyptiorum rege, & post mortem culta pro Dea nomine Isidis, quam singulari superstitione coluit & Germania, ante receptã Christianam religionem. Huius sacra ex Aegypto Romam sunt translata, eiusq; templum in campo Martio fuit. Isidis capillos Memphitæ pro miraculo ostendunt. Idem Lucianus aduersus Indoctum.*

ΔΟΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ. DORIDIS ET THETIDIS.

Iacobo Micyllo interprete.

DORIS.

Τί δακρύεις, ὦ Θέτι; Θέ. καλὴν λόρκα εἶδον τὴν παῖδα ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐμβεβλημένην τῷ

QVid lachrymaris, Theti? THET. Pulcherrimam, Dori, puellam vidi in arcam à patre coniectam, tum ipsam,

ἰώ τι, ἢ βρίφος αὖ ἀρτιγ-
γνὸν. ἐκέλευσε δὲ ὁ πατὴρ
τοὺς ναύτας, ἀναλαβόντας τὸ
βρέφος, ἐπειδὰν πολὺ ἀπὸ
γῆς ἀποσπάσωσιν, ἀφεῖναι
τοῦτο θάλασσαν, ὡς ἀπόλοι-
το καὶ ἀθλία καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ βρέ-
φος. Δω. τίνος δὲ ἕνεκα, ὦ
θηλυς, ἐπεὶ ἔμαθες ἀκριβῶς
πάντα; Θέ. Ἀκρίσιος ὁ πα-
τὴρ αὐτῆς, καλὴν οὖσαν ἐ-
ταρθένευσε, εἰς χαλκοῦν τινὰ
θάλαμον ἐμβαλών· ἔστα τὸ
μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν. φα-
σὶ δ' ὧν τὸν Δία, χρυσὸν γε-
νόμενον ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου
πρὸς αὐτὴν, διαξαμένου δ' ἐ-
κείνου εἰς τὸν κόλπον καταῤ-
ῥέοντα τὸν θεὸν, ἐγκύμονα γε-
νέσθαι. τοῦτο ἀναισθόμενος ὁ πα-
τὴρ, ἄγριός τις, καὶ ζηλότυ-
πος γέρων ἐγανάκτησε, καὶ
δεινόν τινος μεμοιχεῦσθαι οἰκ-
είας αὐτῷ, ἐμβάλλει εἰς τὸ κι-
βώτιον ἄρτι τεκοῦσαν. Δω. ἡ δὲ
τί ἔπραττεν, ὦ Θέτι, ὁπότε
ταῦτα ἐπάσχετο; Θέ. Παρὰ μὲν αὐτῆς
οὐδὲν ἴσως, ὦ Δωρὶ, καὶ ἔφε-

ipſam, [a] *tũ infantem abs ea paulò antè genitũ. Iuſsit aũt pater nautas, arcẽ illam acceptam, poſtquam in altum à terra prouecti eſſent, in mare abȳcere, vt ita periret & miſera illa, & infans vnà cum ea.* DOR. *Quamobrem aũt, ô ſoror, hoc? quandoquidem comperta habes exactè omnia.* THE. *Pater illius Acriſius, quia pulcherrima erat, in æreum quendam thalamũ inclusam, perpetuæ virginitati deſtinârat. Deinde, verum quidem dicere non poſſum, Iouem autem aiunt, conuerſum in aurum, delapſum per impluuiũ ad ipſam eſſe. Accipiente autem illa in ſinu demanantem Deum, grauidam ex eo factam fuiſſe. Quod cùm pater animaduertiſſet, vtpotè durus quidam & zelotypus ſenex, grauiter indignatus eſt. Et quia ab aliquo ſtupratam fuiſſe illam arbitratus eſt, conȳcit in arcam hanc cùm paulò antè peperiſſet.*

DOR. *Cæterùm illa quid agebat, Theti, quando abripiebatur?* THE. *Pro ſe quidem nihil dicebat, Dori, ſed tacitè*

ρι πλὼ διαδίκλω, τὸ βρέφος δὲ παρητεῖτο μὴ ἀφθαγῆν δακρύουσα, καὶ τῷ πάππῳ δακνύουσα αὐτὸ, διάπυσον ὂν· τὸ δὲ ὑπ' ἀγνοίας τῶν κακῶν, καὶ ἱμαδία πρὸς πλὼ θάλασσαν. ἀποπίμπλαμαι αὖθις τὸς ὀφθαλμὸς δακρύων, μνημονεύουσα αὐτ. Δω. κἀμὲ δακρύσαι ἐποίησας. ἀλλ' ἤδη τεθνᾶσιν; Θέ. εὐδαμῶς. νήχεται γάρ ἔτι ἡ διβωτὸς ἀμφὶ πλὼ Σέριφον, ζῶντας αὐτοὺς φιλάπτουσα. Δω. τί οὖν οὐχὶ σώζομεν αὐτλὼ, τοῖς ἁλιεῦσι τοῦ Ζὸς ἐμβαλόσαι ἐς τὰ δίκτυα τῶν Σεριφίων; οἱ δ' ἀνασπάσαντὸ σώσουσι δηλονότι. Θέ. τὸ λέγεις, οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον, οὕτως ὂν καλόν.

ferebat damnationem: pro infante autem deprecabatur, ne morti traderetur, lachrymando, atque illum auo ostentando pulcherrimū sanè puerum, Dori. Ille autem præ ignorantia malorū, etiam arridebat matri. Oppleor rursum lachrymis, cùm in mentem illius venit. DO. Et me flere feciſti. Sed nūquid iã mortui sunt? THE. Haudquaquam, natat enim adhuc arca circa Seriphum, viuis illis custoditis. DO. Cur igitur non conseruamus ipsam, piscatoribus istis Seriphys in retia immittendo, qui extractos illos, incolumes præstabunt scilicet? THE. Rectè dicis, atque ita faciamus. Non enim perire decet, neque ipsam, neque infantem, adeò cùm sit formosus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DAnaë Acrisij Argiuorum regis filia, à patre in quadam turri concluſa fuit, ob id quòd in responsis habuit, se manu eius qui ex filia nasceretur, mortū; ac hanc Iupiter (cùm alia via non pateret) in aureum imbrem

mbrem ex tegulis per impluuium in gremium eius ſe lemiſit, quæ ex eo congreſſu Perſeum genuit, qui ob rudelitatem erga ſe, & matrem Danaën Acriſium Argiuorum regem, auum maternum interfecit. Ea fabula n fine quarti, & in initio 5. lib. Metamorphoſeôn commemoratur, cuius etiam in alio quodã Dialogo meminit Lucianus noſter. Iouis autem Metamorphoſes Ouid. alias habet lib. 6. Metamorph. Idem Lucianus n Gallo. In taurum conuerſus eſt proximo dialogo Noti & Zephyri.

a TVM infantem.] *Hanc fabulam tangit Lucianus in Tritonis & Nereidum dialogo: vbi de Balena cui Andromeda erat expoſita à Perſeo occiſa.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγητικὸς de vnica filia Acriſij Danaë, à Ioue in aurum converſo decepta, & à patre in mare expoſita.

Notum eſt quod Danaën clauſam deluſerit imber
Aureus: vt ponto poſt dederitq; pater.
Heu nil tam firmum quicquam ſanctęq; pudicum,
Quinetiam maculet pernicioſus amor.

QVID lachrymaris.] *Interrogatio.* Pulcherrimam Dori.] *Narratio generalis.* Iuſsit autem pater.] *ἐπιδιήγησις, qua copioſius exponit ſuperiora.* Vt ita periret.] *λογισμὸς τελικὸς.* Quamobrem autem.] *Rogatio cauſæ.* Pater illius.] *ἐπιδιήγησις δευτέρα, & fabulæ expoſitio ἀναδιηγητέα.* In thalamum incluſam.] *Factum & cauſa.* Deinde verum quidem.] *παρεύθυνσις & præmunitio.* Accipiente autem illa.] *τὸ πρᾶγμα.* Stupratam fuiſſe illam arbitratus.] *τὰ μέσα, Horat. lib. 3. Carmin. oda. 16.* Ferebat damnationem.] *τὰ ἐπόμενα.* Oppleo rurſum oculos.] *πάθος muliebre.* Sed nunquid iam.] *Alia interrogatio.* Cur igitur non.] *Effectus commiſerationis, hortantis interrogatio.* Rectè dicis.] *Aſſenſus ad illam.*

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΝΙΠΕΩΣ.

NEPTVNI ET Enipei.

Iacobo Micyllo interprete.

ENIPEVS.

Ο Υ καλὰ ταῦτα, ὦ Πόσειδον, ἁρπάσας γε τἀλλοτρίᾳ. ἀπατεῶνά με τὸν ἐρωμενέστατον ἐμοὶ, διακόρησας τὴν παῖδα, ἣ δ' ἔφυτο ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πιστεύσασα, καὶ ἐκ τούτου παρέχειν ἑαυτήν. Πο. σὺ γάρ, ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπτης εἶ καὶ βραδύς, ὃς κόρης οὕτω καλῆς ποιούσης ἑσπέρας παρὰ σὲ, ἀπομένοντος τὸ ἔρωτος. ὑπεριόρας, καὶ χαίρουσαν λυπῶν αὐτήν. ἡ δὲ παρὰ τὰς ὄχθας ἀλύουσα καὶ ἐμβαίνουσα, καὶ νομίζουσα ἐνίοτε σὲ παρεῖναι τό σοι ἐντυχὸν ἐθρύπτετο πρὸς αὐτήν. Ενι. τί οὖν, ἐκὼν ἐγὼ ἐμελλον προσαράσσειν τὴν ἐρωτα, καὶ καθυποκρίνεσθαι Ἐνιπέα ἀντὶ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ κατασοφίσασθαι τὴν Τυρὸν, ἁφελῆ κόρην οὖσαν; Πο.

MInimè verò præclara hæc, Neptune (dicetur enim verum) qui circumuenta amica mea, assimilatus in formam meam, vitiasti puellã. Putabat enim illa mecũ rem esse sibi, & ob id exhibebat sese. NEP. Tu enim, Enipeu, fastuosus es & tardus, qui puella adeò formosa quotidie ad te nante, ac præ amore pereunte, despexeris illam, & gauisus sis si possessi illi ægrè facere. Illa verò iuxta ripas mœrore affecta, atque ibi inambulans, seseq; lauans, nõ semel optabat in conspectum sibi venire te, at tu fastuosus deludebas illam. ENIP. Quid igitur? an propterea oportebat te præripere amorem mihi, & velut histrionem aliquem pro Neptuno Enipeum te gerere, atque ita decipere a Tyro istam, puellam adeò simplicem?

NEP.

Πο. ὀψὲ μὲν οὖν ζηλοτυπεῖς, ὦ Ενιπεῦ, καὶ ὑπερόπλως πρότερον ὄν. ἡ Τυρὼ δὲ οὐδὲν δεινὸν πέπονθεν, οἰομένη ὑπὸ σοῦ ὑβρισθῆναι. Βυ. μεμνῆσθαι χρὴ γὰρ ἀπιόντα, ὅτι Ποσειδῶν εἶ σύ, ὃ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτήν, καὶ ἐγὼ τοῦτο ἀδικοῦμαι, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ ἀπεφαίνου τότε, καὶ παρεισέρχεσθαι πορφυροῦν τι πῦμα, ὅπερ ὑμᾶς συνεκάλυπτε, ἅμα σωῦσθαι τῇ παιδὶ ἀντ' ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες, ὦ Ενιπεῦ.

NEP. *Serò verò nunc zelotypus es* [b] *Enipeu, cùm priùs superbum & contemptorem te gesseris. Ipsa autem Tyro nihil graue passa est, quando se putauit à te vitiatam esse.* ENIP. *Nihil autem? Dixisti enim abiens Neptunum esse te, quod vel maximè dolore affecit ipsã: atq; ipse eò abs te iniuria affectus sum, quòd & quæ mea esse debuerat, eam voluptatem percepisti tu, & præterea à composito circa vos fluctu purpureo, sub quo absconditi iacuistis, cùm puella pro me tute rem habuisti.* NEP. *Tu enim non volebas, Enipeu.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a TYRO.] *Virguncula fuit Thessala, Salmonei filia, & Enipei amica, ex qua Neptunus Neleum & Peliam suscepit: de qua inferiùs in Philopatre, & lib. 2. Historiarum verarum.*

b Enipeu.] *Thessaliæ fluuius est.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. *ALEXANDRI ET Philippi.*

Ottomaro Luscinio interprete.

PHILIPPVS.

ΣΥ μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, ἐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐκ ἐμὸς

ON igitur insiciaberis, [a] *Alexander, ex me prognatũ te esse filium.*

ὑὸς ἦν; οὐ γὰρ ἂν τετύχηκας, Ἀμμωνος γε ὤν. Αλ. ἀλλ' οὐκ τὸν ἐμὸν ἐγνόουν, ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τε Ἀμύντα υἱὸς εἶμι· ἀλλ' ἐνόμιζον τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον εἰς τὰ πράγματα οἰόμενος εἶν. Φί. πῶς λέγεις; χρήσιμον ἐδόκει σοι, τὸ παρίεμαι σαυτὴν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν βαρβάρων; Αλ. οὐ τοῦτο, ἀλλ' οἱ Βάρβαροι θαυμάζησάν με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀνθίστατο, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι, ὥστε ῥᾴον ἐκράτησα αὐτῶν. Φί. τίνων ἐκράτησας σύγε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς ἀεὶ τοῖς σὺν ἐνυαλίῳ, τοξεύειν καὶ ψιλοτάξειν, καὶ γέρρα οἰσύϊνα περιβεβλημένοις; Ἐλαύνων στρατὸν ἔργον ἦν. Βοιωτοὺς καὶ Φωκέων, καὶ Αθηναίων, καὶ τὸ Αρκάδων ὁπλιτικὸν, καὶ πλὴν Θετταλικὸν ἵππον, καὶ τοὺς Ηλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων ψιλαστικὸν, ἢ Θρᾴκας,

se filiũ. nam ad Iouem Hammonem genus paternum referens, mortem non obîsses. ALEX. *Neq; verò nescius eram, pater, Philippi Amyntæ me esse filium: sed quia ad res gerendas sic mihi visum erat conducere, commento hoc vsus sum vaticinij.* PHIL. *Quid ais? Conducibile id tibi visum, vt* [b] *natibus impostoribus fallendum te exponeres?* ALEX. *Non isthuc, sed barbaros in mei admirationem tractos, facilius hoc prætextu nostro subdidimus imperio: quum nemo vnus viribus nostris hactenus restiterit, quippe hac sola opinione ducti, quòd aduersus Deũ sibi esset præliandũ.* PHIL. *Quos tu igitur tanto conatu dignos vsquã vicisti, qui cum timidis illis* [c] *arculis,* [d] *peltarijs ac* [e] *gerris vimineis pugnare solitis, semper congressus es? Atqui Græcos armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses, & id genus alios, operis fuerat strenui atque magnifici.* [f] *Arcadum insuper sustinere armaturam,* [g] *equitatũ Thessalum* [h] *Eleorũ iaculatores,* [i] *Mantineos* [k] *peltis instructos, aut cũ* [l] *Thracibus,*

ιας, ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας
ἐμβάσασθαι, ταῦτα μεγάλα.
Μήδων δὲ καὶ Περσῶν καὶ Χαλ-
δαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνθρώ
πων, καὶ ἁβρῶν, ἐκ οἴδα ὡς πρὸς
τοὺς μύριοι, μετὰ Κλεάρχου ἀν-
ιλθόντων, ἐπράτησαν, ὁδ' ἂν
χεῖρας ἐπιμανάντων ἰλθεῖν
ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα
ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; Αλ.
ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε, ὦ πάτερ,
καὶ οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ ἀν-
καταφρόνητόν τι ἔργον, καὶ
ὅμως ὑ διασῆσαι αὐτὸς, οὐδ'
πεδοσίους ὠνόμενος τὰς νί-
κας, ἐπράτων αὐτ. ἀδ' ἐπιώρ-
κησα πώποτε ἢ ἐποσχόμενος ἐ-
ψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἐπραξάμη
τὴν νικητήριον ἔννοια. καὶ τὸς Ἕλλωνας
δὲ, τὸς μὲν ἀναμωλὶ παρέλα-
βον, Θηβαίους δ', ἴσως ἀκούσῃ ὅ-
πως μετῆλθον. Φί. οἶδα ταῦτα
πάντα. Κλεῖτός γὲ ἀπήγγειλέ
μοι, ὃν σὺ ὡς δορατίῳ διελά-
σας, μεταξὺ λαπυθύντα ἐφό-
νευσας, ὅτι μὲ πρὸς τὰς σὰς
πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησε.

bus,[m] *Illyricis*,[n] *Pæonibúsve manum conſerere, operoſum profectò atque arduum id fuiſſet in primis. Cæterùm* [o] *Medos, Perſas & Chaldæos delicatos, ac plurimo auro conſpicuos, non ſatis compertum habeo quonam modo ante te* [p] *duce Clearcho mille viri bello adorti expugnârint, fœdè in fugam actos antequam ad manus ventum fuiſſet.* ALEX. *At verò* [q] *Scythæ pater, &* [r] *Indici elephantes, res ſunt non vſquadeò abiectæ & contemptibiles:* [s] *& tamen neque concitatis inter ipſos inteſtinis odijs, neque per proditionẽ mihi venundari paſſus ſum victoriam. Sed neq; peieraui vnquam, aut per nugas à pollicito receſſi, fidémq; ſolui victoriæ gratia. Adde quòd & Græcos alios ſine ſanguine in deditionem accepi:* [t] *Thebanos autem fortaſsis ipſe audîſti quomodo aggreſſus fuerim.* PHIL. [u] *Noui hæc omnia ex Clito, quem tu inter epulas, eò quòd nomen meum celebraret, & meas res geſtas cum tuis conferre auderet, traiecto per corpus telo tũ iugulâras.*

σὺ δὴ καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, λάνδυν, ὡς φασι, μιτρίδυς, καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπίθου, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἀξίους. καὶ τὸ πόνηρον γελοιότατον, ἐμίμησαι τὰ τῶν ἡττημένων. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅσα ἄλλα ἔπραξας, λύουσι συγκατακλείων παιδευομένους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἓν ἐπήνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέσχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς, καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπιμελήθης, βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. ΑΛ. τὸ φιλοπάνδεινόν σου, ὦ πάτερ, οὐκ ἐς φανερὸν, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον ἀναβάντα σὲ ἐς τὸ ἐν τοῖς τείχεσι, καὶ τοσαῦτα λαβόντα βέλη πρόμαλα; ΦΙ. οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐχ ὅτι μὴ καλὸν

Tu verò & [x] Macedonicam chlamydem abijciens, [y] candyn Persicum amictum recepisti (vt aiunt) [z] & tiaram rectam. Vt ne interim commemorem, quòd à Macedonibus viris vtique liberis, [A] adorari debere te, in animũ duxeris, & qui quod maximè omnium erat ridiculum, hominum abs te [B] victorum mores imitatus es. Tempero mihi nè memorem alia quæ turpiter admiseris, [C] viris doctis in leonũ claustra inclusis, & [D] nuptijs talibus peractis: quodq; [E] Hephæstionem plus quam esset satis, amaris. Vnũ est quod solum laudo abs te gestum, in [F] Darij vxore videlicet, forma præstante, quia ab illius complexu abstinueris: & genetricis illius, atque filiarum, ne vim paterentur, curam susceperis. Regium certè id opus extitit, quod tum facitasse te accepimus. ALEX. *Quomodo autem tibi non probatur, pater, quòd [G] in Oxydracis, gente Indica lubès me in periculum coniecerim, atq; acceptis plurimis vulneribus, muros primus omnũ transilierim?* PHIL. *Non probo, Alexander: neque id quia pulchrum*

καλὸν ἂν οἶμαι μὴ τιτρώσκεσθαι ποτὶ τῆ βασιλικῆ, μὴ προκινδυνεύειν τοῖς στρατιώταις, ἀπ' ὀλίγου τοιοῦτο ἄκεσμα σωτῆρι. θεὸς γὰρ ἔμελλον δοκῶν, εἴ ποτε πρεσβεύοις, μὴ βλίττοντά σε φοράδην ὑπὸ πολέμου ἐκκομιζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμωγῆς τὰ πρῶτα, ταῦτα γέλωτα ἦν τοῖς ὁρῶσι, καὶ ὁ Ἄμμων, γόης καὶ ψευδόμαντις ἀλίσκεσθε, καὶ οἱ περιττοί, λόγακες, ἢ τίς ἂν ἄρ' ἐγέλασεν, ὁρῶν τὸν Διὸς υἱὸν λειποψυχοῦντα, ἀνόμενον τὰ παρόντα βοηθεῖν; νῦν μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τεθνηκὰς ἂν οἷα ποιὸς ἂν τὸν τῶν προπομπῶν ἐκπυρσομοιοῦτας, ὁρῶντας τὸ νικηρὸν τοῦ θεοῦ ἐπάδοντα κἀνεῖμεν, μυδῶντα ἤδη καὶ ἐξανθοῦντα, καὶ νόμον σωμάτων ἀπάντων; ἄμωσ τι, μὴ τὸ χρήσιμον, ὦ ἵππε, Ἀλέξανδρε, τὸ δὴ τοῦτο κρατεῖν, ῥᾳδίως, πολύσι δ' ὄψεσ ἀφεῖτο

pulchrum esse negem vulnerari, quando & Imperatorē, & in subeūdis periculis prætentare viam: sed quia H ex re tua isthuc erat minimé. Si quidem pro Deo habitus, quos, oro, risus præbebas spectatoribus, quando post acceptū vulnus, ab exercitu magno tumultu direptus, mœrens ac eiulans sanguine fluitabas? Adde quòd Iupiter Hammon tanquam præstigiator quispiam & vanus propheta, reus mendacij palàm tum arguebatur. Non enim video qualiter risum contineat, qui Iouis filiū viderit animū deijcere, & I in desperatione rerum efflagitare medicorū auxilia. Denique quum iam tandem mortem obieris, quē credas obsecro esse, qui confictam illam adoptionē, qua Iouis dictus es filius, non carpat maledictis? Potissimùm vbi Dei istius cadauer porrectum iacere, turgidum sanè, & iuxta aliorū corporū morem contactu suo omnia labefactans aspexerit. Cæterùm quòd ais, Alexander, tibi fuisse conducibile, K quò faciliùs rerum potireris: id profectò multum tibi gloriæ ex benè etiam ac strenuè ge-

ρῆτο τ καλοῤῥυμφῶν. πάρ
γε ἡδονὴ ἐνθρὶς, ἐπὶ φαῦλ γίνε=
σθαι δοκῶν. Αλλὰ ταῦτα φρο=
νοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ,
ἀπ' Ηρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐρά=
μιπον τιθέα σοί μὲν καί σε
τῷ Αορνον ἐκείνῳ, ὅσ' ἐτέ=
ρου ἐκείνων λαβόν]Θ, ἐγὼ μό
νΘ ἐχερωσάμην. Φίλ. ὁρᾷς
ὅτι ταῦτα ὡς υἱὸς Αμμων Θ
εἶ ας, ὃς Ηρακλεῖ καὶ Διονύσῳ
παραβάλλεις σεαυτ', καὶ οὐκ αἰ=
σχύνῃ, ὦ Αλέξανδρε, οὐδ' ἐπὶ τού=
τοις ἀπαιθήσῃ, καὶ γνώσῃ σε=
αυτ', καὶ σωφρονήσεις ἤδη ποτὲ ὤμ;

stis eripuit. Nã quanq; insigniter multa, tamẽ dijs lõgè inferiora agere visus, vacillare ob hoc iudicatus es, & tota ratione deficere. AL. Haudquaquam de me istbus sentiunt mortales: sed cum Hercule me, & Baccho conferunt, veluti æmulum, pariq; cum illis gloria certantem. Nam & L Aornum à neutro etiam illorum armis subactum, ego facilè cœpi. PHIL. Etiam dum videris ista vt Hammonis filius dicere, quando nec Baccho quidem cedis, aut Herculi. M Sed nec erubescere nosti, Alexander, solitámve dediscere arrogantiam, teipsum dein noscere, vel iam tandem sapere, etiamsi seriùs, vbi fato occubueris?

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PHilippi Macedonum regis & Alexandri filij compa ratio. Duo aũt contraria sunt exempla, alterum moderati animi, alterũ immoderati. Quorum historiæ requirantur è Plutarcho, Q. Curtio, Arriano, & Diod. Siculo lib. 6. De ijs Cic. lib. 1. Offic. cap. de Prudentia, Philippum quidem Macedonũ regem, rebus gestis & gloria superatum à filio, facilitate & humanitate video superiorem fuisse. Itaq; alter semper magnus, alter sæpè turpissimus fuit. Cicero rebus gestis animi constãtiam & moderationem antefert. Increpuit Philippus Alexandrum

drum filiũ, vt Valerius commemorat, quòd Macedonum beneuolentiam largitione ad se attraheret, quum ipse maiore ex parte Græciæ mercator, q̃ victor fuerit: atque vt Diodorus testatur, auro sibi q̃ imperio magis acquisierit. Neq; à Demosthene alio nomine peius audit, q̃ quòd malis artibus imperium sibi acquisiuerit. Quid q & post secundùm fortunæ afflatum, tyrannum factum legimus. Eius vituperatio habetur apud Aphthonium rhetorem in Progymnasmatis, vbi dicitur, q Græca iuuentus in vituperando Philippo se exercuit. Caruit ergo vera & solida gloria, quæ, vt Cic. dicit, incorrupta vox benè iudicantium est, & consentiens laus bonorũ. Ad historiæ Philippi Macedonis cognitionem pertinẽt etiam ea, quæ Iustin. habet lib. 8. & 9. Thucyd. belli Pelop. lib. 2. Plutar. in vita Alexand. Paul. Orosius lib. 3. cap. 12. ad 15. Philippo autem primum certamen fuit cum Athenien sibus, quibus per insidias victis, in Illyrios bellum transtulit, & nobilissimam Larisseam cepit, vt ait Iustinus lib. 10. Diodor. lib. 2. de rebus Alexandri ait, Philippus anno secundi regni sui in Illyrici fines cum decẽ millibus peditum & 600. equitibus intrauit.

a ALEXANDER Amyntæ me esse fil.] *Amyntas Alexandri Magni auus & Philippi Macedonis pater, Macedonum rex, rei militaris peritiß. rebusq; gestis clariß. de quo Diodor. & Trog. lib. 7. 8. & 9.* *b* Vatib.] *Scilicet Hammonis. De Hammone verò & eius vatibus in Dialogis Diogenis & Alexandri. Item Alexandri, Annibalis & Scipionis latè annotauimus.*

c Arculis.] *Arculus diminutiuum ab arcus, τοξάριον, à quo fit aliud diminutiuum Arcellus.* *d* Peltarijs.] πέλτη *scutum exiguum, Lunæ semiplenæ imaginem referens, quo genere Amazones præcipuè in prælijs vti solebant. Virgil. 1. Aeneid.*

Ducit Amazonidum lunatis agmina Peltis.

Scuta Amazonica vocat Nonius. Pelta cétræ haud dissimilis est, qua armatus πελτάριος, πελτικὸς, ἢ πελτοφόρος dicitur: i. peltarius & peltatus. Liu. lib. 8. bel. Pun. Menippũ quendam ex regijs ducibus cũ mille peltatis Chalcidem mittit. Hi etiam πελτασταὶ Græcis dicuntur. Liu. lib. 1. bel. Maced. Nocte cetra-

tos, quos peltastas vocant, loco opportuno inter bina castra in insidijs abdiderat. e Gerris vimineis.] *Suidas neutro genere γέρρα refert, vt Persicam vocem, quæ quidem tũ arma declaret, tũ quoduis defensaculum siue protectionem siue è corio, aut alia quauis materia: dicitur & σκέπασμα. Porrò gerras Graci crates vimineas appellãt.* f Arcadũ armaturâ.] *Peloponnesi regionis intimæ populorũ.* g Equitatũ Thessal.] *Thessalorum, quos ingenti clade profligauit Philippus ipse in agro Thessalonico.* h Eleorũ iaculatores.] *Elei populi in Pelopõneso Elidem incolentes.* i Mantineos.] *Mantineã Arcadiæ vrbem incolentes, apud quã cõtigit prælium inter Thebanos & Lacedæmonios.* k Peltis.] *Scutis.* l Thracib.] *Europę populis feris & asperis, Macedonib. finitimi ab Oriente.* m Illyricis.] *Regionis Europæ populis, qui hodie Sclauones dicti sunt, Macedonibus finitimi ab Occidente.* n Pæonib.] *Populis Pæoniæ regionis Macedoniæ, qui fortissimi olim habiti sint, magnumq; sibi ex rei militaris scientia nomen pepererunt. Vide Plin. lib. 4. Macedonib. finitimi à Septentrione.* o Medos.] *Asiæ populos, de quib. antè in dialogo Alexandri, Annibalis, Minois & Scipionis. Aduersus Medos & Armenios, qui anteq̃ quisquam sequatur, fugiunt.* p Duce Clearcho.] *Darius nothus Persarũ rex moriens duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorẽ: inter hos fratres cũ excitatum esset bellũ, Clearchus vnus fuit de ducib. exercitus belli, qui deinde interfecto iam Cyro ab Artaxerxe captus, necatus est, de quo Plutarch. in Artax.* q Scythæ.] *Septẽtrionales populi Europæi & Asiatici ad bella magis q̃ ad vllũ humanitatis studiũ idonei.* r Indici elephãtes.] *India orientalis regio Asiæ terminus elephantis abundat, & in ea maiora q̃ in cæteris regionibus nascuntur animalia.* s Et tñ neq; concitatis.] *Demosthenes Philippũ Macedonem depingit, versutũ hominem, qui in omnẽ partem animũ versabat, nihilq; intentatũ relinquebat, quo suis rationib. consulturus esset, sine vllo veritatis, virtutis & constantiæ respectu. Mentiebatur, fallebat, fraudabat, peierabat, assentabatur, si expedire videretur.* πολύτροπος καὶ πανοῦργος *dicebatur. Diuturno enim rerum vsu ita eruditus, ex aliorũ incommodis sua vt pararet commoda, vt loquitur*

uitur Comicus, nec à malis artibus abhorrebat. Græciã totam opè consiliȝs præuentam viribus domuit. Oros. lib. 3. cap. 12.

: Thebanos.] *Bœotiæ regionis, à Thebe præcipua vrbe, uã Alexander euertit, dictos.* u Noui hæc ex Clito.] *Seca lib. de Ira 3. cõparatione simili Alexandrũ ab aui patrisq; manitate degenerasse, Cliti & Lysimachi optimorũ amicorũ chymabilicæde docet. Fuit aũt Clitus inter præcipuos Alexãri familiares, eidemq; charissimus, tum q; filius esset nutricis iius, tũ q; ab illo in dubio vitæ discrimine fuisset seruatus. Hũc men in conuiuio quodã liberiùs in Persicos mores inuectum, x iam temulentus ſpiculo traiecit. Cuius facti eũ postridie tan cœpit pœnitentia, discussa iam ebrietate, vt totũ triduũ cibo ſtinuerit, decreuerit q; omninò inedia sibi necem conscisce, nicum q; de se optimè meritũ ad inferos persequi. Tandẽ agrè lmissa amicorũ consolatione, qui Clitum iure occisum asserent, sumptuosissimo eũ funere sepeliuit. Latiùs habẽtur hæc hi oria apud Arrianũ, Q. Curt. & Plutar. in vita Alex. Non igi r ἀκρασία in Alexandro fuit, sed ἀκρασία, quæ in ipso non n, sed πάθη excitauit. Eousq; enim Alexandrũ præcipitẽ egit npetus animi, vt in amicissimos etiã ferrũ distrinxerit.* x Ma edonicã chlamydẽ.] *Paludamentũ dicitur, autore Nonio, lliũ militare: sagulũ à Politiano vertitur.* y Candyn Percum amictũ.] *De quo Cæl. Lect. ant. lib. 14. cap. 56.* z Et aram rectã.] *Ornamentũ capitis, quod erectũ soli reges apud ersas gestabant, duces verò inflexũ. Herod. lib. 7. Lucian. nav ὀρθὸν ideò dixit.* A Adorari debere te.] *Alexandrum Magnũ Iouis Ammonis filium fabulosè creditum & adorari passum, iam antè in Scipione annotasse me recordor. Verũ de Alexandri stulta ambitione, ac execranda scelerati sacerdotis dulatione Q. Curt. lib. 5. & lib. 9. vbi stolida eius ambitio deribitur, qua se Dei filiũ non solùm dici, sed vt credi voluit, inatus à duobus malis Poẽtis, Agide Argiuo, & Cleone Siculo, ntranitentibus omnib. Macedonibus, & præcipuè Callisthe- Philosopho, optimo viro.* B Victorum mores imitatus s.] *Vino & morũ externorũ desiderio, & se & suos perdidit, scribit Q. Curt. lib. 7.* C Viris doctis in leonũ claustra nclusis.] *Lysimachus Agathoclis filius è successorib. Alexandri Ma-*

dri Magni, Pergamo præfuit, vbi thesauri regis fuerunt. Hic illustri quidem Macedoniæ loco natus, virtute illustrior fuit, amore literarum ac philosophiæ ardebat adeò, vt Callisthenem tunc ab Alexandro afflictum, atque in vinculis habitũ, de virtute disserentem sæpiùs audiuerit, poculumq; ei, ac remedium miseriæ optanti propinauerit. Quod ægrè ferens Alexander, Lysimachum leoni obiecisse dicitur: sed ille viribus fretus, rem posteris prodendam fecit, manũ amiculo conuolutam in os leonis inferens, arrepta lingua feram exanimauit, quo facto vehementiùs posteà Alexandro dilectus, & apud eum in maximo honore fuit. Vide Trogum lib. 15. Alexandri autem rebus prosperis Theophrastus angebatur, interitũ Callisthenis deplorãs. Itaq; dicebat, Callisthenem incidisse in hominẽ summa potentia, summaq; fortuna, sed ignarum quemadmodum rebus secundis vti conueniret. Cic. Tuscul. quæst. 3. Q. Curt. lib. 9. D Nuptijs talibus peractis.] Alexander Rhoxanes Oxyartis fratris sui filiæ amore deuinctus, eam vxorem cœpit, non absq; Macedonum indignatione. Plura lege apud Q. Curtium lib. 9. & Arrianum

E Hephęstionem.] Inter amicos quos habebat præcipuos, omnium maximè videbatur honorare Craterũ, sed omnium maximè diligere Hephæstionem. Illum ornauit dignitate, hunc ad intimam admisit familiaritatem, quẽ posteà apud Babylonem vita functum, tanta funeris magnificentia prosequutus est, vt facilè omnes, quæ toto terrarum orbe editæ sunt, pompas superaret. Vide Q. Curt. & Plutar. in vita Alex. F Darij vxorem.] Sysigambem Darij genitricem, vxorem & puellas captiuas, quanta integritate seruauerit, ignorat nemo, quas nisi demissis oculis salutauit, idq; rarò, sibi metuens ab illarum insidijs forma. G In Oxydracis, gente Indica.] Ab his Indiæ populis cùm Alexandrũ liberasset Ptolemæus, Soter: i. Seruator cognominatus est. Cùm autem in illo bello crus esset illi vulneratum, ac Chirurgum accersisset, multiq; accurrerent, qui ipsum frequenter Deum appellare consueuerãt, exporrecta hilariq́ue fronte inquit: Omnes me prædicant Iouis esse filium, sed vulnus hoc, hominem esse me declarat. Alijs item duabus potissimùm rebus, se quòd mortalis esset, deprehendere dicebat, somno & coitu, quòd hæc præcipuè proderent humani corporis im-

s imbecillitatem. Somnus enim mortis imago est, & coitus spe-es est morbi comitialis. Periculum autẽ Alexandri grauiter ulnerati in Oxydracis, alij authores, in Mallis factum perhi-ent. H Ex re tua.] *Alexander cum latronibus pugnans sa-itta vulneratur. Ad Memacenos vrbem, saxo in ceruicem a-lo, vulneratur. Deinde in Oxydracis grauiter vulneratur. Q. urt. lib. 4. & 10.* I In desperatione rerũ.] *Apud Cur-um lib. 4. Alexãder fatigatur, deficit, desperat, & dubius est: ulneratus Medicos habet Philippũ & Critobulum.* K Quò aciliús.] *Alexandri ingens conatus de acquirẽdo orbis impe-io describitur à Q. Curtio lib. 11.* L Aornum.] *De Petræ, uæ Ἀορνῶ, expugnatione oppidò difficili Q. Curt. lib. 9. Ar-ianus lib. 4. Scribit Plutarchus Alexandrum, quum intelle-isset hanc Petram teneri ab homine meticuloso, dixisse: Nunc ocus iste facillimus est captu.* M Sed nec erubescere no-ti.] *Alexander modestiæ mediocritatisque oblitus, sibi blan-liebatur, & quantum alijs præter æquum detrahebat, tantum ibi philautiæ vitio præter meritum tribuebat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Culpatur Alexandri arrogantia & commentum, quo Deum se haberi voluit.

Factus Alexander successibus ipse superbus:
Innumeris voluit cultibus esse Deus.
Vituperat cæcos sensus, mentemq; Philippus
In quibus & fuerit strenuus enumerat.

Non igitur.] *Propositio.* Nam.] *Ratio à repugnãtibus.* Neque verò nescius.] ἀπὸ ἐλαττόνων αὐτοσυλλογιστική. Quid ais?] ἀπόφησις. Non isthuc.] ἀποβεβαίωσις ἀπὸ τοῦ ἐναντίου χρησίμου. Hac opinione ducti.] ἀπάτησις τῶν ἐνηθέντων. Atqui Græcos.] Cõparatio. Arcadũ insuper.] παραλειπόμενα αἰσχύντερα. Cæterũ Medos.] ἀπόδοσις, facilia nõ tã præclara. At verò Scythę.] ἔνστασις: opponit ea quæ difficul-ter vinci poterant. Adde qđ &.] αὔξησις κατ' ἀπαρίθμησιν.

Assumit

Assumit quod antè de Græcis ille affirmauerat. Nouihæc.] *Obijcit illi Clitum* ἐνειδισμῷ. Tu verò.] πὰ ἄλλα ψιλὰ πρόχειρα. Tempero mihi.] πρόφασις. Vnum est.] *Correctio* κατ' ἐξαίρεσιν. Regiũ certè id.] ἐπιφώνημα ἐγκωμιαστικόν. Quomodo aũt tibi nõ probatur.] *Compescat* ἐπανάληψιν *oppositione audacissimi facti.* Non probo.] ἔπιπλῆξις ἐκ ἐπαινετική. Neq; id quia pulchrũ.] ἀπολογία κατ' ἄφεσιν καὶ ἕξιν. Adde quod.] *Latior probatio* καὶ πὰ ψιλά. Non cẽ video.] *A repugnantibus.* Denique.] *Expolitio.* Cęterùm quod ais.] *Occupatio.* Id profectó.] ἀφαίρεσις. Nam quanq̃.] *Ratio.* Haudquaq̃.] *Inficiatio.* Sed cum Hercule.] *Collatio.* Nam &.] *A suo præclarè facto.* Sed nec erubescere.] *Arguit eum arrogantiæ, & concludit.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Ηρακλέους. *DIOGENIS ET Herculis.*

P. Virunio interprete.

DIOGENES.

Οὐχ Ἡρακλῆς οὗτός ἐστιν; ἔμοιγε ἄπο μὲν τὸν Ἡρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ἡρακλῆς ἐστίν. ἔπειτα τέθνηκε Διὸς ὢν; ἔτι μοι, ὦ Καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὑπὲρ γῆς, ὡς θεῷ. Ηρακ. νὴ ὀρθῶς ἔθυσας. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς σύνεστι; νὴ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην· ἐγὼ δ' εἴδωλον εἰμὶ αὐτοῦ.

NVnquid [a] *Hercules hic est? Haud quisquam me hercule alius. arcus, clava, pellis leonina, magnitudo ipsa, totus denique Hercules est. Igitur è vita decessit, q̃ Iouis erat filius? Dic, quæso, ô victorioſe, mortuúsne es? Ego enim eũ terræ supereſſem, tibi haud secus quàm deo sacrificaui.* HER. *Rectè quippe sacrificâsti: Hercules enim ipse in cœlo vnà cũ dijs immortalib. consistit. Heben apud se habens crurib. formosissimã. Ego verò q̃ te alloquor, sua sum vmbra.*

DIO.

. πῶς λέγεις ἄδωλον ζῶν
οῦ, καὶ δωιατὸν ἐξ ἁπα-
ας μοίρινά θεὸν εἶναι, τε-
ωνῶς ὦ ἀμίσα; Ηρ. ναί.
ᾗ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀπ'
ὰ ἀκῶν αὐτ. Δι. μανθά-
ν. ἄντανδρόν σι τῶ Πλούτωνι
ᾗ δώκην ἀνθ' ἑαυτ. καὶ σὺ
ῶ ἀντ' ἐκείνου νεκρὸς ἦ. Ηρ.
ιῦτό τι. Δί. πῶς ὃν ἀκεν-
ὺς ἂν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἴσθα σὺ
ὺ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ πρὶν
ἴξαλο ἀποδολιμαῖον Ηρα-
λία πρόντα; Ηρ. ὅτι ἐώκειν
ἐκεῖνος. Δί ἀληθῆ λέγεις· ἀ-
εβῶς γὰρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος
ναι. ὅρα γὰρ μὴ τὸ ἐναντίον
σί. σὺ μὲν ἂ ὁ Ηρακλῆς,
ὸ δ' ἄδωλον γεγάμηκε πλὼ
ίβλω πρὸς τοῖς θεοῖς. Ηρ. θρα-
ὺς εἶ καὶ λάλος, καὶ ἀμὰ
ναύσῃ σκόπλων ἐς ἐμὲ, ἅσῃ
ῦτίκα οἷον θεὸν ἄδωλόν ἀπε-
Δι. τὸ μὲν τόξον γυμνὸν καὶ
ρόχαρον, ἐγὼ δ' τί ἂν ἔτι
ροβοίμην σε, ἅπαξ τεθνεώς;
ἀτὰρ

DIO. *Quidnam dicis amabò? vmbra ipſius dei? fieri enim poteſt, altera eundem ex parte deum eſſe, altera vitâ deceſsiſſe?* HER. *Vtiq. Ille enim nequaquâ mortuus eſt, ſed ego duntaxat imago ipſius ſum.* DIOG. *Intelligo rem. Te virum pro viro Plutoni pro ſe dedit, & tu nunc pro illo mortuus es.* HERC. *Sic res ſe habet.* DIOG. *Quo pacto igitur callidiſsimus cùm ſit Aeacus, te nequaquam illum eſſe non nouit, ſed admiſit tanquam ſuppoſititium. Hercule?* HERCVL. *Quoniam ille ipſe eſſe videor.* DIOG. *Vera autumas: nam ita perſimilis es, vt ſi ille ipſe ſis. Caueas igitur ne contra ſit: vt tu quidem Hercules exiſtas, imago verò apud Deos immortales Hebēn in vxorem duxerit.* HER. *Audax nimiùm es atque loquax: & niſi à ſcommatibus, quæ in me iacis, abſtinueris, ſenties quamprimùm qualis Dei imaginem ſim.* DIOG. *Arcus enim mudus eſt atque paratus. Cur autem de cætero te timeam, quum ſemel mortuus ſis?*

ἀτὰρ ἔτι μοι πρὸς τοῦ Ηρακλέους, ὁπότε ἐκεῖνος ἦν, συνῆς αὐτῷ, καὶ τότε ἄδωλον ἦν; Δι. οὐκ οἶδα μὲν ἔτι περὶ τοῦ βίου, ἐπειδὴ ἀπεθάνετε, διῃρημένοι· ὁ μὲν γὰρ εἰς θεοὺς ἀπέπταλε, σὺ δὲ τὸ ἄδωλον, ὥσπερ ἀκούω, εἰς Ἅιδου πάρει; Ηρ. ἔγωγε μὲν οὐδ' ἀρνήσασθαι πρὸς ἄνδρα ἐπίτηδες ἐρωτῶντα ὅμως δ', οὖν καὶ τοῦτ' ἄκουσον. ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἐν τῷ Ηρακλεῖ ἐστι, τοῦτο τέθνηκε, καὶ ἐμοί γε καὶ ἐκεῖνο πᾶν. ὃ δὲ ἐστὶ τοῦ Διὸς, ἐν οὐρανῷ σώζεται τοῖς θεοῖς. Δι. φανερώτερον νυνὶ μανθάνω. δύο γάρ, φῂς, ἔτεκεν ἡ Ἀλκμήνη κατὰ τὸ αὐτὸ Ηρακλέας, τὸν μὲν ἐκ τοῦ Ἀμφιτρύωνος, τὸν δὲ παρὰ τοῦ Διός, ὥστε ἐκεῖνο δίδυμοι ὄντοιν ὁμομήτριοι. Ηρ. ἔχει, ὦ μάταιε, ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν. Δι. οὐκ ἔστι μαθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, σωθέντας δύ' ὄντας Ηρακλέας, ἐντὸς ἡμῶν ὥσπερ Ἱππο-

Sed per tuum Herculem dic quaeſo, dum ille viuebat, erásne vnà cum ipſo, & tunc imago exiſtens, aut vmbra quidem eratis in vita, poſteaquã autem è vita deceſsiſtis, ſeparati: ille quidem ad deos immortales auolauit, tu verò vmbra, vt dignum videtur, ad inferos aduenisti? HER. *Etſi fas equidem foret nequaquam reſpondere viro ſophiſticè percunctanti: attamen aures quoque ad hoc porrigas. Quicquid enim Amphytrionis in Hercule erat, idipſum morte affectum eſt, quod nempe ego ſum (vt dixi) totum: quod autem ex Ioue erat, cum Dijs immortalibus conuerſatur.* DIO. *Perſpicuè nunc intelligo. duas enim eadem vice Alcmenam duos peperiſſe Hercules: vnum quidem ex Amphytrione, alterum verò ex ſummo Ioue: ex quo factum eſt, vt gemini vnius matris vtero lateretis.* HER. *Nequaquam, ô inſane: idem profectò ipſi eramus ambo.* DIOG. *Neque adhuc ad intelligendum id facile eſt, duos Hercules in vnum eſſe compoſitos, niſi quis diceret vos tanquam*

Hippo-

ποκρύπτουρός τις ἔτι εἰς ἓν
μπεφυκότοιν, ἄνθρωπόν θ',
ἢ θεός. Ηρ. ὁ γὰρ καὶ πολὺ
ν ἄτοπα δοκεῖ ἀνθρώποις συγκεῖ-
σθαι ἐκ δυεῖν ψυχῆς, καὶ σώ-
ματος; ὥστε τί τὸ κωλῦον δεῦ,
τὸν μὲν ψυχὴν ἐν ἀνῷ κε-
σθαι, ὥσπερ ἐμὲ ἐκ Διός, τὸ δὲ
νητὸν ἐμοὶ, παρὰ τοῖς νε-
κροῖς; Δι. ἀπ' ὤ βέλτιστε Ἀμ-
φιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν ἀκού-
σειας, εἰ σῶμα ἦθα. νυνὶ δὲ
σῶμα μὲν ἕλκομεν ἕν, ὥστε
ἁπλοῦν ἅπαξ ποιή-
σαντα τὸν Ἡρακλέα. Ηρ. πῶς
εἰπεῖν; Δι. ὅτι πῶς, εἰ γὰρ
μία τις ἐν οὐρανῷ, ὅδε παρ'
ἡμῖν οὐ τὸ κάλλιον, τὸ δὲ σῶ-
μα ἐν Οἴτῃ μόνις ἤδη γῆρομεν
νον, τρία δὲ ταῦτα γέγονεν. νῦ
κόπει ὅπως ἐκεῖνα δὲ πατέρα πρέ-
πον ἐπινοήσεις τῷ σώματι. Ηρ.
ρασύς τις εἶ, νὴ Θέμιν. τίς δὲ
ὁ ὧν συγχάνεις; Δι. Διογένους τοῦ
Σινωπέως κάλλιον. αὐτὸς δέ, ὃ
καὶ Δία μετ' ἀθανάτοισι θεοῖ-
σιν, ἀπὸ τοῖς βιβλίοις ἐνηρῶν
γελῶμι, Ὁμήρου, νὴ τὸν Δία σὺν τῆς
φαλολογίας καταγελῶν.

Hippocentaurum in vnum fuisse copulatos: homine videlicet & Deũ. HER. An non & homines eodem pacto ex duobus componi tibi videntur, animo videlicet & corpore? Vnde quid prohibet animum quidẽ ipsum ex summo Ioue natum adesse cœlo, me verò mortalẽ ad inferos venisse? DIO. Vtique eleganter hæc disseruisses, ô optime Amphitryoniade, si corpus hac tempestate esses: sed incorporea es imago: itaque periculum est, te triplicẽ id feciſſe Herculem. HER. Quonam modo triplicem? DIO. Hoc quidem modo: nam si vnus in cœlo existit, tu verò apud nos imago, corpus autem in Oeta iam in puluerẽ versum, hæc tria iam sunt. animaduertas igitur velim, quẽ tertiũ corpori esse intelligas patrẽ. HER. Audax es, atq; sophista: sed quod nomen tibi est? DIO. Diogenis Sinopei imago: ipse autẽ

per Ioue, minimè cũ dijs immortalibus, sed cum mortuorũ optimis cõuersor, Homerũ atq; huiusce modi fabulas deridens,

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

AN idola siue formæ defunctorum aliæ sint ab animalibus, videndum hîc & in Platonis Phædone.

a HERCVLES.] *Vlysses ὀδ. λ. ἄδωλον quidem Herculis apud inferos esse narrat, ipsum autem in cœlo cum cæteris dijs immortalibus oblectari, vnde hic facetissimus & argutissimus dialogus fluxit. Sic Virgil. 4. Aen.*

Et nunc magna mei sub terras ibit imago.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ridetur diuinitas Herculis.

Diogenes ridet celebrem præstantibus ausis
Amphitryoniadem, quòd Ioue natus erat.
Ridet: nilominus diuinos esse putamus,
Dotibus herois quid valuêre boni.

NVNQVID Hercules.] *ἐκφασις ἀνακοινωτική.* Igitur è vita discessit.] *ἀναίρεσις.* Dic quæso.] *ἐρώτησις.* Ego enim.] *Ad repugnanti.* Rectè.] *Collaudatio.* Hercules enim.] *ἀπόκρισις ad rogationem.* Quidnam dicis.] *ἀνάκρισις.* Vtique.] *πυστικόν.* Quo pacto igitur.] *ἐπιμονὴ in eadem re.* Caueas igitur.] *σκῶμμα.* Audax nimiùm.] *ἀπορία.* Cur autem.] *Contemptio.* Sed per.] *Sophistica percunctatio.* Etsi fas quidem.] *Occupatio.* Nequaquam respondere.] *ἀξίωσις.* Quicquid enim.] *ἀπόκρισις ἀναιρετική.* Perspicuè nunc.] *πύστις.* Nequaquam.] *Consecutionis illusio.* Neque adhuc.] *Confirmat eam ab absurdo.* An non &c.] *A simili distinctio probatur.* Vnde quid prohibet.] *Conclusio.* Vtiq; eleganter.] *σκῶμμα.* Nam si vnus.] *σκώμματος & ridicula ratio.* Audax es.] *Epilogus.* Minimè cum dijs.] *Epicurea de animorum immortalitate sententia.*

MENIP-

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΤΑΝΤΑΛΟΥ.

MENIPPI ET Tantali.

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Τί λιλάεις, ὦ Τάνταλε, ἢ τὶ σαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ τῇ λίμνῃ ἑστώς. Τάν. τί, ὦ Μένιππε, ἀπόλωλα ἀπὸ τοῦ λίψους. Μέ. οὕτως ἐρῳῶς ἔχεις, ὡς μὴ ἐπὶ λίψας πιεῖν, ἢ κἂν νὴ Δί' ἀρυσάμενον & λοιπὸν τῇ χαλκῇ; Τάν. ἐδὲν ὄφελον, ἀ ἐπεπόμην· φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ, ἐπειδὰν πλησίους ἄνθρωπός μου γένηται πιεῖν ἢ ἀρύσασθαι, ἢ φθάνοντός μου ἐγγίσαι ἄπρον τὸ χεῖλος, ἢ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥέον, οὐκ οἶδ' ὅπως οὕτως ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου. Μέ. τραπόν τι πεπόνθας, ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί χρὴ νῦν δὴ τὸν πιεῖν; ἢ γὰρ σῶμα ἔχεις, ἐν' ἐκεῖνο μὴ ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅπως μὴ πανῖν καὶ διψῇν ἐδύνατο. σὺ δὲ ἡ ψυχή, πῶς ἂν ἔτι ἢ διψώης, ἢ πίοις;

QVid eiulas, ô [a] Tantale, aut quid tuam deploras fortunam ſtagno imminens? TANT. Quoniã ſiti enecor, Menippe. MEN. Vſque adeò piger es atq; inert, vti non vel pronus incumbens bibere noris, vel caua vola hauriẽ? TAN. Nihil profecero ſi procumbã: refugit n. aqua ſimul atq; me propiùs admoueri ſenſerit, quòd ſi quando hauſero, oriq; coner applicare, priùs effluit, quã ſumma rigem labia: atq; inter digitos effluẽs aqua, haud ſcio quomodo rurſus manum meam aridam relinquit. MEN. Prodigioſum quiddam de te narras Tantale: verùm dic mihi, iſthuc ipſum quorſum opus eſt bibere, quũ corpore careas? nam illud quòd eſurire poterat, aut ſitire, [b] in Lydia ſepultum eſt: cæterùm tu quum ſis animus, quinam poſthac aut ſitire queas, aut bibere?

Ταν. Ἔστ' αὐτὸ ἡ διψαλέα νόσος, τὸ διψῆν μου τὴν ψυχήν, ὡς σῶμα δοκεῖν. Μι. ἀπὸ ζυζῶ μὲν ἔτι σιτούμην ἐγὼ φὴς τοῦ διψακολάστου. τί δ' οὖν σοι τὸ λοιπὸν ἔσται; ἢ δίψας, μὴ ἐνδεὴς ζῶν πολοῦ ἀφθονεῖς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μετὰ ζῶντα ἄλλων, ἢ θανόντα ἐντεῦθεν εἰς ἕτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὲν λέγεις. καὶ τοῦτο δ' ἂν μέγα τῆς καταδίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν πιεῖν, μηδὲν δυόμενον. Μι. κηρᾶς, ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς πολοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκρασίου γε ἐπιβόρου, νὴ Δία, ὅσης τοὐναντίον τοῖς ὑπὸ τῶν λυττώντων λυσσῶν δεδηγμένοις πίνουσιν, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν προσδημένοις. Ταν. ἐκ τοῦ ἐπιβόρου, ὦ Μένιππε, ἀνανεύσομαι πιεῖν, γένοιτό μοι μόνον. Μι. θάρρει, ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος τῶν νεκρῶν. ἀλλὰ-

TANT. *Atqui hoc ipsum supplicij genus est, vt anima perinde quasi corpus sit, ita sitiat.* MENIP. *Age, hoc ita habere credamus, quandoquidem affirmas te siti puniri: at quid hinc acerbi tibi poterit accidere? Num metuis ne potus inopia moriare? At equidem haud video alteros inferos, si quis hos relinquat, neque locum alium in quem morte demigret quispiam.* TANT. *Rectè tu quidem dicis: verùm hoc ipsum supplicij genus est, sitire, quum nihil sit opus.* MENIP. *Desipis, Tantale, & vti verum tibi fatear, non alio potu videris egere, quàm e veratro nero, nam diuersum quiddam pateris ijs quos canes rabiosi momorderint, vt qui non aquam quemadmodum illi, sed sitim horreat.* TANT. *Ne veratrum quidem recusarim bibere, Menippe, si liceat modò.* MENIP. *Bono es animo, Tantale, certum habens, nunquam fore vt vel tu vel reliquorum mortuum quispiam bibat,*

nec

δυνατὸν γάρ. καίτοι ἅπασιν, ὥσπερ σοὶ, ἐπιτεταμένη ἡ τιμωρία ἐστὶ, τοῦ ὕδατος αὐτοὺς οὐ προσδοκῶντος.

nec enim fieri potest: quamquam non omnibus quemadmodum tibi, pœna adiudicata est, vt sitiant aqua illos non expectante.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a TANTALE.] *Poëtæ tradunt Tantalum Iouis ex Plotæ Nympha filium, ac Phrygiæ regem, amicum dijs fuisse, qui cum eos frequenter hospitio susciperet, & quodam tempore deesset epulæ, filium suum Pelopem occidit, ac dijs coctum epulandum apposuit, vt eorum diuinitatem experiretur. Sola autem Ceres, reliquis abstinentibus, humerum exedit. Vitæ demum restitutus Pelops, pro humero comesso à dijs eburneum recepit: vt testantur Seneca in Thyeste, & Virgilius tertio Georgicôn:*

—humeroq; Pelops insignis eburno.

Tantalum verò propterea apud inferos fingunt damnatum, atque assistere Eridano flumini sitientem, quòd si quando admouerit, se potaturus repentè aquam à labris contactam refugere. Tum capite imminere arborem pomis onustam, sed eam subitò porrigentibus manum aliò subducere sese, atque ita miserum præsente copia, inopia discruciari. Bolognimus ex 4. Metamorph. Ouid.

Tantalus hic etiam sitiens potare vetatur,
Corpora quod Pelopis dijs epulanda dedit.

Meminit etiam Virgilius 6. Aen. Ouidius scribit hoc illi tormentum inditum esse, quòd deorum secreta mortalibus reuelauerit:

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit.

Idem lib. 3. Elegiarum:

Proditor in medio Tantalus amne sitit.

b In Lydia.] *Minoris Asiæ regio est, Cræso rege & Pactolo aurifero flumine notissima, Phrygiæ ab exortu Solis vicina.*

c Veratro.] *Elleboro poto tibi opus est, eoque sanè meraco. Qui autem parùm animo constant, & insaniunt, elleboro opus habere dicuntur, & elleboro sese purgare iubentur. Rhadamanthus in secundo Verarum narrationum libro, ita pronunciat, vt Aiax traditum ab Hippocrate elleborum bibat, priusquam in herpum consortium recipiatur: alludens ad eius insaniam. Ibidem scribitur, non licuisse Chrysippo in beatorum insulam immigrare, nisi quartùm iam sumpto elleboro. Nimirum illuc alluditur, quòd ter in vita bibisse memoratur, vt testatur etiam Petronius in carmine quodam.* *d* Canes rabiosi.] *Canes rabie perciti, quæcunque momorderint, rabiescunt, aquam horrent, & tandem intereunt.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγηματικὸς de Tantalo fabulæ Ouid.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

ARGVMENTVM.

Tantalus ob factum fugientia flumina captat:
Quo dijs vix alius gratior antea erat.
Ausus consilium tandem est aperire Deorum,
Cogitur idcirco nunc tolerare sitim.

QVID eiulas.] *τί βοᾷς ἢ αἰτεῖς.* Quoniam siti.] *Causæ redditio querula.* Vsque adeó.] *ἀφορία ἀπράγμων.* Nihil profecero.] *Narratio.*

Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina —.

Hor. lib. 1. Satyra 1. Prodigiosum quiddam.] *θαῦμα ἐστι.* Dic mihi isthuc.] *ἀπόκρισις ἀπὸ τοῦ ἐρωτήματος.* Cæterùm cùm

cùm sis.] *Sublata re eius quoque actio desinit.* Atqui hoc ipsum.] ἀντίστροφη. Age hoc ita habere.] ὁμολογία. Num metuis.] *Extenuatio.* At equidem haud.] *Inuestigatio causæ sitis.* Verùm hoc ipsum.] ἀνέρεσις. Desipis, Tantale.] *Reprehensio.* Bono es animo.] *Consolatio.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Μαυσώλου.

DIOGENIS ET Mausoli.

Erasmo Roterodamo interprete.

DIOGENES.

Ὦ Κὰρ, ἐπί τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν πρότιμᾶσθαι ἀξιοῖς; Μαύ. καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μέν, ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσε Καρίας μὲν ἁπάσης, ἄρξας δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων, καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἔτι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας κατασκαφόμενον, καὶ καλὸς ἦν καὶ μέγας, καὶ ἐν πολεμοις καρτερός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα

O He [a] tu Car, quare tandem insolens es, tibíque places, ac dignum te credis qui vnus nobis omnibus anteponare? MAVS. *Primùm regni nomine, ô tu [b] Sinopensis: quippe qui Cariæ imperauerim vniuersæ, præterea [c] Lydiæ quoque gentibus aliquot: tum autē & insulas nonnullas subegerim: [d] Miletum vsque peruenerim, pleriſque [e] Ioniæ partibus vastatis. Ad hæc formosus eram ac procerus, ac bellicis in rebus præualidus. Postremò quod est omnium maximum, in Halicarnasso*

μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπι-
κείμενον, ἀλίκον οὐκ ἄλλος νε-
κρὸς, ἀλλ' οὐδ' ὅτως ἐς λάλα
ἐξοκταμμένον, ἵππον γὴ ἀνθρώ-
ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀκασμένον,
λίθου ἥ λαμπρότατον οἷον οὐδ' νεὼν
εὕροις ἂν ῥᾳδίως. ὁ δοκῶ σοι
δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρο-
νεῖν; Δι. ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φῂς, γὴ
τῷ λάλα, γὴ τῷ βάρει τάφου;
Μαύ. νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. Δι. ἀλλ',
ὦ λαλὶ Μαύσωλε, ὅτι γε ἰσχὺς
ἔτι σοὶ ἐκείνη, ὅτε γε μορφὴ πά-
ρεστιν. ἀ γὰρ τινα ἐλοίμεθα
δικαστὴν ὡμορφίας περὶ, ἢ
ἔχω εἰπεῖν, τίνος ἕνεκα τὸ σὸν
κρανίον προτιμήσει ἄν τις ἐ-
μοῦ· φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ
γυμνά. γὴ τὸς ὀδόντας ὁμοίως
προφαίνομεν γὴ τὸς ὀφθαλμὸς
ἀφῃρήμεθα, γὴ τὰς ῥῖνας ἀπη-
σιμώμεθα, οὐ γάρ; γὴ οἱ
πολυτελῶς ἐκεῖνοι λίθοι, Αλι-
κρυασσοῖσι μὴ ἴσως ἔχῃ ἐπι-
δείκνυσθαι, γὴ σπουδιμέσθω
πρὸς τοὺς ξένους, ὡς ἔστι μέ-
γα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ὄν.

*monumetũ erectũ habeo ſin-
gulari magnitudine, quantũ
videlicet defunctorum alius
nemo poſsidet, neq; pari ritũ
pulchritudine conditũ, viris
ſcilicet atq; equis pulcherri-
mo è ſaxo ad viuam formam
abſolutiſsimo artificio ex-
preſsis, adeò vt vel phanum
aliquod ſimile haud facilè
quis inueniat. Nũ iniuria tibi
videor hac ob res mihi pla-
cere atq; efferri?* D10. *Num
ob imperium ais, ob formam,
atque ob ſepulchri molem?*
MAV. *Per Iouem ob hæc
inquam.* D10. *Atque, ô for-
moſe Mauſole, neq; vires iam
illæ, neq; forma tibi iã adeſt,
adeò vt ſi quẽ arbitrũ de for-
mæ præcellẽtia delegerimus,
haudquaquã dicere potis ſit,
quamobrẽ tua caluaria meæ
ſint anteferẽda: ſiquidẽ vtraq;
pariter tum calua, tũ nuda:
vtriq; dentes pariter oſtendi-
mus: pariter oculis orbati ſu-
mus: pariter naribus ſimis ac ſurſum hiantibus deformati.
Cæterùm ſepulchrum ac ſaxa illa precioſa Halicarnaſſeis
forſitan iactare licebit, & hoſpitibus gloriæ cauſa oſtentare,
tanquam qui magnificũ quendam apud ſe ſtructurã habeant:*

verùm

νὺ γ', ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπο-
λαύσῃς αὐτῷ, πλὴν ἢ μὴ τοῦ-
τό γε, ὅτι μεῖζον ἡμῶν ἀχθο-
φορεῖς, καὶ τηλικούτοις λίθοις
πιεζόμενος. Μαύ. ἀνόνητα ἄρ'
μοι ἐκεῖνα πάντα, καὶ ἰσότιμος
ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης;
Δι. οὐκ ἰσότιμος, ὦ γενναιότα-
τε, οὐ γάρ. Μαύσωλος μὲν γὰρ
ἀποδύσεται, μιμνησόμενος τῶν
ἄνω γῆς, ἐν οἷς ἐβλαμονᾶν
ἔοικε· Διογένης δὲ καταγελά-
σεται αὐτοῦ. καὶ τάφον ὁ μὲν
ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἱερεῖ ἑαυτῷ,
καὶ Ἀρτεμισίας τῇ γυναικὸς,
καὶ ἀδελφῆς κατασκευασόμε-
νον· ὁ Διογένης δὲ, τὸ μὲν σῶ-
μα οὐδ', εἰ καί τινα διάφορ' ἴσχε,
οὐκ οἶδεν. ἐκεῖνο δ' ἴσμεν αὐτὸν
τοῦτο. λόγον δὲ ζῶν ἀεὶ τοῖς
σοῖς περὶ αὐτοῦ καταλείποι-
σαν, ἀνδρὸς βίον βιβλιακῶς ὑ-
ψηλότερον, ὃν καρῶν ἀνδρα-
ποδωδέστατε, τοῦ σοῦ μνήμα-
τος, καὶ ἐν βιβλιοτάφῳ χωρίῳ
κατασκευασμένον.

verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie, nequaquam video, nisi forsan illud commodum vocas, quòd plus oneris atque nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus ac laborans. MAV. *Itáne nihil illa mihi conducunt omnia? planéque pares erunt Mausolus ac Diogenes?* DI. *Imò haud pares, inquam, vir clarissime: nam Mausolus discruciabitur quoties earum rerum in mentem veniet, quibus in vita florere consueuit: at Diogenes interim eum ridebit. Atque ille quidem de suo illo monumento quod est in Halicarnasso, memorabit, ab vxore Artemisia atque sorore parato: contrà Diogenes ne id quidem suo de corpore nouit, nunquid habeat sepulchrum. Neque enim illi res ea curæ est, verùm apud viros excellentissimos sui memoriam famamque reliquit, vt qui vitam peregerit viro dignam, tuo monumento, Carum abiectissime, celsiorem, ac turiore in loco substructam.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Tv Car.] *Mausolum Cariæ regem intelligit, qui fuit maritus Artemisiæ, quæ illum tam ingenti amore prosecuta est, vt eius fato perfuncti cineres vino permistos, tradatur ebibisse. Adhæc sepulchrum eidem sumptuosissimum extruxit, quod à nomine eius Mausoleum est appellatum, ob operis magnificentiam inter septem orbis miracula numeratum: vt Plinius scripsit lib.36. cap.5. Opere nondum absoluto periit Artemisia. Caria autem regio est minoris Asiæ inter Lyciam & Ioniam sita, à quo Car caros, aliquis de Caria. Hinc Aristophanes in Avibus:* ἐὰ ᾖ δοῦλος ἐστὶ κἀκ Κᾶρ: *Quòd si seruus est, & Car. Carum mores quoque prouerbijs aliquot locum fecêre, de quibus Erasmus noster. b* Sinopensis.] *Sinope vrbs Ponti, frequenti gymnasio clarissima, & patria Diogenis. Hinc Ouid. lib.1. de Ponto:*

Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopeus.

c Lydiæ.] *Lydia quoque Asiæ minoris regio est, Cræso rege & Pactolo aurifero flumine notissima. d* Miletum.] *Miletum Cariæ oppidum, præstantissimæ lanæ prouentu nobilitatum: hinc Milesii populi, & Milesiæ vestes. e* Ioniæ partibus.] *Ionia regio est in extremitate minoris Asiæ: media inter Cariam & Aeolidem, tum cœli bonitate, tum situs commoditate nulli regionum posthabenda. Huius incolæ dicti sunt Iones, & metropolis Miletus, vt Cariæ Halicarnassus, in qua nobile Mausoleum extat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Contentio de sepultura, alterius quidem magnificentissima, alterius verò negligentissima.

Vult alijs se Mausolus præferre sepultis,
Forma quòd multos viderit, atq; manu.
Diogenes ridet formam monumentaq; clara,
Illo & felicem se magis esse probat.

OHE tu

* ONE in Car.] *Propositio ἐμφατικὴ, καὶ ἐλεγκτικὴ κατ' ἐπιφορὰν.* Primum regni nomine.] *Διάπλασις αἰτιώδης κατ' ἀπαρίθμησιν.* Postremò quod est omnium.] *Amplificatio postremi membri per συλλεπτικὴν.* Adeò vt vel phanum.] *Conclusio.* Num ob imperium ais.] *Negatio.* Per Iouem.] *Asseueratio.* Atqui,ô formose.] *αἰσχρὸν, fuisse & habuisse miserum est.* Siquidem.] *Ratio ab æqualitate.* Cæterùm.] *Responsio ad quartum membrum.* Verùm quid huic.] *Remotio.* Vir egregie.] *ἐξαίρεσις ἐμφατική.* Illud commodum vocas.] *Epilogus comparationis.* Itáne nihil illa mihi conducunt.] *Propositio.* Nam Mausolus discruciabitur, quoties ear. rer.] *Ratio: antefert autem Diogenes se Mausolo.* Neque enim illi res ea curæ est.] *Approbatio.* Apud viros excellentissimos.] *παίγνιος, quæ animi bona reliquis anteponit.*

ΝΙΡΕΩΣ, ΘΕΡΣΙΤΟΥ καὶ Μενίππου.

NIREI, THERSITÆ, & Menippi.

Erasmo Roterodamo interprete.

NIREVS.

ΙΔὲ δὴ Μένιππος οὗτος ἔσται διαιτητὴς, πότερος ἡμῶν εὐπρεπέστερός ἐστιν. ἄνθρωπε, ὦ Μένιππε, οὐ καλέσω σε δοκῶ. Μέν. τίνος δὴ καὶ ἕνεκα πρότερον, οἴμοι; καὶ γὰρ τοῦτο ἀδύκημα. Νι. Νιρεὺς, καὶ Θερσίτης. Μέ. πότερος ὁ Νιρεὺς, καὶ

ECce denique vel Menippus hic iudex erit, vter nostrûm sit formosior. Dic, Menippe, ánnon tibi videor forma præstantior? MENIP. Imò quinam sitis, priùs arbitror indicandum: nam hoc opinor scito est opus. MENIP. Vter [a] Nireus,

NI R. Nireus ac Therſites.

vter

καὶ πότερος ὁμῶν ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. ΘΕΡ. Ἀλλὰ μὴν ἓν μόνον τοῦτο ἴσχω, ὅτι ὅμοιός σοι κἀμὶ οὐδὲν τι πολὺ διαφέρεις, ὑπόλοιπος ὢν Ὁμήρου ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπαινέσαι, ἅπαντων ἀμορφότατον πεποιηκώς. ἀτὰρ ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψιλὸς, οὐδὲν χεῖρων ἐφαίνομαι τοῦ λιπαρεῖ ἅμα καὶ δι' ὃ Μενίππε, ὁμοιότατός τινα ἀμορφώτερον ἡγῇ. ΝΙ. ἐμοὶ γὰρ Ἀγλαΐας καὶ Χάροπος, ὃς καλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἰλιον ἦλθον. Μί. ἀλλ' ἐγώ σοι ὑπὸ γλῶ, ὃς εἶμα, καλλιστος ἦλθες, ἀπὸ γὰ μὲν ὅσα ὅμοια, τὸ δὲ λιραίνιον ταύτῃ μόνον ἄρα διαφείγοις, ἀφ' ὧ Θερσίτε λιραίνε, ὅτι ὠβριπλοῦν τὸ σόν· ἀπαπαλύνῃ γὰρ αὐτὸ, καὶ οὐκ ἀνδρῶδες ἔχει. Νι. καὶ μὴν ἴσον Ὁμήρου, οἷος ἐγώ, οἵῳ σὺ ὑπάρχοντι τοῖς Ἀχαιοῖς. Μί. ἀπὸ-

ver Therſites? nondum enim vel hoc ſatis liquet. THER. Iam vnum hoc vinco, quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere me præcellis, quantopere te cæcus ille Homerus extulit, vnum omnium formoſiſſimum appellans: quin ergo faſtigiato vertice, raríſque & impexis capillis ille, nihil tè inferior viſus ſum arbitro. Iam verò tempus eſt vti pronuncies, Menippe, vtrum altero formoſiorem exiſtimes. NIR. Mirum ni me, Agalia Charopéque prognatum:

—qui vir pulcherrimus vnus,
Omnibus è Graïjs Priameïa ad Pergama veni.

MEN. Atqui non item ſubterram opinor pulcherrimus veniſti, quippe qui reliquis quidē oſsibus alijs appareas aſſimilis: porrò caluaria hoc vno inſigni à Therſitæ caluaria dignoſci poſsit, quòd tua delicata eſt ac mollicula: quandoquidem iſthuc habes effœminatum, ac neutiquam viro decorum. NIR. Attamen Homerum percontare, qua ſpecie tum fuerim, quum inter Græcorum copias militarem. MEN. Tu qui-

ἐνύπνια μοι λέγεις, ἐγὼ δὲ ἃ
πάρεστιν, ἢ καὶ ὁρᾷς, ἐκεῖνα δὴ οἶ
δά τι εἰδώς. Νί. ἆρα ἐγὼ ἐν-
θάδε ὡμορφότερός εἰμι, ὦ
Μένιππε; Με. ὅτι σύ, ὅτι ἄλλος
ὡμορφος, ἰσοτιμία γὰρ ἐν
Ἅιδου, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες.
Θέρ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Tu quidem c somnia mihi narras: at ego ea spectio quæ video, quæq; tibi adsunt in præsentia: cæterùm ista norunt qui id temporis viuebant. NIR. *Quid igitur tandem? annon ego formosior, Menippe?* MEN. *Neq; tu, neq; quisquam alius formosus hoc loco: siquidem apud inferos æqualitas est, pareq; sunt omnes.* THER. *Mihi quidem vel hoc sat est.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

THersites cum Nireo de forma contendit apud inferos, vbi pares sunt omnes, suo Menippo iudice, & moriendum esse omnibus docetur.

a NIREVS ac Thersites.] *Nireus Charopi & Aglaiæ filius, Græcorum omnium formosissimus, quemadmodũ Thersites omnium maximè deformis. Ouid. lib. 4. de Ponto:*

Tam mala Thersiten prohibebat forma latêre,
Quàm pulchra Nireus conspiciendus erat.

Homerus Iliad. 2. Thersiten totum à capite, quod aiunt, vsque ad pedes ita graphicè depingit, vt corporis vitia & animi morbos, vt dicas pessimum ingenium in domicilio se digno habitasse. Itidem fecit Lucianus noster aduersus Indoctum librorum copia tumentem. Hinc cùm hominem vehementer fœdum significare velimus, Θερσίτου βλίμμα: id est, Thersitæ faciem habere dicamus. Iuuenal. Satyra 8:

Malo pater tibi sit Thersites, dummodo tu sis
Aeacidæ similis —.

b Cæcus ille Homerus.] *Quum priùs Melesigenes diceretur,*

ceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset, ob id tamen quòd cæcus esset, Homeri nomen sortitus est. Cumæi namque & Iones captos oculis ὁμήρους appellant, quòd ὁμήρους: id est, itineris ducibus egeant. Hinc cæcutiens Mæonius nuncupatur à Martiano lib. 1. de Nuptijs Philolog. c Somnia.] *Lucianus hîc & in Harmonide, ὀνείρατα prouerbio dicit rem futilem, inanem & nihili. Idem in Somnio suo, introduxit quempiam, qui suum somnium, tanquam orationem ineptam ac futilem reijcit. Vide in nostro adagiorum chiliarcho Extra somnium.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Contentio de pulchritudine, quæ apud inferos nulla est.

Lis est egregia de forma: pulchrior alter
Vult esse, Aglaia de genetrice satus.
Cedere Thersites non vult, turpissimus olim:
Omnia mors æquat: gratia nulla valet.

ECCE deniq;.] *Propositio.* Dic, Menippe.] *Iussio, cum rogatione.* Imò quinam sitis.] ἐρώτησις. Nireus ac.] *Responsio.* Vter Nireus.] *Alia rogatio.* Nondum enim.] *Ratio.* Iam vnum hoc vinco.] *Conclusio.* Neque tantopere.] *Homeri reprehensio.* Quinego.] αὔξησις. Iam verò tempus.] ἀποφυγή. Mirum ni me.] *Asseueratio à parentibus, & Homeri testimonio.* Atqui non item.] *Refutatio, cum Menippi comparatione.* Attamen Homerum.] *Iussio, & confirmatio* ἀπὸ χρείας. Tu quidem somnia.] *Contemnit testimonium comparatione.* Quid igitur.] *Rogatio.* Neque tu.] *Epilogus cum generali sententia.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΑΝΤΙσθένους, Κράτητος καὶ πτωχῶν.

DIOGENIS, ANTIſthenis & Cratetis.

Iacobo Micyllo interprete.

DIOGENES.

ΑΝτίσθενες, καὶ Κράτης, σχολὴν ἄγωμεν. ὡς τί οὐκ ἄπιμεν βαδίζοντες ἐπὶ τὰ βαθέα τῆς τραπέζης, ὀψόμενοι τοὺς καταβαίνοντας, τίνες εἰσὶ, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; ΑΝ. ἀπίωμεν, ὦ Διόγενες· καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν λαμβάνοντας αὐτῶν ἐρᾶν, τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφιέναι, ἐνίους δὲ μόλις καταβαίνοντας, καὶ ἅτε πράγματος ὄντος ἐκ βραχέος, ὅμως ἀντιβαίνοντας, καὶ ὑπολείπεσθαι ἐθέλοντας οὐδενὸς ἕνεκα. ΚΡΑ. ἐγὼ γὰρ καὶ διηγήσομαι ὑμῖν, ἃ εἶδον, ὁπότε καταίην ἐπὶ τὰ βάθρα. Διήγησαι, ὦ Κράτης. ἔοικας γὰρ τινα παγκάλοια ἐρᾶν.

ΚΡΑ.

OCium nunc agimus, Antiſthenes, & tu Crates: quare cur non, obſecro, imus deambulatum rectà ad ingreſſum & fauces orci, vt ibi ſpectemus eos qui deſcendunt, quinam ſint, & quid quiſque eorum agat? ANT. Eamus, Diogenes. Etenim ſpectaculum hoc iucundum fuerit, videre alios quidem ipſorum lachrymari, alios autem vt dimittantur ſupplicare: quoſdam autem ægrè deſcēdere, & quanquam ceruicem vrgente ac impellente Mercurio, reluctari tamen, & reſupinos obniti, nulla neceſſitate aut cōmodo ſuo. CR. Ego verò etiam exponam vobis quæ ipſe vidi in via quando huc deſcendebam. DIOG. Exponas licet, Crates: videris enim quæ dā omnino riſu digna dicturus eſſe.

Κρά. καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συνκατέβαινον ἡμῖν, ἐν αὐτοῖς δ' ἐπίσημοι, Ισμηνόδωρός τις ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτερος, καὶ Ἀρσάκης, ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Ὀρόϊτης ὁ Ἀρμένιος. ὁ μὲν οὖν Ισμηνόδωρος (ἐπεφόνευτο γὰρ ὑπὸ λῃστῶν παρὰ τὸν Κιθαιρῶνα, ἐς Ἐλευσῖνα οἶμαι βαδίζων) ἔστενέ τε, καὶ τὸ πρόσωπα ἐν τοῖς χερσὶν εἶχε. καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνά, ἃ κατελέλοιπε, ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἑαυτῷ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης. ὃς Κιθαιρῶνα διέβαλλεν, καὶ τὰ περὶ τὰς Ἐλευθερὰς χωρία, ἔρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, λιοδώρου, ἄλλο μόνους οἰκέτας ἐπαγόμενος, καὶ ταῦτα, φιάλας μὲν χρυσᾶς, καὶ κυμβία τέτταρα μόνα ἑαυτῷ ἔχων. ὁ δ' Ἀρσάκης (γεραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ νὴ Δί' ἐκ ἄσημον τὸ ὄψιν ἐς τὸ βάρβαρον) ἄχθετο, καὶ ἀγανακτῶν, πεζὸς βαδίζων, καὶ ἀξιῶν τὸν ἵππον αὐτῷ παραχθῆναι, καὶ

CRA. Cùm alij multi nobiscũ descendebant, tum verò inter ipsos maximè nobiles, Ismenodorus ille diues ex nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & Armenius Orates. Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latronibus circa Citharonem, quando Eleusinem, vt arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus præ se ferebat, liberos suos paruos, quos reliquerat, identidem vocando, sibiq; ipsi ob audaciam succensendo, qui cùm Citharonem transisset, ac loca illa circa Eleutheras deserta ac bellis vastata peragrasset, non ampliùs quàm duos seruos secum adduxisset, idque etiam cùm phialas quinque aureas & cymbia quatuor secum haberet. Arsaces autem (senior enim iam erat, & per Iouem, pro Barbarico illo ritu, facie nòn adeò inhonesta aut contemnenda) grauiter ferebat atque indignabatur quòd pedibus incederet, volebatq; sibi equum suum adduci.

Nam

γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συνετυθνή-
κει μιᾷ πληγῇ ἀμφοτέροις δια-
τρωθέντοιν ὑπὸ Θρᾳκός τινος
ἐν τάξει, ἐν ᾗ ἐπὶ τῶν Ἀρά-
ξην, πρὸς τὸν Καππαδόκην
μαχόμενοι, ὁ μὲν γὰρ Ἀρσά-
κης ἐπέπαυτο, ὡς διηγεῖτο,
πολὺ τῶν ἄλλων προθυμότε-
ρος. ἐφέρετο δὲ ὁ Θρᾷξ, τῇ
ἀσπίδι μὲν ὑποδύς, ἀφεὶς
τὸν Ἀρσάκην διελθόντα· οὗτος
ὑποθεὶς τῷ σάκει, αὐ-
τόν τε διαπείρει, καὶ τὸν ἵπ-
πον. Αν. πῶς οἷόν τε, ὦ Κράτ-
τες, μιᾷ πληγῇ δύο γενέσθαι;
Κρά. ῥᾳδίως, ὦ Ἀντίσθενες· ὁ
μὲν γὰρ ἐπέπαυτο, ἀκοσάπη
μοί τινα λόγχην προβεβλημέ-
νος. ὁ Θρᾷξ δὲ ἐπαδὺς τῇ ἀσπί-
δι ἀπεκρούσθη τῷ προσώ-
πῳ, καὶ προῆλθεν αὐτὸν ἡ ἔ-
φοδος, ἐς γόνυ ὀκλασθείς, δίχα
τοῦ θείσου τῷ ἐπίλασιν,
καὶ τιτρώσκει τὸν ἵππον ὑπὸ
τὸ στέρνον, ὑπὸ θυμοῦ καὶ σφο-
δρότητος ἑαυτὸν διαπείραν-
τα.

Nam & equus vnà cum eo mortuus fuerat, vna plaga ambobus transfossis à Thracensi quodam scutato in eo prælio quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluuium commissum fuerat. a Nam Arsaces quidem infesto cursu in hostem ferebatur, longè vt quidem ipse narrabat, ante alios euectus. Thrax autem expectato illo subsistens, ac scutum præ se tenens, venientem Arsacis hastam excutiendo diuertit: ipse autem submissa parumper sarissa sua, & equum & insidentem illum transuerberat. ANT. *Sed quo pacto fieri potuit, Crates, vt vno ictu ambos transuerberaret?* CRA. *Facillimè Antisthenes: nam ille quidem cursu ferebatur, contum quendam viginticubitalem prætentum habens: Thrax autem vbi pelta obiecta plagam excussisset, & iam cuspis ipsum præteruectae esset, in genu procumbens excipit sarissa venientis impetum, ac equum sub pectus vulnerat: quo mox præ furore ac vehementia cursus seipsum*

λα. διελαύνεται ἡ ὁ Ἀρσάκης ἐς τὰ βουβῶνα ὀξυμπαξ, ἄχρις ἐπὶ τὰ πλευρά. ὁρᾷς, οἷόν τι ἐγένετο; ὁ μὲν ἀνδρὸς, ἀπὸ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον. ἠγανάκτει δ' ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἀξιῶν ἱππεύς διατελεῖν. ὁ δὲ γε Ὀρσίτης, ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἀπαλὸς τὼ πόδε, καὶ ὀλίγου ἐδεῖτο καμεῖν, εἰ ὅπως βαδίσειεν ἐλαφρῶς. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτυχῶς Μῆδοι πάντες, ἐπειδὰν ἀπὸ βοῶν τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τὰ ἀκανθῶν ἐπιβάντες ἀπροπόδηλοί, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπεὶ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐκεῖνος, καὶ ὀλισθήσας μηχανῇ ἀνίστασθαι ἤθελεν, ὁ βέλτιστος Ἑρμῆς ἀράμενος αὐτὸν, ἐκόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον, ἐγὼ δὲ ἐγέλων. Αν. καὶ γὰρ δὴ, ὅτε κατῆα, οὐδ' ἀνέμιξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτοὺς, προσφαμὼν ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, προκαταλαβὼν χώραν ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσαιμι.

transadigente. eadem hasta etiam Arsaces per inguina vtrinque ad nates vsque penetrante transfoditur. Intelligis nimirum quo pacto acciderit, cùm non viri, sed equi magis hoc opus fuerit. Verumtamen indignabatur ille, quòd non ampliore honore quàm cæteri habebatur, volebatq; eques huc descendere. Orœtes autem, priuatus quispiam erat, atq; admodū debilis pedibus: quippe qui neq; stare humi, nedum incedere vllo modo poterat. Accidit autē hoc prorsum Medis omnibus, vt postquam ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis vix atq; ægrè incedant. Quamobrem cùm per se ipsum humi deiectus iaceret, neque vllo prorsum pacto resurgere vellet, bonus ille Mercurius sublatum in se hominem ad cymbam vsque portauit: ego verò sequens ridebam. AN. Et ego porrò quando huc descendebam, neque admiscui me ipsum cæteris, sed relictis plorantibus illis ad cymbam accurrendo, præoccupaui mihi locum, quò commodiùs nauigarem.

ναμι. πρὰ ἢ, πλὸν ἦν οἱ μὲν ἰ-
λάρυόν τι, καὶ ἀναντίων, ἐγὼ
μάλα ἡδόμενος ἐν αὐτοῖς.
ΔΙ. σὺ μὲν, ὦ Κράτες, καὶ Ἀντί-
σθενες, οἷόπερ ἐτύχετε ξυνο-
δοιπόρων. ἐμοὶ δὲ Βλεψίας τε
ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Παραλίου, καὶ
Λάμπις ὁ Ἀκαρνὰν, ξυναγὸς
ὢν, καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ἐκ Κο-
ρίνθου, συγκατήϊσαν. ὁ μὲν Δά-
μις, ἅτε ἐκ παιδὸς ἐκ φαρμά-
κων ἀπολωλὼς· ὁ δὲ Λάμπις
διὰ ἐρωτα Μυρτίδος ἑταίρας,
ἀπαγξάμενος ἑαυτὸν· ὁ δὲ Βλεψίας,
λιμῷ ἄθλιος διαίτιος ἀπεσκη-
κέναι. καὶ ἐδόκει ὠχρὸς ἔτι ὑπερ-
βολὴν καὶ λεπτὸς ἔτι τὸ ἀκριβέσ-
τερον φαινόμενος. ἐγὼ δὲ, καίπερ
ἡδέως, ἀνηκεστον ὁρῶν πόρον ἀ-
ποθάνοι. ἔτα τῷ μὲν Δάμιδι
ἀτιωμένῳ τὸν υἱὸν, οὐκ ἄδι-
κα μέν γε ἔφασκε, εἰπὼν, ὅτι
αὐτοῦ, ὃς τάλαντα ἔχων μυ-
ρία, καὶ τρυφῶν αὐτὸς, ἐ-
νενηκονταέτης ὤν, ὀκτωκαι-
δεκαέτει νεανίσκῳ τετρά-
χας ὀβολὰς παρῄχεις. σὺ δὲ, ὦ
Ἀνή-

uigarem. Inter nauigandum verò alij quidem lachrymabantur, alij autem nauseabant: ego verò inter ipsos sedens admodum oblectabar. DIO. *Tu quidem, Crates, & tu Antisthenes, huiusmodi sortiti estis itineris comites. mecum autem Blepsias ille fœnerator ex Piræo, & Lampis Acarnan, qui mercenarios milites ductauerat, & Damis diues ille Corinthius, simul descendebant. Quorum Damis quidem à puero veneno interemptus fuerat, Lampis autē ob amorem Myrtij meretricis se ipsum iugulârat: Blepsias verò fame miser periisse dicebatur. & apparebat sanè adhuc pallidus supra modum, ac tenuis maximé. Ego verò quanquā antea noram, interrogabam tamen quo pacto quisq; mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium: Non iniusta verò, inquam, passus es ab illo, qui talenta cùm haberes coacervata mille, ac ipse in delicijs viueres annos nonaginta natus, adolescenti illi quatuor obolos scilicet suppeditabas. Tu*

Ακρνὰν (ἔγημε γὰρ μοιχεύ-
ων, καὶ μαίνεσθαι τῇ Μυρτίῳ)
τί αἰτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δ'
οὔ; ὃς τὸς μὲν πολεμίους ἀεὶ
ποτε ἔφριξας, ἀπὸ φιλο-
κινδύνως ἀγωνίζῃ πρὸ τ ἄλ-
λων, ἀπὸ δὲ τ τυχόντ πα-
ραδραμεῖν, καὶ λαμπρῶν ἐπι-
πλαίων καὶ σφαγμῶν, ἐπ-
αλλως ὁ γενναῖ, ὁ μὲν γε βλέ-
ψιας, αὐτὸς ἑαυτῷ κατηγόρ-
ει, φθαρεὶς πολλῇ πλὴ ἄν-
οιαν, ὅτι χρήματα ἐφυλαξ-
τ τοῖς μηδὲν προσήκουσι
κληρονόμοις, ἃς ἀεὶ βιώσε-
σθαι νομίζων. πολλὴ γὰ-
μοιγε ἡ πλὴ τυχόντ τρυ-
φὴ παρέχοντες πόνους. ἀλλ' ἤδη μὲν ἐπὶ τοῦ στομίου
ἐσμὲν ἀφειλήφαμεν γὰ, καὶ
ἀφεστηκότας πόρρωθεν τὸς ἀ-
φικνουμένους. βαβαὶ, πολλοί
γε, καὶ ποικίλοι, καὶ πάντ
λαμπρύνοντ, πλὴ τῶν νε-
ωτέρων τούτων, καὶ νηπίων. ἀλλὰ
καὶ οἱ πάνυ γεγηρακότες ἀδύ-
ρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον
αὐτὸς

verò Acarnan, (gemebat e-
nim & ille, ac deuouebat
Myrtium) quid amorem ac-
cusas, inquam, & non po-
tius te ipsum? qui hostes
quidem haud vnquam per-
horrueris, sed te vltrò peri-
culis offerendo, ante alios
in prælium descenderis, à
puella verò vulgari illa qui-
dem, ac fortè oblata, & à
lachrymis atque singultibus
fictitijs, generosus ipse tu
captus fueris. Nam Blepsias
quidem ipse sese accusat ob
nimiam stultitiam, quòd pe-
cuniam videlicet custodie-
rit hæredibus nulla necessi-
tudine sibi coniunctis, dum
vanus ipse in perpetuum vi-
cturum esse se putat. Verùm
mihi quidem non vulgarem
voluptatem præbuerũt tunc
lamentantes isti. Sed iam
circa fauces sumus. Aspice-
re nos illuc oportet, atque à
longè contemplari aduenti-
entes. Papæ! multi certè, &
varij, omnésque lachry-
mantes, præter pullos istos & infantes. Quin & ætate ni-
mia confecti illi lugent. Sed quid hoc? num philtro a-
liquo

ὁτὶς ἔχει τὸ βίου; τοῦτον οὖν γέροντα ἐρωτᾶν βούλομαι. τί δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανών; τί ἀγανακτεῖς, βέλτιστε, καὶ ταῦτα, γέρον ὢν καὶ μεμυημένος; ἦσθα βασιλεὺς ἴσως. Πτω. ὀλαμῶς. Δι. ἀλλὰ σατράπης; Πτω. οὐδὲ τοῦτο. Δι. ἆρα οὖν ἰσχνός, ἀτιμότερος καὶ πολιτικοῦ τινὸς καὶ ἰδιώτου πλουσίου; Πτω. οὐδὲν διῆττον. ἀλλ' ἦν μὲν ἐγὼ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντα, βίον δὲ ἄπορον καὶ μαλακὸν καὶ ὁρμιᾶς ἔχον, ὡς ὑπερβολὴν πλουσίου τινός, καὶ πόσιν χωλὸς ὢν, ἀτιμότατός τις, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. Δι. ἔτα ζῆν ἐθέλων, ξύλον ἄθλιον; Πτω. ναί. ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς. καὶ τὸ τεθνάναι, δεινὸν καὶ φοβερόν. Δι. ὦ πρᾶον ἄνθρωπε, ὦ γέρον, καὶ παρακινδυνεύειν πρὸς τὸ χρεὼν, καὶ ταῦτα, ἀλικιώτης ὢν καὶ πορθμεύς. τί δ' ἄν τις εἴποι πρὸς τοὺς νέους, ὁπόταν οἱ τηλικοῦτοι

liquo vitæ tenentur? Istum igitur decrepitum interrogare lubet: Quid ploras, heus tu, tam prouecta ætate mortuus? Quid indignaris, bone vir, præsertim cùm senex huc aduèneris? Ecquibi rex fuisti? MEND. Haudquaquam. DIOG. Verùm satrapa. MEND. Neque hoc. DIOG. Num igitur diues fuisti, ideóque malè te habet, quòd relictis multis delicijs ac voluptatibus mori coactus fueris? MEND. Nihil tale: sed annos quidem circiter nonaginta natus fui, vitam autem difficilem egi, arundine & linea victum quæritans, vltra modum egenus ac pauper, liberis carens, & prætereà claudus quoque, & parùm oculis videns. DIOG. Et viuere cupiebas, cùm talis esses? MEND. Certè quidem. dulcis enim erat lux: mori autem graue & horrendum. DIOG. Deliras, ô senex, & iuueniliter te geris erga necessitatem: & hoc, cùm sis coæqualis portitori huic. Proinde quid iam de adolescentibus dicamus, quando etiam decre-

κἄζει φιλόζωοι ἀσὶν, ὃς ἐχρῆν διώκειν τὸν θάνατον, ὡς τῶν ἐν τῷ γήρᾳ κακῶν φάρμακον; ἀλλ' ἀπίωμεν, μὴ καί τις ἡμᾶς ὑπίδηται, ὡς ἀποθρασεῖν βουλόμενος, ὁρῶν περὶ τὸ στόμιον ἑλισσομένους.

piti iſti tantopere viuere cupiunt, quos decebat ipſam mortem etiam conſectari, tanquam remediũ quoddam eorum malorum quæ ſecum fert ſenectus? Sed abeamus iam, ne quis & nos ſuſpicetur tales eſſe, qui hinc aufugere cupiamus, quando circa fauces hic nos oberrare viderit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NAM Arſaces.] *De Arſace Medorum præfecto, qui à Thrace pedite vnà cum equo ſuffoſſus fuit. Tale quoddam certamen peditis cum equite deſcribitur in Commentarijs Cæſaris lib. 4. vt videre poſſit vnuſquiſque, quomodo à peditibus ſuffoderentur equi.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγηλικὴς καὶ ἐρωτηματικής.

Tænarias adeunt fauces & limina nigra,
Vt ſpectent ducat quos ibi Atlantiades.
Quiſq; ſuos narrat comites: quos inter habetur
Pauper, qui vitæ ſtamina longa petit.

OMNIVM nunc.] *Occaſio.* Cur non obſecro.] *Hortatio.* Recta ad.] *A loco.* Vt ibi ſpectemus.] *A cauſa.* Eamus.] *Aſſenſus.* Etenim.] *Ratio à iucundo & vtili.* Ego verò exponam.] ὑπόθεσις ἢ ἐπόρθωσις. Exponas licet.] ἀξίωσις. Tum alij multi.] ἔκθεσις καὶ ὑπόστασις. Iſmenodorus ille.] τὸ πρόσωπον ἐρωτηθέν. A latronibus.] *Mortis genus.* Circa Citheronem.] *Locus.* Quando

Quando Eleusinum.] *Tempus.* Et gemebat.] πρόσωπον. Arsaces autem.] *Secunda pars de Arsace.* Nam Arsaces.] ἡ μάχη. Thrax.] *Narratio luminosa.* Ille quidem cursu.] ὁ τρόπος. Contum quendam.] *Modi tumulenta descriptio.* Intelligis nimirum.] *Conclusio.* Veruntamen.] ἐπιτροπὴ μὴ τῶν ἀποκαίνειν. Et ego porró.] *Interfatio Antisthenis, per narrationem.* Tu quidem.] *Diogenis narratio.* Ac Damidi quidem.] *Capita orationis suæ ad singulos habitæ.* Tu verò Acarnan.] ἀποστροφή. Qui hostes quidem.] *Comparatio ab indigno.* Verùm mihi quidem.] τὸ ἐνθαῦτα δύ. Sed iam circa.] *Ambulationis finis.* Papæ.] θαύματος. Quid ploras.] ἐρώτησις. Quid indignaris.] *Multiplex sciscitatio.* Nihil tale.] *Responsio negans.* Sed annos.] *Affirmatio, & narratio.* Mori autem graue.] ἀνάθησις. Deliras.] ἐπιτίμησις. Proinde quid iam.] ἡσυχαστικὴ. Sed abeamus.] *Conclusio.*

ΑΙΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ.

AIACIS ET AGAMEMNONIS.

Iacobo Micyllo interprete.

AGAMEMNON.

Εἰ σὺ μανεὶς, ὦ Αἶαν, σαυτὸν ἐφόνωσας, ἐμὲ λιπὼν δὴ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, τί σὲ αἰτιᾶ τὸν Ὀδυσσέα; καὶ πρόλιν ὅτι περιέβλεψας αὐτὸν, ὅποτε ἥκει μαντευσόμενος, ὅτι προσπαρῆν ἀξίως ἄνδρα συστρατιώτην, καὶ ἑταῖρον, ἀλλ' ὑπερφυῶς μεγάλα βαίνων, παρῄθεις.

SI tu, dum furore correptus fuisti, [a] *Aiax* : te ipsum interfeciſti : nos autem cunctos etiam membris, vt putabas, detruncatis, deformâsti: quid quæso Vlyſſem accusas? Ac paulò antè neque aspicere ipsum voluisti, cùm veniſſet huc vates cõsulturus: neq; alioqui dignatus es virum commilitonem ac ſocium: ſed ſuperbè admodum ac grandi incedens greſ-

ρῆλθες. Αἴ. ἀκότως, ὦ Ἀγάμεμνον. αὐτὸς γάρ μοι τῆς μανίας αἴτιος κατέστη, μόνος ἀντιξιωθεὶς τοῖς ὅπλοις. Αγ. ἀξίους δὲ ἀναντιβόητους καὶ ἄνανδρα, καὶ ἀκονιτὶ κρατῆσαι ἁπάντων; Αἴ. ναὶ, τάχα διαῦτα· οἰκεία γάρ μοι ὡς ἀληθῶς ἡ παρανοία, ζοῦ ἀνιψιοῦς ὄντος. καὶ ὑμᾶς οἱ ἄλλοι, πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπάπαθε τὸν ἀγῶνα, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ὅπλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἤδη, κινδυνεύοντα κατακεκόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἀξίου ἦναι, καὶ ἐπιτηδειότερος ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγ. αἰτιῶ δικαίως, ὦ γύναι, τὴν Θέτιν, ἣ δίκαιον δοῦσα τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι, συγγενῆ γε ὄντι φέρουσα, εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκε αὐτά. Αἴ. οὔκ, ἀλλὰ ἡ Ὀδυσσεία, ὃς ἀντικοινοῦ μόνος. Αγ. συγγνώμη, ὦ Αἴαν,

sit præterîsti. AIAX. *Meritò Agamemnon. Ille enim mihi furoris huius author extitit, vt qui solus mecum pro armis iudicio contendere ausus fuerit.* AGA. *An verò dignum censebas te, qui absque aduersario, atque absque puluere, vt dicitur, superares omnes?* AIAX. *Quid ni in tali vtique causa? Nam armatura ea cognitionis quodam iure ad me pertinebat, cùm fratris meî patruelis certè fuerit. Deinde vos cæteri, qui multò quàm ille præstantiores eratis, detrectâstis certamen, & cessistis mihi arma: iste autem* [b] *Laërtæ filius, quem ego non semel in summo periculo seruaui, cùm iam à Troianis propè concideretur, melior esse me voluit, ac dignior qui armis illis potiretur.* AGA. *Accusa igitur, ô generose,* [c] *Thetim, quæ cùm tibi debuisset armorum successionem ac hæreditatem, vtpotè cognato, tradere, in medium allata illa posuit.* AIAX. *Haudquaquam, sed Vlyssem, vt qui solus sese mihi opposuerit.* AGA. *Ignoscendum Aiax,*

Αἴαν, ἐ ἄνθρωπος ὢν ἠρίζθη δόξης, ἥδιστα πράγματος, καίπερ οὐ καὶ ἐμοῦ ἔχας μισθωσάμενα, ἵνα καὶ ἐπράτισέ σου, καὶ ταῦτα παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. Αἴ. οἶδα ἐγὼ ἃ τις με κατεδίκασεν· ἀλλ' οὐ θέμις κακῶς τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν γοῦν Ὀδυσσέα μὲν οὐχὶ μισεῖν οὐκ ἂν δυναίμην, Ἀγάμεμνον, οὐδ' ἐ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάξοι.

Aiax, est, si homo cùm esset, appetiuit d *gloriã, rem dulcissimam, cuius gratia etiam nostrûm quilibet obire pericula sustinet : præcipuè quando & vicit te postea, & hoc Troianis ipsis iudicibus.* AIAX. *Noui ego quæ me damnârit, sed fas non est de dijs aliquid dicere. Vlyssem igitur aliud quàm odisse non possum, Agamemnon, non si mihi ipsa Minerua hoc imperet.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AIAX.] *Post Achillem præstantissimi Græcorum fuêre apud Troiam, Aiax & Vlysses, id quod passim Homerus in sua Iliade docet. Lege apud Ouidium lib. 3. Metamorph. orationes contrarias Aiacis & Vlyssis pro armis Achillis contendentium. Duo fuêre Aiaces furiosi, alter amore, alter ira: de quibus Plutarchus in vita Sertorij. Hic adeò grauiter tulisse legitur, Vlyssem sibi prælatum in capessenda successione armorum Achillis, vt præ dolore in insaniam versus sit. itaque gladio districto in gregẽ pecorum insiliit, existimans sese Græcorũ copias cædere. Tũ duos quosdã maximos sues à trabe suspensos, flagris cæcidit, arbitrãs hos esse Agamemnonẽ & Vlyssem, quorum alteri vt iudici, alteri vt victori potissimùm erat iratus. Deinde postquam respuisset, partim pudore, partim metu sibi mortẽ conscisit,* b Laërtę filius.] *Vlysses, qui ab eo Laërtiades dicitur.* c Thetin.] *Achillis matrẽ, ex Peleo Aeacidis filio.* d Gloriam.]

riam.] *Insignis enim gloria non nisi magnis periculis contingit. Neque triumphum egit quisquam, qui non sit ausus Martis euentum experiri. Omnes enim qui maximo ingenio præditi sunt, stimulis gloriæ concitati, res præclaras aggrediuntur. Gloria nihil est in rebus humanis pulchrius, nihil dulcius & amabilius, nihil cum virtutis altitudine copulatius.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Κατηγορικὸς, καὶ ἀπολογητικός.

Ausus quòd pro armis Aiaci congredi Vlysses,
Iudicio captus ille furore fuit:
Idcirco semper contemnens odit Vlysses,
Nec Thetidos culpam cæruleæ esse putat.

Si tu dum furore.] κατηγορία αὐτικατηγορική. Meritó.] ἀντίκλημα. An verò dignum.] *Obiectio.* Quid ni.] *Responsio.* Nam armatura.] *Ratio à iusto, & ἀφήγησις.* Accusa igitur.] *Regestio.* Haudquaquam.] *Inficiatio.* Ignoscendum est.] παραίνεσις ἀπιθανή. Sed fas non est.] *Præcisio.* Vlyssem igitur.] *Conclusio.*

ΜΙΝΩΟΣ ΚΑΙ ΣΟΦΡΑΤΟΥ.

MINOIS ET SOSTRATI.

Iacobo Micyllo interprete.

MINOS.

Ὁ Μὲν λῃστὴς οὗτος Σώστρατος, εἰς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁδὶ ἱερόσυλος ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. ὁ δὲ τύραννος, ὦ Ἑρμῆ, παρὰ τὸν Τιτυὸν ἐκταθεὶς, ὑπὸ τῶν γυπῶν ἁρπάσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ.

PRædo hic quidem Sostratus in Pyriphlegethontem præcipitetur, sacrilegus autem ille à Chimæra discerpatur: tyrannus verò iste, Mercuri, iuxta Tityum in longum extentus, arrodendum & ipse hepar præbeat vulturibus.

Vos

ὑμεῖς δ' οἱ ἀγαθοὶ, ἄπιτε κατὰ τάχος εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον, καὶ τὰς Μακάρων νήσους καλουμένας, ἀνθ' ὧν δίκαια ἐποιεῖτε πρὸς τὸν βίον. Σώ. ἄκουσον, ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια λόγω λέγειν. Μί. καὶ πάνυ ἀκούσομαι αὖθις· νῦν γὰρ ἐξελήλεγξαι, ὦ Σώστρατε, πονηρὸς ὤν, καὶ δοὺς ἀνιαρὸς εἶ; Σώ. ἐλήλεγμαι μέν, ἀλλ' ὅρα εἰ δικαίως κολασθήσομαι. Μί. καὶ πάνυ, εἴγε ἀποτίνειν πρὸ ἀξίας δίκαιον. Σώ. ὅμως ἀπόκριναί μοι, ὦ Μίνως· βραχὺ γάρ τι ἐρήσομαί σε. Μί. λέγε, μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους ἀφικνεῖσθαι ἔᾳς. Σώ. ὁπότερον ἔπραττον ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἑκὼν ἔπραττον, ἢ ἐπικλωσάμοι τι τῶν Μοιρῶν; Μί. ὑπὸ τῶν Μοιρῶν δηλαδή. Σώ. εὐκτὸν καὶ οἱ χρηστοὶ ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ δοκοῦντες ὑμῖν, εἰκῆ ἄνευ ἡγεμονίας, ταῦτα δρῶμεν. Μί. ναί, τῇ Κλωθοῖ, ἢ ἐκάστῳ ἐπίταξιν γενηθέντι τὰ πρα-

Vos autē boni ac probi, abite quàm celeriter in campū Elysium, insulasq; beatorum habitate, pro ijs quæ rectè ac iustè in vita feciſtis. SOS. *Audi, ô Minos, num tibi iusta dicere videar.* MIN. *An ego demùm nunc audiam? An'non conuictus es, Soſtrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris?* SOS. *Conuictus quidem fui, ſed vide num iustè ob id ſupplicio afficiar.* MIN. *Atque admodum, ſi modò id iuſtum eſt, pro merito quemque ſuo pœnam dependere.* SOS. *Attamen reſponde mihi, ô Minos. breue enim quiddam interrogabo te.* MIN. *Dic, ſed ne prolixè modò: quò deinceps & cæteros dijudicare poſſimus.* SOSTR. *Quæcunque in vita egi, vtrum volens ea feci, an ita à Parca agglomeratum mihi fuit?* MIN. *A' Parca ſcilicet.* SOS. *Proinde & boni pariter omnes, & nos qui mali videmur, eadem agimus, dum illi obſecundamus.* MIN. *Ita profectò, Clotho videlicet, illi parentes: quæ vnicuique iniungit, cùm primùm natus eſt: quæ*

agen-

πρακτέα. Σώ. ἢ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσας τινα, ἀμυνάμενός τε ἀντιλέγειν ἱκανὸς, βιαζόμενός οἷον λίθῳ ἢ λογχίῳ, ὁ μὲν δικαστὴς παιδὸς, ὁ δὲ τυράννου, ἵνα αἰτιάσηται τὸν φόνον; Μί. δῆλον ὡς τὸν δικαστήν, ἢ τὸν τύραννον, ἵνα ἀπὸ τοῦ ξίφους αὐτοῦ· ὑπηρετεῖ γὰρ οὗτος, ὄργανον ὂν πρὸς τὸν θυμὸν, ὥσπερ ἡνίας πρασχόντι τῷ ἀνίᾳ. Σώ. οὐκοῦν, ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιλαφιεῖ ὡς παραλύγματι. εἰ δέ τις ἀπασάλαντος τὸ δικαστήριον, ἄκρος αὐτὸς, χρυσὸν ἢ ἄργυρον πομίσων, τίνι χάριν ἴσμεν, ἢ τίνα ἀντιτιμώμεθα ἀναγραπτέον; Μί. τὸν πέμψαντα, ὦ Σώστρατε· διάκονος γὰρ ὁ κομίσας οὗτος. Σώ. ἐκεῖνο ὁρᾷς πῶς ἄδικα ποιεῖς, κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας γενομένους ὧν ἡ Κλωθὼ προσέταξε, καὶ τούτους τιμῶν

agenda ipsi sunt. SOST. Si quis igitur vi compulsus ab alio, occiderit aliquem, cùm non possit illi contradicere à quo compellitur, vt verbi gratia, si carnifex aut satelles quispiam alter iudici parendo, alter tyranno, quémnam caedis istius reum ages? MIN. Quem alium, nisi iudicem aut tyrannum: quoniam neque ipsum gladium accusare possumus: subseruit enim hic tanquam instrumentum quoddam, animis atque furori accommodatus illius qui primò causam hanc praebuit. SOST. Rectè sanè, ô Minos. laudo quòd haec etiam exemplo quasi quodam auctario locupletas. Si quis autem mittente hero veniat ipse, aurum vel argentum afferens, vtrinam ea gratia haberi debet, aut vtri beneficium hoc acceptum referendum est? MIN. Ei qui misit, Sostrate: nam ille qui attulit, minister tantùm fuit. SOSTR. Vidésne igitur quàm iniusta facis, dum supplicio afficis nos, qui ministri tantùm fuimus eorum, quae Clotho nobis imperauit: & rursum, dum

μὸν τὸν ἀμυνομένων ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; ὁ γὲ σὺ ἐκεῖνο ἀπὸν ἔχοις εἰπεῖν, ὡς ἀντιλέγειν μὲν ἀδύνατον ἦν τοῖς μετὰ πολλοῦ ἀνάγκης πρὸς τεταγμένοις. Μί. Ὦ Σώκρατες, πολλὰ ἄλλοις ἂν καὶ ἄλλα οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, ἢ ἀκριβῶς ἐξετάσοις· πλὴν ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀφελοῦ τὴν ἐπιστάτησιν, ὅτι οὐ λῃστὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστήν τινα ἔναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι ἐπὶ πλεῖον κολαζέσθω. ὅρα δὲ μὴ καὶ τὸν ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾷν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

dum honore prosequeris eos qui in alienis bonis veluti dispensatores quosdam sese gesserunt? Non enim illud dicere quisquam poterit, quòd contradicere, aut imperata detrectare, licitum fuerit in ijs quæ cum omni prorsum vi ac necessitate imperata fuêre. MIN. *Multa, ô Sostrate, & alia videas, licet minimè secundum rationem fieri, si diligenter expendas. verumtamen tu ex hac quæstione hoc boni consequêris, quandoquidem non prædo solùm, verumetiam Sophista quidam esse videris: Solue ipsum, Mercuri, néve deinceps ampliùs puniatur. Cæterùm illud vide, ne & cæteros manes similia interrogare doceas.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HVius Sostrati idem Lucianus meminit in Alexandro Pseudomãte, & inter sceleribus nobilitatos annumerat. Hic Prædo habetur, & suæ nequitiæ conuictus peccatorum causam in fatum transfert.

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Disputatorius, Num iure puniantur fontes. locus communis de Stoico fato: Si fatali necessitate omnia peraguntur, immeritò puniuntur fontes.

Iudicium expectant Minois, qui periêre,
Quorum de vita iudicat atq; statu.
Sostratus excusat facinus, fatoq; coactum
Se dicit, quicquid fecerit vsq; mali.

PRAEDO hic.] σώσαξις κατηγορίας. Vos autem boni.] ἀπόφασις *ad bonos & probos, quos beatos esse vult.* Audi, ô Minos.] Αἴτησις *ad defensionem.* An ego denuò.] *Recusatio.* An non conuictus es.] κατηγορία, καὶ τὸ ἔγκλημα. Conuictus quidem fui.] παρομολογία, *confessio facti.* Sed vide num iustè.] *Asseueratio ex defensione.* Attamen responde mihi.] ἀπαίτησις τῆς ἀποκρίσεως. Dic, sed ne prolixè.] *Permissio conditionalis.* Quæcunque in vita egi.] σώσεως λογικὴ κατὰ κλῆμμα. A Parca scilicet.] ἀπόκρισις μεταληκτικὴ *ex causis.* Rectè sanè, ô Minos.] ἐπίκρισις. Si quis autem mittente hero.] *Aliud simile* τῆς συλλογικῆς ἐπαγωγῆς. Et qui misit.] *Responsio Minois ad* ἐπερώτησιν. Nam ille qui attulit.] *Conclusio.* Vidésne igitur.] μετάστασις σωτικὴ εἰς τὸ μᾶλλον. Et rursum.] *Altera pars.* Non enim illud.] αἰτιολογία. Multa, ô Sostrate.] ἐπίλογος. Veruntamen tu] τὸ ἐγκαίνια. Solue ipsum.] σώσαξις.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ. *DE SACRIFICIIS.*

Erasmo Roterodamo interprete.

ΑΛΛ' ἡμῖν γε τοῖς θεοῖς οἱ μάλιστα πρόσφιλοι καὶ τοῖς ἑορταῖς καὶ προοδίοις τῶν θεῶν,

ENimuero a ſi quis recuſare velit quæ ſtultiſſimi mortales facitãt in ſacris, in feſtis diebus, in adeũdis ſalutãdiſq; dijs,

θεῶν, καὶ ἃ αἰτῶσι, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ γιγνώσκουσι περὶ αὐτῶν, ἐκ οἵδα εἴ τις ἔστω ἰατηρίας δεῖ, καὶ λελυπημένος, ὅστις δὲ γελάσεται, τὴν ἀβιωτείαν ἐπιβλίψας τῶν θρωμένων. καὶ πολὺ γε, οἶμαι, πρότερον τὸ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἐξετάσει, πότερον εὐσεβεῖς αὐτοὺς χρὴ καλεῖν, ἢ τοὐναντίον θεοῖς ἐχθροὺς, καὶ κακοδαίμονας, οἵτινές ἐστω ταπεινὸν, καὶ ἀγεννὲς τὸ θεῖον ὑπειλήφασιν, ὥστε ἂν ἀνθρώπων ἐνδεὲς, καὶ κολακωνόμενον χαίρειν, καὶ ἀγανακτεῖν ἀμελούμενον. τὸν γοῦν Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τοὺς τοσούτους φόνους, καὶ τὴν Μελεάγρου διάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν ἂν τὴν Ἀρτέμιδα, μεμψιμοιρήσης ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τὴν θυσίαν ἐπὶ τῷ Οἰνέως. ἕως ἄρα βαθέως καθίκετο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων ἁμαρτία· καὶ

dijs tum quas res ab illis petant, quæ vota faciant, cuiusmodi sint quæ de illis sentiunt, statuuntq; : equidem haud scio, sit'ne quisquam animo curis ita confecto, vsq; adeò mœsto, quin risurus sit, vbi perpenderit negocij tum absurditatem, tum amentiam. [b] At multò antè quàm ridere incipiat, opinor secum illud expendet, vtrum pios istos appellari cõueniat, an contrà dijs inimicos, atque infelices, ac Genios malos, qui quidem numen ipsum, rem vsqueadeò humilem atque abiectam existimant esse, vt humanis egeat obsequijs, vtique adulatione capiatur ac gaudeat : rursum vt stomachetur, atque iracundè ferat si negligatur. [c] Nam Aetolica illa mala, simulq; Calydoniorum calamitates, totq; hominum cædes, ad hæc & Meleagri interitũ, hæc omnia à Diana authore profecta esse prædicant, quæ videlicet grauiter ferret quòd ab Oeneo non esset ad sacrificium adhibita. Vsqueadeò nimirum altè dolor hic animo illius insederat, quòd sacris epulis esset frustrata.

καί μοι δοκεῖ ὁρᾷν αὐτὼ ἐν τῷ οὐρανῷ τότε μόνω, τῶν ἄλλων θεῶν ἐν Οἰνέως πανδημεὶ ἀποδημησάντων, λαμπρὰ ποιοῦσαν, καὶ σχολὴν ἄγουσαν, οἵας ἑορτῆς ἐκλελειμμένης. τὸν δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακαρίους καὶ πρὸς ἀνδρὸς εἴποι τις ἄν, ἅτε ἀπομνημονεύοντι τῷ Διὶ αὐτοῖς ὁ Ζεύς, ὃν ἐν ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπιλέξαντο, δώδεκα ἐξῆς ἡμέρας ἑστιάσαντες, καὶ ταῦτα, ἐπαινούμενον καὶ τὸν ἄλλως θεάσασθαι, ὡς ἔοικεν, ἀμείνω ποιοῦσιν, ἢ παρ' ἡμῖν, ἃ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ πολλοῖς τοῖς ἀνθρώποις τἀγαθά. καὶ ἔνεστι πρίασθαι παρ' αὐτῶν, τὸν μὲν ὑγιαίνειν, εἰ τύχοι, βοΐδιον· τὸν δὲ πλουτεῖν, βοῶν τεττάρων· τὸν δὲ βασιλεύειν, ἑκατόμβης· τὸν δὲ σῶον ἐπανελθεῖν ἐξ Ἰλίου εἰς Πύλον, ταύρων ἐννέα· καὶ τὸ ἐκ τῆς Αὐλίδος εἰς Ἴλιον διαπλεῦσαι, παρθένῳ βασιλικῇ. ὁ μὲν γὰρ ἑκατόμβη, τὸ μὲν ἄλλως τότε τῷ πόλιν

Quin illam iam mihi videre videor, vt erat id temporis, in cœlo solitariam, reliquis dijs ad Oenei conuiuiū profectis foras, miseris modis gerentem sese, ac miserabiliter eiulantem, quòd ab eiusmodi festo esset abfutura. Contrà Aethiopes illos fortunatos, ac multis modis felices quis dixerit, si modò Iupiter illis gratiam referret pro humanitate quam in initio poëmatis Homerici in ipsum exhibuerant, duodecim perpetuos dies epulis acceptum, idq; quum reliquis etiam dijs comitatus ad conuiuium veniret. d Vsque adeò nihil, vt apparet, quicquid faciunt illi, gratis faciunt: verùm sua bona vendunt mortalibus: atq; emere quidem ab illis licet omnia, puta bonam valetudinē bucula, diuitias bobus quatuor, tum regnum bobus centum: præterea sospitem ab Troia in Pylum reditum tauris nouem, iam ex Aulide ad Ilium transmittendi facultatem regia puella. Nam alius quidem, ne id temporis

vrbs

νιρ ἱπείαλο παρὰ ϝ Αθλωᾶς, βοῶν λάλικα, νὴ πίπλυ. ἀκάμαν δ' ἐγὼ πολλὰ ἔϝιν νὴ ἀλικρυνόνος, νὴ σιφάνυ, νὴ λιβανωτοῦ μόνυ παρ' αὐτοῖς ἄνια. ταῦτα δ', οἶμαι, νὴ Χρύσης ἐπισάμενος, ὅτι ἱρεὺς νὴ γέρων νὴ τὰ θεῖα φρὸς, ἐπειδὴ ἄπρακτος ἀπίη παρὰ ϝ Αγαμέμνονος, ὡς ἄρ νύ οἱ πολλανείσας τῷ Απόλλωνι τιμὴ χάριν, λιπαιολογᾶται, νὴ ἀπαιτᾶ τιμὴν ἀμοιβὴν, νὴ μόνον ἂν ὀνάλιξαι λέγων, ὦ βέλτιστε Απολλον, ἐγὼ μέν σε νὴ νεὼν, τίνος ἀστεφάνωτον ὄντα, πολλάκις ἐστεφάνωσα, νὴ τοσαυτάκι μηρία ταύρων τε νὴ αἰγῶν ἔκαυσα ἐπὶ ϝ βωμῶν, σὺ δ' ἀμελᾶς μου τοιαῦτα πεπονθότος, νὴ παρ' ἀδὴν τίθεσαι τὸν ἀριγέτην. τοιγαροῦν ὅτῳ καταλυσάμενος αὐτὸν ἐκ τῶν λόγων, ὥστε ἁρπασάμενος τὰ τόξα, νὴ ὑπὲρ τῶν νεῶν σάμενος καθίσας ἑαυτὸν καταστόξευσον τῷ λοιμῷ τοὺς Αχαιοὺς, αὐτοῖς ἐμιόνοις νὴ κυσίν.

vrbs caperetur, à Minerua mercatꝰ est bobus duodecim, ac peplo. Verisimile est autẽ esse prætereà quædã, quæ vel gallo, vel corolla, vel solo thure ab illis redimi queant. ᵉ Hæc igitur quũ non ignoraret, opinor, Chryses ille, vtpotè tum sacerdos, tum senex, diuinarumq; rerũ egregiè peritus, posteaquã re infecta redisset ab Agamemnone, tanquã qui pridem Apollini mutuum dedisset beneficium, ita nũc imputat ac reposcit vicem, quin conuiciatur etiam propemodum, nempe quum sic ait: Equidẽ, Apollo egregie, templum tuũ, quũ id temporis adhuc esset incoronatũ, sæpenumerò coronis ornaui, deinde tam multas tibi in aris adoleui coxas taurorum pariter atq; caprarum: at tu contrà me negligis, quum huiusmodi patiar iniurias, proq; nihilo ducis hominem bene de te meritum. Qua quidẽ oratione in tantum ille pudefactus est, vt protinus arrepto arcu, ac supra nauium stationem sese collocans, pestem in Græcorum copias iacularetur, ne mulis quidem & canibus intactis.

ἐπὶ δ' ἅπαξ τῦ Ἀπόλλωνος ἐμνήσθην, βέλομαι καὶ τἄλλα εἰπεῖν, ἃ περὶ αὐτῦ οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων λέγουσιν. οὐχ ὅσα περὶ τὸς ἔρωτας ἐλυσύχησεν, οὐδὲ τῦ Υακίνθυ τὸν φόνον, οὐδὲ τῆς Δάφνης τὴν ὑπερηφανίαν, ἀλλ' ὅτι καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, διὰ ξοφακισθεὶς ἀπὸ τῦ οὐρανῦ κατεπέμφθη εἰς γῆν, ἀνθρωπίνης χρησόμενος τῇ τύχῃ. ὅτι δὲ καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θεσσαλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι, παρὰ τούτῳ μέντοι καὶ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τ Ποσειδῶνος, ἀμφότεροι πλινθεύοντες ὑπ' ἀφειᾶς, καὶ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ τεῖχος· καὶ δὴ καὶ ἐντεῦθεν τὸν μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τῦ Φρυγὸς, ἀλλὰ πεσοῦσιν αὐτοῖς πλέον, ἢ τριάκοντά φασι, δραχμὰς Τρωϊκάς. ἢ γὰρ ἃ ταῦτα συμνολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τ θεῶν, καὶ πολὺ τὰ τῶν ἐρώτων μείζω Ἡφαίστῳ καὶ Προμηθεῖ, καὶ Κρόνῳ καὶ

[f] Sed quoniam de Apolline incidit mentio, referam de eodem & alia quæ de illo sapientes isti tradunt: non illa quidē, quoties, quàm infeliciter amârit: non Hyacinthi cædem, neq; Daphnes superbiam: verùm, quemadmodū damnatus etiā fuerit, & ob Cyclopes interfectos in exilium exactus. Vnde factū, vt è cœlo in terrā demitteretur, humana iam sorte vsurus, nostrisq; malis factus obnoxius. Præterea aūt, quemadmodū in Thessalia mercenariā operam suā locârit apud Admetū, tum itē [g] in Phrygia apud Laomedontē: atq; apud hunc quidē haud solus, verùm cū Neptuno, quū ambo propter egestatem lateres componerent, inq; construēdis mœnibus operā præstārēt. Ac ne mercedē quidē solidam à Phryge illo tulerūt, verùm debebat illis adhuc de summa, vt ferūt, plus triginta drachmas Troiani nomismatis. Quid enim? An non hæc in Deorum honorem fabulantur poētæ? atque his etiam multò diuiniora de Neptuno, de Prometheo, de Saturno, de Rhea,

Ῥέας, καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς τῶ Διὸς οἰκίας, καὶ ταῦτα, παρακαλέσαντες τὰς Μούσας σωφρόνως ἐν ἀρχῇ τῶν ὕμνων, ὑφ' ὧν μὴ ἔνθεοι γενόμενοι, ὡς τὸ εἰκός, ᾄδουσιν, ὡς ὁ μὲν Κρόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέστη τοῦ πατρὸς Οὐρανὸν, βασιλεύσας τὸν ἐκείνου χρόνον, καὶ τὰ τέκνα καταπίνων, ὥσπερ ὁ Ἀργεῖος Θυέστης· ὕστερον δὲ ὁ Ζεὺς, κλαπεὶς ὑπὸ τῆς Ῥέας, ὑποβαλομένης λίθον, εἰς τὴν Κρήτην ἐκπεμφθεὶς, ὑπ' Αἰγὸς ἀνατράφη· καθάπερ ὁ Τήλεφος ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης (Κῦρος ὁ πρότερον) ὑπὸ τῆς κυνός. ἔπειτα ἐξελάσας τὸν πατέρα, καὶ εἰς τὸ ἀναμφίλεκτον καταβαλὼν, αὐτὸς ἔσχε τὴν ἀρχήν. ἔγημε δὲ γυναῖκας μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ τὴν Ἥραν τὴν ἀδελφήν, κατὰ τὸν Περσῶν τε καὶ Ἀσσυρίων νόμους ἐρωτικὸς ἦν, καὶ εἰς Ἀφροδίσια κεκινημένος, ῥᾳδίως ἐνέπλησε παίδων τὸν οὐρανὸν, τοὺς μὲν ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος

Rhea, deniq; de vniuersa fermè Iouis familia, idq; inuocatis vt adsint canẽtibus, in exordio poẽmatũ, Musis: à quibus tandẽ velut afflati numine, id quod apparet huiusmodi quædã cantant, quèadmodum Saturnus vt primùm Cœlũ patrem suũ execuisset, ipse in eo regnauerit, deinde [h] *liberos suos deuorârit, sicuti ferũt feciſſe &* [i] *Argiuũ illum Thyeſtem. Deinde quemadmodum Iupiter furtim occultatus à Rhea, saxũ pueri loco subiiciente, in Cretam sit ablegatus, atque inibi* [k] *à capella nutrice sit alitus: itidẽ videlicet vt Telephus à cerua. Cyrus Perſa (is qui prior regnauit) à cane narratur enutritus. Poſtea, quemadmodum expulſo patre, atq; in vincula coniecto, ipſe* [l] *potitus sit imperio. Duxerat autem vxores complureis quidem alias, ſed poſtremo loco* [m] *Iunonem germanam,* [n] *idq; iuxta Perſarũ & Aſsyriorũ inſtitutum. Tum autem quòd eſſet in amorem propenſus, atque in Venerem effuſus, facilè* [o] *cœlum liberis expleuerit. Quorum alios ex ſuæ ſortis deabus creâ-*

ν, ἐνίοις δὲ καὶ νόθοις, ἐκ θνητῆς καὶ ἐπιγείου γενόμενος, ἄρτι μὲν ὃ γεννάδας γιγνόμενος χρυσίον, ἄρτι δὲ ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετὸς, καὶ ὅλως ποικιλώτερος αὐτοῦ Πρωτέως. μόνην δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ἔφυσεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς, ἀλλ' αὐτὸν ἀπεκύησε τὸν ἐγκέφαλον συλλαβόν. τὸν μὲν γὰρ Διόνυσον ἀμαιτιλῆ, φασιν, ἐκ μητρὸς ἔτι καιομένης ἁρπάσας, ἐν ᾧ μηρῷ φέρων καθῆρυξε, καὶ τελέως ἐξέτεμε, καὶ ὀδίνος ἐνέσεσε. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ περὶ τῆς Ἥρας ἔλεγον, ἄνευ τοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα ὁμιλίας, ἀπολιμπανομένην αὐτὴν παῖδα γεννῆσαι, τὸν Ἥφαιστον, κακὸν μάλα ἀτυχῆ τὸν, ἀλλὰ βάναυσον καὶ χαλκέα καὶ πυρίτην, καὶ ἐν καπνῷ τὸ πᾶν βιῶντα καὶ σπινθήρων ἀνάπλεων, οἷα δὴ καμινευτὴν, καὶ δὴ ἄρτιον τὸν πόδα. χωλωθῆναι γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πτώματος, ὁπότε ἐρρίφη κατὰ τοῦ Διὸς, ἐξ οὐρανοῦ. καὶ

rit: alios contrà nothos ex mortali terrestriq; genere sustulerit, quum interim generosus ille nunc in aurum, nunc in taurum, nunc in cygnum aut aquilam verteretur: ac in summa plures sibi formas assumeret, ¶ quàm vel Proteus ipse. Porrò Mineruam è suo ipsius capite progenuit, hanc planè sub ipso cerebro complexus. Nam Bacchum imperfectũ adhuc (vt aiunt) è matre etiamnum conflagrante surreptum, in suum femur ilatum defodit: deinde vrgente partu exeruit. Nec his dissimilia de Iunone etiam canunt. Nempe hanc ¶ citra virilem congressum subuentaneo conceptu grauidam, puerum edidisse Vulcanum, atque eum quidem non admodum fortunatum, verũ excusorem ac fabrũ ærarium: quiq; perpetuò tum in igni, tum in fumo versetur, ac scintillis oppletum: quippe cuius ars in fornacibus exerceatur. Tum autem ne pedibus quidem integris. claudicare enim è ruina, quum à Ioue præceps datus esset è cœlo.

Quòd

καὶ ἄγνοι μὴ οἱ Λήμνιοι, καλῶς ποιοῦντες, ὅτι φιλόμυον αὐτὸν ἀπολέξαντο ἐπιθυόντες ἀεὶ ἡμῖν ὁ Ἥφαιστος, ὥσπερ ὁ Ἀστάναξ ἀπὸ πύργου καταπεσών. καί σοι μὲν Ἥφαίστου μήτηρ, τὸν δὲ Προμηθέα τίς οὐκ οἶδεν οἷα πέπονθε, διότι καθ' ὑπερβολὴν φιλάνθρωπος ἦν; καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτον εἰς τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσταύρωσεν ἐπὶ τῷ Καυκάσῳ, καὶ τὸν ἀετὸν αὐτῷ παρακαθίσας, τὸ ἧπαρ ὁσημέραι κολάπτουσα. οὕτως ἂν ἐξετίνυσε τὴν καταδίκην. Ῥέα δὲ (καὶ γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα ἀπέρ) πῶς οὐκ ἀσχημονεῖ, καὶ γυνὴ ποιῶν, γραῦς οὖσα, καὶ ἔξωρος ἤδη, καὶ τοσούτων μήτηρ θεῶν, παιδεραστοῦσα δὲ ἔτι, καὶ ζηλοτυποῦσα, καὶ τὸν Ἄττιν ἐπὶ τῶν λεόντων φέρουσα, καὶ ταῦτα, μηκέτι χρήσιμον ἐν λαγόνι μέρος; ὥστε πῶς ἂν ἔτι μέμφοιτό τις ἢ τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅτι μοιχόν-

Quòd ni Lemnij pro ſua bonitate eum, dum adhuc ferretur in aëre, ſuſcepiſſent, perierat nobis Vulcanus, non aliter quàm Aſtyanax è turri deiectus. Quanquam quæ de Vulcano narrant, toleranda videantur: cæterùm de Prometheo, cui non cognitum eſt, quàm atrocia ſit paſſus, propterea quòd ſupra modum humanæ gentis amans fuerit? Siquidem hunc Iupiter in Scythiam deportatum, ſuper Caucaſum montem cruci ſuffixit, adhibita illi aquila, quæ iecur illius aſsiduè circumroderet. Hic itaque pœnas pendit. Porrò Rhea (nam ſunt hæc quoque ſimul referenda) ánnon indecorè atque indignè facit? Iám anus quum ſit, & ætate exacta, ijſq; rebus intempeſtiua, deinde tam multorum mater deorum, dum pueros adhuc adamat, eoſq; zelotypia proſequitur, dumq; Attin ipſum leonibus ſecum circumuectat, præſertim quum iam vitiis eſſe non queat? Itaq; quinam poſthac vitio vertat aliquis vel Veneri quòd

μοιχεύεσθαι, ἢ τῇ Σελήνῃ, πρὸς τὸν Ἐνδυμίωνα καθ' ἡσυχίαν πολλάκις, ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; φέρε δὴ μὴ ταῦτα ἀφέμενοι τῶν λόγων, ἐς αὐτὸν ἀνέλθωμεν τὸν οὐρανὸν, ποιητικῶς ἀναπλάττοντες κατὰ τὸν αὐτὸν Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ ὁδὸν, καὶ θεασώμεθα ὅπως ἕκαστα διακεκόσμηται τῶν ἄνω. καὶ ὅτι μὲν χαλκῆς ἐστι τὰ ἔξω, καὶ πρὸ ἡμῶν τῷ Ὁμήρῳ λεγόντων ἀκηκόαμεν. ὑπερβάντι δὲ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἀτενίσαντι ἐπὶ τὸ ὑπὲρ γεγωνός, φῶς τι λαμπρότερον φαίνεται καὶ ἦλιος καθαρώτερος, καὶ ἄστρα διαυγέστερα, καὶ τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ πλάτος. ἰοῦσι δὲ πρῶτον μὲν οἰκεῖαι αἱ Ὧραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειτα δὲ ἡ Ἶρις, καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὄντες ὑπηρέται, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. ἐξῆς δὲ τὸ Ἡφαίστου τὸ χαλκοῦν, ἀνάμεσον ἁπάσης τέχνης. μετὰ δὲ αὖ τῶν θεῶν οἰκίαι, καὶ τὸ Διὸς

adulteretur, vel Dianæ quòd ad Endymionem frequenter medio è cursu diuertens descẽdat? Sed age missas faciamus has fabulas: atq; ipsum cœlum conscendamus, poëtico illo more subuolantes: ea nimirum via, quam vnam pariter cum Homero Hesiodus commonstrat, contemplaturi quem in modum singula apud illos sint ordinata. Ac primùm quidem quòd forinsecùs sit ferreum, vel ab Homero, qui id ante nostrã ætatem dixit, audiuimus. Quod si superas, ac sublato paulùm capite sursum aspexeris, ac planè in ipsum quasi dorsum perueneris, ibi simul & lumen apparet candidius, & serenior sol, & astra fulgentiora, nihilq; vsquam oculis occurrit nisi clarus dies, ac solum vndique aureum. Cæterùm introgredienti, primo loco manssitant t Horæ: quippe portas seruant. Post eas Iris, ac Mercurius: vtpote ministri, ac Iouis internuncij. Deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Postea deorum ædes, ac Iouis

ς τὰ βασίλεια, ταῦτα πάν-
ως περικαλῶς τῷ Ἡφαίσ-
τῳ κατασκευάσαντ☉. οἱ δὲ θεοὶ
παρὰ Διὶ καθήμενοι (πρέ-
πει γάρ, οἶμαι, ἄνω ὄντα με-
γαληγορεῖν) ἀφροντιστοῦσιν
τῆς γῆς, καὶ πάντη περι-
βλέπουσιν ἐπικύπτοντες, ἤν-
τινα θύοντα πῦρ ἀναπτό-
μενον, ἢ ἀναφερομένῳ
μυίδων ἐπιθορμένῳ περὶ
κάπνῳ. ἐὰν μὲν θύῃ τις, ὠμο-
φοῦνται πάντες, ἐπικιχνό-
τες τῷ κάπνῳ, καὶ τὸ αἷμα
πίνουσιν, οἷς βωμοῖς προσχό-
μενον, ὥσπερ αἱ μῆλαι. ἢν δὲ
ἑτέροισι ᾖσι, νέκταρ καὶ ἀμ-
βροσίαν τὸ δεῖπνον. πάλαι
μὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι συνε-
στιῶντο, καὶ συνέπινον αὐ-
τοῖς ὁ Ἰξίων καὶ ὁ Τάνταλ☉.
ἐπεὶ δὲ ἔλαβον ὕβεως καὶ λά-
λοι, ἐκεῖνοι μὲν ἔτι καὶ νῦν
κολάζονται: ἄβατ☉ δὲ τῶν
θνητῶν γένει, καὶ ἀπόῤῥητ☉
ὁ οὐρανός. οἷόν τ☉ ὁ βί☉ τῶν
θεῶν. οἷγαρῦν καὶ οἱ ἄνθρω-
ποι

uis ipsius regia: quæ quidem omnia Vulcanus pulcherrimè fabricatus sit. At verò dij iuxta Iouem assidentes (conuenit enim opinor, vt in supernis illis sedibus magno strepitu fastuq; viuatur) in terram despiciunt & quoquouersum intento capite circũspectant, si unde [u] subuolantem ignẽ videant, aut nidorem in aëre surgentem, circaque fumum rotantem sese. Quòd si quis fortè sacrum faciat, epulantur omnes fumo inhiantes, ac muscarum in morem sanguinem exugentes, circum aras effusum. Alioqui si domi cibum capiant, nectare atque ambrosia victitant. Nam olim homines etiam ab illis in conuiuium sunt adhibiti, vnaque cum eis potârunt, [x] nempe Ixion, [y] Tantalus: verùm illi quoniam vim & raptum pararent, essentq; futiles & garruli, ob id in hunc quoq; diem pœnas luunt. Porrò reliquo mortalium genere cœlum iam inaccessum est, atq; occultũ. Et in hunc quidem modum viuitur à dijs. Proinde videlicet etiam morta-

ποι συνοδὰ τοῖς, καὶ ἀπόρ-
ρητα περὶ τὰς θρησκείας
ἐπιτελοῦσι. καὶ πρῶτον μὲν
ὕλας ἀπενέμοντο, καὶ ὄρη
ἀνέθεσαν, καὶ ὄρνια καθίε-
ρωσαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπιφέ-
ροσαν ἑκάστῳ θεῷ, μετὰ
δὲ ταῦτα κατὰ ἔθνη διέ-
βησαν, καὶ πολίτας αὐτῶν ἀπε-
φήναντο, ὁ μὲν Δελφὸς τὸν
Ἀπόλλω, καὶ ὁ Δήλιος, ὅτι
Ἀθηναῖος τὴν Ἀθηνᾶν μαρ-
τυρεῖται γεγενῆσθαι τῆς οἰκειότη-
τος ἕνεκα τοῦ ὀνόματι, καὶ τὴν Ἥραν
ὁ Ἀργεῖος, καὶ ὁ Μυγδόνιος
τὴν Ῥέαν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην
ὁ Πάφιος. οἱ δὲ αὖ Κρῆ-
τες, ὁ γεγένηται παρ' αὐτοῖς,
οὐ ταφῆναι μόνον τὸν Δία
φασίν, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐ-
τῷ δεικνύουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα
τοσοῦτον ἀπατώμεθα χρόνον,
οἰόμενοι τὸν Δία βροντῶν
τε καὶ ὕειν, καὶ τἆλλα πάν-
τα ἐπιτελεῖν· ὁ δὲ ἐκεῖνος
πάλαι τεθνηκὼς, παρὰ Κρη-
σὶ τεθαμμένος. ἔπειτα δὲ
καὶ ναοὺς ἐγείραντες, ἵν' αὐτοῖς μὴ
ἄοικοι,

les ipſi in colendis illis conſimilia quædam, atque iſtis cõſentanea moliuntur. Nam primùm lucos illis attribuerunt, tum & montes dicârunt, prætereà aues conſecrârunt, deinde ſuam cuique arborem aſsignârũt. His factis, per regiones illos diſtributos colunt, eoſq; veluti in ciuitatem ſuam receptant, nempe Apollinẽ Delphi Delijq;, Mineruam Athenienſes, quæ quidem Græcis Athena dicta, vel ipſo vocabulo ſe ei Reip. familiarem eſſe teſtatur. Argiui Iunonẽ: Mygdonij Rheam: Venerem Paphij. Rurſum autem Cretenſes Iouem affirmant non modò vixiſſe apud ſeſe, nutritumq; fuiſſe: verùm etiam ſepulchrum illius oſtendunt. At nos ſcilicet interim tam multis iam ſeculis fallimur, qui quidem opinemur Iouem tonare, pluere, reliquaq; omnia peragere. Et illud nos latuit, eum iam olim fuiſſe defunctum, & apud Cretenſes ſepultum. Deinde verò phanis in honorem illorum erectis, ne tectis videlicet

ἐοικότ, μὴ ἀ ἀνίκητοι ἀπὸ θῶ
σιν, ἀπόνας αὐτῶν ἀπεικά-
σει, παρακαλέσαντες ἢ Πρα-
ξιτέλη, ἢ Πολύκλειτον, ἢ Φι-
δίαν· οἱ ἀ, ὃν οἶδ' ὅπου ἰδόν-
τας, ἀναπλάττουσι γραπτῷ
μὲν τὸν Δία, παῖδα δ' ἀεὶ
τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἑρμῆν
ἀκρωτήτῳ, καὶ Ποσειδῶνα
ἀναγωχαίτῃ, καὶ γλαυκῶπιν
μὲν Ἀθηνᾶν. ὅμως δ' ὅν οἱ
παιόντες εἰς τὸν νεὼν, ὅτι ἢ
ἐξ ἐνδῶν ἐλήφασιν ἔτι οἷον-
ται ὁρᾶν, ὅτι τὸν ἐκ Θράκης
μιτωπιαμένον χρυσίον, ἀπὸ
τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας εἰς τὸν γῆν
ὑπὸ Φειδίου μετωπιαμένον,
καὶ τὸν Πισαίων ἐρημίαν ἐπι-
σκοπεῖν ἐκκλησιαμένον, καὶ ἀ-
γαπᾶν ἃ ἀεὶ πάντι ὅλως εὖ
θύσει τις αὐτῷ πάρεργον Ὀ-
λυμπίων. θύεσθαι ἢ βουσὶ καὶ
περῴσαις καὶ στειρεύουσιν
εἶα, προάγουσι τὰς θυσίας,
βοῦν μὲν ἀροτῆρα ὁ γεωργὸς,
ἄρνα δὲ ὁ ποιμὴν, καὶ αἶγα ὁ
ἀπε-

videlicet aut penatibus careant, formas illorum exprimunt, adhibito ad id vel Praxitele, vel Polycleto, vel Phidia. At hi quidē artifices haudscio vbinam visam eorum effigiem repræsentant. Ac Iouem quidem barbatum fingunt, Apollinem verò semper puerum. A Mercurium iam pubescentem, primamq; ducentem laſnuginem. B Neptunum nigro capillitio, cæſiis oculis Mineruam. Attamē qui templa ingrediuntur, non iam arbitrantur seſe videre vel ebur ab Indis aductum, vel è Thracum venis effoſſum aurum: verùm ipſum Saturni Rheæq; filium à Phidia in terram hoſpitem adductum, iuſſum Piſanorum in ſolitudine cuſtodem ac ſpeculatorem aſsiſtere: idque hoc contentum præmio, bonique conſulentem, ſi

intra quinq; perpetuos annos, dum Olympia celebrantur, inzerim obiter illi ſacrificet aliquis. Tum autem conſtitutis aris, deſignatis ſacrorum ſeptis, puris vaſis collocatis, victimas offerunt, bouem aratorem agricola, agnum opilio, capram

capra-

ἀπέλθῃ, ὁ δέ τις λιβανωτὸν ἢ πόπανον. ὁ δὲ πένης ἱλάσκεται τὸν θεὸν, φιλήσας μόνον τὴν αὑτοῦ δεξιάν. ἀλλ' οἶμαι θύοντος (ἐπ' ἐκείνους γὰρ ἐπάνειμι) στεφανώσαντος τὸ ζῶον, καὶ πολύ γε πρότερον ἐξετάσαντες εἰ ἐντελὴς ἔστιν, ἵνα μή τῶν ἀρχαίων τι διαφθάσαντες, προσάγουσι τῷ βωμῷ, καὶ φονεύσιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ θεοῦ, γόητρόν τι μυκώμενον, καὶ ὡς τὸ εἰκὸς ἐφημοῦν καὶ ἀμίφωνον ἄδη τῇ θυσίᾳ ἐπαυλοῦν. τίς δ' ἂν ἀμφίβολον ἡγήσαιτο τοῦτ' ὁρῶντας τοὺς θεοὺς; καὶ τὸ μὴ πρόγραμμα φησὶ μὴ παρεχόμενα ἔσω πιεῤῥαντηρίων, ὅσοις μὴ καθαρὲς ὦσι τὰς χεῖρας. ὁ δ' ἱερεὺς αὐτὸς ἴσμεν ἡμαγμένος, καὶ ὅσπερ ὁ Κύκλωψ ἐκεῖνος, ἀνατέμνων, καὶ τὰ ἔγκατα ἐξαίρων, καὶ καθιστὰς, καὶ τὸ αἷμα τοῦ βωμοῦ περιχέων, καὶ τί γὰρ οὐκ ἀνοσιώτατον ἐπιτελῶν; ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ πῦρ

caprarius. Est qui thus, est qui placentulam offerat. At si quis pauper, is ita deo litat, vt dextram duntaxat suam ipsius exosculetur. Iam verò quum immolant (nam ad illos redeo) primùm sertis coronant pecudem, multoq; antè explorant num legitima sit, & sacris idonea, ne quid fortè macient ex his quæ religio repudiat: deinde ad aram applicant, ac sub oculis dei iugulant, flebile quiddam emugientem, beneque (sicuti licet coniicere) ominatam, denique voce iam leuiore ad sacri tibias respondentem. C Quis verò non facilè coniectet gaudere deos, quum ista spectent? Quin & in frontispicio posita scriptura denunciat, ne quis intra pura vasa consistat, qui manibus sit impuris. Atqui sacrificus ipse sanguine fœdatus, neque aliter quàm Cyclops ille pecudem incîdit, intestina educit, cor euellit, cruorem aræ circumfundit, & quid tandem non obiens peragens; quod ad pietatem, sacrorumq; ritum pertineat? Post omnia demum incenso igni,

capram

ἀναπαύσας, ἐπίθηκε φέρων τῇ λοιπῇ πλῷ αἶγα, καὶ αὐτοῖς εἴοις τὸ πρόβατον. ἡ δὲ λιβάνου εὐωδία καὶ ἱερὸν πνεῦμα χωρεῖ ἄνω, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἀναπίλναται πρῆμα. ὁ μὲν γὰρ Σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφείς, καὶ ἡγησάμενος ταπεινὰς, αὐτοὺς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι παείσησι, καὶ οὕτω ποιῶν ἱλάσκεται τὴν θεόν. ταῦτα μὲν ἴσως μύρια, καὶ τὰ ὑπ' Ἀσσυρίων γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. εἰ δ' ἐς πλοῦν Αἰγυπτίοις ἔλθοις, τότε δὲ τότε ὄψει ποικίλα τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τοῦ οὐρανοῦ, λευκοπρόσωπον μὲν τὸν Διὰ, λιθοπρόσωπον δὲ τὸν Βιλτισὸν Ἑρμεῖν, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον πρᾶγος, καὶ ἴβιν τινὰ καὶ ἱεροκόδειλον ἕτερον καὶ πίθηκον. εἰ δ' ἐθέλοις καὶ ταῦτα λαμβάνειν, ὅθεν εἰ ἐθέλοις, ἀνόσους πολλῶν σοφιστῶν καὶ γραμματέων καὶ θεολόγων ἐξευρημένους, διηγημένων. πρότερον δὲ φησὶν ὁ λόγος (βύρας

capram ipsam pariter cum pelle deportatam imponit: ipsam item cum lanis ouem. Nidor interim ille sacer atque diuinus sursum fertur, atque in ipsum vsque cœlum subuectus paulatim diffunditur. Iam verò Scythæ reliquis omnibus hostijs omissis, vt quas viles atque humiles existiment, ipsos homines mactent Dianæ, atque eo ritu deam placant. Verùm hæc fortasse modesta videantur, cumque his ea quæ factitant Assyrij, quæ Phryges, quæ Lydi: D verùm si in Aegyptum proficiscaris, ibi demum, ibi videbis permulta religiosa, planeque cœlo digna: puta Iouem arietino vultu, Mercurium illum optimum, facie canina, Panem verò totum hircum. Ad hæc alium ibin, alium crocodilum, alium etiam simiam. Quod si his quoque de rebus, Quò planè pernosse queas, didicisse libebit, complureis sophistas audies, tum scribas ac prophetas mento raso, qui tibi narrent (sed priùs,

ρας δ' ἐπίθυρα βέβηλοι.) ὡς ἄρα ἀπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν Γιγάντων τὴν ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἦλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ ἐνταῦθα λησόμενοι τοὺς πολεμίους. ἔνθ' ὁ μὲν αὐτῶν ἵππον ἔφερον. ὁ δὲ λέων, ἀπὸ τοῦ ἄλλους, ὁ δὲ θηρίον ἢ ὄρνιον, διὸ δὴ καὶ νῦν φυλάττεσθαι τὰς τότε μορφὰς ζῴοις, ταῦτα γὰρ ἀμίλλη ἐν ἄλλοις ἀλλοίοις ἀπέκειται γραφέντα, πρὶν ἢ πὸ ἐτῶν μυρίων. αἱ δὲ θυσίαι καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταὶ, πλὴν ὅτι σφᾶσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κόπτουται πεισάντες ἄλλη πρόφασιν. οἱ δὲ καὶ θάπτουσι, μόνον ἀποφάξαντες. ὁ μὲν γὰρ Ἄπις, ὁ μέγιστος θεὸς αὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ, τίς ὅτῳ πρὸ πολλοῦ ποιεῖται τὴν κόμην, ὅσις ἂν ἀπεξύρησι, καὶ ψιλὸν ἐπὶ ἅλφαλῶς τὸ πρόσωπον ἐπιδείξατο, κἂν ἡ Νίσος ἔχῃ

priùs, vt dici ſolet, fores occlude prophane) quemadmodum videlicet quondam ea ſeditione territi, quam mouerant hoſtes atque Gigantes, in Aegyptum deuenerint, vt illic in poſterum tuti ab hoſtibus latitarent: & ob eam cauſam alius hircum induerit, alius arietem, nimirum præ formidine, alius feram, alius auem. Atque hinc eſſe, vt dij nunc etiam eas obtineant formas, quas id temporis aſſumpſerant. Nam hæc diligenter mandata literis, idq; annos plus decies mille, in adytis illorum repoſita ſeruantur. Porrò ſacrorum peragendorum idem fermè apud illos ritus, niſi quòd hoſtiam luctu proſequuntur, iamq; mactatæ circumfuſi membra laniant. Sunt qui ſepeliant duntaxat, poſteaquam occiderint. E Nam Apis ille, qui quidem deus apud illos eſt maximus, ſiquando moriatur, quis vſqueadeò magni faciat cæſariem ſuam, qui non eam detondeat, ac nudo capite luctum præ ſe ferat, etiam ſi vel purpuream. Niſi

coman

χὴ πλόκαμον τὸν πορφυ-
ῦν; ἴσα δ' ὁ Απις ἐξ ἀγέλης
ιὸς, ἐπὶ τῷ πρώτῳ χαροτο-
ύμῳ, πολὺ καλλίων καὶ
εμνότερος τ' ἰδιωτῶν βοῶν,
αῦτα ἅτινα γεγνόμενα, καὶ ἀπὸ
ῶν πολλῶν μισούμενα λέ-
ά μοι δοκεῖ τὸ μὴ ἐπιτιμᾶ-
ουτι· ὁ μὲν Ἡρακλείτου
λίτην, ὁ δὲ Δημοκρίτου, τὸν
μὲν γελασομένῳ πλὴν ἄνοιαν
ὐτῶν, τὸν δὲ πλὴν ἄγνοιαν ὀ-
λυρομένῳ.

comam habuerit? ᵉ Est autem hic Apis deus, ex armento iam antea suffragijs designatus, vtpote multò formosior ac venerabilior reliquis illis priuatis & gregarijs bubus. ᴳ Hæc igitur quæ sic habeant, & tamè à vulgo vera seriáq; credantur, mihi quidè postulare videntur nō qui reprehendat, sed vel Heraclitum potius aliquem, vel Democritum: quorum hic amentiam eorum rideat, ille deploret insciti am.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ENIMVERO'.] *Propositio.*
Mōstrat vbi, p quos, q, quomodo, quādo, libellus,
Sacra sui gentes exhibuēre deis.
Atque adeò in primis de templis, aris, simulachris, sacerdotibus, celebritatibus & varijs & multiplicibus sacrificiorum gentium ceremonijs, pro etiam personæ sacrificantis qualitate.
b At multò anté.] *Amplificatio propositionis à finitione nominis.* c Nam Aetolica.] *Confirmatio per expositionem, quæ & causam tantæ superstitionis continet.* d Vsqueadeò nihil.] *Epiphonema.* e Hæc igitur.] *Amplificatio à consequentibus.* f Sed quoniam.] *Redit ad expositionem, & propositæ rei confirmationem.* g In Phrygia apud Laomedontem.] *Fabulæ tradunt Apollinem & Neptunū cōditores fuisse Troiæ, vnde & eos semper à Troianorū partibus stetisse fingit Homerus. Cæterùm de ipsa Troia, ac eius situ, itē casibus & bellis, lege Strabonē lib. 13. & Palinurū.*

b Liberos

h Liberos ſuos deuorârit.] *Cùm Saturnus liberos mox natos deuoraret, Rhea pro Ioue ei ſaxum deuorandum obiecit. Iupiter illum regno expuliſſe dicitur. Virg. 8. Aeneid.*

Primus ab æthereo venit Saturnus olympo,
Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.

Suos liberos denique ideo deuoraſſe dicitur, quòd ſit dominus temporis, & tempus omnia deuoret. i Argiuum Thyeſtē.] *Thyeſtæ fabula ſatis protrita eſt. Habetur antè, de Mercede conductis. k* A' capella nutrice.] *De Iouis origine, ſucceſſione & rebus geſtis, & quòd à capra fuerit enutritus, vt Romulus à lupa. l* Potitus ſit imperio.] *Regnare in cælo Iouē vulgus exiſtimat (inquit Lactant. lib. 1. de falſa religione c. 11.) id doctis pariter & indoctis perſuaſum eſt, quod & religio ipſa, & precationes & hymno, & delubra, & ſimulachra demonſtrant. m* Iunonem germanam.] *Iunonem quo pacto duxerit Iupiter, olim Theocriti Scholiaſtes in Syracuſanas oſtendit: Iupiter, inquit, inſidians ſororis pudicitiæ, quum fortè vidiſſet illam ſemotam ab reliquis dijs (nam ne dijs quidem virginibus tutum eſt obambulare ſolas) ſeipſum vertit in cuculum, cōoſeditq́; in monte qui priùs dictus erat Thronax, nunc Coccyx dicitur. Eo verò die Iupiter excitauit ingentem tempeſtatem. Iuno itaque ſola peruenit in montem, conſeditq́ue eo loci vbi nunc eſt Iunonis Teliæ, hoc eſt, perfectæ, templum. cuculus autem ob tempeſtatem horridus ac tremens deuolauit, conſeditq́ue in Iunonis genibus. Eum Iuno miſerta, texit veſte ſua. Hic rex deorum repentè è cuculo factus Iupiter, Iunonem complexus eſt. Quumq́; illa metu matris recuſaret coitum, Iupiter promiſit ſe ducturum illam in vxorem. Virgil. lib. 1. Aeneid.*

Aſt ego quæ diuûm incedo regina, Iouisq́;
Et ſoror & coniunx——.

Lucianus in Tragopodagra, vocat Iunonem coniugem & sororem Tonantis. Sed cur ita dicatur, refert Macrobius in Somnii Scipionis lib. 1. cap. 17. n Idq́; iuxta Perſarum.] *De Perſis & alijs quibuſdam nationibus ſæpe id legimus. De Atheniēſibus nihil tale niſi quod habetur apud Aemilium Probum de Græcis imperatoribus, in præfatione: Negat enim, Cimoni, ſummo Athenienſium viro, turpe fuiſſe, ſororem germanam habere in matri-*

matrimonio. o Cœlum liberis expleuit.] *De Iouis adulterijs & turpibus amoribus vide Annotationem nostram* Deorum concilio. p Quam vel Proteus ipse.] *Iouem* εἰκελώτερον αὐτοῦ πρωτέως *appellat, & se subinde in alias* q; *alias formas transfiguraret.* q Citra virilem.] *Vulcanum ex sola Iunone natũ Hesiodus ait, quẽ multi sequuti sunt, inter quos Apollonius Rhodius in primo, quod eius planiùs ostendunt interpretes. Idem Lucianus noster & Ouid.* r Præceps datus.] *Vulcanus simulatque natus fuit, à Ioue præcipitatus fingitur è cœlo in Lemnum insulam. Causa autem deiectionis huius fuit, summa infantis deformitas. Vnde quidam de Vulcano intelligunt versus istos apud Virgilium:*

—cui non risêre parentes,
Nec Deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

At hac autem præcipitatione dicitur Homero Iliad. υ. κυλλοποδίων: id est, claudicans. Huius præcipitationis alia habetur occasio apud eundem Homerum in fine primi Iliad. Iupiter alitando cum Iunone, quod inter coniuges non ita rarum est, ritatus, cùm verbera huic infligere cœpisset, Vulcanus qui tum fortè aderat, accurrens Iunoni subsidium ferre volebat. At Iupiter iratus, hunc pedibus arreptum è cœlo præcipitauit, qui cum totũ diem decidendo consumpsisset, tandem in Lemnum insulam (manè enim deiectus fuerat) sub vesperam lapsus, ibi statim ab indigenis subleuatus est. Quod apud Homerum ipse testatur, dum Iunonem monet, ne marito aduersetur, sin illius in se furorem concitet, Vulcanum nequaquam suppetias laturum, vtpotè qui Iouis iram olim senserit. s Porrò Rhea.] *Rhea, quæ & Cybele, Berecynthia & Ops dicitur, filia fuit Cœli & Vestæ, & Saturni fratris coniunx. Hanc Poëtæ Iouis & aliorum plurium deorum matrem dixerunt, eique quadrigam à quatuor leonibus tractam assignauerunt, & capiti eius turritam coronam, & sceptrum manibus addiderunt. Et cùm incederet, sacerdotes dicti Galli, tympana tangentes & æra, præcedebant, & corybantes armati illam ambibãt. Atys puer Phrygius, à Rhea adamatus, cùm ei castitatem promisisset, quam nõ seruauit, in furorem versus, seipsum excastrauit. Vide Diabogum Veneris & Cupidinis, in quo etiam de Endymione pasto-*

re ex Caria, quem cùm Diana siue Luna ob formę præstantiam adamaret, in Latmo monte sopiuit, vt eum dormientem exoscularetur. Ouid. 2. Amorum:

Latmius Endymion non est tibi Luna rubori.

t Horæ portas seruant.] *Horas Homerus Iliad. θ. ait cœli portis præesse, curamque habere vt modò serenum, modò nubilum sit. Ouid. lib. Metam. 2. Horas Solis assectas cum alijs temporis partibus facit. ita enim ait:*

A' dextra læuaque dies & mensis & annus,
Seculaque, & positæ spatijs æqualibus Horæ.

De his idem Lucianus in Tragœdo. *u* Subuolantem ignem.] *In hostijs eam dicabant Aruigera, quæ cornua habeat, quoniam is cui oui mari testiculi dempti, & ideò vt natura versa verùex declinatur, sed etiam coxas cum inguinibus cnissa, quam & cnissarion dicebant:* id est, *adipe operientes comburebant.* Κνισα *enim propriè in sacrificijs nidor, euaporatio & aruina dicitur. Hinc Lucianus hîc ἀναφερομένην κνίσαν:* id est, *insurgentem nidorem, vel ascendentem dixit, quod & κνισάδεον vocatur. Censebatur enim hæc pars preciosa præcipuè, & propter incessum, & quia inde semen genitale deducitur.* *x* Nempe Ixion.] *Ixion apud inferos rotæ alligatus, assiduè circunfertur.* *y* Ac Tantalus.] *Pœna, qua Tantalus apud inferos torquetur, notissima est. Is enim, licet in medijs aquis adusque humeros constitutus sit, siti tamen enecatur. Ouidius quoque scribit hoc illi tormẽtum inditum esse, quòd deorum secreta mortalibus reuelauerit:*

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

De Tantalo diximus in Timone, & in Dipsadibus. *z* Rursum Cretenses Iouem.] *Iupiter Cretæ rex apud suos consecutus est, diuinitatis opinionẽ, stulto gentilium errore, quorum ineptias circa cultum & religionem tanquam effectum describit Lucianus, postquam vanas opiniones de dijs recensuit, tanquam causam superstitionis.* *A* Mercurium pubescentem.] *Iuuenis effingebatur Mercurius. Hinc Galenus in Suasoria: Mercurium, inquit, vt orationis parentem & artium omnium authorem, in aliam effigiem quàm Fortunæ, effinxe-*

runt

ont tum pictores, tum plastæ. effingunt enim iuuenem formo-
m, non tamen fucatum, aut comptum, sed natiua quadam
rtutis specie, vultu hilari, acribus oculis: in basi quadrata,
uæ stabilitatis & firmitatis figura est: tum cætera quæ in e-
s dei commendationem & assectarum comitum que subiungit.
ic à Luciano τῶ λωπόν, labro malisque barbatus nomina-
r. B Neptunùm nigro capillitio.] *Neptunus variis mo*
is pingebatur, nunc placatus & tranquillus, nunc commotus,
s in Homero & Virgilio videmus. nunc nudus etiam, cum tri-
nte & concha: nunc in veste cyanea, vt Phurnutus ait. Lu-
anus hic nigris capillis effingit. C Quis verò.] *Amplifi-*
atio vanitatis à repugnantibus. D Verùm si in Aegy-
tum.] *Aegyptiorum superstitio & prodigiosi dij.* E Nam
pis ille.] *Apud Aegyptios, gentem præ cæteris nationibus*
uperstitioni altissimè immersam, à mortuo Api boue, nemo
on comam radebat, si vel puniceos Nisi cincinnos (vt Luciani
erbis vtar) illa superasset: itaque alium quæsituri, qui in ex-
incti locum sufficeretur, velut publico luctu præpediti capita
adebant, testante Plinio libro 8. Natur. hist. Idem faciebant
& Byblij in sacris Adonidis, authoritate Luciani de dea Sy-
ria. F Est autem hic Apis Deus.] *Apis rex Argiuorum*
& Sicyoniorum, filius Iouis & Niobes filiæ Phoronei, à quo
Græcia Apis & Apia dicta est: vixisse dicitur tempore Abrahæ.
Hic quum Aegialeum fratrem regno Argiuorum præfecisset, i-
se in Aegyptum traiecit: & ibi ducta Iside vxore regnauit.
Cumque homines ibi multis beneficijs affecisset, & vini vsum
illis ostendisset, post mortem pro maximo deo sub specie bouis
viui, cultus est ab Aegyptijs, & dictus Apis atque Serapis: de
quo Eusebij historiam Ecclesiasticam vide. Beneficium inun-
dationis Nili & fertilitatis terræ illi acceptum
referebant. G Hæc igitur.]
Epilogus.

VITARVM AVCTIO.

Martino Bolero interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum huius Dialogi planum est vel ex ipsa inscriptione. Deridet enim Philosophos, enumerãdo omnes propè illorum sectas, & exagitando ea quæ in vnaquaque earum ridiculè maximè docentur. Fingit autẽ venales illas proponi hominibus à Ioue, mercatorum exemplo: vt quemadmodum illi, cùm mancipia, iumẽta, aut etiam alias res vendunt, vsum ac precium cuiusque indicant, ita ipse quoque occasione hac mores, doctrinam, ac totam denique vitæ omnium rationem, maiore licentia exponere atq; irridere posset.

ΔΙΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Αγοραίτης, Πυθαγόρας, Δημοκρίτος, Ηρακλείτου, Σωκράτους, Διογένους, Χρυσίππου, καὶ Φιλοσόφου.

INTERLOCVTORES, Iupiter, Mercurius, Mercator, Pythagoras, Diogenes, Democritus, Heraclitus, Socrates, Chrysippus, Philosophus.

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ.

IVPITER.

ΤΑ μὲν σκεύη τὰ πάντα, καὶ παρασκευὴν τὸπον τοῖς ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ σῦσον ἔξῃς παράγαγε τοὺς βίους· ἀπὸ κοσμήσας πρότερον, ὡς ἂν πρόσωπον φανῇ καλόν, καὶ ὅτι πλείστους

TV quidem cõpone scamna, & locum adorna his, qui adueniunt: tu verò vitas (id est, philosophorum sectas) adducito, eásque ordine siste: verumtamen exornatas prius, vt formosæ appareant, & quamplurimos emptores allici-

ἀξον]αι. σὺ δ', ὦ Ερμῆ, λύ-
ρα, καὶ συγκάλε ἀγαθῇ τύ-
χῃ τοὺς ὠνητὰς ἤδη παρεῖναι
ὡς τὸ πολιτήσιον. ἀκηκόα-
μεν γὰρ βίους, φιλοσόφους πάν-
τας ἅιρεσιν, καὶ πεπράσεσθαι ποι-
κίλων. ἀ δέ τις ἐπ' ἔχει τὸ πα-
ντικὰ τάργυρίου καταβα-
λεῖν, ἐς γοῦν τὰ ἰκτίνου, κατα-
στάσας ἐγγυητάν. Ερ. πολλοί σου
κασιν, ὥστε χρὴ μὴ διατείβειν,
ἀλλ' ἀγορᾶσαι αὐτούς. Ζεύς. πω
λῶμεν δῆτα. Ερ. τίνα βούλει πρῶ
τον πεπρακέναι; Ζεύς. τὸν τὸ
κομήτην, τὸν Ιωνικόν, ἐπεὶ καὶ
γέρων τις ἂν φαίνεται. Ερμ.
οὗτος ὁ Πυθαγορικὸς κατα-
βέβηκεν, καὶ πάρεχε σεαυτὸν ἐπι-
σκοπεῖσθαι τοῖς ὠνησομένοις.
ἀκούεις δή; Ερ. τὸν
βέλτιστον βίον πωλῶ, τὸν σωφρό-
νων τις οὐκ ἐθέλει; τίς οὐκ ἂν
ἄνθρωπον ἐθέλοι, τίς οὐκ ἂν
ἐθέλοι τῷ τῶν ἀρμο-
νίαν, καὶ ἀναβιῶναι πάλιν,
ἀγό. τὸ μὴ ἐθέλειν οὐκ ἀγνοῶ.
τίς μᾶλλον οἶδεν; Ερ. ἀριθμη-
τικὴν, ἀστρονομίαν, τερα-

allíciant. *Tu autem, Mercuri, quod felix fauſtum q; ſit, proclama, & aduoca emptores, vt iam adſint ad forũ. Proclamabimus autẽ omnis generis Philoſophicas vitas, & variarũ ſectarum. Quòd ſi quis in præſentia pecuniam numerare nequit, is ſaltem conſtituto aliquo qui pro ſe ſponſor ſit, in futurum annũ ſoluat.* MERC. *Multi accidunt. itaq; nõ oportet differre, neque diu detinere eos.* IVP. *Vendamus igitur.* MERC. *Quem vis vt primum producamus.* IVP. *Ionicum illum comatũ: grauitatem enim quandam præ ſe fert.* MERC. *Heus tu Pythagorice, deſcende, teq; conſpiciendum præbe his, q congregati ſunt.* IVP. *Proclama.* MERC. *Optimam vitã maximeq; venerandam vendo. quis emet? quis maior homine eſſe vult? q̃s cupit vniuerſitatis, adeoq; omniũ re-*

rum harmoniam cognoſcere? quis vult reuiuiſcere? MERCAT. *Forma certè eſt non illiberali: verùm quid potiſſimũ ſcit?* MERC. *Arithmeticam, Aſtronomiam, prodigiorum*

τέαν, γεωμετρίαν, μουσικὴν, ῥητορικὴν· μάντιν ἄκρον βλέπεις. Αγο. ἔξεστιν αὐτὸ ἀνακρίνειν; Ερ. ἀνάκρινε ἀγαθῇ τύχῃ. Αγορ. πόθεν ἀπὸς εἶ; Πυθ. Σάμιος. Αγορ. πῦ ἰπαιδεύθης; Πυθ. ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ ζοφοῖς ἐκεῖ σοφοῖς. Αγορ. φέρε δὴ ἐὰν πείσωμαί σε, τί με διδάξεις; Πυθ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Αγορ. πῶς ἀναμνήσας; Πυθ. καθαρὰν πρότερον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ ῥύπον ἐκκλύσας. Αγορ. καὶ δὴ νόμιζον ἤδη με κεκάθαρθαί μοι, τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυθ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχία μακρὰ, καὶ ἀφωνία, καὶ πρός τινα ὅλον ἐτέων λαλιᾶν μηδεμίαν. Αγορ. ὥρα σοι, ὦ βέλτιστε, τὸν Κροίσου παῖδα παιδεύειν· ἐγὼ γὰρ λάλος, οὐκ ἀνδριὰς ἄναυδος βούλομαι. τί δὲ μετὰ τὴν σιωπὴν ὅμως, καὶ τὴν πενταετίαν; Πυθ. μουσικῇ καὶ γεωμετρίᾳ ἀσκήσεται. Αγορ. Χαίρω λέγεις, ἂ πρότερον

ſcientiam, Geometriam, Muſicam, præſtigiorum artem: vatem vides ſummũ. MERCAT. *Licétne eum interrogare?* MERCV. *Quod fauſtũ ſit, interroga.* MERCAT. *Cuias es tu?* PYTH. *Samius.* MERCA. *Vbi verò inſtitutus es?* PYTH.[b] *In Aegypto apud ſapientes qui illic ſunt.* MERCA. *Age, quòd ſi te emam, quid me docebis.* PYTH. *Nihil equidẽ docebo te, verũ cõmonefaciã.* MERCA. *Quomodò?* PYTH. *Primùm quidẽ animam tuã purã faciam, repurgans eam à ſordibus, quibus nũc immerſa eſt.* MERCA. *Equidem finge me iam purũ eſſe, quis modus eſt commonefaciendi?* PYTH. *Principiũ quidem eſt longa quies, & taciturnitas, et totis quinque annis nihil loqui.* MERCA. *Ergo, bone vir,*[c] *Crœſite filium erudire conuenit: ego enim loquax, non ſtatuta eſſe volo. verùm quid poſt illud ſilentium & quinquennium fiet?* PYTHAG. *In Muſica & Geometria exercebere.* MERCAT. *Rem ſanè gratam narras, ſi priùs*

quàm

ορ. λιθαρῳδὸν γνόμψον, σα ἂν ὀφὸμ χρῆ. Πυθ. ἆτ' τετίοισιν ἀειθμίαν. Αγο. α ϗ νυῖ ἀειθμεῖν. Πυ. πῶς θμίας; Αγο. ἓν, δύο, τεία, πλαρα. Πυθ. ὁρᾷς, ἃ σὺ δο- ις τέτταρα, ταῦτα δ'ἐκα ἀ- ϗ τείγωνον ἐντελὲς, ϗ ἡμί ρον ὅρκιον τὰ τέτταρα, ὅ- ῆς θεοτέρους λόγους ἤκω, ὰ- μᾶλλον ἱερούς. Πυ. μετὰ ϗ, ὦ ῦν, ἅσσα γῆς τι πίει, ϗ ἠέ- ρ, ϗ ὕδατος ϗ πυρὸς, ἥτις τίοισιν ἐφορᾷ, κἀ ὀκεῖα ύτα μορφὴν, κἀ ὅκως κι- νοῦται. Αγο, μορφὴν γὰρ ἴσχει πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Πυ. κἀ κάλα ἐμφανέα. ὁ γὰρ εἰά τι μορφὴς ϗ ἀσχημοσυνῆς κί- νηθ. ϗ ἐπὶ τετίοισι ϗ γνώσεαι θεὸν ἀειθμὸν ἐόντα, ϗ ἁρ- μονίην. Αγ. θαυμάσια λέγεις. Πυ. πρὸς ϗ ζῶσι ζῶσιν ἀρκε- σέουσι, ϗ σαυτὴν ἕνα δοκέου- σα, ϗ ἄλλον ὁρόωντα, ϗ ἄλ- λον ἐόντα ἔσεαι. Αγο. τί φῄς; ἄλλ' ἐγὼ ἐμί, ϗ οὐχ οὗτος, ὅσπερ μοι πρός σε διαλέγομαι; Πυθ.

quàm ſapiens fiam, citharœdum me eſſe oportet. PYT. Poſt hæc numerandi artem addiſces. MER. Nunc etiã numerare ſcio. PYT. Quomodo numeras? MERCA. [d] Vnum, duo, tria, quatuor. PYTH. Vides decẽ eſſe ea, quæ tibi videtur quatuor, & [e] perfectum trigonum, [f] noſtrumq́ iuſiurandũ? MER. Per maximũ igitur iuramentum quatuor, nunq́ neq́ diuiniores, neq́ ſanctiores ſermones audiui. PYTH. Poſt hæc verò hoſpes, de terra, aëre, deq́ aqua & igne ſcies, cuiuſmodi ſit illis impetus, quã habeant formã, & quomodo moueãtur. MERCA. Formámne habẽt ignis, aër, & aqua? PYTH. Certè minimè obſcuram. neq́ enim ſine ſpecie & forma moueri poſſent. Præterea ipſum etiã Deum numerum eſſe & harmoniam cognoſces. MERCAT. Mira narras. PYT. Ad hæc te ipſum quoque vnum videri ſcies, neq́ pro eo qui es, conſpici. MERCA. Quid narras? alius ſum, & nõ is, qui nunc tecum colloquor?

Πυθ. νῦν μὲν οὕτω, πάλαι δὲ ἐν ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐν ἄλλῳ ὀνόματι ἐφαίνου, χρόνῳ δὲ αὖθις εἰς ἄλλο μεταβήσει. Αγ. Ζῶντο φῆς, ἀθάνατον ἐσεσθαί με, ἀλλαττόμενον εἰς μορφὰς πλείονας; ἄλλα τάδε μὲν ἴσως, τὰ δ' ἀμφὶ δείπνου ὁποῖός τις εἶ; Πυθ. ψυχίον μὲν δὴ ἔν τι σιτίομαι· τὰ δ' ἄλλα, πλὴν κυάμων. Αγ. τίνος ἕνεκα μυσάττῃ τοὺς κυάμους; Πυθ. ὄχ, ἄλλ' ἱεροί εἰσι, καὶ θαυμαστὴ αὐτῶν ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ σπέρμα γονή εἰσι, καὶ λεῦκ' ἂν ἀφέλοις κύαμον, ἔτι χλωρὸν ἐκδύνων, ὄψει τοιοῦτον ἀνθρώποισι μορίοισιν ἐμφερές τὸ φυλόν, ἐψηθέντα δὲ λεῦκ' ἐπαφῆς εἰς τὸν σκληρότατον, νυξὶ μὲν μυρομένοισιν, αἵματι ποινάδες. τὸ δὲ μεῖζον, Ἀθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι. Αγ. καλῶς πάνυ ἔχεις, καὶ ἐσοπτικῶς. ἀπ' ἀνόρθου, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ἡράκλεις, χρυσοῦς αὐτῷ

PYTH. *Nunc quidem ille es, quondam verò in alio corpore, & alio ſub nomine videbaris, & temporis progreſſu rurſum aliud corpus indues.* MERCAT. *Itáne dicis? Immortalem me fore ſubinde alias atque alias formas induendo? Verùm de his ſatis. Iam quod ad rationem victus attinet, qualia es?* PYTH. *Nullum quidem animal edo, reliqua verò omnia præter fabas.* MERCA. *Quamobrem odiſti fabas?* PYTH. *Nullo quidè odio illas proſequor: verùm, quia ſacræ ſunt, & h mirabilem quandam naturam obtinent, ab illis abſtineo. Primùm quidem planè genitales ſunt: & ſi fabam adhuc viridem exuas, videbis eam omninò virilibus membris ſimilem naturam habere: elixam autem ſi deponas, certis noctibus ſanguinem feceris: & quod maius eſt, Athenienſium lex eſt, fabis magiſtratus eligere.* MERCAT. *Præclarè & religiosè omnia dicis. verùm exuete veſtibus; nam nudum te videre cupio. O Hercules, aureũ illi*

ῶν ὁ μηρὸς ὅλος. θεὸς, οὐ illi femur eſt. Deus aliquis
ροτός τις εἶναι φαίνεται, ὥ- & nõ mortalis eſſe videtur.
ὠνήσομαι πάντως αὐτόν. itaque omnino illum emam.
ου τοῦτον ἀφῃρύθμας; Ερ. Quanti illum æſtimas?
κα μνῶν. Αγο. ἔχω, τοσού- MERCV. Decẽ drachmis.
λάβον. Ζεύς. γράφε τὸ ὄ- MER. Habeo tanti acce-
σαμένου τὄνομα, καὶ ὅθεν ἐ- ptum. IVP. Scribe nomen
ν. Ερ. Ιταλιώτης, ὦ Ζεῦ, emptoris, & vnde ſit. MER-
κεῖ τις εἶναι, τῶν ἀμφὶ Κρό- CV. Ex ea parte Italiæ eſſe
νια καὶ Τάραντα, καὶ τῶν videtur, quæ circa Croto-
αύτῃ Ελλάδα, καί οἱ ὀχ ἅς, nem & Tarentum, atq; eius
πὰ τριακόσιοι σχεδὸν ἐλ- loci Græciam ſita eſt. Atqui
λοντα, κατὰ κοινὸν αὐτόν. non vnus tantùm, ſed propè
ώς. ἀπαγέτωσαν. ἄλλον trecenti communiter ipſum
παραγάγωμεν. Ερ. βέλτιον τὸν emerunt. IVP. Abducant,
ψυχμῶντα ἐκεῖνον τὸν Πον- alium adducamus. MER-
τικόν; Ζεύς. πάνυ μὲν ὄν. Ερ. CVR. Vis ſqualidum illum
τ& ὁ πολὺ πύραν ἐξηρτημέ- ex Ponto? IVP. Omnino
ν&, ὁ ἰξωμίας; ἐλθὲ, καὶ πα- quidem. MERCV. Heus
ρέσθι ἐν κύκλῳ τὸ σωρίδριον. tu peram dependentem ha-
βίον ἀνδρικὸν πωλῶ, βίον bens ex humeris, accede, &
ἄριστον καὶ γενναιότατον, βίον ἐ- totum hunc conſeſſum cir-
λεύθερον. τίς ὠνήσεται; Αγ. cumeas. Vitam vendo pla-
ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης; πωλεῖς τ nè virilem, vitam optimam
ἐλεύθερον. Ερ. ἔγωγε. Αγ. ἔ- & generoſam, vitam libe-
τα ὁ δίδιας, μή σοι δικάσῃ ram: quis emet? MERC.
ἀνδραποδισμοῦ, ἢ μὴ κλοπαίς Quomodo inquis præco?
πλαά σι ἐς Ἄρειον πάγον; Ερ. an liberum tu vendes homi-
ἐκὼν nem? MERCV. Maxi-

mè. MERCAT. An' non times, ne te accuſet tanquam plagiarium, aut in Areopago litem intendat? MERCV.

ὐδὲν αὐτῷ μέλει τῆς πράσεως, οἴεται γὰρ εἶναι πανταπασιν ἐλεύθερος. Αγ. τί δ' ἄντις αὐτῷ χρήσαιτο ῥυπῶντι, καὶ οὕτω κακοδαιμόνως διακαμμένῳ; πλὴν ἐμὲ σκαπανέα γε καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἀρδεκτέον. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢν θυρωρὸν αὐτὸν ἐπιστήσῃς, πολὺ πιστότερος ἔσται τῶν λυκῶν, ἀμέλει κύων αὐτῷ καὶ τοὔνομα. Αγ. ποδαπὸς δέ ἐστι, καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐρεῖ, κάλλιστον γὰρ οὕτω ποιεῖν. Αγο. ἀλλὰ τὸ σχυθρωπὸν αὐτοῦ, καὶ κατηφὲς, μή με ὑλακτήσῃ προσελθόντα. ἢ καὶ νὴ Δία δάκνει γε. οὐχ ὁρᾷς ὡς δλίβρει τὸ ξύλον, καὶ σιωπῶσαν τὰς ὀφρῦς; καὶ ἀπειλητικόν τι καὶ χολῶδες ὑποβλέπει; Ερ. μὴ δείδιθι, τιθασσὸς γάρ ἐστι. Αγ. τὸ πρῶτον, ὦ βέλτιστε, ποδαπὸς ἦν; Δι. πανδαπός. Α. πῶς λέγεις; Δι. κόσμου πολίτην ὁρᾷς. Α ξυνοῖς ἢ τινα; Δ. τὸν

Non eſt illi curæ quòd venditur: omnino enim ſe liberum eſſe putat. MERCA. *Quis autem illius tam ſordidi & miſerè affecti vſus eſſe poteſt? niſi foſſorem fortè aut lixam aliquis ex ipſo facere velit.* MERCV. *Non hoc tantùm, imò ſi ipſum quoque cuſtodem domus conſtitueris, multò fidelior erit quàm vlli canes. ſiquidem & ille canis appellatur.* MERCA. *Cuias autem eſt? aut quam artem profitetur?* MERCV. *Ipſum interroga: iſtud enim præſtiterit.* MERCA. *Timeo vultum ipſius, ſeuerum admodum, & triſtem, & ne me accedentem allatret, aut per Iouem mordeat. Nónne vides quomodo lignum ſuſtulerit, & contractis ſupercilijs minaciter frementi & irato ſimilis appareat?* MERCV. *Ne time. cicur enim eſt.* MERCAT. *Primùm quidem, ô bone, dic*

vnde es? DIO. *Vnde vis?* MERCA. *Quomodo dicis?* DI. *Mundi ciuẽ vides.* MERCA. *Quẽ verò imitaris?* DI. *Herculem.*

ν Ηρακλία. Αγο. τί ἔναυ, Herculem. MER. Cur igi-
χὶ καὶ λεοντῆν ἀμπίχῃ. τὸ tur & leoninam non induis?
γὰρ ξύλον ἔοικας αὐτῷ. nam baculo illum quidem
. τουτί μοι λεοντῆ τὸ πρι- refers. DIOG. Hoc qui-
νιον· σπατῶμαι δ', ὥσπερ dem palliolum leoninæ pel-
ἔαν Θ', ἐπὶ τὰς ἡδονὰς, οὐ lis vice mihi est: pugno au-
λωτὸς, ἀλλ' ἑκούσιος Θ', ἐκ- tem non secus atque ille ad-
θάραι τὸν βίον προαιροῦ- uersus voluptates: idq; ne-
μαι Θ'. Αγο. ἰδοὺ τῆς προ- mine imperante, sed mea
θέσεως· ἀπὸ τί μάλιστα ἀφέ- sponte facio. sic enim vitam
μενός σε φῶμεν; ἢ τίνα τρὸ τέχ- meam repurgare constitui.
νην ἔχεις; Δι. ἐλευθερωτικὸς MERCAT. Euge quàm
μὲν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰα- præclarum institutum: ve-
τρὸς τῶν παθῶν. τὸ δ' ὅλον, rùm quid maximè te scire
ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προ- dicamus, aut qualem artem
φήτης ἔναι βούλομαι. Αγο. nouisti? DIOG Homines
ἴθι, ὦ πρᾶτα, ἤν σε πρίωμαί liberos facio, prætereà me-
τι, τίνα μὲν τρόπον διά- deor illorum affectibus. In
κεισαι; Δι. πρῶτον μὲν summa, veritatis & audaciæ
παραλαβὼν σε, καὶ ἀφδύ- in loquendo propheta esse
σας τὸν πῳλίου, καὶ ἀπείρα volo. MERC. Age, ô
νυ κατακλείσας, περίβλητον propheta, si te emam, qua re
περιβαλῶ. μετὰ δὲ πόνων καὶ me exercebis? DIOG.
κάμνειν καταναγκάσω, κα- Primùm cùm accepero, exu-
μὲ καθεύδοντα, καὶ ὕδωρ tum delicijs, palliolo ami-
πίνοντα, καὶ ὧν ἔτυχε σιτι- ctum, in egestatem conclu-
ζόμενον. τὰ δὲ χρήματα, ἤν dam. postea ad labores com-
ἔχῃς, ἐμοὶ παθόμενος Θ', εἰς τὸν pellam: tũ humi dormire, a-
θάλατταν φέρων ἐμβαλεῖς. quã bibere, atq; ijs rebus quæ
χάμου casu offeruntur, vesci faciã.

Quòd si pecuniam habes, hanc meo cõsilio in mare abijcies.

Neque

γάμον δ' ἀμιλλᾶσθαι, καὶ παιδοποιεῖσθαι, καὶ πατρίδος, καὶ πάντα σοι λῆρος ἔσται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἐκλιπὼν, ἢ τάφον οἰκήσεις, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ καὶ πίθον. ἢ πάρεστί σοι θέρμων ἔσω μισθὸν, καὶ ἐπιθογράφων βιβλίων. καὶ οὕτως ἔχων, εὐδαιμονιεῖς ἄνω φύσας τὸν μεγάλου βασιλέως. ἢν μαστιγοῖ δέ τις, ἢ ξυλλοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνιαρὸν ἡγήσῃ. Αγο. πῶς τοῦτο φῄς, τὸ μὴ ἀληθῆ μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χιλώνης ἢ καράβου τὸ δέρμα περιβέβλημαι. Δι. τὸ Εὐριπίδαον ἐκεῖνο ζηλῶσαι, μικρὸν ἐναλλάξας. Αγο. τὸ ποῖον; Δι. Ἡ φρὴν μὲν ὀμώμοκε, γλῶσσα δ' οὐ κατωμόσθη. ἃ δὲ μάλιστα δεῖ πρᾶξαι, ταῦτά ἐστιν. ἑταμὸν χρὴ εἶναι, καὶ θρασὺν, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἐξῆς καὶ βασιλεῦσι καὶ ἰδιώταις. οὕτω γὰρ ἀφθήσονταί σοι, καὶ ἀνθρώπων πολλῶν ἔσονται.

Neque tibi vxor, liberi, aut patria curæ esse debebunt: quin ista omnia tãquam deliramenta existimare oportet, & relicta patria domo, specum, aut desertam turriculam, aut dolium inhabitabis. [k] peram præterea lupulo & libris opisthographis refertam habebis. Hoc modo instructus, vel magno aliquo rege felicior eris. Quòd si vapulabis, aut ab aliquo torquebere, nihil horum molestum esse putabis. MER. Quid narras? num cæsus non dolebo? neq; enim testudinis aut [l] carabi cutem circumfero. DIO. illud [m] Euripidis imitari te oportet, paucis tantùm immutatis verbis. MERC. Quale hoc est? DIOG.

Dolente mente, lingua sit dolens mihi.

Hæc verò ante omnia tibi adesse necesse est, Impudẽtem te esse oportet, & audacem, & omnibus sine delectu tam regibus quàm priuatis maledicere. ita enim fiet vt omnes in te oculos conijciant, teq; fortem esse existiment.

Βάρ-

Bar-

βαρ& δὲ ἡ φωνὴ ἦ-
, καὶ ἀπηχὴς τὸ φθέγμα,
ἀτιχνῶς ὅμοιος ἦ σοί. καὶ
όσωπον δ' ἐντεταγμένον,
βάδισμα τοιοῦτο πρέπον
πρέπων. καὶ ὅλως, θηριώ-
τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. αἰδὼς δ' καὶ ἐπιείκεια, καὶ μι-
ότης ἀπέστω. καὶ τὸ ἐρυθρι-
ν ἀπόξυσον τοῦ προσώπου
αυτίκα. λίθοις δὲ τὰ πολυ-
νθρωπότατα τῶν χωρίων,
ὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόν& ἐρημίαν& ἔναι θέλε,
ὲ φίλον, μὴ ξένον προσί-
ν&. καταλύσεις γὰρ τὰ βι-
ῶτα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει δὲ
άντων, ἃ μήδ' ἰδίᾳ ποιεῖν
ειν ἄντις, θαρρῶν ποίει. καὶ
ῶν Ἀφροδισίων ἀμοῦ τὰ
ιλοικότατα. καὶ τέλ&, λῦ
οι δοκῇ, πολύποδα ἁμοῦ, ἢ
νηπίαν φαγὼν, ἀπόθανε.
αῦτά σοι τὰ δυσαιμονίᾳ
ξενοῦμεν. Αγ. ἄπαγε, μια-
ὰ γὰρ, καὶ οὐκ ἀνθρώπινα
λέγεις. Δ. ἀλλὰ ῥᾷστα γε, ὦ
ῦτ&, καὶ πᾶσιν ἐχθρῶν μι-
τὰ θεῶν.

Barbara quoq; vox, & abſonus ſonitus tibi ſit, quique canino planè ſimilis exiſtat. Vultus ſit intentus, tum ingreſſus ſit qui talem vultum deceat. In ſumma, belluini & agreſtes planè ſint tibi mores, pudor autem & manſuetudo & modeſtia procul abſint. Ruborem quoq; omnem de facie abſtergas: loca autem quæque celeberrima, & in quibus maxima eſt hominum frequentia, accedito, & in his ipſis ſolus ſine vllo commercio eſſe velis, neque amicum neque hoſpitem accedendo. his enim rebus hoc regnum ſoluetur. In conſpectu verò omnium ea facias, quæ ne priuatim quiſquam alius facere: & audeat in re venerea exercenda, ea quæ ſunt maximè ridicula eligito. Poſtremò, ſi tibi videtur, crudũ aliquem polypum vel ſepiam deuorando morere. Hæc illa felicitas quam tibi procuramus.

MER. *Apage, ſceleſta enim & inhumana ſunt iſta quæ narras.* DIOG. *Sed heus tu, nemo nõ iſta facilimè aſſequi poteſt.*

τιλθᾶν. οὐ γάρ σοι δυσὶ ταλάντοις, καὶ λόγων, καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομον αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ἦς, ἤτοι σκυτοδέψης, ἢ ταριχοπώλης, ἢ τέκτων, ἢ πραγματικός, ὅμως οὐκ ἀνωλύσει θαυμάσιον εἶναι, ἢν μόνον ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θρασὺ παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι παλῶς ἐκμάθῃς. Αγο. πρὸς ταῦτα μὲν οὐδέν μοι δοκεῖς. ναύτης δ' ἂν ἴσως ἢ κηπωρὸς ἐν καιρῷ γένοιο. καὶ ταῦτα, ἢν ἐθέλῃς σὺ ἀποδόσθαι οὗτοσί, τὸ μιγιστον δύ' ὀβολῶν. Ερ. ἔχε λαβών. μὴ γὰρ ἄσμενοι ἀπαλλαξόμεθα, ἐνοχλοῦντός αὐτῦ, καὶ βοῶντος, καὶ ἅπαντας ἀπαξαπλῶς ὑβρίζοντος, καὶ ἀγορεύοντος κακῶς. Ζεύς. ἄλλον κάλει τὸν Κυρηναῖον, τὸν ἐν τῇ πορφυρίδι, τὸν στεφανηφόρον. Ερμ. ἄγε δή, πρόσχετε πᾶς. πολυτελὲς τὸ χρῆμα, καὶ πλησίον ἀλόμενον. βίος οὗτος ἁδύς, βίος τρισμακάριος. τίς

test. Neque enim ad gloriam consequendam opus erit eruditione, orationibus, atque his nugis: verùm compendiaria ad illam via est. Etiàsi ex vulgo aliquis fueris idiota, coriarius videlicet, aut salsamentarius, aut faber, aut numularius, tamen nihil vetat quò minus te mirentur, si modò insigniter impudens & audax fueris, atque omnibus egregiè cõuiciari didiceris. MERCAT. Ad has artes tui minimè indigeo. Nauta verò, aut hortulanus fortassè per occasionem fieri possis, præsertim si te ille ad maximum duobus obolis vendere velit. MERCVR. Recipe eum. etenim libenter liberamur ab illo, qui clamoribus sic nos obtundit, prorsusq; omnes iniuria & contumelijs afficit. IVP. Accersite, Cyrenæum illum purpura amictum, & coronatum. MERCVR. Agite, animum aduortite omnes. Res sumptuosa est, quæque diuitibus indiget. Vita est hæc iucunda, vita ter beata.

Quis

ὡς ἐπιθυμεῖ πυφῶς; τίς ἀ-
ῶται τὸν ἀβράτατον; Αγο.
ιθι σὺ, καὶ λέγε ἄπερ ἐδὲς
γχάνεις. ὠνήσομαι γάρ σε,
ν ὠφέλιμος ᾖς. Ερμ. μὴ
όχλει αὐτὸν, ὦ βέλτιστε;
ὰ ἀνάκεινται, μεθύει γάρ.
ε οὐκ ἂν ἀποκείναιτό σοι,
ὼ γλῶτταν, ὡς ὁρᾷς, διολι-
θάνων. Αγο. καὶ τίς ἂν
ὢ φρονῶν, πρίαιτο διεφθαρ-
μένον οὕτω, καὶ ἀπόλασον
νδράποδον; ὅσων δὲ καὶ
πόζει μύρων; ὡς δὲ καὶ σφα-
τρὸν βαδίζει, καὶ παράφο-
ον; ἀλλὰ λέγε σὺ, ὦ Ερμῆ,
έγε, ὁπόσα πρόσεστιν αὐτῷ
αὶ ἃ μετιὼν τυγχάνει. Ερμ.
τὸ μὲν ὅλον, συμβιῶναι, δι-
ίος γὰρ συμπιεῖν ἱκανὸς, καὶ
ωμάσαι μετὰ αὐλητρίδος
πιτήδεια ἐρῶντι καὶ ἀσέ-
τῳ διαπότῃ· τἆλλα δὲ πρὸς
ράτων ἐπισήμων, καὶ ὀψο-
ποιὸς ἐμπειρότατος, καὶ ὅ-
λως σοφιστὴς ἀδυναθείας· ἐ-
παιδεύθη μὲν οὖν Ἀθήνησιν,
ἐδήλωσε δὲ καὶ περὶ Σικελίαν
τοῖς

Quis cupit delicias? quis emet molliſsimum? MERCATO. Accede tu, & dic quid moris: emam enim te, ſi vtilis fueris. MERCVRIVS. Ne obturba, ô bone, neq; interroga ipſum. ebrius enim eſt: itaq; nō poterit tibi reſpondere, lingua, vt vides, titubās. MERCA. Quis mentis compos emat tam corruptum & immodeſtum mancipium, quódque tot vnguenta olet? quàm verò greſſu lubrico, & ratione carente incedit? Sed vtique, Mercuri, dic quibus artibus præditus ſit, vt quæ tractare ſoleat. MERCV. In ſumma, conuiuator eſt, & compotor egregius. quin ad exercendas impudicas & laſciuas ſaltationes vnà cũ tibicina admodum idoneus eſſet amatori cuidam & perdito hero. Quod ad alia attinet, parandorum bellariorum gnarus eſt: & in adornādis edulijs exercitatiſsimus. Breuiter, voluptatis artifex eſt: inſtitutus enim eſt Athenis, atque Siciliæ tyran-

τοῖς τυράννοις, καὶ σφόδρα ἐνδοκίμει παρ' αὐτοῖς. τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς προαιρέσεως, ἀπάντων καταφρονεῖν, ἅπασι χρῆσθαι, πανταχόθεν ἡδονὴν ἀνιχνεύειν τὴν εὐδονίαν. Αγ. ὥρα σοι ἄλλον περιβλέπειν τῶν πλουσίων τούτων καὶ πολυχρημάτων, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπιτήδειος ἱλαρὸν ὠνεῖσθαι βίον. Ερ. ἄπραγμον ἔοικεν, ὦ Ζεῦ, οὗτος ἡμῖν μίσθιος. Ζεύς. μετάστησον. ἄλλον παράγαγε, μᾶλλον δὲ τὼ δύο τούτω, τὸν γελῶντα τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα τὸν ἐξ Ἐφέσου· ἅμα γὰρ αὐτὼ πιπράσθαι βούλομαι. Ερ. κατάβητον εἰς τὸ μέσον. τὼ ἀρίστω βίω πωλῶ, τὼ σοφωτάτω πάντων ἀνθρώπων. Αγ. ὦ Ζεῦ, τῆς ἐναντιότητος. ὁ μὲν οὐ διαλείπει γελῶν, ὁ δὲ τινὰ ἔοικε πενθεῖν, δακρύει γὰρ τὸ παράπαν. τί ταῦτ' ὦ οὗτος, τί γελᾷς; Δη. ἐρωτᾷς; ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκεῖ τὰ πράγματα ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ

tyrannis seruiuit, apud quos in magno precio fuit. Summa verò proposiți sui, seu doctrinæ est, omnia contemnere, & omnibus rebus vti, vndique voluptatem conquirere. MERCAT. Tempus est vt alium emptorem, nempe diuitem, & multas habentem pecunias, quæras: ego enim minimè idoneus sum, qui tam hilarè vitã emam. MERCV. Ille, ô Iupiter, quantũ apparet, inemptus nobis manebit. IVP. Traducito, atque alium adduc, vel potius duos istos, quorum alter, Abderites scilicet, ridet: alter verò Ephesius, plorat: simul enim vẽdi volũt. MERCV. Descendite in medium. Optimas vitas vendo, omnium sapientissimos proclamo. MERCA. O Iupiter, quãta dissimilitudo: alter enim non desinit ridere, alter autem aliquem lugere videtur: omnino enim plorat. Heus tu, quid hoc sibi vult, cur rides? DEMOC. Interrogas? quia mihi omnia quæ vos facitis, ridicula videntẽ, adeoq; vos ipsi

ἰ ὑμῖν. Αγο. πῶς λέγεις; ταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων, παρ' οὐδὲν τίθεσαι τὰ ἕτερα πράγματα; Δη. ὧδε ἔχει· σπουδαῖον γὰρ ἐν τοισιν οὐδέν· ληρα δὲ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὰ, καὶ ἀπειρίη. Αγο. οὐμενοῦν. ἀλλὰ σὺ λυπὸς ὡς ἀληθῶς, καὶ περ σ'. ὦ τᾶς ὕβρεως, ἢ παύγελῶν; σὺ δέ τι λαλέας, ὦ λτισι; πολὺ γὰρ, οἶμαι, μεῖον σοὶ βεβαλεῖν. Ηρ. οἶομαι γὰρ, ὦ ξεῖνε, τὰ ἀνθρώπινα πράγματα ἐλεεινὰ καὶ ἀξίν ἀντίων τι μὲν ἐπιτήδειον, ὧν δὲ οἰκτείρω τε σφέας καὶ ὀδύρομαι, καὶ τὰ μὲν παρεόντα ἀδοκίητα λαλα, τὰ δὲ ὑστέρω ἐόμενα ἅμαπαν ἀνιηρὰ, λιγὼ δὲ τὰς πυρώσιας, καὶ τὸν ἅπαντα συμορὸν, ἴσως δὲ ὀδύρομαι, καὶ ὅτι μηδὲν ἀξίν, ἀπλάκως ἂς κν ἀνθρώπων πάντα σωτηρίου ται, καὶ εἰ τοὐτὸ τέρψεις, ἀτερψίη, γνῶσις, ipsi etiam. MERCAT. Quid narras? nos omnes tu derides? atq; omnia nostra opera nihili facis? DEM. Sic sanè est. Nam in illis nihil est præclarum, aut studio dignum. mania enim sunt omnia, & atomorum cumulus, & infinitum quippiam. MERCAT. Nequaquam: imò tu vanus es reuerà, & experientia cares. O' contumeliam, nondum desinis ridere? Tu verò, ô bone, quid ploras? multò enim melius erit, vt existimo, tecum quàm cum Democrito loqui. HERA. O' hospes, ego omnes humanas res calamitosas & deflendas esse existimo, atque in illis nihil nō esse fato obnoxium: ideóq; miseret me ipsarum, & deploro eas. Neque magnifacio præsentia, futura verò puto planè ærumnosa fore: conflagrationes dico, & totius mun-

li calamitatem. Ista sunt quæ ego deploro, quodq; nihil solidum est, sed quodammodo omnia in cyceonem conuoluuntur, tum quòd eadem res delectat & offendit,

γνῶσις, ἀγνωσία, μέγα, μικρὸν, ἄνω, κάτω, ῥιπτοῤῥοῦντα, καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῇ τοῦ αἰῶνος παιδιᾷ. Αγο. τί γὰρ ὁ αἰὼν ὅδι; Ηρ. παῖς παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος. Αγο. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηρ. θεοὶ θνητοί. Αγο. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηρ. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγο. αἰνίγματα λέγεις, ἢ οὕτως, ἢ γρίφους συντίθης. ἀτεχνῶς γάρ, ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἀποσαφεῖς. Ηρ. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμέων. Αγο. τοι γαροιῶ οὐδὲ ὠνήσεταί σε τὶς, οὕτω φρονεῦντα. Ηρ. ἐγὼ δὲ κέλευσα μὲν πᾶσιν ὑμῖν ὀδυρόμενον οἰμῶξαι, ἴσως δὲ οὐκ ὠνησομένοισι, καὶ ἴσως οὐκ ὠνησομένοισι. Αγο. τοῦτο τὸ κακὸν οὐ πόῤῥω μελαγχολίας ἐστὶν, ἀλλ' ἑτέρου ἐγωγε αὐτῶν ὀνήσομαι. Ερ. ἄπρακτοι καὶ οὗτοι μενοῦσιν. Ζεύς. ἄλλον ἀποκήρυττε. Ερ. βούλει τὸν Ἀθηναῖον ἐκεῖνον, τὸν σωμύλον; Ζεύς. πάνυ μὲν οὖν. Ερ.

est q; cognitio ignorantiæ; magnum, paruum: atque o sursum deorsum q; feruntur omnia, & per vices mutantur in ludo huius seculi. MERCV. Quid est seclũ? HER. Puer ludens, ludens talis, cõtendens. MERCA. Quid verò homines sunt? HERACL. Dij mortales. MERCAT. Quid verò dij? HERA. Homines immortales. MERCAT. Heus, tu ænigmata loqueris, an griphos componis? plánè enim tanquam Apollo, nihil explicas. HERACL. Nihil vos curo. MERCA. Igitur neq; quisquam mentis compos te empturus est. HERAC. Ego verò à pueris iubeo plorare omnes, tam eos qui me emũt, quàm qui non emunt. MERCA. Hoc certè malum parũ differt ab insania: neutrum horum emam. MERCVR. Et illi quoq; apud nos manebunt, cùm non sint vendibiles. IVPIT. Alium accerse. MERCVR. Visne Atheniensem illum facundum? IVPITER. Maximè.

MERCV.

. δεῦρ' ἰὼν θι σύ. βίον ἀγα-
ν καὶ σωφρονοῦντα κηρύτ-
μεν. τίς ὠνεῖται τὸν ἱερώ-
τον; Αγο. ἐπί μοι, τί μά-
ε ἀνδρὸς τοιχάνεις; Σω.
ανδρασίν εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ
ρωτικά. Αγο. πῶς οὖν ἐγὼ
ίωμαί σε; παιδαγωγοῦ γὰρ
δέομαι ὡς παιδὶ καλῷ ὄντα
μοι. Σω. τίς δ' ἂν ἐπιμε-
λέστερος ἐμοῦ γένοιτο συ-
ναι καλῷ; καὶ γὰρ οὐ τῶν
μάτων ἐρασὴς εἰμι, τὴν
χὴν δ' ἡγοῦμαι καλήν. ἀ-
λεα μὲν δὴ ταυτὸν ἱμά-
ὸν μοι διατρίψονται, ἀκού-
αὐτῶν λεγόντων μικρὰ
' ἐμοῦ δεινὸν παθεῖν. Αγ.
ισα λέγεις, τὸ παιδεραστεῖν
τα, μὴ πρᾶτον τῆς ψυχῆς τι
πραγμονεῖν, καὶ ταῦτα,
' ἐξουσίας ἐν ᾧ αὐτῷ ἱμα-
ῳ κατακάμψομ. Σο. καὶ
λὼ ὀμνύω γέ σοι ἡ κωμικά, καὶ
λὼ πλάτανον, οὕτω ταῦτ' ἔ-
ν. Αγο. Ηράκλεις, τῆς ἀβε-
ίας τῶν θεῶν. Σω. τί σὺ λέγεις;
οὐ δο-

MERCV. *Heus tu, huc veni. Vitam bonam & prudentem proclamamus. quis emet sanctissimum hominem?* MERCAT. *Dic mihi, quam potissimùm nosti artem?* SOCR. *Pæderastes sum, & in rebus quæ ad amorem spectant prudens.* MERCA. *Quanti igitur emam te? nam pædagogo indigeo. est enim mihi puer egregius.* SOC. *Quis magis idoneo me esse queat, qui cum formoso puero versetur? Neque enim corporum amator sum. animam enim formosam esse existimo: & quanquam sub eodem palliolo mecum recũbãt, audies illos, vel ipsis testibus, nihil graue à me petere.* MERCAT. *Incredibilia sunt quæ dicis, pæderastes cùm sis: tamen nulla de re te esse solicitum, quàm de anima, præsertim cùm copia fiat vt sub eadem veste iaceatis.* SOC. *Atqui*

er canem & per platanum iuro, rem sic habere. MERCAT. *Hercle, quanta absurditas deorũ.* SOC. *Quid ais?*

οὐ δοκεῖ σοι ὁ Λύκων ἂν θεός; οὐχ ὁρᾷς τὸν Ἀνουβιν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅσος καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Αγο. εὖ λέγεις, ἐγὼ δὲ ἡμάρτανον· ἀπὸ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω. οἰκῶ μὲν, ἐμαυτῷ τινα πόλιν ἀναπλάσας· χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμους νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγο. ἐγὼ βουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν μηδενὸς εἶναι μόνου, πάντι δὲ μετεῖναι ᾧ βουλομένῳ τοῦ γάμου; Αγο. τί τοῦτο φῂς, ἀνηρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ ζῶντα μικρολογίαν. Αγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ οὗτοι ἔσονται ζῶσι ἀείσοις ἄθλον φιλῆσαι, καμπρόν τι καὶ νανικὸν ἐργασαμένοις

An non videtur tibi cani
esse deus? Nónne vides quã-
tus sit in Aegypto ? Anu-
bis, atque ille in cœlo Sirius,
necnon apud inferos Cer-
berus? MERCA. *Recti*
dicis: ego verò peccaui. Ve-
rùm quale habes genus vi-
tæ? SOCRAT. *Mihi ipsi*
ciuitatem quandam extruo
peregrina autem vtor poli-
tia, measque præscribo le-
ges. MERCAT. *Vnum*
aliquod ex tuis dogmatibus
audire cupio. SOC. *Au-*
di ergo maximum quidem
illud, in quo mea de vxori-
bus sententia comprehensa
est. Videtur mihi nullam
debere cuiusquam esse pro-
priam, verùm vnam quam-
que passim debere accedere
ad eum qui eam appetat.
MERCAT. *Quid ais?*
Num abrogandas esse lege
de adulterio? SOC. *Pe*
Iouem non illas solùm, ve-
rùm omnes reliquas nuga

ea de re constitutas. MERCA. *Quid verò tibi de puer*
iam maturis videtur? SOC. *Et illi quidem optimatibu*
qui aliquid præclari gesserunt, præmium erunt, vt eos a
ment sci

θαμψοις. Αγο. βαβαὶ τῆς φιλοδωρίας. τῆς δὲ σοφίας τίσιν τὸ ἀκριβέστερον; Σω. αἱ ἰδέαι, καὶ τὰ τῶν ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ δὴ ὁρᾷς, πλὴν γῆν, τὰπὶ γῆς, τὸν οὐρανὸν, πλὴν θάλατταν, ἀπάντων τούτων ἀκριβῶς ἀφανῆς ἰδέαι εἰσὶν, ἔξω τῶν ὅλων. Αγο. ποῦ δ' εἰσίασιν; Σω. ἐπαμῆ· ἀ γάρ μου ἔστιν, οὐκ ἂν εἶεν. Αγο. οὐκ ἐρῶ ταῦθ' ἁπλῶς εἶναι τὰ παραδείγματα. Σω. ἀκότας, τυφλὸς γὰρ ἃ τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμὸν, ἐγὼ δ' πάντων ὁρῶ ἀκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, ἐμοὶ ἄλλον, καὶ ὅλως διπλᾶ πάντα. Αγ. τοιγαροῦν ἀνυτέον ἔτι, σοφὸς καὶ ὀξυδερκής τις ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξας μοι ὑπὲρ αὐτοῦ σύ; Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνοῦμαι δοὺς φῆς. ταργύριον μέντοι εἰς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοί τὄνομα; Αγο. Δίων Συρακόσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ

mèt scilicet. MERC. Papæ quanta libertas, quæ sapientia. Verùm quæ est tuæ doctrinæ summa? SOC. Ideæ, & eorum quæ existunt paradigmata. Quæcunque enim vides, terram ipsam, quæq; super terram sunt, cœlum, mare, horum omnium imagines obscuræ existunt extra totius vniuersitatem. MERCA. Vbi autem existũt? SOC. Nusquam. Nam si alicubi essent, non essent. MERCAT. Non video ista quæ tu dicis paradigmata. SCO. Meritò: cæcus est enim tibi animæ oculus. ego verò omnium video imagines, & te latentem, & me alium. in summa, duplicia video omnia. MERCA. Ergo emendus es, sapiens cùm sis, & acutè cernas. Age, scire volo quid tu à me exigas pro ipso. MERCV. Da duo talẽta. MERCA. Emi ita, vt dixisti, pecuniam verò in posterum numerabo. MERCVR. Quod igitur tibi nomen est? MERCAT. Dion Syracusius. MERCVR. Age, quòd felix

ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν Ἐπικούρειον σὺ ἤδη καλῶ· τίς ὠνεῖται τοῦτον; ἦσι μὲν τοῦ γελῶντος ἐκείνου μαθητὴς, καὶ τοῦ μισύντος, οὓς μικρῷ πρόσθεν ἐπικεκρύφαμεν· ὃν δὲ πλέον οἶδεν αὐτῶν, πολὺ ὅσον ἀσεβέστερος καὶ τυφλάνεα, τὰ δ' ἄλλα ἁδύς, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Ἀγο. τίς ἡ τιμή; Ερμ. δύο μνᾶ. Ἀγο. λάμβανε. τὸν δ' ἄνδρα δ' ὅπως ἴδω, τίνι χαίρει τῶν ἐδεσμάτων; Βρ. τὰ γλυκία σιτεῖται, καὶ μελιτόεντα, καὶ μάλιστα τὰς ἰσχάδας. Ἀγο. καὶ λιπὸν μὲν οὐδέν. ἀνύσομαι γὰρ αὐτὸν πολλάδας τῶν καρυΐνων. Ζωΐς. ἄλλον κάλει τὸν ἐν χρῷ νεανίας ἐκεῖνον, τὸν σπυθρωπὸν, τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς. Ερμ. οὗ λέγεις. ἐοίκασι δ' ὄν πολύ τι πλῆθος αὐτὸν περιμένειν, τῶν περὶ τὰ ὠνητὰ ἀναστρεφομένων. αὐλὸν ἄνδρα ἀριστὸν πωλῶ, καὶ βίον, τὸν τελεώτατον, τίς πάντα μόνος ἐθέλει; Ἀγο. πῶς τοῦτο φής; Βρ. ὅτι μόνος οὗτος σοφὸς,

fauſtumq; ſit, recipe eum. Te iam voco, Epicure. Quis emet hunc? Eſt enim illius riſoris diſcipulus, nec non illius qui ebrius eſt, quos haud multò antè proclamauimus: vnius autem cuiuſdã rei cognitione illos vincit. multò magis enim impius eſt, quàm illi. Quod verò ad cætera attinet ſuauis & gulæ amãs eſt. MERCAT. *Quo precio venditatur?* MERCVR. *Duabus minis.* MERCAT. *Accipe: verùm vt hoc quoque ſciam, quibus delectatur edulijs?* MERCV. *Dulcia edit, & mellita, maximè verò ficus.* MERCA. *Bene ſe res habet. emam enim illi totas maſſas carycarum.* IVP. *Alium accerſe, illum corpore hirſuto, vultu ſeuero, ex Stoa.* MERCVR. *Rectè dicis. videtur enim magna ipſum multitudo, quæ ad forum accurrit, expectare. Ipſam virtutẽ vendo, vitam perfectiſſimam. Quis cupit omnia ſcire ſolus?* MERCA. *Quid tu dicis?* MERCV. *Quia ſolus ille ſapien*

ὸς μόνος καλὸς μόνος δί-
ος, ἀνδρεῖος, βασιλεύς,
τωρ, πλούσιος, νομοθέτης,
τἄλλα, ὁπόσα ἐστίν. Αγο.
κῶν ὦ γαθὲ, καὶ μάγειρος
ός; Ερμ. καὶ νὴ Δία γε
υτοδίψης, καὶ τέκτων, καὶ
τοιαῦτα. Αγ. ἔοικεν. ἐλθὲ
γαθέ, καὶ λέγε πρὸς τὸν ὠ-
ητὴν ἐμὲ, παῖός τις ἦ· καὶ
ῦτον, εἰ οὐκ ἄχθῃ πρᾶ-
όμενος, καὶ δοῦλος ὤν;
ρύ. οὐδαμῶς, οὐ γὰρ ἐφ' ἡ-
ῖν ταῦτά ἐστιν. ὅσα δὲ οὐκ
φ' ἡμῖν, ἀδιάφορα ἂν εἴη συμ-
ίβηκεν. Αγ. ὃ μανθάνω ἢ λέ-
εις. Χρύ. τί φῄς; οὐ μανθά-
νεις, ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μὲν
ὶ πεπραγμένα, τὰ δ' ἔμπρα-
τα ἀπεπραγμένα; Αγο. οὐδὲ
γὼ μανθάνω. Χρύ. εἰκότως, ὃ
γὰρ ἐσώθης τοῖς ἡμετέροις
ὀνόμασιν, οὐδὲ καταληπτι-
κὴν φαντασίαν ἔχεις. ὁ δὲ
πεδαῖος, ὁ τῇ λογικῇ θεω-
είαν ἐκμαθών, ὃ μόνον ταῦτ'
οἶδεν, ἅμα καὶ σύμβανα,
καὶ παρασύμβανα ὁποίων, καὶ
ὁπόσων

piens est, solus bonus, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator, & quæcunq; alia sunt his similia. MERCAT. *Num, ô bone, & coquus solus est, & per Iouem coriarius, & faber, & his similia?* MERCVR. *Sic videtur.* MERCA. *Accede, ô bone, & dic mihi tuo emptori, qualisnam sis: ante omnia autem, num tibi doleat quòd venderis & seruis.* CHRYS. *Nequaquã, neq; enim in nobis hæc sunt: quæcunq; verò in nobis non sunt, ista indifferentia esse solent.* MERCA. *Non intelligo quid dicas.* CHRY. *Quid ais? non intelligis quòd horum quædam sunt prælata, quædam verò rursus non prælata?* MERCAT. *Ne nunc quidem intelligo.* CHRYS. *Meritò quidem. neque enim assuetus es nostris nominibus: neque imaginationem habes quæ facilè apprehendat: verùm studiosus Dialecticæ contemplationis, non hæc tantùm nouit, verùm etiam qualiter & quantum accidens, &*

ὁπόσων ἀπλήκτων ἀφίρα. Ἑρμ. πρὸς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἂν τοῦτο εἰπεῖν, ὅ, τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα· καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρ. ἀλλ' ὑπὸ φθόνου· ἂν γάρ τις χωλὸς ὢν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπλάσας λίθῳ, τραῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος ἔχει μὲν λίθου σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ τραῦμα δὲ παρασύμβαμα προσλαβών. Ἑρμ. ὦ δεξιᾶς ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μάλιστα φὴς ἐπίστασθαι; Χρύ. τῶν λόγων ἀμφιβλήστρους, οἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ ἀφῤῥάπτω, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτρύτοις αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ ἀοίδιμος συλλογισμός. Ἑρμ. Ἡράκλεις, ἄμαχόν τινα καὶ βίαιον λίγας. Χρύσ. σκόπει γοῦν. ἔστι σοι παιδίον; Ἑρμ. τί μήν; Χρύ. τοῦτο λίθῳ πως προσπόδισον ἀρπάσας, πλησίον ποταμοῦ

præter accidens inter se differant. MERCAT. *Per Philosophiam quæso, ne inuideas explicare,* [u] *quidnam accidens sit, & præter accidens: nescio enim quomodo perculsus sim præ numero vocum istarum.* CHRYS. *Citra inuidiam dixero. Si quis claudus existat, illisoq; pede quo claudicat, ad lapidem, ex inopinato vulnus acceperit, is certè accidens habet claudicationē, vulnus autem præter accidens accepit.* MERCAT. *O' argutiam: præterea verò, quid'nam scire te potissimùm profiteris?* CHRYS. *Retia sermonum, quibus capio & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frenū quoddam illis imponens. isti verò tantæ orationis vi nomen est, Syllogismus celeberrimus.* MERCAT. *Hercle fortè quendam & inexpugnabilem syllogismum refers.* CHR. *Vide ergo, éstne tibi puer?* MERC. *Quid nit?* CHRY. *Quid si hunc ad flumen fortè ambu-*

ῦ πλαζόμενον θρῶν, μὴ ἔ-
οι ἀφθόαν ὑπισχνῆ-
αὐτὸ, ἢν ἅπας τἀληθὲς,
τι διδοκῇ περὶ τῆς ἀφ-
σεως τοῦ βρέφους, τί φέ-
ς αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγορ.
γαπόκειθον ἐρωτᾷς. ἀφρῶ
ὁπότερον ἀπὸν ἀπλάβοι-
. ἀπὸ σὺ πρὸς Διὸς ἀπρεπ-
ίμην, ἀνάσωσαί μοι τὸ
ιδίον, μὴ καὶ φθάσῃ αὐτὸ
ταπιὼν. Χρυσ. θάῤῥει, κ
να γὰρ σε διδάξομαι θαυ-
σιώτερα. Αγορ. τὰ ποῖα;
ρυσ. τὸν θρυλούμενα, καὶ τὸν
νειδούμενα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν
Ηλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκα-
υμμένον. Αγορ. τίνα τοῦ-
ον τὸν ἐγκεκαλυμμένον,
τίνα τὴν Ηλέκτραν λέγεις;
ρυσ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνην
ὴν πάνυ, τὴν Αγαμέμνο-
ος, ἃ τὰ αὐτὰ οἶδε τι ἄμα,
καὶ οὐκ οἶδε. παρεστῶτος γὰρ
αὐτῇ τοῦ Ορέστου ἔτι ἀγνῶτος,
οἶδε

ambulante x *crocodilus ra-*
piat, posteà verò se reddituꝝ
rum polliceatur hac lege, ve
illi verum dicas, quídnam
de puero reddendo apud se
decreuerit : quid tu dicis
ipsum in animo constituis-
se? MERCAT. *Quæstio-*
nem rogas, ad quam diffi-
cile admodum est respon-
dere. dubito enim vtrum di-
cere debeam, quò puerum
recipiam. Sed per Iouem,
quæso te, respondetu, &
puerum mihi serua incolu-
mem, ne præuortat, ipsumq́
deuoret. CHRYS. *Bono*
es animo. etenim & alia
quædam docebo te, quæ plus
admirationis habent. MER
CAT. *Quænam sunt ista?*
CHRYS. *Istum inquam,*
colligentem sermones, tum
quoque illum dominantem,
præterea illam quæ supra
omnes est, Y *Electram, tan-*
dem opertũ illum sermonẽ.

MERC. *Quis ille* z *opertus sermo, aut quæ illa tandem E-*
lectra est, de quibus dicis? CHRYS. *Electrã illam dico A-*
gamemnonis valdè celebrẽ, quæ quidem eãdem rem simul no-
rat, & non norat. Astante enim illi Oreste adhuc incognito,

οἶδε μὲν Ὀρέστην, ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶδα τὸν σαυτοῦ; Αγορ. ναί. Χρυσ. τί οὖν, εἰ σὲ παρασήσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔροιμι, ζῶντα οἶδας; τί φήσας; Αγορ. δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Χρυσ. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτος ἦν ὁ πατὴρ ὁ σός· ὥστε εἰ ζῶντα ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγορ. βέβαιον. ἀλλ' ἀκκαλύψας αὐτὸν, ἔσομαί σοι ἀληθής. ὅμως δ' οὖν τί ἐστι τῆς σοφίας τὸ τέλος; ἢ τί πράξεις, πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρυσ. περὶ τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν κατασκευάσομαι, λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δ' ἀνάγκη πολλὰ προπονῆσαι, λιπολογράφοις βιβλίοις παραβύσαντα τὴν ὄψιν, καὶ

A nouit quidem, Oreſtem ſuum eſſe fratrem: quòd verò ille Oreſtes eſt, ignorat. Rurſum verò opertum illum, adeóque omninò mirabilem, audies ſermonem. Reſponde mihi: noſtin' tuũ patrem? MERCAT. Maximé. CHRYS. Quid igitur, ſi propè te ſtatuerem aliquem coopertum, atque interrogarem, Noſtin' hunc? quid diceres? MERCAT. Scilicet me non noſſe dicerẽ. CHRYS. Sed ille ipſe pater erat tuus. Itaque ſi iſtum non noſti, palàm eſt te patrem tuum non nouiſſe. MERCAT. Nequaquam. verùm ego detracto velo, num verum ſit, explorabo. Sed quisnam tuæ ſapientiæ finis eſt? aut quid tandem facturus es, ſi ad virtutis ſummum perueneris? CHRYSIP. In his, quæ in natura prima ſunt, verſabor. Dico autem diuitias, ſanitatẽ, & his ſimilia. Primùm autẽ oportet multos labores impendere. libris enim exiguis literis deſcriptis incumbere oportet,

&

καὶ σχόλια σιωπαγέροντα, καὶ βλοιχισμῶν ἐμπιπλάνον, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ λιφάλαιον, καὶ θέμις γίνεσθαι σοφὸν, ἓν μὴ πρὶς ἐφιλῆς τὸ ἑλλεβόρῳ πίῃς. Ἀγορ. γνησίως σὺ ταῦτα καὶ ἀνδρὶ ἀνδρὶ ἀρμόττοντα εἶπας· τὸ δ' ἀγνύφωνα εἶναι, καὶ τοκογλύφον (καὶ γὰρ ταῦτα ὁρῶ σοι πεφυκότα) τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὸν ἑλλέβορον, καὶ τηλικοῦτον πρὸς ἀρετὴν; Χρύσ. ναὶ, μόνῳ οἷμαι τῷ δανείζειν πρέπει ἂν τὸν σοφὸν. ἐπὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν δὲ καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους, πλησίον ἔοικε δεῖν συλλογίζεσθαι, μόνῳ ἂν ἁρμόττοι τοῦ σπουδαίου, καθάπερ ἐκεῖνο, καὶ τοῦτο. καὶ ἐ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς, ὅτι τῶν τόκων οἱ μέν εἰσι πρῶτοί τινες, οἱ δὲ δεύτεροι καθάπερ αὐτῶν ἐκείνων ἀπόγονοι; ὁρᾷς δὲ ἅπτα καὶ τὸν συλλογισμὸν, ὁποῖόν

& interpretationes congerere, & solœcismis, & absurdis vocibus impleri. In summa, nequaquam decet sapientem fieri priùs, quàm ter ex ordine helleborum bibas. MERCAT. *Egregia sunt ista tua, & forti viro digna. Verùm auarum fœneratorem esse (ista enim tibi inesse video) num illa dicemus esse viri, qui helleborum biberit, & iam ad virtutē idoneus sit?* CHRYS. *Certè: solùm enim sapientem fœnus exercere decet. Quandoquidem enim illius proprium est, syllogismis concludere: vsuras autem colligere, & fœnus computare, atque syllogismis colligere, parùm differre videntur: quemadmodum hoc soli studioso competit, ita quoque illud: nec decet illum fœnus simpliciter, quemadmodum alij solent, accipere, verùm etiam alterius quoq; fœnoris fœnus. Nisi fortè ignoras, fœnus aliud esse primū, aliud secundū, velut quandam illius progeniem. Vides autem & syllogismum*

quendam

ὁποῖόν φησιν, ἂν τὸν πρῶτον τόκον λήψῃται, καὶ τὸν δεύτερον· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶτον λήψεται, ἄρα καὶ τὸν δεύτερον. Λογ. ὁποῖῳ καὶ μισθῷ περὶ τὰ αὐτὰ φωνῇ, ὃς σὺ λαμβάνεις ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, παρὰ τῶν νέων; καὶ δῆλον, ὅτι μόνῳ ὁ σπουδαίῳ μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται. Χρ. μανθάνεις, ὃ γὰρ ἐμαυτοῦ ἕνεκα λαμβάνω, ἧττον δίδοντι αὐτὸν χάριν. ἐπὶ γὰρ θατέρου ὁ μὲν τις ἐκχύτης, ὁ δὲ συλληπτικός· ἐμαυτὸν μὲν ἀσκῶ ἕναι συλληπτικὸν, τὸν δὲ μάθημα ἐκχύτην. Λογ. καὶ μὴν τοὐναντίον ἔφης, τὸν νέον μὲν ἕναι συλληπτικὸν, σὲ δὲ τὸν μόνον πλούσιον ἐκχύτην. Χρυσ. σκώπτεις, ὦ οὗτος· ἀλλ' ὅρα μή σε ἀπροσδόκητον ἀναπόδειπτον συλλογισμῷ. Λογ. καὶ τί δεινὸν ἀπὸ τοῦ βέλους; Χρυσ. ἀπορία καὶ σιωπὴ, καὶ διαστροφῶσαι πᾶν διάνοιαν ὁ δὲ μέγιστον, ἂν ἐθέλῃς, τάχιστά σε ἀπο-

quendam vulgò iactari: Si primum fœnus acceperit, accipiat etiam secundum. Verùm accepit primum, igitur & secundum accipiet. MERCAT. *Num ergo & de mercede, quam tu à iuuenibus, quos instituis, capere soles, similia dicenda sunt: quippe cùm manifestum sit, solos studiosos mercedem à virtute accepturos esse?* CHRYS. *Discis: certè non mea causa accipio, verùm illius gratia qui dat. Nam cùm alius sit effusor, alius verò comprehensor, me quidem ipsum comprehensor vt sim præparo, discipulum verò vt fiat effusor.* MERCAT. *Atque contrarium dicis, iuuenem esse comprehensorem: te verò, qui solus diues es, effusorem.* CHRYS. *Heus tu, scommate me perstringis? sed vide tu, ne te petam syllogismo ineuitabili.* MERCAT. *Quid verò mali ex hoc telo accidet?* CHRYS. *Dubitatio & silentium, prætereà mentis & intellectus subuersio: & quod omnium est maximum, si voluero, in lapidem*

ἀρθάξω λίθον. Αγορ. ὃς λίθον; ὁ γὰρ Περσεύς, ὦ ἄριστε, ἔνεστί μοι δοκεῖς. Χρ. δῆτα πως. ὁ λίθος σῶμα ἐστί; Αγορ. ναί. Χρύσ. τί δέ, τὸ ζῷον σῶμα; Αγορ. ναί. Χρύ. σὺ δὲ ζῷον; Αγορ. ἔοικα γοῦν. Χρύσ. λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγορ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἀνθρωπόν μοι πρὸς τοῦ Διός, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον. Χρύσ. οὐ χαλεπὸν, ἀλλ' ἐμπαλιν ἴθι ἄνθρωπος. ἀτὰρ γάρ μοι, πῶν σῶμα ζῷον; Αγορ. ὄ. Χρύσ. τί δέ, λίθος, ζῷον; Αγορ. ὄ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα εἶ; Αγορ. ναί. Χρύσ. σῶμα δὲ ὤν, ζῷον εἶ. Αγορ. ναί. Χρύσ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ, ζῷον γε ὤν. Αγορ. ἴσως γε ποιήσεις, ὡς ἤδη μοι τὰ σκέλη, καθάπερ τῆς Νιόβης, ἀπεψύχετο, καὶ πάχια λίθος. ἀλλὰ ἀνήσομαί γε σοι. πόσου ὑπὲρ αὐτοῦ λαμβάνεις; Ερ. μνᾶς δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερμ. μόνος

dem te conuertam. MERCAT. Quomodo lapidem feceris? neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris. CHRYS. Hoc modo. Lapis est corpus. MERC. Certé. CHRYS. Quid verò? Nonne & animal corpus est? MERCAT. Imò maximé. CHRYS. Tu verò animal es. MERCAT. Sic videtur. CHRYS. Lapis igitur es, cùm corpus sis. MERCAT. Nequaquam, sed per Iouem solue me, & de nodo hominem me fac. CHRYS. Non est difficile factu. igitur rursus sis homo. Dic verò mihi, nonne omne corpus animal est? MERC. Non. CHRYS. An verò lapis animal est? MERC. Non. CHRYS. Tu verò corpúsne es? MERCAT. Maximé. CHRYS. Corpus autem cùm sis, animálne es. MERCAT. Euge, effeciſti, vt iã mea crura non aliter atq; Niobes refrigerata & ſaxea facta ſint. verùm coëmãte. Quantum pro ipſo numerabo? MERCV. Duodecim minas. MERCAT. Accipe. MERCV. Solue

μόνον δ' αὐτὸν ἐώνησαι; Ἀγορ. μὰ Δί' ἀλλ' οὗτοι πάντων, ὃς ὁρᾷς. Ἑρμ. πολλοί γε, καὶ τοὺς ὤμους εὐαρτῆρες, καὶ τοῦ βαρυτέρου καὶ λόγου ἄξιοι. Ζεύξ. μὴ διάτριβε, ἄλλον λάβε. Ἑρμ. τὸν περιπατητικόν σοι φημί, τὸν καλὸν, τὸν πλούσιον. ἄγε δή, ἀνάκαλει τὸν σωφρονέστατον, τὸν πάντα ὅλως ἐπισάμενον. Ἀγορ. ποῖός τίς ἐστι; Ἑρμ. μέτριος, ἐπιεικὴς, ἁρμόδιος τὸν βίον. τὸ δὲ μέγιστον, ἁπλοῦς. Ἀγ. πῶς λέγεις; Ἑρμ. ἅμα μὲν ὁ ἔνθεν φαινόμενος, ἅμα δὲ ὁ ἔνδοθεν ἄνω δοκεῖ. ὥστε εἰ ὠνεῖ αὐτὸν, μέμνησο τὸν μὲν ἐντὸς, τὸν δὲ ἐκτὸς καλεῖν. Ἀγορ. τί δὲ γιγνώσκει μάλιστα; Ἑρμ. τρία ἄνω τὰ ἀγαθὰ, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Ἀγο. ἀνθρώπινα φρονεῖ· πόσου δέ; Ἑρ. ἔλαττον μνῶν. Ἀγορ. πολὺ λέγεις. Ἑρμ. ἔα, ὦ μακάριε, καὶ γὰρ

Solúsne ipsum emisti? MERCAT. *Non per Iouem, verùm illi omnes, quos vides.* MERCVR. *Certè multi sunt, & fortes habentes humeros, & digni sermone colligante.* IVP. *Quid moraris? alium aduoca.* MERCV. *Peripateticum accerso, te inquam honestum & diuitem. Age, te quidem aptissimum, qui vendaris, quippe qui omnia solus nôris.* MERCA. *Qualis nam ille est?* MERCV. *Modestus, æquus, vita benè composita: &, quod maximum est, duplex existit.* MERCAT. *Quomodo dicis?* MERCV. *Alius quidem foris apparet, quàm intus esse videtur. Itaque si ipsum emes, memento vt hūc internum, illum verò externum appelles.* MERCAT. *Quid verò potissimùm nouit?* MERCV. *Nouit Bi-*

triplicia esse bona: animæ scilicet, corporis, & rerum externarum. MERCA. *Humana sapit. quanti verò venditur?* MERCV. *Viginti minis.* MERCAT. *Pluris certè.* MERCV. *Nequaquam equidem: &*

ipse

ρ ὦτὸς ἴχθ τι ἀργύριον
κᾶ, ὥστε ὃν ἂν φθάνοις ὠ-
μῦν. ἔτι δ' ἄσχ αὐτίκα
ήλα παρ' αὐτοῦ, πόσον μὴν
ώνῳ βιοῖ τὸν χρόνον, ἐφ'
ον δ' βάθ' ἂ θάλασσα ἐπὶ
ὴ ἡλίῳ καταλάμπῃσι, καὶ
τοῖσί τις ὄστρ, ἢ ψυχὴ τῶν
ρίων. Αγορ. Ηρακλεις,
ς ἀπεβολογίας. Ερμ. τί δ',
ἀκόσοις ἄλλα πολλὰ ζύ-
ν ὀξυδερκίστερα, γονῆς τε
ίου, καὶ γενέσεως, καὶ τῆς ἐν
ῖς μήτραις τῶν ἐμβρύων
λαστικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος
ὴ γελαστικὸν, ὄνος δ' οὐ
γελαστικὸν, οὐδ' τετταινό-
θνον, οὐδ' πλοιζόμενον; Αγορ.
άνσμνα φῂς, καὶ ὀνησι-
όρα, καὶ τὰ μαθήματα, ὥστε
ὐνῦμαι αὐτὸν ἄσσου. Ερμ.
ἄγε τίς λοιπὸς ἡμῖν λαταλέ-
λειπται; ὁ σκεπτικὸς οὗτος. σὺ
ὦ πυῤῥίας πρόσιθι, καὶ ἀνακη-
ρύττου λατὰ τάχος. ἤδη μὲν
πορρίουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ὀ-
λίγοις ἂ πράσοις ἔσαι. ὅμως
ὰ τίς καὶ ζῦτον ὠνῆται;
Αγορ.

ipse pecuniam habere videtur. Itaque non est quòd in illo emendo possis esse cælerior quàm deceat: præterea non ita multò pòst disces ab eo quamdiu viuat culex, & quàm profundè Sol radios immittat in mare: denique qualem animam habeāt ostrea. MERCAT. *O Hercules, quanta argutia?* MERCVR. *Quid si audias alia multa his acutiora, de semine videlicet & generatione, déque embryonis formatione in vtero, & quomodo homo risibilis sit: asinus verò animal quod neque ridere, neque ædificare, neque nauigare possit?* MERCAT. *Planè admiranda sunt ea, quæ narras, & valdè vtilia dogmata. Itaque emam ipsum viginti minis.* MERCVR. *Quis adhuc reliquus est?* C *Scepticus ille. Heus tu Pyrrhia, accede, illicò proclamandus es: iam enim multi abeunt, & diffluunt, atque in paucis erit venditio. Veruntamen quis emet illum?*

MERCAT.

Αγορ. ἴσως. ἀλλ' ἐμοὶ πρῶτον εἰπέ μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλ. οὐδέν. Αγορ. πῶς δῆτ' ἴσμεν; Φιλ. ὅτι οὐδὲν ὅλως ἔοικέ μοι δοκεῖν. Αγορ. οὐκ ἄρα ἐσμέν τινες; Φιλ. οὐδὲ τοῦτο οἶδα. Αγορ. οὐκ ὅτι σύ τις ἂν τυγχάνεις; Φιλ. πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγορ. ὦ τῆς ἀμαθίας· τί δαί σοι τὰ σάθμια ταυτὶ βούλεται; Φιλ. ἀγνοεῖται ἐμοὶ τοῖς λόγοις, ἢ πρὸς τὸ ἴσον ἀποθλίβω, καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τινὰς καὶ ἰσοβαρεῖς ἴδω, τότε δὴ γιγνώσκω ἤδη ἀληθέστερον. Αγορ. τῶν ἄλλων δὲ τί ἂν πράττοις ἐμφανῶς; Φιλ. τὰ πάντα, πλὴν φραπέτου μεταδιώκειν. Αγορ. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδυνατεῖ, Φιλ. ὅτι, ὦ γαθέ, οὐ καταλαμβάνω. Αγορ. ἐκότως· βραδὺς γὰρ, καὶ νωθής τις ἔοικας δοκεῖν. ἀλλὰ τί σοι τὸ τέλος τῆς ἐπιστάσεως; Φιλ. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ἀ-

MERCAT. *Ego, Sed primùm dic mihi, quid nôsti?* PHILOS. *Nihil.* MERCAT. *Quid ita?* PHILOS. *Quia omninò nihil videtur existere.* MERCAT. *Igitur neque nos aliq̃ sumus.* PHILOS. *Nec hoc quidem scio.* MERCAT. *Neque tu aliquis existis.* PHILOS. *Hoc ego multò magis ignoro.* MERCAT. *O' ignorantiam: verùm quid sibi volunt hæ stateræ?* PHILOS. *Sermones in illis trutino, & ad æqualitatem redigo: postquam autem illos planè similes, & æquale pondus habere cognouero, tunc ignoro quis horum verior sit.* MERCAT. *In aliis autem rebus quid potissimùm facere soles?* PHILOS. *Omnia facio, præterquam quòd fugitiuos non persequor.* MERCAT. *Quid? An'ne hoc tibi impossibile est?* PHILOS. *Quia, ô bone, non comprehendo.* MERCAT. *Iure, tardus enim & piger esse videris. Verùm quis tuæ sapientiæ finis est?* PHILOS. *Ignórantia, & nihil neq̃ audire,*

ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Ἀλλ. ὦ-
γὴ κωφὸς ἅμα καὶ τυφλὸς
σι λίγειας; Φι. καὶ ἄκεντός
σοί τι, γὴ ἀναίσθητος, καὶ
ως ἁπλῶς ὁλόκληρος ὁλόν διαφέ-
ρω. Αγ. οὐκοῦν τί ἂν διὰ ταῦ-
πόσου τοίνυν ἄξιον καὶ φά-
; Ερ. μνᾶς Ἀττικῆς. Αγο.
μβαινε. τί φῄς, ὦ οὗτος, ἐπι-
λλῃ σοι; Φι. ἁπλοῦν. Αγο. μὴ
μᾶς ἐώνημαι γάρ, καὶ ἀργύ-
ν κατέβαλον. Φι. ἐπίσχω πε-
τοῦτο, καὶ διασκέψομαι. Αγ.
μοὶ ἀκολούθει μοι, καβά-
καὶ ἐμὸν οἰκέτην. Φι. τίς
δεν, εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῄς; Α-
ο. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ
παρόντες. Φι. πάρεσι γὰρ
ῖν τινες; Αγο. ἀπ' ἐγωγέ
ἤδη ἐμβαλὼν εἰς ἁμαξαν,
ίσω εἶναι δεσπότης κατὰ τ
ίρω λόγον. Φι. ἐπίσχω περὶ
του. Αγο μὰ Δί' ἀπ' ἄλλης
πιφανάμην. Β. σὺ μὴ ποιῆσαι
ντιτείνων, καὶ ἀκολούθει τῷ
πειαμένῳ

audire, neq; videre. MERCAT. *Num ergo & surdus simul & cæcus es?* PHIL. *Imò sensu etiam & iudicio careo. breuiter nihil à vere me differo.* MERCAT. *Propterea emēdus es. Quāti illum æstimas?* MERCV. *Attica mina.* MERCA. *Accipe. Heus tu quid ais? ego te emi.* PHILOS. *Non est certum.* MERCAT. *Nequaquam. emi enim, & pecuniam numeraui.* PHILOSO. *De eo nunc cogito, atque G istud consideto.* MERCAT. *Atqui sequere me quemadmodum seruum decet.* PHILOS. *Quis nouit nū vera sint quæ dicis?* MERCA. *Præco, & Attica mina, & illi qui adfuerunt.* PHIL. *An alia qui etiam nobiscum sunt?* MERCAT. *At ego te iam coniiciens in pistrinum, persuadebo tibi secundum eiorem causam, me tuum esse herum.* PHILOS. *Ea re nunc mecum delibero.* MERCAT. *Sed per Iouem iam pronunciaui, & sententiam tuli.* MERCVR. *Tu quidem desine te huic opponere, atque sequere eum,*

πριαμψῶ. ὑμᾶς δ' ἐς αὔειον παραπαλοῦμψ. ἀκηρύξαν γὲ τὸς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μιλλοῦμψ.

quandoquidem te emit. Vos autem cras aduocabimus, proclamaturi idiotas & fabriles atque viles vitas.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

NOn est dubium quin sapientissimi quique semper homines malè de philosophia senserint. id enim testantur non solùm comœdiæ, in quibus exagitantur philosophi, sed noster etiam Lucianus. Nec immeritò id factum esse iudico à prudentissimis viris. Quid enim ineptius, quid magis vnquam ridiculum fuit, quàm istæ stultissimæ philosophorum opiniones, quas commenti sunt de Deo, de infinito, de rerum principijs, de bonorum fine, dum alius Deum vult esse nullum, alius infinitos, hic per canem, ille per numeros iurat, alius atomos rerum principia, alius ideas statuit, & si qua similia sunt deliramenta? Cùm itaque Lucianus miro quodam artificio illorum stultitiam irriserit aliàs sæpè, elegantissimè quoque hoc Dialogo, dum omnis generi philosophicas vitas vendi fingit: vt clariùs cerni posset, quàm absurda & à communi sensu aliena phanatici homines docuerint. Neque verò existimandum est totum philosophiæ studium abijciendum esse. Nam qui de moribus, de rebus naturalibus ita scripserunt, vt non omnino à cõmuni sensu discesserint, optimè de rebus humanis meriti sunt. Sed Lucianus noster commodissimè arrepta ex falsa Pythagoræ opinione, ansa, in eo Dialogo qui ὄνειρος ἢ ἀλεκτρυών inscribitur, & in hac Vitarum auctione, miris modis eum derisit, cùm in illo

Pytha

ythagoræ animam gallo ineſſe iocosè fingat: hic ve-
primùm ei in philoſophorum auctione locum tri-
erit, credo quòd Græcorum philoſophorum vetu-
ſſimus extitetit. Miranda de fabis quoque ſcribit, &
ud præcipuè, quòd ſi viridem fabam folliculo exuas,
parere virilibus genitalibus ſimilem, coctam autem
nocturno tempore ad lunam certo ſpacio dimiſeris,
nguini perſimilem fieri.

a Tv quidem compone ſcamna.] *Exordium ab ipſa ctione & more vendentium.* *b* In Aegypto.] *Plerique iloſophorum diſcendi & videndi varia, cauſa eò profecti t: Pythagoras, Plato, Euripides, quòd ibi & ſtudia flore-t, & multi ſapientes viri reperirentur, de quo Laërtius & iloſtratus de Apollonio Tyaneo.* *c* Crœſi te filium.] *De o ex Herodoto, Gellio, atque Cælio Rhodigino prolixè mul-habes alibi.* *d* Vnum, duo, tria, quatuor.] *Hîc ſanè meri ſimul compoſiti decem efficiunt.* *e* Perfectum trigo-m.] *ἢ τέλειον ἐντιλίς. Si eos ita collôces:*

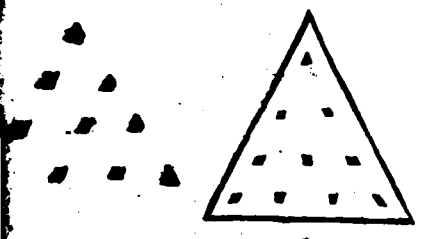

ἐντιλὶς τέλειον vocat, cui quin ſit perfectus triangulus, nihil deeſt: neque enim rectangulo aut obtuſiangulo triangulo abſolutior eſt. *f* Noſtrumque iuſiuran-

um.] *Per quaternarium numerum iurare conſueuerunt Py-agorei, decem ſcilicet, vt admonui, valentem, quo quidem o-nia contineri putabant. De hoc iureiurando & triangulo per-ecto, idem Lucianus pro eo quod inter ſalutandum verbo la-ius fuerat. Sed minùs vſitatè interpres iuramentum dicit. Eſt utem iuſiurandum, vt Cic. in 3. de Officijs ait, affirmatio re-gioſa. De obſeruata autem & cuſtodita apud Romanos iuſiu-ndi ſanctimonia. Gell. lib. 7. cap. 18. ſcribit.* *g* Nullum a-imal edo.] *Athenæus Lyconis teſtimonio Pythagoram a-matis victitaſſe probat, & Philoxeni muſici, Gell. lib. 4. c. 11. bi & fabas (fabulum vertit κύαμον) eſitaſſe indicat.* *h* Fa-æ mirabilem naturam obtinent.] *Idem ferè his verbis acron. A' faba, inquit, Pythagoras abſtinuit, quòd viridis in*

pixide ærea ſeruata vertitur in ſanguinem. Plutarchus verò in eo qui eſt de educandis Liberis, abſtinendum interpretatur à ſuffragijs, quæ per bicolores fabas vt plurimùm feruntur: id quod Athenienſes in primis feciſſe in principibus & magiſtratibus ſortiendis, teſtis eſt hic Lucianus: vnde κυαμοτριβὴς apud Græcos prouerbij vice dicitur, in eum qui inde victitat, hoc eſt, in dandis præſtandisq; ſuffragijs, quaſi Latinè dicas, fabæ roſor. Hinc fortaſſis & illud emanauit, quod in ænigmatibus L. Gregor. Girardus retulit: Ne allium nève fabam edas. i Canis appellatur.] *Cùm aſſiſteret Alexander Diogeni, ac diceret: Ego ſum Alexander Magnus rex: Ego ſum, ait Diogenes, canis. Rogatus quidnam faciens canis vocaretur? Quod, inquit, eis blandior qui dant: in eos verò qui non dant, oblatro, malos autem mordeo. k* Peram.] *Baculus & pera erat ὑ κυνικὴ παρασκευή. l* Carabi.] *Locuſtæ marinæ. m* Euripidis.] *in Hippolyto. n* Quorum alter Abderites, ridet: alter verò Epheſius plorat.] *De Democrito Abderite hoc memoriæ proditum eſt, quod quocunq; fortunæ caſu & mutabilium rerum auditu in riſum ſoluebatur, ſicut Heraclitus in fletum, vnde Gelaſinus dictus eſt. Omnia enim illi ineptiæ videbantur quæ agimus, alteri, miſeriæ. Horat. lib. 2. Epiſt.*

Si foret in terris, rideret Democritus —.

Hunc quoq; commemorat Cic. de riſu verba facturus lib. 2. de Oratore ad Q. Fratrem: Atq; illud primum, quid ſit ipſe riſus, quo pacto concitetur, vbi ſit, quomodo exiſtat, atq; ita repentè erumpat, vt eũ cupientes tenere nequeamus, & quomodo ſimul latera, os, vultũ, oculos occupet, viderit Democritus. De vtroq; Budæus lib. 4. epiſt. Phileroo ſcribens: Qui rerum, inquit, præpoſterus ſtatus, & ſi hodie multos Democritos excitat inter homines dicaces, ridiculisque gaudentes, vereor tamen ne Heraclitos longè plures mox faciat. Et Aloyſius Luiſinus de compeſcendis animi affectibus lib. 2. cap. 10. Fruſtra Democritus eſſe contendis, cùm iam ob habitum diu contractum Heraclitus effectus ſis. o Surſum ac deorſum.] *Metaphora, qua nullum ordinem, nullumque rerum diſcrimen ſignificamus. Ea vtitur Plato in Theæteto, & in Parmenide: Ariſtides rhetor cùm aliis aliquot locis, tum in Cimone. itidem Lucianus. p* Quan-

quam

uam ſub eodem palliolo.] *Hîc Alcibiadem digito oſtendit Socrates, qua de re Plato in Sympoſio, nõ procul à fine. q* Anubis.] *Mercurius in forma canis ab Aegyptijs veneratus. Eſtq; filium Oſyridis, quòd canem inſigne geſtaret, ſub canis imagine cultum dicunt. r* Ex Stoa.] *Quum ſectarum omnium philoſophos ſugillet Lucianus, tum Stoicos maximè tanget, qui præſeferebant magnam in vultu ſeueritatem, cùm tamen interea clàm fœdis libidinibus dediti eſſent. Hi quòd alere comam delicatum putarent, & parum virile, capillum raſerant, & τὸ κεῖρον κυρίαν erant. Hinc illud Iuuenalis in eos:*

Atq; ſupercilio breuior coma —. *Idem Lucian. in Hermotimo. s* Quia ſolus ille ſapiens.] *Chryſippus Soleenſis Stoicus philoſophus, Cleantis diſcipulus (vt ait Cic. in Lucullo) floruit Olympiade 143. & tantum ſe ſcire dicebat, vt neminem in Philoſophia ſibi parem eſſe diceret: vnde paſſim illud carmen de eo:*

Hic ſolus ſapit, aſt alij velut vmbra feruntur.

Et niſi Chryſippus fuiſſet, porticus non eſſet. Dicitur finitor acerui à Perſio Satyra 6. & ab eo 4. libros de ſoritis conſcriptos refert Laërtius. t Quædam ſunt prælata, quædam rurſus non.] *προηγμένα & ἀποπροηγμένα Cicero producta & præcipua vertit. Vide 3. de Finibus bonorum, vbi hæc Chryſippi ænigmata explanat. Itidem facit Laërtius in Zenone:* u Quidnam accidens ſit.] *Sciendum eſt, inquit Priſcianus, quòd hæc quidem conſtructiones quæ per nominatiuum abſoluuntur, Stoici ἀξιώματα καὶ συμβάματα: id eſt, dignitates vel congruitates vocabant. Vt: Ego Priſcianus ſcribo, Apollonius ambulat. Illa verò quibus tranſitiones ab alia ad aliam fiunt perſonam, in quibus neceſſe eſt cum nominatiuo etiam obliquum aliquem caſum proferri, παρασυμβάματα dicebant, hoc eſt, minus quàm congruitates: vt, Cicero patriam ſeruat.* x Crocodilus rapiat.] *Ex hac fabula Crocodilus ſophiſma nomen habet. Hanc fabulam fuſiùs tractaui in libro 1. mearum Narrationum. Cuius Lucianus iterum meminit infrà in Hermotimo.* y Electram.] *Electram ſophiſma etiam proponunt Stoici.* z Opertus ſermo.] *Qui ſit ἐγκεκαλυμμένος λόγος, ipſe Lucianus docet atque aperit, à*

quo dissentit Laërtius in Zenone: quem, si hæc tibi curæ sunt, consule. *A* Nouit Orestem.] *Sophocles in Oreste.* *B* Triplicia bona.] *Bona animi nostra sunt, quæ nec viuentibus nobis, nec etiam vita defunctis auferri possunt, imò per illa viuimus in perpetuum. In his absque dubio primas tenet eruditio, quæ hoc nobis præstat, vt ea re cæteris hominibus superiores habeamur. Bona quæ corporis appellantur, cuilibet iniuriæ sunt obnoxia. Quæ verò rerum externarum, hoc est, fortunæ dicuntur, in ipsius sunt potestate. Lucianus, cùm exteros philosophos penè omnes derisisset, Aristotelem autem audiret tria bonorum genera, animi, corporis & fortunæ, recensentem: Nunc demum, inquit, vocem hominis audio. Aristotelica enim philosophia naturæ consentanea est. Vide quæ adscripsimus dialogo Diogenis & Alexandri.* *C* Scepticus ille.] *Scepticiphilosophi sunt, qui nihil vnquam cõstituunt, sed semper consultare se dicunt, ob id à Budæo de asse Ephectici dicti. Academici, quod nihil certò, neq; pronunciare, neq; constituere de re aliqua volebant more aliorum philosophorum, sed sententiam suam animo continebant, semperque se melius adhuc consultaturos dicebãt. Ideo idem Budæus Com. ἀπλυτῶς cunctatores & hæsitatores dici posse autumat, ἀπὸ τοῦ ἐπέχειν, quod assensionem retinere significat. Dicebantur etiam ζητητικοὶ καὶ ἀπορητικοί. Vide Lucian. in Icaromenippo & in bis Accusato. Item Hermotimũ, qui nihil præter incertas opiniones reliquit.* *D* Quid nosti.] *Lucianus quidem facetissimè, suo more in verbo ἐπίστασθαι καὶ ἐπιστήσω ludit. cuius tamẽ loci sensum Bolerus nõ assequutus est, quippe, qui ἐπίστασιν, qua Lucianus significare vult restitutionem, siue insistentiam (si à verbo insistere hoc nomen formare fas est) interpretatus est sapientiam. Quia videlicet ἐπιστασίαν (quod ab ἐφίστημι deductum est) ab ἐπίστημι, vnde & ἐπιστήμη, ortũ esse credidit.* *E* Aequale pondus habere.] *Scepticus interrogatus quid sibi vellent lances, quas circunferebat, ἰσοσθενεῖς λόγους appellat, quos Sextus philosophus in Pyrrhoniis ἰσοσθενεῖς.* *F* Omnia facio.] *Introducit Scepticũ philosophũ mercatori respondentẽ se omnia præstare posse præterquam δραπετεύειν μεδαμοῦ, & causam reddentem ὅτι οὐ χαλεπὸν ἐστιν. Elegantissimè enim ludit in significatione*

zatione huius verbi καταλαμβάνω i. non comprehendo, non percipio, pro quo etiã reperitur ἀκαταλήπτως cùm apud alios, tum apud Sextum philosophum in Pyrrhoniarum hypotyposeon libris. De Academicis Scepticis Cic. in Lucullo: Quoniam enim id haberẽt Academici decretum, nihil posse percipi. Et paulò pòst: Perfecerunt hoc ipsum, ex quo omne veri falsiq; iudiciũ esset, percipere eos debuisse. In eodem libro: Nec definiri aiebant necesse esse quid esset, cognitio, aut perceptio, aut (si verbũ è verbo vŏlumus) comprehensio, quam καταλήψιν illi vocant: eosq; qui persuadere vellent, esse aliquid quod comprehendi, & percipi posset, inscienter facere dicebant. G Istud considero.] pro ἀναπολογήτως, quo hîc vtitur Scepticus, apud Xenophontem dicitur ἀναπολογούμενος, qui aliquid considerat de quo interrogatus est, responsionem ad id meditans.

PISCATOR, SEV REVIVISCENTES.

Bilibaldo Birkheimero interprete.

ARGVMENTVM.

HIc Dialogus quasi quædam apologia superioris est, quantum ad Luciani personam attinet. Exponit enim ille causam hîc, cur toties in philosophos inuehatur: nempe quòd plerique simulato nomine pro veris falsos se gerant, quæstumque magis quàm virtutem sectentur. Series argumenti ita se habet. Finguntur philosophi illi vetustiores, Pythagoras, Socrates, Plato, Aristoteles, Chrysippus, Diogenes, atque alij ad vlciscendum Lucianum, cùm propter alia conuicia, tum quòd proximo Dialogo venales eos proposuerat, idque etiam vilissimo precio, ab inferis redire, ac reuiuiscere, commeatu in vnum diem impetrato. Qui cùm illum saxis persecuti, in fugam conuersum cepissent, occidere primùm statuerunt. Ille verò prouocando ad ipsam philosophiam, eoque obtento, vt causam sibi dicere liceret, postquam à Diogene, vtpote Cynico & cæteris liberiore, communi omniũ nomine accusatus es-

set, tanquam qui contumeliosissimè omnes Philosophiæ cultores, viros de tota virtute & rebus mortalium optimè meritos, proscidisset, ita sese defendit, vt diceret se minimè negare obiecta, sed consilio & ratione adductum, & hæc, & plura etiam his feciſſe; non quidem in veros philosophos, sed in eos qui nomine tantùm illo sese iactarent, cùm interim non modò philosophiam veram ignorarent, sed planè diuersa etiam à præceptis & regulis illius factitarent. Proinde se non modò supplicio nullo dignum esse, sed contrà etiam præmijs tanquam veræ philosophiæ amatorem atque assertorem donari debere. Hoc iudicio peracto, cùm ille non solùm ab accusatione liberatus, verùm etiam in societatem eorum à quibus antè accusabatur, ascitus fuisset, à Philosophia deinceps & falsi illi philosophiæ simulatores citantur, vt suæ professionis causam redderent. Qui cùm iudicium hoc omnes fermè declinâssent, mittitur Lucianus vnà cum Elencho, vt illos inquirant, ac bonos quidem honoribus afficiant, malos autem adempto habitu stigmate inurant. Sed priùs quàm id fieret, Lucianus, seu Parrhisiades (ita enim se apud Philosophiam appellat) puta quò iam re ipsa comprobaret, quod verbis antea dixerat, accepto hamo, eoque auro, carycis & placentis abscondito, quasi piscator aliquis allectos & attractos simulatores istos capit, captos autem de communi reliquorum consensu de saxo præcipites mittit. Habet autem Dialogus hic duos titulos, quorum alter ab ijs quæ à principio geruntur, nomen accepit: alter ab exitu seu catastrophe sumptus est: similimusque, quod ad argumentum & eius tractationem attinet, alicui veteris comœdiæ fabulæ est.

ΑΛΙΕΥΣ, Η ΑΝΑβιῶντες.

PISCATOR, SEV Renuiscentes.

SOCRATES.

ΒΑλε βάλε τὸν καταράτον λίθοις ἀφθόνοις λίθοις, ἐπιβάλε τ βῶλον, περιπίβαλε τῶν ὀστράκων. πᾶσι τοῖς ξύλοις τὸν ἀνιτήριον. ὅρα μὴ διαφύγῃ. μὴ σύ, ὦ Πλάτων βάλε, μὴ σύ, ὦ Χρύσιππε, μὴ σύ. πάντες ἅμα ξυναθρόισωμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς πύρα πύρᾳ ἀρήγῃ, βάκτρα βάκτροις. κοινὸς γὰρ πολέμιος, μὴ ἐκ δίκης δή τινα ἡμῶν οὐχ ὕβρισε. σὺ δέ, ὦ Διόγενες, ἔποτε ἄλλοτε, χρῶ τῷ ξύλῳ, μὴ ζῇς ἀνῆς. διὸ τοῦτο τὴν ἀξίαν, βλάσφημος ὤν. τί τοῦτο; κινάβρατε, ὦ Ἀριστίππε; μὴ μέλλε ἐκ ἐχρῆν. Ἐκεῖ σοφοί, μνήσθητι δὲ θυμὸς ὀργῆς. Ἀκύτατος, ἐπίσπου λαβὲ ἔτι θᾶσσον. καλῶς ἔχει, ἁλίσκει τὸ θηρίον· ἀλήφαμέν σε, ὦ μιαρέ. ἔσῃ γὰρ αὐτίκα, οὕς τινας ὄντας

I Nÿce inÿce lapides crebros execrandum in hunc: proÿce glebas, adÿce teſtas, percute fuſtibus calumniatorẽ videſis ne effugiat. & tu Plato iacta, & tu Chryſippe, tu quoque: agite omnes pariter in illum obarmemur,

[a] Pera vt reddat opem peræ, baculúsque bacillo. Siquidem communis eſt hoſtis: nec quiſpiam è nobis exiſtit quem non iniuria afFecerit. Tu verò, ô Diogenes, ſi vnquam aliàs, præcipuè núc baculo vtere. nõ deſinas dignas cõuiciator pœnas luat. Quid hoc rei eſt? nunquid, Ariſtippe, defeſſi eſtis? atq minimè oportebat.

[b] Eſte cati, atque acres nemo nunc immemor iræ. Ariſtoteles, accelera, quin propiùs accede. Bene habet, capta eſt fera. deprehenſúsne es ſcelerate? Porrò confeſtim intelliges, quósnam

ἡμᾶς ἐκακηγόρει. ὦ πρόσφ
λί τις αὐτὸν καὶ μιτιλθοι;
ποικίλον γάρ τινα ἐπινοῶμεν
θάνατον κατ' αὐτὸν, πᾶσιν ἡ-
μῖν ἐξαρκέσαι δυναμένον,
κατ' ἕκαστον ἐπαλκεῖς γὰρ δί-
καιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωκέναι.
Πλά. ἐμοὶ μὲν ἀνισοκολωί-
σθαι δοκεῖ αὐτὸν, νὴ Δία, μα-
στιωθέντα καὶ πρότερον, τὸς
ὀφθαλμὸς ἐκκοπέντα, τὴν
γλῶτταν αὐτῷ ἐπιπολὺ πρό-
τερον ἀποτμηθέντα. Εἰ δέ τί
Ἐμπεδόκλεις δοκεῖ; Ἐμ. εἰς τὸς
κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτὸν,
ὡς μηδεὶς μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς
κρείττοσι. Πλά. καὶ μᾶλλον ἄνε-
στον ἴσως. καθάπερ τινα Πυ-
θίαν, ἢ Ὀρφέα, λαμπρὸν ἐν πέ-
τραισιν εὑρεθῆναι μόρον, ἵνα
ἄμα καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ ἕκα-
στον ἔχων ἀναπάλλοιτο. Αδ.
μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνου
φείσωμαί μου. Σω. ἆραρεν οὖν ἂν
ἀφιείης ἔτι. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν
Ὅμηρον, ἃ λέγει, ὡς οὐκ ἔστι πίσ-
τις ἀνδράσιν οὐδὲ λέουσιν;

Αδ.

viros maledictis tuis lacef-
ſieris. Verùm qualénam fa-
tum ipſum manebit? ſiqui-
dem varium quoddam mor-
tis excogitabimus genus,
crudelitate cuius omnes ex-
atiari valeamus. etenim æ-
quum eſt ſeptiès eum ſingu-
lis nobis morte pœnas ex-
pendere. PLATO. Mihi
quidem per Iouem, eruti
oculis, abſciſaq; lingua, cru-
ci ſuffigendus videtur, priùs
tamen flagris cæſus. Tibi
verò Empedocles quid?
EMP. In [c] Aetnæ cra-
têras præcipitandus, vt me-
liores conuicijs inceſſendos
haud eſſe addiſcat. PLAT.
Quinimo optimum eſſet,
ſi Penthei vel Orphei in-
ſtar inter petras diſſaniatus
inueniretur, ita vt particu-
lam vnuſquiſque digrediens
ſecum auferre poſſet. LV-
CIANVS. Minimè, ve-
rùm mihi parcatis obſe-
cro. SOCRAT. Ar-
ctius adſtringe. Amplius non dimittêris. num, quid Home-
rus dicat, vides:

Non eſt tuta fides hominum generi atque leonum?

LVCIA-

Λυ. καὶ μὰν καθ' Ὅμηρον ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἱκετεύσω. ἀκούσεσθε γὰρ ἴσως τὰ ἔπη, καὶ οὐ παρόψεσθε ῥαψῳδούμενά μου. Ζωγρεῖτ' οὖν μακρὸν ἄνθρωπον, καὶ ἄξια λίχθι ἄποινα, Χαλκόν τε χρυσόν τε, τὰ δὴ φιλέουσι Φρένες ἐσθλῶν. Πλα. ἀλλ' οὐδὲ ἡμᾶς ἀπροόμβῳ πρὸς σὲ Ὁμηρικῇς ἀντιλογίας. ἄκουε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε μαχησόμενον βάλεσθε θυμῷ, Χρυσόν τε λίξας, ἐπεὶ ἵκετο χεῖρας ἐς ἡμᾶς. Λυ. οἴμοι τῶν μακρῶν, ὁ μὲν Ὅμηρος ἡμῖν ἄπρακτος, ἡ μεγίστη ἐλπὶς ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον· τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖνατε τὸν ἱκέτην· ὑγρὰ θέμις κατακεῖσθαι. Πλά. τί δὲ οὐχὶ μᾶλλον ἀνεπί σου δῶμεν, οὐ μανὰ πάσχειν, μανὰ δὲ τοὺς ἐργασομένους; Λυ. νυνὶ δὲ ἱκετεύει ῥημάτων κτείνητέ με; Πλά. νὴ Δία, φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτὸς, Ἀχαλί-

LVCIANVS. *Atqui & ego quoque per Homerum vos oro. forsitan enim illius reuerebimini carmina, méque versus connectentem haud spernetis.*

[d] *Me vivum capite, haud homine prauum. hæc quoque dona*

Suscipite, æs, aurum, quæ curant & sapientes.

PLATO. *Verùm neq; nobis aduersum te Homerica deerit responsio. audi igitur:*

Nec mihi mente fugam tu persuadere valebis,

Postquam te teneo, licet aurea verba loquaris.

LVCIA. *Hei malorum. siquidem spes maxima Homerus nos frustratur. ad Euripidem igitur mihi confugiendum erit. siquidem ille me forsitan saluabit:*

Ne supplicem interficite, haud fas occidere est.

PLATO. *Atqui nunquid & hæc sunt Euripidis:*

Scelesta qui patrârunt, mala decet pati?

LVCIA. *Igitur iuxta verba hæc me interficietis?* PLAT. *Rectè per Iouem, inquit enim ille idem:*

Effre-

Ἀχαλίνωτον καὶ ἀνόμου τῆς ἀφροσύνης, τὸ τέλος δυσχεία. Λυ. ἀνῆκα ἐπειδὴ ἀπολωλέναι πάντως ἀπεψηφίσασθε, καὶ ἀλυμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν μοι, φέρε τί τοῦτο, ἄπαντά μοι, οἵ τινα ὄντα, ἢ τί πεπονθότες ἀνήκεστον πρὸς ὑμᾶς, ἀνήκεστα ὀργίσθητε, μὴ πρὶ βασάνου σαυτὸν ἀφατί μοι; Πλ. ἅττινα ἂν ἔργασαι ἡμᾶς τὰ ἀνιαρὰ, σαφῶς ἴσθι, ἐρήσῃ, ὦ μάκιστε, μὴ τοὺς καλοὺς ἐπαίνους συλλόγους, ἐν οἷς φίλοις σοφίαν τινὰ ἀντλῶν καινῶς ἐγκόπτοις, μὴ εἰς ἡμᾶς ὕβρισε, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀφηρημένους σοὺς ἄνδρας, μὴ τὸ μέγιστον ἐλευθέρους. ἐφ' οἷς ἀγανακτοῦντες, ἀνεπλήσθημεν ἐπί σοι, παρεστηκόσι τοῖς ὀλίγου † Ἀλωνία, Χρύσιππος ὁ δεῖνα, μὴ Ἐπίκουρος, μὴ Πλάτων ἐγὼ μὴ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος, μὴ ὁ σιωπῶν οὗτος Πυθαγόρας, μὴ Διογένης, καὶ ἅπαντες ὁπόσους λίαν ἐν τοῖς λόγοις. Λυ. ἀνέπνευσα, οὐ γὰρ ἀπολεῖτέ μοι, ἃ μάθητε

Effrenioris & ex legis dementiæ extremum infælicitas occupat.

LVCIA. *Proinde quoniam omnino me interficere decreuistis, nullumq; mihi restat effugium, agite saltem hoc mihi indicate, quinam estis, quæue tam intoleranda à nobis perpessi sitis, vt tam intoleranter iraseamini, ac me mortis causa ceperitis.* PLAT. *Quibus nos affeceris contumelijs, à teipso, sceleratissime, perquire, bellisq; illis tuis sermonibus, in quibus Philosophiam ipsam conuicijs lacessiuisti, ergaq; nos iniurius fuisti, cùm tanquam ex conciliabulis viros sapientes præconio diuulgares, & quod maximum est, liberos: quapropter indignatione moti, propter te emersimus, ac tantisper inferos dereliquimus, Chrysippus iste ac Epicurus, ego quoque Plato, & Aristoteles ille, silénsque hic Pythagoras, necnon Diogenes, omnes denique quos sermonibus tuis infamâsti.* LVCIA. *Respiraui. siquidem non me interficietis, si intellexe-*

θητε ὑμῶν· ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐ-
γενόμην. ὥστε ἀπορρίψατε τοὺς
λίθους. μᾶλλον δὲ φυλάξατε· καὶ
σωθήσεσθε ἀδίκως· καὶ γὰρ ἀξίως.
Πλ. λῃρᾶς. σὺ δὲ καὶ τύμβον
ἀφανῶς ἥδη γε λάινον
ἔοικε κεῖσθαι καπῶν ἕνεκ', ὅσα
ἔοργας. Λυ. μὴ μέλοι, ὦ ἄριστε,
ὅτῳ ἐγκεῖμαι μόνον ἐξ ἁπάντων
ἐπαινεῖν, οἰκεῖόν τι ὑμῖν ὄν-
τα, καὶ φίλον καὶ ὁμογνώμο-
να, καὶ ἁμὰ φορτικὸν ἀπεῖν,
ἐμοὶ μόνα τῶν ἐπιτηδευμά-
των. εἶτ' οὖν ἀποκτείνητε, ἂν
ἐμὲ ἀποκτείνητε, ὅσαπερ ἐπὶ
ὑμῶν πεπονηκότα ὁρᾶτε· καὶ
μὴ τὸ τῶν νεῶν φιλοσόφων
αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι καὶ ὀργί-
λοι, καὶ ἀγνώμονες φανόμενοι
πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην. Πλ. ὦ
τῆς ἀναισχυντίας, καὶ χαλεπὸν
ὅτι τῆς παιδαγωγείας πεφρέ-
νωμεν; οὕτως ἀνδραποδώδεσι
δεδιδάχθαι; ἢ
καὶ ἀφροσύνην καταλογιῇ
πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ
ὕβρει, καὶ παροινίᾳ τῶν λό-
γων; Λυ. πῶς γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς,
ἢ πό-

tellexeritis qualisnam ego erga vos extiterim: quapropter lapides abijcite, quin potius reseruate: nam contra meritos vsui erunt. PLA. *Nugaris. te etenim hodie perire necesse est: iáq adeò, ob perpetrata scelera, lapideũ induas amictum.* LVCIA. *Atqui viri optimi, quem solum ex omnibus laudare oportebat, familiarem vestrum, beneuolum & conuenientem, quin (si proloqui molestum non est) studiorum vestrorum procuratorem, vt intelligatis, interficietis, si me occideritis, qui tot propter vos labores exantlaui. Videte igitur ne instar Philosophorum qui nunc sunt, agatis, vt ingrati, iracundi, ac perfidi erga virum beneficum videamini.* PLATO. *Proh impudentiam: nunquid tibi ob conuicia gratias debemus? Verè hic cum mancipijs sibi rem esse existimat, quando-*

quidem ob tantas iniurias, verborúmque debacchationem, beneficia nobis enumerare conatur. LVCIA. *Vbinam ego,*

vel

ἢ πότε ὕβρικα; ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατέλεσα, καὶ ὑμᾶς αὐτὸς ἐπαινῶν, καὶ τοῖς λόγοις, ὃς καταλελείπατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γὰρ ἃ φημι, ταῦτα πόθεν ἄλλοθεν, ἢ παρ' ὑμῶν παραλαβὼν, καὶ κατὰ τὴν μίλτον ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἑκάστου τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀνειλεξάμην· καὶ λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς καὶ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτερον οἱ τοιαῦτα ἐξυφάνατε ποικίλα, καὶ πολυανθῆ τὰς βαφὰς, ἃ τις ἀναμίξασθαί τι αὐτὰ ἐπίσταιτο, καὶ ἀναπλέξασθαι, καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπολλαγῆναι θάτερον θατέρου, ἢν ὅς τις οὖν ταῦτα εὖ πονηρῶς παρ' ὑμῶν, κακῶς ἂν ἀπεῖπεν ἐπιχρήσασθαι; ἀνεγκλήτους ἄνδρας, ἀφ' ὧν εἶναί τις ἔλοιτο; ἐκτὸς ἂν εἰ κατὰ τὸν Θαλμυρὸν, ἢ τὸν

vel quando vos iniuria affeci, qui semper philosophiam sum admiratus, ac vos ipsos summis extuli laudibus cum sermonibus quoq; à vobis derelictis assiduè conuersatus? Quin & hæc ipsa quæ proloquor, vnde quàm à vobis accepi, ac instar apiculæ decerpens, hominibus ostendo? at illi laudant, ac vniuscuiusque florem, vnde, à quo, & quemadmodum collegerim, cognoscunt; néque oratione quidem ob florigeram hanc messem commendant: sed veriùs vosipsos, ac prata vestra amœnissima, qui tam varia & versicoloria produxistis, extollunt: quæ si quis rectè secernere, connectere, ac concinnare nouerit, ita vt minimè alteram ab altero discrepet, nunquid cùm tam egregiè quis à vobis affectus fuerit, obloqui conabitur viris benefactoribus, quorum gratia existimationis alicuius esse reputatur? ni eiusdem sit naturæ, cuius & Thamyris, vel

Eurytus,

τὸν Εὔρυζον εἴη πλὼ φύσιν, ὡς τοῖς Μούσαις ἀντάδειν, παρ' ὧν ἄλυρα πλὼ ᾠδικόν· ἢ ζῶν Ἀπόλλωνι ἐκδιδάσκειν, ἐναντία ζοξάζων, καὶ ταῦτα, δοκοῦντι ὄντι τῆς ζοξικῆς. Πλ. τοῦτο μὲν, ὦ γενναῖε, κατὰ τοὺς ῥήτορας εἴρηταί σοι ἐναντιώτατον γοῦν ὅτι ζῶ πράγματι, καὶ καταφανεστέραν σε ἐπιδείκνυσι πλὼ τόλμαν, ἅτε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστίᾳ πρόσπαρ. ὃς παρ' ἡμῶν τὰ ζοξύματα, ὡς φῂς, λαβὼν καθ' ἡμῶν, ἐτόξευσας ἵνα τοῦτον ὑποβάλῃς τὸν σκοπὸν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀγοράσαι κακῶς. διαῦτα παρὰ σοῦ ἀπαλύομεν. ἀνθ' ὧν σοι τὸν λεμῶνα ἐκεῖνον ἀναπεπταμένον, οὐκ ἐκωλύομεν ῥίπτασθαι, καὶ τὸ παρόλιον ἐμπλησάμενον ἀπιέναι, ὥσπερ διάτοῦτο μᾶλλον δίκαιοι ὄντες ἀφθαρεῖν. Λουκ. ὁρᾶτε; πρὸς ὀργὴν ἀκούετε, καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων ποιεῖτε. καίτοι οὐκ ἂν ᾠήθην ποτὲ, ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίππου, ἢ Ἀριστοτέλους,

e Eurytus, ita vt vel Musas, à quibus canendi normam acceperit, canendo, vel Apollinem iaculationis præceptorem iaculando prouocare audeat. PLAT. Verùm, generoſe, hæc omnia Rhetorum more, ac maximè rebus contraria protuliſti: ſiquidem protetuiorem tuam oſtendunt audaciam, manifeſtamq; præ ſe ferunt iniuſtitiam ac ingratitudinem, ſi cùm à nobis (vt ipſe fateris) iacula acceperis, ea contra nos iaculatus es, hunc vnum ſcopum obſeruans, vt nos omnes conuicijs laceſſas. talem ſiquidem à te conſequimur gratiam, quoniam prata illa floriſida tibi reſerauimus, nec vt ne decerperes, ſinúque repleto diſcederes, inhibuimus. ideò maximè ob hanc noxam mori dignus es. LVCIA. Videte, iræ aures præbetis: & quæ iuſta ſunt, minimè conſideratis. ego verò me nunquam in Platonis, vel Chryſippi, ſeu Ariſtotelis,

στίλης, ἢ ἄλλων ὑμῶν τινος εἰκοίς ἂν· ἀλλά μοι δοκεῖτε μόνοι δὴ πόρρω εἶναι ἢ δικάζειν. πλὴν ἀλλὰ μὴ ἄκοντός γε, ὦ θαυμάσιοι, μὴ δὲ τοῦ δίκης ἀρχιτέκτονος. ὑμίτερον γὰρ καὶ τοῦτο ὦ, μὴ βίᾳ, μηδὲ ὑφ' ὑμῶν τοῦ ἰσχυροτέρου πολιτεύσασθαι. δίκης δὲ τὰ διάφορα δικάσαι, διδόντας λόγους καὶ δεχομένους ἐν ὧν μέρει. ὥστε δίκαια πλὴν ἐπόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, εἰ ἅμα πάντες, εἰ ὅτινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ ἁπάντων. ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα κἂν τι μεγάλη ἀδικεῖν φανοῦμαι, καὶ τοῦτο ψηφιοῦμαι γνοὺς τὸ δίκαιον, ὑφέξω δικαίᾳ τινὶ ἀξίαν, ὑμᾶς δὲ βίαιον οὐδὲν ἐργάσεται. ἢν δὲ τὰς αἰτίας ὑποσχὼν, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀνεπίληπτος ἐνεισέλθω, ἀφήσουσί με οἱ δικασταί. ὑμᾶς δὲ εἰς τοὺς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ προξενήσαντας κἀμὲ ὑμῖν, πλὴν ὀργὴν τρέψετε. πλάτ. τοῦτο ἐκεῖνο, εἰς πεδίον τὸν ἵππον, ὡς παραπροάγων τοὺς δικα-

telis aut reliquorum veſtr ordinis iram incidere poſſe exiſtimâſſem: ſed longè ab illis mihi diſtare videmini. Verùm, ô admirandi, ne indemnatum cauſáq; non cognita me interficiatis, quamuis & id vos deceat, ne vehementia ac manifeſta violentia graſſari videamini, iure ſcilicet controuerſias diſſoluere, rationes dantes: pariter & accipientes, iudicem eligere: meq; vel vnà omnes accuſare, aut qui omnium vice id agat, eligere. Ego verò obiectis reſpondere ſum paratus: & ſi aliqua in re iniurius eſſe conuictus fuero, ac ita deme ſtatuerit iudicium, merita expendam ſupplicia, vosq; violentum nil perpetrabitis. Si verò crimina diluere videbor, ac inſons & ab omni culpa alienus eſſe inueniar, me iudices dimittent: vos verò in eos qui vos deceperunt, ac contra nos inſtigârunt, iram conuertetis.

PLAT. [f] Hoc illud eſt, & equũ in campũ, vt iudices eludere queas,

ὰς, ἀπέλθωις. φασὶ γὰρ ῥήτο-
ρά σε, καὶ δικανικόν τινα ἄν-
δρα, καὶ πανοῦργον ἐν τοῖς λό-
γοις. τίνα δὴ καὶ δικασταὶ ἐθέ-
λεις γενέσθαι, ὅν τινα μὴ οὐ
δωροδοκήσας, οἷα πολλὰ ποι-
εῖτε ἄδικα, πείσας ὑπὲρ τοῦ
κρεῖττονος λαβόντες τοιοῦτε τι-
νε γενέσθαι, ἀλλὰ τοιοῦτον δι-
καστὴν ὑποπλον, ἢ ἀμφίδολον
ἐξευρεῖν ἄρα γένοιτο, καὶ ὃς
ἂν δόξαι μοι τὴν ψῆ-
φον. ὁρᾶτε γὰρ τὴν φιλοσοφί-
αν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν ποιοῦμαι
δικάσταν ἑκάτερον. Πλ. καὶ τίς
ἂν κατηγορήσειεν, ἐάν τε ἡμᾶς
δικαζομένους Λυ. οἱ αὐτοὶ κατη-
γορεῖτε, καὶ δικάζετε, οὐδὲν
οὐδὲ τοῦτο δεῖσον ὑπὲρ
ἡμῶν τοῖς δικαίοις, καὶ ἐκ πε-
υσόμεθα ἀπολογούμενοι ὑπο-
λαμβάνω. Πλ. τί ποιοῦμεν, ὦ
Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες;
ἔοικε γὰρ ἀνὴρ οὐκ ἄλογα
προκαλεῖσθαι, δικαζεσθαι ἀ-
ξιῶν. Σω. τί δ' ἄλλο, ἢ βα-
δίζωμεν ἐπὶ τὸ δικαστή-
ριον.

queas, educere conaris. si quidem te Rhetorem & causidicum vehementem, in orationibusq; admodum callidum esse dicunt. Proinde quemnam iudicem fieri cupis? quem muneribus, vt pro te sententiam ferat (qualia iniusta multa perpetrare consueuistis) corrumpere haud valeas. LVC. Confidite. huius enim rei gratia nullum arbitrum suspectum, vel ancipitem, seu qui pro me iniustè calculum ferat, mihi euenire desidero. & vt certius id cognoscere possitis, ego Philosophiam ipsam vnà vobiscum iudicem eligo. PLAT. At quisnam accusabit, si nos iudicauerimus? LVCIA. Vosmetipsi accusate, & iudicate: neque enim illud timeo, quoniam tam iusta antecello causa, támque luculenter & abundè me responsurum confido. PLA. Quid faciemus, ô Pythagora & Socrates? nam vir iste quoniam iudicio experiri dignũ ducit, haud absurdè prouocare videtur. SOC. Quid verò aliud, quàm vt ad iudiciũ perga-

μον. καὶ τὴν φιλοσοφίαν πα-
ραλαβόντες, ἀκούσωμεν; ὅ, τι
καὶ ἀπολογίσεται; τὸ γὰρ δί-
κης γε οὐκ ἀμέτρου, ἀπὸ δια-
νοῦς ἰδιωτικοῦ, ὀργίλων μὲν
ἀνδρῶν, καὶ τὸ δίκαιον ἐν
τῇ χαρᾷ τιθεμένων. παρέχο-
μεν γὰρ ἀφορμὰς τοῖς κατη-
γορεῖν ἐθέλουσι, καταλαβόν-
τες ἄνδρα, μὴ ἀπολογησάμε-
νον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δι-
καιοσύνῃ χαίρειν αὐτοῖς λέγον-
τες. ἢ τί ἂν ἔτι ποιμεν Ἄνυτον καὶ
Μέλητον περὶ ἐμοῦ κατηγορη-
σάντων, ἃ γε τότε δικασῶν,
ἃ οὗτος ἐνέξεται, μηδὲν δ' ἀπα-
ράπαν ὑπὲρ ἑαυτοῦ μέλλων λέγειν;
Πλά. ἄτοπα παρανεῖς, ὦ Σώ-
κρατες, ὥστε ἀπιόντες ἐπὶ τὴν
φιλοσοφίαν. ἃ δὲ δικασάτω, καὶ
ἡμᾶς ἐχέτω οἷς ἂν ἐ-
πέλθῃ δόξαν. Λυ. νῦν γε, ὦ βέ-
λτιστοι, ἀμείνω ταῦτα, καὶ
νομιμώτερα· τὸν μὲν λίθοις
φυλάττετε, ὡς ἔφην. λύσει γὰρ
αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ
δικαστηρίῳ. τὸν δὲ τὴν φιλο-
σοφίαν εὑρόντες ἄγετε; οὐ γὰρ
οἶδα

mus, assumptáque philoso-
phia, quidnam responsu-
rus sit audiamus. nam abs-
que cognitione quid cona-
ri, non ad nos, sed potius ad
viros quosdam iracundos,
& qui iustitiam in ani-
bus sitam continent, specta-
re videtur. præbebimus e-
nim occasionem obloqui vo-
lentibus, si virum lapida-
bimus, nec pro se respon-
dere permittemus, & hæc
nosmetipsi iustitiæ valedi-
centes. Proinde quid Any-
to & Melito accusatori-
bus meis, vel qui me tum
damnârunt iudicibus, re-
spondebo, si hic inauditus
occubuerit, & h aquæ o-
mnino compos non fuerit?
PLAT. Rectè, ô Socra-
tes, admones; ad Philoso-
phiam igitur pergamus: &
illa quidem diiudicet: nos
verò, quicquid statuerit,
amplectemur. LVCIA.
Euge viri sapientiss. meliora
hæc & iustiora: lapides ve-
rò, vt dicebam, seruate, siquidem paulò pòst in iudicio indige-
bitis. Verùm vbinam philosophiam quis inueniet? vbi enim
habitet,

οἰκία ἔνθα οἰκεῖ· καί τοι πάνυ πολλὰ ἐπλανήθην χρόνον, ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγενοίμην αὐτῇ. ἔπειτα ἐντυγχάνουσιν ἄνδρες τριβώνια ψιθυρίοις, καὶ πώγωνας βαθεῖς καθειμένοις, παρ' οὓς ἐκείνης ἥκειν φάσκουσιν, οἱόμενοί τε αὐτοὺς ἀνερωτῶν, οἱ δὲ πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ οὔτ' ὅλως ἀποκρίνοντό μοι, ὡς μὴ ἐλεγχοίμην οὐκ εἰδότες, ἢ ἁπλῶς θύραν ἀντ' ἄλλης ἀποδείκνυον. ἐγὼ δὲ πολλάκις καὶ τύμβον ἐξωρύξας ἀνεδεδειγμένην τὴν οἰκίαν. πολλάκις δ' αὖτὸς ἀνάξας, ἢ ξυναγάγοντός τινος, ἦλθον ἐπί τινας θύρας, βεβαίως ἐλπίσας τότε γοῦν εὑρήσειν. τελευταῖόν τε ὡς πλήθει τῶν ἰσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ τὰ σχήματα ὑποπτῶν, καὶ φρόντιδι καὶ τῷ πρόσωπον. μετὰ τούτων ὃν ξυμπαρεδύσθην, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθον ἄρα ἔπειτα εἶδόν τι οὐκ ἀπροϊκόν, ἀλλ' οὐδὲ habitet, non noui, quamuis lõgo circumerrauerim tempore, domum, vt eam conuenire possem, quærens: inde in quosdam vilibus amictos vestibus, barbasq; promissas gestantes incidi. qui cùm ad eandem se pergere assererent, eos scire existimans, interrogaui. at illi, quoniam me longè plus ignari essent, ne de ignorantia redargui possent, vel omnino nil respondebat, vel ianuam aliam pro alia ostendebant: ego verò in hunc vsque diem domum reperire haud quiui. Sæpiùs verò ipse suspicans, vel ductore quopiam, ad quasdam ianuas perueni, certissimè tum inuenisse sperans, à multitudine ingredientium & egredientium coniecturam sumens, qui omnes seueritatem quandam præ se ferebant: forma erant decora, vultu verò meditabundi. hosce insecutus, & ipse quoque sum ingressus. ibi viraginem conspexi quandam, non incuriosè, sordi-

ὅτι μάλιστα εἰς τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀκόσμητον ἑαυτῷ ἐπιῤῥύθμιζον. ἀπὸ καταφάνης μοι αὐτὶς κα, εἴ τὸ ἄφιλον λουτρὸν ἢ λόμης ἀκαπώπισον ἐῶεν, οὐδὲ ἡμαξίᾳ τῷ ἀναβολῷ ἀντιτηλώτως ᾠρισμένον. πρόδηλον δὲ ὡς κοσμιμένη αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑπόκρισιν ὧν ἀθροπώτερον λοκοῦ τι προσχωμένη. ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμύθιον, καὶ φύκος, καὶ τὰ ῥήματα πάνυ ἑταιρικά. καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν ἐς τὸ κάλλος, ἔχαιρεν· εἰ δοίητις, προχείρως ἐδέχετο. καὶ τοὺς πλουσιωτέρους ἅμα προσκαθιζομένους πλησίον, τοὺς πενήτας τῶν ἐραστῶν οὐδὲ προσέβλεπεν. πολλάκις δὲ καὶ γυμνουμένης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκέσιον, ἑώρων περιδέραια χρυσᾶ, καὶ ἐνώτια παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας αὖθις ἀνέστρεφον, οἰκτίρας δηλαδὴ τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους, ἐλκομένους πρὸς αὐτῆς, οὐ τῆς βίας, ἀλλὰ τῶν χρημάτων, καὶ κατὰ τὸν Ἰξίονα, ἀλλὰ νεφέλῃ ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυνόντας.

Πλ.

dè vel inconcinnè exultam: verum quamprimum deprehendi eã dependulos cincinnos minimè ornandò negligere, veſtitusq; cultum ſtudiosè affectare: & quamuis tam exquiſitis mundicijs ornata eſſet, cultum tamen decoris gratia diſſimulare nitebatur. apparebat & fucus quidam, lenocinium que: & verba perquam meretricia. ab amatoribus verò laudata, admodum gaudebat, & ſi quis aliquid dediſſet, auidè ſuſcipiebat: opulentiores quoque iuxta ſe locabat, amatores autem inopes nec aſpicere dignabatur. Sæpius quoque cùm ſe caſu denudaſſet, torques aureas anguillis craſſiores conſpiciebam. Hæc cùm vidiſſem, confeſtim ad pedes ſum conuerſus, oppidoquam miſeratione commotus ob infelices illos non naribus, ſed barbis ad illam pertractos, ac Ixionis inſtar pro Iunone idolo congredientes.

PLATO.

Πλ. τᾶζ μὲν ὀρθῶς ἔλιξας. οὐ γὰρ πρόδηλον, εἰ πᾶσι γνώριμόν ἐστι θύρα. πολὺ δὲ μᾶλλον ἐστὶν οὐ ῥᾴδιον βασίλειον εἰσὶ πολὺ ἰδίᾳ. ἐνταῦθα γὰρ ἐν Κεραμεικῷ τὴν αὐτὴν ἀναμένομεν. ἤδη ποθ' ἥξειν, ἐπανιὼν ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς εἰώθει καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ· ζῦζο γὰρ ἡμῖν ἐθὸς ποιεῖν αὐτό. μᾶλλον δ' ἤδη πρόσεισιν, ὁρᾷς πολὺ εὐσχημον πολὺ ἀπὸ τοῦ σχήματος, πολὺ πραότητα τὸ βλέμμα, πολὺ εἰσιόντα σωφρονίᾳ ἡρέμα βασίζειν; Λυ. πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ γε σχήματα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ πολὺ ἀναβολὴν, καὶ τοῖ μία πάντων ἦν ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ ἐν αὐτοῖς. Πλ. οὐ λέγεις. ἀλλὰ λαλοῦσα ἥτις δὴ φθεγξαμένη μόνον. Φι. Παπαῖ, τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια μαθημάτων; τί αὖθις εἰς τὸν βίον; ἆρα τὶς ὑμᾶς ἐλύπησε τῶν ἐκεῖ; ὀργιζομένοις γοιῶ ἐοίκατε. καὶ

PLATO. *Hæc quidem rectè dixisti. non enim manifestum, nec cunctis notum est ostium. atque haud necesse erit ad illius accedere domum. hic enim in Ceramico ipsam opperiemur. illa iam verò aderit, ex Academia reuertens, vt etiam in Pœcilo obambulet: id enim quotidie facere consueuit. quin potius iam est præstò. Vidésne ex effigie decorem, mansuetudinem ex aspectu: ipsam verò cogitabundam placidè incedere?* LVCIA. *Multas effigie, incessu & vestitu similes video: atquè inter has omnes solùm vna vera est Philosophia.* PLAT. *Rectè loqueris. verùm quænam sit, cùm solùm loqui cœperit, ostendet.* PHILOSOPHIA. *Papæ: cur Plato, Chrysippus quoque, & Aristoteles, nec non reliqui omnes, ipsa mea disciplinarum capita, apud superos? Cur rursus in vitam? Ecquis vos ex inferis læsit? Iracundis similes estis. Quis-*

καὶ τίνα τῶν ξυλαβόντων ἄγετε; ἢ πού τις λωποδύτης ἦν, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱερόσυλος ἦν; Πλά. νὴ Δία, ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσύλων ἀσεβέστατος, ὃς τὴν ἱερωτάτην σε κακῶς ἀγορεύειν ἐπεχείρησε, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι τι παρὰ σοῦ μαθόντες, ζῆν μετ' ἐκείνου καταλελοίπαμεν. Φι. ἔτα ἀγανακτεῖτέ τι λοίδορημένου τινὸς, καὶ ταῦτα ἐμοῦ, οἷα πρὸς τῆς κωμῳδίας ἀκούοντος ἐν Διονυσίοις, ὅμως φίλον τι αὐτὸν ἡγοῦμαι, καὶ οὔτε ἐκλιπαρῶ, οὔτε ἐπιτιμῶμαι πρὸς ἐκείνου. ἐγὼ μὲν γὰρ ἔφην τὰ ἀκόντα, καὶ τί ἂν ἐμοὶ μέλοι τῆς ἑορτῆς; οἶδα γάρ, ὡς εἴ τι ἄρα καὶ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ ξυνανασίμον, ὅπερ ἂν ἦ καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποπῶμον ἔσεσθαι τοῖς λόμμασι, λαμπρότερον ἀποκλᾶσα καὶ φανερώτερον γένηται. ὑμᾶς δὲ οὐκ οἶδα ὅπως ὀργίλοι καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόνατε. τί δὲ οὖν αὐτὴ ἄγχι-

nam hic exiſtit, quem comprehenſum ducitis? nunquid fur eſt, ſeu homicida, vel ſacrilegus? PLATO. Ita per Iouem, ô Philoſophia, & omnium ſacrilegorum inquinatiſſimus, qui te ſanctiſſimam maledictis inceſſere conatus eſt, paritérque nos omnes, quotquot abs te quippiam didicimus, ac poſteris tradendum dereliquimus. PHILOS. Itaque maledicente quopiam indignamini, cùm ſciatis quænam ego à Comœdia in Dionyſiis audire ſoleo? attamen ipſam amicam eſſe duco, neque in ius voco, ſeu accedens incuſo, verùm conuenientia & feſto congruentia ludere permitto. Noui enim quòd nil ob ſcommata redditur deterius, ſed econtrà quodcunque bonum exiſtit, tanquam aurum cùm erutum inciditur, clarius relucet, fitq; ſplendidius. At vos neſcio quemadmodum iracundia ac indignatione accenſi eſtis. proinde cur

eum

ἄγχιτε; Πλ. μίαν ἡμέραν ταύτην παρατησάμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς ἐπόσχη τὴν ἀείαν ὧν ἠδίκηκε. φήμαι γὰρ ἡμῖν διήκουσον, οἷα ἔλεγεν ἐπιὼν ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φι. ἔπα δὲ λίκης, ὦ ἀπλοκυνέστατε; ἀλλ' ἆρ' ἐκεῖνον ἀπράκτους ἄπιτε; ἀλλ' ἦν γὰρ ὅτι ἀπεῖπε τὸ θέλων. Πλ. ἀπ, ἀλλ' ἐπὶ σὲ τὸ πᾶν ἀνεβαλόμεθα καί σοι ὅ, τι ἂν λοιπὸν, τοῦτο ποιήσαι ἐκεῖνος τῆς δίκης. Φι. τί φῄς σύ; Λυ. τοῦτο αὐτὸ, ὦ δεσποινα φιλοσοφία, ἅπερ καὶ μόνη ἀληθὲς ἐξευρεῖν δύνασο. μόλις γὰρ ἐνρόμην, πολλὰ ἱκετεύσασ, τὸ σὲ φυλαχθῆναι τὴν δίκην. Πλ. νικᾷς, ὦ κατάρατε, δεσποινάν αὐτὴν καλῶν, πρὸ τὸ ἀτιμότατον φιλοσοφίαν ἀπέφηνας, ἐν ὄχλῳ τοιούτῳ ἀκηρυττόμενον θεάτρῳ κατὰ μέρη λί' ὀβολοῦ ἕκαστον ἑκάστου τῶν λόγων; Φι. ὁρᾶτε, μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ λόγους ἄνδρας ἐπὶ τῷ ἡμιτρίῳ ὀνόματι πολλὰ καὶ μιᾷ πρατ-

eum ſtrangulatis? PLAT. *Vnũ hunc poſtulantes diem, contra illum emerſimus, vt ob commiſſa malefacta dignas perſoluat pœnas. Fama etenim cognouimus, qualia contra nos in vulgus ſparſerit.* PHIL. *Igitur eum indemnatum ac mauditum interficietis? Atqui dicere quid velle videtur.* PLAT. *Minimè: verùm negocium omne tibi committemus, vt cognita cauſa, quicquid viſum fuerit, ſtatuas.* PHIL. *Quid tu ais?* LVCIA. *Hoc idem, ô hera Philoſophia, quandoquidem ſola veritatem inuenire potes: vix enim multis obtinui precibus, vt tibi cauſa delegaretur.* PLAT. *Nunc, ô execranda, ipſam appellas, paulò antè verò rem eſſe turpiſſimam philoſophiam aſſerebas, cùm in tãto theatro etiam pro duobus obolis vnũquemq; ſingulatim venalem proponeres. meminiſtine ſermonum?* PHIL. *Atqui videte ne non philoſophiam iſte, verùm præſtigiatores viros ſub veſtri nominis obtentu multa ac fœ-*

ζυτας ἀγόρθι λαχῶς. Λυ. ἔσχ αὐτίκα, ἢν ἐθέλῃς ἀφ-
κοχυμμένῳ ἀκόσαι. μόνον ἀπίω-
μὴν ἐπ' Ἄρειον πάγον, μᾶλ-
λον δ' εἰς τὴν Ακρόπολιν αὖ-
τὴν, ὡς ἂν ἐκ περιωπῆς ἅμα
καταφανέσι πάντα τὰ ἐν τῇ
πόλει. Φι. ἡμεῖς δ', ὦ φίλαι,
ἐν τῇ Ποικίλῃ τινὸς περιπα-
τήσατε· ἥξω γὰρ ὑμῖν, ἐκλιπά-
σας τὴν ὄψιν. Λυ. τίνες
δ' εἰσὶν, ὦ Φιλοσοφία; πάνυ
γὰρ ἡδόμαι καὶ αὐτὰ ἀκού-
σαι. Φι. Ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώ-
δης αὕτη, Σωφροσύνη δ' ἐκεί-
νη, καὶ Δικαιοσύνη παρ' αὐ-
τήν. ἡ περιχαρὴς δ', Παιδεία.
ἡ ἀμυδρὰ δ' αὕτη, καὶ ἀφ-
ῃρῆσθαι τὸ χρῶμα, ἡ Ἀλήθεια δ' ἐκ-
εῖνη. Λυ. οὐχ ὁρῶ δῆτα τινα καὶ
δείκνυς. Φι. τὴν ἀκαμπῆ σοι μὲν
ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς, τὴν γυμνὴν,
τὴν ἀποφεύγουσάν ἀεὶ καὶ ὀλισθαί-
νουσαν; Λυ. ὁρῶ νὴ μέ-
λιτ, ἀλλὰ τί οὐχὶ καὶ ταύτας ἄγ-
εις, ὡς πλήρεις γένοιντο καὶ ἐν-
τιμίους τοῦ συνέδριου; τὴν Ἀλή-
θειαν

da committentes, maledi-
ctis insectatus sit. LVCIA. Quamprimùm cognoscès, si saltem respondentem audire velis. tantummodo [k] ad Arium abeamus pagum, seu potius in arcem ipsam, vt tanquam ex specula, cuncta pariter quæ in vrbe sunt, manifestè pateant. PHILOSOPHIA. At vos, ô amicæ, in Pœcilo tantisper deambuletis porticu: adero etenim quum primùm dijudicatum fuerit. LVC. Quænam, ô Philosophia, hæ sunt? nam & ipsæ admodum ornatæ esse videntur. PHILOSO. Virilis hæc Virtus ipsa, illa verò Modestia, penes quam Iustitia: at anteśignana Disciplina: dubio verò colore, & vix apparens illa, Veritas est. LVC. Non video. quamnam dicis? PHIL. Nonne inornatam illam cernis, mudam inquam, subterfugientem semper, ac subterlabentem? LVC. Vix nunc tandem cerno: verùm cur non & has ducis, vt penitùs repleatur consessus? siquidem Veritatem

ritatem & Patrocinium ad iudicium pariter ascendere volo. PHIL. Rectè per Iouem. sequimini igitur & vos: non enim difficile erit vnicum iudicare iudicium, præcipuè cùm de nostris agetur. VERITAS. Abite vos. nil enim mea refert ea audire, quæ quidem qualia sint noui. LVCIA. Verùm, ô Veritas, vt iudicio adsis, ac singula diligenter exquiras, maximè nostra interest. PHILO. Nunquid famulitium hoc mihi admodum beneuolum deducam? LVCIA. Valde quidem, & quemcumque volueris. PHIL. Sequimini, ô Ingenuitas, Loquendique libertas, vt miserum hunc homuncionem, amatorem nostrum, ac nullo prætextu iusto periclitantem, saluare possimus. at tu, Elenche, illic remane. LVCIA. Minimè, ô hera: quin ille quoque veniat, & si quis

ἐμοὶ δέ γε καὶ ξυνήγορον ἀναβιβάσασθαι πρὸς τὸν δίκην βούλομαι. ΦΙ. νὴ Δία, ἀκολουθείτω καὶ ὑμεῖς. οὐ βραχὺ γὰρ, μίαν δικάσαι δίκην· καὶ ταῦτα, περὶ τῶν ἀμυτήρων ἐσομένην Αλ. ἄπιτε ὑμεῖς· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν διομαι ἀκούειν, ἃ πάλαι οἶδα ὁποῖά ἐστιν. Λε. ἀλλ' ὑμῖν, ὦ Ἀλήθεια, μέλει ταῦτα ἀκοῦσαι ξυνδικάζοις ἄν, ὡς καὶ κατανοοῖς ἕκαστα. ΦΙ. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπάγομαι καὶ τὸ θεραπαινίδιον τοῦτο, εὐνοϊκώτατόν μοι ὄντα; Λε. καὶ μάλα ὁπόσας ἂν ἐθέλῃς. ΦΙ. ἴωμεν, ὦ Ἐλευθερία καὶ Παῤῥησία, μετ' ὑμῶν, ὡς τὸν ἐλεεινὸν τοῦτον ἀνθρωπίσκον, ἐρασὴν ὑμέτερον ὄντα, καὶ κινδυνεύοντα ἐπὶ μηδενὶ προφάσει δικαίᾳ, σῶσαι δυνηθῶμεν. σὺ δὲ Ἔλεγχε αὐτοῦ περίμενον. Λε. μηδαμῶς, ὦ δέσποινα, ἀλλὰ καὶ οὗτος, καὶ ὅστις ἄλλος· οὐ γὰρ τοῖς τυχοῦσι προσκρούσασθαι δόξομεν ἀναλίσκοντες ἀνθρώπους,

aliud. haud enim cum fortuitis necesse est me depugnare feris, verùm cũ arrogãtibus difficillimæq; redarguionis hominibus,

βρώτοις, καὶ ἀνατιλήπτοις, ἀπό τινας ἀπροφυγὰς εὑρισκομένοις, ὥστε ἀναγκαῖος ὁ Ἔλεγχος. Φι. ἀναγκαιότατος μὲν οὖν. ἄμεινον δέ, εἰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν προσλάβοις. Αλ. ἵνα τί πάντως, ἐπεὶ περ ἀναγκαῖοι δοκοῦσί τοι καὶ τὴν δίκην. Αριστ. ὁρᾷς, περιστατέον τὰ καθ' ἡμᾶς, ὦ Φιλοσοφία, τὴν Ἀλήθειαν. Φι. ἕτα διδάσκει, ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Ἀριστοτέλες, μή τι ψεύσηται ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀλήθεια δῆτα; Πλατ. ὑπὲρ τοῦ, ἀλλὰ λιπαρῶς πανοῦργός ἐστι, καὶ κολακικὸς, ὥστε πρακτέον αὐτῷ. Αλή. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν ὑμῖν γένηται ἄδικον, Δικαιοσύνης ταύτης συμπαρόντος. ἀπίωμεν οὖν· ἀλλ' ἄπει μοι σύ, τί σοι τὄνομα; Λου. ἐμοὶ Παῤῥησιάδης, Ἀληθίωνος τοῦ Ἐλεγξικλέους. Φι. πατρὶς δέ; Λου. Σύρος, ὦ Φιλοσοφία, τῶν ἐπ' Εὐφράτιδι· ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ οἶδά τινας τῶν ἀντιδίκων μου, οὐχ ἧττον ἐμοῦ βαρ-

nibus, & qui semper effugia quædam inueniant, ita vt necessarius sit Elenchus. PHILO. Igitur admodum necessarius. melius verò si & Demonstrationem tecum assumas. VER. Sequimini omnes, quandoquidem ad iudicium necessarij videmini. ARISTO. Cernisne, ô Philosophia quemadmodum propter nos Veritati subblanditur? PHILOS. Numquid, ô Plato, Chrysippe, & Aristoteles, verentur, ne sui causa, cùm Veritas sit, mentiatur? PLA. Non hoc: sed admodum callidus est, & blandiculus, ita vt illi persuadere possit. PHIL. Confidite. nil iniqui, cùm Iustitia hæc adsit, fieri poterit. Abeamus igitur. Verùm dic mihi tu, quod tibi nomen est? LVC. Mihi? Parrhisiades Alethionis Elenxiclei. PHILOS. Patria verò quæ nam? LVC. Syria, ô Philosophia, iuxta Euphratem. Sed quid hoc est? noui. n. quosdam ex his meis aduersarijs, non minùs quàm ego sum,

βαρβάρους· τὸ γένος· ὁ τρόπος· καὶ ἀγωγὴ καὶ παιδεία, εἰ μὲν τὰς Σολέας, ἢ Κυπρίους, ἢ Βαβυλωνίους, ἢ Σταγειρίτας. καὶ γὰρ πρόσεστι· εἰ ἀλλ' ὁπωσοῦν ἔχει τοῦ λόγου, οὐδὲν ἀπὸ τῆς φωνῆς βάρβαρος ἄν τις, ἄνωθεν δὲ καὶ ἐκ παιδὸς ὀρθὰ καὶ δικαία φρονεῖν δοκῶ. ΦΙ. εὖ λέγεις. ἄλλως γὰρ τοῦτο ἐρόμην, εἰ τέχνην δή σοι τις; ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε. ΛΟΥ. μισέλαζόν εἰμι, καὶ μισογόης, καὶ μισοψευδὴς, καὶ μισότυφος, καὶ μισῶ πᾶν τὸ τοιοῦτόδε εἶδος τῶν μιαρῶν ἀνθρώπων. πολλοὶ δὲ πολλοί εἰσιν, ὡς οἶσθα. ΦΙ. Ἡράκλεις, πολυμισοῦς τινα μίτον τοῦ τέχνου. ΛΟΥ. εὖ λέγεις. ὁρᾷς γὰρ οἷσπερ ἀπέχθομαι, καὶ ὡς δικαίως δι' αὐτοὺς; οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐναντίου αὐτῷ πάνυ ἀκριβῶς οἶδα. λέγω δὴ τοῦ ἀπὸ τοῦ φιλεῖν τοῦ ἀρχὴν ἔχοντος. φιλαλήθης γὲ, καὶ φιλόκαλος, καὶ φιλανθρωπικὸς, καὶ ὅλως τοῦ φιλεῖσθαι συγκαθήκοντος

sum, barbaros genere, moribus verò & disciplina nos Solenses vel Cyprios, seu Babylonios, aut Stagiritas. Siquidem quantum ad te pertinet, nil refert siquis voce sit barbarus, dummodo iustè ac rectè sentire videatur. PHILOS. *Benè dicis: verùm & hoc quæro, quámnam artem nosti? quoniam & id scire decet.* LVCIAN. *Arrogantiæ sum osor, & versutiæ osor, & mendacij osor, & insolentiæ osor: omnésque eiusmodi coinquinatorum hominum odi species: sunt enim, vt nosti, perquàm multæ.* PHILOS. *Hercules, odij plenam exerces artem.* LVCIA. *Rectè dicis. cernis etenim quibúsnam odio sim, & quemadmodum propter eam periclitor. Verùm & contrariam admodum probè noui artem, eam inquam, quæ ab amare exordium sumit. sum enim veritatis amator, & honesti amator, & synceritatis amator, ac omnium quæ ad amare*

spectare

συγγραφῆ. καλὸν δὲ ὀλίγοι πάνυ ταύτης ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ ἐκ τῆ ἐναντίᾳ παρόμενοι, καὶ ὡς μίσει οἰκειότεροι, συντακιομένοις. καινοτομώτερα ζητοῦσι τὴν μὲν ἐκ ἀργίας ἐκμαθεῖν ἔδει, τὴν δὲ πάνυ ἐκεῖνοι φασι. Φι. καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν. ζῆν γὰρ αὐτὴν καὶ ταῦτα φασι, καὶ τάδε. ὥστε μὲ διαφέρει τὸ τέχνα. μία γὰρ ἐστὸν δὲ ἄνωθεν λοκοῦσα. Λου. ἄμεινον σὺ οἶδα ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. τὸ μὲν ζοὶ ἐμὸν ζοιῦτόν ἐστιν, οἷον τὸς μὲν πονηροὺς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ ζοὺς χρηστούς, καὶ φιλεῖν. Φι. ἄγε δὴ, παρεσμὸν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν. ἐνταῦθα γοῦν ἐν ᾧ πυνάκῃ τῆς πολιαδὸς διπάξομεν. ἡ ἱέρεια διαθὸν ἡμῖν τὰ βάθρα, ἡμεῖς δὲ ἐν ζοάτῳ προσκυνήσομεν τὴν θεόν. Λου. ὦ πολιὰς, ἐλθέ μοι ἐπὶ τῶν ἀλαζόνων σύμμαχος, ἀναμνησθεῖσα οἷά με ἐπιορκόντων ἐσημέρα ἀκούεις αὐτῶν. καὶ ἃ πρωΐθεν δὲ μόνη ὁρᾷς, ἅτε δὴ ἐπίσκοπος ὦσα,

spectare videntur. Verùm pauci admodum hac arte sunt digni: qui verò ex aduerso sunt constituti, ac odio magis familiares, infiniti. Periclitor igitur illam quidem ob segnitiem iam dedisce re, hanc verò etiam nimiùm callere. PHILOS. Atqui haud oportebat: eiusdem enim ferunt esse & illa & ista, ita vt indiuisibilis sit ars. vnica etenim est, quanuis binæ esse videantur. LVCIA. Melius tu hæc, ô Philosophia, nosti: meum verò ita se habet, vt praues odio habere, bonos autem laudare & amare consueuerim. PHILOS. Age, quò oportebat, iam deuenimus. hîc in Mineruæ iudicabimus vestibulo. Heus sacerdos, dispone sedilia: nos interim deam adorabimus. LVCIA. Obsecro, Pallas, contra arrogantes mihi auxilium ferto, ac recordare quanta ipsorum perenim tanquam speculatrix

iuria quotidie audis: sola

quæ

ὃς, νῦν καιρὸς ἀμύνασθαι αὐτούς. ἐμὲ δ' ἐὰν ἴδητε κρατέστερον ἴδιος, καὶ πλείους ὦσιν οἱ μέλανες, σὺ προσθεὶς πλὴν σαυτὸν, σῶζε. ΦΙ. Ἀγε. ἡμεῖς μὲν ὑμῖν καὶ δὴ καθήμεθα, ἕτοιμοι ἀκοῦσαι τῶν λόγων· ὑμεῖς δὲ περιλόμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄξιος κατηγορῆσαι ἂν δοκῇ, ξυναίρετε πλὴν κατηγορίαν, καὶ διελέγχετε· ἀδύνατον γὰρ ὅλον τι πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δέ, ὦ Παρρησιάδη, ἀποκρινοῦ μετὰ ταῦτα. ΑΝΑ. τίς οὖν ὁ ἐπιτηδειότατος ἐξ ἡμῶν ἂν γένοιτο πρὸς πλὴν λέγειν; σὲ, ὦ Πλάτων, ἔτι μεγαλόνοια θαυμαστὴ, καὶ καλλιφωνία λεπτὴ Ἀττικὴ, καὶ τὸ κεχαυσμένον, καὶ παθῶν μεστὸν, ἔτι σώφρων, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐν καιρῷ τῶν ἀποδείξεων· πάντα ταῦτα σοὶ ἕτοιμα πάρεστιν, ὥστε πλὴν κατηγορίαν δέχου, καὶ ἀντὶ ἁπάντων ἀπὸ τὰ ἀκόντα. νῦν ἀναμνήσθητι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφόρα

quæ perpetrant vides. nunc tempus illos vlciſcendi adeſt: ſi verò me victum cernes, nigrósque ſuperare, [m] tuum adjice calculum, méque ſaluato. PHILOS. Agite iam conſedimus, veſtras parati audire querelas: vos verò ex omnibus quempiam eligatis, qui egregiè accuſare ac redarguere nouerit, quandoquidem impoſsibile eſt vos omnes pariter loqui. Tu autem Parrhiſiades dehinc reſpondebis. REVIVISCENTES. Quis igitur è nobis, vt potiſsimùm hanc agat cauſam, idoneus erit? [n] Tua, ô Plato, excellens prudentia eſt admiranda, eloquentia verò redundans, & Attico lepôre referta, flexanima & venuſta: cognitio autem ac diligentia, necnon tempeſtiua demonſtrationum inductio, hæc omnia copioſè tibi adſunt: quapropter accuſationem ſuſcipe, & pro cunctis, quæ digna ſunt, eloquere: ac omnium illorum nunc reminiſcaris, & in hoc

συμφόρα ἐς τὸ αὐτό, ἤ τι σοι πρὸς Γοργίαν, ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον, ἢ Ἱππίαν ἄρτιον λελύπηται; ΔΙΟΓ. οὗτος δεῖνα· ἐν σίσαπλι οὖν καὶ τὰς εἰρωνείας, καὶ τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα, καὶ σωκρατικὰ ἤθη. ἐκεῖνο σοι δοκῶ μετρίως τοῦ πράγματος, ὡς μέγας Ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγανακτήσας ἄν, εἰ μὴ οὕτως ἐφόρτιζε τὸν δίφρον. ΠΛΑΤ. μάλα μετρίως, ἀτὰρ τινα τῶν σφοδροτέρων μεχανησόμεθα, Διογένη τοῦτον, ἢ Ἀντισθένη, ἢ Κράτητα, ἢ καὶ σὲ, ὦ Χρύσιππε. οὐ γὰρ νῦν καιρὸς, ἐν τῷ παρόντι, καὶ λεπτότητος συγγραφικῆς ὁ καιρὸς, ἀλλά τινος ἐλεγκτικῆς καὶ διαλεκτικῆς πράσεως. ῥήτωρ γὰρ ὁ Παρρησιάδης ἐστίν. ΔΙ. ἀτὰρ ἐγὼ αὐτὸν κατηγορήσω, καὶ γὰρ οὐδὲ πάνυ μακρῶν οἶμαι δεῖν λόγων διὰ τοῦτο. καὶ ἅμα ἐγὼ, ὑπὲρ ἅπαντας ὕβρισμαι μὲν ὀβολῶν πρίω ἀποκεκηρυγμένος.

ΠΛΑΤ.

in hoc vnum confer siquid aduersus Gorgiam, aut Polum, seu Prodicum, vel Hippiam à te dictum est. Vehementior hic existit: expedi igitur ironias & sales, copiosasque illas & iucundas comitates: quin, si videbitur, nonnunquam exueres, vt magnus Iupiter alatum impellat currum, ac indignatione moueatur, ni ille debitas expendat pœnas. PLAT. Minimè; sed vehementiorem quendam eligamus. Diogenem hunc, vel Antisthenem, aut Cratetem, seu te, Chrysippe. non enim elegantiæ perpolitæ in præsenti, nec conscribendi acrimoniæ est tempus, sed redargutionis cuiusdam, ac iudicialis exercitationis. Rhetor enim est Parrhisiades. DIOG. Proinde ego ipse accusabo. non enim sermonibus nimium longis opus est, arbitror. Accedit, quòd præ cunctis reliquis iniuria sim affectus, paulò antè precio duorum obolorum præconis voce venalis expositus.

PLAT.

Πλατ. ὁ Διογένης, ὦ Φιλοσοφία, ἐρῶ τὸν λόγον τὸν ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησό γε, ὦ γενναῖε, μὴ τὰ σαυτοῦ μόνον πρᾶττε ἐν τῇ κατηγορίᾳ, τὰ κοινὰ δὲ ὁρᾷν. ἐὰν γάρ τι πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα ἐν τοῖς λόγοις, σὺ δὲ τοῦτο μὲν μὴ ἐξέταζε, μηδ' ὅστις ὀρθὰ ὁ ἀληθέστερος, νῦν λέγε· ὅλως δὲ, ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτει πεπονθυίας, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παῤῥησιάδου λόγοις. καὶ τὰς προαιρέσεις ἀφεὶς, ἐν αἷς διαλλάττομεν, ὃ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμάχει. ὅρα σὲ μόνον προεστήσαμεθα, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα ἡμῶν νῦν κινδυνεύεται, ἃ σεμνότατα τοῖς δόξαι, ἃ διαπύρως πεπεῖσθαι, οἷα οὕτως ἀπίφηνε. Δι. Θαῤῥεῖτε. οὐδὲν γὰρ ὑφήσομεν. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. καίτοι ἡ φιλοσοφία μὲν πρὸς τοὺς λόγους ἐπικλασθεῖσα (φύσει γὰρ ἥμερός ἐστιν καὶ πρᾶός ἐστιν) ἀφεῖναι διαβουλεύεται αὐτὸν, ἀλλ'

PLAT. *Diogenes, ô Philosophia pro cunctis loquendi prouinciam subibit. Verùm, ô generose, memineris te accusatione ista non solùm rem tuam, sed communem agere. si enim inuicem in quibusdam discrepamus, tu id nunc minimè scruteris: nec quis rectius sentiat, inquirere curabis: sed ob hoc solum, quoniam philosophia ipsa iniuria sit affecta, ac malè in Parrhisiadis audierit sermonibus, indigneris. Opiniones verò in quibus dissidere videmur, omitte: pro ea re quæ omnibus communis est, digladiare videsis. Te solum præposuimus, ac nunc in te cuncta nostra periclitantur, vt vel maximè syncera videantur: vel talia, qualia ille designauit, esse credantur.*

DIOG. *Confidite. nihil prætermittemus: pro omnibus verba faciam. Proinde etsi Philosophia sermonibus commota, (natura enim mansueta ac mitis est) ipsum absoluere statuerit,*

non

ἀπ' οὐ τὰ ἐμὰ ἐνδιάσω. δείξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφορῶμεν. Φι. τοῦτο μὲν μελλαμῶς, ἀπὸ τοῦ λόγου μᾶλλον· ἄμεινον γάρ, ἵνα μὴ τοῦ ξύλου. μὴ μέντοι δ' οὖν, ἤδη γὰρ ἐκκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀφῆκται. Λυ. οἱ λοιποὶ καθιζήσθωσαν, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορείτωσαν μετ' ἐμοῦ· Διογένης δὲ κατηγορείτω μόνος. Φι. ὁ δίκαιος οὖν, μή σε καταψηφίσωνται; Λου. οὐδαμῶς, πλείους γοῦν περιποιήσασθαι βούλομαι. Φι. γενναῖα σὺ ταῦτα. καθίζετε δ' οὖν· σὺ δὲ ὦ Διόγενες λέγε. Δι. οἷοι μὲν ἡμᾶς ἄνδρας ἐγενόμεθα περὶ τὸν βίον, ὦ Φιλοσοφία, πάνυ ἀκριβῶς οἶσθα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ καθ' ἐμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν τοῦτον καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους τίς οὐκ οἶδεν, οἵους ἐς τὸν βίον καλὰ ἐσκευασμένους; ἃ δὲ οὐδένες ὄντας ἡμᾶς

non tamen mea deerunt. ille enim, quòd baculos haud frustra geramus, ostendam. PHIL. Minimè hoc: verùm potius sermone, satius enim lingua quàm ligno rem agere. ne igitur cuncteris: iam enim effusa est aqua, conciliumq; in te oculos coniecit. LVC. At reliqui quoque, ô Philosophia, considerent, ac vobiscum dijudicent: Diogenes verò solus accuset. PHIL. Verùm nunquid vereris ne contra te calculum ferant? LVC. Minimè: plures enim superare volo. PHIL. Generosa hæc tua: desidete igitur tu verò Diogenes loquere. DIOG. Qualésnam circa vitam, ô Philosophia, viri extiterimus, tute optimè nosti, verbisq; minimè indiget: nam vt de me fileam, quisnam ignorat quanta bona Pythagoras iste, & Plato, & Aristoteles, & Chrysippus, reliqui denique in vitæ humanæ vsum contulerint? Verùm quibúsnam contumelijs, quamuis tales

exiteri-

ἡμᾶς ὁ τρισπατάραξ ἐτό-
σε Παῤῥησιάδης ὕβρικεν, ἤ-
δη ἐρῶ, ῥᾴτωρ γάρ τις, ὡς
φασιν, ὢν, ἀπολιπὼν τὰ
δικαστήρια, καὶ τὰς ἐν ἐκεί-
νοις εὐδοκιμήσεις, ὁπόσον
δυνάτητος, ἢ ἡμᾶς ἐπι-
δέξιος ἐν τοῖς λόγοις, τὰς
πρὸς ἐφ' ἡμᾶς συσκευασά-
μενος, ἃ παύεται μὲν ἀγο-
ράων λοιδοροῦντας, γόητας καὶ
ἀπατεῶνας ἀποκαλῶν, τὰ
πλήθη δ' ἀναπείθων κατα-
γελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρο-
νεῖν ὡς τὸ μηδὲν ὄντων, μᾶλ-
λον δ' καὶ μισεῖσθαι πρὸς τῶν
πολλῶν ἤδη ἐποίησεν αὐ-
τός τε ἡμᾶς, καὶ σὲ τὴν φιλο-
σοφίαν, φλυάφους καὶ λήρους
ἀποκαλῶν τὰ σά, καὶ τὰ σπου-
δαιότατα, ἅπερ ἡμᾶς ἐπαίδευ-
σας, ἐπὶ χλευασμῷ διεξιών,
ὥστε ἑαυτὸν μὲν ἐροτᾶσθαι
καὶ ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν θεα-
τῶν, ἡμᾶς δ' ὑβρίζεσθαι. φύ-
σει γὰρ ξυνετὸν ὄχλον ὁ πολὺς
λεώς, χαίρουσι δὲ τοῖς ἀποκό-
πτουσι καὶ λοιδορουμένοις, καὶ
μᾶλλον ὅταν τὰ σεμνότα-
τα ἕκ-

extiterimus, ſceleſtiſſimus hic Parrhiſiades nos laceſſierit, iam dicere pergam. Cùm enim Rhetor, vt aiunt, fuiſſet, derelicto foro, ac illius exiſtimatione, quicquid vehementiæ ac oratoriæ vigoris conſecutus eſt, vniuerſo illo contra nos ſe inſtruens, non deſinit maledictis inſectari, præſtigiatores ac deceptores ſubindè vocans: multitudnique vt nos derideat & contemnat, tanquam nullius ſimus momenti, perſuadet: quinimo multorum iam odium non in nos ſolùm, ſed contra te quoque, ô Philoſophia, ſuſcitauit, potiſſima etiam tua mendacia ac nugas appellans, & quæ nos edocuiſti, ſubſannatione inceſſens, ita vt à ſpectatoribus laudetur, ac non vulgariter illi applaudatur, nos verò intolerandis afficiamur iniurijs. ¶ Vulgus ſiquidem eiuſce vt plurimũ eſt naturæ, vt eũ res cauillatione ac male-

dicentia agatur, gaudeat: præcipuè cùm ea quæ abſolutiſſi-

τα ἂν δοκοῦντα δᾳσύρη-
σθαι. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἥδοντο σκώπτοντες Ἀριστοφάνει καὶ Εὐπόλιδι, σκηράτῳ τουτονὶ ἐπὶ γλαφυρίᾳ παράγουσιν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ λαμπρύνουσιν ἀλοκότους τινὰς περὶ αὐτοῦ λαμπρολίας. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν καθ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφαμίλλων αὐτὸ δρᾶν. καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι ἐδόκει τῆς ἑορτῆς. καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελώς γε ὤν. ὁ δὲ τοὺς ἀεὶ σὺν γέλωτι μετὰ πολλῆς φροντίδος καὶ παρασκευασάμενος, καὶ βλασφημίαν τινὰς ἐς παχὺ βιβλίον ἐγγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ δημηγορεῖ λαοῖς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀριστοτέλει τῷδε, Χρυσίππου ἐκεῖνον, ἐμοὶ, καὶ ὅλως ἅπαντας, ὅτι ἑορτῆς ἱερέας, οὐδεμίᾳ τι πρὸς ἡμῶν πεπόνθως. ἔχει γὰρ ἄν τινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνόμενος, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἔφασκε, καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅτι

ma esse videntur, mordicùs arripiuntur: quemadmodum olim gaudebas cùm Aristophanes & Eupolis irrisionis gratia Socratem hunc in scenam introducerent, Comœdiasq; absurdas quasdam de illo cõmentarentur. Et illi quidem contra virum vnum talia sunt ausi: ac in Dionysiis, cùm id facere concessum esset, scommatáq; pars quædam festiuitatis viderentur, forsitanq; deus, cùm lepidus quispiam esset, delectaretur. at iste deliberatè, ac multo studio instructus, in optimos quosque inuectus est: librum enim ingentem blasphemijs quibusdam refertum conscripsit, magnáq; voce Platoni, Pythagoræ, Aristoteli huic, Chrysippo illi, mihi, omnibus demiq; maledicit, cùm id nec festiuitas permittat, nec priuatim aliqua in re à nobis læsus fuerit. Parcendum enim illi foret, si talia iniuriam repellendo non inferendo ageret. Et quod omnium gra-

ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ ἐπὶ τὸ σὸν ὄνομα, ὦ φιλοσοφία, προλύεται· καὶ ἐπιλαβὼν τὸν διάλογον, ἐμίτερον οἰκέτην ὄντα, τοῦτο ξυναγωνιεῖ καὶ ἐπικεῖται χῦτρα λαβ' ἡμῶν, ἔτι καὶ Μένιππον ἀναπείσας, ἑτέρον ἡμῶν ἄνδρα, ξυγκωμῳδεῖν αὐτῷ τὰ πολλά. ὃς μόνος ὁ παρὼν, οὐ κατηγορεῖ μεθ' ἡμῶν, προδὺς τὸ κοινὸν, ἀνθ' ὧν ἁπάντων ἄξιός ἐστιν, αὐτὸν ἐπισχεῖν τῶν δίκην. ἔχοι τί γὰρ ἂν ἐπὶ τούτοις ἔχῃ, τὰ σημειότατα ἀσαύρων ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων; χρήσιμον μὲν γὰρ καὶ πρὸς ἐκείνους τὸ τοιοῦτον, ἐπιβάσονται αὐτὸν κολαζόμενον, ὡς μὴ δι' ἄνοιαν τίς ἐστι καταφρονεῖν Φιλοσοφίας. ἐπὶ τούτῳ τῶν ἀνοχὴν ἄγειν, καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι, ἐμπροσθότητος ἂν ἀναισθησίας καὶ ἀνοίας ἀκότως ἂν νομίσοιεν. τὰ μὲν γὰρ τιμωρητέα τίνι φορητά; ὃς καθάπερ ἀνθρώπους ἀγαγὼν

grauissimum existit, sub tui nominis prætextu talia, ô Philosophia, facere audet: nec non eodem conatu, dialogo familiari nostro auxiliatore & mimo, contra nos vtitur. Quinetiam Menippo, viro nobis amico persuasit, vt quamplurimùm in comicis illis cauillis sibi assistat: qui solus non adest, neque nobiscum, prodita societate, accusat. pro quibus omnibus pœnas luere est dignus. Quid enim contra hæc dicere posset, cum exactissima quoque coram tot testibus carpere ausus fuerit? In quorum vtilitatem hoc quoque redundabit, si ipsum pœna affectum spectauerint: nemo enim deinc philosophiâ tam facilè contemnere audebit. Proinde in hac re quietem agere, & iniuriantem tolerare, non modestiæ, sed extremæ ignauiæ & amentiæ indiciũ censendum esset. Cæterũ postrema cuinam ferenda sunt? Siquidem nos tanquam man-

γαγὼν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον, καὶ κήρυκα ἐπισήσας, ἀνημπόλησεν, ὥς φασι, τὸς μὲν ἐπὶ πολλῶν, ἐνίους δὲ μνᾶς ἀττικᾶς, ἐμὲ δ' ὁ πονηρότατος οὗτος δυοβολῶν. οἱ παρόντες δ' ἐγέλων, ἀνθ' ὧν γε αὐτοί τι ἀνιαλγὸν θεαμὰ ἀναπεπόνθεσαν· καὶ οἱ ἀξιοῦμέν σε τιμωρήσασθαι ἡμῖν, τὰ αἴσχιστα ὑβρισμένοις. ΦΙ. ἴσθι, ὦ Διόγνητε, ὑπὲρ ἁπάντων καλῶς, ὁπόσα ἐγκλῶ, ἅπαντα εἰρηκας. παύσασθε ἐπὶ πᾶσιν οὖν ἔγχε τῷ ἀπολογουμένῳ. σὺ δέ, ὦ Παρρησιάδη, λέγε ἤδη ἐφ' τὸ μέρος. σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν, μὴ μέλλε ἔτι. ΠΑΡ. ὦ πάντα μοι, ὦ Φιλοσοφία, κατηγόρηται Διογένης, ἀπὸ τὰ πλεῖω, ὅσα ἐγὼ χαλεπώτερα, οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθὼν, παρέλιπεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτος οὐκ ἔξαρνος γενέσθαι, ὅσ' ἐκ ἔπορ αὐτὰ, ἢ ἀπολογίαν τινὰ μνημειωτικῶς ἀφῖχθαι, ὥστε μὴ ἔστιν ἃ καὶ αὐτὸς οὗτος ἀπεσιώπησεν, ἢ ἐγὼ μὴ πρότε-

cipia in venalitium deducens, præconis, vt aiunt, voce diuendidit, nonnullos precio ingenti, quosdam mina Attica, me verò sceleratissimus ille obolis duobus, ita vt circunstantibus risum moueret. Eam ob causam indignatione perciti, in illum manus iniecimus, teq; rogamus, vt nos turpissimis affectos iniurijs vlciscaris. REVISC. Euge, ô Diogenes, pro cunctis, vt decebat, egregiè perorâsti. PHILOS. Desinite inuicem laudare. t Infande responsuro: tu verò Parrhisiades dicere pergas: nunc enim tibi aqua defluit. ne igitur cuncteris. PARR. Non omnia mea, ô Philosophia, in accusatione sua Diogenes recensuit: verùm magna ex parte, quæ difficiliora erant, nescio qua ratione ductus, prætermisit. tantùm verò aberit vt me illa minus dixisse negem, vel præmeditatam excusationem quandam prætendam, vt si qua ille idem reticuit, vel ego antea haud

πρότερον ἔφθην ἀφηκὼς, νυνὶ
δόξαιμ' μοι λοιπῶ. ὅτω γὰρ
μάθοις ὅς τινας ἀπεκήρυ-
ν, καὶ λακῶς ἀγόρευον, ἀλα-
όνας καὶ γόητας ἀπεκάλουν.
αί μοι μόνον τοῦτο παραφυ-
άδιτι, εἰ ἀληθῆ περὶ πάν-
ων ἐρῶ. εἰ δὲ τι βλάσφημον,
πρὸς φαύλοις ἴσως ὁ λό-
ος, ἐπὶ τὸν διαλέγεσθαι ἐμὲ,
πὰ ἐκείνους ἂν οἶμαι δίκαιό
ερον αἰτιᾶσθαι, τὰ ζητοῦντα
οιοῦντας. ἐγὼ γὰρ, ἐπειδὴ τά-
χιστα ξυνεῖδον ὁπόσα ζῆς ῥη-
ορῶσι τὸ δυσχερὲς ἀναγ-
καῖον ποσεῖναι, ἀπέτλω καὶ
ηνῦν, καὶ θρασύτητα καὶ
ολὴν, καὶ ὠθισμὸς καὶ μυρία
λλα, ταῦτα μὲν, ὥσπερ ἐ-
ὸς λῷ, ἀπέφυγον ἐπὶ τὰ
ρὰ, ὦ Φιλοσοφία, καλὰ ὠρ-
μήσας ἀξίωσ, ὁπόσον ἔτι μοι
λοιπὸν τοῦ βίου, καθάπερ ἐκ
άλης καὶ κλύδωνος, ἐς ὠ-
λιόν τινα λιμένα ἐσπλώ-
σας, ὑπὸ σοὶ σκεπόμενος καὶ κα-
ταβιῶναι. καὶ ἐπειδὴ μόνον
παρέκυψα ἐς τὰ ὑμέτερα,

haud protulerim, nunc vel præcipuè expedire videar. ita enim intelliges quósnam arrogantes & præstigiatores appellans diuulgauerim, aut maledictis meis lacessierim. Proinde hoc solùm mihi considerate, nunquid in cunctis veritatem dixero. Quòd si blasphemi vel asperi quid in se ōratio habere videbitur, non me redarguendum, sed rectiùs (vt arbitror) illos qui talia committunt, accusandos esse puto. Ego siquidem confestim ac percepissem, quantis incommodis Rhetores degrauari necessum esset, deceptionibus scilicet, mendacijs, temeritate, clamore, pressionibus, infinitis denique alijs: hæc quidem, vt decebat, cuncta declinaui, ad tuaq, ô Philosophia, bona aspirãs, quantũ mihi vitæ adhuc reliqui esset, tanquam ex fluctuatione ac tempestate in tranquillũ quendam subiens portũ, sub tua protectione viuere expetebã, ac posteaquam ad vestra tantummodo transgressus essem,

σεμῆ, ὥσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τὰς ἀπάντας ἐθαύμαζον, ἄνδρας βίου νομοθέτας ὄντας, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπαγομένοις χεῖρα ὀρέγοντας, τὰ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα παραινοῦντας, εἴ τις μὴ παραβαίνοι αὐτὰ, μηδ' ἀλιολιθάνοι, ἀλλὰ ἀτρεκῶς ἀφορίποι τοὺς κανόνας, οὓς πεπιθείκασι, πρὸς τίνας ῥυθμίζοι καὶ ἀπομετρώοι τὸν ἑαυτοῦ βίον, ὅπερ νὴ Δία καὶ τῶν μεθ' ἡμᾶς αὐτὸς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δὲ νομοὺς, ὑπ' ἔρωτι Φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ λόξης μόνον τῆς ἐκ τοῦ πράγματος, τὰ μὲν πρόχειρα ταῦτα, καὶ δημόσια, καὶ ὅσα παντὶ μιμεῖσθαι ῥᾴδιον, εἴ μάλα ἐοικότας ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τὸ γύαιον λίγω, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν· ἐπὶ δὲ τῷ βίῳ, καὶ τῶν πραγμάτων ἀντιφθεγγομένους τῷ σχήματι, τἀναντία ἡμῖν ἐπιτηδεύοντας, καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς προσηκούσης, ἀγανάκτουν, καὶ τὸ

te quidem, prout conueniens erat, ac reliquos omnes qui vitæ optimæ inſtitutores fuiſſent, admirabar, tanquam qui manus ad eos feſtinantibus porrigerent, ad optimáq; & vtiliſsima adhortarentur, ſi quis ſolùm ea tranſgreſſus non eſſet, ſeu neglexiſſet, verùm firmiter regulas quas tuliſſetis inſpexiſſet, ad illasque vitam ſuam direxiſſet ac inſtruxiſſet: quod quidem per Iouem inter nos pauci facere conſueuerunt. Cùm verò quàm plurimos cernerem philoſophiæ amore minimè teneri, verùm ob huius rei gloriolam ſolam, prompta hæc ac vulgaria, & quæcunque omnino faciliter imitantur, admodum rectè bonorum inſtar virorum aſsimilare, barabam inquam, ac inceſſum, necnon induuium, cæterùm vitam ac eorum actus formæ contradicere, vobiſq; penitùs contraria exercere, ac profeſsionis dignitatem corrumpere: indignabar, videba-

τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι, καθάπερ ἄν εἴ τις τραγῳδίας μιμητὴς μαλθακὸς αὐτὰς ὢν, καὶ γυναικίας, Ἀχιλέα ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐποίει αὐτὸν, μήτε βαδίζων, μήτε φθεγγόμενος ἁρμονικὸν, ἀλλὰ θρυπτόμενος ἐπὶ τηλικούτῳ προσώπῳ, ὃν εἰκὸς ἦν ἢ Ἑλένην ποτὲ ἢ Πολυξένην ἀνάσχοιτο, πρὸς τοῦ μιμεῖσθαι αὐτὰς πρεπωδέστατα, ἢ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ Καλλίνικος. ἀλλά μοι δοκεῖ, πάλαι ποτ' ἂν ἐπιστρέψας ὁ ῥοπάλῳ πατάξαι τὸν ζωῦζον, αὐτόν τι καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπως ἀτίμως κατατεθηλυσμένος πρὸς αὐτό. ζωῦτα καὶ αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας ὑπ' ἐκείνων ὁρῶν, οὐκ ἠνεσχόμην τὴν ἀσχημοσύνην τῆς ὑποκρίσεως. εἰ μὲν γὰρ ὄντως ἐτόλμησαν ἡρώων πρόσωπα περιθέσθαι, ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι, ὃς λεοντῆν περιβαλόμενος, ἐξέπλησε καὶ αὐτὸς ἂν πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους, ὀχυρόν τι μάλα πρὸ καταπροσώπου

videbatur mihi res admodum similis esse Tragico mimo, qui mollis esset ac muliebris, Achillem verò seu Theseum vel [u] Herculem ageret ipsum: cùm tamen neque heroicè incederet, neque loqueretur, verùm ita sub tali lasciuiret persona, vt nec Helena vel Polyxena, cùm id earum modestiæ minus conueniret, tolerare possent. taceo Herculem Callinicum, qui, vt mihi videtur, quamprimum conuersus clava talem verberasset, ipsum inquam, ac personam illam quæ tam effœminatè eum repræsentando contaminasset. Talia igitur cùm vosipsos quoque ab illis perpeti viderem, non tuli hypocriseos impudentiam, si cùm simiæ essent, heroum personas assumere, vel [x] Cumanum illum asinum imitari auderent, qui leonina indutus pelle, leo quoque ipse videri volebat, cùm aduersus [y] Cumenses ignaros admodū horrendè &

καταπλησίον, ἄχρι δή τις αὐτὸν ξυλλάβοι, καὶ λέοντα ἰδὼν καὶ ὄνον, πολλάκις ἐλέγξει, καὶ ἀπιδίωξει παίων ζώοις ξύλοις. ὃ δὴ μάλιστά μοι δεινὸν, ὦ Φιλοσοφία, κατεφαίνετο, τῶν ζώων. οἱ γὰρ ἄνθρωποι, εἴ τινα τῶν ἰδίων πονηρὸν, ἢ ἄσχημον ἢ ἀσελγές τι ἐπιτηδεύοντα, ἂν ἴδωσιν ὅς τις τὴν φιλοσοφίαν αὐτῶν ἠτιᾶτο, καὶ τὸν Χρύσιππον ἀνθὶς ἢ Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτου αὐτὸν ἐπώνυμον ὁ δεσμαρτάγων ἐκεῖνος ἐποιεῖτο, καὶ τὸς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ ἀπὸ τῦ δεινῶς βιῦντος πονηρὰ περὶ ὑμῶν ἔλεγον, τῶν πρὸ πολλῦ τετελευτηκότων· ἡ γὰρ παρὰ ζῶντας ὑμᾶς ἡ ἐξέτασις αὐτῦ οὐ γίνετο, ἀλλ' ὑμεῖς μὴν ἐκ πολλῶν. ἐκεῖνον δὲ ἰδόντες σαφῶς ἅπαντες δεινὰ καὶ ἄσεμνα ἐπιτηδεύοντα, ὡς τὰ ἐρήμου ἀλίσκεσθαι μετ' αὐτῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοίαν διαβολὴν συγκατεσπᾶσθαι. ταῦτα οὐκ ἀνεκτὰ ἐφαίνετο, ἀλλ' ἄλογον αὐτὸς καὶ ἀδίκητον κατέγνων, ἐγὼ δὲ ταῦτα ὁρῶν οὐκ ἠνεσχόμην, ἀλλ' ἀγανακτῶν ἐβόων, καὶ

aſperè rugiret, donec hoſpes quidam ipſum non leonem, ſed aſinum eſſe deprehendiſſet, verbis redarguiſſet, fuſtibuſq; inſecutus verberaſſet. Proinde quod maximè intolerandum mihi videbatur, id erat: nemo non hominum, ſi quempiam ex illis flagitioſum, ſeu turpe, aut impudicum aliquid committere vidiſſet, confeſtim Philoſophiam ipſam, ſiue Chryſippum, aut Platonem, ſeu Pythagoram, vel cuiuſcunque cognomen vel doctrinam delinquens ille aſſumpſerat, accuſabat: & quoniam ille [z] coinquinatè viuebat, homines malè quoque de vobis multis antea ſeculis defunctis, conijciabantur. (nō enim de viuentibus vobis inquiſitio fiebat, ſed iam ex pedibus ſublatis) omnes verò cùm manifeſtè cernerent quàm moleſta & impudica ille committeret, vos quoq; indicta cauſa condemnabant, ac pari calumnia dilacerabant. Ego verò cū hæc cernerem, ferre non potui: verùm eos redar-

κεινον ἀφ' ὑμῶν· ὑμᾶς δ', τιμᾶν ἐπὶ τούτοις δίκαιον, εἰς δικαστήριον ἄγειν. ἐκὸν οὖν τινα καὶ τῶν μυουμένων ἰδὼν, ἐξαγορεύοντα τῶν θείων τὰ ἀπόῤῥητα, καὶ ἐξορχούμενον ἀναπτύσσω, καὶ διαλοιδορῶ, ἐπὶ τοῦτ' ἀσεβοῦντα ὑμνεῖσθαι ἂν; ἀλλ' οὐ δίκαιον, ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγῶν ἀθέσφατον, οὐ τις ἐποπτεύει Ἀθηνᾶν, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία ἐποδιδύσκει, μὴ λαμπρῶς ἐποπείνοις, μὴ δὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν· καὶ ὅμως οὐ ὀργίζονται αὐτοῖς ἐκείνοις, ὅτι τὸν σπερμάτιον αὐτὸν τὰ πρόσωπα, καὶ τὸ σχῆμα ἐνδιδύσκουσι, ἐπέτριψαν πάππον τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἤλοιντο ἄν, οἶμαι, μαστιγουμένων οἰκέτην μὲν γὰρ, ἢ ἄγγελον μὴ δεξιῶς ἐποπείναθαι, μικρὸν τὸ πάθημα: τὸν Δία δὲ, ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεατοῖς, ἀπρεπὲς ὡς, καὶ αἰσχρόν.

redarguebam, à vobis ſecernebam: vos verò honore propter hæc me dignum, in iudicium rapitis. Nunquid igitur ſi initiatum quempiam viderem occulta deorum prodentem, ac in publicum efferentem myſteria, ideòque indignarer & reprehenderem, me impium eſſe exiſtimaretis? Atqui minùs iuſtè, quandoquidem certaminum quoque præfecti, mimos qui vel Palladis, vel Neptuni, ſeu Iouis aſſumpsêre perſonam, non tamen commodè nec ex deorum egere dignitate, flagellare conſueuerunt; at ij minimè iraſcuntur illis, ſi flagelliferos quempiam perſona ornatum, ſeu forma decoratum verberare iuſſerunt, verùm (vt arbitror) vapulantes potius laudare conſueuerunt. Seruum enim, vel nuncium mimus aptè repræſentare, paruus error: at Iouem ipſum, ſeu Herculem, haud pro dignitate ſpectatoribus oſtendere, turpe, ac piaculo ſimile eſſe

ἀσχεόν· καὶ γὲ αὖ καὶ τόδε πάντων ἀτοπώτατόν ἔστιν, ὅτι τοὺς μὲν λόγους ὑμῶν πάνυ ἀκριβῶσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν καλάπερ ἐπὶ τούτῳ μόνον ἀναγινώσκοντες αὐτοὺς καὶ μελετῶντες, ὡς τἀναντία ἐπιτηδείοις, οὕτω βιῶσι. πάντα μὲν γὲ, ὅσα φασίν, οἷον χρημάτων καταφρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον τὸ καλὸν οἴεσθαι ἀγαθὸν εἶναι, καὶ ἀόρατον πᾶν, καὶ τῶν λαμπρῶν τούτων ὑπεροράν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς ἅπασι μεταδιδόναι, καλὰ, ὦ θεοί, καὶ σοφὰ καὶ θαυμάσια λίαν ὡς ἀληθῶς. οἱ δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι, καὶ τοὺς πλουσίους τιθηνοῦσι, καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον λιπαίνουσιν, ὀρχιλάτυροι μὲν τῶν λιμωδίων ὄντες, λαγνότατοι δὲ τῶν λαγῶν λιμνακτικότατοι δὲ τῶν πιθήκων, ἀσωλιστικοὶ δὲ τῶν ὄνων, ἁρπακτιχότατοι δὲ τῶν γαλῶν, φιλονικότατοι δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ὀβελίζοντες ἐπὶ ταῦτα, καὶ περὶ τῶν πλουσίων θύρας ἀπάλλε

videtur. Quinimò & hoc omnium eſt abſurdiſsimum, quòd cùm multi dogmata ex eis veſtra exactè calleant, ita tamen viuunt, ac ſi ideò tantùm illa legerint, ac meditando operam impenderint, vt contraria exercere poſsint. Cuncta enim quæ dicunt, veluti pecuniæ ac gloriæ contemptum, ſolumq; honeſtum bonum eſſe arbitrari, ita vacuum eſſe, & ſplendida quoque deſpici debere, bonis æqualiter perfruendum eſſe, honeſta per deum admiranda: ſapientiæ & veritatis ſunt plena. at ij qui hæc ipſa ſub mercede docent, & diuites admirantur, & argento inhiant, A caniculis iracundiores, leporibus timidiores, ſimijs blandiores, aſinis petulantiores, felibus rapaciores, gallis cõtentioſiores. ita igitur affecti, quid aliud quàm riſum mouent, inuicẽ circa diuitum ianuas ſe cõculcantes, cœnasq; diuerſas

παρα-

παραθύμοι, καὶ λάπανα πολυάνθρωπα λαπυόντων, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐπαινοῦντων φορτικῶς, καὶ πίρα τῶ λαλῶς ἔχοντος ἐμφορούμενοι, καὶ μεμψίμοιροι φανέμενοι, καὶ ἐπὶ τῆς ὑλικῆς ἀτρυφῆ καὶ ἀποδὰ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸν ἄκρατον ὑ φίροντων. οἱ ἰδιῶται δ', ὁπόσοι ξυμπίνουσι, γελῶσι λυπαδὴ, καὶ καταπλήσσει φιλοσοφίας ἃ τοιαῦτα καθάρματα ἐκπρίφει. τὸ γ' πάντων ἀσχετον, ὅτι μηδενὸς δεῖσθαι λέγων ἑκάστου αὐτῶν, ἁπλᾶ μόνον πλούσιον εἶν τὸν σοφὸν ἐκφαγὼς, μικρὸν ὕστερον αὐτῆ προσιλθὼν, καὶ ἀγανακτῆ μὴ λαβὼν, ὅμοιον ὡς ἔ τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων, καὶ διάδημα καὶ ἄλλα, ὅσα βασιλείας γνωρίσματα προσωτοίη, τῶν ἐπιδεεστέρων δεόμενος. ὅταν μὲν γὰρ αὐτός τι δέῃ λαμβάνειν, πολὺς ὁ περὶ τῶ κοινωνικὸν εἶν δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος, καί τι γὰρ τὸ χρυσίον, ἢ ταρτύγειον, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῖς ψηφίδων

appetẽtes, & in illis ipſis maleſtè laudantes, ac vltra honeſtatẽ ſe ingurgitantes, cũcta reprehendentes, & inter calices illepida & abſona philoſophantes, merum demq; minimè ferentes? Idiotæ verò, quos conuiuio intereſſe contingit, rident ſcilicet, ac Philoſophiæ, quoniam piacula talia producat, inſultant. Eſt & illud omniũ abſurdiſsimum, quòd cum vnuſquiſque nullius ſe rei indigere affirmat, ſed ſolum ſapiente diuitem eſſe vociferatur, paulò tamen pòſt accedens poſtulat: & ſi nõ accipit, indignatur, pariter ac ſi quis regiè ornatas arduam geſtet tiaram, nec non diadema, & reliqua ſignaregia, friuolarum tamen rerum indigus mendicet. Proinde cùm ipſi quid accipere debent, multus quòd omnia communia eſſe cõueniat, ſermo, & quòd indifferentes diuitiæ, & aurum vel argentum nil à litoralibus differat lapillis.

At

ἀφαίρεσιν· ὅταν δέ τις ἐπίκουρος ἀναγκαίας δεόμενος ἐταῖρος ἐκ παλαιᾶς τινὸς φιλίας ἀπὸ πολλῶν, ὀλίγα αὐτῷ προσελθὼν, σιωπὴ τὴν ἀπορίαν, καὶ ἀμαθίαν, καὶ παλινῳδίαν τῶν λόγων, πρὸς τὸ ἐναντίον. οἱ δὲ πολλοὶ περὶ φιλίας ἐπαίνους λόγους, καὶ τὸ ἀρετὴ καὶ τὸ καλὸν, ἐκ οἶδ' ὅπως ποτὲ οἴχεται πάντα ταῦτα ἀρπτάμενα, πληρόφυτα ἐς ἀληθῶς ἔπη, μάτην ὅσοις μέρα πρὸς αὐτῶν ἐν ταῖς ἀσυμβόλοις σκιαμαχήμασι· μίσει γὰρ τούτῳ φίλος ἕκαστος αὐτῶν, ἐς ὅσον ἂν μὴ ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ πρεπόμενον ἐν τῷ μέσῳ, ἢν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, λέλυται μὲν ἡ εἰρήνη, ἄσπονδα δὲ καὶ ἀκήρυκτα πάντα, καὶ τὰ βιβλία ἐξέπεσεν, καὶ ἡ ἀρετὴ πέφευγεν. οἷόν τι καὶ οἱ λυκοι πάσχουσιν. ἐπειδάν τις ὀστοῦν ἐς μέσους αὐτοὺς ἐμβάλῃ ἀναπηδήσαντες ἅπαντες ἀπάλληλοι, καὶ τὸν προσπάσαντα τὸ ὀστοῦν κλακτοῦσι. λέγεται γοῦν καὶ βασιλεύς τις Αἰγύπτιος, πιθήκους ποτὲ πυρρίχιζειν διδάξαι, καὶ τὰ θηρία

At cùm vetus quispiam amicus & familiaris auxilij indigens accedit, & paucula quædã ex multis postulat, taciturnitas & indigentia, & ruditas, & dictorũ in cõtrarium palinodia, varijq; de amicitia sermones illi, nec nõ virtus ac honestum quònam abeant, ignoro. Sunt enim B *verba hæc verè pennata, & penitùs euanescentia, quæ illi frustra in quotidiana cõuersatione, umbratili inter sese iactitãt pugna. Eousq; enim vnusquisq; eorũ amicus existit, quousq; nec de argento neq; de auro, seu de cõmodo agitur, quòd si quis obolũ tantummodo ostẽderit, cõfestim pax soluitur, ac omnia turbantur, implacatáq; reddũtur: libri excidũt, & virtus aufugit: quẽadmodum & canibus euenit, inter quos si quispiã os proiecerit, cõfestim exiliunt, ac inuicem mordent, & illi qui prior os rapuit, allatrant. Fertur Aegyptius rex quidã simias vt tripudiarent instituisse, ani-*

malíaq;

(μιμηλότατα γὰρ ὄντα τ ἀνθρωπίνων) ἐκμαθὼν τάχιστα καὶ ὀρχήσασθαι, ἀλυρχίδας ἀμπεχόμενα, καὶ πεσσωτὰ πεπαλμένα, καὶ μίχρι πολλοῦ δοκιμῶν τοῦτο θέαμα, ἄχρι δή τις θεατὴς ἀσεσθὲς ἱμάτιον ἔνδοθεν ἔχων, ἀφεὶς εἰς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι ἰδόντες, καὶ ἐκλαθόμενοι τ ὀρχίσεως, τοῦθ' ὅπερ ἦσαν, πίθηκοι ἐγένοντο· ἀντὶ πυρρίχιον, καὶ ξυστρίβων τὰ πεσσωτὰ καὶ τοῦτο ἐσθῆτα διαῤῥήγνυον, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῶν ὡρῶν πρὸς ἀλλήλους· τὸ δὲ σώταγμα τ πυρρίχης διαλύεται καὶ διαγελᾶται ὑπὸ τοῦ θεάτρου. Τοιαῦτα καὶ οὗτοι ποιοῦσι, καὶ ἔγωγε τοὺς τοιούτους μακρὰν ἀπόρουν, καὶ ἔστι πολλάκις ἐφεστὼς ἐμέμφομαι. περὶ ὑμῶν δέ, εἰ τ ὑμῖν παραπλήσιον (εἰσί γάρ, εἰσί τινες ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίαν ἀγαπῶντες, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες) μὴ οὕτω μανείην ἐγὼ, ὡς βλασφημόν ἀπεῖπεῖν τι ἢ σκαιόν· ἢ τί γὰρ ἂν ἀπεῖπεῖν ἔχοιμι; τί γὰρ ὑμῖν τοιοῦτο βιβλίον; malia (nam admodum ad res humanas imitandas sunt apta) celerrimè didicisse ve personata ac purpurata saltarent: eratq; admodum visures digna, donec spectator quispiam vrbanus nuces è sinu depromptas in medium abiceret. id simiæ videntes tripudij oblitæ, id quod erant, simiæ pro saltatoribus euaserunt, personas conterebant, vestitum discerpebant, inuicemq; pro fructibus depugnabant, ita vt pyrriches ordo dissolueretur, à theatroq; rideretur. Talia & hi perpetrant, quos ego conuiciis insectatus sum, nec vnquam redarguere & comicis morsibus impetere desinam. Verùm non ita insanio, vt in vos, seu vobis similes (sunt enim, sunt profectò nonnulli qui verè philosophiam amplectantur) blasphemiæ quid, vel sinistrum euomam, quamuis si quid haberem quod dicerem, nunquid hoc non ad vitam reducere deberet?

At ve-

τὸν δ' ἀλαζόνας ἐκείνους, καὶ θεοῖς ἐχθροὺς, ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὰρ, ὦ Πυθαγόρα καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστοτέλες, τί φατὲ πρόσηκεν ὑμῖν τοὺς τοιούτους, ἢ οἰκεῖόν τι καὶ ξυγγενὲς ἐπιδείκνυσθαι ὧν βίῳ; νὴ Δία Ἡρακλῆς, φασὶ, καὶ Πίθηκος. ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι, καὶ φιλοσοφεῖν δοκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, διὰ τοῦτο καὶ ὑμῖν ἀπάλαμοι φανοῦνται; ἀλλ' ἴσως ἄν, ἀπεθανοῦμεν γὰρ ἴσως, καὶ ἐπὶ τῆς κωμῳδίας αὐτῆς· νῦν δ' ἂν θᾶττον ἀηδόνα μιμήσαιτο, ἢ οὗτοι Φιλοσόφους. ἔρηκα τὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὁπόσα εἶχον· σὺ δ', ὦ Ἀλήθεια, μαρτύρα πρὸς αὐτούς, εἰ ἀληθῆ ὄψη. Φι. μετάσχοιμι, ὦ Παρρησιάδη, παρρωτέρω ἔτι. τί ποιοῦμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν ἐρηκέναι ἀνὴρ ἔδοξεν; Αρε. ἐγὼ μέν, ὦ Φιλοσοφία, μετασχὼν λόγου καὶ αὐτοῦ, κατὰ τῆς γῆς δυῶναι εὐχόμην, οὕτως ἀληθῆ πάντα εἶπεν. ἐγνώκεσαν

At verò vt glorioſi illi ac deo inimici odio habeantur, admodum dignũ exiſtimo. Proinde tu Pythagora & Plato, & Chryſippe, & Ariſtoteles, nunquid tales vobis congruere, vel in humanæ vitæ vſum familiare ſeu cõueniens quid oſtendiſſe dicitis? Ita per Iouem, inquiunt, Hercules & ſimia. An quia barbas nutriunt, & ſeueritatem præ ſe ferre, philoſophiam quoque exercere videntur; ideo vobis ſimiles erunt? Quinimò pertuliſſem, ſi ad ſimulationem ipſam quoque apti fuiſſent: nunc verò citiùs vultur luſciniam imitabitur, quàm illi Philoſophos. Proinde quæ pro me ipſo dicenda erant, expoſui: at tu Veritas, nunquid vera ſint teſtificare. PHIL. Nunc longiùs, ô Parrhiſiade, abſiſte. quid vobis agendum erit? quomodo vobis vir dixiſſe videtur? VIRT. Ego quidẽ, ô Philoſophia, interim cùm iſte pater, terram ſubire optabam, adeò verè omnia protulit. Sed quidem

γνώσομαι γὰρ, ἀκούσας ἑκάστου τῶν τοιούτων αὐτὰ, διαφέρομεθα μεταξὺ τοῖς λεγομένοις; τοῦτο μὲν ἐς τοῦτο, τοῦτο δ' ὁ δεῖνα ποιεῖ. ἡ ὅλως ἔδειξε τοὺς ἄνδρας ἐναργῶς· καθάπερ εἰκόνί τινι γραφῇ, τὰ πάντα παρεικότας, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτὰς ἐς τὸ ἀπειβέστατον ἐξεικάσας. ΧΙ. ΔΙΑ. ἐγὼ πάνυ ἠρυθρίασα, ὦ Ἀρετή. ὑμᾶς δὲ τί φατέ; ΑΝΑ. τί δ' ἄλλο ἢ ἀφεῖσθαι αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων, καὶ φίλον ἡμῖν, καὶ δυσχεραίνειν ἀναγιγράφεσθαι τὰ γὰρ τῶν ἰδίων ἀτυχεῖς πεπόνθαμεν, τραγῳδόν τινα τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς ἐκκινήκαμεν, ἀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφοράς. ἀθλίως γὰρ, καὶ τοῖς θεοῖς ἐχθρὸς ἐκτραγῳδεῖτο. ΔΙ. καὶ αὐτοὶ, ὦ Φιλοσοφία, πάνυ ἐπαινῶ τὸν ἄνδρα, καὶ ἀνατίθεμαι τὰ κατηγορήματα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γενναῖον ὄντα. ΦΙ. ἴσθι, ὦ Παῤῥησιάδη, ἀφίημί σε τῶν

quidem audiens vnumquemque qui talia faceret, agnoscebam, interimq; dicta alia qua in hunc, alia verò in eum qui grauia perpetraret, referebam. etenim perquàm manifestè viros tanquam pictura quadam cuncta conferens, expressit: ac non solùm corpora, sed & animas ipsas admodum exactè designauit. PHIL. Et ego quoque, ô Virtus, admodum erubui: vos verò quid dicitis? REVIVISC. Quid aliud, quàm à crimine eum absolui, inter amicos{q} & benefactores nostros ascribi debere? Planè etenim C nobis idem quod Ilienſibus euênit, qui hunc tanquam Tragœdum quempiam aduersus nos excitauimus, qui Phrygum decantaret calamitates. Carnat igitur, & dei inimicos tragicè exagitet. DIOG. Et ego quoque, ô Philosophia, admodum virũ laudo, ac cuncta quæ illi obieci execror: & quia generosus est, amicum eum facio. PHIL. Euge, ô Parrhisiades, quoniam

σι τῆς αὐτίας, καὶ ἀπάσας τῶν, καὶ τὸ λοιπὸν ἴωθι ἡμίτυρ@ ὤν. Παῤ. πρωκωύησα τἰῶ γι πρώτῳ, μᾶλλον δ' τραγικώτερον αὐτὸ ποιήσας μοι δοκῶ· σεμνότερον γὲ, ὦ μέγα σεμνὴ νίκη, τὸν ἐμὸν βίοτον καθίχοις, καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα. Αρε. ἐκοῦν δευτέρου κρατοῦν@ ἤδη καταρχώμεθα, πρώτας λαβόντες; ὡς δίκῃ ἀποχρῶσιν, ἀνθ' ὧν εἰς ἡμᾶς ἠδείκησαι. κατηγορείσθω δ' Παῤῥησιάδης ἑκάστω. Παῤ. ὀρθῶς, ὦ Αρετὴ, ἔλεξας, ὅτι σὺ πᾶσι Συλλογισμὸς, καταπέμψας εἰς τὸ ἄστυ, προκήρυττε τοὺς φιλοσόφους. Συλ. ἄκουε, σίγα· τοὺς φιλοσόφους ἥκειν εἰς Ακρόπολιν, ἀπολογησομένους ἐπὶ τῆς Αρετῆς, καὶ Φιλοσοφίας, καὶ Δίκης. Παῤ. ὁρᾷς; ὀλίγοι σωέρχονται, γνωσθέντες τὸ κήρυγμα· ἅπαξ γὲ δικαίαι τἰῶ δικαίῳ. οἱ πολλοὶ δ' αὐτῶν οὐ σχολὴν ἄγουσιν, ἀμφὶ τοὺς πλουσίους ἔχοντες.

in omnibus superior euasisti, ab accusatione te absoluimus. dehinc verò noster eris. PARRH. *Hanc primam adoraui: verùm aliud magis Tragicum opus mihi supereſſe puto: siquidem, ô valde* D *veneranda Victoria, quotidie vitam meam venerabilem reddis, nec coronare desinis.* VIRTVS. *Nunquid igitur & illos citemus, ac* E *à secundo iam ordiamur cratere? vt pœnas ob ea propter quæ in nos iniurij fuêre, expendant: Parrhisiades autem vnumquemque accusabit.* PARRH. *Rectè, ô Virtus, elocuta es. quapropter heus tu minister Syllogisme, ocyùs in vrbem deflectere, Philosophosq; vt præstò sint, citare pergas.* SYLL. *Audi, tace, philosophos vt in arcem ascendant, ac de virtute, philosophia, ac iustitia rationẽ reddant, cito.* PAR. *Vidésne? pauci citationi obedientes conueniunt: partim verò iudicium timent. ac plurimi ocioſi nõ sunt. circa diuites enim versant.*

si ve-

ἂ βέλει πάντας ἥκειν, λέ-
γε τάδε, ὦ Συλλογισμέ, λύ-
σεως. ΦΙΛ. μηδαμῶς, ἀλλὰ
σύ, ὦ Παῤῥησιάδη, τοὺς πά-
ντας καθότι δοκεῖ. Παῤ. ἐ-
γὼ τάδε χαλεπόν. ἄκουε,
σίγα· ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι
λέγουσι, καὶ ὅσοι τοῦτο
αὐτοῖς οἴονται ζῆν ὄνομα, δε-
ῦρο εἰς Ἀκρόπολιν ἐπὶ τὴν
ζημιωσίαν. δύο μνᾶς ἑκάστῳ
καθήσουσι, καὶ σησαμοῦν
πλακοῦς· ὃς δ' ἂν πώγωνα
βαθὺν ἐπιδείξηται, καὶ πολλά-
δων ἰσχάδων, οὗτός τι πρω-
τεῖον λαμβάνει. δικαιοσύνην δ' ἑκάστου
σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύ-
νην, ἢ ἐγκράτειαν μηδαμῶς·
οὐ γὰρ ἀναγκαῖα ταῦτα γε, ἢν
μὴ πρῶτα. πλὴν τὸν συλλογισμὸν
ἐξ ἁπάντων. ἐπεὶ θέμις ἄνευ
τούτων εἶναι σοφόν. λέγεται δ' ἐν
μέσοισι δύο χρυσοῦ τάλαν-
τα, τῷ δόντι, ὃς μετὰ πᾶσιν
ἐμοὶ ἔσχατος ἦν. βαδεῖ, ὡς
πλήρης μὲν ἡ ἄνοδος ὀθιζο-
μένων

si verò cunctos aduenire cupis, de ijs præconium, ô Syllogisme, pronuncia.

PHILOSOPH. *Minimè: verùm tu, Parrhisiade, ex arbitrio tuo illos conuoca.*

PARRH. *Atqui minimè hoc difficile erit. Audi, tace: quicunque se philosophos esse dicunt, & quicunque nomen hoc ad se spectare arbitrantur, ad distributionem in arcem veniant. singulis enim minæ dabuntur duæ, sesaminaque placenta. Quicunque verò barbam profundam ostenderit, ille & carycarum massam accipiet. Nemo verò seu modestiam, vel iustitiam, aut continentiam afferat: siquidem hæc si non aderint, necessaria sunt minimè. Quinque præterea syllogismos vnusquisque apportet: non enim fas absque his sapientem esse.* F *Duo denique auri talenta in medio exponentur, quibus illum donabimus:*

Qui verbis omnes possit contendere contra.

Papæ quàm refertus est impellentium multitudine ascen-

μέγων, ἐπὶ τὰς δύο μνᾶς ὡς ἄπαξ μόνον. παρὰ ἢ τὸ Πελασγικὸν ἄλλοι, καὶ κατὰ τὸ Ασκληπιεῖον ἕτεροι, καὶ περὶ τὸν Αρίονα πάγον ἔτι πλείους. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ τὸν ζῦν Ταλω τάφον. οἶδε καὶ πρὸς τὸ Ανακεῖον προθέμενοι κλίμακας, ἀνέρπουσι βομβηδὸν, νὴ Δία, καὶ βοτρυηδὸν, ἰσμοῦ δίκλω, ἵνα καὶ καθ' Ομηρον εἴπω, Αλλὰ κἀκεῖθεν ἴν μάλα πολλοὶ κἀντεῦθεν Μυρμιδόνες, ὅσσά τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ. μισὴ δὲ ἡ Ακρόπολις ἦν βραχεῖ, κλαγγηδὸν πεκαθεζόντων, καὶ παντοίου πήρα, πώγων, λοιδορία, ἀναισχυντία, βακτηρία, λιχνεία, συλλογισμὸς, φιλαργυρία. οἱ ὀλίγοι δὲ, ὁπόσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνήκοαν, ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες ὡς πλεῖστα τῶν ἄλλων καὶ κλιθάσιν ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων. τοῦτο γὰρ τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ὃ τις ἂν μέμψαιτό σου μάλιστα, τὸ μὴ δὲ ἐπιβάλ-

sus, quemadmodum ob duas tantum accelerant minas, & apud Pelasgicũ quidam, & iuxta Aesculapij templum alij, circa Arion pagum quoque multi, nonnulli & penes Tali sepulchrum. quin reliqui admotis scalis per H Geminorum ædem turmatim, vt pœnas dent, irrumpunt: & per Iouem aptum instar racematim, vt Homeri verbis vtar. sed & hinc quamplures, illinc quoque innumeri,

I Quot folia & flores nascuntur tempore verno.

Atqui breuiter, considentiũ clangore repleta est arx, ac vndique pera, barba, assentatio, impudentia, baculi, gulositas, syllogismus, auaritia. ac pauci illi quicunq; ad primum illud conuenerant præconium, latentes & ignoti reliquorum multitudini intermixti, sub aliarum formarum similitudine deliteſcũt. Est & hoc, ô Philosophia, molestissimum, & in quo te maximè quis reprehendere queat, quòd minimè

notas

ἐπιβάλλειν γνώσεσθε καὶ σημεῖον αὐτοῖς· πιθανώτεροι γὰρ οἱ γόητες οὗτοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων. Φιλ. ἴσως ζῆτει μετ' ὀλίγον, ἀπὰ ἀλλήλων ἤδη. Πλατωνικός. αὐτοὺς ἡμᾶς πρώτους καὶ ζῆν Πλατωνικὸς λαβεῖν. Πυθαγ. οὐκ, ἀπὰ ζῆν Πυθαγορικὸς ἡμᾶς· πρότερος γὰρ Πυθάγορας ἦν. Στωϊκός. λῆρεῖτε, ἀμείνους ἡμᾶς, οἱ ἀφ' ἑστῶτες. Περιπατητικός. ἡμῖν οὖν, ἀπ' ἄντικρυς ζῆς κράμασι πρῶτοι ἆρ' ἡμᾶς ἔπεμψε, οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου. Ἐπικούρειοι Ἐπικουρείοις τὰς πλακοῦντας δότε, καὶ τὰς καρύδας. περὶ δὲ τῶν μυῶν περιμένομεν, ἕως ὑσάτους ἀκριβάνειν. Ἀκα. ποῦ τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ, ὅσον τὸ ἄλλων ἰσχὺν ἐριστικώτεροι. Στω. ἐχ, ἡμῶν γε τῶν Στωϊκῶν παρόντων. Φιλ. παύσασθε φιλονεικοῦντες. ὑμᾶς δὲ οἱ Κυνικοὶ, μήτε ἀλλήλους, μήτε ζῆς ξύλοις παίετε ἐπ' ἄλλα

notas & signa illis inussisti. siquidem præstigiatores isti sæpiùs ad persuadendum verè philosophantibus sunt aptiores. PHILOS. Faulò pòst hoc fiet, verùm iam animum aduertamus. PLATO. Primos nos Platonicos ipsos accipere decet. PYTHAGORICVS. Minimè, sed nos Pythagoricos: prior enim erat Pythagoras. STOICVS. Desipitis: præstantiores nos, qui à porticu. PERIPATETICVS. Minimè quidem, verùm nos de Peripato K in rebus sumus priores. EPICVREVS. Nobis Epicureis placentas, date & caryocarum massas: de minis verò expectabimus, donec vltimi accipere debeãt. ACADEMICVS. Vbi duo sunt talenta? siquidem nos Academici ostendemus quantum simus aliis contentioſiores. STOIC. Nõ, nobis Stoicis præsentibus. PHIL. A contentionibus desistatis: vos verò Cynici ne inuicẽ impellatis, néve baculis verberetis. nam

ἅπαντα γὰρ ἴσε κεκλημένοι. καὶ νυνὶ ἔγωγε, ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ Ἀρετὴ αὐτὴ, καὶ ἡ Ἀλήθεια, διακάσομεν, τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἐσιν, ἔστε, ὅσοι μὲν ἂν ἐμμένωσι τοῖς τὰ ὑμῖν δοκοῦσι βίοις τε, εὐδαιμονήσουσιν, ἄριστοι κεκριμένοι· τοὺς γόητας δὲ, καὶ οὐδὲν ὑμῖν προσήκοντας, κακοὺς κακῶς ἐπιτρίψομεν, ὡς μὴ ἀντιποιῶνται τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς, ἀλαζόνες ὄντες. τί τοῦτο; φεύγετε; μὰ Δία, κατὰ τῶν γε κρεμνῶν οἱ πολλοὶ ἀπόμφοι; κυνὶ δ' οὐ ἡ Ἀκρόπολις, πλὴν ὀλίγων τέτων ὅσοι μεμφάνασιν, οὐ φοβηθέντες πλὴν καίσιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλεσθαι πλὴν πήραν ὦ Κυνίσκε καὶ ἀπόῤῥιψον ἐν τῇ τροπῇ, φέρε ἴδω τί καὶ ἔχει, ἔνδον θέρμος, ἢ βιβλίον, ἢ ἄρτος τῶν αὐτοπυρετῶν; Παῤ. οὐκ, ἀλλὰ χρυσίον τοτὶ καὶ μύρον, καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν, καὶ κάτοπτρον, καὶ λύβης. Φι. εὖγε, ὦ γενναῖε. τοιαῦτα δεῖ τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως, καὶ μετὰ

propter alia vocati eſtis. Ego enim Philoſophia nunc vnà cum Virtute & Veritate dijudicabimus, quinam ſint, qui verè philoſophentur: inde qui noſtris inſtitutis viuere inuenientur, felices erunt, & optimi eſſe iudicabuntur. At ſubdolos illos, nihilq; ad nos ſpectantes, malos malè perdemus, ne dum ſibijpſis contraria committunt, arrogantia tamen efferantur. Verùm quid hoc eſt? fugitisne? Ita per Iouem. multi per confragoſa deſiliunt, adeò vt penitùs euacuata ſit arx, præter paucos illos, qui iudicium haud formidantes remanſêre. Vos verò miniſtri peram, quam Cyniculus fugiendo abiecit, tollatis. Sed quid in illa latet? num quid lupini, ſeu libri, vel panes toſti? PARR. Minimè, ſed aurum hoc & vnguentum ac Lculter ſacrificulus, ſpeculum quoq;, & tali. PHIL. Euge, ô generoſe, hæc tibi exercitij erant viatica? cum illiſq;

μετὰ τούτων ἀξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοὺς ἄλλους παιδαγωγεῖν. ΠΑΡΡ. Ἡμῖν μὲν οὗτοι. καὶ σὺ ὑμᾶς σκοπεῖν. ὅπως τινὰ τρόπον ἀγνοούμενα ταῦτα γνωσθείη, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνοντες. οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ τοῦ ἑτέρου βίου. σὺ δέ, ὦ Ἀλήθεια, ἐξέτασον· ὑπὲρ σοῦ γὰρ τοῦτο γίνοιτ' ἄν, ὡς μὴ ἐπικρατῇ τὸ ψεῦδος, μηδὲ ὑπὸ τῆς ἀγνοίας λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων, ἐν τοῖς χρησταῖς μιγνύμενοι. ΑΛΗ. ἐπ' αὐτῷ, εἰ δοκεῖ, Παῤῥησιάδῃ ποιησόμεθα τὸ τοιοῦτον, ὃς καὶ χρηστὸς ὤφθαι καὶ φίλος ἡμῖν, καὶ σὺ, ὦ Φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβοῦσα μεθ' αὑτοῦ τὸν Ἔλεγχον, ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν. ἔπειτα ἂν μὲν εὕρῃ γνήσιον ὡς ἀληθῶς Φιλοσοφίας, στεφανοῦσθαι τε ὑπ' αὐτῆς στέφανῳ, καὶ εἰς τὸ πρυτανεῖον καλεῖσθαι. ἂν δέ τινι (οἷοι πολλοί εἰσι) καταράσθαι ἀνδρὶ ψευδεῖ Φιλοσο-

illisq; omnibus conuiciari, ac alios docere audebas? PARRH. Nobis itaque illi tales. Cæterùm vos considerare decet, quo pacto error hic tollatur, ac homines agnosci queant, quinam ex illis boni, & qui rursus alterius vitæ existant. Tu verò, ô Veritas, inquire: tua enim interest, ne tibi mendacium prævaleat, néve propter errorem virī mali bonis intermixti deliteant. VERITAS. Hac in re ex Parrhisiadis arbitrio, quoniam probus, ac nobis benevolus esse videtur, téque Philosophia præcipuè admiratur, ita agemus. secum Elenchum assumat: & omnes qui se philosophari profitentur, conveniat, ac quemcunque inuenerit legitimum, & veræ Philosophiæ alumnum, illum corona coronet oleagina, & in Prytaneum convocet. Si verò alicui (quemadmodū multi sunt) viro execrando ac Philoso-

φίας ἐντύχῃ τὸ τριβώνιον περιεσπάσας, ἀφαιρεῖτω τὸν πώγωνα ἐν χρῷ πάνυ πρόχειρον εἰκῇ μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ ζῦ μετώπου σίγμα ἐπιβαλλέτω, ἢ ἐγκαυσάτω διατὸ μισόφρυον, ὁ δὲ τύπος ζῦ διαυτῆς ἔσω, ἀλώπηξ, ἢ πίθηκος. Φιλ. οὐχί, ὦ Ἀλήθεια. ὁ δ' Ἔλεγχος, ὦ Παῤῥησιάδη, ζοῖός δὲ ἔσω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον ἔναι λέγεται, ὃ μὰ Δία, ὡς διὰ πάνους ἀντιβλέπειν ζῷ φωτί, καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι. ἀλλὰ πρὸς θὰς χρυσίον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονλὰν, ὃν μὲν ἂν αὐτῶν ἴδῃς ὑπεροράντα, καὶ μηδαμῶς ἐλκόμενον πρὸς τλὰν ὄψιν, οὗτος ἔσω ὁ ζῷ θαλῷ σεμνός. ὃν δ' ἂν ἀτενῆς ἀναβλέποντα, καὶ τλὰν χεῖρα ὀρέγοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ ἑαυτέειον ζοῦτον, ἀκρεάραντα πρότερον τὸν πώγωνα. Παῤῥ. ὡς ἔδοξε, ἴσα ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. καὶ ὅσα αὐτίκα μάλα ζὺς πολλὰς αὐτῶν ἀλωπεκίας, ἢ πιθηκοφόρους, ὀλίγους δὲ ἐστεφανω-

phiæ hypocritæ, obuiam factus fuerit, attritam dilaceret vestem, barbamque. M Tragica abradat nouacula, frontique stigmata imprimat, vel intermedia. N inurat supercilia: sit verò deustionis figura, vulpes, vel simia. PHILOS. Euge, Veritas, siquidem Elenchus, ô Parrhisiade, talis erit, quales & aquilarum pulli, contra Solem esse feruntur, non per Iouem, tamen vt ij quoque luminis splendore probentur, ac æstimentur: verùm coram illis aurum, gloriam ac voluptatem exponas: & quemcunque videris ea negligere, ac minimè eorum aspectu moueri, is erit, qui oleagina coronetur. quem verò fixè intuentem, manumque ad aurum protendentem videbis, hunc vt inuratur abducas, abrasa tamen prius barba. PARRH. Hæc, ô Philosophia, vt censes erunt, ac confestim perquàm multos eorum simia, vel vulpecula notatos, videbis, paucos verò coronatos.

μείονος. ἀ βούλεσθε μέντοι καὶ σαῦθα ἀνάξω τινὰς ὑμῖν, καὶ Δί' ὅλων. Φιλ. πῶς λέγεις; ἀνάξεις τοὺς φυγόντας; Παῤῥ. καὶ μάλα, ἐὰν ἱερεύς μοι ἐθέλῃ πρὸς ὀλίγον χρῆσαι τῷ ὁρμίαν ἐκείνῳ, καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπερ ὁ Ἀλιεὺς ἀνέθηκεν, ὁ ἐκ Παραλίου. Ἱερ. ἰδοὺ δὴ λάβε καὶ τὸν κάλαμόν γε ἅμα, ἵνα πάντ' ἔχοις. Παῤῥ. ἀκούω, ὦ ἱερέα, καὶ ἰσχάδας μοί τινας δὸς ἀνύσας, καὶ ὀλίγον τοῦ χρυσίου. Ἱερ. λάμβανε. Φιλ. τί πράττειν ἀνὴρ διανοεῖται; Ἱερ. δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι καὶ χρυσίῳ, καθιζόμενος ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ τείχους, καθήκειν εἰς τὴν πόλιν. Φιλ. τί ταῦτα, ὦ Παῤῥησιάδη, ποιεῖς; ἢ τοὺς λίθους ἁλιεύσειν διανοεῖ ἐκ τοῦ Πελασγικοῦ; Παῤῥ. σιώπα, ὦ Φιλοσοφία, καὶ τὴν ἄγραν παρεῖναι. σὺ δὲ Πόσειδον ἀγρεῦ, καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη πολλοὺς ἡμῖν ἀνάπεμπε τῶν ἰχθύων. ἀτὰρ ὁρῶ τινα λάβρακα ὑπερμεγέθη, μᾶλλον δὲ χρύσοφρυν.

tos. quinimò, si placuerit, nonnullos per Iouem vobis huc reduxero. PHILOS. Quid ais? nunquid fugientes reduces? PARRH. Et maximè, si sacerdos parumper O funiculum hunc & hamum, quos ex Piræo piscator sacrauit, mihi commodare voluerit. SACER. En accipe, pariter & calamum, vt cuncta habeas. PARRH. Nunquid, ô sacerdos, & carycas aliquas mihi suppeditabis, ac auri pauxillum? SACERD. Accipe. PHILOS. Quidnam vir hic facere intendit? PARRH. Hamum placenta & auro inescare, in summitatéque muri considens, in vrbem demittere. PHILO. Quid agis, ô Parrhisiade? nunquid ex Pelagisco lapides piscari decreuisti? PARRH Tace, ô Philosophia, ac prædã expecta. Tu verò, Neptune venator, ac optima Amphitrite, varios nobis mittito pisces. Verùm & lupum quendam maximum cerno, quin potiùs au-

ϛοφριω. Ελ. ὐκ. ἀπὰ γαλιός ὄν, προσίρχιται δὶ τῷ ἀγκίστρῳ λιχνεύων. ὁσφρᾶται τοῦ χρυσίου, πλησίον ἤδη ἐστίν. ἔψαυσεν. ἥλωκεν. ἀναστάσωμεν. Παρ. καὶ σὺ, ὦ Ελιγχε, νῦν ξυνεπιλαβοῦ τῆς ὁρμιᾶς. ἄνω ἕλκει. φέρε ἴδω τίς ἔ, ὦ βέλτιστε, ἰχθύων ἄνων οὗτός γε. Ηράκλεις τῶν ὀδόντων. τί ἦν το, ὦ γενναιότατε, ἥλωκας, λιχνεύων περὶ τὰς πίτρας, ἵνα πᾶσαν ἅρπασας ἀποδεδυκώς; ἀπὰ νῦν ἴσος φανερὸς ἅπασιν, ἐκ τῶν βραγχίων ἀπηρτημένος. ἐξελωμεν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τοτί. λινοῦν δὲ τὸ ἄγκιστρον, ἀλλ' ἰσχὰς ἤδη προσίχηται καὶ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ; Διογ. μὰ Δία ἐξημισάτω, ὡς δὴ καὶ ἐπ' ἄκρους ἀνιάσομεν. Παρ. εὖ ἔχει, τί φῂς, ὦ Διόγνητε; οἶσθα ζῶντον, ὃς τίς ἐστιν ἢ πρόσηκεν σοὶ τί ἀνήρ; Διογ. ἴσθ' ἀκριβῶς. Παρ. τί οὖν; πόσου ἄξιον αὐτὸν καὶ φάναι; ἐγὼ μὲν γὰρ ἀνὶ ὀβολῶν πρόσθεν αὐτὸν ἐτιμησάμην.

ratam. LIBERT. Minimè, sed felis est. hians enim ad hamum natare videtur. aurum subolet, propè iam adest. tetigit. captus est. attrahamus. PARRH. Et tu, ô Elenche, pariter nunc funiculum apprehende. attractus est. Age, ô optime, inspiciamus quisnam piscis existat. hiat iste. Hercules, qualésnam dentes: quid hoc rei est? Nunquid, ô generose, circa petras liguriendo discurrens, captus es? Vbi prædari sperabas, ibi tu præda facta es: at nunc omnibus à branchijs appensus manifestus eris. Extrahamus illecebras huic, & hamum. vacuus en hamus. placenta iam cum auro in ventre descendit. DIOG. At per Iouem euomuit: quapropter & alios inescemus. PAR. Benè habet. quid ais, ô Diogenes? tu hunc quisnam fiet nostinum ad te attinet? DIOG. Minimé. PAR. Proinde quo precio dignum hunc asserere oportet? ego etenim paulò antè duobus obolis eum appreciaueram.

μισάμιλλο. Διο. πολὺ λέγεις, ἄβρωτός γε γάρ ἐστι, καὶ ἀδύνατος καὶ σκληρὸς καὶ ἄτιμος. ἄφες αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς ἀπὸ τῆς πέτρας. σὺ δὲ ἄλλον ἀνάσπασον, καθὰς τὸ ἄγκιστρον. ἐκεῖνο μέν τοι ὅρα, ὦ Παρρησιάδη, μὴ καμπτόμενός σοι ὁ κάλαμος ἀποκλασθῇ. Παρ. θάρρει, ὦ Διόγενες, λεπτοί εἰσι, καὶ τῶν ἀφύων ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀφυέστατοί γε· ἀνάσπα ὁμως. Παρ. ἰδού. τίς ἄλλος οὗτος ὁ πλατύς, ὥσπερ ἡμίτομος ἰχθὺς προσέρχεται; ψῆτά τις κεχηνὼς ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον. κατέπιεν. ἔχεται. ἀνασπάσθω. τίς ἐστίν; ὁ Πλάτωνικὸς ἄνευ λόγων. Πλ. καὶ σύ, ὦ κατάρατε, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον. Παρ. τί φῂς, ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλά. ἀπὸ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὗτος. Διο. ἐπ' ἄλλον καθείσθω. Παρ. καὶ μὴν ὁρῶ τινὰ πάχαλον προσιόντα, ὡς ἄν ἐν βυθῷ δόξαι ποικίλον τὴν χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τῷ

ciaueram. DIOG. *Nimium dicis: mollis enim est, & turpis, & morosus, & iners. verso capite hunc tu à petra præcipitato, & alium demisso hamo attrahe. Atqui videsis, ô Parrhisiade, ne tibi calamus inflexus abrumpatur.* PARRH. *Cõfide, ô Diogenes, tenues sunt, & Aphyis leuiores.* DIOG. *Et per Iouem leuissimi quoque. subinde tamẽ extrahe.* PARR. *En, quisnam alius hic latus tanquam semisectus piscis accedit?* T *Pfetta quædam in hamum impegit. deglutiuit. capta est.* DIOG. *Attrahatur. quis'nam est?* PARRH. *Platonicum se asserit.* PLAT. *Et tu execrande, ad aurum accedis?* PARR. *Quid ais, ô Plato? quid cum illo agamus?* PLAT. *Ab hac eadem petra & ille.* DIOG. *Ad alium capiendum consideas.* PARR. *Proinde perquàm bellulum quendam accedere video (veluti in profundo apparet colore vario, ac vittas*

τὸ νότου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς, ὦ Ἐλεγχε; ὁ τὸν Ἀριστοτέλη πεποιήμενος, οὗτός ἐστιν. ἦλθεν, εἶτα πάλιν ἀπενίξατο, περισκόπτ ἀκριβῶς, αὖθις ἐπανῆλθεν. ἔχαστον. ἔληφεν· ἀνιμῶμαι. Ἀρ. μὴ ἀνήρ μοι περὶ αὐτοῦ, ὦ Παρρησιάδη· ἀγνοῶ γὰρ ὅστις ἐστίν. Παρ. οὐκοῦν καὶ ἔτι Ἀριστοτέλη κατὰ τοὺς πέτρους; Διο. ἀλλ' ἰδοὺ πολλούς που τοὺς ἰχθῦς ὁρῶ, κατὰ ταυτὸν ὁμόχροας, ἀκανθώδεις, καὶ τῷ ἐπιφάνειαν ἐκτετραχυσμένους, ἰχθῦν δυσαλιπλοτέρους. ἦπου σαγήνης ἐπ' αὐτοὺς δεήσει; ἀλλ' οὐ πάρεστιν. ἱκανὸν, ἂν μόνον ἕνα τινὰ ἐκ τῆς ἀγέλης ἀνασπάσωμεν. ἄξια δ' ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον δηλαδὴ, ὃς αὐτῶν θρασύτατός ἐστιν. Ἐλ. λάβωμεν, εἰ δοκεῖ, σὺ δὲ προσέχετε τὴν ὁρμιάν, ὡς μὴ ἀκροῖς τοῖς ὀδοῦσι, καταπιὼν τὸ χρυσίον. Παρ. καθῆκα· σὺ δέ, ὦ Πόσειδον, ἐπίτεινε τῷ ἀγκίστρῳ. βαβαὶ, μάχονται περὶ τοῦ δελέατος.

quasdam aureas in humeris habentem. cernisne, ô Elenche? Aristotelem hic refert. accessit. Atqui rursus abijt. diligenter arbitratur. iterum redit. degustauit. captus est. extrahatur. num hic tibi Aristoteles cognitus est? ARISTOT. Ne me, ô Parrhisiade, de ipso interroga. nam quis sit ignoro. PARRH. Nunquid igitur & hunc, ô Aristoteles, per petras? ARISTO. Et maximé. DIOG. Sed ecce multos hîc conspicio pisces paricolores, spinosos, in superficie asperiores, Vechinis magis aculeatos. verriculo aliquo opus esset, verùm non adest. satis erit, si vnum ex grege tantùm extrahamus, atqui ad hamum accessit, qui ipsorum est ferocissimus. ELENCHVS. Conside, si videtur, ac priùs funiculum longè ferro circunda, ne dentibus abrodant, & aurum deglutiãt. PARRH. Desedi. at, tu Neptune, capturam secunda. Papæ: pro illecebris depu-

διπλάσιον· καὶ οἱ μὲν ξανάμα πομποὶ περιφέρουσι τὸν ἰσχάδα, οἱ δὲ σοφώτις ἔχονται τοῦ χρυσίου. εὖ ἔχει, περιπάρητις μάλα καρτερός. φέρ' ἴδω τίν' ἐπώνυμον σεαυτὸν ἔναι λέγεις, καί τοι γελοῖός τι εἰμι, ἀναγκάζων ἰχθὺν λαλεῖν· ἄφωνοι γὰρ αὐτοί. ἀλλὰ σὺ, ὦ Ἔλεγχε, εἰπὲ ὅν τινα ἔχει διδάσκαλον αὐτοῦ. Ελ. Χρύσιππον τουτονί. Παῤ. μανθάνω, διότι χρυσίον, οἶμαι, σοὶ τὸ ὄνομα. σὺ δ' οὖν Χρύσιππε πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς εἰπὲ, οἷόν τοὺς ἄνδρας, ἢ τοιαῦτα παρέχεις αὐτοὺς ποιεῖν; Χρ. νὴ Δία ὑβριστικὰ ἐρωτᾷς, ὦ Παῤῥησιάδη, πρόσκαιρ τι ἡμῖν ὑπολαμβάνων τοιούτους ὄντας. Παῤ. εὖγε, ὦ Χρύσιππε, γενναῖός ἔ, ὅτω γοῦν καὶ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλὴν μετὰ τ' ἄκρων, ἐπὰν καὶ ἀκανθώδης ἐσί καὶ λίθος, μὴ διαπαρῇ τις τὸν λαιμὸν, ἐθίων. Φι. ἅλις, ὦ Παῤῥησιάδης, τ' ἄγρας, μὴ καί τις σοι, οἷον πομποί εἰσιν, οἴχηται ἀποσπάσας

depugnant. partim congregati carycas circumrodunt, alij verò deuorantes, ab auro detinentur. Bene habet, adhæsit quidam admodum robustus. Age dic, cuius tu cognomen refers? Atqui ridiculus sum, piscem loq cogens: muti siquidem sunt. cæterum, tu Elenche, dic, quemnam hic magistrũ habet? ELENCH. Chrysippum hunc. PARRH. Intelligo, quoniam aurum, vt arbitror, nomini conuenire videtur. At, tu Chrysippe, per Mineruam refer, nostine viros? vel talia ipsos facere doces? CHRYS. Contumeliosè per Ioue, ô Parrhisiade, interrogas, qui nobis quicquã cũ ijs qui tales existant, conuenire suspicaris. PARR. Euge generosus es, ô Chrysippe: igitur & iste cum alijs in caput præcipitetur, quoniam spinosus est, ac timendum ne si à quopiam comestus fuerit, guttur offendat. PHILOS. Satis, ô Parrhisiade, piscatus, ne quis (veluti multi solent) abrupto

σπάσας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον, ἔτά σε ἀφτίσαι τῆ ἱερείᾳ δήσει. ὥστε ἡμᾶς μὴ ἀπίωμεν περιπατήσοσαι· καιρὸς δὲ καὶ ὑμᾶς ἀπιέναι, ὅθεν ἥκετε, μὴ καὶ ὑπερήμεροι γενήσεσθαι τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ καὶ ὁ Ελεγχε, ὦ Παῤῥησιάδη, κύκλῳ ἐπὶ πάντας αὐτὸς ἰόντε τῶν ἢ στεφανοῦτε, ἢ ἐγκαλακαλεῖτε, ὡς ἔφην. Παῤ. ἴσα ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. χαίρετε, ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμεῖς δὲ κατίωμεν, ὦ Ελεγχε, καὶ τελῶμεν τὰ παρηγγελμένα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπιέναι δέοντα; μῶν ἐς τὸν Ακαδημίαν ἢ ἐς τὸν Στοάν; ἀρ' ἐκ τοῦ Λυκείου ποιησώμεθα τὸν ἀρχὴν, οὐδὲν διοίσει τοῦτο. πλὴν οἶδα ἐγὼ, ὡς ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δὲ τῶν καυστείων δεησόμεθα.

pto auro & hamo aufugiat, indeq; ſacerdoti abs te repetere ſit neceſſe. Proinde nos ad deambulationem pergamus. Tempus quoq; inſtat vt & vos eò vnde veniſtis, reuertatis, ne vltra præſcriptũ tempus moram ducere videamini. Tu verò, Parrhiaſiade, & Elẽche, per gyrum ad cunctos accedatis, & quemadmodum iuſsi, illos aut coronate, aut inurite. PARRH. Fient hæc, ô Philoſophia. Valete virorum optimi: nos verò, ô Elenche, proficiſcamur, ac iuſſa exequamur. Verùm quò primùm pergere neceſſum erit? nunquid in Academiam, vel Stoam? Ab Lyceo exordium faciamus: nil hoc refert. Attamen hoc noui, quocunque gentium perueniemus, paucis equidem coronis, multis verò indigebimus cauterijs.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HAbet hic dialogus, captiui titulum apud Eraſmum in adagio: In planiciem equum. In eo introducuntur Philoſophi in Lucianum, quòd is & ipſos & Philoſophiam ſcriptis ſuis inſectatus eſſe videretur.

a PERA Vt reddat opem.] *Alludit ad hunc Homericum versum, Iliad. 16:*

ὡς φρήτη φρήτησιν ἀρήγῃ, φῦλα κὴ φύλοις.

Ferebant autem peram & baculum aliquando philosophi, sed in primis Cynici. In Graeco pro ἀρήγῃ sunt qui legunt ἀρήξῃ.

b Este cati.] *Homerus Iliad. ζ:*

— μιήσασθε δὲ τοῦδε καὶ ἀλλήλοισιν ἀλκῆς.

c Aetnę Crateras.] *In quos praecipitem se dedisse memorat Empedocles.* *d* Me viuum.] *Homerus Iliad. ζ:*

ζώει χρὴ Ἀτρεΐδη ἔτι, σὺ δ' ἄξια δίξαι ἄποινα, &c.

Lucianus è suo μὴ δὴ φιλίκοι σαφοίπης addidit. *e* Eurytus.] *Eurytus artem iaculandi sagittis, ab Apolline accepit, à quo deinde Hercules didicit.* *f* Hoc illud est.] *Scilicet, quod dici solet.* *g* Equum in campum.] *Hîc παροιμιάζειν, aut quid simile eleganter subauditur. In campum, id est, planiciem videlicet hominem rhetoricum significans, & in agendis causis exercitatum. Haec vsi sunt Plato in Theaeteto, & Synesius in epistola quadam.* *h* Aquae omnino compos non fuerit.] *Oratores ad aquae mensuram perorabant. Et idem Lucian. in Solaecista.* *i* In Ceramico.] *Ceramicus locus Athenis, vbi qui in bello ceciderant, sepeliebantur, autore Suida. A varietate verò picturarum Poecilus porticus dictus est: nam ibi bella, quae Athenienses aduersus hostes gesserant, depicta erant. meminit Pausanias & Lucianus in Scytha: item in Meretricio Melissa & Bachilis.* *k* Ad Arium abeamus pagū.] *Arium pagum, pro Areopagum vnico verbo, locus est Athenis, vbi Orestes causam dixit, & vbi quae ad Rempub. spectabant, seueriſsimè administrabantur. Sic dictus, teste Pausania in Atticis, quòd eò primò vocatus sit Mars (quem Graeci Arem vocant) in ius, eò quòd Alirhothoum interfecerat. Ἄρειος propterea quòd caedes ibi iudicarentur, vt ait Suidas:* πάγος ὅτι ἐν τῷ πάγῳ ἐστί.

l Parrhisiades.] παῤῥησιάσης dicitur, *qui liberè loquitur. vnde Democharis ob nimiam & procacem linguam Parrhesiastes dictus est. Is Demosthenis ex sorore nepos, missus ab Atheniensibus cum aliis ad Philippum regem legatus, expositis mandatis, petenti regi, quid gratum Atheniensibus facere posset: respondit procaciter: Suspende te. indignantibus ob eam rem ceteris,*

teris, rex dimisit incolumem, vos (inquiens) rogate ab Atheniẽsibus, quos censeant superiores, qui talia dicunt, an qui audiunt patienter. Seneca lib. 3. de Ira. m Tuum adijce calculũ.] *Hæc ad fabulam de iudicio Orestis spectant, in quo ei Minerua auxilium tulit, ac suo illum suffragio liberauit.* n Tua, ô Plato, excellens prudentia.] *De Platone quis & quantus fuerit, & quid scripserit, vide Diogenem Laërtium in Platonis vita.* o Vt magnus Iupiter.] *Lucianus Platonem subsannat, cuius in Phædro verba hæc sunt: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς ἐλαύνων.* p Satius enim lingua, quàm ligno rem agere.] *Omnia priùs consilio quàm armis experiri decet.* q Vulgus siquidem.] *Vulgi & multitudinis natura. In Græco syntheſis numeri: vulgus enim non tam prudentia, ad iudicandum ducitur, quàm animi quodam impetu & furore rapi solet. Nec mirum cùm delectu careat, si etiam absq; discrimine sententiam ferat. Quo pacto enim rectè iudicari posset? vbi stoliditas prudentiam, temeritas rationem, consilium animi superat impotentia: vnde & diuus Plato rectè censebat, quicquid vulgo placeret, vel solum ideo suspicione dignũ esse, etiam si virtutis specimen quoddam præ se ferre videretur.* r Aristophanes & Eupolis.] *De ijs priscæ comediæ scriptoribus, sic Horatius 1. Serm. Sat. 4:*

Eupolis atq; Cratinus Aristophanesq; poëtæ,
Atque alij, quorum comœdia prisca virorum est,
Si quis erat dignus describi, quòd malus aut fur,
Quòd mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui,
Famosus, multa cum libertate notabant, *&c. fuerunt summa ingenij dexteritate, & libertate, qua etiam principes lacessiuerunt dignum philosophis ingenium, nisi in philosophiæ parentem Socratem stylum impiè exercuissem, Aristoph. meminit Cic. 2. de leg. cùm ait: Nouos verò deos, & in ijs colendis nocturnas peruigilationes, sic Aristophanes facetissimus poëta veteris comœdiæ vexat, vt apud eum Sibazius, & quidam alij dij de peregrinis iudicati, è ciuitate eijciantur. Eupolis floruit 88. Olympiade, principe Apollodoro, vt Eusebius obseruauit. Huius meminit Cic. in Bruto, ac Quintil. de prisca comœdia agens. Baptas eiusdem fabula à nostro Luciano celebratur.* s Menippe.]

pe.] *Consule in eius vita Laërtium.* t Infunde respondsuro.] *Verte horologium.* u Herculem ageret.] *Herculem saltantem & Cerberum ab inferis extrahentem meminit Hesychius.* x Cumanum illum asinum.] *Refertur hic apologus & in fugitiuis, sed strictiùs: Planeq; ita mecum agunt, quemadmodum Aesopus Cumanum illum asinum fecisse refert, qui cùm leoninam induisset pellem, & asperè derudiisset, se quoque leonem esse videri cupiebat, & erant fortassis nonnulli qui ei crederent.* y Cumenses.] *Cumanos autem hîc appellat, non qui sunt in Italia, sed qui sunt in Aeolide supra Lesbum. Nam & Lesbij & Cumani notati sunt stoliditatis, vt indicat Stephanus.* z Coinquinatè viuebat.] *Et propter eos qui improbè viuerent, malè de vobis (philosophia & veris philosophis) existimabant. Sic propter malè viuentes doctrina sana malè audit.* A Caniculis iracundiores.] *De improbis philosophis ac monachis per comparationem aliquot prouerbia congerit ab animantibus sumpta.* B Verba pennata.] *Imitatur Homerum qui dicit: ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.* C Nobis idem quod Ilienſibus.] *Ilienſis tragœdos conducens, dicitur vbi quis vltrò prouocat quempiam, vnde sua audiat probra, veluti si Troiani accersant histrionem, qui ipsis calamitates, quas semel pertulêre, denuò quasi renouet. Idem in Pseudologista. Postquam enim iuxta prouerbium, Ilienſis cùm sis, tragœdos conduxisti.* D Veneranda victoria.] *ὦ μέγα σεμνὴ νίκη. Hoc in fine quarundam tragœdiarum videre licet.* E A secundo crater?] *Aut à compotitoribus translatum, aut ad clepsydram reijciendum.* F Duo denique auri talenta.] *Homerus Iliad. σ:*

Κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέγῃσι δύο χρυσοῖο τάλαντα
τῷ δόμῳ, ὃς μετὰ τοῖσι δίκλιν ἰθυντατα εἰπῇ.

G Apud Pelasgicum circa Arion.] *Loca Athenis iuxta arcem.* H Geminor. ædem.] *Pollucis & Castoris templum intelligit.* I Quot folia.] *Vide Homer. Iliad. β.* K In rebus.] *χρήμασι quæ inter bona annumerant Peripatetici.* L Culter sacrificulus.] *μαχαιρίδιον πυθικὸν, Delphicũ gladiũ.* M Tragica nouacula radebat.] *ὁ χρώς, ὁ χρῶτος:*

ad

ad viuũ, ad cutẽ. N Inurat ſupercilia.] *Alludit ad veterũ morem, qui fugitiuorũ frontibus ſtigmata inurebant.* O Funiculum & hamum.] *Inſtrumenta piſcatoria. ἐρμεὰ funiculus piſcatorius ex ſetis equinis contextus: Theocritus in Piſcatoribus vſus eſt.* P Ex Pelaſgico.] *Pelaſgicum locus fuit Athenis iuxta arcem, vt iam diximus.* Q Lupum.] *Lupus marinus. Meminit Ariſtot. & Plin.* R Felis.] *Galeus. Gaza muſtellam interpretatur. Eſt piſcis rapax.* S Aphyis leuiores.] *Aphyæ piſciculi quos parit limus, vermiculorum inſtar ſcaturientes, meminit Aelianus. Plinius verò aquas à Latinis apellari dicit, quòd ex aqua & pluuia procreentur.* T Pſetta.] *Piſcis latus. Meminit Ariſtot. & Suidas.* V Echinis.] *Echinus, Latinè Erinaceus, ſpinis aculeatis.*

PRO EO QVOD INTER SALVtandum verbo lapſus fuerat.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΠΛΑΙΣΜΑΤΟΣ.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

REſpondet hac apologia pro errato quod inter ſalutandum ipſi exciderat, cùm mane & in prima ſalutatione quando *χαῖρε, hoc eſt*, aue ſeu ſalue dicẽdum fuerat, ipſe *ὑγίαινε, hoc eſt*, vale dixiſſet. Orationis ſtatus eſt iuridicialis aſſumptitius. Fatetur enim & ipſe peccaſſe ſe, quia ordinem inuerterit, & quod poſtremum dici conueniebat, à principio vſurpârit: ſed tamen culpam hanc mitigat atque eleuat, primùm vſu ac poteſtate ipſorum verborum, oſtendens *τὸ χαίρειν* non in principijs tantùm à veteribus, ſed etiã fine atq; diſceſſu vſurpatũ fuiſſe, *ὑγιαίνειν* autem vtroq; loco frequenter à multis, à quibuſdam etiam in principio ſemper poſitũ fuiſſe: deinde & efficaciorem atque auſpicatiorem vim ac ſignificationem habere: idq; probat multis & poëtarum & aliorum teſtimonijs, adductis item hiſtoriarum exemplis, vbi vel eodem errore *ὑγιαίνειν* pro

pro χαίρειν positũ fuisset, vel aliàs vsurpatum, cõmodum aliquod vtentibus attulisset. Post hæc ordinis inuersioni opponit euentum erroris, quòd tale verbum pro alio dixerit, cuius vis seu potestas, *hoc est*, valere seu sanum esse, cuius tempori non matutino tantùm conueniat, & quòd hæc salutatio cæteris potior atque efficacior sit. Denique & principes hoc idem primum atque præcipuum suis mandant, vt salutis seu valetudinis curam gerant: & priuati quoque in resalutando saluos esse iubeant. Hinc & causam erroris siue euentus huius in deum aliquẽ transfert. Animi autem consternationem, quæ causam errori dederit, à consueto & obiecto seu casu defendit. Deinde & voluntatem principis pro se interpretatur, ficta conformatione, idq; argumento à consequentibus & exemplo ducto. Ad finem ficta alia ac noua obiectione, orationem in votum seu precationem desinit. Exordium à loco cõmuni sumitur. Verbum χαίρειν vbiquè saluere exposuimus, propter commodum versionis: quanquam non ignorem à Martiale atque alijs frequentiùs per Auere reddi, quando salutantis est. Nam alioqui & gaudere significat, interdum & valere, vt infrà, cùm discedentium mutuò est: vt & τὸ ὑγιαίνειν, quod nos vbique valere vertimus, & saluum siue sanum esse interim significat, ad quas significationes infrà in Græcis testimonijs quæ citantur, crebræ alluſiones fiunt, præsertim cùm à principio ponitur.

Αλιπὸν μὲν, ἄνθρωπον ὄντα δαίμονός τινος ἐπήρειαν ἀφυγεῖν· πολὺ δὲ χαλεπώτερον, ἀπολογίαν εὑρεῖν παραλόγου ἢ δαιμονίου πλάσματος.

Difficile [a] *sanè est, homo cùm sis, alicui* [b] *Dei impulsionẽ ac vim euitare. Multò autem difficilius, defensionẽ inuenire errati eius, quo qs præter rationem, & ceu numine quodam impellente lapsus est.*

ἅπερ ἀμφότερα νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν, ὃς ἀφικόμενος παρὰ σὲ, ὡς προσεῖπον τὸ ἑωθινὸν δεῦρο τῷ σωκράτει ταύτῳ φωνὴν ἀφεῖναι καὶ χαίρειν κελεύσαντα, ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμενός, ὑγιαίνειν σε ἄξιον, οὐκ ἔφθεγμαι μὲν κακὸν τοῦτο, οὐκ ἐν καιρῷ δέ, ὡς ὁ καλὰ τῷ ἑω. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ οὐδὲν ἰδίωμα καὶ ἀρνοβείων καὶ παυδίου λῶν ἀπ' ἀποδείας οἱ παρόντες ἦ, οἱ δὲ παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκὸς, οἱ δὲ λυρᾶν ὑφ' ἡλικίας, οἱ δὲ χθιζινῆς πραπάλης ἀνάμεσον ἔτι ὄντα μὲ ἔφασαν, οὐ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ ἐπιδεῶς λέγεσθαι τὸ γεγονός. ὁ δ' ὅσον ἄκρος ὢν μειρακίσκος ἔτι ἐπισκηνέμενος ἐγλώττισε τῷ διαμαρτίαν. ἐδόκουν οὖν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγγράψαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιῶμαι ἐπὶ τῷ πλάσματι, μηδ' ἀφόρητον ἡγοίμην ἁμάρτημα τὸ σφαλῆναι τοιούτου ἀνδρὸς τοῦτον ἀποφάναι καλῶς ἔχοντος, ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων.

quod vtrunq; mihi nunc accidit, qui cùm ad te veniſsē, quò te ex more primò mane ſalutarem, deberemq; conſueta iſta voce vti, ac te ſaluere iubere: ego aureus ille, neſcio quo pacto oblitus, valere te iuſsi, verbo & ipſo nō malo aut ominoſo, ſed intempeſtiuo tamen, vt quod veſperi non auroræ conueniat. Ipſe igitur confeſtim ſudaui atq; erubui, varieq; meipſum geſsi, cùm quid agerem, non haberem. At cæteri qui tum aderant, alij quidem lapſum me eſſe lingua, ita vt conſentaneum erat, alij præ ætate delirare, alij verò ex heſterna crapula repletum atq; ebrium adhuc eſſe exiſtimabant: tametſi tu ipſe animo maximè æquo accipiebas: id quod tum acciderat, ne riſu quidem modico notādo linguæ erratum. Viſus igitur mihi ſum operæ quoddam pretiū facturus eſſet, ſi conſolationem aliquam mihi ipſi cōponerem, ne nimis ægrè ob lapſum hūc animo afficerer: néve intolerabile putarē, ſi ſenex aliquis præſentib. tot teſtibus nōnihil ab eo quod decorum fuerat, aberrando deflexiſſem.

Nam

λογίας μὲν γὰρ οὐκ ἦν δέον, οἷς ἐμοὶ ἔδοξε, καὶ οὕτως ἄφθονον ἀγαθὸν ὀλισθήσας. ἀρχόμενος γοῦν τοῦ γράφειν, καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμῶν ἐν τῷ ἀρχῇ τοῦ πράγματος, ἐπεὶ ἔντι τὰ πρόσφατα τὰ λεγόμενα, οὐ μᾶλλον πρότερον ἐφ' αὐτὰ, ἢ περὶ χαίρειν αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὖ πράττειν, καὶ τῆ ὑγιαίνειν πρότερα τὰ ἑκάτερα· τὸ μὲν δὴ χαίρειν ἀρχαία μὲν ἡ προσαγόρευσις οὐ μᾶλλον ἐνθένδε μόνον, οὐδ' ἀπὸ τοῦδε πρώτου ἐν τοιούτοις ἀπαλλαγῆναι, ἀπὸ καὶ πρῶτον μὲν ἐν ὄντες ἀπήλλαξεν, ἔπειτα αὐτὸ, ὡς τὸ, Χαῖρε, ὦ Διώδωρε τῆς Τιρυνθίας. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐς λόγους ἤδη παροινίους τρεπόμενοι, ὡς τὸ, Χαῖρ' Ἀχιλλεῦ, δαιτὸς μὲν οἵης οὔπω ἐπιδεύεις. Ὀδυσσεὺς ὁπότε τοῦ ἐπισταλέντος πρεσβεύειν αὐτῶν ἐρήτορα.

Nam quantum quidem ad ipsam linguã attinet, defensione aliqua opus puto non erat, præsertim quando in tã bonam & auspicatam precationem errando prolapsa fuerit. Incipienti itaq; mihi ab initio statim videbar in difficilem quæstionem incursurus esse: at verò vbi iã progressus aliquantulũ fuissem, offerebant se multa quæ cõmodè dici posse videbantur. Quæ tamen non antea dicã quàm de ipso verbo Saluere, de verbo Bene agere, & de verbo Valere, quæ consentaneum atq; æquum erit, exposuero. Verbum igitur χαίρειν (quod saluere nos dicimus) antiqua vox est, & in salutationibus iam olim vsurpata, veruntamen nõ manè tantùm, neq; in primo solùm congressu, sed etiã cùm

καὶ

qui anteà se mutuò nunquam viderant, alius in alium incideret, salutatione hac vti solebant, quale illud est: Salue, ô soli rex istius Tirynthij. Deinde & à cœna, cùm iam ad mutuas confabulationes ventũ esset, vt apud Homerũ: Salue Pelide, nil cœnæ æqualis eges nunc. quo tũ Vlysses vsus est, quando in legatione missus, oratorio modo mandata illi exponebat.

καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαῖρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θνητὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός. ἴδιος δὲ καιρὸς ἀδείας ἀπηγορεύμενος τῇ περιφανεῖ ἀδείᾳ ὡς νεωτέρῳ μόνος ὁ Εὐθυδήμου, ἐπεχώρει καὶ ἐπὶ τὸν ἀπαισιώτατον καὶ ἀποκλοτάτων ὁμῶς ἐχόντων αὐτῷ, ὡς ὁ τῆς Εὐριπίδου Πολυνείκης, ἤδη τελευτῶν ἦν βίου. Καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με περιβάλλει σκότος. καὶ οὐ μόνον φιλοφροσύνης αὐδεῖς ἦν τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἐπιχθείας, καὶ τοῖς μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις, τὸ γοῦν μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντιεῖν ἁπλοῦν. πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης, ὁ ἡμεροδρομήσας, λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγείλας τῷ νικᾶν, ἐπεὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἐλθὼν μετὰ ὀλίγας καὶ περὶ τοῦ τέλους τῆς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν· καὶ

Prætereà & cùm à se mutuò iam discedere vellēt, eadem vtebantur, quale est illud: Saluete, atq; deum me agnoscite, morte carentem. Certum autem tempus nullum præfinitum fuit salutationi huic, neque vt nunc, matutino solùm tempore vsurpabatur, quandoquidem & in infaustis & abominabilibus rebus eadem aliquando vsi quidam reperiūtur. vt apud Euripidem Polynices iam moriturus: Saluete (inquit) nam totus tenebris iam tegor. Neque etiam amicorum inter se nota tantùm siue indicium erat, sed & ad eos quibus infensi erant, adhibebatur, cùm significare vellent nihil rei sibi mutuò cum illis posthac fore. nam hoc, cùm [c] μακρὰν χαίρειν, hoc est, longum saluere dicunt, intelligunt, nempe nullam amplius curam alterius alteri futuram esse. Primus autem hoc verbo vsus fertur Philippides, is qui vno eodemq; die narratur ex Marathone cursu itinere peracto Athenas victoriā annunciasse & ad magistratus quo loco cōsederant, atq; anxij de euentu pugnæ cogitabāt, dixisse: Saluete, vincimus.

eoq;

καὶ τὸν ἀπὸν σωθαπθαι
ἄν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ ὦ χαίρειν
πωπεπνεῦσαι. ἐν ἐπιστολῇ δὲ
ρχῇ, Κλέων ὁ Αθηναίων δη
μαγωγὸς, ἀπὸ Σφακτηρίας
πῶτον χαίρειν πρόθυμος,ἀγ-
γελίζομενῶ πλὴν νίκην πλὴν
κεῖθεν, καὶ πλὴν τῶν Σπαρτιατῶν
λωσιν. καὶ ὅλως γε, μετ' ἐκεῖ-
νον ὁ Νικίας, ἀπὸ Σικελίας ἐ-
πιστέλλων, ἐν ᾧ ἀρχαίῳ τῷ ἐ-
πιστολῶν διάφορον, ἀπ' αὐτῶν
ρξάμενῶ τῶν πραγμάτων.
κα' ὁ θαυμασὸς Πλάτων, ἀ-
πὸν ἀξιόπιστος, νομοθέτης τ
ἱστῶν, τὸ μὴ χαίρειν λεγῶν,
καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζων, ἀλ
λοκθηρὸν ὄν, καὶ οὐδὲν σπου-
δαῖον ἐμφαῖνον· τὸ δ' εὖ
πράττειν ἀντ' αὐτῶ ἀσάγει, ὡς
κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς
εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ
ἐπιστέλλων γε τῷ Διονυσίῳ, κα-
τιᾶται αὐτὸ, ὅτι ποιῶν ἐς τὸν
Απόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν πρόσ
ειπεν, ὡς ἀναξίων τοῦ Πυθίου,

eoq; dicto ſtatim concidiſſe mortuus, peracto iam nuncio, vnà cum ipſo illo verbo expirans. In epiſtolæ autem initio Cleon ille Athenienſium tribunus, cùm ex Sphacteria ſcriberet, primus omnium hoc verbum præpoſuit gratulari videlicet illis vocem ob victoriã eo loco partam, & quòd Spartanos captos in poteſtatẽ redegiſſet. Ac prorſus certè poſt illum Nicias dux cùm ex Sicilia ſcriberet, antiquã epiſtolarũ formam retinuit, ſtatim ab ipſis rebꝰ exordiendo. Quin & admirabilis ille Plato, vir fide dignꝰ, ac legislator huiuſcemodi rerũ, verbum hoc ſaluere, planè valere iubet, atq; omnino improbat veluti malum ac prauũ, & quod nihil ſerium aut dignũ præ ſe ferat: contrà autem [d] *τὸ εὖ πράττειν, hoc eſt, bene agendi verbum, pro eo introducit, tanquam cõmune tam corporis quàm animi bene rectéq; affecti ſymbolũ ſiue indicium: ac miſſis ad Dionyſium literis, reprehendit ipſum, quòd cùm ad Apollinem verſus quoſdam cõpoſuiſſet, deum ipſum ſaluere iuſſiſſet, quippe quod hoc ipſo Pythio indignum foret,*

καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις ἀξιοῖς πρέπον. ὁ μεγαλοθαυμάσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκέλῳ, τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητοῖς αὐτοῦ τιθέναι μάρτυσιν, οὔτι τὸ τοῦ πράττειν πρόγραφον, ἀλλ' ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες γὰρ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε σπουδαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν οὕτως ἐν ἀρχῇ παρῄνουν, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ σαφέστατα ἅπαντα περιειληφὸς τἀνθρώπου ἀγαθά. καὶ τόγε πρῶτον αὐτοῖς πρέπον, τὸ ϛαμπάλων, τὸ ψευτάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοῦτο ὁμοδόξους ἔχεσθαι, ὑγείας πρὸς αὐτὸν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως ἡγοῦμαι τὸ μὴ ὑγιαίνειν εἶναι, οὔτι καὶ τὸ μὴ πράττειν,

& non modò dijs, verumetiã ne hominibus quidem paulò dexterioribus decorũ. Diuinus quidẽ Pythagoras ille, tametsi ipse nihil proprium suorũ scriptorũ nobis relinquere post se voluerit, quantũ tamen ex Oecello, Lucano, & Archyta, & cæteris ipsius discipulis cõiecturã facere licet, nec verbũ bene agere, ab initio literis suis præmisit, sed ab ὑγιαίνειν quod est valere seu sanũ esse, exordiri iubebat. Cuncti itaq; illi qui professionẽ atq; doctrinã ipsius secuti fuêre, quoties missis inter se mutuò literis graue aut seriũ aliqd scriberẽt, valere siue sanos esse se, statim ab exordio iubebãt, tãquã & hac ipsũ verbũ tam animæ quàm corpori accõmodatũ maximè foret, summatimq; cõprehenderet vniuersa hominis bona. Prætereà & triplex ipsorũ triãgulus ille, qui alternatim inter se iũctus, quinquelinearẽ figurã cõstituit: quo symbolo ac veluti nota quadã ĩdẽ ad eos qui eiusdẽ professionis erãt, eandemq; doctrinã sectabantur, vti solebant, valetudo, siue salus ab ipsis appellatur. Et in summa ipsum quidem valere putabant esse: verùm neq; bene agere, neque

οὔτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δέ, οἳ καὶ πλὴν τετραπλοῦν, τὸν μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, ἢ τὸν ἐντελῆ, αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀρτιλεῖν οἱ δὲ καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν, ἣν καὶ Φιλόλαός ὅτι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπερ καὶ Ἐπίκουρος, ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ πλὴν ἡδονὴν πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν τοῖς σπουδαιοτέραις ἐπιστολαῖς (εἰσὶ δ' αὗται ὀλίγαι) καὶ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προστάττει πολλαχοῦ δ' ἂν καὶ ἐν πράγμασι, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὕροις τὸ ὑγιαίνειν πρῶτον αὐτοὺς λεγόμενον. τὸ μὲν γὰρ Οὔλέ τι καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς πρὸς τεταγμένον τὸ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἴσχει. ὁ δ' Ἀλεξις, Ὦ δέσποθ' ὑγίαινε, ὡς χρόνιος ἐλήλυθας. ὁ δ' Ἀχαιὸς, Ἦκω πεπραγὼς μακρὰ, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ

neque ſaluere, omnino idem quod valere. Sunt aũt & qui quaternionem maximum ipſorum iuſiurandum, aut perfectiſsimum ipſis numerũ perficere dicant: alij verò etiam ſalutis ſeu valetudinis principium vocârunt, inter quos & Philolaus eſt. Et quid attinet vetuſtiores commemorare, quando & Epicurus, q alioqui χαίρειν, hoc eſt, gaudẽdi verbo, admodũ gaudebat, voluptatẽq; cæteris rebus omnibus anteponebat, in epiſtolis quas de rebus paulò grauioribꝰ ſcribebat (ſunt autem earum perquàm paucæ, & non niſi ad præcipuos amicorum datæ) ſtatim à principio valere iubebat? Frequens autem & in Tragœdia & Comœdia, veteri illa quidem, reperias idem hoc verbũ à principio fermè poſitum. nam illud: Vale & multum mihi ſalue: doctè prudenterq; valendi verbum, auere, ſiue ſaluere, illi præpoſitum habet.

Alexis autem: O' here, vale (inquit) vt tardè admodum aduenis? *Et Achæus:*

Venio peracta re graui, at tu mihi vale.

καὶ οἱ Φιλήμωνι· Αἰτῶ δ' ὑγιαίνειν πρῶτον, ἔπειτ' ὠφελεῖν, φίλον δὲ χαίρειν, ἔπειτ' ὀφέλειν μηδένι. ὁ μὲν γὰρ τὸ σχολιὸν γράψας, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί καὶ οὗτός φησιν; Ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον, τὸ δεύτερον, καλὸν γενέσθαι, τρίτον δὲ πλουτεῖν. τὸ χαίρειν δὲ τὸ παράπαν οὐκ ἐμνήσθη, ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον ἐκεῖνο, καὶ πᾶσι δῆλον σόμαλος λέγω, Ὑγιαίνειν πρεσβύτα μακάρων, μετὰ σοῦ νέοι μὲν τὸ λοιπόμενον βιοτᾶς. ὅτι δὲ πρεσβύτη ἐστὶν ὑγιαίνειν καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ τὸ ὑγιαίνειν, πρωταίτιον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν· μάθοις δὲ καὶ ἄλλα ἔκ τε ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων καταδείξαί σοι ἔχων τετιμηκότων τὸ ὑγιαίνειν· τοῦτο μὲν παραιτήσομαι, ὡς μὴ εἰς ἀπεροκαλίαν τινὰ μεταχθῶ ἐκπίπτων μοῖ τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύω μὴ ἄλλο ἄλλῳ ἐκκρέειν τὸν

8 Philemon quoque:

Primùm (inquit) valere cupio, dein' agere bene:

Saluere tertiò, vltimò debere nil. Nam qui [h] conuiuiale illud carmẽ composuit, cuius & Plato meminit, an non & ille ait: Equidem hoc iudico primùm, Valere, deinde pulchrum videri, Pòst esse ditem? Verbi autem saluere, siue auere, omnino ne meminit quidem. Et vt notissimum quoq; illud, & quod omnibus in ore est, tibi dicam, Superûm antiqssima diua salus, Tecum mihi liceat Viuere quod supereſt.

Quare si antiquissima salus seu valetudo est, meritò etiã ipsius opus, hoc est, valere, saluumq; ac sanum esse, reliquis omnibus anteponẽdum est. Infinita autem & alia exempla tum ex poëtis, tum ex historicis & philosophis commemorare tibi possim, vbi idem hoc verbum valere, antepositum reliquis atque prælatum reperitur. Quæ tamen omnia in præsentia omittam, ne mihi scriptum hoc in loquacitatem quandam ineptam ac puerilem adeò prolabatur, videarq́ue ipse [i] clauo alio alium

λον. ὀλίγα δὲ οἶμαι τῶν ἀρχαίων ἱστορίας, ὅσα μνήμης ἐστὶν ἐμοὶ τῶν παρόντων, προσῆκειν ἂν ἔχειν ὑπολαμβάνω. ὅτι Ἀλέξανδρος τὸν ἐν Ἰσσοῖς μάχιμον ἀγωνιεῖσθαι μέλλων, ὡς Εὐμένης ὁ Καρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἑωθινὸν εἰσελθὼν εἰς τὸν σκηνοῦντα αὐτοῦ τὸν Ἡφαιστίωνα, ἄτε ἐπιλαθόμενος, ἄτε ἐκταραχθείς, ὥσπερ ἐγώ, ἔτι καὶ νῦν τινὸς τοῦτο καταναγκάσαντος, ταὐτόν μοι ἔφη, Ὑγίαινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη παρατάττειν. ταραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ τὸν Ἡφαιστίωνα ὀλίγου δεῖν ὑπ' ἀδοξίας ἐκθανόντα, Ἀλέξανδρος· δέχομαι, εἶπε, τὸν λῆκυθον, τὸ γὰρ σῶον ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης ἤδη μοι ὑπισχνεῖται. Ἀντίοχος δὲ ὁ Σωτὴρ, ὅτι τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν

lium trudere velle. Pauca verò veteris historiæ, quantum adhuc memoria teneo, quantumq; ad hanc præsentem causam pertinere propriè videtur, non incommodùm huc ascribi posse existimaui. Nam cùm Alexander Magnus pugnam illam ad Issum initurus esset, quemadmodum Eumenes Sardianus in epistola ad Antipatrum refert, manè in tabernaculum eius ingressus Hephæstio, siue tum ita oblitus sui fuerat, siue consternatus, quemadmodum & ego, siue etiam numine aliquo impellente, idem tum quod ego, dixit, ὑγίαινε βασιλεῦ, hoc est, Vale rex: tempus iam est in aciem educi exercitū. Conturbatis autem cæteris, qui tum aderant, ob inopinatam ac nouam salutandi formam, ac ipso Hephæstione propemodū præ metu emoriente, Alexander respondens: Recipio, inquit, omen. nam nos saluos atque integros è pugna reuersuros esse, hoc verbum mihi nunc pollicetur. Antiochus autem cognomento Soter, quando cum Gallis conserturus prælium esset, per

ξεν ὅναρ ἐπισάντα οἱ τὸν Αλέξανδρον, ἡνίκα ἐμέλλησε παραδοῦναι τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν, καὶ ἅμα τούτῳ σωθύμασι τῷ θαυμαστῷ ἐκείνῳ νίκῃ ἐνίκησεν. καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστείλας, σαφῶς ἀνέγραψε τὴν τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν κελεύσας· ἐπὶ τέλει δὲ ἀντὶ τοῦ ἐρρῶσθαι ἐπιγράψας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος, ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ συναγαγών φησιν. ἄξιον δὲ καὶ Πύρρου τοῦ Ἠπειρώτου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον, τὰ πρῶτα ἐν στρατηγίαις ἐνηγκαμένου, καὶ μυρίας τροπὰς τῆς τύχης ἐνέγκοντος. οὗτος τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων, καὶ ἀναθήμασι κοσμῶν, ἢ νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ ὠφέλειαν, ἢ πλοῦτον ὑπερβολὴν ἤτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τούτῳ μόνῳ, ὑγιαίνειν, ὡς ἔφη

quietem vidit adstare sibi Alexandrum, & iubere vt tesseram hanc ante pugnam militibus daret, ὑγιαίνειν videlicet, ac sub hac tessera seu nota militari præclaram illam victoriam mox consecutus est. Præterea & Ptolemæus Lagi missis ad Seleucum literis planè ordinē inuertit, principio quidem epistolæ valere illum iubens, pro eo autem vbi alij vale scribunt, in fine τὸ [k] χαίρειν, hoc est, auere subscribens: quemadmodum Dionysodorus tradit, is qui epistolas illius collegit. Non iniquum autem fuerit & [l] Pyrrhi Epirotæ illius mentionem facere, qui post Magnum Alexandrum secundas in re militari tenuit, variásq; fortunæ mutationes ac vices pertulit. Hic igitur cùm Deos precando, sacrificando, donariáq; consecrando quotidie veneraretur: nunquam tamē vel victoriam ab illis, vel regni alicuius ampliorē maiestatē, vel gloriam, vel diuitiarum abundantiam postulauit, sed vnū hoc ὑγιαίνειν, hoc est, valere

ἐς' ἂν οὗτ' ἔχῃ ῥᾳδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων προσχρήσομένων. καὶ ἄειτα, οἶμαι, ἐρρώμενα, λογιζόμενος ὅτι ἐάν ὄφελος τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν, ἐς' ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ, ἀπὸ νεῶ, ἐκάστου καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἐφεύρηται, τάχα ἄν ἄποι τις, σὺ δὲ τοῦτον ἐναπάξας, ἃ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφηθα, ὅμως δικαίῳ λόγῳ οὐκ ἂν ἔξω εἴης τοῦ ἁμαρτηκέναι, ὥσπερ ἂν εἴ τις περὶ τὴν λύρην τὸ μέγα, ἢ περὶ τὴν λύραν τὰς λυγγίδας ἐπιδήσατο, ἀπ', ὦ βέλτιστε. φαίην ἂν ἐγὼ πρὸς αὐτὸν, εἰκότως ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως καιρὸς ἦν ὑγείας μὴ δεόμενος. νεῦ δὲ καὶ ἕωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον, καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ

valere ac ſanum eſſe, precari ſolebat: vt qui putaret, quandiu hoc vno frueretur, & cætera facillimè euentura ſibi eſſe. Ac rectiſſimè, opinor, ſentiebat, illud nimirum ſecum reputãs, quòd cæterorum bonorum omnium nullus fructus foret, quamdiu vnum τὸ ὑγιαίνειν, hoc eſt, ſanitas iſta corporis atque animi ſola abeſſet. Sed iam ſatis de eo, quo quicque horum verborum tempore propriè dici ſolitum fuerit, à nobis expoſitum eſt. Fortaſſis autẽ dixerit quiſpiam, Tu verò immutato ordine illo, etiam ſi nihil aliud dixiſſes, tamen iure optimo accuſandus, ac reprehendendus fores, perinde ac ſi quis galeam tibiæ, aut rurſum ocreas capiti alligatas imponat. Verùm, ô optime, (reſponderem & ego illi) meritò ſanè hæc diceres, ſi quid in vniuerſum tempus foret, quod ſanitate ſiue ſalute opus non haberet. Nunc autem & mane, & meridie, & noctu quoque ſalute ac ſanitate ſemper opus eſt, & maximè principibus vobis, qui multis occupati negotijs eſtis, eóq; ad plura corpore integro ac

ſano

πομὰ πράτ̃ουσιν ὑμῖν, ὅσον καὶ πρὸς πομὰ λέσθαι τοῦ σώματος. ἔτι δέ, ὁ μὲν χαίρειν ἀπὼν, μόνον ἀφέλιμα τῇ ἀρχῇ ἐχέσας, καὶ ἴσην ἀνὴρ τὸ πρᾶγμα· ὁ δὲ ὑγιαίνειν παραινῶν, καὶ χρήσιμόν τι δρᾷ, καὶ ὑπομιμνήσκει τῶν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν σωτηρίων, καὶ ὐ σωθῆναι μόνον, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει. τί δ' ἐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἐν τοῖς τόκων βιβλίοις, ὃ ἀεὶ καὶ παρὰ βασιλέως λαμβάνεται, τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ἔθει παράγγελμα, τῆς ὑγείας, τῆς ἀμείνονος αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως· ἐν ἅπασιν γὰρ ἂν εἴη ὄφελος, ἡμῶν πρὸς τἄλλα μὲν ὄντων ἀσθενεστέρων· ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς αὐτοί, ἔτι καλῶ τῆς Ῥωμαίων φωνῆς ἐπαΐω, τοὺς προσαγορεύοντας ἀντιπροσφθεγγόμενοι, τῆς ὑγείας ὀνόματι πομπικῶς ἀμείβεσθαι. καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς ἐκ προνοίας ἀφελὼν μὲν τὸ χαίρειν ἐπιτη-

sano neceſſe habetis. n Prætereà autem ille qui χαῖρε, hoc eſt, aue, ſeu gaude dicit, auſpicato tantùm principio vtitur, ipſáq; res non aliud quàm precatio, ſiue optatio quædam eſt. at qui valere iubet, ille & vtile quiddam facit, & omnium eorum admonet ſimul, quæ ad ſanitatem, ſiue ſalutem aliquid conferunt: neque ſolùm comprecatur, verùm etiam denũciat, atq; imperat. o Quid autem? ánnon & in libellis mandatorum ſeu negotiorũ, quod ſemper & à rege quoque accipitis, hoc primum eſſe ſolet, quod vobis præcipitur, quod ſanitatis atque ſalutis veſtræ curam habeatis? Ac meritò ſanè. Neque enim vlla veſtri vtilitas ad res cæteras obeundas foret: niſi integri ac ſalui eſſetis. Sed & ipſi vos (ſi modò Romanum ſermonem ego quoque nonnihil intelligo) cùm ſalutãtes viciſſim verbis accipitis, ſalutis nomine plerunq; reſpondere illis ſoletis. Atque hæc omnia dixi, non quod de induſtria omiſſo verbo χαῖρε, pro

ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτοῦ ἀπᾶν τὸ ὑγιαίνειν, ἀπ' ὀς τοῦτο μὴ ἄκων παθών· ἢ γελοῖον ἂν λῷ ξυμβῆναι, καὶ ζῶντος ἄλλους τοὺς τῶν προσαγορεύσεων ἐναλλάττων. χάριν ἂν ὁμολογῶ ζῶντι θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄμεινον μακρῷ αὐσπότιρον ἐξέβαινε, καὶ ἐς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῶν Ὑγείας ἢ Ἀσκληπιοῦ ἀνῶν ἐπιμοίρᾳ ζῶντ' ἐπράχθη, δι' ἐμοῦ δὲ τὸ ὑγιαίνειν ἐπισχυσμένου, ἐπεὶ ἔγωγε πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεοῦ, μηδ' ἅπαξ πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ παραχθεὶς ὅμοιον; εἰ δὲ δὴ καὶ ἀνθρωπίνῳ τινὶ ἐπὶ τῷ γεγονότι ἀφροσύνην ἐπᾶν ἐδόκουν ξυμφορᾷ, εἰ πάνυ ἐσπουδακὼς ἐπὶ ζῶν ἀείσοις ἐπὸ σὺ γνωείζεσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας ἐς τοὐναντίον διαταραχθεὶς ἐνέπεσον. τάχα δ' ἂν τινα ἐκπλήξεως

pro eo ὑγιαίνειν dicere ſtudio quodam affectârim, ſed quia hoc ipſum inuito mihi accidit. Aut quomodo enim non ridiculus forem, ſi & aliena lingua loquerer, & tempora ſalutationum immutarem? Gratiam autem & diis ago, quòd mihi erratum hoc in aliud longè auſpicatius verbum conuerſum fuit, atque ipſe in melius, errando prolapſus ſum. Et quid ſi hoc Salutis, aut etiam Aeſculapij ipſius prouidentia quadam factum eſt, qui tibi per me ſalutem ac ſanitatem promittere ita voluerit? Nã quo pacto ipſe equidem, P niſi à Deo aliquo impulſus, quicquam eiuſmodi committerem, qui anteà per omnem ætatem nullo ſimili pacto turbatus atque animo perculſus fuerim? Q Quod ſi verò & humanam quandam defenſionem pro eo quod accidit, afferre conuenit: nihil nouum aut peregrinum hoc eſt, ſi cùm admodum in eo elaborauerim, vt ex optimo atq; potiſſimo tibi notus fierem, deinde ex nimia cupiditate ac feſtinantia in diuerſum animi conſternatione quadam incido? Iam & à recta

cogita-

ξαι τ ἰκαὶ ὀρθὸν λογισμὸν καὶ στρατιωτῶν πλῆθος, ὥν οἱ μὲν προωθοῦντος, οἱ δ' ἐν τῇ τάξει τῆς προαγορεύσεως μὴ μένοντος. σὺ δ' ἐῦ οἶδ' ὅτι ἰκὰν οἱ ἄνοι εἰς ἄνοιαν ἢ ἀπειθοσίαν, ἢ παραφροσύνῃ παραφέρουσι τὸ πρᾶγμα, ἀιδοῦς αὐτὸ σύμβολον καὶ ἀφελείας ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον καὶ ἐντυχνον ἐχούσης, ὡς τόγε πάνυ θαῤῥαλέον ἐν τοῖς τοιούτοις, ὃ πόῤῥω θρασύτητος καὶ ἀναισχυντίας ἐστί. καὶ ἔοικε μοιγε ἂν μηδὲν μὴ τοιοῦτον σφάλλεσθαι, ἃ δὲ συμβαίη πρὸς εὐφημίαν αὐτὸ πίπτειν. ἐπί γοιῶ τοῦ πρώτου Σεβαστοῦ καὶ τοιόν δέ τι λέγεσθαι γένεσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀφλύσας ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκου συνοφαντοῦντος ἄνθρωπον,

cogitatione atque animi concepiu facilè etiam deturbauerit aliquem militum multitudo atq; frequentia, quorum alij quidem aduersos protrudunt & impellunt, alij autem ordinem salutantium impediunt, & disturbant. [r] Tu verò, sat scio, [s] quantumuis alij dementiam, aut insciti am, aut etiam deliration em quandam, factum hoc interpretantur, pro verecundiæ & simplicitatis quodam symbolo atque indicio ipse accepisti; animique nihil forense aut vafrum, nihil artis aut calliditatis habentis signum esse existimâsti: quando certè nimia in his rebus audacitas, non multùm à temeritate atque impudentia distat. [t] At ipse quidem optârim, vt ne vnquam contingat mihi in hũc modum errare: quòd si verò aliquando contingat, vt id in fauſtam & auspicatam comprecationem aliquam semper euadat. Temporibus igitur primi Augusti etiã tale quiddam accidisse dicitur. [u] Nam cùm ipse sorte quadam iudicio cuidam præsedisset, atque causa rectè ac legitimè iudicata, hominem

νον, ὁ δὲ χάειν ὁμολογῶν, μικρᾷ τῇ φωνῇ χάειν οἶδα σοί, ἔφη· ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι καλῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ βουλομένων ἄνθρωπον ἐπιτίμων, παύεσθαι καταιτιώμενον, ἐκέλευε φησί· εἰ γὰρ τῷ γλῶτταν αὐτοῦ, ἀλλὰ τῷ γνώμῃ ἐξετάσαι ἄξιον. ἐκεῖνον μὲν ἔτω, σὺ δ' ἄτε τῷ γνώμῃ σκέψαι, πάνυ ἀνεκμιμήσεως ἄτε τῷ γλώττῃ, [illegible] καὶ αὐτὸ, ἔοικα, [illegible] γνόμῃ, [illegible] τί φοβητέον. μέντοι δόξω ἐξεπίτηδες ἁμαρτυρίαν, ὡς τῷ ἀπολογίαν ταύτῃ συγγράψαιμι. καὶ ἄκυρε, ὦ φίλτατε Ἀσκληπιέ, δοκοῦντα φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἀφορμὴν ἄν δοκεῖν.

minem quendam iniustè calamitoso delatum, à maximo quodam crimine absoluisset, ille gratiam agere volens, alta voce proclamauit: Gratiam tibi, inquiens, Imperator, habeo, quòd malè atque iniustè iudicâsti. Ibi cùm cæteri, qui circa Augustum erant, grauiter indignarentur, hominemq; discerpere ac lacerare vellent: Desiste, inquit ille, ab indignatione. Neque enim linguam ipsius, sed animum examinare atque inspicere æquũ est. Ita tum ille: At tu siue animum inspicere & contemplari voles, beneuolum reperies: siue linguam, neque ipsa inauspicatum aut ominosum aliquid dixit. [x] Cæterùm videor hoc loci iam constitutus non immeritò & aliud quiddam vereri debere, videlicet ne qui me putent ex composito errasse hoc pacto, quò hanc apologiæ scribendæ causam haberem, atq; vtinam quidem, ô optimè Aesculapi, eiusmodi hæc appareat oratio, vt non apologiæ speciem, sed ostentationis alicuius captatam occasionem præ se ferat.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

LVcianus in hac apologia vſum verborum τὸ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν oſtendit, & cui tempori, à quibusque accommodata fuerint: atque exempla eorum recenſet, qui vel ſimili errore aliquando lapſi fuêre, vel meditatò, eodem quo ipſe, verbo vſi, magnũ ex eo commodum conſecuti ſunt, Hephæſtionis & Alexãdri, Antiochi, Ptolemæi, Lagi, Pyrrhi. Hoc ego vnum addam ex Dione in Adriano: Cornelius, inquit, Fronto peruesperi quandoque ab cœna domum repetẽs, officium cuidam præſtituturus, ἐν ὥρᾳ δειπνίδι, eſt iudicio ingreſſus: iudices ita ſalutauit, vt non matutino vteretur verbo χαῖρε, *id eſt*, aue: ſed veſpertino ὑγίαινε, quod ſalue interpretantur. Cæterùm ὑγιαίνειν ambiguum verbum ferè in malum ſonat, quum ſignificamus abeſſe ſanitatem mentis. Eo verbo quidam Cæſari exprobrauit inſaniam, Philippus Menecrati. Auguſtus Cæſar Fuluio dicenti χαῖρε, ille reſpondens, nõ retulit χαῖρε, ſed ὑγίαινε, *id eſt*, ſanus ſis. velut inſaniam exprobrans, non precans ſalutem. Ageſilaus Menecrati, cui cognomen erat Iupiter, quum is ad ipſum ſcribens, non abſtinuiſſet ab ambitioſo titulo, ſic exorſus epiſtolam: Menecrates Iupiter Ageſilao χαίρειν ſalutem reſcripſit hunc in modum: Rex Ageſilaus Menecrati ὑγιαίνειν, *hoc eſt*, ſanitatem, vnius verbi mutatione exprobrans illi inſaniam, q Iouis cognomine gloriaretur, quum nihil aliud eſſet, q homo, fortaſſe cæteris deterior. Græci quib⁹ benè precantur, χαίρειν dicũt. Semper verò χαίρειν dicunt Græci, quibus benè precãtur. Eraſmus noſter in opere de Conſcribendis epiſtolis: Græci, inquit, fermè in hũc modum ſalutant, Πλάτων τῷ Δίωνι εὖ πράττειν. Quæ verba non hoc ſonant Græcis, quod quidam exiſtimant, quaſi iubeamus illos, quos ita ſalutamus, benè viuere, ſed qd felicitatem precemur. Nam quibus res ſunt ſecundæ, ij

Græcis

Græcis ὑπερέπλυ dicuntur. Quidam pro ὑπερέπλυ, dicunt χαίρειν, quod apud nos ſonat gaudere. Vtrunque vno verſu expreſſit Flaccus lib. 1. Epiſt.

Celſo gaudere, & benè rem gerere Albinouano.

Pythagoras quoq; in Epiſtolis non alia vſus eſt conſalutatione, quàm vt iuberet ὑγιαίνειν. Inter Mazas porrò dijs ſacra erat & ὑγίεια: quo nomine propriè ſignificatur ſanitas. Compertum id quoque nobis, eum qui tuendæ ſanitatis artem profiteatur omnifariam, ὑγιεινὸν à Græcis nuncupari. χαίρειν primus ſcripſit in Epiſtolis Cleon, cùm iam Athenienſis imperij habenas gubernare cœpiſſet, quem Ariſtophanes in Pluto comico ſale perſtringit, dicens: Verbum eſſe vetus iam & obſoletum. Pro quo ſubiungit aliud, nempe ἀσπάζομαι

χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐᾶν, ὦ ἄνδρες δημόται
ἀρχαῖον ἤδη πρόσαγμα κἀσαπρὸν
ἀσπάζομαι: hoc eſt,
Gaudere vos iubeo, populares ô viri:
More alloquendi iam obſoleto atque vereri,
Saluto vos.

a DIFFICILE ſanè eſt.] *Exordium à loco communi.*

b Viſus igitur.] *Propoſitio.* c μακρὸν χαίρειν.] *Eraſmus meus hunc locum ita vertit in Chiliad. Hoc dictum longum valere, declarat nobis non ampliùs curæ futurum. Metaphora eſt, inquit, ſumpta ab ijs qui diſcedunt diutiùs abfuturi, ſeu nunquam redituri. Eſt ſæpiculè apud noſtrum Lucianum, vt in Ioue Tragœdo, item in Gallo, dialogo de Humanorum ſtatuum vanitate pulcherrimo,* μακρὸν χαίρειν Φερίτας: id eſt, *longum valere iuſſiſſet. Cicero ad Atticum lib. 8: At ille* πολλὰ χαίρειν τῷ κηλῶ *dicens, contulit ſe Brunduſium. Item Hippolipus apud Euripidem:* σοὶ σοὶ ᾽γὼ κύπριν πολλ᾽ ἐγὼ χαίρειν λέγω. *Veneri tuæ multùm valere renuncio. Cicero lib. 15. Epiſt. famil. pro* μακρὸν χαίρειν, *dixit nuncium remittere: Virtuti, inquit, nuncium remiſiſti, delinitus illecebris voluptatis. Virgilius:*

Et longum formoſe, vale, vale, inquit Ioſe.

d τὸ ὑπερέπλυ.] *Socrates apud Platonem in Euthydemo*

docet, τὸ εὖ πράττειν: id est, commoditatem prosperitatemque agendi, non ex ijs, quæ materiæ & organi rationem subierint potiùs, quàm ex vsus cognitione, quam securitatem esse vult, pendere. In hac enim illud est stabile, de quo Cebes loquitur, firmum & immutabile. ε ὑγιαίνειν.] Inter innumeras & eximias cùm corporis tum animi dotes, quas diuina homini largita est benignitas, nõ est sanitate vel vtilior alia, vel iucundior: id quod (quisque ille tandem fuerit) breui testatus est senariolo: οὐκ ἐς' ὑγείας κρεῖττον οὐδὲν ἐν βίῳ. Siquidem ea est, cuius, vel vulgo teste, nunquam obrepit homini satietas. Fastidiuntur opes, libido, luxus omnis, atque, vt semel dicam, omnia, non rarò & ipsa vita: hæc sola, siue animum spectes, siue corpus, non fastiditur vnquam. Pyrrhus Epyrotarum bellicosissimus rex, solam salutem precatus est, ratus facilè adfutura reliqua, vbi illa adesset: optimeque putans, nihil deesse homini, si illa adsit. Id contemplati olim veteres illi Græcorum philosophi, hanc vnam precabantur ijs, cum quibus de rebus essent arduis collaturi, arbitrati (id quod res erat) ὡς τῷ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀριστοδιαίτῳ, καὶ σωφρόνως ἅπαντα πράττειν τε καὶ λογίζεσθαι ἀγαθόν. Tantumque fuit illis cordi sanitas, vt contracta illius Græca voce, qua ὑγίεια est, in hanc figuram expresserint, quam

Lucianus hîc triplicem quinque linearem triangulum vocat. Græcè verò hæc figura, seu schema πενταγωνον dicitur, qua voce & nostri vtuntur. Hæc est militaris illa tessera, cui Antigonus Soter, vt testatur idem Lucianus hic insignem illam & admirabilem de Galatis victoriam acceptam retulit. Hoc est nobile illud insigne, quo nobilitari cupiebat Asclepiadem nauem Hippocrates, cuius in epist. quadam ad Damagetum amicum meminit. Hoc denique illud est numen, quod non puduit in sacro sancto illo iureiurando eundem iurare Hippocratem. Huic tam eximiæ dotи diuinitùs addita est conseruatrix ac custos Medicina, quæ hoc præstare potest, vt salua nobis sit sanitas, aut si cubi vel nostra vel naturæ iniuria labefactata fuerit, sibi ipsi postliminio restituatur. f Quaternionem.] De perfecto triangulo, deque Pythagoreorum iureiurando, quædam annota-

annotauimus in Vitarum auctione. g Philemon quoque.] *Sententia est de ordine votorum, seu summi boni, à multis authoribus celebrata.* h Conuiuiale carmen.] *Locus Platonis est in Gorgia, & hic ordo votorum olim popularibus etiam cantilenis celebrabatur. Idem Plato de Legibus* 1. *effert ad hunc modum. Primum locum obtinet bona valetudo. Secundum forma, tertium robur, quartum opes, haud cæcæ, sed acutum cernentes. Idem de leg.* 2: *Aiunt enim optimum ac potissimum esse bonam valetudinem, proximam formam, tertium diuitias. Huc etiam illud Iuuenalis saty.* 10 *spectat:*

Orandum est vt sit mens sana in corpore sano.

Meminit eius rei Theodoritus Cyrensis lib. 11. *Therapeutices.* i Clauo alio alium clauum.] id est, *malum alio malo. Idem Lucianus in Philops.* καὶ ἥλῳ φασὶν ἐκκρούεις τὸν ἦλον: id est, Et clauo, quod aiunt, extundis clauum. *Sed hunc apologiæ locum Erasmus noster sic vertit: Vereor ne si ad intentatum crimen, etiam adulationis accusationem adiunxero, clauum quod aiunt, clauo pellere videar, maiore minorem. Hoc prouerbio vsus est Aristot. lib.* 5. *Polit. cap. penult. & Cic. Tusc. q. libro* 4. k χαίρειν.] χαίρειν *ad secundam valetudinem in epistolis atque salutationibus locum inuenit communi loquendi vsu. tametsi Plato mauult* εὐπραττειν. *Est enim lætitia affectio animi in corpore sano. Hinc Horat. lib.* 1. *Epistol.* 8:

Celso gaudere, & bene rem gerere Albinouano.

l Pyrrhi Epirotæ.] *De Pyrrho Epirotarum rege, vide lib.* 18. *Iustini.* m Tu verò.] *Obiectio mutati ordinis, cui respondet primò à vi & potestate verbi, quòd ea omni tempori conueniat.* n Prætereà.] *A collatione salutationum.* o Quid autem.] *A proprio exemplo & vsu eorum, à quibus reprehenditur.* p Nisi à deo.] *Translatio erroris in Deum aliquem.* q Quòd si verò.] *Alia defensio qua & pro errore & animi perturbatione respondet.* r Tu verò.] *A consuetudine.* s Quantumuis alij.] *A remotione causæ.* t At ipse quidem.] *Confirmatio qua voluntatem principis pro se interpretatur, à consequentibus.* u Nam cùm ipse.] *Ab exemplis.* x Cæterùm.] *Alia obiectio κατ' ἀντίθεσιν, cui respondendo orationem concludit κατ' ἀκολουθίαν.*

ΗΡΟΔΟΤΟΣ Η ἀέτιων. HERODOTVS vel Aetio.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

OStendit hac præfatione Lucianus, sed exemplo Herodoti, & post hunc Actionis pictoris, adductum vt in conuentu totius Macedoniæ exhibere se, ac specimen aliquod sui præbere voluerit. Esse enim compendiosiorem hanc viam ad laudem & gloriam comparandam, quàm singulas ciuitates circumeundo, magno negocio, multoque tandem tempore inclarescere. Exordium à voto incipit, pòst narratione vtriusque Herodoti & Actionis exemplum exponit: quæ quia maiorem scripti huius partem absoluit, vtriusque nominis titulũ quoq; dedit. Hinc adoptatio sequitur, qua suum institutum cum superioribus exemplis comparat, amplificata per collationem, præsenti conuentu cum Olympico, à loci & hominum qualitate. Postremò petit, vt illorum exemplo se quoque pro aliquo mediocri oratore habeant, non cum optimis ac vetustissimis illis, sed cum præsentibus conferendo.

Ροδότυ ἔθελ μὲν καὶ τἄλλα μιμήσασθαι δίωα τὸν λῷ, ὃ πάντα φημί, ὅσα πολλῶν· μεῖζον γὰρ ἂν τοῦτό γε, ἁλλὰ λάβοι ἂν ἐκ τ ἁπάντων, οἷον ἢ λέξη τ λόγων, ἢ ἁρμονίαν

TInam a verò & alias Herodoti virtutes mihi imitari concessum fuisset, non omnes dico quibus ille præditus præcelluit (maior enim voto hæc res fuerit) verùm vnam ex omnibus, videlicet aut orationum elegantissimarum mundiciem, aut illarum numerosam concinnitatem,

ἴαν αὐτῶν, ἢ τῷ οἰκεῖον τῇ
νίᾳ καὶ προφυὲς, ἢ τῆς γνώ-
ης τὸ περιττὸν, ἢ ὅσα μυεία
λὰ ἐκεῖνο ἅμα συναβὼν
α, πέρα τῆς εἰς μίμησιν ἐλ-
λθ. ἃ δ' ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς
γγράμμασι, καὶ ὡς πολ-
χῶς τοῖς Ἕλλησιν ἐν βραχεῖ
κτίσῃ, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἄλλ
ν μιμησαίμεθα. πλαύσῃς
ὶ οἴκοθεν, ἐκ τῆς Καείας,
θὺ τῆς Ἑλλάδ, ἱστορεῖν
ὸς ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχι-
καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπί-
μ καὶ περιβόητ γένοι-
, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγράμ-
άτια· τὸ μὲν ἔν προοινοσεῖν-
, νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δ
τοεινθίοις ἀναγιγνώσκειν,
Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις
ν τῶν μέρα, ἐργῶδες καὶ μα-
ρὸν ὑπῆλθ ἄνεσι, καὶ τριβὴν ὁ
ικρὰν ἐν τῷ διοῦσθαι ἐσεσθ.
ὑπὲρ

tem, aut propriam & natu-
ralem linguæ Ionicæ dictio-
nem, aut sententiarum gra-
uitatem & præstantiam,
aut quæcunque alia (quæ
& infinita sunt & elegan-
tia) ille vnò quasi fascicu-
lo comprehensa possidet,
omnem imitationis spem
excedentia. Cæterùm quæ
cùm libris à se elucubratis
fecerit, tum quemadmo-
dum passim in breui tem-
poris spacio apud Græcos
in notitiam venerit, mihi
& tibi & alteri cuicunque
tandem imitari haudqua-
quam fuerit difficile. [b] Cùm
enim relicta patria soluis-
set ex Caria, recto cursu in
Græciam delatus est, vbi
de seipsso eam cogitationem
suscepit, quo pacto quam-
celerrimè & minimo cum
negocio inclarescceret, ac fa-
cigerabilis fieret cùm ipse, tum eius quoque elucubratæ
igiliæ. Atenim obambulantem, nunc quidem Athenien-
ibus, nunc autem Corinthijs recitare historiarum monu-
nenta à se condita, mox Argiuis aut Lacedæmonijs, partim
aborioſum esse existimabat & longum: partim cunctatio-
iem & moram non mediocrem in illo fore prospiciebat.

ἐκομῶ ἀξίου ἁρπάζειν τὸ πρᾶγμα, οὐ κατὰ διαίρεσιν ἄτω βατ' ὀλίγον ἀγείρων καὶ συλλίγων τῷ γνώσιμον, ἐπιβάλλων δι, ἀθρόον ἦν, ἀθρόους παραβεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐνίστατο δὲ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα· καὶ ὁ Ἡρόδοτος τοῦτ' ἐκεῖνο, ἥκειν οἱ νομίζων τὸν καιρόν, οὗ μάλιστα ἐκλίχνα, πλήθους τυρεύσας τῷ παρόντι, ἀπαντα χόθεν ἤδη τῶν ἀεισῶν σωαλιγμένων, παρελθὼν ἐς τὸν Ὀπισθόδομον, οὐ θεατὴν, ἀλλ' ἀγωνιστὴν Ὀλυμπίων παρέχων ἑαυτὸν, ἅδων τὰς ἱστορίας, καὶ ἅμα τῶν παρόντας, ἄχρι οὗ καὶ Μούσης ἐπεβλήθησαν τὰς βίβλους αὐτῷ, ἐπῳδὰ καὶ αὐτὰς ὄσας. ἤδη δὲ ἅπαντες αὐτὸν ἤδεσαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς Ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ οὐκ ἦν ὅστις ἀγνοεῖ ἐκεῖνο τὸ Ἡροδότου ὄνομα. οἱ μὲν αὐτοὶ

Voluit ergo negocium omne in compendium contrahere, neque ita particulatim innotescere, notitiam modicè & pedetentim congregans & colligens. Callidè verò obseruabat, si vspiam locorum Græcos vnà congregatos omnes deprehenderet. Commodùm itaque instabant magna Olympia. Herodotus autem hanc solam sibi venisse occasionem arbitratus, cuius maximè erat cupidus, frequentissimis ludis obseruatis: iámque ex omnibus locis collectis Græcorum optimatibus, progressus in Opisthodomum, non spectatorem, sed certatorem se ipse exhibebat, cantillans historias memoriæ à se proditas, ac præsentium aures orationis suauitate demulcens, donec & Musarum nominibus eius libri nobilitari & vocari cœpti sint, & illis nouem existentibus. Proinde iam omnes illum nouerant, multò profectò magis quæ Olympicorũ certaminum victores: nec quisquam erat, cui Herodoti nomen inauditum fuerat, quem nonnulli ipsi

οἱ ἀκηκόεσαν ἐν Ὀλυμπίῃ, οἱ δὲ ἐκ τῶν τῆς πανηγύρεως ἥκοντων πυνθανόμενοι. καὶ ἦν ἐνθαῦτα φανερὴ μόνον, ἐλέγετο δὲ ἀεὶ ἐς ὃν ἂν ἐς λακτυλιὸν, οὕτω καὶ ἐνθαῦτα Ἡρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς μάχας τὰς Περσικὰς ἰαστὶ συγγραφεὺς, ὁ τὰς νίκας ἡμῶν ἐκμύθιος. διαπρεπῶς ἐκεῖνος ἀπέλαυσε τῶν ἐπαίνων, καὶ μιᾷ συνόδῳ πανδήμου τιμὰς ἐνίκησε ψῆφον ἐπάδων, καὶ ἀναπεπυκνωμένος ὑπὸ ἑνὸς μὰ Δία κήρυκος, ἀπ' ἐμπάσης πόλεως, ἔθνους ἕκαστος ἐπὶ τῶν πανηγυριστῶν. ὅπερ ὕστερον καταπνεύσαντες, ἐπιζήμιόν τινα ταύτην ὁδὸν ἐς γνῶσιν, ἱππίας τε ὁ ἐπιτηδεύων αὐτῶν σοφιστὴς, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ Χῖος, καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγους εἶπον ἀεὶ καὶ αὖθις πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀφ' ὧν γνώριμοι ἐν βραχεῖ ἐγένοντο. καί τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκεῖνος

psi audiuerant in Olympia: alij verò ex ijs qui ex ludis regressi fuerant, audita & ipsi perceperant. Tum verò vbicunque in publico saltem apparuisset, certatim commonstrabatur digitis: Hic ille est Herodotus qui pugnas Persicas lingua Ionica condidit atq; conscripsit, qui victorias nostras venustissimè concelebrauit. Talem ipse laudem historiarum nomine consecutus est, in vno conuentu ab omni populo totius Græciæ communi naclus suffragium, non ab vno per Iouem præcone ebuccinatus, sed in omnibus quaquauersum ciuitatibus, vnde quisque erat eorum qui ad ludos publicos confluxerant. Hoc cùm animaduertissent postea ad parandam cognitionem viam esse compendiosissimam, & Hippias illius gentis Sophista, d Prodicus Cius, & Anaximenes Chius, tum Polus Acragantinus, aliiq; complures, orationes semper habuerunt, & in ludis publicis, vnde breuis sui notitiam parauerunt. Quorsum verò tibi priscos

ἐκείνους λέγω δοκεῖς, καὶ συγγραφέας καὶ λογογράφους; ὅπου καὶ τὰ τηλικαῦτα ταῦτα, καὶ Ἀετίωνα φασὶ τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ῥωξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν, καὶ αὐτὴ ἀγαγόντα, πολὺ εἰκόνα ἐπιδείξασθαι, ὥστε Προξενίδαν, Ἐπανοδίκην τότε ὄντα, ἡδυφυῆ τὸ τέχνης, γαμβρὸν ποιήσασθαι τὸν Ἀετίωνα. καίτοι τὸ θαῦμα ἐν τῇ γραφῇ αὐτῇ, ἤρετό τις, ὡστε τὸν Ἐπανοδίκην δι' αὐτὸ, ἐπιτιμιώτερον τῶν Ἀετίωνι σωμάτων θυγατρὸς τὸν γάμον; ἔστι μὲν εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐγὼ ἄλλον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. θάλαμός ἐστι περικαλλὴς καὶ λινέη συμφυτή. καὶ ἡ Ῥωξάνη κάθηται, παρθενικόν τι κῦμα πρόσωπον, ἐς γῆν ὁρῶσα, αἰδημόνη ἑστῶσα τ' Ἀλεξάνδρου. ἵμερτοι δέ τινες παρεῖσι, ὁ μὲν κατόπιν ἐρωτὸς, ἀπάγων τῆς

illos percenseo sophistas, & historicos, & oratores, cùm & hæc inter vetera commodè locum habere possint? Etenim perhibent Aetionem quoq; pictorem, Rhoxanes & Alexandri depictas in tabula nuptias, in Olympiam pertulisse, ac imaginem spectandam ostentasse, adeò vt Proxenides, quem tunc certaminum iudicem Græci constituerant, artis præstantia delectatus, Aetionem generum sibi asciuerit. Sed quæret aliquis, quódnam tantum affuerit picturæ miraculum, per quod adductus Proxenides Aetioni peregrino filiam suam nuptam tradiderit? Est enim quidem imago in Italia, quam egomet vidi, adeò vt tibi quoque de ea compertam veritatem dicere possim. Thalamus est supra modum elegans, & lectus nuptialis vestimentis instratus. Hunc iuxta locata est Rhoxanę virgo, corpore & facie venustissima, terram modestè intuens, Alexandri assistętis præsentiam honorificè reuerens. Cæterùm Cupidines quidam ridentes, alter quidem à

tergo

διφαλῆς τὴν καλύπτραν, καὶ ἀφαιρεῖται τὸν νυμφίον τῇ Ῥωξάνῃ· ὁ δὲ τις μάλα ἀνελευθέρως ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὡς κατακλίνοιτο ἤδη. ἄλλος τῆς χλανίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπαλλαμμένος ἕρπει, καὶ οὕτως ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πολὺν βιαίως ἐπισπώμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ αὐτὸς μὲν στέφανόν τινα ἐρίνεον τῇ παιδί. πάρεστι δὲ, ὁ νυμφαγωγὸς Ἡφαιστίων συμπρίαται, δᾷδα λαμπομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπηρεισάμενος, Ὑμέναιον, οἶμαι ὄντα· ἐκ γὰρ ἐπιγείου πάθους τοῦτο. ἑτέρωθι δὲ τῆς ἐκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου· δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντε, μιμούμενοι τοὺς ἀχθοφόρους, ὁπότε λογὸν φέροντα βαρύνῃ· ἄλλοι δὲ δύο ἕνα τινὰ, ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κατακείμενον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν σύρουσι τῶν ἐκάνω τῆς ἀσπίδος ἐπηλυμένοι. ὑπὸ δὲ τὸ θώρακα ἑστὼς

tergo, ſtans digitis redimiculum aufert à capite, ac Rhoxanen ſponſo commonſtrat: alter nimiùm ſeruiliter à plantis aufert ſandalium vt iam decumberet. alius Alexandri chlamyde inuolutus, illum ad Rhoxanen pertrahit, valde violenter annixus. Sed enim ipſe rex coronam quandam puellæ porrigit. Adeſt prætereà & Parochus ſponſæ ductor Hephæſtion, ardentem facem tenens in manibus; formoſo admodum adoleſcenti innixus. hunc ego Hymenæum eſſe opinor: neque enim nomen adſcriptum fuerat. Ex alia autem parte tabulæ alij Cupidines in armis Alexandri colludebant. duo quidem haſtam illius ferentes, eos imitabantur, qui ferendis oneribus grauari videntur. Alij duo vnum aliquem iacentem, ſuper clypeum penè ipſum vt regem Porrò vnus in thorace ſupi-

θὼν, ὕπνιον λαμπρὸν, λοιχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβήσῃ αὐτὸς, ὁπότε λαθὼν ἐπιστὰς ἐπιφοιτήσειεν. οὐ παιδιὰ δὲ ἄλλως ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ σπουδάσαι ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀετίων, ἀλλὰ δηλοῖ τὸν Ἀλεξάνδρου, καὶ τὸν εἰς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα, καὶ ὅτι ἅμα καὶ Ῥωξάνης ἦρα, καὶ τῶν ὅπλων οὐκ ἐπιλήσετο πάλαι· ἀπ' ἄκρου δὲ αὐτὴν καὶ ἄσμος γαμήλιόν τι ἐπὶ τῆς ἀληθείας διαφάνειαν ἔχειν, μεμνησθαι μὲν τὸν Ἀετίωνα, τὰ τῶν Προξενίδου θυγατέρα, καὶ ἀπῆλθε γῆμας, καὶ αὐτὸς, πολεμήσων τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων, ἐπὶ νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν ἁρπάσων γάμου, πεπλανῆσθαι ἀληθῆ γάμον. Ἡρόδοτον μὲν οὖν (ἐπὶ γὰρ ἐκεῖνον) ἱκανὰ τῶν Ὀλυμπίων ἆθλα νομίσειεν ἂν τις, καὶ συγγραφέα θαυμαστὸν δεῖξαι τοῖς Ἕλλησι, τὰς Ἑλληνικὰς διὰ ξιόπιστα

nè iacentem ingressus insidias tendenti similis esse videtur, vt illos ex improuiso perterrefaciat, vbi trahendo ad se peruenissent. Neq; verò hæc ludicra sunt aut puerilia, & in quibus exprimendis temerè elaborasset Aetion, sed quibus Alexandri ad res bellicas amorem adumbrare voluit, & quòd eadem opera & Rhoxanes amore flagrâsset, & armorum curam per obliuionem non abiecerit. Quanquam verò & aliàs ipsa imagine nuptiale quiddam reuera ostensum est, nempe Proxenidæ natam antè Aetioni fuisse desponsam, illáq; in matrimonium ducta abijt, lusis succesiua opera Alexandri nuptijs, sub rege sponso ductore pro nuptijs colore & penicillo expressis, veras nuptias præmium reportans. ¶ Proinde Herodotus (regredior enim ad illum) satis superq; sufficere Olympiorum ludos existimauit ad faciendam fidem, Græcis eum scriptorem esse admiratione non indignum, qui Græcorum gestis illis

ξιόντας, ὡς ἐκεῖνον ἀνεξήλεγχον. ἐγὼ δ' (καὶ πρὸς φιλίου μὲ μὴ λοιδορίαν ὑπολάβητε, μὴ δὲ τὰμὰ ἀκάρπαν τοῖς ἐκείνου, ἴλεως ὁ ἀνὴρ) ἀλλὰ τοῦτό γε ὅμοιον παθεῖν φημὶ αὐτῷ. ὅτι γὰρ τὸ πρῶτον ἐπεδήμουν τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκοπούμην ὅ, τι, μοί χρήσιον τῷ πράγματι. καὶ ὁ μὲν ἔρως οὕτω λῇ, ἄπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δεῖξαι τὰμὰ, τὸ δ' αὐτὸν ἐπιόντα πολιχαῖτα τοῦ ἔθους ξυγγίνεσθαι πόλει ἑκάστῃ, οὐκ ἀμαρτὶς ἐφαίνετο. ἐπὶ δὲ τηρήσαμι πλὴ δὲ ὑμῶν πλὴ σωφρόνων, ἔπειτα παρελθὼν ἐς μέσον, διέξαμι τὸν λόγον, ἐς δέον οὕτως ἀκροάσασθαί μοι τὰ τῆς εὐχῆς. αὐτοῖτι ἂν ἤδη σωφρονίσθαι, ὅτι ὑπ' ὀφθαλμοὺς ἐξιτικάσης πόλεως, αὐτὸ δὴ τὸ ἀνθαλέον Μακεδόνων ἅπάντων,

sta illis recitaret, quemadmodum ipse facilitare solitus est. Ego verò ac per Iouem Philium vos precor, ne insanire me suspicemini, neque mea me cum illius conferre velle. Propitius sit mihi vir ille. Verùm hoc mihi cum illo non dissimile accidisse arbitror. Etenim quo tempore primùm in Macedoniam suscepta peregrè profectione veni, apud me ipse cogitabam, strenuè mihi aduigilandum esse, eáq; iam tenebar cupiditate omnibus innotescendi, ac quamplurimis Macedonum vigilias meas ostendendi. Porrò autem singulas adeuntem ciuitates, interea ingraue scente ætate consenescere, haudquaquam facile factu apparebat. Sed enim si conuentu vestro obseruato, deinde progressus in medium orationem propalàm habuissem, sperabam omnibus ex sententia succedentibus voti me compotem futurum. 8 Vos itaque conueniistis, ex singulis equidem ciuitatibus quique præstantissimi, neque non ipsa summa vniuersorum Macedonum delectissima.

πάντων, ἡ ἐκλιπεῖν πόλις ἂν δέοιτο οὖσα, οὐ κατὰ Πίσαν, μὰ Δί', ἣ τῷ ἐκεῖθι στενοχωρίαν, ἡ σκιὰς καὶ λαλύβας ἢ πνῖγος, οἵτε αὖ πανηγυρικὸν, οὐ συρφετὸς ὄχλος, ἀπόπληξ ἢ μᾶλλον φιλοθεάμονες, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι, ἀπὸ ῥητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν λοιμώττοντες, ὅσον ἐμοὶ δοκεῖν, μὴ τὸν μὲν παρόντα ἀπολὺ ἐνδεέστερον φαίνηται τῶν Ὀλυμπίων. ἀλλ' ἐὰν μὲν ὑμεῖς Πολυδάμαντι ἢ Γλαύκῳ ἢ Μίλωνι παραβαλῆτέ με, δοκῶ ἂν ὑμῖν δόξαι θρασὺς ἄνθρωπος εἶναι. ἢν δὲ πολὺ ἐκ παλαιοτέρων ἀπαγαγόντες τῇ μνήμῃ, ἐφ' αὐτὸν μόνον ἀφορᾶτε ἴδητε, τάχ' ἄν μοι δόξαιμι, ὡς ἐν γε τηλικούτῳ σοφίᾳ ἱκανὸν εἶναι καὶ τοῦτο.

lectissima. Excipit verò vestrum conuentum ciuitas omnium optima, quà cum nulla ex parte Pisa conferenda est, neque ea quæ illic est loci angustia, neque tabernacula aut tuguria & suffocatio. [h] Iam neq; conuentum celebrantes, vulgaris fex & turba est, magis cupida spectãdi athletas, nempe vulgus Herodoti negligens, sed profectò cùm rhetorum tum scriptorum atque sophistarum omnium celeberrimi, adeò vt parùm mihi deesse videatur, quòminus & mea actio perinde vt Olympiorum piorum celebris habenda sit. [i] Cæterùm si me cum Polydamante, aut Glauco, aut Milone compositum contemplamini, valde audax homo vobis esse videbor. Sin verò ab illis memoria longè latéq; auocata, in hunc solùm intenti fueritis, fortasse non admodum vobis flagellandus esse videbor, ità vt in tanto stadio & hoc mihi sufficiat.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

Hîc nihil aliud agit Lucianus quàm quòd feliciſsimè, ſed obſcuriùs indicat, quibúsnam modis ſolida nominis exiſtimatio, atq; adeò minimè perſonata gloria comparanda ſit: deniq; quorum iudicio cumprimis fidere conueniat. Eiuſdem argumenti ferè eſt Harmonides.

a VTINAM.] *Exordium à voto.* *b* Cùm enim.] *Narratio.* *c* Nouem.] *Herodoti libri inſcripti Muſarum nominibus. Sunt autem nouem Muſæ, & totidem libri, videlicet Clio, Euterpe, Thalia, Melpomene, Therpſichore, Erato, Polymnia, Vrania & Calliope. id quod Suidas eiuſdem poëtæ vitam ſuccinctè ſuóque more perſtringens, teſtatur: & idem Lucianus, Quomodo hiſtoria ſcribenda ſit.* *d* Prodicus Cius.] *Prodici Cei, Sophiſtæ Socrates in Protagora ſe diſcipulum fatetur, eiuſque doctrinam & ſapientiam diuinam ad Simonidem refert. Quintilianus etiam hunc Protagoræ σύγχρονον facit. Plato in Lachete hunc mirificum in explicandis nominibus artificem fuiſſe teſtatur: & in Axiocho, neminem eum gratis docuiſſe. quod & Laërtius in Protagora fatetur. Et in Hippia maiore ex priuata doctrina, magnam pecuniæ vim lucratum fuiſſe legitur. Xenophon lib. 2.* ἀπομνημονευμάτων. i. *commemorationum de amico comparando cum Ariſtippo diſputans, ex Prodico* σύγκεφαλαίωσιν *& τῶν προκλήσεων citat. ὥραν huic operi, ſi Suidæ credimus, titulus fuit.* *e* Eſt equidem.] *Tabula & pictura Actionis.* *f* Proinde.] *Adaptatio ſui inſtituti ad exempla ſuperiora.* *g* Vos itaque.] *Collatio præſentis conuentus, & Olympiaci veteris.* *h* Iam REQ;.] *A conditione hominum.* *i* Cæterúm.] *Petitio.*

ΦΑΛΑΡΙΣ Α. PHALARIS PRIMVS.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PHalaris Agrigẽtinorum tyrannus fuit, cui faber quidam Perillus, ſiue Perilaus taurum æreum obtulit, ita factum, vt in eum homines damnati coniecti ſuccenſo igne torrerentur, atq; inter cruciandum dum vociferarentur, mugitus boum ederent. Hunc taurum fingitur hic Delphos mittere, vt ibi in templo inter cætera donaria Deo conſecraretur. Et quia apud omnes pro crudeliſſimo atq; immaniſſimo idem habebatur, & ob id metuebat ne donum hoc Delphi, vt ab impio & nefario profectum, reijcerent, oratione hac contra famam hanc de ſe ſparſam, per legatos ſeſe defendit. Oratio generis iudicialis eſt, ſtatus qualitatis. Nam & tyrannidem occupaſſe, & nocentes quoſdam puniiſſe ſe fatetur, ſed id iure ac neceſsitate quadam factum oſtendit. Exordium à voto incipit. Narratione conſilia & cauſæ ſuſceptæ tyrannidis, & quomodo eandem geſſerit, poſtremò etiam qua neceſſitate ad ſupplicia ſumenda, & cuſtodiam corporis comparandam compulſus fuerit, exponit, quæ & ipſa confirmandi vicem habent. Poſt hæc autem confirmatio ſequitur, qua ſe à crimine crudelitatis defendit, argumentis à ſimili, à legibus, & cauſa, à ſignis & comparatione ſumptum, eleuando interim etiam tyranni nomen, & inuidiam ab exemplis, & exaggerando neceſſitatem puniendi, ob multitudinem periculorum indies in hoc genere ſuccreſcentium. Peracta cauſa ad commendationem muneris tranſit, quam à cauſis & honeſtate dedicationis trahit. Peroratio ex perſona legatorum fit, quæ aſſeueratione dictorum, & ipſorum obteſtatione perficitur.

Ἔπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος ἄναξ Φάλαρις ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τοῦτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ ἀκόντα ὑπέρτε αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματος. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἥκομεν, ταῦτά ἐστιν. ἃ δέ γε πρὸς ὑμᾶς ἐντέταλταί μοι φησίν, ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, διοῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, οἷός εἰμι, ἀλλὰ μὴ οἷον ἡ παρὰ τῶν μισούντων φήμη τοῖς τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδίδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀπαξάπασιν ἂν, μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅσῳ ἴσοί τε ἐστε, καὶ παρίσθροι τοῦ Πυθίου, καὶ μονονοὺ συνοίκοι, καὶ ὁμωρόφιοι τοῦ θεοῦ. ὑγιᾶναι γάρ, ἃ ὑμῖν ἀπολογησάμενος, καὶ πείσαιμι, μάτην ὡμὸς ὑπενήνεγθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, δὲ ὑμῶν, ἀπολογημένος ἴσοι

Misit nos huc legatos, ô Delphi, princeps noster Phalaris, taurum hunc Apollini adducturos, ac vobis pauca quædam auditu non idonea, cùm super duce nostro, tum super oblato munere verba facturos. Itaq; quorum gratia huc profecti venimus, hæc sunt. Cæterùm hæc vobis exponenda nobis in mandatis dedit. Ego, inquit, ô Delphi, talè de me apud omnes Græcos esse existimationem, qualis sum, at non qualem me odio prosequetium, aut inuidorum mendax fama apud ignotos traduxit: præ omnibus rebus permutatione facta amplecti velim. Maximè verò omnium apud vos talem de me opinionem esse optârim, qui & cæteros vitæ sanctimonia antecellitis, & Pythij assessores estis, ac tantum non Dei familiares atque domestici. Etenim persuasissimum habeo, si me vobis purgauero, atque ostendero frustra crudelitatis suspicionem de me incidisse, etiam alijs omnibus me per vos purgatum fo-

re

θεα. καλῶ δ' ὧν ἱρῶ τ θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν ἐκ ἔνι λύπου πραγματίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ πραγματεῦσαι. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατῆσαι ῥᾴδιον, θεὸν δέ, καὶ μάλιστα τῶνδε, δύσκολον, ἀδύνατον· ἐγὼ γοῦν τ ἀφανῶν ἐν Ακραγαντίνοις ὤν, ἀπ' ἀδόκητος οὐ γεγονὼς, καὶ παρὰς ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ πεσοσχημένος, διὰ διατέλους, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἐμαυτὸν παρέχων, τοῖς δ συμπολιτευομένοις ἐπιεικῆ καὶ μέτριον· βίαιον δ' ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστὴν, ἢ αὐθάδη οὐδεὶς ἂν εἴη ἐπικαλέσαι μοι, ὃς πατρίῳ ἐπάνω βίῳ. ἐπειδὴ ἑώρων τοὺς τἀναντία μοι πολιτευομένους, ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαντος πόνου ἀνιλεῶς μισοῦντας (διὸ μὲν δ ὑμῶν τότε ἡ πόλις) μίαν

re. Porrò autem ipsum deum eorum quæ dicturus sum, testem inuoco, quem nullo modo possim decipere, aut falso & ficto sermone circunducere. Fortasse enim hominibus imponere haud operosum est: at Deo verba dare, maximè verò huic, id verò nullo modo fieri potest. Cæterùm ego inter Acragantinos non ex obscuris sum maioribus: verùm si quisquam alius, ex illustri loco natus, ac liberaliter educatus, tum ingenuis disciplinis & artibus imbutus, vrbi memet popularem exhibere non destiti: ijs verò qui mecum in eadem versabantur Repub. æquum & modestum me præstiti. Violentiæ autem, aut illatæ iniuriæ, aut contumeliæ, aut præcipitati iudicij, nemo me vnquam sub prioribus vitæ annis insimulauit. Verùm cum argumentis non dubijs perspicerem eos qui diuersam à me in administranda Repub. rationem sequebantur, vitæ meæ molitori insidias, ac omnibus modis mei è medio tollendi occasionem captare ac quærere, nostra verò ciuitas seditionibus factionisq; dissecta ferueret: vnicum illud effugium in tantis re-

rum

μίαν ταύτην ἀσφάλειαν καὶ ἀσφάλειαν εὕρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, ἐπιβάλλων τῇ ἀρχῇ· κείνους μὲν ἀναστέλλειν, καὶ παύσασθαι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν μετανάγκασαι. καὶ ἦσαν δὴ οὐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινοῦντες, ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλόπολιδες, οἳ καὶ τὴν γνώμην ἤρεσκον τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην τοῖς σωαγωνισαῖς χρησάμενος· ῥᾳδίως ἐκράτουν ἐπιχειρήσας. τοιγοῦν οἱ μὴ οὐκέτι ἐτάραττον, ἀπέπαυον· ἐγὼ δ' ἦρχον, ἡ πόλις δ' ἀπαρρησίαστος ἦν. σφαγὰς δὲ οὐκ ἐποίουν, οὐ δημεύσεις, οὐδὲ μετάστασιν τῶν ἐπιβουλευτῶν ἐφαλόμην, καίτοι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν, ἐν ἀρχῇ γε δυναστείας μάλιστα. Φιλανθρω-

rum difficultatibus, securitatémque reperi, pariter & ciuitati tuendæ salutem, si occupato per vim principatu, illorum ferociam refrenarem, eosq; à struendarum insidiarũ studio sedatos traherem, eademq; opera ciuitatem popularium factionibus flagrantem, ad modestũ & tranquillum statum adigerem. Et erant sanè non parùm multi hoc meum institutum collaudantes viri & modesti, & amantes Reipub. quibus & mea sententia & instituti iam conatus necessitas non fuit obscura. Horum itaque vsus & opera & consilio, haud difficulter voti compos reddebar. Ex illo itaq; illi quidem nõ amplius rebus nouandis, aut turbis concitandis studentes, inter se discordantes dissidebant, sed iussis obtemperabant: ego verò imperium obtinebam: ipsa autem ciuitas sua libertate carebat. Cæterùm cædes aut insectationes, aut proscriptiones, ne in eos quidem à quibus sæpenumerò insidiosè petitus eram, vsurpaui, aut exercui. Atqui operæprecium audere eiusmodi, in tuendo principatus imperio potissimũm. Etenim humani-

θρωπίᾳ γὰρ καὶ πραότητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμασίας ἐγὼ ἄλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προάξεσθαι τέλους. οὕτως γοῦν τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπάσμην, καὶ διημαλγμην, καὶ συμβουλοις καὶ συνιστοις ἐχρώμην τοῖς πλείοσιν αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὁρῶν ὀλιγωρείᾳ τῶν πεπιστώτων διαφθειρομένην, τῶν νόμων ἐκλιπόντων, μᾶλλον δὲ ἁρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιῤῥοίας ἀναπτοσμένην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀνασκευαῖς ἐκόσμουν, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκραστίνα, καὶ τὰς περόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ, τῇ τῶν ἰδιωτῶν ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίους ἐποιούμην, καὶ τῆς νεολαίας ἐπεμελούμην, καὶ τῶν γεγόντων πρεσβύτερον· καὶ τὸν δῆμον ἐν θέαις, καὶ δεξιονομίαις, καὶ πανηγύρεσι, καὶ δημοθοινίαις διῆγον. ὕβρεως δὲ

tate, comitate, & manſuetudine, prætereà ex honoris & dignitatis æqualitate mirificam in ſpem veniebam, fore vt ad obediendum omnes pertraherentur. Statim igitur omni ſimultate depoſita, cum inimicis in priſtinam & gratiam & concordiam redij, ac illorum plurimis & in dandis ineundiſq; conſilijs, & in conuerſatione domeſtica vtebar familiariſsimè. Porrò cùm ipſam vrbem animaduerterem magiſtratuum negligentia atque incuria incurruptam, multa furantium, aut potius communes ciuitatis opes rapientium, & aquæ ductus reparaui, & ædificiorum ſumptuoſis extructionibus exornaui, ac muro circumducto firmaui: prouentúsque, quotquot magiſtratuum cura communes erant, acceſsione non modica cumulaui: iuuentutis rectè educandæ impendiò magnam curam habui: ſenes peculiari reuerentia proſequebar. Populum verò ſpectaculis ac largitionibus, prætereà ſolennitatibus atque epulis publicis mihi deuinctum detinui. Virginum verò

contu-

καὶ παρθένων, καὶ ἐφήβων δια-
φθορὰς, καὶ γυναικῶν ἀνα-
γωγὰς, καὶ μορφόρων ἐπιτίμι-
ους, καὶ δυσωποτικήτις ἀνα-
κλήσεις, ἀπροόπαιά μοι καὶ ἀ-
κουστὰ ἦν. ἤδη δ' καὶ περὶ
τοῦ ἀφεῖναι τὴν ἀρχὴν, καὶ
καταθεῖναι τὴν δυναστείαν ἐ-
πεποιούμην, ὅπως μόνον ἀ-
σφαλῶς παύσασθαι ἄρτις ἐν-
θυμῶν. ἐπὶ τόγε ἄρχειν αὐτὸ,
καὶ πάντα πράττειν, ἐπα-
γὴς ἤδη καὶ σὺν φθόνῳ δια-
πατηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι, τὸ
δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τι-
νὸς θρασυτάτης δυσταξίας πό-
λις, τοῦτ' ἐφύλαττον ἔτι. διὰ τὰ
μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα ἦν
πόνος, οἱ δ' ἤδη τι σαίνεσθαι
ἐπ' ἐμοί. καὶ περὶ τοῦ πράγ-
ματος ἐβουλεύοντο καὶ ἀσφαλῶς
ἐσκοπουῶτο. καὶ συνωμοσίας συνεκρότουν, καὶ ὅπλα
ἤθροιζον, καὶ χρήματα ἐποιεί-
ζοντο,

contumelioſas corruptiones, aut epheborum ſtupra abominanda & nefaria, aut iniurioſas ſatellitum immiſſiones, aut comminationes tyrannicas ita aduerſabar, vt ne audire quidem fas putarem. Iam verò de dimittendo quoque imperio, principatúque deponendo mecum inito conſilio deliberabam, ſi quo modo tranquillè atque ſecurè à curarum fluctibus liberatus quieſcerem. Etenim principem agere, ac res omnes vt rectè fierent adminiſtrare, prouinciam grauem ac odioſam eſſe exiſtimabam, & rem non ſine inuidia laborioſam. Sedenim ne poſthac tali adminiſtratione egeret ciuitas, in ea cogitatione ſuſcepta adhuc verſabar, ac iam olim ea animo cogitabundo quærebam. Porrò autem ciues mei conciſata ſeditione iam aduerſus me inſurrexerant, déque ſtruendarum inſidiarum ratione, faciendáque defectione deliberabant. Quin etiam clandeſtinis conſpirationibus iam coniurauerant, armáque collegerant, pecunias priuatis impenſis comportauerant, ciuitates finitimas ad feren-

ſους, καὶ τοὺς ἀπηγόρευας ἐπικαλοῦσι, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρὰ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, ἀνηφθέλω, εἰδέναι ἄλλη αὐτοῖς, καὶ ὅπως μὴ αὐτοχειρίᾳ ἀποσταλῶσιν ἐπάλουν, καὶ ἃς ἀπαλάσεις ἐπῳδόων, δημοσίᾳ σκυβαλόμενοι, ἐξῆνεγκαν τὰ μὲν δὴ μυδρὰ παθεῖν τοιοῦτοι γάρ οἱ θεοὶ ἄπιστοι, φαράξαντόν τὴν ἐπιβουλὴν, καὶ μάλιστα γε ὁ Πύθιος, ὀνείρατά τε ἀπολείξας, καὶ τοὺς μηνύοντας ἅπαντα ἐπιπέμψας. ἐγὼ δὲ ἐντεῦθεν ἄλλη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ ἐμαυτῷ δίκην νῦν ὡς λογισμῷ γνωσόμενος, ἀξιῶ περὶ τῶν τότε πραχθέντων μοι συμβουλεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγου δεῖν ληφθείς, ἐξέζων τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον οὖν, τῷ

dium miſsis copijs auxilium acceꝛſiuerant, iamq; in Græciam ad Lacedæmonios atque Athenienſes legatos petitum ſubſidium miſerant. Quorum autem criminum reum me facturi eſſent, iam illis deliberatum erat, tum quemadmodũ ad mortem memetipſum mihi conſciſcendam adducturi forent, atrociter comminabantur. Præterea quæ ſupplicia excogitabant his qui publicè puniendi forent, occultè non tulerunt. Atenim quòd nihil tale, præter illorum ſpem atque ſententiam perpeſſus ſim, dijs immortalibus acceptum refero, quorum opera mihi detectæ ſunt inſidiæ: omnium verò, maximè Pythio, cuius beneficio & inſomnia mihi oſtenſa ſunt, illiſq; miſsi, quorum indicio ſingula cognoui, atq; ſagaciter deprehendi. Ego verò hoc loco vos, ô Delphi, in hoc ipſo metu, quem nunc ipſa oratione quàm acerbus fuerit, facilè ſentietis, volo ſuper his quæ tunc acta ſunt, conſilium mihi detis, quo tempore nulla munitus cuſtodia fermè captus, rebus difficilimis vrgentibus ſalutem quærebam. Proinde

pauliſper

γνώμης ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀφιγμένης, καὶ ἐ-
μοὶ ἀφηγησαμένου, καὶ ἐν-
δείξαντος τὰς παρασκευὰς αὐ-
τῶν, καὶ τὰς ἀπειλὰς ἀκού-
σαντος, ἄπαντι, τί δεῖ ποιεῖν; ἀν-
θρωπίᾳ χρῆσθαι πρὸς αὐ-
τοὺς ἔτι, καὶ φείδεσθαι, καὶ ἀνέχε-
σθαι, ὅσῳ κοτίνῳ μιαίνοντα
κρίνεσθαι τὰ ὕπατα· μᾶλλον δὲ
σμυρνίῳ ἄνθει ἀνίχνῳ τοῦ σφα-
γέως, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀ-
φθαλμοῖς ὁρᾶν ἀπολλύμενα;
τὰ μὲν τοιαῦτα πολὺν ἂν λι-
μένα τινὸς ἔναι, γνώμας δὲ
καὶ ἀνδρὸς δικαιοπράγμονος, καὶ
πολλὴν ἐμφρονος καὶ ἀδικου-
μένου ἀνδρὸς ἀναλαβόντα,
μετελθεῖν ἐκείνους, ἐμαυτῷ
δὲ ἐκ τῶν ἐνόντων, πρὸς τὸ
παρὸν ἀσφάλειαν πρασχεῖν;
ταῦτ' οἶδ' ὅτι φαυλεύεσθαι
ἂν. τί δῆτ' ἐγὼ μετὰ ταῦτ' ἐκ-
ποιήσω; μετασταδὸν δὲ
τοὺς αἰτίους, καὶ λόγου με-
ταδοὺς

pauliſper animo ſæltem ſuſcepta Acragantem verſus peregrinatione ad me, viſiſq; illorum apparatibus, ac minis auditis, dicite quidnam faciendum ſit. Humanitaténe erga illos ampliùs vtendum eſt, conceſſaque impunitate, perditorum ciuium malignitati & nefarijs conatibus parcendum, & diſſimulanter ferendum ſcelus illorum eſt, tametſi mihi actutùm extrema perpetienda forent? Magis autem conueniebat, vt nudus à cruentis ciuibus miſeram cædem ſuſtinerem, eoſq; qui mihi fuerunt chariſſimi, coràm crudeliter peremptos perire cernerem? An verò talia hominis fuiſſent nimiùm inſenſati, ſed conſentaneum erat generoſiori, viróque digniore cogitatione animo concepta, hominisque prudentis & iniuria affecti, iracundia ſuſcepta illos proſequi: mihi verò ipſe è præſentibus periculis emerſo in poſterum ſecuritatem præparárem? Hæc ſat ſcio mihi facienda ſuaſiſſetis. Quid ergo ego poſt hæc feci, qui accerſitis reis atque noxijs, & conceſſa illis fandi atque reſpondendi copia, & adductis ar-

ταδοὺς αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἐπιτηδείους παραγαγὼν, καὶ ἅπερ ἐξεπίτηδες ἔπασχον, ἐπὶ μηδὲν αὐτοὶ ἔτι ἐξαρνοι ἦσαν, ἡμιωμόλιον ἀγανακτῶν τὸ πλέον, οὐχ ὅτι ἐπιβουλεύομαι, ἀλλ' ὅτι μὴ ἀάθλιον ἀπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ περιστάσει μεῖναι, λιὼ ἐξ ἀρχῆς ἐνισταμένου. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὴν ἐμαυτὸν ἀσφαλῶς, ἐκείνων δὲ τὰς ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας μοι διολάζων, ἅθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τῆς ὠμότητος αἰτιῶνται, οὐκ ἔτι λογιζόμενοι, παρὰ ποτέρου ἡμῶν ἐν πρώτοις τούτων ἀρχή. σωτηρίου δὲ τὰν μίσω, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζοντο, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἠτιῶντο, καὶ τὰς δοκούσας ἐν αὐταῖς ὠμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἐπιβούλου τινὰ ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὴ ἐτόλ-

gumentis, singulisque diligenter & accuratè exploratis atq; conuictis, posteaquam nihil amplius inficiari poterant, meritum de illis sumpsi supplicium, vehementer excandescens, non quòd mihi perniciem machinati fuerant, sed quòd in illo proposito me permanere non siuissent, quod ab initio prosequendum mihi constitueram? Et iam ab illo tempore me ipse comitatu satellitum stipatum custodire non desino, atque ex illis quotquot ex occulto insidiosè me petiuerint, supplicio afficere pergo. Deinde homines crudelitatis me accusant, non valde reputantes ab vtro nostrûm primum huius mali initium subintroductum sit: rea quæ in medio euenêre, & quam ob rem de ciuibus nefarijs sumptum sit supplicium, negligenter complectentes: pœnas tamen sceleritatis ciuibus irrogatas, in crimen vocant, easq; quæ sibi in illis excruciandis committi visæ sunt crudelitates. Non dissimile factum, si quis apud vos sacrilegum quendam præcipitio mulctatum vidisset, cæterùm quæ nefariè

τόλμησε, μὴ λογίζωμαι, ὡς ἀνάτατος ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ διαπάσας τὰ ἀναθήματα, καὶ ζῦ ξοάνου ἅψατο, διαφθορὰν ἂν ὑμῶν πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ἐποίησε, ὅτι ἔμελλε τοιοῦτος ἔσεσθαι, καὶ ἱεροὶ ἕνεκα λίγοντο, ἀπειλήσατι ἄνδρωπον Ἕλληνα, πλησίον ζῦ ἱεροῦ (καὶ μὲν οὐ πάνυ πόρρω τῆς πόλεως ἔνεκα λίγεται ἡ πέτρα) διαπαλσαι τοιαύτῃ βασάνῳ. ἀλλ' οἶμαι, αὐτοί τι χαλάσετε αὖθις, ἢν ταῦτα λέγῃ τις διαβὰς ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπανίσονται ὑμῶν τὰ διὰ τὰ τῶν ἀσεβούντων ἀμότητα. τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες, ὁποῖός τις ὁ ζῆς πράγμασιν ἐφεστώς ὅτῳ, ἔστι δίκαιος, ἔστ' ἄδικος· αὐτὸ ἁπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι, καὶ τὸν τύραννον. διὰ Αἰακὸς ἢ Μίνως ἢ Ῥαδάμανθυς ἦ, ὁμοίως ἐξ ἁπάντων ἀνιᾶσι σπεύδουσι, τὸς μὲν πονη-

nefariè designasset, non reputaret, quemadmodum noctu in templum ingressus, sublatis furtim pretiosissimis quibusq; donarijs, fanum religiosissimum impiè depeculatus esset, ac etiam statuis manus sceleratas admouisset, magnæ tandem crudelitatis vos accusaret, quòd cùm & Græci & sancti esse perhibeamini, supplicio affeciss etis hominem Græcum prope templum. Etenim non ita procul ab vrbe fertur esse petra huic destinata supplicio. At vos, vt opinor, eiusmodi hominis stoliditatem risu prosequuturi esse tis, si quis hæc aduersus vos dicere auderet: alij autem omnes vestram aduersus impios maleficos crudelitatem collaudabunt. In summa populi non perpendentes qualisnam ille sit qui rebus imperio præest, siue iustus, siue iniustus, simpliciter ipsum nomen tyrannidis prosequuntur odio, ipsiq; tyranno extremè infensi sunt, & tametsi Aeacus aut Minos aut Rhadamantus principatum gesserit, omnes tamen ex æquo è medio tollere approperant, malos illorum

πονηρούς αὐτῶν, πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς δὲ χρηστὰς τῇ ἰδιωτείᾳ τῆς κατηγορίας ἀμύητον ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἔγωγ' οὖν ἀκούω, καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς, ἐπὶ φαύλῳ ὀνόματι διακειμένους, χρηστοὺς καὶ ἄμεμπτον τὸν ἐπιτηδευμένους, ὧν ἐνίων καὶ λόγους ἔνια βραχέα, ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀπκειμένους, ἀναθήματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ ὁρᾶτε· ἢ καὶ τοὺς νομοθέτας, τῷ διαφέροντι τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ φόβος πρόσεστι, καὶ ἐλπὶς τῆς διαλάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσον πρὸς ἀνάγκην ἐξηγούμεθα, καὶ μισοῦσί τι ἅμα καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώποις συνόντες, ὅπου

ante oculos ſibi proponentes, bonos verò communi accuſationi innocenter obnoxios eodem odio complectentes. Cæterùm audio apud vos quoque in Græcia multos fuiſſe tyrannos ſapientes, qui ſub hoc vitioſo (vt videtur) nomine commodos & manſuetos omnibus ſeſe vtendos præbuerint: è quorum numero nonnullorum orationes quoque breues & ſuccinctæ in delubro veſtro vnà cum ſtatutis ac muneribus Pythio repoſitæ continentur. Reſpicite autem ad legum ſcriptores etiam irrogandarum pœnarum rationi & conſuetudini plurimùm tribuentes, quaſi cæterarum rerum nulla expectanda ſit vtilitas, niſi metus malefactoribus eſſet propoſitus, ac certa ſpes conſtituta luendi pro flagitijs ſupplicij. Cæterùm nobis tyrannis in hoc longè maior impoſita eſt neceſſitas, qui cæteris neceſſariò præſumus, quique communem cum nobis odiosè inuidentibus, tum necem machinantibus conſuetudinem agimus, vbi ne perſonati quidem vllam ſecuritatis

νου μηδ' τῶν μορμολυκείων
ὄφελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλ'
ὰ ὥσπερ τῆς Ὕδρας μίθος τὸ
πρᾶγμ' ἔοικεν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκ-
κόπτωμεν, τὸ σῶμα πλείους ἀν-
τῶν ἀναφύονται ζοῦ Ἰολάου
βοηθήματι. φέρε δ' ἀνάγκη,
ἐπὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν
καὶ, καὶ ἐπιτίθει νὴ Δία,
κατὰ τὸν Ἰόλειον, εἰ μέλλο-
μεν ἐπιτρατύσειν· τὸν γὰρ ἄ-
παξ εἰς τὰ ζειῶτα ἐμπεσεῖν
ἀναγκαῖον, ὅμοιον καὶ
τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι,
τὸν φειδόμενον τῶν πλησίον,
ἀπολωλέναι. ὅλως δὲ, τίνα οἴε-
σθαι οὕτως ἄγριον, ἢ ἀνήμε-
ρον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἥδε-
σθαι μαστιγουμένοις ἢ οἰμωγῶν
ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὁ-
ρῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγά-
λην τῆς Ἰολάου αἰτίαν; πο-
σάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστι-
γουμένων ἄλλων; ποσάκις
δὲ θρηνεῖν, καὶ ὀδύρεσθαι τὴν
ἐμαυτῆς

curitatis vtilitatem ſenti-
mus, ſed omnis noſtra res
perinde vt fabula, quæ de
Hydra fertur, ſe habet.
Quantò enim plures præ-
ciderimus, tantò plures no-
bis puniendi occaſiones ſup-
pullulant. Eſt autem ope-
ræprecium, vt iſta feramus,
ac capita ſubinde recreſcen-
tia ſemper recidamus, &
per Iouem iuxta Iolai inſti-
tutum, igne quoque abſu-
mamus, ſi ſalui rerum poti-
ri cupimus. Etenim eum
qui neceſſitate coactus ſe-
mel in hæc inciderit, & in
ipſum materiæ non diſſimi-
lem eſſe neceſſe eſt, aut ſce-
leratis ciuibus parcentem,
perire funditùs. In ſumma, quem putatis vſque-adeò mentis eſſe agreſtis, efferatæque immanitatis hominem, cui voluptati ſit alios flagellis cædere, aut cruciatorum audire gemitus, aut cædes & carnificinas ſpectare, niſi vehementem infligendarum pœnarum cauſam haberet? Quoties igitur dum alij flagris cæderentur, lachrymatus ſum? Quoties autem meam ipſius fortunam lugere ac deplorare cogor,

ἐμαυτῦ τυχεῖν ἀναγκαίζομαι, μείζω μόλασιν αὐτὸς, καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; ἀνδρὶ γὲ φύσει μὲν ἀγαθῷ, ἀνάγκαις δὲ ἀναγκαίῳ πικρῷ, πολλὰ τὰ μοχθηρότερα τοῦ μοχθεῖν τὸ μοχθεῖν χαλεπώτερον. ἐὰ δὲ δεῖ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν, ἐὰ ἄῤῥησίς μοι πεισθείη πότερα βούλομαι, μοχθεῖν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴσθι, ὡς οὐδὲν μεμέλη-κώς, ἑλοίμην ἂν ἀναιτίως θανεῖν μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας μο-χθεῖν. ἐὰ δέ τις φαίη, βού-λοιο, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τινὰ-σαι ἀδίκως, ἢ δικαίως μοχθεῖν τοὺς ἐπιβούλους, τοῦτο βουλοί-μην ἄν. αὖθις γὲ ὑμᾶς, ὦ Δελφοὶ, συμβούλους καλῶ, πότε-ρον ἄμεινον ἦναι, ἀδίκως ἀ-ποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σῶσαι τοὺς ἐπιβουλεύοντα. βούλεσθε, οἶμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὅς ἐκ ἂν πεισθείη ζῆν μᾶλλον, ἢ σῶσαι τοὺς ἐχθροὺς, ἀπολωλότα. καὶ

grauius ego supplicium & diuturnius sufferens? [a] *Etenim viro natura bono, necessitate autem sæuo & amarulento, multa durius est de alijs sumere, quàm de sesumi supplicium. Si verò liberè quod sentio proferendum est, ego profectò, si mihi daretur optio, vtrum velim nonnullos innocenter punire, an me ipsum potiùs mortem oppetere: planè persuasum habete, quòd nihil cunctatus mori potiùs eligerem, quàm homines nihil mali præter æquum commeritos, supplicio afficere. Dixerit verò aliquis: Præoptas potiùs, ô Phalari, ipse iniustè interire, quàm iustis ex causis pœna affligere insidiatores? Velim profectò hoc. Rursus enim vos Delphos in consilium voco, vtrum præstabilius esse putatis, iniusta morte oppetere, an iniustè seruare eum qui exitium machinatus sit? Nemo, vt opinor, adeò vecors est, & egens animi, qui non viuere potiùs præeligat, quàm seruatis hostibus interire.*

Et

λώζοι πόσοι ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐπιπλεύσαντων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἀκανθον τοῦτον, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, πάλαι συνηθείας τῆς πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσας. ὅταν δὲ βληθῇτε τὸμὸν ἀδελφόν, τοὺς ἀσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτᾶτε, ὁποῖος ἐγὼ περὶ αὐτοὺς εἰμι, καὶ ἐ φιλανθρώπως προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν· ὅς γε καὶ σκοπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πυθῆναι, τίνων, καὶ ὅθεν καταπλώσασιν, ἵνα κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀπαλλάττωμαι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες τοιοῦτοι παρ' ἐμοί, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκεν εἰς ἡμᾶς, ἀπὸ μὴ πάνυ ἐμοῦ ἀκηκοώς, ἐπεὶ δ' ἐπαράθη, ἀπῆλθεν

Et quotnam ego ex ijs qui manus mihi admouere conati sunt, seruaui, (quorum de numero est Acanthus ille cum Timocrate & Leogora) veteris quæ mihi cum illis fuit consuetudinis & amicitiæ recordatus? Cæterùm si ita vester fert animus, atque adeò vobis cordi est meos mores nosse propiùs, eos qui in Acraganta frequenter commeant hospites interrogate, cuiusmodi ego me erga illos gerere soleam, aut ostendere, & num humanum & liberalem me præbeam accedentibus, qui exploratores etiam in portis constitutos habeo, neque nō auditores, quinam & vnde nauigârint, vt certior factus, pro dignitate honorem habens dimittam illos. Nonnulli quoq; studiosè & sua sponte me visunt, Græcorum quidem sapientissimi, neque nostram conuersationem respuunt, aut subterfugiunt: quemadmodum nuper sapiens ille Pythagoras ad me venit, cùm longè alia de fama mea inaudisset. Postea verò quàm omnia secus se

θεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσυνης καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὠμότητος. ἅτα οἶμαι, τὸν πρὸς τοὺς ὀθνείους φιλάνθρωπον οὕτως, ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μή τι διαφερόντως ἀδικήσει; ταῦτα μὲν δὴ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπελογησάμην ὑμῖν, ἀληθῆ καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀναθήματος, λοιπὸν ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ὅθεν, καὶ ὅπως τὸν ταῦρον ἔσχον ἐκτησάμην, οὐκ εἰδὼς αὐτοὺς ὧν ἀνθρωποθοινῶν· μὰ γὰρ οὔτω μανείην, ὡς τοιοῦτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀπὸ Περίλαου δέ τις ἡμῖν ἀπὸ τῆς πατρίδος, χαλκεὺς μὲν ἀγαθὸς, πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος· οὕτω πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης ἀπημβλυκὼς, ὥστο χαρίεσθαί μοι, εἰ καινόν τινα τρόπον ἐπινοήσειεν, ὡς ἐξ ἅπαντος

cus se habere comperit, discessit collaudans me insciitiæ: ob crudelitatem verò necessariò mihi exercendam mei misereſcens. Postremò putatísne eum qui erga peregrinos tam humano affectus est animo, aduersus domesticos tantam exercere iniustitiam, nisi præter modum iniuria afficeretur? Hæc ferè sunt quibus me vobis abundè purgatum esse opinor, vera profectò & iusta, ac multò magis laude, vt ego mihi persuadeo, quàm odio digna. Sedenim de missō donario iam tempus est, vt audiatis vndénam & qua ratione tantum hunc possederim, statuarij opera non locata. Neque enim tam dementis sum animi, vt tales possessiones mihi desiderandas esse putem. Sed erat quidam Perilaus nostratis gentis homo, egregius quidem & ingenioſus artifex, cæterùm naturâ malus & improbus. Ille tota via cùm à sententia mea aberrasset, putauit se mihi rem admodum gratam facturū, si nouum quoddam supplicij genus excogitasset, quasi præ omnibus rebus præcipuam in sumendis

πάντ' ἂν κολάζειν ἐπιθυμοῦντι μὴ δὴ κατασκευάσας τὸν βοῦν ἤκειν μοι κομίζων, καλὸν ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβὲς πεποιημένον. μιμήσεως γὰρ ἕνεκα, καὶ μυκηθμοῦ ἦλθε μόνον πρὸς τὸ μὴ ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἦλθε δὲ, ἀνίκητον δὴ θυμὸς· ἄξιον τὸ κτῆμα τοῦ Πυθίου, πεμπτέον· ὁ ταῦρος ὡς θεῷ· ὁ δὲ Πέριλαος παρὼν ἔφη, τί δ' ἂ μάθοις, ἔφη, τὼ σοφίαν, τὼ ἐν αὐτῷ, καὶ τῷ φορᾶν λῷ παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα τὸν ταῦρον, κατὰ τὰ νῶτα, ὦ τύραννε, ἔφη, κολάζειν θέλεις, ἐμβιβάσας ἐς τὸ μηχάνημα τοῦτο, καὶ κατακλείσας, πεισθῆναι μὲν ζῶντας οὐδένας τόδε πεῖσεται μυκήσεται δὲ βοὸς, πῦρ δὲ ὑποκαύσας κολάσεις, καὶ ὁ μὲν οἰμώξεται, καὶ βοήσεται, ἀλήκτοις τοῖς ὀδύναις ἐχόμενος· ἡ βοὴ δὲ, δι' ὧν αὐλῶν μίλτῳ σοι ἀρτιλίσσει οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνῶδες, καὶ μυκήσεται γοερόν=

mendis ſupplicijs voluptatem cupientiſsimè caperem. Iam verò boue fabricato ad me venit ferens illum, aſpectu ſanè pulcherrimum, atque accuratiſsimè ad veri bouis imaginem expreſſum. Tantum illi motus & mugitus deerant, quò minus viuus eſſe putaretur. Viſo autem illo, ſtatim exclamabam: Dignum munus Pythio, mittendus eſt hic taurus Apollini. Porrò Perilaus aſsiſtens: Quid ſi, inquit, ſapientiam quæ in illo eſt, perdiſceres, ac vſum cui præbendo formatus eſt? Et cum dicto taurum per dorſum aperuit. Si quem, inquit, cruciatibus torquere volueris, conjecto illo in machinam, ac dorſo iterum concluſo, haſce tibias naribus bouis admotas accommoda: ignem autem ſuccendere iubeas: ac ille quidem incluſus plorabit vociferabiturq; inuſitatis & ineffugibilibus detentus doloribus, cæterùm vociferatio per tibias cantum tibi abſoluet nimium ſtridulum, & lugubre quiddam modulabitur: quin

γοηφόταζον, ὡς τὸ μὴ μολάξισθαι σὲ κ τέρψισθαι, μεταξὺ καταλέμψαν. ἐγὼ δ' ὡς τοῦτ' ἤκουσα ἐμπεσάχθην τὴν κακομηχανίαν τὸ ἀνδρὸς, καὶ τὴν ἐπονείδιστον ἐμίσησα τὴ καταασκευάσματ, καὶ οἰκείαν αὐτῶ τιμωρίαν ἐπέθηκα. ἀλλ' ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, ἃ μὲν ἐγὼ ἄκων ὑπόσχεσις ταῦτά σοι, λέξον ὑμῖν, αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τέχνης, καὶ μίμησαι τὸς βοῶντας, ἵν' ἐδῶμεν, εἰ καὶ, ἃ φῄς, μέλη δοκεῖ τῶν αὐλῶν φθέγγεσαι. πείθεσαι μὴν τόδε ὁ Περίλαος· ἐγὼ δ', ἐπεὶ ἔνδον ἴδω, καταπλήσω αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτων ἐκείνου· ἀπολάμβανε, εἶπον, τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμασίας σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸν αὐλῇς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτοῦ ἐπιμηχανίας· ἐγὼ δὲ ζῶντα, καὶ ἔτι ἡμιπνοῦν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύω, ὡς μὴ μιάνειε

quinetiam insuper mugitus ciebit tristissimos, ita vt ille inter modulandum tormentis crucietur: tu verò singulari voluptate afficiaris. Porrò ego his auditis crudelem machinã extremè auersatus sum, & immanem illã instrumenti indolem prorsus respui, conueniensq; & debitum illi supplicium imposui. Et age, inquam, ô Perilaë, ne vana videatur esse tua promissio, ipse nobis in taurum ingressus, veram artis tuæ industriam comprobato, ac vociferantes imitare, vt certò cognoscam num ea quæ iactas carmina per tibias cantata exaudiantur. Perilaus nihil cunctatus his dictis promptè obtemperat. Ego autem postquam ingressus est, concluso tauro, ignem iussi succendere. Recipe, dixi, debitum arti tuæ tam admirandæ præmium, vt magister musices ipse primus omnium canas. Ac ille enimuerò iustissima passus est, sua ipsius excellenti fruens industria. Porrò autem ego viuentem, & adhuc semiuiuum spirantem iussi eximere, ne si

immun

μιάνει τὸ ἱερὸν ἀναπλησθὲν αἵματος· ἐκεῖνον μὲν ἄταφον καὶ τὰ λειμμένων ῥίπτειν ἐκέλευσε· καθάρας δὲ τὸν βοῦν, ἀνέθηκέ μοι, ἀνατεθῆναι κελεύσας τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσε τῷ τέχνῃ διήγησιν, τοῦ ἀνατιθέντος ἐμοῦ τὸνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνου, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, τὰ τοῦ χαλκοῦ μέλη, τὴν πρώτην πεῖραν τῆς μουσικῆς. ὑμεῖς δέ, ὦ Δελφοὶ, δίκαια ποιήσετε· θύσαντος μοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀνατεθέντος δὲ τοῦ ταύρου ἐν καλῷ τοῦ ἱεροῦ, ὡς πάντες ἐκλέγῃ, οἷός ἐγὼ πρὸς τοὺς πονηροὺς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμυνόμενα τὰς ψυχὰς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ οὐ τοῦτο μόνον, δηλῶσαί μου τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθεὶς, καὶ μηκέτι φυλα-

immoreretur, nece sua capus contaminatum impiaret: illum inhumatum per scopulos præcipitari imperaui. Taurum verò piaculis mundatum, deo dedicandum legaui, omnemq; de illo historiam iussi adscribere, dedicantis mei nomen, Perilaum artificem illius, immanem sententiam, meam in puniendis maleficis æquitatem, conueniens supplicium, primos artificis concentus & modulationes, præterea primam musices experientiam. Vos autem, Delphi, iustè facietis si pro me vnà cum legatis sacra feceritis, taurumq; deo in eleganti delubro dedicaueritis, vt omnibus perspicuum fiat, quo ego aduersus criminosos sim animo, tum qua acerbitate vlciscì soleam superuacuas illorum ad perpetrandam malitiam cupiditates. Itaque hoc ipso solo facto satis superq; quibus moribus præditus sim, manifestatum est, Perilao supplicijs affecto, ac tauro dedicato, neque amplius

ad

φυλαχθὲς τῆς ἄλλων κολα-
ζομένων ἀκούσματα, μηδὲ μι-
λῳδίας ἄλλο τι, πλὴν μόνα
τὰ τῦ τιχνίτου μυκήματα. καὶ
ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πεῖραν
ἔλαβον τῆς τίχνης, καὶ κατέ-
παυσα τὸν ἄμουσον ἐκεῖνον
καὶ ἀπαίδευτον ᾠδήν. καὶ
τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ'
ἐμοῦ σοὶ θεῷ, ἀναθήσω ἐγὼ
ἅπαξ πολλάκις, ἐπειδάν μοι
πρόσχῃ μηκέτι λέαθαι κο-
λάσεων. ταῦτα μέν, ὦ Δελ-
φοί, τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος,
ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα. καὶ λίκαιοι ἂν
ἤμεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν,
μαρτυροῦντες, ὡς ἂν καὶ ἐ-
λέγετε, καὶ μηδεμίαν ἡμῖν φάσ-
θαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες, εἰ δὲ
λῆ καὶ ἀληθῶς ὑπὲρ ἀνδρὸς
μᾶλλον πονηροῦ λοιπὸν ἐσό-
μενον, καὶ ἄκοντος κολάζειν δυνάμενον
ἡμοῦ, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡ-
μεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλλη-
νες

ad aliorum torquendorum muſicam reſeruato, quem nihil aliud modulatum eſſe pro certo affirmo, præterquam ſolos mugitus artificis: quòdque in ſolo ipſa artis periculum fecerim, ac ſtatim barbaram illam & inhumanam muſicam compeſcuerim. Atque hæc quidem in præſens Deo offerre libuit. Dedicabo verò illi & alia ſæpenumerò, vbi tantùm illius munificentia conſecutus fuero, vt ampliùs pœnarum acerbitate erga noxios non egeam. Hæc equidem, ô Delphi, quemadmodum à Phalaride facta ſunt, ſingula quàmveriſimè percenſuimus. Iuſti verò vtique habendi ſimus, ſi fidem vobis facientes, veritatis teſtimonium illi præſtiterimus: quippe qui harum rerum non imprudentes, nullam nunc mentiendi occaſionem aut cauſam habeamus. Quòd ſi quoque neceſſe eſt pro viro nos eſſe ſupplices, quem falsò multi ſuſpicantur eſſe improbum, quippe qui inuitus & coactus in malos animaduertit: ſupplicamus vobis nos Acragantini, qui & Græci ſu-

ὑμῖν τι ὄντων, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς; προσήκεσθαι τ' ἄνδρα, φίλον ἂν ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι δυνάμενον. λάβετε δὴ αὐτοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Φαλάριδος. καὶ μήτε ὑμᾶς ἀπράκτους ἀπολύσητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑφείσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀφαιρήσητε καλόν τι ἅμα καὶ λιπαρώτατον ἀνάθημα.

ciſumus, & ex antiquo Dores, complectamini humanitate veſtra virum amicitiam vobiſcum iungere cupientē, ac eum qui multùm & publicè & priuatim vnicuique veſtrûm benefacere & prodeſſe ſtudeat. Aſſumite igitur vos ipſi taurū, deoq; dedicatum offerte; ac pro Acragante ipſiusq; Phalaridis ſalute precantes, vota facite. Et nolite nos infecta legatione dimittere, ne & illū contumelia afficiatis, eademq; opera Deum elegantiſſimo iuxtà ac iuſtiſſimo munere priuetis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

PHalaris Aſtyalenſis tyrannus Siculus fuit, cui Perillus taurum æneum conflauit, quo nouum haberet miſeros torquendi genus. In quem tamen ipſe autor inclusus, ſubiecto igni primus (vt decuit) artificij ſui verum experimentum præbuit, mugitumq; pro humana voce moriens dedit. Phalaris poſtea taurum Delphos miſiſſe legitur, vt Phœbo dicatus, in eius templo reponeretur, monumentum ſimul futurum & artis exquiſitiſſimæ, & inuenti crudeliſſimi, & pœnæ meritò in autorem retortæ. Verùm Delphi munus vt à tyranno miſſum repudiârunt. Hiſce verò duabus Luciani orationibus Phalaridis legati taurum Delphis principibus commendare ſatagunt. Hiſtoriam ſcribunt Oroſius lib. 1. cap. 20. Sa-

bell. lib. 4. Ennead. 2. Huius taurus nobilitatus est ab omni autorum genere. Facit quoq; huius mentionem Augustin. ad Maced. de Vera felicitate. Cic. Tusc. quæst. 2. Seneca de Ira & Clemētia lib. 2. cap. 4. Pindarus Ode 1. Pyth. Persius Satyra. 3. Ouid. lib. 1. de Arte amandi:

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torruit—. idem lib. 3. Tristium:
Quiq; bouem Siculo fertur donasse tyranno.

item lib. 5. ibidem:

Vtq; dedit iustas tauri fabricator aheni.

Postremò meminit quoq; eius Pontanus, videlicet:

—*clausus boue mugit aheno*
Infelix faber—.

a ETENIM viro natura bono.] *Viro bono natura nihil æquè aduersum, quàm pœnas sumere de merentibus.*

ΦΑΛΑΡΙΣ Β. PHALARIS II.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DEclamatio breuis, sed arguta est; qua ex Delphicis sacerdotibus quidam suadere fingitur, quò donum Phalaridis de quo in superiore oratione agitur, in templum recipiatur, ac Deo consecretur. Genus causæ deliberatiuum est, status negocialis. Exordium habet densum, vt in quo vna ferè periodo & suspiciones eas quibus fauore aliquo adductꝰ aut aliàs corruptus ad suadendum accessisse videri poterat, à se remouet, & sola beneuolentia studioq; communis vtilitatis ad dicendū se progressum esse docet: deinde & dociles & attentos eadem breuitate facit. Post exordium Propositio sequitur. Hanc confirmat primùm ex locis honestatis, ostendens impium, ac propè sacrilegum fore, si donum hoc à templo excludatur: neque enim quenquam posthac quicquam oblaturum esse, & deum suis sacris ac debito cultu priuatum iri. Deinde contra voluntatem ipsius Dei esse, vt qui certis indicijs ac signis declarârit gratam

istam

tam legationem sibi esse. Hinc quod de crudelitate ty-
anni obijciebatur, diluit, confutatis testimonijs à con-
ditione personæ, & incertitudine: & contrà ab officio
dmonet, vt sacra magis procurent, & deo operentur
otius, quàm iudicijs vacent. Posthæc ad locum vtilita-
is transit, docetque contra communem vtilitatem fo-
e, si dona excludantur. Nam ex his omnem prouen-
m esse Delphorum, & omnem item famā & gloriam.
enique nullo veterum exemplo hoc fieri. Et si maximè
deliberationem hanc rem vocare velint, officio eos
ti debere iustè ac liberè iudicantium, non ex affectu
liquo rem æstimare. Peroratio repetitione argu-
nentorum, cum admonitione eorum incommodo-
um quæ ex hac re consecutura sint, & quòd nihil te-
erè innouandum sit, perficitur.

Ὅτι Ἀκραγαντίνων, ὦ ἄνδρες Δελφοί, πρόξενόν ὦν, ὅτι ἐ-
ξιόξενόν αὐτῶ Φαλάριδα, τ' ἄλλω ἔχων πρὸς αὐτὸν
ἀνοίας ἰδίαν αἰτίαν, ἢ
κοινωνίας φιλίας ἐλπίδα, τῶν
προσόντων ἀκόσας ἢ ἐκόν-
των παρ' αὐτῶ, ἐπιεικῆ μὴ μέ-
μοιμα ἀπεξιόντων, μὴ τὸ ἀνοι-
κὸς ἅμα, μὴ τὸ λοιπὸν συμφέ-
ρον, μὴ μάλιστα τὸ Δελφοῖς
πρέπον πορεύεσθαι, ἀνί-
στην παρακάσων ὑμῖν, μήτε

Quum antehac nulla mihi, ô viri Delphi, neq; cum Acragantinis ciuibus hospitalitas intercessisset, neque cum ipso Phalaride priuatim vlla domesticæ familiaritatis contracta esset societas, neque aliam haberem erga illum, aut peculiarem causam sociandæ beneuolentiæ, aut olim iungendæ cum illo amicitiæ spem, tantum verò missos ab eo legatos audierim æqua & modesta perorantes, callideq; prospicerem, & quid piè à vobis fieri posset, & quid publicæ vtilitati conducibile foret, cum primis verò quid Delphis non indecorum factu futurum esset: surrexi in medium oratione mea

ὑβείσαν ἄνδρα λυπεῖν ἀνα-
σβέντα, μήτ' ἀνάθημα ἤδη
τῷ θεῷ καθωμολογημένον
ἀπαλλοτριῶν, καὶ ταῦτα, τριῶν
τῶν μεγίστων ἐς ἀεὶ μνήμης
μα γινησόμενον, τέχνης
κακίστης, καὶ ἐπινοίας κακί-
στης, καὶ δικαίας κολάσεως·
ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ ἐνδοιάσαι
ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου, καὶ δε-
μυθεῖσθαι ὑμῖν πρέπειν τῷ
διαπτύειν, ἃ χρὴ διαθεῖναι
τὸ ἀνάθημα, ἢ ὁπόσῳ αὖθις
ἐκκόπτειν, ἀνόσιον ἤδη ἐν
νομίζω· μᾶλλον δ', ὅλῳ ὑπερ-
βολῇ ἀσεβείας ἀπολοιπέ-
σθαι· εἰ μὲν γὰρ ἀπ' ἢ ἐπροσυλία
τὸ πρᾶγμα ἔσχε, μακρῷ τῶν
ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ ὅ-
σῳ τῷ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα
συλᾶν, τῷ μηδὲ τῷ ἀρχῇ
τοῖς ἀνατιθέσι βουλομέ-
νοις ἐπιτρέπειν, ἀσεβέστερον.
δέομαι δ' ὑμῶν Δελφὸς καὶ
αὐτὸς ὤν, καὶ τὸ ἴσον μετ-
έχων

vos cohortaturus ne & vi-
rum principem, & pie a-
gentem, contumelia teme-
re afficeretis: neque munus
ipsum quod Deo iam destic-
natum est, à vobis aliena-
retis: præsertim trium ma-
ximarum rerum perpetuò
monimentum futurum, ar-
tis præstantissimæ, cogi-
tationis crudelissimæ, &
iusti supplicij. Itaque ego,
quòd & in incerto habetis
quid hac de re statuendum
sit, quòdque magistratus de-
liberandum vobis propo-
suerint num munus susci-
piendum, an iterum re-
trò ablegandum sit, parum
religiosum esse arbitror.
Multò autem potiùs impie-
tati nullum modum re-
linquetis: neque enim aliud
hæc res erit, quàm nefa-
rium sacrilegium, quòd tur-
pitudine sua omnia longè
lateq; excedit flagitia. Nec minus impium erit factu, Deo
donaria dedicare volentibus, ne facultatem quidem offe-
rendorum munerum concedere, quàm ea quæ Deus iam
oblata possidet, depeculari. Precor autem vos, cùm & ego
unus sim è Delphorum numero, ac ex æquo publicæ glo-
riæ par-

χον ἢ τι δημοσίᾳ ὠφελείας, φυλάττοιτο καὶ τῆς ἐναντίας ὄψεως, εἰ ἐκ τῶν παρόντων σημείοις, μήτ' ὠφελείαν τὸ θεῖον τοῖς ἀφιεροῦσι, μήτε πλὼ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀφανίσαι, ἐς τὰ πρόσω τὸν θεὸν συκοφαντοῦντας, καὶ ψόφῳ καὶ δικαστηρίῳ πιμάζοντας τοὺς ἀναθήμασι· ὅλως γὰρ ἔτι ἀναθεῖναι μισαίμην ἄν, εἰ ὅλως ὁ πόμφορον τὸν θεὸν ὄ, τι ἂν πρότερον Δελφοῖς δοκῇ. ὁ δὲ Πύθιος πλὼ δικαίαν ἔ- περὶ τῶ ἀναθήματος ψή- ον λίθινον. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν ἄλλως, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ νοάθλιον, ῥᾴδιον ἦν τῷ νίῳ μισῷ καταδῦσαι αὐτὸ, τὰ τῆς ἀγέσης ὀλκάδι. ὁ ωλὺ τἐναντίον ἐν ἀδίῳ δεξαμενῶσαι, ὡς φα- , παρέσχεν αὐτοῖς, καὶ φῶς ἐς

riæ particeps, si conseruata fuerit: tum diuersæ opinioni obnoxius, si quid in præsens aduersus existimationem nostram perperam admissum fuerit, ne templum obseretis pijs & religiosis hominibus, neque ciuitatem nostram omnium mortalium contumeliæ atque calumnijs traducendam obijciatis, quasi ea quæ Deo oblata mittuntur, sycophantijs illudentem, calculisq; & iudicio donaria dedicantes rectificantem. Si quidem nemo quicquã posthac muneris offerre audebit, certior factus, Deum nulla beneuolentia susceperum, quod priùs Delphis non visum sit probabile. Proinde Pythius iam antè non iniquam de misso donario tulit sententiam. Si enim aut Phalarim odio haberet, aut eius munus contemnim auersaretur, facilè ac promptum illi fuerat illud vnã um naui oneraria, qua allatum est, in medijs Ionij marijuctibus submergere. Iam verò ille à vestra sententia lonè lateq; dissentit, cùm & sereno cœlo illis Ionium trajeve præstitit (quemadmodum ipsi testificantur) ac

σῶς ἐς τὸ Κίρραν κατάγαι, ὃ καὶ δῆλον ὅτι ποιήσεται πρὸς τῆ μοναρχῆ ὑσίβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, πρόθυμον καὶ τὸν ταῦρον τοῦτον ὡς ἄλλο κόσμο τοῦ ἱροῦ, ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τοῦτ' ἀτοπώτατον, εἴ τινα μιαιφονίας ἔτω δῶρον θεῷ, πρὸς καταδικάζοιεν ἐκ τοῦ ἱροῦ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν νομίσαιθαι τῆς ὠσεβείας, τὸ ἐκκρίθαι μὴδὲ τοῦ ἀνατιθέναι ἄξιον. ὁ μὲν δὴ τἀναντία μοι ἐγνωκὼς, λαβάτω ἐκ τοῦ Ἀκραγαντίου ἄρτι κατάπλους, σφαγάς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ἐπαγωγὰς ἐπαγώδεα τοῦ τυράννου, μόνον ὐκ αὐτόπτης γιγνόμενος λέγων, ὃν ἐμοὶ οὐδ' ἄχρι τοῦ πλοίου ἀπαλλήμενος πότε. καὶ δὴ τὰ μὲν τοιαῦτα μηδὲ τοῖς πόνοις φάσκουσι πάνυ πιστὰ εἶναι λέγειν

saluos in Cirram vsque pertulit: quo facto satis manifestum est [a] monarcha pietatem sibi non improbari. Oportet autem & vos diuinæ sententiæ adiectis calculis, & hunc taurum reliquis templi ornamentis adiungere: quandoquidem hauddubiè res foret omnium absurdissima, si quis adeò magnifico & excellenti munere huc misso, uestris calculis ab ingressu templi arceretur, ac præmium impietatis auferret, videlicet indignus iudicatus qui donum offerret Apollini. Cæterùm ille cuius diuersa est à me sententia, quemadmodum ex Acragante huc delatus nauigio, cædes quaspiam & iniurias, & rapinas, & deprædationes à tyranno factas sustinuit, nimiùm tragica vocifemione extulit, dicens propemodum omnia sibi coràm visa esse oculis: quem non ignoramus, ne ad portum quidem vsque peregrè profectum esse. Non autem dissentaneum est, talia ne ijs quidem omnino credere, qui ista se perpessos esse commemorant.

διηγημένοις· ἄδηλον γὰρ ἀ
ληθῶς ἡμῖν, εἰ ὅπως αὐ-
τὸς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, καθηγο-
ρῶμεν· εἰ δ' ὅν τι καὶ πέπρακται
τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τοῦτ' ἐ
κείνοις ἀναγκαῖον πολυπρα
γμονεῖν, ἃ μὴ αὐτοὶ ἱερέων ἕ-
κυρ, δικαστὰς ἂν ἀξιοῦμεν. καὶ
νῦν θύειν, καὶ ἄλλα θερα-
πεύειν τὸν θεὸν, καὶ σωα-
γαπιθύσαι, ἃ πέμψειέ τις, σκο-
πεῖν τοῦτο καθήμεθα, εἴ τινες
τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον δικαίως,
ἢ ἀδίκως τυραννοῦνται. καὶ τὰ
μὲν τῶν ἄλλων ἰκέτω ὅπῃ καὶ
βούλεται· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον
οἰμαι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀ-
δίκως, ὅπως τι πάλαι δίκαιοι,
καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιοῦ-
σι λῷον ἴσαι. ὅτι μὲν δὴ ἐν
ἐρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐ-
τοὶ, καὶ πέτρας γεωργοῦ-
μεν, οὐχ Ὅμηρον καὶ πειρήσο-
μαι δηλώσοντα ἡμῖν, ἀλλ'
ὁρᾶν πάρεστι ταῦτα καὶ ὅσον
ἐπὶ

memorãt. Etenim nobis obſcurũ eſt num vera prædicẽt, ne quo modo eos de quibus nihil certi nobis compertum eſt, iniuſtè ſceleris accuſemus. Quòd ſi tale quippiam in Sicilia quoq; peractũ eſt, quid hac de re Delphos ſolicitè curioſos eſſe attinet, niſi pro ſacerdotũ officio, iudicum partes nobis præpoſterè vẽdicemus? Et iam nobis ſacrificandum erat, atq; cæteris omnibus deus colendus: ac ſi quis miſiſſet donaria, ea dedicare noſtri fuerat officij. Num hîc expendentes ſedemus, ſi qui ex illis qui trans Ionium continentem incolunt, legitimè an ſecus adminiſtrent imperia? Atque aliorum quidem res prout ipſi voluerint, ſe habeant: porrò nobis perneceſſarium eſſe opinor, ne noſtra ipſorũ nobis ignota ſint, tum qui olim verum noſtrarum ſtatus fuerit, & quomodo nunc in præſens eædem ſe habeant, & quid magis ex vſu noſtro ſit facere. Nam quòd in præcipitijs & arduis cautibus habitemus, ac ſteriles petras colere ſoleamus, Homerus monitor nobis non eſt expectandus, qui nobis hæc palàm faciat, ſed iſta

ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνόντες ἄμφω. τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ ὑποβοώμενοι, ταῦτα Δελφῶν τὰ πρόσοδα, ἐντεῦθεν ἡ ἀπορία, ἐντεῦθεν ἡ πορεία· καὶ γὰρ τάληθῆ πρός γε ὑμᾶς αὐτοὺς λέγειν. καὶ τὸ πλεόμενον ἀπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα, ἀπὸ γεωργοῦ τοῦ θεοῦ. ὅσα μόνον τὰ παρὰ ζοῖς ἄλλοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχεται, ἂν τι ἐν Φρυξὶν ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα εἰς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύτερα μετὰ θεὸν, ἡμᾶς τι μόνους ὑφ' ἁπάντων καὶ ὑπερδέξως καὶ εὐδαιμονοῦμεν. ταῦτα τὸ ἀρχαῖον, ταῦτα

coràm ipsi oculis intuemur: tum quantum semper in terra versemur, cui portus sit profundus, haud obscurè animaduertimus. Cæterùm templum ipsum, & Pythius, & oraculum, tum sacrificantes, & pietatis operibus seruientes, vi sunt Delphorum campi, vi prouentus: inde abundantia, inde commeatus nobis abundè & affatim offunditur. Par enim est, vt apud vos, quod verum mihi videtur, tacitum non habeam, aut dissimulanter præteream: b & quod à poëtis dicitur, citra sementem, citráque arationem nobis omnia proueniunt, Dei agricolæ opera: qui non solùm ea quæ apud alios bona nascuntur, nobis ampliter & cumulatè exhibet: sed si quid precioſi aut rari apud Phryges est, aut Lydos, aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, aut apud ipsos denique Hyperboreos, omnia certatim ad Delphos perferuntur. Ac nos secundo loco post Deum ab omnibus mirificè colimur, paratáque rerum copia affluentes felicem vitam agimus. Sed hæc iam olim vobis ignota non

φα τὸ μέχρι νυῦ, καὶ μὴ παν-
φαίμεθά γε ἔτω βιωῦτες.
μέμνηται δ' ἐδείς πώποτε,
ξύφορ ὑπὲρ ἀναθήματος
παρ' ἡμῖν ἀναδοθέσαν, ἐδ'
ἱωνυθγότα τινὰ θύπερ ἢ ἀνα-
τιθγάι. καὶ δὴ τῦτ', οἶμαι,
καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἤυξη-
ται τὸ ἱερὸν, καὶ ὑπερπλυτεῖ
ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοί-
νυν μήδ' ἐν ᾧ παρόντι λαμ-
βάνομεν μηδὲν, μηδὲ παρὰ τὰ
πάτρια νόμον λαθεσάντα, κω-
λυτεῖν τὰ ἀναθήματα,
καὶ γνωμολογεῖν τὰ πεμ-
πόμενα, ὅθεν, καὶ ἀφ' ὅτε,
καὶ ὁποῖα· διξαμένης δ', ἀ-
πραγμόνως ἀνατιθγάι, ὑπη-
ρετῦντας ἀμφοῖν, καὶ τῷ
θεῷ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις. δοκεῖται
δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, ἄ-
ριστα βυλεύεσθαι περὶ τῶν
παρόντων, ἐκ λογίσεως πρῶ-
τον,

ta non sunt. Quod autem ad præsentem deliberationem attinet, danda est nobis opera, vt in hoc vitæ semel institutæ tuendo proposito constanter perseueremus. Nullus, vt mea fert opinio, memoria tenet, vllo tempore de quoquam donario apud nos latam esse sententiam, neque quenquam à sacrificando aut donario dedicando fuisse excluſum aut prohibitum: eamq; ob causam opinor delubrũ Apollinis tantopere auctum esse, in tantum, vt iam supra modum abundet muneribus. Oportet itaque neque in præsens quicquam temerè innouare, neque aliquid præter morem patrium constituere. Sed nec amoris respectu iudicanda sunt nobis donaria, nec generis ratione ea quæ mittuntur æstimanda, vndénam, aut à quo, aut cuiusmodi sint quæ huc legantur. Suscepta autem munera nulla curiositate delubro sacranda sunt, ac ambabus manibus per nos inseruiendum est cùm Deo, tum pietatis gratia huc venientibus. Videmini verò mihi, ô viri Delphi, super rebus quas in præsentia deliberationi expenden-

τον, ὑπὲρ ὅσων καὶ πλείστων ἐ-
σὶν ἡ σκέψις· πρῶτον μὲν
ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ
θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων,
καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν
παλαιῶν, καὶ δόξης τοῦ μαν-
τικοῦ· ἔπειτα ὑπὲρ τῆς πόλεως
ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων
ὑμῖν τε κοινῇ καὶ ἰδίᾳ
ἑκάστῳ Δελφῶν, ἐπὶ πᾶσι δὲ,
τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τού-
των γὰρ οὐκ οἶδα ὅ τι μεί-
ζων, ἂν σωφρονῆτε, ἢ ἀναγ-
καιότερον ἡγήσεσθε ἄν. πε-
ρὶ μὲν ὧν βουλεύομεθα,
ταῦτά ἐστιν, ὦ Φάλαριν τύ-
ραννον εἶς, ἀλλὰ ταῦρον οὐ-
τον, ἀλλὰ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ
πάντας βασιλέας, καὶ πάν-
τας ἁπλῶς, ὅσοι νῦν χρῶν-
ται τοῖς ἱεροῖς· καὶ χρυσὸς, καὶ ἄρ-
γυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια,
πολλὰ μυριάκις ἀνατιθήσό-
μενα τοῖς θεοῖς. πρῶτον μὲν γὰρ
τὸ καλὰ τὸν θεὸν ἐξ[α]σθῆναι
ἄξιον.

das ſubieciſtis, conſultiſſimè facturi, ſi primùm omnium eam cogitationem ſuſceperitis, de qualibúsnam ac quantis rebus conſilium ineatis. Principiò enim ſuper deo ipſo ac templo, tum ſacrificijs atque donarijs, ſuper ritibus ac moribus antiquis, ſimul atque legibus vetuſtis, ac gloria vaticinij: exinde ſuper vniuerſa ciuitate, ac rebus priuatim & publicè omnibus Delphis conducentibus. Præter hæc omnia conſultantes non contemnendum in diſcrimen venietis apud omnes homines, aut fruendæ gloriæ, aut tolerandæ infamiæ. His profectò nihil maius (ſiquidem rationis compotes eſtis) aut perinde neceſſarium eſſe exiſtimabitis. De quibus igitur in præſens conſultamus, hæc ſunt, non equidem ſolùm Phalaris, neque taurus ille, neque æs tantùm, ſed omnes reges ac principes, quotquot nunc templi vtuntur opera. Præterea aurum, argentum, & quæcunque alia preciosa multa, ac ſæpenumero deo dedicanda veniunt.

ἔξιεν. τίνα δ' ἕνεκα, μὰ Δ' ὡς οὐκί, μὰ Δ' ὡς πάλαι, τὰ περὶ τ ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί μιμησόμενοι ζῆς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοζμήσομεν; καὶ ὁ μηδεπώποτε, ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γιγένηται ἡμῖν, νῦν καταστησόμεθα, κελεύσαντα καὶ ἐξετάζοντα τοὺς ἀνατιθέντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν τοῦ παλαιοῦ ἔθους, τοῦ ἀνέλου καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησται τὸ ἱερὸν, ἁπάντων ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δωσαμεν ἕνιον δοκεῖ μοι τὸν θεόν. εἰ δ' ἡμᾶς αὐτοὺς δοκιμασάς καὶ ἐξετάσας ἐπισήσετε ζῆς ἀναθέμασιν, οὐκοῦν μὴ ἀφήσομεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ὀλίγους ὑπομένοντ', ὑπὸ λιμοῦ αὐτὸν

niunt. Primùm enim iuxtà dei conſilium expendere cõuenit. Cuius ergo rei gratia non vt ſemper nobis moris fuit, neque vt iam olim conſueuimus, de dedicandis muneribus faciemus? Aut quid in antiquis conſtitutionibus cenſoria nota reprehendentes, rebus nouis ſtudemus? Et quod nunquam ex quo hanc vrbem incolimus, ac Pythius interrogatus reddidit oracula, & tripos loquitur, & ipſa ſacerdos diuino afflatur numine, fecimus, nunc faciendum conſtituemus, iudicantes videlicet, ac expendentes eos qui huc miſsitant munera. Quin potiùs illud apud animum veſtrum cogitatis ex priſco illo more & inſtituto, quo munerum offerendorum facultas intercluſa fuit nemini, quantis bonis templum auctum & cumulatum ſiet, omnibus offerentibus, ac quibuſuis pro ſubſtantiæ ſuæ modulo donarijs deum cumulantibus. Quòd ſi nobis ipſi iudicium & cenſorum prouinciam ſumemus miſſorum huc munerum, vereor ne citò eorum qui nobis probandi aut expendendi ſunt, penuria laboremus, nemine ſcilicet ſufferente

ſemet-

αὐτὸν καθικέσθαι, καὶ ἀναλίσκοντα καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ ἐπὶ τῶν ὅλων καταδικασόμενον. ἢ τίνι βιωτὸν, ἂν μεμέμψεται τὴν ἀναπειθῆ καὶ ἀνάξιον.

semetipsum rerum obiectarū iudicio, & in hoc ipsum impensas & sumptus facientem, vt iudicetur, deq; omnibus in periculum veniat. Aut cui humaniter patiendum existimatis, si donariorum dedicandorum libertate indignus esse iudicabitur?

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a MONARCHAE pietatem.] μονάρχης seu μονάρχου, pro, tyranno, & μοναρχεῖν, pro, tyrannidem gerere apud Græcos sæpe dicuntur, vt hîc, Nimirum id vocabuli tum eum significat, qui solus rerum potitur, idq; iniustè. b Et quod à poëtis dicitur citra sementem.] Quæ autem citra nostram operam casu nobis eueniunt, ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα contingere dicūt Graci. Idē in Parasito, & in Rhetorum didascalo vsus est. Natum à fabula insularum fortunatarum, de quibus Lucianus & Horat. in Odis. Hom. Odyss. lib. 9.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ. DE ASTROLOGIA.

D. Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

ASTrologiæ defensio quędam est, à dignitate videlicet quam ab antiquitate & præstantia eorum qui illam ab initio coluêre, trahit: & à certitudine, quam ex similibus & signis ratiocinatione quadā colligit. Recenset aūt principiò varias gentes & populos à quibus illa inuenta, tractata ac locupletata fuerit. Deinde & homines,

ues, & quid quisq; in illa singulatim vel obseruârit, vel tractârit: quo loco & fabulas pleraſq; Græcorum poëtarũ de Orpheo, Tiresia, Atreo, Thyeste, Bellerophonte, Phryxo, Dædalo, Endymione, Phaëthonte, ac cæteris quibusdam explicat. Postremò & vtilitatẽ artis tradit, quò futuris rebus per hanc obseruatis, & mala faciliùs tolerare, vtpote prẽuidentes illa, possimus: & bonorum spe nos ipsos confirmare. Exordio dociles facit, statim propositò dẽ quo & qualiter dicturus sit: & obiurgat eos qui artem ob imperitiam vtentium ac profitentium reprehendunt.

Μέν τι ἐρανῦ, ἀμείλιχον ἀστρων ἀγραφὲ ὀνειδος ἀστρων δ' αὐτῦ περὶ ἐρανῦ, ἀλλὰ μαντείης περὶ ἀληθείης, ἣ δὲ ἐκ τετίων ἐς ἀνθρώπων βίον ἵρηχεται. ὁ δέ μοι λόγος οὐκ ὑποθημοσυνέων ἔχεται, οὐδὲ διδασκαλίων ἐπαγγέλλεται, ὅπως τοιούτων τὴν μαντοσυνέων διζησιμώτερον, ἀλλὰ μέμφομαι, ὁκόσοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι ζωῆς ἐοῦσιν ἐπηρέονται, μούνων δ' ἀστρολογίων οὔτι τιμέουσιν, οὔτι ἐπασκέουσι. καίτοι μὲν σοφίη παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀλλ'

De cœlo, deq; astris est nobis institutus sermo: non de ipsis quidem astris, neque ipso de cœlo, verùm de diuinatione ac veritate, quæ ab illis in hominum vitam profi-ciscitur. Neque rursum mihi libellus hic se traditurum aut docturum profitetur, quo pacto diuinationem hanc assequi liceat: sed illud queror, doctos omneis cùm in cæteris omnibus exerceant se se, suisq; omnibus tradant, solam Astrologiam nec habere in precio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus vetustum est, neque nuper ad nos peruenit, sed

ἀπ' ἴσης ἤρξον ἀρχαίων βασιλέων, θεοφιλέων, οἱ δὲ νῦν ἀμαθίᾳ καὶ βαθυμίᾳ. καὶ πόσοι τι μισοπονίᾳ, λείνοισί τε ἀντίξοα φρονέουσι, καὶ εἴ τ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐπικυρέωσι; ψεύδεα μαντευόμενοι, ἄστρων τε ἁμαρτηδόσι, καὶ αὐτῇ ἀστρολογίῃ μισέουσιν, ἀδὲ μὲν ὅτι ὑγιὲς, οὔτε ἀληθὲς νομίζουσιν, ἀπὸ λόγων ψευδέα καὶ ἀνεμώλιον, ἢ δικαίως, ἐμοὶ δοκέειν, φρονέουσιν. ὅτι γὰρ τέχνον ἀϊδρείῃ, τεκμαίρομαι αὐτῆς ἀφυίῃ, ἀδὲ αὐλητικῷ ἁμαρτάνειν, μουσικῆς ἀδόφιν· ἀπ' οἱ μὴ ἀμαθέος τῶν τεχνέων, ἑκάστη δ' ἐν ἑωυτῇ σοφή. πρῶτον μὲν ὦν Αἰθίοπες τόν δε τὸν λόγον ἀνθρώποισι κατέστησαν, αὐτίη ἦ αὐτέοισι τὰ δόξαν σοφίη τοῦ ἔθνεος, καὶ γὰρ τἄλλα τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίοπες, τὰ δέ, ἀπὸ τῆς οἰκήσιος ἢ εὐμοιρίης. ἀεὶ γὰρ σφέας ὡδίη καὶ γαλήνη πεπότηται, ἀδὲ τῶν τοῦ ἔτεος προπέμπεται, ἀπ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. οὕτω ὦν πρῶτα μὲν οὐρ-

sed inuentum est priscorū regū, quos diij amabāt. At huius ætatis mortales nō solùm insciti a socordiáq, verumetiā odio laboris diuersa ab illis sentiūt. Cumq fortè incidērint in eos q falsa prædicūt, tum et astra culpāt, & ipsam Astrologiā habent exosam, neq salutarē eam, neq veridicā arbitrantes, sed aūt magis falsam atq inanem haud rectè, siquidē mihi quidē videtur, sentientes. b Neq enim ob imperitiam fabri, ars ipsa culpatur: neq ob cātoris insciti ipsa musica parū est erudita, quin illi potiùs artiū sunt ignari: cæterū ars vnaquæq suapte natura scita est. c Primū igiur Aethiopes hāc ratione mortalibus tradiderunt. In causa fuit partim gētis eius sapientia (nam cæteris quoq in rebus Aethiopes reliquos homines antecellūt sapientia) partim regionis quam incolūt, opportunitas, propterea quòd apud eos perpetua sit cœli serenitas, tranquillitasq, neq patiuntur anni mutationes, sed eadē tēperie viuūt. Itaq cùm primū vidēt lunam

πλὴν οὐκ ἐν πάσῃ ὁμοίῳ φαινομένῳ, ἀλλὰ πολυειδία τι γινομένῳ, καὶ ἐν ἄλλοις ἄλλῃ μορφῇ περιπομένῳ, ἐδόκει αὐτοῖσι τὸ χρῆμα θωύματος καὶ ἀρείης ἄξιον. ἔνθεν δὴ ζητέοντας, εὗρον τάδε τῷ οὐρανῷ· ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σελήνῃ τὸ φέγγος, ἀλλ' οἱ παρ' ἡλίου ἔρχεται. εὗρον δὲ καὶ τὰ ἄλλων ἀστέρων τοὺς δρόμους, τοὺς δὴ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν, μοῦνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων λανθάνουσι, φύσιν τε αὐτῶν καὶ δύναμιν ἀναφαίνω, καὶ ἔργα, τά τε ἄλλα καὶ ἐπιτηδεύσιον. ἐς δὲ καὶ ἐνθυμήματα αὐτοῖσιν ἐπέθεσαν, οὐκ ὀνόματα, ὅκως ἐδόκεον, ἀλλὰ εὐμάθεια. ταῦτα μὲν δὴ Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν. μετὰ δὲ, γείτοσιν, ὅσοι Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σοφέων ἐκδεξάμενοι ἀμυργίαν τῷ μανθανέμῳ ἐπὶ μέζον ἤγειραν. μέτρα τε τῶν ἑπτὰ σφαιρέων ἐσημήναντο, καὶ ἑτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ ὡρέων διετάξαντο.

nam non ſemper eodem vultu apparentē, ſed varia ſubinde ſpecie & in aliam atq; aliā verti formā, viſa eſt illis ea res admiratione atq; diſquiſitione digna. Deinde cū inquiſiſſent, repererunt hanc eſſe earum rerum cauſam, [d] quòd lunæ non eſſet lumen proprium, ſed à ſole mutuatum. Inuenerunt aūt & reliquarum ſtellarū motus, harum quas nos errones appellamus (nam ſtellarū hæ ſolæ mouentur) naturā̀q; earum ac poteſtatem, & effectus quos vnaquæq; præſtet nōminibus quoque inditis, non illis quidem vtcunq; viſum eſt, conflictis, ſed quà notæ rerum eſſent. Hæc igitur in cœlo perſpexerunt Aethiopes: mox Aegyptijs finitimis artem imperfectam tradiderunt. [e] Porrò Aegyptij diuinandi rationē quam ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerunt: quippe qui menſuram etiam ad quam vnaquæq; ſtella moueretur, indicârint. Ad hæc annorum, menſium, horarumq; numerum inſtituerunt. Ac men-

καὶ μειῶν μὲν σφῖσι μέτρον, ἃ σελαναίη, καὶ ἀ ταύτης ἀναφορὰ ἐγγίνετο· ἔτι δ', ἡλίου, καὶ ἀ τοῦ ἡλίου περίφορος. οἱ δὲ καὶ ἄμα ἐμέσαντο πολλῷ μείζω τούτων· ἐκ γὰρ δὴ τοῦ παντὸς οὐρανοῦ, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων ἀπλανίων τε καὶ ἐμπλανίων, καὶ οὐδ' ἅμα κινουμένων, δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινουμένοισι, καὶ οἰκεῖα ζῶα ἰόντα, ἕκαστον αὐτῶν ἐς ἄλλου μορφὴν μιμήσασθαι, τὰ μὲν ἐναλία, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δ' ἡμέρων τὰ δὲ θηρίων, τὰ δὲ κτηνέων. ἐκ τούτων δὴ καὶ ἱρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιέεσθαι· ὃ γὰρ πάντων Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι ἄλλοισι μοίρῃσιν ἐχρέωντο· καὶ μεὸν μὴ σίβεσθαι, ὀκόσοι ἐς μεὸν ἀπέβλεπον· ἰχθῦς δὲ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθῦς ἐπισημήναντο· ἐκ πρόβατον κτείνουσι, ὅσοι αἰγόκερων εἶδόσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τἄλλα, ὡς ἕκαστοι, ἐπίστευσαν. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῆς ἀρχαίης ταύρου σέβίζονται.

Ac menſes quidem illi lunæ metiuntur, atq; eius recurſu finiunt: f annum verò Solis, & huius circuitu metiuntur. Quin his etiam maiora oſtenderunt. Nam ex vniuerſo cœlo, reliquiſq; ſtellis, & errantibus; & fixis, neque ſimul cum cæteris ſeſe mouentibus; duodecim partes effecerunt in his quæ mouentur; & vnamquamque ſuis animantibus repræſentârunt; partim marinis, partim homine, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & ſacra Aegyptiorum variè fiunt. Neque enim omnes Aegyptij ex omnibus duodecim partibus diuinabant, ſed alij alijs vtebantur partibus. Itaque arietem colunt, qui ad arietem ſpectabant, piſcibus non veſcuntur, qui piſces annotârant. Nec hircum mactant, qui Capricornum viderant: atque alij item alia venerabãtur, quæ quiſque inuenerant. Quin taurum etiam ob honorem cœleſtis Tauri colunt.

8 Nam

ωὴ ὁ Ἄπις αὐτοῖς χῆμα ἱερώ-
ταλον τῶν χωρίων ἐπινέμεται,
καί οἱ ἐκεῖ μαντεῖόν τι ἀνα-
βιβάσαι, σημεῖον τῆς ἐκείνης
σεώς μαντικῆς. ὑμετὰ πολ-
λῶν δὴ, καὶ Λίβυσιν ἐπέβη τῷ
τῦ λόγου· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων
μαντεῖον τοῦ Ἀμμωνος, καὶ
τοῦτο ἐς τὸν ἥλιον, καὶ ἐς τὸν
τότου τοῦ ἀρίεως ἀναφέρεται, παρὰ τὸν
Ἀμμωνα, καὶ οὗτι λειοπρόσωπον ποιοῦνται. ἔγνωσται δὲ
τοτέων ἕκαστα καὶ Βαβυλωνίοι, οὗτοι μὲν, λέγουσι, καὶ πρῶ-
τῶν ἁπάντων, ἡμεῖς δὲ ἀνθρώπων, πολὺν ὕστερον ἐς τότους ὁ λό-
γος ἀφίκεται. Ἕλληνας δὲ, ὅτι μὲν παρ' Αἰθιόπων, ὅτι παρ' Αἰ-
γυπτίων ἀσφαλῶς οὐκ ἔστι σαφῆ ἔχειν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀρφεὺς,
τοῦ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης, πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο· ὁ μὲν
γὰρ ἡμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήκαγε, ἀλλ' ἐς γοητείαν καὶ ἱερολογίαν,
οὐκ ἀγαθοῖσι ἐκείνοις. πηξάμε-
νος γὰρ λύρην, ὀργιά τε ἐποιή-
σατο, καὶ τὰ ἱερὰ ἔπαδεν· ἡ δὲ λύρη,

8 *Nam Apis apud illos res in primis ſacra, regionem ſortitus eſt: & qui eam incolunt partem, oraculum quoque dicârunt, ſignum videlicet diuinationis, quam à cœleſti Tauro petunt. Ac non multò pòſt Libyes quoque hanc artem ſunt aggreſſi. Siquidem & h oraculum quod eſt apud illos Ammonis, ad cœlum & huius ſententiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis ſpecie fingunt. Calluerunt autem hæc omnia & Babyloniȳ: atque hi quidem affirmant ſe primos omnium fuiſſe. Verùm, vt ego exiſtimo, multò poſteriùs ad hos ſcientia peruenit. At verò Græci nec ab Aethiopibus, nec Aegyptijs de Aſtrologia quicquã audiérunt: verùm illis Orpheus Aeagro Calliopéque prognatus primus iſta monſtrauit. nõ ille quidem admodum dilucidè, neq; rem clarè docuit, ſed præſtigijs ac myſticis inuolucris obtexit. Sic enim illi viſum eſt. Nã concinnata lyra Orgia inſtituit, ſacrasq; cantiones decantabat. Porrò*

λύρη, ἑπτάμιζος ἴσα τῷ τῶν ὑπομνόων ἀστέρων ἁρμονίῳ συμβάσιος. ταῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων, πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτει. οὐ γὰρ ἐκείνῳ τῷ λύρῳ ἔβλεπον, οὐδὲ ἄλλης ἐμέλε μουσουργίης, ἀλλ' αὐτὴ Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἐπεὶ τί τάδε τιμιώτερον, μοίρῃ ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέφηναν· καὶ ἀστέρες νόμοι, καλέονται λύρη Ὀρφέως. ἢν δέ ποτε Ὀρφέα ἴδῃς, ἢ λίθοισιν ἢ χροιῇ μεμιμημένον, μέσῳ ἕζεσθαι ἔοικεν & ἀείδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχοντα τὴν λύρην· ἀμφὶ δὲ μιν ζῶα μυρία ἕστηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος καὶ ταῦρος καὶ λέων. καὶ τῶν ἑκάστου ἕν τι ἂν ἐκεῖνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τούτων, οἷόν ἐστι κεῖνα ἀοιδή, οἷόν δὲ ἡ λύρη, οἷος & ὁ ταῦρος, καὶ ὁ οἷος & λέων, Ὀρφέως ἐπαΐοντος. ἢν δὲ, τὰ λέγω, αἴτια γνοίῃς, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ θέρεο ἕκαστον ζυτίων. λέγουσι δὲ Τει-

lyra cùm ſeptem haberet chordas, concentium mobilium ſtellarum repræſentabat. Hæc conquirens atque hæc agitans Orpheus omnia delenibat, omniáque vincebat. Neque enim illam hominis lyram ſpectabant, neque illi alterius muſices ſtudium erat, verùm hæc magna illa Orphei lyra. Hiſce rebus cùm Græci honorem habere vellent, locum illi in ipſo cœlo deſignârunt, & cõ pluſculæ ſtellæ vocãtur Orphei lyra. Quòd ſi quando Orpheum videris vel ſaxo expreſſum, vel coloribus effictum, ſedet in medio, canenti ſimilis, manibus tenens lyram. circum hunc animantiũ innumera multitudo, inter quæ & homo, & taurus, & leo. Cúmque horum ſingula víderis, fac horũ mihi memineris, cuiuſmodi ſit illius cantus, cuiuſmodi lyra, cuiuſmodi taurus, & cuiuſmodi leo Orpheum audiant. Quòd ſi eorum quæ dico, cauſas intelligas, tum & in cœlo horum vnumquodque contemplator. Ferunt aũt & Ti-

reſia

ρεσίλω. ἄνδρα Βοιώτιον, οὗ
δὴ καὶ μαντοσύνης κλέος
πολὺν ἀείρασθαι, τοῦτον δὲ Τει-
ρεσίαν ἐν Ἕλλησιν εἰπεῖν, ὅτι
τῶν πλανωμένων ἀστέρων, οἱ
μὲν θήλεις, οἱ δὲ ἄῤῥενες εἰσὶ-
τον, οὐ ἴσα ἐκ τελέσαι. Ὧν καί
μιν διφυέα γενέσθαι, καὶ ἀμ-
φίβιον Τειρεσίλω μυθολογέου-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλο-
τε δ' ἄῤῥενα. Ἀτρέως δὲ καὶ
Θυέστεω, περὶ τῇ πατρῴῃ βα-
σιληίῃ φιλονεικέοντων, ἤδη
τοῖσιν Ἕλλησιν ἀνάφανδον
ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῶν
οὐρανίης μάλιστ' ἐμέλε, καὶ τὸ
ξανθὸν τὸ Ἀργείων, ἄρχειν ἐ-
γνω σφέων ἑωυτῶν, ὅστις σφέων ἑτέρου
σοφίῃ περιέσεσθαι. ἔνθα δὴ
Θυέστης μὲν λευκὸν σφίσι, τὸν ἐν
τῷ οὐρανῷ συμμανάμενον ὑπέ-
δεξε, ἐκ τέου δὴ ἄρνα χρύ-
σεον Θυέστῃ γενέσθαι μυθολο-
γέουσι. Ἀτρεὺς δὲ τοῦ ἡλίου
φέρει, καὶ τῶν ἀνατολέων κα-
τὰ τοῦ, λόγον ἐποιήσατο; ὅτι οὐ
κατὰ ὁμοίην φορὴν ἥλιός τε,
καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ'
ἐς ἀντίξοον ἀπήλιος δια-
δρομέουσι. καὶ οἱ νῦν δύ-
σιν, λοκέοντα τοῦ κόσμου δύσιν ἔσαν, τοῦ ἡλίου ἀναβλαί ἐσι.

resia genere Bœotius, diuinandi gloria multùm celebris fuisse. Hùc Tiresiam ex Græcis aiunt dixisse, stellarum erraticarum alias esse fœmininas, alias mares, non tamen eadem efficere. Vnde eundem ancipiti sexu fuisse fabulantur, aliquando fœminam, aliquando marem. Porrò Atreo & Thyeste de regno paterno decertantibus, iam tum maximam Astrologiæ cœlestisq; doctrinæ curam fuisse Græcis, palàm est. Ac publico consensu statuerunt Argiui, vt vter scientia præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyestes arietem illis in cœlo demonstrauit, atque hinc aureum arietem Thyestæ fuisse proditum est fabulis. At Atreus de Sole, deq; vario illius exortu locutus est, ostendens non eodem modo ferri Solem & mundum, sed contrario inter se cursu rapi: & qui nunc videtur occasus, cùm sit occasus mundi, Solis exortum esse.

τὰ Ἀπόλλα βασιλῆα μιν Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μίγα ἐκλέος ἐπὶ σοφίῃ αὐτοῦ ἐφέρετο. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω· πτερωτὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἐμάλα οὐκ οἶδα πείθομαι, δοκέω δὲ μιν πάντων τῶν σοφίλων μεθίπορνα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἐς οὐρανὸν ἐκὶ τῷ ἵππῳ ἀναβλῶαι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ. ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος παῖδα, τὸν δὲ λευκῷ κριῷ δι' αἰθέρος ἐλάσσαι μυθέονται. καὶ μήν τοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξείνη μὲν ἡ ἱστορείη, δοκέω γέ μιν οὐκ ἔξω ἀστρολογίης, ἀπὸ δὲ οἱ αὐτὸς μᾶλλον ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ διατρήσαι. ἰκαρ δέ, νεότητι τῇ ἀταθαλίῃ χρεώμενος, καὶ οὐκ ἐπιστάμενος λιβὶ χρεώμενος, ἀπ' ἐς πόλον ἀρθεὶς τῷ πατρί, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀπεσφάλη τοῦ λόγου, καὶ ἐς πέλαγος διατρώχθη ἀβύσσων πρηγμάτων. τὸν Ἔλληνες ἄλλον μυθο-

Hæc locutum Argiui regem creârunt, magnámque doctrinæ laudem eſt aſſecutus. Equidem & de Bellerophōte ſimilia ſentio. Nam alatum equum illi fuiſſe, nō admodum credo: verùm arbitror illum hanc diſciplinam ſectantem, ſublimiáq; cogitantem, & inter aſtra verſantem, in cœlum non equo aſcendiſſe, ſed animo. Eadem de Phrixo Athamantis filio dixerim, quem aureo ariete per aërem vectum fabulantur. Quin & ipſum ſanè i Dædalum Athenienſem, etiam ſi res eſt noua auditu, tamen haud exiſtimo eum ab Aſtrologia fuiſſe alienum: ſed cùm ipſe ea maximè eſt vſus, tum filium ſuum eandem perdocuit. Aſt Icarus cum iuuentutis calore & inſcitia, nō ea diſquireret quæ conueniebant, ſed ad ipſum quoq; põlũ animo tolleretur, delapſus eſt à vero, totáq; aberrauit arte, & in mare præceps decidit rerum immenſæ profunditatis: de quo Græci ſecus fabulan-

μυθολογέουσι καὶ λέληθεν ἑαυτῶν ἐν τῇδε τῇ θαλάσσῃ Ἰκάριον ἄντα μάτην καλέουσι. τάχα δ' ἂν καὶ Πασιφάης, περὶ Δαιδάλου ἀκούσασα ταῦρόν τι νέον, ἅτε ἐν ἄστροισι φανομένου, καὶ αὐτὴ ἀστρολογίης, ἃς ἔρωτα ἐς λόγους ἀφίκετο, ὅθεν νομίζουσιν, ὅτι Δαίδαλος μιν ἐκ ταύρου ἐκύμησεν. εἰσὶ δ', οἳ καὶ κατὰ μέρεα τῷ ἐπισήμῳ διελόντες, ἕκαστοι αὐτῶν ἁπτὰ ἐπεσκόησαν, οἱ μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, ὁρμάς τε ἀντίην ἰέναι καὶ σφύσιν καὶ δυνάμιν. καὶ Ἐνδυμίων μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην διετάξατο, Φαέθων δὲ τοῦ ἡλίου ὁρμὴν ἐπεμέτρησε, ἔμαθε γε ἀτρεκέως, ἀπ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἐκπίθανεν. οἱ δὲ τὰ γε ἀγνοέοντες τοῦτον, ἥλιον παῖδα, Φαέθοντα λοκίσσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ἀδαμᾷ πιστὸν διηγέονται· ἐλθόντα γάρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα, αἰτέειν τὸ ἑ φωτὸς ἅρμα λυσιχόον, τὸν δὲ δοιῶσαί τε οἱ, καὶ ἐπιθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον.

fabulantur, q̃ ex huius nomine ſinum eius maris Icarium fruſtra vocant. Fieri poteſt, vt Paſiphaë quoque cùm ex Dædalo de Tauro audiſſet, inter ſtellas apparente, deq̃ ipſa Aſtrologia, in artis amorẽ incideritob id exiſtimant factum, vt Dædalus illã tauro copulârit. Sunt autem qui ſcientiam in portiones partiti, in ſingulis partibus ſingulis elaborârint, alij in ijs quæ ad Lunam, alij quæ ad Iouem, alij quæ ad Solem pertinent, congerentes, neq̃ non curſum ac motum & vim illorum. Atque [k] *Endymion Lunæ rationem tradidit, Phaëthon Solis curſum deprehendit, non ille quidem verè, ſed moriens imperfectam artem reliquit. Hæc qui ignorant,* [l] *Phaëthontem Solis filium credunt, fabulamq̃ de illo haudquaq̃ veram narrant, adijſſe Solem patrem, ac poſtulaſſe ab eo vt ſibi liceret lucis currũ moderari. illum id cõceſſiſſe, monuiſſeq̃ qua ratione foret auvigandum.*

ὁ δὲ Φαέθων ἐπαδὴς ἀνέβη τὸ ἅρμα, ἡλικίᾳ καὶ ἀπειρίᾳ, ἄλλοτε μὲν πρόσγεως ἐλαύνων, ἄλλοτε πολὺν τῆς γῆς ἀπαωρούμενος· ὥστε δὲ ἀνθρώπους καὶ θῆρας καὶ θάλασσαν ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσδε τὸν Δία ἀγανακτήσαντα, βαλὼν πρηστῆρι Φαέθοντα μεγάλῳ, πυρὶ σύντα δὲ μὲν αὐ ἀδελφαὶ περιεστᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίουν, ἔστε μεταβαλοῦσα τὰ εἴδεα, καὶ νῦν εἰσιν ἄγαροι, καὶ τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δάκρυον σταλάουσιν. οὐχ ὅτω ταῦτα ἐγγύθεν, οὐδὲ ὅσιον αὐτοῖσι πείθεσθαι, οὐδὲ ἤλιος παῖδα ἐποιήσατο, οὐδ' ὁ παῖς αὐτῷ ἀπέθανε. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσι ἐγὼ οὐ μάλα τι πείθομαι· ὡς γὰρ δὴ ὅσιον νεῖναι, παῖδα Αἰνείαν τῆς Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' οὗτοι, ἔκας ἀστέων, βιοφιλέος ἐγένοντο.

Phaëthontem verò conscenso curru, partim ob ætatem, partim ob imperitiam ita egisse, vt aliquando esset vicinus terræ, aliquando longo semotus spatio à terra, interim mortales frigus atque æstus intolerabilis conficiebat. Ob hæc indignatum Iouem ingenti fulminis telo percussisse Phaëthontem. eum deiectum sorores circumstantes magno luctu prosequebantur, donec immutarent formas, quæ nunc sunt Populi, ac lachrymarum vice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Haudquaquam hæc ita gesta sunt, neque pium est his habere fidem, neque Soli fuit filius, neque illi filius interijt. Sed narrant Græci & alia permulta fabulosa, quibus ego non admodum credo. Nam quî consentaneum est credere [m] Aeneam Veneris fuisse filium, aut Minoa Iouis, aut Ascalaphum Martis, aut Autolychum Mercurij? Verùm hi homines pij, diisq; grati

γίνονται, καὶ σοφίσι γνωμένοισι· ὡς μὲν ἡ Ἀφροδίτη, ὡς δὲ ὁ Ζεὺς, ὡς δὲ, ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ὅσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇδε τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτίδαι εἰσὶν, οὗτοι ἅπερ τοκῆες, ἑαυτοῖσι πάντα ἄπαντα ἐκτελίουσι, καὶ χρόα, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ δαημοσύνην· καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς αἰσιωμένου, καλὸς δὲ Αἰνείης, Ἀφροδίτης βουλῇσι γένετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος ἦν οἱ κλεπτίκην, ἐξ Ἑρμέω ἀπίκετο. ὁμοίως δὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, οὐδὲ ἐς Τάρταρον ἔρριψεν, οὐδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τὸν ἔξω φορὸν, σμικρὸν ἀφ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρότατα κίνησις, καὶ ὀρθὴ τοῖσι ἀνθρώποισι ὁρᾶσθαι, διὸ δὴ μιν ἑσάναι λέγουσιν, ὅκως πεπεδημένον· τὸ δὲ βάθος τοῦ σμικροῦ ζώνης, Τάρταρος καλέεται. μάλιστα δὲ τι Ὁμήρου τοῦ ποιητέω, καὶ Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἄντις τὰ πάλαι ζοῖς ἀστρολογίουσι ὁμοφωνίοντα.

grati fuerunt, eosq; nascentes, hunc Venus, illum Iupiter, alium respiciebat Mars. Etenim qui patresfamiliâs sunt mortalibus in hoc progignendi genere, ij veluti parentes sibi similia producunt omnia, & colorem, & formam, & facta, & animum. At rex quidem Minos Iouis auspicijs, Aeneas formosus, Veneris fauore natus est, fur Autolycus: at ea furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam verò nec Saturnum Iupiter coniecit in vincula, nec in tartara præcipitem dedit, neque cætera machinatus est, quæ putãt homines: verùm Saturnus extremus mouetur, procul'q; à nobis semotus est. Segnis illi motus, neque facilis animaduersu mortalibus: atq; hanc ob causam illum stare dicũt, ceu vinculis alligatum. Cæterùm ingens aëris multitudo, Tartarus appellatur. Sed potissimùm ex Homeri poëtæ, Hesiodiq; carminibus liceat intelligere, priscorum fabulas cũ Astrologia consentire.

ἐντ' ἂρ δ τὸν σαρὸν τοῦ Διὸς ἀπηγήσαι. καὶ τὸ κύκλιον τὰς βολὰς, τὰ δὲ ἐγὼ ἅμαξα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλεις, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἥφαιστος ἐποίησε, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὸν ἄμπελον. τὰ μὲν γὰρ ὀκόσα ἐς τὸν Ἀφροδίτην αὐτῷ καὶ τὸν Ἄρεα μοι χαίρειν λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα, οὐκ ἄποθεν, ἢ ἐκ τῆς τῆς Σοφίης ἐπιποιημένα· ἐπεὶ δὲ ὧν Ἀφροδίτης καὶ τὸν Ἄρεος ὁμοβρομοίη, τὸν Ὁμήρου ἀοιδὸν ἀπεργάζεσθαι. ἐν ἄλλοισι δ' ἔπεσι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτέων διαιρέουσα, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν ἀτὸν, Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο, τὰ δὲ τοῦ πολέμου, Ταῦτα γ' Ἄρηι θοῷ, καὶ Ἀθηναίῃ πάντα μέλεσθαι. Ἀπειροὶ πάλαι ἦσθον, μάλιστα μαντήσι ἐχέουσι, καὶ ἀπάρτιον αὐτὸν ἐποίουν. ἀλλ' ὅτι πόλιας ᾤκισον οὐδὲ τάχα πιεμβάλλουσι, οὔτε φόνους ἐργάζουσι, ὅτι γυναῖκας ἠγάμιον, πρὶν ἂν δὲ παρὰ μάντεων ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ

Siquidem vbi Iouis catenam narrat, ac Solis iacula (quæ quidem ego radiorum ictus esse conijcio) tũ vrbes quas in clypeo finxerat Vulcanus, prætereà choream & vineam, ad hæc quæcunque de [n] Veneris ac Martis adulterio dixit, déque detectione, haud aliundè quàm ex hac scientia sunt conflata: quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cantilenæ præbet argumentum: in alijs autem versibus vtriusque diuersum effectum descripsit: Veneris cùm ait illi:

Tute Venus iucunda magis connubia cura.

Porrò de belli negotijs:

Cuncta citò hæc curæ fuerint Marti atque Mineruæ.

Hæc cũ intelligerent veteres illi, maximè diuinationibus vtebantur, nec eam ociosam esse putabant, adeò vt nec vrbes conderẽt, neq; mœnia circunducerent, neque quenquam occiderent, neque ducerent vxores priusquam de singulis à vate responsum accepissent.

[n] Denique

καὶ γὰρ δὴ τὰ μαντεῖα αὐτοῖσι οὐκ ἔξω ἀστρολογίης ἐῶ. ἀπὸ παρὰ μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἔχει τὴν προφητείην, σύμβολον, τῆς παρθένου, τῆς οὐρανίης· καὶ δράκων ὑπὸ τὸν τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται· καὶ ἐν Διδύμοισι ἦν μαντήιον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέειν καὶ τοῦτο ἐκ τῶν κτίσιων Δίδυμον ὀνομάζεται. οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἱρώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδόκεεν, ὥστε δὲ Ὀδυσσεὺς, ἐπεὶ καὶ ἔκαμε πλανώμενος, ἐθελήσας ἀπικέσθαι ἀκοῦσαι περὶ τῶν ἑωυτοῦ πρηγμάτων, ἐς τὸν Ἀΐδεω ἀπίκετο, οὐκ ὄφρα ἤδη νέκυας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' ἀς λόγους ἐλθὼν Τειρεσίῃ ἐπιθυμέων. καὶ ἐπεὰν ἐς τὸν χῶρον ἔλθῃ, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτοῦ, τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων, πρότερον ἀφῖκτο οὐδενὶ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν

o Denique nec ipſa deorum oracula ab arte aſtrologica erant aliena: verùm apud Delphos virgo prædicendi munus adminiſtrat, quæ cœleſtem illam virginem repræſentat: ac Draco ſub tripode vocem edit, quoniam & inter ſtellas Draco conſpicitur: in Didymis verò templum eſt Apollinis, & hoc, ſicuti mihi videtur, ex his Didymis, id eſt, geminis qui in cœlo ſunt, appellatum. Vſqueadeò verò diuinatio viſa eſt illis res ſacra, vt Vlyſſes etiam cùm errando feſſus vellet certò de rebus ſuis cognoſcere, ad inferos penetrârit, non quò videret vmbras & locum inamœnum, ſed quòd cuperet cum Tireſia colloqui. Qui ſimulatque in locum peruenerat, quem Circe monſtrârat, foueam fodit, oues mactauit: cumq; complures eſſent vmbræ, atque inter has matris quoq; ſanguinem bibere cupientes: non priùs permiſit vlli, ne matri quidē,

πρὶν Τειρεσίου γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι ἀπεῖπον τὸ μαντεῖον. καὶ ἄνισχιτο, διψῶσαν ὁρῶν τὴν μητρὸς τὴν σκιάν. Λακεδαιμονίοις δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείαν πᾶσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διετάξατο, καὶ νόμον σφίσιν ἐποιήσατο, μὴ δαμᾶ μηδὲ ἐς πόλεμον πορεύεσθαι, πρὶν τὴν σελήνην πλήρη γενέσθαι· οὐ γὰρ οἷόν τε ἐν τῷ διαφεύγειν αὐξανομένης, τῆς σελήνης καὶ ἀφανιζομένης, πάντα ὑπ' αὐτῆς διοικεῖσθαι. ἀπὸ μέντοι Ἀρκάδων ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίαν, ἀνοίᾳ δὲ καὶ ἀσοφίᾳ, φασὶ καὶ τῆς σελήνης ἡμῶν πρεσβύτεροι. οἱ μὲν ὧν ἀμέων οὕτω κάρτα ἴσασι φιλομάντιες, οἱ δὲ νεῶν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶναι λέγουσι, ἀνθρώποισι τὴν τοιαύτην μανίκης· ἐπεὶ ἔστι μὲν οὔτε σοφίη οὔτε ἀλήθεια. οὐδὲ τὸν Ἄρεα, ἢ τὸν Δία, ἐν τῷ οὐρανῷ ἀμέων ἕνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ

quàm Tireſia guſtaſſet, coactusque eſſet ſibi vaticinium edere: potuitque interim matris vmbram videre ſitientem. P Ad hæc Lycurgus Lacedæmonijs omnem Reipublicæ adminiſtrationem è cœlo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bellum prodirent ante plenilunium. Non enim exiſtimabat eandem eſſe ciuitatis adminiſtrationem, creſcente luna, & euaneſcente, propterea quòd omnia ab illa regerentur. Porrò q Arcades ſoli hæc non receperunt, nec in precio habuerunt aſtrologiam, ſed ijdem ob imperitiam & ſtultitiam aiunt ſe luna antiquiores eſſe. Proinde cùm noſtri maiores vſqueadeò fuerint aſtrologiæ ſtudioſi, huius ætatis homines partim aiunt fieri non poſſe vt homines finem inueniant diuinandi ſcientiæ, propterea quòd neq; certa ſit, neq; vera, neque Martem, aut Iouem noſtra cauſa moueri in cœlo; verùm

ἀπὸ τῶν μὴ ἀνθρωπίνων πραγμάτων οὐδεμίλιν ὥρλιν ἐκεῖνοι ποιοῦνται, οὐδ' ἔστιν αὐτοῖσι πρὸς τάδε λοιδωρίη, κατὰ σφέας δ' αὐτοὺς τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται. ἄλλοι δ' ἀστρολογίλιν ἀψευδίη μὲν, ἀνωφελίη δ' ἔνεκα λέγουσιν· οὐ γὰρ ἔστὶ μαντοσύνῃ ἀλλάσσεσθαι, ὁκόσα τῇσι μοίρῃσι λοιπόντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω ἀπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸν σφετέρλιν ἁλίονται, παρέρχομαι δὲ σφίσι τῆς κινήσιος τῶν καθ' ἡμέρας ἕκαστον ἐπιγίνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππου μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν λιλουνομένων, λίθας ἀναπαλάσσεσθαι, καὶ κάρφεα λοπεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ ῥόμου, ὑπὸ δὲ τῆ λίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀποῤῥοίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐδὲ ἡμέας λαίει τι, οὐδὲ οἱ μέλει τοῦ ὑμετέρου θάλπος, ἀστέρων δὲ οὐδεμίλιν ἀποῤῥοίλιν δεχόμεθα; καὶ μήν τοι τῇ ἀστρολογίῃ, τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατά ἐστιν, οὐδὲ

verùm illis humanarum rerum nullam esse curam, neq; quicquã esse eis cum his negocijs cõmercij, verùm secũdum hos necessitate circũaguntur: partim dicunt Astrologiam non esse quidem mendacem, at inutilem. Non enim mutari vaticinio quæcunq; fatis decreta instant. At ego sanè vtrisq; respondere possum, stellas in cœlo suo quidem motu volui, cæterùm obiter eius motus effectum ad nos peruenire. An vis equo currẽte, & gallinis aut hominibus tumultuantibus lapides subsilire, stipulasq; moueri vẽtis cursu cõcitatis, siderum verò vertigine nihil præterea efficit? tũ ab igni exiguo calor ad nos permanat, neq; nostra tamen causa quicquam erit ignis, neque illi curæ est æstus noster, ab astris autem nihil ad nos defluit? At sanè fieri nõ potest, vt per Astrologiam ex malis bona faciamus, neq;

οὐδὲ ἀπάξαι τι τῶν ἀποφερόντων πραγμάτων, ἀπὸ τοὺς χρωμένους τάδε ὠφελίη, τὰ μὲν ἡδονὰ ἀδόητας ἀφιξόμενα πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφρανίη, τὰ δὲ ἀγνοίοισι φαῦλα ἠμαρίως δίχονται. ἐπεὶ γὰρ σφισὶ ἐπέρχεται, ἀπ' ἐμπειρίης καὶ προσδοκίης ῥηϊδία καὶ πρηΰια ἐγένετο. τάδε ἀστρολογίης πέρι ἐγὼ ὑπολαμβάνω.

neq; mutare quicquã earum rerũ quæ ab illis ad nos demanant: sed hãc vtilitatem ars adfert vtentibus. Bona multò antè delectant eos qui ventura præscierint; mala verò facilè cùm non imprudentibus venerint, accipiuntur. Neque enim in illos irruunt, sed quia meditata expectataq; sunt, leuia mitiaq; videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DE COELO.] *Propositio.* b Neque enim.] *A simili.* c Primùm igitur.] *Commemorat à quibus principiò hæc ars inuenta, culta & locupletata fuerit.* d Quod lunæ non esse lumen propriũ.] *Luna adscititio lumine: hoc est, Solis radijs fulget, vnde ab Apuleio alienæ lucis indiga vocatur, eiusq; globus, lucens à Virgilio 6. Aen. dicitur, quod (si Seruio credimus) lucens illud sit, quod aliunde illuminatur. Illa ideo in Icaromenippo de philosophis conqueritur.* e Porrò Aegyptij.] *Hîc Lucianus apertissimè docet Astrologiam, atq; ex ea diuinationem in causa fuisse, vt diuersa animalia maximo in honore apud Aegyptios habita fuerint.* f Annum verò Sole.] *Solis annus quem peragit, ab vno signo ad idẽ rediens, vnde annũs vertens vocatur, & habetur magnus, cùm lunæ annus breuis putetur. Arcades annum tribus mensibus, Acarnanes verò vj. mensibus dimensi sunt. Græci verò cccliiij. diebus.* g Nam apis.] *Osiris rex Aegypti tandem in deos relatus cum vxore sua Iside, colitur sub imagine bouis, quam Apim*

seu

eo Serapin appellant, propterea quòd ab vxore post cædem eius à fratre factam, quæsitus & inuentus, laceratus ibidem postea repertus, bos creditus sit fuisse Osiris. h Ammonis oraculum.] Ammon Iouis epitheton, hoc est, arenarius. nam ἄμμος arenam significat. Iupiter enim arietis specie, in extremo Libyæ arenoso colebatur: vt Apollo Clarius est dictus, quòd coleretur in Claro insula. Ammonis oraculum erat olim, vt Mela scribit, fi- is inclytæ, vbi responsa oratione non dabantur, vt Delphis, emadmodum scribit Strabo, sed nutu & signis, qui & oracula inore indignatione fuisse ex eo dicit, quod Romani, qui rerum otiebantur, alia diuinationis genera colerent, ex auibus, extis, ibris Sibyllinis. Lege ea quæ in Diogenis & Alexandri dialogis notauimus. i Dædalus.] Dædali architecti insignis Athenienſis, notissima est fabula, qui vnà cum Icaro è Creta alis, quas cera sibi & filio agglutinârat, in altum se eleuans, tyrannidem & iram Minois fugiebat. Virgilius 6. Aeneid. Ouidius libro 8. Metamorph. k Endymion.] Primus Lunæ motum obseruasse atque alijs ostendisse dicitur. Plinius lib. 2. cap. 9. l Phaëthontē Solis filium.] Hanc fabulam persequitur Ouid. lib. 2. Met. initio. Plato in Timæo, quid hæc fabula significet, docet Arist. de mund. scribit Electridas insulas in latebris, & recessu Adriæ, ab Eridano fluuio quondam fuisse exaggeratas. Huius autem loci incolas, dicere Phaëthontem fulmine percussum, in hanc paludem decidisse. Idem lib. 4. de mundo in extremo de eadem fabula. Lucr. lib. 5. hanc etiam refert. m Aeneam Veneris.] Putat Aeneam dictum esse Veneris filium, quoniam eum nascentē respexit Venus: hoc est, quoniam habuit Venerem in horoscopo. At non modò poëtæ, sed etiam historici scribunt, eum fuisse Veneris & Anchisæ filium. De eo Eustath. in lib. 2. Iliad. Homericæ. Vnde autem dictus sit, docet Homer. in hymno Veneris 1. vbi loquitur Venus ad Anchisen. Si enim, inquiunt Mathematici, Iupiter, ac Venus, Soli, feliciterq; collocati præsideant in genituris, eos qui nascuntur, efficiunt pios, religiosos, beneficos, puros, innocentes, publici boni, iustiq; cultores, & prudentes, qualem Virgil. Aeneam describit, tanquam sit ita natus. n Veneris ac Martis.] Concubitus Veneris ac Martis ab Homero Odyss. θ. luculenter describi-

tur:

tur: in Colloquijs quoque Luciani, & postea in Metamorphoseos Ouidij lib. 14. o Denique.] *Commemorat quomodo apud veteres oracula ad Astrologiæ rationem relata sint.*

p Ad hæc Lycurgus.] *Plenilunium magna superstitione antiquis colebatur, & in eo mulieres partu facilius leuari scribit Plutarchus. Prælium Lacedæmonij ante plenilunium ex Lycurgi præscripto non ineabant. In eam superstitionem iocatur Aristoph.* τῇ παναπλίῳ: id est, *plenilunio, sero aut nunquam futurum significans. Vide Erasm. nostrum in Adagio: Accessat luna.* q Arcades.] *Arcades in summam morum immanitatem efferati sunt, quòd cæteris omnibus amplectentibus Astrologiam, cæterasq; liberales disciplinas, quarum cultu mansuescunt hominum ingenia, soli contempserint, seq; fecerint antiquiores ipsa luna: vnde &* προσελήνους *dicti. Seruius in 2. Georg. ita: Arcades se proselenos esse asserere:* id est, *ante lunam natos esse, Cicero in Fundaniana commemorat.* r At ego.] *A similibus, & signis.*

ΕΙΚΟΝΕΣ. IMAGINES.

Vincentio Obsopœo interprete.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

EFfigiat hoc dialogo Lucianus typum siue exemplar formosissimæ atque honestissimæ mulieris, quæ non tantùm pulchritudine corporis perfecta & numeris omnibus absoluta sit, verùm etiam eas animi dotes eamque morum venustatem ac gratiam habeat, quæ fœminarum proprijssimæ sint, & pro personæ qualitate quamque maximè commendent. Ac priorem quidem descriptionem, corporis ac formæ videlicet, ex sua persona effingit, collatione facta omnium earum, & statuarum, & imaginum, quæ vnquam à clarissimis artificibus factæ præcipuè celebrantur, sumendo ex vnaquaque quod in ea potissimum fuit,

ac plurima laude nobilitatum. Alteram autem quæ sermonis ac vocis suauitatem, eloquentiam, studia, cognitionemque liberalium scientiarum, præterea sapientiam quoque ac prudentiam, modestiam, pudicitiam, & (quam in hac cum primis commendat) animi æquabilitatem ac moderationem describit: sub Polystrati cuiusdam persona, cùm quo Dialogum hunc instituit, proponit, etiam ipsam collationibus exemplorum cùm poëticorum, tum historicorum eodem modo illustratam. Vtrum autem Imperatoris alicuius eorum sub quibus ipse vixit, an externi regis cuiuspiam vxorem aut etiam concubinam, hoc tam exquisito ac singulari encomio celebret, dubitari potest. Nam Traiani quidem atque Adriani vxoribus, sub quorum imperio pleraque scripsit, & nomen & patria repugnare videntur, cùm altera Plotina, altera Sabina dicta fuerit: hanc autem ipse, vt illam apud Xenophontem Abradatæ vxorem, Pantheam vocari dicat, & ex Smyrna Ionica ciuitate natam fuisse. Et tamen appellatione regis Magni, qua veteres Græci solum Persarum regem nominabant, idem infrà etiam imperatorem Romanum designat: cùm in Toxari ait Diniam à præfecto Asiæ ad regem Magnum (quanquam ibi regem Persarum, qui tum nullus fuit, Erasmus quoque verterit) in Italiam missum, & ab eo damanatum in Gyarum insulam relegatum fuisse.

AYKL-

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΠΟ-
λυφράτυ.

Λλ' ἢ τοιοῦτόν τι ἄρα ἔπασχον οἱ πρὸ ἐμοῦ ἰδόντες, οἷον ἐμὲ ἐναγχος ἔπαθον, ὦ Πολύφρατι, παρακάλλω τινὰ γυναῖκα ἰδών· ὡς γὰρ τὸ μύθευόμενον, μικρῦ δέω λίθος ἐξ ἀνθρώπου σοι γενόμενος, ὑπὸ τοῦ θαύματος. Πο. Ἡράκλεις, ὑπερφυές τι τὸ θέαμα φὴς, καὶ οὐδενὸς βίαιον, ἄγε καὶ Λυκῖνον ἐξέπληξε γυνή τις ὅσα· οὐ γὰρ ἂν μὴ τοῦ μορμολύκειον καὶ πάνυ ῥᾳδίως αὐτὸ πάσχοις, ὥς τι θάλπος ἄφνω τὸν Σίπυλον μεταπηνίσειεν, ἢ σὲ τῶν καλῶν ἀπάγοι, μὴ οὐχὶ παρεσάναι αὐτοῖς κηλούμενα καὶ ἐπιδακρύοντά γε πολλάκις, ὥσπερ ἐκείνῳ αὐτῷ τῷ Ταντάλου. ἀτὰρ ἄπιθι μοι, τίς ἡ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ἐστι, καὶ πόθεν, καὶ ἡμᾶς ἴδοιμεν; οὐ

LVCIANVS, Polyfratus.

T profectò tali quopiam illi absumpti sunt exitio, quibus Gorgonis facies conspecta est, quali ego paulò antè penè interijssem, ô Polystrate, visa summa forma muliere: & quod in ea fertur fabula, parũ aberat quò minus ego saxũ ex homine factus sim. spectaculi admiratiõe rigore attracto. POL. Hercules, inusitatũ quoddam & nouum dicis spectaculũ, nimisq; violentum, si Luciano quoque stuporem induxerit muliercula. Hoc equidẽ formosis conspectis iuuenibus facilè tibi solet accidere, ita vt quispiam citiùs totum Sipylum loco dimoueret suo, quã te à formosis queat abstrahere: qui nõ solùm hianti ore illis assistere consueuisti, sed lachrymas quoq; non rarò profundere tibi moris est, quemadmodum illam perhibent Tantali filiam. Veruntamen responde mihi, quæ illa tandem est Meduſa saxifica, & vnde generis ortum ducit, vt & nos illam videamus? Neque

ὦ ἥδ' οἶμαι, φθονήσεις ἡμῖν τ
ἰδεῖν, οὐδ' ξηλοτυπήσεις εἰ μέλ-
λοιμι τῷ πλησίον τῶ καὶ αὐτοὶ
παραπεπηγύῖαι σοι ἰδόντε.
Λυ. νὴ μὰ τὸν ἀδῖνας χεῖ σε,
εἰ καὶ ἐκ περιωπῆς μόνον ἐ-
πεῖδες εἰς αὐτὴν, ἀχανῆ σε, καὶ
τῶν ἀνδριάντων ἀκινητότερον
ἀφανεῖ. καί τοι τοῦτο μὲν ἴ-
σως ἀρλυικώτερόν σε, νὴ τὸ
πρᾶγμα ἧττον καιρίου, ἀ καὶ
τὸς ἴδοις· ἀ δὲ μελλήσω τοσ-
δὶ εἰπεῖν σοι, τίς ἴσαι μηχανὴ ἀ-
ποκρύψαι αὐτό; ἅπαξ γάρ σε
ἐνιδοῦσα μένη, ἔνθα ἂν ἐπι-
βῇς, ὥσπερ νὴ ὁ λίθος ἡ ἡρακλεία
σῦρ᾽ ἕλκει σίδηρον. Πο. παῦσαι, ὦ
Λυκῖνε, τερατῶδές τι κάλλος
ἀναπλάττων. ἀλλ' ἐπί μοι, τίς
ἡ γυνή ἐστιν; Λυ. οἶσθα γάρ μοι
ὑπερβαλέσθαι τῷ λόγῳ, ὃς δει-
λία, μή σοι ἰδόντι ἀσθενής τις
ἐπαινέσαι δόξω, παραλόγιστον
ἀμείνων φανεῖν). πλὴν ἀπὸ
τῆς μὲν οὐκ ἂν ἐπαῖρ ἔχοιμι,

Neque enim, vt mea est opinio, nobis inuidebis spectaculũ, neq; zelotypiæ morbo laborabis, etsi nos illa conspecta rigore concrucrimus. LVC. *Atqui hoc planè tibi cõpertũ esse oportet, quòd si ex sola specula illã intuitus fueris, mutũ ilicò ac ipsis statuis immobiliorem te faciet. Et fortasse quod dixi, leue est præ hoc quod dicturus sum. Vulnere quoq; non admodum tempestiuo te cõsauciabit, si coràm ipse illã intueberis. At si illa conuersis oculis temet inspexerit, quæ facultas tibi relinquetur te ab illa auellendi? Abducet te alligatũ quocunq; collibuerit, quemadmodum lapidem Heracleum ferrum ad se attrahere perhibent.* POL. *Desine verò, ô Luciane, prodigiosam quandam & monstrificam effingere pulchritudinem. Sed hoc mihi expedi, quænam illa fuerit mulier.* LVC. *An tu me oratione eius formam immodicè attollere existimas, qui vereor ne eam tibi iam visam, ingenij culpa atque infirmitate nimis ieiunè laudârim? Tantò tibi eius facies oratione mea amplior videbitur, atq; excellentior. Cæterùm quænám sit,*

θραση ἀλ πομπὴ, καὶ ἄλλη πε-
ρὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμ-
πρὰ, καὶ συνόχωρ τι πλῆθ@,
καὶ ἄβρα πάνυ πομπή. καὶ ὅ-
λως μᾶλόν γε ἢ κατὰ ἰδιωτι-
κὴν τύχην ἐδόκει τὸ πρᾶγμα
εἶναι. Πο. ἐδὲ τὄνομα ἐπύθε
σύγε, ἥτις ἐκαλεῖτο; Λυ. οὐ-
δαμῶς, ἢ τοῦτο μόνον, τῆς Ιω-
νίας εἰσί. τῶν θεατῶν γάρ τις
ἀπιδὼν ἐς τὸν πλησίον, ἐπεὶ
παρῆλθε, τοιαῦτα μέν τοι ἔ-
φη τὰ Σμυρναικὰ κάλλη. καὶ
θαυμασὸν ὅδ' ἦν, εἰ καλλίστη
τῶν Ιωνικῶν πόλεων, τὴν καλ-
λίστην γυναῖκα ἐκτήκητο. ἐδό-
κει δέ μοι Σμυρναῖ@ καὶ αὐ-
τὸς ὁ λέγων εἶναι, οὕτως ἐσι-
μυώζε ἐπ' αὐτῇ. Πο. ὁποιῶ
ἐπὶ λίθε τοῦτό γε ὡς ἀληθῶς
ἐποίησας, οὔτε παρακολεθή-
σας, οὔτε τὸν Σμυρναῖον ἐ-
κεῖνον ἐρόμεν@ ὅς τις ἦν,
κἄν τὸ ἔθνος, ὡς οἷόν τε, ὑπό-
δεξον @ λόγ@· τάχα γὰρ ἂν
οὕτω

mihi non promptum est di-
cere. Magnus circa illã cer-
nebatur cultus, & appara-
tus splendidus. Eunucho-
rum numeroso satellitio sti-
pata: multis præterea alijs,
& illis teneris puellis comi-
tata incedebat. In summa,
omnia erãt ampliora, quàm
quæ priuatæ fortunæ me-
diocritas sustentare possit.
POL. Ergo ne nomen qui-
dem inaudîsti tu, quænam
vocaretur? LVC. Nomen quidem teneo, & hoc solum, illam esse quondam ex Ionia. Siquidem spectatorum quispiam, conuersis in proximum oculis, quando præteribat: Tales, inquit, Smyrnæ sunt pulchritudines. Nihil autem mirandum est, si ex Ionicis vrbibus pulcherrima, mulierê produxerit pulcherrimam. Visus verò est & ille mihi Smyrnæus esse, qui ista dixerat, adeò insolenter de illa iactabat. POL. Proinde hoc reuera vt lapis feciſti, qui neque illam consecutus es, neque Smyrnæum illum quæ fuerit, interrogâris. Atqui saltem speciem, quoad eius fieri potest, oratione mihi adumbrato, si queam fortasse ista ratione illam

οὕτω γνωρίσαιμι. Λυ. ὁρᾷς, illam cognoscere. LVC. Vide quantam rem à me
ἀλλ' οὐ τοῦτο ἤτησας, οὐ πα- exigas. Neque enim tan-
τὰ λόγων δυνάμιν, καὶ μά- ta præstò est facultas ora-
λιστα τῶν ἐμῶν, ἐμφανίσαι tionibus, præcipuè verò
οὕτω θαυμασίαν εἰκόνα, πρὸς meis, adeò admirandam i-
ἣν μόλις ἂν ἢ Ἀπελλῆς ἢ Ζεῦ- maginem in lucem produ-
ξις ἢ Παρράσιος ἱκανοὶ ἔδο- cendi, ad quam delinean-
ξαν, εἴ τις Φειδίας ἢ Ἀλκα- dam vix Apelles, aut Zeu-
μένης, ἐγὼ δ' ὑπομανοῦμαι τὸ xis, aut Parrhasius suffice-
ἀρχέτυπον, ἀσφαλῶς τῆς τέχ- rent, aut si quis fuit vspiàm
νης. Πο. ὅμως, ὦ Λυκῖνε, Phidias, aut Alcamenes. E-
ποῖά τις ἰδὼν ἄν ὄψιν; οὐ γὰρ go verò artis imbecillitate
ἐπισφαλὲς τὸ τόλμημα, εἰ φί- non mediocriter læsum de-
λῳ ἀνδρὶ ἐπιδείξαις τὴν εἰκό- formabo archetypum. PO-
να, ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἔ- LYSTR. Age tamen,
χει. Λυ. καὶ μὴν ἀσφαλέ- effare obsecro, quali fuerit
στερον αὐτὸς ποιήσῃ μοι δο- vultu prædita. Neque enim
κῶ, τῶν παλαιῶν τινας ἐκεί- periculosa erit audacia, si
νων τεχνητῶν παραλαβὼν familiari tuo ostenderis i-
σας ἐπὶ τὸ ἔργον. ὡς ἀνα- maginem, quibus lineamen-
πλάσεται μοι τὴν γυναῖκα. tis adumbrata fuerit. LV-
Πο. πῶς τοῦτο φῄς; ἢ πῶς CIA. Atenim longè tutiùs
ἂν ἀφίκοιντό σοι πρὸ τοσού- ipse mihi facturus videor, si
των ἐτῶν ἀπεβανόντες; Λυ. quos priscorum illorum ar-
ῥᾴδιος, ἂν μὴ σὺ μὴ ὀ- tificum ad præsens opus ab-
κνήσῃς ἀπαλλάττεσθαί τί μοι. soluendum adsciuero, vt
Πο. mulieris formam mihi depingant. POLYST. Quorsum
ista dicis? aut quónam pacto illi tibi adsciti venient, qui tot
retrò seculis fato functi sunt? LVCIANVS. Perfa-
cilè, dummodo te mihi non pigeat ad quæsita respondere.

Πο. ἐρώτα μόνον. Λυ. ἐπιθύμησάς ποτε, ὦ Πολύστρατε, τῆς Κνιδίων; Πο. καὶ μάλα. Λυ. οὐκοῦν καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἶδες πάντως αὐτῶν; Πο. νὴ Δία τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον. Λυ. ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον, ὃν λέγουσιν, ἤκουσας, οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐραθείη τις τοῦ ἀγάλματος, καὶ λαθὼν παραφερὴς ἐν ἱερῷ, συγγένοιτο, ὡς δυνατὸν, ἀγάλματι; τοῦτο μέν σοι ἄπωθεν ἐπισκοπῶ. σὺ δὲ (ταύτην γὰρ, ὡς φῂς, εἶδες) εἶπέ μοι, καὶ τόδε ἀπόκειναι, εἰ καὶ τὴν ἐν κήποις Ἀθήνησι, τὴν Ἀλκαμένους ἑώρακας; Πο. κἄπαντων γ' ἄρ, Λυκῖνε, ὁ ῥαθυμότατος ἂν, εἰ τὸ κάλλιστον τῶν Ἀλκαμένους πλασμάτων παρεῖδον. Λυ. ἐκεῖνο μέν γε, ὦ Πολύστρατε, οὐκ ἐξερήσομαί σε, εἰ πολλάκις ἐς

POLYSTR. *Roga quæcunque fert animus.* LVCIA. *Nunquam'ne, Polystrate, ad Cnidios peregrè profectus es?* POL. *Imò maximè.* LVC. *Proinde ante omnia* [a] *Venerem quòque illorum vidisti?* POL. *Sanè per Iouem, Praxitelis monimentum pulcherrimum.* LVC. *Sed nunquid etiam fabulam memorantibus de illa incolis inaudîsti, quomodo vnus aliquis eius imaginis infando amore correptus fuerit, tum quemadmodum latenter in templo derelictus, nocte cum imagine, quantum fieri potuit, rem habuerit? Sed hæc alio tempore inquirito, quippe hæc (vt ais) tibi planè visa est. Age verò, & hoc mihi responde, nunquid etiam illam Athenis quæ in hortis est, videlicet Alcamenis, conspexisti?* POL. *Sanè omnium inertissimus, ô Luciane, meritò censendus essem, si pulcherrimum Alcamenis figmentum negligenter contempsissem.* LVC. *Illud quidem, Polystrate, te non interrogabo, num sæpe*

τὴν ἀκρόπολιν ἀνιὼν θῶ, καὶ τὴν Καλάμιδος καὶ Σωσάνδραν θεάσαιο. Πο. ἔδοξα καὶ ἐκείνην πολλάκις. Λυ. ἀλλὰ καὶ ταῦτα μὴν ἱκανῶς. τῶν Φειδίου ἔργων τί μάλιστα ἐπῄνεσας; Πο. τί δ' ἄλλο, ἢ τὴν Λημνίαν, ἣν καὶ ἐπιγράψαι τοὔνομα ὁ Φειδίας ἠξίωσε; καὶ νὴ Δία, τὴν Ἀμαζόνα, τὴν ἐπιβαδομένην τῷ δορατίῳ. Λυ. τὰ κάλλιστα, ὦ ἑταῖρε, ὡς τι οὐκέτ' ἄλλων τεχνιτῶν δεήσει. ἀλλὰ δὴ ἐξ ἁπασῶν κἄδη τούτων, ὡς οἷόν τε, σωφρόνως, μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδείξω τὸ ἐξαίρετον παρ' ἑκάστης ἔχουσαν. Πο. καὶ τίνα ἄρα τρόπον τοῦτο γένοιτο; Λυ. οὐ χαλεπὸν, ὦ Πολύστρατε, ἐὰν τὸ λοιπὸν παραδόντος τὰς εἰκόνας τῷ λόγῳ, ἐπιρίψαμεν αὐτῷ μεταξυμεῖν, καὶ συντιθέναι καὶ ἁρμόζειν, ὡς ἂν εὐρυθμόταται δοκοῖεν, φυλάττον ἅμα τὸ συμμιγὲς ἐκεῖνο, καὶ ποικίλον. Πο. εὖ λέγεις, καὶ

in arcem conſcendens, ac Calamidis Soſandram ſpectâris. POL. *Et hanc vidi ſæpenumerò.* LVC. *Iam & iſta abundè ſufficiunt. At ex operibus Phidiæ quódnam maximè collaudâſti?* POL. *Quódnam aliud, quàm illam* [b] *Lemniam, quam hoc quoq; titulo nobilitare non dubitauit Phidias? Inſuper illam quoque Amazonem, quæ haſtæ innititur.* LVC. *Pulcherrima ſunt iſta, ô amice: itaque alijs non ampliùs egebis artificibus. Age verò iam ex omnib. his, quoad eius fieri poterit, vnicam imaginem compoſitam tibi oſtenſurus ſum, ab vnaquaque præcipuum ſpecimẽ habentem.* POL. *Et quo pacto hoc fieri poteſt?* LVC. *Haud difficili, ô Polyſtrate, ſi nunc in præſens traditis orationi imaginibus, illi permiſerimus exornandi copiã, tum cõponẽdi & coaptandi facultatem, quantum fieri poterit luculentiſsimè, eâdem opera temperaturam obſeruanti, & iucundam varietatem.* POLYST. *Rectè dicis:*

καὶ δὴ παραλαβὼν λευκύ-
τω· ἐθέλω γὰρ ἤδη σύ, ὅ, τι
καὶ χρήσεται αὐτοῖς, ἢ ὅπως ἐκ
τοσούτων μίαν τινὰ σωθεὶς,
οὐκ ἀπάδουσαν ἀπεργάσε-
ται. ΛΥ. καὶ μὴν ἤδη σοι
ὁρᾶν παρέχει γιγνομένῳ τὴν
εἰκόνα, ὥδε σωαρμόζων, τῆς
ἐκ Κνίδου ἀφύσεως μόνον τὴν
κιφαλὴν λαβών. ἡ δὲ γὰρ
τοῦ ἄλλου σώματος, γυμνοῦ
ὄντος, δεήσεται. τὰ μὲν ἀμ-
φὶ τὴν κόμην καὶ μέτωπον,
ὀφρύων τε ὑγραμμον ἐά-
σεις ἔχειν, ὡς περ ὁ Πραξιτέ-
λης ἐποίησε· καὶ τ' ὀφθαλμῶν
δὲ τὸ ὑγρὸν, ἅμα τῷ φαιδρῷ
καὶ κεχαρισμένῳ. καὶ τοῦτο
δὲ φυλάξει κατὰ τὸ Πραξι-
τέλει δοκοῦν. τὰ μῆλα δὲ, καὶ ὅ-
σα τῆς ὄψεως ἀντωπὰ, παρ'
Ἀλκαμένους, καὶ τῆς ἐν κύ-
προις λήψεται. καὶ πόσει, χει-
ρῶν ἄκρα, καὶ καρπῶν τὸ εὔ-
ρυθμον, καὶ δακτύλων τὸ εὐ-
άγωγον, ἐς λεπτὸν ἀπολῆγον,
παρὰ

proinde assumptis illis de-
monstret. Perlibenter verò
videre gestio, quinā illis vs-
sura sit, aut quomodo ex ijs
omnibus vnam composi-
tam, nec vlla in parte dis-
crepantem absolutura sit.
LVCIAN. Atqui iamtibi
videndi facultas præstabit
nascentem imaginem ita cō-
ponens: Veneris è Cnido
adductæ, si tantùm caput
sumpserit, reliquis nudi cor-
poris partibus opus non ha-
bebit. Porrò quod ad co-
mam & vultum attinet, ac
decētem superciliorum am-
bitum, illi habendum conce
des, quemadmodum à Prax-
xitele absoluta est. Quin-
etiam oculorum mobilem
agilitatem amabili hilarita-
te & gratia temperatam re-
tinebit, sicut visum est Pra-
xiteli. Cæterùm vbera, &
quæcunque vultus sunt par-
tes priores, ab Alcamenis
c Venere quæ in hortis sita
est, mutuò accipiet. Ad hæc manus teretes, earundemq; con-
cinnam iuncturam, digitorumq; tenellorum dictum non dif-
ficilem, in extremis in orbiculatam exilitatem desinentium,

ab

παρὰ τῆς ἐν κήποις καὶ ταῦτα· τὸν δὲ τοῦ παντὸς προσώπου περιγραφὴν, καὶ παρῶν τὸ ἁπαλὸν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον ἡ Λημνία παρέξεται, καὶ Φειδίας ἔτι, καὶ σύστασιν ἁρμοττὸν ὁ αὐτὸς, καὶ τὸν αὐχένα παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών. ἡ Σωσάνδρα δὲ καὶ ὁ Κάλαμις ἀδοῖ κοσμήσουσιν αὐτῷ. καὶ τὸ μειδίαμα λεπτὸν καὶ λεληθὸς, ὥσπερ τὸ ἐκείνης ἔσται, καὶ τὸ φυσαλὶς δὲ, καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς, παρὰ τῆς Σωσάνδρας, πλὴν ὅτι ἀκάλυπτον αὐτὴ ἔσται τῷ κεφαλῷ, τῆς δὲ λιτότητος, λιτὸν ἂν γένοιτο κατὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλην μεμετρῆσθαί τί σοι, ὦ Πολύστρατε, δοκεῖ καλῶς γεγονέναι ἡ εἰκὼν, καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἐξετασθῇ; Πο. ἔτι γὰρ, ὦ

ab ea quæ in hortis est, & illa vtenda recipiet. At verò totius faciei descriptionem & lineamenta, genarumque teneram mollitiem, & nasum intra rectum modum cohibitum, præstabit Lemnia & [d] Phidias. Idem quoque dabit oris conformem compositionem: ceruicem verò lacteam sumet ab Amazone. Porrò autem Sosandra & Calamis eandem ornabunt verecundia. Risu prætereà tenui fallente intuentis oculos, animi orisque hilaritatem ostendet, qualis & illius esse solet. Vestitus frugalem mundiciem à Sosandra concessam habebit, præterquam quòd illa nudo & aperto erit capite. Aetatis autem mensura quantacunque illi fuerit, iuxta Cnidorum Venerem metienda est. Etenim & hanc Praxitelem diligenter emensum esse videa. Ecquid tibi videtur, Polystrate? eritne imago satis ornata & elegans, & maximè posteaquam exactissimè absoluta fuerit? POLYSTRATVS. *Adhuc,*

ὦ γενναιότατε, καὶ ἀλλοῖοι πάς τι κάλλους ἔξω τοῦ ἀγάλματος, οὕτω πάντα εἰς τὸ αὐτὸ συμπεφορηκώς; Λυ. τοῦτο μικρότατον, ὦ φιλότης, εἰ μή σοι δόξει ὀλίγα πρὸς ἁρμονίαν σωτηρίαν χρόα, καὶ τὸ ἑκάστῳ πρέπον, ὡς μέλανα μὴ εἶναι ἀκριβῶς, ὁπόσα μέλανα, λευκὰ δ' ὅσα τοιαῦτα χρὴ, καὶ τὸ ἐρύθημα ἁπανθεῖν, καὶ τὰ τοιαῦτα κινδυνεύειν τοῦ μεγίστου ἔτι ἡμῖν προσδεῖν. πόθεν οὖν καὶ ταῦτα ποιησάμεθ' ἄν; ἢ παρακαλέσαμεν, δηλαδὴ τοὺς γραφέας καὶ μάλιστα, ὁπόσοι αὐτῶν ἄριστοι ἐγγύοθεν, κεράσασθαι τὰ χρώματα, καὶ σύμμετρον ποιεῖσθαι τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν. καὶ δὴ παρακεκλήσθω Πολύγνωτος, καὶ Εὐφράνωρ ἐκεῖνος, καὶ Ἀπελλῆς, καὶ Αἰτίων. οὗτοι δὲ διειλόμενοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ χωσάτω

ô generosissime, nonnulla formositatis pars in excolenda imagine tibi intermissa est, adeò omnes exornandi rationes in vnum contulisti. LVC. Illud enimuerò, amice, quod dixisti, maximũ est, nisi tuo iudicio minimũ momenti ad summam formæ præstantiam colores addere posse videantur, & cuius in quaque corporis parte maximè ratio habenda est, decorum: vt exactè, vt perfectè nigra sint, quæcunque nigra: & alba, quæcunque alba esse conuenit: vtq; apto decentique rubore floreſcant omnia. Ac iam de his periclitamur, cùm adhuc quod maximum est, desideramus. Vnde ergo eius rei copiam nobis parabimꝰ aut accersemus, videlicet pictores, cum primis verò illos, quos hoc artificio præ cæteris longè præcelluisse cognouimus, vt colores nobis aptè commixtos temperent, eosdemq; pro decoro luculentè & artificiosè accommodent? Sanè verò accersatur Polygnotus, & Euphranor ille, atque etiam Apelles, Aetione vnà comitante. Illi diuiso inter se opere, Euphranor comam

σάτω τῷ λόμῳ, οἵαν τῆς Ηρας ἔγραψεν. ὁ Πολύγνωτος δὲ ὀφρύων τὸ ἐπιπρεπὲς, καὶ παρειῶν τὸ ἐνερυθὲς, οἵαν τὴν Κασάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ποίησε, τοῖς Δελφοῖς. καὶ ἐσθῆτα δὲ οὕτω ποικιλάτω, ἵν' ὁ λεπτότατον ἐξειργασμένῳ, ὡς σωμασθαι μὲν, ὅσα καὶ, ἀλωμῶσθαι δὲ τὰ πολλά. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ὁ Απελλῆς ἀφιέτω, κατὰ τὴν Παλάτην, μάλιστα μὲν ἄγαν λευκὸν, ἀλλὰ ἐναιμον ἁπλῶς. τὰ χείλη δὲ οἷα Ρωξάνης, ὁ Αετίων ποιησάτω. μᾶλλον δὲ τὸν ἄριστον. τῶν γραφέων Ομηρον, παρόντος Εὐφράνορος καὶ Απελλοῦ, ἀμφίγνωτα. οἷον γάρ τι τοῖς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐρεῖν καὶ ἐπίβαλλον, ἐλέφαντι ἐοικάσας ἄρτι φοινιγθέντι, τοιόν δὲ ἔστω τὸ πᾶν. ὁ δ' αὐτὸς οὕτω καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γραψάτω, βοῶπίν τινα ποιήσας αὐτήν. σωματι-

comam pinget, qualem Iunonis depinxit. At Polygnotus superciliorum decoram distantiam, & malarum decentem rubedinem, cuiusmodi Cassandram apud Delphos fecit in conuenticulis, exprimat. Amictum verò ille quoque præparet, quàm poterit tenuissimè elaboratum, vt quæcunque par est, corpori decenter applicet, multa verò ventis diffunden darelinquat. Porrò reliquũ corpus ipse Apelles absoluat, secundùm Pacatæ simulachrum, ita tamen ne nimium addat albedinis, sed planè temperanter rubescat. Labia autem non sint alia, atque Rhoxanæ Aetion addidit. Quin potiùs præstantissimum inter omnes pictores Homerum, Euphranore & Apelle posthabito, in partem operis suscipimus? Siquidem cuiusmodi ille colorem Menelai adiecit femoribus, ebori purpureo ostro infecto assimilatis, tali vniuersum corpus colore niteat. Cæterũ ille ipse pingat, & oculos e bouinis, hoc est, pulchris & nitentib. oculis præditã exprimens.

συμπιλήψεται τοῦ ἔργου αὐτῷ καὶ ὁ Ομηρικὸς ποιητὴς, ὡς τὸ βλέφαρον ἐξεργάσεσθαι. καὶ φιλομειδῆ δὲ Ομηρος ποίησε, καὶ ἠσπιλόπυλον, καὶ ῥοδοδάκτυλον, καὶ ὅλως τῇ χρυσῇ Αφροδίτῃ ἁπάσας πολὺ δικαιότερον, ἢ τῇ τοῦ Βριφέως. ταῦτα μὲν οὖν πλαστῶν καὶ γραφέων καὶ ποιητῶν παίδων ἐργάσονται. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπανθεῖ τούτοις, ἡ χάρις, μᾶλλον δὲ ὃ πᾶσαι ἅμα ὁπόσαι χάριτες, καὶ ὁπόσοι ἔρωτες περιχορεύουσιν, τίς ἂν μιμήσασθαι δύναιτο; Πολ. θεσπέσιόν τι κτῆμα, ὦ Λυκῖνε, φῂς, καὶ διπειτὶς ὡς ἀληθῶς, οἷόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γίνοιτο. τί δὲ πράσσουσαν εἶδον αὐτήν; Λυκ. βιβλίον ἐν ταῖν χεροῖν ἔχουσαν, εἰς δύο συμπεπτυγμένον. καὶ ἐφαίνετο μέντοι ἀναγινώσκεσθαι αὐτῇ, τὸ δὲ ἥμισυ ἀνεγνωκυῖα, μετὰ δὲ

In partem laboris veniat illi opem ferens, & poëta ille Thebanus, vt venustate sua exornet palpebras: Homerus quoq; illam risus amantem & studiosam faciat, & candidis humeris atque lacertis decoram, & roseos habentem digitos. In summa, totam aureæ Veneris formositati longè iustius illam comparet, quàm Brisei filiã. Hæc, inquam, fictores atque pictores & poëtæ elaborabunt. Quòd autem per omnia amabili quadam elegantia niteat, hoc Gratiæ erit officium, aut potiùs omnium quotquot vspiam sunt Gratiæ atque Cupidines chorum ducentes. Quis talem imitatione assequi possit imaginem? POLYST. Diuinum quoddam opus producis, ô Luciane, & profectò ab ipso Ioue demissum cœlitùs, & cuiusmodi apud superos absolutum esse credibile est. Quid autem rei ipsam facientem vidisti? LVC. Codicillos habebat in manibus, duabus partibus complicatos: videbaturq; alteram iam perlegisse, alteram verò etiamdũ legendo perlustrare. Porrò autem in-

ξὸ προιδσα, διελέγετο τῶν παρομαρτούντων τινὶ, οὐκ οἶδ' ὅ,τι· σ γὰρ ἰσ ἐπήκοον ἐφθέγγετο. πλὴν μεδιάσασά γε, ὦ Πολύστρατε, ὀδόντας ἐξέφηνε, ὡς ἂν εἰ ποιμί σοι, ὅπως μὲν λευκοὺς, ὅπως δὲ συμμέτρους, καὶ πρὸς ἀλλήλους συνηρμοσμένους, ἅπου διάκισον ὅρμον εἶδες, ἐκ τῶν σιλπνοτάτων καὶ ἰσομεγέθων μαργαρειτῶν, ὅτως ἐπὶ σίχυς ἐπιφύκεσαν, εὐκοσμοιῶ τὸ δὲ μάλιστα ὡς τῶν χαλεπῶν ἐρυθήματι. ὑπεφαίνοντο γοῦν αὐτῷ δὴ ὡς τῷ Ὁμήρῳ ἐλεφαντι, ὡς πρισῷ ὅμοιοι. οὐκ οἱ μὲν πλατύτεροι αὐτῶν, οἱ δ' ὑπερέχοντες δὲ ἀνισηκότες, οἷοι τὰς πλείσας, ἀλλὰ τις πάντων ἰσοτιμία καὶ ὁμόχροια, καὶ μέγιτ' ἂν, καὶ πρὸσχᾶς ὁμοίως. καὶ ὅλως, μέγα τι θαῦμα καὶ θέαμα, πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην ὐμορφίαν ὑπερπαίκον. Πολ. ἴσχ' ἀτρέμας· σωπᾶν γὰρ ἤδη

tem inter progrediẽdum nescio quæ verba cum quadam ex pedisequis faciebat: neq; enim tam clarè vt exaudiri posſit, loquebatur: veruntamen tenuiter ridendo, ô Polyſtrate, dentes oſtendebat, dij boni quàm albos, quàm mediocres, quàm aptè inter ſe conſtitutos. Sicubi ſegmẽtum aut monile vidiſti pulcherrimum nitidiſſimis & æquali magnitudine pollentibus margaritis confectum, tam concinna decentiq; ſerie erant enati. Plurimum verò decoris & ornatus illis accedebat ex labijs perpulchrè rubentibus. Elucebant itaque ipſi Homerico ebori recenter fecto ſimiles. Neque verò alij alios deformi latitudine excedebant, aut alij cæteris altiùs eminebant, aut præcedendo extabant, cuiuſmodi in multis eſt cernere, ſed erat vna omnibus æqualitas, idemq; color & magnitudo eadem, eâdem ſerie cõnexis. In ſumma, magnæ admirationis ſpectaculum de ſe præbebat, omnem humanæ formoſitatis venuſtatem exuperans. POL. *Quieſce parumper. Iam enim*

ἤδη ἀφῶς πάνυ, ὦ τίνα καὶ λέγεις τὴν γυναῖκα, ζύτοις τε αὐτοῖς γνωρίσας, καὶ τῇ πατρίδι. καὶ εὐνούχους δέ τινας ἕπεσθαι αὐτῇ ἔφης, νὴ Δία καὶ στρατιώτας τινάς. τὴν βασιλέα σώφρονα, ὦ μακάριε, τὴν ἀοίδιμον ταύτην λέγεις. Λυκ. τί δὲ ἦν αὐτῇ τὄνομα; Πολ. πάνυ καὶ ζῦτο γλαφυρὸν, ὦ Λυκῖνε, καὶ ἐπέρασον· ὁμώνυμον γάρ ἐστι τῇ ζῦ Ἀβραδάτου ἐκείνῃ τῇ καλῇ, οἶσθα πολλάκις. ἀκούσας Ξενοφῶντος, ἐπαινοῦντός τινα σώφρονα καὶ καλὴν γυναῖκα; Λυκ. νὴ Δία, καὶ ὡς πάρ γε ὁρῶν αὐτὴν, ὅτω δέ τίθεμαι, ὁπόταν κατ' ἐκεῖνό τι ἀναγινώσκων γένωμαι. καὶ μονονοὺ καὶ ἀκούω λεγούσης αὐτῆς, ἃ πεποίηκε λέγουσα, καὶ ὡς ὥπλιζε τὸν ἄνδρα, καὶ οἷα λοιπὸν, παραπέμπουσα αὐτὸν ἐπὶ τὴν μάχην. Πολ. ἀλλ', ὦ ἄριστε, σὺ μὲν, ὡς πέρτινα ἀσφα-

enim planè intelligo, quam tu mulierem dicas. his omnibus quæ dixisti, atq; adeò ex ipsa patria coniecturam facienti mihi cognita est, tum quòd eunuchos quoq; illam comitatos esse confirmâsti, & per Iouem etiam milites. Regis vxorem, ô beate, illam videlicet multis nominibus memorabilem tu memoras. LVC. Et quod illi nomen est? POL. Planè & illud nimis dulce & delicatum, ô Luciane, & omnibus modis amabile. Etenim cognominis est formosæ illi Abradatæ coniugi. Haud dubiè enim nouisti, sæpenumerò audito Xenophonte modestam quampiam & formosam admodum mulierem collaudante. LVC. Sanè per Iouem quasi illã oculis coràm intuerer, ita animo affectus sum, quotiescunq; eum Xenophontis locum perlego: ac tantùm non illam loquentem audio, dum quæ facta sint, commemorat, & quemadmodum maritum armis induat, tum qualis erat eundem in pugnam emandans. PÓL. Atqui tu, ô optimè, illam tanquam fulgur

ἀστραπὴν παραθραμεῖσαν, ἅπαξ ἑώρακας τὸ πρόχειρα ταῦτα: λέγω δὲ τὸ σῶμα, καὶ τὴν μορφὴν ἐπαινέσαι, τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀθέατος ἦν. οὐδὲ οἶσθα, ὅσον τὸ κάλλος ἐκεῖνό ἐστιν αὐτῆς, μακρῷ τινι ἄμεινον, καὶ θειοτέρου τοῦ σώματος. ἐγὼ δὲ, συνήθης γάρ εἰμι, καὶ λόγων ἐκοινώνησα πολλάκις, ὁμοεθνὴς ὤν. καὶ γὰρ, ὡς οἶσθα καὶ αὐτὸς, τὸ ἥμερον καὶ φιλάνθρωπον, καὶ τὸ μεγαλόφρον, καὶ σοφροσύνην καὶ παιδείαν πρὸ τοῦ κάλλους ἐπαινῶ. ἄξια γὰρ προκεῖσθαι ταῦτα τοῦ σώματος. ἐπεὶ ἄλογον ἂν εἴη, καὶ γελοῖον, ὥσπερ εἴ τις τὴν ἐσθῆτα πρὸ τοῦ σώματος θαυμάζοι. τὸ δ' ἐντελὲς κάλλος, οἶμαι, τοῦτό ἐστιν, ὁπόταν εἰς τὸ αὐτὸ σωφροσύνη ψυχῆς ἀρετὴ,

fulgur prætercurrens ſaltem ſemel conſpexiſti: videriſq; facilia & prompta illa, nimirum corpus & formam, illuſtrare laudibus: cæterũ dotes animi, quibus prædita eſt, intuentium oculis non ſunt obuiæ, neque compertum habes quantò præcellat iſta pulchritudine, qua mens illius exornata eſt, quæq; corporis forma longè præſtantior, deabúsque conformior eſſe ſolet. At ego, qui & familiaritate illi iunctus ſum, & ſæpè in colloquium veni, nimirum conterraneus illi exiſtens, planè earum rerum certus ſum. Quippe, quod nec tibi obſcurum eſſe opinor, mihi moris eſt, morum ſuauitatem, humanitatem, animi magnitudinem, modeſtiam, & pudicitiam formoſitati anteponere. Digna enim ſunt quæ modis omnibus corporis dotibus anteferantur: quoniam planè abſurdum foret, atque factu ridiculum, ſi quis veſtitus cultum atq; mundiciem præ corpore admiraretur. Porrò autem ea mihi demum omnibus numeris abſoluta pulchritudo eſſe videtur, quoties in idem concurrunt animi exculta

virtutibus,

τὴ, καὶ εὐμορφία σώματος. ἀμέλει πολλὰς ἂν σοι λέξαιμι, μορφῆς μὲν οὐ πάνυ, τὰ δ' ἄλλα ἀσχημονούσας τὸ κάλλος, ὡς καὶ μόνον φθιγξαμένων, ἀφανὲς αὐτὸ, καὶ ἀφαιρούνθαι, ἐλεεῖσθαί τε καὶ ἀσχημονεῖν, καὶ παρ' ἀξίαν σωφροσύνης τινὶ λυπεῖν τὴν ψυχήν. καί γε αἱ τοιαῦται ὅμοιαί μοι δοκοῦσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἱεροῖς· κἀκεῖ γὰρ αὐτὸς μὲν ὁ νεὼς, κάλλιστός τε καὶ μέγιστος, λίθοις τοῖς πολυτελεστάτοις ἠσκημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς ἀνεπιθυμήτοις, ἔνδοθεν δέ, εἰ θέλοις κατιὼν τὸν θεὸν, ἢ πίθηκός ἐστιν, ἢ ἶβις, ἢ τράγος, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. τοιαύτας πολλὰς ἰδεῖν ἔστιν, ὃ τοίνυν ἀπέχει τὸ κάλλος, ἢν μὴ κεκόσμηται τοῖς δικαίοις κοσμήμασι. λέγω δὲ οὐκ ἐσθῆτι ἁλουργεῖ καὶ ὄρμοις,

virtutibus, & corpus amabili forma exornatum. Omnino enim non paucas tibi commonstrare possum corporis equidem & formæ elegantia visendas, & scitulas & nitidas, cæterùm formæ præstantiam morum fœditate deturpantes, adeò vt id quod solum in tam speciosa corpore laudandum fuerat, ferè emoriatur atque flaccescat, reprehensioni & turpitudini obnoxium, ac planè præter dignitatem, heræ tam pra-uæ, vitiosæ nimirum animæ conuersans. Et sanè tales templis Agyptijs iudicio meo videntur esse persimiles. Illic enim ipsum quidem delubrum forinsecùs pulcherrimum est, simul atque maximum, sumptuosis lapidibus extructum atque compositum: cæterùm si intus deum requisieris, aut simiam inuenies, aut ciconiam, aut hircum, aut felem. Eius generis mulieres nõ parùm multas passim est cernere. Proinde corporis nitor & venustas non sufficit, nisi veris & iustis ornamentis decorata & exculta sit. Non autem dico vt vestimentis purpureis & aureis,

aut

ὅρμοις, ἀπ' οἷς προεῖπον, ἐκείνοις ἀρετῇ καὶ σωφροσύνῃ, καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσοις ταῦτα ὅρα εἰσίν. Λυκ. ἀκούω, ὦ Πολύστρατε, μύθον ἀντὶ μύθου ἄμεψαι αὐτῷ τῷ μέτρῳ, φασίν, ἢ καὶ λαῖον, διπλασίαν γάρ· καί τινα εἰκόνα γραψάμην τῆς ψυχῆς, ἐπίδειξον, ὡς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάσωμεν αὐτά. Πολ. ὀλίγον, ὦ ἑταῖρε, τὸ ἀγώνισμα προσάπτεις· οὐ γὰρ ὅμοιον, τὸ πᾶσι προφανῆ ἐπαινέσαι, καὶ τὰ ἄδηλα ἐμφανίσαι τῷ λόγῳ. καί μοι δοκῶ σιωπᾷν καὶ αὐτὸς δεήσεσθαι πρὸς τὴν εἰκόνα, ὃ πλασῶν, δεῖ γραφέως μόνον, ἀλλὰ καὶ φιλοσόφων, ὡς πρὸς τοὺς ἐκείνων κανόνας ἀποθλῖψαι τὸ ἄγαλμα καὶ λείξαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν πλαστικὴν κατεσκευασμένον. καὶ δὴ ποιήσω. αὐδήσομαι μὲν τὸ πρῶτον, καὶ λήψεται,

aut gemmeis monilibus exornata sit, sed ijs quæ prædixi, nempe morum elegantia, virtute, temperantia, æquitate, humanitate, ac alijs, quocunq; tandem fine comprehenduntur. LVCIAN. *Proinde, ô Polystrate, sermonem pensabis ipsa mensura (quod aiunt) aut etiam cumulatiùs (potes enim) ac quandam animi imaginem adumbratam nobis ostendes, ne tantùm ex dimidio illam admiremur.* POL. *Duram & difficilem mihi iniungis prouinciam, ô amice: neq; enim perinde facile atque promptum est, ea quæ obscura sunt, oratione retegere, quàm id quod manifestum est omnibus, laude extollere. Videor verò & ipse ad hãc imaginem exprimendam multorum egens esse operæ, non fictorum saltem & pictorum, sed philosophorum etiam, vt ad illorũ canonem & regulam hoc simulachrum rectè absoluatur, & in lucem ad antiquam plasticen formatum producatur. Sed ad rem accingamur. Sit ergo primùm fandi facultate prædita, ac*

λίγας, καὶ τὸ γλυκίων μίγμα ἀπὸ τῆς γλώττης, περὶ αὐτῆς μᾶλλον, ἢ περὶ τοῦ Πυλίου γέροντος ἐκείνου, ὁ Ὅμηρος ἂν εἴρηκε. πᾶς δὲ ὁ τόνος τοῦ φθέγματος, οἷος ἁπαλώτατος, ὅτι βαρὺς, ὡς ἂν τὸ ἀνθρώπειον ἁρμόσαι, οὔτε πάνυ λιπαρὸς, ὡς θηλύτατός τις εἶναι, καὶ ὁμοιωθῆναι ἠχῇ, ἀπ' οἷος γένοιτ' ἂν παιδὶ μήπω ἐφηβεύοντι, ἁβὺς καὶ προσωνὴς, καὶ πρᾴως παραβύοντος εἰς τὴν ἀκοὴν, ὡς καὶ παυσαμένης, ἔναυλον εἶναι τὴν βολὴν, καί τι λείψανον ἐνδιατείνειν, καὶ πιεύεσθαι τὰ ὦτα· καθάπερ ἔχω τινα, παρατείνουσαν τὴν ἀκρόασιν, καὶ ἴχνη τῶν λόγων μιλιχὰ ἄθλα, καὶ πανθὸς μετὰ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀπολιμπάνουσαν. ὁπόταν δὲ καὶ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ᾄδῃ, καὶ μάλιστα πῶς

ta, ac dulci voce instructa, vt orationem melle dulciorem de illius fluxisse veriùs, quàm de senis illius Pylij concionatoris lingua Homerus dixisse videatur. Omnis autem verborum & loquelæ tonus, cuiusmodi delicatissimus esse solet, neque nimiùm graui & aspero tinnitu insonet, quasi ad virilem vocem informatus sit: neque rursus nimiùm tenui, quasi impensè effœminatus, aut fermè fractus sit: sed qualis esse solet pueri nondum pubescentis, dulcis & blandus, comiter & mansuetè in auditum semet inferens, vt etiam illa loqui desinente, verba audita iucundo murmure tinniãt, ac quædam dulcissimæ vocis reliquiæ aliquantisper perdurent, aurésq; blando susurro circumsonent. Tum quandã [f] Echo alterna vocis imitatione auditum prorogantem imitetur, mellitissima quædam verborum vestigia, neque non persuasionis pleniſſima in animo audientium relinquens. Cæterùm quando voce illa tinnula canere adorta fuerit, præcipuè verò

ad cir-

πρὸς τὴν λιθάραν, τότε δὴ τότε ὥρα μὴν σιωπᾷν ταῦτα ἁλκυόσι καὶ τέττιξι, καὶ ζοῖς ὠδυνοις· ἄμουσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκείνων ἅπαντα. ἂν γὰρ τὸν Πανδίονος ἔπος, ἰδιώτης λέγῃ κείνη, καὶ ἄτεχνον, ἀ καὶ πολυηχίαν τὴν φωνὴν ἀφίησιν. Ὀρφεὺς δὲ καὶ Ἀμφίων, οἷσπερ ἐπαγωγόταδοι ἐγγίνονται τῶν ἀκροατῶν, ὡς καὶ τὰ ἄψυχα ἐπικαλίεσθαι πρὸς τὸ μέλος, αὐδῆσαι, οἶμαι, ἔγωγε ἂν, καταλιπόντες ἂν τὰς λιθάρας παρεστήκεσαν, σιωπῇ ἀκροώμενοι· τὸ γὰρ τῆς τε ἁρμονίας τὸ ἀκριβέστατον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παραβαίνειν τι τοῦ ῥυθμοῦ, ἀλλ' ἀνακάμπτῃ τῇ ἄρσει καὶ θέσει διαμετρεῖσθαι τὸ ἆσμα, καὶ σωφρονεῖν ἔναρμα τὴν λιθάραν, καὶ ὁμολογεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον, καὶ τὸ ἀναφὲς τῶν δακτύλων, καὶ τὸ εὐκαμπὲς τῶν μελῶν, πόθεν ἂν ταῦτα ὑπῆρχε τῷ Θρᾳκὶ ἐκείνῳ, καὶ τῷ ἀνὰ τὸν Κιταρ-

ad citharam, tum verò tempus est ex æquo tacendi, & halcyonibus & cicadis & canoris oloribus. aliena enim à Musis hæc sunt omnia, si ad hanc collata fuerint. Etsi & Pandionis natam dixeris, rudis & inepta est, quanquam vocem multisonam edere soleat. [h] Orpheus autem & Amphion (à quibus maximè motos auditorum animos esse constat, quiq; syluas & saxa sequentia cantus dulcedine ad se pertraxerunt) illi, vt ego opinor, si hanc audîssent, posthabitis citharis adstitissent auscultantes cum silentio. Quippe omnes harmoniæ rationes accuratissimè obseruare, vt ne quid rhythmus deliret, sed tempestiua\decentiq; eleuatione atque depressione modulari ac emensurare concentum: prætereà voce per omnia respondere citharæ, vtq; plectrum à lingua non discrepet, aptiq; digitorum tactus, & agilis membrorum flexibilitas, vndenam hæc suppetissent huic Thraci, ac illi in

Κιθαιρῶνα μεταξὺ βοσκομένῳ τι, καὶ λιθαΐζειν μελετῶντι; ὡς τι λίθῳ ποτε, ὦ Λυκῖνε, καὶ ἀλόσεως αὐτῆς ἀκόσαι ἔτι τὸ τῶν Γοργόνων μόνον ἴσχι πεπονθὼς, λίθος ἐξ ἀνθρώπου γενόμενος, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Σειρήνων ἆσμα ὁποῖόν τι ᾖ· παρεσήξει γάρ, εὖ οἶδ', ὅτι μελῳδήσας, πατρίδος καὶ οἰκείων ἐπιλαθόμενος. καὶ ἴσως μετὰ ῥᾳδίως ἐπιφράξει τὰ ὦτα, καὶ δι' αὐτῶν διαλύσεται σοι τὸ μέλος. σοιοῦτόν τι ἄκουσμά ἐστι Τερψιχόρης τινὸς, ἢ Μελπομένης, ἢ Καλλιόπης αὐτῆς παίδευμα μυεῖα τὰ θέλγητρα, καὶ παντοῖα ἐν ἑαυτῷ ἔχον. ἵνα τι λόγῳ σημήνω, φαίην ἄν, τοιαύτης μοι τῆς ᾠδῆς ἀκοὴν νόμισι, οἵαν εἰκὸς ἐν τοῖς διὰ τοιούτων χειλῶν, διὰ τοιούτων ἐξιοῦσαν. ἑώρακας δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς φημι, ὡς τι καὶ ἀκηκοέναι νόμισι. τὸ γὰρ ἀκριβὲς τοῦδε τοῦ φωνῆς, καὶ

Cithærone boues paſcenti ſ
Itaq; Luciane, ſi quando il
lam cantantem audieris, non
amplius illatam à Gorgoni
bus monſtrificam vllam im
mutationem patieris, lapis
factus ex homine, ſed Sire
num modulantium virtutem
qualisnam ſit cognoſces. Ita
enim, ſat ſcio, adductus de
mulceberis, vt patriæ ac fa
miliarium tibi obreptura ſit
obliuio. Atq; etiam auribus
cera obſtructis, per ceram
quoq; oppoſitam penetrabit
iucundiſsimæ vocis modula
tio, tantam cantando volu
ptatem audientibus exhibet.
Terpſichores aut Melpo
menes aut Calliopes vocem
dixeris, infinita & omnifa
ria aurium animorumq; de
mulcimenta in ſe comple
ctentem. Vt vno verbo
dicam, optârim cum pri
mis talem mihi & tam con
cinnam modulandi ratio
nem auditam, cuiuſmodi par
eſt per talia labia & dentes illos emiſſam erumpere. Vi
ſa verò eſt tibi hæc eadem quam dico: itaque & auditam
eſſe exiſtima. Sedenim exacta & perfecta linguæ elo
quentia,

καὶ λαβρᾶς Ἰωνικὴν, καὶ ὅτι ὁμιλῆσαι σωφρονῆ καὶ πολὺ τῶν Ἀττικῶν χαρίτων ἔχειν, ἀλλὰ θαυμάζειν ἄξιον· πάτριον γὰρ αὐτῇ καὶ προγονικὸν, ἀλλ' ἅπως ἐμπεπλεγμένην τοῖς Ἀθηναίοις, οὐδὲ ἀγαστὸν ἐμοὶ γε. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάσαιμ' ἄν, εἰ καὶ ποιήσαι χάριν, καὶ τὰ ποιητὰ ταύτῃ ὁμιλεῖ, ἢ Ὁμήρου πολίτης ἐστὸν μία γὰ πόλει, ὦ Λυκῖνε, καὶ φωνῆς αὐτῇ καὶ ὠδῆς ἀκοῦσαι, ὡς ἄν τις ἐπὶ τὸ ἥδιστον ἀκούσεται, σκόπει δὲ καὶ τὰς ἅμας. οὐ γὰρ μίαν, ὡς περ σὺ νῦν, ἐκ ποικίλων σωθεὶς, ἐπιδεῖξαι διήνωκα· ἕνιον γὰρ τοῦτο, καὶ γραφικῆς σωτηρίας, μίαν, μάλιστα τοσαύτας καὶ πολυειδεῖς τι ἐκ ποικίλων ἀρτιλέγειν αὐτὸ αὐτῷ ἀνθαμιλλώμενον, ἀλλ' οὐ πᾶσαι τῆς ψυχῆς ἀρετὰ,

quentiæ, ac vocis Ionicæ puritas, tum illa in familiari colloquio extemporalis dicendi facultas atq; suauitas, quæ gratijs Atticis vbiq; cõsperſa eſt & condita, ne admiranda quidem eſt. Habet enim hoc à maioribus quaſi hæreditario iure patrium, neq; alia ratione conuenicbat illam in hac peregrinatione Atheniẽſium eſſe participem. Atqui ne illud quidem admiratione mihi proſequendum videtur, poëticis lectionibus illam voluptuosè oblectari & gaudere, eandemq; multo iam tempore ſtudiosè in illis verſari, quando vnà cum Homero eiuſdem vrbis ciuis ſit & incola. Vnam equidem, Luciane, illius iucundæ & amœnæ vocis ac modulationis imaginem expreſſam eſſe vides, ſi quis tenuiter admodum exprimere ſtuduerit. Iam verò & alias non oſcitanter conſidera. Neque enim vnam ſaltem, ſicut tu, ex multis compoſitam conſilium eſt abſoluere, (nam hoc eſſet perexile & ieiunum, tum more graphico abſolutum, ex tot formis támque multiplicibus ſpeciebus hinc inde collectam vnam corporis pulchritudinem componere, ſibiipſi diſcrepantem) ſed omnibus animi virtutibus v-

τὰ, καθ' ἑκάστων, εἰκὼν μία γεγράψεται, πρὸς τὸ ἀρχέτυπον μεμιμημένη. Λυ. ἑορτὴν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πανδαισίαν ἐπαγγέλλεις. ἔοικας δ' οὖν πλέον ὡς ἀληθῶς ἀριθμήσειν μοι τὸ μέτρον. ἐπιμέτρει δ' οὖν, ὡς ὑπέσται, ὅ, τι ἂν ἄλλο ποιῇς, μᾶλλον χρίσασά μοι. Πο. οὐκ οὖν ἔστιν ἅπαντων καλῶν παιδείαν ἡγεῖσθαι ἀνάγκην, καὶ μάλιστα τούτων, ὁπόσα μελέτης τὰ, φέρε, καὶ ταύτην ἤδη συνθώμεθα, ποικίλην μέν τι, καὶ πολύμορφον, ὡς μηδὲ κατὰ τοῦτο ἀπολειπώμεθα τῆς ὅλης παρασκευῆς. καὶ δὴ γεγράφθω πάντα συμβάλλων τὰ ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ἀγαθὰ ἔχουσα, οὐχ ὡς περ ἡ Κλειὼ, καὶ ἡ Πολύμνια, καὶ ἡ Καλλιόπη, καὶ αἱ ἄλλαι, ἕν τι ἑκάστη ἐπισταμένη, ἀλλὰ πασῶν, καὶ πάσῃσι, τὰ Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος.

ὁπόσα

na imago depingatur, imitata formam archetypi. LVC. Diem festum & epulas publicas omnifariam instructas mihi annuncias, ô Polystrate. Videris itaq; multò cumulatiùs mensuram mihi remetiri. Proinde perge admetiendo. Nulla enim nunc res est qua perinde mihi possis gratificari. POL. Ego, quoniam omnium honestarum liberalium q; disciplinarum cognitio necessaria esse putatur, maximè verò earum quæ vsu ac meditatione constant: age & illam iam constituemus multifariam quandam, ac multiplici venustate conspicuam, ne qua in parte fingendi artificio te inferiores appareamus. Et sanè ita pingitur, vt omnia bona comprehensim possideat, quibuscunque Helicon affatim atq; abundanter affluit: nequaquam verò vt Clio, aut Polymnia, aut etiam vt Calliope, vtq; omnes aliæ, quarum vnaquæque vnius tantùm rei perita excellente: præcellit, verùm nostra omnium ex æquo gnara & prudens sit: præterea nec minus Mercurij atque Apollinis

dotibus

ὁπόσ' ἢ ποιηταὶ μέτροις διακοσμήσαντο, ἐξυμνήσασιν, ἢ συγγραφεῖς ἱστορήσασιν, ἢ φιλόσοφοι παρανέσασι, πᾶσι τούτοις ἡ εἰκὼν ὑπογεγράμμενος, ἐπ' ἄκρῳ τῷ ἐπικτήτῳ μόνον, ἀλλ' ἐς βάθος, λουτροῖς τισι φαρμακοῖς, ἐς μόρον καταβαφῆς. καὶ συγγνώμη, εἰ μηδὲν ἀρχέτυπον ἐπιδεῖξαι τούτου δυνάμενος τῆς γραφῆς· οὐ γὰρ ἴσμεν ὅτι τοιοῦτον ἐν τοῖς παλαιοῖς παιδείας εἴδει μεμνημονεύηται, πλὴν ἀλλὰ ἔγωγε δοκεῖ, ἀναπείθω καὶ αὐτὴ· οὐ μεμπτὴ γὲ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. Λυ. καλῶς μὲν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πάσας τὰς γραμμὰς ἀπηκριβωμένη. Πο. μετὰ δὴ ταύτην, ἡ θρόνου, καὶ συνέσεως εἰκὼν γραπτέα. δώσει δὲ ἡμῖν ἐνταῦθα πολλῶν τε παραδειγμάτων, ἀρχαίων τε πλείστων, ἐνὸς μὲν καὶ αὐτοῦ Ἰωνικοῦ.

dotibus prædita sit. Quæcunque enim poëtæ lepidissimis celebrata versiculis in lucem dederunt, quæcunque à scriptoribus classicis literis ac memoriæ prodita sunt, quæcunque philosophi extulerunt laudibus: hisce simul omnibus imago præclarissimè exornata sit. Neq; verò tantum penicillo obiter colorata, sed pigmentis penitùs imbuta, & ad satietatem vsque tincta sit. Et ignoscendum est, si nullum huius picturæ archetypum queam ostendere: neque enim vspiam in veteribus de eiusmodi absoluta disciplinarum cognitione facta extat mentio. Verumtamen, si videtur, & hæc sacra superis dedicetur. neque enim, vt mea fert ratio, vspiam culpari potest.

LVC. Elegantissimè profectò, ô Polystrate, ac omnibus cùm numeris, tum lineis absoluta. POL. Iam deinceps post hanc ipsius quoq; sapientiæ & intelligentiæ imago depingenda est. Opus autem nobis erit ad hanc absoluendam exemplis quamplurimis, præcipuè verò multis veteribus, ac vno quidem, & illo Ioni-

νικῶ. γραφεῖς δὲ καὶ Δημιουργοὶ αὐτῶ, Αἰσχίνης, Σωκράτους ἑταῖρος, καὶ αὐτὸς Σωκράτης, μιμηλάταις τῆς τῶν ἀπάντων, ὅσῳ καὶ μετ' ἔρωτος ἔγραφον. τῶν δ' εἰκότ' Μιλήτου ἑταίρας Ἀσπασίας, ἣν καὶ ὁ Ὀλύμπιος θαυμασιώτατος καὶ αὐτὸς συνῆν, οὐ φαῦλον σωφροσύνης παράδειγμα προθήσοντες, ὁπόσον ἐμφρονείας πράγματος καὶ ὀξύτητος εἰς τὰ πολιτικὰ, καὶ ἀγχινοίας καὶ φιλοπονίας ἐκείνης πόρρω, τοῦδε πάρεργον τῆς ἐμῆς εἰκόνος μεταλαβόντες ἀκριβοῦς τῆς σάθμης, τῶν ὅσον ἐκείνη μὲν ἐν μικρῷ πινακίῳ ἐζωγράφηται, αὕτη δὲ Κολοσσιαία τὸ μεγέθος ἐστί. Λυ. πῶς τοῦδε φῄς; Πο. ὅτι, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἰδιωτεύεσθαι ἔοικα φημὶ τὰς εἰκόνας, ὁμοίας οὔσας. ἡ μὲν γὰρ ἰσχὺς, οὐδὲ ἐγγύς, Ἀθηναίων ἡ τότε πολιτεία καὶ ἡ παρ' ἡμῖν Ῥωμαίων δύναμις. ὥστε εἰ καὶ τῇ ὁμοιότητι ἡ αὐτὴ,

co. Cæterùm pictores & artifices illius erunt Aeschines familiaris Socratis, atque ipse etiam Socrates imitandi dexteritate omnes longo interuallo post se relinquentes, qui aliqua cum gratia & venere vnquam pinxerunt aliquid. Aspasiam porrò illam Milesiam, quacum & Olympius ipse maximè admirandus conuersatus est, exemplum intelligentiæ non malum proponentes, quanta rerum peritia, quanto in officijs ciuilibus acumine, quanta demiq; industria atque solertia perpolita fuerit, hoc omne ad nostram hanc imaginem translatum accurata amussi applicabimus: præterquam quòd illa modica in tabula depicta fuerat, hæc verò Colossæa pugnat magnitudine. LVC. Quorsum ista dicis? POL. Quoniam ego, Luciane, nequaquam æqualiter magnas imagines esse opinor similes existentes. Nequaquam enim similis est vetus Atheniensium respublica, ac præsens Romanorum potentia. Itaque etsi similitudine illa respon-

deat,

αὐτὴ, ἀλλὰ τῷ μεγέθει ἀμείνω ἐμαυτῆ, ὡς ἂν ἐπὶ πλατυτάτου πίνακος καταγράμματος. Δεύτερον δὲ καὶ τρίτον παράδειγμα, Θεανώ τε ἐκείνην, καὶ ἡ Λεσβία μελοποιὸς, καὶ Διοτίμα ἐπὶ ταύταις. ἡ μὲν τὸ μεγαλόνουν, ἡ Θεανὼ, συμβαλομένη εἰς τὴν γραφὴν, ἡ Σαπφὼ δὲ τὸ γλαφυρὸν ἅμα προσθήσει· τῇ Διοτίμᾳ δὲ οὐχ ἅπερ Σωκράτης ἐπήνεσεν αὐτὴν, ἐοικυῖα ἔσται μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην εὐπρέπειάν τε καὶ συμβολίαν. Ὁμοίαν οὖν καὶ ταύτην, Λυκῖνε, ἀναπείθω σε ἐκπέμψαι. Λυ. νὴ Δί', ὦ Πολύστρατε, θαυμάσαι γε οὐδέν. σὺ δὲ ἄλλας γράφε, τὰς τῆς χρηστότητος, ἢ ἡμέρου ἐμφανιείας ἕνεκα τρόπου, καὶ πρὸς τοὺς ἀνομοίους πολλοὺς. Πο. ἐκάθου οὖν καὶ αὐτὴ Θεανοῖτι ἐκείνῃ, τῷ Ἀντήνορι καὶ Ἀρήτῃ, καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῶν, τῇ Ναυσικάᾳ, καὶ εἴ τις

deat, hæc tamen potior est magnitudine, veluti in latissimam depicta tabulam. Deinde secundum & tertium exemplum, si lubet, producamus, nimirum illam Theano, ac versificatricem Lesbiam, vnà cum Diotima. Theano quidem animi magnitudinem ad picturam conferet: Sappho autem institutæ vitæ iucunditatem adferet. Porrò Diotimæ non tantùm vitam laudauit Socrates, similis erit, verùm illi omnibus ingenij ornatissimis dotibus comparata respondebit. Itaque & hanc, Luciane, imaginem dedicatam suspende. LVCIAN. Per Iouem, Polystrate, nimium admirandam. Sed enim tu, ô amice, alias quoque benignitatis ac humanitatis imagines perge depingere, quæ morum mansuetudinem, tum placidam erga egentes comitatem consueuit ostendere. POL. Proinde & illa Theani compararetur illi, nempe Antenoris coniugi, neque non Aretæ & filiæ eius Nausicaæ: præterea

τις ἄλλη ἐν μειζόθεα πραγμάτων ἐσωφρόνησε πρὸς τὴν τύχην. ἔξεις δὲ μετὰ ταύτην, ἣ τῆς σωφροσύνης αὖθ' γεγράφθω, καὶ τῆς πρὸς τὸν σωθέντα εὐνοίας, ὡς κατὰ τὴν τῆ Ἰκαρίου μάλιστα ἐοικυῖαν τὴν σώφρονα καὶ τὴν ψιφρονα, ἣν ὁ Ὅμηρος γεγραμμένην. Τοιαύτην γὰρ τὴν τῆς Πηνελόπης εἰκόνα ἐκεῖνος ἔγραψεν, ἢ καὶ νὴ Δία, κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς, τὴν τῆ Ἀβραδάτα, ἧς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν. Λυ. παγκάλλιστα καὶ ταύτην, ὦ Πολύστρατε ἀπεργάσω· καὶ σχεδὸν ἤδη τέλος ἔχουσιν αἱ εἰκόνες. ἅπασιν γὰρ ἐπιλέλυσθας τὴν ψυχὴν, καὶ τὰ μέγιστα ἐπαινῶν. Πο. οὐκ ἄπαντα· ἔτι γὰρ τὰ μέγιστα τῶν ἐπαινῶν παρείληπται. λέγω δὲ τὸ ἐν τῆς νικώσης ὄγκῳ γνωμένην αὐτὴν, μήτε τύφον ἐπὶ τῇ εὐπραξίᾳ περιβάλλεσθαι, μήτε ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον ἐπαί-

si qua alia in fortunæ indulgentis affluentia animi modestiam obtinuit. Deinceps verò post hanc modestiæ imago depingatur, ac ostensæ erga conuersantem beneuolentiæ, vt iuxta illam Icari filiam maximè modesta & pudica sit, quemadmodum ab Homero adumbrata est. Talem enim Penelopes effinxit imaginem, atque etiam per Iouem propter nominis affinitatem, etiam Abradatæ coniugis, cuius paulò antè mentionem fecimus. LVCIAN. *Omnibus profectò modis & hanc præclarè absoluisti imaginem, ô Polystrate, iámque fermè exprimendarum imaginum finem attigisti. nullas enim animi ac laudum partes prætermisisti.* POL. *Nondum omnes: summum enim & maximæ laudis caput omissum est. Dico verò, cùm in tantam rerum magnitudinem euecta sit, vt neque fastu ob blandientis fortunæ prosperitatem intumescat, neque vltra humanæ sortis mensuram efferatur,*

ἐπαρθῶσα, πισύουσαν τῇ τύχῃ, φυλάττειν δ' ἐπὶ τῆ ἰσότητι ἑαυτὴν, μηδὲν ἀπαρόκαλον ἢ φορτικὸν φρονοῦσαν, καὶ τοῖς πελάταις ἡμοτικῶς τι, καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίου προσφέρεσθαι, καὶ δεξιώσεις καὶ εὐπροσωπίας εὐπροσηνέσθαι, τοσούτῳ ἥδιον τοῖς προσιοῦσιν, ὅσῳ καὶ παρὰ μείζονα ὁμοίως γνώμην, οὐδὲν τραχὺ ἐμφαίνουσιν. ὡς ὁπόσοι τῶν μέγα φρονεῖν μὴ πρὸς ὑπεροψίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑποτιμίαν ἐχόντων, οὗτοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης εὐθυμότερον ἀγαθῶν ὄφθησαν, καὶ μόνοι ἂν οὗτοι δικαίως τὸ ἐπίφθονον διαφύγοιεν· εὐδεὴς γὰρ ἂν φθονήσει τῶν ὑπερέχοντι, ὃν μεταλαμβάνοντα ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτοῦ ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὸν Ὁμήρου Ἄτην ἐκείνην, ἐπ' ἀνθρώπων κράατα βεβηκότα, καὶ τὸ ὑποδεέστερον παλαιοῦντα. ὅπερ οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας

efferatur, temerè fortunæ confidens, sed seruata æquabilitate animi, seipsam cohibeat, nihil procacius aut insolentius, quod alijs foret molestiæ, animo concipiens, sed vt erga accedentes populariter affecta sit, ac dextris copulatis eosdem benignè atque amanter suscipiat. Tantò enim his quibuscum sermonem conferunt, sunt acceptiores, quantò altiori fortuna euectæ, nihil superbi fastidij, aut contemptus tragici præ se ferunt: velut omnes illi qui sua potentia non in hoc vtuntur, vt procaciter contemnant alios, sed potiùs vt benignè aliorum subleuent inopiam, illi soli acceptis à fortuna bonis maximè digni habendi sunt: ac soli inuidentiæ malum possunt effugere. Nemo enim facilè eĩ fortunato inuidebit, quem prosperis rebus affluentibus moderato vtentem animo conspexerit, neq; iuxta [k] Aten Homericam illam super hominum capita incedentem, ac inferiorem calcantem. Quod plerunq; euenire solet ijs quĩ

μας πάσχουσιν ἀπροκαλίπτως τῆς τύχης, ἐπαλιὰν αὐτὸς ἡ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐλπίζοντας ἄφνω ἀναβιβάσῃ ἐς πλοῖόν τι, καὶ μετάρσιον ὄχημα, οὐ μένουσιν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων, ἀλλ' ἀφορῶσι κάτω, ἀπ' ἀεὶ πρὸς τὸ ἄνωθεν βιάζονται. διὸ γαρ οὖν ὥσπερ ὁ Ἰκαρος, ταχέως τε αὐτοῖς τήκεται τὸ κηρῷ, καὶ τὰ πτερὰ μὲν ἐρρύηκε, γέλωτα δὲ ὀφλισκάνουσιν, ἐπὶ ἀφαλοῦ, ἐς πλάγια καὶ ἀλλόκοτα ἐμπίπτοντες. ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον ἐχέκασι τοῖς πτεροῖς, καὶ μὲν πολὺν ἐπέρθησαν, ἀλλ' ὅτι γε κηρῷ οὐ τοῖς πτεροῖς ἐποιήσαντο, ἐταμιώσαντο δὲ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον τοῦ φορτίου, καὶ κατέπτησαν ὑψηλότεροι μόνον τῶν ἀνεμάτων ἐνισχύσαντες, ὥστε μὴ δοτίσασθαι αὐτοῖς ἀεὶ τὰ πτερὰ, καὶ μὴ παρίχεσθαι αὐτὰ μόνα ὑπὸ ἡλίου, οὐδὲ ὑπὸ ἀσφαλῶς

humili atque abiecto sunt animo, [l] fortunæ arridentis procacitate intemperanter efferati. Postea enim quàm [m] à fortuna nil tale sperantes, ex improuiso sublimes in currum quendam volatilem euecti sunt: intra fortunæ mediocritatem consistere nequeunt: neque deorsum elatos torquent oculos, sed semper nituntur in arduum. Quare non rarò veluti Icarus liquefacta illis quamcelerrimè cera, ac aliis defluentibus, per præceps in marinos fluctus deuoluuntur, spectatoribus risum exhibentes. Quotquot autem instar Dædali alarum vtuntur remigio, neque admodum in sublime elati volant, certè quòd alæ ex cera illis conglutinatæ sunt, rerum autem abundantiâ ad humanæ vitæ societatem subleuandam exprumunt: neque non contenti sunt saltem ab vndis paulò altiores inferri, adeò vt crebrò etiam alas volando humefaciant, nec Solis æstui & feruoribus easdem liquefaciendas exhibent, illi tutò iuxtà ac moderatè volatu vtuntur, quemcursum quis-

ἀῶς

λὸς τι ἄμα καὶ σωφρόνως διῃτῆσθαι· ὅπερ καὶ τούτῳ ἄν τις μάλιστα ἐπαινέσαι. Ἀγαθὸν καὶ ἄξιον, παρὰ πάντων ἀπολαμβάνειν τὸν ὑπὸ τοῖς ἐπιτηδείοις τούτοις αὐτῷ παραμένειν τὰ πλεῖστα, καὶ ἐπὶ πλέον ἐπιῤῥεῖν ἀγαθά. Αν. καὶ ἔστω, ὦ Πολύστρατε, γιγνέσθω· ἀξία γὰρ οὐ τὸ σῶμα μόνον, ὥσπερ ἡ Ἑλένη, καλὴ δοκεῖν, καλοῖτο δ', καὶ ἱκανὸν ἐπ' αὐτῶν τῷ ψυχῇ σκέπουσα. ἔπρεπε δὲ καὶ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, καὶ πρᾴῳ καὶ ἡμέρῳ ὄντι, καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ὁπόσα δεῖν αὐτόν, ἀπολαμονῆσαι, ὡς ἐπ' αὐτῷ καὶ φιλίαν γυναῖκα τοιαύτην, καὶ σωθῆναι αὐτόν, πολλῶν αὐτόν. οὐ γὰρ μικρὸν τὸ ἀπολαμόνημα γυνὴ, περὶ ἧς ἄν τις εὐλόγως τὸ Ομηρικὸν ἐκεῖνο εἴποι, χρυσέῃ μὲν αὐτῷ Ἀφροδίτῃ ἐείσατο τὸ

sum quispiam & in hac maximis efferre laudibus iure optimo posit. Quocirca dignissimum etiam ab omnibus fructum percipit, optantibus vt hæ alæ quamdiutissimè illi permaneant, bonis subinde affatim affluentibus. LVCIAN. Sic quidem fiat, ô Polystrate: neque enim corporis venustate solùm conspicua est, vt Helenam admiranda forma fuisse constat, sed animo quoque lepido & amabili talibus expolita dotibus spectantes ad se allicit. Digna verò magno illo rege, mansueto existente & affabili habenda est, vt hac quoque præcipua felicitatis parte cum aliis bonis innumeris quibuscunque amplissimè instructus est, fruatur: vt sub illius imperio ea quoque forma & virtute mulier nata sit, & qua cum illo conuersans arctissimo desiderio eum complectatur. Quippe haudquaquam mediocris felicitatis mulier existimanda est, de qua aliquis Homericum illud commodissimè dicere posit, quod cum aurea Venere de

formosa

τὸ καλὸν, ἔργα ἂ ἀντὶ Αθηναίης ἐφαίνετο. γυναικῶν γὰρ σωφρόνως οὐκ ἄν τις παραβλητείη αὐτῇ, οὐ δίμας, ἀλλ' φυλῇ, φησὶν Ομηρος, ὅτ' ἄρ' ἔρεξας, οὔτέ τι ἔργα. Πολ. ἀληθῆ φῂς, ὦ Λυκῖνε. ὥστε εἰ δοκεῖ, ἀναμίξαντες ἤδη τὰς εἰκόνας, ἵν' τι σὺ ἔπλασας, πρὸς τὸ σῶμα τοῦτο, καὶ ἐς ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς ἐγραψάμην, μίαν ἐξ ἁπασῶν σωθεῖσαν, βιβλίον καταθέμενοι, πρέπειν φῶμεν ἅπασι θαυμάζειν, τοῖς τε νῦν οὖσι, καὶ ἐς ὕστερον ἐσομένοις. μονιμωτέρα γοῦν τῶν Ἀπελλοῦ καὶ Παρράσιον καὶ Πολυγνώτου γένοιτ' ἄν, καὶ αὐτὴ ἐκείνη παρὰ πολὺ τῶν ζώντων κεχαρισμένη, ὅσῳ μὴ ξύλου καὶ κηροῦ καὶ χρωμάτων πεποίηται, ἀλλὰ τῆς παρὰ Μουσῶν ἐπινοίας ἅπασα, ἅτε ἀπειρισάτης ἐκεῖνον

formoſitatis palmario, contendere poſsit, ingenioſis autem operibus Mineruam æquiparare. Neque facilè quiſpiam ex omni mulierum numero aliquam illi comparabit neq; corporis neq; ingenij gloria, vt idem ait Homerus, neq; item mēte & artificioſis operibus. POL. *Vera ſunt quæ dicis, ô Luciane. Quare ſi conſultum factum tibi videtur commixtis iam in vnum imaginibus, & ea quam tu corporis effinxiſti, & ijs quibus ego mentis ingenijq; dotes adumbraui, vnam ex omnibus compoſitam, collecto libello omnibus contemplandam admirandámque exhibeamus, & ijs qui hoc ætatis degunt apud ſuperos, tum etiam illis qui paulò pòſt futuri ſunt. Itaq; longè, vt mea fert opinio, hæc erit ſtabilior & diuturnior, quàm vlla fuit aut Apellis imago, aut Parrhaſii, aut Polygnoti. Eaq; ipſa multò plus gratiæ ſpectantibus exhibuit, quatenus non ex ligno, aut cera, aut coloribus formata, ſed ſolertia atque induſtria à Muſis ad hoc adſcitis expreſſa eſt: quæ hauddubiè*

imago

εἰκὼν γένοιτ' ἄν, σῶμα τε καὶ ψυχῆς ἀρετὴν ἅμα ἐμφανίζουσα.

imago omnium accuratissimè absoluta futura est, & corporis elegantiam & virtutes animi iuxtà contemplandas ostendens.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hîc ostendit ad cuius archetypi regulam formosa & pudica mulier exploranda sit. Cùm enim absolutissimam imaginem sibi perfici vellet, non ab vno, aut Apelle, aut Polygnoto, aut Euphranore, aut Aetione, sed ab his simul omnibus, diuiso inter se opere, sibi depingi optauit: ita vt Euphranor comam, Polygnotus decora supercilia, conuenientemque malarum ruborem amictumque: Aetion labia, Apelles autem reliquum corpus absoluat: cùm tamen Apelles (vt de tribus alijs nihil dicam) non minus egregius pictor fuerit, quàm Cicero orator. Quin potius, quasi quatuor ij quos nominauimus, pictores id opus omnibus modis consummatum reddere non possent, Homerum etiam in eius negocij partem suscepit, plurima quæ ille diuersis excellentissima tribuit, in vna exprimi gestiens: nempe quòd, licet quis aliquo in negocio maximè excellat, fieri tamen non possit, quin alij peculiaribus quibusdam virtutibus, magis quàm ille, emineant.

a VENEREM quóque illorum.] *Venerem Gnidiam marmoream, Euploiam à Gnidijs nuncupatam, quam Praxiteles fecit, magni æstimat Lucianus in Amoribus: eam omnium illius statuarum pulcherrimam appellans, vt cui amore captus Macareus Perinthius cùm delituisset noctu, cohæsit. Nec me fugit id Sami contigisse, ab Athenæo id esse proditum, qui volumine 13. Gnidiæ Veneris simulachro effingendo Phrynes amicæ corporis venustatem quasi exemplar imitatum esse Praxitelem contexuit. Valerius Maximus: Vulcani coniugem Praxiteles*

xiteles in marmore quasi spirantem; in templo Gnidiorum collocauit, propter pulchritudinem operis, à libidinoso cuiusdam complexu parùm tutam. b Lemniam.] *Lemniam omnibus Phidiæ operibus anteponit, cui & nomen suum ad eam scripsisse Phidiam refert, ab his qui eam dicârunt, nomen sortitam, credit in Atticis Pausanias: nonnulli à loco, qui est in arce Athenïesium λίμνας nuncupato, vnde & Dionysius λιμναῖον.*

c Venere quæ in hortis.] *De Venere Hortensi, vel potiùs in hortis posita, (Græcè enim ἡ κήποις Ἀφροδίτη.) pluribus in dialogo Meretricio, Mater & Musarium docebimus.* d Phidias.] *Phidias statuarius dijs quàm hominibus effigiendis melior antifex traditur. In ebore verò longè citra æmulum, vel si nihil nisi Mineruam Athenis, aut Olympium in Elide Iouem fecisset. cuius pulchritudo adiecisse aliquid etiam receptæ religioni videtur adeò maiestas operis deum æquauit. Author est Quintilianus lib.12. Cicero in libro de Oratore ad Brutũ, negat Phidiæ simulachris quicquam in illo genere videri perfectius. Hic speciem sui similem in Mineruæ clypeo inclusit, cùm inscribere non liceret, vt ait Cicero lib. Tusc. quæst. 1. Eam si quis dissoluisset, collocationis vniuersam speciem sustuliisset, vt ait idem libro de Oratore ad Brutum. Vide ea quæ de eo annotauimus in Parasito. De Phidia quoque memoranda tradit Plinius lib. 34. cap. 8.* e Bouinis.] *Bouis oculo quidem oculorum pulchritudo & nitor significatur. Neque tamen illud omitti debet obtutum amatorium, qui modestia seruata fiat, ad tauri oculos referri solitum à perituissimis. Iisque plurimum fieri solet in obliquum, & id toruum est. Vnde illud βλέπειν ταυρηδόν: id est, tueri taurinè, siue toruè, quod in Platonis, tum in Xenophontis conuiuijs & Phædone, & alibi eadem ferè sententia positum animaduertas. Tametsi nonnulli rem ad indignationis significatum retraxêre, torumq; tueri interpretantur, quo significato apud Aristoph. super Aeschylo dictum: ἔβλεψε γοῦν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω: id est, Aspexit igitur tauricè ad humum lumina deiectus. Hac enim facie iratus Aeschylus inducitur ab Aristoph. Neq; sum nescius toruitatem à taurorum ferocia dictam, vt etymologiarum authores tradunt, qui toruitatem tauri acerbitatem interpretantur. Vide in Chiliarcho nostro, Tau-*

rinè

rinè tueri, & limis oculis. *f* Echo.] *Est vxù vocis imago, quæ in rupibus cauis aut vallibus repercussa resonat. Vltimas enim voces acceptas iterat, sicut Ouid. de ea ait:*

Reddere de multis vt verba nouissima posset. *Idem:*

Ingeminat voces, auditaq; verba reportat.

Physici vocant repercussionem soni ex obiectu laterum loci cauernosi aut concaui. *g* Pandionis natam.] *Philomelam intelligit, respicitq; ad fabulam de Progne & Philomela, Pandionis filiabus, tandem versis in aues, hæc in luscinian, illa in hirundinem: de quibus passim multa extant apud poëtas, præcipuè Ouid. in Metamorph.* *h* Orpheus & Amphion.] *De Orpheo alibi scripsimus Amphion Mercurij & Antiopes filius testudinis suauitate saxa commouisse perhibetur ad construendos Thebanæ vrbis muros. Cuius meminit Horat. in arte Poëtica. Extatq; illius simulachrum apud Plin. nat. hist. li. 36. ca. 5.*

i Aspasiam Milesiam.] *Huius & aliarum illustrium mulierum Lucianus meminit in Eunucho & in Amoribus.* *k* Aten Homericam.] *Ἄτη dea fingitur ab Homero, Il. τ: quam interpretantur noxam, grauissimis mortales implicans calamitatibus, mentesque seducens & perturbans. cui repellendæ & placandæ, Litæ filiæ Iouis sunt oppositæ, quæ tantò sunt tardiores, quantò noxa est grauior. Vide Erasmum in Prouerb. Ira omnium tardissimè senescit, & Budæi annotationes, & lib. 5. de Asse.* *l* Fortunæ arridentis procacitate intemperanter efferati.] *Cicero in Lælio: Non enim sola ipsa fortuna cæca est, sed eos etiam plerunque efficit cæcos, quos complexa est. Itaque illi efferuntur fastidio & contumacia: neque quicquam insipiente fortunato intolerabilius fieri potest. Atqui hinc quidem videre licet, eos qui antea commodis fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari.*

m A' fortuna nil tale sperantes.] *De fortunæ inconstantia Michaël Hospitalius in Epistola ad Franciscum Lotharingium sic scribit:*

Si gaudet rerum vicibus fortuna, diuq;
Stare loco nescit, si nos huc versat & illuc,
Arbitrioq; suo spoliat, vel honoribus auget,
Idq; alijs belli ducibus si contigit antè

Innume-

Innumeris: tibi si contingere posse putabis,
Noli præteritis nimiùm confidere factis,
Néve feras cœlo caput altius, aut tumidum cor:
Neu metue euentus dubios, tristemq; futuri
Temporis inuidiam, leuis aut opprobria vulgi:
Sed quemcunq; dabit finem Deus, accipe grato
Præsentiq; animo causas mortalibus esse
Ignotas voluit, tua sit modò culpa, caueto.

Idem de Caleti & Guinæ expugnatione:

Sic mutat fortuna vices, & ludit atrocem
More suo ludum, nunc his, nunc æquior illis.

Veteres cùm Fortunæ plurimùm tribuerent, eamq; negotiorum penè omnium quæcunq; mortales gererent, arbitrum opinarentur, simulachrum eius dextera clauum, sinistra cornucopiæ tenere finxerunt, quòd bona & commoda ab eadem omnia proficisci crediderunt: vnde diuitias & opulentiam, fortunas appellauêre (vt diximus in Luciani Somnio seu Vita) vni illi regendi elargiendiq; facultatem concessam arbitrati. Vt verò inconstantiam eius notarent, vtpotè, quæ vt Horat. ait lib. 1. Carm. Od. 35. possit

Præsens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ εἰκόνων. *PRO IMAGINIBUS.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia hæc est eorum quæ superiore dialogo, nimio extollendi studio, vltrà quàm decet ac pium est, de Panthea dicta videri poterant. Priore igitur loco Polystratus accusationem ac reprehẽsionem Pantheæ recenset, quæ hisce duobus capitibus potissimùm continetur. Primò, quòd immodicè ac nimiùm illam laudârit Lucianus. Deinde quòd etiam cum dijs illam comparârit: quorũ prius contra modum atq; officium verè laudan-

laudantium fit, & adulatoris ſpeciem præ ſe ferat: alterum verò etiam impium, & periculoſum, & ab illius natura & ingenio alienum: adeoque contraria ſibijpſi facere Lucianum, qui cùm tantum illius modeſtiã prædicet, interim vltra deos eandem efferat. Hanc accuſationem poſtea etiam ex ſua perſona confirmat Polyſtratus, hortaturq; vt ſcriptum ſiue encomium hoc mutet. Ad quæ Lucianus ita reſpondet, primùm, vt dicat ſe neq; adhuc dum ſatis laudaſſe illam, nedum nimiùm: & quicquid huius fecerit, ex libertate atque officio laudatorum feciſſe: neque hoc adulatorum eſſe. nam alia ratione alioq; fine adulatores laudare, atque verè laudantes. eaque omnia exemplis ac rationibus oſtendit. Alterum autem, quòd illam cum dijs contulerit, ita defendit, non eſſe in eo aliquam impietatem, aut inſolentiam. Neque enim illam cum dijs ipſis, ſed cum eorum imaginibus ac ſtatuis comparaſſe. Deinde etiam ſi hoc feciſſet, aliorum tamen exempla extare, quibus factum hoc ſuum tueatur, qui non modò homines cum dijs cõtulerint, ſed & deorum nomina ſibi vſurpârint. Ideoque nõ eſſe periculum hinc aliquod metuendum, cùm idem antea tam multi etiam philoſophi fecerint.

ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ, καὶ Λυκίνου.

Ἐγώ σοι, ὦ Λυκῖνε, φησὶν ἡ γυνὴ, τὰ μὲν ἄλλα πολλὴν ἐνεδειξάμην τὴν εὔνοιαν πρὸς ἐμὲ, καὶ τιμὴν ἐκ τοῦ συγγράμματος· οὐ γὰρ ἄν οὕτως ὑπερεπῄνεσέ τις, εἰ μὴ καὶ μετ' εὐνοίας συνεγράφετο. τὸ

POLYSTRATVS, & Lucianus.

EGO, *Luciane, inquit mulier, aliàs quidem magnam tuam erga me beneuolentiam euidenter perſpexi: tum etiam honorem ex libello edito per te mihi habitum, nõ obſcurè animaduerti. Neque enim ita effusè quiſpiam me laudaret, niſi beneuolentia adductus talia ſcriberet. At vt neſcius*

δὲ μόνον ὡς ἂν ἀληθῆς, τοιόν δὲ ὄντα. τὸ δὲ ἅπαξ μὴ χαίρω τοῖς κολακικοῖς τὸν τρόπον, ἀπό μοι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτοι, γόητος ἄνευ, καὶ πάνυ ἐπιτήδειοι τὴν φύσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ἐπαινῇ με, φορτικὰς καὶ ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολάς, ἐρυθριῶ τε, καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπιῤῥάπτομαι τὰ ὦτα, καὶ τὸ πρᾶγμα, καίπερ μᾶλλον, ἢ ἐπαύνῳ ἐοικέναι μοι δοκεῖ· μέχρι γὰρ τοῦδε οἱ ἔπαινοι ἀνεκτοί εἰσιν, ἐς ὅσον ἂν ὁ ἐπαινούμενος γνωείη ἕκαστον τῶν λεγομένων πρὸς ἑαυτόν· τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο, ἀπόπριον ἅπαν, καὶ κολακεία φανερά. καί τοι πολλοὺς οἶδα, ἔφη, χαίροντας, εἴ τις αὐτὸς ἐπαινῶν, καὶ ἃ μὴ ἔχουσι, προσάπτοι τῷ λόγῳ, οἷον, εἰ γέροντας ὄντας ὑπολα-

non sis quo ego sim animo ta animo, sic de me planè persuasum habe. Neque a liàs quidem hominibus ad assentandum eruditis gau dere soleo, sed qui sunt eius modi, subdoli præstigiato res mihi esse videntur, ac minimè natura liberi. Cæ terùm in laudibus quoties quispiam præter modum me extulerit, molestis ac im deratis amplificationi attollens atque exaggerans omnia pudore quodam af ficior, nec parùm abes quò minùs ferè semper au res obstruere soleam. Eáque res subsannatione magis & risu quàm laude mihi digna videtur. Eatenus e nim laudes tolerabiles at que ferendæ sunt, quate mus ille qui laudatur, sib conscius est ab his quæ di-

cuntur, se non discrepare, sed parem esse encomio. Quodcun que super hoc additum fuerit, alienum est, & apertæ assen tationis suspicione non carebit. Atqui ego permultos noui inquit, quibus voluptati est, si quis eos laudibus cohonestans etiam ea oratione adiecerit, à quibus longè latéque alien sunt, veluti si quis confectæ ætatis vetulos ob iuuenilium

annorum

ἀνδραμονίζοι τῆς ἀκμῆς, ἢ εἰς μόρφωσις οὖσι τὸ Νιρέως κάλλος ἢ τὸ Φαίωνος προσθείη· οἴονται γὰρ ὑπὸ τῶν ἐπαίνων ἀπατᾶσθαι σφίσι καὶ τὰς μορφὰς, καὶ αὐτοὶ ἀνηβᾶσαν αὖθις, ὥσπερ ὁ Πελίας ἔφατο, τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. πολλοῦ γὰρ ἄν ὁ ἔπαινος ὢν τίμιος, εἴ τι καὶ ἔργον αὐτοῦ ἀφελοῖτο θνητὸν ὄν, ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερβολῆς. νυνὶ δὲ ὅμοιόν μοι δοκοῦσιν, ἔφη, πάντως, ὥσπερ ἄν εἴ τινι ἀμόρφῳ πρόσωπεῖον ἄμορφον ἐπιθείη τις φέρων· ὁ δὲ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοίη, καὶ ταῦτα, προσαρτῶντος ἑτέρου, ᾗ ὑπὸ τοῦ τυχόντος συμπριβλῶσθαι δυναμένῳ, ὅτι καὶ γελοιότερος ἂν γένοιτο, αὐτοπρόσωπος φανείς, οἷος ἦν, ὑφ' οἵου κἀκρυφθείη. ἢ καὶ νὴ Δί' εἴ τις ἴσον ἀνισάμενος δοθόρνους, μικρὸς αὐτὸν ὤν, ἐκείνοις περὶ μεγέθους

annorum vigorem felices pronunciauerit: aut illis qui informi sunt corpore, Nirei aut Phaonis adiungat pulchritudinem. Siquidem arbitrătur immodicis laudum testimonijs suas formas immutatum iri, & senem denuò repubescere. quam opinione Peliam quoque fuisse non sum ignara. Hoc verò longè secus se habet: nam laus res esset quantiuis precij, si illa quoque re perinde frui possemus ex eiusmodi dementiente superiectione. Iam verò tale quiddam mihi pati videntur, inquit, ita falsò laudati, ac si quis cuipiam turpi facie atque deformi, laruam admodum venustam afferens apponat. porrò ille ob pulchritudinem sibi vehementer placeret, præsertim cùm hæc ab illo auferri possit, & ab occurrente comminui: vnde maiori quoque risu subsannandus foret, natiuæ faciei deformitate detecta, quam adscititia forma occultauerat. Aut per Iouem, si quis pusilla statura existens, indutis cothurnis super magnitudine contendat cum ijs qui toto cubito

γίθους ὡς ἀπ' ἰσπίδου ὅλο
πήχει ὑπερέχουσιν, ἐμέμνηο
γὰρ καὶ τοιούτου τινός. ἔφη γυνῶ-
κά τινα τῶν ἐπιφανῶν, τὰ μὲν
ἄλλα καλὴν καὶ εὐσταλῆ, μι-
κρὰν δέ, καὶ πολὺ τοῦ συμμέ-
τρου ἀποδέουσαν ἐπαινεῖσθαι
πός τινος ποιητοῦ ἐν ἔσμα-
σι, ταῦτα ἄλλα, καὶ ὅτι καλὴ-
τε καὶ μεγάλη λέγοι. ἀγερώχου δ'
αὐτοῦ ἄκουσαντος ἐπαινοῦντος τὸ ἐν-
μηκές τε καὶ ὄρθιον, τοῦ μὲν
δὴ γάννυσθαι ὧν ἐπαίνῳ, κα-
θάπερ αὐξανομένῳ πρὸς τὸ
μέλος, καὶ τοῦ χεῖρα ἐπισείοντος,
τὸν ποιητοῦ τε πολλάκις τὸ
αὐτὸ ἄδοντα, ὁρῶντα ὡς ἥδοιτο
ἐπαινούμενον, ἄχρι δὴ τοῦ παρόν-
τος τινὰ, προσθέντα πρὸς
τὸ ἓς, εἰπεῖν αὐτῷ, παῦσαι,
ὦ οὗτος, μὴ καὶ ἀναστῶσα ποιή-
σῃς τοῦ γυναῖκα. παραπλή-
σιον δὲ, καὶ μακρῷ τούτου γελοιό-
τερον Σπαρτιάτου ποιήσαντος τοῦ
Σιλέ-

bito ex æquo illi collati eum
excederent. Mentionem fa
ciebat, & huiuſmodi cuiuſ
piam. Aiebat mulierē quan
dam ex matronis primarijs
aliàs quidem pulchram &
lepidam, corpore autem pu
ſillam, & cui multùm de iu
ſtæ ſtaturæ menſura deeſ
ſet à quodam poëta carmi
nibus celebratam, cùm ob a
lias quidem virtutes quam
plurimas, tum quòd form
eſſet ſcitula, & corpore ma
gno & prægrandi: cuius ſta
turam & longitudinis re
ctitudinem aſſentator ill
Populo conferre non du
bitabat. Cæterùm illam lau
dum illecebris vehemente
lætatam eſſe, quaſi menda
ci carminis aſſentatiuncul
aliquid exiguo corpuſcu
modulo acceſsiſſet: manúm
que geſtiendo concuſsiſſet
Porrò autem poëtam hoc il
li crebriùs occinuiſſe, cùm videret mulierem laudibus vehe
menter delectari: donec quiſpiam ex præſentibus admot
ad aurem eius rapite, dixiſſet illi: Deſine, ô amice, h
mulierem etiam exurgere facias. Non diſsimile quiddam
huic, multò tamen magis ridiculum affirmabat feciſſ

Seleu

Σελεύκου γυναῖκα. ὃις γὰρ ποιηταῖς ἀγῶνα προθεῖναι αὐτῷ περὶ ταλάντου, ὅστις ἂν ἄμεινον ἐπαινέσαι αὐτὸν τῷ λόμῳ, καί οἱ φαλακρὰ ἐτύγχανεν οὖσα, καὶ ὀλίγας ὅλως ἐπὶ τοῦ μετώπου τρίχας ἔχουσα, καὶ ὅμως οὕτω διακειμένῃ τῷ κεφαλῷ, ἁπάντων ἀδόντων ὅτι ἐκ νόσου μακρᾶς τοῦτο ἐπέπονθε, καὶ τῶν καταράτων ποιητῶν, ὑακινθίνας τὰς τρίχας αὐτῆς λεγόντων, καὶ οὐλους τινὰς πλοκαμους ἀναπλεκόντων, καὶ σελίνοις τὸν μηδ' ὅλως ὄντας ἀκαλύπτων. ἁπάντων οὖν τῶν δεόντων κατηγόρα, τῶν τρίχόντων αὐτὴν τοῖς κόλαξι. καὶ πρόσεστί σοι δ', ὅτι μὴ ἐν ἐπαίνοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς, τὰ ὅμοια πολλοὶ κολακεύεσθαί τε καὶ ἐξαπατᾶσθαι θέλουσι. χαίρουσι γοῦν, ἵνα τῶν γραφέων ἐκείνοις μάλιστα, οἳ ἂν πρὸς τὸ εὐμορφότερον αὐτὴν ἀπά-

Seleuci vxorem Stratonicen, quæ poëtis oblato talento certamen proposuit, quicunque maiori arte atque ingenio eius comam laudibus illustrasset. Atqui caput habebat turpi deformatum caluitio, cui non pauci quidem capilli inerant. Sedenim cùm deformiter calua esset, omnibus exploratum habentibus, ex diuturno morbo ægrotanti capillos defluxisse: nihilo secus tamen audiebat à poëtis execrandis illis assentatoribus, hyacinthinos illius crines dicentibus, & molles quospiam capillorum globos nectentibus, ac apijs nusquam existentem cæsariem comparantibus. Itaque hæc omnia deridebat, vnde adulandi materia assentatoribus suppetit. Addebat præterea illud non in laudibus tantùm

vsuuenire solere, sed in picturis quoque easdem assentandi & decipiendi occasiones homines studiosè quærere. Gaudent enim, inquit, mortales pictoribus, cumprimis

ἀκέσωμαι, ἔνια δέ τινας, οἳ καὶ προσθήσουσι τῇσι τέχνῃσι, ἢ ἀφελεῖν τι τῆς ῥινὸς, μιλάντρια γράψαι τὰ ὀμματα, ἢ ὅ, τι ἂν ἄλλοιότριβυμύσωσιν αὐτοῖς προσῆναι, ἢ τὰ λανθάνειν αὐχένας, ἀμορφίας εἰκόνας στεφανοῦντας, καὶ ἄλλην αὐτοῖς ἐοικυίας. ταῦτα δέ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὰ μὲν ἄλλα ἐπαινῶ τῇ συγγράμματι, ἓν δὲ τοῦτο οὐ φέρω, ὅτι θεαῖς αὐτῶν, Ἥρᾳ καὶ Ἀφροδίτῃ ἄκαιρος. ὑπὲρ ἐμὲ, γάρ φησι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπαντα ἀνθρωπίνην φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δέ σοι οὐδ' ἐκεῖνα ἀξιῶ, τῆς ἀρχαίνας παραθεωρεῖν μοι, Πλωτίνῃ καὶ Ἀρήτῃ καὶ Θεανοῖ, οὐχ' ὅπως θεῶν τῶν ἀρίστων. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάνυ ἔφη, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς δεισιδαιμόνως, καὶ φοβερῶς ἔχω. διόπερ τοίνυν, μὴ κατὰ τὴν Κασ-

verò illis, à quibus paulò formosiores depicti sunt. Esse autem nonnullos qui eiusmodi artificibus iniungerent etiam, vt aut aliquid deformitatis aut magnitudinis naso detraherent, aut oculorũ nigritiem atriorem depingerent, aut aliud quiddam quod suæ formæ adiectum concupiuerint. Deinde fraudulenter imponunt alienas imagines coronantibus, quæ nullo modo illis respondent similitudine. Hæc atque eiusmodi dicere solebat, alia quidem in libello tuo collaudans, hoc autem vnum minimè sufferens quòd illam deabus Iunoni atque Veneri comparaueris. Longè enim ista me, ait, aut potiùs omnẽ humanam naturam excedũt. Cæterùm ego ne illud quidem vnquam in votis habui, vt priscis heroidibus, nimirum Penelopæ & Aretæ, & Theani meam formam conferret: tantum absit vt deabus omnium maximis & præstantissimis comparari postulârim. Etenim vehementer, inquit, res diuinas horreo, atque sũperstitioso animo reuereor. Itaque periculum est, ne vt

Cassiepéa

Κασσιέπειαν ἔγωγε δόξω, τὸν ζηλοῦν ἔπαινον ποιεῖσθαι. καὶ ζῆ Νηρεΐσιν ἐκείνη ἀντεξετάζειν, Ἥρᾳ δὲ καὶ Ἀφροδίτῃ ἴσον. ὥστε, ὦ Λουκῖνε, μεταγράψαι σε τὰ ζηλωτὰ ἐκέλευσεν, ἢ αὐτὴ μὴ μαρτύρασθαι τὰς θεὰς, ὡς ἀπόσους αὐτῆς γέγραφας. σὲ δὲ ἐβούλετο, ὅτι ἀνιάσει αὐτῷ τὸ βιβλίον, οὕτω ψευσόμενος, ὥσπερ νῦν σοι δοκεῖται, οὐ μάλα ὁσιβῶς, οὐδὲ ὁσίως τὰ πρὸς τὰς θεάς. ἐδόκει τι ἁμάρτημα ἑαυτῆς, καὶ πλημμέλημα τοῦτο δόξαν, ἃ ἐπομένοις τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ τῇ ἐν Κῶ ποιοῖς ὁμοία φέρεσθαι. καί σε ὑπεμίμνησκε τῶν πλουσταίων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆς ἀρημένων, ὅτι μετρίαν καὶ ἄτυφον ἔφης αὐτῷ, οὐκ ἀναζηλουμένῳ ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον, ἀλλὰ πρόσγειον σφῶν πλῆσιν ποιεμένῳ. ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας, ὑπὲρ

Cassiepéa eam laudem cupidè ac desideranter affectasse videar. Atqui Nereidibus hæc tantum formæ præstantia opponebatur, Iunonem & Venerem religiosè coluit. Quocirca, Luciane, ista te sanctarecantatione iussit transscribere, aut ipsas deas testatura est, hæc ipsa se inuita per te scripta esse. Te autem scire voluit, quòd libello non mediocriter discrucietur ita propalàm obambulante, vt nunc is à te informatus est, non minimùm piè neque sanctè admodum deorum cultum perdocens. Existimabat verò ab omnibus se visum iri non vulgari peccato obnoxiam, si sustineret Veneri Gnidiæ aut Hortensi se dici similem. Quare te eorum quæ libelli tui in extremis à te de illa prolata sunt, iussit vt submonefacerem, quibus eius animi moderationem omnis fastus nesciam testatus es, quippe quæ super humanam mensuram semet non efferret, sed terræ vicina seruata mediocritate volaret. His ille dictis,

ὑπὲρ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἀναβιβάζεις τὴν γυναῖκα, ὡς μὴ θεᾶς αὐτῇ ἀπαξάξειν. ἄξιον δέ σε μὴ ἀξιωτέραν αὐτῇ ἡγεῖσθαι τὸν Ἀλεξάνδρου, ὃς τὸ ἀρχιτεκτονικὸν ὑποσχόμενον μεγάλα τὸν Ἄθω ὅλον μεταρρυθμίσειν, καὶ μορφώσειν πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν εἰκόνα γλυφθῆναι τοῦ βασιλέως, ἔχοντα δύο πόλεις ἐν ταῖν χερσῖν, οὐ προσήκατο τὴν θρασύτητα τῆς ὑποσχέσεως, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸν ἡγησάμενος τὸ τόλμημα, ἔπαυσε τὸν ἄνθρωπον, ὑπισχνούμενον Κολοσσοὺς ἀναπλάττοντα. καὶ τὸν Ἄθω κατὰ χώραν ἐᾶν ἐκέλευσε, μὴ καταμικρύνειν ὄρος οὕτω μέγα πρὸς μικροῦ σώματος ὁμοιότητα. ἐπῄνει δὲ τὸν Ἀλέξανδρον τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ ἀνδριάντα μείζω τοῦδε τοῦ Ἄθω ἕλεγεν αὐτὸν ἀνεστάναι, ἐν ταῖς τῶν ἀεὶ μεμνημένων ψυχαῖς· οὐ γὰρ μικρᾶς ἔναγχος

ctis, nunc sui oblitus super ipsum cœlum mulierem extollit, deabus illam assimilans. Postulat verò à te ne semet Alexandro incogitatiorem esse putes, qui architecto quopiam pollicente se Atho totũ transformaturũ, & ad eius simulachrum accommodaturum, vt totius montis vastissima moles regis effigiem obtineret, duas in manibus vrbes habentem: tam prodigiosis pollicitationibus non accessit animo, sed opus architecti viribus maius esse opinatus, hominis temerariam audaciam compescuit, non admodum credibiliter Colossorum magnitudinem effingendo assequentem. Iussit itaque vt suo loco Atho intactum relinqueret, neque montem ita magnum ad tam parui corpusculi similitudinem imminueret. Laudabat autem Alexandrum animi magnitudinis, dicens illum sibi hoc facto maiorem statuam quàm Atho erexisse in hominum animis, apud quos eius rei memoria nunquam esset immoritura. neque enim parui

aut

γνώμης, ἢ ἀειδεῖν οὕτω παραδόξῳ τιμῆς. ἢ ἑαυτῷ οὖν τὸ μὴ πλάσμα σε ἐπαινεῖν, ἢ τῷ ἐπίνοιαν τῶν εἰκόνων, μὴ γνωείσην δὲ τῷ ὁμοιότητα· μὴ γὰρ ἄνευ τῶν τηλικούτων ἀξίαν, μηδὲ ἐγγὺς, ὅτι μηδὲ ἄλλῳ τινὰ γυναῖκά γε ἴσχειν. ὥστε ἀφεῖναί σοι ταύτῃ τῷ τιμῇ, ἢ προσκαλεῖ σε τὰ ἀρχέτυπα παραδείγματα. σὺ δὲ τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ἐπαίνει αὐτῷ, μηδὲ ὑπὲρ τὸ πόδα ἴσω τὸ ὑπόδημα, μὴ ἢ ἐπισυμβήσῃ μοί, φησὶν, ἐμπεσεῖν τινι αὐτῶν. λεχθέντος δέ σοι εἰς τοῦτο ἐντεῦθεν, ἀκούω, ἔφη, πολλῶν λεγόντων, εἰ ἢ ἀληθὲς, ὑμεῖς οἱ ἄνδρες ἴστε, μὰ Δία Ὀλυμπιάσιν ἐξεῖναι, ζωῖς εἰκῶσι μείζους τὰ σωμάτων ἀνιστάναι τοὺς ἀνδριάντας, ἀλλ' ἐπιμελεῖσθαι τοὺς Ἑλλανοδίκας, ὅπως μηδὲ εἷς ὑπερβαλλήται τῇ ἀληθείᾳ, ἢ τῷ ἐξετασιν τῶν ἀνδριάντων ἀκριβεστέραν γίγνεσθαι

aut abiecti erat animi, honorem adeò amplum atque inusitatum cõtemnere. Quin se quoque tuum figmentum laudare aiebat, neq; nõ imaginum industriam admirari: cæterùm similitudinem non agnoscere. Quippe nequaquam dignam esse tantis ac talibus, & minimè harum esse affinem, sed ne aliam quidem mulierem vllam ad eos posse aspirare. Itaq; libenter tuos admirandos honores ei habitos tibi remittit, teq; orat vt natiuo ac proprio archetypo suam faciem adumbres, vtque humano more illam laudibus illustres, neq; pedis modum excedat calceus: ne os quoq; mihi, inquit, fortè illi occurrenti obturet. Illud quoque vt tibi exponerem, mihi in mandatis dedit. Audio, inquit, multis confirmantibus (num autem verum sit, vobis viris exploratè compertum) neq; victoribus Olympicis maiores corpore statuas erigi cõcessum esse: sed curæ esse Hellanodicis, vt ne vnus quidem veritatem excedat temerè, atq; exactissimè statua expen-

ϑαι τ' ἀθλητῶν ἐγκείσεως. ὅτι ὅρα, ἔφη, μὴ αἰτίαν λάβωμεν ψεύδεσθαι ἐν τῷ μέτρῳ, ἀλλὰ ὑμῶν ἀναπίψωσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι τὴν εἰκόνα. ταῦτα μὲν ἔλεγεν ἐκείνη. σὺ δὲ σκέψαι, ὦ Λυκῖνε, ὅπως μεταποιήσεις τὸ βιβλίον, καὶ ἀφαιρήσεις τὰ τοιαῦτα, μηδὲ σφαλῇς πρὸς τὸ θεῖον, ὡς ἐκείνη πάνυ γε αὐτὰ ἐθελοντήσαντι, καὶ ὑπέρευμαι μεταξὺ ἀναγινωσκομένων, καὶ παρητεῖτο τὰς θεὰς ἵλεως εἶναι αὐτῇ. καὶ συγγνώμη, γυναικεῖόν τι ἔπαθε· καί τοι ἡ γε ἀλήθεια οὐκ ἐᾷ μοι τοιοῦτόν τι εἰπεῖν· ἐδόκει γὰρ πρῶτον ἀπόρως, ὥστε ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν γεγραμμένων. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἐπεθυμοῦντο, καὶ αὐτὸς ἄρχομαι, τὰ ὅμοια γιγνόσκειν περὶ αὐτῶν, καὶ παραπλήσιόν τι ἔπαθον, οἷς ἐπὶ τῶν ὁρωμένων πάσχομεν.

ἐν

datur ad athletæ certamen, & corporis quantitatem. Quocirca tibi videdum eſt, inquit, necunde mentiendi cauſam ſumamus in menſura, ac deinde Hellanodicæ veſtram ſubuertant imaginem. Hæc profectò ab ipſa dicta ſunt. Cæterùm tu, Luciane, eam cogitationem ſuſcipe, vt diligenter conſideres quo pacto libellum mutatum aliter exornes, eáq; auferas, ne impietate adductus in deos flagitiosè peccet, veluti ipſa omnium grauiſsimè iſta tulit, ac planè inter legendum inhorreſcebat animo, ac deas vt ſibi eſſent propitiæ ſuppliciter precabatur. Et ſanè ignoſcendum eſt ſi muliebre quiddam paſſa eſt. Atqui ſi veritas non diffitenda eſt, ego mihi ipſe tale quiddam dixiſſe viſus ſum. Quippe initiò audiens delictum non animaduerti, oculos in ſcripta defixos habens. Poſtea verò quàm illa mihi fecit indicium, incipio & ipſe ſentire de illis non diſsimilia. Ac propemodum conſimile quiddam paſſus ſum, quod in iis quæ intuemur, ſæpenumerò nobis euenit.

Contem-

ἢν μὲν γὰρ πολὺν ἐγγὺθεν σκοπῶμέν τι, καὶ τὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ὃ ἦν ἀκριβὲς διαγινώσκομεν· ἢν δὲ ἀφεστῶτος, ἐκ τῆς συμμέτρου διαστάσεως ἰδόντες, ἅπαντα σαφῶς καταφαίνεται τὰ εἶδη, καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔχοντα, τὸ δὲ ἄνθρωπον ὄντα Ἀφροδίτῃ καὶ Ἥρᾳ εἰκάσαι, τί ἄλλο ἢ ἀντικρὺς ὅτιμ ὑπολείπειν τὰς θεὰς; ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις, οὐχ οὕτω τὸ μικρὸν μεῖζον χίγνεσθαι πῆ παραθέσει, ὡς τὸ μεῖζον ἀκρομικρωθῆναι, πρὸς τὸ ταπεινότερον καταστόμφορον. οἷον, εἴ τινε ἅμα βαδίζοιεν, ὁ μὲν μέγας, ὁ δὲ πολὺν τῇ ἡλικίᾳ χαμαίζηλος, ἕτερα δὲ ἀνισοῦσθαι αὐξάνε, ὡς μὴ ὑπερέχειν θατέρου τὸν ἕτερον, οὐ τοῦ βραχυτέρε ὑπερανατεινομένου, τοῦτο γένοιτ' ἄν, οὐχ ὅτι μᾶλλον ἀνροποδητὶ ἐπεγείρῃ ἑαυτόν. ἀλλ' ἀμήχανον ὁμήλικον φανῆναι,

Contemplantes enim quippiam in propinquo ſub ipſis oculis conſtitutum, nequaquam accuratè peruidere poſſumus: at ſi iuſto interuallo diſiuncti illud intuemur, omnia liquidiùs comparent obtutui, & quæ bene, & quæ ſecus ſe habuerint. Iam hanc hominem exiſtentem Iunoni conferre ac Veneri, quid aliud eſt quàm præfractè eleuare tantarum dearum exiſtimationem? Siquidem in eiuſmodi comparationibus non tam quod modicum eſt, collatione creſcit & maius fit, quàm quod maius eſt, imminuitur, dum ad id quod vilius fuerat, pertrahitur. Exempli gratia, ſi duo pariter incederent, alter quidem corpore prægrandi, alter verò per ætatem admodum exiguo, penè humi repens, tandem ſi æquandi eſſent, ne alter alterum longitudine excederet: illud nunquam breuiore quantumuis ſemet extendente fiet, etiam ſi ſummis pedibus ipſe ſemet arrexerit. At ſi eadem ipſis longitudinis obtinen-

da eſt

νῶσαι, ὁ μέζων ἐκεῖνος ἐπικλίνῃ, καὶ ταπεινότερον ἀφανῆ ἑαυτόν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀκούσιον, οὐχ οὕτως ἄνθρωπος μέζων γίγνεσθαι, ὡς τις αὐτὸν θεῷ ἀπεικάσῃ, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκη ἐπαυξῆσαι, πρὸς τὸ ἐν μέρει ἐπικλόμενον. καὶ ἃ μὲν, ὑπὸ ἀπειρίας τῶν ἐπιγείων, ἐπὶ τὰ οὐράνια ἐκτείνοιτό τις τὸν λόγον, ἴσως ἂν ὁ τοιοῦτος αἰτίαν ἔχοι ὑπὸ ἀσεβείας αὐτὰ φρᾶσαι. σὺ δὲ τοσαῦτα ἔχων ἀφορμὴν γνωσικῶν, Ἀφροδίτῃ καὶ Ἥρᾳ ἐπάσασθαι ἐτόλμησας, οὐκ ἀνόμου. ὥσπερ τὸ ἄγαν τοῦτο καὶ ἐπίφθονον ἀφαίρει, ὦ Λυκῖνε· οὐ γὰρ πρὸς τὸ σὸν τρόπου τὸ τοιοῦτον, ὃς οὐδὲ ἄκων ῥᾳδίως πρὸς τοὺς ἐπαίνους, μὴ πρόχειρος ὢν ἐτυγχάνεις· ἀπὸ νεῶν δὲ οἶδ' ὅπως ἀθρόαν ποιήσασθαι τὴν μεταβολὴν, ἐπιδαψιλευόμενος, καὶ ἐκ τοῦ τὸν φθόνον μέγιστος

da eſt æqualitas, maior ille demittat caput neceſſe eſt, ac ſe humiliorem oſtendat oportet. Non ſecus in eiuſmodi accidit imaginibus. neque enim perinde tantis incrementis hominis virtus augetur Deo comparati, quàm Dei magnitudo imminuitur ad id quod vilius eſt inæqualiter deriuata. Atq; ſi quis terreſtriũ imperitus ad cœleſtia oratione temerè raperetur, minorem ille ſuſpicandi cauſam præſtaret hominibus, hoc à ſe impietatis impulſu factum eſſe. Sedenim tibi nulla fuit neceſſitas tot mulierum ſpecioſiſsimarũ pulchritudinibus extantibus, hanc tam audacter cum Venere atque Iunone comparandi. Itaq; vide, Luciane, quo pacto hoc tam graui inuidia te & illam exoneres. Neq; enim valde hoc moribus tuis familiare eſt, qui ne aliàs quidem ad laudandũ facilis ac propenſus eſſe cõſueuiſti: at nunc, neſcio quo fato impulſus tam ſubitò mores mutaris tuos, omnem laudum mediocritatem excedendo. Et qui hactenus laudũ eras parciſsimus,

μγὸς ἄδοτ@ ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἀναπίφηνας. ἀπὰ μηδὲ ἐκεῖνο ἀσχιωθῇς, ἀ μιτραρυθμιᾶς τὸ λόγον ἤδη δεδιδλομμένον. ἐπεὶ καὶ Φειδίαν φασὶν οὕτω ποιῆσαι, ὁπότε ἐξαρτᾶτο τοῖς Ηλείοις τὸν Δία. πάντα γὰρ αὐτὸν κατόπιν τῶν θυρῶν, ὁπότε τὸ πρῶτον ἀναπετάσας ἐπιδείκνυι τὸ ἔργον, ἐπαινέσαι τ' ἀτιωμένων τι, καὶ ἐπανδύντων. ἐτιᾶτο δὲ ὁ μὲν τὼ ῥῖνα, ὡς παχεῖαν, ὁ δὲ, ὡς ἐπιμηκίστερον τὸ πρόσωπον, ὁ δὲ ἄπ@ ἄπό τι. ἔτ' ἐπειδὴ ἀνωμάλ@ οἱ θεαταὶ, ἀνέβης τ' Φειδίαν ἐπὶ σάμβον ἑαυτὸν, ἐπανορθῶν καὶ ῥυθμίσας τὸ ἄγαλμα, πρὸς τὸ τῶν πλείονος δοκοῦν. οὐ γὰρ ἠγᾶτο μικρὰν ἄνευ συμβουλῆς δῆμου ζοάζυ· ἀπ' ἀεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν, τὸν πολὺν πλεονότερον ὁρᾶν τ' ἑνὸς, κἂν Φειδίας ᾖ.

ciſsimus, nunc in eiſdem effundendis, omnium apparet intemperantiſsimus. Sed ne hoc quidem dedecori tibi fore putato, ſi orationem iam editam adhibita lima retractes: quandoquidem hoc Phidiam quoque feciſſe perhibent, quo tempore apud Eléos Iouem iam abſoluerat. Stetiſſe enim illum poſt ianuam, vbi primum opus in lucem productum hominibus viſendum oſtendiſſet, ſub auſcultaſséque quid quiſque ſpectantium laudaret aut reprehenderet. Caeterùm hic quidem naſum reprehendebat, quaſi plus æquo craſsiorem: alius verò faciem tanquam oblongam: tertius aliud quiddam pictori vertebat vitio. Deinde digreſsis ſpectatoribus, rurſus Phidiam ſemet concludentem correxiſſe, atq; ad multorum opinionem & iudicium imaginem emendaſſe. Neq; enim mediocre aut contemnendum eſſe exiſtimabat populi tam numeroſi conſilium, ſed hoc ſibi perſuaſerat neceſſariò fore, vt multi ſemper plus quàm vnus peruiderent: tametſi ipſe ſemet Phidiam

eſſe

λὼ. ταῦτά σοι ἀπ' ἐκείνης λοιμίζω, καὶ αὐτὸς παραινῶ, ἐπιτάρρός τι καὶ ἄννους ὤν. Λυ. Πολύστρατε, οἶσθ' ὅτι πάντων ἐπιλάθομαι μᾶλλον ἢ ῥᾳθυμεῖν σου οὕτω μακρὰν, καὶ ἐπιτηδείαν σοὶ τὴν ἐξωλώχας κατὰ τὸ συγγράμματος, ὅτι μηδ' ἐπωίδα μοι ἀρλοχίας ἔτι καταλείπεσθαι. πολὺ δ' ἐκεῖνό γε οὐ δικανικὸν ἐποίησε, καὶ μάλιστα σὺ, ἐρᾳδίως καταδιαιτήσας τοῦ βιβλίου, μὴ παρόντος αὐτοῦ συνηγόρου. ῥᾴστην δὲ, οἶμαι, τοῦτό ὅτι, κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα κρατεῖν. ὅτι οὐθὲν θαυμαστὸν, ἃ καὶ ἡμεῖς ἐπάσχομεν, ῥύτιν ὕδατος ἡμῖν ἐπιχυθείσης ὅτι ἀρλοχίας ἀρλοθείσης. μάλιστα δὲ τοῦδε πάντων ἀδικώτατον, οἱ αὐτοὶ, κατήγοροι καὶ δικασταὶ ἦτε. πότερα δ' ἂν ἐθέλοις, δικαίως τοῖς ἐγνωσμένοις

esse non ignorabat. Hæc tibi ab illa venio adferens, quæ & ipse non possum non probare, ac tibi suadere vt facias, qui & singulari familiaritate & beneuolentia tibi coniunctus sim. LVCIAN. Hactenus quidem ignoraui, Polystrate, te tantùm esse rhetorem. Itaque orationem ita prolixam, accusationem ita verbosam aduersus libellum meum effudisti, vt nullam parandæ apologiæ spem mihi feceris reliquam. Verùm enimuerò in hoc forensis iudicij rationem & morem egressi estis, cum primis verò tu, quòd lucubrationem meam indicta causa condemnaueris, non assistente illi patrono. Facillimum autem, vt opinor, illud est, iuxta paræmiam, solum currentem vincere. Itaque nihil mirandum est, si nos comprehensi simus, nec aqua nobis effusa, neque respondendi facultate concessa. Quin potiùs illud omnium est absurdissimum, si vos & accusatoris & iudicis officio iuxtà functi estis. Verum ergo vis, vt rebus iam senatusconsulto decretis

contentus

ἐσυχίαν ἄγω, ἢ καλὸν ἰμερῶον ποιητὴν, παλινῳδίαν τινὰ συγγράφω; ἢ δώσετέ μοι ἐφήσιμόν τινα γνώσθαι τὴν δίκην; Πο. νὴ Δί', ὦ Ἑρμῆ, ἔχεις τι δίκαιον εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἀντιδίκοις, ὡς σὺ φῄς, ἀπ' ἐναντίας φίλοις ποιήσεται τὴν ἀπολογίαν. ἐγὼ δὲ καὶ συνεξετάζεσθαί σοι ἕτοιμος ἐπὶ τῆς δίκης. Λυ. ἀπ' ἐκείνου ἀνιαρὸν, ὦ Πολύστρατε, ὅτι μὴ ἐκείνης παρούσης ποιήσομαι τοὺς λόγους. μακρῷ γὰρ ἂν οὕτως ἄμεινον ἦν· νυνὶ δὲ ἀνάγκη, ἀπ' ἐνδείας ἀπολογήσασθαι. ἀπ' εἴ μοι ἔστι διαφόρως γένοιτο πρὸς αὐτὴν, οἷος παρ' ἐκείνης πρός με γενήσεται, τολμήσω ἀναρρῖψαι τὸν κύβον. Πο. θάρρει, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο γὰρ ἕνεκα, ὡς οὐ φαῦλόν με ἕξεις τὸν ἀπολογίας, παρόντος δὲ βραχέως εἰπεῖν, ὡς ἂν μάλιστα μνημονεύσαιμι.

contentus quiescam, an potiùs iuxta Himeræum poëtam, palinodiam quandam conscribam? Aut dabitis mihi, prouocandi copiam ad aliud iudicium? POL. Sanè per Iquem, dummodo habeas quod probabiliter & iustè ad obiecta respondere possis. Neq; aduersarijs præsidentibus, vt tu ais, sed amicis cognoscentibus causam perorabis tuam. Egò verò vnà tecum iudicium perpendere quoque paratus sum. LVCIAN. At hoc me non mediocriter conturbat, Polystrate, quòd illa non præsente causa mihi dicenda sit. etenim hoc longè foret præstabilius. Nunc verò mihi iusso velim nolim necessarium est defensionem aggredi. At si pollicitus fueris, te talem mihi fore apud illam interruncium, qualem illius apud me egisti, [a] audebo iactare aliam. POL. Enimuerò illius rei gratia bonum habe animum, Luciane, quòd me non malum habiturus sis in defendendo responsorem aut interprete, si quampauciss[imis] dicere conatus fueris, quò facilius memoria complectar singu-

μι. Λυ. καὶ μὰν πάνυ μὴν ἴδια μακρῶν τῶν λόγων, πρὸς οὕτω σφοδρὰν τὴν διαβολείαν· ὅμως δ' οὖν ἵνα τι ἀπολογίαν. καὶ παρ' ἐμοῦ δίκην τάδε αὐτῇ ἀπάγγελε. Πολ. μαλαμῶς, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ἱκάνης παρέσῃ λέγειν τὸν λόγον, ἔτ' ἐγὼ μιμήσομαί σε πρὸς αὐτήν. Λυ. οὐκοῦν, ἐπειδὴ οὕτω δοκεῖ, ὦ Πολύστρατε, ἡ μὲν πάρεστι, καὶ πρέπει ἀρχὴν ἐκείνην, ὅπερ σὺ παρ' αὐτῆς ἀπήγγελας, ἡμᾶς δὲ χρὴ τῶν ἀντίρρησιν λόγων ἐνάρχεσθαι. καί τοι (ἐγὼ γὰρ ὁπόταν πρὸς σὲ ἀπῶ, ὁ πάσχουσα οἶδ' ὅπως φοβερώτερόν μοι τὸ πρᾶγμα πεποίηκας. καὶ ὡς ὁρᾷς, ἰδρῶτι ἅλη, καὶ δέδοικα, καὶ μονονουχὶ καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἶμαι, καὶ τὸ πρᾶγμα πολύ μοι τὴν ταραχὴν πεποίηκεν. ἄρξομαι δ' ὅμως, οὐ γὰρ οἷόν τε ἀναβλῦσαι, δέδοικα παρέσεσθαι. Πο. Νὴ τὸν Δία singula. LVC. Atqui admodum mihi opus fuerat oratione longissima ad tam vehementem & acerbam accusationem refellendam. In tuam tamen gratiam quantum potero defensionem decurtabo. Itaque illi hæc à me annuncianda curabis. POL. Nullo modo, Luciane, sed tanquam illa præsente orationem habebis. Deinde ego te apud illam imitabor. LVC. Proinde quando ita tibi videtur, Polystrate, illa præstò est, eáq; prædixit videlicet, quæcunque tu ab illa mihi annunciásti. Nobis autem secunda oratio exordienda est. Et sanè non verebor hoc tibi palàm facere quod mihi accidit. Nescio quam mihi trepidationẽ incussèris, vt planè meticuloso sim animo: &, quemadmodum vides, iam totus sudo & horreo, ac tantum non illam videre videor, ipsáq; res magnam mihi iniecit perturbationem. Attamen incipiam: neq; enim illa iam præsente mihi patet locus effugij. POL. Verùm per Iouem

Διὰ πολλὴν τὴν εὐμένειαν ἐπιφαίνει σεαυτὴν πρόθυμον· φαιδρὰ γὰρ, ὡς ὁρᾷς, καὶ πρόθυμος, ὥστε θαρρῶν λέγειν τὸν λόγον. Λυ. ἐγώ σε, ὦ γυναικῶν ἀρίστη, μιγάλα, ὡς φὴς, καὶ πάνυ τὴν μέτριον ἐπῄνεσας; ἐχ' ὁρῶ ὅτι γελοιότερον ἐπῄνεσα, ἢ λόγος αὐτὴ σὺ τοῦτο ἐγκώμιον ὑπὲρ σεαυτῆς ἐξεγελάσας, ἢ πρὸς τὸ θεῖον τιμὴν ἐν μιγάλῳ τιθεμένη. σχεδὸν γὰρ ἁπάντων τοῦτο μεῖζον, ὧν εἴρηκα περὶ σοῦ, καὶ συγγνώμη, εἰ μὴ καὶ ταύτην σοι προσγράψα τὴν εἰκόνα, ὑπ' ἀγνοίας μὴ σφαλαθεῖσαν. ὃ γὰρ ἂν ἁπλῶς πρὸς αὐτὴν ἐγραψάμην. ὥστε ταύτῃ γε ἐχ' ὅπως ὑπερβάλωμαι τοὺς ἐπαίνους. ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερόν μοι δοκῶ τῆς ἀξίας εἰρηκέναι. σκόπει γοῦν, εἰ κρεῖττον τοῦτο παρέλιπον, ὡς ἂν μέμνησθαι ἐς ἐπίδειξιν τρόπον χρησοῦ καὶ γνώμης ὀρθῆς. ὡς ὅσοι τὸ θεῖον

Iouem magnam vultu præ se fert beneuolentiã. Videns vt læta sit atque alacris, & mansueta animo: quare sumpta audacia animo præsenti orationẽ aggredere. LV. *Ego te, fœminarum præstantissima, mirificè, vt ais, & præter modum laudata, non video quo tanto præconio tuas virtutes extulerim, quanto te ipsa nobilitaris encomio, cùm Deorum cultum ità in magnis ponere soleas. Hoc enim fermè omnibus quæ à me dicta sunt, maius est, atque excellentius. Et precor vt benignè mihi des veniam, quòd neque hac adscripta imagine te honestârim, quæ obstante ignorantiâ nunquam mihi in mentem venit. Neque enim aliam ante hanc depinxissem citiùs: non vt hæc adiuncta aliquo modo reliquas excelleret, sed mihi multò minus dixisse videor, quàm rei dignitas exigebat. Igitur considera, quantum à me solidæ laudis testimonium prætermissum sit, quanta significatio ad faciendum indicium vitæ optimæ & mentis probatissimæ neglecta. Nam* [b] *quibuscunque*

θεῶν μὴ ἐν παρέργῳ σίεσθαι, οὕτω καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἄριστοι ἂν εἶεν. ὥστε εἰ πάντως μετακοσμῆσαι δεῖ τὸν λόγον καὶ τὸ ἄγαλμα ἐπανορθώσασθαι, φιλῶ μὲν ἂν τι ζημιῶσαί σοι, πρόθυμα δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τινα λιφαὸν τῷ παντὸς ἔργῳ, καὶ λοφωλιὸν ἐπ' ἐκείνου μοι καὶ πάνυ πολλοῦ σοι ἀδεῖν ὁμολογῶ· ἐμὲ γὰρ ἐπαινέσαντος τὸ μέτριον τοῦ σοῦ τρόπου, καὶ ὅτι μηδὲν ὑπερφυὲς, μηδὲ τύφου μεστὸν ἐνυποίησέ σοι ὁ παρὼν ὄγκος τῶν πραγμάτων, σὺ τὰ ζηλωτὰ κατιασάμενος τοῦ λόγου, ἐπισύρῃ τὸ ἐπαίνου τῷ ἀληθείᾳ. τὸ γὰρ μὴ πρέπειν τὰ ζηλωτὰ τῶν ἐγκωμίων, ἀπ' αὐτῶν ἐστὶ τούτων, καὶ μείζω, ἢ κατὰ σὲ, ἐπαινεῖν, μετρίας καὶ δημοτικῆς τινος διανοίας δεῖγμά ἐστι. πολὺ ἀπ' ὄσου περ ἂν πρὸς τὸ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ ὅτω

moris est deorum immortalium numina non negligenter colere, illi quoque in humanis actionibus optimi censendi sunt. Itaque si omnis oratio retexta & integrò mihi exornanda foret, & imago emendanda, nihil esset quod perperam adimere auderem: illud verò essem additurus, tanquam totius corporis caput atque fastigium. Magnas ergo me tibi gratias debere hoc nomine non diffitebor. Siquidem ego cùm animi tui moderationem laudâssem, & quòd nihil procacitatis, aut insolentiæ, aut fastus tanta tibi conciliasset rerum magnitudo: his tu in oratione mea reprehensis, veram laudandi rationem compleuisti. Quippe tales laudationes non auidè arripere, sed hisce auditis rubore afficei, easq; maiores esse testari, quàm vt tuæ mediocritati conueniant, moderati & popularis animi est indicium. At tu quantò impensius hoc erga laudes affecta es animo, tantò te digniorem

ἔστω ἀμεταμέλητον τυγχάνεις, ὃ-
μοίως ἀξιωτέραν ὑπερεπαινέ-
σθαι ἀπροφάσιστον σαυτῷ. καὶ
σχεδὸν ἐς τὸν τοῦ Διογένους λό-
γον περιελήλυθεν ὅτι τὸ πρᾶ-
γμα· ὅς τινος ἐρομένου τινὸς, ὅπως
ἄν τις ἔνδοξος γένοιτο, ἀδόξως,
ἔφη, καταφρονήσει.
φαίην γὰρ ἄν κἀγὼ αὐτὸς, ἄν τις
ἔροιτό με, τίνων ἆρα μᾶλλον
ἐπαίνων ἄξιοι, ὑπόσοι ἐπαινεῖ-
σθαι μὴ θέλουσιν. ἀπὸ ταῦτα
μὲν ἴσως ἐξαγώνια, καὶ πόρ-
ρω τοῦ πράγματος. ὑπὲρ δὲ
οὗ μοι ἀποκρίνασθαι, τοῦτό
ἐστιν, ὅτι τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ
λύκοις, καὶ Ἥρᾳ, καὶ Ἀθηνᾷ,
τῇ μορφῇ ἀναπλάττων, ἅπα-
σα. ταῦτά σοι ἔμπροσθεν ἐλέ-
γετο, καὶ ὑπὲρ τοῦ πόδα. περὶ
αὐτοῦ δὲ τοῦτο ἐρῶ. μάλα γὰρ
παλαιὸς οὗτος ὁ λόγος, ἀ-
γαθοὺς εἶναι ποιητὰς καὶ γρα-
φέας, τοὺς δὲ ἐπαινοῦντας καὶ
μᾶλλον οἶμαι, ἃ καὶ χάριν, καὶ
βάλλω, ὥσπερ ἡμᾶς, ἀπὸ μὲν
ἐμοὶ μέτρον φέροιντο. ἐλεύ-
θερον

gniorem esse ostendis, quæ immodicis laudibus certatim celebreris. Ac penè tibi res iuxta Diogenis cecidit sententiam, qui interroganti quopiam, quo pacto quis gloriam potissimùm consequi posset: Si gloriam, inquit, contempserit. Dicerem nimirum & ipse interroganti me quopiam, quinam laude digni essent, maximè quotquot laudari grauatè ferunt. At hæc aliena sunt, & præsenti instituto parùm respondentia. Cæterùm de quo mihi respondendi cura incumbit, illud est, quòd Veneri Cnidiæ, atque ei quæ in hortis est, ad hæc Iunoni & Mineruæ formam tuam effingens comparauerim. Hæc, inquam, tibi omnem modum excedere, & vltrà pedem visa sunt. Adhæc iam mea delabetur oratio. Et sanè vetus verbum est, e poëtas atque pictores esse liberos. Ego verò laudantes maiori libertate dignos esse censeo, & tametsi humi aut gressim incedant, quemadmodum nos, nec vlla versiculorum inferantur magniloquentia. Etenim

θερον γάρ τι ὁ ἔπαινος, ἀλλ' ἔστιν αὐτῶ μέτρον, ἃς μήτε θραχύτητα νενομοθετημένον. ἀπὰ τοῦτο μόνον ἐξ ἁπάντων ὁρᾷ ὅπως ὑπερθαυμάσεται, καὶ ζηλωτὸν ἀφανεῖ τὸν ἐπαινούμενον. ἐμοὶ ταύτῃ ἰτέον βαδίσματι, μὴ καί σοι δόξω ὑπ' ἀπειρίας αὐτὸ δρᾶν. ἐκεῖνο δέ σε φημὶ δι' αὐτὸς ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τούτων λόγων, ὡς χρὴ τὸν ἐπαινοῦντα καὶ εἰκόσι καὶ ὁμοιότησι προσχρῆσθαι, καὶ σχεδὸν ἐν τούτῳ τῷ μίγιστόν ἐστιν ἐπάσασι. τὰ δὲ ἐν ᾧ μάλιστα ἐκείνοις, ἐπὶ ἢν τις δι' ὁμοίοις παραβάλλῃ, ἀλλ' ἢν πρὸς τὸ ἀποδεέστερον ποιῆται τὴν παράθεσιν, ἀπ' ἐκείνου τις πρὸς τὸ ὑπερέχον, ὡς οἷόν τι, ἐμβιβάσῃ τὸν ἐπαινούμενον. οἷον. ἐκεῖνός τις κύνα ἐπαινῶν, ἄφρον ἀληθῶς καὶ μέγα ἂν αὐτὸν, ἢ ἀλόπεκα, ἔρᾳ

laus res quædam liberæ cuius licentia nullis mensuræ aut magnitudinis, aut breuitatis legibus adstricta est: sed in hoc solo præ omnibus elaborat, vt admirandum, vt omnium amore dignum declaret eum quem laudârit. At ego hac via non incedam, ne imprudens ductu imperitiæ hoc tibi facere videar. Illud autem puto tibi non obscurum esse, eiusmodi nobis esse laudatoriarum orationum occasiones, quemadmodum oporteat laudantem vti ad demonstrandum comparationibus, imaginibus, atque similitudinibus. Et fermè summa in hoc sita est, rectè aliquid adumbrandi & effingendi: quod ita optimè iudicari potest, non si quis quiddam cum similibus composuerit, neque si cum eo quod vilius est, illud comparauerit: sed si id quod effertur laudibus, quàm poterit effusissimè ad excellentioris archetypum extulerit. Exempli gratia, si quis canem laudaturus, eundem dixerit vulpe maiorem esse, aut fele,

Ἆρά σοι ὁ Ζηῦξις δοκεῖ ἐπαινεῖν ἀδύνατα; οὐκ ἄν φαίης. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀληθῆ φαίη ἴσον αὐτὸν ὑπάρχειν, οὐδ' οὕτω μεγάλως τι ἐπῄνεσεν. ἀλλὰ τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαίνου ἀπετελέσατο, ἢν ὁ λύων τῷ λέοντι ἐοικέναι λέγηται καὶ μέγεθος καὶ ἀλκήν. ὡς τὸν Ὠρίωνος κυνᾶ ἐπαινῶν, ἔφη ποιητὴς λεοντοφόνον αὐτόν· οὕτως γὰρ δὴ κυνὸς ἐντελὴς ἔπαινος. καὶ πάλιν, εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος, ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου, ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλων, ἔπειτα λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γυναικὸς γενέσθαι, ἐκ ἄν οἴει γελασθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τοῦ ἐπαίνου; ὅπου γε καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς ἔλεγχον ἀμείνονα ἂν αὐτὸν, οὐκ ἂν τοῦτο ἀπέχρησεν ἄν πρὸς ἔπαινον. ἀλλὰ πῶς ἐπῄνεσε ποιητὴς ἀθλητικῶς τὸν Γλαῦκον, ἢ Πολυδεύκει βίαν

nunquid ille laudandi rationem tibi callere videbitur? non vtique dixeris. Sed neque, quanquam lupo illum æqualem esse dixerit, admodum laudauit magnifice. Sed ibi tandem vera laus absoluitur, si canis leoni similis esse perhibetur, & magnitudine, & membrorum robore: veluti Orionis canem laudans poëta, leonicidam illum esse affirmauit. Et hæc perfecta laus canis est. Rursus sicuti Milonem Crotoniaten, aut Glaucum illum ex Caryſto, aut Polydamantem laudare foret animus, ac tandem vnumquemque illorum muliere robustiorem fuisse perhiberet, nónne iure optimo ob laudis vecordem stultitiam deridendus esset: quem si vnius viri fortitudinem excessisse dixisset, neque tamen hoc ad cumulatam laudem suffecisset? At quibus laudibus ille eminentis ingenij poëta Glaucum extulit, neque Pollucem

βίαν φάσας ἀνατείναθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας, ἢ σιδήριον Ἀλκμάνας τέκος ὁρᾷς ἁπλοίοις αὐτὸν θεοῖς ἅπασι, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀπίφηνε; καὶ ὅστις αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἀγανακτήσει τοῖς ἐφόροις τῶν ἀθλητῶν, θεοῖς ἀντιπαινέσας μᾶλλον, ὅτι ἐκείνοι ἐμισθώσαντο εἰς τὸν Γλαῦκον, ἢ τὸν ποιητὴν, ὡς ἀσεβοῦντα περὶ τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ ἀμφοτέροις ἀμφω, καὶ ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὁ μὲν ἐπὶ τῇ ἀλκῇ, ὁ Γλαῦκος, ὁ δὲ ποιητὴς ἐπί τι τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἄσματι. μὴ δὴ θαυμάσῃς, εἰ καὶ αὐτὸς ἐπάσομαι βαλόμενος, ὅπερ ἐγὼ τῷ ἐπαινουμένῳ ἀναγκαῖον, ὑψηλοτέρῳ ἐχρησάμην τῷ παραδείγματι, τοῦτο ὑποβαλόντος τὸν λόγον. ἐπεὶ δὲ καὶ κολακείας ἐμνήσθης, ὅτι μὴ καὶ σὺ μισεῖς τοὺς κολακεύοντας, ἐπεὶ

robustissimum, cùm eo ex aduerso manus ausurum cõserere, neque ferreum & animosum Alcmenæ filium: vides cuiusmodi illum dijs comparauit, quin potiùs ipsis imaginibus illum quàm verissimè expressit? Et neque Glaucus ipse indignanter tulit, Deis inter athletas primarijs collatus celebrari: neque illi vlti sunt aut Glaucum, at poëtam, quasi impiè & contumeliosè in Deos circa laudes agentem: sed vtrique in magna fuerunt gloria, & apud Græcos honore & gratia floruerunt, alter quidem ob præcipuum inusitati roboris specimen, nempe Glaucus; poëta verò cùm propter alia, tum in primis ter doctissimi carminis editionem. Itaque ne mirandum tibi veniat, si & ego assimilare volens, quod laudanti perneccessarium est, exemplo altiori vsus sim, oratione illud subijciente. Postea verò quàm & in assentationis mentionem incidisti, confirmans te homines assentatione gratiam eblandientes habere odio, laudo

ἐπαινέσομέ σε, καὶ οὐκ ἐχέλως ἄλλως ἐθέλω δέ σοι ἁρμόττειν, καὶ οἶσθα τό, τι τῶ ἐπαινοῦντος τὸ ἔργον, καὶ τίνα τὸν κόλακα καὶ ὑπερβολήν. ὁ μὲν οὖν κόλαξ, ἅτε τῆς χρείας ἕνεκα τῆς ἑαυτοῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγον ποιούμενος καὶ τίνα πρόφασιν, ἅπαντα ὑπερεπαινεῖν οἴεται δεῖν, ἐπιψευδόμενος καὶ πολλὰ παρ' αὐτοῦ τὰ πλείω, ὡς μηδὲν ὀνήσων καὶ τὸν Θερσίτην ἀμορφότερον ἀποφαίνων τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὸν Νέστορα φάναι τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσάντων τὸν νεώτατον εἶναι· διομόσασθαι δ' ἄν καὶ τὸν Κροῖσον ὀξυηκοότερον εἶναι τοῦ Μιλάμποδος, καὶ τὸν Ἰφίκλου ὀξύτερον διορᾶν τοῦ Λυγκέως, ἢν μόνον μικρόν τι ἐλπίσῃ ἐπὶ τῷ ψεύσασθαί τι. ὁ δέ γε αὐτὸ τοῦτο ἐπαινῶν, οὐκ ὄψεως δεῖται ἄν ψεύσασθαί τι, ἀποδείκνυσι δὲ μικρὰ ὅλως προσόντων, τάδε ὑπάρχοντα αὐτῷ φύσει ἀγαθά,

laudo te equidem, nec aliter fieri conueniebat: ſedenim ego tibi & laudantis opus & adulatoris dementiorem ſuperiectionem diſcernere & diffinire volo. Itaque aſſentator quicunque ſui compendij gratia laudat: nulla veritatis ratione habita, ea omnia immodicis laudibus extollenda eſſe exiſtimat. Impudenter autem mentiendo, plura addit de ſuo, adeò vt non vereatur Therſiten quoq; forma turpiſſimum, ipſo Achille pulchriorem eſſe oſtendere, ac Neſtorem inter omnes eos quotquot ad Ilium pugnaturi venerant, natu eſſe minimum. Perſanctè quoque deieraret Cræſi filium acutiori auditu eſſe præditum Melampode, præterea Iphnea acutiùs cernere quàm Lyncea, dummodo ſpes aliqua conſequendi lucri ob mendacium appareat. Porrò autem laudator nequaquam mentitur, aut addere ſolet aliquid quod in rerum natura non compareat: ſed ea quibus natura præ-

θὲ, κἂν μὴ πάνυ μεγάλας ᾖ, παραλαβὼν ἐπάυξησε, καὶ μείζω ἀπέφηνε, καὶ τολμήσας ἂν εἰπεῖν, ἵππον ἱππικώτατα θέλων, φύσει κοῦφον, ὃν ἴσμεν ζῷων, καὶ δρομικὸν, ὅτι ἄκρων ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θίγων, οὐδὲ κατέκλα. καὶ πάλιν ἐκ ἂν ὀκνήσειε φάναι ἀκροπόδων δρόμον ἵππων. καὶ ἢν οἰκίαν ἐπαινῇ καλλίω, καὶ ἄφατα κατασκευασμένην, ἅπερ ἄν, Διὸς ᾠκοῦντι δίκην Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. ὁ δὲ κόλαξ τοῦτο τὸ ἐπ' ἐκείνῳ περὶ τῆς συβώτου καλύβης ἅπερ, ἐ μόνον τι παρὰ τοῦ συβώτου λαβεῖν ἐλπίσειεν. ὅπερ Κύναθος ὁ Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ κόλαξ, ἁπάντων αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν κολακείαν καταναλωμένων ἐπέρατα τὸν βηχὸν ἐνοχλούμενον τὸν Δημήτριον, ὅτι ἐμμελῶς ἐκείμπλιζε. ἐ μόνον δὲ τοῦτο

ditus est bonis, tametsi non admodum magna sint, extollit, ac maiora cumulatioráq; esse ostendit. Nec dubitaret dicere, equum laudare polens, natura leuem (vt ea scimus esse animantia) & cursu valentem:

Ille per intactæ segetis vel summa volaret
Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas.

Rursus non formidaret dicere velocipedum cursus equorum. Præterea si domus elegans & sumptuosissimè exornata illi laudibus illustranda foret, nihil hæsitabundus diceret:

Talis & intus erat magni
Iouis aula suprema.

At hunc versiculũ assentator etiã subulci scrofipasci sordidissimo tugurio accõmodare auderet, si qua modò muneris à sybota recipiendi spes reluceret: veluti Cynæthus ille Demetrij Poliorcetæ assentator, cùm iam omnes assentandi rationes & vias sua parasitatione consumptas cerneret, laudare solitus est Demetrium, quem frequens tussis molestissimè infestabat, quòd dulciter atq; modulatè tussiendo sonaret. Non solùm autem

hoc

τοῦδε ἑκατέρου αὐτῶν γνώ-
ριμά ἐστι, τὸ τοὺς μὲν κόλα-
κας ἐκ ὀκνεῖν καὶ ψεύσασθαι
τοῦ χαρίσασθαι ἕνεκα τοῖς ἐπαι-
νουμένοις, ἑκάστου δὲ τοὺς ἐπαι-
νοῦντας τὰ ὑπάρχοντα παρά-
σθαι, ἀπὸ μικροῦ σμικρῷ
διαφέροντι, ὅτι οἱ μὲν κό-
λακες, ἐφ' ὅσον οἷόν τε αὐ-
τοῖς χρῶνται ταῖς ὑπερβολαῖς,
οἱ ἐπαινοῦντες δὲ καὶ ἐν αὐ-
ταῖς ταύταις σωφρονοῦσι, καὶ
ἐντὸς τοῦ ὅρου μένουσι. ταῦτά
σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα κολα-
κείας καὶ ἐπαίνου ἀληθοῦς λείμ-
ματα, ὡς μὴ πάντας, ἀπο-
βλώπας τοὺς ἐπαινοῦντας, ἀλ-
λὰ διακείνας, καὶ παρα-
μετρῆς ὧν οἰκείῳ μέτρῳ ἑ-
κάτερον. φέρε σοι, ἂ λοιπά,
πρόσαγε τοῖς ὑπ' ἐμοῦ εἰρη-
μένοις τοὺς κανόνας ἀμφοτέ-
ρους, ὡς μάθοις, ἄτε τοῦτο,
εἴτ' ἐκείνῳ ἐοίκασιν. ἐγὼ γὰρ
ἂ μέν τινα ἄμορφον ὄσαν
ἔφυν ὧν ἐν Κνίδῳ ἀγάλμα-

hoc discrimine vterq; ab al-
tero internosci potest, quòd
ij qui ad assentationem eru-
diti sunt, non vereantur ad
gratiam laudatorum inue-
recundè mentiri: laudato-
res verò, corporis animiq;
dotes plus iusto extollere:
sed & in hoc non mediocri
interuallo inter se discre-
pant, quòd assentatores vbi-
cunq; potuerint, immodicis
vtuntur hyperbolis: porrò
autem encomiastæ in hisce
vtendis moderationem ma-
gistram sequuntur, ac in-
tra certos fines se cohibent.
Hæc sanè perpauca ex in-
finitis adduxi, adulatoris
& veri laudatoris signa at-
que discrimina, ne omnes
quotquot aliorum concin-
nandis student præconijs,
innocenter in suspicionem
à te rapiantur: sed dili-
genter discernas, atque vt
trunque proprio pede ac
modulo metiaris. Age itaque si videtur, & ea quæ à me di-
cta sunt, ad vtriusq; canonem expende, vt cognoscas num
rectiùs huic an illi sim conferendus. Siquidem ego si inanis-
bilis atq; odiose formæ Cascam quendam Cnidio simula-

τι ὁμοίαν, γάμης ἄν, τοῦ τοῦ Κνιδίης κολακικότερον ὄντως νομιζοίμην. ἡ δὲ θεοειδὴς πάντων ὑπάρχουσαν, οἵαν πάντες ἴσασιν, ὑπάνυ εἰκότως δικαίως ἐπιτίμημα. τάχα δ' οὖν φαίης, μέτρον δὲ ἥδιστον ἄριστον, ἐπαινεῖν μέν σοι εἰς τὸ μέσον ἐφείσθαι, ἀντιφθόνου μέν τοι ποιήσασθαι τὸ ἔπαινον ἐκλιῶν, ἀλλὰ μὴ θεᾶς ἀπαιτάσαν ἄνθρωπον ὄσαν. ἐγὼ δὲ (ἥδιστον γάρ μοι πρόκειται τἀληθὲς εἰπεῖν) ὑβριστὴς γε, ὦ βελτίστη, ἥκασα, τυχεῖν δ' ἀγαθῶν ἀθανάτοις ἀνθρώποις ἀπάξιον. ἐκτὸς δὲ μὴ σὺ τοῦτο ἂν τὸν Ἀθηνᾶν ὑπέλαβες, τὸ ὑπὸ Φειδίου πλασθὲν, ἢ τὸν τῆδε τὴν ἐραστὴν Ἀφροδίτην, ἃ ἐποίησε

chro comparâssem, meritò præstigiatoris vituperationem apud te incurrerem, ipsóque Cynætha adulantior esse iustissimè existimaret. Sin verò eam quam omnes eiusmodi esse non ignoramus, non erit mihi vehementer vitio vertenda ista audacia. At dices fortasse, aut potiùs iam dixisti, Quod ad pulchritudinem laudandam attinet, tibi cōcessum sit: sedenim conueniebat laudem nulli iniuidiæ obnoxiam facere, neque deabus immortalibus hominem me existentem comparare. Ego verò (eò enim adducor, verum reticere non possim) te, ô præstans animi mulier, nequaquam deabus comparaui, sed eximiorum artificum monumentis atque operibus ex lapide, aut ære, aut ebore confectis. Iam ea quæ hominum elaborantur industria, hominibus assimilare, impium esse non arbitror. Nisi fortè tu Mineruam esse suspicata sis, simulachrum illud cuius auctor atque opifex extitit Phidias: aut hoc cœlestem Venerem, quod in Cnido non ita pridem penicillo & coloribus aduma-

Πραξι

Πραξιτέλης ἐν Κνίδῳ, ἀ πάσης πολλῶν ἐτῶν. ἀλλ' ὅρα, μὴ ἄσυμνον ᾖ, τὰ τοιαῦτα περὶ τῶν θεῶν λοξάζειν, ὧν τὰς ἀληθεῖς εἰκόνας ἀνθρωπίνη μιμήσει ἴσως οὐ παραλαμβάνω. εἰ δὲ καὶ ὅ, τι μάλιστά γε αὐτοῖς ἐκείνοις ἔικασα, οὐκ ἐμὸν τοῦτο. οὐδ' ἐγὼ πρῶτος ταύτῃ ἐπεμήλωσε τὸν ὅλον, ἀλλὰ πολλοί, καὶ ἀγαθοὶ ποιηταὶ, καὶ μάλιστα ὁ πολίτης ὁ σὸς Ὅμηρος, ὃν καὶ νεῦ ἀναβιβάσομαι συναγορεύσοντά μοι ὀλιγίστα μιχανᾷ, μὴ ἐχὶ καὶ αὐτὸν σοὶ ἐμοὶ ἀλῶναι. ἐρήσομαι δοῦναι αὐτὸν, μᾶλλον δὲ σὲ ὑπὲρ αὐτοῦ (καὶ γὰρ πολυμυημονεύεις, οἷ ποιῆσαι, τὰ χαρίεστατα τῶν ἐρραψῳδημένων αὐτῷ) τί σοι ἐκεῖνο δοκεῖ, ὁπόταν περὶ τῆς αἰχμαλώτου λέγῃ τὸν Βρισηίδος ὅτι κλαυσῖ Ἀφροδίτῃ ἐοικυῖα, ἐπεφύκει δὲ Πατρόκλου; εἶτα μετὰ μικρόν, ὡς οὐκ ἰκανὸν, εἰ μόνῃ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐοικυῖα ἦεν, Εἶπε

adumbratũ fabricauit Praxiteles. At vide ne absurdum sit talem de deabus opinionem animo concipere, quarum veras imagines nulla (vt ego arbitror) humana industria aut imitatio poteſt aſſequi. Quòd ſi etiam maximè illis te aſsimilaſſem, non meum hoc erat inuentum, neq; ego primus hanc laudandi viam inueni aut aperui, ſed poëtæ ſanè multi & eximij, cumprimis verò Homerus, conciuis tuus, quem etiam nunc ab inferis excitabo, vt ſuo me tueatur patrocinio: neque periculum eſt, ne & ipſe vnà mecum capiatur. Itaq; ipſum interrogabo, aut potiùs te illius loco, (etemim crebra lectione monimenta ab illo multis vigilijs elaborata, percurris: quod præclarè facis) quid tibi illud videtur, vbi de captiua Briſeide ſic loquitur, quòd aureæ Veneri ſimilis Patroclũ occiſum defleuerit? Deinde paulò pòſt, quaſi parùm eſſet illam Veneri formoſitatis elegantiæ parem eſſe, addit ita inquiens:

Sic

Εἶτα δ' ἄρα, φησὶ, λιλαίσεται γυνὴ ἀκοῦσαι θεῶσιν. ὁπόταν οὖν διαῦτα λέγῃ, μισεῖς αὐτὸν, καὶ ἀπορρίπτεις τὸ βιβλίον, ἢ δίδως αὐτῷ ἐπαινεθησόμενον ἐν ᾧ ἐπαίνῳ; ἀπὸ μὲν οὐ μὴ δῶς, ὃ γε τοσοῦτος ἀνὴρ δίδωκεν, ἀλλ' ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ ἐτιάσατο· ἀλλ' ὁ μασίξας τολμήσας αὐτῆς τὴν εἰκόνα, ἀλλ' ὁ τὰ νόθα ἐπισημηνάμενος τῶν ἐπῶν, ἐν τῇ παραγραφῇ τῶν ὀβελῶν. ἔτα ἐκείνῳ μὲν ἀριθμήσεται, βάρβαρον γυναῖκα, καὶ ταῦτα λιλαίουσαν, τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἀγάλλεσθαι· ἐγὼ δ', ἵνα μὲν τὸ καλὸν καὶ ἁπαλὸν, δίκτι μὲν ἀνέχῃ ἀκούουσα, οὐκ ἂν παραβάλοιμι ἀκόσμοις θεῶν γυναῖκα φαιδρὰν καὶ μαλθακὴν τὰ πολλὰ, οἵοις θεοῖς ὅμοιον ἄνθρωποι ἔχουσιν; ἐπὶ μὲν δὴ τῷ Ἀγαμέμνονι ὅρα, ὅσῳ αὐτὸς φαλὸς ἐποιήσατο τὴν

Sic itaque est mulier lachrymans effata deabus Consimilis.

Hæc ergo quoties dixerit, num propterea illum odio prosequeris, ac librum è manibus proïjcis: an potiùs illi eam in laudando libertatem permittis? Atqui etsi tu illi eandem non permiseris, tamen tanta sęculorum series atque vetustas illi concesit, neque vnquam inuentus est qui hoc in eo malitiosè reprehenderit, neque ille qui eius imaginem flagellare ausus est, neque qui versiculos nothos atque supposititios censoria virgula aut obeliscis notare aggressus est. Iam si illi permissum est mulierem barbaram insuper & plorantem aureæ Veneri comparare: ego, vt pulchritudinem taceam, propterea

quòd non sufferi coràm laudari, non comparem Deorum imaginibus mulierem lætam & hilarem, & cumplurimùm ridentem suauissimè, quod homines cum dijs commune habent? In Agamemnone verò laudando vide quantum

Deorum

θῶν θεῶν καὶ ὡς ἐταμιώσατο τὰς εἰκόνας εἰς τὸ σύμμετρον· ὡς ὄμματα μὲν φησι, καὶ μηφαλῆ ἴκελον αὐτὸν τῷ Διΐ, καὶ Ἄρεϊ δὲ τὴν ζώνην, στέρνον δὲ τῷ Ποσειδῶνι, διχαίρων τὸν ἄνθρωπον κατὰ μέσην, πρὸς ἑκάτερον θεῶν ἀπεικάζων. καὶ αὖ πάλιν βροτολοιγῷ Ἄρει φησὶν ὅμοιον εἶναι, ἢ ἄλλον ἄλλῳ, θεοειδῆ δὲ Φρύγα, τὸν τῆς Πριάμου, θεοείκελον τοναύπλιον τὸν Πηλέως. ἅμα πάντα μὲν αὖθις ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τῶν παραδειγμάτων. ἀμύμονα γὰρ δή που αὐτὸν λίγονται, Ἀρτέμιδι ἴκελον, ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ, οἵη δ' Ἄρτεμις ἔρχεται ἰοχέαιρα. ἀ μόνον δὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς θεοῖς ἀπικάζει, ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐφόρβου κόμην, τῇσι Χάριτες πλέκανται· καὶ ταῦτα, αἵματι δηλαμυσσόμενα. καὶ ὅλως, τοιαῦτά ἐστι τὰ ζητούμενα, ὡς μηδὲν εἶναι τῆς ποιήσεως μέρος, ὃ μὴ τοῖς θείοις ἀπόροις ἐξεικάζεται.

Deorum existimationi parserit, & quàm vndique ad cõcinnitatem imagines sumptas à Diis exprompserit, quem & oculis & capite Ioui similem esse perhibet, porrò Marti cinctura, pectore autem Neptuno, diuidens hominem penè membratim, ad tantorum Deorum imagines collatum. Et rursus hunc homicidæ Marti similem esse ait, ac alium alij Deo conferens, deformem Phryga illum Priami filium, quoties esse ostendit? Sæpenumerò Deo similem Pelidam pronunciat. At rursus ad muliebria exempla regrediar. hauddubiè enim illum alicui dicentem audîsti:

Hæc pulchræ est similis Veneri, simul atq; Dianæ.

Nõ solùm aũt ipsos homines Diis cõponit, verũ Euphorbi quoq; comam assimilauit Gratijs, & hanc sanguine madentem, & puluere deturpatam. In summa, earum rerũ tanta est apud Homerũ copia, vt nulla sit pars poëseos, quæ non diuinis comparationibus exornata

κινόμενα. ὃν ἢ μὰ τὰ ἐξαλειπτέον, ἢ καὶ ἡμῖν τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφείσθω. οὕτω δὲ τὸ μὲν κατὰ τὰς εἰκόνας, καὶ τὰς ὁμοιώσεις, ἀνεύθυνόν ἐστιν, ὥσπερ Ὅμηρος καὶ τὰς θεὰς αὐτὰς οὐκ ἄκνησεν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπαινέσαι. τὰς γοῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμοὺς βοῶν ἔπαινεν· ἕτερος δέ τις τὸ βλέφαρον τῇ Ἀφροδίτῃ ἔφη. τῷ μὲν γὰρ ῥοδοδάκτυλον τις ἀγνοεῖ, τῶν δὲ ἐπ' ἐλάχιστον τῇ Ὁμήρου ποιήσει ἐμπειρότερον; καίτοι τὰ μὲν τῆς μορφῆς ἔτι μετριώτερα, εἴ τις θεῷ ἐοικέναι λέγεται, ἀλλὰ τὰς πρεσβείας αὐτὰς ὅσοι ἐμιμήσαντο τὰς τῶν θεῶν, Διονύσιοί καὶ Ἡφαίστιονες, καὶ Ζήνωνες, καὶ Ποσειδώνιοι καὶ Ἑρμαῖοι προσαγορεύονται. λυπεῖ δέ, γυνή τις ἐγγίζει Εὐαγόρᾳ, τῷ Κυπρίων βασιλέως, καὶ ὅμως οὐκ ἀγανάκτησεν ἡ θεὸς, λίθον μεγάλην αὐτὴν, ὥσπερ τὴν Νιόβην,

nata sit. Itaque aut haec veluti perperam scripta expungantur, aut mihi similia audendi libertas non intercludatur. Tanta verò est in similitudinibus & comparationibus adducendis licentia, vt Homerus etiam deas ipsas non dubitârit laudare ab inferioribus. Nam Iunonis oculos boûm comparauit: alius autem quispiam Veneris palpebras composuit violis. Nam auroram rhododactylum quis ignorat, vel ex iis qui minimum operæ in euoluendo Homero ponunt? Atqui quod ad formam attinet, planè temperanter & moderatè mihi factum videtur, si quis Deo simlis esse perhibetur. Verùm quo numero illi comprehendendi sunt, qui deorum compellationes imitati sunt; de Dionysij, & Hephæstiones, & Zenones, & Neptunij, & Mercuriales nominati sunt? Fuit quædam Latona Euagoræ Cypriorum regis vxor: nec tamen dea indignata est, quamuis illam in lapidem, quemadmodum Nioben,

Νιόβην, ἀπειργάσασθαι· ἐῶ γὲ τὸν Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δαιμονέστατοί εἰσι πάντων, ὅμως τοῖς θείοις ὀνόμασιν ἐς λόρον ἐπιχαίρουσιν. ἱκανὸν γὰρ τὸ πλῆθος αὐτοῖς ἐξ οὐρανοῦ ἕλκειν, ὥστε ὑπὲρ τὸ τρίτον ψαφοδιῶς ἀγκεῖσθαι πρὸς τὸν ἴπαυον. ἀλλά τι ἐν τῷ συγγράμματι πεπλημμέληται εἰς τὸ θεῖον· σὺ μὲν ἀνόθευτος αὐτῷ, ἐπεὶ τὸς εἰ μή τινα νομίζεις ἀπροάσεως ἀθῳώλειν. ἐμὲ δ' ἀμωνῦνται, οἱ θεοί, ἐπειδὴ πρὸς ἐμὲ τὸν Ὅμηρον, καὶ τὸς ἄλλους ποιητὰς ἀμύνονται. ἀλλ' ὀλίγου δεῖ τὸν ἄνδρα φιλοσόφων ἁπάντων ἀμύναντο, ἀφ' οὗ τὸν ἄνθρωπον ἀπέφηναν εἶναι. πολλὰ ἔτι ἔχων πρὸς σὲ εἰπεῖν, Πολυστράτου ἕνεκα τούτου παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεύσω λοιπὸν τὰ ἀπομνήματα. Πο. οὐκ οἶδα, ἄ μοι δοκεῖ τοῦτο δοκεῖν ἔτι, ὦ Λυκῖνε, μακρὰ

Nioben, potuisset conuertere: vt silentio praeteream Aegyptios, qui tametsi ex omnibus gentibus Deos habeant infeliciſsimos, diuinis tamen nominibus ad ſatietatem vſque vtuntur. penè itaque plurima pars è cœlo illis pertracta eſt. Quare nihil eſt, quod ob laudem hanc vlla animi conſternatione perturbata ſies, vltionem aut ſupplicium à ſuperis metuens. Nam ſi quid in eo libello aduerſus Deos peccatum eſt, tu extra noxiam es, niſi putes & in auditione culpam quandam eſſe: de me verò deorum vltio ſumptura eſt ſupplicium, poſteaquam ante me Homerum & alios poëtas irati ſuperi vlti fuerunt. At nondum philoſophorum omnium principem punierunt, qui hominem Dei ſimulachrum eſſe teſtatus eſt. Multa adhuc ad te dicenda ſuperſunt, attamen huius Polyſtrati gratia dicendi finem faciam, vt dicta noſtra facilius memoria repetita tibi referre poſsit. POL. *Haud ſcio, Luciane, num hoc mihi amplius promptum factu ſit: tam*

μακρὰ γὰρ ἄρηται οἱ, καὶ ταῦτα, καὶ ἔτι τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχυνόμενον. παράσομαι δ' ὅμως ἐπιμνησθῆναι αὐτῶν· καὶ ὡς ὁρᾷς, ἤδη ἀκροσοβῶ παρ' αὐτὰ, ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, ὡς μή τι παρεμπεσὸν ἄπο συγχύσῃ τὴν τάξιν αὐτῶν, ἔπειτά μοι συνείπηται συμβῆ πρὸς τῶν θεατῶν. ΛΥ. αὐτὸς οἱ μελήσει, ὦ Πολύστρατε, ὅπως ἄριστα ἐκποιήσῃ. ἐγὼ δὲ, ἐπείπερ ἅπαξ σοι τὸ δρᾶμα παραδέδωκα, νικῶ μὲν ἐν πολλῶν ἀκροάσομαι· ὅπόταν δὲ τὰς ψήφους ἀναγνῶσι τῶν κριτῶν, τότε ἤδη καὶ αὐτὸς παρέσομαι, ὀψόμενος ὁποῖόν τι τὸ τέλος τῆς ἀγῶνος ἔσται.

tam enim verbosè ista proloquutus es, ac vltra effusæ aquæ spacium. Attamen quoquo modo meminisse conabor: & quemadmodum vides, iam ista ad illam deferre studeo obstructis auribus, ne qua pars elapsa, orationis seriem mihi confundat, ac ego deinde à spectatoribus explosus, ronchis & sibilis illudar. LVC. Istud sanè tibi curæ erit, Polystrate, vt quamoptimè respondeas. Cæterùm ego, quoniam tibi semel fabulam desaltandam tradidi, in præsens quidem excedam è medio: proclamatis autem iudicum calculis, iterum præstò ero, visurus quemnam finem hoc certamen habiturum sit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AVDEBO iactare aleam.] *In prouerbio est, Iacta est alea: cùm sic incepta est res, vt desistere integrum non sit. quod Cæsar traiecturus Rubiconem vsurpauit, & pro euentu rei dubio ponitur. Lucanus:*

—placet alea fati
Alterutrum mensura caput —.

Aleam ab inuentore dictam quidam tradunt. Est autem tabula lusoria, quæ & latrunçularia & pyrgus, & alueus, & alueolus

uolus vocatur, rotunda illa tabella rotulæ instar, quæ mouetur. Idem Lucianus in Harmonide: Itaque iuxta prouerbium, In vno viro iecimus aleam. In Saturnalibus aleam dixit naufragium. Vide quæ ibi annotauimus. b Quibuscunque moris est deorum numina colere.] *Viri pij, viri sunt optimi. Pietas enim fons virtutum. Vbi autem non pietatis, ibi nihil est boni in homine quantumuis erudito, sapiente, eloquente, potente, opulento.* c Poëtas atque pictores.] *Sentit liberum esse poëtis atque pictoribus, impunè quicquid velint fingere. Nam poëtæ numine aguntur, eoque illis frustra præscriberetur. Idem in Demosthenis encomio: Atqui poëticum genus liberum. Est plurimũ cognationis inter poëticen & picturam. Proinde Horat. de Arte poët.*

Vt pictura poësis erit, quæ si propiùs stes,
Te capiet magis, &c.

d Tametsi humi incedant.] *Humi incedere dicuntur, qui pressiore humilioreque vtuntur oratione, semper quasi iacente, nunquam assurgente.* e Te homines assentatione gratiam.] *Nullum enim animantium genus assentatoribus, ait Plutarchus, pernicioſum magis, nullum quod citiùs iuuentutem in præcipitium agat: nullum quod facilius fortunas, honores, vitam denique ipsam radicitùs euertat. Ideoque Diogenes interrogatus, quæ bestia morsum haberet nocentissimum: Si de feris, inquit, interrogas, obtrectator: si de cicuribus, adulator. Nam veluti aucupes blãdulo quodam stridore simplices auiculas in viscum implicant, aut in pedicas injciunt, ita pellicit homines adulatio, & mox in omne scelus impellit.* f Discernere & diffinire.] *Qui pabuli causa potentiori alicui assentatur, & risum mouet, eum βωμολόχον, & παράσιτον vocant Græci. Neque verò multùm interest inter scurram & assentatorem, quem illi γέλωτα nominant, aut si quid interest, Lucianus tamen sæpè scurram pro assentatore accipit. Hìc autem assentatorem à laudatore distinguit, ac separat Horatius lib. 1. Epist. ad Lollium 2. ab amico. M. Tullius libro 2. de Oratore ad Q. Fratrem, scurram ab Oratore faceto & vrbano. Aristoteles libro 2. de Moribus ad Nicomach. φίλον: id est, amicũ, medium constituit, inter eum, qui omnia loquitur ad voluntatem, nun-*

quam alterius orationem improbat, aut refellit: & eum, qui in omni sermone & congressu acerbum, atque insuauem se præbet, quem δύσκολον & δύσκολον nominat. Assentator, siue parasitus, siue scurra, plus æquo officiosus est, ita vt facilè appareas, arcessitam, & de industria quæsitam, & simulatam esse blanditiam. Sic enim orationem potentioris amici blandissimè excipit, atque iterat, vt eum quammaximè admirari, probareq; videatur. Solet porrò de se, quammaximè fieri potest, detrahere vires, & facultatem, suaque omnia quammaximè extenuare, atque eleuare, seipsum denique deridere: Diuiti autem parcere, ei omnia tribuere, eumque suspicere & admirari. Verba diuitis cadentia tollit, & excipit, vt ait Horatius. Ad hæc, si sit ei, exempli causa, sermo aliquis cum diuite indoctissimo, & infantissimo institutus, cùm sit ipse disertus, eruditus & eloquēs, is suam eloquentiam, quammaximè poterit, extenuabit, & occultabit, atque vltrò hæsitabit, ac balbutiet, vt diues ille quàm disertissimus, ac facundissimus esse videatur. Vide Plutarchi librum de dignoscendo amico ab adulatore.

ΛΟΥΚΙΟΣ Η ΟΝΟΣ. LVCIVS, SIVE ASINVS.

ARGVMENTVM.

IOcosa quædam & ficta narratio est, quo pacto videlicet in Thessaliam profectus studio discēdæ artis Magicæ, ibi à puella quadam, dum in auem conuerti, eóque periculum artis facere cupit, in asinum mutatur, ac deinde varia fortunæ atque locorum vicissitudine, rusticis, vrbanis, sacris, profanis diuēditus, ad postremum cùm in theatrum quoq; spectaculi de se præbēdi causa introductus esset, deuoratis, quas ibi tū fortè cōspexerat rosis, in pristinam hominis figuram iterum redierit. Præcipuè autem admiratione digna est, mira casuum atq; periculorū varietas, quibus sursum atq; deorsum iactatum sese, interim etiam benè acceptum fingit, vt nō immeritò prorsus putârint quidam voluisse Lucianum,

aum, totius humanæ vitæ ſpeciem atque imaginem quandam ſub hoc luſu proponere, videlicet quàm varij caſus, quàm fallax & inconſtans fortuna, quàm incerti conſiliorum etiam benè ac ſapienter captorum exitus, quamque inſperati quandoque earum rerum, quas nunquam cogitâris, euentus eſſe ſoleāt, aſini huius exemplo (qui corporis quidē permutatione facta, ex homine transformatus fuerit, animū tamen & mentem hominis retinuerit) adumbrando. Hanc fabulam Apuleius vndecim libris imitatus eſt, affictis etiam alijs compluribus ad idē argumentū, quorū quædam mythologicè Fulgentius interpretatus eſt, is qui in cęteras quoque poëtarum fabulas, mythologias ſcripſit.

Πέμψαν ποτὲ ἐς Θετταλίαν, ὧν ἐγὼ ὀλίγοι παρῆν πρόφασίν τι συμβόλαιον ἐμοὶ πρὸς ἄνθρωπον ἐν Ὑπάτοις, ἵππος δέ μοι ἐμὸς κατῆν, ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ θεράπων ἀκολούθει εἷς. ἐπορευόμην οὖν τὴν πρεπεμφέλη ὁδόν. καί πως ἔτυχον καὶ ἄλλοι ἀπιόντες ἐς Ὑπάτα, πόλιν δὲ Θετταλίας· ἐκεῖθεν ὄντες, καὶ ἀλλήλων ἐκοινωνοῦμεν. καὶ ἅτε ἐκείνην τὴν ἀργαλέαν ὁδὸν ἀνύσαντες, πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἦμεν. ἐνταῦθα ἐρόμην τοὺς Θετταλούς, ἅτε ἐπίσαντας ἄνδρα οἰκοῦντα ἐς τὰ Ὑπατα ἱππαρχον τοὔνομα γράμματ' αὐτῷ ἐκόμιζον οἵ ποθεν, ὅτι ἀφικοίμην παρ' αὐτόν.

Vñ a in Theſſaliam, vbi quædam mihi paternæ rationes erant cum eius gentis viro proficiſcerer, in Theſſalos quoſdam incidi, quī in Hypatam Theſſaliæ vrbem redibant. Vehebar eo quo, neceſſaria quædam vaſa ferens, vnico comitatus ſeruo, qui ſequebatur pedes. Inter eundum, cùm varijs de rebus loquentes, iam vrbi appropinquaremus, à Theſſalis petij, num eius vrbis ciuē noſſent nomine Hipparchum. habere enim me ad eum literas, vt ad ipſum velut hoſpitem diuerterem.

οἱ δ' ἀλλήλων τὸν ἱππαρχον τοῦτον ἔλεγον, καὶ ὅποι τῆς πόλεως οἰκᾶ, καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχοι, καὶ ὅτι μίαν θεράπαιναν τρέφοι, καὶ πλὴ αὐτῆς γαμετῆς, μόνας ἔσι γὰρ φυλαργυρώτατος καὶ ἄνους. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦμεν πόλεως ἐγγύς που, λέγει τις ἔνδον ἴοι, καὶ οἰκίδιον ἀνεῳγὸς, ἔνθα ὁ ἱππαρχος ὤκει. οἱ μὲν οὖν ἀσπασάμενοι με, ἔφευγον. ἐγὼ δὲ ἐπίοιμι προσελθὼν πλὴ θύραν, καὶ μόλις μέν, καὶ βραδέως. ἐπήκουσε δ' ἐμοῦ ἐγγύς, εἶτα καὶ προσῆλθεν· ἐγὼ μὲν ἐρόμην, εἰ ἔνδον εἴη ὁ ἱππαρχος. ἔνδον, ἔφη, σὺ δὲ τίς, ἤ τι βουλόμενος; ἐπιστολὴν γράμματα, ἔφην, κομίζω αὐτῷ, παρὰ Δικειανοῦ, τοῦ Παταρέως σοφιστοῦ. μένειν με, ἔφη αὐτοῦ, καὶ πλὴ θύραν συγκλείσας. ὤχετο πάλιν. καί πως ἐξελθοῦσα, κελεύει ἡμᾶς εἰσελθεῖν. καὶ ἐγὼ μὲν παρελθὼν ἔσω, ἀσπάζομαι αὐτὸν, καὶ τὰ γράμματα ἐπίδωκα. ἔτυχε δ' ἐν ἀρχῇ λέπυρα ὤν, καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλινιδίου σφῶν. γυνὴ δὲ αὐτοῦ κάθηται πλησίον, καὶ πράττουσα μηδὲν ἔχουσα παρέκειτο. οἱ δὲ ἐπεὶ τοῖς γράμμασιν ἐνέτυχον· ἀπ' ὀλίγου μοι, ἔφη, καὶ τ

Illi & hominem ſibi notum dixerunt, locupletem auarũ, qui ſolùm domi vxorem, & vnicam ancillam haberet, & quo in loco vrbis habitaret deſcribentes, hortum quempiam, in quo eſſet eius habitaculum: data deinde ſalute, acceptáq́, abierunt. ego domũ Hipparchi adiens, oſtium leuiter pulſo. acceſſit vxor, quam rogo an ſit Hipparchus domi. illa cùm & quis eſſem, & quid mihi vellem, quæſiſſet, à Deciano Sophiſta Patarenſi habere me literas reſpondi. Mulier manere paulùm hortata, occluſo oſtio abijt: paulóque pòſt rediès, me iubet introire. Ingreſſus ſalutato homine, epiſtolam trado. Erat ille in cœnæ principio, in lectulo ſedens admodum paruo, vnà muliere diſcũbente, menſa cibis vacua. Lectis literis: Amiciſſimus mihi, inq́t, Græco-

Ελλήνων

βαλάνου ἐξοχώτατος, Δεκιανὸς ὁ ποιητής, καὶ θαρρῶν πέμπει παρ' ἡμᾶς τοὺς ἑταίρους τοὺς ἑαυτοῦ. τὸ μὲν οἰκίδιον τὸ ἡμέτερον ὁρᾷς, ὦ Λούκιε, ὡς ἔστι μικρὸν μέν, ἀλλὰ δυνάμενον τὸν οἰκοῦντα ἐνεγκεῖν· ποιήσεις δὲ αὐτὸ καὶ μεγάλην οἰκίαν ἀνεῳγμένην οἰκήσεις, καὶ δοὺς τῷ παιδίσκῃ, ὦ Παλαίστρα, τὸν ξένον ἡμῶν τουτονὶ, καὶ εἴς τι λαβοῦσα, εἴ τι κομίζεται σκεῦος. ἔπειτα πέμπε αὐτὸν εἰς βαλανεῖον. οὐ γὰρ μετρίαν ἐπέλυσε τὴν ὁδὸν ταῦτα εἰπόντος, τὸ παιδισκεῖον, ὦ Παλαίστρα ἔνδειξον, καὶ στρώσει μοι κλῖνον οἰκηματίου· καὶ σὺ μέν, ἔφη, ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης κοιμήσῃ, τῷ δὲ παιδίῳ σου στρωμάτιον αὐτῷ παραβάλω, καὶ προσκεφάλαιον ἐπιβάλω. ταῦτα εἰπόντος, ἡμᾶς ἀπάγουσιν λουτρόν, λέντιόν τε αὐτῷ δοῦναι κελεύει τὸν ἵππον. ἐγὼ δὲ πάντα ἕτερα λαβοῦσα ἔδωκα, καὶ κατέβημεν. ἡμᾶς δὲ λουσάμενοι, ἀνεψύξαντο, ἔσω δὲ οὐκ παρήλθομεν. καὶ ὁ Ἱππαρχος μεγαλοφρόνως ἐκέλευσε συνανακλιθῆναι μετ' αὐτοῦ. τὸ δεῖπνον ἦν σφόδρα λιτόν· ὄψον μὲν οὐδὲν, ἄρτος δὲ παλαιὸς ὤν. ἐπεὶ δὲ ἐδειπνή-

Græcorúmque excellentissimus Decianus fecit optimè, qui suos ad amicos fidenter miserit. Vides, Luci, habitaculum hoc paruum esse, sed quod satis sit habitanti: verùm reddes tua præsentia domum, si æquo animo tuleris ampliorẽ. Vocata deinde ancilla Palæstra: Des, inquit, huic hospiti nostro tunicam, & si quid secum detulit, conde: dehinc mitte ipsum ad balneum, quod longa via à nobis abest. Cœpit me Palæstra, ostensáq; domo pulcherrima: In hoc, inquit, lecto nocte dormies. huic puero tuo lectum substernam, & addam pului-nar. Cùm hæc dixisset, ego in balneum profecturus, hordeum in cibum equi ancillæ dedi. Lotus cùm redijssem, Hipparchus mè benignè excipiens, penes se iussit sedere. Cœna splendida fuit, vinum suaue, & vetus: post cœ-

nam

δαπνήσαμεν, ποτὸς λῶ, καὶ λόγος, οἷος ἐπὶ δείπνοις ξένοις καὶ ἑστιῶσι τοιούτοις ἐκείνῳ ποιεῖν δόντα, ἐκοιμήθημεν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὁ Ἱππαρχος ἤρετό με, τίς μοι εἴη νοῦς μὴ οὐ δοῦναι, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ποιεῖν. ἄπειμι μέν, ἔφην, ἀσπασόμενος, εἶτα δ' ἐντεῦθεν διατρίψων, τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν· ἀπὸ τοῦτο μὲν οὖν σκέψις, ἐπιθύμησα δὲ σφόδρα, μείνας ἐνταῦθα, ἐξευρεῖν τινα τρόπον ἐπισταμένων γυναικῶν, αἳ θύσασθαί τι παράδοξον, ἢ πετόμενον ἄνθρωπον, ἢ λίθον ποιοῦσιν. καὶ ὡς ἔρωτι τοιούτῳ οὐδὲν ἐμαυτὸν, πρεσβύτην ἤδη πόλιν, ἀπειρῶν μέν τοι ἀρχὴν τοῦ ζητήματος, ὅμως ἐπεχείρουν. ἐδόκουν γοῦν τοῦτο γυναῖκά τινα ὁρῶ ποιοῦσαν, ἔτι νέαν, ἀπορουμένῳ, ὅσον οὐκ ἐν τοῖς συμβαλεῖν· ἱμάτια γὰρ ἀνθινὰ, καὶ πάνυ συχνοὶ, καὶ χρυσίον πολύ. ὡς δὲ πλησιαίτερον γίγνομαι προσχωρούσῃ μοι καὶ γυνὴ, καὶ ἀμύθητον οἷον ὁμοίως. καὶ φησὶν, ἐγὼ Ἀβροιά εἰμι, εἴ τινα τῆς σῆς μητρὸς φίλην ἀκούεις, καὶ ἡμᾶς δὲ

nam & potus & ſermo dignus hoſpite. Ita potando veſpere abſumpto, dormitum profecti ſumus. Poſtridie rogat me Hipparchus, quò pergerem, & quot diebus eſſem apud ſe affuturus. Lariſſam peto, inquam, ſed hîc ferè quinque diebus morabor. Id nequaquam dixi ex animi ſententia. optabam ſiquidem ibi aliquandiu eſſe, quoad aliqua à me magæ reperta eſſet, cuius veneficijs aliquod monſtrum conſpicerem, hominem aut volantem, aut lapidem factum. Huic curæ deditus cœpi vrbem perambulare: quamuis quo id modo inquirendum eſſet, neſcirem. Interim mulierem video accedentem, vt ex via conijci poterat, iuuenem opulentam: veſtis enim erat floríb. intexta, ſerui plures, aurum ſumptuoſius appropinquans mulier me compellat: Ego, inquit, Abræa ſum, amica, ſi qua vnquam fuit, matris tuæ: quæ quum eius filios non ſecus ac meos

diligam,

βύς ἐξ ἐκείνης γνωμένους φι-
λᾶ, ὡς πᾶς ἔστικον αὐτή. τί
σοῦ ἔχει παρ' ἐμοὶ καταλύσας,
ἔστικον; ἀπὸ σοὶ μέν, ἔφω,
σοπὴ χάεις, αὐδόμαι δέ, ἀλλ'
ἀνδρὶ φίλῳ ἐγκαλῶν· ἔπει-
τα φεύγων τὴν ἐκείνου οἰκίαν.
ἀπὸ τῆ γνώμη, ὦ φιλτάτη,
καταγόμαι παρὰ σοί. ποῖ δέ,
ἔφη, καὶ καταγῆ; παρὰ Ἱπ-
πάρχῳ τῷ φιλαργύρῳ, ἔφη.
μηδαμῶς, ἔφην, ὦ μῆτερ, τοῦτο
ἔπηε. λαμπρὸς γὰρ καὶ πολυθε-
νὴς γέγονεν ἐς ἐμέ, ὥστε μὴ ἐγ-
καλίσαι ἄν τις τῇ πολυτελείᾳ. ἡ δὲ
μειδιάσασα, καί μου τῆς χειρὸς
λαβομένη, ἄγε δὴ προσέχετε, μὴ
ἄλλῃ πῆς ἐμέ. φυλάξω μοι, ἔφη,
τὴν Ἱππάρχου γυναῖκα πάσῃ
μηχανῇ· μάγος γὰρ ὄντως δὴ
νὴ, μὰ μάλα, μὰ πᾶσι θεοῖς νέ-
οις ἐπιβάλλειν ὀφθαλμόν. μὴ ἀ
μέλησε σοι κακόδου ἔχειν, ἔστορ τῇ τέ
χνῃ ἀμωσεῖται, μὴ πολὺς μετα
μόρφωσιν ἀς ἔσται, τὸς ἥτινι-
ον ἀπόλεσε. σὺ δὲ μὴ νέος ἄ, τέ
κνον, μὴ καλὸς, ὥστε ἀνθρὸς ἀρέ-
σαι γυναικί. μὴ ἔτινος πρᾶγμα
ἐπαφρόνητον· ἐγὼ δὲ πυθό-
μην

diligam, volo, fili, apud me diuertas. Magnas, inquam, gratias tibi ago mater. Cupio tecum esse, sed pudore impedior, ne videar hospitem amicum contemnere: si eius domum relinquam: animo autem & benigno tecum ero. Nunquid Hipparchus auarus ille tuus est hospes, inquit. Non his verbis vtaris mater, inquam: splendidus quippe ac sumptuosus in me fuit, adeò vt ex nimia impensa lautitiáque culpari soleat. Illa subridens, manúque apprehensa seorsum ducēs: Caueas, ait, velim omni cura Hipparchi vxorem: [b] maga etenim est præcipua, admodum veneficiorum potens, appetens viros: atque si quos in adolescentes oculos coniecit, nisi quis voluntati eius pareat, omni conatu illos vlciscitur, hos perimens, [c] hos in beluas transmutans. tu verò, fili, adolescens es, ac formosus, vt facilè placeas mulieri, præterea [d] externus & aduena, qui vt plurimùm contemnuntur. Adhæc animad-

μὴν, ὅτι τὸ πάλαι μοι ζητούμενον, οἶκοι παρ' ἐμοὶ κάθηται, πρόσεχον αὐτῇ, ἀκμὴ ἔτι. ὡς δέ ποτε ἀφεύθην, ἀπήειν, οἷα δὴ, λαλῶν πρὸς ἐμαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ· ἄγε δὴ σύ, ὁ φάσκων ἐπιθυμεῖν ταύτης τῆς παραδόξου θέας ἕνεκά μοι σεαυτὸν, καὶ τέχνην ἐνέασκε ὁφελὼ, ἣ τούτου τοῦτον, ὧν ἐρᾷς. καὶ ἐπὶ τὴν θεράπαιναν τὴν Παλαίστραν ἤδη ἀφόδευε· τῆς γὲ γυναικὸς ζῶν ξένης, καὶ φίλης πόῤῥω ἴσασο. κἀκεῖ ταύτης ἁλισκόμενος· καὶ γυμναζόμενος, καὶ ταύτῃ συμπλεκόμενος, εὖ ἴσθι, ὡς ῥᾳδίως γνώσῃ. δοῦλοι γὰρ τὰ δεσποτῶν ἐπίσανλα καὶ καλὰ καὶ αἰσχρά. ταῦτα λέγων πρὸς ἐμαυτὸν, ἀσφαλῶς οἴκαδε. τὸν μὲν οὖν Ἵππαρχον οὐ κατέλαβον ἐν τῇ οἰκίᾳ, οὐδὲ τὴν ἐκείνου γυναῖκα. ἡ δὲ Παλαίστρα τῇ ἑστίᾳ παρέθηκεν, δεῖπνον ἡμῖν ὀψοποιοῦσα. κἀγὼ αὐθὶς ἐνθεν ἀρξάμενος, ὡς εὐρύθμως, ἔφην, ὦ καλὴ Παλαίστρα, τὴν κοιλίαν τῇ χύτρᾳ ὁμοῦ συμπεριφέρεις, καὶ κλίνεις. ἡ δὲ, ὀσφὺς ἡμῖν ὑγρῶς ἐπικεῖται, μακάριος

uertens, me id quod iam diu quæritò, habere domi, fœminam relinquo, abiensq; mecum ipse cœpi de via loqui: Age, inquam, tu qui tantoperè hanc mirandam artem te profiteris appetere, excita teipsum paulò, atque eam disciplinam condisce, qua quod libuerit, potieris. Et quandoquidem amici hospitis vxorem non licet, aggredere ancillam Palæstrã: tibi illam omni ratione conciliã. Nam si illam expugnãris, absq; labore quod cupis cognosces. Seruis enim & honesta & turpia omnia dominorum nota esse consueuerunt. Hæc mecũ loquens domum intro, vbi neq; Hipparchum, neque vxorem offendo. Palæstra penes focũ sedebat, cœnam nobis parans. Hîc ego: O pulchra Palæstra, inquam, quàm venustè, & admodum nates simul, & ollam circumfers, atq; euoluis. Tum illa: Lumbis meis paulum humoris superabundat, ex quo beatus erit

εἰ ὅστις ἐνταῦθα ἐνιβάψας ζωὴ σοφόν. ἀφ' ἑσπέρας γὰρ ἐκεῖθεν μισθὸν τὸ κοράσιον, φύγοις ἄν, ἔπειτα, ὦ νεανίσκε, εἴγε καὶ ἔχοις, καὶ ζῆν ἐθέλοις, ὡς πολοῦ πυρὸς καὶ κνίσσης μεστά. ἢν γὰρ αὐτοῦ μόνον ἅψῃ, τραῦμα ἕξων πυρίκαυτον, αὐτῷ μοι παρισθρώσας, θεραπεῦσαι δέ σε οὐδεὶς ἄλλος, οὐδὲ θεὸς, ἰατρὸς, ἀλλὰ κατακαύσασά σε μόνη ἐγώ. καὶ τὸ παραδοξότατον, ἐγὼ μέν σε ποιήσω πλέον πονᾶν, καὶ τῆς ἐμῆς θεραπείας ἐδωδὴν ἀηδόμενον, ἀεὶ ἀνίξῃ, καὶ οὐδὲ λίθοις βαλόμενος, πλὴν γλυκείαν ὀδωδὼς φύξῃ. τί γελᾷς; ἀκριβῆ βλέπεις ἀνθρωπομάγαιραν· οὐ γὰρ μόνα ταῦτα φαῦλα ἐδώδιμα παρασκευάζω, ἄλλ' ἤδη τὸ μέγα τοῦτο, καὶ καλόν. τὸν ἄνθρωπον οἶδα ἔγωγε καὶ σφάττειν καὶ δέρειν καὶ κατακόπτειν. ἄδικα δὲ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας ἄπτομαι. τοῦτο μὲν ὀρθῶς, ἔφην, λέγεις. καὶ γὰρ ἐμὲ, πόρρωθεν καὶ μὴ δι' ἐγγὺς ὄντα, ὁ κατακαύματι, μὰ Δί', ἀλλὰ ὅλῳ ἐμπρη-

erit si quis paulùm degustârit. Illa lasciuior admodum, & vultu grata: Abi hinc, inquit, si sapis adolescens, nisi tibi mauis vitam eripi, & loca fuge ignis & fuliginis plena. Nam si me tetigeris, vulnus tibi inferetur igneum, quo apud me deficies. ab hoc neque medicus alter, neque Deus poterit te curare: sed ego te vrens mirum in modum dolore afficiam, cuius curam haud facilè sustinebis, neque lapidibus pulsatus dulcem vitabis dolorem. Quid autem ridens ita respicis hominum coctricem, doctam non solùm hos viles parare cibos, sed homines quoque quod his maius est, iugulare, pellem adimere, partiri in frusta, viscera quoque ipsorum & corda rimari? Hoc inquam, enarrâsti rectè: nam me, quanuis procul à te remotum, non solùm cõcalefecisti, sed ignem in mea viscera, absque aliqua iniuria

σμῷ ἐπίθηκας. καὶ δὴ τῶν ἀρμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σόν μοι φανόμενον πῦρ, κάτω ἐς τὰ σπλάγχνα τἀμὰ ῥίψασα, φρύγας, καὶ ταῦτα, οὐδ' ἂν λιποῦτα. ὥστε θεῶν ἵασαί μι ταύτας, αἷς λίγας αὐτὴ, τοῖς πικροῖς καὶ ἀδέοις θεραπείας. καί μι ἤδη ἀπεσφαγμένον λαβοῦσα, δᾷρι, ὅπως ἂν αὐτὴ ἐθέλῃς. ἡ δ' μὲ ἔπα καὶ ἥδιστον ἐκ τούτου ἀνακαλλάσασα, ἐμὲ τὸ λοιπὸν ἕω. καὶ συνίκατο ἡμῖν ὅπως ἐπαδὰν καταπαυσίοις τοὺς δεσπότας, ἔλθῃ ἄσω παρ' ἐμὲ, καὶ καθεύδουσι, κἀπαδὴ ἀφίκετό ποτε ὁ Ἱππαρχ☉, λουσάμενοι ἐδειπνοῦμεν. καὶ ποτὸς ἓν συχνὸς, ἡμῶν ὁμιλούντων ἄτε ὕπνου καταψευσάμεν☉, ἀνέστημαι, καὶ ἔργῳ ἀπέαν, ἵνα ὤπουν. πάντα δ' τὰ ἔνδον ἐν παρεσκεύασο. ὃ μὲν παιδὶ ἔξω ἐνίσφητο, πάπλα δ' τῇ κλίνῃ παρεσκεύα, ποτήριον ἔχουσα, καὶ οἴν☉ αὐτοῦ παρέκειτο, καὶ ὕδωρ ἕτοιμον, καὶ ψυχρὸν καὶ θερμόν. πᾶσα δ' ἓν αὐτῇ τῆς Παλαίστρας παρασκευή. τῶν δ' σφαμάτων ῥόδα πολλὰ κατεπέπαστο, τὰ μὲν ἄτω γυμνὰ καθ' αὐτὰ, τὰ δ' λελυμένα, τὰ

exurenda coniecisti. Itaque te oro, vt mihi salutem affe-ras his asperis & suauibus, quas dixisti, medelis, méque iam mortuum excoria, vt lubet. Illa his verbis arri-dens, cùm iam mihi facta esset propitior, pollicita est, postquam domini îssent dor-mitum, se mecum esse con-cubituram. Interea cùm redîsset Hipparchus, loti i-mus cœnatum. Potus fuit frequens nobis inuicem coë-pulantibus. Ego somnum fingens, cùm surrexissem, abij dormitum. vbi omnia mihi optimè intus præpara-ta erant: extrà lectus sera-stratus, mensa iuxta lectum sita, & in ea calix ac vinum vnà cum frigida calidáque aqua. quæ singula dispo-suerat Palæstra: quæ & lectum plurimis quoque ro-sis sparserat, & serta sua

permi-

να, τὰ δὲ στεφάνοις συμπεπλεγμένα. κἀγὼ τὸ συμπόσιον ἑτοῖμον ὁρῶν, τὴν σύμπότιν ἐσκόπουν. ἡ δὲ ἐπειδὴ κατέκλινε τὴν Δίσποινάν, σπουδῇ παρ' ἐμὲ ἦκε. καὶ ἦν ἀφροσύνη ἡμῶν τὸν οἶνον, καὶ τὰ φιλήματα πεπινόντων ἀλλήλοις. ὡς δὲ τῷ ποτῷ παρεσκευάσθημεν ἑαυτοὺς εἰς πρὸς τὴν νύκτα, λέγει πρός σε ἡ Παλαίστρα· τοῦτο μὲν πάντως δεῖ σε μνημονεύειν, ὦ νεανίσκε, ὅτι εἰς Παλαίστραν ἐμπεπλωκας. καὶ χρή σε νῦν ἐπιδεῖξαι, εἰ γέγονας ἐν τοῖς ἐφήβοις γοργὸς, ἢ παλαίσματα πόσα ἔμαθες πρότερον· ἀπ' οὐκ ἄρ' ἴδοις, ἔφην, φεύγοντά με τὸν ἔλεγχον τούτων. ὥστε ἀπόδυσαι, καὶ ἄθλει παλαίωμεν. ἡ δέ, οὕτως, ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παράσχου μοι τὴν ἐπίδειξιν· ἐγὼ μὲν, νόμῳ διδασκάλου καὶ ἐπιστάτου, τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ὧν ἐθέλω, ἐρῶ ἐρῶσα, σὺ δὲ ἕτοιμος γίγνου εἰς τὸ ὑπακοῦσαι. καὶ ποτὲ μὲν τὸ κελευόμενον· ἀπ' ἐπιτάξει, ἔφη, καὶ σκόπει, ὅπως ἀχειρώτως καὶ ἀ-

permiserat ex eis confecta, Ego symposium promptum videns, compotricem censui expectandam. Illa vt patronam in lecto collocauit, euestigiò ad me venit. Erat autem hilaritas inuicem nobis & potum & oscula propinantibus, sumpto potu qui nos efficeret in noctem paratiores. Tum illa: Hoc præ cæteris, adolescens, memineris oportet, te in Palæstram incidisse: nunc ostendas licet, an sis factus inter adolescentes agilis & huiusmodi certamina exercitatus. Cui, Haud, inquam, defugiam hanc prouocationem, vt iam nudari, & Palæstræ exercitio incumbere sum paratus. Tum illa: Volo obtemperes mihi, ait: ego doctoris & præsidis more, certaminum quibus te exerceri volo, præscribam nomina: tuum erit iussis promptè parêre. Manda, inquam, quod lubet, sed aduerte vt nostra certamina in

γρῶς τὰ παλαίσματα, καὶ ἀντόνους ἴσαι. ἢ δ' ἀπδύσασα μὲν τὴν ἐσθῆτα, καὶ εἴσω ὅλη γυμνὴ, ἔνθεν ἤρξατο ἐπιτάττειν· ὦ μαράκιον ἐκδύσασα, καὶ ἀλαψάμενον ἔνθεν ἐκ τοῦ μύρου, συμπλέκου ἐμοὶ ἀνταγωνιστὴ, δύο μηρῶν σπάσας, κλίνον ὑπτίαν. ἔπειτα ἀνίστη ὑποβάλλων σὸν μηρῶν, καὶ σφενδόνας αὐτὰ, καὶ τῶν ἄνω τὰ σκέλη. καὶ χαλάσας καὶ σπάσας, πολλῷ αὐχῷ, καὶ παρασκευῶν βάλε, καὶ πρῶσας, νίσσου ἤδη πανταχοῦ, ἕως κονίσῃ, καὶ ἡ ὀσφὺς ἰσχνύτω. ἔπειτα ἐξελκύσας κατὰ πλάτους, σὸν βουβῶνα, λάξον, καὶ πάλιν σωθεὶς ἐς τὸν τοῖχον, ἔπειτα τύπτε. ἐπειδὰν δὲ χάλασμα ἴδῃς, τότ' ἤδη ἐπιβὰς, ἅμα, κατ' ἰξύν λάσας, σωτῆρι, καὶ πρῶ μὲν σπεύδαν, ἀπ' ὀλίγον δὲ παρτερήσας, σωτῆρι, ἤδη ἀπολέλυσαι. κἀγὼ ἐπειδὴ ῥᾳδίως, πάντα ὑπήκουσα, καὶ ἐς τέλος ἡμῖν ἤλυξε τὰ παλαίσματα· καὶ λέγω πρὸς τὴν Παλαίστραν, ἅμα, ἐπιγελάσας,

na in tempore concinnè cum humore fiant. Illa ſtans nuda, & exuta veſte, imperat: Exue te adoleſcens, ſumptoquè vnguento aggredere contrà certantem. Femori coniuncto femore, proſterne me reſupinam, deinde ſuperincumbens, meis in altum cruribus erectis, femori inhære, & quaqueuerſus percute vulnera, telum etiam ferens, quoad fueris defeſſus, & lumbi bellum egregium peregerint. tum educto telo, rurſus illud in inguen iunge, ac validiùs percute, atque inſta quouſque aduerſarium ad parietem impellas. Sed cùm lapſus eris, paululùm tibi indulge, neque feſtines: poſtmodum communi marte pugnes. His dictis quum omnia quæ mandata erant, perfeciſſem diligenter, finisquè iam noſtri certaminis adeſſet: tum ego paulò ſubridens Palæſtram alloquor: Magiſtra, inquam, vides

ἂ διδάσκαλι, ὁρᾷς, ὅπως ἀν-
χιρᾷς καὶ ἀνικόως πεπάλαι-
κάς μοι. σκόπει δ', μὴ οὐκ ἐμ-
βόμβῳ τὰ παλαίσματα ὑπο-
βάλῃς, ἅπαξ γὰρ ἐξ ἅπαντος ἐ-
πιτάξεις. ὁ δ' ἐπὶ πόρρης πλήξασά μι, ὡς φλύαρον, ἔφη,
παρίλαβον τὸν μαθητήν. σκόπει σοῦ, μὴ πληγὰς ἔτι
πλείω λάβῃς, ἀπὰ καίου τὰ ἐπιταττόμενα παλαίων. καὶ
ταῦτ' ἀκούσασα ἑαυτῇ, νεῦ, ἔφη, λάξας, ἔπειρ νικᾷ ἁ, καὶ
ἄντον πάλαιστὴς, καὶ ἂ ἐ-
πίσασαι παλαίων, μὴ ποιεῖν τὰ
ἀπὸ γονατίου, μὴ πιοῦσα ἐπὶ τῆ
λίχνοι ἐς γόνυ, ἄχρι δὴ σὺ ὁ
παλαιστὴς, ἔχας τὰ μέσα, ὥσ-
τι νάξας ὀξέως, ἐπίπροσθεν,
μὴ βάθιον. φιλὸν ὁρᾷς αὐτῆ
παρακάμπτον, τούτῳ χῆσαι.
πρῶτον δὲ κατὰ λόγον, ὡς
ἄκμα σφίγγι, ἔπα ἀνακλάσας, ἔμβαλι, μὴ σώιχι, μὴ μὴ
δίδυ διάσημα. ἐὰν δὲ χαλάσαι, θᾶσσον ἐπάρας, ἀνώτερον
μετάθου, καὶ κρύσας κρύψον. καὶ σκόπει, ὅπως μὴ ἀναπά-
σῃς θᾶσσον, ἢ κινωθῇς, ἅπα

vides vt facilè promptéque paruerim tibi. Sed animaduertas velim, an satis rectè has mihi imposueris colluctationes. commutas enim luctandi genus, aliud ex alio iubens. Illa me in faciem percutiens: Quem nugatorem discipulum habeo? inquit. Videsis ne vapules, ni dictis pareas. Dehinc surgens, séq; ad nouum certamen parans: Nunc, inquit, ostendes si viribus validis luctator egregius existas, sisq; in eo luctandi genere exercitatus, quod genicularium appellant. Tum subnixa genibus, in lecto prona: Age tu luctator, mediam corporis partem valenter aggressus percute, vulnusq; adige profundius. nudam vides. vtere promptius. immitte introrsius telum, deinde introrsius flectens iterum impellens absconde & comprime, nec quicquam huic certamini adijcias interualli. Caue autem ne citiùs quàm iusserim, telum extrahas, sed

ἀπὸ δὲ πυρτώσας πολὺν αὐτὸν, ὕφιλε. καὶ ἐπιβαλὼν πάλιν αὖθις τῷ παρεμβολῇ, σώιχε, καὶ κίνου, ἕτα ἄφω αὐτόν· πίπλωκε γὰρ, καὶ λίπυται, καὶ ὕδωρ ὅλῳ ἴσι σοὶ ὁ ἀνταγωνισής. ἐγὼ δ' ἤδη μίγα ἀναγιλῶν, ἐβίλω, ἔφλω, καὶ αὐτὸς, ὦ διδάσκαλε, παλαίσματα ὀλίγ' ἄπλα ἐπιτάξαι. σὺ δ' ὑπάκουσον ἐς πανασᾶσα, καὶ πάθησον, ἕτα δοῦσα κατὰ χειρὸς, πέραψαι τὸ λοιπὸν, καὶ καταμάθου, καί μι πρὸς τοῦ Ἡρακλέους ἐπιπαβοῦσα, ἤδη ποίμισον, ἐν τοιαύταις ἡδοναῖς, καὶ παιδιαῖς παλαισμάτων, ἀγωνιζόμενοι νυκτερινοὺς ἀγῶνας, ἐστεφανούμεθα. καὶ δὴ πολὺ μᾶλλον ἐν τούτῳ φυρὴ, ὥστε τῆς ἐς τὴν Λάρισσαν ὁδοῦ παντάπασιν ἐπιλελύσθαι. καί ποτε ἐπὶ νοῦν μοι ἦλθεν ἐς τὸ μαθεῖν, ὅν ἵνεκα ἦλθον· καὶ φημὶ πρὸς αὐτὴν, ὦ φιλτάτη δέξόν μοι μαγγανεύσασαν, ἢ μεταμορφεμένη τὴν Δίσποιναν πάλαι γὰρ τῆς παραδόξου ταύτης θέας ἐπιθυμῶ, μάθον, εἴ τι σὺ οἶδας, αὐτὴ μαγγάνευσον, ὥστε φανῆναί μοι ἄλλην ἐξ ἄλλης ὁ-

sed incuruans aduersarium insequere: quo prostrato rursus certamini incumbe, quoad lassus victusq; deficias, & sudore sis madefactus. Ego in risum effusus: Vellem, magistra, inquam, à me quoq; aliqua huiusmodi tibi præcepta tradi, in quibus mihi obtemperes velim. sed jam te erige, ponéq; sedens data dextra mihi reconcilieris: nam tempus est iam dormiendi. His voluptatibus atque exercitijs nox traducta, obliuionem penitùs attulit itineris in Larissam. Cùm autem in mentem venisset occasio quæ cupiebam discendi: O dulcissima Palæstra, inquam, ostende, oro te, dominam tuam suis præstigijs vsam in aliquam se formam vertentem. Iamdudum enim aliquod huiusmodi mirandum spectaculum videre exopto, sed à te præcipuè, si quod nosti,

ψιλω

φιν, οἶμαι δ' καὶ σὺ οὐκ ἀπείρας τῆς δι' τῆς τέχνης ἔχειν· τοῦτο δὲ οὐ παρ' ἑτέρου μαθὼν, ἀπὰ παρὰ τῆς ἐμαυτοῦ ψυχῆς λαβὼν, οἶμαι. ἐπεί μοι τὸν πάλαι ἀδαμάντινον, ὡς ἔλεγον αὐτὸν γυναῖκα, εἰς μιθημίαν γωαῖκα τὰ ὄμματα ταῦτα ἐρωτικῶς ποτε ἐκτείναντα, συλλαβοῦσα τῇ τέχνῃ ταύτῃ, ἀπαλώτερον ἔχεις, ἐρωτικῷ πολέμῳ ψυχαγωγοῦσα· ἡ δὲ Παλαίστρα· παῦσαι, φησὶ, πρωσπαίζων. τίς γὰρ ᾠδὴ δύναται μαγεῦσαι τὸν ἔρωτα, ὄντα τῆς τέχνης κύριον. ἐγὼ δὲ, ὦ φίλτατε, τοῦτον μὲν οἶδα οὐδέν, μὰ τὸν νικηφόρον τὸν σόν, καὶ τὸν δι' τὸν μαχαιρίαν ἰόντα, οὐδὲ γὰρ γράμματα ἔμαθον. καὶ ἢν δι-σπείνω, βάσκανε, ὅσα τυγχάνω ἀπὸ τοῦ αὐτῆς τέχνου. ἀλλ' μοι καιρὸς ἐπιτρέψει, πειράσομαι παρασχεῖν σοι ἀπὸν μεταμορφούμενον τὸν πεπυμένον. καὶ τότε μὲν ἐπὶ

noſti, quam credo minimè huius artis ignaram. hoc à nullo alio te præter (quæ anima mea es) percipere cupio. Me quidem qui hactenus velut adamantinus (vt aiunt) in nullam vnquam mulierem oculos amoris cauſa conieci, ſeruum effeciſti, animo amatorio deuictum. Tum Palæſtra: Iocaris, inquit. Quis enim cantibus ſuperare amorem poteſt eius artis magiſtrum? Ego per hoc caput, ac beneuolentiam erga te meam iuro, me (neque enim literas noui) inſciam horum penitùs eſſe: verùm ſi facultas dabitur, dabo operam, vt videre queas dominam in aliam formam trãſmutatam. His dictis, quum dormîſſemus, paucis diebus pòſt quum nunciat mihi Palæſtra dominam ſe in auem cõuerſuram, vt ad ſuũ amatorem

τούτοις ἐκοιμήθημεν. ἡμέρας δὲ ὕστερον οὐ πολλὰς, ἀγγέλλει πρός με ἡ Παλαίστρα, ὡς ἡ δέσποινα αὐτῆς μέλλοι ὄρνις γενομένη,

νομίζω, πίτιωθαι πρὸς τὴ ἱερὰ μῆρον κἀγὼ νεῦ. ἴφλω, ὁ καιρὸς, ὦ Παλαίστρα, τῆς ἐς ἐμὲ χάριτος, ἣ νεῦ ἴχεις, τὸν σαυτῆς ἑκάστῳ ἀναπαῦσαι πολυχρονίου ἐπιθυμίας. θάρρει, ἔφη, κἀπειδὴ ἐσπέρα ἦν, ἄγει με λαβοῦσα πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἔνθα ἐκεῖνοι ἐκάθευδον, καὶ κελεύει με προσέχειν τινὶ τῆς θύρας λεπτῇ, καὶ ἀκροᾶσθαι τὰ γιγνόμενα. ὁρῶ οὖν τὴν μὲν γραῦν ἀπολυομένην, ἔπειτα γυμνὴν τὸν λύχνον προσιοῦσαν, καὶ χόνδρους δύο λαβοῦσαν, τὸν μὲν λιβανωτὸν τῷ πυρὶ τοῦ λύχνου ἐπίθηκε, καὶ πᾶσα πολλὰ τοῦ λύχνου κατελάλησεν. ἔπειτα κιβώτιον ἀφανὲς ἀνοίξασα, πάνυ πολλὰς ἴχουσα πυξίδας ἐν αὐτῷ, ἔνθεν ἀνασπᾶται, καὶ προφέρει μίαν. ἃ δὲ ἔχει ἐμβεβλημένον, ὅ, τι μὲν οὐκ οἶδα, τῆς δὲ ὄψεως αὐτῆς ἕνεκα, ἔλαιον αὐτὸ ἐδόκει εἶναι. ἐκ τούτου λαβοῦσα, χρίεται ὅλη, ἀπὸ τῶν ὀνύχων ἀρξαμένη τῶν κάτω, καὶ ἄφνω πλευρὰ ἐκφύεται αὐτῇ, καὶ πτερὰ ἐκ πλευρᾶς, καὶ γραῦς ἐγίνετο, καὶ ἀπὸ δὲ, ὅσα ὀρνίθων πτερὰ,

torem aduolet: Nunc tempus, inquam, adest, quo diutino noſtro deſiderio poſsis facere ſatis. Bono animo ſis, ait, & quum iam nox aduentaret, me apprehenſum ad oſtium domus ducit in qua illi dormiebant, méq; iubet per rimulam oſtij introſpicientem, quæ fierent, animum aduertere. Video patronam depoſita veſte nudam prodire, accenſa lucerna, duo tenentem grana, quorum altero thuris ardenti lucernæ impoſito, multa in lumen locuta eſt. Deinde grandiuſculam reſerans arcam, plures continentem pyxides, vnam effert, quid in ea contineretur, incertum: ſed quãtum oculi conijcere poterant, oleo plena videbatur. Ex hoc aſſumens, à ſummo vſque ad imas partes totum corpus perunxit, ſtatimque alæ innaſcuntur illi, & roſtrum corneum & aduncũ: omnisq;

κὴ

καὶ σύμβολα πάντα ἔχει, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὐδέν, ἢ κόραξ νυκτερινός. ἐπεὶ δ' εἶδέν με ἑαυτὸν ἐπιρρωμένως, κρώξασα ἡδύ, καὶ οἷον ἐκεῖνοι οἱ κόρακες, ἀνασᾶσα ὤχετο, πετομένη ἐξω, διὰ τῆς θυείδος. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν ὄναρ ἐδόκουν εἰδέναι καὶ ὁρᾶν, οἷς ἐπεχείρουν τῶν ἑαυτοῦ βλεφάρων, ἐπλόμην· οὐ πιστεύων τοῖς ἑαυτοῦ ὀφθαλμοῖς, οὔθ' ὅτι βλέπουσιν, οὔθ' ὅτι ἐγρηγόρασιν. ὡς δ' μόλις καὶ βραδέως ἐπείσθην, ὅτι μὴ καθεύδω, ἐδρόμην τότε τῆς Παλαίστρας πλησόμενος ἐλαίου, καὶ χρίσασαν ἐξ ἐκείνου τοῦ φαρμάκου, εἴ πως κἀμὲ ἐργάσαιτο· ἐβουλόμην γὰρ πάρεργα μαθεῖν, εἰ μεταμορφωθεὶς ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, εἶτα καὶ τῷ ψυχῇ ὄρνις ἔσομαι. ἡ δὲ τὸ δωμάτιον ἀνοίξασα, κομίξει τῷ πυξίδα. ἐγὼ δὲ σπεύδων ἅδην, ἐκδύσας, χίον ὅλον ἐμαυτὸν, καὶ ὄρνις μὲν οὐ γίγνομαι, ὁ δυσυχής, ἀλλά μοι οὐδὲ ὅπισθεν ἐξῆλθε καὶ οἱ δάκτυλοι πάντοθεν ὤχοντο, ἐκ οἶδ' ὅπου. δύνυχας δὲ τοὺς πάντας τέσσαρας ἔχω, καὶ τούτους ἐλεφαντίνους, ἢ ὁπλάς. καί μοι ἡ χεὶρ

omnisque in auem conuersa est nocturnæ cornici persimilem. Vt verò se volantem aspexit, asperè cantans, prout hæ aues solent, perque ostium euolans, abijt. Ego qui mihi videbar insomnium vidisse, palpebras oculorum tetigi, nequaquam oculis fidens, aut quòd ea aspexerim, aut quòd essem excitatus à somno. Tandem vt vix sensi me haudquaquam dormire, Palæstram rogaui, vt ego quoque eo vnguento vnctus in auem commutarer. cupiebam enim experimento discere, an ex hoc anima quoque auis possim fieri. Illa ostium domus aperiens, pyxidem profert, ex qua festinans exutus perungor totus: auis verò infelix nequaquam fio, sed cauda eu estigiò à posteriori innascitur parte. digiti omnes nescio quorsum abierint, vngues in quatuor vngulas versi, manus

ρὸν καὶ οἱ πόδες, κτλώους πό-
δας ἐγίγνοντο· καὶ τὰ ὦτα δὲ
μακρὰ, καὶ τὸ πρόσωπον μέ-
γα. ἐπεὶ δὲ κύκλῳ περιεσκό-
πουν, αὐτὸν ἑώρων ὄνον. φω-
νὴν δὲ ἀνθρώπου, εἰς τὸ μέμ-
ψασθαι τὴν Παλαίστραν, οὐκέτι ἔχον, τὸ δὲ χεῖλος ἐκτεί-
νας κάτω, καὶ αὐτὸς δὲ τῷ
σχήματι, ὡς ὄνος ἐπιβλέ-
πων, ἐτιώμην αὐτῇ, ὅσα
δεινά μοι, ὄνος ἀντὶ ὄρνιθος
γενόμην. ἡ δὲ ἀμφοτέραις
ταῖς χερσὶ τυψαμένη τὸ πρό-
σωπον, τάλαινα, εἶπεν, ἐγὼ,
μέγα ἔργασμαι κακόν. σπου-
δάσασα γὰρ, ἥμαρτον ἐν τῇ
ὁμοιότητι τῶν τυξίδων, καὶ
ἄλλο ἔλαβον, οὐχὶ τὴν τὰ
ῥόδα φέρουσαν. ἀλλὰ θάρ-
ρει μοι, ὦ φίλτατε. ῥᾳδίως γὰρ
ἡ τούτου θεραπεία. ῥόδα γὰρ
μόνον ἐὰν φάγοις, ἀποδύσῃ
μὲν αὐτίκα τὸ κτῆνος, τὸν
δὲ ἐρασθήσομαί σου τὸν ἐμὸν αὖ-
τις ἀποδόσει. ἀλλά μοι
φίλτατε, μίαν νύκτα ταύ-
τὴν ἀνάμενον ἐν τῷ ὄνῳ, ὄρ-
θρου δὲ δραμοῦσα, οἴσω σοι
ῥόδα, καὶ φαγὼν ἰαθήσῃ.
ταῦτα εἰπὼν, καταψήσασά μου τὰ ὦτα, καὶ τὸ λοιπὸν δέρμα.

nus ac pedes iumenti crura effecta, auriculæ longæ, magna facies: quæ omnia circumspiciens, [h] cognoui me asinum euasisse. Vox hominis ad querendum de Palæstra defecerat, sed labia demittens, ipsamq; qua poterd forma respiciens, accusabam, quòd me pro aue in asinum vertisset. Illa manibus demulcens caput: Miseram me, inquit, quantum mali feci: festinantem similitudo pyxidum me decepit, nõ capientem ea quibus homines in auem cõmutantur. Sed confide, anime mi, facilis erit huius erroris cura. nam si rosas comedes, statim exues iumenti formam. & in amatorem meum redibis. ac vna nocte æquo feras animo: asini formam diluculo curabis. afferam sanè rosas, quas tu ederis, fies homo. Hæc quum dixisset, tractans me, & aures, & reliquum corpus demulcebat. Ego

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὄνος ἦν· φρένας, καὶ τὸν νοῦν ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ Λεύκιος, πλὴν τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν κατ' ἐμαυτὸν μεμψάμενος τὸν Παλαίστραν, ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, δακὼν τὸ χεῖλος, ἀπῆα, ἵνα ἐπισάμην ἐμοῦ τε καὶ ἄλλου ἵππου, καὶ ὄνου ἀληθινοῦ ὄνον τὸν ἵππαρχον. οἱ δὲ ἀνθρωποί με ἰδόντες παίοντα, λάσαντες μὲν τοῦ χόρτου αὐτοῖς κοινωνὸν ἐποιούμεθα, τὰ ὦτα καταπλήναντες, ἕτοιμοι ἦσαν τοῖς ποσὶν ἀμύνειν τῇ γαστρί. ἐγὼ δὲ σαφῶς, ποδὸς τύπῳ μοι τῆς φαντασίας ἐπιφανείσης ἰσχυρᾶς ἐγέλων. ἤρξατο δέ μοι γέλως ἐκπεσεῖν ὦ. ταῦτα γὰρ ἐνενόουν πρὸς ἐμαυτόν, ὦ τῆς ἀκαίρου ταύτης περιεργασίας· τί δ', εἰ λύκος παρελθών, ἢ ἄλλό τι θηρίον; κινδυνεύσεταί μοι, μικρὸν καπὸν ποιήσοντι, διαφθαρῆναι. ταῦτα ἐνοῶν, ἡνίκα ὁ Δυσυχὴς τὸ μέλλον κακόν. ἐπεὶ γὰρ ὦ ἤδη νὺξ βαθεῖα, καὶ σιωπὴ πολλὴ, καὶ ὕπνος ὁ γλυκὺς, ψοφεῖ μὲν ἔξωθεν τοῖχος, ὡς διορυττόμενος.

Ego corpore asinus, sensu tamen mentéque hominis fungebar, ipse ille Lucius, præter vocem. Mecum igitur multus erat, tum Palæstræ conquestus, labiaque mordens abij vbi sciebam equum meum & alium verum asinum Hipparchi esse. Qui vt me ingressum conspexêre, i veriti ne fœnum ipsorum comederem, demissis auribus parati erant ad me calcibus repellendum: quod ego perpendens, longè à præsepe recessi, stans ac mecum rides: sed risus ruditus erat. Cœpi verò interim mecum cogitare: Quid si lupus nunc aliquis ad nos intret, aut alia fera insultet mihi, qui nihil mali commisi? Hac detentus cura, timebam aliquam malam futuram esse fortunam. Nox enim intempesta cùm esset, ac silentium & dulcis somnus, strepitus quidam exteriùs tanquam effossi parietis est factus.

καὶ διαρύπτετό γε, καὶ ὁπηνίκα πόρτα ἐγένετο, ἄνθρωπον δέξασθαι δυναμένη. καὶ ἅμα ἄνθρωπος καὶ ταύτῃ παρῆν, καὶ ἄλλος καὶ ὁμοίως, καὶ πολλοὶ ἔνδον ἦσαν, καὶ πάντα ἔχον ξίφη. ἔπειτα καταδήσαντες ἔνδον, ἐν τοῖς δωματίοις, τὸν ἵππαρχον καὶ τὴν Παλαίστραν, καὶ τὸν ἐμὸν οἰκέτην, ἅπαντα ἤδη τὴν οἰκίαν ἐκείνων, τάς τε χρήματα, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ τὴν σκεύην κομίζοντες ἔξω. ὡς δὲ ὁδὸν ἔνδον ἄλλο κατελείπετο, λαβόντες καὶ τὸν ἄλλον ὄνον, καὶ τὸν ἵππον ἐπισαξαν, ἅπαντα ὅσα ἐβάστασαν, ἐπικατέδησαν ἡμῖν. καὶ οὕτω μέγα ἄχθος φέροντας ἡμᾶς, ξύλοις πατοῦντες, ἤλαυνον, ὡς εἰς τὸ ὄρος ἀπρίπτῳ ὁδῷ φοβεῖσθαι παρόμενοι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα κτλῶν, οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὅ, τι ἔπασχον· ἐγὼ δὲ ἀνυπόδητος, ἀσωκίνητος ἀπιὼν, πέτρας ὀξείας ἐβαίνων, τοσαῦτα σκεύη φέρων, ἀπολλύμην. καὶ πολλάκις προέπτασον καὶ οὐκ ἐῶν ἔξον κατασείειν, καὶ ἄνθρωπος ὄπισθεν κατὰ τῶν μηρῶν ἔπαιε ἀεὶ ξύλῳ. ἐπεὶ δὲ πολλάκις, ὁ Καῖσαρ,

Iamque adeò dirutus erat, vt ingressui hominis pateret. Tum vnus & item aliter, pluresque intrant, armati omnes. Hipparchum, Palæstram, ac seruum meum colligant, domum spoliant: pecuniam, vestem, omnémque supellectilem auferunt, adeò vt nil relinqueretur domi. Tum me equumque atque alterum educentes asinum strauerunt, impositísque rebus quas apportauerant ad graue onus, ligno non abigentes, at montes via desueta effugerunt. Ignarus eram quantum pressi pondere mei socij paterentur laboris, ego desuetus absque soleis iter facere, saxis præacutis admodum offendebar: ideóque sæpiùs cespitans deficiebam subpondere: sed eueſtigiò vir subsequens me sæpiùs feriebat baculo, quum Cæsaris

σαρ, ἀναβοῶσαι ἐπιβύμοιν, ὦ βέλτιστε ἄνθρωπε, ἃ ὠγκώμην, καὶ τὸ μὴ ὦ, μέγιστον καὶ μιγαλοφωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ Καῖσαρ, οὐκ ἐπηκολούθει· ἀλλὰ μᾶλλον καὶ διὰ τοῦτο ἐτυπτόμην, ὡς πρόδηλον αὐτοὺς τῷ ἀγκυθμῷ μαθὼν ὄν, ὅτι ἄνθρωπος ἐβόων, ἔγνων σιγῇ πρᾶγμα, καὶ κρεμάσαι τὸ μὲν φάγεσθαι ἐπὶ τούτῳ. ἡμέρα τις ἦν ἤδη, καὶ ἡμᾶς ὄρη πολλὰ ἀνεβιβάκειμεν, καὶ σώματα δὲ ἡμῖν διεσμῷ ἐπάχητο, ὡς μὴ πλανησόμενοι, τὴν ὁδὸν ἐς τὸ ἄντικρυ ἀναλίσκοιμεν· ὥς τι ἴσως τότε καὶ ἔμελλε γενήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἦν αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καταλύομεν ἄνδρα τινὰ ξένον σωήθων ἐκείνοις ἀνθρώπων, ὅσον ἦν ἐκ τῶν γινομένων σκοπεῖν. καὶ γὰρ φιλήμασιν ἐσπάζοντο ἀλλήλους, καὶ καταλύειν ἐκέλευον αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἐπαύλει. καὶ παρέθηκαν ἄριστον, καὶ τοῖς κτηνέσιν ἡμῖν παρέβαλον κυβίδια. καὶ οἱ μὲν ἤριστον, ἐγὼ δὲ ἐκείνων μὲν κακῶς. ἀλλ' ἐπειδή ὁ πόπος κενὰς ὑμᾶς

saris inuocans præsidium, pro voce ruditum edebam, ô, solùm absurdè proferens voce maxima: Cæsaris verò nomen minimè sequebatur: & ob hoc vapulabam magis, veluti qui ruditu proderem nocturnos fures. Nil ergo proficiens rudendo, statui verbera silentio redimere. Iam dies aderat, & nos multos transieramus montes, religati ora, ne pascendo iter moraremur. Meridie ad diuersorium quoddam peruenimus hominum quibus cum nostris latronibus veterem esse consuetudinem, tum ex mutua salutatione, tum ex oculis poterat percipi. Iubent illi sarcinas deponere, & prandium parant. Nobis iumentis hordeum præbuêre: quod quum cæteri comedissent, ego valde esuriens (nam is cibus mihi esui difficilis erat) cogitans quare famem sedarem, hortulum retrò diuersorium conspicio, multis oleribus

ὠμὰς ἀρισήκαμεν, ἰσκοπούμλω δ, τι καὶ καταφάγοιμι. ὁρῶ δὲ κῆπον αὐτοῦ ὀπίσω τῆς αὐλῆς, καὶ ἔχει λάχανα πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ ῥόδα περὶ αὐτῶν ἐφαίνετο. κἀγὼ λαθὼν πάντας τοὺς ἔνδον, ἀσχολουμένους περὶ τὸ ἄριστον, ἔρχομαι ἐπὶ τὸν κῆπον, τοῦτον μὲν, ὠμῶν λαχάνων ἐμπλησθησόμενον, τοῦτο δὲ, τῶν ῥόδων ἕνεκα. ἐλογιζόμλω γὰρ, ὅτι δηθεν φαγῶν τῶν ἀνθίνων, πάλιν ἄνθρωπος ἔσομαι· εἶτα ἐμβὰς εἰς τὸν κῆπον, θριδάκων μὲν καὶ ῥαφανίδων καὶ σιλίνων, ὅσα ὠμὰ ἐσθίει ἄνθρωπος, ἐνεπλήσθλω· τὰ δὲ ῥόδα ἐκεῖνα, οὐκ ἐῶ ῥόδα ἀληθινὰ, τὰ δ' ἐῶ ἐκ τῆς ἀγρίας δάφνης φυόμενα, ῥόδα ἐκεῖνα. δάφνλω αὐτὰ καλοῦσιν ἄνθρωποι, κακὸν ἄρισον ὄνῳ τοῦτο παντὶ καὶ ἵππῳ· φασὶ γὰρ, τὴν φαγόντα ἀπεθύσκειν αὐτίκα. ἐν τούτῳ ὁ κηπουρὸς ἀσθόμενος, καὶ ξύλον ἁρπάσας, εἰσελθὼν

plenum, in quo & rosæ esse videbantur. Itaque videns omnes prandio intentos, accedo ad hortum, tum vt pascerem olera, tum vt ederem rosas, quibus in cibum sumptis, sperabam me in hominem reuersurum. Hortum ingressus, raphanos, lactucas, atq; apium, quibus etiam crudis vtuntur homines, ad saturitatẽ comedi. Quæ vise fuerant, non erant rosæ, sed lauri syluestris flores. [k] *Laurum vocant homines, malum & asino & equo cibum, cùm ferant ex eo edentes euestigiò mori. Hoc aspiciens horti custos, rapto ingressus ligno, vt olera ita depasta vidit, tanquam irati domini erga fures deprehensos solent, neq; natibus, neque lateribus pepercit: aures insuper ac totum caput fuste contriuit. Ego iam verbe-*

εἰς τὸν κῆπον, καὶ τὸ πολύμιον ἰδὼν, καὶ τῶν λαχάνων τὸ ὄλισθρον, ὡς πρὸς τις δωάσις μισοπόνηρος, πλείονα λαβὼν, οὕτω μετὰ νέκυος ξύλῳ. μήτε πλωρῶν φεισάμλω, μήτε μυρῶν. καὶ μὰ καὶ τὰ ὦτά μὲ κατέκλασε, καὶ τὸ πρόσωπον συνέτριψεν. ἐγὼ δὲ αὐτίκ'

οὐκέτ' ἀνεχόμην, ἀφλακτίσας ἀμφοτέροις, καὶ καταβαλὼν ὕαλον ἐπὶ τῶν λαχάνων, ἔφυγον ἄνω εἰς τὸ ὄρος. ὁ δέ, ἐπεὶ καὶ ἐκ πρόσω ἀσθόντα, ἀνέκραγε λῦσαι τοὺς κύνας ἐπ' ἐμέ. οἱ δὲ κύνες πολλοί τε ἦσαν καὶ μεγάλοι, καὶ ἄρκτοις μάχεσθαι ἱκανοί, ἔγνων, ὅτι δὲ διασπάσονταί με οὗτοι λαβόντες. καὶ ὀλίγον ἐκπεριελθών, ἔκρινα τοῦτο δὲ τὸ τοῦ λόγου, παλινδρομῆσαι μᾶλλον, ἢ κακῶς θραμεῖν. ὀπίσω δὴ ἀπῆειν, καὶ ἅσα μοι αὖθις εἰς τὸν ἵππον λιν. οἱ δὲ τοὺς μὲν κύνας, δρόμῳ ἐπιφερομένους ἐδέξαντο, καὶ κατέλαβον· ἐμὲ δὲ, ὡς ἀσθόντα, οὐ πρότερον ἀφῆκαν, πρὶν ἢ τοῦ τῆς ὁδοῦ πάντα τὰ λάχανα κάτωθεν ἐξεμέσαι. καὶ μὲν ὅτι ὀδοιπορεῖν ὥρα ἦν, τὰ βαρύτατα τῶν κλεμμάτων καὶ τὰ πλεῖστα ἐμοὶ ἐπέθηκαν, ὡς ἀπαθῆσαι τότε οὕτως ἐξεπαύνομαι. ἐπεὶ δὲ ἀπηγόρευον ἤδη, παίοντός τε, καὶ τῷ φορτίῳ ἀχθόμενος, καὶ τὰς πλὰς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτετριμμένος, ἔγνων αὐτοῦ καταπεσεῖν, καὶ μηδ' ἂν ἀποσφάξαι με τοῖς πληγαῖς,

verberū impatiens, cum ambobus calcibus resupinum supra olera strauissem, ausugi ad montes: quod ille vt animaduertit, canes aduersus me incitauit. Hi cùm plures essent, atque ad vrsos expugnandos validi, veritus ne me dilanierent, si me comprehendissent: decreui satius esse domum reuerti. itaque eodem cursu ad stabulum vestigiò sum regressus. illi continuerunt canes currentes: me verò haud priùs percutere destiterunt, quàm ex dolore cacarem olera comesta. Et iam abeundi tempus aduenerat, cùm illi grauioribus rebus quas furto surripuerant, dorso meo impositis abierunt. Ego & verberibus & onere admodum defatigatus, vngulis insuper de via contritis, decreui me in via prosternere, neque exurgere, etiam si me verberando necassent.

eo

ἀναπαύσασθαι ποτε. τοῦτο ἐλπίσας μέγα μοι ὄφελος ἔσεσθαι ἐκ τοῦ βουλεύματος· ἡδέως γάρ, ὅτι πάντως ἐκπεσοῦμαι, τὰ μὲν ἐμὰ σκεύη διανεμοῦσί τινες ἵππῳ, καὶ τινὶ ἡμιόνῳ, ἐμὲ δὲ αὐτὸν ἐάσουσι κεῖσθαι τοῖς λύκοις. ἀλλά τις δαίμων βάσκανος, σωτὴρ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, ἐς τοὐναντίον περιέλιξεν. ὁ γὰρ ἕτερος ὄνος, ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας πίπτει ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα, ξύλῳ παίοντες, ἀναστῆσαι ἔθλιον ἐκέλευον. ὡς δὲ οὐδὲν ὑπήκουε ταῖς πληγαῖς, λαβόντες αὐτὸν, οἱ μὲν ὦτων, οἱ δὲ οὐρᾶς, ἀνεῖραι ἐπειρῶντο. ὡς δ' οὐδὲν λῦνον, ἐκεῖνο δή, ὃς περὶ λίθος. ἐν τῇ ὁδῷ ἀπεγεγραπώς, παρισάμενοι ἐν ἀπόροις, ὅτι δὴ μάτην πονοῦσι, μὴ τὸν χρόνον τῆς φυγῆς ἀναλίσκωσιν, ὄνῳ νεκρῷ παρισφόντες, τὰ μὲν σκεύη πάντα, ὅσα ἐπόμιζεν ἐκεῖνος, διανέμουσιν ἐμοί τε, καὶ τῷ ἵππῳ, τὸν δὲ ἆθλιον, ἀσινοῦν μὴ τῆς ἀχμαλωσίας καὶ τῆς ἀχθοφορίας, λαβόντες,

eo pacto ſperaui illos neceſſitate compulſos, ſarcinam qua preſſus eram, inter equũ & aſinum partituros, meq; vt inutilem relicturos lupis. Sed neſcio quis dæmon inuidia motus, mea cõſilia in cõtrarium vertit. Nam alter aſinus fortaſsis idem cogitans, in via cecidit, quem illi miſerum baculis percutientes, vbi exurgere nequibat, neq; prodeſſent verbera, alij cauda, alij auribus apprehenſum ſurgere impellebãt. Cùm vano labore incaſſum tempus tererent, (aſinus enim in via ſtratus veluti lapis iacebat) illi ad fugã intenti, ne fruſtra tardarent, dempta ab aſino onera, mihi & equo impoſuerunt: aſellũ verò miſerum, captiuitatis & oneris ferendi ſocium, abſciſsis enſe cruribus, adhuc ſemianimẽ è loco præcipiti deijciunt, mors illi attulit laborum finẽ. Ego videns

ὑποτιμήσαιν ἐκ τῶν σκιλῶν, μὴ σπαίροντα ἔτι ὠθῆσαι ἐς τὴν ἡμιμόριον. ὁ δὲ ἀπὸ κάτω, τὸν θάνατον ὀρχούμενος. ἐγὼ δὲ ὁρῶν

ὁρῶν ἐν ᾧ σωροδοκόρῳ τῶν ἐμῶν βαλαμάτων τὸ τέλος, ἔγνων φέρειν εὐχερῶς τὰ ἐν ποσὶ, καὶ προθύμως πεζεύειν, ἐλπίδας ἔχων πάντως, ποτὲ ἐμπεσεῖσθαι εἰς τὰ ῥόδα, μᾶλλον δὲ ἐς ἐμαυτὴν ἀνασωθήσεσθαι· καὶ τῶν λῃστῶν ἀκήκοον, ὡς οὐκ ἄν ἔτι πολὺ τῆς ὁδοῦ, καὶ ὅτι καταλύσουσι λοιπὸν, ἔνθα καθαμίζουσιν· ὥστε πάντα ταῦτα θρόμῳ ἐκομιζόμην. καὶ πρὸ τῆς ἑσπέρας ἤλθομεν εἰς τὰ οἰκεῖα. γραῦς δέ τις ἔνδον καθῆστο, καὶ πῦρ πολὺ ἐκαίετο. οἱ δὲ πάντα ἐκεῖνα, ἅπερ ἐτυγχάνομεν ἡμεῖς κομίζοντες, ἔσω κατέθηκαν. ἔπειτα πρῶτον μὲν γραῦν, ὅτῳ τί ἔστω καθίζῃ, καὶ οὐ παρασπαράξας ἄφυσον; ἅμα πάντα, ἔπειτα ἡ γραῦς, ὑπῆρχε ὑμῖν. ἄρτοι πολλοὶ, οἴνου παλαιοῦ πίθοι· καὶ τὰ κρέα δὲ ὑμῖν τὰ ἄγεια σκευάσασα ἔχω. οἱ δὲ μὲν γραῦν ἐπαινέσαντες, ἀφύσσεσθαι, ἀλείφουσι πρὸς τὸ πῦρ. καὶ λέβητα ἔνδον ὕδωρ θερμὸν ἔχοντα, ἀρυσάμενοι ἔνθεν, καὶ καταχέαντες, αὐτοσχεδίῳ ὡς λουτρῷ ἐχρίσαντο.

dens quorsum mea euasissent consilia, statui æquo animo ferre sarcinam, & promptè iter conficere, sperans rosis aliquando repertis, me pristinam formam recuperaturũ: præsertim cùm ex latronũ percepissem verbis, parum itineris superesse ad locum in quo depositis sarcinis manerent, meq; etiam cursu, si opus fuerit, ad proficiscendum paro. Ante vesperam venimus domum. Anus vetula intus sedebat ad ignem. illi depositis sarcinis vetulam rogant cur sedeat, ac non potiùs prandium paret. Illa omninò esse prompta ait, panes plurimos, vinum vetus, ac syluestres carnes. Collaudata vetula, vestibúsque depositis ad ignem se oleo vnxerũt. Vas erat aquæ plenum calidæ, qua se lauerunt. Superuenêre paulò pòst adolescentes, aurum, argentum, vestes,

ἅτα ὀλίγον ὕστερον ἦκον νεανίσκοι πολλοὶ, κομίζοντες σκεύη πολλὰ, ὅσα χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἱμάτια, καὶ κόσμον γυναικεῖον, καὶ ἀνδρεῖον πολλὰ, κοινούμενοι ἃ οὗτοι ἁρπάσαντες ἦκον. καὶ ἐκ ταύτα ἔδαρν κατέθρεψε, ὁμοίως ἐκείνους καὶ οὗτοι. λοιπὸν μετὰ ζώου τούτου, ὦ ἄνδρες δαψιλὲς, καὶ λόγου πολλοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ τῶν ἀνδροφόνων. ἐκ γραῦς ἐμοὶ καὶ τῷ ἵππῳ λευκὰς παρέθηκεν, ἀπ' ἐκείνου δὲ σπουδῇ τὰς λευκὰς κατίκινε, δηδιὼς, οἶα εἰκὸς, ἐμὲ τὸν σωφέστερον· ἐγὼ δὲ ἐπαθὰν ἔδοιμι τὴν γραῦν ἐξιοῦσαν, τὸν ἔνδον ἄρζον ἔσθιον. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ καταλιπόντων τὴν γραῦν, καὶ νεανίσκον ἕνα, οἱ λοιποὶ πάντων ἐπ' ἔργον ἀπέδραν. ἐγὼ δὲ ἔσχον ἐμαυτὸν, καὶ τὴν ἀκεβῆ φρουράν· τὰς μὲν γὰρ γραὸς καταφρονῆσαι ἔμοιγε, καὶ φυλᾶν ἐκ τῶν ἐκείνης ὀμμάτων δυνατὸν, ὁ δὲ νεανίσκος μέγας τις ἦν, καὶ φοβερὸν ἔβλεπε· καὶ τὸ ξίφος ἀεὶ ἔφερε, καὶ τὴν θύραν ἀεὶ ἐπῆγε. τελευταῖ δὲ ὕστερον ἡμέρας μισούσης σχεδὸν τὰς νυκτὸς,

stes, ac muliebrem, virilémque ornatum portantes, communem omnibus prædam: quibus rebus intus delatis, eodem & ipsi pacto se lauerunt. Erat illis prandium fertile, sermo homicidarum varius. Anus mihi & equo hordeum præbuit. Ille cibum auidè vorauit, timens (vt par erat) ne essem in edendo socius. Vbi mulier abest, ego panem, qui intus erat, comedi. Postridie relicto cum vetula adolescente quodam, ad opus suum abierunt. Ego sentiens custodes mihi impositos diligentes, ingemiscebam. Ac & num quidem contemnebam, cùm facilè ex eius conspectu aufugere possem. Sed adolescentem præcinctum ense in me sæpiùs respicientem, atque adseruantem ostium, formidabam. Postridie circiter noctem

κτὸς ἀναστρέφουσιν οἱ λῃσταὶ, κρυσίον μὲν οὐδὲ ἀργύριον, ὑπὲρ δὲ ἅπαντα ἀναμίξοντες, μόνην δὲ παρθένον ὡραίαν, σφόδρα καλὴν, κλάουσάν τε καὶ κατεσπαραγμένην τὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν κόμην, καταθέμενοι αὐτὴν ἔνδον ἐπὶ τῶν στιβάδων, βαρβάρων ἐπίτηδες, καὶ τῆς γραὸς ἐπίτηδες ἔνδον μενούσης, ἡ τὴν παῖδα ἐν φρουρᾷ εἶχεν. ἡ δὲ πᾶσι, ὅτι ἐμφαγεῖν τι ἤθελεν, ὅτι πιεῖν, ἅπερ πάντα ἔκλαε, καὶ τὴν κόμην τὴν αὐτῆς ἐσπάρατταν, ὥστε καὶ αὐτὸς πλησίον ἐὼν, παρὰ τὴν φατνῆ, συνέκλαιον ἐκείνῃ τῇ καλῇ παρθένῳ. ἐν δὲ τούτῳ, οἱ λῃσταὶ ἔξω ἐν τῷ πρόμῳ ἐδείπνουν. πρὸς ἡμέραν δὲ, τῶν σκοπῶν τις, τῶν τὰς ὁδοὺς φρουρεῖν εἰληχότων, ἦρχεν ἀπαγγέλλων, ὅτι ξύν τ' ἄνδρι πολλοὶ πολλὰ φορτία ἐλαύνουσιν. οἱ δὲ ἅτως ὡς ἔχον, ἀνασάντες καὶ ὁπλισάμενοι, ἐμὲ καὶ τὸν ἵππον ἐπισάξαντες, ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ ὁ δυσέρως πρόσω, ἔνθεν ἐπαιόμην τοῦ ξύλου, ἐπαγομένων αὐτῶν.

ctem mediam reuersi fures, neque aurum, neque argentum tulêre, sed virginem formosam sanè, flentem, capillis sparsis, ac scissa veste. Hanc in straminibus positam bono animo esse iubent, mandantes vetulæ, vt continuò domi esset, virginémque adseruaret diligenter: quæ neque potum, neque cibum capere voluit, solùm gemens ac lacerans capillos, adeò vt ego quoque illius cōmotus fletu, sibi iuxtà propinquus lachrymarem. Interim extra domum fures in porticu cœnant. Facto die explorator quidam aduenies, nunciat quendam aduenam ea die multis cum opibus transiturum. Hi vt erant armati consurgentes, me & equum stratos abeuntes ducunt. Ego infelix ignorans me ad pugnam & bellum duci, cùm tardè irē, ligno percutiebar. Post-

ὁ δυσέρως, ἐπισάμην ἐπὶ μάχην καὶ πόλεμον ἐξελαύνεσθαι, ὀδυνηρῶς πάνυ, ἔνθεν ἐπαιόμην τοῦ ξύλου, ἐπαγομένων αὐτῶν.

ἐπὶ

ἐπὰ δ' ἤπομεν ἐς τὸν ὅλον, ἔνθα ὁ ξεῖνος παρεπλάσαμεν ἐς μέσους, συμπεσόντες οἱ λῃσταὶ τοῖς ὀχήμασιν, αὐτόν τε καὶ τοὺς ἑταίρους ἀπέκτειναν. καὶ ὅσα μοι τιμιώτατα ἐξελόντο, τόν τε ἵππον καὶ οἱ ἐπέθηκαν, τὰ δ' ἄλλα τῶν σκευῶν αὐτοῦ, ἐν τῇ ὕλῃ ἔκρυψαν. ἔπειτα ἄλλοσε ἡμᾶς ἔστρεψαν ὀπίσω, κἀγὼ ἐπαγόμενος, καὶ τῷ ξύλῳ τυπτόμενος, μόλις τὸν ὀπλὸν παρὰ πέτραν ὀξεῖαν. καί μοι ἐκ τῆς πληγῆς γίγνεται τραῦμα ἀλγεινόν, καὶ χωλεύων ἔνθεν τὸ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ ἐβάδιζον. οἱ δὲ πρὸς ἀπήλους ἔλεγον· τί γὰρ ἡμῖν δοκεῖ φέρειν τὸν ὄνον τοῦτον, πάντα καταπίπλοντα; ῥίψωμεν αὐτὸν ἐκ τοῦ μετρίου, οἰωνὸν ἐπ' ἀγαθόν. ναί, φησι ῥίψωμεν αὐτὸν καθαρσιμὸν τοῦ στρατοῦ ἐσόμενον. καὶ οἱ μὲν συνετάττοντο ἐπ' ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀκούων ταῦτα, τοῦ τραύματι λοιπὸν ὡς ἀπο-τείνω ἐπέβαινον. ὁ δὲ τοῦ θανάτου με φόβος, ἀνῃσθόμην τῆς ὀδύνης ἔθεν. ἐπὰ δ' ἤλθομεν ἅπαντα. ἔνθα καταλύομεν,

Postquam ad locum peruentum est, qua aduena ille profecturus erat, in vehicula & sarcinas incidentes, hominem cum familia occidunt: precioſioribus rebus mihi & equo impoſitis, cùm reliqua in ſyluis abſcondiſſent, reuerſi ſunt. Ego cùm baculo ſæpiùs ictus eſſem, vngula offendo in lapidem acutum. ex offenſione fit ſummo cum dolore vulnus: quo factum eſt, vt reliquum viæ conficerem claudus. Tunc illi: Quid opus eſt inuicem autem hunc affinum nutrire ſæpiùs ceſpitantem? Ex aliquo demus eum præcipitem loco, inutilem beſtiam, tanquam futuram exercitus expiationem. Cùm hæc aduerſum me machinarentur, ego intelligens omnia, quod itineris ſuperfuit, oblitus vulneris peregi. timor enim mortis, omnem abſtulit vulneris dolorem. Vt verò ad diuerſorium peruentum eſt, o-

nera

τὰ μὲν σκεύη τῶν ἡμιτέρων ὥρων ἀφιλόντων ἐν κατέθηκαν, αὐτοὶ δ' ἀναπεσόντες ἐδείπνουν. καὶ ἐπειδὴ νὺξ ἦν, ἐπήσαν, ὡς τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἀνασωσόμενοι. τὸν δ' ἄθλιον ζῦτον ὄνον, ἔφη τῆς αὐτῶν, τί ἐπάγομεν, ἄχρηστον ἐκ τῆς ὁπλῆς; τῶν δὲ σκευῶν ἃ μὲν ἡμεῖς αἴσομεν, ἃ δὲ καὶ ὁ ἵππος. καὶ ἀπῆσαν, τὸν ἵππον ἄγοντες. νὺξ δὲ ἦν λαμπρὰ τότε ἐκ τῆς σελήνης, λέγει πρός ἐμαυτόν· ἄθλιε, τί ἔτι μένεις ἐνταῦθα; γνοὺς σε, καὶ γνοὺς τίνα λαβήσουσιν. οὐκ ἀκούεις, οἷα περὶ σοῦ ἐβουλεύσαντο; θέλεις σὺ λιμῷ ἀπολωλέναι; φεῦγε ἐκ τάχους· νὺξ μὲν αὕτη, καὶ σελήνη πανὸν, οἱ δὲ οἴχονται ἀπιόντες. φυγῇ σῶσε σαυτὸν ἐκ δεσποτῶν ἀνθρωφόνων. ταῦτα πρὸς ἐμαυτὸν ἐνενοούμην, ὁρῶ ὅτι οὐδὲ προσδιδόμενον οὐδένι, ἀλλά μοι ὁ σύρων ἐν τοῖς ὁδοῖς ἁμάρτανε κρίμασι, τὸ μὲν καὶ παρόξυνον ὡς μᾶλλον πρὸς τὴν φυγήν. καὶ θύρας ἐξιὼν, ἀπῆειν· ἃ δὲ γραῦς,

nera cùm depoſuiſſent à nobis, diſcumbentes cœnant. Deinde noctu cùm recedere vellent, quò reliqua è ſyluis deportarent: Quid, vnus inquit, hunc miſerum deducamus aſinũ, inutilem propter vngulæ vulnus? hæc quæ ſuperſunt, partim nobiſmetipſis, partim equo deferenda imponemus. His dictis abierunt, vnà equum ducentes. Nox cùm luceret Lunæ beneficio, ego mecum loquutus: Quid ampliùs, inquam, expectas miſer, eſca vulturibus & eorum pullis futurus? Nunquid nõ intellexiſti quæ iſti de te ſunt inuicẽ colloquuti? Viſne ex alta crepidine deïci? Nox reſplendet, fures abiêre, pete fugâ ab iſtis homicidis ſalutem. Hæc mecum cogitans, cùm viderem me ſolutum (laqueus enim ſuſpenſus pendebat) ad fugiendum maximè ſum cõmotus. Itaque domum exiens cœpi curſu fugere.

Quod

ἐπὶ ἄλλῳ ἀφορμᾶσθαι ἕτοιμον, λαμβάνεταί μου ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶχε. ἐγὼ δὲ ἄξιον μνημονεῦσαι, καὶ θανάτου ἄπιστον ἐπὶ γραὸς ἀπολῦσαι, τὸ ἐπὶ γραὸς ἀπολῦσαι, ἔσυρον αὐτήν. ἡ δὲ μάλ' ἀνέκραγεν ἐνθένδε τὴν παρθένον. τὴν οὐχμάλωτον, ἣ καὶ προσελθοῦσα, καὶ ἰδοῦσα γραῦν, δίκην λέαινα ἐξ ὄνου ἁμιλλᾶται, τολμᾷ τόλμημα γενναῖον, καὶ ἄξιον ἀπαγγελίας νεανίσκου. ἀναπηδᾷ γὲ ἐς ἐμὲ, καὶ ἐπιπαθίσασά μοι, ἤλαυνε, μάστιγα δ' ἐγὼ τῷ τι ἔρωτι τῆς φυγῆς, καὶ τῇ τῆς κόρης σπουδῇ, ἔφυγον ἵππου δρόμῳ. ἡ δὲ γραῦς ὄπισθεν ἀπελείπετο. ἡ δὲ παρθένος τοῖς μὲν θεοῖς εὔχετο, σῶσαι αὐτὴν τῆς φυγῆς. πρὸς δὲ ἐμὲ· λύσον με, ἔφη, καὶ ἀπόστειλόν με πρὸς τὸν πατέρα, ὃν καλὸς εἶ, ἀνδρεῖον μέν σε παντὸς ἔργου ἀφήσω, λεωθῶν δὲ μισθὸν ἴσαι σοι, ἐφ' ἑκάστῃ ἡμέρᾳ, τὸ ἄεθλον. ἐγὼ δὲ, καὶ ζῆν φοβούμενος, καὶ ζῆν ἐμαυτῷ φιλόμενος, καὶ πολλὴν ἐπιθυμίαν τῆς θυγατρὸς, ἐκ τῆς ἀνασωθείσης, ἐμοὶ κόρης ἐλπίζων ἕξειν, τῷ τραύματος ἀμελήσας. ἐπὶ δὲ ἄκρου, ἔνθα ἐσχίζετο λιπτὴ ὁδὸς, οἱ πρὸ

Quod anus vbi conſpexit, me per caudam retinebat: ego rem dignam præcipitio & alia quauis morte putans, ſi à vetula retinerer, mulierem trahebam. illa magna voce implorat virginis opem. Quæ cùm prodiſſet, conſpectare, facinus eſt auſa nobile & memoratu dignum. Nam ſuper me aſcendens, fugæ comes facta eſt. Ego tum fugiendi cupidus, tum puellæ gratia, extento curſu abibam, anicula poſt nos relicta. Virgo orabat pro ſalute deos. ad me verò: Si me, inquit, ad paternam domum perduxeris, primùm ab omni opere te liberum faciam, tum hordei medimnus erit tibi ſingulis diebus cibus. At ego tum interfectores meos fugiens, tum pollicitationibus puellæ motus, neglecto vulnere currebam. Vt verò ad triuium quoddam peruenimus, in

οἱ πολέμιοι ἡμᾶς καταλαμβάνουσιν, ἀναχώρησον, καὶ πάρεσθον οὗτος πρὸς τὸν σελήνην ἔγνωσαν τοὺς ἀυτυχεῖς ἀχμαλώτους. καὶ προσπαμόνησον λαμβάνουσά μου, καὶ λέγουσιν, ὦ καλὴ λύχνα· ἀλλὰ σὺ παρθένος, ποῖ βαδίσεις ἀωρία ταλαίπωρε; οὐκ τὰ δαιμόνια φοβῇ; ἄπαγε πάλιν πρὸς ἡμᾶς, ἡμεῖς σε τοῖς οἰκείοις ἀποδώσομεν. Σαρδόνιον γελῶντος ἔλεγον, ἡμᾶς ἀχρήσαντος, εἶλκον ὀπίσω. ἡμῖν δὲ περὶ τοῦ ποδὸς, καὶ τοῦ πράγματος ἀναμνησθεὶς, ἐκόλουον. οἱ δέ, γιῶ, ἔφασαν, χωλὸς, ὅτι ἀποδιδράσκων ἐδάκνας; ἀπ' ὅτι φύγαν ἐδόκεις, ὑγιαίνων, ἵππου ὠκύτερος, καὶ πλουσίως ἔθα. τοῖς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον ἔπιπτο. καὶ ἤδη ἔλκος τοῦ μηροῦ εἶχον, νοθευόμενος. ἐπεὶ δὲ ἔσω πάλιν ἀνεχώρησαμεν, πλοῦν μὲν γραῦν εὕρομεν ἐκ φώτρας λυρμαμοῦλον ἐν καλωδίῳ· λύσασα γὰρ, οἷον εἰκὸς, τοὺς δεσπότας, ἐπὶ τῇ τῆς παρθένου φυγῇ, λυρμᾷ ἑαυτὴν, σφίγξασα ἐκ τραχήλου.

in hoſtes noſtros redeuntes incidimus, qui à longè propter Lunam infelices captiuos cognouêre. Currentes cùm me comprehendiſſent in virginè verſi: O ſpecioſa virgo, quid miſella, inquiunt, per ignota pergis loca? nunquid dæmones non extimeſcis? redi igitur. nam te tuis reſtituemus. Quæ quũ ridentes dixiſſent, me retrò verterunt. tum pedis & vulneris memoria quum renouata eſſet, claudicare cœpi. Illi: Nunc tandem captus, claudus factus eſt, aiunt: cæterùm fugiens non ſentiebas vulnus, ſed ſanus videbâre, equo et auibus velocior curſu. Hæc inter verba adeò me lignis percutiebant, vt iam vlceribus poſteriora infecta ſint. Domum ingreſſi, anum laqueo è petra ſuſpenſam inueniunt. Verita enim (vt æquum erat) latrones, propter virginis fugam laqueo vitam finierat. quod illi admirantes, ſciſſo funè in imum præcipitem egêre.

Deinde

τὴν δὲ παρθένον ἔνδον κατέλιπον, εἶτα ἐδείπνουν. καὶ πότος μακρὸς, καὶ μετὰ τοῦτο ἤδη περὶ τῆς κόρης διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους: τί ποιῶμεν, ἔφη τις αὐτῶν, τὴν θεραπαίνιδα; τί δέ, ἄλλος ἔφη, ἕτερον, ἢν μὴ καὶ ταύτῃ κάτω ἐπιρρίψωμεν αὐτὴν, ἀφιλομύθους ἡμᾶς χρήματα ποιήσασαν, ὅσον ἐπ' αὐτῇ, καὶ πεδόθεν ἡμῶν ὅλον τὸ ἐργαστήριον; οἶσθα γάρ, ὦ φίλοι, ὅτι αὕτη, εἰ τὸν οἶκον ἐδράξατο, οὐκ εἰς ἄλλον ἡμῶν ζῶν ὑπολείποι· πάντως γὰρ ἂν ἀλῶμεν, τῶν ἐχθρῶν ἡμῖν παρασκευῆς ἡμῖν ἐπιτιθέντων, ὅτι ἀμυνώμεθα μὴ τὴν πολυτέλειαν. ἀλλὰ μὴ ὅτῳ ῥᾳδίως ἀποθνησκέτω, πιστὸν ἐπὶ ζῦ λίθῳ· θάνατον δὲ αὐτῇ τὸν ἀλγεινότατον καὶ μακρότατον ἐξεύρωμεν, καὶ ὅστις αὐτὴν χρόνῳ καὶ βασάνῳ φιλάξας, ὕστερον ἀπολέσῃ, εἶτα ἐξάπτωμεν θάνατον. καί τις ἔφη, οἶδα ὅτι ἐπαινέσεσθε τὸ ἀρχιτεκτόνημα. τὸν ὄνον δεῖ ἀπολέσαι, ὀκνηρὸν ὄντα· νῦν δὲ κἀγὼ λόγον ἔχειν ψευδόμενον, καὶ μέλλω καὶ τῆς φυγῆς δ' παρθένου γε

Deinde ligata virgine sunt ad cœnam profecti: qua multo potu traducta, quum de virgine colloquerentur: Quid, ait quispiam ex eis, de hac fugitiua agendum? quid censes, alter, nisi eodem illâ loco, quo vetulam nostram præcipitem agamus? nam & pecuniam nobis auferre conata est, & nos artémque nostram prodere. Scitis enim, si ad suos peruenisset, in quanto periculo versaretur vita nostra: nam omnes à pluribus ex improuiso circundati fuissemus capti. Quare vlciscamur hanc vitæ nostræ insidiatricẽ: sed non ita, vt è saxo proiecta morte pereat repentina: mortis genus, quo longo dolore afficiatur, reperiundum est nobis. Cùm de illius morte disceptarent: Adijciam, ait, huic (quod & vos probabitis) asini interitum, quoniam semper tardum, nunc verò fictè claudicantem oportet perdere: etenim fugæ virginis factus est so-

cius

νόμφον ὑπηρέτλω καὶ διακονον. ἔζον οἰῶ ἔωθεν ἀφροφάγαντον, ἀνατέμωμεν ἐκ τῆς γαστὸς, καὶ τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἔξω βάλωμεν, τλὼ δὲ ἀγαθλὼ ταύτλω παρθένον ὧν ὄνο ἐγκαθοικίσωμεν, τλὼ μὲν κεφαλὼ ἔξω τ' ὄνο πρόχδρον, ὡς ἂν μὴ ὠθὺς ἀφπνιγείη, τὸ δ' ἄπο σῶμα πᾶν ἔνδον κρυπλόμφον, ὡς ἂν κὠτλὼ κατακρυπλώ τὸ μάλα συρράψαντον, ῥίψωμεν ἔξω ἄμφω ταῦτα τοῖς γυψὶ, καινῶς τὸν ὠκωασμένον ἄεσυρ. σκοπᾶτε δή, ὦ φίλοι, τῆς βασάνο τὸ δεινόν. πρῶτον μὲν, τὸ νεκρῷ ὄνῳ σωοικεῖν, ἔπα τὸ θέρος ὥρας, θρμοτάτῳ ἡλίῳ, ἐν ᾧ δὴ καθηψᾶσθαι, καὶ πανῷ ἀεὶ κτείνουσι ἀφθόνως κεῖν, καὶ μύδ' ἑαυτὼ ἀφπνίξαι ἔχειν. τὰ μὲν γὰρ ἄπ', ὅσ' πείσεται, σηπομένο τὸ ὄνο τῇ τε ὀδμῇ καὶ τοῖς σκώληξι πεφυρμένη, ἐῶ λέγειν· τίλ δὲ οἰγλωσσον, ᾗ τὸ ὄνο περδσιόντον ἔσω, καὶ ταύτλω, ὡς ἐκεῖνον, ἴσως κὴ ζῶσάν τι δλασπάσονται. πάντον ἀνιβόων, ὡς ἐπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ, ὧν τρατόδλα τοῦτο ἐφεύματι. ἐγὼ δὲ ἀνίεσσον αὐτὴ,

cius & minister. hunc interficiamus primùm, tum scindamus ventrem, atque intestinis abiectis, intus virginem includamus, ita vt solum superextet caput, ne euestigio suffocetur: reliquum corpus intra ventrem lateat: quo consuto, ambos vulturibus eiiciamus nouo more præparatum cibum. Aduertite quæso ad hoc tormenti genus. primùm viua mortuo asino inhærebit, deinde sole vrente in eius ventre decoquetur: insuper fame ad mortem torquebitur, neque poterit se ipsam perimere: cætera quibus excruciabitur, tum ex putrefacti cadaueris fœtore, tum ex vermibus scaturientibus, prætermitto: vultures denique cadauer depasti, & viuentem quoq; vnà laniabunt. Ad hoc monstro simile acclamantes omnes, rem comprobauêre. ego meipsum deplorabam tanquam

ὡς ἂν ἀποφαγησόμενον, καὶ μηδὲ νεκρὸς ὀντυχὴς λείσομενον, ἀλλὰ πλεῖόν μου ἀθλίαν ἐπιλιξόμενον, καὶ θύκη ἐκεῖν ἀδικήσας κόρης ἐσόμενος. ἔρθρον δὲ ἔτι, καὶ ἐξαίφνης ἐφίσταται πλῆθος στρατιωτῶν, ἐπὶ τοὺς μιαροὺς τύτους ἀγομένων. καὶ εὐθέως πάντας ἐδέσμουν, καὶ ἐπὶ τὴν χώρας κομόνα ἀπῆγον. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τλὼ κόρῳ μνηστευομένος, σὺν αὐτοῖς ἐληλύθει· αὐτὸς γὰρ ἦν, ὁ καὶ τὸ καταγώγιον τῶν λῃστῶν μηνύσας. παραλαβὼν οὖν τλὼ παρθένον, καὶ λαβίσας ἐπ' ἐμοί, ἅτως ἔχουσι οἰκαδε. οἱ δὲ λοιπῆται, ὡς ἔδοσαν ἡμᾶς ἔτι πόῤῥωθεν, ἔγνωσαν ὀντυχοῦντας· ἀναγάλιον αὐτοῖς ἐμοῦ προσοικησομένου, καὶ προσφαμόντες ἀσπάζοντο, καὶ ἔγον ἅσα, ἡ δὲ παρθένος, πολὺν λόγον ἔχει ἐμοῦ, δίκαιον ποιοῦσα, τῶν σωτηρίων ἀγαθῶν· σωσαποδόσαντες, καὶ τὸν λοιπὸν ἐκεῖνον αὐτῇ θάναλον συγκινδυνεύσαντες· καὶ μοι τοῖς λιπτημένοις ἄνδρα παρέκαθ, μέλιμον λευθῶν, καὶ χόρ[illegible], ὃν καμήλῳ ἱκανός. ἐγὼ δὲ τότε

tanquam iam moriturum: neque tantum meo interitu dolebam, quantum quòd receptaculum essem futurus infelicis puellæ, quæ nihil admiserat mali. Iam diluculum aderat, quum subitò manus aduentat militum ad hos sceleſtos latrones capiendos: quos omnes vinctos ad eius oræ præsidem perducunt. Inter hos milites, qui puellam desponderat, latronum inuestigator aderat. Hic virginem dorso meo impositam, ad suos reduxit. Domestici nos etiam à longè conspectos vt agnouêre, me illis aduentum nostrum voce significante, profecti obuiam, domum perducũt. Virgo multùm de me locuta, & captiuitatis & fugæ socio, & vnà ad mortem destinato, cura mei demandata cæteris, medimnum hordei præberi iussit, etiam fœnum quantum sufficeret camelo. Ego conspectis canibus, qui in aulam

μάλιστα

μάλιστα διατηρῆσαι τὴν Παλαίστραν, ὡς ὄνον μοι, καὶ ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς τῇ τέχνῃ μεταβεβλῆσθαι· ὥρων γὰρ τοὺς ἵππους, ἐς τὸν πλανῆτον παρεισιόντας, καὶ λαφύσσοντας πολλὰ, καὶ οὐδὲν ἐν γάμοις πλουσίων νυμφίων. ὑμέναιος δὲ ὕστερον, μετὰ τὸν γάμον, ὁ πομπεύς, ἐπειδὴ χάριν μοι ἔφη ἡ δέσποινα ἴσχειν παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἀμείψασθαί με ἄμοιβῇ τῇ δικαίᾳ θέλειν· ὁ πατὴρ ἐπιλῶσαν ἐλεύθερον ἀφεῖναι παράπαν, καὶ σοὶ ζῆν ἀγελαίους ἵπποις νέμεσθαι. καὶ γὰρ, ὡς ἐλεύθερον, ἔφη, ζῶντα ἐν ἡδονῇ, καὶ τοῖς ἵπποις ἐπιβαίνοντα. καὶ αὐτὴ δικαιοτάτην ἀμοιβὴν ἐδόκει τότε, εἰ λῷ τὰ πράγματα ἐν ὄνῳ δικαστῇ. καλέσας οὖν τῶν ἱπποφορβῶν τινὰ, τούτῳ με παρεδίδου· ἐγὼ δὲ ἐχαίρον, ὡς οὐκ ἔτι ἀχθοφορήσων. ἐπεὶ δὲ ἦκομεν εἰς τὸν ἀγρὸν, τοῖς ἵπποις με ὁ νομεὺς συνέμιξε, καὶ ἦγεν ἅμα, τὸν ἀγέλαν, εἰς νομόν. ἐκεῖ δὲ ἄρα ἁψόμενοι, ὥσπερ Καυδαύλης, ἁλῶμοι γενόμεθα. ὁ γὰρ ἱππικάτης τῶν ἵππων, τῇ αὐτῇ γυναικὶ Μιλτοφόλῃ ἥδιστον μὲν διατελῶν· ἀλλὰ τῇ μὲν

introëuntes, multa vt in diuitis hominis nuptijs vorabant, Palæstram sum execratus, quæ me non in canem, sed asinum sua arte transmutâsset. Haud multos post nuptias dies, volens mihi virgo promissam gratiam referre, patrem, vt me liberum dimitteret, hortata est. Ille sub diuum cum equarum armentis liberum in voluptate, & equas subagitare cùm vellem, permisit. Quæ tum mihi optima redhibitio visa esset, si mei arbitrij res fuisset. Aduocato itaque equarum pastore, me sibi permisit lætum, tanquam non ampliùs sarcinarum molestiam subiturum. Equabus pastor immiscuit, ducens simul ad pascendum. Oportebat autem & hîc mihi accidere, quod olim Candauli. Sed contrà atque opinabar, accidit: nam qui armento præerat, inclusum me reliquit vxori: illa ad

λη μι ὑπεζώγνυσθ, ὥστε ἀλᾶσθ αὐτῇ καὶ πυρούς, καὶ κριθὰς ὅλας. καὶ τοῦτο μὲν ὠμὸν μέτριον κακὸν ὀχλεῖσθ ὄνου, ἀλᾶσθ ζῶσ ἑαυτὸ ἐπισάτας. ἡ δὲ βελτίστη, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἀγροῖς (πολλοὶ δὲ πολλοὶ ἦσαν) ἄλφιτα τὸν μισθὸν αὐτοῦ, ἐξημίωσε τὸν ἐμὸν ἆθλιον πράκλον. καὶ τὰς μὲν κριθὰς, ζῶν μοῦ ἄκοσθ φρύγουσα, καμοὶ ὥστε ἀλᾶσθ ἐπιβάσασα, μάζας ὅλας ποιοῦσα καθέψησ, ἐμοὶ δὲ πίτυρα ἄκοσθ λῶ. ἐπεί ποτε καὶ σωκλάσασά με τοῖς ἵπποις ὁ νομεὺς, παιόμενός τε, καὶ δακνόμενος ὑπὸ τῶν ἀρσένων, ἀπωλόμην· ἀεὶ γάρ μοι μοιχὸν ὑποπλέοντος ἔνασ τ ἵππου, τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἰδιωτικὸν, ἀμφοτέροις ὡς ἐμὲ ἀγλακτίζοντος, ὥστε φέρειν οὐκ ἠδυνάμην ζηλοτυπίαν ἐπὶ κλοιῷ. λεπτὸς οὖν καὶ ἄμορφος ἐγὼ οὐ πολὺ χρόνο ἐγενόμην, ὅτε ἔνδον ὑφραινόμενος πρὸς τῇ μύλῃ, ὅτι ὑπαίθριος νεμόμενος, ὑπὸ τ σωνόμων πολεμούμενος. καὶ μὲν καὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸ ὄρος ἄνω ἐπεμπόμην,

piſtrinum illigatum, & triticum & hordeum molere cogit. Mediocris hic erat labor, grato præſertim aſino, molere quantum domino ſat eſſet. Sed mulier intenta quæſtui, & in aliorum quoque, qui plurimi in agris erant, opera ad farinæ mercedem miſerum fatigabat collum. Inſuper hordeum mihi debitum cibum confricans, ac molere cogens, placentas ex eo in ſuum vſum faciebat: dabatur mihi furfur pro hordeo. Si quando paſtor inter armenta ire ad pabulum equorum ſineret, quia me velut adulterum ſuſpicabantur, calcibus & morſibus infeſtabar, adeò vt nullo pacto zelotypiam valerem fugere. Macilentus igitur paruo tempore factus ſum ac deformis, neque domi à piſtrini labore quietus, neque in agris paſcens, quum non eſſem ab equorum perſequutione tutus. Deſtinabar etiam quandoque ad montes, lignorum

καὶ ξύλα τοῖς ἄμοις ἐπόμιζον· τοῦτο δὲ ἦν τὸ λυφάλεον τῶν ἐμῶν κακῶν. πρῶτον μὲν, ὑψηλὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, ὁδὸν δὲ λευκὴν ὁδὸν, ἔτα καὶ ἀνυπόδητον ὁρᾷ ἐν λιθίνῳ, καί μοι σωτιξίπιμπον ὀνηλατῶν, παιδαλέιον ἀκάθαρτον. τοῦτό με καινῶς ἐκάστοτε ἀπώλλυε· πρῶτον μὲν ἔπαιέ με, καὶ πρέχοντα λίαν, ὐ ξύλῳ ἁπλῷ, ἀλλὰ ᾧ ὄξος πυκνὸς ἔχουτι, καὶ ὀξᾶς. καὶ ἀεὶ ἐπαιγε ἐς τὸ αὐτὸ ζοῦ μηροῦ, ὥστε ἀνέφκτό μοι κατ' ἐκεῖνο ὁ μηρὸς τῇ ῥάβδῳ. ὁ δὲ ἀεὶ τὸ πρᾶγμα ἔπαιγε, ἔτά μοι ἐπιτίθει φορτίον, ὅσον χαλεπὸν ἄνεα καὶ ἐλέφαντι ἐνεγκεῖν. καὶ ἄνωθεν ἡ καταβασις ὀξεῖα ἦν, ὁ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἔπαιγε. ἐπεὶ δέ μοι πεπίκρον ἔδοι τὸ φορτίον, καὶ ἐς τὸ ἕτερον ἐπικλίνον, ἵνα τῶν ξύλων ἀφαιρῇ, μὴ ᾧ λυφοτέρῳ πόδι βαλεῖν, καὶ τὰ ἴσα ποιεῖν, ἔτι ζῶ μὴ ἐδέ ποτε ἀρχάζω, λίθους δὲ μεγάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρούμενος, ἐς τὸ λυφότερον, καὶ ἄνω πάλιν τὸ φορτίον πόδι ἐπιτίθει, καὶ κατήειν ἄβλιος, ζοῖς ξύλοις ὁ μὲν καὶ λίθους ἀχθέως πεπι-

lignorum ſarcinas laturus: quod malum cæteris erat in omnibus deterius. nam primùm aſcendendus mons erat ſaxoſus, aſpera ac dura mihi (vt qui abſque ſoleis eſſem) via. ducebar ab impuro puero aſinario, qui me aliquanto nouo more perderet. Is percutiebat currentem, neque ſimplici ſolùm ligno, ſed eo cui frequentes atque acuti ſtimuli eſſent infixi. Is ſemper poſteriora dorſi perurgebat, adeò vt nates vlceribus inquinatæ, ſemper ab illo eodem loco vapularent. Onus prætereà imponebat & elephanto graue. Deſcenſus montis licet eſſet præceps, tamen continuis premebat verberibus. Si quando ſarcina in alteram declinaret partem, nequaquam aut demebat ligna, aut imponebat leuius, vt æquaret latera, ſed graues addebat lapides leuiori parti. ita redibam miſer tum ligna tum

φέρων. καὶ πολλαχοῦ ἐγίνετο ἐν τῇ ὁδῷ· ὁ δὲ τὰ πολλὰ μάτων φειδόμενος, ὀπίσω τῶν ξύλων, ἐπ' ἐμοὶ καθίζων, ἐπείρα τὸν ποταμόν. εἰ δέ ποτε, οἷα δὴ ἄνθρωπος καὶ ἀχθοφορῶν, κατασκίδνημι, τότε δὴ τὸ δεινὸν ἀμφορητὸν ἦν. ὁ γὰρ ἐμὲ καταβὰς ἐκ χειρός μοι ἐπιδιδοὺς, καὶ μὲν χαμόθεν ἐπεγείρων, καὶ τὸ φορτίον ἀφελεῖν, ἂν πολλάκις καὶ δύο. ὃ δὲ ὅτε καπηλεύων, οὔτε χεῖρα ἄν ποτε ἐπέδωκεν, ἀλλ' ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν ὤτων ἀρξάμενος, σωρηδὸν ἐμὲ τοῖς ξύλοις ἕως ἐπεγείρωσί με ἐπλήγει. καὶ μέχρι καὶ ἄλλο κακὸν ἐς ἐμὲ ἀφόρητον ἐπαγέσθαι· σιωγωνικῶν ἀκανθῶν ὀξυτάτων φορτίον, καὶ δὴ δεσμῷ πεισθέντα, ἀπικρίμα ὄπισθεν ἐκ τῆς ὀρᾶς· αὐχὴν, οἷον ἀκὸς ἐμοὶ, ἀπιόντος τὴν ὁδὸν ἀκριμάσθαι, ἠνάγκαζέ μοι, καὶ πάντα μοι τὰ ὄπισθε νύσσουσα, ἐτίτρωσκον. καὶ μοι τὸ ἀμύνασθαι ἀδυνάτου, τιτρωσκόντων ἀεί μοι ἐπομένων, καὶ μὴ ἀρτυομένων. ἐμὲ μὲν γὰρ ἀπίμα πεῖσαι, φυλαττόμενον τῶν ἀκανθῶν τὴν πρόσβολὴν, ἀεὶ

saxa inutilia ferens. Flumen erat in itinere absque naui. ille calceis parcens, à posteriori parte post ligna supra me, quoad fluuium transiuissem, insidebat. si verò (vt sæpe contigit) labore atq; onere nimio lapsus cecidissem, tum mihi calamitas aderat non ferenda. non enim deses me subleuabat manibus, aut chamo erigebat, aut reddebat sarcinam leuiorem: sed à capite atque auribus imò pien, me ligno percutiebat continuè, quoad plagarum multitudo me cogeret ad surgendum. Aliud quoque malum intolerabile sum perpessus: spinarum quippe acutarum fascem, quem ferebam à posteriori parte suspensum, caudæ alligauit, vt pendens crura mouentem (vt ambulanti necesse erat) acerrimè pungeret. Neq; verò huic malo obuiare potis erã, hærẽtib. semper spinis, ac propter incessũ repercutiẽtibus: nã si remissius incedens deuitarem spinarum ictus, ligno valde

τῶν ξύλων ἀπωκνύμην· ἀλλ' ἐφύλαττον τὸ ξύλον, τότε ἵνα τὸ λευκὸν ὄπισθεν ὀξὺ προσίσταμαι, καὶ ὅλως ἔργον ἦν ἐμοὶ ὀνηλάτῃ τῷ ἐμῷ, ἀκριβῶς μεμνῆσθαι. ἐπεὶ δέ ποτε ἅπαξ μακρὰ πάσχων πολλὰ, οὐκ ἔτι φέρων, πρὸς αὐτὸν λάξ ἐκίνησα, ἔχω ἀεὶ τοῦτο τὸ λάξ ἐν μνήμῃ. καί ποτε διηρώτησα σοπρέον ἐξ ἑτέρου χωρίου ἐς ἕτερον χωρίον μεταφυτεῦσαι, διορίσας οὖν μοι, καὶ τὸ σοπρέον τὸ πολὺ σωρεύσαντι, διατίθησιν ἐπ' ἐμέ. καὶ δόντος ἐργαλεῖον ἓν μάλα προσίσταμαί μοι τῷ φορτίῳ, μακρὸν ἐμοὶ μίγα τυρώων. ἐπεὶ δὲ πρόϊμεν λοιπὸν ἤδη ἐκ τῆς ἕδρας, λείψας δαλὸν ἔτι θερμὸν, ἐνέβαλον πόρρω τῆς ὁδοῦ ἐγνώμεθα, τὸν δαλὸν ἐνίκρυψα εἰς τὸ σοπρέον. τὸ δὲ (τί γὰρ ἄλλο ἐδύνατο) ὑφῆψε διάπλεον, καὶ λοιπὸν οὐδὲν ἕτερον ἄλλο, ἢ πῦρ ἅπλετον. μαθὼν σοφῶς, ὡς κατύπερθε ὁδοιπόρημαι ἐν τῇ ὁδῷ, τέλματί τι βαθεῖ ἐντυχὼν, ῥίπτω ἐμαυτὸν τοῦ τέλματος εἰς τὸ ὑγρότατον ἔνθα ἐκυλιόμην ἐνταῦθα τὸ σοπρέον, καὶ λινῶν καὶ ῥάκων ἐμαυτὸν, ὅσῳ πλεῖστῳ διατόβιον τὸ θερμὸν ἐκεῖνο, καὶ πικρὸν ἐμοὶ φορτίον. καὶ ἔτω λοιπὸν, ἀπενδεκατότερον ἐβάδιζον τῇ ὁδῷ τὸ

valde vapulabam: ſi baculum euitarem citiùs ambulans, grauiùs poſteriora torquebantur à ſpinis. erat aſinario illi omnino me perdendi animus. Itaque cùm illum aliquando calce percuſsiſſem, nunquam eſt id oblitus. Iuſſus ſtuppam de vna regione in aliam tranſferre, illam ſuper dorſum meum arctè alligauit, interitumq; ex eo mihi machinatus, cùm paululùm proceſsiſſem, raptũ ex igne torrem exuſtum, infra ſtuppam abſcondit: qua ſubitò incenſa, ego ignem ſentiens me comburentem, in conſpectũ fortè de via ſtagnum me conieci, méque in aqua vnà cum ſtuppa cõuolui ſæpiùs, quoad ignis extingueretur. ita abſq; diſcrimine reliquũ, cons-

πολοιπον· ὡς ἦν ἔτι ἀνάψαι confeci viæ, cùm non dare-
μι τῷ παιδὶ λιπαρὸν λῦχνον, ζῦ tur illi facultas ſtuppam am-
συμπέσῃ πηλῷ ὑγρῷ περιρρύη- pliùs incendendi, limo atque
ναι. καὶ ζῦτό γε, ὁ ζηλήρὸς aqua plenam. At ſceleſtus
πᾶις προσελθὼν, ἐμοῦ κατα- ille aſinarius domum reuer-
ψεύζε, ἀπῆλθον, ὡς παιεῖν, ἐ- ſus, omnem in me eulpam
κὼν ἑαυτὸν ἐνσείσαιμι τῇ ἐ- coniecit, aſſerens me mea
στίᾳ, καὶ τότε μὴ ἐκ τῦ συμ- ſponte in ignem proſiluiſſe.
πεσῦ, μηδὲ ἐλπίσαν, ἁπτέσθαι. Alter deinceps impurus puer
ἀπ' ἑτέρου ὁ ἀκάθαρ- ingens aduerſum me exco-
τος παῖς ἐξεῦρεν ἐπ' ἐμὲ μα- gitat malum: nam cùm me
κρῷ λάκιον. λομίζες γάρ με ad montem deduxiſſet, gran-
ἐς τὸ ὄρος, λιά μοι φορ- di lignorum impoſito one-
τίον ἀθρὸν ἐπιθεὶς ἐκ τῶν ξύ- re, rediens vicino agricolæ
λων, τῦτο μὴ πιπράσκει γεω- ligna vendidit, méque va-
γῷ, πλησίον οἰκθῦντι, ἐμὲ δὲ cuum lignis domum redu-
γυμνὸν, κὴ ἄξυλον λομίζες οἴ cens, apud dominum velu-
καδε, λαλαψεύδεται μς πρὸς ti inutilem accuſat, inquiens:
τὸν αὐτὸν λιποτάτω ἔργον ἀνό- Quid hunc aſinum amplius
σιον· τῦτον, λίποτα, τὸν ὄ- inutrimus fruſtra, difficilem,
νον, ὃς οὐδ' ὅτι βόσκομεν, λα- tardum, grauem? Inſpice
νῶς ἀργὸν ὄντα, καὶ βραδύν. quæ ſit eius cura: ſi mulie-
ἀπὰ μὲν γῶν ἐπιτηδεύει καὶ rem aut virginem formoſam
ἄλλο ἔργον, ἐὰν γυναῖκα ἢ conſpicit, eueſtigiò calci-
παρθένον καλὴν καὶ ὡραίαν bus proſiliens, curſu ad eam
ἴδῃ, ἢ παῖδα, ἀφλακτίζες, ἐ- fertur, tanquam homines
πιτηδὲς ὁρμᾷ ἐπ' αὐτὰς, ὡς ἔ- ad mulieres dilectas ſolent,
τις ἐρᾷ ἄνθρωπος ἀφροδίτης, ἐπὶ & morſu tanquam oſculo
ἐρωμένῃ γυναικὶ λινόμενος, κὴ appetens, nititur concum-
λάκνα ἐν φιλήματος σχήμα bere: ex quo lites tibi & odia
τι, λαὶ πολυσιάζειν βιάζεται. ἐκ δὲ τότε, ὅτι λίκας κὴ πράγματα
παρέξει,

παρίξα, πάντων ὑβριζομένων, πάντων ἀναπιπτομένων. καὶ γὰρ νῦν ξύλα κομίζων, γυναῖκα εἰς ἀγρὸν ἀπιοῦσαν ἰδὼν, τὰ μὲν ξύλα πάντα χαμαὶ ἰσκόρπισεν ἀκροσοφισμένος, τὴν δὲ γυναῖκα ἐς τὴν ὁδὸν ἀναρπάσας, γαμεῖν ἐβούλετο, ἕως ἄλλοθεν ἄλλοι ἐκδραμόντες, ἀμφὶ ἀμφὶ τῇ γυναικὶ, ἐς τὸ μὲν δέος παυσαμένην τοῦ παλαιστοῦ τούτου ἐρᾶσθαι. οὗτα ταῦτα πυθόμενος, ἀπ' ἐμοῦ μήτε βαδίζειν, ἔφη, ἐθέλει, μήτε φορτηγεῖν, καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐᾷ, ἀλλὰ γυναῖκας καὶ παῖδας οἰσφέρων, ἀκροφαύξατε αὐτόν· καὶ τὰ μὲν ἔγκατα θῆρσι λυσὶ δότε, καὶ τὰ κρέα θῆρσι ἐργάταις φυλάξατε. καὶ λίαν ἔρημα ὧδε οὕτω ἀπέθανε, πλὴν ὀλίγου κατεψεύσθη. ὁ μὲν οὖν ἀπάθητος ἀνὴρ, ὀνηλάτης ἐμὸς ἔχαρη, καί μοι αὖθις ἄλλα ἐπιθεὶς ἀκροφάτιον. ἀπ' ἔτυχε γάρ τις παρὼν τότε γεωργῶν, καὶ οὗτος ἐρύσατό με ἐκ τοῦ θανάτου, δεινὰ ἐπ' ἐμοὶ βουλευσάμενος· μυδαμῶς, ἔφη, ἀκροφάξῃς ὄνον, καὶ ἀλλὰ καὶ ἀχθοφορεῖν δυνάμενον, καὶ ὃ

omnibus conquerentibus pauentibusq; insurgunt. Enimuerò nunc ligna ferens, conspecta in agrum abeunte fœmina, ligna abiecta dispersit, mulierem tanquam coiturus insequitur, donec aliis aliunde accurrentibus, mulier ab huius formosi amatoris impetu liberata est. Hæc patronus credens: Posteaquam, inquit, neque piger ire vult, neque sarcinam ferre, sed mulieres appetens, amores hominum imitatur: occidite eum, & intestinis vulturibus datis, carnes operarijs seruate. Si quis quomodo sit mortuus, quæret, fingite à lupo interemptum. Ad hoc absurdus ille puer gauisus, me subitò parat iugulare. Sed fortè accidit vt vicinus quidam agricola me ab interitu vindicaret, quædam consulens aduersum me grauiora: Nequaquam hunc asinum occidas, inquit, pistrino aptum, atque oneri ferendo. Neq; etiam magnum,

μίγμα ἔρωτος, ἴνα δὴ ἀς ἀνθρώπους ἔρωτι καὶ οἴστρῳ φέρηται· λαβὼν αὐτὸν, ἔκτεμε. τῆς γὰρ ἀφροδίτου ταύτης ὁρμῆς ἀφαιρεθείς, ἥμερός τε ἔσται, καὶ πίων ἔσται, καὶ οἷα φορτίον μέγα, οὐδὲν ἀχθόμενος. ἀκούεις ἀφ' ἑκάστου ἔχας τούτου τῆς ἰατρείας, ἀκούσομαι λιτὸν, μεταξὺ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν, καί σοι πολὺν σωφρονίστερον πεδάτε παρίξω τῇ τομῇ. οἱ μὲν οὖν ἅπαντες ἐπῄνουν τὸν σύμβουλον, ὡς οὐ λίγοι· ἐγὼ δ' οὐδὲν ἐλάττονα, ὡς ἀπολίσαν αὐτίκα τὸν ἐν ᾧ ἔνα ἄνδρα· καὶ γὰρ οὐκ ἔτι ἐθέλειν ἔφην, ἀ γνοίμην ἀνέχεσθαι. ὅσα καὶ ὅλως ἐκπεσοῦσα τῆς λοιποῦ ἐγνώκειν, ἢ ῥίψασα ἐμαυτὸν ἐκ τῶν ὀρέων, ἵνα ἐκποδὼν, θανάτῳ οἰκτίστῳ ἀπόλωμαι· ἔτι, καὶ ἀπίρατος πικρὸς τεθνήξομαι. ἐπὶ δὲ τῶν νὺξ βαθεῖα, ἄγγελός τις ἀπὸ ἁλὸς ἥκων, ἐς τὸν ἀγρὸν καὶ τὴν ἔπαυλιν, ταύτην λέγων τὴν νύμφην τὴν ἐμὴν ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ λῃστῶν γνωσθῆναι, καὶ τὸν ταύτης νυμφίον, περὶ λείαν ἀφίαν, ἀμφοτέρους αὐτοὺς, ἐν ᾧ αὐτὰ ταῦτα περιπλεόντων ἐπιπολάσαν ἄφνω τὴν θάλασ-

si in amores mulierum labitur. castra ipsum. summota enim veneris cupiditate, mitis erit & pinguis, cui non sit difficile etiam grauissimum onus ferre. Si, quomodo castretur, ignoras, triduo aut quatriduo virum adducam huius artis peritissimū. Approbatur à singulis qui aderant, consilium. Hoc audiēs, fundebam lachrymas, tanquam vir essem in asino desiturus. neq; enim viuere amplius cupiebam, si fierem eunuchus. Potius ergo aut inedia deficere decreui, aut ex monte aliquo me præcipitem dare, vt morte misera effugerem vitam miseriorem. At nocte intempesta superuenit in agros & villam nuncius, puellam à latronibus nuper raptam, & eius sponsum meridie iuxta littus deambulantes, ab inundantis maris aqua raptos atque absorptos

θάλασσαν ἁρπάσαι, καὶ ἀφανεῖς ποιῆσαι, καὶ τέλος αὐτοῖς τοῦτο τῆς συμφορᾶς καὶ θανάτου γένεσθαι. οἱ δέ, οἷα δὴ ληστῶν οἰκίας νέων διαποτῶν, ἔγνωσαν μηκίτι μένειν ἐν τῇ ἀβελτερίᾳ, ἀλλὰ πάντα διαρπάσαντες τὰ ἔνδον, φυγῇ ἐχρήσαντο. ὁ δὲ νομεὺς τῶν ἵππων λάθρᾳ παραλαβών, καὶ πάνθ', ὅσα δυνατὸς ἦν, συναβών, ἐπικατέδησέ μοι καὶ τοῖς ἵπποις. ἐγὼ δὲ ἀχθόμενος μὲν, φέρων φορτίον οὐκ ἀληθινόν, ἀλλ' οὗ ἄσμενος τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῆς ἐμῆς ἐλευθερίας ἐκβολῆς. καὶ δὴ νύκτα ὅλην ἐλθόντες ὁδὸν ἀργαλέαν, καὶ τριῶν ἄλλων ἡμερῶν τὴν ὁδὸν ἀνύσαντες, ἐρχόμεθα εἰς πόλιν τῆς Μακεδονίας, Βέροιαν, μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον. ἐνταῦθα ἔγνωσαν οἱ ἄγοντες, ἡμᾶς ἐρῦσαι, καὶ ἑαυτούς. καὶ τότε δὴ πράσεις ἦν ἡμῶν τῶν ζώων. καὶ λαμπρὸς ἐφώνει, ὃν ἀγορᾷ μάστιξι εἷς, ἐκήρυττεν. οἱ δὲ πρόσθεν ἐλαύνειν ἤθελον, τὰ σώματα δὲ ἡμῶν ἀνοίγοντες, καὶ τὴν ἀλκὴν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἑκάστου ἐβλεπον. καὶ τὸν μὲν ἀνέῳγε, ἄπρατον ἄπορον, ἐμὲ δὲ ὕστερον ἀρδαλέον,

absorptos fuisse, hunc finem & rerum & vitæ sortitos. Serui nouis dominis vacua domo, decreuêre omnes nequaquam decæterò seruitutem pati: raptisq; quæ in ãgris erant, aufugiunt. Qui equis præerat, adsumptis quæ poterat, mihi & equis imponit. Aegrè ferebam non ferre me onus asino dignum: lætabar tamen me euasisse id periculum exectionis. Vniuersa nocte confecimus longum iter, tertia die in vrbem Macedoniæ peruenimus Beræam, quippe magnã ac populosam, in qua habitare statuerat qui me ducebat, & simul iumenta vendere. Præco medio stans in foro nos proscribebat. emptores diligenter inspiciebant omnia, aperientes os, atq; ex dentibus ætatem cuiusq; coniectãtes: & emerunt alij iumenta reliqua, me vltimum relictum præco iussit reduci domum,

καμψόμον, ὁ δὲ κῆρυξ ἐκέλευσεν αὖθις ἐπανάγειν εἰς οἶκον, ὁρᾷς, λέγων, οὕτω μόνον οὐχ εὑρήκει δίδυμον. ἀλλὰ πολλὰ πολλάκις διανομένη, καὶ μεταπίπλου καὶ νέμεσις, ἤγαγε μοὶ τὸν δεσπότην, οἷον οὐκ ἂν ἐξαίμην. δίναιδος γὰρ καὶ γέρων δῆτα, τοῦτον εἷς, τῶν τοῦ θεοῦ τοῦ Συρείου εἰς τὰς κώμας καὶ τὰς ἀγορὰς περιφόντων, καὶ τοῦ θεοῦ ἐπαίρειν ἀναγκαζόντων, τούτῳ πιπράσκομαι, πολλῆς πάνυ τιμῆς, πριάποντα δραχμῶν. καὶ ἔφην ἐγώ, ὦ δεσπότη, ἀπόμην ἄρα νῦν. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν, ἔνθα ᾤκει Φίλιππος (τοῦτο γὰρ ἔσχεν ὄνομα ὁ ὠνησόμενός με) μέγα ἀθρόως ἐκ τῆς θύρας ἀνακέκραγεν, ὦ Συράσια, δοῦλον ὑμῖν ἐκτήσαμαι, καλὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ Καππαδόκην τὸ γένος. ἦσαν δὲ τὰ Συράσια ταῦτα, ὄχλος δυναύλων, συνεργῶν τοῦ Φιλίππου. καὶ πάντες πρὸς τοῦ βοῦν ἀνεκρότησαν· ᾠοντο γὰρ ἀληθῶς ἄνθρωπον ἔναγχος ἐωνημένον. ὡς δὲ ἄδολον ὄνον ὄντα τοῦ δοῦλον, καὶ ταῦτα εἰς τοῦ Φίλιππον ἔσκωπτον, τοῦτον οὐ δοῦλον, ἀπὸ νυμφίου σαυτῇ πόθεν ἄγεις λαβοῦσα; ὅναιο δὲ τούτων τῶν καλῶν γάμων, καὶ τῶν

domum, inquiens: Hunc ſolum vides non reperiſſe emptorem. At ſors multa reuoluens ſæpiùs & commutans, dominum minimè gratum parauit. Cinædus erat ſenex, vnus ex ijs qui deam Syriam per villas & agros circumferentes, ſtipem deæ offerre impellunt. huic magno vendor precio, drachmis triginta: quem ligatus ſequor. Vbi domum Philebi (hoc emptori noſtro nomen erat) peruenimus, magna ad oſtium voce: ô Coraſia, inquit, ſeruum vobis emi pulchrum ac grandem, genere Cappadocem. Erant ea Coraſia cinædorum turba Philebi coadiutorum. qui omnes ad illius vocem applaudentes, exiſtimabant verum emptum eſſe: vt verò aſinum vidêre, Philebum increpant, qui non ſeruum, ſed ſponſum ſibi adduxerit ſuis nuptijs dignum,

ποις ταχίως ἡμῖν πῶλος ζοιό-
τας. καὶ οἱ μὲν ἐγέλων, τῇ δὲ
ὑσβαΐᾳ, σωιτάπλουτο ἐπ' ἔρ-
γον, ὥσπερ αὐτοῖ ἔλεγον. καὶ
πλὴ θεὸν ἐνσκευασαμένοι, ἐ-
μοὶ ἐπέθηκαν, ἔπα τῆς πόλεως
ἐξηλαύνομεν, καὶ πλὴ χώραν
πρεπόμεν. ἐπέλαν δ' ἐς κώ-
μην τινὰ προσέλθοιμεν, ἐγὼ
μὲν ὁ θεοφόρητος ἐστάμην, ὁ δὲ
αὐλητὴς ὅμιλος ἐφέλκε ἔνθεον.
οἱ δὲ τὰς μίτρας ἀπορρίψαν-
τες, πλὴ λιφαλῆ κάτωθεν ἐκ
δ' αὐχένος ἐπισφίγγοντες, τοῖς ξί-
φεσιν ἐτέμνοντο τὰς φάρυγας.
καὶ πλὴ γλῶτταν τῶν ὀδόντων
ἐπεβάλλον ἑκάστος, ἔτεμνε
καὶ ταύτην, ὥστε ἐν ὀλίγῳ πάν-
τα πεπλῆσθαι μαλακοῦ αἵ-
ματος. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὁρῶν,
τὰ πρῶτα ἔτρεμον ἐσῶς, μή
ποτε καὶ ἐμὲ τῇ θεῷ καὶ ὄνον αἷμα
τος γένοιτο. ἐπέλαν δὲ κατα-
κόψαντες οὕτως ἑαυτοὺς, ἐκ τῶν
παρεστηκότων θεατῶν συνέλε-
γον ὀβολοὺς καὶ δραχμάς· ἄλλος
δὲ κριθάλας, καὶ οἶνον, καὶ τυρὸν κάν-
δυν ἐπέδωκε, καὶ πυρῶν μέδιμ
νον, καὶ κεβοῦν ζῶν ὄνον. οἱ μὲν ἐκ
τούτων ἐτρέφοντο, καὶ πλὴ ἐπ' ἐμοὶ
θυμι-

ex quo certè pullos eiusmodi quamprimùm pararet. Ad hæc cùm risissent omnes exercitio suo intenti, paratis domi sacris, mihi deam superimposuerunt. Ciuitatem ingressi, cùm patriam perambularemus, in quandam villam peruenimus, in qua ego deam ferens constiti. Quidam qui rei sacræ præerat, cùm veluti deo plenus nonnulla protulisset verba, reliqui mitra proiecta caput subtus guttur ligantes, ensibus laceratos feriunt, linguam insuper foris dentes extensam quisque incidit, vt breui tempore omnia sanguine manarent. Hîc ego valde extimescebam, ne asini quoque sanguine deæ opus esset. Eo pacto cùm sibi sanguinem eduxissent, drachmas & obolos à circumstantibus colligunt. Alij carycas præbent, & vinum, caseiq; fiscellas: alij medimnos tritici atque hordeum in asini cibũ. Ex his & habebant victũ, & sacra deæ faciebant.

κομιζομένῳ θεὸν ἐβράπωνα καί ποτε ἀς ὤμιλω τινὰ αὐτῶν ἀσβαπόυλων ἡμῶν, νεανίσκον τῶν ἰωμητῶν μίγαν ἀγρώϛντος, ἀσάγουσιν ἄσω, ἔνθα καταλύοντος ἔτυχον. ἔπαττα ἔπασχον ἐκ τῆς ἰωμάττης, ὅϛε σωάθη μὴ φίλα ζιῦτ ἀνοσίοις λιναύλοις ἰῶ. ἐγὼ δ' ὑπεραλγήϛας ἐπὶ τῇ ἐμαυτῆ μεταβολῇ, ἔτι μίχι νεῶ ἀνέχομαι λακῶν, ἀναβοῆσαι, ὦ Ζεῦ σχέτλιε, ἀθέμιϛε, ἀπ' ἀμῆ φωνῆ οὐκ ἀνέβη μοι ἡ ἰμὴ, ἀπ' ἀ τῆ ὄνου, ἐκ τῆ φάρυγϛ, καὶ μίγα ἀγκησάμην. τῶν δ' ἰωμητῶν τινὲς (ἔτυχον γὰρ τότε ὄνον ἀπολωλικότες, καὶ τὸν ἀπολωλότα ζητοῦντες) ἀκόϛντές μου μίγα βοάϛντος, παρίρχονται ἄσω, ἀλφὶ οὐδὲν ἀπόντες, ὡς ἐμῆ φ ἐκείνῳ ὄντος, καὶ καταλαμβάνουσι τὸς λιναύλας, ἄῤῥητα ἔνδον ἐργαζομένους. καὶ γέλως ἐκ τῶν ἐπαισθόντων πολὺς γίγνϛαι ἔξω, καὶ ἐκθαμόντες, ὅλῃ τῇ ὤμῃ δι' λόγο διέδωκαν τῶν ἱδίων τὰ ἀσέλγηαν. οἱ δ' ἀλάμβοι δεινῶς ταῦτα ἐληλεγμένα, τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἄνδρε ἄνθρ ἐξέλαϛο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ὁδοῦ,

faciebant. Perambulantibus illis aliquando villam quandam, iuuenem grandiorem à se conſpectum expiſcati, domum in quam fortè diuerterant, deducunt. Illi muliebria (vt illis nefarijs cinædis mos erat) perpeſsi ſunt: ego dolens me in aſinum eſſe verſum, cùm tantum ſcelus non poſſem ferre: O ſceleſti, cùm vellem exclamare, pro voce hominis magnum rugitum dedi. Quidam ex ea villa amiſſum aſinum quærentes, repentè audito rugitu, nullo præmonito ingrediuntur domum, quum æſtimarent me ſuum aſinum eſſe, repertis qui infanda patrabant cinædis, multo cum riſu locum egreſsi, ſceleſtam ſacerdotum nequitiam per totam villam diuulgant. Illi ob eorum ſcelera deprehenſa, pudore territi, proxima nocte abeunt. Cùm in locũ ſolitarium peruenisſent,

ἐχαλίπαινον, καὶ ὀργίζουζ ἐπὶ μοὶ μᾶλλον ἐφ' οἷς τὰ ἐκείνων μυστήρια. καὶ τοῦζ μὲν ἀνεκτὸν τὸ κακὸν ἦν, κακῶς ὑφ' ὁτου ἀκούειν, ἀλλὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐκεῖνα ἀνεκτά· τὴν γὰρ θεὸν ἀφελόντες μου, καὶ χαμαὶ καταβίβασαν, καὶ τὰ σφίγματά μου πάντα διασπάσαντες, γυμνὸν ἤδη προσέτι με μάστιξι πολλῇ μετὰ τῶν ἀσταχάλων μάστιξι πατοῦντες, ὀλίγου ἐδέησαν ἀποκτεῖναι, κελεύοντες με ταῦ λοιποῦ ἄφωνον εἶναι θεοφόρητον. καὶ μὲν καὶ ἀποφάξαι μετὰ τὰς μάστιγας ἐβουλεύσαντο, ὡς ἐς ὕβριν αὐτοὺς βαλόντα ποιλὺ, καὶ τῆς οἰκίας οὐκ ἐργασαμένους ἐκβαλόντα. ἀπ' ὧν με μὲν ἀποκτεῖναι, μάτην αὐτοῖς ἡ θεὸς ἐδυσωπήσατο, χαμαὶ καθημένη, καὶ ἐκ ἔχουσ' ὅπως ὁδοῖο. ἐντεῦθεν οὖν, μετὰ τὰς μάστιγας, λαβὼν τὴν δίσποιναν, ἐβάδιζον. καὶ πρὸς ἑσπέραν ἤδη καταφθάνομεν ἐς ἀγρὸν πλουσίου τινὸς ἀνθρώπου, καὶ ὃν οὕτως μὲν τῇ οἰκίᾳ ὑπολίξαι, καὶ βοάδια οἶδα μέγαν λιπαρὸν κἀτὸν ἔχοντα. τῶν φίλων γάρ

increpabant me irati admodum, quòd eorum mysteria patefeciſſem. Tolerabile hoc erat damnum, verbis mala audire: quod ſequitur, non ferendum. deam quippe deponentes, ſublata ſella, nudum arbori robuſtæ alligant, deinde fuſte ex neruis facto, me ad necem verberant, iubentes in futurum eſſe taciturnum. & ſimul poſt verbera me ſtatuunt iugulare, qui villicorum iram in ſe incitârim, neq; per me licuerit facere. conſuetum quæſtum: ſed ope iacentis humi deæ id prohibentis, ne deeſſet qui eam ferret, cædem effugi: poſt multas tamen plagas repoſita ſupra me dea, iter proſecuti ſumus. Veſperi in hominis opulēti prædium peruenimus, qui liberiùs nos domi excipiens, ſacra Deæ peregit. Hîc ego ingens periculum adij. Amicus quidam

ἦν δοῦλον. καὶ τὴν θεὸν μάλα ἄσμενος καὶ θυσίας αὐτῇ προσάγοντα. ἐβάδιζον οἶδα μέγαν λιπαρὸν κἀτὸν ἔχοντα. τῶν φίλων γάρ

τις

τις ὦ δεσπότης τῶν ἀγρῶν ἔπεμψε δῶρον, ὄνου ἀγρίου μηρόν. τοῦτον μάγειρος σκευάσας λαβὼν, ῥαθυμίᾳ ἀπώλεσε, κυνῶν πολλῶν λαθραίως ἅπαν παρειληθότων. ὁ δὲ δεσπότης πληγὰς πολλὰς, καὶ βασανον ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ μηροῦ, ἵνα μὴ μαστιγοῖτο ἑαυτὸν ἐκ τοῦ πράγματος. ἐὰν δὲ γυνὴ τοῦτο, μακρὸν ἐξαίσιον ἐμὸν, ἀπὸ μιᾶς ἀποθνήσκει, ἔπος, ὦ φίλτατε, μιᾶς διαύτης δῶς σεαυτόν· πεισόμεθα γάρ μοι, πράξας τοῦτο πάντα. τῶν δὲ συναύλων τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω, εἰς ἔρημον χωρίον, κἄπειτα σφάξας αὐτὸν, τὸ μὲν ἐκεῖνο, τὸν μηρὸν ἀπετμῶν, κόμιζε δεῦρο, καὶ σκευάσας, ὡς δεσπότῃ ἀπόδος. καὶ τὸ ἄλλο ἔνδυε, κἄτω που, εἰς τὸν ἑρμηνέα ἄφορ· δόξεις γὰρ ἀφθὰς, οἴχεσθαί μοι, καὶ ἄναυδος. ἐρᾷς δὲ, ὡς ἔστιν εὐσαρκος, καὶ τοῦ ἀγρίου ἐκείνου πάντα ἀμείνων. ὁ δὲ μάγειρος, τῆς γυναικὸς ἐπανιούσης τὸ βάλανμα, ἄεισα, ἔφη, σοὶ, ὦ γύναι ταῦτα. καὶ τούτῳ μόνῳ ὦν ἔργῳ τὰς μάστιγας φυγεῖν ἔχω, καὶ τοῦτό μοι ἤδη πεπραξται. ὁ μὲν οὖν ἀνόητος οὗτος, οὐμὸς μάγειρος,

quidã noſtri hoſpitis [m] partem ſylueſtris aſini ei dono miſit, quam canes qui intus occluſi erant, coqui negligẽtia comederunt. Hic præter modum, ne domini iuſſu vapularet, cũm de morte cogitaret, conſilio mulieris peſpercit vitæ. Si mihi credes, inquit, & te ſaluabis, & reſarcies hoc damnum. Habẽt hi cinædi aſinum, quem ſi deduxeris in deſertum locũ, facilè illum potes occidere, ſumptamq; ex eò partem parare in cibum domino: reliquũ corporis in præceps abiẽce. exiſtimabunt cinædi aufugiſſe aſinum, neq; amplius deprehẽdi poſſe. hic verò aſinus pinguis eſt, & perſimilis ſylueſtri. Approbato mulieris conſilio, coquus intelligẽs hac pacto iram patroni declinaturũ, mihi propinquat, vt conſultum facinus patraret. At ego quid de me futurum

ἐμὲ

ἐμοῦ πλουσίου ἐσῶς, τῇ γωμικῇ ταῦτα συνιβουλεύσω· ἐγὼ δή, τὸ μέγιστον ἤδη πεφορώμην, ῥᾳδίως ἔγνων τὸ σώζειν ἐμαυτὸν ἐκ τῆς λοιμώδους. καὶ ῥήξας τὸν ἱμάντα, ᾧ δεδόμην, καὶ ἀναστρεπτικῶς, ἵνα μὴ δρόμῳ ἔσω, ἵνθα ἐδείπνουν οἱ λῃσταί, σὺν ᾧ δὴ ἀσφότη τῶν ἀγρῶν. ἐνταῦθα ἀσφαλῶς, ἀναπεπταμένα πάντα ᾧ σκιρτήματι, καὶ λυχνίαν καὶ τραπέζας. ἐμὲ γὰρ μὲν ὤμην κομψόν τι ζῶον πρὸς σωτηρίαν ἐμοὶ εὑρηκέναι, καὶ τὸν διασωτὸν τῶν ἀγρῶν διαφυγεῖν αὐθίς, ὡς ἀγέρωχον ὄνον, ἐμὲ καταπλαγησόμενα, φυλαττόμενα ἀσφαλῶς. ἀπὰ μὲν τὸ κομψὸν, εἰς ἰσχαλέον λίθινον διολισθὼν, πληγὰν δόξαντές μοι, ξίφη που πεπὰ ἔδη, καὶ δόγχας ἐπ' ἐμὲ ἐσπασμένους, καὶ ξύλα μακρὰ, καὶ ἄχον οὕτως, ὥστε ἀπεκτονεῖν με. ἐγὼ δὲ ὁρῶν τὸ λαυτὸ τὸ μέγιθος, δρόμῳ ἔσω πρέρχομαι, ἵνθα οἱ ἐμοὶ λῃσταὶ διαμεθήσειν ἔμελλον. οἱ δὲ θεασάμενοί τοῦτο, συγκλείουσι τὰς θύρας τῷ μάλα ἔξωθεν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ὄρθριος ἦν, ἀράμενος τὴν θύραν ἀνέῳξε, ἀπέκτειναν ἅμα ταῖς ἀγέλαις. καὶ ἀνακόμισθα ἐς κώμην ἄπλην μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον,

futurum esset præuidens, optimum factu duxi id periculum subterfugere. Igitur effracto quo ducebar loro, prosiliens feror intus cursu, vbi cinædi cum hospite cœnabant. subitò eo aduentu & lumen & mensam subij, existimans hoc scitum inuentum saluti mihi futurum, dominumq; ea uestigiò me ociosum aliquo tuto in loco detenturum: verùm hæc res in extremum est mihi versa discrimen. nam furiosum me opinati, ensibus, iaculis, longis baculis, velut occisuri me appetiuerunt: quo periculo perspecto, in interiora domus, vbi cinædi dormituri erant, curro. Illi ostium loci exteriùs occludunt. Diluculò nebulones illi, dea mihi superposita, recedētes, ad aliam ciuitatem copijs & opibus potentem perducunt: in qua

ἐν ᾗ καὶ καινότρόν τι ἐτρα-
τόμενο, τὴν θεὸν μὴ μένα-
ἐν ἀνθρώπου οἰκίᾳ, τῆς δὲ παρ'
ἐκείνοις μάλιστα τιμωμένης,
ἐπιχωρίαν Δάμονα τὸν ναὸν
οἰκῆσαι. οἱ δὲ καὶ μάλα ἀσμέ-
νοι τὴν ξένην θεὸν ὑποδέ-
ξανται, ὡς σφῶν αὐτῶν θεῷ
συνοικίζοντες, ἡμῖν δὲ οἰκίαν
ἀπέλαξαν ἀνθρώπων πενή-
των. ἐνταῦθα συχνὰς ἡμέρας
οἱ δεσπόται διατρίψαντες, ἀ-
πιόντα ἤθελον εἰς τὴν πλη-
σίον πόλιν, τὴν θεὸν ἀπά-
γειν τοὺς ἐπιχωρίους. καὶ αὐτοὶ
ἐς τὸ τέμενος παρελθόντες,
ἐκομίζοντο αὐτήν, καὶ θύρετρα
ἐπ' ἐμοὶ, κλαυνὸν ἔξω. ἔτυχον
δὲ οἱ δυσσεβεῖς, εἰς τὸ τέμενος
ἐκεῖνο παρελθόντες, ἀνάθημα,
φιάλην χρυσῆν ἁλίσκαντες,
λῃ ἀπὸ τῆς θεοῦ ἥρπαρον. οἱ δὲ
λωμῆται ἀθρόοι τοῦτο, ἀν-
θὺς ἐδίωκον, ἔπειτα ὡς πλησίον
ἐγένοντο, διαπηδήσαντες ἀπὸ
τῶν ἵππων, εἶχον αὐτῶν ἐν
τῇ ὁδῷ, καὶ δυσσεβεῖς καὶ ἱερο-
σύλους ἐκάλουν, καὶ ἀπῆγον
τὸ ἁλόντε ἀνάθημα, καὶ ἱερω-
νῶντο πάντα, εὗρον αὐτὸ ἐν ᾧ δόλῳ τῆς θεοῦ. δήσαντες
αὖθις τοὺς γυναικίας, ἦγον ὀπίσω. καὶ τοὺς μὲν εἰς τὴν ἀρκτὴν ἐμβάλ-
λουσι,

nouum interuenit prodigiũ.
nam cùm dea priuatæ domus
diuersorium abnueret, in tẽ-
plo seponi iussit eius loci, qui
à ciuibus maximè coleretur.
Illi libenti animo deã extẽ-
nam prope suum deum in tẽ-
plo collocant: nobis tradunt
pauperculæ hospitium do-
mus. Hîc plures cinædi dies
commorati, cùm abire vel-
lent, deamq; à ciuibus pete-
rent, templum ingressi deam
asportant: verùm facinoroſi
homines phialam auream è
templo ablatam furto, infra
deam recondunt. qua re pa-
làm facta, ciues nos insecu-
ti, vt appropinquárunt, ex
equis desilientes, cinædos ca-
piunt, impios illos ac sacri-
legos appellantes, cùm phia-
lam ereptam repeterent: &
scrutati singula, eam repe-
riunt in sinu Deæ abscõsam.
Quam ob rem hos muliebres
viros colligatos, in vrbem-
que traductos, in carcerem
conijciunt:

λυσι, τῷ δὲ θεῷ, τῷ ἐπ' ἐμοὶ
λομιζομένῳ ἀραμένοι, ναῷ
ὅπερ ἐδώκαμεν, τὸ ὃ χρυσίον τῇ
πολίτιδι θεῷ πάλιν ἀπέδωκαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τά τε σκεύη,
καὶ μὲ πιπράσκει λιγνώτερον. καὶ ἀπέδοντό μι ξένῳ ἀνθρώπῳ, τῷ πλησίον κώμης οἰκοῦντι. τίχνῃ ἔχοντι ἄρτους πέμπειν. οὗτός με παραλαβὼν, καὶ πυρῶν μεδίμνους δέκα ὠνησάμενος, ἐπιθείς μοι τὸν πυρὸν, ὡς ἑαυτὸν μᾶλλον, ὁδὸν ἀργαλέαν. ὡς δ' ἤκομεν, ἀσμένη με εἰς τὸν μυλῶνα, καὶ ὁρῶ πολὺν πλοῦτον ἔνδον ὁμοδούλων λατρευτῶν. καὶ μύλαι πολλαὶ ἦσαν, καὶ πᾶσαι τέλειοι ἐφοίτων. καὶ πάντα ἐπῆνα μετὰ τῶν ἀλφίτων. καὶ τότε μέν με, οἷα ξένον δοῦλον, καὶ φορτίον βαρύτατον ἀράμενον, καὶ ὁδὸν ἀργαλέαν ἀπειμένον, ἀναπαύεσθαι ἔνδον ἀφῆκαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, θοίνην τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐπιτελούντων, ἐπιστρέφουσί με τῇ ἀώρῳ τῆς μύλης, ἔτα ἄπαυστον. ἐγὼ δ' ἀπιστέμην, ὅπως καὶ ἀλῶ, πολάκις μαθὼν, πρόσπους ποιούμενον ἢ ἀγνοεῖν, ἢ μὰ μάτην ἐλπίζειν. λαβόντες γὰρ πολλοὶ τῶν ἔνδον βακτηρίας, ἐπέστησάν μοι, καὶ μὴ καθαλοῦντα, ὡς ἐκ ὁρῶντα,

coniiciunt: deamq; alio in templo ponentes, aurum suo deo restituunt. Postera die & res eorum, & me insuper vendunt. Ego à pistore incola propinquioris villæ emptus sum, impositisq; decem tritici quos emerat medimnis, in villam difficili atque aspera via perductus. Erant domi iumenta conserua, molæq; plurimæ ab illis agitatæ, omnia intus farinæ plena: me verò, veluti seruum nouum solent, ac de via propter grande onus fessum, eo die quiescere sinunt. postridie me iugo molæ alligatum, linteo velatis oculis, molere iubent. planè noram, id sæpiùs expertus, quo pacto esset molendum: sed simulans me eius operis rudem, frustra quietem speraui: nam plures qui aderant, acceptis baculis de improuiso me id minimè expectantem (neque enim aspicere poteram)

πάσσιν ἀθρόᾳ τῇ χειρὶ, ὥσπ
μι ἐκ τ' πλυγῆς, ὥσωρ σρόμ=
βον, ἐξαπίνης σρίφεσθαι. καὶ
πείρᾳ ἔμαθον, ὡς χρὴ τὸν ἄλ=
λον ἐς τὸ τὰ λέοντα ποιῶν,
μὴ σπεισμένον τῷ χέρα τοῦ
λεσπότου. λιπὸς σὺν πάνυ
γέγονμαι, καὶ ἀσθενὴς τὸ σώ=
ματι, ὥστι ἔγνω μι ὁ λεσπό=
της πωλῆσαι. καὶ ἀρδιδίλο=
τάί μι ἀνθρώπῳ λιπουργῷ
τῷ τέχνῃ· οὕτω γὰρ ἔλχι
λῆπον, λαβὼν γεωργεῖν, καὶ
τοῦτο ἔχομεν ἔργον. ὁ λεσπό=
της σὺν ἔωθεν ἐσπιθές μοι τὰ
λάχανα, ἐκόμιζεν ἐς τῷ ἀ=
γορὰν, καὶ παραλὸς τοῖς ταῦ=
τα σπαράσκευσιν, ἔνθ' μι πολ=
λὰν ἐς τὸν λῆπον. ἔπειτα ἐκεῖ=
νος μὲν λοὰ ἔσκαπτι, καὶ ἐφύ=
τευι, καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς φυτοῖς
ἐσῆγεν, ἐγὼ δ' ἐν τούτῳ ἐσή=
κειν ἀργός. ὧν δ' μοι δεινῶς
ἀλγεινὸς ὁ τότι βίος· πρῶτον
μὲν, ἐπὶ χειμῶν ἄδην ὧν, λιᾳ=
πᾶν ὀδ' αὐτῶν σῶμα ἔχον
ἀγοράσαι, οὐχ ὅπως ἐμοί. καὶ
ἀνυπόδητος, πηλὸν ὑγρὸν,
καὶ πάνυ σκληρὸν καὶ ὀξὺ
ἐπάτειν. καὶ φαγεῖν τοῦτο μόνον ἀμφοτέροις ὧν, θείδακας πι=
πρὰς καὶ σκληράς. λαί ποτι ἐξιόν]ων ἡμῶν ἐς τ' λῆπον, ἐν]υγχά=
νει ἀνὴρ

adeò percussérunt, vt euestigiò more turbinis circumducerem molam: expertúsque sanè didici seruum ad ea quæ fienda sunt, promptum esse debere, neque expectare domini manum. Eo labore admodum macer euasi, & corpore debilis: quapropter hortulano me vendidit, qui hortum ceperat colendum. Is olera in forum mea opera ferebat sæpiùs, agro deinde effodiendo, plantándoque ac rigando intentus, ego interim ociosus, sed vita propter frigus (erat enim hyems) satis molesta, cùm patronus nedum mihi, sed nec sibi lectum parare posset: me tum molle lutum, tum dura terra atque acuta multùm offendebat. Cibus item lactucæ amaræ, ac præduræ erant. Ambobus contingit aliquando nobis ad hortũ adeũtibus, vt obuiaremus

να ἀνὴρ γενναῖος, στρατιώτου πολλὴν ἐμφορούμενος, καὶ τὰ μὲν πρῶτα, λαλεῖ πρὸς ἡμᾶς τῇ ἰταλῶν φωνῇ, καὶ ἤρετο τὸν λαχανοπώλην, ὅπου ἀπάγοι τὸν ὄνον ἐμέ. ὁ δέ, οἶμαι, τῆς φωνῆς ἀνόητος ὤν, οὐδὲν ἀπεκρίνατο· ὁ δὲ ὀργιζόμενος, ὡς ὑπερορώμενος, πατάσσει τῇ μάστιγι τὸν λαχανοπώλην. μαχαίρας δὲ συμπλακείσης αὐτῷ, καὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ ἀποσπασθείς, εἰς τὴν ὁδὸν ἐκτείνει, καὶ βαίμβοον ἔπαιεν ἄτε, καὶ χερὶ καὶ ποδὶ, καὶ λίθῳ ὃν ἐκ τῆς ὁδοῦ· καὶ ὃς τὰ πρῶτα καὶ ἀντεμάχετο, καὶ ἀπειλεῖ, ἀναστὰς ἐκ τῆς γῆς τῇ μαχαίρᾳ. ὁ δέ, ὅσπερ ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης διδαχθεὶς τὸ ἀκινδυνότατον, σῴζει τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ ῥίπτει πόῤῥω, εἶτα αὖθις ἔπαισε κείμενον. ὁ δὲ τὸ κακὸν ὁρῶν ἤδη ἀφόρητον, φοβεῖται ὡς τεθνηκὼς ἐν τοῖς πληγοῖς. ὁ δὲ θέας ἐπὶ τούτῳ, τὴν μὲν αὐτοῦ, ὡς εἶχε, κείμενον ἀφίησι· τὴν δὲ μάχαιραν βασάζει ἐπ' ἐμοὶ, πλανᾶσθαι εἰς τὴν πόλιν. ὡς δὲ ἤλθομεν, τὸν μὲν λάχανον αὐτῷ, σιωπῇ τινι ἐνέλιπε γεωργεῖν· αὐτὸς δέ, τὸν λίνδυνον τὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ διδιὼς, ἐμβαλεῖσα ἅμα ἐμοὶ, πρός

mus generoso viro, veste induto militari: qui primùm verbis Italis hortulanum allocutus, petijt ab eo, quò asinum ducat. ille vocem militis (vt opinor) non intelligens, nihil respondit. Miles id veluti se contemptum ferens molestiùs, hortulanũ fuste cùm percussisset: ille militem amplexus, ad terram in via prostrauit. iacentem tum manibus, tum pedibus, tum saxo ferit. Miles cùm se tutaretur, minaretúrque, si exurgeret, se illum ense interfecturũ: hortulanus quid de se futurum esset præmonitus, extractum è vagina ensem, additis verberibus longè proiecit. Miles vitæ periculo motus, se ob verbera mortuum simulat. quod veritus hortulanus, iacentemq; relinquens, ense supra me posito, in ciuitatem pergit: datoq; alteri ad colendum horto, ob timorem, penes amicum vnà me ducens, ibi latenter diuertit: deinde

στιν· τῶν ἐν ἄστει συνήθων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, λόξαν αὐτοῖς ἔτω ποιῆσαι, ἐμὲ μὲν ἐμὸν δεσπότην ἐνδῆσαι καὶ ἐνεκρύψαι· ἐμοῦ δὲ ἁμάξιοι ἐκ τοῦ πολέμου, κομίζουσιν ἄνω, τὴν κλίμακα, ἐς οἴκημα ὑπερῷον, ἐμὲ κεῖ με ἄνω συγκλείσαι. ὁ δὲ στρατιώτης, ἐκ τῆς ὁδοῦ τότε μόλις ἐξανα-βάς, ὡς ἔφαμεν, καρηβαρῶν ταῖς πληγαῖς, ἦκεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς σὺν αὐτῷ ἐντυχών, λέγει τὴν ἀπόνοιαν ἐμοῦ δεσπότου. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ σπουδάσαντες, μανθάνουσιν ἔνθα ἦμεν ἐνεκρυμμένοι, καὶ παραλαμβάνουσι τὸν τῆς πόλεως ἄρχοντας· οἱ δ' ἄσων τινὰ τῶν ὑπηρετῶν πέμπουσι, καὶ τοὺς ἐνδον ἅπαντας πρὸς αὐτὸν ἐξαγαγεῖν κελεύουσιν. ὡς δὲ πολὺν ὄχλον, ὁ ὑπηρέτης ὑδαμοῦ ἐφαίνετο. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, ἔνδον ἔφασαν εἶναι τὸν ὑπηρέτην, ἐμέ, τὸν ἐκείνου ὄνον. οἱ δ' οὐδὲν ἄλλο ἀπολειφθὲν ἔλεγον, οὔτε ἄνθρωπον, οὔτε ὄνον. βουλόμενοι δὲ ἐν τῷ σφωτῷ, καὶ πολλοὺς βοῦς ἐκ τούτου γνωμένης, ὁ ἀγέρωχος, καὶ πάντα πιείρων ἐγὼ, βιάζομαι μαθεῖν τινες εἶεν οἱ βοῶντες, σμικρὸν ἄνωθεν κάτω, ἀπὸ τῆς θυρίδος. οἱ δὲ με ἰδόντες,

amici consilio se in arcam inclusit: me pedibus per gradum attractum recludunt in superiori ædium parte. Milites vbi de via surgens, vixque ambulans ob susceptas plagas, in vrbem redijsset, narrat commilitonibus qui obuiam fortè facti sunt, iniuriam hortulani. Hi cùm nôssent quo essemus in loco, sumpto magistratu venientes domum, lictorem intus deducunt, iubentes eos qui domi essent, educi. Cùm lateret hortulanus, exclamant milites, illum & asinum intus esse. qui domi erant, nullos esse alios præter se, neque virum neque asinum, affirmant. Cùm tumultus & clamor plurimus in paruo loco esset excitatus, ego quidnam esset, cupidus sciendi, caput è fenestra extuli: quo illi viso, statim

λόντος, ἀυθὺς ἀνέκραγον· οἱ δὲ ἑαλώκεσαν ψευδῆ λέγοντες. καὶ οἱ ἄρχοντες ἅσα παρελθόντος, καὶ πάντα ἀνερωνῶντος, ἐξεύρεσι τὸν ἐμὸν δεσπότην, τῇ βιβλῳ ἐγκαμψόν. καὶ λαβόντες, τὸν μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον πέμπουσι, λόγον τῶν τολμημάτων ὑφέξοντα, ἐμὲ δὲ τῷ βασιλεῖ δῶρον, ὡς ἀρεστότατος ἐφάνην. πάντες δὲ ἄσβεστον ἐγέλων, ἐπὶ τῷ μιανθέντι ἐκ τῶν ὑπερώων, καὶ πεσόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην. μάθε τοίνυν ἐξ ἐμοῦ πρῶτον ἐλθὼν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος οὗτος, ἐξ ὄνου παρακύψεως. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τί μὲν ἔπαθεν ὁ ληπτὴρ, ὁ ἐμὸς δεσπότης, οἶδα. ὁ δὲ στρατιώτης πωλήσειν με ἔγνω, καὶ ἐπράσατο μετὰ πολλῆς καὶ ἄκοσιν Ἀθηναῖον ἀνησάμενος, θεράποντι τῷ ἀνδρὸς σφόδρα πλησίου, πόλεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μεγίστης, Θεσσαλονίκης. οὗτος τίτνλον ἔχει τοιοῦτον· τὰ ὄψα τῷ δεσπότῃ ἐσκεύαζε, καὶ ἔχει καὶ ἀδελφὸν σκύλακα, ἄρτυς πίνειν, καὶ μελίπηκτα λιχνᾶν ἐπιτήδειον. ἔζων οἱ ἀδελφοὶ, σύσκηνοι ἀεὶ ἀλλήλοις, καὶ καθεύδοντες ἐν τοιούτῳ, καὶ τὰ ἀκόλουθα τίτνων ἔχοντες ἀναμίμνη-

statim exclamant in mendacio deprehensos. Scrutantes singula, hortulanum inuenerunt in arcula iacentem. extractum iudicibus tradunt, errati pœnam daturum. Me inferius demissum dant militibus. Ridebant in me versi omnes, qui meo indicio prodidissem dominum: ex quo id verbum primùm prodijt in vulgus. Ex n *asino conspecto. Quid deinceps patrono acciderit, ignoro: miles me emit minis viginti, qui minister erat viri prædiuitis Thessalonicæ Macedoniæ ciuitatis. Eius ministerium erat epulas parare diuiti. Cum isto conseruus frater habitabat pistor, placentas melle conficiens: communia suæ his erant artis vtensilia atque instrumenta. Hi*

μγά· καὶ μετὰ ταῦτα ἐμὲ μὲν ἔσω ἔνθα κατέλιπον. καὶ οὖν οἱ μετὰ τὸ δεῖπνον τῶν δεσπότων, πολλὰ λείψανα ἄμφω εἴσω ἐκόμιζον· ὁ μὲν ἰχθύων καὶ ἰχθυδίων, ὁ δὲ ἄρτων καὶ πλακουντῶν. οἱ δὲ κατακλείσαντες ἔνδον ἐμὲ μετὰ τούτων, καὶ φυλακὴν ἐμοὶ γλυκυτάτην ἀφιέντες, ἀπῆλθον, ὥστε ἀπολαῦσαι. ἐγὼ δὲ τοῖς πρασκεμμένοις κιβδήλοις μαπρὰ χαίρειν λέγων, τοῖς τέχνοις, καὶ τοῖς κύρδισι τῶν δεσποτῶν ἐδίδουν ἐμαυτόν, καὶ δὴ μακρῷ πάνυ ἐγκυμονούμενος ἀνθρωπείου προφῆτις. οἱ δὲ ἀναισθήτως ἔσω, τὰ μὲν πρῶτα φύσει χαλεπαίνοντες τῆς ἀφοσιώσεως τῆς ἐμῆς, ἐπεὶ πλείους τῶν παρασκευῶν, ἐμὲ ἔτι ἐν φόβῳ καὶ φθόνοις ἐλέγχοντες τὸ ἄδηλον. ἐπεὶ δὲ καὶ τέλεον ἤμην ἀῦτῶν κατα-γνοὺς ἄνοιαν, τὰς ἐκπλήσεις τῶν μειρίων, καὶ ἅπαντα τὰ πολλὰ κατέπρωτον, καὶ ἐπειδὴ χορτασθεὶς ἤδη τῆς ἡμέρας· τὰ μὲν πρῶτα, ἄμφω ὑποπλον πρὸς ἀπάλους ἐβλιπον, καὶ ἐλέπλω ὁ ἕτερον τ' ἕτερον, καὶ ἅρπαγα τ' ἐκοινῶν, καὶ ἀναίσχιωλον ἔλεγον. καὶ ἦν ἀκεβῆς λοιπὸν ἄμφω, καὶ τ' μειρίων ἀεθμὸς ἐγίνετο. ἐγὼ δὲ τ' βίον ἔχον ἐν ἁλονῇ καὶ πνευῇ, καὶ τὸ σῶμά

Hi mihi diuersorium dederunt in eo loco vbi reliquiæ cœnæ domini ab ipsis importabantur perplures, ab altero carnes ac pisces, ab altero placentæ. inter has me inclusum relinquentes, abeunt lauatum. Ego omisso hordeo, humano cibo ventrem refersi. Cùm redijssent, tum ex ciborum multitudine non animaduertunt cibos à me comestos, tum quia parcè, ne quid perciperent, comedi. Vbi illos id non perspexisse sensi, eorum fretus ignorantia, melioribus frustis corpus repleui. Tandem vt damnum cognouêre, alter alterum illa surripuisse suspicatus, pudore inuicem reticebant. Diligentiùs igitur adseruantes, reliquas portiones· deinceps & frusta adnumerant. Ego vitam voluptuosam in delicijs agens, factus

σῶμά μου ἐκ τῆς σιωπῆσης προφῆς πάλιν καλὸν ἐγεγόνει, καὶ τὸ δέρμα ἐπανθοῦσι τῇ τριχὶ ἐπέστιλβεν. οἱ δὲ γνωσόταλοι, μίγαν τί με καὶ οἷον ὁρῶντες, καὶ τὰ λειβίδια μὴ δαπανώμενα, ἀπ' ἐρ ταὐτῶ μίσφ ὄντα, εἰς ὑπόνοιαν ἤρχοντο τοῦ ζημιήματος τῶν ἐμῶν. καὶ προσιόντος, ὡς εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιόντος, ἔπειτα τὰς θύρας συγκλείσαντος, προσβαλόντω ὀπῇ τινι τὰ ὄμματα τῆς θύρας, ἐσκοποῦντο τἄνδον. ἐμοὶ γὰρ τότε τὸ δόλου μηδὲν εἰδότος, ἀείσω προσιόντος· οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐγέλων, ὁρῶντες ἄφνω ἄπιστον. ἔπειτα δὲ τὸς ὁμοδούλους ἐκάλουν ἐπὶ τὸν ἐμόν. θέαμα καὶ γέλως πολύς ἦν. ὥστε καὶ ὁ δεσπότης αὐτῶν ἄκουσε τοῦ γέλωτος, θορύβου ὄντος ἔξωθεν, καὶ ἤρετό τινα, ἐφ' ᾧ τοσοῦτον οἱ ἔξω γελῶσιν. ἐπεὶ δὲ ἤκουσε, καὶ ἐξανίσταται τοῦ συμποσίου, καὶ διακύψας ἄφνω, ὁρᾷ με συὸς ἀγρίου μιμούμενον

sum corpore pinguior, adeò vt pellis ex pilis nitidis admodum luceret. Illi me pinguiorem factum videntes, hordeum verò nequaquam minui, in suspicionem meî ducti, simulant se foràs ire lauandi gratiâ. clauso ostio, quid agam, per rimulas aspiciunt. Ego ignorans dolum, ad prandium proficiscor. Illi primò ridere incipiunt in cibo asini desueto. Conseruis deinde ad id spectaculum vocatis, rident simul omnes vehementiùs, adeò vt patronus peteret, quidnam accidisset vt adeò efferrentur risu. Vt causam percepit, surgens à sympolio, atq; introspiciens, posteaquam me vidit syluestris apri frusta edentem, statim ridens se intus corripuit. Ego ægerrimè tuli me in furto & gula fuisse deprehensum. Ille suborto risu me iubet

καταπίνοντα, καὶ μίγα ἐμοῦ γέλωτι ἀναβοήσας, εἰσέρχεται ἔσω. ἐμοὶ δὲ σφόδρα ἀχθόμενον ἐπὶ τῷ δεσπότου, ἐλπίδας ἅμα καὶ λίχνου καὶ κακοῦ. ὁ δὲ πολλὰ ἔχων ἐπ' ἐμοὶ γέλωτα, καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐκέλευέ με

ἔσω ἄγεσθαι, εἰς τὸ ἐκείνου συμπόσιον. ἔπειτα παρεῖναί μοι παθεῖναι ἔφη, καὶ ἐν ἐπ' αὐτῇ πολλὰ μὲν ἄλλων ὄψων καταφαγεῖν, ὑρία, λοπάδας, ζωμούς, ἰχθῦς τοῦτο μή, γάρῳ καὶ ἐλαίῳ κατακεκμηώτας, ἥδιστα δή, νάπυϊ ἐπηρεχυμένους. καὶ ἐγὼ τοῦτο τυχὸν ὁρῶν ἤδη ἄριστόν μοι παρεσκευάσθαι, καὶ μαθὼν ὅτι μοι τοῦτο μόνον τὸ παιγνίον ἀναστᾶσα, καί τοι ἤδη ἐμπεπλησμένη, ὅμως εἶπον, τῇ παιδίσκῃ παρασκεύασον. τὸ δὲ συμπόσιον ἐκλονεῖτο ὑπὸ γέλωτος. καί τις εἶπε, καὶ πίνεται οἶνον οὗτος ὁ ὄνος, καὶ τίς αὐτῷ ἐγχεάσας ἐπιδώσει καὶ ὁ δεσπότης ἐκέλευε, καὶ ἐγὼ τὸ προσφιχθὲν ἔπινον. ὁ δέ, οἷον εἰκὸς, ὁρῶν με τιμῆς παράδοξον, τοῦ μὴ τιμᾶν τοῦ ἐμὲ καὶ τοῦ δεσπότου τινὶ καταβαλεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ ὠνησόμενος, καὶ ἄλλο τοσοῦτον. ἐμοὶ δὲ πρέπειν ἐδόκει ἀπαναισθήτου τινὸς εἶναι νεανίσκον, καὶ ἔτι καταφιλεῖν, ὅσα ποιοῦσι μάλιστα, ψυχαγωγεῖν αὐτὸ δοκοῦμεν. ὡς δέ τι ῥᾴδιον ἦν καταπαῦσαι γρῦζον, εἰς ἅπαντα, διδασκόμενος. καὶ πρῶτόν μου καταπλίνεσθαί με ἐπὶ κλίνης, ὥσπερ

iubet in conuiuium deduci: deinde mensam parari adeò multis cibis, vt nullus alter asinus eos potuisset edere. Cochleæ crudæ erant, pisces partim garo & oleo, partim sinapi condîti. Fortunâ ego arridentem mihi sentiens, cogitansq; his iocis salutem mihi afferri posse, mensæ adstans prandium sumpsi: quæ ex re vniuersum conuiuium se in risum effudit. Cùm dixisset quispiam: Bibet hic asinus & vinum, si quis ministret: idq; patronus iussisset afferri, oblatum potaui. hoc ille præter modum admiratus, duplex eius quo venditus eram, precium annumerari emptori iussit, meq; dari adolescenti cuidam liberto suo, tum nutriendum, tum instruendum, quæcũq; illum oblectare possent. Facilè fuit illi me docere, parentem sibi, facientemq; singula quæ monstraret. Primùm flecti me in genua supra lectum velut

ὅσπερ

ὥσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκῶνος ἐποίησεν, εἶτα καὶ προσαλλάξαι αὐτῷ, καὶ μὴν καὶ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τὰς δύο ἐπανίστασθαι ὀρθὸν, καὶ καταν ύειν, καὶ ἀνανεύειν πρὸς τὰς φωνάς, καὶ πάντα ὅσα ἐδυνάμην καὶ δίκαια ἦν μανθάνειν ποιεῖν. καὶ τὸ πρᾶγμα πιεῖν βούλομαι, ὄνος ὢν ἐπὶ τῷ δεσπότου οἰνοπότης, παλαιὸν, ἀρχόμενος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνεγίνωσκον ἐν δέλτῳ, καὶ κατέγνουν· καὶ πιεῖν δέ ποτε θελήσαιμι, ἤτοιν, τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπένευσα οἰνοχόον κινήσας καὶ οἱμᾶ ἐθαύμαζον τὸ πρᾶγμα, ὡς παράδοξον, ἀγνοοῦντα ἄνθρωπον ἐν ὄνῳ λείψανον. ἐγὼ δὲ πρυφῇ ἐποιούμην, τὴν ἐκείνων ἄγνοιαν. καὶ μὴν καὶ βαδίζειν ἐμάνθανον, καὶ κομίζειν ἐπὶ τοῦ νώτου, καὶ πρίχειν δρόμον ἀνυπόστατον, καὶ ὧν ἀναβάτην ἀναίσθητον. καὶ σκιρτᾶν μοι δοκῶ πολυτελῶς. καὶ στόμασι τὰ πορφυρᾶ ἐπιβάλλομαι, καὶ χαλινὸς ἐσιδηρόμην, ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένος· καὶ κόδωνες ἐξήρτηντό μου, μέλος μυσικάτατον ἐκφωνοῦντες. ὁ δὲ Μυρικλῆς, ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὥσπερ ἔφην, ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης

velut hominem docuit, tum ſibi alludere, ac ſtantem pedibus anterioribus erectis pſallere, ad eius quoque vocem annuere atque abnuere. omnia denique quæ poteram, imitabar. Vulgatum iam per vrbem erat, aſinum vinum bibere, ludere, ſaltare, & quod mirabilius videretur, vocibus hominis obtemperare. Cùm vellem bibere, oculorum nutu admonebam miniſtrum. Mirabantur hæc omnes vt rem inſuetam, inſciũ hominem in aſino eſſe. Lætabar eorum ſtultitia, diſcens ambulare, ferre patronum, currere abſque vlla ſeſſoris moleſtia. Eram ſumptuoſiùs ornatus, purpureis phaleris, freno auro atque argento diſtincto. Pendebant inſuper tintinabula, ſuauem ſonum præbentia. Menecles patronus in Theſſalonicam abijt, ob hanc cauſam, vt fe-

λου ἰκνε

λονίκης ἀνὴρ ἐληλυθὼς ἐπ' ἀντίᾳ ζειαύτῃ, ὑπίσχνεῖτο τῇ πατρίδι θέαν παρέξειν ἀνδρῶν ὁπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχεῖν ἀλόντων· ἡμεῖς οἱ μὲν ἄνδρες, τῆς μάχης ἤδη ἤδειμεν ἐν παρασκευῇ, καὶ ἀφικόμενοι εἰς πορείαν, ἐξηλαύνομεν οὐ ῥᾳθυμοῦντες. ἐπεὶ δὲ τὸν Θεσσαλονίκειον ἤλθομεν, ἅπαντες θεατὴν καὶ ὄψιν ἐμοῦ ἐσπεύδομεν· ἤδη γὰρ ἐμὴ δόξα διεληλύθει μακρὰν, καὶ τὸ πολυπρόσωπον, καὶ τὸ ἀνθρώπινον τῶν ὀρχημάτων καὶ παλαισμάτων· ἀπ' ὧν μὲν Θεσσαλὸς ἐνδοξοτάτοις τῶν αὐτῆ πολιτῶν, παρὰ τὸν πότον ἐδείκνυμι, καὶ τὰ παράδοξα ἐκεῖνα ἐν ἐμοὶ παίγνια ἐν οἷς δεῖπνον παρεσκεύαστο. ὁ δὲ ἐμὸς ἐπισάτης πρόβολον εἶδεν ἐξ ἐμοῦ πολλῶν πάνυ θαυμάσιον· καὶ παντάπασι γάρ μοι ἔνδον, ἄχθος ἐστὶν, καὶ οἷς βέλτιον ἐμοὶ δόξαν ἐμὲ, καὶ τὰ μὲν παράδοξα ἔργα, μισθὸν τοῦ θεάτρου λαβόντα. οἱ δὲ ἀσκόμισον, ἄπος ἀπό τι τῶν ἐλευθερίων, μᾶλλον τὸ ἐχθρὸν εἶναι ὅτου γαστρὶ δουλεύων ἐγὼ ἔπαθον. ὡς ὀλίγον ὑμῶν,

rebat, quòd erat pollicitus patriæ, se gladiatorios ludos daturum: qui cùm ad pugnandum parati adessent, nos manè profecti sumus. Verebam dominum via dura & vehiculis difficili. Vbi Thessalonicam venimus, omnes ad spectaculum & me videndum conuenerunt: iam enim fama diffusa longiùs vulgauerat, me in modum hominis saltantem, varios ludos edere. Patronus post potum suis conciuibus (hi nobiles erant) in cœna me iocos illos incredibiles iubet edere. Libertus qui mihi præerat, faciens ex me quæstum, tenebat inclusum, eos qui meos ludos volebant aspicere, aperta ianua, datisq; nummis intromittes. illi, aliud alter in meum cibum afferebant, & ea præsertim, quæ ventri asmi minimè conuenirent. Me & domini & alio-

μενοις ἰδεῖν ἐμὲ, καὶ τὰ μὲν παράδοξα ἔργα, μισθὸν τοῦ θεάτρου λαβόντα. οἱ δὲ ἀσκόμισον, ἄπος ἀπό τι τῶν ἐλευθερίων, μᾶλλον τὸ ἐχθρὸν εἶναι ὅτου γαστρὶ δουλεύων ἐγὼ ἔπαθον. ὡς ὀλίγον ὑμῶν,

ὦν ἀνοπότης, καὶ ζῶις ἐν τῇ πόλει σωφρονῶν, μίσθας τινὰς καὶ πίων λαμπρῶς ἤδη ἐγεγόνειν. καί ποτε γυνὴ ξένη, ἐμπειρία λιχνεύμενη, τὴν ὄψιν ἱκανὴ, παρελθοῦσα εἶδεν ἐμὲ ἀλλόκοτον ἐμὶ ἀκούοντα, εἰς ἐρωτά μου θερμὸν ἐμπέπτωκε, τοῦτο μὲν, τὸ καλὸς ἰδοῦσα τὸ ὄνος, τοῦτο δὲ, ὦν παραλόξου τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων, εἰς ἐπιθυμίαν σωφρονίσαι προελθοῦσα, καὶ διαλέγεται πρὸς τὸν ἐπίσατον τὸν ἐμὸν, καὶ μισθὸν ἀρκτὸν αὐτῷ ὑπισχνεῖτο, εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ, σαὶ ἐμοὶ τὴν νύκτα ἀναπαύσασθαι. λαβὼν οὖν ὁ φρονιστὴς, ὅτι καὶ ἄνθρωπος τις ἐκείνη ἐξ ἐμοῦ, ὅτι μὴ, λαμβάνει τὸν μισθόν. καὶ δὴ ἐν ὥρᾳ τινὶ ἤδη ἐλθὼν, καὶ ἅμα συμποσίου ἀφῆκεν ἡμᾶς ὁ ἀνοπότης, ἀναστρέφομεν, ἵνα ἐκαθεύδομεν. καὶ τὴν γυναῖκα εὕρομεν, πάλαι ἀφειγμένην ἐπὶ τὴν ἐμὴν εὐνήν· ἐκεκόμιστο δὲ αὐτῇ προσκεφάλαια μαλακὰ, καὶ ἱμάτια ἔσω λατίθυζε, καὶ

& aliorum ciuium epulæ & magnum & pinguiorem reddiderant. & mulier quædam externa mei videndi cupida accedit, vt me aſpiciat prandentem. vt aſpexit, eueſtigiò in cupidinem mei exarſit, tum aſini ſpecie adducta, tum impulſa ludorum venuſtate. Hæc cum liberto vt vnam noctem mecum eſſe ſinat, magno precio paciſcitur: qui parùm curans mei iacturam, precio accepto, cùm adueſperaſceret, poſt cœnam domini iuſſu abiens, me ad locum vbi dormiebam, perducit. Ibi mulierem inuenimus lectum ingreſſam. puluinaria mollia importata erant, veſtes quoque, & ſtragulæ, & ſtratum decens humi poſitum. Mulieris ſerui alio in loco abeunt iuxta domum dormitum: illa lumen imulit permagnum, igni ſimile: exutaq; veſte, nuda propter lu-

χαμαιπετὲς ἀμῖν ἀπαντᾷς ἰδοῦ. ἔπτα οἱ μὴ ἔτι γυναικὸς θεράποντες αὐτοῦ πως πλησίον, πεφ' ἅμα λίθοι ἐκάθευδον. ἦν δὲ λύχνος ἔνδον ἔκαιε μέγας, ὡς πυρὶ λαμπόμενον· ἔπειτα ἀπολυσαμένη, κρίνον

ὡς

ὦ πλήκτα γυμνὰ ὅλα. καὶ μύρου ἔστιν ὃ ἀλαβάστρου περιαμένου, τοῦτο ἀλείφεται, καμὲ δὲ μυείλῃ, ἔνθεν μάλιστα τὴν ἐμὴν μύρων ἐνέπλησεν. ἕλκει δέ με καταφίλησαι, καὶ οἷα πρὸς αὐτῆς ἐρώμενον, καὶ ἄνθρωπον διαλέγεται. καί με ἐκ τῆς φορβάδος ἐπιλαβομένη, ἐπὶ τὸ καμούνιον εἵλκει. καγὼ οὐδὲν δεόμενος παρακαλοῦντος ἀπὸ τοῦ δείπνου, καὶ οἷα νέος δὴ παλαιῷ πόμῳ ἐποβιβρυγμένος, καὶ ὡς χρῶτι τοῦ μύρου οἰσφημένος, καὶ τὴν παιδίσκην ὁρῶν πάντα καλήν, καὶ νόμισα, καὶ σφόδρα ἀπόρουν, ὅπως ἀναβήσομαι τὴν ἄνθρωπον. καὶ γὰρ ἐξότε ἐγενόμην ὄνος, συνουσίας, ἀπ' οὐδενὸς ἔτυχον ἐφαψάμενος, οὐδὲ γυναικὶ ἐχρησάμην ὄνῳ. καὶ μοι καὶ τοῦτό μ' ἐς δέος ἔχει μέγιστον ἦν, μὴ ἐκφορήσω ἐν γυναικὶ δεσπαθείᾳ, καγὼ ὥσπερ ἀνδροφόνος, καλὴν δὴ παιδίσκην ἀγνόων ἢ ὄνα ἐς ἔρωτα διαβάς· ἡ δὲ γυνὴ πολλοῖς δὴ φιλήμασι, καὶ λόγοις ἐρωτικοῖς, προσκαλουμένη, ὡς εἶδεν ὁ λατύχοντα, ὥσπερ ἀνδρὶ παρασ-

men ſtetit: deinde ex alabaſtro proferens vnguentum, ſe primùm tum inungit, nareſq; vnguento replet: poſtmodum exoſculatur, ea loquens, quæ amor in hominem dilectum proferre cogit. Deinde me fune in ſtratum trahit. Ego nequaquam tertio egens hortatore, quò ducor accedens, cùm vino veteri eſſem reſperſus, vnguenti quoque odore incitatus, pulchritudine inſuper puellæ commotus, inclino me, dubius quonam pacto concumberem cum muliere. nam ex quo aſinus fui, expers coitus fui: neque cum aſinis in ea re conſueueram, neq; aſinam cognôram. Itaq; haud paruus mihi timor inceſsit ne ſcinderem dilacerarémq; in coitu mulierẽ, ac poſtmodum tanquam homicida meritã ſubirem pœnã. ſed hæc incaſſum à me cogitabantur. nam mulier multis amatorijs me oſculis prouocans, vbi me ad opus paratũ ſenſit, vt homini ſuperin-

cumbeng

κλιμάκη, περιβάλλεταί με, καὶ ἄρας ἄσω, ὅλον προσέλιξε. ἐγὼ μὴ ὁ ἄλλος, ἐδεδοίκειν ἔτι, μὴ ὀπίσω ἀπῆγον ἐμαυτὸν ἀτρέμα· ἡ δέ τι ὀσφύϊ τῆς ἐμῆς ἔχιζε, ὥστε μὴ ἐποχωρεῖν, μὴ αὐτὴ ἔπαιζε τὸ φιλύγρον. ἐπεὶ δὲ ἀκριβῶς ἐπείσθη, ὅτι μοι μὴ πρόσκαιρον πρὸς τὸν τῆς γυναικὸς ἔρωτα τὸ φιλύγρον· ἐπὶ πλέον ἐμαυτὸν ἐπέδωκα

μὴ ἀλότ☉, ἄγει αὐτὸν ἐσπέρας ἄλλη, ἔνθα ἐκαθεύδομεν, ἡδύλιά τιν☉ ὀπῆς ἡ θύρας δείκνυσί μοι, ἔνδον τῇ μείρακι συνανασόμενον. ὁ δὲ ἡσθεὶς τῇ ὄψει, καὶ δημοσίᾳ με δέξασθαι ταῦτα ποιοῦντα ἐπιθυμήσας καὶ μηδενὸς μηδέν ἔξω ἐμοῦ ἐπᾶραι, ἵνα, ἐφ' ᾗ ἡμέρᾳ, τῶν θείας παραγωγῶν ἕνεκεν εἰς τὸ θέατρον, σώου τινὸς ἐμοῦ δικασομένου γυναικῶν, καὶ πάντων ὀφθαλμοῖς ἐπὶ τῷ γυναῖκα ἀναβήσεται. δεῖ τινα τῶν γυναικῶν, ἣ τις δατικίκειός ἐστι φίλοις ἀποθανεῖν, ἄγουσιν ἔνδον παρ' ἐμὲ, καὶ πρόσχημά τι ἐκείνων, καὶ ψάπφα ἐμοῦ. ἔστι τὸ τιθέμενον, τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐνεστώσης, ἐφ' ᾗ τὰς φιλοτιμίας ἔχων ὁ ἐμὸς δεσπότης, ἐσκήνωσέν με εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἐσήμανε ὅτου, δεῖπνον ἐν μεγάλῃ, ἀπὸ χιλίων ἐνδιαιτᾶς ποιουμένῃ, χρυσῷ ἐσφυρωμένῃ· ἐπὶ ταύτης με ἀναπλίνουσι, λάρνακι μοι τῇ γυναικὶ παραπλησίως. ἔστι δὲ οὕτως ἡμᾶς ἐπιθεῖναι ἐπί τιν☉ μηχανήματ☉, καὶ ἔσω εἰς τὸ θέατρον προφέρεσθαι, κατέβημεν ἐν ᾧ μέσῳ. καὶ οἱ ἄνθρωποι μέγα ἀνεβόησαν, καὶ ἐρότ☉ πάσης

vesperi, me inscio, ad interiorem in quo dormiebamus locum perducto patrono, me per rimulam ostendit cum adolescentula coëuntem. Eo aspectu oblectatus, rem prohibet efferri, cupiens me in theatrum duci ludorum tempore, quò id meum spectaculum in aliqua ex his quæ ad bestias damnatæ essent fœmina, in conspectu omnium videretur. Ac ad me introductam mulierem mihi hærere, & demulcere manibus iubent, vt cùm ludorũ instaret dies, in theatrum deduceremur, omnibus spectaculo futuri. Lectus erat magnus, ex Indica factus testudine, atque ornatus auro. In hoc me collocant, & iuxtà ponunt mulierem: deinde supra machinam lectũ positum in mediũ theatri ferunt, magna cũ acclamatione populi plausúq; manus

χαρὰς

χαρὸς ἐξήλατο ἐπ' ἐμοί. καὶ τράπεζα ἡμῖν παρέκειτο, καὶ πολλὰ ἐπιτηδεύματα ἐν αὐτῇ ἔκειτο, ὅσα τρυφῶντες ἄνθρωποι ἐμ δείπνῳ ἔχουσι. καὶ παῖδες ἡμῖν παρειστήκεσαν, οἰνοχόοι καλοί, φέροντες ἡμῖν χρυσίῳ ποτηρίῳ. ὁ μὲν οὖν ἐπιστάτης, ἐπὶς ὄπιθεν, ἐκέλευέ με δεῖσαι· ἐγὼ δὲ ἄμα μὲν ἠδέμην, ἐν τῷ θεάτρῳ καθήμενος, ἅμα δὲ ἐδεδίειν, μή πως ἄρκτος ἢ λέων ἀναπηδήσωσιν, ἐν τούτῳ δέ τις ἄνθος, φέρων, παροδεύων, ἐν τοῖς ἄλλοις ἄνθεσιν ὁρῶ καὶ ῥόδων χλωρῶν φύλλα, καὶ μηδέπω ἔτι ὀκνῶν, ἀναπηδήσας τῆς λίχνου, ἐκπίπτω. καὶ οἱ μὲν ὤουτό με ἀνίστασθαι ὀρχησόμενον. ἐγὼ δὲ ἐν ἐξ ἑνὸς ἐπιτρέχων, καὶ ἀπανθιζόμενος ἀπ' αὐτῶν τὰ ἄνθη, τὰ ῥόδα, κατέπινον. τῶν δὲ ἔτι θαυμαζόντων μ' ἐμοί, ἀφίσταμαι ἐξ ἐμοῦ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὄψις, καὶ ἀπόντα, καὶ ἀφανὴς λῶ ἐκεῖνος ὁ πάλαι ὄν, ὁ δὲ Λούκιος αὐτὸς ἔνδον μοι γυμνὸς ἀνήκει. τῷ δὲ παραδόξῳ τούτῳ, καὶ μηδέποτε ἐλπισθέντι θέᾳ πάντες ἐκπεπληγμένοι, δεῖ-

manus aduersus me extendêtis. Nobis mensa erat pluribus præparata rebus, quæ in cœna deliciarum causa hominibus apponuntur. Adstabant nobis formosi pueri pincernæ, vinum nobis aureo poculo ministrantes. Ibi custos adstans meus, iubet me prandere. Verecundabar in theatro situs, & simul extimescebam ne quis vrsus aut leo ad me dilaniandum prosiliret. Hîc ego inter alios flores recentium rosarum folia conspicatus, statim è lecto prosilio. Arbitrabantur reliqui me veluti saltaturum ad ludum præbendum surrexisse: at ego inter homines ad flores vsque delatus, rosas selectas pascor. tum singulis rem admirantibus, iumenti specie depono, omnique prioris asini sublata forma, in Lucium illum priscum ante eos nudus redij. Hoc inspe-rato velut mirando monstro stupefactus populus,

νὸν ἐπιθορύβησαν, καὶ τὸ θέατρον εἰς δύο γνώμας ἐσχίζετο. οἱ μὲν γὰρ, ὥσπερ φάρμακα δεινὰ ἐπισάμενον, καὶ μακρόν τι πολύμορφον, ἀξιοῦσιν ἀνθρωπον ἔνδον φυεῖ με ἀφανεῖ· οἱ δὲ πιεσθῆναι καὶ τὸς ἀπ' ἐμοῦ λόγους ἔλεγον δεῖν, καὶ πρότερον διαγνῶναι, εἶθ' ὕστερον διακόσαι περὶ τούτων. ἐγὼ δὲ πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας (ἔτυχε δὲ τὸ θέατρον τοῦτο παρὼν) ἔλεγον κάτωθεν, ὅτι γυνή με Θετταλὴ, γυναικὸς Θετταλῆς δούλη, χρίσματι μυρεψικῷ ἐπαλείψασα, ὄνον ποιήσει. καὶ ἱκέτευον αὐτὸν, λαβόντα ἔχειν με ἐν φυλακῇ ἕως ἂν αὐτὸν πείσασα μι, ὡς ἀληθῆ λέγομαι, οὗτος γενόμενος. καὶ ὁ ἄρχων, λέγει, φησὶ, σοὶ μὲν ὄνομα τὸ σὸν, καὶ γονέων τῶν σῶν, καὶ συγγενῶν; εἴ τινας φὴς ἔχειν ὧν γένει προσήκοντας, καὶ πόλιν. ἐγὼ· πατὴρ μὲν, ἔφην, ἔστι μοι Λεύκιος, ὁ δὲ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς, Γάιος· ἄμφω δὲ, τὰ λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ

magno coorto murmure, in diuersas sententias distrahebatur. alij vt magum, inq; varias formas mutari solitum, statim igni comburendum: alij paulò expectandum, meq; prius audiendum censebant, ac postea sententiam ferendam. Atego ad præfectum vrbis, qui aderat in theatro, curtens, dixi me à serua Thessalæ mulieris, quæ magna erat, vnguento perfusum, in asinum fuisse conuersum, rogo me in custodia detineat, quoad certior fieret me loqui vera. Dic, inquit præses, tuorum parentum & cognatorum, si quos habes, & ciuitatis nomen. Patrem esse mihi Lucium respondi, fratrem Caium, eodem quo ego vocatus cognomine: me historiarum aliarumq; rerum scriptorem; fratrem poëtam atque augurem esse, patriam vrbem Achaiæ Patras.

ἔχομεν, ἐγὼ μὲν ἰσθμῶν καὶ ἄκλων ἀμφισβητῶ, ὁ δὲ ποιητὴς ἐλεγεῖον δή, καὶ μάντις ἀγαθός. πατρὶς δὲ ἡμῖν Πάτραι

τῆς

τῆς Ἀχαΐας. ὁ δὲ Δικαιὸς, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσε. φιλτάτων ἐμοὶ, ἔφη, ξένων ἀνδρῶν υἱὸς εἶ, καὶ ξενίζων, οἰκίᾳ τε μὲ ἐδέξατο μεγάλῃ, καὶ δώροις τιμησάντων. καὶ ἐπίσταμαι ὅτι οὐδὲν ψεύδῃ, παῖς τηλικούτων ὤν. καὶ τὴν ἀρχὴν ἀναπηδήσας, περιβάλλεται, καὶ πολλὰ ἐφίλει, καί με καὶ οἰκαδε ἤγεν, ὡς ἑαυτόν. ἐν τούτῳ δὲ, καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀφίκετο, ἀργύριον, καὶ ἄλλα μοι πολλὰ ἐμπίπλων. ἐπεὶ τοῦτο μὲν ὁ ἄρχων ἅπασι, πάντων ἀκουόντων, ἀφῆκε. καὶ ἑσπέρας ἐπὶ θάλατταν, ναῦν ἑτοιμασάμενοι, ἐς τὸν ἀκρωτηρίου ἐνεβήμεθα. ἐγὼ δὲ ἐράτιόν ἦν ἔγνων, ἐλθεῖν παρὰ τὴν γυναῖκα τὴν ἐμαθήσασάν με τὸ ὄνος, καλλίων αὐτῇ φανεῖσθαι λέγων, ἐμοῦ ἐν ἀνθρώπου ὤν. ἡ δὲ μ' ἀσμένη τε ἐδέξατο, ὡς παραλόξῳ, οἶμαι, τῷ πράγματι· καὶ ἐπιτρεπομένη, καὶ δειπνεῖν αὐτῇ, καὶ καθεύδειν ἐκέλευε. ἐγὼ ἐπαινῶν, ἐμοῦ ἄξιον ἦν νομίζων, ἢ ἄνδρα ἀπηπυθμένα, ἐμοῦ γυναῖκα ἐπιτρέψαι, καὶ τὴν ἐμαθήσασαν ἐπιτρέψαι. καὶ

Patras. Quæ vbi præses audiuit: Hospitis, inquit, filius es, hominis mihi amicissimi, qui me domi solitus est excipere, & donis prosequi. Scio te nil mentiri, tali parente natum: deq; sella desiliens, me amplexus exosculatur, ac deducit domum. Interim meus aduenit frater, argentum afferens, aliáque multa. Cùm præses adstantibus omnibus me missum fecisset, ad mare descendimus. Præparata iam naui, commeatúq; impositio, optimum factu sum ratus, priusquam abirem, fœminam conuenire quæ me asinum adeò dilexerat. multò enim magis virum me asino pulchriorem fore sibi charum existimaui. Illa admodum læta me vidit, rei miraculo delectata, ac cœnare cubareq; secum hortata est. Existimabam illam quæ asinum dilexisset, multò maiorē in homine voluptatem sumpturam. Quum cœnassemus,

ληπνῶ σαὶ αὐτῇ, καὶ ἐκ τ μύρε ἀλείφομαι, καὶ στεφανοῦμαι ζῷ σιτέτῳ, καὶ ἐς ἀνθρώπους με ἐναντιωσαντι βάδιζε. ἐπὶ δ' ἐμῶ σὺξ βαθέα, ἤδη καὶ καθεύδειν ἦλθε. ἐξαὶὸ δ' ἐπανίσταμαι, καὶ ὥσπερ ἀ μέγα τι ποιῶν ἀγαθὸν, ἀπολύομαι, καὶ ἱματια γυμνὸς, ὡς δῆθεν ἔτι μᾶλλον ἀρέσων, ἐκ τῆς πρὸς τὸν ὄνον συνηθείας. ἡ δ', ἐν ταδὶ ἐδὶ με πάντα ἀνθρώπινα ἔχοντα, προσβύσασά μοι, ἀφεὶρε ἀπ' ἐμοῦ, ἔφη, καὶ σ' ἐμῆς οἰκίας, καὶ μακρὰν ποι ἀπιὼν, κοιμῆσαι. ἐμὲ δ' ἐρομένῃ, τί γὰρ καὶ ἡμάρτηταί μοι ζώϊτον; ἐγὼ δ', ἔφη, μὰ Δία, οὐχὶ σοῦ, ἀλλὰ τῆς ὄνου τῆς σῆς ἐρῶσα τότε ἐκείνου, καὶ οὐχὶ σοὶ συνεκάθευδον. καὶ ὤμην σὲ καὶ νῦν λέγειν ἐκεῖνό γε μόνον τὸ μέγα τ ὄνος σύμβολον ἀφροσύνης, καὶ σύρτης: σὺ δέ μοι ἐπήλυθας, ἐξ ἐκ: ῦ τ καλοῦ καὶ χρυσίμου ξόανον, ἐς πίθηκον μεταμορφωθείς. καὶ καλεῖ ἤδη ἀνθρ τοὺς οἰκέτας, καὶ ἐκβάλλει με, τῶν νώτων μετέωρον, κομιθῶσα ἔξω τῆς οἰκίας. κἀγὼ ἐξαθεὶς πρ τοῦ δωματίου, ἔξω γυμνὸς, καλὸς,

vnguento vngor: coronáq; ex amantiſsimis roſis, vt quæ mihi formam hominis reſtituiſſent, impoſita capiti, quum tempus dormiẽdi iam nocte intempeſta adeſſet, veſtes exuo adſtans nudus, veluti rem gratam fœminæ facturus, quum pro aſino virum haberet. At illa vt me nudum aſpexit, & ſingula hominem eſſe, in me expuens: Abi hinc in malam rem, ait: abſcede ocyùs, alibi dormiturus. Cùm peterem quódnam ob erratum meum id diceret: Quoniam non te, ait, ſed aſinum dilexi, quo cum non tecum concubui. Equidem arbitrabar te aſini ſolam ſpeciem depoſuiſſe: inſigne illud quod dilexeram, ſeruaſſe: tu verò omiſiſti id, quod ſolum in aſino pulchrum videbatur atq; vtile, in ſimium quendã conuerſus. ſtatimq; vocatis domeſticis mandat, extra domum foràs me nudum eiẽci. Ego ante domum nudus,

ἐπιφανῶ-

ἱκρασάμην δὲ καὶ μιμνεσομένῳ, τὴν γλῶτταν γυμνὴν πρεσβάλων, ταύτῃ σωτηρίαθανόμην. ἅμα δὲ τῷ ἄρθρῳ γυμνὸς ἦν, ἔθορον ἐπὶ ναῦν, καὶ λέγω πρὸς τὸν ἀδελφὸν, τὴν ἁμαρτὴν ἐμοὶ γέλωτι συμφοράν. ἔπειτα ἐκ τῆς πόλεως, ὀλίγῃς πνεύσαντος ἀνέμου, πλέομεν ἔνθεν, καὶ ὀλίγαις ἡμέραις ἔρχομαι εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα. ἐνταῦθα θεοῖς σωτηρίοις ἔθυον καὶ ἀναθήματα ἔθηκα. μὰ Δί', ὅτε ἐκ λευκὸς πρωκτὸς, τοῦτο δὴ τὸ τῦ λόγου, ἀπ' ἐξ ὄνου παιδερχίας, δεῦρο μακρῷ πάνυ, καὶ ἔτι μόλις, οἴκαδε ἀνασωθείς.

coronatus, vnctus, in nudo solo iacui. Diluculò mare versus respiciens, nudus fratri narraui non absque risu infortunium meum. Vento deinde flante nauem ascendentes, paucis diebus in patriam venimus: vbi Dijs meæ salutis authoribus sacra persolui, ac in templo dona suspendi: non quòd ° ex canis podice (vt vulgò aiunt) sed ex longa asini peregrinatione, ac vix tandem in patriam redierim, salutē conseeutus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Magiæ studiosus, scribit se petijsse Thessaliam, desiderio discendæ magiæ flagrans, ibiq; dum se in auem verti cuperet, in Asinum à Palæstra ancilla vnguenti & veneficij potentia, humano tamen permanente animo, esse demutatum, multasque ærumnas exantlasse, donec gustatis rosis, in pristinum hominem reformaretur, atque pristino decori & venustati redderetur. Lucianum imitatus est L. Apuleius.

a THESSALIAM.] *Græciæ regionem, cuius montes sunt 24. nobilissimi, flumina quoque insigniora aliquot, & inter celebres vrbes Hypata, Patara, vbi Apollo dabat responsa hyemalibus mensibus & Larissa, à qua Achilles Larissæus dictus*

dictus est. *b* Maga est præcipuâ.] *Non erant olim Magi plebeiæ sortis homines, sed apud Persas, Aethiopes, Chaldæos ac Indos, ex regia stirpe proceres, qui in secretioribus philosophiæ & artis Mathematicæ arcanis educati, sagacissimi sympathiæ rerum naturalium & diuinarum exploratores ex quarum sympathia & antipathia admiranda & vulgo incredibilia opera producebant.* *c* Hos in beluas transmutans.] *De hominum & brutorum metamorphosi in alias formas Aristot. de Mirabilibus auditu. Ouid. lib. 14. Metamorph. Plinius lib. 8. cap. 22. & lib. 10. Aristot. lib. 9. cap. 36. & 8. cap. 5. Solinus lib. 9. Augustin. lib. 18. de ciuitate Dei cap. 16. 17. & 18. cuius verba hæc sunt: Nec enim ait, Dæmones aliquid, præcipuè in animam, operari possunt, nisi is permiserit, cuius iudicia occulta sunt multa, iniusta verò nulla. Nec enim Dæmones naturas creant, sed specie tenus, quæ à vero Deo creata sunt, commutant: & præstigiator ille phantasmatibus homines, obseratis sensibus illudit. Has terribiles hominum metamorphoses Virgil. quibusdam herbis ponticis, & carminibus Circes Homerus acceptas referunt. Virg. Ecl. 8:*

Hic ego sæpe lupum fieri, & se condere syluis
Mœrim, sæpe animas imis exire sepulchris,
Atq; satas aliò vidi traducere messes.

De Diomedis sociorum, & Arcadum in lupos metamorphosi Varro. *d* Externus & aduena.] Ξεῖος, ἀλλοταφρόνητον πρᾶγμα, *aut.* χρῆμα. πρᾶγμα *dicit vt Latini interdum negocium. Cicero in epistola quadam ad Q. Frat. Callisthenem dicit esse vulgare & notum negocium. Idē alibi: Teucris illa, lentum sanè negocium. Vulgare autem & notum, triuiale, in quo nihil admodum excellat Theocritus:*

—συφεόν χρῆμ' ὄπιτροπος. *e* Seruis enim & honesta & turpia.] *Quibus in domibus, aut paterfamiliâs, aut materfam. nequiter libidinoseque viuat, in eis seruos non esse seruos, neque communi conditione seruitutis vti, sed liberiùs, licentiùs, dissolutiùs viuere, & quotidiana docet experientia, & Cicero in Cœliana defensione grauissimè & sapientissimè dixit. Serui enim, vt hic Lucianus noster, ponit,*

nit, omnium conſcij ſunt, quæ à dominis aut pulchrè aut turpiter fiunt. Quocirca qui ea deſignant flagitia, quæ latere atque occultari expediat, ij, tantum abeſt vt metuantur à ſeruis, ipſimet metuunt ſeruos: vtpote quos neceſſariò habeant aſſiduos ſuorum facinorum teſtes. Miſerrima igitur eſt impurè ac turpiter viuentium conditio quibus ad cætera damna illud etiam accedit, vt in quos imperium exercere debuerant, eos reuereri ac metuere adigantur. f Paleſtra penes focum.] *Paleſtra iocosè inditum ancillæ nomen, vt apud Plaut. in Ciſtellaria, cuidam Gymnaſium.* g Adamantinus.] *Solidæ firmæque ſententiæ, inexorabilis, inexpugnabilis. Huic prouerbio incredibilis huius lapidis duricies locum fecit, vt tam de animi fortitudine, quæ virtus ſit, hoc eſt, honeſti iuſtique cauſa ſuſcepta, quam etiam de obturata aliqua mentis deſtinatione, quæ nulla queat ratione loco dimoueri, poſſit intelligi. Hinc idem Lucianus in Pſeudomante mentem adamantinam dixit; & in Tragopodagra Chorus dixit, podagram adamantinum habere ingenium.* h Cognoui me aſinum euaſiſſe.] *Vitia quidem non tam corpus quàm animam, verùm hominem immutant. Sunt enim vitia animorum veneficia, quibus auari & raptores in harpyias, libidinoſi, in Satyros, obſcæni in porcos, aſinos ſiue iumenta, tyranni in lupos & alias beſtias transfiguruntur. Vide Platon. circa finem octaui dialogi de Iuſto. Auguſtin. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 17. & 18. Plato dum antiquorum figmenta ſequitur, ne ſacratioris illius doctrinæ, quam apud Aegyptios perceperat, arcana propalaret, hæc non incuriosè tractauit, ac de alijs quidem animalibus paſſim multa: de aſino verò hoc præcipuè dixit diſputante apud Phædonem Socrate: Homines qui fœdis concupiſcentijs manus dediſſent, ventrique dediti per inertiam atque laſciuiam in gloriam inutilemque egiſſent vitam, neque quicquam penſi pudoriſve habuiſſent, in aſinos poſt obitum deijci.* i Veriti ne fœnum.] *Non ſolùm zelotypia etiam ita equi laborant, ſed etiam inuidia & æmulatione: vt Ariſtotelis illud rhet. lib. 2. ſit veriſſimum, docens inuidiam oriri erga vicina & cognata. Nullus enim inuidet diuerſi generis τὸ συγγενὲς γὰρ τῷ φθονεῖν ἐπίφυτον. Etenim inuidere nouit*

ipſa affinitas. Sic equi riuales dentibus & calcibus caſtigant.

k Laurum vocant homines, malum & aſino & equo cibum.] *Aſini & anſeris auerſum adeò eſt à poëticis ſtudijs ingenium, vt Phœbeam arborem laurum, quam ſibi exitialem, ſi eius folia veſcantur, intelligunt, pertinaciſſimè fugiant.* *l* Quod olim Candauli.] *Videtur alludere ad hiſtoriam Candaulis, quæ eſt apud Herodotum libro primo.* *m* Partem ſylueſtris aſini ei dono miſit, quũ canes.] *Aſini Sylueſtres in delicijs ciborũm olim fuêre: qui licet ſint generis valentiſſimi, in quo plurimum eſt alimenti, vt docet Celſus: Galenus tamen eius carnem mali ſucci, & digeſtu difficilem tradit. Plinius verò lib. 8. ſic ait: Onagri in Phrygiæ & Lycaonia præcipui. Pullis eorum ſeu præſtantibus ſapore, Africa gloriatur, quos Laliſiones appellant ὄνον ἄγριον, Latini onagrum, aſinum agreſtem, ſylueſtrem & ferum vocant.* *n* Aſino conſpecto.] *Adagium dici ſolitum in eos, qui ſtoliditatẽ ſuam dum ineptè ſtudent diſſimulare, ridiculè prodimtur.* *o* E' canis podice, vt vulgò aiunt.] id eſt, *culo. Dictum videtur à Luciano, pro eo quod eſt, rebus anxijs atque anguſtis: quòd ea pars arctior ſit huic animanti, quamobrem & excernunt difficilius: Laërtius ait, vulgò iactatum fuiſſe in Zenonem, quòd in canis poſtico de republica conſcripſiſſet, vel quòd nimis anxiè, vel quod ineptè.*

ΖΕΥΣ ΤΡΑ- *IVPITER TRA-*
γῳδός. *gœdus.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

EIuſdem propè argumenti & hic dialogus eſt, niſi quòd hic Epicureum etiam quẽdam introducit, qui deos omnino negat vllos eſſe, nedum prouidentia ſua mundum gubernare: fortuituque ac temerè omnia geri contendit. Deinde & ipſa tractatio in plures perſonas ſpargitur, ac tota dramatica eſt. Principiò enim Iupiter fingitur audita diſputatione Timoclis Stoici & Damidis, eius quem modò dixi, Epicurei, grauiter incenſus, ac metu pariter atque dolore commotus eſſe. Cuius rei cauſam dum cæteri ab eo inquirunt, eandemq; diſputationem ab ijſdem illis iterum inſtaurari audiunt, tandem conſilijs mutuò inter ſe collatis, generale deorum omnium concilium ſuper eadem re congregãdum decernitur. Conuocatis itaque per præconem Mercurium vniuerſis, & ijſdem pro ſua cuique dignitate aſſignatis ſedibus, cùm diu inter ſe de conſeſſu altercati fuiſſent, poſtremò imperato ſilẽtio, Iupiter cum magna perturbatione totum negocium ac ſummam diſputationis illius exponit, admonens, & ob oculos imminente poſito periculo exhortans, vt in commune omnes cõſulere, & malo huic remedium aliquod quærere velint. Primus igitur accepta dicendi poteſtate Momus, graui obiurgatione deorum ſecuritatem ac negligentiam reprehẽdit, vt qui & malos euehi ſinant, & contrà bonos ac iuſtos opprimi, neq; reſponſa certa & expedita hominib⁹ dent, neq; etiam poëtarũ ſcripta aboleri faciant, per quę ſtupra, adulteria, bella ac ſeditiones ipſorum euulgentur: quare quicquid huius accidat, ipſorum culpa atq; inertia accidere. Atq; hinc oratione ad ipſum Iouẽ conuerſa, etiã exemplis hæc confirmat. Poſt quem cùm alij alia cenſerent, omniũ ferè ſententias idem confutat: vel quòd per ſe abſurdæ & inutiles eſſent, vel quòd abſur-

da & incommoda ex ijs secutura. Præcipuè verò Apollinis consilium reprehendit: cuius etiam oraculũ super cuẽtu & victoria disputationis huius prolatũ, ob vanitatẽ irridet. Ob quæ Hercules, cùm ipse postremus sententiam dixisset, audiretq; satis prohiberi sese quò minꝰ sacra ac templa sua vi cõtra impios tueri posset, cò tandem redit, vt dicat se malle apud inferos esse, atq; ibi ab vmbris metui, quàm inter deos cõtemni, ac pro nihilo haberi. Quæ dum ita geruntur, interea noua occasione fingitur Hermes ille Agoræus, qui Athenis ad porticum Pœcilen consecratus stabat, properè aduenire, ac nunciare disputationẽ Damidis & Timoclis iterũ iam inceptam esse, & ad eam magnã hominum multitudinẽ cõfluere. Relicto igitur cõcilio, ad auscultandũ omnes cõuertuntur. Porrò tota Timoclis disputatio in hoc versatur, Deos esse, ac prouidentia illorũ omnia gubernari: idq; argumẽtis hisce cõfirmat. Primò ab ordine ac cursu rerũ naturalium, quæ omnes suis ac certis vicibus redeant ac variẽtur. Deinde authoritatibus & testimonijs poëtarũ, Homeri & Euripidis. Post hęc cõmuni consensu gentiũ, quę deos venerentur sacrificijs & aris constitutis. Inde & ab effectis, quia oracula dent, & fulmina Iupiter iaciat. Postea aũt & à minori collatione ac similitudine à nauium gubernatoribus sumpta, quòd vt illi nauigia sua, sic deorũ prouidentia mundũ administret. Vltimò etiã à signo & cõsequenti, quia aræ deorũ sint, quę nullo modo futuræ fuerãt, nisi & dij essent. Ad quæ singulatim respondens Damis, primũ argumentum de naturali rerũ ordine, à diuisione diluit, etsi talia quædã fiant, non tamẽ eum ordinem à Dijs ideo certum cõstitutum esse, confutatione, vt apparet, non satis efficaci. Authoritates autem poëtarum, ab ipsorum officio, & contrarijs testimonijs eleuat. Consensum pręterea gentium, ab eo, quòd quanquam deos colant, non tamen eosdem omnes, & quidam etiam fœda ac turpia pro Dijs habeant, impugnat. Deinde oracula & fulmina eiusmodi esse ait, vt hæc ex naturali causa fiãt, Ioue iam olim

olim in Creta sepulto: illa autem ambigua & obscura nihil certi prædicant. Similitudinem verò naucleri dissoluit ex dissimilitudine rerum comparatarum, ostendens diuersa omnia in hoc mundo atque in nauibus esse. Vltimum à signo locum, vt frigidum ac friuolum, eludere tantum satis habet.

ΕΡΜΟΥ, ΑΘΗΝΑΣ, Ζηνὸς, Ηρας, Ποσειδῶνος, Ἀφροδίτης, Κολοσσοῦ, Μώμου, Ἀπόλλωνος, Ηρακλέους, Ερμαγόρου, Τιμοκλέους καὶ Δάμιδος.

MERCVRIVS, Minerua, Iupiter, Iuno, Neptunus, Venus, Colossus, Momus, Apollo, Hercules, Hermagoras, Timocles, Damis.

Ζεῦ, τί σιώπᾳς, καὶ κατὰ μόνας σαυτῷ λαλεῖς, ὠχρὸς περιπατῶν, φιλοσόφου τὸ χρῶμα ἔχων; ἐμοὶ προσανάβαθι, λάβε μου σύμβουλον πόνων. μὴ καταφρονήσῃς οἰκέτου φλυαρίας. Αθη. Ναὶ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπαιθε μεδέων ἁπάντων. Γοωδῶμαί σου θεὰ γλαυκῶπις, Τειρεσίεια, Εξάυδα, μὴ μυθῷ νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἅπαντα, Τίς μῆτις δάκνει σε κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, Η τί βαρὺ στράχεις, ὦμε τί σε εἶλε παρειάς. Ζεὺς.

[a] *Iupiter, quid animo cogitabũdo tecùm cõcõminiscens loqueris, pallidus obambulans, ac Philosophi colorem vultu præ te ferens? Quin mecũ ista communicas, & me propter rerum difficultatẽ qua premeris, in consilium adhibes? Haud enim famuli tui nugas habebis contemptui.* MIN.

[b] *Sanè, magne parẽs, hominum rex atq; deorum,*
Te precor en glaucis oculi Tritonia Pallas,
Fare age, ne celes, quòd sint hæc cognita nobis:
Quod te consilium dubio sub pectore versat?
Cur gemis? & tacito pallor subsurgit in ore?

IVP.

ἐκ ἴσου ἐλάχ δεινὸν ἓν ἀπάσῃ ἴπῃ, ἐκ πάθῃ, ἐκ συμφορὰ πραγφδικὴ, ἓς ἐκ ἂν ἅροις' ἔχθῃ ἂ θεῶν φύσις. Αθη. Ἀπόλοιο, νέοις φροιμίοις ἄρχειν λόγων. Ζεύς. ὦ μεγαλόφρονες ἀνθρώπων, χθόνια γῆς πτωλεύματα. σύ', ὦ Προμηθεῦ, οἷά μ' ἤργασαι κακά; Αθη. τί δ' ἰσὶ πρὸς χορὸν ἢ οἰκέων ἰρᾶς. Ζεύς, Ω μεγαλορραφάγε σκορπὰς βοίβυμα, τί μοι βέξεις; Αθη. κοίμισον ὀργὰν, ἃ μὴ κωμῳδεῖν ὥσπερ οὗτοι λωάμεθα, μικρὸν Εὐριπίδην ὅλον κατακεκόκαμεν, ὥσί σοι ἐποβραματοργεῖν. Ηρα. ἀγνοεῖν ὑμᾶς νομίζω, πλὴν αἰτίαν ἀλύπης, ἤτις ἐσὶ σοὶ Ζεύς ἐκ οἷός, ἐπεί σε μᾶλλον ἐκάνου μέγα. Ηρα. οἶδα τὸ κεφάλαιον αὐτὸ, ὃν πάσχεις, ὅτι ἰρωτικόν ἐσιν. ἐμοὶ κωκύει, ἐκ ἴσως, ἢ ἀλγεῖ ποτάκις ἐψευδάσω ἐπὶ σοῦ τὰ τοιαῦτα. ἀκὸς γοῦν, ἤτοι

IVP. *Nunquam grauis res vlla sic dici poteſt, Non paſſio non vllus vſpiam dolor, Sed nec calamitas vlla ſic tragica & mala eſt, Quæ ſit dolori conferenda cœlitum.* MI. *O Phœbe, qualibus incipit proœmijs?* IVP. *O peſſimũ genus mortalium, Tuq́, ô Prometheu, me quibus afflixti malis?* MI. *Quid eſt? nec enim celabis hæc domeſticos.* IV. *O murmur ingens fulminis magnicrepi, Quid vtilitatis addis aut affers mihi?* MI. *Compeſce iracundiam, ſi tragica magniloquentia, quemadmodum illi, tibi pares eſſe nequeamus. Neque enim totum Euripidem deuorauimus, vt tibi dictis poëticis è fabula petitis ſubſeruiamus.* IVN. *An nobis obſcuram eſſe opinaris triſtitiæ tuæ cauſam, cuiuſmodi ſit?* IVP. *Noſti nequaquã, etſi grauius quidam boet.* IVN. *Noui ecaſtor dolorum tuorum ſummam, quibus diſcruciaris: neque tamen vociferor aut coccizo, quippe quæ iam ſæpenumerò præter morem eiuſmodi per te ſim paſſa contumeliam. Valde igitur credibile*

ἄτοι Δανάλω τινὰ, ἢ Σεμέλῃ
ἢ Εὐρώπῃ αὖθις ἐυρόντα, σε
δαιδᾶσθαι ὑπὸ τῦ ἔρωτος, ἔπα
βεβώσθαι ταῦρον ἢ Σάτυ-
ρον, ἢ χρυσὸν γενόμενον ἐυ-
νᾶσαι δι' ὀρόφου, ἀς ἢ λόγος
ἐ ἀγαπωμένης. τὰ σημεῖα γὰρ
ταῦτα, οἱ συχνοὶ, καὶ τὰ
λάκρυα, καὶ τὸ ὠχρὸν ἂν, ἐκ
ἄπαντα, ἢ ἔρωτός ἐσιν. Ζεύς.
ὦ μακαρία, εἴ τις ἐν ἔρωτι, καὶ
τῆς διαφόρους παιδιᾶς, οἵα
τὰ ἐμέτερα πράγματα ἐν.
Ηρα. ἀπὸ τί ἄλλο, ἢ μὴ τῦτο
ἀνίᾳ σε, Δία ὄντα; Ζεύς. ἐν
ἐσχάτοις, ὦ Ηρα, τὰ θεῶν
πράγματα. καὶ τῦτο δὴ, τὸ τῦ
λόγου, ἐπὶ ξυρῆ ἕστηκεν, ἄτε καὶ
ἡμᾶς τιμᾶσθαι ἔτι, καὶ τὰ γέ-
ρα ἔχειν τὰ ἐν γῇ, ἄτε καὶ
ἀμελεῖσθαι πανταπάσι, καὶ
τὸ μηδὲν ἂν ἀσχεῖν. Ηρα.
μῶν γίγαντάς τινας ἡ γῆ
ἔρυσεν; ἢ οἱ Τιτᾶνες τὰ δεσ-
μὰ διαῤῥήξαντες, καὶ τῆς
φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, αὖ-
θις ἡμῖν ἐναντία ἄρονται τὰ

bile est iterum aut Danaës cuiuspiam, aut Semeles, aut Europæ inuentæ amore te angi: deinde verò assumpta imagine aut tauri aut Satyri, aut aurum te factum velle per impluuium in sinum amatæ puellæ influere. Hoc enim haud dubitanter significant crebri isti tui gemitus, & suspiria, neque non lachrymæ. Præterea pallor quoque non alterius rei quàm amoris argumentum est certissimum. IVP. O beata, quæ res nostras in amore & talibus ludicris sitas esse opinaris. IVN. Et quid aliud te nisi hoc solicitat, Iouem existentem? IVP. In extremum discrimen res nostræ perductæ, ô Iuno, & planè vt est in prouerbio, ς in acie nouaculæ constitutæ sunt, vt aut colamur amplius, oblatis in terra sacris fruentes, aut neglectui demur, ab omnibus habiti contemptui, ac nullius quidem momenti esse videamur. IVN. Nunquid terra Gigantes produxit iterũ? aut nunquid Titanes disruptis vinculis, deuictáq; custodia rursum aduersus non arma & vim parant?

ὅπλας Ζεύς. θάρσει, τὰ νέρθεν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς. Ηρα. τί οὖν ἄλλο δεινὸν ἂν γένοιτο; οὐ γὰρ ὁρῶ γε, ὅτι μὴ τὰ ζιαῦτα παραλυποῖ, ἐφ' ὅτῳ Πῶλος ἢ Αεισόδημος, ἀντὶ Διὸς ἡμῖν ἀναπέφηνας. Ζεύς. Τιμοκλῆς, ὦ Ηρα, ὁ Στωϊκὸς, καὶ Δάμις ὁ Επικούρειος, χθὲς, οὐκ οἶδα ὅθεν σοφίσιν ἀρξαμένοις λόγοις, περὶ προνοίας περιδιηλιγίσθην, παρόντων μάλα συχνῶν καὶ δοκίμων ἀνθρώπων, ὅπερ μάλιστα καὶ ἰδίᾳ με. καὶ ὁ μὲν Δάμις, ὅτ' εἶεν θεοὶ ἔφασκεν, ὅθ' ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν ἢ διατάττειν. ὁ Τιμοκλῆς δ' ὁ βέλτιστος ἐπὶ σοὶ ξυναγωνίζεσθαι ἡμῖν, ἔτα ὅλως πολὺ ἐπιρρωστότερος, ὡς μηδὲν περιεῖδε τῆς σωτηρίας. διηλύθησαν γὰρ, ἐσαῦθις ἐπισκέψασθαι τὰ λοιπὰ σωθέντες. καὶ νῦν μετέωροι πάντες εἰσὶ πρὸς

parant? IVP. Confide: nam res inferæ cœlestibus extra omnes sunt periculum. IVN. Quid ergo aliud rei grauis & acerbæ accidit? Neque enim video, quando talia nihil te conturbant, quamobrem nobis [d] Polus aut Aristodemus pro Ioue apparueris. IVP. Timocles ille Stoicus, ô Iuno, & Damis Epicureus heri nescio quo initio in eam delati disputationem [e] de prouidentia disseruerunt in magna probatorum hominum frequentia & celebritate populari: id quod omnium maximè me conturbauit animo. Ac Damis quidem neque Deos esse, neq; omnino eorum quæ fierent, curam vllam habere, aut ea ordine gubernare, impudenter affirmare non verebatur: cæterum optimus

ille Timocles nostras partes omni studio tueri conabatur. Deinde multa turba hominum certatim accurrentium confluente, nullum finem sortita est disputatio. Etenim hoc fœdere inito ab vtrisq; discessum est, vt in diem posterum deintegrò reliqua nondum discussa accuratiùs examinarent atque perpenderent. Et nunc omnes suspenso ad audiendum

inhiant

πῶς τὼ ἀκρόασιν, ὁπότερον ὠφελήσει, καὶ ἀληθέστερα λέξει λέγειν. ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον, ὡς ἐν σμικρῷ πάντα πᾶσι τὰ ἡμέτερα, ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ κινδυνεύομεν; καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ παρεωρᾶσθαι ἀνάγκη τὰ ἡμέτερα, ὀνόματα μόνον δοκοῦντα, ἢ τιμᾶσθαι, ὥσπερ πρὸ τοῦ, ἦν ὁ Τιμοκλῆς ἀπέροχα δίκαια. Ηρα. δεινότατα ὡς ἀληθῶς, καὶ σὺ μάτην, ὦ Ζεῦ, ἐπιπραγοῦσας αὐτοῖς. Ζεύς. σὺ δ' ὦν Δανάης τινὸς ἢ Αντιόπης ἔοικά μοι λόγον ἐν ταράχῳ τοσούτῳ. τί δ' οὖν, ὦ Ερμῆ καὶ Ηρα καὶ Αθηνᾶ, πράξομεν ἄρα; σιωπᾶτε γὰρ καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος. Ερ. ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὸ κοινὸν φημὶ δεῖν τὼ ἐπίσκεψιν ἐπανάγειν, ἐκκλησίαν συναγαγόντα. Ηρα. ἐμοὶ ταῦτα δοκεῖ, ἅπερ καὶ τοῦτο. Αθη. ἀλλ' ἐμοὶ τἀναντία δοκεῖ, ὦ πάτερ, καὶ

inhiant animo, vter victoriam adepturus sit, ac veriora prolaturus. Videtis periculum, quàm omnibus modis in angustum res nostræ coactæ sunt. In vno viro periclitamur, & ex duobus alterum euenire necesse est: vt aut omnia nostra habeantur contemptui, & solùm inania quædam videantur vocabula: aut vt ea pietate colantur, qua priùs culta sunt, si Timocles disputando superior euaserit. IVNO. Periculosissima profectò sunt illa, nec temerè Iupiter more tragico propter illa efferebare. IVP. Tu verò Danaës aut Antiopes alicuius potiundæ cogitatione me implicitum esse opinabare, cùm ita exanimatum me conspiceres. Quid igitur, ô Mercuri & Iuno & Minerua nobis faciendũ est? quin & vos consilij promptè inuenti partem expromitis? MER. Ego quidem coacto prosperè concilio hanc rem commuui omnium deliberationi offerendam esse existimo. IVN. Et ego huius accedo sententiæ. MI. Atqui mihi diuersum videtur, ô pater, ne

videlia

καὶ μὴ συνταράξαι τὸν οὐρανὸν, μηδ' ἄλλον εἶναί σι θορυβήσοντα τῷ πράγματι, πράξαι δ' ἰδίᾳ ταῦτα, ἐξ ὧν μὲν κρατήσει ὁ Τιμοκλῆς νίκην, ὁ Δάμις δὲ καταγελασθεὶς, ἀπίοι ἐκ τῆς συνουσίας. Ερ. ἀπ' ὀπτῆς ἀγνοούσιτα ταῦτα, ὦ Ζεῦ, ἐν φανερῷ ἰσομοίρης τῆς ἐκκλησίας τοῖς φιλοσόφοις· καὶ σὺ δόξεις τυραννικὸς εἶναι, μὴ κοινὰ μὲν περὶ τῶν ὅτω μεγάλων, καὶ κοινῶν ἅπασιν. Ζεύς. ἐκκωῦ πάλαι κήρυττε, καὶ παρίσωσαν ἅπαντες. Ερ. ὀρθῶς γὰρ λέγεις. ἰδοὺ δή, εἰς ἐκκλησίαν συνέλθετε οἱ θεοί· μὴ μέλλετε, ξυνέλθετε πάντες, ἥκετε, περὶ μεγάλων ἐκκλησιάσομεν. Ζεύς. ἄγε ψιλὰ, ὦ Ερμῆ, καὶ ἁπλοϊκὰ καὶ σαφῆ κήρυττε, καὶ ταῦτα, ἐπὶ τοῖς μεγίστοις συγκαλῶν; Ερ. ἀπὰ πῶς γὰρ, ὦ Ζεῦ ἀξιοῖς;

videlicet excitato tumultu cœlum terrore compleas, néve palàm fiat hanc ob rem te tumultuari aut consternari animo. Cæterùm priuato tecum consilio effectum reddas, vt Timocles disceptando potiatur victoria, Damis verò omnium risui expositus atque subsannatus ex disputatione abeat. MER. *Atqui ista non manebunt obscura & tacita, Iupiter, cum philosophis in propatulo futura sit disceptatio. Ac tu quidem tyrannum agere videberis, si de tantis rebus ad omnes communiter pertinentibus, cum reliquis nihil communicaueris.* IVP. *Quin ergo iam vt 8 in concionem veniant proclamas, vt mox præstò sint omnes?* MER. *Rectè mones. Heus vos superi ocyùs in concilium omnes conuenite: ne cunctemini: confluite omnes: venite maximis de negocijs collaturi consilia.* IVP. *Adeóne nudis, ô Mercuri, verbis & simplicibus, ad hæc solutis præconem agis, præsertim maximis de rebus deos conuocans?* MER. *Et quinam alia ratione expetis*

ξιοῖς. Ζεύς. ὅπως ἀξιῶ; ἀρ= σμενώτατα φημὶ δεῖν τὸ λύρυ= γμα μέτροις τισὶ καὶ μεγαλο= φωνίᾳ ποιητικῇ, ὡς μᾶλλον σωλήθοιεν. Ερμ. ναὶ, ἀπ' ἐκ= πεπαιδευμένων, ὦ Ζεῦ, καὶ ῥαψῳδῶν τὰ τοιαῦτα· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἔσα ποιη= τικός εἰμι, ὥστε διαφθερῶ τὸ λύρυγμα. ὑπέρμετρα μὲν οὖν ἐξαι= ρεῖσθαι, καὶ γέλως ἔσται παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀμουσίᾳ τῶν ἐ= πῶν. ὁρῶ γοῦν καὶ τὸν Απόλ= λω γελώμενον ἔν γε ἐνίοις τῶν χρησμῶν, καί τοι ἐπικρυπτό= μενος τὰ ποικίλα τῆς ἀσφαλείας, ὡς μὴ πάνυ σχολὴν ἄγειν τὸς ἀκροωμένους, ἐξετάζειν τὰ μέ= τρα. Ζεύς. ἀκοῦσον, ὦ Ερμῆ, ἢ Ο= μήρου ἐπῶν ἐγκαταμίγνυσι τὰ ποικίλα τοῖς λυρύγμασι, ὡς ἐκεῖ= νος ἡμᾶς συνεκάλει· μεμνῆσθαι δέ σε εἰκός. Ερ. ἀλλὰ πάνυ μὲν ὅτῳ σαφῶς καὶ πρόχειρος· πειρά= σομαι δὲ ὅμως. Μὴ τί τις οὖν θύελλα θεὸς, μὴ τί τις ἄρσην,

Μήδ'

expetis Iupiter? IVP. Ro= gas? Aequum esse opinor, vt præconium tuum nonnullis versiculis ac magniloquen= tia poëtica exornes, vt hac impulsi studiosiùs & frequē= tiùs confluant. MERC. Sanè: veruntamen hoc poëta= rum & rhapsodorum est of= ficium. Porrò ego minimè sum poëticus, adeò vt præ= conium quoque corruptu= rus sim, si versiculis consar= cinatis & malè cohærenti= bus proclamarem. Ac risui= ero omnibus ob versiculorū structuram parùm concin= nam. Itaque & Apollinem in dandis oraculis rideri à nō= nullis video, dum multa se= curo animo inuolait, & data opera obscurat, ne omninò audientes ocio indulgeant, sed expendant versiculos: IVP. Proinde, Mercuri, Ho= mericos versiculos pleroſq; admisce præconio, quemad= modum ille nos conuocare consueuit. Credibile autem est illorum te commeminisse. MER. Profectò non admodum promptè & callidè; tamen periculum faciam.

[h] *Ergo Deûm nemo nec mas nec fœmina desit,*

Μηδ' αὐτῶν ποταμῶν μηδέ-
τον, νόσῳ Ὠκεανοῖο, Μηδέ τε
Νυμφάων, ἀπ' ἐς Διὸς ἔλθε-
τε πάντων Εἰς ἀγορήν, ὅσοι
τε λιπαρὰς ἀπύνθ' ἑκατόμ-
βας, Οἵ τ' αὖ μέσσοι ἦ
ὕπατοι, ἠδὲ μάλα πάγχυ Νύμ-
φοι, βωμοῖσι παρὰ, λυσίσε-
σι λάθηθε. Ζεύς. ἴθι, ὦ Ερ-
μῆ, ἄειρε κηρύκειόν θ' ἁμα
σωίασι γὰρ ἤδη, ὥστε παρα-
λαμβάνων, κάθιζε αὐτοὺς,
κατὰ τιμὴν ἀξίαν ἕκαστον, ὡς
ἂν ὕλης ἢ τέχνης ἔχῃ, ἐν πρώ-
τοις μὲν τοὺς χρυσοῦς, ἔπει
ἐπὶ τούτοις τοὺς ἀργυροῦς, ἔπει
ἐξῆς, ὁπόσοι ἐλεφάντινοι, ἔπει
τα τοὺς χαλκοῦς, ἢ τοὺς λιθί-
νους. ἢν ἐν αὐτοῖς τούτοις, οἱ Φει-
δίου μὴ ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μύ-
ρωνος ἢ Εὐφράνορος, ἢ τῶν
ὁμοίων τεχνιτῶν, προτιμάσ-
θων. οἱ συρφετώδεις δ' οὗτοι,
καὶ ἄτεχνοι. πόρρω που σιωπ-
ησόντων, καθεδοῦνται σιωπῇ,
ἀναπλη-

Insuper Oceani sint omnia flumina præsto,

Omnes summa Iouis Nymphæ quoque tecta frequentent.

Cuncti in conciliũ gressu properare citato.

Vos quibus oblatis cedunt sua munera sacris,

Prætereà quotquot mediæ, seu fortè secundæ

Classis erũt, seu quos tenet vltima, seu qui

Obscura penitùs diuorũ sorte fruuntur,

Degentes pingues cupidi nidoris ad aras.

IVP. *Euge, ô Mercuri, optimum egisti præconem, ac iam plenis vijs conueniunt. Quapropter assumens illos in sedes colloca, pro suaquenque dignitate.* [k] *Priores quidem sedes occupẽt aurei, post hos locentur argentei, deinceps verò subsequantur quotquot sunt elephantini: his postremò succedant ænei atq; lapidei. Verùm in his etiam ipsis Phidiæ, aut Alcamenis, aut Myronis, aut Euphranoris, aut talium cõsimilium artificum gratia præhonorẽtur. Cæterùm vulgares illi nulla arte nobiles, longè alicubi concluſi in angulum locentur cum ſilentio, complen-*

ἀναπληροῦντα μόνον τὴν ἐκκλησίαν. Ερμ. ἔστω ταῦτα, καθησθήσονται, ὡς πρέπει ἕκαστον. ἀλλ' ἐκεῖνο ἤδη πρόχειρον ἀφικέσθαι, εἴ τις αὐτῶν χρυσοῦς μὲν, καὶ πολυτάλαντος ἢ τὴν ὄλκὴν, ἀλλ' ἀκεραίας καὶ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ καὶ μετρίως ἰδιωτικὸς, καὶ ἀσύμμετρος, πρὸς τῶν χαλκῶν τῶν Μύρωνος καὶ Πολυκλείτου, καὶ τῶν Φειδίου καὶ Ἀλκαμένους λιθίνων, καθίσεται, ἢ πρὸς τιμὴν καὶ νόμισμα ἂν τὴν τέχνην. Ζεύς. ἐκεῖνο μὲν ἔτως, ἀλλ' ὁ χρυσὸς ὅμως πρὸς τιμητέος. Ερμ. μανθάνω, ὅτι πολὺ ἐνδεῖν καλοῖς, ἀλλὰ μὴ ἀρκεῖν ἐνδεῖν καθίσεως, καὶ ἀξὲ τιμημάτων. ἤκιστα οὖν εἰς τὴν πρόοδον ὑμᾶς οἱ χρυσοῖ. λοίπασι δ' οὖν, ὦ Ζεῦ, οἱ βαρβαρικοὶ πρόεδροι μόνοι, ὡς ζῆς γε Ἕλληνας ὁρᾷς, ὁποῖοί εἰσι, χαρίεντες μὴ καὶ εὐπρόσωποι, καὶ κατὰ τέχνην εὐσχηματισμένοι. λίθινοι δὲ καὶ χαλκοῖ

complentes tantùm concionem. MERC. *Fient ista vt imperas, ac sua quisque vt par est sede dignabitur. At qui hoc neutiquam promptum aut nosse procliue est, si quis illorum aureus fuerit, ac multitudine talentorum præponderet, opere verò nō ita insignis sit, sed priuato penè ac vulgari, & minimè artificioso, si Myronis æneis ac Polycleti, & Phidiæ & Alcamenis lapideis conferatur, quónam locandus sit, si artem præferēdam esse putas.* IVP. *Oportebat quidem ad hunc modum fieri, sed tamen aurum anteferendum est.* MERC. *Intelligo, nempe iubes vt per opulentiores delectu habito, non ex optimatibus electim locentur, atque etiam à precio. Proinde venite, priora sedilia occupaturi vos aurei. Attamen, vt vides Iupiter, soli barbari præsidebunt. Etenim cuiusmodinam Græci sint, animaduertis, pleni quidem venustate ac gratia, neq; nō vultu honesto & liberali, & quantum ad artificij præstantiam attinet, probè culti & perpoliti, non tamen nisi lapidei aut*

ἢ χαλκοῖ ὅμως ἅπαντες· ἢ οἱ
γε πολυτελέσταζοι αὐτῶν, ἐλε-
φαντίνοι, ὀλίγον ὅσον ἐπίχρυ-
σον ἐπίσηβον ἔχουσιν, ὡς ἐπι-
κεχρῶσθαι καὶ ἐπηγλάσθαι μό-
νον, τὰ δὲ ἔνδον ἀπόξυλοι, καὶ
οὗτοι μυιῶν ἀγέλας ὅλας ἐμ-
πολιτευομένας σκέπουσιν. ἡ
Βενδὶς δὲ αὕτη, καὶ ὁ Ἄνουβις
ἐκεῖνος, καὶ παρ' αὐτοῖν, ὁ
Ἄττις καὶ ὁ Μίθρης, καὶ μάλα
ὅλοι ὁλόχρυσοι, καὶ βαρεῖς, καὶ
πολυτίμητοι ὡς ἀληθῶς. Πο.
καὶ σοῦ ζῆτο, ὦ Ἑρμῆ, δί-
καιον, τὸν λιποπρόσωπον τῦ-
τον περιαθίσαι μου, τὸν Αἰ-
γύπτιον, καὶ ταῦτα, Ποσειδῶ-
νά γ' ὄντα. Ερμ. νὴ, ἀπὸ σοῦ
μέν, ὦ Ἐννοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ
Λύσιππος καὶ πλωτὸν ἐποίη-
σεν, ἐκ ἐχόντων τότε Κορινθίων χρυσόν. οὕτω δέ, ὅλοις
μεταλλοις πλουσιώτερός ἐστιν.
ἀνέχεσθαι οὖν καὶ παρινο-
μοῦντα, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν,
εἴ τις εἶνα τηλικαύτην χρυσῆν
ἔχων,

æneï vniuersi: aut qui ex illis
maximis sunt, ac sumptuo-
sissimis impensis fabricati,
elephantini sunt, modicum
ab aspersu auro splendorem
retinentes, quippe quo tan-
tùm colorati sunt, paulóq;
facti nitidiores: cæterùm in-
tus sublignei quidem illi, to-
taq; muscarum examina in-
ternè conuersantia coope-
rientes. Porrò autem ipsa
Bendis, & Anubis ille, &
propter hunc Attis, præterea
Mithres, in vniuersum ex so-
lido auro conflati sunt, &
graues, & multi reuera pre-
cij. NEPT. n Et quî hoc ti-
bi iustum videtur, Mercuri,
vt Aegyptium illum canino
victu deformem, mihi ante-
ferre non verearis, præser-
tim Neptuno existenti?
MERC. Rectè dicis: at t
quidem, ô Neptune, Lysippu
tantum fecit æneum & pau
perem, quippe Corinthij
tunc aurum non habenti
bus: hic autem omnibus metallis longè est opulentior. Vid
itaque patienter & placatè hoc tibi sufferendum esse, si hui
postponaris: neque indignandum est, si is cui tantus nasus e

aureu

ἔχων, πετιμήσῃ σε. ΑΦΡΟ. ἰκανῶ, ὦ Ἑρμῆ, καὶ μὲ λαβὼν, ἐν τοῖς θεοῖς σε κάθισε· χρυσῆ γὰρ εἰμι. ΕΡΜ. ἔχ, ὅσα γε, ὦ Ἀφροδίτη καλὴ ὁρᾷν, ἀλλ' ἐμὲ μὲν πάνυ καμῶ, λίθε τὴν λευκὴν Πεντελήθεν, οἶμαι, λίθον τομηθέσα, εἶτα δόξαν ὅτῳ Πραξιτέλει, Ἀφροδίτη γνωσομένῃ, Κνιδίοις παρεδόθης. ΑΦΡΟΔ. καὶ μὲν ἀξιόπιστόν γε μάρτυρα, τὸν Ὅμηρον παρέξομαι, ἄνω καὶ κάτω τῇ ῥαψῳδίων, χρυσῶ με τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγοντα. ΕΡΜ. καὶ γὰρ καὶ τὸν Ἀπόλλω ὁ αὐτὸς πολύχρυσόν τε εἶναι, καὶ πλούσιον· ἀλλὰ νῦν ὄψει κἀκεῖνον ἐν τοῖς ζωγίταις σου καθήμενον, ἀπεσφενδονημένον γε ὑπὸ τῶν λῃστῶν, καὶ τὸς κόκκους τῆ κιθάρας συνειστυλεγμένον, ὥστε ἀγάπα καὶ σύ, μὴ πάνυ ἐν ὤμῳ θετικῷ ἐκκλησιάζουσα. ΚΟΛ. ἐμοὶ δέ τις ἂν ἐρίσαι τολμήσειεν, ἥλιόν τε ὄντι, καὶ τηλικούτῳ τὸ

aureus, tibi prælatus fuerit. VEN. Proinde, Mercuri, me quoq; assumptam transfer ad Deos aureos, qui præsident. sum enim aurea. MERC. Minimè, ô Venus, quantum quidem ego video: sed nisi prorsus hallucinor aut cæcutio, ex lapide candido ° ex monte Penteli excisо, opinor, cùm ita visum esset ᵖ Praxiteli, Cnidijs Venus facta traditaes. VEN. Atqui grauissimum simul ac fide dignissimum testem Homerum tibi producam, sursum ac deorsum suis in rhapsodijs auream Venerem me esse perhibentem. MERC. Sedenim ille ipse quoque Apollinem prædiuitem & opulentum esse affirmat: nihilo secus tamen iam ipsum ᑫ in extremis sedentem conspicies à latronibus contumeliosè affectum, atq; etiam fidibus citharæ compilatũ.

Quare & tu contenta esto, æqui bonique consulens si nõ prorsus in locum seruilem & sordidum detrusa, concioni interesse cogare. ʳ COL. Quis verò mecum in contentionem descendere audeat, cùm & Solem me esse cõspiciatis, & tanta mole

τὸ μέγεθος; ἀλλ' οὐ μὰ τὸν Ἑρμῆν, οὐδ' ὑπερφυᾶ, οὐδ' ὑπερμήκη οἱ Ῥόδιοι κατασκευάσασθαί μοι ἠξίωσαν, ἀλλ' ἴσως τηλίκου τοῦ, ἐπτακαίδεκα χρυσοῦς θεοὺς ἐπιποιήσῃ, ὥστε ἀνάλογον πολυτελείᾳ τοῦ ἔργου νομίζοιμι, καὶ πρόσεστιν ἡ τέχνη, καὶ τῆς ἐργασίας τὸ ἀκριβὲς ἐν μεγέθει τοσούτῳ. Ερμ. τί, ὦ Ζεῦ, καὶ ποιεῖν; δύσκριτον γὰρ ἐμοὶ γοῦν καὶ τοῦτο. ἂν μὲν γὰρ ἐς τὴν ὕλην ἀποβλέψω μόνον, χαλκοῦς εἶναι· ἂν δὲ λογίσωμαι ἀφ' ὁπόσων ταλάντων μοι ἐπιχάλκασθαι, ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους μνᾶς καὶ τὴν ἐπάδα ἄρ' ἂν εἴη. Ζεύς. τί γὰρ ἔδει παρεῖναι καὶ ζύτου, ἐπειδὴ ἐξουσία τὴν τῶν ἄλλων μικρότητα, καὶ ἐνοχλήσουσα τῇ διαβάσει πολὺ ἀπ', ὦ Ῥοδίων ἄριστε, καὶ ὅτι μάλιστα τετιμητῷ ἐκ τῶν χρυσῶν, πῶς ἂν καὶ πεισθείης, ἂν μὲν δύσῃ ἀναστῆναι πάντας, ὡς

spectabilem? Cæterùm si non magno admodum ingenio & artificio Rhodij me sculpere dignati sunt, tamen & alios pari arte ad nostri archetypum sedecim deos aureos formauerunt: quapropter ratione probabili omnium precioſissimus meritò æstimandus essem. Artis verò atque operis præstãtia & nobilitas tanta pensatur magnitudine. MER. Quid verò facto opus est, ô Iupiter? siquidem & hoc non mediocrem mihi affert iudicandi difficultatem. Etenim cùm ad materiam oculos deflexero, totus quidem æneus est: porrò cùm apud animum meum perpendo ex quot talentis constatus est, præter hippada quingentos excusurus esse modios. IVP. Quorsum verò attinebat & hunc interesse concioni, sua magnitudine aliorum paruitatem expositurũ contemptui, neq; non ob dignam sedem nos perturbaturum? Verùm enimuerò, ô Rhodiorum optime; etsi maximè omnibus aureis anteponendus esses, quomodo præsidere possis, nisi cæteri omnes exurgant foràs;

ὡς μὲν γε καθίζοιο, τῷ πνύ-
κα ὅλῳ θατέρᾳ τῶν πυγῶν
ἐπιλαβὼν ὡς ἄμεινον ποιή-
σεις ὀρθοτάτῳ ἐκκλησιά-
ζων, ἐπικινυφὸς τῷ σώμα-
τι. Ερμ. Ἰδοὺ πάλιν ἄλλο,
ἀνόλυζον καὶ τοῦτο· χαλκῷ μὲν
γὰρ ἀμφοτέρω ἐσὸν, καὶ τέχνης
τῆς αὐτῆς, Λυσίππε ἑκάτε-
ρον τὸ ἔργον, καὶ τὸ μίγμα-
τον, ὁμοτίμως τὰ ἐς γῆν, ἄλ-
λο δὲ πᾶσιν ὑπάρχει Διὸς, ὁ
Διόνυσος οὗτοσὶ, καὶ Ηρα-
κλῆς. πότερος οὖν αὐτῶν
προκαθεδεῖται; φιλονικοῦσι
γὰρ, ὡς ὁρᾷς. Ζεύς. διατείβο-
μαι, ὦ Ερμῆ, πολλοῦ δέον ἐκ
κλησιάζειν. ὅστις νυνὶ μὲν ἀνα-
μίξ καθιζόντων, ἵνθα ἂν ἕκα
στος ἐτύχῃ. ἐπαῦθις δ' ἀφορ-
θήσεται περὶ τούτων ἐκκλη-
σία, μᾶλλον ἔσομαι δόξω, εἴ τι-
να καὶ ποιήσασθαι δοκῶ τάξιν ἐπ' αὐτοῖς. Ερμ. ἀλλ' Η-
ράκλεις, ὡς θορυβοῦσι τὰ λοι-
πὰ, καὶ τὰ καθ' ἡμέραν τοῦ-
τα, βοῶντες δεινομάς. ποῦ τὸ
νικτᾶρ;

foràs, vt ſoli tibi adſedendum locus pateat atq; ſuffi-
ciat, omni ſpatio vel alteris tantùm natibus occupato. Quocirca rectiſſimè feceris, ſi ſtans concioni intentus fueris, inflexo in conciliũ capite. MER. Ecce rurſus altera in diſcernendo mihi difficultas obiicitur. ærei enim eſtis vtriq;, eiuſdemq; artificij, nimirũ in Lyſippi officina vterq; formatus: & quod maximum eſt, generis nobilitate pares, vtpotè Iouis filius Dionyſius ille cũ Hercule. Vter ergo illorum anteferendus eſt alteri? ſiquidẽ de loco pugnant inter ſe, vt vides. IVP. Nimiùm verò cunctamur, Mercuri: iamdudum concionatum eſſe oportuit. Quare in præſens quidẽ nullo habito diſcrimine ſeſſum eant promiſcuè, vbi cuiq; viſum fuerit: deinceps verò hiſce de rebus cogetur deintegrò conciliũ, ac deinde certũ habebo qui mihi hac in re ordo conſtituẽdus ſit. MER. Sed, ô Hercules, q̃ pro more ſolito tumultuantur, cum vociferatione quotidianam illam diſtributionem efflagitãtes. Vbi eſt

νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία ἐπέλιπε; ποῦ αἱ ἑκατόμβαι; ποῖαι τὰς θυσίας; Ζεύς. Κατασιώπησον αὐτούς, ὦ Ἑρμῆ, ὡς μάθωσιν, ὅτου ἕνεκα ξυνήλθομεν, τοὺς λήρους τούτους ἀφέντες. Ερμ. οὐκ ἄπαντες, ὦ Ζεῦ, τῷ Ἑλλήνων σοφιστῇ· ἐγὼ δὲ πολύγλωσσός εἰμι, ὥστε καὶ Σκύθαις καὶ Πέρσαις, καὶ Θρᾳξὶ καὶ Κελτοῖς σαφῶς λαλήσω. ἄμεινον οὖν οἶμαι, τῇ χειρὶ σημήνας, καὶ παρακελεύσασθαι σιωπᾶν. Ζεύς. οὕτω ποίει. Ερμ. ἴδε, ἀφωνότεροί γεγένηνταί σοι τῶν Πυθαγορείων, ὥστε ὥρα δημηγορεῖν. ὁρᾷς, πάλαι πρὸς σὲ ἀφυπνίττουσι, προεμέσατε δέ, τι καὶ ἐρᾷς. Ζεύς. ἀλλ' ὅ γε πέπουθα, ὦ Ἑρμῆ, δεῖ ἄρ' ὀκνήσαιμι πρὸς σὲ εἰπεῖν, ἐμὸν ὄντα. οἶσθα ὅπως θαῤῥαλέως ἀεί, καὶ μεγαληγορῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἰῶ. Ερ. οἶδα, καὶ ἐθαύμαζόν γε ἀκούων σε δημηγοροῦντα, καὶ μάλιστα, ὁπόταν

nectar? vbi relicta ambrosia? vbi sunt hecatombæ? vbi sacrificia? IVP. Compesce illos, Mercuri, indicto silentio, vt intelligant, cuius gratia accersiti sint, eiusmodi magis posthabitis. MER. [s] Atqui non omnes Græcam linguam capiunt, Iupiter: ego verò varias linguas minimè sonare calleo, vt Scythis & Persis & Thracibus ac Celtis intelligibilia prædicem. Consultius itaque facturum opinor, si manu signo dato, silentium imposuero. IVPIT. Quin ergo facis? MERC. Euge, Pythagoricis taciturniores tibi facti sunt. itaque iam tempus est concionandi. Vides vt omnes oculos in te coniectos habeant, cupidè atque desideranter expectantes quidnam dicturus sis? IVPIT. [t] At quod ego patior, Mercuri, cur tibi exponere verear, filio existenti meo? Haud tibi obscurum esse reor, quàm impendiò audax ego semper & magniloquus in cõcionibus esse solcã. MER. [u] Satis compertè noui, ac profectò magno metu consternatus eram concionãtem te audiens, maximè verò

quand

τὴν ἀπάλης ἀνασπάσαν ἐκ βάθρων τῆς γῆς καὶ βάλασσαν, αὐτοῖς θεοῖς, τὴν σειρὰν ἐκείνην τὴν χρυσῆν καθεῖς. Ζεύς. ἀλλὰ νῦν, ὦ τέκνον, οὐκ οἶδα, ἤ τι ὑπὸ μεγέθους τῶν ἐφεστώτων δεινῶν, εἴτε καὶ ὑπὸ πλήθους τῶν παρόντων (πολυθρωτάτη γὰρ, ὡς ὁρᾷς, ἡ ἐκκλησία) διατέτραγμαι τὴν γνώμην, καὶ ὑπόπτερός εἰμι, καὶ ἡ γλῶττά μοι πεπηγυῖα ἔοικε. τὸ δὲ ἀτοπώτατον ἁπάντων, ἐπιλέλησμαι τὸ προοίμιον ἅπαντων τῶν λόγων, ὃ παρεσκευασάμην, ὡς ἂν πρωϊαίτατά μοι ἡ ἀρχὴ γένοιτο πρὸς αὐτούς. Ερ. ἀπολώλεκας, ὦ Ζεῦ, πάντα· οἱ δ' ὑποπτεύουσι τὴν σιωπὴν, καί τι φήσειν κακὸν ἀκούσεσθαι προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμέλλεις. Ζεύς. βούλει γοῦν, ὦ Ερμῆ, τὸ Ομηρικὸν ἐκεῖνο προοίμιον ἀναῤῥαψῳδήσω πρὸς αὐτούς; Ερμ. τὸ ποῖον; Ζεύς. Κίνα τὰ

quando mirabare te terram ex ipsis fundamentis euulsam, & pontum vnà cum diis sursum tracturum aurea illa catena ex alto demissa. IVP. *Atqui nunc, ô fili, nescio quomodo, siue præ magnitudine periculorum impendentium, siue præ multitudine p̃sentiũ (* × *conuentus enim, vt vides, est frequentissimus) animus confusa mente mihi penitùs obstupuit, planéq; subtrepidat, & lingua constricta esse videtur. Et quod omnium est absurdissimum, orationis quoque multùm diuq; meditatæ proœmium mihi excidit, quod adornaueram, vt exordio erga illos vterer bellissimo atq; luculentissimo.* MER. *Perdidisti omnia, ô Iupiter: cæterùm illi tuo silentio in suspicionem venient, ac grande aliquod malũ se audituros expectabunt, cuius gratia tu ita lentè & cunctanter ad dicendũ progrederis.* IVP. *Vis ergo, Mercuri, Homericum illud proœmium illis occinam?* MER. *Qualénam?* IVP. *O' su-*

κλυτέ μου πάντες θεοί, πρόσχετέ τι θέμενοι. Ερ. ἄπαγε, ἱκανὰ καὶ πρὸς ὑμᾶς πεπαρφύνται σοι τὰ πρῶτα. πλὴν ἀπορῶ, τὸ μὲν φορτικὸν τῶν ῥητόρων ἄφες. σὺ δὲ τῶν Δημοσθένους Δημηγοριῶν, τῶν κατὰ Φιλίππου, λῶ τινα ἂν ἔθηλοις, σμικρὰ, ὀλίγα ἐναλλάξας. οὕτω γοῦν οἱ πολλοὶ νεῶν ῥητορες ποιοῦσιν. Ζεύς. εἰ λέγεις σωτόμου τινα ῥητορείαν, καὶ ῥᾳδιουργίαν ταύτην ἔνκαιρον τοῖς ἐρρουμένοις· ἄρξομαι δ' οὖν ποτε. Ἀντὶ πολλῶν ἄρα, ὦ ἄνδρες θεοί, χρημάτων ὑμᾶς ἐλθεῖν νομίζω, ἃ φανερὸν γένοιτο ὑμῖν, ὅ, τι ἄπορον ἄρα τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτῳ νεῶν συνελέγητε. ὅτι τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, πόσα κεν πεθύμως ἀκροάσθαί μου λέγοντος, ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς, ὦ θεοί, μονονουχὶ λέγει, φωνὴν ἀφιείς, ὅτι τῶν παρόντων ἐρρωμένως ἀντιπερι, dictis animos attendite noſtris. MER. Apage. iam enim abundè ſatis iſta ſub initium nobis per contumeliam inculcâſti. Veruntamè, ſi conſultum videtur, verſiculorum odioſam difficultatem miſſam facito: cæterùm vnam aliquam ex Demoſthenis orationibus aduerſus Philippum habitis, quæcunq; argumẽto tuo apoſitiſſima videbitur, deſume, pauca quædam immutans. Facies hoc multorum rhetorum exemplo, quibus idem facere nunc ſolẽne eſt. IVP. Rectè ſanè dicis, conſarcinatam quandam rhetoricam, neq; non promptam & facilem, perplexis & animo hæſitantibus. Proinde facto aliquando principio, exordiar. IVPRO. magna pecuniarũ copia, ô viri Dei, vos electuros opinor, ſi palàm vobis fieret, quid tãdem illud ſit, cuius gratia in hunc cœtũ eſtis accerſiti. Quod cùm ita ſit, conſentaneũ eſt vt me dicentem attentis audiatis animis. Porrò, ô Dij, præſens quidem tempus emiſſa voce propemodum loquitur, inſtãtibus periculis omni conatu ac ſtudio nobis

πρόσκειται ὑμῖν ἐσιν· ὑμεῖς δὲ σφόδρα ὀλιγόρως ἔχειν δοκοῦμεν πρὸς αὐτά. βούλομαι δὲ ἤδη, καὶ γὰρ ἐπιλέλοιπε ὁ Δημοσθένης, αὐτὰ ὑμῖν δηλῶσαι σαφῶς. ἐφ' οἷς διαταραχθεὶς, συνήγαγον τὴν ἐκκλησίαν. χθὲς γὰρ, ὡς ἴσει, Μνησιθέου τοῦ ναυκλήρου θύσαντος τὰ σωτήρια ἐπὶ τῇ νηΐ, ὀλίγου δεῖν ἀφανουμένῃ περὶ τὸν Καφηρέα, ἐστιώμεθα ἐν Πειραιεῖ, ὀπόσοι ἡμῶν ὁ Μνησιθέου ἐπὶ τὴν θυσίαν ἐκάλεσεν. ἔπειτα μετὰ τὰς σπονδὰς, ὑμεῖς μὲν ἄλλος ἄλλοσε ἐπράπετε, ὡς ἑκάστῳ ἐδόκει· ἐγὼ δὲ (ὀψὲ γὰρ πάνυ ὀψὲ ἦν) ἀνῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, ὡς περιπατήσαιμι τὸ δεῖπνον ἐν Κεραμεικῷ, ἐννοῶν ἅμα τῇ Μνησιθέου τὴν μικρολογίαν, ὃς ἑκκαίδεκα θεοὺς ἑστιῶν, ἑνὶ πετεινῷ μόνῳ καθίσας, γέροντα

nobis occurrēdum esse. Nos autem ad hæc summa ope prouidenda parùm solicitè affecti videmur. Iam verò quoniam Demosthenis subsidiaria verba me deficiunt, hæc ipsa vobis manifestiùs declarare statui, propter quæ perturbatus animo, cōuocata concione concilium coëgerim. Heri enim, vt nemini vestrūm obscurum esse opinor, cùm Mnesitheus nauclerus ob seruatam ex vndis nauem, quæ ad Capharei scopulos fermè illisa perisset, sacra persoluisset, accepti epulis in Piræo conuiuium agitabamus, quotquot nostrūm à Mnesitheo vocati eramus ad sacrificium. Deinde oblatis libaminibus vos, alius aliò, quò cuiusq; ferebat animus, secessistis: porrò autē ego (nec dū enim profunda erat vespera) in vrbem regressus sum, vt tempore pomeridiano otiosus ab animo deambularem in Ceramico: simul mecum sedula agitatione Mnesithei tenue ac frugale, ne dicam sordidum, conuiuium perpendebam, qui cùm sedecim Deos epulis acciperet, solummodò gallum sacrificauit, senem

γέροντα κἀκεῖνον, ἤδη καὶ κορυζῶντα, καὶ λιβανωτοῦ χένδρους τέτταρας ἢ μάλα ἀπρωτιῶντας, ὡς αὐτίκα ἀποσβεσθῆναι ἂν ἄνθρακι, μηδὲ ὅσον ἄκρας τῆς ῥινὸς ὀσφραίνεσθαι τοῦ λιπνοῦ παρασχόντος, καὶ ταῦτα, ἑκατόμβας ὅλας ὑποσχόμενος, ὁπότε ἡ ναῦς ἤδη προσφέροιτο τῷ σκοπέλῳ, καὶ ἐντὸς ἦν τῶν ἑρμάτων. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐνενοήθην, γίγνομαι κατὰ τὴν Ποικίλην, ὁρῶ πλῆθος ἀνθρώπων πάμπολυ σωρηδόν· ἐνίους μὲν ἔνδον, ὑπὸ αὐτῇ τῇ στοᾷ, πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῷ ἡλίῳ, καί τινας βοῶντας, καὶ διατεινομένους, ἐπὶ τῶν θώκων καθημένους. ἀπάσας οἶμαι, ὅπερ ἦν, φιλοσόφους εἶναι τῶν ἐριστικῶν τούτων, ἐβουλόμην ἐπισὰς ἀκοῦσαι αὐτῶν ὅ, τι καὶ λέγοιεν. καὶ ἔτυχον γὰρ νεφέλῃ τινὶ παχείᾳ περιβεβλημένον, σχηματίσας ἐμαυτὸν ὡς

senem quidem illum, ac iam muco & pituita laborantem. Thuris præterea grana quatuor, iam prorsus putrida, adeò vt prunis iniecta statim extinguerentur, vt neque summas nares emergente fumo contingeret, præcipuè verò cùm totas hecatombas amplè & liberaliter polliceretur, iam naui appropinquante scopulis certo incluſa periculo. Interea dum hæc mecum voluerem in animo, ad porticum Variam progrediendo delabor: vbi consiſtens, ex improuiſo inuſitatam hominũ multitudinem cõſpicio, partim quidem illorum intra porticum, partim verò ipſo ſub Ioue: inſuper nonnullos vociferantes, ac mira peruicacitate diſceptantes, in ſedibus conſidentes. Tandem verò rem ipſam facilè coniectura aſſequutus, nempe Philoſophos eſſe ex contentioſis illis & rixoſis, volui propiùs admoto greſſu, exploratiùs intelligere. quidnam illud eſſet, cuius gratia inter ſeſe tantopere digladiarentur. Ac me illicò nube ex craſsioribus illis circumuolutũ, illorum habi-

tu exor-

εἰς τὸν ἐκείνων τρόπον, καὶ τὸν πώγωνα ἐπισπασάμενος, εἰς μάλα ἐμοὶ φιλοσόφῳ. καὶ δὴ παραγκωνισάμενος τοὺς πολλοὺς, εἰσέρχομαι, ἀγνοούμενος ὅστις εἴην. ὑπείσκω δὲ τὸν Ἐπικούρειον Δάμιν, τὸν ἐπίφθιτον, καὶ Τιμοκλέα τὸν Στωϊκὸν, ἀνδρῶν βέλτιστον, ἐκθύμως πάνυ διϊσχυρισάμενον. ὁ γοῦν Τιμοκλῆς καὶ ἵδρει, καὶ τῷ φωνῷ ἤδη ἐξεκόπτετο ὑπὸ τῆς βοῆς· ὁ Δάμις δὲ τὸ Σαρδόνιον ἐπιγελῶν, ἔτι μᾶλλον παρώξυνε τὸν Τιμοκλέα. ὧν δὴ ἄρα περὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λόγος ἀνθρώποις· ὁ μὲν γὰρ κατάρατος Δάμις, ὅτι προνοεῖν ἡμᾶς ἔφασκε τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐπισκοπεῖν τὰ γιγνόμενα παρ' ἀνθρώποις, ἄλλο, ἢ μηδὲ ὅλως ἡμᾶς εἶναι λέγων· τοῦτο γὰρ ἀνῳδὸν ἀκλαδὲς ὁ λόγος ἰδιώζει. καὶ ἴσαν τινὲς, οἳ ἐπήνουν αὐτόν. ὁ δ' ἕτερος, τὰ ἡμέτερα ὁ Τιμοκλῆς ἐφρόνει, καὶ ὑπερημάχει, καὶ

tu exornaui: prolixáq; barba attracta, per omnia non ineptè philoſopho ſimilem turbæ memet immiſi. Multis verò qui mihi obſiſtebant, cubito è via protruſis, ingredior, omnibus ignorantibus quis eſſem. Cæterùm intra turbam iam conſiſtens, offendo Damin illum Epicureum, hominem perditiſsimum, ac Timoclea Stoicum, virorum longè optimum, pertinaciſsimè diſceptantes. A Itaque Timocles largo ſudore perfluens, præ nimio clamore iam penè vocem amiſerat: Damis verò B riſu Sardonio diffluens, magis ac magis Timoclea exaſperabat. Porrò omnis illorum ſermo de nobis habebatur. Etenim execrandus ille Damis, humanarum rerum nihil à nobis prouideri affirmabat, neque eorum quæ in terris fierent, quicquam nobis curæ eſſe: breuiter, nihil aliud quàm in vniuerſum nos non eſſe. Tanta vi comprobandi eius valuit oratio, erantq; nonnulli qui laudarent illum. Alter verò, nempe Timocles, noſtra optimè ſentiens propugnabat, indigna-

καὶ ἀγανάκτα, καὶ πάντα πρόσωπον συνηγωνίζετο, τῷ ἐπιμέλειαν ἡμῶν ἐπαινῶν, καὶ διεξιών· ὡς ἐν κόσμῳ τε, καὶ τάξει τῇ προσηκούσῃ ἐξηγούμεθα, καὶ διατάττομεν ἕκαστα. καὶ ἔχει μέν τινας καὶ αὐτὸς τοῖς ἐπαινουμένοις τοῦτο ἐπικαμπῆ γὰρ ἦθη, καὶ πονήρως ἐφάνη, καὶ τὸ πλῆθος ἐς τὸν Δάμιν ἀπέβλεπεν. οὐκοῦν ἐγὼ τὸ διενδυναζόμενον, τῷ νύκτα ἐπιλαβοῦσα προσιχθῆσαι, διῆλυσαι τῷ συνουσίαν. ἀπῆλθον οὖν, ἐς τῷ ὑστεραίαν συνθέμενοι ἐς τέλος ἐπιχειρήσασθαι τὸ σκίμμα. ἐγὼ παρομαρτῶν τοῖς φίλοις, ἐπύνθανον μοταξὺ ἀπιόντων οἷα καθ' παρ' αὐτοῖς, ἐπαινουμένων τὰ τοῦ Δάμιδος, καὶ ἤδη παρὰ πολὺ ἀρημένων τὰ ἐπαινούμενα. ὅσαν δ' οἱ μὲ ἀξιοῦντες προκατιγνωκέναι τῶν ἐναντίων, ἀπὸ συμβόλων, ἔτι καὶ ὁ Τις

indignabatur, ac omnibus modis hostem pugnis inuadens lacessebat, curam & sedulitatem nostrã collaudans, ac planũ faciens cùm ex mundo, tum omnium rerum cõuenienti ordine, Deos esse, quod & per nos ordinatim disponerentur singula. Nec defuerũt quibus & ille fuit admirationi, eius orationem non improbantibus. Verùm iam extremè defessus erat, ac grauiter & laboriosè loquebatur. Vniuersa autem turba in Damin coniectos habebat oculos. Cæterùm cùm ego Deorum existimationem periclitantem animaduerterem, iussi nostrum ocyùs circũfusam conuentum dissoluere. Abierunt ergo ex composito vt die posterò inchoatam de dijs disputationem ad finem deducerent. Inde ego multis me domum abeũtibus comitem adiungens, inter eundum audiebam Damidis verba certatim in cœlum ferri, atque à pluribus supra modum probari. Præstò tamen aderant etiam qui dicerent, C nihil esse præiudicandum, sed expectandum si quid in crastinum

ὁ Τιμοκλῆς οὗτος ἐρεῖ. ταῦτ' ἐστὶν, ἐφ' οἷς ὑμᾶς σωτηρίαν· οὐ μικρὰ, ὦ θεοί, ἃ λογίσεσθε, ὡς ἡ πᾶσα μὲν ἡμῖν τιμὴ, καὶ δόξα καὶ πρόσοδος, οἱ ἄνθρωποί εἰσιν. εἰ δ' οὗτοι πεισθεῖεν, ἢ μηδὲ ὅλως θεοὺς εἶναι, ἢ ὄντας, ἀπρονοήτους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄθυτα καὶ ἀγέραστα, καὶ ἄτιμα ἡμῖν ἔσται τὰ ἐκ γῆς, καὶ μάτην ἐν οὐρανῷ καθιδούμεθα, λιμῷ ἐχόμενοι, ἑορτῶν ἐκείνων, καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιῶν καὶ πανευχίδων καὶ πομπῶν στερούμενοι. ὡς οὖν ὑπὲρ τηλικούτων φημὶ δεῖν, ἅπαντας ἐπινοεῖν τι σωτήριον τοῖς παροῦσι, καὶ ἀφ' ὅτου κρατήσει μὲν Τιμοκλῆς, καὶ δόξει ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δάμις δὲ καταγελασθήσεται πρὸς τῶν ἀκροά-

num ipse quoque Timocles dicturus esset. Hæc fermè sunt quorum gratia vos conuocari iussi. D Non modica verò sunt hæc, ô Dij, si ratione diligentiùs inita consideraueritis omnem nostrum cultum, omnem gloriam nostram ac prouentum ipsos esse homines. Porrò autem illi si persuasi in eam cogitationem discesserint, aut omnino deos non esse, aut si sint, res tamen humanas nulla illorum administrari prouidentia: E periculum est ne omnia nobis in terris negentur sacrificia, subtrahantur munera, cultus intercipiãtur, ac nequicquam sublimes in cœlo collocati cum fame conflictemur, diebus festis & solennitatibus, & certaminibus, & sacris, & ludis nocturnis & pompis orbati. F Super tantis itaque rebus in præsentia quidem æquum esse opinor, vt omnes collatis consilijs accuratè perpendamus, si quam imminentibus periculis salutem inuenire queamus. Tum qua potissimùm ratione adiutus Timocles potiatur victoria, ac veriora dixisse videatur: Damis verò conuictus atq; cõfusus, auditoribus risui exponatur.

Cæterùm

ἀκούοντων. ὡς ἔγωγε οὐ πάνυ
θῶ Τιμοκλεῖ πεποιθὰ, ὡς κρα-
τύσα καθ' ἑαυτὸν, ἢν μὴ καὶ
τὰ παρ' ὑμῶν αὐτῷ συνήνε-
ται. κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυ-
γμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ἀνιστά-
μενοι συμβουλεύοιεν. Ερ. ἄκου-
ε, σίγα, μὴ τάραττε, τίς ἀγο-
ρεύειν βούλεται τῶν πλεόνων
θεῶν, οἷς ἔοικεν; τί τοῦτο, οὐδεὶς
ἀνίσταται, ἀλλ' ἡσυχάζετε, πρὸς
τὸ μέγεθος τῶν ἠγνοημένων
ἐκπεπληγμένοι; Μῶ. ἀλλ' ὑ-
μεῖς μὲν ἄπαντες ὕδωρ καὶ γῆ
γένοισθε· ἐγὼ δέ, εἴ γέ μοι με-
τὰ παῤῥησίας λέγειν δοθείη,
πολλὰ ἂν, ὦ Ζεῦ, εἶχον εἰ-
πεῖν. Ζεύς. λέγε, ὦ Μῶμε, πάν-
υ θαῤῥῶν· ἀλλὰ γὰρ εἶ ἐκ
τοῦ τὸ συμφέρον τι παῤῥη-
σιασόμενος. Μῶ. οὐκοῦν ἀκού-
ετε, ὦ θεοὶ πάντες, τά γε
ἐμὲ καρδίας φασίν. ἐγὼ γὰρ
καὶ πάνυ προσδόκων εἰς τό-
δε ἀμηχανίας περιεστήσεσθαι
τὰ πράγματα, καὶ πολλὰς ζητήσεις
ἀναφύ-

Cæterùm ego Timocli non admodum cõfido, quasi per omnia destitutus auxilio victurus esset, nisi nonnihil opis per nos illi allatum fuerit. Facito, Mercuri, præconium quod lege fieri cautũ est, vt surgentes consulant, MER. G Audi, ac silentio linguam cohibe, ne turbes. Quem ex Dijs maioribus animus ad concionãdum impellit, quibus consentaneum est? Quid ergo rei est? Nemo surgit in medium, sed cuncti ora tenetis, fortasse earum rerum magnitudine, quæ expositæ sunt, obstupefacti. MOM. H At vos sic muti tellus fiatis & vnda. Ego verò si mihi cum quadã dicendi libertate copia fandi cõcessa fuerit, permulta haberem, ô Iupiter, quæ impræsentiarum conferrem in medium. IVP. Confidenter dic, ô Mome, atq; interrito animo. Videre enim vtile quiddam ad rem præsentem liberè proloquuturus. MO. I Proinde, ô Dei agite cũcti attentissimis estote animis. Ego enim iam olim admodũ expectabam in eã difficultatẽ res nostras delapsuras, ac multos eiusmodi

Sophi-

ἀναφυσιῶσθαι ἡμῖν σοφιστὰς, παρ' ἡμῶν αὐτῶν πάλαι τὴν ἀτιμίαν τῆς τόλμης λαμβάνοντας. καὶ μὰ τὸν Θέμιν, οὔτε τῷ Ἐπικούρῳ ἄξιον ὀργίζεσθαι, οὔτε τοῖς ὁμιλητὰς αὐτοῦ, καὶ διαδόχοις τῶν δογμάτων, ἃ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπειλήφασιν. ἤ τί γὰρ αὐτοὺς ἀξιώσειέ τις ἂν δόξαν ἔχειν, ὁπόταν ὁρῶσι τοσαύτην ἐν τῷ βίῳ τὴν ταραχὴν, καὶ τοὺς μὲν χρηστοὺς αὐτῶν, ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ καὶ νόσοις, καὶ δουλείᾳ καταφθειρομένους, πανπανούργους δὲ, καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους, τετιμωμένους καὶ ὑπερπλουτοῦντας, καὶ ἐπιτάττοντας τοῖς κρείττοσι, καὶ τοὺς ἱεροσύλους οὐ κολαζομένους, ἀλλὰ διαλανθάνοντας, ἀνασκολοπιζομένους δὲ καὶ τυμπανιζομένους ἐνίοτε, τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας; εἰκότως τοίνυν ταῦτα ὁρῶντες,

Sophistas nobis suppullulaturos iamdudum prospexi animo, à nobis ipsis tam abominandæ atque inauditæ audaciæ causam suscipientes. Et sanè per æquitatem indignum facinus est, eam ob rem irasci Epicuro, aut eius assectis, eiusq; disciplinæ successoribus, si talia de nobis suspicati sunt. Quam enim æquam opinionem de nobis illis habendam esse contendat quispiam, quando tantam omnium rerum perturbationem in vita videant? K Bonos quidem ex illis, vt quisq; agit vitã maximè inculpatã, potissimùm negligi, paupertate, morbis, ac iugo seruili indignissimè afflictos opprimi: cæterùm homines facinorosos, nefariis sceleribus contaminatissimos, honore & dignitate priores esse, diuitijs extructissimis affluere, melioribus imperitare? Quinetiam sacrilegos nullis supplicijs mulctari verùm concessa impunitate tutò latére: in crucem verò subigi, ac varijs modis pulsari eos qui nihil mali sunt cõmeriti per iniustitiam delinquentes? Hæc itaq; cùm videant,

τὸν, οὕτω διανοοῦνται περὶ ἡμῶν, ὡς οὐδὲν ὅλως ὄντων, καὶ μάλιστα, ὅταν ἀκούωσι τῶν χρησμῶν λεγόντων· Ὡς διαβὰς τὸν Ἅλυν, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει. οὐ μέντοι ἀλλοτρίαν, ἔτι γὰρ τὴν αὐτοῦ, ἔτι γὰρ τὴν τῶν πολεμίων. καὶ πάλιν· ὦ θεία Σαλαμὶς, ἀρπάσας δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν. καὶ Πέρσαι γάρ, οἶμαι, καὶ Ἕλληνες, γυναικῶν τέκνα ἔσαμεν. ὅτι μὲν γὰρ πάλιν τῶν ῥαψῳδῶν ἀκούουσιν, ὅτι καὶ ἐρῶμεν, καὶ τιμωρούμεθα, καὶ δουλεύομεν, καὶ δουλούμεθα, καὶ σαθιάζομεν, καὶ μυρία ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα, μακάριοι καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦντες εἶναι, τί ἄλλο, ἢ δικαίως καταγελῶσι, καὶ οὐδενὶ λόγῳ τίθενται τὰ ἡμέτερα; ἡμεῖς δὲ ἀγανακτοῦμεν, εἴ τινες ἄνθρωποι ὄντες, οὐ πάνυ ἀνόητοι, διολισθάνουσι ταῦτα, καὶ τὴν πρόνοιαν ἡμῶν παρωθοῦνται,

iure optimo talem de nobis opinionem obtinent, nihil prorsus nos esse. Maximè verò quando Oracula prædicentia audierint, quale est illud: Traiecto Hale maximum subuertes imperium. haudquaquam planè manifestantia, num suum ipsius, an hostium imperium subuersurus sit. Et iterum:

Vxorum Salamis charissima pignora perdes.

Etenim & Persæ, vt opinor, & Græci iuxtà è mulieribus editi sunt. Cæterùm auditis etiá rhapsodis illis quòd & amori M operam demus, quòd vulneremur & seruiamus, quòd vinculis constringamur, quòd motis seditionibus dissideamus, atque id genus innumeris alijs rebus satis ridiculè simus impliciti, præsertim cùm beati atque immortales esse contendamus: quid verò aliud perinde quàm ridcrent facerent, ne flocci quidem nostram diuinitatem æstimantes? Nos porrò indignè ferimus, si qui sunt homines non prorsus vecordes, & mentis inopes, qui ista differunt, ac omnem nobis prouidentiam extorquent è mani-

τοι, ἀνὴρ ἀγαπᾷν, ἢ τινὸς ἡμῖν ἔτι θύουσι, τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. καί μοι ἐνταῦθα, ὦ Ζεῦ (μόνοι γὰρ ἐσμὲν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος πάρεστιν ἐν τῷ συμπόσῳ ἐξω Ἡρακλέους καὶ Διονύσου, καὶ Γανυμήδους καὶ Ἀσκληπιοῦ, τῶν παρεγγράπτων τούτων) φόρτου ἐκεῖναί μοι μετ' ἀληθείας, εἴ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον τῶν ἐν τῇ γῇ, ὡς ἐξετάσαι, οἵ τινες αὐτῶν οἱ φαῦλοι, ἢ οἵ τινες οἱ χρηστοί εἰσιν, ἀλλ' οὐκ ἄρ' ἄποις. ἀγοιῶ μὲν ὁ Θησεὺς, ἐκ Τροιζῆνος ἐς Ἀθήνας ἰὼν, ὁδοῦ πάρεργον ἐξήνυσε τοὺς κακούργους, ὅσον ἐπί σοί, καὶ τῇ σῇ προνοίᾳ, οὐδεὶς ἂν ἐκώλυε ζῆν ἐνυβρίζοντας τοῖς τῶν ὁδῷ βαδιζόντων σφαγαῖς, τὸν Σκείρωνα, καὶ τὸν Πιτυοκάμπλαν καὶ Κερκύονα καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δέ γε μὴ ὁ Εὐρυσθεὺς, ἀνὴρ δίκαιος καὶ προνοητικὸς, καὶ φιλανθρωπίας ἀνα-

è manibus: cùm potiùs contentos nos esse oporteat, si nobis etiamdum nonnulli sacra facerent, talia flagitiosè delinquentibus. N Ac mihi hoc loco, ô Iupiter (soli enim sumus, nec vllus hominum in hoc cœtu præstò est, extra vnum Herculem ac Dionysium & Ganymedem & Aesculapium, qui nothi sunt, & Dij assciptitij) cum veritate respondè, quando verò in tantum res humanæ tibi curæ fuêre, vt habita ratione perpendisses quínam illorũ praui & mali, aut iusti ac boni essent? Haudquaquam verò in hãc curam vnquam te incubuisse dixeris. Itaq; nisi O Theseus ex Trœzene Athenas profectus, iugulasset in itinere maleficos, sanè quantum ad te & prouidentiam tuam attinet, nihil obstaret quò minus viuerent & Sciron & Pityocãptes, & Cercyon, aliíq; innumeri parricidijs & latrocinio viatoribus negocium valde securi facessentes. Ac nisi P Eurystheus homo cùm iustus, tum multùm prouidens, singulari humanitate

ἀναπωθανόμῳ & τὰ παρ' ἑκάστοις, ἐξέπεμπε τουτονὶ τὸν οἰκέτην αὐτοῦ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρόθυμον ἐς πόνους, ὦ Ζεῦ, εὐ ὀλίγου ἐφρόντισας ἂν τῆς Ὑδρας, καὶ τῶν ἐν Στυμφάλῳ ὀρνίων, καὶ ἵππων τῶν Θρακικῶν, καὶ τῆς Κενταύρων ὕβρεως καὶ παροινίας· ἀπ' ἃ καὶ τὰληθῆ λέγεται, καθήμεθα, τοῦτο μόνον ἐπιτηροῦντες, ἤ τις θύει, καὶ κνισσᾷ περὶ τοὺς βωμούς, τὰ δ' ἄλλα κατὰ ῥοῦν φέρεται, ὡς ἂν τύχοι ἕκαστα, παρασυρόμενα. τοιγαροῦν ἀκότα νῦν πάσχομεν, καὶ ἔτι πασόμεθα, ἐπειδὰν κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι ἀνακύπτοντες, ἐνεῖσκωσιν οὐδὲν ὄφελος & αὐτοῖς ὄν, ἃ θύοιεν ἡμῖν, καὶ τὰς σπονδὰς μίμνοιεν, ἔτ' ἐν βραχεῖ ὄψει καταγελῶντας μὲν τοὺς Ἐπικούρους,

impulsus, singulis apud quosque diligenter exploratis, hunc famulum suum emisisset, hominem manu promptum, factisque strenuum, & ad obeunda pericula ac labores suscipiendos interritum, nunquam tibi, ô Iupiter, Lernæa Hydra in mentem venisset, nunquam aues Stymphalides curæ fuissent, multò minus equi Threicij. Quando verò Centaurorum contumelioſæ temulentiæ memor fuisses vnquam? Atqui, si verum proferendum est, tantùm compressis manibus in Olympo desidemus, tantùm hoc inconmuenter obseruantes, siquis litet atque sacrificet, ac circa aras incenso thure vaporet. Porrò autem res cæteræ temerè iuxtà feruntur, vt quisque illas fortuitò attraxerit. Itaque meritis nostris digna ac iusta patimur, atque etiam amplius patiemur, vbi homines post pusillum suspicientes animaduerterint nihil se vtilitatis consequi, tametsi nobis sedula pietate sacrificârint, & oblatis libaminibus litauerint. Deinde breui videbis ab ipsis Epicureis nos rideri contemptissimè, haberi pro abiectissi-

πούρους, καὶ Μητροδώρους καὶ Δαμίδας, κρατουμένους δ', καὶ ἀποφαλομένους ὑπ' αὐτῶν, τοὺς ἡμετέρους σωκηγόρους. ὥστε ἡμέτερον ἂν εἴη, παῦλαν τοῖς ἤδη τὰ τοιαῦτα, τῶν καὶ ἐς τόδε αὐτὰ πεπραγότων. Μάμφ δ' οὐ μέγας ὁ κίνδυνος, ἂν ἄτιμος ἴω· οὐδ' γὰρ πάλαι τῶν τιμουμένων εἰμί, ὑμῶν ἔτ' ὄντων, καὶ τὰς θυσίας παρουμένων. Ζεύς. τοῦτον μέν, ὦ θεοί, ληρεῖν ἐάσωμεν, ἀεὶ πράττειν ὄντα, καὶ ἐπιτιμᾶν τινί. ἔστι μὲν γάρ, ὡς ὁ θαυμαστὸς Δημοσθένης ἔφη· τὸ μὲν ἐγκαλεῖσαι, καὶ μέμψασθαι καὶ ἐπιτιμῆσαι, ῥᾴδιον, καὶ τοῦ βουλομένου παντός· τὸ δ', ὅπως τὰ παρόντα βελτίω γένηται, συμβουλεῦσαι, τοῦτ' ἔμφρονος ὡς ἀληθῶς συμβάλλει. ὅπερ οἱ ἄλλοι, εὖ οἶδ' ὅτι ποιήσετε, καὶ τούτου σιωπῶντος.

Πο.

iectiſsimis, Metrodoros verò & Damidas ſuis diſputationibus inualeſcere, propugnatores autem noſtros ab illis iugulari. Quare noſtrarum erat partium, his rebus finem imponere, ac periculis emergentibus mederi, illiſq; ſumma ope obniti, quorum opera hæc eò perducta ſunt. Equidem quod ad me attinet, non valde periclitabor ſi deſpectus ero. Neq; enim olim in eorũ cenſebar numero, quibus honos habebatur rebus veſtris adhuc ſtantibus & florentibus, vobiſq; oblato ſacrificio fruentibus. IVP. Enimuerò hunc, ô cœlites, delirantem & nugantem miſſum faciamus, ſemper aliàs quoque aſperum obiurgatorem agentem. Eſt enim, vt præclarè dixit admirandus ille Demoſthenes, criminari & inſectari, atq; etiam obiurgare, cuiuis volenti promptum ac facile: cæterùm demonſtrare qua ratione rebus præſentibus commodiſsimè ſuccurratur, profectò conſultoris officiũ eſt, non niſi impensè cordati. Quod quidem vos alios ſedulò facturos etiam hoc tacente conſtantiſsimè perſuaſum habeo.

Πο. Ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα ὑποδρύχιός ἀμι, ὡς ἔστι, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι, κατ' ἐμαυτόν. εἰ δέ σοι ἐμοὶ δυνατόν, οὐδὲν τοὺς πλέοντας, καὶ παραπέμπων τὰ πλοῖα, καὶ τὸν ἀνέμους καταμαλάττων. ὅμως δ' οὖν (μέλει γάρ μοι καὶ τῶν ἐνταῦθα) φημὶ δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον ἐκ μέσων ποιήσασθαι, πρὶν ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἥκειν, ἤτοι κεραυνῷ τινι, ἢ ἄλλῃ μηχανῇ, μὴ καὶ ὑπέρσχῃ λέγων. φησὶ γάρ ὦ Ζεῦ, πιθανόν τινα ἔχειν αὐτόν. ἄτεχνα γὰρ καὶ δείξομεν αὐτοῖς, ὡς μετερχόμεθα τοὺς τὰ τοιαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντας. Ζεύς. παίζεις, ὦ Πόσειδον, ἢ σπουδῇ ἐπιλέλησαι; οὐδὲν ἐφ' ἡμῖν τῶν τοιούτων ἐστίν, ἀλλ' αἱ Μοῖραι ἑκάστῳ ἐπιπλώουσι, τὸν μὲν κεραυνῷ, τὸν δὲ ξίφει, τὸν δὲ πυρετῷ ἢ φθόῃ ἀπαλλάττουσιν. ἐπεὶ εἴ γε μοι ἐπ' ἐξουσίας ἦν τὸ πρᾶγμα λῦσαι, ἅπασα ἂν, οἶμαι,

NEP. R Ego quidem alias, quod vobis obscurū non est, sub vndis dego, & in profundum marinæ Reip. procurationem obiens, pro virili quoad eius fieri potest, nauigantes seruo, puppesq; sursum ac deorsum magna cura deduco, neq; non violētam ventorū rabiem mollio atque demulceo: mihi quidem secus tamen & earum, quæ hîc aguntur, rerum cura me habet solicitum. S Proinde Damin è medio tollendum esse opinor, priusquā ad cōtentionem descenderit, aut ictu fulminis, aut alia quapiam machina, ne disputando victor euadat. Siquidem perhibes illum Iupiter omnes persuadendi vias ac artes callere. Quo facto illum quoq; testatū faciemus, ne suppliciū de illis sumere quæ ista aduersus nos petulanter affirmāt. IVP. Ludis, ô Neptune, aut T præfiniti ordinis oblitus es? Nihil enim tale in nostra manu situ est: V verùm Parcæ sunt quæ cuiq; fatali lege decernūt, hunc quidem fulmine, alterū ferro, tertiū febricula, quartum tabe cōsumptū interire. Etenim si meæ facultati

οἶα, τοὺς ἱεροσύλους πρώην ἀπολθεῖν ἀκεραιωθέντας ἐξ Ὀλυμπίας, δυόμοιν τῶν πλοκάμων ἀποκειράντας, ἑξ μνᾶς ἐλάττονα ἕλκοντας; ἢ σὺ αὐτὸς προειδὼς ἦρ' ἐν Γεραιστῷ τὸν ἁλιέα, τὸν ἐξ Ὠρεοῦ, ὑφαιρούμενόν σου πρώην τὴν τρίαιναν; ἄλλως τι καὶ λόξομεν ἀγανακτεῖν, πλὴν πλημμέλειαν τοῦ πράγματι, καὶ διϊδίσθαι τοὺς παρὰ τοῦ Δαμίδ λόγους, καὶ δι' αὐτὸ ἀποκωάζεσθαι τὸν ἄνδρα, οὐ προμείναντος ἀντιξεταθῆναι αὐτὸν τῷ Τιμοκλεῖ. ὥστε τί ἄλλο, ἢ ἐξ ἐρήμης κρατεῖν οὕτω λόξομεν; Πο. καὶ μὴν σωτόμον τινὰ ταύτην ὁμιλεῖν ἐπινενοηκέναι ἔγωγε πρὸς τὴν νίκην. Ζεύς. ἄπαγε, θυννῶδες τὸ ἐνθύμημα, ὦ Πόσειδον, καὶ κομιδῇ παχύ, πεφενακικέναι τὸν ἀνταγωνιστὴν, ὡς ἀποθάνῃ ἀπλήστως, ἀμφίεσμον ἔτι, καὶ ἀδιάκριτον καταλιπὼν τὸν λόγον. Πο.

tatis fuisset punire maleficos, dimisissem scilicet nuper sacrilegos nullo ictos fulmine ex Olympia, cùm duos torti capillitij nodos mihi detondissent, sex minas ponderantem? Aut tu ipse dissimulanter neglexisses in Geræsto piscatorem illum ex Oreo, qui furtim tibi tridentem abstulerat? X Accedit his, quod etiam indignãter & iracundè ferre videbimur hoc facto perturbati, & Damidis sermones perhorrescere, ac propterea ea insidiosè moliti, ne nobis expectandum esset dum ille ex aduerso cum Timocle compositus congrederetur. Quod quid aliud q̃ Y desertam causam vincere videbimur? NEP. Atqui compendiosam ad parãdam victoriam ego me viam excogitasse arbitrabar. IVP. Z Apage furiosum & illiberale consilium, ô Neptune, ac propemodum pingue & stolidum, de tollendo ante tempus aduersario, vt nondum conuictus mortem oppetat, relicta in ambiguo disputatione.

οὐκοῦν ἄμεινόν τι ὑμᾶς ἐπινοεῖτε ἄλλο, ἀ τὰμὰ οὕτως ὑμῖν ἀπερριφώνησαι. ΑΠ. ἀ καὶ τοῖς νέοις ἔτι, καὶ ἀγενέσι ἡμῖν ἐφάνη ἐκ τοῦ νόμου δημηγορεῖν, ἴσως ἂν ἔπειτά τι συμφέρον εἰς τὸ διάπτυξιν. ΜΟ. ἀ μὴ σκέψις, ὦ Ἀπολλον, οὕτω περὶ μεγάλων, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι πεφάσθαι τὸν λόγον· χαρίεν γὰρ, ἀ καὶ περὶ τῶν ἐσχάτων κινδυνευόντων, περὶ τῆς ἐν τοῖς νόμοις ἐξουσίας σμικρολογοίμεθα. σὺ δ' καὶ πάνυ ἥδη ἔννομος εἶ δημηγόρος· πρόπαλαι μὲν ἐξ ἐφήβων γεγονὰς, ἐγγεγραμμένος δὲ εἰς τὸ τῶν δώδεκα λεξιαρχικὸν, καὶ ὀλίγου δεῖν, τῆς ἐπὶ Κρόνου βουλῆς ὤν. ὥστε μὴ μεραπιούν πως ἡμᾶς, ἀλλὰ λέγε θαρρῶν ἥδη τὰ δοκοῦντα.

NEP. Proinde vos aliud quod factu sit præstantius, excogitate, si mea consilia vobis tantopere repudianda videntur. APOL. Si nobis quoque natu iuxmioribus, & nondum barbatis, per legem conderetur concionandi copia, fortasse vtile quiddam & frugiferum afferrem in medium reisuper qua deliberatis. MOM. Equidem ea nobis est, ô Apollo, de rebus ita arduis proposita deliberatio, vt non ætatis respectu, sed communis vtilitatis seruandæ gratia omnibus quoq; sermo sit propositus. Quàm verò lepidum esset atque festiuum, si in extremis periclitantes discrimimbus, circa legis facultatem atque licentiam ambitiosè disceptaremus. Cæterùm tu iam admodum concionator es legitimus, nempe iam olim ex ephebis egressus, prætereà β in duodecim virorum tabulam relatus. Ac parùm abest, quò minus etiam in Saturni concilio versatus sis. Quare non est quòd iuueniliter te geras erga nos, verùm sumpta audacia confidenter quæcunq; tibi optima factu visa sunt,

λογοῦντα, μὴ αἰδηθῇς, ἐὰν ἀγένειός σοι ὢν λημηγορήσεις, καὶ ταῦτα, βαθυπώγωνα καὶ ἀγένειον ὄντως ἔχων τὸν ἔχων, τὸν Ἀσκληπιόν. ἄμωσί τι καὶ πρέπον ἂν εἴη σοι, νεῦ μάλιστα ἐπιφανῆ τὴν σοφίαν, ἐὰν μὲν μάθῃς ἐν τῷ Ἑλικῶνι μάθησιν, τῆς Μούσαις συμφιλοσοφῶν. Ἀπολ. ἀλλ' ἔστι, ὦ Μῶμε, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐφεῖναι τὸν Δία ἔστι, καὶ ἐὰν οὕτως ἐπιλάθωμαι, τάχ' ἄν τι καὶ ἄμεινον ἀποίμι, ἢ κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἑλικῶνι μίμησιν ἄξιον. Ζεύς. λέγει, ὦ τέκνον· ἐφίημί γάρ. Ἀπολ. ὁ Τιμοκλῆς οὗτος ἔοικε χρηστὸς ἀνὴρ καὶ φιλόθεος, καὶ τοὺς λόγους πάνυ ἀπεύχεται τοὺς Στωϊκούς. ὥστε καὶ σωφρονίσειν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ ποιοῖς τῶν νέων, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τούτῳ ἐκλέγει, σφόδρα πιθανὸς ὤν, ὁπόταν ἐθέλῃ τοῖς μαθηταῖς διαλέγεσθαι· ἐν πλήθει δὲ ἀπέρ ἀπολιμότατος τὸς

sunt, proloquere: neque propterea pudore afficiâre, quòd imberbis existens concioneris, præsertim cùm ita profunda barba tibi sit filius Aesculapius. Quin etiam alioqui non indecorum tibi erit, id ætatis maximè specimen aliquod sapientiæ exhibere, ne frustrà videâre in Helicone consedisse vnà cum Musis philosophando. APOL. Atqui nequaquam penes te est, ô Mome, facultas eiusmodi permittendi, sed penes Iouem: qui si fandi potestatem mihi dederit, fortassè quippiam expromam non ineruditum aut inconditum, sed quod ei quæ mihi in Helicone fuit, cõuersationi respõdeat. IVP. Dic, inquam, ô fili: iam enim permisi tibi. APOL. A Timocles ille vir profectò non malus esse videtur, & pius, & qui disputationes Stoicas ad vnguẽ excussérit, vnde compluribus quoq; conuersatur iuuenibus propter exactã philosophiæ cognitionem, & mercedem nõ mediocrem, hac ratione colligit, persuadendi facultate impẽdio pollẽs, quoties pri-

τός ὄν, καὶ πλὴν φωνὴν ἰδιώτης, καὶ μιξοβάρβαρος, ὥστε γέλωτα ἐφελκύσασθαι ἂν ζῶντα ἐν τοῖς τῶν συνουσίας, οὐ συνείρων, ἀπὸ βατταείζων, καὶ ταραττόμενος, καὶ μάλιστα, ὁπόταν ἄτοπα ἔχων, καὶ ἀκαιρίως ἐπιδείκνυσθαι βούληται· σωθῆναι μὲν γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἀξύς ὄν, καὶ λεπτογνώμων, ὡς φασιν, οἱ ἄμεινον τὰ τῶν Στωϊκῶν εἰδότος. λέγων δὲ καὶ ἑρμηνεύων, ἅτε ἀσθενείας διαφθείρει αὐτὰ, καὶ συγχεῖ, ἐκ ἀσαφῶν ὅ, τι βούλεται, ἀπ' αἰνίγματος ἐοικότα προτείνων, καὶ πάλιν αὖ πολὺ ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀπεκρινόμενος. οἱ δὲ οὐ συνιέντος, καταγελῶσιν αὐτοῦ. δεῖ δέ, οἶμαι, σαφῶς λέγειν, καὶ τότε

uatim inter discipulos differendo verba facit: cæterùm in hominum frequenti cœtu aut celebritate populari ad dicendũ infantissimus & timidissimus existit, voce instructus vulgari ac planè barbara, ita vt ineptè & vitiosè dicendo in conuentibus, non rarò auditoribus risum excutere soleat: nihil aptè inductum connectens: sed argumentis putidis & barbaris cõminiscet omnia. Maximè verò omnium hoc illi vsu venit quoties eloquentissimus videri gestit. Enimuerò alioqui quod ad ingenii acumen attinet, vir est perspicacissimæ intelligentiæ, & mentis planè diuinæ: quemadmodum testantur illi, quibus res Stoicæ propiùs atque compertiùs notæ sunt. Dicendo verò atq; interpretando præ imbecillitate corrumpit pleraque omnia, non valdè planum faciens quid sibi velit, verùm ænigmatũ inuolucris non dissimilia proponens obscurat omnia. Ac rursus multò inuoluciora ad quæstiones propositas respondere illi moris est. Porrò auditores parùm intelligentes quid affectata obscuritate sibi velit, serè subsannant eum. Consentaneum aũt esse opinor, perspicuè & significanter dicere:

τοῦτο μάλιστα ποιεῖσθαι πολλῆς τῆς προνοίας, ὡς σωφρόνως οἱ ἀκούσονται. Μῶ. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς εἶπας, ὦ Ἀπολλον, ἐπαινέσας τοὺς σαφῶς λέγοντας, ἃ καὶ μὰ πάνυ ποιεῖς σὺ αὐτὸ ἐν τοῖς χρησμοῖς, λοξὸς ὢν καὶ γραφώδης, καὶ ἐς τὸ μυχάλιμον ἀσφαλῶς ἀφροῖς πολλὴν τὰ πολλὰ, ὡς τοὺς ἀκούοντας ἅπαν δεῖσθαι Πυθίου, πρὸς τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν. ἀτὰρ τί τὸ ἐπὶ τούτῳ συμβουλεύεις, τίνα ἴασιν ποιήσασθαι τῆς Τιμοκλέους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις; Απ. σωφρονέστερον, ὦ Μῶμε, ἔπως δυνατὸν ἐστὶν ἀνδρὶ παρασχεῖν ἄμεινον, ἢ δαιμόνιον τοῦτον ἐρῶντα καὶ ἀξίαν, ἅτε ἂν ἐκεῖνος ἐνθυμηθεὶς ἐπιβάλῃ. Μῶ. ἀγνώμονα ἔτο ὡς ἀληθῶς ἅρπας, ἔτι παιδαγωγοῦ τινος δεόμενον, σωφρονέστερον ἐν σωφροσύνῃ φιλοσόφου πρᾶξαι ἂν, ἐρμηνεύοντα πρὸς τοὺς παρόντας, ἅπερ ἂν δοκῇ Τιμοκλεῖ, καὶ ἢ μὴ δέομεν,

cere: cui rei plurima cura impendenda est, vt audientes, ea quæ loquimur, nullo cum fastidio intelligant. MOM. Equidem hoc rectè dixisti, Apollo, collaudatis ijs qui in orationibus perspicuitate vtuntur: quanquam tu hoc ipsum in promendis atq; reddendis oraculis non admodũ vsurpare soleas, ancipitia & ambiguitate intricata multa in medium securè proïciens, adeò vt audientes aliò ad interpretandum oracula opus habeant Pythio. Sed qd est quod adfers consilij? Quo remedio Timoclis in dicendo infantiæ succurrendũ esse existimas? AOL. Si quo modo patronum illi, ô Mome, queamus adiungere aliũ, qui facultate dicendi polleat, eaq; pro dignitate eloquatur quæcunq; Timocles excogitata illi effanda suggesserit. MOM. ¶ Non sapit profectò hoc quod dixisti, pilos, sed adhuc pædagogi egeat adminiculo, de patrono in cõuẽtu Philosophorũ adiũgẽdo, ad pſentes interpretaturo quæcũq; Timocli dictu necessaria visa

δάμαρ, αὐτομόσαπον καὶ δι' αὐλοῦ λέγειν, τὸν δ' ἑτοιμοτέρῃ προσχώμενον, ἰδίᾳ πρὸς τὸ ὄς ἐκείνῳ ὑποβάλλειν τὰ δοκοῦντα· τὸν ἑτοιμοτέλῃ δὲ ῥητορεύειν, οὐδ' αὐτὸν ἴσως συνιέντα ὅ, τι ἀκούσεται. ταῦτα πῶς ἂν γέλως ἄμα ἂν ἅπαντα φλυαρεῖσθαι; ἀλλὰ ζοῦτο μὲν ἄπως ἐπινοήσομεν. σὺ δέ, ὦ θαυμάσιε, (φῂς γὰρ καὶ μάντις εἶναι, καὶ μισθὸς ἐκ ὀλίγος ἐπὶ τῷ ζούτῳ ἐξειλιξας, ἄχρι τοῦ καὶ πολύθρυλλος χρυσοῦς ποτε ἁλιφῆναι) τί οὐκ ἐπιδείξῃ ἡμῖν κατὰ καιρὸν τὴν τέχνην, πεπαρὼν ὁπότερ' ἂν τῶν σοφιστῶν κρατήσειν λέγων; οἶδα γάρ πως τὸ ἀμφιβαλλόμενον, μάντις ὤν. ΑΠΟΛ. πῶς, ὦ Μῶμε, δυνατὸν ποιεῖν ταῦτα, μήτε τρίποδος ἡμῖν παρόντος, μήτε θυμιαμάτων, ἢ πηγῆς μαντικῆς, οἵα ἡ Κασταλία ἐστίν; ΜΩΜ. ὁρᾷς; ἀπεδιδράσκεις

ria visa fuerint: Damis verò ipse per se loquatur. Porrò alter interpretis vtatur opera, priuatim in aurem illi susurrans quæcunque sibi placuerint: cæterùm interpres rhetoricetur, cùm neque ipse fortasse quicquam ex his intellecturus sit, quæ Timoclem suggerentem audierit. Hæc quomodo turbæ non videri possint extremè ridicula? Atqui hoc alia via aggrediamur, quando hoc parum successit. Tu verò, ô admirãde (etenim & vatem esse te confirmas, ac mercedem non mediocrem his præstigijs cumulâsti, donec aliquando & latere aureos consecutus es) cur non data iam occasione in tempore aliquod egregium artis tuæ specimen exhibes, & prædicens nobis penes quê ex Sophistis disputaturis futura sit victoria? Siquidem cùm augurij peritia excultus sis, credibile est futurarum rerum euentum te prædiuinare posse. APOL. Quî hoc vllo pacto fieri possit, Mome, neque præsente nobis tripode, neque thymiamatis, nec fronte augurali, cuiusmodi est Castalia? MOM. Vide vt confutatus tergiuer-

φάσκας τὸν ἔλιγχον ἐν ὧ πατρὶ ἐχόμην. Ζεύς. ὅμως, ὦ τέκνον, ἀπὶ, καὶ μὴ παρὰ σχῆς τῷ συκοφάντῃ τούτῳ ἀφορμὰς διαβάλλειν καὶ χλευάζειν τὰ σὰ, ὡς ἐπὶ τρίποδι καὶ ὕδατι καὶ λιβανωτῷ λέληθα, ἂν ἃ μὴ ἴσχοις ταῦτα, σιρικόμενόν σε τῆς τέχνης. Απολ. ἔμπνουν μὲν ἴσως, ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς ἢ Κολοφῶνι τὰ ζῶα ταῦτα ποιῆν, ἅπαντων μοι τῶν χρησίμων παρόντων, ὡς ἔθος· ὅμως δὲ, καὶ ἔτω γυμνὸς ἐκείνων, καὶ ἄσκευος πειράσομαι προειπεῖν, ὁποτέρα τὸ λοιπὸν ἔσται. ἀναδέξασθαι δὲ, ἃ μὴ ἔμπειρα λέγοιμι. Μωμ. λέγε μόνον· σαφῆ δὲ, ὦ Απολλον, καὶ μὴ σαυτοῦ κρείττω, μηδ' ἑρμηνέως δόμβα· καὶ γὰρ ἂν ἄρτια καὶ χελώνη νεῶν ἐν Λυδίᾳ ἕψοιτο, ἀλλὰ οἶσθα περὶ ὅτου ἡ σκέψις. Ζεύς. τί ποτε ἐρεῖς, ὦ τέκνον; ὡς τοῦ γε πρὸ ὀλίγου χρησμοῦ, ταῦτα ἔδη φοβερά.

tergiuerſeris, dum in angusto conſtringeris. IVP. *Attamen dic, ô fili, neq; huic ſycophantæ calumniandi occaſionem, tuáq; ſubſannandi concedas, quaſi omnis tua vaticinandi peritia in tripode & aqua & thure ſita ſit: adeò niſi hæc tibi præſtò ſint, omni arte priuatus ſis.* APOL. *Equidem iſta in Delphis aut Colophone meliùs à me fieri poterant, ô pater, oraculis omnifariam, vt aſſolet, mihi præſentibus. Attamen vel ſic his omnibus nudus imparatuſq; tentabo prædicere vtrum ſecutura ſit victoria. Suſcipietis verò hauddubiè, niſi verſiculis incluſum oraculum protulero.* MOM. *Dic modò: vide vt clara & aperta proferas Apollo, quæ nullo patrono egeant, aut interpretis requirant operam.* θ *Etenim nequaquam iam ouilla caruncula aut teſtudo in Lydia coquitur. Verùm quibus de rebus nobis ſit propoſita deliberatio, non te præterit.* IVP. *Quid, ô nate, dicturus es? Quàm verò quæ oraculi prædictionem antecedunt, & plena terroris ſunt?*

φά. ἡ χρόα τετραμμένη, οἱ ὀφθαλμοὶ περιφερεῖς, ἡ ὀμφὴ ἀνασεσυρμένη, κίνημα λοξὸν βαντιῶδες· καὶ ὅλως, κατέχιμα πάντα, καὶ φρικώδη καὶ μυστικά. Απολ. Κίνημα μαντιπόλου τόδ' ἴσφαιρον Απόλλωνος, Αμφὶ δὲ δρυφῆς, πλὴν ἀνέρος ἱσταμένου Οξυβόαι, μύθοισι, λιγυσσόμφοι πυκινοῖσι. Ποῖα ἢ ἴυθα ἢ ἴυθα μίθε, ἰτραλμὶ λωγμῷ. Ταρφὶ δ' ἄρα λόρυμβα καταπλήσσουσιν ἰχίτλας, Αἶ' ὅταρ ἀγυμνὸς ταμψιβύνχ ἀκείδα μάρψῃ, Δὴ τότε λοίθιον ὀμφὴν βροφόροι λιγάγξουσι λοφῶναι. Νίκη δ' ἱμείρων, ὀδ' ὄνος βοᾷ τέκνα λορύψει. Ζεύς τί ποτε ἀμιγάγχα, ὦ Μῶμε; καὶ μὰν ἐπιληΐα τὰ ἱερὰ ποιεῖ. παῦσον λαχόδαιμον, ἀφρενιάσας ἀνὴρ δυ γέλωτ. Μῶμ. καὶ πῶς δυνατὸν, ὦ Ζεῦ, ἐφ' ὅτῳ σαφῶ

sunt? nempè color pallore immutatus, oculi hinc indè mobiles, comarum semen erigentium horror, motus corporis furore incertus, ac omnino omnia numinis præsentiam testantia, plena sunt mysteriorum atque terriculi. APOL.

Percipe Faticani diuûm miracula Phœbi

Lite super dura, quam constituêre Sophistæ

Clamosi, largis armati vocibus omnes.

Multa quidem varij alterno clamore tumultus

Miscentes, stiua complebunt rostra cauinæ.

Astubi iam curuo comprenderit vngue cicadam

Vultur, postrema cornices voce sonabunt,

Excipiet sperata suos victoria mulos.

Verùm asinus feriet longo sua pignora cornu.

IVP. *Cur aût sublato cachinno risisti, ô Mome? Atqui ista minimè risu prosequêda sunt, quæ nostris ceruicibus iam imminent. Desine verò sedato risu, infelicissime, aut immodicis cachinnis præfocaberis.* MOM. *Et quinam risum quêd com-*

primere

φῶ καὶ σαφῆ τῷ χρησμῷ; Ζεύς. ἐκοιῶ ἤδη καὶ ἡμῖν ἐρμηνεῦσαι ἂν αὐτὸν, ὦ, τι καὶ λέγοι. Μῶμ. πάνυ πρόδηλα, ὥστε ἀδὲν ἡμῖν Θεμιστοκλέους δεῖσθαι. φησὶ γὰρ τὸ λόγιον ἐτοῖσι διαῤῥήδην· γόητα μὲν ἄγειν ζῦτον, ἡμᾶς δ' ὄνους λαυθυλίους, νὴ Δία, καὶ ἡμιόνους τὸς πισθουλας αὐτῷ, ἁδὲ ὅσον αἰ ἀκείδες τὸν νοῦν ἔχουσας. Ηρακ. ἐγὼ δ', ὦ πάτερ, εἰ καὶ μέτοικός εἰμι, ὅμως ἐπαινέσω τὰ δοκοῦντά μοι εἶναι· ὁπόταν γὰρ ἤδη σωτηρίου βουλεύσασθαι πλωικαῖς, ἐῶ μὲν ὁ Τιμοκλῆς ὑπέρτερος ᾖ, ἐάσωμεν πεχωρεῖν τῇ σωτηρίᾳ ὑπὲρ ἡμῶν. ἢν δέ τι ἐτήσιον ἀρβαίνῃ, τότε ἤδη τῇ σοφῷ αὐτῇ ἐγώγε, εἰ δοκεῖ, διαφθείσας, ἐμβαλῶ τὸν Δάμιδι, ὡς μὴ διατάραττ', ὧν ἐπείγῃ ἐς ἡμᾶς. Μῶ. Ηράκλες, ἰὼ Ηράκλεις, ἄγριόν τοῦτο ἄρα

primere, ô Iupiter, tali tam claro & perſpicuo audito oraculo? IVP. Quin igitur & nobis interpretaris quídnam ſibi velit? MOM. Valdè quidem aperta & liquida, ita vt nihil nobis opus ſit Themiſtoclis opera. Siquidem perſpicuè hoc teſtatur oraculum, hunc videlicet eſſe præſtigiatorẽ, nos autem aſinos clitellarios, ac per Iouem etiam mulos, quì tam facilè perſuaſi, illius verbis credamus, neque tantum habeamus mentis aut cerebri, quantum habent locuſtæ. HER. Ego verò, pater, tametſi inter ſuperos inquilinus ſim & adſcititius, tamen quæ noſtris rebus in præſens vſui fore viſa ſunt, non grauabor exponere. Cũ enim iam ad diſputandum in vnum coierint, tunc ſi Timocles ſuperior euaſerit, ſinemus conuentus de nobis habiti diſceptationem progredi: ſin res ſecus ceſſerit, tunc ego ipſam porticum concuſſam radicitùs ſuper Damin præcipitabo, ne homo execrandus ore blaſphemo amplius nos inuadat. MOM. Hercules, heu Hercules, quàm immane & bar-

ἅρπακας, καὶ δαυὸς βοιώτιον, ξυναπολέσαι ἐπὶ πονηρῷ τοιούτους, καὶ προσέτι τῷ σοφῷ αὐτῷ Μαραθῶνι, καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κυναιγείρῳ. καὶ πῶς ἂν ζῶντων συμπεσόντων, οἱ ῥήτορες ἔτι ῥητορεύοιεν, τῷ μιγίστῳ εἰς ζῶς λόγους ὀφθεῖσιν ἀφηρημένοι; ἄλλως τε, ζῶντί μοί σοι δυνατὸν ἦν τι πρᾶξαι τοιοῦτο· ἀφ' οὗ δὲ θεὸς γεγένησαι, μεμαθήκασι, οἶμαι, ὡς αἱ μοῖραι μόναι τὰ τοιαῦτα δυνάνται, ἡμεῖς δ' αὐτῶν ἄμοιροι ἐσμέν. Ηρακ. οὐκοῦν ὁπότε τὸν λέοντα ἢ τὴν Ὕδραν ἐφόνευσα, αἱ μοῖραι δι' ἐμοῦ ἐκεῖνα ἔπραττον; Ζεύς. καὶ μάλα. Ηρακ. καὶ νῦν ἴσως τις ὑβρίζει εἰς ἐμὲ, ἢ πειρᾶται μου τὸν τόξον, ἢ ἀναπείσων τὸ ἄγαλμα, ἃ μὲν ταῖς μοίραις πάλαι δεδογμένον ἦν, ἂν ἐπιτρίψω αὐτόν; Ζεύς. οὐδαμῶς. Ηρ.

& barbarum est quod dixisti, & vehementer Bœoticum consilium, eadem opera volens tot vnà cum sceleſto Damide exitio absumere: ad hæc ipsam quoque porticum vnà cum Marathone & Miltiade atque Cynægiro diruere? Et quonam pacto his collapsis rhetores amplius debito fungerentur declamandi officio, maximo ad conscribendas orationes argumento priuati? Equidem ista venienti tibi licuisset perpetrare: ex quo verò in Deorum numerum relatus es, factus & ipse diuinitatis particeps, didicisti, vt opinor, solas Parcas effecta reddere posse talia, porrò nos eiusmodi perficiendæ facultatis expertes esse. HERC. Proinde quãdo leonem aut Hydram claua illisa letho dedi, Parcæ per me ista operatæ sunt?

IVP. Sanè verò. HERC. At nũc si quis contumelia petulanter me impeteret, aut templum nefario sacrilegio compilaret, aut statuam meam subuerteret, nisi iam olim Parcis visum foret, non conteram illum scilicet? IVP. Nequaquam.

HER

Ηρ. ϕύσιν ἄκουσον, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας. ἐγὼ γάρ, ὡς ὁ κωμικὸς ἔφη, ἄγροικός εἰμι, τὴν σκαφὴν σκάφην λέγων. εἰ τοιαῦτά ἐστι τὰ ἐμὰ τέρπα, μακρὰν χαίρειν φράζω τοῖς ἐντεῦθα τιμαῖς, καὶ ἰυγῷ, καὶ ἱερέων αἵματι λουτροῖς· εἰς τὸν Ἅιδην, ὅπου μοι γυμνὸν, ἴσχουσα τὸ τόξον, μόνον τὰ εἴδωλα φοβηθήσεται ἀπ' ἐμοῦ πεφορυμμένων θηρίων. Ζεύς. οἶδα, οἶκοθεν ὁ μάρτυς, φασίν. ἀπίστως γοῦν ὦ Δάμιδι, ταῦτα εἰπεῖν ἐπεβάλλων. ἀπὸ τίς ὁ σπουδῇ πρὸ ἰὼν οὗτός ἐστιν, ὁ χαλκοῦς, ὁ ὑγρὰ μόνον, ὁ ἀπειράφος, ὁ ἀρχαῖος καὶ τὴν ἀνάλυσιν τῆς κόμης; μᾶλλον δὲ ὁ σὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγοραῖος, ὁ παρὰ τὴν Ποικίλην πίττης γοῦν ἀναπίμπλησι, δημέραι ἀναπλαττόμενος ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. τί, ὦ παῖ, φρονεῖς καὶ ἡμῖν ἀφίξαι, ἢ που τι

HER. *Ergo me cum libertate dicentem quæ ſentio, audi, ô Iupiter.* Ξ *Ego enim, vt Comicus ait, homo ſum agreſtis & ruſticus, ligonem ligonem vocans. Si ad hunc modum res noſtræ ſe habẽt: honoribus, vidori, ac ſacrificiorum ſanguini, quibus hîc fruimur, longum valere iuſſis, in Orcum deſcendam, vbi me nudum arcum habentem, ſaltem demortuorum vmbræ & idola pertimeſcent, propter feras terribiles ac monſtra à me paſſim trucidata.* IVPIT. *o Euge teſtem, quod aiunt, domo adductum. Conſeruâſti igitur Damidi iſta ad dicẽdum ſubijciens. Sed quis tanto accedit properandi ſtudio? nẽpe æreus ille eſt, probè politus, & exactè expreſſus, ſubligata in morem priſcorum coma. Magis verò tuus eſt, ô Mercurî frater, forenſis ille, cuius circa porticum Variam crebra eſt conuerſatio: proinde pice oppletus eſt, quippe qui in dies ſingulos à ſtatuarijs refingitur. Quid hoc, nate, cur tanto curſu ad nos contendis? Nunquid nouarũ rerum*

τι ἐκ γῆς νεώτερον ἀναγγέλλεις; Ερ. ὑπέρμεγα, ὦ Ζεῦ, καὶ μυείας τῆς σωτηρίας δεόμενον. Ζεύς. λέγε ἤδη, εἴ τι καὶ ἄπορον ἡμᾶς ἐπανισάμενον λήθῃ. Ερ. ἐτύγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν, ἐπεπηλώμην δὲ σίδηρον τινὶ μετάφρενον, θώρακ ἐμοὶ γήλοι, ἀμφὶ στῆθος πλαθείς, παρηόρηκε, μιμήσῃ τῇ τέχνῃ, σφραγῖδα χαλκῆ πᾶσαν ἐντυπόμενος, ὁρῶ δ' ὄχλον σάχοντα, λαίλαπας δύο ὠκεῖς, καὶ κραυγὰς, πυγμαλάχους ὁμοσμάτων, Δαίμων τις ἀνήρ. Ζεύς. φαίνου, ὦ Ερμαγόρα βέλτιστε, φαγῳδῶν· οἶδα γὰρ οὕς τινας λέγεις. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον, εἰ πάλαι συγκροτοῦνται ἀλλήλοις ἢ ἔτι; Ερ. οὐδέπω, ἀλλ' ἐν ἀκροβολισμοῖς ἔτι ἦσαν, ἀκροφωλοῦντες ἀλλήλοις, πόρρωθεν πόθεν λοιδορούμενοι. Ζεύς. τί οὖν ἔτι χρὴ ποιεῖν λοιπόν, ὦ θεοί, εἰ ἀκροσφαλῆναι

quippiam è terris annuncias? HERM. Ingens quiddam, ô Iupiter, quodq; ſummam & maximam requirat operam & diligentiam. IVP. Quin ergo actutùm expromis, ſi cubi aliquid fortè mali nobis ignorantibus ſubortũ ſit? HERM. Cùm ad porticum iã fabricarer æreus, ac perq; dorſum perq; pectus ingererer, & factus inepte corpori thorax meo appendêret, nec arte diſpari foret ex ære totus additus mihi balteus, turbam video tumultuantem accurrere, qua cum duo ſophiſtici certaminis ibant periti, fronte triſti ac pallida pugiles, Damis &. IVP. Parce precor, optime Hermagora, verbis intonare tragicis. Noui enim quos dicis. Sed age hoc mihi expedi, num iam dudum conſertis manibus in pugnã deſcenderunt? HERM. Nondum, ſed adhuc in initio velitaris pugnæ ac intra teli iactum conſtituti ſunt, funda iaculantes: & alternis eminùs conuicijs mutuò ſe petunt. IVPIT. Quid ergo nobis porrò faciendum eſt, ô ſuperi? an non prolato

ὦ ἐπικλύσαντας αὐτῶν; ὥστε ἀφαιρεθῶμεν καὶ Ὧραι τὸν μοχλὸν ἤδη, καὶ ἀπάγουσαι τὰ νέφη, ἀναπετασοῦσιν τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ. Ἡράκλεις, ὅσον τὸ πλῆθος ἐπὶ πᾶσι πρόσεισιν ἀκροασόμενον. ὁ μὲν Τιμοκλῆς οὗτος ὁ πάνυ μοι ἀρέσκει, ἀπορίμων καὶ ταραττόμενος, ἀλλὰ πολὺ τὸ μισητὸν οὕτως τίμιον. δῆλος γάρ ἐστιν, οὐδὲ ἀντάρασθαι τῷ Δάμιδι δυνησόμενος. ἀλλ' ὅπως ἡμῖν ἀνυστότατον, ἀνεχόμενοι ἐπὶ μικρὸν αὐτοῦ σιγῇ, ἐφ' ἡμέων, ἵνα μὴ Δάμις γε πύθηται. Τι. τί φῂς, ὦ ἱερόσυλε Δάμι, θεοὺς μὲν εἶναι, μηδὲ πρόνοιάν τῶν ἀνθρώπων; Δά. ἔκ' ἀλλὰ σὺ πρότερον ἀπόκεινί μοι, ᾧ τινι λόγῳ ἐπείσθης εἶναι αὐτούς. Τι. ὄμνυμι, ἀλλὰ σύ, ὦ μιαρὲ ἀπόκεινα. Δά. ὄμνυμι, ἀλλὰ σύ. Ζεύς. ταυτὶ μὲν παραπολὺ ὁ ἡμίτριτος ἄμεινον, καὶ εὐφωνότερον

lato capite auſcultandum? Quocirca Horæ hoſtiariæ iam auferãt à ianua peſſulum, ac deductis nubibus Olympi portas referent. O Hercules, quanta multitudo hominum ad audiendum confluxit. Cæterùm Timocles ille non admodum mihi placet, ita perturbato animo trepidans, funditùs hodie perditurus eſt omnia. Neque enim dubijs argumentis indicat, nullo modo Damidis impreſſionem ac impetum ſe perpeſſurum. Sed quod nobis factu eſt facillimum, vota pro illo faciamus nobiſcum, ac tacitè, ne Damis inaudiat iſta. TIMO. Quid verò ais, Dami ſacrilege? nullos eſſe deos, neque eoſquidem quicquam in rebus humanis prouidere? DAM. Non: ſed tu mihi reſponde, quo ſermone perſuaſus illos eſſe credidiſti? TIMO. Nequaquam, ſed tu mihi, ô ſcelerate, reſponde. DA. Non, inquam, ſed tu. IVPIT. Hac equidem vna ratione noſter præpollet multò maximè; nam vocaliùs & intenſiùs exa-

τιρον πραχώνται. εὖγε, ὦ Τιμόκλεις, ἐπύχει τῶν βλασφημιῶν· ἐν γὰρ τούτῳ σοι τὸ κράτος, ὡς τῷ γε ἄπαξ ἐλθεῖν σε ἀφανεῖ, ἐπισυμίξων. Τι. ἀλλὰ μὰ τὴν Αθηνᾶν, οὐκ ἂν ἀρκευσάμενον σοι πρότερον. Δαίμ. ἀκούω, ὦ Τιμόκλεις, ἐρώτα· ἐκριτὴς γὰρ οὗτός γε ὁμωμοκώς. ἀλλ' ἄνευ τῶν βλασφημιῶν, εἰ δοκεῖ. Τι. εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν μοι, οὐ δοκοῦσί σοι, ὦ κατάρατε, προνοεῖν οἱ θεοί. Δαίμ. οὐδαμῶς. Τιμόκλ. τί φῄς; ἀπρονόητα οἰεῖ ταῦτα πάντα; Δάμ. ναί. Τι. ἀλλ' ὑπό τινι οὖν θεῷ τάττεται ἢ τῶν ὅλων ἐπιμέλεια; Δάμ. οὔ. Τι. πάντα δὲ εἰκῇ φέρεται ἀλόγῳ τῇ φορᾷ; Δάμ. ναί. Τι. ἔστ' ἄνθρωποι ταῦτα ἀκούοντες. ἀνέχεσθε, καὶ οὐ καταλεύσετε τὸ ἀλιτήριον; Δά. τί τὸς ἀνθρώπους ἐπ' ἐμὲ προξένους,

sperat omnia. Euge verò, ô Timocles, multa mala in hominem perditum ingere conuicia. In hoc enim omnis tua vis sita est, vt maximè aliàs ipsis piscibus mutiorem te esse declaret, os tibi opprimens. TIM. Atqui per Mineruam, prior tibi numquam respondebo. DA. Proinde, ô Timocles, roga. Siquidem in hoc iam viciſti, postquam iuraueris. Sedenim, si videtur citra blasphemias. TIM. Rectè mones, ô execranda bellua. Nulláne videntur tibi superi vti prouidentia? DA. Nulla. TIM. Quid ais? omnia ergo fortuitò contingunt, & citra deorum prouidentiam? DA. Sanè verò. TIM. Neque vllius dei cura quicquam ordinatur aut disponitur? DA. Non. TIM. Cuncta verò temerè feruntur, & casu fortuito? DA. Sané. TIMO. Cæterùm vos ciues ista audientes, impunè suffertis huius execrandas in deos blasphemias, nec sceleratum hunc saxis obruitis? DA. Quid verò hominum animos in

me

νης, ὦ Τιμόκλης; ἢ τίς ἂν, ἀγανακτᾷς ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ ταῦτα, ἐκείνων αὐτῶν οὐκ ἀγανακτούντων, οἵ γε ἤδη πάλαι δικαίως μοι, πολλὰ ἀκούοντες, εἰ γε ἀκούουσι. Τι. ἀκούουσι γὰρ, ὦ Δαμί, ἀκούουσι, καί σε μετίασι ποτὲ χρόνῳ ὕστερον. Δά. καὶ πότε ἂν ἐκεῖνοι σχολὴν ἀπὸ τοσούτων ἐμοὶ, τοσαῦτα, ὡς φῂς, πράγματα ἔχοντες, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἅπαντα ἀπὸ τοσούτου ὄντα, διανομούμενοι; ὥστε οὐδέ σε πω ἠμύσαντο, ὃν ἐπιορκεῖς ἀεὶ, καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ βλασφημεῖν καὶ αὐτὸς ἀναγκάζωμαι παρὰ τὰ συγκείμενα. καί τοι ὀχ ὁρῶ λύ τινα ἂν ἄλλως ἐπίδειξιν ἑαυτῶν ποιούμενοι μείζω ἐξεργάσαιντο, ἢ σε κακὸν κακῶς ἐπιφήσαντες. ἀλλὰ δῆλοί εἰσιν ἀγα-

me exasperas, ô Timocles? Aut quémnam te esse dicam, qui deorum gratia magno aduersus me stomacho exacerbatus es, præsertim illis ipsis nequaquam indignè ferentibus? Iam enim olim ista audientes, nondum vlla re mala aut acerba me affecerunt: nescio tamen si ista audiunt. TIM. Audiunt ista, ô Dami, audiunt: cæterùm in aliud tempus grauibus supplicijs te excarnificandum reseruant. DA. Et quando illi de me cogitando tantum à rebus suis sibi sumerent ocij, tot ac tantis, vt tu mihi perhibes, districti occupationibus, res quæ sunt per mundum innumeras disponentes, adeò vt te quoque nondum ob tua nefanda periuria dignis supplicijs affecerint, neque non ob cætera nefaria flagitia, ne & mihi necessitate coacto ad conuicia & maledicentiam propter probra falsò obiecta confugiendum sit? Et me hercule non video quo certiore argumento suam testatam facere possint prouidentiam superi, quàm si te malum & nefarium malis exemplis cruciatum perderent. Atqui pro certo

ἐκπλυμένους ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἴσως, μετ' ἀμωμήτους Αἰθιοπῶν. εἰώθασι γὰρ αὐτοῖς συνεχῶς ἴφασι παρ' αὐτοὺς, ἐπὶ δεῖπνα, καὶ ἀνεπαγγέλτοις ἐνίοτε. Τιμ. τί πρὸς τοσαύτην ἀναισχυντίαν ἔπειμι, ὦ Δάμι; Δα. ἐκεῖνο, ὦ Τιμόκλεις, ὃ πάλαι ἐγὼ ἐπόθουν ἀκοῦσαί σου, ὅπως ἐπείθης οἴεσθαι προνοεῖν τοὺς θεούς. Τι. ἡ τάξις μὲ πρώτην τῶν γιγνομένων ἔπεισεν ὁ ἥλιος ἀεὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰέναι, καὶ σελήνην κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὥρας τρεπομένας, καὶ φυτὰ φυόμενα, καὶ ζῶα γινόμενα, καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως ἐμηχάνησε κατασκευασμένα, ὡς τρέφεσθαι καὶ διανέεσθαι, καὶ ἐννοεῖν, καὶ βαδίζειν, καὶ τικτοίνεσθαι, καὶ συνοικεῖν, καὶ τἄλλα ταῦτα, προνοίας ἔργα ἔναι μοι δοκεῖ. Δαι.

constat illos peregrè esse profectos, supra Oceanum fortasse ad inculpatos Aethiopas. Solent enim crebrò ad illos ire comessatum, & profectò nonnunquam inuocati. TIMO. Quid ad tam impudentem & blasphemam contumeliam tibi respondeam, ô Dami? DA. Nimirum illud quod iam olim auidissimè audire desiderabam, nempe qua ratione persuasus deos prouidere existimas. TIMO. Equidem & ipso rerum quotidie accidentium ordine primùm ad hoc credendum inductus sum, nempe quòd sol subinde diurni spacij cursu suum iter conficiat: ad eundem quoque modum luna perpetuo tenore eat ac redeat. Tum alterna stellarum vicissitudo, & plantæ è terra succrescentes, & animantia in dies singulos nascentia. Quodq; eadem tanta industria procreata sic alantur, sic moueantur, sic cogitent, sic incedant. Quodq; ea sit ratio ædificandi ac incidendi coria. Quæ omnia, aliaq; id genus innumera mihi clarissima & certissima videntur esse diuinæ prouidentiæ indicia.

DA.

Δια. αὐτό που τὸ ζητούμενον, ὦ Τιμόκλεις, σωφαπάζεις· οὐ γὰρ λῦλον, ἢ πρόνοιά τέτων ἑκάστων ἐπιτελῆται. ἀλλ' ὅτι μὲν γιγνόμενα. φαίην ἂν κἀγὼ, οὐμελὼ αὐτίκα πεῖσθαι ἀναγκη, καὶ ὡσ τινῶν πρμηθείας αὐτὰ γίγνεσθαι· ἐμοὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἀρξάμενα, νῦν ὁμοίως, καὶ κατὰ ταυτὰ σωίστασθαι, σὺ δὲ τάξιν αὐτῶν, ὀνομάζεις τὴν ἀνάγκην. ἔτα δηλαδὴ ἀγανακτήσεις, εἴ τις σοι μὴ ἀκολεθοίη, τὰ γιγνόμενα μὴ, ὁποῖά ἐστι, κατανεμημένῳ καὶ ἐπαινοῦντι, οἰομένῳ δὲ ἀπόδειξιν ταῦτα εἶναι τοῦ κατὰ πρόνοιαν διαπάττεσθαι αὐτῶν ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν κωμικόν· Τυτὶ μὲν ἀπομάχθυρον, ἄλλο δέ μοι λέγε. Τι. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι καὶ ἄλλης ἐπὶ τούτοις δεῖν ἀποδείξεως, ὅμως δ' ἔν ἐρῶ, ἀπόκεινται γάρ μοι, Ομηρός σοι δοκεῖ ἄνευ θεῶν ποιητὴς γε-

DA. *Tu quidem, Timocles, quæstionem discerpis: neque enim clarum aut certum est, num horum quodque dispondente prouidentia conficiatur. Cæterùm quòd hæc fiant, nec ipse negauerim: non tamen ideo mox persuasus sum, vt credam ista necessariò ac quodam coactu prouidentiæ fieri. Iam enim aliàs incepta sunt, & nunc pari vicissitudine eademq; via constituuntur: tu verò harum rerum ordinem necessitatem vocas. Deinde videlicet indignaris si quis à sententia tua dissentit, cùm ea quæ fiant, enumeres, ac laudibus efferas, existimans hisce demonstrasse etiam vnumquodque illorum immutari posse prouidentia. Itaque iuxta Comicum hoc profectò quod adduxisti, friuolum est. proinde aliud adducito.* TIMO. *Equidem ego in ea sum sententia, vt putem aliam demonstrationem huic rei comprobandæ, mihi non esse adducendam: attamen ego te interrogabo, cæterùm tu mihi responde. Videtur tibi & Homerus fuisse poëtarum præ-*

γνώσθαι; Δά. καὶ μάλα. Τι. οὐκοῦν ἐκείνῳ ἐπείσθην, τῇ πρόνοιαν τῶν θεῶν ἐμφανίζοντι. Δά. ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, ποιητὴν μὲν ἀγαθὸν Ὅμηρον γνώσθαι πάντες σοι συνομολογήσουσι· μάρτυρα δὲ ἀληθῆ περὶ τῶν δεδογμένων, ὅτι ἐκεῖνον, ὅτι ἄλλον ποιητὴν οὐδένα. ὅτι μὲν γὰρ ἀληθείας μέλειν αὐτοῖς οἴομαι, ἀλλὰ μὴ λυμαίνεσθαι τοὺς ἀκούοντας, καὶ οἷς ἔστι μέτροις τι διατάθηναι, καὶ μύθοις διαπλέξαι καὶ ὅλως, ἅπαντα ὑπὲρ τοῦ τέρποντος μηχανωμένους, ἀτὰρ ἥδιστος ἂν ἀκούσαιμι, οἷς τισι μάλιστα ἐπείσθης τῶν Ὁμήρου, ἆρα οἷς περὶ Διὸς λέγει, ὡς ἐπιβάλλοντο σφᾶς δῆσαι αὐτὸν ἡ θυγάτηρ, καὶ ὁ ἀδελφὸς, καὶ ἡ γυνή; καὶ ὅτι μὲν τὸν Βριάρεων ἡ Θέτις ἐκάλεσεν, ἐλεήσασα τὸ γιγνόμενον, ἐπεποίηκα ἂν ἤδη

stantissimus? DAM. Et valde quidem. TIMO. Huic ergo ipsi ego fidem habui, deorum prouidentiam haud obscurè asserenti. DAM. Atqui, ô admirande, poëtam me hercule excellentem fuisse Homerum, omnes tibi haud difficulter assentimur: porrò autem, ω testem super hisce rebus fide dignum, aut hunc aut alium poëtam vllum esse, id verò nullo modo concedimus. Neque enim veritatis proferendæ curam illis fuisse constanter opinor, sed vt audientium animos verborum lenocinijs atque dulcedine demulcerent. Quapropter & versiculos cantillant, & fabularum inuolucris perstrepunt, ac breuiter, super fumo machinantur omnia. Perlibenter verò ex te audirem, quibúsnam Homeri dictis maximè in hanc opinionem esses adductus. A Nunquid ijs, quæ de Ioue memoriæ prodidit, quomodo illum insidiosè petitum vinculis constringi voluerint, & filia, & frater, & vxor eius? Et nisi Thetis indignum facinus miserata, B Briareum Ioui in auxilium aduocasset, optimus ille

μὲν ὁ Θέτις & Ζεὺς, σωφρονισθείς· ἀνθ' ὧν καὶ ἀμυνομένῳ τῇ Θέτιδι τὼ ἀνδρείαν, ἐξαπατᾷ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὄναρόν τινα ψευδῆ πέμψας, ὡς πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐκβάνοιεν. ὁρᾷς; ἀδύνατον ἦν αὐτῷ, διαρρηγνὺς ἐμβολήν, καταφλέξαι τὸν Ἀγαμέμνονα αὐτὸν, ἄνευ τοῦ ἀπατῶνα ἕναι δοκεῖν. ἢ ἐκεῖναι σι μάλιστα εἰς τὼ πίστιν ἐπισπάσθαι δύνανται, ὡς Διομήδης μὲν ἔτρωσε τὼ Ἀφροδίτω, ἔτα δὲ τὸν Ἄρεα αὐτὸν, Ἀθηνᾶς προτρεψάσης. μετὰ μικρὸν δέ, αὐτοὶ συμπεσόντων οἱ θεοὶ, ἐν μονομάχῳ ἀναμίξ ἄρρενές τε καὶ θήλεαι. καὶ Ἀθηνᾶ μὲν Ἄρεα διαγωνίσεται, ἅτε καὶ πεπονηκότα, οἶμαι, ἐκ τοῦ τραύματος, ὃ παρὰ τοῦ Διομήδους ἐλάφθη. λήγει δ' ἀντίση σῶν & ἑκατόνυι & Ἑρμῆς. ἢ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμιδός σοι πιθανὰ ἔδοξεν, ὡς ἐκείνη

ille Iupiter nobis conſtrictus atque diſcerptus fuiſſet. Pro quibus memor dati à Theti de beneficij, ludit Agamemnonem ſomnio quodam fallaci immiſſo, in hoc, vt multi ex Achiuis hoſtili manu perempti occumberent. Vide verò quàm non facile & promptum Ioui fuerit, fulminis extorti incendio inflammare Agamemnonem, niſi miſeris modis illum decepiſſet. Aut illa fortaſſe omnium maximè tibi audienti fidem fecerunt, quemadmodũ Γ Diomedes Veneris manum vulnere violauerit, atque etiam Martem ipſum Mineruæ impulſu. Aliquanto verò pòſt ipſi cœlites furore collapſi, ſingulari inter ſeſe certamine mixtim maſculi & fœminæ præliati ſunt. Ac Minerua quidem Martem ſuperatum proſternit, quippe quem tardatum ac feſſum, vulnere, opinor, quod paulò antè à Diomede acceperat, adorta ſit.

Contra Latonam ſteterat Cyllenia proles.

Aut fortè ea quæ ſuper Diana nugatus eſt, probabiliter tibi

μὴ μεμψιμοιρῆς, ἢν ἀνάκτησιν, οὐ μικρᾶς ἐφ' ἑστίασιν ἐπὶ τῦ Οἰνέως, καὶ δι' τῦτο, σιωπῇ τινα ὑπερφυᾶ, καὶ ἀνυπόστατον πλῆθος ἀνδρῶν, ἐπαφῆκεν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτῦ; ἆρα ὧν τὰ τοιαῦτα λέγων σε Ὅμηρος πίπτειν Διὸς βάθρα, ἐλέγομεν, ὦ θεοί, ἀνιβόησε τὸ πλῆθος, ἐπαινοῦντος τὸν Δάμιν· ὁ δ' ἀμήτωρ καὶ ἀπροσμύητος ἔοικε. δίδυμα γοῦν, καὶ ἄπορίμα, καὶ δῆλός ἐστιν ἀπορρίψων τὴν ἀσπίδα, καὶ ἤδη φυγὴν βλέπων οἱ παρεληλυθὼς ἀσφάλειαν. Τι. οὐδ' Εὐριπίδης ἆρά σοι δοκεῖ λέγειν τι ὑγιὲς, ἐπόταν αὐτὸς ἀναβιβασάμενος τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὴν σκηνὴν, δεικνύῃ σώζοντας μὲν τοὺς χρηστοὺς τῶν ἡρώων, τοὺς πονηροὺς δὲ, καὶ τὴν ἀρίστην κατά σε ἐπιτρέβοντας; Δά. ἀλλ', ὦ γενναιότατε φιλοσόφων Τιμόκλεις, ἃ ταῦτα ποιοῦντες οἱ τραγῳδοὶ πιθανοί σοι

dicta visa sunt, quemadmodum ipsa nimiùm querula indignanter & malignè tulerit, quòd sola ad epulas cõuiuiales ab Oeneo vocata non fuerat: ac propterea aprum inusitatæ magnitudinis ac roboris inauditi in regionem illius immisit. Nunquid ergo talia legentem te persuasit Homerus? IVP. Papæ: quanta turbæ acclamatio, ô superi, consecuta est Damin collaudantis: noster verò hæsitanti & perplexo similis esse videtur. Proinde animo meticuloso turbatus subitrepidat, Δ ac planè clypeum se abiecturum, haud obscurè præ se fert. Et iam quidem circumfert oculos, vbinam è turba elapsus aufugiat. TIMO. Proinde neque Euripides quicquam sani tibi dicere videtur, quoties in cœnam introductis dijs perspicuè indicat illorũ auxilio bonos ex heroibus seruari, improbos autem propter impietatem crudeliter perdi? DAZ. Atqui Timocles philosophorũ generosissime? si hæc facientes poëtæ Tragici te persuaserunt,

σι, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢ τὸν Πῶλον καὶ Ἀριστόδημον, καὶ Σάτυρον, ἡγεῖσθαί σε θεοὺς εἶναι τότε, ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ, καὶ τὰς ἐμβάδας, καὶ τὰς ποδήρεις, χιτῶνας, καὶ χλαμύδας, καὶ χειρίδας, καὶ προβατίδια, καὶ σωμάτια, καὶ τἄλλα, οἷς ἐκεῖνοι σκευωροῦνται τὴν τραγῳδίαν· ὅπερ καὶ γελοιότατον οἶμαι, εἰ καθ' ἑαυτὸν ὁπότε ὁ Εὐριπίδης, μηδεμίαν ἐπαγούσης τῆς χρείας, τῶν σκευαμάτων τὰ λοιπὰ οἱ λέγῃ, ἀκόσμως αὐτῷ ποτε παρέρχεσθαι δοκοῦντα. Ὁρᾷς τὸν ὑψῦ, τόν δ' ἄπειρον ἀθέρα, Καὶ γῆν ὑγρᾶς ἐν ἀγκάλαις; Τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόδ' ἐγὼ θεόν. Καὶ πάλιν Ζεύς. ὅστις ὁδὲ ὁ Ζεύς, οὐκ οἶδα, πολὺ λέγω κλύων, καὶ τὰ ζιαῦτα. Τι. ἁπὴρ ἅπαντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἔθνη ἐξηπάτηται, θεοὺς νομίζοντες, καὶ πανηγυρίζοντες. Δά. ἴθ' ἴθι, ὦ Τιμόκλες, ὅτι μοι ἐπίμνη

runt, neceſſum eſt alterum ex his duobus conſequi, vt aut Polum, & Ariſtodemum, & Satyrum deos eſſe exiſtimes, aut deorum perſonas eſſe hæc ipſa, nempe calceos ac tunicas, ad pedes vſque porrectas, & chlamydes, & chirothecas, & ventriculos, & corpuſcula & aliáque id genus innumera, quibus illi tragœdiam exornare ſolent: quod ego abſurdiſsimum eſſe arbitror. alioqui per ſe quoties nulla neceſsitate vrgente ſuam in fabulis opinionem explicat. Audiuiſtine vnquam & hæc prolata ab illo liberè? Θ Vides ſupernum ſimul & immenſum æthera. Terram humidis circa tenentem in brachijs? Illum Iouem arbitrare, necnó hanc deam. Et rurſus: Quicunque Iupiter deus ſit, neſcio, niſi quòd Iouem ſermone vulgi audiuerim. TIM. Proinde omnes homines & gentes turpiter decipiuntur deos eſſe exiſtimantes, eorumq; dies feſtos magna religione celebrantes. DA. Euge, ô Timocles, quoniam in memo-

riam

ὡς τῶν καλῶν ἔθνη νομιζομένων, ἀφ' ὧν μάλιστα σωφίσοιτις ἄν, ὡς γε οὐδὲν βέβαιον ὁ περὶ θεῶν λόγος ἔχει. πολλὴ γὰρ ἡ ταραχὴ, καὶ ἄλλοι ἄλλα νομίζουσι· Σκύθαι μὲν Ἀκινάκῃ θύουσιν, καὶ Θρᾷξι τῷ Ζαμόλξιδι, βραπίτῃ ἀνθρώπῳ, ἐκ Σάμου ὡς αὐτὸς ἥκοντι· Φρύγες δὲ Μηνῇ, καὶ Αἰθίοψιν Ἡμέρᾳ, καὶ Κυλλήνιοι Φάλητι, καὶ Ἀσσύριοι Περσεῖ, καὶ Πέρσαι πυρί, καὶ Αἰγύπτιοι ὕδατι. καί τοι μὲν ἅπασι κοινὸν τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ ὕδωρ· ἰδίᾳ δὲ, Μεμφίταις μὲν ὁ Βοῦς θεὸς, Πηλουσιώταις δὲ κρόμυον, καὶ ἄλλοις ἶβις ἢ κροκόδειλος, καὶ ἄλλοις κυνοκέφαλος, ἢ ἄλωπηξ, ἢ πίθηκος. καὶ ἔτι κατὰ κώμας, τοῖς μὲν ὁ δεξιὸς ὦμος θεὸς, τοῖς δὲ κατ' ἀντιπέρας οἰκοῦσιν, ἄτερος ὢν ἄλλοις κεφαλῆς ἥμισυ μόριον, καὶ ἄλλοις ποτήριον κυαμοῦν, ἢ τρύβλιον. ταῦτα πῶς οὐ γέλωτος ἄξια,

riam mihi reuocâſti gentiũ opinionem quam de dijs obtinent. Ab illa verò maximè licet intelligere, quàm Nihil firmum & ſtabile in ſe habeat quæ de dijs fertur oratio. Multa enim eſt & conturbata opinionum confuſio, ac planè alij alia opinantur. Siquidem Scythæ Acinaci ſacrificant, Thraces Zamolxidi homini fugitiuo, quẽ ex Samo ad eos delatum eſſe cõſtat: Phryges autem Lunæ, Aethiopes diei, Cyllenij Phaleti, columbæ Aſſyrij, Perſæ igni, Aegyptij aquæ: ac omnibus quidem Aegyptijs aqua pro deo communiter colitur. Cæterùm priuatim Memphitis quidem bos deus eſt, Peluſiotis verò cepe. Iam alijs ciconia aut crocodilus, alijs cynocephalus, aut feles, aut ſimia. Præterea vicatim his quidem dexter humerus deus eſt, cæteris verò eregionè habitantibus ſiniſter. Item alijs dimidia pars capitis, alijs poculum Samium, aut catinus. Nonne hæc tibi videntur riſu proſequenda eſſe,

ἦν, ὦ λαπὶ Τιμόκλεις; Μῶ. οὐκ ἔλεγον, ὦ θεοί, ταῦτα πάντα ἥξειν εἰς τὸμφανὲς, καὶ ἀκεβῶς ἐξεταθήσεσθαι; Ζεύς. ἔλεγες, ὦ Μῶμε, καὶ ἐπιτίμας ὀρθῶς. καὶ ἔγωγε πειράσομαι διανορθώσασθαι αὐτὰ, ἵν' ὃν ἐν ποσὶ λιμὸν ἀφυλάξωμεν. Τι. ἀλλ', ὦ θεοῖς ἐχθρὲ σύ, τοὺς χρησμοὺς, καὶ προαγορεύσεις τῶν ἐσομένων, οὗ ἔργον ἂν εἴποις, ἢ θεῶν καὶ τῆς προνοίας τῆς ἐκείνων; Δα. σιώπα, φέρε, ἔασον, περὶ τῶν χρυσμῶν, ἐπεὶ ἐρήσομαί σε, τίνος αὐτῶν μάλιστα μνημονεῦσαι ἀξιοῖς. ἆρ' ἐκείνου, ὃν τῷ Λυδῷ ὁ Πύθιος ἔχρησεν; ὃς ἀκεβῶς ἀμφίκηυς ἦν, καὶ διπρόσωπος, οἷοί εἰσι τῶν Ἑρμῶν ἔνιοι, διπλοῖ, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅμοιοι, καὶ πρὸς ὁπότερον ἂν αὐτῶν μέρος ἐπισφαλήσῃ, ἢ τί μᾶλλον, ὁ Κροῖσος διαβὰς τὸν Ἅλυν, τὴν αὑτοῦ ἀρχὴν, ἢ τὴν Κύρου καταλύσει; καίτοι ὀλίγων ταλάντων ὁ Σαρδιανὸς ἐκεῖνος ὄλεθρος, τὸ ἀμφὶ

esse, ô bone Timocles? Mo. Nónne prædicebam, ô dij, ista omnia ventura in propatulum, ac fore vt exactè indignarentur? Iup. Dixisti, ô Mome, & nos rectè obiurgâsti. Ego verò his omnibus diligenter emendatis, mederi conabor præsenti euitato periculo. Timo. Atqui tu, ô deorum hostis acerrime, oracula & rerum futurarum prædictiones, cuius opus esse dices? nónne deorum, eorundémq; prouidentiæ? Da. Tace verò de oraculis, virorum optime, alioqui ex te quæram, cuius rei gratia illorum potissimùm mentionem feceris. Nunquid illius gratia, quòd Pythius Lydo respondit? Quàm verò callidè sermone vsus est anciptiti: cuiusmodi sunt quædam Mercuriales imagunculæ duplices, & vtrinq; similes, ad quamcunq; illarum partem te verteris. An potiùs Crœsus traiecto Hale, suũ ipsius, an Cyri imperium subuersurus est? Attamen non paucis talentis Sardianũ illud exitiũ

vocem

ἀμφιλήξιον τῆς ἐπῳδῆς ἐπφδὴν. Μω. αὐτά σε, ὦ θεοί, ἀνὴρ διεξέρχεται πάντων, ἃ ἐγὼ διαβάλλω μάλιστα. σὺ νῦν ὁ λαμπρὸς ἡμῖν λιτροφόλος; ἀπολόγησαι αὐτῶν κατειλθὼν πρὸς ταῦτα. Ζεύς. οὐχ ἁμαρτάνεις, ὦ Μῶμε, ἐκ τοῦ παρόντος νῦν ἐπιτιμῶν. Τι. ὅρα οἷα ποιεῖς, ὦ ἀλιτήριε Δαῖμον, μονονοὺχὶ τὰ ἴδια αὐτὰ τῶν θεῶν ἀναπείθεις τῷ λόγῳ σκώπτειν βωμοὺς αὐτῶν. Δα. ἐ πάντας ἔγωγε τοὺς βωμούς, ὦ Τιμόκλεις. τί γὰρ ἡ λανὸν ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, ἃ θυμιαμάτων ἢ ὀσφύος μεστά ἐστι· τὸν δὲ ἐν Ταύροις γε Ἀρτέμιδος ἑδράν ὡς ἄν ἐπεῖδον ἐκ βάθρων ἐπὶ κεφαλὴν ἀναστρεπομένην, ἐφ' ὧν δι' αὐτὰ ἡ παρθένος ἀνακεκμένη ἔχαιρε. Ζεύς. τοῦτό σοι θεὸν ἡμῖν τὸ ἄμαχον κακὸν ἐπεγκεῖν, ὃς δαιμόνων οὐδενὸς ἀνὴρ φείδεται, ἀπ' ἐξ ἁμάξης παρ-

vocē hanc ambiguam mentem accipiatum est. MO. *Haec ipsa, ô superi, vir iste commemorat, quae omnium maximè pertimui. Vbi nunc noster est festiuus ille Citharoedus? Quin profectus tuam existimationem ipse tueris, obiecta refellendo?* IVP. *Tu quidem nos mactas, ô Mome, nequaquam in tempore nunc obiurgationibus increpans.* TIMO. *Vide qualia facias, ô scelerate Dami, qui propemodum ipsa quoque deorum simulacra vnà cum aris non verearis subuertere.* DA. *Haud omnes aras subuerti cupio, ô bone Timocles. Quid enim mali adferunt, si thymiamatum odore & fragrantia plenae sint? Caeterùm. O Dianae aras quae in Tauris substructae feruntur, non illibenter funditùs euersas viderem, super quas ipsa virgo conuiuium magna alacritate agitare solet.* IVPIT. *Vnde verò nobis hoc insuperabile malum obijcitur? Quàm nulli deorum parcit hic vir, nullius numen reueritus, sed tanquam ex plaustro magna libertate omnes carpit ac lacerat,*

παῤῥησιάζηται, καὶ μάρτυρα ἐξάγης, ὅτι ἄτιος, ὡς καὶ οὐκί. Μω. καὶ μὴν ὀλίγους ἄν, ὦ Ζεῦ, τοὺς ἀναιτίους εὕροις ἐν ἡμῖν. καίτοι νυν ταχὺ πειρῶν ὁ ἄνθρωπος, ἄψεται καὶ τῶν ὑποφυφάσιν τινός. Τι. ἀλλὰ βροντῶντος αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἀκούεις, ὦ θρόμαχε Δαῖμι; Δαι. καὶ πῶς ὐμῖν βροντῆς ἀκούειν, ὦ Τιμόκλεις; ἢ δὲ ὁ Ζεὺς ὁ βροντῶν ἦν, σὺ ἂν ἄμεινον ἀδείης, ἐκεῖθεν πόθεν περὶ τῶν θεῶν ἀφιγμένος. ἐπεὶ οἱ γοῦν Κρῆτες ἥκοντες, ἅπερ ἡμῖν διηγοῦνται, ταφόν τινα δεῖθι δείκνυσθαι, καὶ στήλην ἐφεστάναι, δηλοῦντα ὡς οὐκέτι βροντήσειεν ἂν ὁ Ζεὺς, τεθνεὼς πάλαι. Μω. τοῦτ' ἐγὼ πολλοῦ ἐπισάμην ἤδη τὸν ἄνθρωπον. τί δ' ἔστι, ὦ Ζεῦ, ὠχρίακας ἡμῖν, καὶ συγκροτεῖς τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ φόβου; θαῤῥεῖν χρὴ, καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων

cerat, nulloque discrimine in vniuersos debacchatur, iuxtà sontes atque innocentes? MO. Atqui perpaucos inter nos reperies, ô Iupiter, à culpa immunes. Statim verò progressus homo vnum ex optimatibus inuasurus est. TIMO. P Neque Iouem ipsum audis, ô deorum impugnator, cientem tonitrua? DA. Et Σ quònam pacto, ô Timocles, non audirem tonitrua? Cæterùm num ciés tonitrua sit Iupiter, ipse melius calles qui in deorum immortalium concilio quondam conuersans, inde huc delatus es. Quanquam illi qui huc ex Creta frequèter commeant, longè alia nobis atque tu cõmemorare solent, sepulchrũ quoddam illic ostendi, iuxtaq; positam columnam indicantem non ampliùs Iouem tonare, sed iam olim fato functũ esse. MO. Enimuerò hoc iam multò antè non ignorabam hominem dicturũ. Quid ergo, Iupiter, ita albescés expalluisti, ac dentes præ tremore concutis? Bonum habere animum conuenit, ac tales homun-

ἀνθρωπίσκων καταφρονεῖν. Ζεύς. τί λέγεις, ὦ Μῶμε, καταφρονεῖν; οὐχ ὁρᾷς ὅσοι ἀκόσμοι εἰσίν, καὶ ὡς συμπεπασμένοι εἰσὶν ἅλις καθ' ἡμῶν, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς, ἀναλησάμενον τῶν ὤτων, ὁ Δάμις; Μω. ἀλλὰ σύ, ὁπόταν, ὦ Ζεῦ, θελήσῃς, σειρὰν χρυσείαν καθεὶς, ἅπαντας αὐτοὺς Αὐτῇ μιᾷ γναθίῃ ἑλκύσαις, αὐτῇ τε θαλάσσῃ. Τι. ἐπί μοι, ὦ κατάρατε, πλοῦς ἅλις ποτέ; Δαλ. καὶ πολλάκις, ὦ Τιμόκλεις. Τι. ἀλλ' ἔφερεν ὑμᾶς ὅτι ὁ ἄνεμος, ἐμπίπλων τὴν ὀθόνην, καὶ ἐμπνέων τὰ ἀκάτια, ἢ οἱ ἐρέται; ἐκυβέρνα δέ τις ἐφεσὼς, καὶ ἔσωζε τὸν πλοῦν; Δαλ. καὶ μάλα. Τι. ἔτι ἂν ναῦς μὴν οὐκ ἂν ἔπλευσε μὴ κυβερνωμένη, τὸ δὲ ὅλον τοῦτο, ἀκυβέρνητον οἶεσθαι, καὶ ἀνηγιμόνητον φέρεσθαι; Δαλ. νὴ σωτῆρα ταῦτα, ὁ Τιμόκλεις, καὶ ἰσχυ-

homunciones magna mente contemnere. IVPIT. *Quid ais, ô Mome, contemnere? Nonne vides, quanta hominum frequentia ista differentem audiat, tum quemadmodum iam persuasa ista de nobis constanter credat; iamq; illos sententiæ suæ dissidentes* Tabdu*cat Damis ab aure reuinctos?* MO. *At, tu Iupiter, quando lubitum est, aurea ex alto demissa catena, omnes illos vnà cùm terra & Oceano haud difficulter sursum trahere poteris.* TIMO. *Y Dic mihi, hominum sceleratissime, nunquámne nauigâsti?* DA. *Ac sæpenumerò, ô Timocles.* TIMO. *Proinde nónne ferebat id temporis vos ventus illapsus in carbasum, ac puppim propulit, aut remiganteS: cæterùm vnus supernè assistens gubernaculo, nauim regendo seruauit?* DA. *Maximé.* TIM *Deinde nauis nullo modo, nisi gubernaretur, posset progredi: tu verò vniuersum hoc omne citra gubernatoris & ducis operam temerè sursum ac deorsum*

ferri

ἰσχυρῶς τοῦ παραδείγματι. ἀλλ', ὦ θειότατε Τιμόκλεις, τὸν μὲν κυβερνήτην ἐπαινῶ ἔγωγε ἀκούσας, ὅτι τὰ συμφέροντα ἐνθυμοῦνται, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ παρασκευάζόμενον καὶ προσάπτοντα τοῖς νανσὶ τὰ ἁρμόττοντα, ἀπρεπῆ δὲ, οὐδὲ ἄλογον ἐλθόντι ἔχειν, ἃ ναῦς, ὦ μακάριε, χρῄζει τοῖς ἐπιβάταις. ὁ δὲ σὸς οὗτος κυβερνήτης, ὃν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ νηὶ ἐφεῖσάναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ συμπλέοντες αὐτῷ, ἀδίκως, ἀδίκως κατὰ πάντα ἀξιοῦσι διατάττεσθαι· ἀλλ' ὁ μὲν πρόσω, ἃ τύχοι, εἰς τὸν πρῳρέα ἐκτέτακται, οἱ πόδες δὲ εἰς τὸν πρώραν ἀμφότεροι. καὶ χρυσᾶ μὲν ἄττα ἔνια ἐστὶ, καὶ τοῦτο ἔγωγε μοιχιβδοῦς. καὶ τὰ μὲν ὑφάλια κατάγραφα, τὰ δὲ ἔξαλα τῆς νεὼς, ἄμορφα. καὶ αὐτῶν τῶν ναυτῶν ἴδοις ἂν τὸν μὲν ἀργὸν καὶ ἄτεχνον, καὶ ἄλλο-

ferri existimas? D A. Φ Euge significanter ista Timocles atque firmiter exemplo corroboras. Sedenim, ô deorum amantissime, gubernatorem illum quidem vidisti nunquam non ea quæ ex vsu sunt nauigantium, considerantem animo, ac ante tempus necessaria adornantem, neque non nautis quæ factu sunt conducibilia, imperantem. tota verò nauis nihil habet inutile, aut temerè importatum, quod illorum alicui necessitati non sit additum. Cæterùm tuus ille gubernator, cui tu magnæ illius nauis regendæ curam attribuis, & eius consortes nihil cum ratione, nihil ex dignitate ordinant aut instituunt: sed si fuerit rudens ad puppim vsq; protenditur, vtrique verò pedes ad proram. Ipsæ autē anchoræ nonnunquam sunt aureæ, cætera pars plumbea. Quinetiam inferiora nauis colore variegata sunt, porrò superiora inuenusta atque informia. Præterea ipsis ex nautis cernere est hunc quidem inertem, & ab omni arte nautica alienum,

ἄζηλον πρὸς τὰ ἔργα, διμοιρίτην ἢ τριμοιρίτην, τὸν ὀλίγα κατακολυμβῆσαί τι ἄρχνον, καὶ ἐπὶ τὴν κεραίαν ἀναπηδῆσαι ῥᾳδίον, καὶ ἁλόντα τῶν χρησίμων ἕκαστα, μόνον τοῦζον ἀντλεῖν προστεταγμένον. τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἐν ζωῖς ἐπιβάταις, μαστιγίαν μέν τινα ἐν πρωρίᾳ, παρὰ τὸν κυβερνήτην καθήμενον, καὶ διαπαυόμενον, καὶ ἄλλον λιναύλην, ἢ παραλοίαν ἢ ἰσόσυλον ὑπερτιμώμενον, ἢ τὰ ἄκρα τῆς νεὼς κατειληφότα, χαίροντας δὲ πολλοὺς, ἐν μυχῷ ζῆν σκάφους συνοχωρουμένους, καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς ἀλήθειαν χειρόνων πατουμένους. ἐννόησον γοιῦν, ὅπως Σωκράτης μὲν καὶ Ἀριστείδης ἔπλωσι, καὶ Φωκίων, οὐδὲ τὰ ἄλφιτα δαρεικοῦ ἐχόντων, οὐδὲ

& ad labores obeundos meticuloſum, dimidia aut tertia parte drachmæ dignum. At verò eum qui ad vrinandum ſit impiger, & ad excurrendum ad antennas vſque appoſitus, quiq; ad gubernandum vtilia omnia ad vnguem calleat, hunc exhauriendæ tantùm ſentinæ deſtinatum eſſe videmus. Eadem quoq; rerum facies circa eos eſt, qui à remigando immunes ſunt, vbi verbero quiſpiam cæteris honore & præſidentia prælatus iuxta gubernatorem ſedere atque coli conſpicitur. Mox aliud quiſpiam cinædus ſpurciſſimus, aut impiatus parricidio, aut cõtaminatus ſacrilegijs, præ alijs habitis honoribus veneratur, & nauis ſumma apprehendit faſtigia. Porrò autem non pauci ſpectatæ cùm gratiæ tum probitatis viri in receſſu carinæ in anguſtum locum coacti ab improbioribus, & quantum ad veritatem & rectam viuendi rationem attinet, deterioribus, indignis modis calcantur pedibus. X Conſidera verò apud animum tuum, quemadmodum Socrates & Ariſtides & Phocion nauigârint, qui ne victu quidem neceſſario pro ſufficienti copia inſtruc-

cti fue-

οὐδ' ἀρτῆναι τὰς πόδας δυνήσονται, ἀπὸ γυμνῶν τῶν σανίδων, παρὰ τὸν ἄντλον. ἐν οἷς δ' ἀγαθοῖς Καλλίας καὶ Μιδίας καὶ Σαρδαναπαλος ἐτρυφῶντες, καὶ τῶν ἄλλων αὐτοὺς ὑπερεκπλήττοντες. διαῦτα ἐν τῇ νηῒ σου γίγνεται, ὦ σοφώτατε Τιμόκλεις, διὰ τοῦτο ἀναναγίαι μυρίαι. εἰ δέ τις κυβερνήτης ἐφιεὶς ἐφορᾷ, καὶ διέταττεν ἕκαστα, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν ἀγνοήσειν, οἵ τινες οἱ χρηστοὶ, καὶ οἱ τινες οἱ φαῦλοι τῶν ἐμπλεόντων. ἔπειτα ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν τὰ πρόσηκοντα ἀποφήναιμι ἄν, χώραν τε τὴν ἀμείνω τοῖς ἀμείνοσι παρ' αὐτὸν ἄνω, τὴν δὲ κάτω δὲ τοῖς χείροσι· καὶ συνοίσειν ἔμοιγε, οὓς ἀμείνους καὶ συμβόλους ἐποιησάμην ἄν. τὴν τε ναυτῶν ὁ μὲν πρόθυμος, ἢ πρόπας ἐπιμελητὴς ἀπολελεκτ' ἄν,

cti fuerint, neque pedes in nudas tabulas per ſentinam potuerint extendere. Contrà quanta in omnium rerum vbertate & affluentia Callias atque Midias & Sardanapalus moliter & luxuriosè vixerint ſuper omnes homines aduerſus illos expuentes. Eiuſmodi verò in tua naui contingunt, ô ſapientiſsime Timocles, propter quod etiam infinita fiunt naufragia. Atenim ſi gubernator quiſpiam aſsiſtens videret, ac ordine ſingula facienda imperaret, primùm quidem nequaquam ignoraret, qui boni, quî item mali eſſent ex nauigantium numero. Deinde cuique pro ſua dignitate conuenientem prouinciam obeundam traderet, & locum melioribus in ſuperiore parte nauis apud ſe obtinendum deligeret, infrà verò deteriorem peioribus. Prætereà præſtantiores quoque in conſilium ſocios ſibi adiungeret: tum ex nautis, quo quiſque foret cùm manu tum mente promptior, illi quidem proræ regendæ curam dele-

ἄρ', ἢ ζέφυρος ἄρχων, ἢ πάντας πὸ τῶν ἄνεμων· ὁ δὲ ὀκνηρὸς, καὶ ῥᾳθυμότατος ἁπάντων ἄρα ὢν ναυτιλίῳ ναυτάκις τῆς ἡμέρας, τὴν ἀσφαλῆ. ὥστε οἶμαι, ὦ θαυμάσιε, τὸ τῆς νεὼς τῆσδε παράδειγμα ἀνυπόπτως ἐπιτετράφθαι, μακρῷ τῷ ἐνδεεστάτῳ τετυχηκός. ΜΩ. ταυτὶ μὲν ἤδη κατὰ νοῦν πεχώρηκε τῷ Δαμιδὶ, καὶ πανοπλίᾳ ἐπὶ τὴν νίκην φέρεται. ΖΕΥΣ. ὀρθῶς, ὦ Μῶμε, ἀνέλεγες. ὁ δ' ἀνὴρ ἰσχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἀπὸ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν, ἅπερ ἐπ' ἄλλοις ἀνατρίπτεται πάντα ἐπαντλῶν. ΤΙ. οὐκοῦν ἐπεὶ τῆς νεὼς τὸ παράδειγμα ὑπανθεῖ ἰσχυρὸν ἔδοξεν εἶναι· ἄκοσμον δὲ τὴν ἰδέαν, φασὶν, ἄγκυραν καὶ τὴν ἀδαμαντίνην μηχανὴν ἀπορρήξας. ΖΕΥΣ. τί ποτε ἄρα μέλλει ἐρεῖν; ΤΙ. ἄλλοις μὲν, ἐπὶ ἀκόλουθα ταῦτα συλλογίζομαι, καὶ

garet, Ω huic laterum tuendorum officium daret: porrò autem alteri in omnes imperium credidisset. Cæterùm ignaui segnities per diem quinquies cæsi in vinculis emendarentur fustibus. Quare, ô admirande, periculum est ne exemplum quod de naui adduxisti, subuersum sit, quippe quòd gubernatorem malum & imperitum nactum sit. MO. [aa] Hæc quidem ex voto ac iuxta fluxum succedunt Damidi, & iam plenis velis fertur ad victoriam. IVPIT. Rectè putas, ô Momme. Etenim nihil firmi Timocles excogitat, sed communia illa, & protrita, & quotidiana, quæ nullo negocio refelluntur, alia alijs agglomerando ingerit. TIMO. Proinde quando exemplum de naui productum, parùm firmum & vehemens tibi visum est: [bb] audi iam nunc sacram (quod aiunt) anchoram, & quam nulla machina perruptu rus es. IVPIT. Quidnam dicturus est? TIMO [cc] Hauddubiè enim cognosces num ista syllogismis probabilibus

καὶ ἔστιν αὐτὰ λιπαρόν σοι πε-
ιμφίσαι. ἀ γὰρ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ
δὲ καὶ θεοί· ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βω-
μοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. τί
πρὸς ταῦτα φὴς; Δαί. ἢν
πρότερον γελάσω εἰς κόρον,
ἀποκρινοῦμαί σοι. Τι. ἀπ' ἐοι-
κας οὐκ παύσεσθαι γελῶν· ἐπεὶ
δ' ἄρμας, ὅπως σοι γελάσιμον
δόξει τὸ ἀρημμένον εἶναι. Δά.
ὅτι οὐκ αἰσθάνῃ, ὦ λιπαρὲς
μόχλης ἐξαψαμένῳ σε πρὸς
ἄγκυραν, καὶ ταῦτα ἱερὰν οὖ-
σαν. Τὸ γὰρ ἐμὲ θεὸς, ὦ βωμὲ
εἶναι σωφλίζει, ἰσχυρὸν οἴει
ποιήσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὸ ὅρμον·
ὥστε ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο τοῦτο φὴς
ἔχειν εἰπεῖν ἰσχυρὸν, ἀπίω-
μὲν ἤδη. Τι. ὁμολογεῖς τοί-
νυν ἡττᾶσθαι πεσὼν; Δαί.
ναί, ὦ Τιμόκλεις· σὺ γὰρ,
ὥσπερ οἱ ἀπό τινων βιαζόμενοι
ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῖν κατέπε-
φευγας, ὥστε νῦν τῷ ἀγκύρᾳ
τῷ

babilibus collegero, & num aliqua ratione ea confutare queas. Etenim si sunt aræ, sunt etiam dij: atqui sunt aræ, sunt ergo etiam dij. Quid habes quod ad ista vel musitites? D A. Vbi priùs ad satietatem risero, respondebo tibi. TIMOCL. At videris nunquam ridendi finem facturus: attamen effare obsecro, quam ob rem ista tibi dicta tam ridicula visa sunt? D A. Propterea quòd non senseris à tenui chordula anchoram tibi esse alligatam, præsertim sacram existentem. Siquidem ex hoc quod coniunctim inferre postulas, propterea deos esse, quia aræ sunt, firmam existimas impressionem te fecisse. Quocirca quando aliud te negas habere firmius, abeamus in præsentia. TIMOCL. Fateris ergo priùs ex arena discedens, te victum esse? D A. dd Ita profectò, ô Timocles: tu enim quemadmodum ij qui ad supplicium repetuntur ab aliquo, ad aras nobis confugisti. Itaque per sacram illam anchoram ego

τὴν ἱερὰν, ἐβλητο σπένδεσθαι ἤδη πρός σε, ἐπ' αὐτῶν τε τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ τούτων ἐρίζωμεν. ΤΙ. ἆρα νοῦν ταῦτα πρὸς ἐμὲ τυμβορύχε καὶ μιαρὲ καὶ καταπύγων, καὶ μαστιγία καὶ λάθριμα. οὐ γὰρ ἴσμεν, οὗ τινος μὲν πατρὸς εἶ, πῶς δ' ἡ μήτηρ σου ἐπορνεύετο; ὡς καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινας, καὶ μοιχεύεις, καὶ τὰ μεράκια διαφθείρεις λιχνότατε, καὶ ἀναισχυντότατε μὴ φεύγεις δ' οὖν, ἕως καὶ παρ' ἐμοῦ πληγὰς λαβὼν ἀπέλθῃς. ἤδη γάρ σε τούτῳ τῷ ὀστράκῳ ἐκφαύω, πανμίαρον ὄντα. ΖΕΥΣ. ὁ μὲν γελῶν, ὦ θεοί, ἄπεισιν. ὁ δ' ἀκολουθεῖ λοιδορούμενος, ἐφ' ἕρμαν καταπυγοῦντα τὸν Δαλμιν, καὶ ἔοικε καταξαν αὐτὸν τῷ ὀστράκῳ ἐς τὸν ὀφθαλμόν. ὑμᾶς δέ τι ποιοῦμεν

iam oblatus sacris aduersus te libare constitui, ac super ipsas quidem aras, ne posthac de his amplius contendamus. TIMO. Ista quidem cauillaris illudendi mihi gratia, mortuorum deprædator sceleste, execrande, mastigia, propudium. Neque enim nobis compertum est quo patre natus sis: quomodo autem mater tua lasciua meretrix, pudicitiam in quæstu habuerit, scimus: tum quemadmodum fratris cæde ac sanguine manus tuas impiaueris: qui mulieres ingenuas mœchus infamis constuprare, ipsos verò iuuenes corrumpere soles, homo gulæ ac ventri deditissime, atque impudentissime. Ne igitur fuga te priùs subducas quàm à me acceptis plagis contusus abieris. Iam enim hac testa tibi vulnus incutiam, omnibus modis scelerato ac nefario existenti. IVPITER Alter quidem, ô dij, risu ac cachinnis diffluens discedit, alter verò à tergo sequitur, affatim ingerendo conuicia, cauillis insultantem Damin non perferens. Planè & caput illius testa obuerberaturus esse videtur. Cæterùm vos quid

super

βουλῆμ ἐπὶ τούτοις; Ερ. ὀρθῶς ἐκεῖνό μοι ὁ κωμικὸς ἀπηχήσαι δοκεῖ· Οὐκῆν πίονθας κακὸν, ἂν μὴ πεποιῇ. τί γὰρ καὶ σπέρμα κακὸν, ἂν ὀλίγοι ἄνθρωποι πιστεύσωσιν ταῦτα, ἀπιόντα; πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ τἀναντία ὑπολαμβάνοντες, πλείους Ἑλλήνων, ὁ πολὺς λεώς, καὶ ὁ βάρβαρος, βάρβαροί τινες πάντες. Ζεύς. ἀλλ', ὦ Ερμῆ, τὸ τοῦ Δαρείου πάνυ καλῶς ἔχον ἐστίν, ὃ ἔφη ἐπὶ τῷ Ζωπύρου, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐβουλόμην ἂν ἓνα τοιοῦτον ἔχειν, οἷον τὸν Δάμιν, σύμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας ὑπάρχειν.

ſuper his rebus faciendum conſulitis? MER. *Præclarè mihi illud Comicus dixiſſe videtur:* ff *Graue paſſus es, nihil boni ſi conſulas. Quàm enim hoc noſtris rationibus admodum nocere poteſt, ſi pauci homines perſuaſi eam de nobis opinionem obtinentes abierint? Sunt enim permulti diuerſum ſentientes, plures profectò quàm Græci, nimirum promiſcua illa vulgi multitudo, inſuper omnes illæ gentes barbaræ.* IVPIT. *Atqui, ô Mercuri, Darij illud quod* 88 *de Zopyro dixiſſe memoriæ proditum eſt, nimium pulchrè ſe habet. Quare ego quoque vnum talem præoptârim à me ſtare auxiliarem ſocium potiùs, quàm infinitas Babylonas mihi ſupereſſe.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hîc loci Lucianus concilium deorum arduis de rebus (de religione enim controuertitur, & εἰδωλομαχία, quod omnibus vndique in conuentibus noſtra tempeſtate fit) ſuo quodam naſo depingit. Sed quàm hic dialogus cum noſtri temporis & moribus, & hominibus non omnino diſſimili argumento conueniat, ego equidem meam in præſentia non interpoſuerim ſententiam, ſed omnium adeò iudicij acrimoniæ in medio relinquam: id tantùm addere libet, omnibus penè retroactis ſeculis idololatriam fuiſſe ſugillatam.

a O IVPITER.] *Exordium ab attentione & rei magnitudine, quam ipſis etiam verbis exprimit.* *b* Sanè, magne parens.] *Iouis periphraſis, qui eſt, ait Iuno, 1. Aen.*

—diuûm pater atque hominum rex.

Et vt eodem lib. ait Venus:

—rex hominumq́; Deûmq́;
Alternis regit imperijs & fulmine terret.

c In acie nouaculæ.] *ἐπὶ ξυρῆ ἀκμῆς, prouerbiali figura dicitur, cùm res eſt in ſummo diſcrimine, & præſentiſſimum imminet periculum.* *d* Polus aut Ariſto demus.] *Hiſtrionum ſunt nomina, vt infrá.* *e* De prouidentia.] *Res & cardo totius negotij.* *f* Quid igitur.] *Deliberatio de concilio cogendo.* *g* In concionem veniant.] *Gellius lib. 18. cap. 7. docet concionem tria ſignificare, videlicet locum ſuggeſtumq́; vnde verba fierent: item ſignificare cœtum populi aſſiſtentis: item orationem ipſam, quæ ad populum diceretur. Sic M. Tul. in Oratione quæ inſcripta eſt contra concionem Q. Metelli docet: Aſcendi, inquit, in concionem, concurſuſque populi factus eſt. Hic concio pro verbis & oratione accipitur, quam habuit Metellus.* *h* Ergo Deûm.] *Concio indicitur carmine.* *i* In ſedes colloca.] *Ordines ſeu claſſes deorum, & conſeſſus eorundem.* *k* Priores.] *Magni dij ebore, auro & argento ſculpebantur: at plebeij & minuti, qualibet materia fingebantur,*

ligno

ligno nonnunquam, & luto. l Atqui hoc neutiquam.] *Facetа fictio, qua tamen hominum quoq; mores perstringit, apud quos vbique illud : τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σοφίαν νικᾶσι χαλκᾶναι. m* Attamen vt vides.] *Contentio de conceſſu Græcorum. n* Et quid hoc.] *Ita & noſtri prælati rixantur. o* Ex monte Pentheli.] *Penthele pagus Atticus fuit, ad tribum Antiochidem pertinens, vt Stephanus & Penthelicus mons ibidem, vbi Latomiæ fuêre, vt Pauſanias in Atticis. p* Praxiteli.] *Vide Plinium lib. 3. cap. 6. q* In extremis ſedentem.] *Inter Zeugitas Græcè, quæ tertia claſſis Athenienſium erat. Solon autem Athenas in quatuor claſſes diſtribuit, vt inquit Plutarchus in Solone, in Pentacoſiomedios, Hippida, Zeugitas & Thetas. Teſtatur etiam Ariſtoteles lib. 2. Politicorum. Ad illas alluſit Lucianus. r* Coloſſus.] *Rhodium intellige, de quo Plin. lib. 34. cap. 7. Is ſeptuaginta cubitis altus erat, hoc eſt, iuxta Feſt. Pompeium, pedes centum & quinq;, cuius pollicē vix pauci potuerunt amplecti. s* Atqui.] *Mercurius multilinguē ſe negat, quum ſit callentiſſimus omnium linguarum, & deorum interpres. t* At quod.] *Amplificatio negocij ex conſternatione animi. u* Satis compertè noui.] *Eadem dicuntur à Cyniſco in Ioue confutato ex Homeri Iliad. lib. 8. & in dialogo Martis & Mercurij. x* Conuentus enim.] *Conuentus intelligitur multitudo ex compluribus generibus hominū contracta in vnum locum, aut iudicij, aut ſupplicationis, aut gratulationis gratia. y* Pro magna.] *Oratio Iouis ad deos omnes, qua cauſam conſilij conuocati exponit. Exordium ab attentione ex prima Olynthiacæ Demoſthenis ſumptum. z* Heri enim.] *Narratio. A* Itaq; Timocles.] *Semina argumentorum diſputationis ſophiſtarum. B* Riſu Sardonio.] *Ridere riſum Sardonium dicuntur, qui riſum rident τὸν ἐπὶ κόλοις ὄγκῳ: id eſt, omnino inſanum. Sed iuxta Luciani ſententiam Sardonius πλατὺς: id eſt, amplum ſignificat, vbi quis ore vehementer diducto ridet. Eundem γέλωτα συγχεόμενον quidam appellant. i. riſum concutientem, cui quidem interpretamento ſuffragatur ipſius etymologia vocabuli ἀπὸ τοῦ σπᾶν τοὺς ὀδόντας, quòd dentes aperiat, atque renudet, cuiuſmodi riſus eſſe ſolet eorum, qui nō ex animo rident. Idē in Aſino: σαρδώνιον γέλωτα ἔλεγον:*

id est, *Sardonicè ridentes aiebant.* C Non præiudicandũ.] *Qui indignũ iudicarẽt causam indictam damnatiũ iri.* D Non modica.] *Amplificatio à periculo.* E Periculum.] *Ab incommodis.* F Super tantis.] *Sententia, siue petitio per epilogum, consultandum esse.* G Audi.] *Præco sententias euocat, & alludit ad morem Atheniensium.* H At vos.] *Refert hunc versum Hom. Iliad. 7.* I Proinde.] *Oratio Momi mordax, qua deorum obiurgat securitatem, eamq; causam esse dicit totius huius mali & contemptus.* K Bonos.] *Et hæc hodie multos offendunt. Socordia in puniendo malos, & prouehendo bonos.* L Oracula.] *Obscuritas oraculorum.* M Operam demus.] *Stupra, adulteria & bella. Iupiter quàm insignis stupris & adulterijs fuerit, non ipse tantùm, sed & reliqua deorum caterua, poëtarum carmina personant, & numerosa ex varijs mulieribus suscepta soboles docet.* N Ac mihi, ô Iupiter.] *Asseueratio per apostrophen, qua Iouem exemplis quoq; suprà dictis conuincit.* O Theseus.] *Vide Boccatium lib. 10.* P Eurystheus.] *Argiuorum rex, Herculem varijs laboribus & certaminibus exercuit, & ipsius liberos, ipso mortuo, persecutus est. Nota est fabula ex Homero & Ouidio. Item Theocritus in Eidyl. 32. Vbi Hercules quomodo à se leo Hemæus interfectus sit, commemorat. Etiam apud Pindarum in Isthmijs Ode sexta, hoc primum certaminum sibi fuisse dicit.* Q Quare.] *Sententia Momi vafra.* R Ego quidem.] *Neptuni consilium vehemens, & planè Papisticum. Exordium à sua persona.* S Proinde.] *Sententia cum ratione à fine & effectu.* T Præfiniti ordinis.] *Confutatio Iouia à lege fatorum in quorum potestate vitæ ius est.* V Verùm Parcæ sunt.] *Parcas fata esse omnes testantur, quæ sic per contrarium dicuntur, quòd nemini parcant, vel quòd parcè & penè auarè vitam tribuant.* X Accedit his.] *Alia ex consequentibus.* Y Desertam causam.] i. *indefensam. Deserta enim causa vincere, est vincere nemine repugnante: translatum à iudicijs, vbi nonnunquam altera pars cedens tradit causam aduersario.* Z Apage furiosum.] *Græcè:* Ἄπαγε θυννῶδες τὸ ἐνθύμημα, ὦ ποσειδον καὶ ἡμιδὴ παχύ: id est, *Thunnicum enthymema Neptune, & supra modum pingue.* Θυννίζειν *Græci*

transfe-

transferunt pro stimulare pungereq́;, vel quòd hic piscis aduratpungatq́; contactu. De Thynno pisce Plinius lib. 9. cap. 15. & Athenæus lib. Dipnosophistarũ 7. Lucianus rursum in hoc dialogo ad idem verbum alludens, εἰτ' ἐμοὶ ἔπως ὑμῖν ἀπεστιγμώνιται: id est, *si mea vobis ita expuncta sunt.* α Si nobis.] *Apollinis consilium. paraskeue ab ætate.* β In duodecim virorum.] *Vocat Apollinem* ἐγκεκαμμένον: id est, *scriptum in duodecim lexiarchico:* id est, *albo. Erat autem eo nomine libellus, in quo adultorum iam nomina perscribebantur. Quibus deniq; paterna dirigere ac gubernare permitteretur* ἀφ' οὗ τὸν τῆς λαξίου ἄρχει, *quia hæreditatis iam & bonorum sunt compotes, quæ* λαξὶς *nuncupatur.* γ Imberbis.] *Apollo imberbis barbatum habet filium Æsculapium. Ideo ab Æschylo in Eumenide dicitur* νέος *iuuenis.* δ Timocles.] *Descriptiõ Timoclis, eademq́; ratio sententiæ.* ε Quanquam.] *Reprehensio ex repugnantibus.* ζ Non sapit.] *Confutat sentẽtiam Momus ab absurdo.* η Prædicens.] *Alia occasio ex personæ officio, qua Apollinem de victoria vaticinari iubet.* θ Etenim.] *Alludit ad historiam Crœsi quæ est lib.* 1. *Herod.* ι Percipe.] *Oraculum Apol. super victoria carmine descriptum.* κ Ego verò.] *Herculis fortissimum consilium.* λ Hercules.] *Confutatio à consequentibus periculis & incõmodis.* μ Ad hæc ipsam quoq; porticum.] *In ea porticu illorũ effigies & tota Marathonia pugna depicta erat, vt Paus. testatur.* ν Ac nũc.] *Fati vis occasio mutandæ sententiæ.* ξ Ego enim.] *Paraskeue à persona ex Aristoph.* ο Euge testem.] *Hermes* ἀγορᾶιος, *i. forensis ideo dictus est, quòd in medio foro simulachrum eius locari soleret: est enim mentium & vendentium deus, & res venales vt plurimùm in foro exponi consueuerunt. Eius templum fuit apud* ποικίλῳ *porticum. i. variam, & annotauit Paus.* π Ingens quiddam.] *Noua occasio, qua relicto cõsilio, ipsos sophistas iã cõtendentes auscultatũ eunt.* ρ Quocirca horæ.] *Homerus cœli horas ostiarias fecit, Iliad. θ. de his Lucian. in orat. de Sacrif.* σ Quid verò ais.] *Disputatio Damidis & Timoclis Sophistica, de deorũ prouidẽtia & administratione. Negat deos Damis, fuerũt & alij, q nullos crederẽt esse deos, ſaci illi & excordes, omniaq́; agi fato, animasq́; cũ corporibus*

interire

interire vnâ. Inter hos Diagoras Melius, Theodorus Cyreneus, aliíq; plures, qui ἄθεοι dicti sunt. τ Nullâne.] *Thema disputationis seu propositio.* υ Ad inculpatos Aethiopas.] *Alludit ad Hom. locum ιλ. α. Sic Prometheus in Caucaso: Non grauamini vel vltra oceanum proficisci, post inculpatos Aethiopas,* &c. φ Ipso rerum.] *Rerum & naturæ ordo deorum prouidentiam arguit.* χ Tu quidem.] *Confirmatio Damidis à diuisione. Hic interpres malè vertit,* τὸ ζητούμενον συναρπάζεις *quæstionem discerpis. Dicitur enim* τὸ ζητούμενον συναρπάζειν, *qui arripit & quasi per vim aufert alicui, quod concedere non vult, & eo tanquam confesso vtitur, de quo alioqui quæstio est.* ψ Homerus.] *Aliud argumentum ab authoritate Homeri.* ω Testem super hisce rebus.] *Confutatio ab officio poëtarum.* Α Nunquid ijs.] *Labefactat Homeri fidem & authoritatẽ propriis illius exẽplis, Iliad. 1. & 2.* Β Briareum.] *Briareus fuit Titanis & Terræ filius, fraterq; Cotti & Gygis, centimanus, de quo poëtæ hanc referunt fabulam. Commoti dij aduersus Iouem, Iuno puta & Neptunus vnà cum Pallade in domo Nerei patris Thetidis deliberauerunt catenam facere, & dormienti Ioui inijcere. quod Thetis cœlum ascendens Ioui retulit & secum Briareum Ioui auxiliatum adduxit. quem cùm vidissent coniurati, confestim à cœptis destitêre. Vide latiùs in dial. Mart. & Merc.* Γ Diomedes Veneris manum.] *Diomedes in bello Troiano Venerẽ fertur vulnerasse.* Δ Aut planè clypeum se abiecturum.] *Clypeum abijcere dixit, pro eo quòd est causæ diffidere, & contentionem relinquere. Translatum à militia. Desperat enim quisquis arma in bello abijcit, & aut fugã spectat, aut mortẽ expectat. Græci simplici vocabulo ῥιψάσπιδας vocãt timidos, & in bello fugitiuos, nimirũ à clypei iactu. Id cognominis Demosthenes in prælio quodã emeruit: tam ignauus in bello, quàm in concionibus inuictus, de quo nobis facta est mentio postea in Parasito. Cleonymus apud Aristophanẽ in Fucis: ἀσπιδοποβλὴς appellatur. Plato libro de Legibus duodecimo, declarat ῥιψάσπιδος nomen multo probrosissimũ esse. Desertoris pœna est apud eundẽ Lucianum in Nauigio seu votis, vbi plura annotauimus.* Ε Euripides.] *Aliud ab authoritate Euripidis.* Ζ Atqui Timocles.] *Confutatio ex consequen-*

consequentibus. H Aliaq; id genus.] *Opponit alios eiusdem locos, quibus deos confutat.* Θ Vides supernum.] *Carmina Euripidis, Iouem nihil esse.* I Omnes homines.] *Tertiũ argumentum à consensu gentium.* K Nihil firmum.] *Confutat à diuersitate opinionũ, qua ostendit nihil certi id esse de quo opinantur.* Λ Pelusiotis cepe.] *Inter herbarum, bulborum, caudicum, surculorumq; genera memoriã sibi primã cepe apud Aegyptios vendicauit, quin etiã inter hortensia eorum numina principatum obtinuit. Pelusii autẽ sunt Aegypti populi.* M Atqui tu.] *Quartum argumentum ab effectu.* N Nunquid illius.] *Confutatio à qualitate & natura eorundem.* Ξ Haud omnes aras.] *A' crudelitate sacrificiorum.* O Dianæ aras quæ in Tauris.] *Sacra quibus humano sanguine litatur, Dianis vt immania execrãtur. Extat inter Euripidis fabulas Iphigenia in Aulide, vbi Iphigenia Agamemnonis filia Dianæ sacrificatur. Deinde alia Iphigenia in Tauris, vbi Orestes mactãdus, deæ iussu à Thoante absoluitur, qui huius sacrificij author fuit. vnde Diana Thoantea Silio:*

Sacra Thoanteæ ritusq; imitata Dianæ. *Et Tauropolitana sacrificia Pompon. Mela lib. 2. cap. de Scythia Europea. Tauri Iphigeniæ & Orestis aduentu maximè memorati, immanes sunt moribus, immanemq; famam habent. Solere victimis aduenas cedere.* Π Tanquam ex plaustro:] *De his qui palam ac liberè conuitiantur, dicitur hoc adagium. De quo Eras. noster in Adag. chiliadibus. vbi de veteris comœdiæ licentia.* P Neq; Iouem ipsum.] *Aliud argumentum ab effectu.* Σ Quónam pacto.] *Confutatio à causa, & Iouis sepulchro ac morte.* T Abducat ab aure reuinctos.] *Notum est de Herculis Ogmij catena auribus hominum inserta, qua eos circumducebat: ex Luciani opusculo, ad quam hic videtur alludere Iupiter. Herculis autẽ Gallici & Mercurij catena prouerbiali specie vsurpatur ab autoribus, pro inuictæ eloquentiæ homine, quoquò velit linguæ lenocinio auditores rapere & transducere possit. Herculem verò eundem cum Mercurio existimauit Druidarum religio, & Aegyptiorum schola.* Y Dic mihi.] *Aliud argumentum à simili.* Φ Euge significanter.] *Confutat similitudinem ex repugnantia per inuersionem.* X Considera

sidera verò.] *Subijcit exemplum doctorum.* ✝ Sardana-palus.] *Sardanapalus rex Nini Persicæ regionis, delicijs vsque adeò effœminatus fuit, vt inter Eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Dignum tali vita fuit epitaphium, quod incidi iussit in busto, vt refert Cicero:*

Hæc habeo quæ edi, quæq; exatutata libido
Hausit: at illa iacent multa & præclara relicta.

ℵ Huic laterum tuendorum.] *Τοῖχοι, latera nonnunquam etiam πλάγια, aliàs πλευραὶ Græcis dicta. Sunt autem latera nauis, quæ sunt inter proram & puppim, sed id ex longitudine, non latitudine considerare debemus. Cic. de Orat. In nauigio, latera, carinæ, prora, puppis.* a a Hæc quidem ex voto.] id est, *secundo æstu. Momus deos incusat, quòd negligant res mortalium, sinentes eos veluti prono flumine quolibet ferri. Metaphora sumpta à nautis, quibus facilior cursus, cùm flumen, aut etiam maris æstus secundus est.* b b Audi iam sacram anchoram.] id est, *argumentum insolubile, & quam nulla machina perrupturus es, quamque nulla vi queas abrumpere. Metaphora est translata à nautis, qui maximam & validissimam anchoram sacram vocant, eamque tum demum mittunt, cùm extremo laborant discrimine. Ea vtimur, quoties ad extrema præsidia confugitur. Idem rursum vtitur in Fugitiuis, & iam vsus est in Apologia.* c c Hauddubié.] *Argumentum à signis, per hypotheticum syllogismum. Perstringit autem obiter Stoicum disputandi genus.* d d Ita profectò.] *Illusio à voce.* e e Ista quidem.] *Epilogus Timoclis per conuicia. Rursum autem ingenia istorum hominum notat, qui cùm per veritatem quod volunt efficere nequeant, tandem ad vim & contumelias confugunt.* f f Graue passus est nihil.] *Menandri versiculus est satis notus, ad quem alluserunt Iustinian. in Institutionibus iuris de Actione iniuriarum loquens lib. 4. Hæc actio dissimulatione aboletur. Budæus Sabinonio Macrino: Patiere igitur eam siue iniuriam, siue aliud quicquid est, mutua inter nos dissimulatione aboleri. Hermannus Buschius Pasiphilus:*

—ronchos, nec non ludibria turbæ
Nasutæ, & quicquid fingere liuor amat.

Dissi-

Dissimula —. gg De Zopyro.] *Zopyrus Darij regis amicus erat, qui sibi nares & aures conscidit, & omne corpus flagris cruentauit, vt his argumentis Babylonijs fidem faceret, se Dario malè velle, à quo tam immaniter esset acceptus. Itaque Babyloniorum ciuitatem ingressus, eam Dario prodidit. Vnde Darium dixisse ferunt, se vnum Zopyrum integrum malle, quàm centum Babylonas capere. Et oblato malo granato, tantum optauit sibi Zopyrorum, quantum ibi granorum inesset: vt narrat Herodotus lib. 3. & Plutarchus in Apophthegmatis.*

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ, ἢ τὸ ὅτι τέχνη ἡ Παρασιτική.

DE PARASITO, siue quòd ars sit Parasitica.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalici generis Dialogus, in quo contendit ac docet, Parasiticam artem esse, eamque omnium aliarum præstantissimam. Dispositio & series orationis plana est. Nam artem esse, principiò ex diffinitione artis ostendit, singulis eius partibus cum Parasitica comparatis, videlicet quoniam & sua ac certa principia habeat, exercitationeque & vsu constet, & ob finem vitæ vtilem, nempe voluptatem, exerceatur. Quòd autem voluptas vtilis vitæ finis sit, authoritate ac testimonio Homeri defendit. Et quòd hic finis parasiticæ magis proprius quàm Epicureorum philosophiæ sit, comparatione studiorum, ac vitæ vtrorumque probat. Deinde verò hãc omnium aliarum artium præstantissimam esse, primùm in genere docet, collatis omnibus accidentibus, effectibus & causis aliarum artium, cum ijs quæ

quæ huic arti accidunt. Postea seorsim etiam philosophiæ & rhetoricæ, & vtpotè artium cæterarum summis, ac maximè laudatis anteponit: Primùm, quia illæ incertæ, aliis aliter de illis sentientibus atque tradentibus, parasitica autem vbique eadem ac certa sit. Deinde quia nusquam reperiantur parasiti affectasse philosophiam aut rhetoricam: contrà autem parasiticam, rhetores ac philosophi plurimi. Postremò ab vsu eorum qui artes has sectantur & profitentur, duplici: videlicet, altero in bellis, altero in pace. Vbi ad vtrunque tempus philosophos & rhetores inutiles & ineptos esse, multis exemplis & rationibus docet: contrà autem, parasitos idoneos ac paratos maximè, idque ex Homero, & item ex historijs probat, addita etiam hypotyposi, qua parasitum ad prælium parantem & expedientem sese describit, Præterea & priuatam atque domesticam vtrorumq; vitam inter se comparat, multò meliores atque etiam beatiores esse parasitos ostendens, quàm vel rhetoras vel philosophos. Sub finem ipsam artem ex locis finalibus commendat quoque, & ipsius nominis honestatem etymologia & analogia defendit.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Παρασίτου.

Ἰ ποτὲ ἄρα, ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, τέχνην ἕκαστος εἶναι ἐπίστανται, δι' ἣν ἑαυτοῖς τί ἂν καὶ ἄλλῳ χρήσιμοι· ἐν

TYCHIADES, Parasitus.

Vid tandem in causa est, Simo, quòd cùm alij homines, [a] siue serui sint siue ingenui, quisque artem quandam calleat, qua cùm sibi ipsi, [b] tum alijs sint vtiles: tu verò

νὺ ἦ, ὡς ἔοικεν, ἔργον ἐκμεμάθηκας, ἀλλ' οὐ ἄν τι ἢ αὐτὸς ἀπόνασο, ἢ ἄλλῳ μεταδοίης; Πα. πῶς γὰρ ἐρωτᾷς, ὦ Τυχιάδη, ὃ μηδὲ πω οἶδα· πρῶτον δὲ σαφέστερον ἐρώτα. Τυ. ἐπὶ τίνι τυγχάνεις ἐπισάμενος καὶ τέχνην; οἷον μουσικήν; Πα. μὰ Δία. Τυ. τί δῆτα, ἰατρικήν. Πα. οὐδέπω γὰρ τοῦτον. Τυ. ἀλλὰ γεωμετρίαν; Πα. οὐδαμῶς. Τυ. τί δῆτα ῥητορικὴν φιλοσοφίας μὴν γε πολλοῦ δεῖν ἀπέχεις, ὅσον καὶ ἡ μανία. Πα. ἐγὼ μή, εἰ οἷόν τε ἦν, μὴ πλέον. ὥστε μὴ λοιδόρει τοῦτο μαθάπερ ἀγνοοῦντι, ὁμολόγησα. φημὶ γὰρ μανὸς εἶναι, καὶ χείρων, ἢ σὺ λοιδορεῖς. Τυ. ναὶ, ἀλλὰ ταύτας μὲν ἴσως τὰς τέχνας οὐκ ἐξεμαθες διὰ μίσος αὐτῶν, καὶ δυσχολίαν· τῶν δὲ δημοτικῶν τίνα, τέκτονικὴν ἢ σκυτοτομικήν; καὶ γὰρ ἐκ τούτων ἔχοι σοι, ὡς μὴ καὶ τοιούτης ἂν δεηθῶσι τέχνης.

tu verò quantum ego perſpicio, nulli rei aut negocio intentus es, vnde aut tu aliquē fructū caperes, aut alteri benignè impertiēdo, adiumēto eſſe poſſis? PAR. *Quid hæc tua ſibi vult interrogatio, ô Tychiade? nondū enim capio. proinde planiùs ac manifeſtiùs me interrogato.* TYC. *Eſt'ne aliqua ars, cuius tu ſciēs & peritus es,* [c] *videlicet Muſicæ?* PAR. *Non per Iouē.* TYC. *Quid autē,* [d] *Medicinæ?* PAR. *Ne illius quidē.* TYC. *Atqui* [e] *Geometriæ?* PAR. *Nequaquam.* TYC. *Quid autē, Rhetoricæ?* [f] *Nā à philoſophiæ ſtudio vſqadeò abhorres, quantū ipſius vitij contagiū à philoſophia alienum eſt.* PAR. *Atq; etiā, ſi fieri poteſt, adde quiddā amplius. Proinde nè animum inducas hoc te mihi ignoranti exprobrare: fateor enim me ignauum eſſe, atque etiam tua opinione longè peiorem.* TYC. *Sanè, ſed haſce fortaſſe artes propter illarum magnitudinem atque difficultatem non perdidiciſti: at ex populariibus illis quā tandē tenes? num* 8 *archiectonicā, aut ſutrinā? Neq; enim ea eſt rerū tuarū conditio, vt nō talis alicuius artis egeas adminiculo.*

Πα. ὀρθῶς λέγεις, ὦ Τυχιάδη· οὐδὲ γὰρ τούτων ἐδημιᾶς ἐπισήμων ἐμί. Τυ. τίν' οὖν ἄρ' ἑτέραν; Πα. τίν'; ὡς ἐγὼ οἶμαι γενναίας, ἣν ἀ μάθοις, καὶ σὺ ἐπαινέσαι οἶμαι. ἔργῳ μὲν οὖν διατεθοιῶ φημι ῥᾴδιον, ἀ καὶ σοὶ λόγῳ οὐκ ἔχω ἀπεῖπεν. Τυ. τίνα ταύτην; Πα. οὔπω μοι δοκῶ τὸν περὶ ταύτην ἐκμεμελετηκέναι λόγον. ὥστε ὅτι τέχνην μέν τινα ἐπίσταμαι, πάρεστι ἤδη σοι γιγνώσκειν. καὶ μὰ δία τοῦτο χαλεπῶς μοι ἔχειν. ἴσως τινα δή, αὖθις ἀκούσῃ. Τυ. ἀλλ' οὐκ ἀνέξομαι. Πα. τό γε τέχνης παράδοξον ἴσως φανεῖταί σοι ἀκούσαντι. Τυ. καὶ μὰ δία τοῦτο σπουδάζω μαθεῖν. Πα. ἀσαφῆς, ὦ Τυχιάδη. Τυ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἤδη λέγε, ἀ μάτηρ ἄρα ἀσχολία. Πα. παρασιτική. Τυ. ἆρα εἰ μὲν μαίνοιτό τις, ὦ Σίμων, τέχνην ταύτην φαίη ἄν;

P. ARR. Rectè dicis, ô Tychiade. neq; enim vllam illarum calleo. TYC. Quam igitur aliam? PAR. Quam? Profectò, vt mea est opinio, generosam, quã & te, si pernoueris, laudaturum planè existimo. Eandem verò operte, atq; re ipsa, perpulchrè obire posse me dico, tametsi illam oratione explicare mihi non perinde promptum sit. TYC Quam tandem dicis? PAR. Nondum mihi videor super illa orationes satis studiosè exercuisse. Quòd autem vnius alicuius artis non rudis sim, hoc planè iam nosse potes. Quare nihil est quòd hoc nomine mihi fies infensior. Quamcunque autem teneam, alio tempore audies. TYC Verùm ego omnis moræ impatiens sum. PAR. Fortasse si audires, [h] inopinata tibi ars mea videretur. TYC. Atqui propter hoc ipsum tanto impensius scire laboro. PAR. Alio tempore tibi exponetur, ô Tychiade. TYC. Nequaquam, sed iam quamcunq; tandè pernosti exponito, nisi adeò te pudeat. PAR. Parasiticam. TYC. Et quis ita vesani atq; dementis est animi, ô Simo, qui hanc artem esse prædicet?

PAR.

Πα. ἔγωγε. ἀλλ' εἰ μαίνεσθαι δοκῶ μὴ διὰ μίαν ἄλλην ἐπίσταμαι τέχνην αὐτῷ, ἀλλὰ τοῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ μανίας εἶναι, καὶ μὲν τῶν ἐγκλημάτων ἤδη ἄφες· φασὶ γὰρ τὸν δαίμονα τοῦτον, τὰ μὲν ἄλλα χαλεπὸν ἂν εἶναι τοῖς ἔχουσι, παραιτεῖσθαι δὲ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτοὺς, ὥσπερ διδάσκαλον, καὶ παλαιγενῆ τούτων ἀναδεχόμενον ἐπ' αὐτὸν τὰς αἰτίας. Τυ. ἐκεῖνο, ὦ Σίμων, ἡ παρασιτικὴ τέχνη ἐστί; Πα. τέχνη γὰρ, ἣν ἐγὼ ταύτης δημιουργός. Τυ. ἦ σὺ ἄρα παράσιτος; Πα. πάνυ ὀνείδισας, ὦ Τυχιάδη. Τυ. ἀλλ' οὐκ ἐρυθριᾷς, παράσιτον σαυτὸν καλῶν; Πα. ὀλαμῶς· αἰσχυνοίμην γὰρ ἄν, εἰ μὴ λέγοιμι. Τυ. καὶ νὴ Δία, ὁπόταν σὲ βουλώμεθα γνωρίζειν, τῶν οὐκ ἐπισταμένων τὸ, ὅτι χρήσῃ μαθὼν, ὁ παράσιτος, λυποῦντι φράσομεν. Πα. πολὺ μᾶλλον τοῦτο λέγοντές μοι, ἢ Φειδίαν

PAR. *Ego. Si verò ob hoc ipsum quòd aliam artem non teneam, tibi insanire videor, huius ipsius causam mihi putato fuisse insaniam, méq; iam durius increpandi finem facito.* [1] *Aiunt enim hanc deam cùm aliàs difficilem esse habentibus, tum quòd delinquentes erratorum excusare soleat, quasi horum omnium magistram atq; authorē culpam vniuersam in se trãsferētem* TYC. *Ergo, Simo, Parasitica ars est?* PAR. *Sanè ars: atq; ego illius author & inuentor sum.* TYC. *Proinde tu parasitus es.* PARAS. *Tu quidem, Tychiade, probro me afficis.* TYC. *Atqui non erubescis te ipse Parasitum compellando?* PAR. *Sanè verò: puderet enim me, nisi dicerem.* TYCH. *Atque per Iouem, si tibi notores esse velimus, etiga alios te ignorantes, quod tibi nomen esse testabimur? num Parasitum te esse affirmabimus?* PAR. *Hoc nomine compellantes longè magis oblectabitis, quàm si* [k] *Phidiam*

διαν ἀγαλματοποιόν χαίρω γὰρ τῇ τέχνῃ ὡδίν τι ἔπλον, ἢ Φειδίας ἔχαιρε τὸ Διί. Τυ. καὶ μὲν ἐκεῖνό μοι σκοπουμένῳ πολὺ ποιῆσαι γέλωτα πάμπολυν. Πα. τὸ ποῖον; Τυ. ἃ τῶν ἐπιστολῶν ἄνωθεν, ὥσπερ ἔθος, ἐπιγράφοιμεν Σίμωνι παρασίτῳ. Πα. καὶ μὲν ἄν ἐμοὶ μᾶλλον χαείζοιο, ἢ Δίωνι ἐπιγράφων φιλοσόφῳ. Τυ. ἀλλὰ σὺ μὲν ὅπως χαίρεις καλούμενος, ὡδίν ἢ μικρόν μοι μέλει. σκοπεῖν δὲ δεῖ καὶ τἄλλα ἄπαντα ἀλογίαν. Πα. ἵνα μέν; Τυ. ἃ καὶ ταύτῃ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐγκαταλείψομεν, ὅσαι ἐπαλλὰν ἀνανθάνηταί τις, ὁποία τις αὕτη τέχνη ὄντι, λέγειν, οἷον γραμματικὴ, ἢ ῥητορικὴ, παρασιτική. Πα. ἐγὼ μέν, ὦ Τυχιάδη, πολὺ μᾶλλον ταύτῃ, ἢ τινὰ ἑτέραν τέχνην φαίην ἄν. εἰ δέ σοι φίλον ἀκοῦσαι, καὶ ὅπως οἶομαι, λέγοιμι ἄν, καίπερ ἐπ' οὐδὲν παρεσκευασμένος ἐδίν. diam [k] ſtatuariũ me eſſe dixeritis. Quippe mea arte nõ minùs gaudio, quã ipſe [l] Phidias Ioue à ſe fabricato gauiſus eſt. Tyc. Atqui hoc mihi attẽtius conſiderãti, res pridicula ꝓſpecta eſt. Par. Quæ nam? Tyc. Si externè ſcribentes ad te in epiſtolis, hũc tibi adijciamus titulum: Simoni paraſito. Par. Atq; impẽſiùs mihi gratificaberis, quã ſi hoc titulo nobis ſcripſeris, [m] Dioni philoſopho. Tyc. Quantũ tu quidẽ hac cõpellatione gaudere ſoleas, mihi parũ curæ eſt. Sed et aliud quiddã abſurdi cõſiderãdum venit. Par. Quódnam? Tyc. Num & hæc inaliarũ artium numero nobis recenſenda ſit, vt interrogãte quopiã cuiuſmodi ars ſit, reſpõdeamus, veluti de grãmatica aut rhetorica interrogati ſolemus, paraſitica? Par. Ego verò Tychiade, longè iuſtius hãc quã profiteor, q̃ vllã aliã artem dicendã eſſe contendo. Quòd ſi tibi iucundum eſſe auditu, vt opinor fore, ſententiam meam explicare non grauabor, quanquam ad hoc non admodum, vt antè dixi, præparatus aut inſtructus ſum:

Tyc.

Τυ. ἂ κἀγὼ σμικρὰ δι', τοῖς ἀληθέσι διοίσει. Πα. ἴθι δή, πρῶτον περὶ τῆς τέχνης, ἣ σοι δοκεῖ, ὅ τίς ποτ' ἔστα τυγχάνει, ὡς γένει σκοπῶμεν. ἐπομένοις γὰρ ἐπακολουθήσαμεν ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις τέχναις, ἤπερ ἆρα ὀρθῶς μετέχοιμεν αὐτῆς. Τυ. τί φησ' ὄν δὴ τέχνη, ὡς ἐπίστασαι; Πα. πάνυ μὲν οὖν. Τυ. μὴ δῆτα ὄπνου λέγεις αὐτῷ, ἤπερ οἶσθα. Πα. τέχνη δήπου, ὡς ἐγὼ διεμνημόνευσά τινος ἀκούσας, σύστημα ἐγκαταλήψεων ἐγγυμνασμένων, πρός τι τέλος ὠφέλιμον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Τυ. ὀρθῶς ἐκεῖνα γε ἅπαντος, οὕτως ἀπομνημόνευσας. Πα. ἆ δή μοι τέχνη τούτων ἁπάντων ἡ παρασιτικὴ, τί ἂν ἄλλο, ἢ καὶ αὐτὴν τέχνην εἶναι; Τυ. τέχνην μέν, εἴπερ ὅτῳ ἔχει. Πα. φέρε δή, καθ' ἕκαστον οὖν τοῖς τῆς τέχνης εἴδεσιν ἐφαρμόζοντες τὸν παρασιτικὸν, ἐπισκοπῶμεν, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος ἁρμόσει.

TYC. *Tametsi sint exigua, veritate tamen præcellent.* PAR. *Age, sub initium artem ipsam, quo finitionis genere describatur, ad calculos expendendam reuocemus.* [n] *Ad hunc enim modum speciatim, & alijs artibus pensitandis, assequemur, num & hanc rectè teneamus.* TYC. *Quid ergo ars est, vt compertum habeas?* PAR. [o] *Ars est, vt ego memoria teneo, quodam sapiente viro audito, præceptionum exercitarum comprehensio, ad vnum exitum vitæ vtilem pertinentium.* TYC. *Rectè sanè illius auditi verba commeministi.* PAR. *Iam si horum omnium particeps est Parasitica, consentaneum est & hanc nihil aliud quàm artem habendam esse.* TYC. *Ita profectò ars habenda est, si quidem hæc ita se habuerint.* PARAS. *Age iam singillatim ad omnes artis species parasiticam accommodantes, num oratio illi consonet, considerabimus;*

ἀλλὰ μὴ, καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραι σβεννύμεναι, μὴ σαπρὸν ἀφθέγγηται. δεῖ τοίνυν ἔν καὶ ταύτῃ, ὥσπερ καὶ πᾶσαν τέχνην, σύστημα ἐγκαταλήψεως· πρῶτον μὲν τὸ δοκιμάζειν καὶ διακρίνειν, ὅστις ἄρ' ἐπιτήδειος γένοιτο τρέφειν αὐτὸν, καὶ οὕτω παρασιτεῖν ἀρξάμενον, ὅπως ἂν μὴ ταγηνοίοι. εἶτ' μὲν ἀργυρογνώμονα τέχνην τινὰ φύσομεν ἔχειν, ἅπερ ἐπίσταται διαγινώσκειν τά τε ψεύδηλα τῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μέσδον ἄνω τέχνης διακρίνειν ὅς γε ψευδήλους ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῶν νομισμάτων, καὶ τῶν ἀνθρώπων φανερῶν ὄντων; αὐτὰ μὲν δὴ ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης διαμέμφεται λέγων,

Ἀνθρώπῳ δ' ὅτῳ καὶ τὸν ἀσκὸν διεδρύη,
Οὐδεὶς χαρακτὴρ ἐμπέφυκε σώματι.

ὃ δὲ καὶ μείζων ἡ τῆς παρασίτου τέχνη πέφυκεν, ἔγωγε καὶ τὰ ἄδηλα καὶ ἀφανῆ μᾶλλον

sed nō quemadmodum ꝓ ollæ vitioſæ dum pulſantur, ne malignè reſonet. Oportet itaq; & hanc quemadmodū omnes artes præceptionum inuentionem in ſe complecti. Principiò enim præuidere atq; diſcernere quis aptus & accommodatus ſit cum alere: atq; ita facto paraſitandi exordio, haud quaquam pœniteat. Aut dicemus ꝓargētarios ſeu numularios artem quandam habere, qua norint adulterina nomiſmata à probis ſagaciter deprehendere? hunc aūt citra artis adminiculū diſcernere poſſe? adulterinos homines & probos, præſertim cùm veluti nomiſmata, hominum mores eiuſmodi ſint, non ſtatim pateant. Eadem hæc & ſapiens reprehendit Euripides, dicens:

At quo malus noſcendus eſt mortalibus,
Innatus eſt nulli character corpori.

Ex quo & multò præclarior Paraſiti ars eſſe oſtenditur, q̄ res ita obſcuras, & abditas ma-

gis

μαντικῆς γνωρίζειν, καὶ οἶδεν. τὸ δὲ γε ἐπίστασθαι λόγους λέγειν ἐπιτηδείους καὶ πράγματα πράττειν, δι' ὧν οἰκειώσεται καὶ συνάψει ἑαυτὸν ᾧ προσφέρει ἀποδείξει, ἀφ' ἧς συνέσεως καὶ καταλήψεως ἱερὸν μέγας εἶναί σοι δοκεῖ; Tv. καὶ μάλα. Π. τὸ δὲ γε ἐν τοῖς ἐπιτάγμασιν αὐτοῖς, ὅπως παντὸς ἀπολαύσει πλέον ἔχων, καὶ παραμελήσει μὴ τοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς ἀνδράσι τέχνῃ, ἄπειρος λόγου καὶ σοφίας πλάττεσθαι οἴει; Tv. ἔλαττον. Πα. τί δ', τὸ ἐπίστασθαι τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας τῶν ὄψων, καὶ τῶν σιτίων πολυπραγμονεῖν, ἀτέχνου τινὸς εἶναί σοι δοκεῖ; καὶ ταῦτα, τὸν γενναιότατον Πλάτωνα ἅτινα λέγοντα, τοῦ μέλλοντος ἐπιτάττεσθαι, μὴ μαγειρικοῦ ὄντος, σκοπεῖσθαι θοίνης ἀκριβείας καὶ λείσεις. ὅτι γε μὴν οὐκ ἐκ καταλήψεως μόνον, ἀλλὰ

gis quàm vaticinandi peritia perſpicit & cognoſcit. Noſſe verò ſermones proferre accommodos, eáq; facere per quæ in familiaritatem adiungitur, quibus ſemet quàm beneuolentiſſimum ſuo alumno eſſe oſtenſurus ſit, nunquid non ſingularis intelligentiæ, atq; inuentionis vehementiſſimæ tibi documentũ eſſe videntur? TYC. Admodũ. PAR. Porrò autẽ in ipſis cõuiuijs vt abeat per omnia plus habẽs, eosq; exuperans qui eam artẽ ſua negligentia ſibi non parauerunt, an hoc citra rationem & ſingularem ſapientiam Paraſitum facere poſſe arbitraris? TYC. Nequaquã. PAR. Quid autem? noſſe obſoniorum ciborumq; virtutes & vitia, num tu rudis & indocti cuiuſpiam curioſitatem eſſe exiſtimas? præſertim Platone generoſiſſimo ita dicente: [s] Qui conuiuas epulis accepturus eſt, nec rei coquinariæ ſcientiam habuerit, eius in adornando conuiuio pertenuẽ eſt iudicium. Quod autem Paraſitica non cognitionem ſolam,

ἀπὰ συγγυμναζομένης ὅτι μὴ παρασιτικὴ, μάθοις ἂν ἐνθένδε ῥᾳδίως. οὐ γὰρ τῶν ἄλλων τεχνῶν καταλήψεις, νὴ ἡμέρας καὶ νύκτας, νὴ μῆνας καὶ ἐνιαυτοὺς πολλάκις ἀσυγγύμναστοι μένουσι, καίτοι ἀπόπαυστα παρὰ τοῖς ἐπιτηδείοις ἀεὶ τέχναι· ἡ δὲ τῶν παρασίτων καταλήψεις, ἃ μὴ καθ' ἡμέραν ἔστιν ἐν γυμνασίῳ ἀπόλλυσιν ὑμῶν οὐ μόνον, οἶμαι, τὴν τέχνην, ἀπὰ καὶ αὐτὸν τὸν τεχνίτην, τό γε μὴν πρὸς τὶ τέλος εὔχρηστον τῷ βίῳ, μὴ νὴ μανίας ἔστι ζητεῖν; ἐγὼ γὰρ τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν οὐδὲν εὐχρηστότερον εὑρίσκω ἐν τῷ βίῳ ὄν, οὐδ' ἔστιν τι ἄνω τούτου ἐπί. Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. καὶ μὴν οὐδὲ τοιοῦτόν τι ἔστιν ἡ παρασιτικὴ, οἱοῖον τὸ κάλλος, καὶ ἡ ἰσχὺς, ὥστε τέχνην μὲν μὴ δοκεῖν αὐτὴν, δοκοῦσαν δέ τινα τοιαύτην. Τυ. ἀληθῆ λέγεις. Πα. ἀπὰ μέντοι οὐκ ἀτεχνία ἐστίν· ἡ γὰρ ἀτεχνία οὐδέν ποτε οὐδὲν καταρθοῖ τῶν ληπτηρίων. φέρε

sed exercitationem quoque sibi vendicet, inde perdisces facilimè, quoniam aliarum artium cognitiones, & dies & noctes, & menses & annos sæpenumerò inexercitatæ permanent, non tamen artes ipsæ apud possidentes depereunt. At verò Parasiti cognitiones nisi quotidie in vsu sint atq; exercitio, perdunt non artem solam, vt opinor, sed ipsum quoq; artificem. Parasiticæ verò vtilitatẽ ad vnum aliquem vitæ exitum tendentem, vereor ne insaniæ sit perquirere. Ego verò quàm edere & bibere, in vita mortalium nihil inuenio vtilius aut præstantius, & citra quod vita non potest subsistere. TYCH. *Maximé.* PARAS. *Atqui ne eiusmodi quidem res est parasitica, cuiusmodi pulchritudo est, aut fortitudo, vt ars nulla esse videatur, sed quædam vis atq; potẽtia.* TYC. *Vera dicis.* PARAS. *Verùm neque arte caret.* † *Quod enim arte caret, nullo modo possidenti est conducibile. Age enim*

σε, ἃ ἐπιτρίψας σὺ σαυτῷ ναῦν ἐν θαλάττῃ, καὶ χειμῶνι, μὴ ἐπισάμενος καὶ κυβερνᾶν, σωθείης ἄν; Τυ. οὐκ ἔτι. Πα. τί δή ποτε, ἢ ὦ μὴ ἔχειν τέχνην, δι' ἣν ἀμείνω σαυτὸν ἔσχες; Τυ. καὶ μάλα. Πα. ἐκὼν καὶ παρὼν καὶ ἀπὸ τῆς παρασιτικῆς, ἅπερ ὦ ἀτυχία, οὐκ ἂν ἐσώθητε; Τυ. ναί. Πα. ἐκὼν τέχνῃ σώζεται, ἀτυχίᾳ δ' οὔ; Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. τέχνη ἄρα ἐστὶν, ἡ παρασιτική. Τυ. τέχνη, ὡς ἔοικε. Πα. καὶ μὲν κυβερνήτας μέν ἀγαθοὺς, καὶ ἡνιόχους τέχνίτας, ἐπισταμένους τῶν δίφρων οἶδα ἐγὼ πολλάκις, καὶ τοὺς μὲν ξυντριβέντας, τοὺς δὲ καὶ πάμπαν διαφθαρέντας παρασίτου δὲ ναυάγιον οὐδὲ εἷς ἔχοι τοιοῦτον εἰπεῖν. ἐκὼν ἀ μήτι ἀτυχία ἐστὶν ἡ παρασιτική, μήτι δυσαμίς, σύμπαν δή τι, καὶ ἐκ καταλήψιον γεγυμνασμένων, τέχνη δηλονότι ἀναμολόγητον ἡμῖν σῶμα. Τυ. ὅδε μὲν ἐκ τούτου ἀπάλαιστα, neque facultas eſt aliqua, comprehenſio autem præceptionum exercitarum: eandem artem eſſe hodie nobis fatendum eſt. Τ Υ C. Quantum quidē ex hoc coniecturam facio.

enim ſi tibi ipſe nauim in mari commiſiſſes fluctibus atque procellis ingruentibus, gubernandi imperito, num euaſurus es incolumis? TYC. Minimè gentium. PAR. Quid tandem obſtat? an quòd arte careas, cuius ope te ipſe ſeruare potuiſſes? TYC. Sanè verò. PAR. Proinde arte ſeruamur, imperitia verò non item. TYC. Admodum. PAR. Ergo Paraſiticā artem eſſe conſtat. TYC. Artem profectò, quantum apparet. PAR. Atque gubernatores quidem præclaros, & aurigas eximios de curru non rarò delapſos eſſe comperi, ac nonnullos illorum luxatos atque delumbatos, porrò nonnullos prorſus extinctos: cæterùm Paraſiti naufragium nullus eſt qui poſſit producere. Proinde ſi neque ab arte remota eſt Paraſitica,

ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπως μὴ ὅρον ἡμῖν τινα γενναῖον ἀφελῶς τῆς παρασιτικῆς. Πα. ὀρθῶς σύ γε λέγων· δοκεῖ γὰρ δή μοι ὅτως ἂν μάλιστα διωρίσθαι, παρασιτικὴ ὄντα τέχνη ποτίων καὶ βρωτίων, καὶ τῶν διὰ ταῦτα λεκτίων. τέλος δὲ αὐτῆς τὸ ἡδύ. Τυ. ἐπίρρωγέ μοι δοκεῖς εἰσαθθαι λίαν σεαυτῆ τέχνην. ἀλλ' ἐκεῖνο σκόπει, μὴ πρὸς ἐνίους τῶν φιλοσόφων μάχη σοι περὶ τοῦ τέλους ᾖ. Παρα. μὴ μᾶλλον ἀπόχρη γε, ἐπεὶ ἔοικε τὸ αὐτὸ τέλος εὐδαιμονίας καὶ παρασιτικῆς. φανεῖται δ' ὅτως· ὁ γὰρ σοφὸς Ὅμηρος, τὸν τοῦ παρασίτου βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριος, καὶ ζηλωτὸς ἅπᾶ μόνος· Οὐ γάρ ἔγωγέ τι, φησὶ, τέλος χαρίεστερον ἴμμεναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, Παρὰ δὲ πολέεσσι πάρεισιν ἀοιδοὶ ἀείδωσι, μέθυ δ' ἡμῖν ἐπιπτύῃ ἀφύσσων οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ παρέασι. Sed in hoc tibi vigilandum esse intelligis, vt [u] finē aliquē generosum Parasiticæ nobis attribuas. PAR. Rectè sanè dicis. videtur autē hac finitione potissimùm explicari posse: Parasitica ars est ciborū atq; potuum, & sermonum qui horū conquirendorum gratia dicendi sunt, cuius finis est voluptas. TYC. Videre mihi tuā artem præclarè definîsse. Illud tamen etiam atq; etiam considera, ne aduersus philosophos aliquos [x] de fine tibi oriatur pugna atque contentio. PAR. Atqui abundè sufficit hunc esse finem & felicitatis, & Parasiticæ: neque aliter apparet. Siquidem Homerus ille sapiens Parasiti vitam admirans tanquam solam beatam atq; felicem, ita inquit:

Haud ego finem vllum meliorē vltrà arbitror esse,

Quàm si mente omnis populus lætetur quanti:
Iuxtà autem mensæ sint pane cibisq; repletæ,
Atq; pocillator dulce è cratere falernum
Fundens, distribuat per pocula parua bibendum.

Iam

καὶ ὡς ἐχ' ἱκανῶς ταῦτα θαυμάζων, μᾶλλον τὴν αὐτοῦ γνώμην ποιεῖ φανερωτέραν, ἣν λέγω, τοῦτό μοι δοκεῖ τέλος ἐνιδεῖν φρονίμῳ ἔδοξε εἶναι· ἐχ ἕτερόν τι, ἐξ ὧν φησίν, ἢ τὸ παρασιτεῖν εὐδαιμονεστάτην νομίζων. καὶ μὴν ἐδόκει τυχόντι ἀνδρὶ πιστεύεσθαι τοῦτος τοὺς λόγους, ἀλλὰ τῷ σοφωτάτῳ τῶν ὅλων. καίτοι γε εἶπερ ἐβούλετο Ὀδυσσεὺς τὸ κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς ἐπαινεῖν τέλος, ἐδύνατο ταυτὶ λέγειν, ὅτε τὸν Φιλοκτήτην ἀνάγαγεν ἐκ τῆς Λήμνου, ὅτε τὸ Ἴλιον ἐξεπόρθησεν, ὅτε τοὺς Ἕλληνας φεύγοντας κατέσχεν, ὅτε εἰς Τροίαν εἰσῆλθεν, ἑαυτὸν μεταχώσας, καὶ κακὰ, καὶ Στωϊκὰ ῥάκη ἐνδύς, ἀλλὰ τότε οὐκ εἶπε τοῦτο τέλος χαριέστερον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ τῶν Ἐπικουρείων βίῳ γεγονὼς αὖθις, παρὰ τῇ Καλυψοῖ, ὅτε οὐδὲ κινδυνεύειν ἔχων ἐν ἀργίᾳ τε βιοτεύειν, καὶ τρυφᾶν, καὶ βιοῦν τὴν Ἀτ-

Iam quasi parùm cumulatè hæc admiraretur, sententiam suam longè pleniorem apertioremq; hisce verbis facit, perfectiuè subijciens:

Hic finis nobis pulcherrimus esse videtur.

Haud aliud ex ijs, beatum ac felix, quàm parasitari existimans. [z] *Sedenim hæc verba non cuilibet è vulgo attribuit, verùm omnium sapientissimo. Et sanè si Vlyssi fuisset in animo Stoicos secuto laudare finem virtutem, potuisset illud dicere quando* A *Philoctetem ex Lemno adduxit, quando Troiam subuertit, quando* B *Græcos fugam adornantes compescuit atque detinuit, quando Troiam ingressus est, se ipse* C *indecoris vulneribus flagellatum afficiens, ac sordido & planè Stoico indumento amictus. At tunc huius pulcherrimi finis nusquam commeminit. Cæterùm ne tunc quidem cùm in Epicureorum vita constitutus apud venustissimam Calypsonem versaretur, illíque liceret in otio voluptuosè & molliter viuere, ac in omnibus delicijs Atlantidis*

λαντ& θυγατίρα, κὴ λινεῦν πάσας τὰς λέας λινύσας, ὃ δ' ἐπὶ τοῦτο τὸ τέλ& χαρίεστερον, ἀπὰ τὸν τῶν παρασίτων βίον. ἐκαλοῦντο δ' Δατυμόνες, οἱ παράσιτοι τότε. πῶς γὰρ λέγει; πάλιν γὰρ ἄξιον ἀναμνησθῆναι τῶν ἡδέων. δὴ γὰρ οἷόν τι ἀκοῦσαι αὐτῶν, μὴ κορεσθέντας λιγομένων, Δατυμόνες κατάκλινοι ἐξῆς. κὴ, Παραπλήσιοι πράσεσι σίτου κὴ λιτῶν. ὃ γε μὲν Ἐπίκουρ& σφόδρα ἀναισχυντῶν ὑφιλόμενος τὸ παράσιτικὸν τέλ&, τῆς κατ' αὐτὸν εὐδαιμονίας τέλος αὐτὸ ποιεῖ, κὴ ὅτι ἀλλοπὶ τὸ πρᾶγμά ἐστι, κὴ ἥδιον Ἐπικούρῳ. μέλει τὸ ἡδὺ, ἀπὰ τοῦ παρασίτου, ὅτου μάθοις ἄν. ἐγωγε ἡγοῦμαι τὸ ἡδὺ, πρῶτον μὲν, τὸ τῆς σαρκὸς ἀόχλητον, ἔπειτα τὸ μὴ θορύβου κὴ ταραχῆς πολὺ ψυχὴν ἐμπιπλᾶσθαι. τοῦτον τοίνυν ὁ μὲν παράσιτ& ἑκατέρου τυγχάνει, ὁ δ' Ἐπικούρ&

lantidis lectum conscendere, neq; non rebus quas animi libido ferebat, indulgere: illius pulcherrimi finis memor est, sed cùm apud Phæacas parasitum ageret. Vocabantur autem tunc temporis parasiti Dætymones. Quomodo enim dicit? Dignum enim est vt iterum atque iterum suauissimorum versiculorum recordaremur. neque enim ad satietatem audiri possunt, nisi sæpiùs repetantur:

Dætymones sedeant ex ordine.

Et:

Iuxta mensæ adsint epulis & carne repletæ.

D Porrò Epicurus nimiùm impudenter hunc finem detractum parasiticæ, ad felicitatem suã detorsit. Quòd autem hæc res non absit à furto, quódque Epicuro voluptas nihil curæ sit, sed parasito, ita potes colligere. Ego voluptatem existimo primùm tranquillum statũ corporis: deinde neq; mentem vlla perturbatione aut molesta cura, onerari. Horum vtrunque parasitus assequitur, Epicurus

κἀρεσ ὁ δὲ παράσιτος. ὁ γὰρ ἧττον περὶ σχήματος γῆς, καὶ κόσμων ἀπείρων, καὶ μεγέθους ἡλίου, καὶ ἀστημάτων, καὶ προτέρων στοιχείων, καὶ περὶ θεῶν ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν, ἢ ὁποῖοί τινες εἰσὶ περὶ αὐτῶν τὰ τέλη διαλαμβάνων, καὶ διαφερόμενος πρός τινας, οὐ μόνον ἐν ἀνθρωπίναις, ἀλλὰ καὶ ἐν κοσμικαῖς ὕλαις ὀχλήσεσιν. ὁ δὲ παράσιτος, πάντα καλῶς ἔχειν οἰόμενος, καὶ πιπτόντων μὲν ἄλλων ταῦτα ἔχειν ἄμεινον, ἢ ἔχει, μετὰ πολλῆς ἀδείας καὶ γαλήνης ἡδονὴν αὐτῷ τοιαύτην παρέχοντος, ἰωδίαν, καὶ λοιμάτων ὕλην, ἀφανῆ τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, ὥσπερ Ὀδυσσεῖ ἐπὶ τῆς σχεδίας ἐκπλέοντι οἴκαδε. καὶ μὴν ἐκεῖ κατὰ ταῦτα μόνον ἥδιον πεφύκασι τὸ ἡδὺ τοῦ Ἐπικούρου, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνα. ὁ γὰρ Ἐπίκουρος οὗτος, ὅστις ποτ' ἦν ὁ σοφὸς, εἴτοι φαίνεται

curus autem ne alterutrius quidem sit particeps. Etenim cùm curiosè satis de habitu terræ, de infinitis mundis, de magnitudine Solis, atq; distantijs, de primis elementis atq; etiam de dijs, siue sint siue non sint, deq; ipso fine peruestigans, nunquam non digladiari soleat semper cũ aliquibus contentiosè dissidens: non humanis solùm, sed & mundanis vexationibus atteritur atque consumitur. At parasitus horum omnium securus, omnia bene se habere existimans, credensq; hæc meliori loco esse non posse quàm sint, cum multa securitate & animi tranquillitate, nullo istiusmodi nugarum scrupulo illi facessente negocium, edit suauissimè, ac dormit supinus, & porrectis & manibus & pedibus quemadmodum Vlysses rate ad patriam nauigans. Atqui non propter illa tantùm nulla in re Epicurus voluptatis potitor, sed etiam propter hæc. Quippe Epicurus ille quicunque tandem fuerit ille sapiens, aut habet

quod

γὰρ ἔχει, ἢ οὔ· ἐὰν μὲν οὐκ ἔχῃ, οὐχ ὅπως ἡδέως ὁ βίωσεται, ἀλλ' οὐδὲ βιώσεται· ἐὰν δὲ ἔχῃ, ἔστι παρ' ἑαυτοῦ, ἔστι παρὰ ἄλλου. ἐὰν μὲν οὖν παρ' ἄλλου τὸ φαγεῖν ἔχῃ, παράσιτός ἐστι, καὶ οὐχ ὡς λέγει· ἐὰν δὲ παρ' ἑαυτοῦ. οὐχ ἥδεως βιώσεται. Τυ. πῶς οὐχ ἡδέως; Πα. εἰ γὰρ ἔχει τὸ φαγεῖν παρ' ἑαυτοῦ, πολλὰ τοί, ὦ Τυχιάδη, τοιούτῳ βίῳ παρασκευασθῆναι ἀνάγκη, καὶ ἄφθονα πόρον δεῖ τὸν μέλλοντα βιώσεσθαι καθ' ἡδονὴν, τὰς ἐγγινομένας ὀρέξεις ἁπάσας ἀναπληροῦν, ἢ τί φής; Τυ. ἐμοὶ δοκεῖ. Πα. ἀνὴρ ὃν μὴ συχνὰ διατρυφῶν ἅπασι τοῦτο παρέξει. ὃν δὲ ὀλίγα καὶ μιμᾶται, ἐκεῖνον ὥσπερ καὶ ἐν ἅρμασι σοφὸς ἡνίοχος, ἐπὶ ἐφικνοῖτο τοῦ τέλους, λέγω δὲ τοῦ ἡδέος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ὁ πλούσιος, ὁ παρὰ τὴν οὐσίαν ἀφθόνως τοῖς ἐπιθυμίαις

quod edat, aut non. Sinon, ille quidem voluptuosè viuet minimè: imò ne viuet quidē. Sin aūt habuerit, habebit aut à seipso, aut ab alio. Itaq; si ab alio quod edat habuerit, parasitus est & ille, & non is quem se superbè venditat. Sin à seipso, voluptuosè non viuet. TYC. Quomodo verò non voluptuosé? PAR. Si enim suppetiuerit illi apud seipsum victus copia multa, ô Tychiade, eiusmodi vitam consequi necesse est. Vide verò qualia: oportet enim eum qui voluptate duce molliter & delicatè victurus est omnibus incidentibus cupiditatibus abundè indulgere. Aut quid tu ais? TYC. Et mihi idem videtur. PAR. Proinde ei qui rei familiari ampliter instructus est, fortasse vnde libidinem suam expleat, non ægrè suppetet: atqui æstiuè atque tenuiter munitus erit opibus, illi harum rerum potiundi, nulla supererit copia. Itaque si pauper fuerit Epicurus, sapiens esse non potest, neque vnquam voluptatis finem sibi propositum consequetur. Sed ne diues quidem copiosæ pecuniæ dominus, cui per facultates suas cupiditatibus

μίας χορηγῶν, λυπήσεται τὸν ἐφιπποβάτην πότε; ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὰ ἀναλισκόμενα τὰ ἑαυτοῦ πολλῶν περιπίπτειν ἀηδιῶν. τοῦτο μὲν, ὡς μαγείρῳ λαπῶς σκευάσαντι τὸ ὄψον μαχόμενον, ἢ ἂν μὴ μάχοιτο, φαῦλα παρὰ τοῦτο ἐσθίοντα τὰ ὄψα, καὶ τῷ ἁλὶ ὑστερεῖν· τοῦτο δὲ, ὡς οἰκονομοῦντι τὰ λαμπρὰ τῶν οἰκίαν, ἂν μὴ λαμπρῶς οἰκονομοίη, μαχόμενον. ἢ οὐχ οὕτω; Τυ. νὴ Δία μὰ μοὶ δοκεῖ. Πα. ὡς μὲν Ἐπικούρῳ πάντα ξυμβαίνειν ἐκὸς, ὥστε ἀλίποτε τούξιται τὴν τέλος· ὡς δὲ παρασίτῳ ἔστι μάγειρος ὤν, ᾧ χαλεπαίνει, οὔτε ἀγρὸς, οὔτε οἰκονόμος, οὔτε ἀργύριον· ὑπὲρ ὧν ἀπολογούμενος ἄχθεσθαι, καὶ πάντα ἔχειν, ὥστε καὶ φάγοι, καὶ πίοι μόνος οὕτως ὑπὸ μηδενὸς, ὧν ἐκεῖνος ἀνάγκη, ἐνοχλούμενος. tatibus prolixè ſuppeditare atque inſeruire promptum eſt, præfixum voluptatis finem nanciſcetur. Quid ita tandem? Propterea quòd neceſſe ſit eum qui ſumptum de ſuo fecerit, in multas atque adeò odioſas illabi moleſtias. Iam enim illi cum coco rixandum erit, quòd parum opiparè atque apparatè edulia adornauerit. Aut ſi citra rixam coci negligẽtiam diſſimulanter habuerit, tum ferculis inconditis, & minimè delicatis veſcitur, ac per hoc ſperata voluptate priuatur. Aut iam illi cum domus præfecto rem familiarem indiligenter accurante deliti gandum eſt. An verò hæc ita ſe non habent? Tyc. Per Iouem idem quoque mihi videtur. Paras. Hæc ergo omnia vt Epicuro accidant neceſſe eſt. itaque nunquam voluptatis fine miſer ille potietur. At verò paraſito neque cocus eſt vllus, cui propter incuriam iraſceretur, neque ager, neque villicus, neque argentum, quorum nomine famuli excuſationem perferens doleret: & tamen omnia habet, vt edat & bibat, ſoli illi nulla re exiſtente qua vt Epicurus perturbaretur.

Iam

ἀλλ' ὅτι μὴν τέχνη ὄντως ἡ παρασιτικὴ, καὶ τούτων, καὶ τῶν ἄλλων ἱκανῶς δεδεῖχται· λοιπὸν ὅτι καὶ ἀείσιτος, δεικτέον, καὶ τοῦτο δὴ ἀπλῶς, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὅτι κοινῇ πασῶν διαφέρει τῶν τεχνῶν, εἶτα, ὅτι καὶ ἰδίᾳ ἑκάστης. κοινῇ μὲν οὖν ἁπασῶν ἔστω διαφέρειν· πάσης γὰρ τέχνης ἀνάγκη, πολὺν εἶναι μάθησιν, πόνον, φόβον, πληγὰς, ἄπειρ οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἀπαύξαιτο τοῦτο δὴ τὸ τέχνιον, ὡς ἔοικε, μόνον ἔξεστι μαθεῖν ἄνευ πόνου. τίς γὰρ ἂν λέγοι ποτὲ ἀπηλαθεῖν ἐλαύνων, ὥσπερ τινὰς ἐκ τῶν διδασκαλείων ὁρῶμεν; τίς δὲ ἐπὶ δεῖπνον ἀπιὼν, ὄφθη σκυθρωπὸς, ὥσπερ οἱ εἰς διδασκαλεῖα φοιτῶντες; καὶ μὲν ὁ μὴ παράσιτος, ἑκὼν εἰς τὸ ἐπὶ δεῖπνον ἔρχεται, μᾶλλον ἐπιθυμῶν τῆς τέχνης. οἱ δὲ τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνοντες, μισοῦσιν αὐτὰς, ὥστε

Iam quòd ars sit parasitica, & ex his iam dictis, atq; aliis satis superq; ostensum est. Reliquū est, vt planū faciā quàm sit etiā omnium optima: & hoc quidē non simpliciter, sed primùm declarabo quàm communiter omnes alias artes sua antecedat præstantia: deinde quàm etiā priuatim præcellat cæteris. Communiter ad hunc modum præstat aliis. Etenim vniuscuiusque artis studium, discendi adducere laborem, timorem ac verbera necesse est, quæ qui non deprecetur, nullus vnquam intentus est. Hanc verò artem cuius ego professor sum solam, vt videtur, licet sine labore perdiscere. Quis enim vnquam à cōuiuio flens digressus est, veluti quosdam videmus puerulos à præceptoribus discedere? Quis proficiscens ad conuiuium, vnquam tristis atque seuerus conspectus est, quemadmodum illi qui ludos literarios frequentare solent? Atqui parasitus sua sponte, atque adeò volens ad cœnam vadit, artis consequendæ omnium cupidissimus. Cæteri verò qui aliis artibus perdiscendis nauant operam, easdem prosequuntur

ἔνιοι δ' αὐτὰς ἀποδιδράσκου-
σι, τί δ', οὐ καλέως ἐννοῆ-
σαι σε δεῖ, ὅτι καὶ ζῶντες ἐν ἐ-
πάναις ταῖς τέχναις πεπό-
νηνται, οἱ πατέρες καὶ μη-
τέρες ζῶντοις τιμῶσι μάλι-
στα, οἷς καθ' ἡμέραν καὶ τὸν
παράσιτον, καλῶς νὴ Δία ἔ-
γραψεν ὁ παῖς λέγουσιν, δότε
τι αὐτῷ φαγεῖν· οὐκ ἔγρα-
ψεν ὀρθῶς, μὰ δότε. ἔτω τὸ
πρᾶγμα καὶ ἔντιμον, καὶ ἐν
τιμωρίᾳ μέγα φαίνεται. καὶ
μὰν οἱ ἄλλαι τέχναι τὸ ὕστε-
ρον ζῶντο ἔχουσι, μετὰ τὸ μα-
θεῖν καὶ ζῶς καρποὺς ἤδη
ἀπολαμβάνουσι· πολλοὶ γὰρ,
καὶ ὀρθῶς οἰμῶ ἐς αὐτό. ἡ
δὲ παρασιτικὴ, μόνη τῶν ἄλ-
λων, εὐθὺς ἀπλαύει τῆς τέ-
χνης ἐν αὐτῷ τῷ μανθάνειν,
καὶ ἅμα τε ἄρχεται, καὶ ἐν
τῷ τέλει ἐστίν. οἱ μή τοι τῶν
ἄλλων τεχνῶν, ἃ τινὲς, ἀλ-
λὰ πᾶσαι, ἐπὶ μόνῳ πλῷ πρὸ-
φλῶ

quuntur odio, ita vt nonnulli aufugientes, artes ſuas ſumma deteſtatione repudient. Et cur non hoc quoq; conſiderandum tibi venit, quòd eos qui in alijs artibus feciſſent aliquod operæpretium, parentes 1 his patiſſimùm honorare ſolent, quibus paraſitum quotidie cohoneſtant? Elegantes, ita me Dij ament, inquiunt, puer pinxit literas, date illi quod edat. Malignas literarum notas deſcripſit, nihil date illi. Adeò res & honore penſanda, & ſupplicio punienda eſſe videtur. Quin etiam cum cæteris artibus ita comparatum eſt, vt primum hoc poſterius habeant, poſtquam iam K multo ſudore paratæ ſunt, dulcem & expetitum voluptatis fructum ſubminiſtrant ſuis cultoribus. ad quam rem multa eſt viâ, nec minùs aſpera. Cæterũ ſola ex omnibus paraſitica ſtatim initiò inter diſcendum arte ſua fruitur, ac ſimul atque incepta fuerit, quantocyùs eſt in quæſtu. Præterea reliquæ artes nõ ſaltem aliquæ, ſed omnes ſimul, tantùm victus conquirendi gratia inuentæ

φιλὼ γιγνόμενον· ὁ δὲ παράσιτος, αὐτὸς ἔχει τοῦτο προφιλὲς ἅμα τῷ ἄρξασθαι τῆς τέχνης. ἢ οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι ὁ μὲν γεωργὸς γεωργεῖ, ἢ ζῆν γεωργεῖν ἕνεκα, καὶ ὁ τέκτων τεκταίνεται, ἢ ζῆν τεκταίνεσθαι ἕνεκα; ὁ δὲ παράσιτος οὐχ ἕτερον μέν τοι διώκει ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἔργον οὐδὲν αὐτοῦ, καὶ οὗ ἕνεκα γίγνεται. καὶ μὲν ἴσως γε οὐδεὶς οὐδὲν ὅστις οὐκ ἐπίσταται, ὅτι οἱ μὲν τὰς λοιπὰς τέχνας ἐργαζόμενοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ταλαιπωροῦσι, μίαν δέ, ἢ δύο μόνας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἱερὰς ἄγουσι καὶ εὐπόλεις· αἱ τὰς μέν, αἱ δι' ἔτους, τὰς δὲ ἐμμελῶς ἑορτὰς ἑορτάσουσι, καὶ εὐφραίνεσθαι, λέγονται τότε· ὁ δὲ παράσιτος τοῦ μηνὸς τὰς τριάκοντ' ἡμέρας ἱερὰς ἄγει. πᾶσαι γὰρ δοκοῦσιν αὐτῷ εἶναι τῶν θεῶν, ἔτι οἱ μὲν βουλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας διατρίβειν, ὀλιγοσιτίαις καὶ

sunt: at parasito acutum parata est alimentorum felix copia, simulatque artem exorsus fuerit. An verò non animaduertis agricolam agros colere non colendi gratia, & fabrum fabricare nō fabricandi gratia? At parasitus nihil sectatur aliud, sed hoc ipsum quod illius negotium est. & cuius gratia ei negotio intentus est. At hæc cui obscura sint, neminem esse arbitror, quòd ij qui reliquarum artium exercendo tractant commercia, per omne tempus afflicti laboribus viuunt ærumnosè atque infeliciter, ac vix vnum atque alterum diem festum per mensem agunt, propterea quòd ciuitates aliæ quidem per annum, aliæ per mensem indicta solennitate dies festos agere soleant, & tunc animo remissiore lætari dicuntur: at parasitus ferè singulos semper triginta dies agit in ocio. Omnes enim dies illi videntur sacri deorum numinibus. Præterea quibus consilium aut animus est, reliquis vti artibus cum aliqua laude & existimatione,

illi

καὶ ὀλιγοουσίας χρῆναι, καθάπερ οἱ νοσοῦντες πολυτελείας καὶ πολυποτίας ἐπιτήδειοι μανθάνειν. καὶ ἅμα μὲν ἄλλα τέχνα, χωρὶς ὀργάνων ἑαυτοῖς ὁ διδάσκαλος ἐπιτήδειος ἐπιδεικνύναι· οὔτε γὰρ αὐλεῖν ἔνι χωρὶς αὐλῶν, οὔτε ψάλλειν ἄνευ λύρας, οὔτε ἱππεύειν χωρὶς ἵππου· αὐτὴ δ' ὅτως ἐστὶν ἀγαθή, καὶ οὐ βαρεῖα τῷ τυχόντι, ὥστε καὶ ὑπάρχειν μηδὲν ἔχοντι ὅπλον, χρῆσθαι αὐτῇ. καὶ ὡς ἔοικε, τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνομεν, μισθὸν διδόντες· ταύτην δ', λαμβάνοντες· ἔτι τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν οἱ διδάσκαλοί τινες ἦσαν· τῆς παρασιτικῆς οὐδείς, ἀλλ' ὥσπερ ἡ ποιητικὴ, κατὰ Σωκράτην, καὶ αὕτη τινὶ μοίρᾳ παραγίγνεται. λέγεται δ' οὐδέν, ὅτι τὰς μὲν ἄλλας τέχνας

illi tenui frugaliq; victu & potu vtantur necesse est, tanquam qui morbis decumbunt impliciti. Nam qui victu paulò copiosiore, potúque largiore semet inuitat & oblectat, ille studio minimè est accommodus. Accedit his, quòd reliquæ artes sine instrumentis, magistro suo nihil fructus afferre possant. Neque enim citra tibiam tibia canere, neque citra lyram psallere, neque absque equo equitare quisquam potest. Porrò hæc vsqueadeò bona est, adeóque non onerosa artificij, vt omnibus etiam instrumentis carenti, tamen victum largè suppeditet, eáque commodissimè vti possit. Et sicut videmus, alias artes perdiscentes, magistris mercedem persoluimus: hanc autem discentes, præmium accipimus. Præterea aliarum artium omnium sunt doctores quidam & professores: cæterùm qui parasiticam tradat aut doceat, nullus est: sed quemadmodum L poësis iuxta Socratem, & ipsa quidem fato quodam accedit. Quinetiam illud apud animum tuum expendito, quòd alias artes

χνας ἐδὲ ὁδοιπορῆσαι ἔστιν, οὐδὲ πλεῖσαι ἐνεργὸν ἐστὶ, ταύτῃ δὲ ἔξεστι καὶ ἐν ὁδῷ, καὶ πλέοντι. Τυχ. πάνυ μὲν οὖν. Παρ. καὶ μὴν τοι, ὦ Τυχιάδη, αἱ μὲν ἄλλαι τέχναι δοκοῦσί μοι ταύτης ἐπιθυμεῖν, αὐτὴ δὲ ἐλαφρᾶς ἐπίρρας. Τυχ. τί δέ, οὐχ οἱ τὰ ἀλλότρια λαμβάνοντες ἀδικεῖν δοκοῦσιν; Παρ. πῶς γὰρ οὔ; Τυχ. πῶς οὖν ὁ Παράσιτος τὰ ἀλλότρια λαμβάνων, οὐκ ἀδικεῖ μόνος; Παρ. οὐκ ἔχω λέγειν· καὶ μὴν τῶν ἄλλων τεχνῶν αἱ ἀρχαὶ, φαῦλαί τινες καὶ εὐτελεῖς εἰσι, τῆς δὲ παρασιτικῆς ἡ ἀρχὴ πάνυ γενναία τις. τὸ γὰρ θρυλούμενον ζῆτο τῆς φιλίας ὄνομα, οὐκ ἄλλό τι νῦν ἔοικε, ἢ ἀρχὴν παρασιτικῆς. Τυχ. πῶς λέγεις; Παρ. ὅτι οὐδεὶς ἐχθρὸν, ἢ ἀγνῶτα ἄνθρωπον, ἀπ' οὐδεμιᾶς μετρίως, ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ, ἀλλὰ δεῖ πρότερον, οἶμαι, τοῦτον γενέσθαι

aut iter facientes, aut nauigantes exercere nequeamus, haec verò vti licet & in itinere, & inter nauigandum. TYCH. Admodum profectò. PAR. Atqui, ô Tychiade, reliquæ artes omnes huius opem mihi desiderare videntur, haec verò nullius alterius egens est adminiculo. TYCH. Quid autem? nónne qui aliena res accipiunt, tibi iniustè agere videntur? PAR. Et quî non? TYCH. Quomodo ergo parasitus aliena accipiens, solus extra iniusti noxiam habendus est? PAR. Huius quæstionis causam tibi non possum reddere: verùm aliarum artium principia plerunque sunt vilia atque simplicia, parasiticæ autem principium admodum generosum & illustre est. Etenim omnibus modis iactatum ac tritum illud amicitiæ nomen, non inueneris aliud quàm parasiticæ esse auspicium. TYCH. Quomodo dicis? PAR. Quoniam nemo inimicũ aut ignotũ hominem, sed ne mediocriter quidem familiarem ad cœnam vocat: sed necessarium est, vt antè cum illo amicitiam

φίλον ἵνα λοιπὸν ἐκ, σπονδῆς καὶ παροψίδος, καὶ τῶν τῆς τέχνης ταύτης μυστηρίων. ἐγὼ γοῦν πολλάκις ἤκουσα τινῶν λεγόντων, ποταπὸς δ' οὗτος ὁ φίλος, ὅστις οὐ βέβρωκεν, οὐδὲ πέπωκε μεθ' ἡμῶν, ὡς δηλονότι τὸν συμπίνοντα καὶ συνδιοῦντα, μόνον πιστὸν ἡγούμενον φίλον. ὅτι γοῦν ἡ βασιλικωτάτη τῶν τεχνῶν ἁπασῶν αὕτη, μαθοῖς ἂν καὶ ἐκ τούτων ἔχ ἥκιστα. τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τέχνας οὐ μόνον βαναυσικῶς, καὶ ἐρρωμένως, ἀλλὰ νὴ Δία βαθύβιοι, καὶ ἱδρῶτος ἐργάζονται, ὥσπερ ἀμέλει δοῦλοι τῶν τεχνῶν. ὁ δὲ παράσιτος μετὰ χαρίζεται τῷ αὐτῷ τέχνῳ, ὡς βασιλεὺς κατακείμενος. ἐκεῖνα μὲν γὰρ τί δεῖ λέγειν περὶ εὐδαιμονίας αὐτῆς; ὅτι δὲ μόνος κατὰ τὸν σοφὸν Ὅμηρον, ἔτι φυτεύει χερσὶ φυτὸν, ἔτι ἀρoῖ, ἀλλὰ τὰ ἄσπαρτα, καὶ τὰ ἀνήροτα πάντα νέμεται. καὶ

citiam contraxerit, quàm eum libationis & mensæ participem fecerit, atque ad huius artis mysteria admiserit. Audiui ego sæpenumerò dicentes quospiam: Cuiusmodi ille amicus est, qui neque edit neq; bibit vnquam nobiscum? quasi eum quī vnà cibum capiat atque combibat, solum fidum amicum esse existiment. Quòd autem ars sit omnium præstantissima, inde facillimè poteris cognoscere. Etenim artes reliquas non tantùm grauiter laborantes, & sudore perfluentes, sed per Iouem sedentes aut stantes exercent, quasi artibus seruiliter mancipati sint: at parasitus velut addicto mancipio sua arte vtitur, veluti rex accumbens, ocioſus ab animo. Illa autem quorsum recensere attinet, certissima felicitatis parasiticæ documenta, quòd solus iuxta sapientem Homerum, neque vllam M plantam inserit manibus, neque terram versat aratro, sed citra arationem, citraq; sementem omnia parasitando consequitur?

καὶ μὴν ῥήτορά τε καὶ γεωμέτρην, καὶ χαλκέα ἢ ἄλλον ὁντινοῦν τεχνίτην ἐργάσασθαι, κἂν πονηρὸς, κἂν καὶ μοχθηρὸς ᾖ· παρασιτεῖν δὲ οὐδεὶς δύναται, ἢ μωρὸς ὢν, ἢ πονηρός. ΤΥΧ. παπαῖ, οἷον χρῆμα ἀπεφήνω τὴν παρασιτικήν; ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη βούλομαί σοι λοιπὸν παρασιτήσασθαι ἀντὶ τούτου, ὃς εἰμί. ΠΑΡ. ὡς μὲν οὖν ἁπάντων ἀφέρειαν, διδάξαι μοι λοιπόν· φέρε δή, ὡς καὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστης ἀφέρειαν σκοπῶμεν. τὸ μὲν δὴ τοῖς βαναύσοις τέχναις παραβάλλειν οὐδὲν ἀνόητόν ἐστι, μὴ μάλα πῶς καταφανῶς· τὸ ἀξίωμα τῆς τέχνης. ἔτι γε μὴν τῶν μηχανικῶν καὶ χειροτέχνων ἀφέρειαν, λοιπόν. ὁμολογεῖται γὲ δὴ πᾶσ πάντων, τοῦ τε ῥητορικοῦ καὶ τοῦ φιλοσοφίας, ἃς δὴ γυναῖκα, καὶ ἐπι-

Prætereà rhetori aut mathematico, aut fabro ærario nihil obstare video quò minùs artem suã exerceat, etiã si improbus fuerit aut morio: porrò autem parasitum agere nemo potest, qui aut stultus fuerit, aut improbis moribus. TYCH. *Papæ: cuiusmodi rem ostendisti esse parasiticam? Itaque & me iam ea inuasit libido, vt parasitus esse cupiam pro eo quã nunc in præsens sum.* PAR. *Ita quemadmodum omnibus aliis artibus potior sit parasitica cõmuniter, abundè mihi demonstratum esse opinor: O age nunc deinceps quomodo priuatim quoq; excellat singulas, considerabimus. Vt autem hanc cum mechanicis aut manuarijs artibus conferam, ineptum mihi esse videtur, aut potiùs eius qui huiusce artis dignitatem indignis modis subuerteret. Sed illud potiùs, quomodo maximas atque pulcherrimas sua præstantia exuperet, demonstrandum est. Est autem in confesso apud omnes, rhetoricam atque philosophiam cæteris longè celebriores haberi, quas plerique*

χιστήμας ἐπαφανούσας τι-
νας. ἐπαδὰν γοῦν καὶ τούτων
ἐπιδείξωμι τὴν παρασιτι-
κὴν πολὺ μᾶλλον οὖσαν, σχολῇ
μηδενότι τῶν ἄλλων τεχνῶν
λόξει πρωτεύσειν, καθάπερ
ἡ Ναυσικάα τῶν θεραπαινί-
δων. κοινῇ μὲν οὖν ἀμφοῖν
ὑπάρξει, καὶ τῆς ῥητορικῆς
καὶ τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον
μὲν κατὰ τὴν ὑπόστασιν· ἡ μὲν γὰρ
ὑφέστηκεν, ἡ δ' οὔ. οὔτε γὰρ καὶ
τὴν ῥητορικὴν, εἴ τι καὶ τὸ
αὐτὸ νομίζομεν, ἅπαντες μὴ τέ-
χνην, οἱ δὲ τοὐναντίον, ἀτε-
χνίαν, ἄλλοι δὲ κακοτεχνίαν
ἄλλοι δ' ἄλλό τι, ὁμοίως δὲ καὶ
τὴν φιλοσοφίαν, κατὰ τὰ αὐ-
τὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχειν. ἑτέρως
μὲν γὰρ Ἐπικούρῳ δοκεῖ τὰ
πράγματα ἔχειν, ἑτέρως δὲ
τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἑτέρως δὲ
τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ἑτέ-
ρως δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ Περιπά-
του, καὶ ἁπλῶς, ἅπαν δ' ἄλλῳ
ἀξιοῖ

plerique propter generositatem atque cognitionem omnibus anteponunt. Proinde posteaquam ostendero & his longè potiorem esse parasiticam, satis constabit eandem quoque cæteris artibus vniuersis longè latéque præstare, veluti Nausicaa corporis venustate atque proceritate omnes præcellebat famulas. Equidem communiter vtrasque excellenter anteit, & rhetoricam, & philosophiam: P primùm quantum attinet ad artis substantiam. Illa enim subsistit, hæc verò minimè. Neque enim de rhetorica eadem omnium est sententia, neque eandem idem omnes esse sentimus, sed nonnullis ars esse videtur, nonnullis ab arte seiuncta. Q Plerique etiam prauitatem quandam artis seu impostura esse existimant, alij, aliud. Haud alia est hominum R de philosophia disputantium opinio. Aliter enim Epicuro res philosophicæ habere videntur, aliter Stoicis, aliter Academicis, secùs quoque Peripateticis. Et quid multis opus est? Omninò alius aliam

ἀξιοῖ τὴν φιλοσοφίαν ἕναν καὶ μίαν γινώσκειν, ὅτι οἱ αὐτοὶ γνώμης ἁπτόμενοι, ὅτι αὐτῶν ἡ τέχνη μία φαίνεται. ἐξ ὧν ἁπλοῦν τι καὶ μάθοιμι ἂν κατὰ τέκμαρ· ἀρχὴν γάρ φημι μήτε ἕναν τέχνην, ἧς οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις. ἐπεὶ τί δή ποτε ἀριθμητικὴν μὲν μίαν ὄσαν, καὶ ἣν αὐτὴν, καὶ δὶς δύο, παρά γε ἡμῖν, καὶ παρὰ Πέρσαις τέσσαρα ὄντα, καὶ συμφωνεῖ ταῦτα καὶ παρὰ Ἕλλησι καὶ Βαρβάροις; φιλοσοφίας δὲ πολλὰς καὶ διαφόρους ὁρῶμεν, καὶ ὅτι τὰς ἀρχάς, ὅτι τὰ τέλη σύμφωνα πάσων; Τυχ. ἀληθῆ λέγεις, μίαν μὲν γὰρ τὴν φιλοσοφίαν ἕναν λέγουσιν, αὐτοὶ δὲ αὐτὰς ποιοῦσι πολλάς. Παρ. καὶ μὴν τὰς μὲν ἄλλας τέχνας, εἰ καί τι κατὰ ταύτας ἀσύμφωνον ἔπι τὰ παρέλθοι τις, συγγνώμης ἀξιώσας, ἐπὰ μέσα τι λοιδόρει, καὶ οὐ καταλήψας αὐτῶν οὐκ

rem philosophiam esse contendit, & comminiscitur: & ad hunc vsque diem neque illi suam obtinent sententiam, neque ars illorum vna esse videtur. Ex quibus omnibus hanc mihi coniecturam facere licet, quòd statim sub initium illam artem esse negem, cuius nulla est substantia: quoniam cur tandem arithmeticam vnam esse videmus, quàm quòd bis duo & apud nos & apud Persas sint quatuor, nec discrepant hæc neque apud Græcos, neque apud Barbaros? At philosophias varias atque multiplices esse videmus, præterea neque fines, neque principia illarum concordare. TYCH. Vera dicis. Etenim vnam philosophiam esse asseueranter affirmant, ipsæ verò multarum sunt authores. PARAS. Atqui in reliquis artibus, quanquam nonnihil discreparet, quispiam verò progressus illud ignoscendum esse contenderet, propterea quòd alioqui perfectæ essent, earúmque cognitiones nõ forent ambiguæ aut mutabiles: certè ille repudian-

οὐκ ἂν εἶεν ἀμετάπλωτοι, πολλοῦ δεῖ δήπου. φιλοσοφίαν μέν τις, ὡς ἀναγκαίαν, ἀναγκάσοιτο μὲν μίαν εἶναι, καὶ μηδὲ σύμφωνον αὐτὴν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων. μία μὲν οὖν ἐστι φιλοσοφία, ἐπεὶ δὲ ὁρῶ καὶ ἄπειρον οὖσαν· πολλαὶ δὲ οὐ δυνάμεναι εἶναι, ἐπειδήπερ ἡ φιλοσοφία μία. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ἐπισάσεως τῆς ῥητορικῆς ταῦτα φαίη τις ἄν· τὸ γὰρ περὶ ἑνὸς προκειμένου ταυτὰ μὴ λέγειν ἅπαντας, ἅμα μάχεσθαι φορᾶς ἀντιδόξου, ἀπόδειξις μεγίστη τοῦ μηδὲ τῇ ἀρχῇ εἶναι τοῦτο, οὗ μία κατάληψις οὐκ ἔστι. τὸ γὰρ ζητεῖν, τὸ τί μᾶλλον αὐτῶν ἐστι, καὶ τὸ μηδέποτε ὁμολογεῖσθαι μίαν εἶναι, τοῦτο αὐτὴν ἀναιρεῖ τοῦ ζητουμένου τὴν οὐσίαν. ἡ μέντοι παρασιτικὴ οὐχ ὅτως ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις μία ἐστὶ

repudiandus non esset. At philosophiam quis tanquam necessariam sustineret vnam & simplicem non existentem, ac ferè vbique ipsam secum discrepantem, longè magis quàm instrumenta quæ sunt diuersissima? Siquidem non est vna philosophandi scientia aut ratio, postquam innumeras esse conspicio. Multæ autem esse non possunt, quãdoquidem philosophia vna est. Non disparia de rhetoricæ quoque substantia quíspiam dicere possit. Nam de vna re proposita omnes non idem sentire & dicere, sed super præceptionibus diuersis pugnare sententijs, documentum est certissimum, ne principium quidem illius artis esse probabile, cuius non est vna cognitio. Etenim quærere quid potissimùm ex illis æstimanda sit rhetorica, ac nondum fateri vnam esse, omnem eius quod quæritur, tollit essentiam. 5 Porrò autem ipsa parasitica non perinde se habet, sed & inter Græcos, & inter Barbaros sui nunquam

ἐσί, καὶ κατὰ ταῦτα καὶ ὡς σαύτως. καὶ οὐκ ἂν ἔποι τις ἄλλως μὴ τοὺς δι, ἑτέρως δὲ τοὺς δι παρασιτεῖν. οὐδὲ ἀνθρώπους ἔστιν ἰδεῖν, ἐν παρασίτοις τινὲς, οἷον Στωϊκοὶ ἢ Ἐπικούρειοι, δόγματα ἔχοντες διάφορα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἅπασι ὁμολογία τις ἐσί, καὶ συμφωνία τῶν ἔργων, καὶ τοῦ τέλους· ὥστε ἔμοιγε δοκεῖ ἡ παρασιτικὴ κινδυνώδη κατά γε τοῦτο, καὶ σοφία εἶναι. Τυ. πάνυ μοι δοκεῖς ἱκανῶς ταῦτα ἐρηκέναι. ὡς δὲ καὶ τὰ ἄλλα χείρων ἐσὶν ἡ φιλοσοφία τῆς σῆς τέχνης, πῶς ἀποδείξεις; Πα. οὐκοῦν ἀνάγκη πρῶτον εἰπεῖν, ὅτι φιλοσοφίας μὲν οὐδεὶς πώποτε ἠράσθη παράσιτος, παρασιτικῆς δὲ πάμπολλοι ἐπιθυμήσαντες μνημονεύονται φιλόσοφοι, καὶ μέχρι γε νῦν ἱστορῶσι. Τυ. καὶ τίνας ἂν ἔχοις εἰπεῖν φιλοσόφους, παρασιτεῖν σπουδάσαν-

dissimilis est, sed vna atque eadem parasitandi ratio vbique. Neque quispiam dixerit aliter hos, aliter illos exercere parasiticam. Neque sunt inter parasitos, vt vides, discrepantium sectarum auctores, cuiusmodi sunt aut Stoici, aut Epicurei, dogmata habentes pugnantia: sed vna omnib. apud omnes est professio, operumq; & finis concordia. Itaque vt mihi videtur, periculum est ne ex his omnibus à me adductis, parasitica quoque sit singularis & præcipua quædam sapientia. TYC. Videre mihi ista sufficienter disseruisse. T Quòd autem & in alijs philosophia tua professione parasitica deterior existimanda sit, quomodo planum facies? PAR. Ergo illud mihi subinitium dictu perneceſſariũ est, nullũ parasitum vnquam philosophiam amasse: at parasiticæ desiderio permultos arsisse philosophos, testãtur historiæ: quo desiderio etiam nunc tenentur. TYC. Et quósnam memorare potes philosophos, qui parasiticæ operam dede-

δόσαντας; Πα. οὕς τινας μὲν τοι, ὦ Τυχιάδη, καὶ σὺ γιγνώσκων, ὑποκρίνῃ ἀγνοεῖν ἐμέ, ὡς κατά τιν' αὐλῆς ἀσχώλης ἐντεῦθεν γιγνομένης, οὐχὶ τιμῆς. Τυ. οὐ μὰ τὸν Δί', ὦ Σίμων· ἄμα καὶ σφόδρα ἀπορῶ, οὕς τινας καὶ νῦν οἴοις ἅπαν. Πα. ὦ γεννᾶε, σύ μοι δοκεῖς ἀνήκοόν ἂν καὶ τῶν ἀναγραφάντων τοὺς ἐκείνων βίους, ἅπαντας ἄν καὶ ἐπιγνῶναι, οὕς τινας λέγω, δῆλον. Τυ. καὶ μὲν τοι νὴ τὸν Ηρακλέα πο- θῶ δὴ ἀκοῦσαι, τίνες εἰσίν. Πα. ἐγώ σοι δείξω, κἀ καλέσω αὐτοὺς ἄνδρας οὐχὶ τοὺς φαυλοτάτους, ἀλλ' ὧν ἐγὼ δοκῶ τοὺς ἀρίστους, καὶ ἅπερ ἔοικα οἶδα. Αἰσχίνης μὲν γὰρ ὁ Σωκρατικὸς ἐστί, ὁ τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους διαλόγους γράψας, ἔκ ποτε

dederint? PARAS. Eos quidem, ô Tychiade, quos neque tu ignoras, sed data opera me quoque ignorare ciuiliter simulas, veritus ne ea re dedecus illis potiùs quàm honorem conciliem. TYCH. Non per Iouem hoc mihi in mentem venerat, ô Simo: attamen vehementer animi pendeo quósnam ei rei vnquam seruientes possis producere. PARAS. O generose, equidem tu mihi rudis & imperitus esse vidêre eorum qui philosophorum vitas memoriæ proditas ad posteros transmiserunt: omnino enim eosdem quos dico legere potuisses. TYCH. Atqui per Herculem iam mirabiliter audire gestio qui tandem illi sint. PARAS. VEgo tibi eosdem demonstrabo, & nominatim perstringam, & quidem minimè malos aut infimæ conditionis philosophos, sed vt ego opinor, ferè ex omnibus præstantissimos, & de quibus hoc vel suspicari indignum facinus esse putâsses. Enimuerò Aeschines ille Socraticus, lõgis illis & lepidis dialogis summo sermonis nitore atque mundicia conscriptis, semel venit in

ἐς

ἂς Σικελίαν, κομίζων αὐτὸς, ὅπως ἀ δυνατὸν δι' αὐτῆς γένοιτο θεῖα Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ· καὶ τὸν Μιλτιάδην ἀναγνούς, καὶ δόξας εὐδοκιμηκέναι λοιπὸν ἐκάθητο ἐν Σικελίᾳ, παρασιτῶν Διονυσίῳ, καὶ τὰς Σωκράτους διατριβὰς ἐῤῥῶσθαι φράσας. τί δ', καὶ Αἰσιππος ὁ Κυρηναῖος οὐχὶ τῶν λοιπῶν φαίνεταί σοι φιλοσόφων; Τυ. καὶ μάλα. Πα. καὶ οὗτος μέν τοι, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, διατριβὴν ἐν Συρακούσαις παρασιτῶν Διονυσίῳ· πάντων γοῦν ἀμέλει τῶν παρασίτων αὐτὸς εὐδοκίμει παρ' αὐτῷ. καὶ γὰρ δὴ περιῆν τι τῶν ἄλλων πρὸς τὴν τέχνην εὐφυής· ὥστε τοὺς ὀψοποιοὺς ὀκτὼ μνᾶς ἔπεμπε παρὰ τοῦτον ὁ Διονύσιος, ὡς παρ' αὐτὸν μαθησομένους. οὕτως μὲν τοι λοχᾶν ἠξίωσε τὴν τέχνην ἀξίως. ὁ δὲ Πλάτων ὑμῶν ὁ γενναιότατος, καὶ αὐτὸς

nit in Siciliam, eosdem vnà secum ferens, vt si quo modo fieri posset, eorum opera Dionysio tyrãno innotesceret. Tandem verò lecto Miltiade, visus sibi non mediocrem adiunxisse & laudem & opinionem, reliquum tempus permansit in Sicilia parasitans Dionysio, Socraticis disceptationibus longùm ualere iussis. Quid autem? nónne & X Aristippus ille Cyrenæus vnus ex præstantibus & eximijs philosophis tibi esse videtur? TYC. Maximé. PAR. Et ille per id ætatis Syracusis versatus est parasitando apud Dionysium. Itaque ex omnibus parasitorum numero ille in maximo precio habitus fuit apud illum. Erat enim præter cæteros ad hanc artem singulari præditus industria: quare & coquos quotidie ad illum missitare solitus est Dionysius, quò apparatiùs tanto magistro artem perdiscerent culinariam. Ille sanè videtur etiam artem pro dignitate excoluisse. Quinetiam Plato vester generosissimus, & ipse non ab

lia n

ὡς μὲν ἔκφυγε εἰς Σικελίαν ἐπὶ
ρύτου, καὶ ὀλίγας παρασι-
άσας ἡμέρας παρὰ Δίωνι τυράννῳ, τὸ
παρασιτεῖν ὑπὸ ἀφυίας ἐξέπε
σεν. καὶ πάλιν Ἀθήναζε ἐπα
νελθών, καὶ φιλοπονήσας,
καὶ παρασκευάσας ἑαυτὸν,
ἵνα δὶς διατρίψῃ τέλῳ ἐπὶ πλεο-
σι τῇ Σικελίᾳ, καὶ διαπύσας
πάλιν ὀλίγας ἡμέρας, ὑπὸ ἀ-
ναθείας ἐξέπεσεν. καὶ αὕτη ἡ
συμφορὰ Πλάτωνι περὶ Σι-
κελίαν, ὁμοία δοκεῖ γεγενῆσθαι
τῷ Νικίου. Τυ. καὶ τίς, ὦ
Σίμων, περὶ τούτου λέγει; Πα.
πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, Ἀριστό-
ξενος δὲ ὁ μουσικὸς, πολλοῦ
λόγου ἄξιος, καὶ αὐτὸς δὲ
παράσιτος Νηλέως ἦν. Εὐ-
ριπίδης μὲν γὰρ ὅτι Ἀρχελάῳ
ἐνέτυχε τοῦ θανάτου παρεσίτει,
καὶ Ἀνάξαρχος Ἀλεξάνδρῳ,
πάντες ἐπίστασαι. καὶ Ἀρι
στοτέλης δὲ τῆς παρασιτικῆς
ἐφάψατο μόνον, ὥσπερ καὶ τῶν
ἄλλων τεχνῶν. φιλοσόφους
μὲν

liam ob causam in Siciliam profectus est: ac sanè pauculos aliquot dies parasitatus, statim ab inepta parasitatione propter artis imperitiam elapsus est. Rursus autem Athenas regressus, cū variis semet studijs exercuisset & adornasset, deinceps secunda vice in Siciliam nauigando contendit, vbi iterum pauculos aliquot dies cœnatus, ob parasitandi imperitiam Dionysio excidit. Et hæc quæ Platoni in Sicilia parùm scitè parasitanti accidit aduersitas, persimilis mihi esse videtur Y *Niciæ.* Tyc. *Et quis ea, Simo, de Platone tibi dixit?* Par. *Equidem & alij complures: porrò autem* Z *Aristoxenus Musicus vir clarus atque memorabilis, & ipse* a *Nelei parasitus fuit. Quòd verò* β *Euripides apud Archelaum parasitum egerit vsque ad extremum vitæ diem, & Anaxarchus autem apud Alexandrum, planè tibi compertum est. Neque Aristoteles parasiticam intactam reliquit, sed eandem vt reliquas artes omnes exorsus est. Philosophos quemad-*

μὴ οὐῶ, ὥσπερ ἐγῶ, παρασιτικὴν σπουδάσαντας, ἐδεξα. παράσιτον δ' οὐδεὶς ἂν φράσαι, φιλοσοφεῖν ἐθελήσαντα. καὶ μέντοι εἰ ἔστιν εὐδαιμονία, τὸ μὴ πεινῆν, μὴ δὲ διψῆν, μηδὲ ῥιγοῦν, ταῦτα οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει, ἢ παρασίτῳ. ὅστις φιλοσόφους ἢ ἄν τις πολλοὺς καὶ ῥιγοῦντας καὶ πεινῶντας εὕροι, παράσιτον δὲ οὐ· ἢ οὐκ ἂν εἴη παράσιτος, ἀλλὰ δυσχής τις ἢ πλωχὸς ἄνθρωπος, ἢ φιλοσόφῳ ὅμοιος. Τυχ. ἱκανῶς ταῦτά γε. ὅτι δὲ καὶ καλὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς ἡ παρασιτικὴ, πῶς ἐπιδεικνύσεις; Πα. ἐστὶν, ὦ βέλτιστε, καιροὶ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου, ὃ μέν τις εἰρήνης, οἶμαι, ὁ δὲ αὖ πολέμου. ἐν δὲ τούτοις πᾶσα ἀνάγκη, φανερὰς γίνεσθαι τὰς τέχνας, καὶ τοὺς ἔχοντας ταύτας, ὁποῖοί τινές εἰσι. πρότερον δὲ, ἃ δεῖται, σκοπῶμεν

quemadmodum parasiticæ operam dederint, ostendi: parasitum verò nemo vnquam potest producere qui philosophandi captus sit desiderio. Et sanè si felicitas putanda est, neq; fame discruciari, neque siti vrgeri, neque algore torqueri: hæc nemini alteri quàm parasito suppetunt. Itaque philosophorum non parùm multos quispiam inuenerit & algentes grauiter & esurientes, parasitum verò nequaquam. At alioqui parasitus habendus non esset, sed infelix quispiam, aut mendicus circumforaneus, aut etiam philosopho similis. TYC. Hæc equidem tibi satis superque disputata sunt. At Philosophia atque Rhetorica etiam reliquis potiorem esse parasiticam, quomodo comprobabis? PAR. Sunt in vita humana tempora, ô optime, alia quidem pacis, vt opinor, alia verò belli. Iam in his omnibus modis necessariũ est, artes cuiusmodi sint manifestas fieri: sed & illi necessium est, vt se aperiant qui artibus sunt imbuti. Primùm autem si ita tibi videtur, tempus

belli

μιθὰ τὸν τοῦ πολέμου κα-
ὸν, καὶ τίνος ἂν ἄνδρ μάλιστα
χρησιμώτατοι, ἰδίᾳ τε ἕκαστος
κἀγώ, καὶ κοινῇ τῇ πόλει. Τυ.
ὡς οὐ μέτριον ἀγῶνα καταγ-
γέλλεις τῶν ἀνδρῶν. καὶ ἐ-
γώ γε πάλαι γελῶ καθ' ἑμαυ-
τὸν ἐννοῶν, ποῖός ἄν ἄρ᾽ εἴη
συμβαλόμενος παράσιτος
φιλόσοφος. Πα. ἵνα τοί-
νυν μὴ πάνυ θαυμάζῃς, μη-
δὲ τὸ πρᾶγμά σοι δοκῇ χλεύης
ἄξιον, φέρε, πεντυπωσώμεθα
παρ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς. ἠγγέλθαι
γάρ, ἀφνίδιον εἰς τὴν χώραν
ἐμβεβληκέναι πολεμίους· ἀ-
ναγκαῖον δὲ ἀνάγκην ἐπεξιέναι, καὶ
μὴ πλημμελῶς, ἐξω δηϊουμέ-
νην τὴν γῆν. τὸν στρατηγὸν
δὲ παραγγεῖλαι ἅπαντας εἰς
τὸ καταλογεῖον τοὺς ἐν ἡλικίᾳ,
τοὺς δὲ χωρεῖν τοὺς ἄλλους, ἐν
δὲ τούτοις φιλοσόφους τι-
νὰς, καὶ ῥήτορας, καὶ παρασί-
τους. πρῶτον οὖν ἐκδύ-
σωμεν

belli subducta ratione excu-
tiamus, & quinam ingruen-
te bello omnium maximè
tum sibi ipsis priuatim, tum
Reipublicæ sunt vtiles.
TYC. *Quàm non me-*
diocre virorum certamen
annuncias? Et ego iam-
dudum apud me ipse rideo,
cogitabundo animo mecum
considerans, cuiusmodi fu-
turus sit philosophus cum
parasito comparatus. PAR.
Ne verò nimia capiaris ad-
miratione, neue hanc rem
cauillo aut subsannatione
dignam existimes: age hoc
totum expressis typis ocu-
lis nostris subijciemus. Ad-
nunciatum est, ex improui-
so hostes in regionem irru-
ptionem fecisse: perneces-
sarium autem est collecta
manu illis exire obuiam: ne-
que enim per socordiam cō-
mittendum est, vt impunè
abactis pecoribus agros no-

stros deuastent atq; depopulentur. § At dux belli denunciat,
vt ad delectum faciendū iuuenes confluant, alij verò discē-
dant. Sint autem inter hos nonnulli, & philosophi, & rhe-
tores & parasiti. Itaque initiò abiectis vestimentis, exui-

mus

ζωμὲν αὐτὲς, ἀνάγκη γὰρ τὲς μέλλοντας ὁπλίζεσθαι, γυμνὲς θαι πρότερον. βλέπε δὲ τὲς ἄνδρας, ὦ γενναῖε, καθ' ἕκαστον, καὶ διακρῖνε τὰ σώματα. τὲς μὲν τοίνυν αὐτῶν, ὑπὸ ἐνδείας, ἴδοις ἂν λιπαροὺς καὶ ὠχρὲς προφανῶς, ὥσπερ ἤδη τραυματίας παρεμένες. ἀγῶνα μὲν γὰρ, καὶ μάχην σκιαμάχαν, καὶ ἀθισμὸν, καὶ πόνον, καὶ τραύματα, μὴ γενόμενον ἢ μίγαν, δοκεῖν ἂν φέρειν ἄνθρωπος, ὥσπερ ἐκείνους, τινὲς διομένες ἀναλήψεως. ἆρα δὲ πάλιν μεταβὰς τὸν παράσιτον, ὁποῖός τις φαίνεται. ἆρ' οὐχ ὁ μὲν τὸ σῶμα πρῶτον πολὺς, καὶ τὸ χρῶμα ἁδὺς, οὐ μέλας δὲ, οὐδὲ δὲ λευκός· τὸ μὲν γὰρ γυναικὶ, τὸ δὲ δούλῳ προσῆκεν. ἔπειτα θυμοειδὴς, λευκὸν βλέπων, ὁποῖον ἡμεῖς, μέγα καὶ σφοδρόν· ἐ γὰρ καλὸν, δισθενὲς καὶ θῆλυ ὀφθαλμὸν εἰς πόλεμον

mus nos. Quippe qui armis induendi sunt, ante se denudent necesse est. Proinde intentis oculis spectа, ô generose, vnumquenque ex ordine, habitoq; delectu probato corpora. Itaq; illos propter victus indigẽtiam haud dubiè visurus es tenues atque pallidos, & planè corpore horrido, quasi iam confecti sint vulneribus. Quî ergo non summè foret ridiculum, affirmare eiusmodi viros perferre posse certamen, aut pugnam stataria, aut impressionem, aut puluerem atque vulnera, qui curatione aliqua refocillandi sunt? At iam contrà ab illis regressus, parasitũ quo corpore appareat, contemplare. Nunquid non ille membris præditus est planè gladiatorijs, & colore viuo atque iucundo, neque nigro, neque rursus peralbo? Hoc enim muliebre esset, illud seruile. Deinde animosus quoque, terribile quiddam obtuens, vultu minaci & rubicundo, quod parasitorum est proprium. Neque enim consultum facto videtur, hominem meticulosum, aut fœmineis oculis

præditum

πόλιμον φέρειν. ἆρ οὐχ ὁ τοιοῦτος καλὸς μὲν γένοιτ' ἂν, καὶ ζῶν ὁπλίτης καλὸς δὴ καὶ εἰ ἀποθάνοι καλῶς; ἀλλὰ τί δὴ ταῦτα εἰκάζειν, ἔχοντας αὐτῶν παραδείγματα; ἁπλῶς γὰρ εἰπεῖν, ἐν πολέμῳ τῶν πώποτε ῥητόρων ἢ φιλοσόφων οἱ μὲν οὐδὲ ὅλως ὑπέμειναν ἔξω τοῦ τάχους προελθεῖν, εἰ δέ τις καὶ ἀναγκασθεὶς παρεδέξατο, φημὶ τοῦτο λείψανα τῆς τάξιν, ὑποφέρειν. Τυ. ὡς θαυμάσια πάντα, καὶ οὐδενὸς ὑπισχνῇ μέτριον. Πα. λέγω δὴ ὅμως, τῶν μὲν τοίνυν ῥητόρων Ἰσοκράτης οὐχ ὅπως εἰς πόλεμον ἐξῆλθέ ποτε, ἀπ' οὐδὲ ἐπὶ δικαστήριον ἀνέβη, δῆτα δῆτα, οἶμαι, ὅτι οὐδὲ τῆς φωνῆς δῆτα τοῦτο εἶχε. τί ἔτι, οὐχὶ Δημάδης μὲν καὶ Αἰσχίνης καὶ Φιλοκράτης, ὑπὸ δέους, ὠθοῦς τῇ καταγελάστῳ τοῦ Φιλίππου πο-

præditum in aciem producere. *Nunquid non igitur* istiusmodi sit elegans & viuens armatus, elegans etiam si honestè in prælio cecidérit? *Sed quorsum istis collationibus vtimur, cùm illorum exempla nobis in promptu parata sint? Vt enim* simpliciter quæ sentio eloquar, θ priorum rhetorum atque philosophorum partim extra murum in bellum progredi nunquã ausi sunt. Quòd si quis etiam necessario coactus militatum egressus est, illum ego deserta acie turpiter aufugisse dico. TYCH. Quàm admiranda omnia, & quàm nihil exiguum aut mediocre polliceris? PARA. *Nihilo secus tamen orationem* semel exorsus expediam. ι *Equidem ex rhetorum numero Isocrates ne* semel quidem in bellũ egressus est, at

λίμου,

ne in foro quidem iudiciali vnquã orationẽ habiturus ascendit, propter animi pusillanimitatem. Opinor verò & ob hoc ipsum illi vocẽ defuisse. Prætereà nõnne κ Demades & Aeschines & Philocrates timore statim cõsternati, bellũ Phi-

λίμος, τὴν πόλιν προύδοσαν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ διετέλεσαν Ἀθηναίοις ἀεὶ τὰ ἐκείνου πολιτευόμενοι; ὡς εἴ γέ τις καὶ ἄλλος Ἀθηναῖος κατ' αὐτὰ ἐπολίτευτο, κἂν ἐν αὐτοῖς ὦ φίλος, ὁ Ὑπερίδης δὴ καὶ Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος, οἵ γε δοκοῦντες ἀνδρικώτεροι, κἂν ταῖς ἐκκλησίαις ἀεὶ θορυβοῦντο, καὶ λοιδορούμενοι τῷ Φιλίππῳ, τί ποτε ἀπηργάσαντο γοῦν ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν πολέμῳ; καὶ Ὑπερείδης μὲν καὶ Λυκοῦργος οὐδ' ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ἐτόλμησαν μικρὸν ἔξω παρακύψαι τῶν πυλῶν, ἀλλ' ἐντὸς χίδιοι κάθηντο, παρ' αὐτοῖς ἤδη πολιορκουμένοις γνωμίδια καὶ προβουλευμάτια συντιθέντες. ὁ δὲ δὴ κορυφαῖος αὐτῶν, ὁ ταυτὶ λέγων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σωιχῶς, Φίλιππ-

lippo indicente, vrbem atque seipsos hosti prodiderunt, neque non pertinaciter perseuerârunt Athenis illius res atque negocia semper administrantes? adeò vt si quis etiam alius Atheniensium eandem sequeretur bellandi rationem, protinus in illorum amicitiam adsciscebatur. At verò Hyperides, & Demosthenes, & Lycurgus, qui paulò videbantur cæteris animosiores, tametsi in concionibus subinde tumultuarentur, ac Philippum cõtumelioſis dictis prosciderent, quódnam memorabile facinus in eo bello quod aduersus illum gessêre Athenienses, ediderunt? Equidem Hyperides & Lycurgus nunquã egressi sunt, sed neq; vel modicum exeto è portis capite ausi sunt prospicere, verùm intra murum clausi sedebant, iam apud seipsi obsidionem perferentes, sententiolas atque senatusconsulta componentes. Sedenim ἀντεσφηναnus illorum atque coryphæus, nempe Demosthenes, cui ista pro concionibus ciuium auribus subinde occinere moris erat, μ Philippu

ιπποτ γὰρ ὁ Μακεδόνων ὄ-
λιθρος, ὅθεν οὐδὲ ἀνήσατό
τις ποτ', τολμῶν
ας πωλεῖν εἰς τὴν Βοιω-
ίαν, πρὶν ἢ ξυμμίξαι τὰ στρα-
τόπεδα, καὶ ξυμβαλεῖν εἰς χεῖ-
ρας, ῥίψας τὴν ἀσπίδα, ἐκ-
φυγεῖν. ἢ οὐδέπω ταῦτα πρόσ-
τερον διήκουσας ἀδήνοις, πά-
νυ γνώριμα ὄντα, ὡς ἔπος Ἀ-
θηναίοις, ἀπὸ Θρᾳξὶ καὶ Σκύ-
θαις, ὅθεν ἐκεῖνο τὸ καθάρ-
μα ἦν; Τυ. ἐπίσταμαι ταῦ-
τα, ἀλλ' οὗτοι μὲν ῥήτορές, καὶ
λόγους λέγειν ἠσκηκότες, ἀ-
στεῖα καὶ οὐ τί πρὸς τῶν
φιλοσόφων λέγεις. οὐ γὰρ δὴ
τούτους, ὥσπερ ἐκείνους, ἔχεις
κατιδεῖν. Πα. οὗτοι πάν-
υ, ὦ Τυχιάδη, οἱ περὶ τῆς
ἀνδρίας ὁσημέραι διαλεγό-
μενοι, καὶ καταβρίοντες τὸ
τῆς ἀρετῆς ὄνομα, ποσῷ μᾶλ-
λον τῶν ῥητόρων φανοῦν-
ται δειλότεροι καὶ μαλακώ-
τεροι. σκόπει δὴ οὕτω· πρῶ-
τον

lippus Macedonum exitium, à quo ne mancipium quidem aliquis emere sustineret: ausus venire in Bœotiam, priusquàm vterq; exercitus commixtus ad manus deueniret. v abiecto enim clypeo aufugit, magna cũ ignominia atque dedecore. An & hæc antea neminem commemorantem audîsti, quæ nedum Athenienſibus pro certo comperta sunt, sed & Scythis & Thracibus, vnde illud piaculum profectum fuerat? TYCH. Ista equidem mihi comperte nota sunt. At illi quidẽ fuerunt rhetores, quibus studio fuit concionari, & causas perorare, non virtutem armis exercere. Quid autem de philosophis habes quod dicas? Neq; enim hos quemadmodum illos accusare potes ignauiæ. PAR. Illi equidem Tychiade, qui quotidianis dissertationibus multa de fortitudine disputare cõsueuerunt, virtutis nomen nunquam non in ore habentes, multò quàm rhetores apparẽt fugaciores, ignauiores, atq; etiam effœminatiores. Ad hunc verò modum rem considera. Principiò quidem nemo est

τον μὴ ἂν εἶναι ὅστις ἁπάντων ἔχοι φιλόσοφον ἐν πολέμῳ γενέσθαι τινὰ ποτέ· ἤτοι γὰρ οὐδὲ ὅλως ἐστρατεύσαντο, ἢ εἴπερ ἐστράτευσαν, πάντων ἔφυγον. Ἀντισθένης μὲν οὖν, καὶ Διογένης καὶ Κράτης, καὶ Ζήνων, καὶ Πλάτων, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ πᾶς οὕτω ὁ ὅμιλος, οὔτι εἶδον παράταξιν. μόνος δὲ τολμήσας ἐξελθεῖν εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει μάχιμον, ὁ σοφὸς αὐτῶν Σωκράτης, φεύγων ἐκάθητο, ἀπὸ τῆς Παρνηθοῦ, εἰς τὸν Ταυρίου παλαίστραν κατέφυγε· πολὺ γὰρ αὐτῷ ἀσφαλέστερον ἐδόκει, μετὰ τῶν μειρακυλλίων μαθησόμενον ὠραΐζεσθαι, καὶ σοφισμάτια πιθάνα ζητεῖν ἐν τυγχάνουσιν, ἢ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ μάχεσθαι. Τυ. ὦ γενναῖε, ταῦτα μὲν ἤδη καὶ παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, ἃ μὰ Δία σκώπτειν αὐτοὺς καὶ ὀνειδίζειν βεβουλόμενον. ὥστε εἴ τι μοι δοκεῖς, χαιρόμῳ τῇ σαυτοῦ τέχνῃ

vſquam qui pro certo affir
mare poſsit, vllum philoſo
phum in bello oppetiſſe: au
potiùs in vniuerſum nun
quam meruêre ſtipendia, au
ſi meruerunt, omnes audit
tuba aufugerunt. Equiden
Antiſthenes, & Diogenes, &
Crates, & Zeno, & Plato
& Aeſchines, & Ariſtotel
les, & illa vniuerſa philoſo
phorum turba, nunquam
viderunt aciem. § Solus au
tem ſapiens ex illorum nu
mero Socrates ſumpta fidu
cia in bellum quod ciuitati
fuit aduerſus Lacedæmo
nios, exire auſus, fuga inde
ſaluti conſulens, ex Parne
the in Taurei palæſtram di
uertit. Exiſtimabat enim
ſibi longè fore tutiùs atque
ciuiliùs ſedenti cum puerulis
ſtudiosè exornari ac vnà ſe
monem ſociantes ſophiſtici
captiunculis illaqueare, qui
cum viro Spartano manu
cõſerere. TYCH. *Ego ve*
rò iſta iam olim, ô generoſe, memorata accepi ab alijs, qui
bus per Iouem nequaquam voluntas erat hæc illis illudend
gratia exprobrare, ſicut tibi. Itaque parum gratiæ arti tuæ

conci

ιχνη καταψαύσασθαι τῶν
νδρῶν. ἀπ' ἀλλῆ, ἄλλη
ξρι, καὶ σὺ τὸν παράσι-
ον, ὁποῖός τίς ἐστιν ἐν πο-
ιμῳ, καὶ λέγε, καὶ ἀ ὅλως
ίγεται παράσιτός τις γε-
ενθαι τῶν παλαιῶν. Παρα.
ὴ μὲν, ὦ φιλότης, οὐδένα
νέκο Ομήρου, οὐδ' ἂν
άμπαν ἰδιώτην τύχῃ, ὃς
ι οὐκ ἐπίσταται παρ' αὐτῷ
ὐς ἀείσους τῶν ἡρώων πα-
ασίτους ὄντας. ὃ, τι γὰρ Νέ-
ορ ἐκεῖνος, οὗ ἀπὸ τῆς γλώτ-
ης, ὥσπερ μέλι ὁ λόγος ἀ-
ίῤῥει, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως
αράσιτος ἦν. καὶ οὔτε τὸν
χιλέα, ὥσπερ ἰδόκει τι,
ὴ ἦν τὸ σῶμα γενναιότα-
ος, καὶ δικαιότατος, οὔτε
Διομήδη, ἔτι τὸν Αἴαν-
α ὁ Ἀγαμέμνων ἔτως ἐπαι-
εῖ τι, καὶ θαυμάζει, ὥσπερ
ὸν Νέστορα. οὐδὲ γὰρ δέκα
Αἴαντας ἄξιται γενέσθαι αὐ-
ός, οὔτε δέκα Ἀχιλέας.
άλαι δ' ἄν ἑαλωκυῖα ἦν
ροία, εἰ τοιούτους, ὁποῖος
ἦν

conciliare videre, tantos viros falsis contumelijs afficiendo. o At si videtur, ac mihi cuiusmodi vir parasitus in bello sit expedi, & nunquid omnino ex veteribus illis quispiam parasitus fuisse credendus est. PAR. Atqui, ô amice, neminem vsqueadeò Homericæ poëseos rudem atque imperitum esse existimo, neque si prorsus à literis alienus aut idiota fuerit, qui nesciat apud illum ex heroicis ommũ præstantissimos parasitos esse. Siquidem ω Nestor ille, à cuius lingua perinde vt mel fluebat oratio, regis parasitus fuit. Sed neque Achillem, quemadmodum & videbatur: eratque corporis forma atque viribus excellentissimus: neq; Diomedem, neque Aiacem Agamemnon tantis laudibus extulit & admiratus est, quãto laudis testimonio ornauit Nestorem. Neq; enim decem Aiaces sibi dari exoptat, neq; decem Achilles. Quippe iam olim Troiam funditus excisam cepisset, si eiusmodi

λῶ οὗτος ὁ παράσιτος, καὶ πάνυ γέρων ἄρα στρατιώτας εἶχε δίκαια. καὶ τὸν Ἰδομενέα, τὸν τοῦ Διὸς ἔγγονον, παράσιτον Ἀγαμέμνονος ὁμοίως λέγει. Τυχ. ταῦτα μὲν καὶ αὐτὸς ἐπίσταμαι· οὔπω γε μὴν δοκῶ μοι γιγνώσκειν πῶς δὴ τὼ ἄνδρε τὼ Ἀγαμέμνονι παράδιτοι ἦσαν. Παρα. ἀναμνήσθητι, ὦ γενναῖε τῶν ἐπῶν ἐκείνων, ἃ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα λέγει. Τυχ. ποίων; Πα. Σὸν δὲ πλέον δέπας ἀεὶ ἑστήκει, ὥσπερ ἐμοὶ πίνειν, ὅτι θυμὸς ἀνώγοι. ἐνταῦθα γὰρ τὸ ἀεὶ πλέον δέπας ἔφηκεν, οὐχ ὅτι τὸ ποτήριον ἀεὶ παντὸς πλήρους ἑστήκει τῷ Ἰδομενεῖ, καὶ μαχομένῳ καὶ καθεύδοντι, ἀλλ' ὅτι αὐτῷ διόλου τὸν βίον μόνῳ σωθῆναι ἐπῆρχε τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ τοῖς λοιποῖς στρατιώταις, πρὸς ἡμέρας τινὰς προκαλουμένοις. τὸν μὲν γὰρ Αἴαν-

decē alios milites, cuiusmodi parasitus ille fuerat, quā quam ę iam cōfectus senio, habuisset. Quin etiam Idomenea Iouis filium eadem ratione Agamemnonis parasitum fuisse confirmat. TYC. Hæc equidem & ipse non ignoro. Nondum tamen mihi intelligere videor, quomodo illi duo heroës Agamemnonis parasiti fuerint. PAR. Perlege, ô generose, versiculos illos quibus ipse Agamemnon Idomenea alloquitur. TYC. Quónam dicis? PARA.

-semper tibi plenior vni
Stare solet cyathus, velut & mihi, quando bibendi
Est mens vt potes —.

Inde quod dixit, semper plenior adstare cyathum, non ita accipiendum est, quasi semper poculum vino plenum Idomeneo & pugnanti & dormienti sit propositum, sed quod illi per omnem vitam soli cum rege cœnandi facultas cōcessa fuerit, sed non perinde vt alijs militibus certis quibusdam diebus ad mensam vocatis. Etenim

Aiacem

κίαντα, ἐπὶ μαλῶς ἐμονομάχησεν ὧν Ἕκτορι, ὡς Ἀγαμέμνονα δεῖον ἄγων φησί, κατὰ τιμὴν ἀξιωθέντα ὀψὲ τοῦ παρὰ τῷ βασιλεῖ δείπνου. ἐπὶ δὲ Ἰδομενεὺς καὶ ὁ Νέστωρ ὁμημέρου συνδείπνων τῷ βασιλεῖ, ὡς αὐτός φησι. Νέστωρ δὲ παράσιτός μοι δοκεῖ τῶν βασιλέων μάλιστα τεχνίτης, καὶ ἀγαθὸς γνώμων· ἐν μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἄρξασθαι τῆς τέχνης, ἀλλ' ἐπὶ Κανέως καὶ Ἐξαδίου. δοκεῖ δὲ οὐδ' ἀναπαύσασθαι παρασιτῶν, εἰ μὴ καὶ Ἀγαμέμνων ἀπέθανε. Τυ. οὗτοσὶ μὲν γνώριμος ὁ παράσιτος· εἰ δὲ καὶ ἄλλους τινὰς οἶσθα, παρὼ λέγειν. Παρα. τί οὖν, ὦ Τυχιάδη, οὐχὶ καὶ Πάτροκλος τῶν Ἀχιλλέως παράσιτος ἦν, καὶ ταῦτα, ὁδοῦ τε ἄλλων Ἑλλήνων φαυλότερος,

Aiacem quòd singulari certamine congressus cum Hectore optimè se gesserat; proceres ad Agamemnonem diuinum cœnatum abduxisse commemorat, tanquam propter virtutem in pugna editam honoratum, admodum sera cœna apud regem apparata. At verò Idomeneus atq; Nestor ferè quotidie cum rege cœnitabant, vt idem auctor testatur. Porrò Nestor regum parasitus mihi fuisse videtur multa arte industrius. Neque apud Agamemnonem primùm hanc parasitandi artem exorsus est, sed multis retrò temporibus τ apud Cœnea atque Exadium. Visus verò est neque parasitandi finem antè feciſſe, quàm Agamemnon diem suum obijt. TYCHIADES. *Equidem ille præclarus & insignis fuit parasitus. At si quos alios id genus heroas parasitos fuisse nosti, hoc mihi nominatim explicare ne pigeat.* PARAS. *Quid igitur, ô Tychiade, nónne & Patroclus Achillis parasitus tibi fuisse videtur, præsertim cùm nullo aliorum Græcorum fuerit*

ρ@, οὔτε τὴν ψυχὴν, οὔτε τὸ σῶμα, νεανίας ὤν· ἐγὼ γὰρ ἐκ αὐτοῦ μοι δοκῶ τοῦ Ἀχιλλέως, τεκμαίρεσθαι τοῖς ἔργοις, αὐτὸς χείρων ἐών. τόν τε γὰρ Ἕκτορα ῥήξαντα τὰς πύλας, καὶ παρὰ ταῖς νανσὶν ἔσω μαχόμενον, οὕτω ἐξέωσε, καὶ τὴν Πρωτεσιλάου ναῦν ἤδη καιομένην ἔσβεσε. καί τοι ἐπιβάντων αὐτῆς οὐχ οἱ φαυλότατοι, ἀλλ' οἱ τοῦ Τελαμῶνος, Αἴας τε καὶ Τεῦκρος, ὁ μὲν ὁπλίτης ἀγαθὸς, ὁ δὲ τοξότης. καὶ πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρβάρων, ἐν δὲ δὴ τούτοις καὶ Σαρπηδόνα, τὸν τοῦ Διὸς υἱὸν ὁ παράσιτος τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ ἀπέθανε δὲ οὐχὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, ἀλλ' αὐτὸν μὲν Ἕκτορα Ἀχιλλεὺς ἀπέκτεινεν, ἑὰς ἵνα, καὶ αὐτὸν Ἀχιλλέα Πάρις, τὸν δὲ παράσιτον θεὸς καὶ δύο ἄνθρωποι. καὶ τελευτῶν δὲ, φωνὰς ἀφῆκεν, οὐχ οἵας ὁ γενναιότατος Ἕκτωρ, πεσπίλλων τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἱκετεύων, ὅπως ὁ νεκρὸς

deterior aut ignauior, neque animi neque corporis dotibus, tametsi iuuenis existens? Mihi equidem nulla in re ipso Achille videtur fuisse inferior, ex eius operibus coniecturam facienti. Etenim Hectorem perruptis portarum obicibus, ac intra munitionem iuxta naues pugnantem, fortissimè repulit, & Protesilai nauim iam incensam & ardentem extinxit, quanquam ea essent non ignauissimi: verùm Telamone nati & Aiax & Teucer, alter hasta strenuus, alter arcu valens. Multos præterea ex Barbaris neci dedit: inter quos & Sarpedonē Iouis filium Achillis parasitus perennit. Prostratus verò occubuit nequaquā vt alij, sed ipsum quidem Hectorem vita spoliauit Achilles, at Achillē Paris, vnus vnum. Porrò autem parasitum, & Apollo & χ duo viri occiderunt. Ac iam moriens eas voces edidit, nō quales generosissimus Hector ille, Achillem suppliciter precatus vt ψ cadauer eius

suis

ὁ νικηὸς αὐτοῦ τοῖς οἰκείοις ἀποδοθῇ, ἀλλ' οἵας εἰκὸς ἀφεῖσθαι παράσιτον, τίνας δὴ ταύτας; Τοιαῦτοι δ' ἔμπροσθεν μοι ἐέσσοιν ἀντιβόλησαν, Πάντοσε δ' αὐτόθ' ὅλονδε, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες. Τυχ. ταῦτα μὲν ἱκανά· ὅτι δὲ μὴ φίλον, ἀλλὰ παράσιτον τοῦ Πάτροκλον τοῦ Ἀχιλλέως, παρὼ λέγεις. Παρ. αὐτὸν, ὦ Τυχιάδη, τὸν Πάτροκλον, ὅτι παράσιτον τοῦ λέγοντά τοι παρίξομαι. Τυχ. θαυμαστὰ λέγεις. Παρ. ἄκουε τοίνυν αὐτῶν τῶν ἐπῶν· Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ' Ἀχιλλεῦ, Ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν, ἐν ἡμετέροισι δόμοισι. καὶ πάλιν· ἀρβὰς, καὶ κεῖνον μειλιξάμενός φησιν, ὁ Πηλεὺς Ἑρμείᾳ ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνε· τοὔνεκα παράσιτον ἔσχεν. ἐμοὶ μὲν οἶνον φίλον ἐβούλετο τὸν Πάτροκλον λέγειν, ὃς ἂν αὐτῷ ὠμόμαζε

suis sepeliendum redderet: sed quales par est parasitum expirantem emittere. cuiusmodi tandem?

ω Si mihi viginti duro in certamine tales
Ante occurissent, cunctos ego cuspide cæsos
Strauissem letho——.

TYCH. *At de his quidem abundè satis multa verba fecisti. Cæterùm Patroclum nõ amicum, sed Achillis parasitum fuisse, quo pacto testatum facies?* PAR. *Ipsum, ô Tychiade, Patroclũ quòd parasitus fuerit, dicentem tibi exhibebo.* TYCH. *Admirãda dicis.* PAR. *Audi igitur hosce versiculos:*

** Ne mea Pelida condi patiãre seorsim*
Ossa, sed amborum sint vno tecta sepulchro,
Sicut & antè domi nutriti viximus vná.

Et rursus eodem in loco:

Nam me susceptum Peleus studiosus alebat,
Nomine meq; tuum noto Theraponta vocauit.

hoc est, parasitum esse voluit. Etenim si Patroclum Achillis amicum dicere voluisset, haud illum theraponta nomi-

μαζι θεράποντα. ἐλεύθερος γὰρ ἦν ὁ Πάτροκλος. τίνας οὖν λέγει θεράποντας, ἀμήτορας τοὺς ἄλλους, μήτε τοὺς φίλους, τοὺς παρασίτους λέγουσι, ἢ καὶ τὸν Μηριόνην, τοῦ Ἰδομενέως καὶ αὐτὸν θεράποντα ὀνομάζει, ἔοικεν, οἶμαι, λακωνίζων τότε τοὺς παρασίτους. ἐνθυμοῦμαι δέ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸν μὲν Ἰδομενέα, Διὸς ὄντα υἱὸν, οὐκ ἀξιοῖ λέγειν ἀταλάντου Ἄρει, Μηριόνην δέ, τὸν παράσιτον αὐτοῦ. τί δὲ οὐχὶ καὶ Ἀριστείδην, δημοτικὸς ἀνὴρ, καὶ πένης, ὥσπερ Θουκυδίδης φησὶ, παράσιτος ἦν Ἁρμοδίου; τί δέ, οὐχὶ καὶ ἐραστής; ἐπιεικῶς γὰρ οἱ παράσιτοι, καὶ ἐρασταὶ τῶν τρεφόντων εἰσίν. οὕτω δὲ καὶ νῦν ὁ παράσιτος τοῦ Ἀθηναίων πόλιν τυραννουμένην, εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο, καὶ νῦν ἕστηκε χαλκοῦς ἐν τῇ ἀγορᾷ, μετὰ τῶν σοφιστῶν. οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦτοι ὄντες, μάλα ἀγαθοὶ παράσιτοι ἦσαν. σὺ δὲ δὴ ποῖόν τινα ἀνάξεις ἐν

naſſet. Erat enim Patroclus liberalior, quàm vt Achillis ſeruus dici ſuſtinuiſſet. Quos igitur dicit eſſe therapontas, qui neq; ſerui ſunt, neq; amici, nempe paraſitos: quo nomine & B Merionē Idomenei theraponta compellat. Atque ita nunc paraſitos dictos eſſe, planè coniecturâ auguror. Quinetiam hoc cōſidera, quamobrem Idomenea Iouis filium non dignatus ſit Γ Marti æqualem dicere, verùm Merionem eius paraſitum. Nónne verò & Ariſtides vir popularis exiſtens & pauper, vt inquit Δ Thucydides, paraſitus fuit B Armodij? nónne & amator? Sunt enim paraſiti ſuorum alumnorū peramantes. Huius itaq; paraſiti opera, Athenienſium Reipubl. tyrannide oppreſſa libertas iterum recuperata eſt. Z Et nunc in foro ſtat æneus inter reliqua ciuitatis monimēta ſpectabilis. Illi equidē cùm tanta virtute claruerint, tamen paraſitos agebāt. Tu verò quónam animatum

ἐν πολέμῳ τὸν παράσιτον; οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ τοιοῦτος ἀεισποιησάμενος ἔξεισιν, εἰς τὴν παράταξιν, ἁθρόος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοῖ; ὃ δὲ, ἀπ' ὄρθρου ἐν πολέμῳ μαχεῖσθαί φησιν ἱστάσης, καὶ δυσὶ ἅμα ἕω μάχεσθαι θέλοι. καὶ ὁ μὲν ἄλλοι στρατιῶται χρόνον τινὰ δεῖται, ὁ μέν τις ἀκεβῶς ἁρμόζεται τὸ κράνος, ὁ δὲ θωράκιον ἐνδύεται, ὁ δὲ αὖ τὸ θεινὸν ἐπισκώπτει πολέμου, τρέμει· οὕτος δὲ ἰσθὶ τότε μάλιστα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ· καὶ μετὰ τὴν ἔξοδον, δυσὶν ἐν πρώτοις διαγωνίζεται. ὁ δὲ τρέφων αὐτὸν, ὅπισθεν ἐπιτάττεται τῷ παρασίτῳ, ἐκπαίνος αὐτὸν, ὥσπερ ὁ Αἴας τὸν Τεῦκρον, ὑπὸ τῷ σάκει καλύπτει. καὶ τῶν βελῶν ἀμυνόμενος, γυμνώσας ἑαυτὸν, τοῦτον σκέπει· βούλεται γὰρ ἐκεῖνον μᾶλλον σῴζειν, ἢ ἑαυτόν. ἐὰν δὲ μὴ κἀν πολέμῳ παρασίτου ἐν πολέμῳ, ἐπ' αὐτῷ δή τι ὅτι λοχαγὸς, ὅτι στρατη-

animo parasitum in bello esse putas? H Nonne sub initium talis curato probè corpore sumpto ientaculo prodit in aciem, quemadmodum & Vlysses fas esse contendit? Quippe cùm statim sub auroræ exortum pugnandum erit, ille priùs cibum sumat necesse est. Et quo tempore alij milites, præ metu, hic quidem galeam diligenter adornat, ille thoracem curiosè induit, alius aliud quiddam malum belli suspicans trepidat: parasitus vultu prorsus hilaro & exporrecto indulget epulis: ac mox postquam in aciem progressus est, inter primos fortissimè dimicat: cæterùm qui alit parasitum, tum in ordine subsequitur, quem ille I non secus atque Aiax Teucrum, clypeo defendit. Cupit enim impensiùs suum seruare alumnum parasitus, quàm seipsum tueri incolumem. Quòd si etiam in bello cæsus parasitus occubuerit, neque imperatorem, neque

militem

σφατιώτης ἀσχημονῆν, μικρόν τι ὄντι νεκρῷ, καὶ ὥσπερ ἐν συμποσίῳ καλῷ κατακειμένῳ· ὡς ἄξιόν γε, φιλοσόφου νεκρὸν ἰδεῖν, τοῦτο παρακάμψαντα ξηρὸν, ῥυπῶντα, μακρὸν πώγωνιον ἔχοντα, πεπτωκότα τῆς μάχης, ἀθλιῶς ἄνθρωπον. τίς ἂν ἢ καταφρονήσειε ταύτης τῆς πόλεως, τὰς ὑπασπιστὰς αὐτῆς ὅτω κακοδαίμονας ὁρῶν; τίς δ' ἂν ἀπάσαι, χλωρὰς καὶ κομήτας ὁρῶν ἀνθρωπίσκους μαμμύνους, τὴν πόλιν ἀρρώστων συμμάχων, ζῶντας ἐν τῇ ἀρχῇ κακόργους ἐπιλῦσαι τοῦ πολέμου; ζιοῦτοι μὲν ἐν πολέμῳ, πρὸς ῥήτορας καὶ φιλοσόφους ἀσφ οἱ παράσιτοι. ἐν ἀρχῇ δὲ τοσοῦτόν μοι δοκεῖ καὶ διαφέρειν παράσιτικὴ φιλοσοφίας, ὅσον αὐτὴ ἡ ἀρχὴ πολέμου. καὶ πρῶτον, εἰ δοκεῖ σκοπῶμεν τὰ τῆς εἰρήνης χωρία. Τυχ. οὔπω ξυνίημι

militum quenquam pudore afficit, tantùm existens cadauer, quali corporis dignitate quondam in sympoſiis accumbere solitus est, adeò vt indignum sit facinus, philoſophi cadauer huic appoſitum conſpici, aridum & ſordidum, prolixo barbicio informe, hominem prorſus miſerandum, & qui ante initum prælium mortuus ſit, in bellis atque inualidus. Quis verò eam ciuitatem non extremè cõtemneret, cuius tam miſerandos atque infelices cerneret ſatellites? Quis nõ eam vrbem cùm robuſtis, tum animoſis auxiliatoribus egere exiſtimet, qui adeò pallidos & comatos homunciones inter militum cadauera diſperſos intuitus fuerit, eósque qui in excubijs ſtationes agitant, nullius in bello eſſe precij? Tales equidem ſunt in rebus bellicis paraſiti, cum philoſophis atque rhetoribus comparati. K Cæterùm in pace, tantum præcellit philoſophiam, paraſitica, quantum ipſa pax bello præſtat. Ac primùm, ſi videtur, pacis loca atq; ſtudia contemplemur. TYCH. Nondum

teneo

ξυοίημι ὅ, τι τοῦτό ποτε βού-
λεται, σκοπῶμεν ὅμως.
Παράσ. ἐγὼ ἀγορὰν μὲν δικα-
σήρια, καὶ παλαίστρας καὶ
γυμνάσια, καὶ κυνηγέσια,
καὶ συμπόσια ἔγωγε φαίην
ἂν, πόλεως χωρία; Τυχ.
πάνυ μὲν οὖν. Παράσ. ὁ δὲ
τοῦτον παραδοὺς εἰς ἀγορὰν
μὲν καὶ δικασήρια οὐ πα-
ρέσειν, ὅτι, οἶμαι, τοῖς συ-
κοφάνταις πάντα τὰ χωρία
ταῦτα μᾶλλον προσήκει,
καὶ ὅτι ἅδην μέτριόν τι τῶν
ἐν τούτοις γιγνομένων· τὰς
δὲ παλαίστρας, καὶ τὰ γυμ-
νάσια καὶ τὰ συμπόσια δι-
ήκειν, καὶ κοσμεῖ μόνως οὕτω
ἐπὶ τίς ἐν παλαίστρᾳ φιλόσο-
φος ἢ ῥήτωρ ἀκμάζων, ἄξιος
συγκεῖσθαι παρασίτου τῷ
σώματι; ἢ τίς ἐν γυμνασίῳ
τούτων ὀφθείς, οὐκ αἰσχύ-
νῃ τοῦ χωρίου μᾶλλον δέ; καὶ
μὴν ἐν ἐρημίᾳ τινὶ τούτων οὐδὲ
ἂν ἐπισάκτου θηρίου ὁρμὴν,

teneo quid hæc tua sibi velit oratio. consideremus tamen. PARAS. Igitur forum & iudicia, & palæstras, & gymnasia, tum venationes & sympoſia ego ciuitatis loca esse dixerim. TYCHI. Et rectè sanè. PAR. Quòd autem parasitus in forum causas acturus non prodit, quódque in iudicijs nulli clientulorum vocatus patronus præstò est: hanc ego subesse causam opinor, quòd ista loca magis sycophantis & rabulis illis forensibus pateant, atque conueniant, quódque nihil moderati in illis fieri soleat: palæstras verò atque gymnasia vnà cum sympoſiis parasitus frequentat sedulò, quibus solus ille ornamento est, atque decori. quoniam quisnam philosophorum aut rhetorū exutus vestimentis in palæstra dignè componendus esset cum parasiti corpore? Aut quis illorum conspectus in gymnasio, non potiùs probro atque dedecore locum afficeret? Atqui ne in deserto quidem illorū quispiam irruentis alicuius beluæ

impetum

ὁ δὲ

ὁ κ παράσιτος αὐτά τι ἐπίον-
τα μγύλ, κὴ λίχνα ῥᾳδίως,
μιμιλιτικῶς αὐτῶν ἐν τοῖς
λάπυοις διαταφρονεῖν, κὴ ὅτ'
ἔλαφ, ὅτι σῦς αὐτὸν ἐκ-
πλήξει ψοφικὸς, ἀλλὰ λαῖν
ἐπ' αὐτὸν ὁ σῦς τὸν ὀδόν[τα]
θήγῃ, κὴ ὁ παράσιτ ἐπὶ
τὸν σῶ ἀντιθήγει. τοὺς μὲν γὰρ
λαγὼς διώκει μᾶλλον τῶν λυ
κῶν. ἐν ᾧ δὲ συμποσίῳ τις ἂν
κὴ ἀμιμήσαιτο παράσιτον,
ἄτοι παίζοντι ἢ ἐσθίοντι; τίς
δ' ἂν μᾶλλον ὠφράνει τοὺς
συμπότας, πότερόν ποτε οὗ-
τ ἄλλων κὴ σκώπλων, ἢ ἄν-
θρωπ μὴ γελῶν, ἐν τε
βωνίῳ λείμῳ, ὡς γλῶ ὁ-
ρῶν, ὥσπερ ἐπὶ ψύθ, ἐχὶ
συμπόδιον ἄπων; κὴ ἔμοιγ
δοκᾶ, ἐν συμποσίῳ φιλό-
σοφ τοιοῦτόν τι, οἷον ἐν
βαλανείῳ λοῦσθαι. φέρε δὲ
ταῦτα ἀφέντ, ἐπ' αὐτὸν ἴ-
δη βαδίζωμεν τὸν βίον τοῦ
παρασίτου σκοποῦντ ἅμα
κὴ παραβάλλοντ ἑκάτερον.

πρῶτον

impetum sustineret: at parasitus earundem vim atq; ferociam fidenter expectat, ac sine negotio compescit, quippe qui easdem in conuiuijs contemnere didicerit. Sed neque ceruus, neque sus setis inhorrescens parasitum conterret, sed sue aduersus illum dentes acuente, parasitus aduersus suem contrà acuit terribilis. Cæterùm lepusculos magis insectatur, quàm vllus canis venaticus. Porrò autem in cõuiuio quis cum parasito certamẽ susciperet, aut iocos ciente, aut comedente? Et quis magis conuiuarum tristitiam discutit? an ille cantillans ridicula, & ludens dicterijs: an homo potiùs nihil ridens, in sordida tritáque lacerna accumbens, terram tristis intuens, quasi ad luctum, nõ ad sympositi vocatus venisset? Ac mihi profectò tale quiddam in sympositio videtur esse philosophus, M quod canis in balneo. N Sed age istis posthabitis, ad ipsam parasiti vitam nos conferamus, excutientes atq; comparãtes illum.

E Primùm

πρῶτον οὖν τίς ἂν τὸν μὴ παράσιτον, ἀλλ' ὀλίγης καταφρονοῦντα, καὶ ὅλον μᾶλλον αὐτῷ, ὧν οἱ ἄνθρωποι οἴονται. περὶ ῥητόρας δὲ καὶ φιλοσόφους ἴδοι τις ἂν, ὅτι τινὰς, ἀλλὰ πάντας, ὑπὸ τύφου καὶ δόξης περιόντας, καὶ ὅτι δόξης μόνον, ἀλλὰ καὶ ὃ τούτου αἴσχιόν ἐστιν, ὑπ' ἀργυρίου. καὶ ὁ μὲν παράσιτος ὅτως ἔχει πρὸς ἀργύριον, ὡς οὐκ ἄν τις ἄλλως πρὸς τὰς ἐν τοῖς ἀγυιαλοῖς ψηφίδας ἀμελῶς ἔχοι, καὶ ὅλον αὐτῷ δοκεῖ διαφέρειν τὸ χρυσίον τοῦ πυρός. οἵ γε μὴν ῥήτορες, καὶ ὁ δεινότερόν ἐστι, καὶ οἱ φιλοσοφεῖν φάσκοντες, πρὸς αὐτὰ ὅτω διάκεινται κακοδαιμόνως, ὥστε τῶν μάλιστα νῦν δοκιμωμένων φιλοσόφων (περὶ μὲν γὰρ τῶν ῥητόρων, τί δεῖ λέγειν;) ὁ μὲν δικάζων δίκαια, δώροις ἐπ' αὐτοῖς ἁλώς, ἄλλος δ' ἀμισθὶ σοφιστών, ὡς πράττειν τοὺς μανθάνοντας.

ὁ δὲ

Ξ Primùm igitur quis eſt qui nō videt paraſitum vnquam non contemptorem eſſe gloriæ, quippe cui nihil curæ eſt quam de ſe homines opinionem obtineant? At verò ipſos rhetores atque philoſophos non ſaltem illorum aliquos, ſed in vniuerſum omnes, faſtu atque gloria tranſuerſos agi quiſpiam inuenerit, ac non tantùm gloriæ deditos, ſed quòd adhuc turpius eſt, argenti ſitientiſſimos. Sedenim paraſitus hoc erga pecuniam affectus eſt animo, quo non aliquis negligentiore erga lapillos paſſim proiectos in littore animatus eſt. Ac nihil illi inter aurum & ignem videtur eſſe diſcriminis. Rhetores autem, & quod abſurdius eſt, etiam illi qui philoſophiæ profeſſione ſe venditant, tam auidè argento inhiant, quaſi hac ratione maximam ſibi nunc conciliarent & opinionem, & authoritatem philoſophi. De rhetoribus quid multa attinet dicere? cùm ille corruptus largitionibus cauſam orare ſoleat, ambus dicendi artem profitens à diſcentibus mercedem exigit.

Tertius

ὁ δ' παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῆς σωφρονεῖν ὁμοίως μισθὸν αἰτεῖ, καὶ οὐκ αἰσχύνεται. ἔτι πρεσβύτης ἀνὴρ ἐπὶ τούτῳ ἀφίκται, καὶ μισθοφορᾷ, καθάπερ Ἰνδὸς ἢ Σκύθης αἰχμάλωτος· καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα οὐκ αἰσχύνεται, ὅτι μισθὸς ὁ λαμβάνει. οὗτοι δ' ἂν οὐ μόνον ταῦτα περὶ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πάθοι, οἷον λύπας καὶ ὀργὰς καὶ φθόνους, καὶ πανωλεθρίας ἐπιθυμίας. ὃ γε μὴν πάσχειν ἔξω τούτων ἐστὶν ἁπάντων· οὔτε γὰρ ὀργίζεται δι' ἀνεξικακίαν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅτῳ ὀργισθείη. καὶ εἰ ἀναπλήσειε δίπους, ἢ ὀργὴ αὐτοῦ χαλεπὸν μὲν οὐδὲν σκυθρωπὸν οὐδὲν ἀπεργάσεται, μᾶλλον δὲ γέλωτα, καὶ ὑφαιρήσεις ξυόντας. λυπεῖταί γε μὴν ἥκιστα πάντων, διὰ τοῦτο τῆς

Tertius à rege similiter præmium flagitat, non ab aliud, nisi quòd cum illo conuersationem societ: nec pudore suffunditur. Est prætereà alius, qui iam ætate confectus, non ob aliud peregrè proficiscitur, quàm vt lucrũ faciat, aut stipendio mereat, non aliter atque Indus quispiam, aut Scytha captiuus. Neque eundem pudet nominis, quòd merces sit illud quod accipit. O Non solùm verò his vitijs eos inuenies obnoxios, sed sunt adhuc alij degeneris animi affectus, quibus sunt plenissimi, nempe molestiæ perturbationes, iracundia, inuidentia, ac omnis generis concupiscentiæ. Parasitus autem his omnibus vacans affectibus, neque irascitur, propter animi tolerantiam, tum etiam quòd illi nemo sit cui irasceretur. Atque etiam si quando victus mentis impotentia indignatur, nihil tamen mali aut iniuriæ, iracundiæ impulsu designat perperam: quin potiùs risum omnibus eius excandescentia excutit, ac oblectamento est conuersantibus. Minimè verò omnium perturbatur, tristitia aut vlla mentis molestia discruciatur. Etenim tam præsens illi

parasitii

ῆς τέχνης παρασκευαζόσης
ωὖσ', μὴ χαεισομένης, μὰ ἔχειν
ἄπορ ὅτου λυπηθείη. ὅτι γὰρ χρή-
ματά ὅτῳ αὖσ', ὅτι οἰκῶ, ὅ-
τι οἰκέτης, οὔτι γυνὴ, ὅτι παῖ-
δων, ὧν διαφθερομένων, πάν-
τως ἀνάγκη ὀδυνᾶσθαι τὸν
ἔχοντα αὐτὰ, ἐπεὶ ταῦτα ἀ-
πόπιστα. ἐπιθυμεῖ γ' ὅτι δό-
ξης, οὔτι χρημάτων, ἀλλ' ὑ-
πὸ ἀραίου τινός. Τυ. ἀλλ', ὦ
Σίμων, ἀκός γε ἐνδεία προ-
φῆς λυπηθῶαι αὐτόν. Πα. ἀ-
γνοεῖς, ὦ Τυχιάδη, ὅτι ἐξ ἁρ-
πῆς ὁδὶ παράσιτός ὅτιν οὐ-
τῳ, ὅστις ἀπορεῖ προφῆς· οὐδὲ
γὰρ ἀνδρεῖος, ἀπορίας ὅτιν ἀνδρεῖος· ὁδὶ φρό-
νιμος, ἀπορίας φρονῶν ὅτι φρό-
νιμος· ἄλλως γε ὅτι παρα-
σιτος ἂν εἴη. πρόκειται δὲ ἡμῖν περὶ παράσιτὸ ζητεῖν ὄν-
τος, οὐχὶ μὴ ὄντος. εἰ δὲ μὴ ὁ
ἀνδρεῖος ἄλλως, ἢ παρουσίᾳ
ἀνδρειότητος, καὶ ὁ φρόνι-
μος, παρουσίᾳ φρονήσεως, μὴ
ὁ πα-

parasitica suppeditat aduersus omnes molestias remedium, vt nulla etiam causa existat quamobrem afficiatur tristitia. Neque enim illi sunt opes, neque domus, neque famulus vllus, non vxor, non liberi, quibus pereuntibus habentem discruciari animo omnino necesse est, si horum iacturam fecerit. Atqui neq; gloriæ vllius est appetens, neq; opulentiæ: sed nec formosum quenquã desiderat. TYC. *Veruntamen, ô Simo, planè consentaneum est, illum ob victus indigentiam perturbari animo.* PAR. Π *Ignoras, ô Tychiade, statim initiò hũc non esse parasitum, quicunque laborat victus inopia.* P *Neque enim fortis, inopia fortitudinis fortis perhibendus est: neque sapiens, sapientiæ penuria sapiens putandus: alioqui parasitus esse*

non posit. Nos enim de eo qui re ipsa parasitum agit, loquimur, non de eo qui solum parasiti nomen falsò obtinet. Iam si fortis non alia ratione, quàm præsente fortitudine fortis, & sapiens præsente sapientia sapiens habendus est: sequitur, neq;

ὁ παράσιτος δεῖ, παρουσίᾳ τῇ παρασίτῃ παράσιτος ἴσαι. ὡς εἴ γε τοῦτο μὴ ὑπάρχει αὐτῷ, περὶ ἄλλου τινὸς, καὶ οὐχὶ παράσιτος ζητεῖσθαι. Τυ. οὐκοῦν ὀλίγου ἀφέξεται παράσιτος τροφῆς. Πα. ἔοικεν, ὥστε ὅτι ἐπὶ τούτῳ, ὅτι ἐπ' ἄλλῳ εἰμι, ὅταν λυπηθείη ἄρα. καὶ μὴν οἵ γε ἅπαντες ὁμοῦ φιλόσοφοι καὶ ῥήτορες φοβοῦνται μάλιστα, τοὺς γε τοιούτους πλείστους αὐτῶν ἔνεστι τινὰ ἄρα μετὰ ξύλου πορεύεσθαι, ἐκ ἄρα δείπνου, ἐὰν μὴ ἐφοβοῦντο, ὡπλισμένους καὶ τὰς θύρας δι' ἀσφαλείας ἐρρωμένως ἀποκλείοντας, μή τις ἄρα νυκτωρ ἐπιβουλεύσειεν αὐτοῖς, διαδιόντας· ὁ δὲ τὴν θύραν τῷ δόματίου πεσίθυσιν, εἰκῇ μὴ τοῦτο, ὡς μὴ ὑπὸ ἀνέμου ἀνοιχθείη. γνομένου δ' ψόφου νυκτωρ, ἀδεῶς μᾶλλον θορυβεῖται, ἐὰν μὴ γένηται. καὶ δι' ἐρημίας δι' ἀπιὼν, ἄνευ ξίφους ὁδεύει· φοβεῖται

parasitum, nisi parasitandi facultas suppetat, parasitum esse posse. Quare nisi hoc illi suppeditatum fuerit ab alio, nequaquam parasitus existimandus est. TYC. Proinde parasitus nunquam alimenti laborabit inopia? PAR. Ita quidem apparet. Itaque neque huius neque alterius cuiuspiam rei gratia discruciatur animo. Verùm omnes ad vnum philosophi pariter atque rhetores, maximo semper in metu sunt. Illorum igitur plurimos plerunque ligno armatos in publicum prodire videmus: quod proculdubiò non facerent, nisi armatos metuerent. Quid quòd etiam ianuas probè oppessulatas concludunt, metuentes ne quis noctu domum ingressus, illis perniciem machinetur? At parasitus ædiculæ suæ ianuã quidem claudit, sed planè incuriosè & temerè, ne videlicet venti violentia irruens aperiat. Cæterùm noctu orto tumultu, non magis animo timore concutitur, quam si nullus extitisset. Præterea per-sola loca iter faciens, nullo accinctus gladio ambulat.

nihil

φοβῆται γὰρ ἐκεῖνος οὐδαμῶ. ἐγὼ δὲ πολλάκις εἶδον ἰσχνὸν, ἀλγεινὸς ὄντα καὶ λευκὸν, τόξα ἐνδεδυκότας μετρίους· ξύλα μὴ γὲ ἔχοντας, μηδ' ὡς βακτηρίαν ἀπιόντας, καὶ ἐπ' ἄριστον. πάρασίτου μὲν τοι οὐδεὶς ἔχει κατηγορῆσαι μοιχείαν ἢ βίαν ἢ ἁρπαγὴν, ἢ ἄλλό τι ἀδίκημα ἁπλῶς· ἐπεὶ ὁ γε ζῶν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἔτι παράσιτος, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκεῖνος ἀδικεῖ. ὥστε εἰ μοιχὸς ἐστὶ τυχὸν, ἅμα τῷ ἀδικήματι, καὶ τὸνομα μεταλαμβάνει τοῦ ἀδικήματος, ὥσπερ οὐ λευκὸς, οὐ τὸ ἀγαθὸς, ἀλλὰ φαῦλος ἔναι λαμβάνει, οὕτως, οἶμαι, ὁ πρᾶσσων, ἂν τι ἀδικῇ· αὐτὸ μὲν τοῦτο, ὅπερ ἦν, ἀπέβαλε, ἀναλαμβάνει δὲ, ὁ ἀδικεῖ. ἀδικήματα δὲ πολλὰ ῥητόρων καὶ φιλοσόφων ἄφρονα καὶ μόνον οὐκ ἐμοὶ αὐτοῖς

nihil enim prorsus vspiam gentium metuit. At ego sæpenumerò vidi philosophos nullius periculi ne suspicione quidem existente arcus apparantes. Semper enim Σ batulis armati incedunt, atque etiam si quando in balneas lotum abeunt, aut vocati ad prandium. ¶ Nullus verò est, qui parasitum aut adulterij, aut violentiæ, aut rapinæ, aut alterius cuiuspiam delicti insimulare possit: quoniam qui talibus vitijs esset contaminatus, iam non amplius parasitus foret perhibendus; sed se ipse grauissimæ iniuriæ exponeret. Itaque adulterium flagitiosè committens, vnà cum perpetrato delicto etiam flagitij nomen incurrit. Quemadmodum autem qui improbus fuerit, non bonus, sed malus habendus est: sic quoque parasitus si quid turpiter in se admiserit, illud ipsum quod fuerat abijcit, assumit autem id quod deliquit per flagitium. Cæterum eius generis praua facinora permulta extant à philosophis & rhetoribus turpissimè perpetrata, quæ non nobis tantùm comperta sunt, vtpote quæ nostro tempo-

ἀὐτοῖς γεγονότα καθ' ἡμᾶς, ἀπὸ μὲν τῶν βιβλίων ἀφανισθέντα· τὰ δὲ ὑπομνήματα ἔχομεν αὐτῶν ἀδίκων ἔργων. ἀπολογία μὲν γὰρ Σωκράτους ἔστι, καὶ Αἰσχίνου καὶ Ὑπερίδου καὶ Δημοσθένους, καὶ τῶν ἄλλων σχεδόν τι ῥητόρων καὶ σοφῶν· παρασίτου δὲ οὐκ ἔστιν ἀπολογία. ἀλλ' ἔχει τις ἂν αὐτῶν δίκην πρὸς παράσιτόν τινι γεγραμμένην. Τυ. ἀλλὰ νὴ Δία, ὁ μὲν βίος τοῦ παράσιτου μακαρίων ἐστὶ τῶν ῥητόρων καὶ τῶν φιλοσόφων, ὁ δὲ θάνατος φαυλότερος. Πα. πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον, πάρα πολὺ ἀμείνονος. φιλοσόφους μὲν γὰρ ἴσμεν ἅπαντας, ἢ τοὺς πλείστους, ἀκμὴν ἀκμῆς ἀποθανόντας· τοὺς μὲν ἐκ καταδίκης ἁλόντας τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι, φαρμάκῳ, τοὺς δὲ καταπηθέντας τὸ σῶμα ἄπαν, τοὺς δὲ ἀπὸ δυσουρίας φθισ-

re saltem designata forent, sed libris editis relicta monumenta habemus eorum facinorum, quorum illi auctores extiterunt. Extat apologia Socratis, extat Aeschinis, atque Hyperidæ, neque non Demosthenis. Ac fermè plurimorum rhetorum atque philosophorum defensiones etiam hodie leguntur. At nulla extat parasiti apologia, nec vllus est qui pro vero affirmare possit, parasito iniuriarum scriptam esse dicam. TYC. Y At per Iouem parasitus meliori quàm rhetores atque philosophi viuendi conditione fruitur, fato tamen deteriore absumitur. PAR. Equidem longè diuersum est quod dicis. nam & fato multò feliciore functus è viuis migrat parasitus. Quippe compertè exploratum habemus, philosophos ferè omnes, aut illorum maximam partem, malo extinctos esse exitio, nonnullos condemnatione iudicij in maximis flagitijs manifestò deprehensos, Φ sumpto veneno: alios toto corpore exustos, pleroſque vrinandi difficultate absumptos,

alios

ήξαντας, τοὺς δὲ φυγόν- alios ex fuga retractos at-
τας. παρασίτῳ θάνατον εὐ- que occisos. At quis tan-
λεὶς ἔχει τοιοῦτον ἀπεῖπεν, ἀλ- dem tali quopiam exitio pa-
λὰ τὸν φλαμονίσαντον, φα- rasitum sublatum esse refer-
όντως καὶ πιόντως. ἀλλ' τις re poteſt? sed mors felicis-
καὶ λοιπὸν βιαίῳ τετελευτηκέ- sima ferè illi contingit e-
ναι θανάτῳ, ἀπιπλήσας ἀπί- denti atque bibenti. Quòd
πανε. Τυ. ταῦτα μὲν ἱκανῶς si quis etiam violenta mor-
ἀπημίμηται σοι τὰ πρὸς τοὺς te defungi videtur, mortuus
φιλοσόφους, ὑπὲρ τῦ παρασί- auolasse creditur. TYC
του. λοιπὸν δέ, ἐὰν δοκῇ καὶ ἡμῖν X Hæc equidem satis super-
ἀπηλλεῖς ὅτι τὸ ἀπῆμα τοῦτο τῷ que tibi pro parasito contra
ῥίφοντι, παρῶ λέγεται. ἡμοὶ philosophos decertata sunt.
μὲν γὰρ δοκοῦσιν, ὥσπερ ἐν- Superest vt & illud expli-
ργετοῦντες καὶ χαριζόμενοι, ces, num honesta & vtilis
ῥίπτειν αὐτοὺς οἱ πλούσιοι, καὶ sit hæc alenti possessio. Si-
ἵνα τοῦτο αἰσχύνῃ τῷ πρι- quidem opulentiores mihi vi-
ομένῳ. Πα. ὡς ἠλίθιά γε dentur parasitos alere, tan-
τοι, ὦ Τυχιάδη, ταῦτα ἐκ quam officiosi, & beneuo-
μὲν δυνάσεται γιγνώσκειν, ὅτι lè gratificantes illorum te-
πλουσίῳ ἀνδρὶ, ἐὰν καὶ τὸ Γυ- nuitati: quod ego ei qui ali-
γου χρυσίον ἔχῃ, μόνῳ ἐ- tur, dedecus esse existimo.
δέσθαι, αἰσχρὸν δεῖ, καὶ πολὺ PARA. Quàm simplici-
κάτω παράσιτου, πτωχὸς δο- ter fatuum te esse constat, ô
κεῖ καὶ ὥσπερ σρατιώτης Tychiade, si hoc nequeas in-
χωρὶς ὅπλων, ἀτιμότερον καὶ telligere, hominem diuitem
ἀνδρὸς ἄνευ παραφύρας, καὶ etiam si Gygis opulentiam
ἵππου possideret, solùm edentem
esse pauperem? Atq; ille progrediens in publicum non comi-
tante parasito, mendicus est. Et quemadmodum miles sine
armis habetur despectior, & vestis sine purpura vilior, &

ἵππος ἄνευ φαλάρων, οὕτω καὶ πλούσιος ἄνευ παρασίτου, ταπεινός τις, καὶ ἀτιμότερος φαίνεται· καὶ μὲν ὁ μὴ πλούσιος λυσιτελεῖται ὑπ' αὐτοῦ, τὸν δὲ πλούσιον καὶ εὐδαίμονα καὶ αὐτὸν ὄντα οὐ συμφέρει τὸν παράσιτον τρέφειν, ἱκανὸν ἡγησόμενον, ὡς ἔοικεν, χέρνα. ὅτι γὰρ μὲν τῷ πλουσίῳ τοῦτο λυσιτελὲς ὅτι, τὸ τρέφειν τὸν παράσιτον, ἔξεστι καὶ τὸ λυσιτελεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀσφάλειαν πολλὴν ἐκ τούτου λαμβάνειν ἔστιν· ὅτι γε μὴν ῥᾳδίως ἄν τις ἐπιχειρήσειε τῷ πλουσίῳ, βλέπων ὁρῶν παρεστῶτα. ἀπὸ δὲ ἂν ἀποθάνοι φαρμάκου ὀλέθρου, ἔχων παράσιτον· τίς γὰρ ἂν ὀλμήσειεν ἐπιβαλεῖν φαρμάκοις; τοῦτο πειρώμενος καὶ πάσχοντος; ὥστε ὁ πλούσιος οὐχὶ λυσιτελεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τοῦ παρασίτου σώζεται. οὕτω μὲν ὁ παράσιτος ἀφ' εἰλο-

equus sine phaleris leuior: sic etiam diues egregiè & ampliter nummatus, longè apparet sine parasiti satellitio humilior atque contemptior. Atqui parasitus quoque non parùm ornamento est diuiti, diues parasito non item. Alioqui neq; probrum est, vt tu ais, huic parasitari, vt præstantiori deteriorem. Quòd autem opulento vtile sit parasitum alere, præterquàm quòd ornamentum non vulgare illi adiungit, etiam securitatem multam parasiti præsentia & comitatus diuiti suppeditat. Neque enim quispiam temerè pugna adorietur diuitem, qui hunc illius lateri assistentem conspexerit. Sed neque metuendum est eum veneno periturum, qui parasitum conuiuam habuerit. Quis enim auderet insidias petere quempiam hoc præmandente atque præbibente? Itaque diues non tantùm à parasito ornatur, sed eius quoque opera à maximis periculis tutus conseruatur. Ita enim parasitus propter charitatis

πραγίαν, πάντα λίνδυνον ὑπομένα, καὶ ἐκ ἂν παραχωρήσαι τῷ πλησίον φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ἕτοιμα συμφαγών. Τυ. πάντα μοι δοκεῖς, ὦ Σίμων διεξελθεῖν, ὑπερβαλῶς ἀδὴν τῆς σαυτοῦ τέχνης, ὡς' ὅσον μὲν αὐτὸς ἔφασκον, ἀμελέτητ]ον ἄν, ἀλλ' ὅσον γε ἄν τις ἐκ τῶν μεμελετημένων λοιπὸν, ἀναγκαίως αὐτὸ τὸ ὅσον ἁρμόττον τῆς παρασιτικῆς, ἱκανῶς μεμαθηκέναι. Πα. ὅρα δὴ τὸ ἀπόκειται, εἰ μὴ ἱκανῶς λέγεσθαι δοκῶ, καὶ πειρῶ πάλιν αὐτὸς ἀπεκδύεσθαι πρὸς τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἄσσα οἴει. φέρε γάρ, τὸν σῖτον οἱ παλαιοὶ τί καλοῦσι; Τυ. προφλύ. Πα. τί δέ, τὸ σιτεῖσθαι καὶ τὸ ἐσθίειν. Τυ. ναί. Πα. ἐκοῦν ὁμολογεῖται τὸ παρασιτεῖν, ὅτι ἐκ ἄλλο ἐστί. Τυ. τοῦτο γάρ, ὦ Σίμων, δῆλον, ὁ αἰσχρὸν φαίνεται. Πα. φέρε δὴ, πάλιν ἀπόκειταί μοι πάτριον

tatis affectum qua diuitem ex animo complectitur. omnibus semet obiectat periculis. Neque tantùm concedit solùm cibum sumere, sed vnà quoque edens exoptat oppetere. TYC. Omnia mihi, ô Simo, satis diserte disseruisse videris, nec quicquam quod ad artem tuam commendandam pertinet prætermisisti: neque vt tu dixisti, ad hanc rem inexercitatus accessisti, sed planè omnium instructissimus atque exercitatissimus. Ω Quod reliquum est, scire gestio an parasiti compellatio non turpis & dedecorosa habeda sit. PA. Vide quod responsum à me exigas, si sufficienter super his verba tibi feciſſe videor. Responde verò mihi vicissim ad quæstionem, si rectè factum existimas. Age σῖτον priſci illi quo vocârunt nomine? TYC. Alimenti vocabulo. PAR. Quid autem σιτεῖσθαι, nonne alere? TY. Sanè verò. PAR. Est ergo in confesso, neque aliud esse parasitari. TYC. At illud ipsum, Simo, est, quod turpe esse apparet. PARA. Age iterum mihi respande, quid tibi

τρόν σοι δοκεῖ διαφέρειν, καὶ πλεονεκτήσειν ἀμφοῖν, πότερον ἂν αὐτὸς ἕλοιο, ἆρά γε τὸ πλεῖν, ἢ τὸ παραπλεῖν; Τυ. τὸ παραπλεῖν ἔγωγε. Πα. τί δέ, τὸ τρέχειν, ἢ τὸ παραδρέχειν; Τυ. τὸ παραδρέχειν. Πα. τί δέ, τὸ ἱππεύειν, ἢ τὸ παριππεύειν; Τυ. τὸ παριππεύειν. Πα. τί δέ, τὸ ἀκοντίζειν, ἢ τὸ παρακοντίζειν; Τυ. τὸ παρακοντίζειν. Πα. οὐκοῦν ὁμοίως ἔγωγε ἕλοιο κἀγὼ ἂν ἐθέλειν μᾶλλον τὸ παρασιτεῖν. Τυ. ὁμολογεῖν ἀνάγκη. καί σοι λοιπὸν, ὥσπερ οἱ παῖδες, ἀφίξομαι κἀγὼ, κἀμὲ ἄειρον, μαθησόμενός σοι τὴν τέχνην. σὺ δέ μοι αὐτὴν δίκαιος διδάσκειν ἀφθόνως, ἐπεὶ καὶ πρῶτός σοι μαθητὴς γίγνομαι. φασὶ δὴ καὶ τὰς μητέρας μᾶλλον τὰ πρῶτα φιλεῖν τῶν τέκνων.

discriminis esse videtur, aut vtrisque propositis vtrum electurus esses, num nauigare, an adnauigare? TYC. *Ego quidem eligerem adnauigare.* PAR. *Quid autem, currere, an adcurrere?* TYC. *Adcurrere.* PAR. *Quid autem equitare, an adequitare?* TYC. *Adequitare.* PAR. *Quid autem, iaculari, an adiaculari?* TYC. *Adiaculari.* PAR. *Proinde non alia quoq; ratione pro edere parasitari fat scio quoque eligeres.* TYC. aa *Velim nolim sententiæ tuæ refragari non possum. Ac te quidem in posterum, veluti pueri, & sub auroram & à prandio accedam, arti tuæ perdiscendæ operam daturus. Tu verò eandem docebis citra inuidiam, ingenuè, quoniam primus tibi ero discipulus. Perhibent autem & matres primam prolem adamare impensius.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc in argumento ἀδόξου καὶ ἀπίστου, exercendi ingenij gratia lusit. quod veteres sophistas facere solitos esse scribit Gellius, vt ostenderet nihil esse tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile, & nihil esse tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione, & tanquam excolatur, teste Cicerone. Persuadet autem & astruit, parasiticam esse artem non inhonestam & incommodam, si quis ea rectè vti nouerit. Cuius vsum si quis requirit, à Terentiano Gnathone & aulicis discat, vt quicquid dixerint homines, laudet: & si quid negârint, neget, & illis vltrò arrideat. Denique ipsemet sibi imperet omnia assentari, quando hic quæstus nunc est longè vberrimus: donec etiam multo vsu abstrusiora huius artis mysteria cognoscat. Nemo iam veritatis est patiens ampliùs, quia acerba auditu est. Deponat itaque omnem illam priorem cui assueuerat, libertatem, ac præter genium suum omnibus. Euge illud dulcisonum occinat, & illud: Dixti pulchrè. prætereà: Facetè, lepidè, lautè, nunquam vidi melius. Breuiter vt homo erit, ita morē gerat, ita se ad eius mores attemperabit. Parasiti porrò nomen apud veteres honorificum erat, ac minimè ignominiosum. Id quod ex Plutarcho licet intelligere. Sic enim ille scribit in Solone: ἴδιον δὲ τῆς σολωνος, καὶ τὸ περὶ τῆς εὐθημοσύνης νόμος, ὅπερ αὐτὸς παρασιτεῖν κέκληκε: *id est*, Est autem & hoc è Solonis institutis in publico, plebi conuiuium exhibere, quod is appellat παρασιτεῖν, quasi dicas, ad cibum sumendum accumbere. Athenæus item lib. 6. Dipnosophistōn, authoritate Polemonis Samij, Heraclidis, Mopseatis ac aliorum complurium, ostendit parasiti nomen non aspernandum, nec inglorium apud veteres extitisse, quod & ex varijs & antiquis inscriptionibus probat, quarum & hæc vna fuerit, ἄρχοντες καὶ

παρασίτους αὐλητρίων. Cætera ſtudioſus apud Athenæum inueniet. Huc pertinet quod Thomas magiſter ſcribit in Atticiſmis: παρασίτους καὶ τοὺς δημοσίᾳ σιτουμένους ἐν τῷ πρυτανείῳ ἀττικοὶ, ὃ μόνον τοὺς ἐν ταῖς τῶν πλουσίων τραπέζαις παρατιθεμένους κόλακας: *id eſt*, paraſitos non tantùm appellabant Attici adulatores illos qui apud diuitum menſas nutriuntur, ſed & eos, qui ob rem egregiè geſtam publico ſumptu in Prytaneo alebantur. Cuius & interpres Ariſtophanis in Equitibus meminit, ἐδὲ μουσικὴν ἐπίσταμαι: *id eſt*, ne muſicam quidem ſcio. Apud eundem in Auibus Sycophanta ſimiliter excuſat ſuam profeſsionem: τί γὰρ πάθω, σκάπτειν οὐκ ἐπίσταμαι: *id eſt*, quid quæſo facerem, quando fodere neſcio. Idem in Veſpis: Σύγγνωθι, κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται: *id eſt*, ignoſce, neque enim canere edoctus eſt. quaſi dicat, reliquarum imperitus artium, furto tantùm rem parat. Diogenes cùm videret mures ad menſam ſuam accurrentes, exclamabat: Ecce & Diogenes ſuos habet paraſitos. Paraſitandi autem ars ita deſcribitur ab Horatio epiſt. lib. 1. ad Lollium 2:

Alter in obſequium plus æquo pronus, & imi
Deriſor lecti, ſic nutum diuitis horret:
Sic iterat voces, & verba cadentia tollit,
Vt puerum credas ſæuo dictata magiſtro
Reddere, vel partes mimum tractare ſecundas.

Non enim à mimica arte multùm diſtat. Legitur Epigramma Ioan. Alexandri Braſſicani noſtri, quod cùm huius dialogi argumentum ferè habeat, hîc dignum duxi vt aſcribatur:

Quæ Planti ſcortum, nitidi quæ Gnatho Terentî,
Per cuneos multo ſæpe lepôre mouent.
Omnia nempe aſſentari quæſtum eſſe probatum:
Tum digiti ad crepitum cuncta negare leuem.
Eſſe itidem iucundum alienam inuiſere menſam:
Vſqueadeò multis vina aliena placent.
Luciani illa hilaris Simon dum ſingula confert,
Longè equidem melius, fuſius atque docet:

Imm

Immò etiam expreſſum videas de muſca elephantum,
Adde & Socraticis cuncta probata modis.
Vſqueadeò nihil eſſe poteſt tam vile iacensq́;
Quod non ingenij tollere dona queant.
Ingenium credas imponere poſſe Coloſſo,
Pigmæum adiunctis viribus eloquij.
Cætera Lucianus per ſe tibi dicet abundè,
Dum varijs miſcet ſeria vbique iocis.

Graphicè hic mores aſſentatorum deſcribit, & quanta pernicies adoleſcentibus ex eorum conſuetudine impendeat exponit. Huc pertinet Terentianus gnato, eiuſdemq́; Phormio, & quę ſunt in aſſentatores exprofeſſo & eleganti carmine ab Ioan. Rauiſio Textore ſcripta: & apud Plutarchũ de Educandis liberis. Verbum tamen hoc apud vetuſtiſſimos honeſtũ fuit, paraſitiq́; vocabantur comites ſodaleſq́; põtificum & magiſtratuum, vt docet Athenęus lib. 6. Solon ſic eos appellauit, qui in Prytaneo publico victu epulabãtur, authore Plutarcho.

a SIVE ſerui, ſiue ingenui.] *Summa pſonarũ diuiſio hæc eſt. Serui aut naſcũtur, aut fiunt. Naſcuntur, qui ex ancillis noſtris nobis gignũtur. Fiunt aut iuregentiũ:* id eſt, *ex captiuitate, aut iure ciuili, veluti quum homo liber maior viginti annis, ad participandũ preciũ ſe venundari paſſus eſt. Ingenui ſunt, qui ſimulac nati ſunt, liberi ſunt, nondũ ſeruitutis iugum experti, vt Libertini.* *b* Tũ alijs ſunt vtiles.] *Plato in Epiſt. ad Arch. Tarent.* ἀλλα καλεῖν δεῖ σε ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἡμεῖς ὑμῶν οὐκ αὐτῷ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τ̀ ἡμίσεως ἡμᾶς τὸ μὲν πατρὶς μερίζειν, τὸ δὲ ἡμᾶς οἱ γονεῖς, τὸ δὲ οἱ λοιποὶ φίλοι. i. *verũ, & hoc te cõſiderare conuenit, neminẽ omnino noſtrũm ſibi ſolũ natum eſſe, ſed ortus noſtri partẽ ſibi patriã vendicare, partem parentes, partem etiam amicos. Quam ſentẽtiam & Cicero in Officia ſua retulit.* *c* Videlicet muſicæ.] *Antiquitùs nihil eruditiõ habebatur ſine muſica. Vnde apud Comicos, qui literas ſe didiciſſe negant, aiunt ſe nõ didiciſſe muſicã. Muſica & Arithmetica primùm inſtituebantur iuuenes Athenis, teſte eodẽ Luciano in Gymnaſiis.* *d* Medicinæ.] *De huius artis excellentia, vide Abdicatiũ Luciani, paulò ante finẽ, & Eraſmi noſtri Enconiũ*

medicæ

medicæ artis. Homerus Iliad. A. cùm medici dignitatem explicare vult, ait:

Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *id est,*

Vnus homo medicus multis æquandus honore.

e Geometriæ.] *Hanc Lucianus in Hermotimo vocat admirandam. f* Nam à philosophiæ studio.] *Philosophiæ hypotyposis graphica habetur in Piscatore: laus, in Nigrino. g* Architectonicam.] *Architecturam disciplinam tanquâ libero homine dignissimam, Vitruuius libro 1. capite 1. multis laudibus euehit. Architecturam porrò pulchræ domus, habemus in Encomio domus. h* Inopinata.] Id est, *admirabilis. Cicero libro 3. Academicarum quæstionum 4. paradoxa interpretatur admirabilia, Quintilianus lib. 9. Inopinata. Extat hoc nomine libellus Ciceronis inscriptus. Hæc autem quia discrepant ab opinione populari, admirabilia videntur. Vide Aul. Gellium libro 17. capite 12. i* Insaniam deam.] *Pulcherrimum ac verè Lucianicum commentum. Nam quemadmodum Homerici quidam heroës omnem noxam ac perniciem in Athen reiciunt. Ità insanus si quid parum rectè fecerit, statim habet cui peccatum imputet, nempe insaniæ, quæ mystas suas nonnunquam à grauibus supplicijs liberat. Ouidius Tesiphoni furiæ comites adiungit, Insaniam, Terrorem, & Pauorem. k* Phidiam statuarium.] *Phidias Atheniensis fuit statuarius insignis: floruit autem Olympiade 83. Pli. lib. 14. Naturalis historiæ. l* Phidias Ioue à se fabricato.] *Pomponius Mela libro 2. In Achaia, inquit, quondam Pisa Oenomai, Elis & numen delubrumque Olympij Iouis, certamine Gymnico & singulari sanctitate, ipso tamen simulachro quod Phidiæ opus est, maximè nobile. Plinius de Ioue Olympio: Quem nemo, inquit, æmulatur: propter scilicet excellentiam. Et alibi, hoc est, lib. 36: Phidiam, inquit, clarissimum esse per omnes gentes, quæ Iouis Olympij famam intelligunt, nemo dubitat. Sedenim de Ioue Olympio omnia plena: nam non modò poëtæ, sed & cæteri scriptores, vt Vitruuius, vt Strabo lib. 8. vt Valerius Maximus lib. 3. capite De fiducia sui: & Macrobius libro 5. Saturnalium. Phidias cùm simulachrum Iouis Olympij præstantissimè absoluisset, interrogatus ex quo*

exemplari

exemplari vultum Iouis tam insigniter expressisset: respondit, se Homericis versiculis tanquam magistro vsum fuisse. Extant autem ij Iliad. α:

ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσιν νεῦσε Κρονίων.

De Phidia alia quædam annotauimus in Imaginibus. m Dioni philosopho.] *Dion Alexandrinus natione, præcipuam in philosophia laudem est consecutus. De cuius præstantia lege Suidam, Philostratum in Sophistis, & Synesium in libello de laude Caluitij. Huius quoque mentionem fecit Lucianus in Peregrino. n* Ad hunc enim modum speciatim.] *Hoc Plato docet in Cratylo, & posteum Cicero noster lib. 1. Officiorum. o* Ars est.] *Confirmatio à finitione artis, quæ est apud Aristotelem libro 6. Moralium. Hanc Diomedes libro 2. Ciceroni adscribit. Hac proposita parasitus argutissimè inde colligit, Parasiticen esse artem. Deinde probat minorem, secundum partes finitionis. Artes enim vtilitatis communis causa discendæ, vt & proximo, & nobis ipsis adsimus. Deo verò ante omnia. Sed hæc Scriptura multò docet rectiùs, quæ sola de veris virtutibus loquitur, ac virtutum fontem demonstrat. p* Ollæ vitiosæ.] *Vt ærea vasa tinnitu dignoscuntur, ita homines ex sermone. Itaque Diogenes aiebat sibi videri mirum, quòd cùm ollam aut operculum non emerent homines nisi pulsu ac tinnitu exploratum, in emendo homine solo aspectu essent contenti: significans hominem nulla ex re melius cognosci quàm ex oratione. Vt igitur qui vas fictile terunçio parant emere, digito pulsant, atque ex tinnitu reddito dignoscunt, sit' ne integrum, probæ argillæ, ac bene coctum: ita priusquam minis emant hominem, oportebat ad dicendum prouocare, atque ex oratione deprehendere qualis sit. Huc alluſit Persius Satyra tertia:*

—sonat vitium percussa maligné.
Respondet viridi non cocta fidelia limo.

Et rursus in 5:

—pulsu dignoscere cantus
Quid solidum crepet, & pictæ tectoria linguæ.

q Argentarios, seu nummularios.] Ἀργυροκόπος & *argentarius, vulgò mensor & mensarius, à Græcis* κολλυβιστής, *&*

nummu-

nummularius, & trapezita ferè idem significant, nisi quòd argentarius maior negociator dicitur in Pandectis, de edendo, qui multorum pecunias acceptas custodit, quium opus fuerit reddituris, & cuius officium publicum est. Plaut. in Curc. nummularium & trapezitam pro eodem accipit. Argentarius porrò non tam is qui pecunias publicas exigit, est, quàm argenti opifex. Vide Alciat. lib. 1. cap. 24. Parerg. r Adulterinos homines.] *Quod simplex non est, neq; sincerum, id vulgato verbo Græci κίβδηλον vocant, hinc ducto vocabulo, quod aliud præ sè ferant, aliud tegant, παρὰ τὸ κεύθειν τὸ δῆλον, vel quòd Athenienses ob summum in Chios odium, si cui malè vellent, huius nomen nomismati solent insculpere; addita litera, ψῆφος; in terram abiectis dira imprecari παρὰ τὸ τὰς χεῖρας βδηλύττειν. Sed propriè nummum subæratum κίβδηλον appellant. Et κιβδηλίαν insinceritatem seu corruptelam, velut Aristophanes πολλὴν ἀφεῖλε τῆς βίου κιβδηλίαν: id est, corruptionem vitæ ademit plurimam. Et κιβδηλεύειν corrumpere fuco, & qui pallens κιβδηλιῶν dicit appellant, quòd aliquid morbi vitiique subesse videatur.* s Qui conuiuas.] *Hæc Plat. sententia extat in dial. qui inscribitur Gorgias, siue de Rhetor.* t Quod arte caret.] *Socrates in Gorg. Plat. μὴ δ' ἔχειν τινὰ αἰτίαν, ἐγὼ ὃ τέχνην καλῶ.* u Finem.] *ὅρον finem interpretatur, pro quo definitionem malim.* x De fine.] *Huc pertinent ea quæ Cic. scribit in lib. de Finibus bonorum & malorum.* y Atqui abundé.] *Comprobatio finis ab authoritate Homeri quæ est Odyss. 1. in principio.* z Sedenim.] *Amplificatio testimonij à circumstantijs.* A Philoctetem.] *Est apud Philostratum in Heroicis & Homer. in catalogo Nauium meminit.* B Græcos compescuit.] *Homerus Iliad. α:*

τὸν δ' ἀχαιοῖς ἐπίεσσιν ἐρητύσασκον πολεμίζειν, &c.

C Indecoris vulneribus.] *Hoc ipsum Philostratus in Heroicis commemorat: Et apud Ouid. lib. 3. Metamorph. Aiax in Vlyssem inuehitur.* D Porrò Epicurus.] *Confutatio Epicureorum finis ac voluptatis à studio & cura illorum & finitione voluptatis.* E Porrectis & manibus.] *Homerus Odyss. ι:*

αὐτὸς δ' πλοίης ἀλὶ κήπιπεν χεῖρε πιπτάσας.

F Reliquum

F Reliquum eſt.] *Tranſitio per diuiſionem.* G Sua anteire præſtantia.] *Conatur oſtendere, paraſiticam omnibus artibus præſtare, idq; variè ab accidentibus, effectu & fine cõfirmat, & primùm in genere.* H Etenim vniuſcuiuſq; artis ſtudium.] *Aphthon. in Chria: Iſocr. doctrinæ radices amaras eſſe dicebat, fructus verò dulces. Amator, inquit, eruditionis à laboribus auſpicatur, ſed laboribus deſinentibus inutilitatem, quod quàm philoſophicè dictum ab eo ſit, hinc licet perſpicere. Qui enim bonarum artium amore capiuntur, hij ſanè cum profeſſoribus ac ſtudiorum ducibus conuerſantur, ad quos accedere formidoloſum eſt. Et pueri quidem nunquam metu vacant. Succedunt præceptoribus pædagogi formidabiliores, qui etiam priuſquam verberent timentur. Hieronymus in primum Hieremiæ caput: Et quomodo nux ſiue amygdalum amariſſimum habet corticem, & teſta duriſſima cingitur, vt detractis auſterioribus & duris, fructus dulciſſimus reperiatur: ſic omnis correptio, & labor continentiæ, amara quidem videtur ad præſens, ſed fructus parit dulciſſimos. Vnde & vetus illa ſententia eſt, Literarum radices amaræ, fructus dulces. Chryſoſtomus in Epiſtolam ad Hebræos, Homilia trigeſima: Etſi virtus amara ſit, tamen fructus profert dulciores, vt in arboribus cortex penè ſemper amarus & aſper eſt, fructus autem ipſi ſuauitate iucundi ſunt. Hieronymus aduerſus Ruſinum: Literæ marſupium non ſequuntur, ſudoris comites ſunt & laboris, ſociæ ieiuniorum, non ſaturitatis, continentiæ, non luxuriæ.* I His potiſsimùm honorate.] *In eandem ſententiam Horat. dixit:*

—olim dant cruſtula blandi
Doctores, elementa velint vt diſcere prima.

K Multo ſudore paratę dulcem fructũ ſubminiſtrant.] *Similem ſententiam protulit Heſiodus 1. Georgicõn: Aſperam eſſe ad virtutem viam dicens, acumen verò molle. Nam idem quòd Iſocrates docuit. Heſiodus enim viam, Iſocrates autẽ radicem appellauit, diuerſis verbis eandem vterq; ſententiam demonſtrantes. Vide adagium: Difficilia quæ pulchra. Cic. Virtutem ſudori dij immortales antepoſuerunt, longa autem eſt & ardua via ipſa, & aſpera primùm, vbi in cacumen ventum eſt, ſa-*

est, facilis est, quæ dura extiterat. Basilius de exhortatione ad Baptismum: Quis dormiens trophæum fixit? quis in deli-cijs ac tibijs corona fortibus viris debita ornabitur? Nullus minimè currens brauium assequetur. Labores gloriam pari-unt, & angustiæ periculaque coronas promerentur L Poë-sis.] *Plato in dialogo cui titulus Ion, siue de furore poëtico. Lucianus in Encomio Demosthenis in principio. Atque huc fa-cit illud Ouidij:*

Est deus in nobis, agitante calescimus illo.

Poëtæ natura tantum valent, arte si qui se poëtarum nomen tueri posse confidunt, eos idem Plato grauissimus author pro-nunciat, nihil vnquam egregium ac memorabile effecturos. Ita-que Pindarus eo se gloriatur aduersarijs suis, Bacchilide ni-mirum & Simonide, esse superiorem, quod ipse natura poëta sit, illi autem didicerint à magistris: in quo tantum esse vult vt eo potissimùm nomine se aquilæ, illos coruorum similes esse dicat. M Plantam inserit manibus.] *Est locus Homeri Odyss. 9. de Cyclopum & Insularum fortunatarum terra:*

Οὔτε φυτεύουσι χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀροῶσιν,
Ἀλλὰ πάντ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύοντα. *id est,*

—nec manibus terræ plantaria fingunt,
Vomere nec segetem proscindunt: quin ea cuncta
Nullo semente, & nullo nascuntur aratu.

De ijsdem insulis Horatius in Odis:

Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis,
Et imputata floret vsq; vinea.

Hinc sumptum est & natum, vt quæ citra nostram operam ca-su nobis eueniunt, ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα contingere dicantur. Hoc adagio Lucian. vsus est in Phalar. 2. & in Rhetorum di-dascalo. N Itaque.] *Epilogus.* O Age nunc deinceps.] *Transitio. Hactenus in genere cum omnibus artibus compara-uit parasiticam: iam & speciatim philosophiæ ac rhetoricæ præfert.* P Primùm quantum.] *Argumentum à certitu-dine & constantia artis, collatione cum vtraq; facta.* Q Ple-rique.] *Quintilianus libro 2. capite 17. & Plato in Gorgia.* R De philosophia opinio.] *Hoc elegantissimè docet Max. Tyrius Platonicus serm. 19. Nimirum quosdam philosophiam artium*

artium omnium constantissimam in multos populos distraxisse, &c. *S* Porrò autem.] *Collatio parasiticæ. T* Quod autem.] *Aliud à signo & studio sectantium. V* Ego tibi.] *Exemplo philosophorum, qui parasiticam sectati sunt, quorum omnium mentionem facit, quos Lucianus hîc commemorat. Suidas in dictione αἰχίνης. Idem Laërtius, qui inter dialogos Aeschinis scribit, Miltiadis titulo quendam inscriptum fuisse. X* Aristippus.] *Genere Cyrenaicus, maximè voluptarius fuit, canis regius à Diogene nominatus, quòd assentaretur Dionysio, ad hunc Stratonem, vel vt alij, Platonem dixisse tradunt: Tibi soli & chlamydem & vestem reiiculam ferre datum est. Erat enim ei ingenium facile, vt se accommodaret loco, tempori, personæ, & omnem euentum sine tristitiæ ferebat. Vitam eius Diogenes Laërtius describit libro 2. Chlamys autem grammaticis vestem purpuream significat. Item Valerius Maximus libro 4. capite 3. Et Horatius lib. 1. Epist. ad Sæuam:*

Si pranderet olus patienter regibus vti
Nollet Aristippus si sciret regibus vti,
Fastidiret olus —. *Inter hunc & Diogenem Cynicum nonnulla fuit æmulatio ob diuersum vitæ institutũ. Diogenes Aristippum appellabat canem regium, quod Dionysium Siciliæ tyrannum coleret. In quem vicissim Aristippus: Si Diogenes sciret vti regibus, non vesceretur crudis oleribus. Contrà Diogenes: Si Aristippus didicisset esse contentus crudis oleribus, non esset canis regius. Y* Niciæ.] *Siquidem à Syracusanis in carcerem coniectus sibi mortem consciuit, vt Plutarchus & Iustinus copiosè scribunt. Lucianus ad Siciliam alluſit, in qua Plato parasiticam infeliciter exercuit: Nicias autem aduersa cum fortuna pugnauit. Z* Aristoxenus Musicus.] *Musicus dictus fuit à patre, Musicæ præcipuo magistro, authore Suida. Stephanus de Vrbibus in dictione Tarentum, scribit hunc fuisse patria Tarentinum, quem & inter celebres Pythagoricos commemorat. Hunc etiam Cicero & Gellius sæpe citant. a* Nelei parasitus.] *Hunc Athenæus lib. 4. dipnosophistõn: inter eos reges commemorat, qui bonorum voluminiũ immensam copiam, ac inæstimabiles thesauros con-*

gesserint. β Euripides apud Archelaum.] *Hoc abunde docet Suidas & Gellius libro 15. Is cùm in conuiuio formosum Agathonem amplecteretur deosculareturque, cui iam barba prouenire cœperat: Archelaus amicis dixit: Ne miremini, nã pulchrorum etiam autumnus pulcher est. Ciuiliter excusauit amicum apud amicos. Pausanias in Græcia Attica (qui primus illi liber est) eum recenset inter eminentissimos quosq; viros, qui cum regibus familiariter vixerunt. Siquidem apud Polycratem Siciliæ tyrannum vixit Anacreon, cum Hierone Aeschylus & Simonides, cum Dionysio qui posterior tyrannus fuit in Sicilia, Philoxenus, cum Antigono Macedonum rege, Antagoras Rhodius & Aratus Solensis,* &c. γ Anaxarchus apud Alexandrum.] *Huius extat hæc improba ad Alexandrum vox. qui, vt Arrian. prodit, consolaturus Alexandrum, vino & iræ, consultoribus pessimis succumbentem, atque se ob Cliti necem discruciantem: An tu Alexander sapientes, inquit, veteres ignoras, ideo assidentem Ioui iustitiam feciſſe, vt quicquid à Ioue decretum sancitumque foret, id iure factum videretur? Ita magni acta & gesta regis primùm quidem ab ipso rege, deinde ab alijs iusta censenda sunt. Sed mea vtique sententia, si approbentur ista, vt ab sapiente ac verè prorsum enunciata, bone deus, quantum inde erumpet malorum? Qui calamitatum laxabitur sinus? Documento sit ipse Alexander, quem ita Anaxarchi præcepto imbutum proditur memoriæ, ad id væsaniæ productum vt iam diuinos sibi deposceret honores. Quid ita adulanter insinuas, Anaxarche, assidere Ioui iustitiam. Imò verò si coniectatio non me fallit, non assidet iustitia Ioui: sed ipsa iustitia est, ac fas ipsum, & legum vetustissimus omnium, ac perfectissimus. Ita certè veteres prædicant, edocentq; absque iustitia nec ipsum quidem Iouem rectè posse imperare. Ea verò iuxta Hesiodum incorrupta virgo est, pudoris ac castitatis, vtiliumque contubernalis. Proinde reges item αἰδῶς, id est, castos venerabilesque nuncupare poëtæ solent. Hinc ergo colligendum, regiam facultatem esse sublimem, præcelsam, multis virtutibus circumseptam constipatamque, curis innumeris anxiam, & omnino vitam censeri laboriosissimam, si incumbentem oneris magnitudinem rectè metiaris, gerasque*

pro

pro ratione & dignitate. Proinde Seleucum regem dicere solitum scimus. Si multi scirent quantum sit negocij, tantummodo tot epistolas scribere ac legere: nec humi proiectum diadema tollerent. Quin & Philippus in regione speciosa castra metaturus, cùm moneretur illic non esse pabulum pro iumentis: O Hercules, inquit, qualis est nostra vita, si etiã ad asinorum commoditatem viuere cogimur? Certè Anax veteribus rex dicebatur, quod Plutarchus tradit & repetit Eustathius, quia anacos dicitur medela, quòd illis subditorum cura incumbat. Anaxarchi meminit etiam Laërtius & Theodoritus Cyrensis Therapeutices libro octauo. ϑ Sunt in vita.] *Ab vsu eorum qui ipsas profitentur, ἀνάγκης per diuisionem temporum belli ac pacis.* ε Annunciatum est.] *De tempore belli: & quales circa hoc philosophi ac rhetores.* ζ At dux belli: denunciat vt ad delectum faciendum iuuenes.] *Qui de militari disciplina libros posteris reliquêre, eos haud ferè quenquam minorem septem aut decem annis, aut sex & quadraginta maiorem, militiæ & tyrocinio adscribi voluisse constat. Idque à Seruio Tullio vetere censore cautum fuisse primùm, quod æuo subsequente à Caio Graccho lege sacrata sanctum fuit. Causa autem hæc est, quòd citra eam ætatem aut supra, velut immaturos aut præduros, & effœtos militiæ rudimentis minimè idoneos putârunt. Ideo vetus constitutum erat, iuuenes nisi post pubertatem, & primo flore ætatis dum per ætatem laborem militarem ferre possent, florentes viribus, & ex vrbana, sæpiùs agresti iuuentute rusticis operibus duratos, militari sacramento & muneri adigere, singulosque militiæ per numerum in iuniorum tabulis adscribere, qui catalogi dicti: illosque ex corporis habitudine si apti militiæ, si lato pectore, si ceruice erecta, si fortis & strenuus: quæ species, qualisq; vigor, & quod robur virium foret internoscere, vt illorum forti fidelique opera resp. vti possit. Nam nimis pinguem, deformem aut mancum, desidem aut vecordem, tanquam minùs viles militiæ non adscribebant. Quippe Cato Censorius pinguem militem velut reipub. incommodum iure incessit: cuius inter guttur & inguen cuncta sub ventris dominio forent. In qua semel adscriptus nisi propter demerita exautoratus fo-*

ret, ipso nolente deleri nequibat. In quo id sedulò cauebatur, ut primùm militiæ vinculum putarent, sacramenti religionem: secundum, singulorum amorem velut inexplicabilem nexum cùm his qui vnà mœrerent: tertium, deserendi nefas. Εἰς κατάλογον.] Suidas: κατάλογος ἡ ἀπογραφὴ τῶν ὀφειλόντων στρατεύεσθαι, καὶ ἡ ἐξαρίθμησις ὁ σύναξις ἐφ' ἃ συνέγραφον τοὺς ὀφείλοντας στρατεύεσθαι τὰ ὀνόματα: id est, Catalogus est descriptio illorum, qui in militiã delecti sunt, siue connumeratio aut albus in quo describuntur militum nomina. ἢ Nunquid non. Collatio Parasitorum. θ Priorum philosophorum atque rhetorum.] Demochares dixit, quemadmodum nemo possit è thymbra, siue satureia facere bonam lanceam, ita nec è Socrate probum militem. Sentiens militibus conuenire ferociam, quum Socrates esset omnium iniuriarum tolerantissimus. Quidam hoc tribuunt Crateti. Vide Athen. lib. 5. Dipnosoph. ι Et quidem ex rhetorum numero Isocrates.] Notum est, Isocrati defuisse τόλμαν καὶ φωνῆς μέγεθος, τὸ πνεῦμα τῆς ῥητορικῆς (νικᾶται Dionysius) à gerenda igitur reipub. abstinere coactus est. Hinc dixit, se mille drachmis docere: sed à quo ipse doceretur audaciam & vocis magnitudinem illi se decies mille drachmas numeraturum. Is forenses causas fugisse testatur in oratione de permutatione facultatum, cùm inquit: Me vero nemo vnquam vidit, nec in conciliabulis, nec in iudicijs, nec in prætorijs, nec apud arbitros: sed ita hæc omnia fugio, vt nullius ciuis alius. Cicero in Bruto, siue de Claris oratoribus, dicit eum forensi luce caruisse. Sed eam gloriam inter parietes aluisse. Suidas καὶ Διὰ μὲν τὴν φωνῆς τοῦ ἀσθενείαν δίκας οὐκ ἔλεγεν: id est, propter vocis defectum causas nõ egit. Tzetzes δὲ λοιδορεῖται αὐτῷ ὡς πάντων δειλοτάτῳ τῶν ἀνθρώπων: id est, Isocrates omnium hominum timidiß. Percontanti qui fieri posset, vt quum ipse non esset ad dicendum accommodus, alios redderet idoneos? Quemadmodum cotes, inquit, ipsæ quidem secare non possunt, ferrum tamen reddunt acutum. Hoc videtur imitatus Horatius:

— fungar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet, exors ipsa secandi.

κ Demades, Aeschines, Philocrates, Hyperides, Demosthenes, Lycurgus, Isocrates.] Hos omnes antiquum rhetori

heteres simul Athenis ætas vna tulit, quorum vitas posteris éliquit Plutarchus, de quorũ dicendi charactere abundè Hermogenes περὶ τῦ πολιτικῦ λόγυ. Cicero de Claris oratoribus. Quintilianus libro 1. *Plutarchus quoq; in Phocione hæc longè fusiùs describit.* λ Anteſignanus illorum atque coryphæus.] *Nempe Demoſthenes: quod & Plutarchus ſcribit in Demoſthene. Demoſthenis claritatem atque virtutem memoriæ, animisque hominum commendauit etiam Lucianus in Encomio Demoſth.* μ Philippus Macedonum exitium.] *Verba ſunt ex Philippicis Demoſthenis, qui ad dicendũ, quàm pugnandum inſtructior fuit.* ν Abiecto clypeo aufugit.] *Demoſthenes clypeo ſuo literis aureis inſcripſerat, ἀγαθῇ τύχῃ: id eſt, bona fortuna. Attamen cùm ad pugnam ventum eſſet, licò proiecto clypeo aufugit. Id quum illi probro daretur, quòd ῥίψασπις eſſet, eluſit euulgato verſiculo;*

Ανὴρ ὃ φεύγων κἀπάλιν μαχήσεται: *id eſt,*

Vir qui fugit, rurſus redintegrabit prælium.

Indicans vtilius eſſe patriæ, fugere quàm prælio mori: mortuus enim non pugnat, at qui fuga quæſiuit ſalutem, poteſt in multis prælijs patriæ vſui eſſe. Græcis autem prouerbiali conuicio dicuntur ῥιψάσπιδες, ignaui ac timidi, quiq; in acie locũ deſerunt, ac clypeum obijciunt. Vſqueadeò verò probroſum habebatur antiquitùs clypeum abijcere, vt Lacedæmonij Archilochum è finibus ſuis iuſſerint excedere, quòd ſcripſiſſet, ſatius eſſe clypeũ abijcere, quàm interire, teſte Plutarcho in Apophthegmatis Laconicis. Id Archilochi diſtichon refertur ab Ariſtophane in fabula, cui titulus, ἀχαρνῆς, eſtq; huiuſmodi:

Σαίων μὲν σαίων τις ἀγάλλεται, ὃν παρὰ θάμνῳ.
Ερτῳ ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων: *id eſt,*

Scuto aliquis gaudet Saiorũ ego quòd bene pul-
Deſerui nolens inter opaca rubi. (chrum

Interpres admonet, Saios eſſe Thraciæ populos, aduerſus quos bellans Archilochus fugerit, abiecto clypeo. Cuius exemplum poſtea ſecutus eſt Demoſthenes, cui Aeſchines in apologia obijcit, ὡς ἐναγὴς ἦν λοχαγίᾳ: id eſt, quòd illi dies eſſet dictus ob deſertum ordinem. At ille eum qui diem ipſi dixerat, ad extremum adegit diem, occiſo eo Ariſtarchi præſidio, quemadmodũ

ibidem criminatur Aeschines. ξ Solus autem sapiens.] *Athenæus libro 5. dipnosophistôn, Socratis innumeras ψδοδραλέας descripsit.* ο At si videtur.] *Contraria exempla parasitorum.* π Nestor ille.] *Huic Homerus, vt triæ secula, ita plusquàm mellitam quandam facundiam effingit. Sic enim ait in Iliad. α:*

—Τοῖσι δ' Νέστωρ
Ἡδυεπὴς αὐόρθωσε λιγὺς πυλίων ἀγορητὴς
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Post hos assurgit Pylius dux ille disertus
Nestor, cuius ab ore fluit vox melle liquenti
Dulcior—.

Quem locum imitatus Theocritus, authore Plutarcho, scripsit in Bucolicis:

Οὕνεκα οἱ γλυκὺ μᾶσα κὴ στόματος χέε νίκτωρ. *id est,*
Propterea quòd in os illi prædulce Camæna
Infudit nectar—.

ϱ Iam confectus.] *Illi tres ætates attribuit Homerus Iliad. α. & in Odyss. ζ:*

Τεῖς γὲ δή μιν φασὶν αὐάξειν ἥβης αὐδρῶν. *id est,*
Illum iam exegisse hominum tria secula fama est.

Et Iuuenalis:

—atq; suos iam dextra computat annos.

Tertiam ætatem indicans. Vide nostram annotationem de Nestore in Macrobij. σ Idomeneus atq; Nestor.] *Il. β:*

Νέστορα μὲν πρώτιστα, κὴ ἡγεμόνα πάντων, &c.

τ Apud Cænea atq; Exadium.] *Nestor Iliad. lib. α. dicit se cum præstantissimis viris vixisse, nempe Perithoo, Driante, Cæneo & Exadio. Sic autè, inquit,* Καινῆα τ' Ἐξάδιόν τε, &c.

υ Etenim Hectorem.] *Hæc omnia Homerus describit luculenter Iliad. lib. π.* φ At Achillē Paris.] *Id quod Quint. Calaber lib. γ. Paralipomenon. i. derelictorum ab Homero, & Ouid. lib. 12. Metam. elegantissimè describunt.* χ Duo viri.] id est, *Hector & Euphorbus.* ψ Cadauer eius.] *Iliad. χ. sic:*

Σῶμα δ' οἵησθ' ἐμὸν δόρυ πάλιν, &c.

ω Si mihi viginti.] *Iliad. ψ. cum sequentibus versibus.* A Ipsum, ô Tychiade.] *Comprobatio ab etymologia appellationis.*

nis. B Merionem.] *De Merione quis & qualis fuerit, vide Hom. Iliad. ψ.* Γ Martiæqualem.] *Iliad. γ. & in catalogo nauium.* Δ Thucydides.] *Locus in sexto est, vbi ἀριστογείτων αὐτὸς τῶν ἀστῶν μέσος πολίτης pro, δημαλίτης, πολίτης ponitur, pro πένης, μέσος. Cæterùm latenter parasitũ per Aristogonita innuit. ἄγειν enim prandiũ, & γείτων vicinus prandio: quemadmodum παράσιτος, à παρὰ & σῖτος.* E Armodij] *Armodij copiosè meminit Thucyd. lib. 6. belli Pelop.* Z Et nunc in foro stat.] *Antipho Rhamnusius, quum apud Dionysium quæreretur, quod æris genus esset omniũ optimum? Ex quo, inquit, Athenienses statuas fecerunt Harmodio & Aristogitoni. nimiùm liberè significans tyrannos è medio tollendos. Nam ob iectos tyrannos Athenienses illis statuas erexerũt. Author est Philostratus in Sophistis. Hoc, ni me fallit memoria, Diogeni Cynico adscribit.* H Nónne sub initium.] *Effictio parasiti ad prælium euntis.* Θ Vlysses fas esse contendit.] *Vlysses Iliad. lib. τ. multis verbis ostendit, militem ieiunũ nequaquam in aciẽ esse adducendũ. Ad hæc Theocrit. in Syrac. παυσάμενος ἐπίσωσε: id est, Impera satur. Cicero scribit populo saturo nihil esse lætius aut alacrius. At diuersum sentit Lucanus, dũ inquit:*

—nescit plebs ieiuna timere.

I Non secus atq; Aiax.] *Homerus Iliad. θ:*

Τεῦχε δ' ἔναντος ἦλθε παλαίθονα τόξα Λητωΐδαο
Στῆ δ' ἄρ ὑπ' αἴαντος σάκεϊ τελαμωνιάδαο.

K Cæterùm in pace.] *Transitio ad tempus pacis, & quis in eo vsus rhetorum, Philosophorum & parasitorum.* Λ Parasitus non in forum prodit.] *Anacharsis Scytha aiebat forum esse locum mutuis hominum fraudibus ac rapinis destinatum. Notans mores vendentium, per fas nefasque lucra venantium. Plutarchus in libello de Fœnore, esse forum dicit ἀσεβῶν χῶρον: id est, impiorum regionem. Ex quo arbitror Marc. Catonem censuisse, forum muricibus sternendum. Sed & moderatius Columella: Ne caninum quidem, inquit, sicut dixêre veteres, studium præstantius, locupletissimum quemque allatrandi, & contra innocentes, ac pro nocentibus neglectum, à maioribus, à nobis etiam concessum intra mœnia & in ipso foro latrocinium. Quod nisi cupedijs suffarcinatus, & ferentarijs*

onuſtus libellis pergas, quibus dorophagos expleas, ſordidòſque ac nummarios, luditur opera,&c. Qui plura de fori vituperatione volet, legat Cælij cap.9. libri lectionum antiquarum viceſimi octaui. M Quod canis in balneo.] *Vtitur eo adagio Lucianus in Sermone aduerſus indoctum, libris tumentem. vt enim in balneo nullus eſt omnino canum vſus, ſic philoſophus in conuiuio prorſus eſt inutilis.* N Sed age.] *Vita priuata & domeſtica.* Ξ Primùm igitur.] *Ambitio, & auaritia.* O Non ſolúm.] *Affectus & perturbationes animi.* Π Ignoras.] *Obiectio.* P Neque enim.] *Eluſio à coniunctis.* Σ Baculis armati incedunt.] *Pallium, pera, baculus Cynicorum inſignia ſunt. Herculi enim ſe ſimiles dicebant, quòd baculum ferrent, vt ille clauam, verùm etiam quia eum in totum ſe imitari profitebantur.* T Nullus verò.] *Adulteria, rapinæ, &c. publica crimina.* Y At per Iouem Paraſitus.] *Exitus vitæ & mors, quam confert cum exitu rhetorum & philoſophorum, mali in hac vita florent magis quàm boni, ſed exitus acta probat.* Φ Sumpto veneno.] *Athenienſes Socratem Apol. oraculo omnium mortalium ſapientiſſ. iudicatum, veneno necârunt. ab ijs eodem ſupplicio Phocion eſt interemptus, qui boni appellationem meruit, Aeſchines τὸν ἄμωμον Socratem ab Athenienſibus veneno ſublatum refert, quòd Critiam vnum è 30. tyrannis, populari ſtatus euerſoribus erudiſſet. De eius accuſatoribus & morte, plura annotauimus in Bis accuſato. Erga Themiſtoclem quoque Ariſten, Alcybiaden, Tyrtæum, Homerum, & alios permultos viros illuſtres, Athenienſes fuêre ingratiſſimi & crudeliſſimi, vt author eſt Laërtius.* X Hæc equidem.] *Commendatio paraſitices ex locis finalibus.* Ψ Gygis opulentiam.] *Ex Suida, Herodoti Clio, Cicerone Offic. 3. Iuſtini primo, notiſſimus eſt Gyges, quem locupletiſſimum fuiſſe ex Strabonis quoque 6. & 16. ſcimus.* Ω Quod reliquum eſt.] *Quòd etiam nomen paraſiti honeſtum, ab etymologia & analogis. Si autem Græcam interpretationem admittamus, ij ſunt, qui παρὰ τὸ:* id eſt, *iuxta, σιτία:* id eſt, *cibaria verſantur, quique pabuli cauſa potentiori alicui aſſentantur, & riſum mouent, applaudunt, arrident, adulantur, omnemque indignitatem perferunt, ſeſeq;*

videndos

videndos præbent, vt alienum cibum sectari, & apud illos conuiuari liceat. aa Velim nolim.] *Conclusio. volentem nolentem oportet te sequi, contraq; sententiam animi mei.*

ΦΙΛΟΨΕΥΔΗΣ, ἢ ἀπίστων. *PHILOPSEVDES, sive Incredulus.*

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

DIsputatio est de vi magica, de incantamentis, de spectris & mortuorum animis, an eæ videlicet super terram ambulent, seseque quibus libitum fuerit, ostendant: cuiusmodi & hodie quædam superstitione atq; illusionibus dæmonum vexati pleriq; credunt. Quanquam autem alia quadam ratione adductus Lucianus (eum enim intelligo sub Tychiadis persona sentẽtiam suam hic exponere) omnia ista pro nugis & impostoris ducat, nempe Democriti authoritatem (vt ipse innuit) secutus, qui animas à corporibus segregatas nihil esse censuerit, illa tamen interim contendit, quæ & nostræ ætatis ac religionis homines saniores paulò, ac prauis superstitionibus minùs dediti plerique sentiunt: videlicet spectra atque phantasmata huiusmodi omnino nulla esse, aut si quæ etiam sint, dæmonum illusiones quasdam esse, quæ veritate ac rectis opinionibus munitis haudquaquam nocere possint. Deinde autem & magicas vires, & incantationes, non aliud quàm meras præstigias esse, quibus imperitorum oculi ac mentes circumueniantur. Fingitur autem res apud Eucratem philosophum agi, quò videlicet iterum philosophorum vanitatem persequatur, vt qui veritatem ac sapientiam apud alios profitentes, ipsi interim apud sese nugis & incredibilibus huiusmodi rebus animo adhæreant, nullis certis rationibus innitentes,

ſed febricitantium apparitionibus ac ſomnijs, & mere anicularum fabulis fidem dantes. Tota enim confirmatio philoſophorum exemplis & apparitionibus cõſtat, quæ Tychiades partim ridendo, partim ab inconſequentibus & cauſarum defectu diluit. Exordium ab admiratione ſumitur, qua ille affectum mentiendi in pleriſque præſertim philoſophis & ſapientiæ profeſſoribus nulla probabili cauſa impellente, miratur. Titulus ab vtraque parte impoſitus eſt, hinc ab eo qui rebus huiuſmodi fidem negat: illinc, ab ijs qui mendacia talia aſtruunt, & ex ijs quaſi quandam voluptatem captant.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Φιλοκλέους.

Ἔχεις μοι, ὦ Φιλόκλεις ἀπεῖπεν, τί ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ὃ τοὺς πολλοὺς εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι καθίστησι, ὡς αὐτούς τε χαίρειν μηδὲν ὑγιὲς λέγοντας, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα διηγουμένοις μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν; Φιλ. πολλά, ὦ Τυχιάδη, ἐστί, ἃ τοὺς ἀνθρώπους ἐνίους ἀναγκάζει τὰ ψεύδη λέγειν, εἰς τὸ χρήσιμον ἐμβλέποντας. Τυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος ταῦτα φασίν,

TYCHIADES AC Philocles.

POtes mihi, Philocles, dicere, quidnam id tandem ſit quod multos in mentiendi cupiditatem adducit, vt pariter gaudeant quum & ipſi nihil ſani loquuntur, & his qui talia narrant, maximè animum intendant? PHIL. Multa, Tychiade, ſunt, quæ nonnullos mortales mentiri compellunt, quia [a] in rem vident conducere. TYCH. [b] Nihil ad rem hæc, vt aiunt:

neque

οὐκ περὶ τούτων ἠρόμην, ἀ-
νόητοι τῆς χρείας ἕνεκα ψεύ-
δονται. συγγνώμης τοίνυ-
ν ἄρα μᾶλλον, καὶ
ἐπαίνου τινὲς αὐτῶν ἄξιοι,
οἱ μὲν πολεμίους ἐξηπατη-
κότες, εἰ καὶ σωτηρίας ἕνε-
κα τοιούτῳ φαρμάκῳ ἐχρή-
σαντο ἐν τοῖς δεινοῖς, οἷα πολ-
λὰ καὶ Ὀδυσσεὺς ἐποίησε, τοῦ
τε αὐτοῦ ψυχὴν ἀντιλυτρού-
μενος, καὶ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων.
ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ὦ ἄρι-
στε, φημί, οἳ αὐτὸ ἄνευ τῆς
χρείας τὸ ψεύδεσθαι περὶ πολ-
λοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται
ἡδόμενοι τῷ πράγματι, καὶ
σπουδάζουσιν ἐπ' ἐλαχίστῳ πο-
σάκις ἀναγκαίᾳ. τούτους
σοὶ ἰδίᾳ ἀδεῶς, τίνος ἀ-
γαθοῦ τοῦτο ποιοῦσιν. Φι-
λοκλῆς. ἦ που κατανενόη-
κας ἤδη τινὰς τοιούτους, οἷς
ἔμφυτος ἔρως οὗτός ἐστι πρὸς
τὸ ψεύδεσθαι; Τυχιάδης. καὶ μά-
λα πολλοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι. Φι-
λοκλῆς. τί δ' ἔστιν ἄλλο, ἢ ἄνοι-
αν καὶ ἀλογίαν ἐν αὐτοῖς φάναι
τὸ μὴ ἀληθῆ λέγειν, ἀλλὰ τὸ χεῖ-
ρον ἀντὶ τοῦ βελτίστου προ-
αιρεῖσθαι.

neque enim de his rogabam, qui quum vsus postulat, mentiuntur. Venia nimirum hi, imò laude plerique eorum digni sunt, quicunque vel hostes fefellerunt, vel ad salutem tali quopiam pharmaco vsi sunt in necessitatibus, cuiusmodi multa Vlysses etiam fecit, vt & vitam suam, & sociorum reditum redimeret. Sed de illis, vir optime, dico, qui nulla necessitate mendacium ipsum veritati longè anteponunt, ipsa re videlicet delectati, atque in ea sine vlla idonea occasione versati. Isti ergo scire cupio cuius commodi gratia, istud agunt. PHILOS. An alicubi tales aliquos tam deprehendisti, quibus hæc insita sit mentiendi libido? TYC. Et quidem admodum multi sunt huiusmodi. PHILOS. Quid aliud ergo in causa fit quòd mentiuntur, nisi dementia? si quidem rem pessimam optimæ loco præoptant.

ρέντα. Τυχ. οὐδὲν τοῦτο, ἐπεὶ πολλοὺς ἂν ἐγὼ σοι δείξαιμι, σοφιστὰς τἄλλα, καὶ τἆλλα γνώμιμον θαυμασιους, οὐκ οἶδ' ὅπως ἁλισκομένους τούτῳ τῷ λαπᾷ, καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας, ὡς ἀνιᾶσθαί μοι, ἃ τοιοῦτοι ἄνδρες ἅπασι τὰ πάντα, ὅμως χαίρουσιν αὐτοῖς τι, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐξαπατῶντες. ἐκείνους μὲν γὰρ τοὺς παλαιοὺς πού σοι καὶ ἀδηλότερον ἡγοῦμαι τὸν Ἡρόδοτον, καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον, καὶ πρὸ τούτων τοὺς ποιητὰς, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτὸν, ἀοιδίμους ἄνδρας, ἐγγράφῳ τῷ φεύματι ἐκχειμένους, ὡς μὴ μόνον τοὺς ἐξαπατᾶν τοὺς τότε ἀκούοντας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μίχρις ἡμῶν διικνεῖσθαι τὸ ψεῦδος, ἐν ἁβροχῇς ἐν καλλίσοις ἔπεσι, καὶ μέτροις φιλαπόμενον. ἐμοὶ γοῦν πολλάκις ἀδέσθαι ὑπὲρ αὐτῶν ἔπεσιν, ὁπόταν οὐρανοῦ τομὴν, καὶ Προμηθέως δεσμὰ διηγῶνται, καὶ Γιγάντων ἐπανάστασιν, καὶ τὴν ἐν Ἅιδου πᾶσαν τραγῳδίαν,

pient. TYC. Hoc nihil est: nam ego tibi multos ostenderim ac cætera prudentes, ac sapientia mirabili: nescio tamen quo pacto captos hoc malo, mendaciisque studiosos, adeò vt ego certè moleste feram, quòd viri tales, omnibus cæteris in rebus optimi, gaudent tamen & se, & eos in quos inciderint, fallere. [c] Nam veteres illi, id quod tibi notius est quàm mihi, [f] Herodotus, Cteſiásque Cnidius, atque his superiores, denique Homerus ipse, viri celebres, mendaciis etiam scriptis vtebantur, vt non solùm eos fallerent à quibus tunc audiebantur, verùm vsque ad nos etiam mendacium per manus traditum perueniret, in pulcherrimis versibus metrisque seruatum. Me ergo sæpe illorum versuum nomine subit pudor, si quando cœli sectionem, ac Promethei vincula recensent, Gigantumque rebellionem, atque omnem illam de Inferis tragœdiam:

φθίαν, καὶ ὡς δὲ ἔρωτα, ὁ Ζεὺς ταῦρος καὶ κύκνος ἐγένετο, καὶ ὡς ἐκ γυναικός τις ἐς ὄρνεον ἢ ἐς ἄρκτον μετέπεσεν· ἔτι δὲ Πηγάσους, καὶ Χιμαίρας, καὶ Γοργόνας, καὶ Κύκλωπας, καὶ ὅσα τοιαῦτα, πάνυ ἀλόγιστα, καὶ τραγικὰ μυθίδια, παίδων ψυχὰς ἐκπλήττοντα, ἔτι τῶν Μορμοῦς, καὶ τῶν Λάμιαν διαλιόντων. καίτοι τὰ μὲν τῶν ποιητῶν ἴσως μέτρια· τὸ δὲ καὶ νῦν ἔτι καὶ ἐς ἔθνη πολλὰ λοιμοῦ καὶ λιμοῦ καὶ ἀμμοσίας φυλάττεσθαι, πῶς οὐ γελοῖον; ἃ Κρῆτες μὲν, τὸν Διὸς τάφον δεικνύοντες, οὐκ αἰσχύνονται· Ἀθηναῖοι δὲ Ἐριχθόνιον ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδόναι φασὶ, καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναφῦναι, καθάπερ τὰ λάχανα, πολὺ σεμνότερον οὗτοι τῶν Θηβαίων, οἳ ἐξ ὄφεως ὀδόντων, Σπάρτοί τινας ἀναβεβλαστηκέναι λιγυρῶς. ὃς δ' ἂν ἓν τούτων, καταγέλαστα ὄντα, μὴ ἥκιστα ἀληθῆ ἔναι, ἀλλ' ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζων

gædiam: & quo pacto ob amorem Iupiter in taurum & cygnum versus sit: & quemadmodum ex mulierе quispiam in auiculam vrsámve mutatus sit: Pegasos prætereà, Chimaerásque & Gorgonas, ac Cyclopas, atque id genus omnia, admodum absurdas monstrosásque fabulas, & quæ mentes afficere puerorum queant, qui laruam adhuc lamiámque retinent: quanquam poëtica sint fortassе tolerabilia: at vrbes iam gentésque totus vna voce ac publicitùs mentiri, an' non hoc ridiculum? veluti cùm Cretenses sepulcrum Iouis ostendere non pudet: & Athenienses Erichthonium editum è terra ferunt, primósque illos homines in Attica olerum more ex terra emersisse. Hi tamen multò verecundiores quàm Thebani, qui ex serpentis dentibus satiuos quosdā progerminasse narrant. quòd si quis hæc, quum sint ridicula, vera esse non credat,

ζων ταῦτα; Κορυβάντι τινὶ, ἢ Μαργίτῃ νομίζοι τις πείθεσθαι, ἢ Τριπτολέμῳ ἐλάσαι δοκῇ τὸν ἀέρα, ἵππους πτερωτοὺς ὑποζεύξας, ἢ Πᾶνα ἥκειν ἐξ Ἀρκαδίας, σύμμαχον ἐς Μαραθῶνα, ἢ Ὠρείθυιαν ὑπὸ τοῦ Βορέου ἁρπασθῆναι, ἀσεβὴς οὗτός γε καὶ ἀνόητος ἂν δόξειε τοῖς ἄλλοις, οὕτω παθεῖν ἁπλοῖς καὶ ἀληθέσι πράγμασιν ἀπιστῶν. ἐς τοσοῦτον ἰσχυρᾷ τὸ ψεῦδος. Φιλ. ἀλλ' οἱ μὲν ποιηταὶ, ὦ Τυχιάδη, καὶ αἱ τόλμαι δι' συγγνώμης τυγχάνοιεν ἄν, οἱ μὲν τὸ ἐκ τοῦ μύθου τερπνὸν ἐπαγωγότατον ὂν ἐγκαταμιγνύντες τοῦ πρὸς γραφῆ, οὐσπερ μάλιστα δέονται πρὸς τοὺς ἀκροατάς· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι, καὶ εἴ τινες ἄλλοι, συμμυθίας ἐφαίνονται τὰς πατρίδας ἐκ τῶν τοιούτων. ἃ γοῦν τις ἀφέλοι τὰ μυθώδη ταῦτα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἧττον ἂν κωλύσῃ λιμῷ τὸν συκοφάντας αὐτῶν δόξα-

credat, sed ea prudenter examinans, Corœbi cuiusquam, aut Margitæ existimet esse, si quis aut Triptolemum credat in alatis draconibus per aërem vectum esse, aut [h] Panα quendam ex Arcadia in Marathonem venisse auxilio, vel [i] Orithyam à Borea raptam esse, impius nimirum hic atque insanus videatur eis: quippe qui tam manifesta veráque non credat. vsqueadeò obtinet mendacium. PHILOS. At poëtis Tychiade, vrbibúsque fuerit fortassis ignoscendum: nam illi delectationem illam quæ ex fabula proficiscitur, vt quæ maxima sit illecebra, poëmatibus suis immiscent, qua potissimùm erga auditores opus habent. Athenienses verò, Thebanique, & si qui sunt alij, patriæ suæ plus maiestatis ex huiusmodi figmentis conciliant. Quòd si quis fabulas auferat è Græcia, nihil obstiterit quò minus earum narratores fame inte-

ἀφροσύνῃ, μηδὲ ἀμισθὶ τῶν ξένων τὰληθὲς ἀκούειν ἐθελησάντων. οἱ δὲ μηδενίας ἕνεκα τοιαύτης αἰτίας, ὅμως χαίροντες τῷ ψεύσματι, πάνυ γέλοιοι ἀκόντως δοκοῦσιν ἄν. Τυ. οὐ λέγεις· ἐγὼ γὰρ παρὰ Εὐκράτους ἥκω οἶσθα, τοῦ πάνυ, πολλὰ τὰ ἄπιστα καὶ μυθώδη ἀκούσας· μᾶλλον δὲ μεταξὺ λεγομένων ἀπιὼν, ὡχόμην, ἔφερον τὰ πράγματα πολλὴν ὑπερβολήν, ἀλλά μοι ὥσπερ αὖ Εὐννόου ἐξήλασαν, πολλὰ τερατώδη καὶ ἀδόκητα διεξίοντος. Φι. ναί γοι, ὦ Τυχιάδη, ἀξιόπιστος ὁ Εὐκράτης ἐστί. καὶ ὅλως ἂν δοκοῖ σοφὸς εἶναι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὕτω βαθὺν πώγωνα καθαμένος, ἑξηκοντούτης ἀνὴρ, ἔτι τε φιλοσοφίᾳ ξυνὼν τὰ πολλὰ, ὑπομείνειεν ἂν τὸν ἄλλον τινὸς ψευδομένου ἀκοῦσαι παρὰ σοῦ, ἢ ὅπως αὐτός τι ἐλπιοῦσαι τοιοῦτον. Τυ. ὁ γὰρ οἶσθα, ὦ ἑταῖρε, οἷα μὴ ἔπεσθαι, ὅπως ἂν αὐτὰ ἐπιστώσεται, ὡς δὲ μὴ ἐπόμνυτο τοῖς πολλοῖς

intereant, quandò iam nemo futurus sit hospitum, qui verum vel gratis audire velit. At si qui nulla tali causa, gaudent tamen mendacio, hi omnino ridiculi meritò videantur. TYC. Rectè dicis. nam ego protinùs ab Eucrate illo celebri venio, vbi multa incredibilia ac fabulosa quum audissem, imò verò medio in sermone discessi, non ferens narrationem tam supra fidem, sed me velut furiæ quædam abegerunt, dum monstrosa multa atque absurda referrent. PHILO. Atqui, Tychiade, vir grauis Eucrates est, & nemo certè crediderit illum tam promissa barba, virum sexagenarium, & qui præterea sit plurimùm in philosophia versatus, sustinuisse vt alium quenquam audiret se præsente mentientem, nedum vt ipse tale quicquam audeat. TYC. At nescis, amice, qualia referebat: tum ea quàm constanter asserebat: præterea quàm sanctè in plerisque iurabat,

πλείστοις, παρασκαλμῷ & τὰ παιδία· ὥστέ μοι καὶ ἀποβλέποντα εἰς αὐτὸν, ποικίλα ἐννοεῖν, ἄρτι μὲν, ὡς μεμήνοι, καὶ ἔξω ἂν ἦ διανοήτου, ἄρτι δὲ, ὡς γόης ὢν, ἄρα τοσοῦτον χρόνον ὑπελάνθα με, ὑπὸ τῇ λεοντῇ γελοῖόν τινα πίθηκον περιπλέων· οὕτως ἄτοπα διηγεῖτο. Φι. τίνα ταῦτα, πρὸς τῆς Ἐρίδος, ὦ Τυχιάδη; ἰδίᾳ γὰρ ἐβλάβην, ὧν τινα τὴν ἀναξοῦσαν ὑπὸ ζηλικῆ τῷ ὦ πώγωνι ἔσεσθαι. Τυ. ἔωθα μὲν καὶ ἄλλοτε, ὦ Φιλόκλεις, φοιτᾶν πρὸς αὐτὸν, εἴ ποτε ποθὲν τὴν σχολὴν ἄγοιμι. τότε δὲ Λεοντίχῳ συγγενόμενος δεόμενός (ἐτοῦτο γὰρ δή μοι, ὡς οἶσθα) ἀκόλουθος παρὰ τὸν παιδὸς, ὡς παρ' Εὐκράτην ἐώθειν ἀπίεναι, νοσοῦντα ἐπισκεψόμενος, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς καὶ τῷ Λεοντίχῳ συγγνοίμην, διὰ πᾶσαν ἴδοιμι (ἠγνόουν γὰρ, ὡς νοσοίη) παραγίγνομαι πρὸς αὐτόν. εἰσιόντι δὲ αὐτόν

iurabat, admotis etiam fenestris, adeò vt ego quum eum respicerem, varia mecum cogitarem, interdum quidem illum insanire, neque animo constare: interdum verò ita cogitabam fugisse me quòd impostor esset, ac tantum temporis [k] sub leonis pelle ridiculam quandam simiam circumtulisset: adeò absurda narrabat. PHI. Quæ nam illa per Lares sunt, Tychiade? nam cupio cognoscere quámnam præstigiatur am sub tam longa barba occuluerit. TYC. Solebam quidem etiam aliàs Philocles aliquoties eum interuisere, siquando videlicet multo ocio abundarem. Hodie verò quum opus esset mihi conuento Leontycho (est autem, vt scis, amicus mihi) edoctus à puero eum se ad Eucratem mane contulisse, vt eum morbi inspiciendi causa viseret: amborum nomine, nempe vt & Leontichum conuenirem, & Eucratem viderem (ignoraueram autem quòd ægrotaret) ad eum peruenio. At Leonti-

πὸτόθι τὸν μὴν Λεόντιχον ἐκ
ἔτι, ἐφθάκει γὰρ, ὡς ἔφασκον·
ὀλίγον περιῆλυθὼς, ἄλ=
λους δὲ συχνοὺς, ἐν οἷς Κλεό=
δημός τι λῶ, ὁ ἐκ τοῦ περι-
πάτου, καὶ Δεινόμαχος ὁ Στωϊ=
κὸς, καὶ Ἴων. οἶσθα τὸν ἐπὶ
τοῖς Πλάτωνος λόγοις θαυ-
μάζεσθαι ἀξιούμενον, ὡς μόνον
ἐκεῖνον κατανενοηκότα τὸν
νοῦν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοῖς
ἄλλοις ἐπεφηνῶσθαι δυνάμε=
νον. ὁρᾷς οἵους ἄνδρας σοι φη=
μὶ, πανσόφους καὶ παναρί=
στους, ὅτι πρὸς τὸ λυσιτελοῦν αὐ=
τὸ, ἐξ ἑκάστης πραγματείας,
ἀπασίμους ἅπαντας, καὶ μο=
νονουχὶ φοβερὸς τὴν πρόσψιν.
ἔτι καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντίγονος πα=
ρῆν κατὰ χρέαν, οἶμαι, τῆς
νόσου ἐπικληθείς. καὶ ῥᾷον ἐ=
δόκει ἤδη ἔχειν ὁ Εὐκράτης.
καὶ τὸ νόσημα τῶν σωπρόφρων
λῶ· τὸ ῥεῦμα γὰρ ἐς τοὺς πό=
δας αὖθις αὖ κατειλήλυ-
θει. καθίζεσθαι δέ μοι παρ' αὐ=
τὸν, ἐπὶ τῆς κλίνης ὁ Εὐκρά-
της ἐκέλευε, μέτριον ἐγκλί=
νας τῇ φωνῇ ἐς τὸ ἀθρόον,
ὁπό=

*Leontichum ibi iam non in=
uenio (nam paulò antè, vt
dicebant, exiuerat) alios ve-
rò confertos reperio, in qui=
bus erat & [1] Cleodemus Pe=
ripateticus, & Dinomar=
chus Stoicus, & Ion, noſti
virum? Illum dico qui ex
Platonica doctrina ma=
gnam ſui admirationem ex=
pectat, vt qui ſolus mentem
viri deprehenderit, quique
eius oracula alijs quoque
poſsit enarrare. Vides quos
tibi viros nomino, nimi=
rum omni ſapientia atque
omni virtute præditos, vt=
pote ipſum ex quaque ſe=
cta caput, reuerendos her=
cle omnes, atque aſpectu
propemodum terribiles. Ad-
erat præterea medicus An=
tigonus, vt vſui in morbo
eſſet aduocatus opinor. Et
meliùs iam habere ſe vide=
batur Eucrates: ac morbus
quidam ex familiaribus e=
rat. humor enim rurſus in
pedes ei deſcenderat. Se=
dere me ergo Eucrates
in lecto iuxta ſe iuſsit voce, languidulè remiſſa paululùm*

ἐπότι ἴδοι με, καὶ οἱ βοῶντος αὐτοῦ, καὶ διαταραττόμενόν τι, μιτραξὺ ἀσιὼν, ἐπήκουον. ἐγὼ μάλα σιφυλαγμένως, μὴ ψαύσαιμι τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, ἀκριβῶς ἐπεσκόπουν τὰ σωθησόμενα ταῦτα, ὡς ἀγνοήσαιμι νοσοῦντα, καὶ ὡς ἐπὶ ἴαθον, δρομαῖος ἦλθον. ἤδη δέ μοι ἐγγὺς προσιόντι ἐφαίνετο τὰ μὲν ἤδη παρηκότα, τὰ δὲ καὶ τότε λιγόμενα, ἔτι δὲ καὶ θεραπείας τινὰς ἔνιοι καὶ ἐπιβάλλοντες. ὁ γοῦν Κλεόδημος, ἐὰν ἴνιον, φησὶ, τῇ ἀριστερᾷ τις ἀνελόμενος καμόντων τὸν ὀδόντα τῆς μυελῆς, οὕτω φονευθείσης, ὡς πρόσω, ἐνδύσαι εἰς δέρμα λέοντος, ἄρτι ἀποδαρέντος, ἔπειτα περιαψεῖν περὶ τὰ σκέλη, αὐτίκα παύεται τὸ ἄλγημα. οὐκ εἰς λέοντος, ἔφη ὁ Δεινόμαχος, ἐγὼ ἤκουσα, ἐς λάφυρα δὲ θηλείας, ἔτι παρθένου καὶ ἀβάτου. καὶ τὸ πρᾶγμα οὕτω πιθανώτερον· οὐκοῦν γοῦν καὶ ἐλαφος, καὶ ἐρρῶσθαι μᾶλλον ἐν τῶν

quum me conspiceret: quanquam interim dum ingrederer, vociferantem eum audiebam intendentem audieram: tamen ego admodum curiosè cauens ne pedes eius tangerem, vbi me vulgaribus istis verbis purgaueram quòd eum ægrotare nesciuerim: quod vbi resciisem, curriculo venerim: adsedi propé. Et illis quidem sermo iam de morbo erat, & quædam iam antè dixerant, quædam verò etiam tunc narrabant: prætereà medicamenta quædam quisque proferebat. Cleodemus igitur: Si quis ergo (inquit) sinistra manu tollens humo [m] mustelæ dentem, sic interfectæ, vt antè dixi, in leonis pellem alligauerit, nuper excoriati, ac deinde circum crura posuerit, illicò sedatur dolor. Non in leonis pellem, inquit Dinomachus, vt ego audiui, sed in ceruæ potiùs fœmellæ virginis adhuc, & nondum initæ. & res quidem magis est hoc pacto credibilis: velox enim cerua est, maximéque valet

ῥῶν ποδῶν. καὶ ὁ λέων ἄλκι-
μός ἐστι, καὶ τὸ λίπος αὐτῷ, καὶ
αἱ χεῖρες αἱ δεξιαὶ, καὶ αἱ τρίχες αἱ ἐκ
τοῦ γένειον ὀρθαὶ, μεγάλην
ἰσχύν· εἴ τις ἐπίσταιτο αὐ-
ταῖς χρῆσθαι μετὰ τῶν οἰκείων
ἑκάστῳ ᾀσμάτων. ποδῶν δὲ ἐπι-
μέλειαν οὐδεμίαν ποιοῦνται. καὶ
αὐτὸς, ἔφη, ὁ Κλεόδημος,
ἔστι πάλαι ἐνόμιζον, ἐλά-
φου χρῆσθαι τὸ δέρμα δεῖν, διό-
τι ἀκὺ ἔλαφος· ἀναγκάζει δὲ
τύφος ἀνὴρ σοφὸς τὰ τοιαῦτα
μετιδιδάξαι με, ἐπεὶ ὠκυτέ-
ρους εἶναι τῶν ἐλάφων τοὺς λέον-
τας· ἀμείλατο, ἔφη, καὶ αἰρῶσιν
αὐτὰς διώκοντες. ἐπήνεσάν οἱ
παρόντες, ὡς εὖ ἅπαντα τοῦ
ἀνδρὸς εἰρηκότος, οἴεσθαι δέ, ἔ-
φην, ἐγὼ, ἐπᾴδαις τισὶ τὰ τοιαῦ-
τα πείθεσθαι, ἢ τοῖς ἔξωθεν
προσαρτήμασι, τῷ μακρῷ ἐνδον
ἀτρίβοντες; ἐνέκλασεν ἐπὶ τῷ
λόγῳ με, καὶ δῆλοι ἦσαν κατα-
γνωκότες μου πολλὴν τὴν ἄ-
νοιαν, ἐπεὶ μὴ ἐπισάμην τὰ
πολυπλοκώτατα, καὶ περὶ ὧν
μὲν οὐδεὶς φρονῶν ἀντέποι

valet pedibus: & leo quidem fortis est, pinguedóque eius, ac manus dextra, pilique qui recti è barba prominent, magnam vim obtinent, si quis vti nouerit cum proprio cuique carmine: at pedum curam minimè pollicentur. Et ipse quoque, inquit Cleodemus, olim sic putabam ceruina pelle vtendum, propterea quòd cerua velox esset. at nuper vir quidam Libycus, peritus profectò in rebus huiusmodi, contrà me docuit, ceruis ostendens velociores esse leones: quippe qui eas, inquit, etiam persequendo capiunt. Laudabant qui aderant, tanquam rectè dixisset Libycus ille. Tum ego: Putatis, inquam, [n] incantamẽtis quibusdam sedari talia? aut foris admotis appendiculis, quum intus malum grassetur? Riserunt hunc sermonem meum: & palàm in me magnam damnabant amentiam, qui apertissimas res ignorarem, & quibus nemo qui sapiat, contradicat

μὴ ἀλλ' οὕτως ἔχειν. ὁ μὲν δὴ ἰατρὸς Ἀντίγονος ἐδόκει μοι ἀσθμαίνειν τῇ ἐρωτήσει μου· πάλαι γὰρ ἀμελεῖτο, οἶμαι, βουλόμενος ἀξιῶσαι τοῦ Εὐκράτους μισθοῦ τῆς τέχνης, οἶνου τε προσαγγείλαι ἀπέχεσθαι, καὶ λαχάνοις σιτεῖσθαι, καὶ ὅλως ὑφαιρεῖν τοῦ τόνου. ὁ γοῦν Κλεόδημος ὑπομειδιῶν ἅμα, τί λέγεις, ἔφη, ὦ Τυχιάδη, ἄπιστόν σοι δοκεῖ λοιπὸν γίγνεσθαι τινὰς ὠφελείας ἐς τὰ νοσήματα; ἔμοιγε, ὦ δ' ἐγώ, εἰ μὴ πάνυ τοῖς ῥίζαις μισοῖς ἄλλοις, ὡς πιστεύσαιμι τὰ ἔξω, καὶ μηδὲν λοιμώδεσι τοῖς ἐνδοθεν ἐπιγείρουσι τὰ νοσήματα, μετὰ ῥημάτιών, ὡς φασι, καὶ γοητείας τινὸς ἐνεργεῖν, καὶ τοῖς ἔξωθεν ἐπιπίπτειν πεσσόμασι· τὸ δ' ἐκ ἂν γένοιτο, εἰ δ' ἄρ ἐστὶ Νεμείου λέοντος τὸ δέρμα ἐνδύσῃ τις ἐκ κεφαλῆς ὅλας μυγάλας. ἐγὼ γοῦν αὐτὸν τὸν λέοντα ἔδον ποτάκις χωλεύοντα ὑπ' ἀλγηδό-

quin sic se habeant. At me dicus certè Antigonus de lectari mihi visus est hac ro gatione mea. Iamdudum au tem neglectui habitus fue rat, opinor, quum opem Eu crati ferre ex arte vellet, de nuncians videlicet vino v abstineret, atque oleribu vesceretur, & vigorem an mo omnino minueret. Cleo demus ergo subridens in terim: Quid ais, inquit Tychiade? incredibile tib videtur esse vt ex rebus hu iusmodi parentur quædan aduersus morbos remedia Mihi certè videtur, inquan ego: nisi naribus adeò mu cosis sim, vt credam ea qu foris applicantur, nihil que cum his quæ morbo excitant, intus commun cant: per verbula tamen vt dicitis, ac præstigiatu ram operari: & quum ap penduntur, sanitates im mittere. id profectò nun quam fieri possit, nec si qui

vel in Neméi leonis pellem sedecim mustelas integras in fuerit. Ego profectò leonem ipsum è doloribus sæpe clau

dicanter

ηδόνως, ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ αὐ-
τῷ δέρματι· πάνυ γὰρ, ἰδιώ-
της, ἔφη ὁ Δινόμαχος, εἶ, καὶ
τὰ τοιαῦτα ἐκ ἐμέλησέ σοι πώ
ποτε, ὅπως τινὰ τρόπον ἀφι-
κοῖο τοῖς νοσήμασι προσφόμε-
να. καί μοι δοκεῖς ἐκ τὰ πρὸς
φανέντα ἂν παραδέξασθαι
ταῦτα, τὴν ψυχόλου πυρετῶν
τὰς ἀφοπομπὰς, καὶ ἐφιππιτῶν
τὰς διαθύλξεις, καὶ βουβώνων
δόσεις, καὶ τἄλλα, ὅσα δὴ καὶ γρᾶες ἤδη ποιοῦσιν. ἃ δὴ ἐπεὶ
ταῦτα γίγνεται ἅπαντα, τί δὴ κω-
λύει ταῦτα οὕτως γίγνεσθαι
καὶ ὁμοίως ἀπίστατα, ἵνα
δ' ἴτω, ξυμφαίνῃ, Δινόμα-
χε, καὶ ἄλλο, φασὶν, ἐπαρύσας τὸν
ἦλον· οὐδὲ γὰρ, ἃ φὴς, ταῦτα
τὰ δῆλα μετὰ ταῦτης λεπτά-
μενος γιγνόμενα. ἢν γὰρ μὲ
πείσῃς, πρότερον ἀπάγων τὸν
λόγον, διότι φύσιν ἔχει γίγνε
σθαι, τὸ πυρετὸ καὶ τὸ οἰδήμα-
τος καὶ διδιότος ἢ ὄνομα βαρβα-
ρικὸν, ἢ φεύγει τὸ ἐκ τοῦ βουβῶνος ἕρπον-
τος, ἔτι σοι γραῶν μύθοι

dicantem vidi in vniuersa sui ipsius pelle. Nimiùm indiota es, inquit Dinomachus, neque vnquam tibi curæ fuit, vt disceres quônam modo res istiusmodi aduersus morbos quum adhibentur, conferunt: ac mihi videris ne notissima quidem ista recepturus, febrium videlicet istarum profligationes, quæ certo quodam ambitu recurrunt, tum serpentum demulsiones, ac bubonum sanationes, & cætera quæcunque anus etiam iam faciunt. quòd si illa fiunt omnia, quur tandem non putabis hæc etiam similibus rebus fieri? Infinita congeris, inquam, Dinomache, & clauúmque, vt aiunt, clauo extrudis. Neque enim constat ea quæ commemoras, eiusmodi vti fieri. Quamobrem nisi redditâ ratione persuaseris primùm natura fieri posse, vt febris tumórque vereatur, aut nomen aliquod diuinum, aut dictionem aliquam barbaricam, ob idq; ex inguine fugiat: aniles adhuc fabulæ sunt

λεγόμενά σοι. σὺ μοι δοκεῖς, ἢ δὲ ὃς ὁ Δινόμαχος, τὰ θαυμάσια λέγων, οὐδὲ θεοὺς εἶναι πιστεύειν, εἰ μὴ οἷα τὰς ἰάσεις οἴεσθαί τι εἶναι ὑπὸ ἱερῶν ὀνομάτων γίγνεσθαι. ἔστω δή, ὦ ἐγὼ, μὴ λέγε, ὦ ἄριστε· οὐδὲν γὰρ κωλύει, μὴ θεῶν ὄντων, ὅμως τὰ θαυμάσια ψευδῆ εἶναι. ἐγὼ δὲ καὶ θεοὺς αἰδοῦμαι, καὶ ἰάσεις αὐτῶν ὁρῶ, καὶ ἃ νῦν ποιοῦσι τοὺς καμνοντας, ὑπὸ φαρμάκων καὶ ἰατρικῆς ἀνιστάντες. ὁ γοῦν Ἀσκληπιὸς αὐτοὺς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, κνίσια φάρμακα πάσχοντες ἰατρεύοντας τοὺς νοσοῦντας, οὐ λέοντας καὶ μυγάλας περιάπτοντες. ἴσα τοῦτον, ἔφη ὁ Ἴων. ἐγὼ δὲ ὑμῖν θαυμάσιόν τι διηγήσομαι. δῶ δή μοι ἐγὼ μειράκιον ἔτι, ἀμφὶ τὰ τέτταρα καὶ δέκα ἔτη σχεδὸν, ἦκε δή τις ἀγγέλων πρὸς πατέρα, Μίδαν τὸν ἀμπελουργὸν, ἐρρωμένον εἰς τὰ ἄλλα σκληρὸν καὶ ἐργατικὸν, ἀμφὶ πλήθει ἄρουραν, ὑπὸ ἰχίδνης δηχθέντα, λέγων ἤδη σοφωτέρα

quæcunque retuliſti. Tu mihi videris, inquit Dinomachus, quũ iſta dicas, ne deos quidem eſſe credere. Siquidem putas fieri non poſſe, vt per ſacra nomina remedia morbis afferantur. Hoc, inquam ego, vir optime, ne dixeris. nihil enim prohibet quò minùs, etiam ſi maximè dij ſint, iſta tamen ſint vana. Ego verò & deos colo, & medelas eorum video, & leuamenta quæ laborantibus conferunt, pharmacis videlicet atque arte medica reſtituentes. Itaque P Aeſculapius ipſe eiúsque poſteri ſalutaria pharmaca admouentes medebantur ægrotis, non leones aut muſtelas circumligantes. Mitte hunc, inquit Ion. At ego vobis mirabile quiddam narrabo: Eram adhuc adoleſcentulus, annos natus fermè 14. quum quidam ad patrem meum venit nuncians ei, Midam vitis cultorem ſeruum, etiam alijs in rebus robuſtum atque induſtrium, q circa plenum iam forum à vipera morſum iacére iam putre-

facto

ρα τὸ σκέλος. ἀναδοῦντι γὰρ αὐτῷ τὰ λείμματα, καὶ τοῖς χάραξι περιπλέκοντι, πρόσαρτον τὸ θηρίον μακρᾷ μάλα τὴν ἀρχὴν δάκτυλον. καὶ τὸ μὲν φθάσαι, καὶ καταδῦναι εὐθὺς ἐς τὸν φωλεόν· τὸν δὲ δειμάσαι, ἀπαλλάξαι τὸν ἀλγηδόνων. ταῦτά τι οἰῶ ἀπαγγέλλοιτο, καὶ τὸν Μίδαν ἑωρῶμεν αὐτὸν ἐπὶ σκίμποδος ὑπὸ τῶν ὁμοδούλων προσκομιζόμενον, ὅλον ὠδηκότα, πεπλησμένον, μυδῶντα τῷ ἐπιῤῥυῆναι, ὀλίγον ἔτι ἐμπνέοντα. λελυπημένῳ δὲ τῷ πατρὶ τῶν φίλων τις παρῆν, θάῤῥει, ἔφη· ἐγὼ γάρ σοι ἄνδρα Βαβυλώνιον τῶν Χαλδαίων, οὕς φασιν, αὐτίκα μέτειμι, ὃς ἰάσεταί σου τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἵνα μὴ διατρίβω λέγων, ἦκεν ὁ Βαβυλώνιος, καὶ ἀνίστησι τὸν Μίδαν, ἐπῳδῇ τινι ἐξαλλάξας τὸν ἐκ τοῦ σώματος, ἔτι καὶ προσαρτήσας τῷ ποδὶ σιδηρᾷ παρθένῳ λίθον ἀπὸ

facto crure. Etenim dum ligaret palmites, ac vallis circumplicaret, adrepentem bestiolam maximum ei pedis momordisse digitum. Tum illam quidem illicò aufugisse, & sese rursus in latebram condidisse. Illum verò eiulare perditum è doloribus. Hæc ergo quum nunciarentur, iam Midam ipsum videbamus lectica domum à conseruis apportari, inflatum totum, liuidum, ac superficie tabefactum, vix iam spirantem. Pater ergo quum id molestè ferret, amicorum quispiam, qui tum fortè aderat: Bono animo es, inquit. Ego enim virum quendam Babylonium ex Chaldæis quos vocant, protinus huc adducam, qui sanabit hominem. & ne diem narrando conteram, venit Babylonius, ac Midam restituit, effugato ex corpore veneno quadam incantatione, & ad pedem eius appenso virginis defunctæ lapillo, quem è columna exciderat. Atque istud quidem hactenus forsan mediocre

ὑπὸ τῆς σήλης ἐκκόψας· καὶ τοῦτο μὲν ἴσως μέτριον· ἀλλά τι καὶ ὁ Μίδας αὐτὸς ἀραμενος τὸν σκίμποδα, ἐφ' οὗ ἐκκόμιστο, ᾤχετο εἰς τὸν ἀγρὸν ἀφιὼν, τοσοῦτον ἡ ἐπῳδὴ ἐδυνήθη· καὶ ὁ σηλίτης ἐκεῖνος λίθος. ὁ δὲ καὶ ἄλλα ἐποίησε θεσπέσια ὡς ἀληθῶς. εἰς γὰρ τὸν ἀγρὸν ἐλθὼν ἕωθεν, ἐπαπὸν ἱερατικά τινα, ἐκ βίβλου παλαιᾶς, ὀνόματα ἑπτὰ θεῶν, καὶ λαμπάδι λαβαγνίσας τὸν τόπον, περιελθὼν ἐς τρὶς ἐξέλασεν ὅσα ἦν ἑρπετὰ ἐντὸς τῶν ὅρων. ἦσαν οὖν ὥσπερ ἐπόμενοι πρὸς τὴν ἐπῳδήν, ὄφεις πολλοί, καὶ ἀσπίδες καὶ ἔχιδναι, καὶ θριαὶ καὶ ἀκοντίαι, φρυνοί τε καὶ φύσαλοι· ἐλείπετο δὲ εἷς δράκων παλαιὸς, ὑπὸ γήρως, οἶμαι ἐξερπύσας μὴ δυνάμενος, παρακούσας τοῦ πρὸς τάγματος. ὁ δὲ μάγος ἐπὶ τῷ φῆναι παρεῖναι ἅπαντας, ἀπ' ἐκείνου τὸν ὑφηγητὴν τῶν ὄφεων τὸν νεώτατον προσαγορεύσας, πρεσβυτὴν ἔπεμ-

fuerit. Tum Midas iam ipſe ſublato in quo allatus erat ſcabello, diſceſsit in agrum. tantum potuit incantatio, & columnaris ille lapis. At idem iſte Babylonius alia præterea diuina planè fecit. Nempe in agrum profectus manè, quum pronunciaſſet ſacra quædam ex vetuſto codice ſeptem nomina, ſulphure ac face luſtrato loco, in orbem ter obambulans, ſerpentes omneis inuitos exciuit quicunque intra eam regionem erant. Veniebant ergo tanquam ad incantationem tracti ſerpentes multi, atque aſpides, & viperæ, & ceraſtæ, & iaculi, phryníque, ac phyſali: relinquebatur autem vnus draco annoſus, prorepere, vt opinor, ob ſenectam non valens; qui non fuerat audiens dicto. At magus, Non adſunt omnes, inquit. Tum vnum quendam ex ſerpentibus, eum videlicet qui natu minimus erat, ſelectum legatum

ἐπιμψῳ ἐπὶ τὸν δράκοντα, ὡς
μετὰ μικρὸν ἦκε καὶ αὐτός. ἐ-
πεὶ δὲ συνηλίσθημεν, ἐνεφύ-
σησε μὲν αὐτοῖς ὁ Βαβυλώνιος,
καὶ ἅπαντα αὐτίκα μάλα ἐπτερώ-
θη ὑπ' ἐκείνου τοῦ πνεύματος,
ἡμᾶς δὲ ἐθαυμάζομεν. εἶπόν
μοι, ὦ Ἴων, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ὄφις,
ὁ πρόσβυτος, ὁ νέος, ἆρα καὶ
ἐπαράγων ἐστὶ δράκοντα ἄλλον,
ὡς φῂς, γεγηρακότα, καὶ σκίπω-
να ἔχων ἐπαίρεται; ἢ νῦ μὲν παίζας, ἔφη ὁ Κλεόδη-
μος. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπιστότε-
ρος ὢν τὰ τοιαῦτα (ἔμελλον γὰρ ἐξ ἐμαυτοῦ λόγῳ ἀπα-
τᾶσθαι ἆρ' αὐτὰ πιστεύ-
σαι) ὅμως ὅτε τὸ πρῶτον ἔφο-
ρον πετόμενον τὸν ξένον τὸν
βάρβαρον (ἐξ Ὑπερβορέων δέ
τινος, ὡς ἔφασκεν) ἐπίστευσα, καὶ
ἐνικήθην, ἐπεὶ πολὺ ἀντι-
σχόν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, αὐτὸ
ὁρῶντα δι' τοῦ ἀέρος φερό-
μενον, ἡμέρας οὔσης, καὶ
ἐφ' ὕδατος βαδίζοντα, καὶ
διὰ πυρὸς ἀπιόντα, καὶ
σχολῇ

tum mittebat ad draconem: ac paulò pòst venit etiam ille. At postquam iam collecti constitissent, Babylonius in eos insibilauit. Atque illi repentè admodum omnes ab eius flatu incensi sunt, nobis interim admirantibus. Tum ego: Dic mihi, inquam, Ion: serpens ille legatus, iuuenem illum dico: vtrum manu deduxit draconem, qui iam, vt ais, senuerat, an ille baculum gestans innitebatur? Ludis tu quidem, inquit Cleodemus: at ego, qui & ipse quoque olim minus talia credebam, quàm nunc tu (putabam enim nulla ratione fieri posse vt ea crederem) tamen quum volantem primùm conspicerem peregrinum illum barbarum (erat autem, vt ferebant, ex Hyperboreis) credidi, ac victus sum, quum tamen multum diúque repugnassem. nam quid facerem quum eum cernerem in aëre volantem, atque id interdiu, ac super aquam ingredientem, atque per medium ignem incedentem, id-

σχολῇ καὶ βάδην; σὺ ταῦτα, ὦ
Ἀ' ἐγὼ, ἄλλον τὸν Ὑπερβόρεον
ἄνδρα πετόμενον, ἢ ἐπὶ τῶν ὑ-
δάτων βεβηκότα; καὶ μάλα, ἔ
Ἀ'ὸς, καὶ ἀβρὰ μειδιῶντος γε ὑπὸ βα-
τίνας, οἷα μάλιστα ἐπαύοι τὸς
ἀδύντας. τὰ μὲν γὰρ σμικρὰ ταῦ-
τα τί χρὴ καὶ λέγειν ἃ ὅτῳ ἐπι-
δείκνυτο ἔρωτας ἐπιτρέπων,
καὶ δαίμονας ἀνάγων, καὶ νε-
κροὺς ἐώλους ἀναπαλῶν, καὶ
τὴν Ἑκάτην αὐτὴν ἐναργῆ
ποιήσας, καὶ τὸν σιληνὸν κα-
τασπῶν; ἐγὼ γὰρ διηγήσομαι
ὑμῖν, ἃ ἄλλον γνόμενα ὑπ'
αὐτοῦ ἐν Γλαυκίᾳ τῇ Ἀλεξικλέους.
ἔστι γὰρ ὁ Γλαυκίας, τοῦ πα-
τρὸς ἀποθανόντος, παραλα-
βὼν τὴν οὐσίαν, ἠράσθη Χρυ-
σίδος τῆς Δημαινέτου θυγα-
τρός· ἐμοὶ δὲ διδασκάλῳ ἐ-
χρῆτο περὶ τοὺς λόγους. καὶ
εἴ γε μὴ ὁ ἔρως ἐπεῖνος ἀπη-
σχόλησεν αὐτὸν, ἅπαντα ἂν
ἤδη τὰ τῶν περιπάτου ἠπί-
στ· ὃς καὶ ὀκτωκαιδεκαέτης
ὢν ἀνέγνω, καὶ τὴν φυσικὴν
ἀκρόα-

que lentè ac ſenſim? Tũne, inquam ego, iſta videbas, virum Hiperboreum volantem, aut ſuper aquas ambulantem? Et maximè, inquit ille, carbatinas induitum, quo calceamenti genere illi potiſsimùm vtuntur. Nam minutula iſta quid attinet referre, quæcunque fecit, quo pacto amores immiſerit, ac dæmones exegerit, mortuósque marcidos in vitam reuocauerit, atque Hecaten ipſam palàm conſpectibus exhibuerit, lunámque è cœlo detraxerit? Quin ego vobis referam quæ ab eo fieri conſpexi in Glaucia Alexidis filio. Glaucias hic quum patri ſuper defuncti ſubſtantiam ſuſcepiſſet, Chryſidem amabat Demæneti filiam: ac me quidem præceptore in diſciplina vtebatur: ac niſi amor ille à ſtudio deduxiſſet eum, vniuerſam Peripateticorum doctrinam perdidiciſſet, vt qui octo & decem quum eſſet annorum, iam abſoluerat Analytica: tum phyſicam auſcul-

ἐρόσειν μεπιπλησθεὰς τὴ-
ν. ἀμηχανῶν δ' ὅμως ὧν
ρωτι, μιωθὰ μοι τὸ πᾶν. ἐκ
ὼ δ', ὥσπερ ἀκὸς ἦν, διε-
βάσκαλον ὄντα, τὸν Υπερ-
βόρειον ἐκεῖνον μάγον ἄγω
κὸς αὐτὸν, ἐπὶ μυᾶς τέσσαρ-
σι μὲν τὸ παραυτίκα (ἔδει γὰρ
προτελέσαι τι πρὸς τὰς θυσί-
ας) ἐκκαίδεκα δ', ἐὰν τύχοι τῆς
Χρυσίδος. ὁ δ' αὐξομένῳ τῇ-
δέσις τῶν σεληνῶν (τότε γὰρ
ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ζηλωτὰ
τελεσιουργεῖται) βόθρον τινὰ ὀρυ
ξάμενος ἐν ἀφανεῖ τινι τῆς οἰ-
κίας περὶ μέσας νύκτας ἀνε-
κάλεσεν ἡμῖν, πρῶτον μὲν τὸν
Ἀναξικλέα τὸν πατέρα τοῦ
Γλαυκίου, πρὸ ἑπτὰ μηνῶν τε-
θνηκότα. ἠγανάκτει δ' ὁ γέρων
ἐπὶ τῷ ἔρωτι, καὶ ὠργίζετο,
τὰ τελευταῖα δ' ὅμως ἐφῆκεν
αὐτῷ ἱερᾶν. μετὰ δ', τὴν Ε-
κάτην τε ἀνήγαγεν, ἐπαγο-
μένην τὸν Κέρβερον, καὶ τὴν
σελήνην κατέσπασεν· πολυ-
μορφόν τι θέαμα, καὶ ἄλλοτε
ἀλ-

auſcultationem in finem vſque percurrerat. Amore tamen victus, mihi rem omnem ſignificat. Ego verò, quemadmodum par erat, quippe qui præceptor eram, Hyperboreum illum magum ad eum duco, conductum quatuor illicò minis in manum datis (oportebat enim præparari quidam ad ſacrificia) tum ſedecim prætereà, ſi Chryſide potiretur. Ille verò creſcentem obſeruans lunam (nam tunc vt plurimùm huiuſmodi ſacra peraguntur) foſſam cùm effodiſſet in aperto quodam loco domus, ſub dio circa mediam noctem euocauit nobis primùm quidem Anaxiclem Glauciæ patrem, ante ſeptem menſes vita defunctum. Succenſebat autem ob amorem ſenex, atque indignabatur: tandem tamen ei permiſit vt amaret. Poſtea verò Hecaten quoque

ęduxit, afferentem vnà Cerberum: tum lunam detraxit, multiforme quoddam ſpectaculum, & quod aliàs

aliud

ἀλλοῖόν τι φανταζόμενον. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, γυναικὸς μορφὴν ἐπιδείκνυσι, ἔπειτα βοῦς ἐγίνετο πάγχαλος, ἔπειτα σκύλαξ ἐφαίνετο. τέλος δὲ οὗτος ὁ Ὑπερβόρειος ἐκ πηλοῦ ἐρώτιόν τι ἀναπλάσας, ἄπιθι, ἔφη, καὶ ἄγε Χρυσίδα. καὶ ὁ μὲν πηλὸς ἐξέπλαζε. καὶ μικρὸν δὲ ἐπίσω ἐώντος τοῦ θύρας ἐκείνης. καὶ ἀπελθοῦσα περιβάλλεται Γλαυκίαν, ὡς ἂν ἐμμανέστατα ἐρῶσα, καὶ σιωλῶ, ἄχει δὲ ἀλικτρυόνων ἀκούσασα ἀδόντων. τότε δὲ ἤδη σελήνη ἀνέπλαζε εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ Ἑκάτη ἦλθε κατὰ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἄλλα φάσματα ἀφανίσθη, καὶ τὴν Χρυσίδα ἐξεπίμψαμεν περὶ αὐτὸ που σχεδὸν τὸ λυκαυγές. ἃ ταῦτα ἄθλου, ὦ Τυχιάδη, οὐκ ἂν ἔτι ἐπίστασο, ἐὰν μὴ πολλὰ ἐν ταῖς ἐπῳδαῖς χρήσιμα εὖ λέγῃς, ἐγὼ δὲ ἐγὼ ἐπίστευον γὰρ ἂν, εἴγε ἄθλον αὐτά. νῦν δὲ συγγνώμην, οἶμαι, ἐὰ μὲν

aliud apparebat. Primùm quidem muliebrem formam referebat: deinde in vaccam formosam vertebatur: postremò verò catula videbatur. Hyperboreus ille tandem quum finxisset quendam è luto Cupidinem: Abi, inquit, atque huc perducas Chrysidem, Ac lutum quidem protinus euolabat: paulò post autem afsuit illa, pulsans ostium. Tum ingressa Glauciam complectitur, eum quàm insanissimè deperiens: & cum eo versata est quoad gallos canentes audiuimus. Tum verò luna subuolabat in cœlum, atque Hecate subijt terram, cæteráque spectra disparuerunt: & Chrysidem tandem emisimus circa ipsum fermè diluculum. Hæc Tychiade si conspexisses, haudquaquam ampliùs dubitasses esse multa in carminibus isti commoda. Bene dicis, inquam ego. credidissem equidem, si vidissem ea: nunc verò ignoscendum mihi puto si qua

μὲ τὰ ὅμοια ὑμῖν ὀξυδερκῶς ἔχω. πλὴν ἀλλ' οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα, ἣν λέγετε, ἑταιρικὴν γυναῖκα, καὶ πρόχειρον, οὐκ ἐπιεικῆ δι', τίνος δ' ἕνεκα ἐδεήθητε ἐπ' αὐτὴν τοῦ πηλίνου πρεσβευτοῦ, καὶ μάλα τοῦ ἐξ Ὑπερβορέων, καὶ σκληαίνης αὐτοῦ, ἣν ἔπεσθαι βραχμῶν ἀγαγεῖν ἐξ Ὑπερβορέων δυνατὸν ἦν. πάνυ γὰρ ἐοικέναι δοκεῖ πρὸς ταύτην τὴν ἐπαοιδὴν ἡ γυνὴ, καὶ τὸ ἐναντίον τοῖς φάσμασι πέπονθεν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ, ἂν ψόφον ἀκούσῃ χαλκοῦ ἢ σιδήρου, φεύγει· καὶ ταῦτα γὰρ ὑμεῖς φατε, αὐτὴ δὲ, ἂν ἀργυρίου που ψόφῳ, ἔρχεται πρὸς τὸ ἦχον. ἅπως τι καὶ θαυμάζω αὐτὴν τὸν μάγον, καὶ δυνάμενον καὶ θεοὺς ἀναθλῶσαι πρὸς τῶν πλουσιωτάτων γυναικῶν, καὶ τάλαντα ὅλα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν, ὁ δὲ τετράδραχμον μνῶν, πολὺν σμικρολόγον ὄντα, Γλαυκίαν ἐπίορκον ἐργάζεται. γελοῖα ποιεῖς, ἔφη ὁ Ἴων, ἀπιστῶν ἅπασιν. ἐγὼ γοῦν ἑτοίμως ἂν

si qualia vos videtis, acutè perspicere non possum: veruntamen Chrysidem illam quam dicis, noui, mulierem planè meretricem, ac facilem: nec video sanè cuius gratia ad illam egeritis luteo illo legato, magóque ex Hyperboreis vsque, atque ipsa insuper luna, quippe quam viginti drachmis ducere in Hyperboreos vsque potuisses. mirificè enim sese offert ad hanc incantationem mulier, & contrarium quiddam spectris istis habet. Nam ea quidem æris ferrive sonum si audierint, fugiunt (nam id vos prædicatis) illa verò si argentum vspiam sonuerit, accurrit ad tinnitum. Prætereà ipsum etiam magum admiror, quòd cùm ditissimas mulieres in amorem sui posit elicere, atque ab eis solida talenta suscipere, is tamen ob quatuor minas, admodum tantilli lucelli auidus, Glauciam amoris compotem fecerit. Ridiculè facis, inquit Ion, nihil qui credis. Ego te libenter

ἑτοίμως

ergo

ἐροίμην ἂν, τί περὶ τούτων φῇς, ὅστις τοὺς δαιμονῶντας ἀπαλλάττεις τῶν δαιμόνων, ὅταν φῶς ἐξέλθοντος τὰ φάσματα. καὶ ταῦτα οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἅπαντες ἴσασι τὸν Σύρον, τὸν ἐκ Παλαιστίνης, τὸν ἐπὶ τούτων σοφιστήν, ὅσους παραλαβὼν καταπίπτοντας πρὸς σελήνην σπλήνα, καὶ τὸ ὀφθαλμὼ διαστρέφοντας, καὶ ἀφροῦ πιμπλαμένους τὸ στόμα, ὅμως ἀνίστησι, καὶ ἀρτίμαντα ἀρτίως ἐπὶ μισθῷ μικρῷ ἀπαλλάξας τῶν δεινῶν. ἐπεὶ δὲ ἐπίσης δαιμόνιοι, καὶ ἔρηται, ὁπόθεν εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ σῶμα· ὁ μὲν νοσῶν αὐτὸς σιωπᾷ, ὁ δαίμων δὲ ἀποκρίνεται, Ἑλληνίζων ἢ βαρβαρίζων, ἢ ὁπόθεν ἂν αὐτὸς ᾖ, ὅπως τε, καὶ ὁπόθεν ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἄνθρωπον. ὁ δ' ὅρκοις ἐξάγων, ἂν μὴ πείθῃ, καὶ ἀπειλῶν ἐξελαύνει τὸν δαίμονα. ἔγωγ' οὖν καὶ ἄλλον ἐξιόντα εἶδον μέλανα, καὶ καπνώδη τὴν χροιάν. οὐ μικρὰ, ἦν

ergo rogauerim quid de his respondeas, qui dæmoniacos liberant erroribus, adeò manifestè spectra illa carminibus eïcientes. Atque hæc me dicere non opus est, verùm omnes nouerunt, Syrus ille ex Palæstina, qui harum rerum artifex est, quàm multos mortales suscipiat qui ad lunam concidant, oculòsque distorqueant, spumáque os oppleant: quos tamen erigit, ac sanos remittit, magna accepta mercede diris eos malis liberans. Etenim quum iacentibus instet, rogaueritque vnde sint in corpus ingressi, ægrotus quidem ipse tacet: at dæmon verò respondet, aut lingua Græca loquens, aut barbarica, aut vndecunque fuerit ipse: & quomodo & vnde inuasit in hominem. Ille verò adiurans eum, ac ni pàruerit, minitans etiam, expellit abigítque dæmonem. Quin ego quoque dæmonem quendam exeuntem vidi, nigrum certè, & colore fumidum. Non magnum erat,

inquam

ὦ δ' ἐγώ, τὰ τοιαῦτά σε ὁρᾷν, ὦ Ἴων. ὃ δὲ καὶ ἰδέαι αὐτοῖς φαίνονται, ἃς ὁ πατὴρ ὑμῶν Πλάτων δείκνυσιν, ἀμαυρόν τι θέαμα, ὡς πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀμβλυωττοντας. μόνος γὰρ Ἴων (ἔφη ὁ Εὐκράτης) τὰ τοιαῦτα εἶδεν, ἢ καὶ ἄλλοι πολλοὶ δαίμοσιν ἐντετυχήκασιν, οἱ μὲν νύκτωρ, οἱ δὲ μεθ' ἡμέραν. ἐγὼ δ' οὐκ ἄπαξ, ἀλλὰ μυριάκις ἤδη τὰ τοιαῦτα τεθέαμαι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἐταραττόμην πρὸς αὐτά, νυνὶ δέ, ἀπὸ τοῦ ἔθους, οὐδέν τι μᾶλλον ὁρᾷν μοι δοκῶ, καὶ νυνὶ μάλιστα, ἐξ οὗ μοι τὸν δακτύλιον ὁ Ἄραψ ἔδωκε, σιδήρου τοῦ ἐκ τῶν σωρῶν πεποιημένου, καὶ τὸν ἐπφδὸν ἐδίδαξε τὸν πολυώνυμον, ἐκτὸς εἰ μή μοι ἀπεῖπήσας, ὦ Τυχιάδη. καὶ πῶς ἄν, ὦ δ' ἐγώ, ἀπειπήσαιμι Εὐκράτει τῷ Δάνωνος, σοφῷ ἀνδρὶ μάλιστα, ἢ ἀληθείας τὰ δοκοῦντα οἰκείοντι, οἶκοι, παρ' αὐτῷ, μετ' ἐξουσίας; τὸ γοῦν περὶ

inquam ego, talia te Ion cernere. cui ipsæ etiam apparent ideæ, quas vestræ familiæ parens ostendit Plato: rem videlicet spectatu tenuem, atque euanidam, quantum ad nos homines lusciosos. Itáne solus Ion, inquit Eucrates, istiusmodi vidit, ac non alij etiam multi incidérunt in dæmones, alij noctu, alij etiam interdiu? Ego profectò non semel, sed millies iam talia conspexi: ac primùm quidem turbabar ad ea: iam verò ob consuetudinem nihil nouum aut prodigiosum mihi videre videor, maximéque nunc, ex quo annulum mihi Arabs dedit ex ferro de cruce quapiam sumpto factum carménque docuit nominibus multis plenum: nisi fortè ne mihi quidem fidem sis habiturus, Tychiade. At quî fieri possit, inquam, vt Eucrati non credam, Dionis filio, viro in primis sapienti, ac liberè, quæ sibi videntur, domi in priuato suo cum authoritate narranti. Illud ergo de

statua,

ρὶ τοῦ ἀνδριάντος, ἢ δ' ὅς ὁ Εὐκράτης, ἅπασι τοῖς ἐνὶ τῆς οἰκίας, ὅσα νύκτωρ φαινόμενον καὶ παισὶ καὶ νεανίαις καὶ γέρουσι· τοῦτο οὐ παρ' ἐμοῦ μόνον ἀκούσας ἄν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἁπάντων. ποῖον, ἦν δ' ἐγώ, ἀνδριάντος; οὐχ ἑώρακας, ἔφη, ἀσιὸν ἐν τῇ αὐλῇ ἑστηκότα, παγκαλὸν ἀνδριάντα, Δημητρείου ἔργον τοῦ ἀνθρωποποιοῦ; μῶν τὸν λισπώντα, ἦν δ' ἐγώ, φὴς, τὸν ἐπικεκυφότα καὶ τὸ χεῦμα τῆς ἀφέσεως, ἀπεσταλμένον ἐς τὸν λισποφόρον, ἀρίμα ὀκλάζοντα τῷ ἑτέρῳ, οἰκότα ξυναναφερομένῳ μετὰ τῆς βολῆς; οὐκ ἐκεῖνον, ἢ δ' ὅς, ἀπὸ τῶν Μύρωνος ἔργων ἐν καὶ ζῦτρόν ἐστιν, ὁ λισποβόλος, ὃν λέγεις δὴ τὸν παρ' αὐτόν φημι, τὸν διαδούμενον τὴν μετωπαίαν ταινίᾳ καλόν· Πολυκλείτου γὰρ τοῦτο ἔργον. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐνὶ τὰ λιξιὰ ἀσιόντων ἄφες, ἐν οἷς καὶ τὰ Κεντίσ τῦ

ſtatua, inquit Eucrates, qu
omnibus qui in domo ſun
ſingulis noctibus appar
tum pueris, tum adoleſcen
tibus, tum ſenibus, hoc, in
quam, non à me dantaxa
audieris, verumetiam à no
ſtris omnibus. De qua ſta
tua, inquam ego? Non vi
diſti (inquit) quum ingre
dereris, ſtatuam quandā
in atrio collocatam, ſan
quàm pulchram, opus De
metrij, qui ſtatuas huma
na ſpecie fingere conſue
uit? Nonne illam dicis, in
quam, quæ diſcum iaci
quæ inclinata eſt ad emi
ſuri geſtum, reflexa in ea
quæ diſcum fert, altero p
de modicè inflexo, quæ
ſe erectura videtur vnà cu
iactu? Non, inquit: na
vnum eſt ex Myronis op
ribus ille diſci iactator que
dicis. Sed nec eam quæ e
ei proxima: eam loquor, c
tæniis caput vinctum eſt
formoſam illam: nam

Polycleti opus eſt. verùm eas quæ à dextra ſunt egred
entibus, omitte, inter quas & tyrannicidæ illi ſtant, Criti

Neſio

τῶ Νησιώτου πλάσματα ἐστιν, οἱ τυραννοκτόνοι. σὺ δ', εἴ τινα παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπιῤῥέον ἄλλον πρόσωπα, φαλαντίαν, ἠμιγύμνον τὴν ἀναβολὴν, λιπαρὸν μέσον τὸν πώγωνα καὶ τὰς τρίχας ἰνίας, ἐπίσημον τὰς φλέβας, αὐτοανθρώπῳ ὅμοιον; ἐκεῖνον λέγω, Πελίχα, ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς εἶναι δοκῶ. νὴ Δί' ὦ Δ' ἐγὼ, εἶδόν τινα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ Κρόνου, ταινίας, καὶ στεφάνους ξηροὺς ἔχοντα, λιχνυσωμένον τισὶν τὸ σῶμα. ἐγὼ δὲ, ὁ Εὐκράτης ἔφη, ἰατρὸς ἐκεῖνα ἐχρύσωσα, ὁπότε μ' ἐπάσατο φλὰ τρίτης, ὑπὸ τοῦ ἐπιάλου ἀρρύμενον. ὦ γρὴ καὶ ἰατρὸς, ὦ Δ' ἐγὼ, ὁ βέλτιστος οὗτος Πελίχας; ἴσως καὶ μὴ σκόπει, ἢ Δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ὅσον ἐκ μακρὰν μέτεσιν ὁ ἀνήρ. οἶδα ἐγὼ, ὅσον λώιτας οὗτος, ὁ τοῦ γελοίου ἀνδρὸς, ἃ νομίζεις τοῦ αὐτοῦ εἶναι, καὶ ἐπιπέμπειν ἐπιάλους, οἷς ἂν ἐθέλοι, ἄγει καὶ ἀφαίρεσιν λυσατὸν αὐτῷ; ἴλεως, ὦ Δ' ἐγὼ ἔφη ὁ ἀνδριὰς, καὶ ἵπποις

Neſtotæ plaſmata. in verò an non ad aquam illam quæ influit, quampiam vidiſti ventre promínulo, caluum, ſeminudatam, vulſis quibuſdam barbæ pilis, inſignibus venis vero homini ſimillimam? Pelichus dux Corinthius eſſe videtur. Per Iouem, inquam, vidi quandam à dextra Saturni, quæ tænias coronásque aridas habebat, pectoréq; folia quædam inaurata. Ego, inquit Eucrates, ea inauraui, quum me ſanaſſet triduo, febre pereuntem. Erátne igitur etiam medicus, inquam ego, optimus iſte Pelichus? Eſt. neque ride, inquit Eucrates, alioqui homo te haud multò pòſt inuadet. Noui ego certè quantum valeat hæc quam tu rides ſtatua. An nō eiuſdem putas eſſe immittere febres in quos voluerit, quandoquidem potis eſt eijcere? Propitia, inquā, placatáq; ſit hæc ſtatua mihi,

ὅτως ἀνθρώπου ὄν. τί δ' ἂν ἄλλο ποιοῦντα ὁρᾶτι αὐτὸν ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπαλλὰν τάχιστα, ἔφη, νὺξ γένηται, ὁ δὲ καταβὰς ἀπὸ τῆς βάσεως, ἐφ' ἣν ἵσταται, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν, καὶ πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ, ἐνίοτε καὶ ἄδοντι, καὶ οὐκ ἔστιν ὅν τινα ἀδίκησεν· ἐκτρίπεται γὰρ καὶ μένον. ὁ δὲ παρέρχεται, μηδὲν ἐνοχλήσας τοὺς ἰδόντας. καὶ μὲν δὴ καὶ λούεται τὰ πολλὰ, καὶ παίζει δι' ὅλης νυκτὸς, ὥστε ἀκούειν τοῦ ὕδατος ψοφοῦντος. ὅρα δέοιτο, ἐγὼ δ' ἐρῶ, μὴ οὐχὶ Πέλιχός, ὁ ἀνδριὰς, ἀλλὰ Τάλως ὁ Κρὴς, ὁ τῆς Μίνωος. καὶ γὰρ ἐκεῖνος χαλκοῦς τις ἦν, ἐφ' ἑκάστης περιόδου. ἀλλὰ χαλκὸς, ὦ Βύκρατις, ἀλλὰ ξύλου ἐπεποίητο, ὥστε μὴ ἂν αὐτὸν ἐκόλυσεν οὖν Δημητρίου ἔργον εἶναι, ἀλλὰ τῶν Δαιδάλου τεχνημάτων. θραπτὸς γάρ, ὡς φῄς, ἀπὸ τῆς βάσεως ἦν οὗτος. ὅρα, ἔφη, ὦ Τυχιάδη, μή σε μεταμελήσῃ τῆς σκέψεως.

quæ tantum valeat. Quidnam ergo aliud facientem eam viderunt omnes qui in domo sunt? Quum primùm nox est, inquit, hæc è base descendens in qua steterat, in orbem totam domum circumit: & omnes occurrunt ei interdum etiam canenti: nec quisquam est quem vnquam læserit. diuertere enim tantum oportet. illa verò præterit nihil intuentes infestans, quin & lauat sæpe, & tota nocte ludit, vt ex ipso aquæ strepitu licet audire. Vide ergo, inquam ego, ne fortè non Pelichus hæc statua sit, sed Talus potiùs Cretensis, qui apud Minoëm fuisse dicitur. nam & ille æreus quidam Cretæ custos erat. quòd si non ex ære, sed ex ligno facta esset, nihil eam prohiberet quin non opus Demetrij, sed vna potiùs ex Dædali machinis esse videatur. è base namque, vt ais, ea tiam istà fugit. Vide, inquit, ô Tychiade, ne te posthac scom-

σκώμματος ὄνειρον. οἶδα ἐγὼ οἷα ἔπαθεν ὁ τὰς ὀβολοὺς ὑφελόμενος, οὓς κατὰ τὴν συμβολὴν ἑκάστην τίθημι αὐτῷ. πάνδεινα ἐχθῶ, ὁ Ἴων ἔφη, ἐπρόσωπόν γε ὄντα. πῶς δὴ αὐτὸν ἀμυνάτο, ὦ Εὔκρατες; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἔτοιμος Τυχιάδης ἀπιέναι. πολλοί, ἦ δ' ὅς, ἔκειντο ὀβολοὶ πρὸς ταῖς βάσεσιν αὐτοῦ, καὶ ἄλλα νομίσματα ἔνια ἀργυρᾶ πρὸς τῷ μηρῷ, κηρῷ κεκολλημένα, καὶ πίτταλα ἐξ ἀργύρου, ἐγχειρίδιόν τινος, ἃ μισθοῦ ἐπὶ τῇ λύσει, ὀπάδοι δὲ αὐτὸν ἐπαύσαντο πυνθανόμενοι. ὡς ἡμῖν Λίβυς τις οἰκέτης κατάρατος, ἱπποκόμος, οὗτος ἐπιχειρήσει νυκτὸς ὑφελέσθαι πάντα ἐκεῖνα, καὶ ὑφέλετο, καταβὰς ἤδη τηρήσας τὰ ἀνθρώπεια. ἐπεὶ δ' ἐπανῆλθεν τάχιστα, ἔγνω πρεσβυτέρημός ὁ Πήλιχος, ὅρα ὅπως ἠμύνατο, καὶ κατεφράσατο τὸν Λίβυν. Ἀλλ' ὅλης

scommatis huius pœniteat. *Noui quidem ego quid illi euenerit qui obolos stipe ripuit, quos ei nouilunio quoque suspendimus. Prorsus atrocia, inquit Ion, oportebat accidere: quippe qui sacrilegus erat. quomodo ergo illum vltus est, ô Eucrates? Nam audire cupio, etiam si quammaximè Tychiades iste diffisurus est. multi, inquit ille, ad pedes eius oboli iacebant, aliáque item numismata quædam argentea ad crus eius affixa cera, ac lamminæ quoque argenteæ, vota cuiusque, aut merces ob sanationem eius qui ab eo liberatus esset quum febre detineretur. At erat nobis seruus quidam Libycus sceleratus, equorum curator. Hic noctu aggressus est ea auferre omnia, abstulitque, digressam iam quum obseruasset statuam. At quum primùm reuersus intellexit sacrilegio se compilatum Pelichus, vide quo pacto sese vltus est, atque furti prodidit Libycum. To-*

ἄλυς γὰρ τῆς νυκτὸς περιὼν ἐν κύκλῳ τῷ ἀτρίῳ, ἄθλιος ἐξελθεῖν οὐ δυνάμενος, ὥσπερ εἰς λαβύρινθον ἐμπεσών, ἄχρι δὴ κατειλήφθη, ἔχων τὰ φόρια, γνωρισθεὶς τῇ ἡμέρᾳ· καὶ τότε μὲν πληγὰς οὐκ ὀλίγας ἔλαβεν ἀλούς, οὐ πολλῷ δὲ ὑπιβιοὺς χρόνῳ, κακὸς κακῶς ἀπόλωλε, μαινόμενος, ὡς ἔλεγε, κατὰ τὴν νύκτα ἑκάστην, ὥστε καὶ μώλωπας ἐν τῷ ὑπαίθρῳ φαίνεσθαι αὐτῷ ἐπὶ τοῦ σώματος. πρὸς ταῦτα, ὦ Τυχιάδη, καὶ τὸν Πελίχον σκῶπτε, καὶ ἐμὲ ὥσπερ τὸν Μίνω συνεκμαίνεσθαι, παραπαίειν ἤδη λέγετε ἀμφ', ὦ Εὐκράτους, ἐμοῦ δὲ ἐγὼ, εἰ μὲν ὁ χαλκοῦς μὲν χαλκοῦς, τὸ δὲ ἔργον Δημήτριος ὁ Ἀλωπεκῆθεν ἀρχαϊκόν ἐστι, καὶ θεοποιός τις, ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς ὤν, οὐ πάνυ φοβήσομαι τὸν ἀνδριάντα Πελίχου, ὃν ἐκ ζῶντα πάνυ ἐδεδίειν, ἀπεληλυθότα μοι. ἐπὶ τούτοις Ἀντίγονος ὁ ἰατρὸς ἔφη μοι, ὦ Εὐκράτους, Ἱπποκράτης δὲ χαλκοῦς, ὅσον

ta nocte atrium obambulabat in orbem miser, exire non valens, tanquam in Labyrinthum incidisset, quoad orta die iam deprehensus est ea tenens quæ furto abstulerat: ac tum quidem comprehensus, plagas non paucas recepit, nec temporis multum superstes malus malè periit, vapulans, vt dicebat, singulis noctibus: adeò vt vibices postridie apparerent in corpore. Inūc, et post ista quoque Tychiades Pelichum rideto, ac me tanquam coætaneum Minoi iam delirare puta. At, ô Eucrates, inquam ego, quamdiu æs erit æs, operisq; plastes Demetrius Alopecensis fuerit, qui non deos, sed homines fingere consueuit, Pelichi nunquam statuam verebor: quippe qui nec ipsum etiam viuentem, si mihi minaretur, admodū timuissem. Ad hæc medicus Antigonus: Et mihi, ô Eucrates, inquit, Hippocr. æreus est magnitudine

fermè

πηχυαῖον τὸ μέγεθος, ὃς μόνον ἐπαλλὰν ἡ θεραπὶς ἀφυσᾷ, πρίεσι τὴν οἰκίαν ὅλην ἐν κύκλῳ, ψοφῶν, καὶ τὰς πυξίδας ἀναπίπων, καὶ τὰ φάρμακα συγχέων, καὶ τὴν θύραν πρισπίπων· καὶ μάλιστα ἐπαλλὰν τὴν θυσίαν ὑπερβαλόμενα ἐκεῖνα κατὰ τὸ ἔτος ἕκαστον ἀνῶμεν θύοντες. ἀξιοῖ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ Ἱπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρὸς θύεσθαι αὐτῷ, καὶ ἀγανακτεῖ, ἢν μὴ κατὰ καιρὸν ἀφ' ἱερῶν τελέων ἱσταται, ὁρῶν ἤδη ἀγαπῶντα, εἴ τις ἐναγίσαιτο αὐτῷ, καὶ μελίκρατον ἐπισπείσαιτο, καὶ στεφανώσαιτο τὴν κεφαλήν; ἄκαιρον τοίνυν, ἔφη ὁ Εὐκράτης, τοῦτο μὴ καὶ ἐπὶ μαρτύρων, ὃ πρὸ ἐτῶν πέντε ἤδη. ἐτύγχανον μὲν ἀμφὶ τρυγητὸν τὸ ἔτος ὄν· ἐγὼ δὲ ἀμφὶ τὸν ἀγρὸν μισθοῦσθαι πέντε, τρυγῶντας ἀφεὶς τοὺς ἐργάτας, κατ' ἐμαυτὸν εἰς τὴν ὕλην ἀπῆα, μεταξὺ φροντίζων τι, καὶ ἀνασκοπούμενος. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ σαφεῖ γενοίμην, τὸ μὲν πρῶτον ὑλακτεῖ μοι, τὸ δεύτερον

fermè cubitali: qui tunc duntaxat quum lucerna extincta sit, totam in orbem domum ambit, perstrepens, ac pyxides euertens, pharmacáque commiscens, atque ostia circumuertens: maximéque siquando sacrificia prætermittimus, quibus in singulos annos ei sacrificamus. Postulat ergo, inquam ego, etiam Hippocrates medicus iam vt sibi sacrificetur: indignatúrque nisi in tempore iustorum sacrificiorum epulis accipiatur: quem nimirum decebat boni consulere si quis ei libauerit, aut mulsum insperserit, aut caput coronauerit? Audi ergo, inquit Eucrates, istud certè etiam testibus probauero, quod ante annos quinque vidi. Erat fermè vindemiæ tempus. Ego verò in agrum circa meridiem vindemiatum dimissis operarijs, in syluam solus abibam, cogitans interim quiddam atque considerans. At postquam in saltum perueni, canum primò latra-

φῶς ἐγγὺς ἐλθὼν. ἐμοὶ δὲ
ἅπασιν Μνάσωνα τὸν ἐμὸν, ὥσ-
περ εἴθιστο, παίζοντα καὶ ἐλευ-
θέρως, ἐς τὸ λάσιον μετὰ τῶν
ἡλικιωτῶν παρελθόντα. τὰ δὲ
οὐκ ἔχοντος. ἀπὸ μικροῦ δὴ σει-
σμόν τινα γενομένου, καὶ βοῦς, οἷον ἐκ βρονταῖς, γυ-
ναῖκα ὁρῶ προσιοῦσαν, φοβε-
ρὰν, ἡμισταδιαίαν σχεδὸν τὸ
βάθος, ἔχουσαν δὲ καὶ δᾷδα ἐν τῇ
ἀριστερᾷ, καὶ ξίφος ἐν τῇ δεξιᾷ,
ὅσον ἑκκαιδεκάπηχυν. καὶ τὰ μὲν
ἐνέρθεν ὀφιόπους ἦν, τὰ δὲ
ἄνω γοργόνι ἐμφερὴς, τὸ
βλέμμα φοβερὸν, καὶ τὸ φρικῶδες
τῆς προσόψεως. καὶ ἀντὶ τῶν
κόμης, τοὺς δράκοντας βοστρυ-
χηδὸν περιείχετο, ἀλεμένους
περὶ τὸν αὐχένα, καὶ ἐπὶ τῶν
ὤμων ἐνίους ἐσπαραμένους. ὁ-
ρᾶτε, ἔφη, ὅπως ἔφριξα, ὦ
φίλοι, μεταξὺ διηγούμενος·
καὶ ἅμα λέγων, ἐδείκνυεν
ὁ Εὐκράτης τὰς ἐπὶ τοῦ πώ-
γωνος τρίχας, πᾶσιν ὀρθὰς
ὑπὸ τοῦ φόβου. οἱ μὲν δὴ περὶ
τὸν Ἴωνα, καὶ τὸν Δεινόμαχον
καὶ Κλεόδημον, ἐσχημάτο
ἀτρεῖς,

tus insonuit. Ego verò Mnasona filium meum cum æqualibus venientem, ludere venariq; (quemadmodum solebat) conijciebam. At res haudquaquam sic se habebat: verùm paulò post facto terræmotu, sonoq; velut è tomitru, mulierem aduenientem video terribilem, proceritate fermè semistadiali. Habebat autem in sinistra facem, in dextra verò gladium viginti circiter cubitorum. Et infernè quidem pedibus erat serpentinis, supernè verò Gorgonem referens, vultu videlicet, atque aspectus horrore: procoma quidem draconibus tanquam cæsarie circumcincta, alijs collum amplectentibus, alijs etiam per humeros sparsis. Videte, inquit, amici, quo pacto etiam inter narrandum exhorrui, & simul hæc dicens Eucrates, ostendit omnibus brachij sui setas erectas me-

tu. Ion ergo ac Dinomachus & Cleodemus vehemen-

ter

ἀγχοῦς, προσῆχον αὐτῷ γέροντες ἄνδρες, ἑλκόμενοι ὑπὸ ῥινοῖς, ἀρίμα προσκυοῦντες ὅτως ἀπίθανον Κολοσσὸν, ἡμιστατὴν γυναῖκα, Γιγάντειόν τι μορμολύκειον. ἐγὼ δὲ ἐνενόουν μικρὸν, οἷοι ὄντες αὐτοὶ, νέοις τι ὁμιλοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ ὑπὸ τοσούτων θαυμάζονται, μόνῃ τῇ πολιᾷ, καὶ τῷ πώγωνι διαφέροντες τῶν βρεφῶν· τὰ δ' ἄλλα καὶ αὐτῶν ἐκείνων διαγωγότεροι πρὸς τὸ ψεῦδος. ὁ γοῦν Δινόμαχος, ἀπί μοι, ἔφη, ὦ Εὐκρατες, οἱ λυσσῶντες τῆς θεοῦ κυνίσκοι τὸ μέγεθος ὅσον; ἐξεφάνησαν, ἦ δ' ὅς, ὑψηλότεροι τῶν ἐνδιανῶν, καὶ μελανες καὶ αὐχμοί, καὶ λάσιοι, πίνναρᾳ καὶ αὐχμώσῃ τῇ λάχνῃ. ἐγὼ μὲν οὖν ἰδὼν ἔτι, ἀναστρέψας ἅμα τῷ σφραγίδα, ᾗ μοι ὁ Ἄραψ ἔδωκεν, ἐς τὸ ἔσω τοῦ λαιτύλου. ἡ Ἑκάτη δὲ, πατάξασα ὃν φαινοντέῳ ποδὶ τοὐδαφος, ἐκοίλωσε χάσμα παμμέγεθες, ἐνδι-

ter inhiantes auſcultabant eum, viri ſenes, tanquam naribus traherentur, adorantes apud ſeſe tam increa dibilem Coloſſum, mulierem ſemiſtadialem, Gigantteum quoddam Mormolycium. Ego verò conſiderabam interim cuiuſmodi erant hi qui cum iuuenibus ſapientiæ nomine verò ſentur, vulgóque in admiratione habeantur: quum ſola nimirum canitie barbáque ab ipſis differant infantibus, cæterùm etiam illis ipſis faciliùs ductiles ad credenda mendacia. Dinomachus ergo, die mihi, inquit, Eucrates, illi canes deæ, quanta magnitudine erant? Elephantis, inquit ille, proceriores Indicis, nigri & ipſi, hirſutique, ſordido ſqualidóque villo. Ego igitur quum viderem, reſtiti, inuerſo protinus in interiorem digiti partem, quod Arabs mihi dederat, ſigillo. Hecate ergo percuſſo draconicis illis pedibus ſolo, hiatum effecit maximum, & qui immani magnitudine penitùs æqua-

κὴν Τάρταρον τὸ μέγεθος, ἔπειτα ὤχετο μετ' ὀλίγον ἄπο μιγὴς εἰς τὸ αὐτό. ἐγὼ δὲ θαρσήσας ἐπέκυψα λαβόμενος δένδρου τινός, πλησίον φυομένου, ὡς μὴ σκοτοδινιάσας ἐμπέσοιμι ἐπὶ κεφαλῆς, ἔπειτα εἶδον τὰ ἐν Ἅιδου ἅπαντα τόν τε Πυριφλεγέθοντα, τὴν λίμνην, τὸν Κέρβερον, τοὺς νεκρούς, ὥστε γνωρίζειν ἐνίους αὐτῶν. ἦγον πατέρα ἔδον ἀπεσθῶς, αὐτὰ ἐκεῖνα ἔτι ἀμπεχόμενον, ἐν οἷς αὐτὸν ἐκηδεύσαμεν. τί οὖν ἔπραττον, ὁ Ἴων ἔφη, ὦ Εὔκρατες, αἱ ψυχαί; τί ἄλλο, ἦδ' ὅς, ἢ διατρίβουσι καὶ φροντίδας, μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν διατρίβουσιν ἐπὶ τῇ ἀσφοδέλῳ διατεθειμένοι; ἀνεπυθόμεθα οὖν ἔτι, ἦδ' ὅς ὁ Ἴων, οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπίκουρον ἢ ἱερῷ Πλάτωνι, καὶ ἢ περὶ τῶν ψυχῶν λόγῳ. σὺ δὲ καὶ τὸν Σωκράτην αὐτὸν, ἦ τὸν Πλάτωνα ἄλλον ἐν τοῖς νεκροῖς; Σωκράτην ἔγωγε, ἦδ' ὅς, ἦδη πάντων σαφῶς, ἀπὸ σκοποῦ,

ret Tartarum. deinde paulò pòst abijt in eum desiliens. Ego verò præsente animo porrecta ceruice inclinatus, inspexi apprehensa arbore quapiam quæ vicina stabat, ne obortis mihi tenebris ac vertigine, in caput præceps incidérem: deinde conspexi ea quæ in inferno sunt omnia, Pyriphlegethontem lacum, Cerberum, manes: adeò vt quosdam etiam eorum agnoscerem. Patrem ergo meum manifestè cernebam adhuc his ipsis amictum quibus eum sepeliuimus. Quid agebant (inquit Ion) ô Eucrates animæ? Quid aliud, inquit ille, quàm per tribus familiásque cum amicis cognatisque versantur, in Asphodelo collati? Contradicant ergo etiam nunc (inquit Ion) Epicurei sacro Platoni, eiusque de anima rationibus. At tu nónne Socratem etiam ipsum Platonémque videbas inter manes? Socratem (inquit) vidi, neque illum tamen euidenter, nisi quod inde conie-

ieci,

ὅτι φαλακρὸς καὶ πορφύρω
δης. Πλάτωνα δ' οὐκ ἐγνώκεσαν·
καὶ γὰρ, οἶμαι, πρὸς φίλους ἄν-
δρας τἀληθῆ λέγειν. ἅμα γοῦν
ἔγωγε ἅπαντα ἀκριβῶς ἑώρα-
κα, καὶ τὸ χάσμα συνέμυκε, καί
τινος τῶν οἰκετῶν ἀναζητοῦντός
με, καὶ Πυῤῥίας οὗτος ἐν
αὐτοῖς, ἐπέσπασαν, οὔπω τέ-
λεον μεμυκότος τοῦ χάσμα-
τος. ἐπὶ Πυῤῥίᾳ, εἰ ἀληθῆ
λέγω. νὴ Δί', ἔφη ὁ Πυῤῥίας,
καὶ ἀκούειν δι' ὅλου τοῦ
χάσματος, καὶ πῦρ τι ὑπολάμ-
πειν ἀπὸ τοῦ λαμπάδος μοι ἐδόκει.
κἀγὼ ἐγέλασα, ἐπιμαρτύσαντο-
ς δὲ μάρτυρος πλὴν ὑπα-
κούειν καὶ τὸ πῦρ. ὁ Κλεόδημος ὦ
δαιμόνιε, ἔφην, οὐκ ἄποιος ἀόρ-
ατα ταῦτα ἄλλοτε ἐπὶ καὶ σὺ
τὸς οὐ πρὸ πολλοῦ νοσήσας,
τοιοῦτόν τι ἐθεασάμην. ἐπι-
σκοπεῖ δέ μοι, καὶ ἐῤῥάπτω
Ἀντίγονος οὗτος. ἑβδόμη
μὲν ἦν ἡμέρα, ὁ δὲ πυρετὸς,
οἷος καίσων ὑφορότε-
ρος. ἅπαντες δέ με ἀφεί-
πόντα ἐπ' ἐρημίας, ἐπικλε-
σάμενοι τὰς θύρας, ἔξω περι-
μένον-

ieci, quoniam caluus ac ventricosus erat. Platonem verò non cognouinam apud amicos nimirum vera fateri oportet. Simul ergo atque ego omnia conspexi, & hiatus coïit, & ex famulis meis quidam quærentes me, atque in his Pyrrhias hic, superuenêre hiatu nondum plenè obducto. dic Pyrrhia, an non vera narro? Per Iouem (inquit Pyrrhias) & latratum audiui per hiatum: & ignis quidem à face mihi suffulgere videbatur. Tum risi ego profectò, teste latratum ignemq; in cumulum addente. Tum Cleodemus: Haudquaquam noua ista, inquit, neque alijs inuisa vidisti. Nam & ipse haud ita pridem quum ægrotarem, tale quiddam conspexi. Prospiciebat mihi curabatq; Antigonus hic, ac septima dies erat, febrisq; ô qualis? incendio certè vehementior. Omnes ergo me relinquentes solum, clausis foris manebant.

μὴν ἔτι ἐκείνως, ὦ Ἀντίγονε, ἅπας ἀνωμολόγουν ἂν ὕπνον πρίασθαι. τότε δὴ οὖν ἐφίσταταί μοι νεανίας ἐγρηγορότι, πάνυ καλὸς, λευκὴν ἱμάτιον περιβεβλημένος· καὶ ἀναστήσας, ἄγει διά τινος χάσματος ἐπὶ τὸν Ἅιδην, ὡς αὐτίκα ἐγνώκειν Τάνταλον ἰδὼν καὶ Τιτυὸν, καὶ Σίσυφον, καὶ τὰ ἄλλα ἅττα τί ἂν ὑμῖν διέξοιμι; ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ δικαστήριον ἐγενόμην (παρῆν δὲ καὶ ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Χάρων, καὶ αἱ Μοῖραι καὶ αἱ Ἐρινύες) ὁ μέν τις, ὥσπερ βασιλεὺς ὁ Πλούτων μοι δοκεῖ, καθῆστο, ἐπιλογόμενος τῶν τεθνεξομένων τὰ ὀνόματα, ὃς ἤδη ὑπεξημίρτες τῆς ζωῆς συνέβαινεν ἐν. ὁ δὲ νεανίσκος ἐμὲ φέρων, παρίστησιν αὐτῷ. ὁ δὲ Πλούτων ἠγανάκτησέ τότε, καὶ πρὸς τὸν ἀγαγόντα με, ἔπω πεπλήρωται, φησὶ, τὸ νῆμα αὐτῷ, ὥστε ἀπίτω. σὺ δὲ δεῦρο τὸν χαλκέα Δημύλον ἄγε, ὑπὲρ οὗ τὸν ἄτρακτον ἔδει βιοῦν. ἐγὼ δὲ ἄσμενος ἀνεθάρρησα, αὐτὸς μὲν οὔπω ἔδει nebant. Sic enim iusseras, Antigone, si quo pacto possem obdormiscere. Tunc igitur astitit mihi iuuenis quidam vigilanti, pulcher admodum, veste circumamictus candida. Ac me quum excitasset, per hiatum quendam ducit ad inferos, sicuti illicò cognoui, Tantalum quum viderem ac Tityum Sisyphumq. At cætera vobis quid commemorem? Postquam verò ad tribunal perueni (aderat autem & Aeacus, & Charon, Parcæque atque Erinnyes) quidã velut rex (Pluto certè mihi videbatur) assedit singulorum nomina percensens, qui morituri erant, quos diem iam vitæ præscriptum præterijsse cõtigerat. Iuuenis ergo me adducens illi exhibuit. At Pluto tunc incanduit, & ad eum qui me ducebat: Nondum illi completum est stamen, inquit. abeat ergo. Tu verò fabrum Demylum adduc: iam siquidem vltra colum viuit. Tum ego lætus recurrens, ipse quidem iam

ῥῤιτ☞ ἰῶ, ἀπήγγελον δ' iam febre liber eram: denunτασιν, ὡς τεθνήξοιτο Δημύ- ciabam verò omnibus quòd ☞. ἐν γειτόνων ἦμεν ἤδη, Demylus esset moriturus. σᾶν τι καὶ αὐτὸς, ὡς ἀπηγ= Manebat autem nobis in μενο, καὶ μετὰ μικρὸν ἀκού= vicinia ægrotans etiam ipσομεν οἰμωγῆς ὀλυρομένων ἐπ' se nonnihil, vt renunciaἰῶ. Τί θαυμαστὸν, ἔφη ὁ tum est. Ac paulò pòst auντίγονο☞; ἐγὼ γὰρ οἶδα dimus eiulatum eorum qui νά τινα μετὰ εἰκοστὸν ἡμέραν, lugebant eum. Quid miri ἐτάφη, ἀνασάντα. θερα= est, inquit Antigonus? Ego πεύσας καὶ πρὸ τοῦ θανάτου, καὶ etenim quendam noui post τὰ ἀνίσια, τὸν ἄνθρωπον. vigesimum diem quàm seἢ πῶς, φημὶ ἐγὼ, ἐν ἄκο= pultus est, resurrexisse. μεν ἡμέρας οὔτε ἐμύδλυσεν Nam hominem & anteὁ σῶμα, οὔτε ἄλλως ὑπὸ λι= quam moreretur, & postμοῦ διεφθάρη; ἢ μή τινά σοι quam resurrexit, ipse cuπιμελίαν σὺ ἐποιήσω ἰατρέ= rauit. Et quo pacto (inquam ego) in diebus viginti neσθαι. Ἅμα ταῦτα λεγόντων que tabuit corpus, neque μῶν εἰσεπήλθομεν οἱ τοῦ Εὐ= prætereà fame corruptum κράτους υἱοὶ ἐκ τῆς παλαί= est, nisi fortassis Epimeστρας. ὁ μὲν ἄλλη ἐξεφέροντο, ὁ δὲ nidem quempiam tu curâτερο☞ ἀμφὶ τὰ ἐφηβικά stis? Hæc quum dicerēmus, ἦν ἔτη. καὶ ἀσπασάμενοι ἡμᾶς protinus ingrediebātur Euκαθίζοντο ἐπὶ τῆς κλίνης cratis filij, è palæstra reπαρὰ τὸν πατέρα, ἐμοὶ δὲ deuntes. Alter quidem iam προσήνεγκαν θρόνο☞. καὶ ὁ Εὐ= ex ephebis excesserat, alter κράτης, ὥσπερ ἀναμνησθεὶς verò annos natus erat circiπρὸς τοὺς υἱεῖς ὑφ' ἡμῶν, οὕτως

er quindecim. Tum salutatis nobis iuxta patrem adsidebant in lecto, ac mihi quidem sella illata est. Tum Eucrates tanquam è conspectu filiorum admonitus: Sic his frui mihi

ἀναμίμνῃ, ἔφη, τοῦτον, ἐπιβαλὼν αὐτοῦ τῷ χεῖρα, ὡς ἀληθῆ, ὦ Τυχιάδη, πρὸς σὲ ἐρῶ. τῷ μακαρίτῃ μοῦ γυναῖκα τῷ τούτου μητέρα, πάντες ἴσασιν, ὅπως ἠγάπησα· ἐλάνθανε δὲ οὐδένα ὧν περὶ αὐτῷ ἔπραξα, ἃ ἔξεσαν μόνον, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἀπέθανε, τόν τε λύσμον ἅπαντα συγκατακαύσας, καὶ τῷ ἐσθῆτα ἣ ἔξεσα ἔχαιρον· ἑβδόμῃ δὲ μετὰ τὴν τελευτὴν ἡμέρᾳ, ἐγὼ μὲν ἐπὶ τῆς κλίνης, ὥσπερ νῦν, ἐπέμενον παραμυθούμενος τὸν πένθον. ἀνεγίγνωσκον γὰρ τὸ περὶ ψυχῆς τοῦ Πλάτωνος βιβλίον ἐφ' ἡσυχίας. ἐπεσπάρτο δὲ μεταξὺ ἡ Δημαινέτη αὐτὴ ἐκείνη, καὶ καθίζεται πλησίον, ὥσπερ νῦν Εὐκρατίδης ἐκεῖ, λείξας τὸν υἱὸν τῶν ἐμῶν, ὃ δὲ αὐτίκα ἔφριξε λάλα πασχικῶς, καὶ πάλαι ἤδη ὀχλῶν πρὸς τὴν διηγήσιν. ἐγὼ δέ, Ἀλλ' ὅς ὁ Εὐκράτης, ὡς ἔοικε, πιεπλα-

contingat, inquit, simulq; manum eis iniecit, vt apud te Tychiades vera narrabo. Felicis memoriæ vxorem meam horum matrem nouerunt omnes quo pacto dilexerim. Nam declaraui his rebus quas in eam feci, non modò dum viueret, verùm etiam postquam vita functa est, quippe qui mundum eius vniuersum, vestémq; qua dum viueret oblectabatur, in rogum illius iniecerim. Septima verò post mortem die, ego quidem hîc in eundem lectum incumbebam quemadmodum nunc, lectum eum mihi committigans, quem de illa concepperam. Legebam enim tacitus Platonis illum de anima libellum. Ingreditur interim Demænete ipsa, atque adsidet iuxtà quemadmodum nunc Eucratides hic, minorem designans filium. Hic verò illicò tremuit admodum pueriliter, ac dudum ad narrationem palleba. Ego verò (inquit Eucrates) vt conspexi

ampli

λαχῆς, αὐτῇ ἰδίᾳ ἐρυον ἀ-
ναπνύσας. ἡ δ' οὐκ ἄ-
σα, ἀλλ' ἠτιᾶτό μι, ὅτι τὰ
λλα πάντα χαρισάμην
ὐτῇ, θάτερον ζῶν σανδά-
ιν, χρυσοῖν ὄντοιν, οὐ κα-
καύσαμι· ἔνια δὲ αὐτὸ
ᾴσκι, παραπεσὸν ὑπὸ τῇ
ιβωτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἡμᾶς
ὐκ ἐυρόντας. θάτερον μέ-
ον ἐκαύσαμεν. ἔτι δ' ἡμῶν
ιαχρινομένων κατάρατόν τι
ωίδιον, ὑπὸ τῇ κλίνῃ ὄν,
ιλιτᾶον ὑλάκτησεν· ἡ δὲ
φανίσθη πρὸς τὸν ὑλακτόν.
ὸ μὲν τοι σανδάλιον ἐυρέ-
η ὑπὸ τῇ λιβωτῷ, καὶ κα-
καύθη ὕστερον. ἔτι ἀπιστᾶν,
οὗτοις, ὦ Τυχιάδη, ἄξιον
παρχίαν οὖσι, καὶ κατὰ
ὸν ἡμέραν ἑκάστῳ φανο-
ρουμένοις; μὰ Δί', ὧν δ' ἐγὼ,
πὶ σανδάλῳ γε χρυσῷ ἐς
ὰς πυγὰς, ὥσπερ τὰ παι-
ία, παίεσθαι ἄξιοι ἂν εἶεν
ἱ ἀπιστοῦντες, καὶ οὕτως ἀ-
αισχυντοῦντες πρὸς τὸν ἀ-
λήθειαν. ἐπὶ τούτοις ὁ Πυθα-
ρικὸς Ἀείγνωτος εἰσῆλθεν,
ὁ κομήτ-

amplexus eam singulatim la-
chrymabam. Illa verò me
vociferari non patiebatur,
verùm incusabat me, quòd
quum ei fuissem in reli-
quis gratificatus omnibus,
è sandalijs aureis alterum
non cremaueram. Super-
esse autem id dicebat, quod
sub arca ceciderat: atque
ob id nos quum non inue-
niremus, alterum tantùm
cremaueramus. Nobis au-
tem adhuc differentibus,
sceleſtiſsimus quidam ca-
niculus, qui mihi in delicijs e-
rat, in lecto cubans alla-
trabat: ea verò ad latratum
euanuit. At sandalium sub
arca repertum eſt, poſteaq;
à nobis incensum. An hæc
etiam, Tychiades, recusa-
bis credere, quum tam sint
euidentia, quotidiéque ob-
seruentur? Per Iouem, in-
quam ego, digni fuerint qui-
bus aureo sandalio nates
puerorum more feriantur,
si qui ista non credant, atque
vsqueadeò impudenter vero
resistant. Interea Pythagoricus intrabat Arignotus co-
matus

ὁ λομήτης, ὃ σιμὸς δὲ ἦ πε-
σόπε. οἶδα ἦ ἀοίδιμον ἐπὶ τῇ
σοφίᾳ, ἦ ἱερὸν ἐπονομαζόμε-
νον. ἀλλ' ὦ Ζεῦ, ὡς ἄδομ αὐτῇ, ἀ-
νέπνευσα, τοῦτ' ἐκεῖνο ἤδη μοι
νομίσας, πίληκώ τινα κατὰ
τῶν φασμάτων. ἐπισυμβεῖα γὲ
αὐτοῖς ἔλεγον, ὁ σοφὸς ἀνὴρ,
ἔτω τιράσια διεξιόντας· καὶ
τὸ τῦ λόγυ, θεὸν δὲ μηχανῆς
ἐπεισκυκλῶσά μοι τῦτο ὤμοσε
δὲ τῆς τύχης. ὁ δ', ἐπεὶ ἐκα-
θίζετο, ὑπικσάντος αὐτῷ τῦ
Κλεομήδυς, πρῶτα μὲν περὶ τ
νόσυ ἤρετο, καὶ ὡς ῥᾷον ἤδη
ἔχοι ἤκυσε παρὰ τῦ Εὐκράτ-
τυς, τί δ', ἔφη, πρὸς ἀνδρὸς
φιλοσοφῶντι; μεταξὺ γὲ
ἀσιὼν ἐπήκυσα, καί μοι δο-
κῶσι εἰς ἰατρὸν ἀφικνεῖσθαι
δεῖ τῶν φιβλίων. τί δ' ἄμο,
ἔφη ὁ Εὐκράτης, ἢ τυτονὶ
τὸν ἀδαμάντινον πείσομεν,
δείξας ἐμὲ, ἀγαθὸν δαίμο-
νά τινας εἶν; καὶ φαντάσμα-
τα, καὶ νεκρῶν ψυχὰς πει-
πολᾶν

matus ille, ab aſpectu v
nerabilis. Nôſti illum d
ſtrinæ nomine celebre
quì cognominatur ſac
Atque ego quidem vt eu
conſpexi, reſpiraui: h
ipſum quod prouerbio d
ci ſolet, aduenisſe mihi r
tus, nempe ſecurim quan
piam aduerſus mendaci
Occludet, inquam, eis o
vir ſapiens, adeò monſtr
ſa narrantibus. atque pro
ſus, iuxta vulgatum illu
adagium repente Deum in
miſſum eſſe mihi hunc
fortuna putabam. Hic v
rò poſtquam adſedit, a
ſurgente ei ac credente Cle
demo, primùm de mo
bo percontatus eſt, ſeq
audîſſe dicebat Eucrat
iam ſe meliùs habere.
quidnam, inquit, inl
vos philoſophamini? Na
interim dum ingrediebā
ſubauſcultaui, ac mihi cēi
videmini in re quapiam pu

chra conuerſari. Quid aliud, inquit Eucrates, quàm vt hu
adamantino perſuadeamus, me demonſtrans, vt dæmo
credat aliquos eſſe, phantaſmatáque, ac mortuorum a

m

τολῶν ἀνθρώπους, καὶ φαίνεσθαι
οἷς ἐβούλοντο ἐγὼ μὲν οὖν ἠρυ-
θρίασα, καὶ κάτω ἔνευσα, οὐκ
ἀναβλεψάσης τὸν Ἀρίγνωτον. ὁ δέ,
Ὅρα, ἔφη, ὦ Εὐκρατες, μὴ τί σε
φησὶ Τυχιάδης, τὰς τῶν βιαίως
ἀποθανόντων μόνας ψυχὰς
πλανᾶσθαι λέγων ὅστις ἀπάγξα-
τος, ἢ ἀποτμηθεὶς τὸν αὐχένα,
ἢ ἀνασκολοπισθείς, ἢ ἄλλῳ τινὶ τῷ
τρόπῳ τοιούτῳ ἀπαλλαγῇ ἐκ τοῦ
βίου, τὰς δὲ τῶν κατὰ μοῖ-
ραν ἀποθανόντων ἐκλιπεῖν. οὕτω
γὰρ τοῦτο λέγει, ὃ πάνυ ἀπό-
βλητα φύσει. μὰ Δί', ἦδ' ὃς ὁ
Δινόμαχος, ἀπ' οὐδὲ ὅλως
εἶναι τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ συμβαί-
νοντα ὁρᾶσθαι οἴεται. πῶς λέ-
γεις, ἦδ' ὅς ὁ Ἀρίγνωτος, δεινὰ
μὲν ἀπιδὼν ἐς ἐμὲ, οὐδὲν δοκεῖ
τούτων γίγνεσθαι δοκεῖ, καὶ
ταῦτα, πάντων ὡς εἰπεῖν
ὁρώντων; ἀποκλινόμενος, οὕτω
δὴ ἐγὼ, φημὶ ἐμοὶ, ἃ μὴ πιστεύω,
διότι μηδὲ ὁρῶ μόνος τῶν
ἄλλων, ἃ δὴ ἑώρων, καὶ ἐπί-
στασθαι ἂν δοκοίην, ὥσπερ ἕν-
θεός. ἀλλὰ, ἦδ' ὅς, οὕτω ποτε
ἐς

mas ſuper terram obambulare, & ſeſe, quibus libitum fuerit, oſtendere? Ego igitur erubui, vultumq; deieci reueritus Arignotum. At ille: Vide (inquit) Eucrates, num hoc dicat Tychiades, eorum tantùm qui violenter interierint, animas errare, veluti ſi quis ſuffocatus, aut capite truncatus, cruciue ſuffixus fuerit, aut alio quopiam iſtiuſmodi modo è vita diſceſſerit: eas verò quæ fatali morte naturaliq́ue diſceſſerint, haudquaquam ampliùs oberrare. Nam ſi hoc dicat, non vſqueadeò abſurda dixerit. Per Iouem, inquit Dinomachus, ne eſſe quidem iſtiuſmodi, nec præſentia cerni putat. Quid ais, inquit Arignotus, in me toruè aſpiciens, nihil horum tibi videtur fieri? præſertim quum omnes (vt ita dicam) videant? Ignoſces, inquam ego, mihi, ſi non credo. quòd ſi vidiſſem, profectò & credidiſſem, quemadmodum & vos. Atqui, inquit ille, ſi quando

ἐς Κόρινθον ἔλθῃς ἱρὸν ἔνθα
ὄψιν ἡ Εὐβατίδου οἰκία· καὶ ἐ-
πειδάν σοι δειχθῇ παρὰ τὸν
Κράνεον, παριὼν ἐς ταύ-
την, λέγε πρὸς τὸν θυρωρὸν
Τίβιον ὡς ἐθέλοις ἰδεῖν, ὅθεν
τὸν δαίμονα ὁ Πυθαγορικὸς
Ἀρίγνωτος ἀνοίξας ἀπήλα-
σε, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν οἰκεῖον
τὴν οἰκίαν ἐποίησε. τί ἄρα τοῦτο
λέγει, ὦ Ἀρίγνωτε; ἤρετο ὁ Εὐ-
κράτης. ἀοίκητος λέγει, ἔφη ὁ
ξένος ἀπὸ δεμάτων, εἰ δή
τις οἰκήσειεν, ὥθεν ἐκπλαγεὶς
φεύγει, ἐκδιωχθεὶς ὑπό τινος
φοβερᾶς καὶ ταραχώδους φάσ-
ματος. συνέπιπλεν ἤδη, καὶ
οὐ σιγὴ διετέρπετο, καὶ ὅλως, ἐδόκει
μοι ὁ θαρρήσων παριὼν
εἰς αὐτήν. ἐγὼ δὲ ἐπεὶ ταῦτα
ἤκουσα, λαβὼν (ἦσαν
δέ μοι Αἰγύπτια μάλα πολλὰ
περὶ τοιούτων) ἦλθον εἰς τὴν
οἰκίαν περὶ πρῶτον ὕπνον,
ἐκπρέποντος τοῦ ξένου, καὶ μό-
νου ὑπολαμβάνομένου, ἐ-
πεὶ ἔμαθον οἱ βασίλειοι, εἰς
πρῶτον λακκόν, ὡς ὤιετο. ἐγὼ

ſiquando Corinthum ve
neris, roga vbi ſit Eubati
dæ domus. Atque vbi tib
fuerit indicata, nempe cir
ca Craneum, in eam in
greſſus, dic ianitori Ti
bio, velle te videre vnde da
monem Pythagoricus Ari
gnotus quum adduxiſſe
abegerit, ac deinceps ha
bitabilem domum redd
derit. Quidnam hoc era
Arignote? rogabat Eu
crates. Inhabitalis erat, in
quit ille, diu propter te
ricula. quòd ſi quis inhab
tâſſet, expauefactus illi
fugiebat, exactus à qu
dam horrendo ac terrib
li ſpectro. Deciderat er
iam, tectumq; rumpebatu
neque quiſquam erat o
nino qui in eam ingredi fu
rit auſus. Ego verò vbi h
audiui, libellos ſumens (ſi
autem Aegyptij mihi de
libus rebus admodum m
ti) veni in domum e
ca primam vigiliam, d

hortante hoſpite, ac fermè detinente, poſtquam didice
quò iturus eſſem, in certum, vt putabat, exitium. At e

ſum

λύχνον λαβὼν, μόνος ἐσέρχομαι, καὶ ἐν τῷ μυχίῳ οἰκήματι καταθεὶς τὸ φῶς, ἀνεγίγνωσκον ἡσυχῇ, χαμαὶ καθεζόμενος, ἐφίσταται δὲ ὁ δαίμων ἐπί τινα τῶν πολλῶν ἥκειν νομίζων, καὶ διδίσκεσθαι, καμὲ ἐλπίζων, ὥσπερ τὰς ἄλλας, αὐχμηρὸς καὶ δομήτης, καὶ μιλάντερος τοῦ ζόφου. καὶ ὁ μὲν ἐπεισὰς, ἐπειρᾶτό μου πανταχόθεν προσβάλλων, εἴ πόθεν κρατήσειε, καὶ ἄρτι μὲν λέοντος, ἄρτι δὲ ταύρου γιγνόμενος, ἤλεων. ἐγὼ δὲ προσεισάμενος τῷ φερωνυμιάτῃ ἐπιῤῥήσιν, Αἰγυπτιάζων τῇ φωνῇ, σωλήνα τινὰ καταφέρων αὐτὸν εἴς τινα γωνίαν σκοτεινὴν οἰκήματος, ἐδίωκον δὲ αὐτὸν, οἱ κατίδου, τὸ λοιπὸν ἀνεπαυόμην. ἔνθεν ἤδη πάντων ἀπεγνωκότων, καὶ νεκρὸν ἡμᾶς εἶναι μὴ οἰομένων, καθάπερ εἰκὸς ἦν, προελθὼν ἀπροσδόκητος ἅπασι, πρόειμι τῷ Εὐβατίδῃ, ἀναγγελίζομενος αὐτῷ, ὅτι καθαρὰν αὐτῷ, καὶ

sumpta lucerna, solus ingredior, atque in vastissimo atrio collocato lumine, humi sedens tacitè legebam. Adest verò dæmon ille, cum quopiam è vulgo se congressurum ratus, ac me quoque, quemadmodum alios perterriturum, squallidus, hirsutus, ac tenebris nigrior. Atque hic quum adstaret, vndique me adsultim petens, tentauit si quà posset expugnare, ac modò in canem, modò in taurum, modò in leonem vertebatur. At ego correpto in manum quammaximè horrendo carmine, simulq; vocem imitatus Aegyptiam, & incantans eum, in domicilij tenebrosi angulum quendam compuli. Ac quum animaduertissem vbi se in terram condidit, tum destiti. Manè autem desperantibus vniuersis, ac me quemadmodum alios mortuum sese reperturos putantibus, præter omnium spem progrediens, Eubatidem adeò, feliciter illi annuncians quòd puram sibi

καὶ ἀδεέμανζον ἤδη ἔχειν τὴν οἰκίαν οἰκεῖν. καὶ παραλαβὼν αὐτόν τε καὶ τῶν ἄλλων τινὰς (ἔπονζο γὰρ ζῦν παραδόξῳ ἔργῳ) ἐκέλευον ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ κατεδεδυκότα τὸν δαίμονα ἑωράκειν, σκάπτειν καβόντας δικέλλας καὶ σκαφεῖα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίκαν, εὑρέθη ὡς ἐπ' ὀργυιᾶν καζορωρυγμένῳ τις νεκρὸς, ἴωνι, μόνα τὰ ὀστᾶ καθ' ἁρμονίαν συγκείμενα, ἐπεὶ νοῦν μὲν οὐ ἐβάλομεν ἀνορύξαντες, ἡ οἰκία δὲ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἐπαύσατο ἐνοχλουμένη ὑπὸ τῶν φασμάτων. ὡς δὲ ταῦτα ἔπαυεν ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνὴρ δαιμόνιος τὴν σοφίαν, καὶ ἄπασιν αἰδέσιμος, οὐδεὶς ἔτι τῶν παρόντων, ὃς οὐκ ἐκατεγίγνωσκεν πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ὃς τοιούτοις ἀπιστοῦντος, καὶ ταῦτα Ἀριγνώτου λέγοντος. ἐγὼ δ' ὅμως οὐκ ἔφασκον ὅτι τὴν μόμον, ὅτι τὴν δόξαν τὴν περὶ αὐτοῦ, τί τοῦτ' ἔφην, ὦ Ἀρίγνωτε, καὶ σὺ τοιοῦτος ἦσθα ἡ μόνη ἐλπὶς τῆς ἀληθείας, καὶ νῦν

ac ſpectris liberam domum iam liceret incolere. Atque illum aſſumens, alioſq; multos (ſequebantur autem huius inopinatæ rei gratia) quum ad locum duxiſſem, vbi condentem ſe dæmona conſpexeram; iuſſi vt ſumptis ligonibus mattuliſq; foderent. Atque vbi cerant, inuentum eſt ad paſſum defoſſum cadauer quoddam marcidum, oſſibus tantùm humana ſpecie cohærentibus. Illudigitur effoſſum ſepeliuimus; domus verò poſtea turbari prodigijs deſiit. Hæc vbi narrauit Arignotus, vir prodigioſa ſapientia, ac reuerendus omnibus, nemo erat ex his qui aderant, qui non multam mihi inputaret inſaniam, qui talia non credam, narrante præſertim Arignoto. Ego tamen nihil veritus, neque comam, neque illam quam de eo habebant opinionem Quid hoc, inquam, Arignote? Etiam tu talis eras, in quo mihi ſola ſpes fuit, fumum

plenu

νοῦ μεστὸς καὶ ἐνθαλμάτων; τὸ γοῦν τοῦ λόγου ἐκεῖνο, ἄνθρακα εὑρὼν ἡμῖν ὁ θησαυρός, φέρεται. σὺ δή, ἢ δ' ὅς ὁ Ἀτίγνωτος, εἰ μήτε ἐμοὶ πιστεύεις λέγοντι, μήτε Δινομάχῳ, μήτε Κλεοδήμῳ τούτῳ, μήτε αὐτῷ Εὐκράτει, φέρε, ἀπὸ τίνα περὶ τῶν τοιούτων ἀξιοπιστότερον ἡγῇ, τἀναντία ἡμῖν λέγοντα; νὴ Δί', ἔφην ἐγώ, μάλα θαυμαστὸν ἄνδρα, τὸν Ἀβδηρόθεν ἐκεῖνον Δημόκριτον, ὃς ἔτως ἄρα ἐπίστευε μηδὲν οἷόν τε εἶναι συνεῖναι τοιοῦτόν, ὡς καὶ ἐπειδὴ λιθουργὸς ἑαυτὸν εἰς μνῆμα, εἴσω πυλῶν; ἐνταῦτα διατελεῖ γράφων καὶ σιωπάλεων, καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, καί τινος τῶν νεανίσκων, ἐπειδὰν βούληται αὐτὸν καὶ λαμπαδίῳ κεκαμμένοι γυμνάδες, ἐστὶ μιλλάνω καὶ πεσσαλοῖς ἐστὰς κρανίοις μεμιμημένοις ἐπεισάντες αὐτὸν ἐπιχόρδον ἐπὶ πυκνὴ τῇ βαθεῖ ἀναπεπλεγμένῳ, ὁ δὲ οὕτω ἔχων περὶ πολλοὺς

plenus ac ſimulachris? Illud ergo nobis in te; quod dici ſolet, euênit, vt theſaurum quum ſperaueri-mus; carbones offenderi-mus. At tu, inquit Atignotus; ſi neque mihi credis narranti; neque Dinomacho, aut huic Cleodemo; neque ipſi Eucrati, dic age, quem-nam digniorem; cui his de rebus fides habeatur; exiſtimas, qui nobis dicat contraria? Per Iouem, inquam ego virum apprimè mirabilem, Abdera oriundum illum Democritum, cui tam firmiter erat perſuaſum eiuſmodi nihil eſſe in rerum natura poſſe, vt quum ſe in monimento extra portas clauſiſſet, ibique degeret dies noctésque ſcribens atque componens; iuuenésque eum quidam illudere capientes, ac perterrefacere, nigra veſte in modum cadaueris ornati; ac perſonis in capita affi-

ctis circumſiſtentes illum circumſilirent, crebrò ſubſilientes: hic neque eorum commen-

σιν αὐτῶν, οὔτι ὅλως ἐνίε-
βλιψε πρὸς ᾠδὴν, ἀπὸ μι-
ταξὺ γράφων, παύσασθαι, ἔ-
φη, παίζοντος. ὅτω βεβαίως
ἐπίστευε μηδὲν εἶναι τὰς ψυ-
χὰς ἔτι, ἔξω γενομένας τῶν
σωμάτων. ταῦτα φῄς, ἢ δ'
ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀνόητόν τι-
να ἄνδρα καὶ τὸν Δημόκρι-
τον γενέσθαι, εἴ γε ἔστιν ἐγὼ
γνώσκω. ἐγὼ δὲ ὑμῖν καὶ ἄλ-
λο διηγήσομαι, οὐτὸς πα-
θὼν, ἢ παρ' ἄλλου ἀκούσας·
τάχα γὰρ ἄν καὶ σὺ, ὦ Τυχιά-
δη, ἀκούων πεισθείης πρὸς
τὴν ἀλήθειαν τοῦ διηγήμα-
τος. ὁπότε γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ
διῆγον, ἔτι νέος ὤν, καὶ τοῦ
πατρὸς ἐπὶ παιδείας πρό-
σει ἀφειλὰς, ἐπεθύμησα ἐς
Κόπτου ἀναπλεύσας, ἐκεῖ-
θεν ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλθὼν,
ἀκοῦσαι τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο
ἀχοῦντα πρὸς ἀνίσχοντα τὸν
ἥλιον. ἐκείνου μὲν οὖν ἤκουσα,
οὐ κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολ-
λοῖς ἄσημόν τινα φωνὴν, ἀλ-
λά μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων
αὐτὸς,

ta pertimuerit, neque co
omninò respexerit, sed in
ter scribendum, desistite, in
quit, ineptire. Adeò firmi
ter credidit animas mihi
esse postquam è corpori
bus exierint. Hóccine ais,
inquit Eucrates, demen
tem quempiam virum ess
Democritum, si quidem su
existimauit? Ego verò vo
bis etiam aliud referam
quod mihi ipsi contigit
non quod ab alio accepe
rim. fortassis etiam, tu Ty
chiades, cùm audieris, com
pelléris accedere, ipsa nar
rationis veritate coactus
Quum in Aegypto versa
rer adhuc adolescens, à pa
tre videlicet doctrinæ gra
tia transmissus, cupiebam
nauigio profectus in Co
ptum, illinc x adiens Mem
nonem, miraculum illud au
dire, eum videlicet sonum
reddentem ad orientem So
lem. Illum igitur audiu
non hoc vulgari modo qu
audiunt alij sonum quem
piam inanem, sed mihi oracula etiam edidit Memno

ipſ

ἐτὸς, ἀνοίξας τὸ στόμα ἐν
πασιν ἑπτὰ, καὶ ἄν τι μὴ πε-
ρισσὸν ᾖ, αὐτὰ ἂν ὑμῖν ἐξ-
ων σὺ ἔτυ. κατὰ δὲ τὸν ἀ-
πλοιαν, ἔτυχεν ἡμῖν συμ-
πλέων Μεμφίτης ἀνὴρ, τῶν
ερῶν γραμματέων, θαυ-
άσι & τὴν σοφίαν, καὶ τὴν
παιδείαν πᾶσαν ἐδὸς τὴν
Αἰγύπτιον. ἐλέγετο δὲ τεῖα καὶ
ικοσιν ἔτη ἐν τοῖς ἀδύτοις
ῶνα & ἐκπεφοιτακέναι, μαγικὴν
παιδεύεσθαι & ἀπὸ τῆς Ἴσιδ&.
Παγκράτη, ἔφη, λέγεις, ὃ
Ἀρίγνωτ&, ἐμὸν διδάσκα-
λον, ἱερὸν ἄνδρα ἐξυρημέ-
νον ἐν ἐθονίοις, νοήμονα,
καθαρῶς Ἑλληνίζοντα, ἐπι-
κύρτη, σιμὸν, πρόχειλον, ὑ-
πόλισθον τὰ σκέλη. αὐτὸν,
δὲ ὃς, ἐκεῖνον τὸν Παγ-
κράτη. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἠ-
γνόουν ὅστις ἦν, ἐπεὶ δὲ ἐπ-
ειδόμην αὐτὸν, ἅ ποτε ὁρμίσαν-
τες τὸ πλοῖον, ἅμα τι πολ-
λὰ τερατα ἐργαζόμενον, καὶ
δὴ καὶ ἐπὶ κροκοδείλων ὀ-
χούμενον, καὶ συνόντα τοῖς
θηρίοις, τὰ δὲ ὑποπλήσσοντα
τε καὶ σαίνοντα τοὺς ἱερεῖς, ἐ-
γνων

ipſe aperto ore ſeptem verſi-
bus: quod niſi eſſet ſuperua-
caneum, ipſos nobis verſus
recenſerem. Inter nauigan-
dum verò incidit in nos vnà
nauigans vir Memphiticus
quidam ex ſacris illis ſcribis,
mirabili ſapientia, & qui vni-
uerſam Aegyptiorum do-
ctrinam callebat. Dicebā-
tur autem tres ac viginti an-
nos in adytis ſubterraneis
manſiſſe, magiam intereà do-
ctus ab Iſide. Pancratem di-
cis (inquit Arignotus) præ-
ceptorem meum, virum ſa-
crum, raſum, lineis indu-
tum, doctum, pureq; lingua
Græca loquentem, procē-
rum, ſimum, labijs promiſſis,
cruribusq; gracilibus. Illum
ipſum, inquit ille, Pancra-
tem. Ac primùm quidem
quis eſſet ignorabā: at poſt-
quam vidi eum, ſiquando
in portū appuliſſemus, cùm
alia multa miracula facien-
tem, tum crocodilis inſiden-
tem agitaſſe, & cum feris
verſantem: illas verò reuere-
tes eum, caudisq; adulantes,

γνων ἱερόν τινα ἄνθρωπον ὄντα. καὶ κατὰ μικρὸν φιλοφρονούμενός, ἔλαθον ἑταῖρος αὐτῷ, καὶ σαφέστερος γενόμενος, ὥστε πάντων ἐκοινώνουν μοι τῶν ἀπορρήτων. καὶ τέλος, πείθει με ἵνα μὲν οἰκέτας ἅπαντας ἐν τῇ Μεμφίδι καταλιπεῖν, αὐτὸν δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐτῷ, μὴ γὰρ ἀπορήσειν ἡμᾶς τῶν διακονησομένων· καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη διήγομεν. ἐπεὶ δὲ ἐξελθοιμεν ἔς τι καταγώγιον, λαβὼν ἄν ὁ ἀνὴρ τὸν μοχλὸν τῆς θύρας, ἢ τὸ κόρηθρον ἢ καὶ τὸ ὕπερον, ἐκβαλὼν ἱματίοις, ἐπαιδέν τινα ἐποίει βαδίζειν, ἵνα ἄλλοις ἅπασιν ἄνθρωπον εἶναι δοκοίη. τὸ δὲ ἀπιὸν, ὕδωρ τι ἀπεκύει τλα, καὶ ὠφέλει, καὶ ἰσχνάσαι, καὶ ἐς πάντα δικαίως ὑπηρέτει, καὶ διηκονεῖτο ἡμῖν, ἕως δὲ ἐπαδὴ ἄλις ἔχοι τῆς διακονίας, αὖθις κόρηθρον τὸ κόρηθρον, ἢ ὕπερον τὸ ὕπερον, ἄλλο ἐποίει ἐπαιδὸν, ἐποίει ἄρ. τοῦτο ἐγὼ πάνυ ἐσπε-

agnoui saerum quempiam virum esse: paulatimque comitate mea me in eius amicitiam ac familiaritatem insinuaui, adeò vt omnia arcana mihi communicaret. Ac tandem mihi persuadet, vt famulis omnibus in Memphide relictis, ipse solus sequerer. neque enim defuturos nobis ministros: atque ex eo tempore sic vitam duximus. Quum in diuersorium quodpiam veniremus, homo accepto pistillo, scobináve, aut pessulo, vestibus implicans, quum in eis carmen quoddam dixisset, effecit vt ambularet, vtq; a cunctis omnibus homo videretur. Illud ergo abiens, & aquam hauriebat, & coenam parabat, instruebátque, atque in omnibus commode subseruiebat ministrabatq; nobis. Deinde postquam iam satis huius ministerij fuit, scobinam rursus scobinam, ac pessulum pessulum aliud recitans carmen, reddebat. Hoc ego vehemente conatu

σπουδαῖος, ἀλλ' ἔχων ὅπως ἐκ-
πίθωμι παρ' αὐτοῦ ἐβάσκαινε
καὶ αὐζῦ, μή τι πρὸς τὰ ἄλ-
λα πραγμάτα ἔτι καὶ ἔμ· μιᾷ δέ
ποτε ἡμέρᾳ λαβὼν, ἐπήνυ-
εν τῆς ἐπῳδῆς, ὑπὸ κρημνῷ
λαβών, σκιδνὸν ἐν σκοτεινῷ
ποσάς. καὶ ὁ μὲν ᾠχετο εἰς πρὸ
ἀγορᾶν, ἐντελάμενος τῷ ὑ-
πνῳ, ἃ ἴδα ποιεῖν· ἐγὼ δὲ εἰς
πρὸ ὑστεραίαν, ἐκεῖνα τι μα-
τὰ πρὸ ἀγορᾶν πραγματευ-
μένῳ, λαβὼν τὸ ὕπνον, σχη-
ματίσας, ὁμοίως ἐπαπτὰν τὰς
συλλαβὰς, ἐκέλευον ὑδροφο-
ρεῖν. ἐπὶ δὲ ἐμπλησάμενον ἡ
ἐμφορέα, ἐκέλευον· πέπαυσο,
ἔφην, καὶ μηκέτι ὑδροφόρει,
ἀλλ' ἴσθι αὖθις ὕπνον τὸ δὲ
ἔτι μοι πείθεσθαι ἔβουλε-
το· ὑδροφόρει ἀεὶ, ἄχρι σὺ
ἐκπλήσῃς ἡμῖν ὕδατος πρὸ
οἰκίας ἅπαντος. ἐγὼ δὲ ἀ-
μηχανῶν ὅ πράγματι (ἐφο-
βούμην γὰρ, μὴ ὁ Παγκράτης
φρενηλὰς ἀναπεισθεὶς, ὅ-
περ καὶ ἐγένετο) ἀξίνην λα-
βὼν, διακόψω τὸ ὕπνον εἰς
δύο μέρη· τὸ δὲ ἡμίτυπνον τὸ
μέρος,

conatus nõ reperiebam, quo pacto ab illo expiſcarer. Nã id mihi inuidebat, quam quam in alijs eſſet facillimus. At quadam die in angulo quodam tenebricoſo clàm illo deliteſcens, ſubauſcultaui propiùs incantationem illam. Erat autem triſyllaba. Tum ille quum piſtillo mandâſſet quæ curanda erant, abijt in forum. At ego poſtridie illo apud forum occupato, acceptum piſtillum quum ornâſſem, ſyllabas illas ſimili modo pronuncians, aquam iuſſi vt hauriret. Tum impletam amphoram quum tuliſſet: Deſiſte, inquam, neque aquam amplius haurito, ſed rurſus eſto piſtillum. At illud mihi haud amplius iam obtemperare volebat, ſed aquam hauriebat continuè, quoad hauriendo totam domum nobis impleret. At ego quum reſiſtere huic rei non valerem, timebam autem ne Pancrates reuerſus (id quod etiam euenit) iraſceretur, correpta ſecuri piſtillum in duas

μέρη διαφορέα λαβόντα, ὑδροφόρα, καὶ ἀνθ' ἑνὸς δύο μοι ὑπηρέτουν οἱ διάκονοι ἐν τούτῳ, καὶ ὁ Παγκράτης ἐφίσταται, καὶ σώσας τὸ ὑπόμνημα, ἵνα μὴ αὖθις ποιήσῃ ξύλα, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἐπῳδῆς· αὐτὸς γὰρ ἀπολιπών με, λαθών, ἢ οἶδ' ὅποι ἀφανὴς ᾤχετο, ἀπιών. νυνὶ οὖν, ἔφη ὁ Δανόμαχος, οἶδα καὶ ἐγὼ ἕνα ἄνθρωπον ποιεῖν ἐκ δυοῖν ἡμίσεων· νὴ Δί', ἦ δ' ὅς ἐξ ἡμισείας γε· ἀληθῆ γὰρ ἦν τὸ ἀρχαῖον οἷον τί μοι ἄγαμαι αὐτὸν, ὦ ἄνδρες ὑδροφόροι, ἀπὸ δύσεως ἡμῖν ἐπιπλεῖν ὧν τὴν οἰκίαν ἐπανθλημένην, ἐπὶ πᾶσι δὴ, ὦ ἐγὼ, τὰ τοιαῦτα τερατολογοῦντες, γέροντες ἄνδρες ἀ δὲ μὴ ἀπὸ δύσεως ἦν μεταπείσω τούτους ἵνικα, ἐς ἄλλον καιρὸν ὑπερβάλεσθε τὰς παραδόξους ταύτας, καὶ φοβερὰς διηγήσεις, μή πως λάθωσιν ὑμῖν ἐμπλησθέντες δειμάτων, καὶ ἀκοκότων μυθολογημάτων. φείδεσθαι δὲ χρὴ αὐτῶν μὴ τοιαῦτα ἐθίζειν ἀκούειν.

partes disseco. At vtraque pars amphoram sumens hauriebat aquam, iámque vnius loco duo mihi ministri esse cœperunt. Interea Pancrates superuenit, ac re intellecta, illas quidem in ligna rursus, quemadmodum ante carmen erant, mutauit. At ipse me clanculùm relicto, nescio quò clanculùm se subducens abijt. At possis istud etiam nunc, inquit Dinomachus, hominem ex pistillo facere? Per Iouem, inquit ille, dimidia ex parte scio: nam in priore formam minquam à me restitui potest, postquam semel aquarius esse cœperit, sed deserenda nobis domus esset aquæ iam impleta. Non desistitis, inquam ego, huiusmodi monstrosa narrare viri senes? Alioqui horum saltem adolescentium gratia incredibiles istas ac terribiles fabulas aliud in tempus omittite, ne clanculũ terroribus ac prodigiosis fabulamẽtis impleãtur. Parcere ergo eis oportet, ne talia consueſcant audire,

quæ

καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ βίου ἐνοχλήσα σωόντα, καὶ ψοφοδεᾶς ποιήσασα, ποικίλης τῆς δεισιδαιμονίας ἐμπιπλάντα. οὐκοῦν ἀπέμνησας, ἔδ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀπὸ πολὺ δεισιδαίμονίαν. τί γάρ σοι, ὦ Τυχιάδη, περὶ τῶν τοιούτων δοκεῖ; λέγω δὲ χρησμῶν καὶ θεοφάτων, καὶ ὅσα θεοφορούμενοί τινες ἀναβοῶσιν, ἢ ἐξ ἀδύτων ἀκούεται, ἢ παρθένος ἔμμετρα φθεγγομένη, προθεσπίζει τὰ μέλλοντα; ἢ δηλαδὴ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσεις; ἐγὼ δέ, ἔτι μὴ καὶ δακτύλιόν τινα ἱερὸν ἔχω, Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου ἀκόνα ἐκτυπούσης τῆς σφραγίδος, καὶ οὕτως ὁ Ἀπόλλων φθέγγεται πρὸς ἐμέ, ἃ ἐγὼ, μή σοι ἄπιστα δόξω τινὰ περὶ ἐμαυτῆς μεγαλαυχᾶσθαι, ἃ δὲ ἐν Ἀμφιλόχου τι ἤκουσα, ἐν Μαλλῷ, τοῦ Ἥρωος ἐνδιατριβόντος μοι, καὶ συμβουλεύοντος ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ ἃ ἔδοξεν αὐτῷ, ἰδίᾳ ὑμῖν ἐρῶ, ἔπειτα ἐξῆς, ἃ ἐν Περγάμῳ ἔδοξε καὶ ἤκουσα ἐν Πατάροις. ἐπὶ

quæ eos per totam vitam comitata perturbabunt, atq; ad omnem ſtrepitum meticuloſos reddent, poſteaquam eos omnigena ſuperſtitione impleuerint. Rectè admonuiſti me, inquit Eucrates, quum ſuperſtitionem dixiſti. Nam quid tibi, Tychiade, de rebus huiuſmodi videtur, de oraculis loquor ac vaticinijs, & quæcunque quidam numine afflati proclamant, quæve ex adytis audiuntur? aut quæ virgo numeris eloquens futura prædicit? an videlicet nec talia credis? At ego quòd annulum quendam ſacrum habeo, Pythij Apollinis imaginem exprimente ſigillo, quodq; hic Apollo mecum loquitur, non dico, ne tibi videar ad gloriã meam res incredibiles narrare. Cæterùm quæ apud Amphilochum audiui in Mallo, heroë mecum diu diſſerente, deumq; meis de rebus conſulente, tum quæ ipſe vidi, volo vobis narrare: deinde ex ordine & quæ vidi in Pergamo, & quæ audiui in Pataris.

ὅπότε γὰρ ἐξ Αἰγύπτου ἐπανέλθοιμι οἴκαδε, ἀκούσω τὸ ἐν Μαλλῷ τοῦτο μαντεῖον εἴτε φανερώτατόν τι ἢ ἀληθέστατον ἅπαν, καὶ χρῆν ἐναργῶς, πρὸς ἕκαστα ἀποκρινόμενον, οἷς ἂν ἐγγράψας τις ἐς τὸ γραμματεῖον, παραδοῖ τῷ προφήτῃ, καλῶς ἂν ἔχειν ἡγησάμην, ἐν παράπλῳ παραπλεῦσαι τὴν χρηστήριον, καί τι περὶ μισθώσεως συμβουλεύσασθαι τῷ θεῷ. ταῦτα ἔτι τοῦ Εὐκράτους λέγοντος, ἰδὼν οἱ τὸ πρᾶγμα προχωροῦσαν ἔμπροσθεν, καὶ ὡς οὐ περὶ μικρᾶς ἐνάρχεται τῆς περὶ τὰ χρηστήρια παραγωδίας, οὐ δοκεῖν οἰηθεὶς δεῖν μάτην ἀντιλέγειν ἅπασιν, ἀφεὶς ἀπολιπὼν αὐτόν, ἔτι διαπλέοντα ἐξ Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν Μαλλὸν (καὶ γὰρ συνῄδειν ὅτι μοι ἔχθοντα παρέσται, ταραχὴν ἀνυποφόρητον τῶν ψευσμάτων) ἀπ' ἐμοῦ ἄπαμι, ἔφην, Λεόντιχον ἐπιζητήσων· δίκαιος γάρ αὐτῷ τι συγγενέσθαι. ὑμᾶς δ', ἐπεὶ οὐχ ἱκανὰ ἡγοῦμαι τὰ ἀνθρώπινα ἅπαντα, καὶ

Itaque quum ex Aegypto redirem domum, audirem quę illud in Mallo vaticinium apertiſsimum ſimul veriſsimum eſſe, tamen ſe oracula dare, vt ad rem re ſpondeat his quæcunq; pro phetæ quiſpiam in ſchedulam inſcripta tradiderit, re dè me facturum putaui, dum præternauigarem, ex perirer oracului, deumqu de futuris quippiam conſu lerem. Hæc adhuc Eucra dicēte, quum viderem quàm longè res eſſet proceſſura quodq; non breuem incepiſ ſet de oraculo tragœdiam ratus non expedire vti ſoli contradicerem omnibus, re linquens eum Aegypto ac huc in Mallum nauigan tem (nam & intelligeba moleſtam illis eſſe præſen tiam meam, vtpote qui di ſentirem, refellerémq; eo mendacia) Atqui ego abeo inquam, quæſiturus Leon chum. nam opus habeo cu eo congredi. At vos qua

do quidem parùm ſufficere vobis res humanas putati

ip

ipſos etiã deos deniq; in fabularũ vobis partem vocate. Atque hæc ſimulac dixi, diſceſſi. Illi verò alacres iam libertatẽ nacti, vt eſt veriſimile, mutuò ſeſe epulis accipiebãt, ac mendacijs ingurgitabãt. Talibꝰ, ô Philocles, apud Eucratẽ auditis, venio per Ioue inflato ventre, non aliter quàm hi qui muſto poti ſunt, opus habens vomitu. Tũ libenter alicunde magno emerim pharmacũ aliquod quod mihi obliuionem induceret eorũ quæ audiui, ne me nõnihil earum rerum lædat inhærens memoria. nempe monſtra, dæmones, atq; Hecatas mihi videre videor.

ὑμῖν τῶν μυθολογουμένων. καὶ ἅμα λέγων ἐξῆμεν. οἱ δὲ ἥκιστα, ἐλευθερίας καθόμενοι, ἀσίων, ὡς τὸ ἐκὸς, ἀὐτοὺς, καὶ ἐνεφορεῖτο τῶν ψευσμάτων. τοιαῦτα σοι, ὦ Φιλόκλεις, παρὰ Εὐκράτει ἀκούσας, ἥκω, καὶ τὴν Δία, ὥσπερ οἱ τοῦ γλεύκους πιόντες, ἐμπεφυσημένος τὴν γαστέρα, ἐμέτου δεόμενος. ἑκὼν δ' ἂν πόθεν ἐπὶ πολῷ ἐριάσαιμι φάρμακον, ὅ τι μὲ ἀφέλοι, ὡς μή τι κακὸν ἐργάσηταί με ἡ μνήμη αὐτῶν ἐνοικοῦσα. τέρατα γοῦν, καὶ δαίμονας, καὶ Ἑκάτας ὁρᾶν μοι δοκῶ.

PHIL. Quin mihi quoq;, ô Tychiade, tale quiddam hic ſermo tuus attulit. aiunt etenim nõ ſolùm in rabiem verti, atq; aquam formidare, quoſcunque rabidi canes mordeant, verumetiam ſi quẽ mordicùs homo morſus momorderit, illum morſum quoque non minùs canino

ΦΙ. καὶ αὐτὸς, ὦ Τυχιάδη, τοιοῦτόν τι ἀπήλαυσα τῆς διηγήσεως· φασί γέ τοι μὴ μόνον λυσᾶν, καὶ τὸ ὕδωρ φοβᾶσθαι, ὁπόσους ἂν οἱ λυσσῶντες κυνὸς δάκωσιν, ἀλλὰ κἂν τινα ὁ δηχθεὶς ἄνθρωπος δάκῃ, ἴσα ὧν λυσσᾷ τὸ δῆγμα, καὶ τὰ αὐτὰ κἀκεῖνος φοβᾶται.

paliturum, atque eum etiam eodem modo formidaturum.

Quin

καὶ σὺ τοίνυν ἔοικας αὐτὸς, ὑπ' Εὐκράτους δηχθεὶς ὑπὸ πολλῶν ψευσμάτων, μεταδιδόναι ἡμῖν καὶ μοὶ τοῦ δήγματος, οὕτω δαιμόνων μοι τὴν ψυχὴν ἐνέπλησας. ΤΥ. ἀλλὰ θαρρῶμεν, ὦ φιλότης, μέγα τοιούτων ἀλεξιφάρμακον ἴσχοντε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι λόγον ὀρθὸν, ᾧ χρώμενοι ἡμᾶς, οὐδὲν ὑπὸ ταραχῆς ὑγιῶν καὶ ματαίων τούτων ψευσμάτων.

Quin tu ergo videris quum sis ipse apud Eucratem à multis mendacijs morsus, mihi quoque morsum illum communicasse, adeò mihi mentem dæmonibus implesti. TYC. At bono animo simus, amice, quum magnũ aduersus huiusmodi res remedium habemus, veritatem, rectamq; omnibus in rebus rationẽ: quo si vtamur, nullis huiusmodi vanis stultisq; mendacijs turbabimur.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PHilopseudes non sine Socratica ironia totus versatur (id quod titulus ipse declarat) in ridenda coarguendaque mentiendi libidine: dialogus nescio certè lepidiorne an vtilior. in quo non valde me mouet, quod eius animi fuisse videtur, vt non satis immortalitati suæ confideret, atque in eo fuisse errore, quo Democritus, Lucretius, Plinius, plurimiq; itidem alij. Quid enim mea refert quid sentiat his de rebus Ethnicus, quę in præcipuis habentur fidei Christianę mysterijs? Hinc certè fructum nobis afferet iste dialogus, vt neq; magicis habeamus præstigijs fidem, & superstitione careamus, quæ passim sub specie religionis obrepit: tum vitam vt agamus minùs anxiam, minùs videlicet expauescẽtes tristia quæpiam ac superstitiosa mea-

ſa mendacia. quæ plerunque tanta cum fide atque authoritate narrãtur, vt Auguſtino viro grauiſsimo, hoſtique mendaciorum acerrimo, neſcio quisnam veterator perſuaſerit, vt fabulam illam de duobus Spurinis, altero in vitam redeunte, altero decedente, tanquam rem ſuo ipſius tempore geſtam pro vera narraret, quam Lucianus in hoc dialogo, mutatis tantùm nominibus, tot annis antequam Auguſtinus naſceretur irriſit. Quò minus mireris, ſi pinguioris vulgi mentes ſuis figmentis afficiant ij, qui ſe tum demum rem magnam confeciſſe putant, Chriſtumque ſibi deuinxiſſe perpetuò, ſi commenti fuerint, aut de ſancto aliquo viro fabulam, aut de inferis tragœdiam, ad quam vetula quæpiam aut delira lachrymetur, aut pauida inhorreſcat. Itaque nullam ferè martyris, nullam virginis vitam prætermiſerunt, in quam non aliquid huiuſmodi mendaciorum inſeruerint, piè ſcilicet. alioquin enim periculum erat ne veritas non poſſet ſibi ipſa ſufficere, niſi fulciretur mendacijs. Nec veriti ſunt eam religionem contaminare figmentis, quam ipſa veritas inſtituit, & in nuda voluit veritate conſiſtere: nec viderunt vſqueadeò nihil iſtiuſmodi fabulas conducere, vt nihil pernicioſius officiat. nẽpè vbi admixtum ſubolet mendacium, veritas ilicò minuitur ac labefactatur authoritas. Vnde ſæpe mihi ſuſpicio ſuboritur, magnam huiuſmodi fabularum partem, à vafris ac peſſimis nebulonibus confictam, quibus ſtudium fuit, partim ex incauta, ſimplicium potiùs, quàm prudentium credulitate, voluptatem capere, partim fabularum fictarum commercio, fidem veris Chriſtianorũ hiſtorijs adimere: quippe qui frequenter quædam, his quę in ſacra Scriptura continentur, tam vicina confingunt, vt facilè ſe declarent, adludendo luſiſſe. Quamobrem quas ſcriptura nobis hiſtorias diuinitùs inſpirata commendat, eis indubitata fides habenda eſt: cæteras verò ad Chriſti doctrinam tanquam ad Critolai regulam applicãtes, cautè & cum iudicio aut recipiamus.

mus, aut refpuamus, ſi carere volumus; & inani fiducia & ſuperſtitioſa formidine. Nolo hîc damnatæ magiæ, cuius inuentorem Mercurium ferunt, vanitatem, ſeu potiùs impietatem plutibus coarguere: ne rem per ſe ſatis deteſtandam, in dubium vocare videar: nèvè vno exciſo capite, innumerabilia (quòd de Lernæa perſte legitur) mihi denuò obtruncanda exoriantur. Sunt enim iſtius impoſturæ mille ſpecies, milleque ludificandi modi: quos omnes Lucianus lepidè ridet.

a In rem vident conducere.] *Dives ille apud Satyricũ Iuuenalem dicit:* -quid enim ſaluis infamia nũmis? *Et Dorionem Terentianum non pudet vanitatis, dum ob rem. Oreſtes in Electra Sophoclis:* Δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σοῦ κέρδει πάρα: id eſt, *nullum reor verbum quod eſt lucro, malum. Conuenerant enim vt fingerent ipſum eſſe mortuum. Sentit igitur famam mortis viuo nihil nocituram, ſed ad id quod conſtituerant fore accommodam. Venerant enim vlturi Agamemnonis mortem, idq; perfecerunt.* b Nihil ad rem.] πρὸς ἔπος, id eſt, *ad verſum. De ſenſu & vſu huius prouerbij, tum origine vide Eraſmum noſtrum & Alciatum lib. diſpunct. ſuarũ 2. Hom. Odyſſ. v. & pluribus aliis locis.* c Qui quum vſus poſtulat, mentiuntur.] *An alicubi licitum ſit mendacium, & quatenus mentiri licet, præcipuè Chriſtiano, Eraſmus noſter non ſolùm in lingua ſua, ſed etiã plurib. aliis locis tractat. Certè Plato, & Stoici mendacium officioſum ſapienti permittunt. Annón rectè puerilem indolem falſis laudibus, nonnunquam ad virtutis ſtudiũ inflammamus? Nónne & optimus medicus quiſq; in agrotis affirmat ſibi placere colorem, atque oris habitum, non quòd tales ſint, ſed vt tales efficiat? Verũ nullum mendacij genus exitialius, quàm ex ſcriptura diuinitùs inſpirata, quæ fons eſt & regula veritatis æternæ. Ex hac Agyrtæ, arioli, anus, Iudæi & vates reſponſa dant, morbos curare ſe iactant. Quoq; fallant pernitioſius, ex aſtris & ex inſpectu manib. aliis pollicentur victorias, aliis felix coniugium, ac ſalubrem vitam, aliis ſummos honores, aliis Cræſi vel Midæ opes. Nimirũ hi ſunt, de quib. ſcribit Hieremias: Docuerunt, inquit, linguam ſuam loqui mendacium, & vt iniquè facerẽt, laborauerũt. Ars igitur illis mentiri, & ſceleratam*

sceleratam artem sceleratior adiuuat & confirmat exercitatio. Quemadmodum enim frequenter prudentia est, silere aut dissimulare quod verum est, ita decet, vt qui semel veritatis spiritū hauserunt, eiq; dedêre nomen qui veritas est, ab omni mendaciorum genere sêperent: Quisquis mētitur sciens periurio proximus est. d Multa Vlysses etiam fecit.] Callidi aũt impostores, mendaciorumq; confictores, solent semper aliqua præijcere, quæ vera, clara & aperta videantur, quibus inspectandis dum oculi sunt intentiores, astutè mox mendacij nubem offundunt. Sic Sinon Virgilianus, sic Vlysses, quẽ Homerus vbiq; versutum, callidum, astutũ & vafrũ facit, ac dissimulantem, simulantemq;: vnde & apud eundem Homerũ statim initio Odysseæ, πολυτρόπῳ cognomentum. Is ad Sirenum insulam delatus, ne earũ cantus audirent, sociis aures cera obturauit, se autem ad malum alligari fecit, eaq; ratione illarum insidias tutus euasit. e Nam veteres illi] Veteres Græcos, præcipuè quæ Herodotũ, Ctesiam, quæ Cnidium, atq; his superiores, & Homerũ denique etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos, quibus sua ipsi recitabãt, sed ad posteros quoq;, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis, metriq; seruata peruenirẽt. Idem cùm in cãpis Elysijs diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici se vidisse referat, acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait, quorũ Herodotũ Ctesiamq; principes ponit facetissimè, æquo se id animo spectasse subiungẽs, quippe qui nullius sibi mendacij esset conscius. De ijs scriptoribus Luciani iudicium non est improbandum: cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia, Straboq; ac Diodorus Siculus non semel eos mugatos asserant, quorum authoritati innixus Iuuenalis ita de Græcis historicis scribit decima Satyra:

—creditur olim
Velificatus Athos, & quicquid Græcia mendax
Audet in historia, &c.

Demetrius Phalereus in libell. de Elocutione, Ctesiam, quẽ carpit Lucianus, meritò poëtam dicendum dixit. f Herodotus.] Herodotum veriùs mendaciorum, quàm historiæ parentem nuncupaueris. Mira enim ab eo de Xerxis expeditione & transitu, mendacijs quoque admistis prædicata sunt.

Idem

Idem lib. 2. verarum hist. Inter mendaces Ctesiam, Gnidium & Herodotum ponit. g Athenienses.] Isocrates & Pausanias Erichthonium Vulcano & Terra generatum opinantur.

h Pana quendam.] Pan, cùm Athenienses, duce Miltiade, cum Persis essent dimicaturi in campo Marathonio, eo in loco Græcis auxilium tulit, atque repressit Persarum ferociam. Meminit Theocritus in Syringe, & plura annotauimus in dialogo Panes & Mercurij. i Orithyam.] Orithyam Erechthei Athenarum regis filiam, rapuit Boreas: raptam tulit in Thraciã & ex ea Zeten & Calain suscepit. Homeri scholiastes ad calcem Odyss. ξ. & Apollonius primo Argonaut. k Subleonina pelle, simiam fouet.] De leui & mendace sene, pra se authoritatem ferente. l Cleodemus Peripateticus.] Hic quum iam pridem graui morbo decumberet, per hiatum quendam ad inferos ductum memorat, atq; ad tribunal adductum ibi quendam velut regem, qui Pluto ipsi visus sit, eorum nomina qui morituri erant percensentem, vehementer ira exarsisse in eum qui se adduxisset. Iussum igitur & se statim abire. Et Fabrum Demylum adduci. Itaque se quidem febri postea liberatũ Demylum autem vita excessisse. Ex hac planè Luciani fabella illa apud Augustinum in Decretis pontificum de duobus Spurinis, & illa de Stephanis est nata, atque ficta. Vide Dialogum Gregorij primi. m Mustelæ dentem.] Magorum superstitio, considerata leonis alacritate perniciss imoq; cursu, mustelæ dentem leonino corio adalligatum, ad pedum tumorem atque ad eò imbecillitatem adhibere commenta est. Id quod hîc Tychiades ridet, orta inter Cleodemum & Dinomachum medicos contentione, vtro eorum leoninum, altero ceruinum corium præferrent, vt per incantamenta Eucrati laboranti amuletum aliquod apponerent. Controuersia verò omnis inter eos est, dum ille fomentum aliquod miserabiliter implorat, vtrum cervus an leo magis pedibus valeat, atque eorũ vter alacriori feratur cursu. Meritò igitur Virgilianus Aeneas, tergũ Getuli immane leonis dat Salio, velocitatis præmium, qui primam in stadio coronam meruerat, nisi dolo Nisi fuisset interturbatus. n Incantamentis & appendiculis.] Vt olim & hodie Physici ligaturis & φυλακτηρίοις καὶ ἐπῳδαῖς & incantationibus, ad pernicie

ſta & ſalutis hominum medicina conſpurcatur à perditis quibuſdam ardelionibus, qui mentiri non erubeſcunt, & ob pecuniæ aucupium animas dæmonibus proſtituunt, & deuouent. Eſt autem ἐπῳδὴ incantatio, quæ ſolis ᾠδαῖς, id eſt, carminibus, ac verbis, vt plurimùm barbaris, dæmonibus conſecratis, conſtabat Ἤκουον γὰρ οἱ ἀρχαῖοι, inquit Pindari interpres in Nemæis & Pythijs, ταῖς ἐπῳδαῖς ἰᾶσθαι τὰ τραύματα καὶ ἀκέσασθαι. Arbitrati ſunt veteres, carminibus curam morborum inuenire. His freti Autolyci liberi Hæmorrhagiam vulneris Vlyſſis, quod ei aper in Parnaſo infra genu inflixerat, derepentè ſiſtebant, vt Homerus in Odyſſea τ. perbellè cecinit. Quod & Plinius inter magica medicamenta his repetit: Dixit Homerus, inquit, profluuium ſanguinis, vulnerato femine, Vlyſſem inhibuiſſe carmine. Theophraſtus ita etiam Iſchiadicos ſanari, & Cato prodidit luxatis membris, carmen auxiliari M. Varro etiam podagris. Periapta autem quæ, & quantum illis confidendum audiamus. Galenus lib. 6. & 10. de ſimpl. medic. experientia horum edoctus: Periaptis, inquit, ſic confidere oportet, vt ſubſtantia illorum, & non incantationis magorum verba, iuuet. Cui Theophraſtus lib de plant. hiſtoria 9. ita ſubſcribit: Potius, inquit, abſurda illa putentur, quæ alligata, & veneficiorum aduerſantia vocantur, & non corporibus, tum domibus vnicè opitulari creduntur, quæ commenta hominum eſſe planè videntur, qui ſuas artes magnificare celebrareq; cuperent: vnde non temerè Antonius Caracalla imperator, teſte Aelio Spartiano, eos condemnare ſtatuit, qui contra tertianas & quartanas febres periapta geſtarent. Quare meritò aniles illos verſiculos, ex ſacræ Scripturæ verbis, aut barbaris dæmonum nominibus cõcinnatos, vnà cum D. Auguſtino deſpuimus, qui in Ioan. Euang. ſectione 7. ait: Illi qui homines ſeducunt per ligaturas, per precationes, & per machinamenta inimici, ſuis precationibus Chriſti nomen miſcent, vt ſeducat ipſa ſeductio. Et quamuis Coſta ben Luca apud Hebræos, eorum Cabala his ligaturis ſcatet, de his librum conſcripſit, ac Alexander Trallianus, iater à Meſue dictus: & Gordonius quidam ac alij medici, non paruam illis fidem adhibent: ego tamen illis, præcipuè quæ verbis conſtant, non aſſis facio. Simili vanitate quater annulos & ſigilla, eos quoque nectere videmus characteres,

Eleres, crucis †, *Antiochi* Δ. *Machabæi tetragrámatis*; *Constan-tini crucis. Rectè igitur Rabi Moyses ille Aegyptius lib.* 1. *per-plexorum, cap.* 72. *mendaces & ſtultos eſſe illos pronunciat, qui ſoli figuræ, ſoli ſcripturæ, ſolis lineamentis, ſolis denique voca-bus, aëre fracto natis, tantam miraculorum vim & poteſtatem tribuant.* o Clauũ, quod aiunt, clauo extrudis.] *Idem in Apologia, pro eo quod inter ſalutandum verbo lapſus fuerat: vereor ne ſi ad intentatum crimen, etiam adulationis accuſa-tionem adiunxero, clauum* (*quod aiunt*) *clauo pellere videar maiore minorem. Vide Eraſmum noſtrum in Chiliadibus.*

p Aeſculapius.] *Socrates moriens Phædonem admonuit vt voto ſe liberans Aeſculapio gallum perſolueret, perinde quaſi ſumpto pharmaco, iam ſanitatis beneficium ſentiret cùm exiret è corpore, vnde omnes animi morbi ſcatent ac pullulant. Puta-batur enim hic deus ſalutem hominibus conferre.* q Circa plenum forum.] *Quòd maxima olim populi, circa horam* (*vt antiqui illi numerabant*) *ſextam:* id eſt, *meridiem, in fo-ro eſſet frequentia, hoc à Græcis hominibus tempus* ἀμφὶ τὴν ἕκτην ἀγορὰν *vocabatur.* r Lunam è cœlo detrax.] *Incantatrices Lunæ curſum etiam remorari credebantur, vt Virgilius:*

Carmina vel cœlo poſſunt deducere Lunam.

s Hippocrates æreus.] *Hippocrates maximus Medicinæ parens non ſolùm innumerabiles inopes ægritudinibus oppreſſos homines iuuare quotidie nitebatur, in quorum numero ſunt, qui in epidemiorum libris nominantur, ſed etiam totam Græciam peſtilenti lue, ex Aethiopia vi ventorum allata, Thucydidis tem-pore, magna cum gloria liberauit, quamobrem etiam aureis ſta-tuis ariſq; tanquam deus à ſeruatis illis populis donatus eſt. Ga-lenus in lib. de Theriaca ad Piſonem. Aelianus lib.* 4. *cap.* 20. *Euſebius libro decimo, capite ſecundo.* t Mulierem aduc-nientem video terribilem.] *Hecates deſcriptio, de qua in Mortuorum dialogis, & in Necyomantia, in Græco* πε-ελίκετο *pro* περιτίθετο. u Et incantans eum.] *Demo-nem.* x Adiens Memnonem.] *Neque dubium eſt, quin toto ferè terrarum orbe omnes ad hunc Memnonem videndum audiendumq; concurrerint huiuſmodi rerum ſtudioſi. Namq;*

vt Aelius Spartianus testatur, Seuerus Imperator è Parthica expeditione reuertens, quum Syriam & Aegyptum, aliasque quasdam regiones lustrasset, gratam sibi eiusmodi peregrinationem propter religionem Dei Serapidis, animaliumq; ac locorum (vt eius verbis vtar) nouitatem fuisse semper postea ostendit: quando & Memphim, & Memnonem, & Pyramides, & Labyrinthum inspexit. De Memnone etiam aliquid in Toxaride annotauimus. y Omnigena superstitione impleuerint.] Operæpretium est considerare quàm illuserit hisce oraculis humano generi diabolus adiutus nonnunquam naturæ secretis. Mirantur autem Cicero & Plutarchus suo tempore obticuisse oracula, nimirum quia veritatis præses, mendacij patrem oppugnaturus iamiam imminebat leo de tribu Iuda Christus saluator noster. Lucianus rursum in Deorum concilio huiusmodi deorum Gentilium vanitatem atque superstitionem deridet. Itidem in Ioue confutato: vbi quædam annotauimus aduersus oracula & prædictiones.

z Non solùm in rabiem verti.] De rabie canis Dioscorides libro sexto, capite trigesimo sexto. Galenus de Chirurg. ad Piso. & libro secundo prædictionum Hippocrat. & in tertium Hippocr. Epid. librum. Virus autem ex canis rabiosi morsu conceptum, ac per corporis molem diffusum, per aliquot menses, aut annos quoque velut quædam pharmaca δηλητήρια, diu delitescit, donec viscerum & cordis naturam sensim infecerit, tum subitò rabies illa canina in hydrophobis emergit, Galen. libro tertio de Morbis vulgaribus, commentario 3. Solet autem ex eo vulnere, vbi parum occursum est, aquæ timor nasci, ὑδροφόβιον Græci appellant. Miserrimum genus morbi, in quo simul æger & sitit & aquæ metu cruciatur. Quo oppressis in angusto spes est, inquit Cornelius Celsus libro quinto de Medicina, capite decimoseptimo, Dioscorides libro quinto, capite secundo. Ab eodem Dioscoride libro septimo, capite secundo, Affectio illa quæ morsu canis rabidi infligitur, dicitur ὑδροφοβικὸν πάθος ab aquæ metu ὑδροφοβικοί, qui morsi sunt à cane rabido, dicuntur, propterea quòd aquam horreant, παρὰ τὸ φοβεῖσθαι τὸ ὕδωρ. Hoc morbi genus intelligit Ouidius de Remed. amoris, quum ait:

Tollere nodoſam neſcit medicina podagram,
Nec formidatis auxiliatur aquis. *Quæ autem hominibus accidit ex huiuſmodi cõtagie lues, mania eſt, vt eruditiſſimi hac ætate viri diſputant: nam & Feſto rabies propriè morbus caninus eſt. Vniuſcuiuſque autem canis morſus tam pernicioſus eſt, vt ferant eum qui ſemel fuerit à cane læſus, peſtilenti contagione gallinarum incubitus, pecorum fœtus, & abortus interuentu ſuo vitiare, eiuſq; introitu alterius vulnera aggrauari.*

ΠΡΟΣΑΛΑΛΙΑ, Η ΔΙΟ-
νυσ@

ALLOCVTIO, SEV
Bacchus.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam eſt, quales & noſtri homines in enarrandis authoribus, aut alijs rebus tractandis ipſis operibus præmittere ſolent. Et extant ſanè etiam Cic. quædam ad idem exemplum compoſitæ. Monet autem Lucianus auditores ſuos, ne ſolùm compoſitionis nouitatem in ſcriptis ſuis ſpectent, néve ideo pro paruis aut contemnendis illa habeant, quia comica ac ſatyrica quædam ſub dialogi grauitate tractet, ſed magis ipſam rem ſpectent: ne idem illis, quod Indis olim, accidat, dum Bacchi exercitũ vt muliebrem & à re militari alienum contemnunt. Deinde autem & veniam precatur ætati, ſi paulò verboſior & loquacior nonnullis fortè videatur, factum ſuum etiam hîc collatione quadam Indorum cohoneſtans. Omnino autem multum gratiæ habent huiuſmodi præfationes, ſiue cui allocutiones eas vocare magis libet, vbi collationibus atque ſimilibus ſuis ipſa hypotheſis aptè reſpondet.

Τὰ ὁ Διόνυσος ἐπ' Ινδοὺς στρατιὰν ἤλασε (κωλύει γὰρ οὐδέν, οἶμαι, καὶ μῦθον ὑμῖν δικηέσθαι Βακχικὸν) φασὶν οὕτω καταφρονῆσαι αὐτοῦ τὰ πρῶτα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε καταγελᾶν ἐπιόντος, μᾶλλον δὲ ἐλεεῖν τὴν τόλμαν, ὡς αὐτίκα μάλα συμπατηθησομένου ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, εἰ ἀντιτάξαιτο. ἤκουον γὰρ, οἶμαι, τῶν σκοπῶν ἀπόρρητα ὑπὸ τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ ἀγγελόντων. ὡς ἡ μὲν φάλαγξ αὐτῷ, καὶ οἱ λόχοι, γυναῖκες ἔνθεοι ἐκφόρητοι μανίᾳ, κισσῷ ἐστεμμέναι, νεβρίδας ἐνημμέναι δόρατά τινα μικρὰ ἔχουσαι, ἀσίδηρα, κισσοποίητα καὶ ταῦτα, καί τινα πέλτας λεύκας κοῦφα, βομβοῦσα, εἴ τις μόνον προσάψαιτο (ἀσπίδες γὰρ ἔοικεν καὶ τὰ τύμπανα). ἐλίγους δὲ τινας ἀγροίκους καὶ

Vo tempore Bacchus aduersus Indos ductare exercitum instituit (nihil enim prohibet, vt mea fert opinio, fabulam vobis Bacchicam percensere) ferunt vsque adeò eum initiò ab Indiæ incolis fuisse contemptui habitum, vt accedétem etiam subsannarent. Magis autè temerariam illius audaciam miseratione prosequendam esse opinabantur, tanquam actutùm ab elephantis proculcandum, si acie instructa illis occurrisset. Siquidem inaudiuerant, vt ego existimo, ab exploratoribus, absurda & monstrosa de illius exercitu renunciantibus, quemadmodum eius phalanx & cohortes ex mulieribus insanis & furentibus collectæ forent, thyrso redimitis, pelles ceruinas indutis, & hastás quasdam paruas gerentibus nulla acie ferri acuminatas, & illas ex thyrso confectas: tum scuta quædam leuia, & resonantia si quis saltem vel leuiter attigisset. Quippe clypeis assimilabant & tympana. esse prætereà in exercitu iuue-

νίσκους ἰνδάνα, γυμνοὺς, κόρδακα ὀρχουμένους, οὐρὰς ἔχοντας καὶ κέρατα, οἷα τοῖς ἄρτι γεννηθεῖσιν εἰώθασι φύεσθαι. καὶ τὸν μὲν ἡγεμόνα τούτων ἐφ' ἅρματος τοῦ ὀχεῖσθαι, παρδάλεις ὑπεζευγμένους, ἀγένειον ἀκριβῶς, οὐδ' ἐπ' ὀλίγον χνοῶντα τὴν παρειάν, κισσοφόρον, βοτρύοις ἐστεφανωμένον, μίτρᾳ τὴν κόμην ἀναδεδεμένον ἐν πορφυρίδι, καὶ χρυσοῦν ἐμβάδα. τοὺς στρατιήτας δὲ δύο, ἵνα μέν τινα βραχὺν προβῶσιν, ὑπόπωλον, ποδάσπορα, ῥινόσιμον, ὦτα μεγάλα ὄρθια ἔχοντα, ὑπόρομον νάρθηκι ἐοικότα, ἐφ' ὄνου τὰ πολλὰ ἱππεύοντα ἐν κροκωτῷ, καὶ τοῦτον πάνυ πίθανόν τινα σωματάρχην αὐτοῦ. ἕτερον δὲ, τερατῶδες ἄνθρωπον, πρὸς τὰ νέρθεν ἐοικότα, κομῶντα τὰ σκέλη, κέρατα

nes quospiam agrestes & nudos, qui saltarent cordaca, caudas habentes & cornua, qualia ferè hœdis recenter natis solent succrescere. Ipsum autem ducem illorum in curru vehi iunctis pardalibus, imberbem admodum, ac ne tantillum quidem per genas hebescente barbitio pubescentem, cornigerum, racemis coronatum, mitra purpurea comam inuolutum, ac aureos cothurnos indutum. Cæterùm secundas ductandi exercitus partes obire duos alios, [a] vnum quidem breuis staturæ fenunculum, corpore perobeso & ventricoso, simijs naribus deformem auribus magnis & arrectis, tremulum, scipioni innitentem, pandum asellum vt plurimùm equitantem, amictum crocoto, & hunc vehementer fidum illius in ordinanda acie socium. Alterum verò [b] hominem monstrosum, inferioribus corporis partibus hircum referentem, crura crinitum, & cornigerum,

ατα ἔχοντα, βαθυπώγωνα, ρύλον καὶ θυμικὸν, βατίζα μὲν σύριγγα φέροντα. τῇ ἑτέρᾳ δὲ ῥάβδον καμπύλην πυρμίνον καὶ σκιροτῶντα ὅλον τὸ στρατόπεδον καὶ χώματα δὲ φοβεῖσθαι αὐτὸν, καὶ σείειν λυσσώσας κόμας, ὁπότε πελάσειε, καὶ ἰυγμῷ τινὶ οἱ, τοῦτο δ' ἀκάζειν καλεῖσθαι αὐτῶν τὸν δεσπότην. τὰς δ' οὖν ποίμνας διεσπάσθαι ἤδη ὑπὸ τῶν γυναικῶν, καὶ διασπᾶσθαι ἔτι ζώντα τὰ πρόβατα, ὠμοφάγους γάρ τινας αὐτὰς εἶναι. ταῦτα οἱ Ἰνδοὶ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀκούοντες ἐγέλων, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ οὐδ' ἀντεξάγειν ἢ παρατάττεσθαι ἠξίουν, ἐπεὶ ἄντην ἄρα τὰς γυναῖκας ἐφαίνοντο αὐτοῖς ἢ πλησίον γενόμεναι, σφίσι δὲ καὶ εἰκὼν ἐδόκει, καὶ ἐρυθρὰν χώματα μιμνόντα, καὶ

nigerum, profunda insuper barba insignem, iracundum, & animo ad furorem propenso præditum, altera manu ferentem fistulam, dextra verò incuruum baculum, semet attollentem, ac tota castra circumsaltantem, quem mulierculæ exterrere solent, comasque vento diffusas concutere quoties accesserit, neque non vociferari Euohe: quo nomine, vt mihi coniecturam facienti visum est, dominum suum compellant. Itaque greges à mulieribus iam discerptos esse, & oues adhuc viuentes dilaniatas: quippe illas crudiuoras esse planè videbant. Hæc cùm Indi & rex illorum speculatoribus annunciantibus cognouissent, sublatis, vt par erat, cachinnis ridebant: iamque nequaquam contra exercitum educere, ut instructis ordinibus obuiam procedere illis deliberatum erat, sed reputabant si comminus mulierculæ in eos impressionem ac impetum essent facturæ, illis & incere turpe esse, & mulieres insanientes neci dare

καὶ θηλύμιτριν ἄρχοντα, καὶ μιθύον σμικρὸν γεγηρύντιον, καὶ ἡμισατιώτην ἄλλον, καὶ γυμνήτας ὀρχησὰς, πάντας γελοίους. ἐπεὶ δὲ ἤγγιστο πυρπολῶν ὁ θεὸς ἤδη τὴν χώραν, καὶ πόλεις ἀνιστάντας καταφλέγων, καὶ ἀνάπλεων τὰς ὕλας, καὶ ἐν βραχεῖ πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν πυρὸς ἐμπιπλάς· ὅπλον γάρ τοι Διονυσιακὸν τὸ πῦρ, πατρῷον αὐτῷ κἀκ τοῦ κεραυνοῦ· ἐν ταύτῃ ἤδη σπουδῇ ἀνελάμβανον τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπασάξαντας καὶ ἐγχαλινώσαντο, καὶ τοὺς πύργους ἀνεβίβασαν, ἐπ' αὐτοὺς ἀντιπέξεσαν, καταφρονοῦντες μὲν καὶ τότε, ὀργιζόμενοι δ' ὅμως, καὶ σιωπῇ σπεύδοντες αὐτῷ στρατοπέδῳ τὸν ἀγύμναστον ἐκεῖνον στρατηλάτην. ἐπεὶ δ' πλησίον ἐγένοντο, καὶ ἄδηλον ἀπέβαινε, οἱ μὲν Ἰνδοὶ, παρατάξαντες τοὺς ἐλέφαντας, ἐπῆγον τὴν φάλαγγα, ὁ Διόνυσος

vnà cum duce effeminato, ac ſene modico & vinoſo, adiuncto etiam alio ſemiuiro milite, nudisq; ſaltatoribus per omnia ridiculis, facinus eſſe parum memorabile. Poſtea verò quàm Bacchus regionem incendijs deuaſtare, & viris deiectis ciuitates igne abſumere, ac ſyluas incendere annunciatus eſt, iamq; in breui temporis ſpacio tota Indorum regio flammis conflagraret (etenim ignis Baccho iam vſque à fulmine paterna ſunt arma) ibi iam citra moram armis induti, coactis elephantibus & infrenatis & turribus deſuper poſitis aduerſus illos mouerũt aciem, etiamdum hoſtilem exercitum extremè contemnentes, & iracũdo animo ferocientes, neque non elephantis comminuere atque proterere properantes ipſis cum caſtris imberbem illum imperatorem. Poſtquam verò propinquiores facti ſunt & vtraque acies vtrique eſſet ſpectaculo: Indi locatis ante exercitum elephantis phalangem adegerunt. Cæterùm Bacchus

ὁ Διόννσος δι, τὸ μέσον μὲν αὐτὸς ἔχει, ζεῦ κέρως δι αὐτῷ ζεῦ δεξιᾶ μὲν ὁ Σειληνὸς, τ' εὐωνύμε δι ὁ Πὰν ἡγοιῶζο. λοχαγοὶ δι καὶ ταξιάρχοι, Σατύροι ἐκαθεσήκεσαν. καὶ τὸ μὲν σύθημα ἓν ἅπασι τὸ εὖ οἱ. αὐθὺς δι τὰ τύμπανα ἐπατάγετο, καὶ τὰ κύμβαλα τὸ στρατιωτικὸν ἐσήμαινε, καὶ τῶν Σατύρων τις λαβὼν τὸ κέρας, ἐπήνει τὸ ὄρθιον. καὶ ὁ ζεῦ Σειληνὸς ὄνος, ἐνυάλιόν τι ὠγκίσαζο. καὶ αἱ Μαινάδες σὺν ὀλολυγῇ ἐνεπήδησαν αὐτοῖς, δράκοντας ὑπεζωσμέναι, καὶ τῶν θύρσων ἄκρων ἀφαιρεῖσαι τὸν σίδηρον. οἱ Ἰνδοὶ δι καὶ ἐπέφανζο αὐτῶν, κὐτίκα ἐκκλίναντες, σὺν ὐδεμιᾷ κόσμῳ ἔφευγον, ὐδ' ἐντὸς βέλους γίνεσθαι ἐπομείναντες· καὶ τέλος, κατὰ κράτος ἁλόντες καὶ αἰχμάλωζοι ἐπήχθησαν ὑπὸ τῶν τέως καταγελωμένων ἔργῳ μαθόντες, ὡς ὐκ ἐχθρῶν ἀπὸ τῆς προτέρης ἀκοῆς καταφρονᾶν ξένων

Bacchus ipſe in medio ſtrenui imperatoris fungebatur officio, cuius dextrum cornu Silenus, ſiniſtrum Pan regebat. Porrò autē Satyri manipulares conſtituti ordinibus inſtruendis erant intenti. Signum omnibus erat Euohe. Statim verò percuſſa tympana inſtrepuerunt, ipſáq; cymbala claſſicū cecinerunt. Ac è Satyris quiſpiam correpto cornu carmē quod Orthium dicitur, occinebat. Tum Sileni aſellus hianti atq; diducto rictu martium quiddam atq; terribile derudĭt. Ipſæ verò [c] Mænades cum vlulatu facto in eos impetu incurſārūt, ſuccinctæ draconibus, atque ex ſummis thyrſis ferrū denudantes. Indi autē & elephantes illorum illicò declinantes, nullo ſeruato ordine in fugā ſe dederūt, [d] neq; intra teli iactū conſiſtere ſuſtinuerunt. Ad poſtremum aūt omni vi capti atq; ſubacti ſunt. & captiui abducti ab ĭis, quos paulò antè contemptim ſubſannauerant, re ipſa experti quā non oportuerit prima ſtatim fama adductos pere-

νων στρατοπέδων. ἀλλὰ τί πρὸς τὸν Διόνυσον οὗτος ὁ Διόνυσος; ἄποι τις ἄν. ὅτι μοι δοκοῦσι (καὶ πρὸς τοῦ Χαρίτων, μή με λοιδορεῖσθαι ἢ τιλίως μεθύειν ὑπολάβητε, ἂν τἀμὰ ἀκούσῃ ταῖς θεοῖς) ὅμοιόν τι πάσχειν οἱ πολλοὶ πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους ταῖς ἐνδόξοις ἐκείναις, οἷον καὶ πρὸς τοὺς ἐμούς. οἰόμενοι γὰρ Σατυρικά, καὶ γελοῖά τινα, καὶ λίαν κωμικὰ παρ' ἡμῶν ἀκούσεσθαι, διαῦτα πιστεύσασιν οὐκ οἶδ' ὅτι δόξαν αὐτοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ. οἱ μὲν γὰρ τὴν ἀρχὴν ἀφιχνοῦνται, ὡς οὐδὲν ἄλλο παρέξειν τὰ ὦτα τοῖς οἰνωμένοις, καὶ σκιρτήμασι Σατυρικοῖς, καταβάντας ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων. οἱ δέ, ὡς ἐπὶ τούτῳ τί ἥκοντες, ἀντὶ τοῦ λιτοῦ σίδηρον ἐρόντες, ἀπ' ἔτους ἐπαινέσαι τὴν μῶσι, τὸν παραδόξῳ τι πράγματος τεθορυβημένοι. ἀλλὰ θαρρῶν ἐπαγγέλλομαι αὐτοῖς, ὅτι νῦν μὴ νοῦν, ὡς πρότερον ποτέ, τὴν γελοίαν ἐκπλήσσειν ἐπιδεῖν πομπάκις

grinum exercitum contemnere. Sed quid ad Bacchum ille Bacchus, dixerit aliquis? Quia permulti mihi videntur (ac per Gratias vos oro, ne me insanire aut prorsus temulentum esse suspicemini, si mea cum Dijs immortalibus contulero) idem erga orationum nouitates cum Indis perpeti, quemadmodum & erga meas. Existimantes enim Satyrica & ridicula quædam, nimiumq; comica apud nos audiri, talibus fidem habuêre, atque haud scio quam illi de me opinionem induerunt. Alij ne exordium quidem assequuntur, quasi nihil necesse sit præbere vinosis & lasciuis mulierculis, & salutationibus Satyricis ab elephantis descendentes. Alij verò, tanquam alicuius rei gratia venissent, thyrsi loco inuento ferro, neque sic laudare audent, inaudita rei nouitate perterriti. At ego fidenti animo illis annuncio, quòd si in præsentia quoque, vt antè facere consueuerunt, festiuitatem spectare sæpè voluerint,

καὶ ἀναμνησθῶσιν οἱ παλαιοὶ συμπόται λήμων οἰνῶν τότε γεγονότων, καὶ μὴ καταφρονήσωσι τῶν Σατύρων καὶ Σειληνῶν, πίωσι δὲ ἐς ὑπερβολὴν τοῦ κρατῆρος τούτου, ἐμβακχεύσωσι καὶ αὐτοὺς, καὶ πομπάκις μεθ' ὑμῶν ἐρέσθαι τὸ εὐοῖ. οὗτοι μὲν οὖν (ἐλεύθερον γὰρ ἀκοὴ) ποιούντων ὅ, τι καὶ φίλον. ἐγὼ δὲ, ἐπειδήπερ ἔτι ἐν Ἰνδοῖς ἔσμεν, ἐθέλω καὶ ἄλλο ὑμῖν διηγήσασθαί τι τῶν ἐκεῖθεν, οὐκ ἀποδιόνυσον οὐδ' αὐτὸ, οὐδ' ὧν ποιοῦμεν ἀπόπομπον, ἐν Ἰνδοῖς τοῖς Μαχλαίοις, οἳ τὰ λαιὰ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, ἃ κατὰ ῥοῦν αὐτοῦ βλέπεις, ἐπινεμόμενοι, μίσγει πρὸς τὸν Ὠκεανὸν καθήκουσι· παρὰ τούτοις ἄλσος ἐστὶν ἐν περιφράκτῳ. ὑπάνυ μεγάλῳ χωρίῳ, σκιερᾷ δέ, δένδρα γὰρ πολὺς καὶ ἄμπελοι, σύσκιαν αὐτὸ ἀκριβῶς ποιοῦσιν, ἐνταῦθα πηγαί εἰσι πᾶσι,

ac veteres compotores recordati fuerint conuiuiorũ Bacchanalium tunc temporis celebratorum, neque Satyros aut Silenos contempserint, sed æquo largiùs ad satietatem vsque ex cratere illo hauserint: & illos Bacchico numine afflatos indecorè insanituros, neque non persæpè nobiscum Euohe dicturos. Itaque illi (liberum enim est audire) quicquid animo suo gratum fuerit, faciãt. at ego posteaquam adhuc in India peregrè versantur, statui & aliud quiddam earum rerum quæ illic aguntur, quod non valdè à Bacho abhorrebit, neque à præsenti instituto alienum erit percensere. Inter Indos, quos Machlæos vocant, qui læuum Indi fluminis littus, si ad fluxum illius respexeris, incolunt atque depascunt vsque ad Oceanum porrecti. apud hos lucus est in loco sepibus obturato & angusto, circumtecto tamẽ; quippe thyrsorũ & vitium vbertas ibi prouenientium, locum opacitate sua pulcherrimè inumbrat. Eo ipso in luco

tres

φῆς, καμίσου καὶ διυδρισαλ-
λου ὕδατος, ἡ μὲν Σατύρου, ἡ
δὲ Πανός, ἡ δὲ Σιληνοῦ. καὶ ἐ-
πέρχονται ἐς αὐτὸ οἱ Ἰνδοὶ ἔ-
παξ τοῦ ἔτους, ἑορτάζοντες τῷ
θεῷ, καὶ πίνουσι τῶν πηγῶν
ἐκ ἁπασῶν ἅπαντες, ἀπὸ
καθ' ἡλικίαν· τὰ μὲν παραπλη-
σια τῆς τῶν Σατύρων, οἱ ἄν-
δρες δὲ τῆς Πανικῆς, τῆς δὲ τοῦ
Σιληνοῦ οἱ κατ' ἐμέ. ἃ μὴ οὖν
πάσχουσιν οἱ παῖδες. ὑπο-
δὰν πίωσιν, ἢ οἷα οἱ ἄνδρες
τολμῶσι, κατεχόμενοι τῷ Πα-
νὶ, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. ἃ
δὲ οἱ γέροντες ποιοῦσιν, ὅταν
μεθυσθῶσι τοῦ ὕδατος, οὐκ ἀλ-
λότριον ἀπεῖν. ὑπαδὰν πίῃ
ὁ γέρων, καὶ κατάσχῃ αὐτὸν ὁ Σιληνὸς, αὐτίκα ἐπι-
πολὺ ἄφωνός ἐστι, καὶ καρηβα-
ροῦντι καὶ βεβακχισμένῳ ἔοι-
κεν. ἔπειτα ἄφνω φωνή τις λαμ-
πρὰ καὶ φθεγματερὸν καὶ πνεῦ-
μα λιγυρὸν ἐγγίνεται αὐτῷ καὶ
παλίμπους ἐξ ἀφωνοτάτου ἐστὶν
ὁπόταν

tres fontes aquæ ſunt elegan-
tiſſimæ et limpidiſſimæ: quo-
rum vnus Satyris, ſecundus
Pani, tertius Sileno ſacer
eſt. Ingrediuntur verò in
lucum Indi quotannis ſe-
mel, diei ſolennitate deum
celebrantes, bibûntque de
fontibus, non tamen indiſ-
criminatim omnes de omni-
bus, ſed iuxta ætatem. Nam
iuuenes ex eo qui Satyris ſa-
cer eſt, viri ex Panico, puer
rò ex Sileni fonte ij, qui in
mea ætate conſtituti ſunt.
Itaque quæ pueris de fonte
bibentibus accidũt, aut qua-
lia deſignent viri iam numi-
ne Panos afflati, perlon-
gum eſſet enumerare. Cæ-
terũm qualia ſenes faciunt,
vbi iam aqua pota inebria-
ti fuerint, non alienum eſſe
opinor narrare. Senex ſi-
mul atque hauſtam de fon-
te aquam biberit, ac eum-
dem Silenus ipſe inuaſerit,
illicò ad prodigium vſque obmuteſcit, hominem, cui gra-
ue ſit caput, aut ebrium, per omnia referens. Poſt id ex
improuiſo voce clara, & loquela graui, tum ſpiritu dulci
rumpit ſilentium, ac ſubitò è mutiſſimo fit loquaciſſimus.

Sed

ἀλλ' ἂν ἐπισφίσας, παύσασθαι αὐτὸν μὴ ἐᾷς σωιχῦ λαλῶν, μὴ ῥύσας μακρὰς σωιράμ. σωιτὰ μοί τι πάντα, καὶ εὔσομια, καὶ κατὰ τὸν Ὁμήρου ἱκανὸν ῥήτορα, νιφάδι ἴσοι γὰρ ἐοικότα χαμαὶ εἴσι διιξέρχονται. ἀλλ' ἀκριβές τι εὐκύκνοις κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐπάσαι αὐτοὺς, ἅμα τιτλιγῶσί τι πυκνὸν καὶ ἐπίτροχον σωάπτουσιν, ἄχρι βαθείας ἐσπέρας. ζυντυθὲν δ', ἤδη ἀφεθέσης αὐτοῖς τῆς μέθης, σιοπῶσι, καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἀναπλέκουσι. τὸ μέν τοι παραδοξότατον ἀπέπω ἔπος. ἰὼ φὰρ ἀτιτᾶ ὁ γέρων μεταξὺ καταλείπει ὃν διιξῆλθε τὸν λόγον, λοιπὸν ἡλίου δυναθεὶς ἐπὶ πέρας αὐτὸν ἐπιξυλθεῖν, εἰς νέωτα πάλιν, αὖθις ἐκᾶσθαι σωάπτειν, ἃ πέρυσι λέγοντα ἡ μέθη αὐτὸν κατέλιπε. ταῦτά μοι κατὰ τὸν Μῶμον εἰς ἐμαυτὸν ἀπεσκώφθω, καὶ μὰ τὸν

Sed nec obturato ore illum compescueris quò minùs continuis verbis diffluat, longasq; orationes contexat. Et profectò quæcunq; dixerit, prudenter & ornatè dicta sunt, ac iuxta Homericum illum rhetorem hybernis niuibus consimilia differit. Neq; verò sufficienter eos cygnis secundùm ætatem conferre possis, sed vocum densitate cicadas imitantur ac referunt, ac rotundum quiddam componũt in profundam vsque vesperam. Inde iam discussa ab illis ebrietate conticescũt, & ad antiquũ morẽ redeũt. Cæterùm quòd inter hæc maximè omniũ admirãdum est, nondum exposui. Quòd si senex imperfectam quam inchoauit orationem reliquerit, neque Solis occasu interueniente, & temporis angustia exclusus, eandem ad finem deduxerit, degustata iterum in annum subsequentem aqua, deinceps cætera percurrens orationi inchoatæ adiungit, quæ superiori anno dicentem non in tempore, destituerat ebrietas. Iustis ego me ipse scommatibus Momi instar ludere volui. Et

per

τὸν Δία, οὐκ ἄν ἔτι ἐπαγάλλοιμι τὸ ἐπιμύθιον· ὁρᾶτε γὰρ ἤδη καθότι ὦ μύθῳ ἔοικα. εἰ δὲ λῷόν τι παραπαίωμεν, ἡ μέθη αἰτία· ἀλλ' οἶνος τὰ λεγόμενα, ὁ Σειληνὸς ἄρα λῷος ἵλεως.

per Iouem, nequaquam amplius affabulationem adducam. Iam enim haud dubiè videtis me fabulæ esse persimilem. Quare, si quibus in rebus delinquētes hallucinati sumus, in causa fuit ebrietas. Sin prudenter & cordate dicta sunt quæ produximus, constat Silenum nobis fuisse placatum, & propitium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

SCribit Bacchum, bello aduersus Indos suscepto exercitu iam in Indiam adducto, ab illis initiò contemptum ac derisum esse, quia totus ille exercitus partim ex mulieribus bacchantibus, partim ex iuuenibus rusticis nudis, cordaque saltantibus, hedera coronatis furiosis atque insanis constare videretur, sed ad extremum illos vim & potentiam Bacchi suo magno malo sensisse.

a VNVM quidem.] *Sileni descriptio, de quo Diodorus Siculus in quinto tradens, Bacchi studiorum formatorem fuisse asserit. Erasmus etiam in Alcibiadis Sileno.* b Hominem monstrosum.] *Pan Bacchi socius, & particeps rerum gestarum, in expeditione Indica dicitur fuisse miles & dux belli: fuit studio & amore rerum militarium incensus. de quo suprà in Panos & Mercurij dialogo habuimus, & in Pseudomāte: tum in Deorum concilio, vbi de vtroque, nempe Sileno & Pane nō attigisse recordamur.* c Menades.] *Mulieres bacchantes à Graco verbo μαίνομαι: id est, insanio. Hæ passim capillis instar furentium celebrabant Bacchanalia.* d Neque intra

teli iactum.] *Quem obnoxium periculo videri volumus, hunc ἐντὸς τοῦ βέλους dicimus. Virgil. in* 11. *Aeneid.*

Iamque intra iactum teli progressus vterque.

Contrà ἐκτὸς βελῶν esse, qui longiùs absunt, quàm vt iaculo contingi possint, & qui in tuto, citraque periculum sunt. Quod annotauimus, in Votis, in Nigrino, & in Dialogis Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis.

ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΣΤΗΣ, ἢ περὶ τῆς Ἀποφράδος, ἤτοι μελανίου.

PSEVDOLOGISTA, siue de Apophrade, hoc est, die atro.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

INuectiua est in eum à quo derisus fuerat, quòd Apophradis verbo vsus esset, ipsumque diei atro comparâsset. Continetur autem tota oratio duabus partibus, quarum priore ostendit, nomen Apophradis Græcum, & vsitatum Græcis esse, & se rectè eo vsum quoque esse: idque exemplis aliorum, qui similibus nominibus etiam alios nefarios ac detestabiles probrosè appellârunt. In altera autem vitã & mores, & item sermonem ac dicendi genus illius insectatur, ostendens illum meritò ac dignè ista voce cognominari, vtpotè atrum ac detestabilem, & ab alijs quoque similibus anteà appellationibus eodem modo passim notatum: afficta etiam prosopopœia linguæ expostulantis cum illo super abusu & fœdo ministerio cui adhibeatur. Exordiũ longius paulò est ad attentionem ac docilitatem pertinens, captata interim & beneuolentia instituto suo, ab exemplo Archilochi, qui se eodem modo vltus fuerit post exordium prosopopœia Elenchi ex Menandri prologis inducitur, qui argumentum rei & occasionem scripti huius exponit. Titulus alter à materia, de qua

qua tractatur, alter ab ipsius qui accusatur effectu, siue opere sumptus est, quòd falsò de voce Apophradis iudicârat, eamque quasi peregrinam ac barbaram derisserat. Est enim λογιστὴς examinator, ἐξεταστὴς & κριτὴς seu δοκιμαστὴς, vt Hesychius indicat.

SCHOLIA.

Βρομολόγος à βρομᾶν fortasse, quod rudere significat, & λέγειν. τερπομόλπλης, μόλπλητος, voce etiam Aristophanes vtitur pro fistili & nequam: vnde hîc τερπομόλπλης finxit. ῥησιμιτρεῖν pro perorare videtur ab affectatoribus poni. αὐτοκρατεῖν, fortassis pro αὐτοφορεῖν. Vnde αὐτοφορία festum Proserpinæ. σφενδικίζειν, obscurum an à σφενδόνη, cùm oculorum partem, quæ pupillam cingit, significat, accipiendum pro immuere, vt faciunt puellæ petis oculis: an ab eadem voce cùm fibulam & ornamentum muliebre significat. χειροβλημᾶν est manibus contrectare papillas mulierum, id quod βλημάζειν quoque per se significat. Logius Mercurius cognomine dicitur, quasi eloquentiæ præses. De Ialemo Erasmus in Proverbijs. De Philænide suprà in Amoribus quoque mentio facta est. λεσβιάζειν & φοινικίζειν, obscœnarum rerum verba sunt, à moribus Lesbiarum & Phœnicũ sumpta. Tricaranum urx siue castellum fuit Argiuorum, vt Suidas, Pollux, Phlasius. ἄτερον τῶν φυήτων, Alterũ amicorum: sed ἄτερον neutrum est, cùm φύης masculino genere ponatur, ἄτερ nominativo casu dicitur pro ὁ ἕτερ, non pro τὸν ἕτερον. τελῶν μηνῶν, Trium mensium tempestas, volo, effundo. In quibus dum affectat Atticus videri, & numeros confundit, & verbis obsoletis vtitur. Bis Coracis. Alludit ad significationem κόραξ id est, corui. Fuêre autem Tisias & Corax primi inuentores artis Rhetoricæ, vt & Cicero meminit. Euripides dicere solitus

Versiculi Euripidis sunt in Bacchis, ἀχαλίνων
στομάτων αὐόμενοι ἀφροσυνάς
τὸ πλὴν δυσχέρεια,
&c.

Λλ' ὅτι μὴν ἠγνόεις τοὔνομα τὼ ἀπροφράδα, παντί που δῆλον. πῶς γὰρ ἂν ἐμοῦ βάρβαρον εἶναί με τῷ φωνῇ, ἐπ' αὐτῷ ἀπόντα ὑπὲρ σοῦ, ὡς ἀποφράδι ὁμοίῳ ἄγης. ἢ γὰρ πόθεν σοῦ νὴ Δία μέμνημαι, ἀνάξιος τῆς ἐμαυτοῦ ἡμέρας, εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν ἀνύκτου ἴσθα τοὔνομα. ἐγὼ δὲ τῷ μὴ ἀποφράδα, ὅ τι ποτὲ βούλεται εἶναι, διδάξω σε μικρὸν ὕστερον. τὸ δὲ ἀρχιλόχου ἐκεῖνό σοι δηλαδὴ ἐμέλησε, ὅτι τύφλιττε δεῖν πλησίον σωφάλητος· ἔστι τινὰ πρωτῷ ἰάμβῳ ἀκούειν Ἀρχίλοχον, Πάριον τὸ γένος, ἄνδρα καὶ μισθῷ ἐλαύθερον, καὶ παῤῥησίᾳ σωόντα, μηδὲν ὀκνοῦντα ὀνειδίζειν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα λυπήσειν ἔμελλε τοὺς πελάτας ἐγκωμιάζοντας τῇ σχολῇ τὴν ἰάμβων αὐτοῦ. ἐκεῖνον τοίνυν πρός τινος τῶν ἐμῶν ἀκούσας καλῶς, τέττιγα ἔφη τὸν ἄνδρα ἁλῆφθαι δεῖν πλησίον, ἀκάξων ἑαυτὸν ὡς τύφλι-

AT quòd ignorabas nomen [a] Apophradis (hoc eſt, dieiatri) cuiuis facilè patet. Quomodo enim accuſares me ceu barbarum lingua ob hoc quòd de te dixi, Apophradi ſimilem eſſe te (nam mores tuos memini me cum tali die conferre) niſi prorſus ne audiſſes quidem nomen hoc? Ego verò ipſam quidem Apophradem, quid ſibi velit, quidque ſignificet, paulò pòſt docebo te. In præſentia autem Archilochi illud tibi dico, quòd videlicet cicadam [b] ala comprehenderis. ſi modò de poëta quodam iambico Archilocho audîſti aliquando, qui genere quidem Parius fuerit, cæterùm homo ſupra modum liber & dicax, neque conuiciari vnquam veritus, etiam ſi quammaximè moleſtus futurus eſſet ijs qui in Iamborũ ipſius ocium incurrerẽt. Ille igitur cùm malè à quopiã iſtorũ audijſſet, cicadam ait comprehendiſſe hominem alis: comparans ſeipſum

τίθησι ὁ Ἀρχίλοχος, φύσει μὲν λάλῳ ὄντι, καὶ ἄνευ τινὸς ἀνάγκης, ὁπόταν δὲ καὶ ἐκ πλείονος ἐρεθισθῇ, γεγωνόφθογγον βοῶντι. καὶ σὺ δή, ἔφη, ὦ ἰαχόδαιμον ἄνθρωπε, τί βούλει, ποιητὴν λάλον προκαλούμενος ἐπὶ σαυτὸν, αἰτίας ζητοῦντα καὶ ὑποθέσεις τοῖς ἰάμβοις; ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς ἀπειλῶ, ἐμὲ μὰ τὸν Διόσκουρον Ἀρχιλόχῳ ἀκόλουθον ἐμαυτὸν φέρειν; ποῦ γὰρ καὶ δίω, σοὶ δὲ μυεῖα σιωπηλὸς, ἰάμβων ἄξια βεβιωμένα, πρὸς ἃ μοι δοκεῖ καὶ ἆρ' ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς διαρκέσαι, προσπαραλαβὼν καὶ τὸν Σιμωνίδην καὶ τὸν Ἱππώνακτα συμποιεῖν μετ' αὐτοῦ· ἐμοὶ γὰρ ἴσως τι τῶν πρόσθεν σοὶ ἰαχῶν οὕτω σὺ γε παῖδας ἀπίφηνας ἐν πᾶσι βδελυρίᾳ, τὸν Ὀροδοκιδίην, καὶ τὸν Λυκάμβην καὶ τὸν Βούπαλον, τοὺς ἰκάνον ἰάμβους. καὶ ἔοικε βραδύς τις ἐπὶ χάλῳ ἀγαγεῖν σοὶ τότε

cicadæ Archilochus, ipſe
ctio videlicet naturâ quidem
ſtrepero, & nulla cogente
neceſsitate, vocali: quotie
autem etiam ala compre
henditur, altius quiddam
ſtridenti. Tu quoque igitur
inquit, homo infelix, qui
tibi vis, qui poëtam loqua
cem contra te ipſum irrita
alioqui cauſas & materiam
iambis ſuis quærentem? At
que hæc tibi quoque nunc
interminor, haud equidem
per Iouem me ipſum cum
Archilocho conferens, vnde
enim hoc poſſem, vt qui longè adeò inferior illo ſim
ſed quòd tibi conſcius ſim
innumera quædam iambis
digna abs te in vita perpe
trata eſſe, ad quæ mihi vi
detur ne Archilochus ipſe
quidem ſufficere, aſſumpto
etiam Simonide & Hip
ponacte, vt vel vnum ad
quod eorum quæ in te ſunt
malorum deſcribant. Ad
ceu pueros quoſdam tecum collatos, malicia ſuperâſti,
Orodœciden, & Lycamben, & Bubalum, quibus iam
bos ille ſuos conſumit. Atque adeò videtur deus quiſpiam
riſu

τότι τὸν γέλωτα ἐπὶ τῇ ἀπορρᾳδίᾳ τοιχθέντα, ὡς αὐτὸς μὲν Σκυθῶν κατεφάνης καὶ γέροντος, κομιδῇ ἀπαίδευτος καὶ ἄμουσος, καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἐμπροσθίων ἀγνοῶν, ἀρχὴν δὲ λόγου ποιούμενος πρὸς σὲ κατὰ σὸν τρόπον ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ, καὶ οἷς ἐκεῖνος ἀδύτοις καὶ ἀνεξετάστοις τὸ μὲν ὅλον ἐπιστάμενος. μάτην δὲ ἐκπλήξαι, ἃ πρωΐας νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἔτι καὶ νῦν, ἐν τοῖς πρὶν ἐκείνοις. καίτοι μᾶλλον ἴσως, καὶ πρὸς τὸν, ἐν παιδείας νόμῳ παρρησιάζεσθαι πρὸς σέ· ὅτι γὰρ ἄν αὐτὸς ποτε βελτίων γένοιο πρὸς τὴν ἐπιτίμησιν, ὃ μάλιστον, ἂν ἐκάνθαρος μᾶλλον ἀποθάνῃ ἄν, μηκέτι διαῦτα κυλίνδῃ, ἅπαξ αὐτοῖς συνήθης γενόμενος. ὅτ' ἀναίτιον νομίζω τὸν ἀγνοοῦντα ἔτι τὰ ὑπὸ σοῦ τολμώμενα, καὶ ἃ γέρων ἄνθρω-

risum istum tunc labijs tuis immisisse, quando Apophradis huius mentio facta est: quòd videlicet ipse quidem Scythis manifestior fieres, quòd indoctus summopere esses, & communia hæc & c ante pedes posita ignorares, principium autem commodum atque aptum orationis contra te instituendæ suppeditares homini libero, & iam olim familiariter te, idq; exactè noscenti, nihilque veritùro quò minus omnia foràs eloquatur: imò verò præconium more proclamat, quæcunque agis noctu & interdiu, etiam adhuc nunc post multa illa superiora ac vetera. At qui frustra fortassis & superuacuum fuerit, certo atque erudiendi modo, ad te dicendi libertate vti. Neque enim ipse vnquam melior futurus facilè es ex ea obiurgatione, non magis quàm scarabæus si monitus sit, vt ne amplius in stercora huiusmodi volutet, cùm ille semel istis assueuerit. Neque etiam quenquam esse arbitror, qui adhuc ignoret ea quæ tu ausus aliquando fueris, quæq;

ἄνθρωπος εἰς ἑαυτὸν πρᾶγμα, οὐχ ὅτως ἀσφαλὴς, οὐδ' ἀφανὴς βλαπερὸς ἂν οὐδ' ἁπλῶς τις ὢν τοῦ δρᾶν ἀδικοῦντος πλὴν πονηρὸς, ὡς φανερὸς γένοιο, μανθάνει ὤν, ἀμή τις ἄρα ἐξ Ὑπερβορέων ἄρτι εἰς ἡμᾶς ἥκοι, ἢ εἰς τοσοῦτον Κυμαῖος ἄφη, ὡς μὴ ἰδὼν, οὐθὲς ἀλγῶν ὅτων ἀπάντων ἀναισθητότερόν σε ὄντα, μὴ πρισθένας ὀγκομένου, πόσῃ τι ἀκούειν. οὕτω πολλὰ καὶ πρὸς ἐμοῦ, καὶ παρὰ πᾶσι, καὶ πολλάκις διακέκρυπται τὰ σά, καὶ λόξαν οὐ μικρὰν ἔσχες ἐπ' αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν Ἀριστοφάνη, ὑπὲρ δὲ Συβαρίτην Μίσθωνα, ὑπὲρ τὸν Χῖον ἐκεῖνον Βάσσαν, τὸν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις θρύλον. ἐκτίον δ' ὅμως, εἰ καὶ ἴσως λόξαν λέγειν, ὡς μὲ αἰτίαν ἴσχοιμι μόνος αὐτὰ ἀγνοῶν. μᾶλλον δὲ παρακλητέος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου πολύγωνος εἷς, ὁ ἔλεγχος, φίλος ἀλη-

θὰς

homo ætate iam cõfectus
te ipsum iniquè delinqu
Non ita tutus, neque obsc
rè adeò malus es, neque
tiam opus quopiam est q
tibi pellem leoninam d
trahat, vt manifestus fi
Canthelius siue Asinus ta
tus existens: nisi verò q
ex [d] Hyperboreis paulò a
tè ad nos huc profectus s
aut in tantum [e] Cumanus
xistat, vt non statim consp
ctum te, asinum omniu
contumelioſissimum agn
scrat, non expectato dum r
dentem etiam audiat. I
iam olim & à me, & api
omnes, & sæpe, res tuæ pr
clamatæ sunt, & fama
inde haudquaquam exigu
am nactus es, supra Ai
phraden adeò, & supra S
baritam Misthonem, & J
pra Chium illum Basta
qui ijsdem in rebus doc
atque excellens fuit. Sed
cendum tamen est, etiam si frigida atque emarcida iam
cere videbor, ne in eam culpam incidam, quasi solus i
ignorem. Imò verò aduocandus nobis Menandri prol
gorum vnus aliquis, Elenchus videlicet ille, amicus ve

tat

θείας καὶ παῤῥησίας θεὸς, οὐχ ἡ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναβαινόντων, μόνοις ὑμῖν ἐχθρὸς, οἷς δεδίοσι τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, καὶ πάντα καὶ ἀδότος, καὶ ἀφῶς διηγουμένου, ὑμῖν σαφῶς δηλονότι. χάριεν γοῦν τοῦτο γένοιτ' ἄν, εἰ ἐθελήσαντι ὑμῖν πρεσβεῦσαι οὕτως διηγήσασθαι τοῖς θεατὰς ὑπεναντία τοῦ δράματος τὸν λόγον. ἄγε δὴ νῦν, ὦ πολλῶν καὶ καλῶν ἔμπειρε, ὅρα ὅπως ἀφῶς παιδεύξεις τοὺς ἀκούοντας, ὡς εὖ μάλα, ἀλλ' οὐκ ἀκριβῶς, οὐδ' ἀνίπποις ποσὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐπὶ τόν δι' τὸν λόγον ἀπωτέρω, ἀλλὰ καὶ ἴδιόν τι ἐμοὶ πάθος, καὶ τὰ κοινὰ μισοῦντα τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῇ βλασφημίᾳ. ταῦτα μόνα εἰπὼν, καὶ ἀφῶς παρηγορήσας, ἵλεως ἄπιθι ἐκ πολλῶν, τὰ δ' ἄλλα ἡμῖν καταλιπὼν· μισήσομεν γάρ σε, καὶ διαλίξομεν

tatis, & libertatis deus, haudquaquam obſcuriſsimus ille quidem eorum qui in ſcenam aſcendunt, ſolis vobis inimicus qui linguam ipſius formidatis, & ſcientem omnia, & planè enarrantem, quorumcunque vobis conſcius eſt. Plauſibile igitur hoc fuerit, ſi ille voluerit, ante nos ingreſſus, exponere auditoribus vniuerſam fabulæ rationem. Proinde age, ô Prologorum atque deorum optime Elenche, vide vt planè doceas atque informes auditores, quòd videlicet non fruſtra neque odij conciliandi gratia, neque etiam illotis, quod aiunt, pedibus ad orationem hanc peragendam acceſsimus: ſed cùm vt priuatum quiddam vlciſceremur, tum quia illud quod commune eſt, hominem ob maliciam ac vanitatē odio proſequemur. Atque hæc ſola præfatus, ac planè elocutus, propitius abi iterum è medio, cætera verò nobis relinque. imitabimur enim te, & coargue-

ξομὲν τὰ πολλὰ, ὡς παῤῥησίας τε καὶ ἀληθείας ἕνεκα, μηδενὸς αἰτιάσασθαί σε, μήτε ἐμὲ πρὸς αὐτοὺς ἐπαινέσαντα, μήτε τὰ ἐκείνοις προσόντα πρόσθεν αὖτις· οὐ γὰρ ἄξιον, θεῷ ὄντι, ἐπὶ στόμα σοι ἐλθεῖν τοὺς περὶ τοιούτων λόγους. ὁ γὰρ σοφιστὴς οὗτος ἔφη λέγων, ὁ πρόλογος ἤδη φησὶ ταῦτα, εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἦκε, λόγον τινὰ πρὸ πολλοῦ συγγεγραμμένον ἐπιδεξόμενος τοῖς πανηγυρικοῖς. ἦν δὲ ὑπόθεσις τοῦ συγγράμματι· ὁ Πυθαγόρας ἐνόμιζον ὑπό τινων Ἀθηναίων, οἷμαι μὲν τῶν ἐν Ἐλευσῖνι τελουμένων, ὡς βάρβαρον, ὅτι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὁ Πυθαγόρας περὶ τούτων ποτὲ καὶ Εὐφορβος γεγονέναι. ἐτύγχανε δὲ ὁ λόγος αὐτῷ κατὰ τὴν Αἰσώπου μοῦσαν, συμφορητὸς ὢν ἐκ ποικίλων ἀποσπασμάτων πτερῶν· βουλόμενος δὲ μὴ ἕωλα δόξαι λέγειν, ἀπ' αὐτοσχεδιασάζειν τὰ

mus pleraque, vt & veritatis & libertatis gratia nemo te accusaturus sit. Neque verò me, ô optime, apud ipsos commendaueris, neque rursum quæ illi adsunt, præeffuderis temerè. Non enim dignum est, Deum cùm sis, in os tibi venire verba de rebus execrabilibus adeò ac detestandis facienda. Nam Sophista atque impostor iste dicendo (hæc iam prologus inquit) Olympiam aliquando venit, orationem multò iam antea conscriptam recitaturus ijs qui ad solennem ludorum celebritatem conuenerant. Erat autem argumentum eius scripti. Pythagoras prohibitus aliquando ab Athenienſibus communicare, vt opinor, cum ijs qui Eleusinia sacra perageb ant, tanquam barbarus, eò quòd ipse Pythagoras diceret, ante etiam Euphorbum

ſese fuiſſe. Cæterùm erat oratio ea ipſius f iuxta Aeſopi graculum collectitia, ex varijs alienis pennis conſarcinata. Itaq; cùm vellet haudquaquã friuola ac vana dicere videri

ex no-

τὰ ἐκ τοῦ βιβλίου, δέεται τῶν συνήθων τινὲς (ἦν δὲ ἐκ Πατρῶν ἐκεῖνος, ἀμφὶ δίκας ἔχον τὰ πολλὰ) ἐναλλὰξ αὐτὸν τινὰς ἐπαΐσεως ζοῖς λόγοις, τὸν Πυθαγόραν αὐτῷ παρελθεῖν. καὶ οὕτως ἀνὴρ ἐποίησε, καὶ συνέπεισε τὸ θέατρον ἀκοῦσαι τῶν περὶ τοῦ Πυθαγόρου ἐκεῖνον λόγον. ἦν δὲ τὸ ἐπὶ ζούτῳ ὁ μὲν πάνυ ἑτοίμως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, σωφέρων, εἶον εἰκὸς, ἐκ πολλοῦ ἐσκεμμένα καὶ μεμελετημένα· ἃ καὶ ὅτι μάλιστα ἡ ἀναισχυντία οὖσα, ἐπήμυνε, καὶ χεῖρα ὤρεγε, καὶ συνηγωνίζετο αὐτῷ· γέλως δὲ πολὺς παρὰ τῶν ἀκουόντων. καὶ οἱ μὲν ἐς τὸν Πατρέα ἐκεῖνον μεταξὺ ἐπεβλέποντες, ὑπεδήλουν, ὡς οὐ λήσοι συμπεσὼν αὐτῷ τὴν ἐξαπάτην, οἱ δὲ καὶ αὐτὰ γνωρίζοντες

ex notis ac familiaribus quédam rogat (erat autem homo ille Patrensis genere, circa lites & actiones forenses plerunque versatus) vt postquam dicendi argumentum aliquod postulasset, Pythagoram ipsi statim subiiceret. Ac ita tum fecit homo ille, & persuasit theatro, vt orationem illam de Pythagora audirent. Erat igitur, id quod consequens tum fuit, iste quidem ad agendum & exprimendum gestu sermonem, valde ineptus, & à ratione alienus, connectens & agglomerans, vt par est, ea quæ longè antè meditata atque exercitata habuerat, tametsi impudentia, quæ quàm maxima erat, auxiliabatur quoque, ac manum porrigebat, & cum eo vnà certamen obibat. Risus autem ab auditoribus vndique multus. Ac alij quidem ad Patrensem illum interea aspicientes, significationem dabant quòd haudquaquam clam ipsis esset quòd illius ope fallacia & techna hæc composita esset: alij autem etiam

ἑαυτῶν τὰ λεγόμενα, παρ' ὅλην τὴν ἀκρόασιν ἀγνοοῦντες, ἐν τοῦτο μόνον ἔργον ἔχοντες, ἀπηλλαγμένοι παρῆσαν ὅπως μνήμης ἔχοιεν πρὸς τὸ διαγινώσκειν, ὅτου ἕκαστον λάβοι τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν διαλεχθέντων ἐπὶ ταῖς καλουμέναις μελέταις ἐφιλοσόφουν. ἐν δὲ τούτοις ἅπασι, καὶ ὁ τὸν λόγον τόνδε συγγράψας ἦν ἐν τοῖς γελῶσι καὶ αὐτός. τί δ' οὐκ ἔμελλε γελᾶν ἐφ' οὕτω φανερῷ καὶ ἀπιθάνῳ καὶ ἀναισχύντῳ ψεύδει; καίπως (ἔστι δὲ ἀκρατὴς γέλωτος) ὁ μὲν τὴν φωνὴν ἐντρίψας ἁρμονικὸς, ὡς ᾤετο, θρηνῶδές τινα ἐπᾴδων τῷ Πυθαγόρᾳ. ὁ δὲ, τοῦτο δὲ τὸ τοῦ λόγου, ὄνον λυθαείσης παρόμοιον ὁρῶν, ἀνεκάγχασε μάλα ἁβρὸν, ὁ ποιητὴς οὗτος ὁ ἐμός. ὁ δὲ ἄλλῳ ἐπισκώψας, τοῦτο ἐξεπολέμωσε, τότε αὐτὸς ἀναγκαῖος ἐνθένδε λοιπὸν μὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους ἀρχὴ, μᾶλλον

ipsa ea quæ recitabantur, agnoscentes, per totum illud auscultandi tempus vanum hoc opus agebant, vt se mutuò explorarent quo modo quisque memoria teneret & dignosceret, vnde quicque ex ijs Sophistis qui paulò ante nos celebres fuêre, in declamationibus siue meletis quas vocant, desumptum esset. Porrò inter hæc omnia etiam is qui orationem hanc scripsit, inter ridentes & ipse erat. Cur autem non rideret ob manifestum adeò & ineptum atque impudens facinus? Ac fortè (est enim risus intemperantior paulò) cùm ille voce ad cantilenam deflexa, lamentationem quandam, vt ipsi videbatur, Pythagoræ, decantaret: hic meus poëta illud quod vulgò dici solet Asinum ad lyram, videns, in cachinnum admodum suauem solutus est: quod alteri conuersus aspexit. Et hoc est quòd illos paulò antè inter se inimicos reddidit. Atque hinc erat quidem & anni principium

μᾶλλον ἢ ἀπὸ τῆς μεγάλης νεομηνίας τρίτη· ἐν ᾗ οἱ Ῥωμαῖοι κατά τι ἀρχαῖον ἔθος ἀγόντες τι αὐτοὶ ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ ἔτους ἀγαθάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τὸ βασιλέως κατασχεθέντος τὰς ἱερουργίας αὐτοῖς, καὶ πεπεισόμενοι ζοὺς θεοὺς ἐν ἐκείνῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς ἀγομένοις. ἐν ζοιαύτῃ ζοίνυν ἑορτῇ, καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκεῖνος, ἐπὶ τῷ ἐπιβολιμαίῳ Πυθαγόρᾳ ἰδὼν πεσόντα τὸν καταδέσμιον καὶ ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀπορίων λόγων ἐποκειτὴν (ἐτύγχανε δὲ καὶ τὸν τρόπον ἀκριβῶς ἄδων αὐτοῦ, καὶ τὴν ἄλλην ἀσέλγειαν, καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιεῖν ἐλέγετο, καὶ ἃ ποιῶν κατείληπτο) ὥρα ἡμῖν, ἔφη, πρός τινα τῶν ἑταίρων, ἐκκρίνεσθαι τὸ δυσάντητον τοῦτο θέαμα, ὃς φανεὶς ἔοικε τὴν ἡδίστην ἡμέραν, ἐκφρέδα ἡμῖν ποιήσειν. τοῦτ'

imò verò tertia dies à nouilunio magno, quando Romani iuxta veterum consuetudinem & ipsi preces quasdam pro toto anno faciunt, & sacrificia peragunt pro eo ac ipsis rex Numa sacrificandi ritus hos constituit, persuasíq; sunt quòd eo potissimùm die votis ac precibus Dij vácent, atque animum aduertant. In hoc igitur festo, & calendis solennibus ridens Olympiæ tum ille, sub Pythagora isto supposititio conspicatus accedentem execrabilem & arrogantem istum alienarum orationum histrionem (norat autem & mores eius exactè, & reliquam nequitiam, atque impuritatem vitæ, & quæ facere diceretur, & quæ faciens deprehensus fuerat) tempus ad quendam amicorum inquit, vobis est discedere, atque hoc inauspicatum spectaculum relinquere. Nam homo iste obuiam nobis factus, videtur suauissimum hunc diem in apophradem nobis conuertere.

Τοῦτ' ἀκούσας ὁ Σοφιστὴς τὸν ἀπφράδα, ὡς τι ξένον καὶ ἀπόπτιον τῶν Ἑλλήνων ὄνομα, ἐγέλα ἀθύρως, καὶ τὸν ἄνδρα τὸν πάλαι ἐκεῖνον γέλωτα ἐμιμεῖτο, ὡς γοῦν ἦν, καὶ πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν, ἀπφράς. τί δὲ τοῦτό ἐστι, καρπός τις ἢ βοτάνη τις, ἢ σκεῦος; ἆρα τῶν ἐσθιομένων ἢ πινομένων τί ἐστιν ἀπφράς; ἐγὼ μὲν οὔτι ἤκουσα πώποτε, εἴτ' οὖν σύλλαβοτὶ ὄν, τι καὶ πλέον ταῦθ' ὁ μὲν ἦν τοιοῦτος διεξιών, καὶ πολλὴν ἐπῆγε τῇ ἀπφράδι τὸν γέλωτα, ἐλελήθει δὲ κατ' αὐτὸ τὸ ὕστατον τιμήσων ἀπαιδευσίας ἐπφέρων ἐπὶ τούτῳ. τὸν δὲ λόγον συνέγραψεν, ἐμὲ πεισάμενος ὑμῖν, ὡς δείξαι τὸ ἀοίδιμον Σοφιστὴν, τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοοῦντα, καὶ ὑπὸ σκότον ἂν οἱ ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν καπηλείων ἀδάσειν. τοιγαρ-

τα

Quo audito sophista ille mox verbum Apophradis, veluti peregrinum atque alienum à Græca lingua ridere cœpit, & hominem pro superiore illo risu vicissim vltus est, vt quidem ipse putabat, & ad omnes dicebat: Hui Apophras! quid hoc autem est? fructus, an herba aliqua, an instrumentum? num igitur comeditur, an bibitur? quid tandem est Apophras? Nam ego quidem neque audiui vnquam, neque intelligo facilè quidnam etiam sit quod ille dicit. Atque hæc tamen ille quidem putabat se contra hunc valde acerbè dixisse, ac multo adeò risu Apophradem ipsam arripiebat: cæterùm non animaduertebat quòd interim extremum contra seipsum insciitiæ testimonium proferebat. Hius igitur gratia orationem hanc scripsit is qui me huc a vos præmisit, vt videlicet ostenderet, celebrem istum sophistam, communia illa Græcorum, & quæ illi etiam qui in officinis atq; tabernis sedent, scire solent adhuc ignorare. Ha-

dem

τὰ μὲν ὁ ἔλεγχος. ἐγὼ δ' (ἤδη γὰρ αὐτός πρὸς τὸ δρᾶμα] καὶ τὰ λοιπὰ) δίκαιός ἂν εἴην τὰ ἐκ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος ἤδη λέγειν, οἷα μέν σε τὰ ἐν τῇ πατρίδι, οἷα δὲ τὰ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, οἷα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ οἷα δὲ τὰ ἐν Φοινίκῃ καὶ Συρίᾳ, ἔπειτα ἐξῆς, τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὰ ἐν Βρίσῳ νυνὶ, ἄπειρ ἐκφαλοῦσα τῆς ἀφροσύνης τῆς σῆς, καὶ κορυφὴ καὶ κεφαλὶς τρόπον. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἰλιεὺς ὢν τραγῳδοὺς ἐμισθώσω, κἀγὼ μὲν ἤδη σοι ἀκούειν τὰ σαυτοῦ κακά· μᾶλλον δὲ ταῦτα μὲν μηδέπω, περὶ δὲ τῆς ἀποφράδος πρότερον. ἐπὶ γάρ μοι πρὸς παυλάκιον, καὶ γενετυλλίδος καὶ μυβίβης, πῆ σοι μεμηλὸν, καὶ γέλωτος ἄξιον τὸ ὄνομα ἔναι ἐλόξυρις ἀποφράς; νὴ Δί', ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν Ἑλλήνων ἴσμεν ἀπάπουρον ἐπισκώπτειν· ἆρ' οὖν οἷς ἀπὸ τῶν Κιμμερίων ἢ Θρᾳκῶν ἢ Σκυθῶν ἐπιμιξίας·

ctenus Elenchus ille. Ego verò (iam enim ipse ad reliqua fabulæ peragenda accedo) meritò debebam veluti ex Delphico tripode tandem illa addere, qualia videlicet facta tua in patria fuerint, qualia in Palæstina, qualia in Aegypto, qualia in Phœnicia ac Syria, atque exinde deinceps in Græcia & Italia: & postremò quæ nunc Epheſi facis, quæ quidem vecordiæ iſtius tuæ quaſi quoddam ſummarium ſunt & caput, & coronis morum. Poſtquam enim [h] iuxta prouerbium, Ilienſis cùm ſis, tragœdos conduxiſti, tempus iam eſt vt propria tua mala audias. Imò verò nondum etiam, ſed de Apophrade priùs. Nam dic mihi [i] per Pandemum, & Genetyllidem, & magnam matrem, quo tandem modo reprehendendum ac riſu dignum videtur nomen Apophradis? Non enim mehercle Græcorum proprium erat, ſed alicunde ex Gallorum, aut Thracum, aut Scytharũ commixtione velut comeſſabundum introductum:

tu ve-

σὺ δ' (ἅπαντα γὰρ οἶδα τὰ τῶν Ἀθηναίων) ἐξεπεσες εὐθὺς, καὶ ἐξεκήρυξας τὴν Βραυρωνίαν· καὶ ὁ γέλως ἐπὶ τούτῳ, ὅτι βαρβαρίζω, καὶ ξενίζω, καὶ ὑπερβαίνω τοὺς ὅρους τοὺς Ἀττικούς. καὶ μὴν τί ἄλλο ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχώριον, ὡς τοιγὰρ τοὔνομα, φαῦλον ἦν, οἷ γε οὐ μᾶλλον τὰ ἑαυτῶν ἀλλότριον ἂν ἡγοῖντο; ὥσπερ θᾶττον ἂν Βριτθία καὶ τὸν Κέκροπα, ξένους ἀποφήναις, καὶ ἐπήλυδας ἑαυτῶν ἢ τὴν ἀποφράδα λέξαις, ἣν οἰκείαν καὶ αὐτόχθονα τῆς Ἀττικῆς. πολλὰ γὰρ ἄν, ἃ καὶ αὐτοὶ κατὰ ταυτὰ τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομάζουσιν, ἀποφράδα δὲ μόνοι ἐκεῖνοι τὴν μιαρὰν καὶ ἀποκτὴν, καὶ ἀναίσιον καὶ ἄπρακτον, καὶ τοῖ ὁμοίαν ἡμέραν. ἰδοὺ καὶ μεμάθηκας ἤδη ὃ δὴ πάρεργόν τι βάλλεται αὐτοῖς ἡ ἀποφρὰς ἡμέρα, ὅταν μήτε οἱ ἄρχοντες χρηματίζωσι, μήτε ἀγχίμολοι οἱ δίκαι ὦσι,

tu verò (cuncta enim Athenienſium cognita habes) excluſiſti illud continuò & velut per præconem è ciuitate Græcorum eieciſti: & ex eo riſus iſte videlicet, quòd barbarè ac peregrino modo loquor, & tranſgredior terminos Atticos. At verò quid aliud Athenienſibus ita familiare ac patrium, vti hoc nomen? dixerint illi quæ huiuſmodi meliùs, quàm tu ſciunt. Quapropter citiùs Erechtheum aut Cecropem peregrinos & aduenas apud Athenienſes eſſe probaueris, quàm Apophradis nomen oſtenderis non proprium, aut non inilatum, & genuinum Atticæ eſſe. Nam multa quidem ſunt quæ & ipſi eodem modo cum cæteris hominibus omnibus appellant: Apophradem autem ſoli il

atram, & abominabilem, & inauſpicatam, & nefaſtam, & biq ſimilem diem vocant. Ecce didiciſti iam obiter quoq; ſignificationem Apophradis, & quis dies ater vocetur: quando videlicet neque magiſtratus de rebus conſultant publi

neq

σι, μήτε τὰ ἱερὰ ἱερουργῆται, μήθ' ὅλως τι τῶν αὐσίων τελῆται, αὕτη ἀπόφρας ἡμέρα. ἐνομίσθη δὲ ταῦτ' ἄλλοις ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις. ἢ γὰρ ἄν τις ἀγῶνος μεγάλας, ἢ κατὰ τάχα ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς τὰ διαῦτα ἐπιπόνθασιν ἀπροσδόκητοι καὶ ἀνδρες τῶν ἐννόμων πράξεων εἶναι, ἢ καὶ νὴ Δία, καὶ δι' ἀπειροκαλίαν. καὶ ξένον δή τι ἦν, γέροντα ἄνδρα μετὰ παιδιᾶς, καὶ ἀναδιδάσκειν τὰ διαῦτα, μηδὲ τὰ τοῦ τούτων ἀδόκητα. παλαι γοῦν τοῦτ' ἦν τὸ λοιπόν, κἂν ἐκμάθῃς αὐτό, πᾶν ἡμῖν ἄδηλον ἔσῃ. πόθεν γάρ, ὦ οὗτος; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα κἂν ἀγνοῆσαι, συγγνώμη, ἀπόκρυφα τοῦ παντὸς παντός, καὶ ἄδηλα δὶς ἰδιώταις· τὴν ἀπόφραδα δὲ βουληθεὶς ἄν, ἄλλως εἰπεῖν. ἓν γὰρ τοῦτο καὶ μόνον ἀπάντων

neq; lites in foro disceptantur, neque sacrificia peraguntur, neque quicquam eorum quæ more & auspicato solent, tractatur: is dies Apophras siue ater dicitur. Atque huiusmodi dies apud alios alijs de causis indicti sunt. Aut enim pugna aliqua magna ac graui superati sunt, ac dies exinde tales quibus cladem eam acceperè, pro nefastis & inauspicatis ad res legitimas gerendas habendos censuerunt: aut mehercle etiam. [k] Atqui ineptum fortassis & intempestiuum vtique iam fuerit dedoceri, ac denuò discere talia virum senem adeò, ne illa quidem quæ his priora sunt, scientem. Proinde hoc ommino reliquum est, & si didiceris ipsum, omnia exinde nobis scies. Vnde enim heus tu? Nam cætera quidem etiamsi ignorare ignoscendum sit, ea videlicet quæ extra communem viam posita, & obscura hominibus priuatis atque indoctis sunt: diem tamen atrum, etiamsi volueris, nominare aliter quàm Apophrada non poteris. Nam hoc vnum ac solum nomen omnium

Ἓν τὄνομα ἴσω, φησί τις. ἀλλὰ τῶν παλαιῶν ὀνομάτων τὰ μὲν λοιπὰ, τὰ δ' ὑποπτα αὐτῶν μὴ σιωπᾶσθαι τοῖς πολλοῖς ὡς μὴ ταραττοιμεν τὰς ἀκοὰς καὶ τιτρώσκοιμεν τῶν σιωντων τὰ ὦτα. ἐγὼ δ', ὦ βέλτιστε, πρὸς μὲν σὲ ἴσως ταῦτα περὶ σοῦ ἀνὴρ, ἁμαρτὼν ἐχθρὸς γε, ἐχθρῷ δὲ κατὰ τὰ Παφλαγόνων ἢ Καππαδόκων ἢ Βακτρίων πάτρια διαλέγοιτό σοι, ἴσως ἐκπλαγεὶς τὰ λεγόμενα, καὶ δι' ἀκοὴν ἀλλοῖα, τοῖς δ' ἄλλοις Ἕλλησιν, οἶμαι, διὰ Ἑλλὰδα γεγονέναι φανεῖται καί. ἔτα καὶ τῶν Ἀττικῶν κατὰ χρόνους τινὰς πολλὰ ἐκπεπτωκότων τῆς αὐτῶν φωνῆς, τοῦτο ἐν οἷς μάλιστα ὄνομα διατετήρηκεν οὕτως ἀεὶ, καὶ πρὸς ἁπάντων αὐτῶν λεγόμενον. ἔπειτα ἄν καὶ τοὺς πρὸ ἡμῶν λεγομένους ὑπ' ὀνόματι, εἰ μὴ καὶ ταύτῃ σε διετάραξεν ἔμπροσθεν, ἔχθρα

mnium positum esse dixerit quispiam. At verò vetustorum verborum alia quidem vsurpanda sunt, alia autem non item, quæcunque eorum videlicet non ita multis consueta, atque vsitata sunt, vt ne perturbemus auditum, & vulneremus intelligentium aures. Ego verò, vir optime, si ad te quidem verba fecissem, de te ita dicens, peccassem fortasse. Decebat enim, decebat, inquam, aut Paphlagonum, aut Cappadocum, aut Bactrianorum verbis consuetis ac patris tecum loqui, si intelligere deberes quæ dicerentur, & audiendo voluptatem aliquam caperes. Cæteris autem Græcis, opinor, secundum Græcam linguam conuersari decet. Deinde etiam Atticis per successionem temporum multa variantibus in lingua sua, hoc nomen inter præcipua mansit, hoc modo semper & ab omnibus ipsis dictum. Ac sanè commemorarem etiam eos qui ante nostram ætatem eodem nomine vsi sunt: nisi & isto modo perturbaturus te essem

peregri

ξένα σοι καὶ ἄγνωτα ποιητῶν καὶ ῥητόρων καὶ συγγραφέων ὀνόματα διεξιόντι. μᾶλλον δ' ἐγώ σοι τοὺς εἰπόντας ἐρῶ, πάντων γὰρ ἴσασιν· ἀλλὰ σύ μοι ἕνα τῶν παλαιῶν δείξας οὐκ ἀνεγνωσμένον ὑπ' ἐνόματι, χρυσοῦς, φασίν, ἐν Ὀλυμπίᾳ στήσῃ. καίτοι εἴ τις γέρων ὢν, καὶ ἀφιλίξ τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖ, δοκεῖ μοι, ὅτι καὶ Ἀθῆναι πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ Κόρινθος ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ, καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, μὴ ἀγνοήσαι. λοιπὸν ἴσως, ἐκεῖνό σοι λέγειν, ὡς τὸ μὲν ὄνομα οἶδας, τῷ δὲ χρῆσθαι αὐτῷ ἄκαιρον ἐπιτάσσω. φέρε δή, καὶ ὑπὲρ τούτου πρὸς σὲ ἀπολογήσομαι τὰ εἰκότα· σὺ δὲ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἐὰν πάνυ ὀλίγον σοι μέλλω τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι. ἐπὶ οἱ παλαιοὶ πολλὰ τοιαῦτα πρὸς ἡμῶν ἀπερρίφησαν εἰς τοὺς τοιούτους ἔκαστοι τοὺς τότε· ἴσως γὰρ καὶ τότε, ὡς τὸ εἰκὸς, βδελυροί τινες ἦσαν τὰ ἤθη, καὶ μιαροί,

peregrina & ignota tibi poëtarum, oratorum & historicorum verba recensendo. Imò verò ne ego quidem tibi eos dicam, qui illud vsurpârunt, omnes enim norunt: sed tu contrà si mihi vnum aliquem ex veteribus ostenderis, qui nomine hoc vsus non fuerit, aureus, vt aiunt, in Olympia statueris. Atqui si quis senex adeò & ætate confectus, huiusmodi ignorat, videtur idem mihi quòd Athenæ ciuitas est Atticæ, & Corinthus in Isthmo, & Sparta in Peloponneso, ignorare. Superest igitur fortasis illud tibi vt dicas, ipsum quidem nomen apophradis nosse te, cæterùm vsum eius vt intempestiuum accusasse. Age itaque & de hoc respondebo tibi consentanea: tu verò animum aduerte, nisi omnino parui facis si nihil scire videaris. Nam & veteres huiusce modi multa ante nos in eos qui tibi similes erant tum, iactârunt. Erant enim tunc quoque (vt est verisimile) moribus abominabiles quidam, & impuri,

ροι, ἢ κακοῦθας τὸν τρόπον,
καὶ ὁ μὲν Κόθορνόν τινα ἄπιφ,
ἀκολάστως αὐτῷ τὸν βίον, ἀμ-
φίβολον ὄντα τοῖς διοὐτοις
ὑπολάμασιν ὁ Λυπαίων, ὅτι
τὰς ἐκκλησίας, θορυβώδης
ῥήτωρ ἦν, ἐπετάραττεν· ὁ δ'
Ἑβδόμων, ὅτι ὥσπερ οἱ παῖδες
ἐν ταῖς ἑβδόμαις, μᾶλλον δ'
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔπαιζε, καὶ
ἐγέλα, καὶ παιδιὰν ἐποιεῖ-
το τὸν σπουδὴν τῆ ἡμέρᾳ, μὲ
λῶς οὖν μοι, φῶς Ἀλάνι-
δε, ἁπάσαι παμπόνηρον
ἄνθρωπον, ἄπαιδα κακίας
σωφρονῶν, ἀμίρᾳ δυσφήμῳ
καὶ ἀποσοίῳ· ἡμεῖς καὶ τοὺς
χωλοὺς δ' ἀξιῶ ἐκτρεπόμεθα,
καὶ μαλιστα, εἴ τινα ἴδοιμεν
αὐτός. ἐὰν δέ τις βάκηλον ἢ
δυσχόρ ἴδοι, ἢ μίθυκον, ἀν-
θὺς ἐξιὼν τ' οἰκίας, ἐπὶ πόδα
ἀναστρέφει, καὶ ἐπανέρχεται,
οὐκ ἀγαθὰς μαντεύμεν δ'
τὰς ἡμέρους ἐκείνας πρᾶ-
ξας ἔσεσθαι αὐτῷ. ὑπὸ πονηρῷ
δ'

puri, & perditi ingenij
Atque alius quidem [l] Co
thurnum quendam appel
labat, vitam illius compa
ratione hac perſtringens, t
inconſtantem & ambiguam
perinde vt calciamenti ge
nus hoc eſt. alius auter
[m] Lypaên, quòd concio
nes turbare ſolebat, ora
tor tumultuoſus exiſten
rurſum alius Hebdoman
quòd perinde vt pueri ſe
ptimanis diebus ſolent, e
tiam ille in concionibus lu
deret & rideret, & ſerium
ſtudiúmque plebis pro lu
do ac ioco haberet. Ne de
deris itaque & mihi, per A
donidem, comparare ho
minem perditum & omn
maliciæ innutritum, diei
tro & inauſpicato. [n] Na
nos & claudos ad dext
ram declinamus, ac m
ximè ſi manè videamus
pſos. Et ſi quis ſpadone
aut eunuchum aſpexerit, aut ſimiam quoque egreſſus don
ſtatim, conuertit pedem, & regreditur: ominans ſibi hau
quaquam proſperas diei illius res atque actiones for
præ malo hoc primo & inauſpicato omine. A' princip

aut

ὦ πρώτῳ καὶ δυσφήμῳ ὀλη-
θρονίσματι, ἐν ἀρχῇ δή, καὶ ἐν
θύραις καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐξό-
δῳ, καὶ ἑωθεν τὸ ἄπαντος
ἔτος εἴ τις ἔστιν οἰκίαθλον καὶ
ἀποῤῥητα ποιοῦντα καὶ πά-
σχοντα, ἐπισκοπον ἐπὶ τοῦτο καὶ
ἀπορρητολογοῦντα, καὶ μονονοὐχὶ τὸ-
νομα τῶν ἔργων αὐτῶν ὀνο-
μαζόμενον ἀπατεῶνα, γόητα,
ἐπίορκον, ὄλεθρον, ὀλοφωνα,
βάραθρον, μὴ φύγῃ. μηδ' εἰ-
κάσῃ τοῦτον ἀφροδάλμιος ἡμέρᾳ;
ἀλλ' οὐχὶ σὺ ζωὸς; οὐκ ἂν ἐξ-
αρνοῖο, εἰ ἐγὼ τὴν ἀν-
δρίαν οἶδα τὴν σὴν, ὅς γε καὶ
μέγα φρονεῖν ἐπὶ τούτῳ μοι δο-
κεῖς, ὅτι μὴ ἀπόλουταί σοι ἡ
δόξα τῶν ἔργων. ἀλλὰ πᾶσι
δῆλος εἶ, καὶ πρόδηλος. εἰ δὲ
μὴ ὁμόσε χωρήσας, καὶ ἀρνησά-
μενος μὴ ζωὸς εἶναι, τίσι πί-
στεσιν ἐρεῖς; ζοῖς πολίταις τοῖς
σοῖς; (ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχεσθαι δί-
καιον) ἀλλ' ἴσασιν ἐκεῖνοι τὰς
πρώτας σου τροφὰς, καὶ ὡς πα-
ραδοὺς σεαυτὸν τῷ ὀλέθρῳ ἐ-
κείνῳ στρατιώτῃ, συμπεσὼν φθεί-
ρει.

autem, & in foribus, & in primo egreſſu, & mane primo totius anni, ſiquis videat cinædum, & nefaria perpetrantem pariter & patientem, notum ob hæc, & eneruatum, & tantum non ipſo nomine quæ agit, præ ſe ferentem, deceptorem, præſtigiatorem, periurum, peſtem, cataſtam, barathrum: non effugiat, neque talem diei airo compararet? An verò tu talis non es? Haudquaquam negabis, ſi modò noui fortitudinem tuam iſtam, qui certè & animum attollere ob hæc mihi videris, videlicet quòd tibi gloria iſta rerum tuarum non prorſum perit. Sed omnibus notus es, & paſſim celebris. Quòd ſi autem etiam contrà ieris, & inficiaberis talem te eſſe, cui quæſo credibilia iſta dices? An ciuibus tuis? nam hinc ordiri æquum eſt. at norunt illi prima tua incunabula, & quo pacto tradideris teipſum perdito illi militi, & cum eo vnà turpiſſimè ac flagitioſiſſimè oberraueris,

ρα πάντα ὑπηρετῶν, ἄχει δήπου, τὸ τῦ λόγου τῦτο, ῥαδιουργῶν καὶ πολυσχιδὴς ἐργασόμενον, ἐξιῶσι. μᾶλλον μέμνηται, ὡς τὸ εἰκὸς, ἃ πρὸς τὸ θέατρον ἐνηνιώου, ἔτι ὀρχησάμενος ὑποκινούμενον, καὶ σωματαγωγὸς ἀξιῶν εἶναι. εἰδείης γοῦν ἂν ἐῦ ἂν εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον, οὐδ' ἂν ἐμιμήσω ὅ, τι τύραννος ἢ δράματι, ἀλλὰ σὺ νομίσας πάνυ, χρυσᾶς ἐμβάδας ἔχων, καὶ ἐσθῆτα τυραννικὴν, πρεσπέμπου, ἀναμένων αὐτόσε παρὰ τοῦ θεάτρου, εἰσφαίνους νομίζων, καὶ μετὰ ἀνίσου ἤδη τιμώμενον πρὸς αὐτῶν. ἀλλὰ νῦν ῥᾴτωρ, καὶ σοφιστὴς, καὶ δὴ ἔῦτο, μὴ πάθουταί ποτε τὰ τοιαῦτα ὑπὲρ ἐῦ ἐκεῖνοι, τῦτο δὴ τὸ ἐκ τῆς παροιμίας, Δύο μὲν ἡλίους ὁρᾶν δοκῆσι, δισσὰς δὲ Θήβας· καὶ πρόχειρον ἅπασιν αὐτοῖς τὸ, Ἐκεῖνος, ὁ τότε, καὶ μετ' ἐκεῖνα. ἴσως δὲ καὶ

ris, omnia obsequens ac pa
tiens, donec te, ° iuxta pro
uerbium, pannum lacerum
detritum & confectum ex
truſit. Etiam illa memine
runt, vt est consentaneum
P quæ in theatro adolescen
egisti, quando saltatoribu
ac mimis subseruiebas, &
in ducendis ordinibus se
choris quasi quidam dux es
se cupiebas. Quippe neme
ante te theatrum ingredie
batur, nemo ne nomen qui
dem fabulæ quod esset, re
nunciabat, sed tu ornatè ad
modũ, subligatis aureis cre
pidis, & indutus veste ty
rannica, ante cæteros im
mittebaris, qui beneuolen
tiam à theatro postulares
coronas ferens, & cum plau
su rediens, honore tandem
ab ipsis affectus. At num
orator es, & sophista: &
ob hoc si audiant aliquand
talia de te illi, istud ex Tra
gœdia videlicet, Et solen
geminum, & duplices se ostendere Thebas putabunt: & i
promptu atque in ore tum omnibus statim notum illud erit
Hiccine ille, qui tum? & quæ post illa sequuntur. Proind
& ipſ

καὶ αὐτὸς ἐν πρώτοις, ὅτι ἐπιβάλλοις τὸ παράπαν, ὅλως ἐπιχωριάσας αὐτοῖς, ἀπὸ φύσεως ἐκὼν πατρίδα· οὔτε χεῖμα κακὸν, ὅτι θέρα ἀργαλέον, ἀπὸ λαμπρίσλου καὶ μεγίσλου τῶν Φοινίκης ἁπασῶν. τὸ γὰρ ἐλέγχεσθαι καὶ ὑπὸ τῶν ἀλλόσε καὶ μεμνημένων τὰ παλαιὰ ἐπαίνων σωθῆναι, βρόχος ὡς ἀληθῶς ἐστὶ σοί. καίτοι τί ταῦτα λαρῶ; ἵνα γὰρ ἄρ' αὐλιοθείης σὺ, τί δ' ἂν αὐσχρὸν ἠνύσαιο τῶν ἐσάτων; πιθάνομαι δὲ καὶ κτήματα εἶναί σοι μεγάλα παρ' αὐτοῖς, τὸ Δύσλιον ἐκεῖνο πυργίον, ὡς τοῦ Κινωπίου πίθου, τοῦ Διὸς αὐλοῦ ἔναντι κεῖσθαι αὐτό. τοὺς μὲν δὴ πολίτας ὅλαμεν ὅλαμῶς μεγαπρεπεῖς ἄρα, μὴ οὐχὶ τῶν ἁπάντων βδελυρώτατόν σε ἡγεῖσθαι, ὅτι δὲ καὶ κοινὸν ἀπάσης τῆς πόλεως. τάχα δ' ἂν τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ Συρίᾳ πεπαιδευμένους ὁμοίως φήσεις, ἃ λέγοις μηδὲν πονηρὸν, μὴ δὲ ἐπαίτιον βεβιῶσθαί σοι.

& ipse rectè facis, qui omnino non ascendis ad illos neque in patriam crebrò ventitas, sed fugis illam vltrò: quanquam neque hyeme malam, neque æstate molestam nimis, sed pulcherrimam & maximam omnium in Phœnicia ciuitatum. Nam coargui, & cum iis qui vetera illa sciunt ac meminerunt, conuersari, laqueus reuera tibi est. Sed quid ista frustra nugor? Quem enim tu vnquam veritus fueris? aut quid turpe putaueris eorum etiam quæ extrema sunt? Audio autem & possessiones esse tibi apud illos magnas: nimirum miseram illam turriculam, cum qua Sinopensis illius dolium collatum, Iouis atrium videri queat. Proinde ciuibus quidem tuis haudquaquam vllo modo persuaseris, vt non omnium detestabilissimum te credant, & commune adeò totius ciuitatis dedecus. Fortassis autem & cæteri habitantes in Syria, eadem de te cum illis testabuntur, si te dicas nihil mali aut reprehensione dignum feciſſe.

Ηρά-

Ηράκλεας, ἢ μὴν Ἀντιόχεια καὶ ζοῦργον αὐτὸ ἔδλεψε, ὅτι τὸν Θαρσόθεν ἥκοντα ἐκεῖνον νεανίσκον ἀπαγαγὼν, ἀπὸ τῆ ἀναδίφεως αὐτὰ, αἰσχρὸν ἴσως ἐμοί. πολὺ δὲ ἀπὸ ἴσασί γε, καὶ μέμνηνται οἱ τότε ὑμῖν ἐπισάντες, καὶ σὲ μὲν ἐς γόνυ συγκαθήμενον ἐλόντες, ἐκεῖνον δ' οἶδα ὅ,τι καὶ ποιοῦντα, ἃ μὲν πανταπασιν ἐπιλήσμων τις ἦ. ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσί σε, οἱ μετὰ τὰς ἐν Συρίᾳ θαυμασὰς ἄθλας ἐκείνους ὑποδεξάμενοι φεύγοντα, ἐφ' οἷς ἔπαθον, ἀπὸ τῶν ἁματιοκατωκίλων διωκόμενον, παρ' ὧν ἐσθῆτας πολυτελεῖς περιάμενος, ἐφόδια ἔλαβες. ἀλλ' οὐκ ἐλαθέτω σε ἡ Ἀλεξάνδρεια σοὶ οἰκεῖον, οὐδὲ μὰ Δί' ἐλάττων δοκεῖ σοι τῆς Ἀντιοχείας εἶναι αὐτῷ· ἀλλ' ἔτι ἀκολασία γυμνοτέρα, καὶ ἡ ἀσχημοσύνη ἐκεῖ ἐπιμανεστέρα, καὶ τὄνομα ἐπὶ τούτοις μεῖζον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀπάλυτος

Nam mehercle Antiochia quidem etiam ipsum istuc opus vidit, quando adolescentem illum Tharso venientem abduxisses. Sed detegere ipsa inhonestum fortassis mihi fuerit. Verumtamen norunt & meminerunt illi qui tum adstabant vobis, atque aspiciebant te quidem in genu inclinatum, illum autem nosti quid facientem quoque, nisi omnino perpetua rerum obliuione laboras. At in Aegypto illi fortassis non norunt te, qui te post præclara ista in Syria certamina fugientem inde ob ea quæ modò dixi, susceperunt, cùm te vestiarij insequerentur, quibus vestibus pretiosis comparatis, viaticum tum habebas. Sed non minùs Alexandria quoque conscia tibi est. Et per Iouem haudquaquam posteriorem eam Antiochia censeri decebat, nisi quòd proteruitas ista tua manifestior, & turpitudo flagitiorum insa-

nior illic fuit, & nomen ob hæc maius, & super omnia ca-

pi

ανπ@ ἀ λιφαλέ. εἷς μό-
ν@ ἄρ ἐπίστασοί σι, ἐξόρ-
νο γιγνομένῳ μηδὲν τοιοῦ-
τον ἐργάσθαι, καὶ βοη-
θὸς ἄρ σωτὴρ ὁ τηλικοῦτ@
πλουσιώτης ἀνὴρ ἐν τοῖς ἀ-
ρίστοις Ρωμαίων· τοῦνομα δ'
αὐτὸ λύσας ἀφοσιώσασά
μοι, καὶ ταῦτα, τὸς πολλὰ
τας ἐλάτας ὁρ λέγω. ἐκεῖ-
ν@ τοίνυν, τὰ μὲν ἄλλα,
ὁπόσ@ ἔτλη ἐν τῇ συνουσίᾳ
τολμηθέντα ὑπὸ σοῦ, τί χρὴ
λέγειν; ἀλλ' ὁπόταν σε κατα-
λάβῃ τὴ μεθαλίου, τοῦ οἰνο-
χόου, τοῦ οἰνοπίων@ ἐν γόο-
νασι κείμενον, τί οἴει, ἐπί-
στασθαι ἄρ σοι μὲ ἔναι τοιοῦ-
τον, αὐτὸ τὸ ἔργον ὁρῶν; οὐκ,
ἔγωγε μὲ πανταπάσασι τυφλὸς
ἐῶν, ἀλλ' ἐλάλουσι πλὴ γνώ-
μης, αὐτίκα ἐξελάσ@ τῆς οἰ-
κίας, καὶ καθαρσίοις γε, ὥς
φασι, περιφυγχὼν ἐπὶ τῇ σῇ
ἐξόδῳ. Ἀχαία μὲν γὰρ καὶ Ι-
ταλία πᾶσ@ ἐμπέπλησαι τῶν
σῶν ἔργων, καὶ τῆς ἐπ'
αὐτοῖς δόξης, ὄναιό γε
σοι

put adapertum. Vnus tantùm fuit qui crederet tibi inficias eunti, quòd nihil tale commisisses: ac postremus auxiliator tibi fuit, is qui stipendium dabat, vir inter præcipuos Romanorũ. Nomen autem ipsum permittes mihi vt taceam, & hoc apud omnes eos qui sciunt quem dicam. Ille igitur cætera quidem quæcunque sustinuit in conuersatione illa à te perpetrata, quid attinet dicere? At verò quando te deprehendit in genibus adolescentuli pocillatoris Oenopionis iacentem, quid putas? credidítne tibi talem te non esse, cùm ipsum opus aspiceret? Haudquaquam opinor, nisi prorsus cæcus fuit: verùm apertam voluntatis atque animi significationem dedit, cùm te statim ex ædibus eiecerit, & eas expiamentis quibusdam lustrauerit post exitum inde tuum. Nam Achaia quidem & Italia tota referta est operibus tuis, & fama ea quæ ob illa consecuta est. & sanè gratulor tibi ob tam

πῆς ἀνελείας. ὥστε πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ἔγωγε τὰ νῦν Ἐφέσῳ νῶν πραττόμενα ἐκεῖνα μέν, ἐκεῖνο λέγω, ὅτι μὲν ἀληθέστατον, πῶς ἂν οὐκ ἂν ἐθαύμαζον, εἰ τὰ πρῶτά σου ἤδεσαν. καίτοι καινὸν ἐνταῦθα καὶ τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας πεσεῖσθαι. οὐ περὶ πόλα σοῦ, ὦ τοιοῦτε, φασί μοι, ἀφροδίλα ὀνομάζεσθαι; ἀλλὰ τί πρὸς Διός, καὶ φιλῆσαι τῷ σώματι πεσόντι ἀξιώσασα ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔργοις; τοῦτο γοῦν τὸ ὑβριστότατον ποιεῖς, καὶ μάλιστα, πρὸς οὓς ἧκιστα ἐχρῆν, καὶ τοὺς ὁμιλητάς, οἷς ἱκανὰ ἦν ἐκεῖνα μόνα τὰ λακὰ ἐκ τοῦ σώματος ἀπολαύειν, τὸ βάρβαρον τῶν ὀνομάτων, τὸ τραχὺ τῆς φωνῆς, τὸ ἄπειρον, τὸ ἄτακτον, τὸ παντὶ ἄμουσον, καὶ τὰ τοιαῦτα· φιλῆσαι δέ σε ἐπὶ τούτοις μὴ γένοιτο, ὦ ἀλεξίκακε. ἀσπίδα μᾶλλον ἢ ἔχιδναν φιλῆσαι, ἄμεινον δεῖγμα ἐκεῖ, τὸ μὲν ὑποδῆμα καὶ ἄλγημα

præclaram laudem. Quare ad eos qui mirantur ea quæ nunc Epheſi abs te geruntur, illud equidem dico quòd veriſsimum eſt, quòd mirum foret ſi non mirarentur : ſi prima illa tua opera noſſent. Atqui nouum hîc iſtuc videlicet cum mulieribus quoque addidiciſti. An'non congruum igitur, dic mihi, fuerit, hominem talem Apophradem appellari? Sed quid, per Iouem? num etiam oſculari ore inſuper voluiſti nos ob talia facta? Iſtud igitur contumelioſiſſimè facis, & maximè ergà eos quos minimè decebat, ſectatores tuos, quibus ſatis fuerat illa ſolum mala ab ore tuo percipere, verborum videlicet barbariem & vocis aſperitatem, & indiſcretam atque inordinatam enunciationem, & Muſis omnino alienam, & in genus alia : oſculari autem etiam te ſupra hæc, abſit, malorum auerſor Hercules. Nam ſcutum potiùs aut viperam oſculari ſatiùs fuerit, quòd in morſu ibi omne periculum

βλημα, καὶ ὁ ἰατρὸς ἀσκλη-
πιὸς ἐπέμενος, ἀφ' ὑμῶν δ' ἂν σὺ ἀ-
λήμαζος, καὶ τ' ἰὸν ἐκεῖνο, τίς ἂν
ἢ ἱεροῖς ἢ βωμοῖς προσίλθοι;
τίς δ' ἂν θεὸς ἐπακούσῃ ἔτι
ἀχαμένου; πόσων περιῤῥαντη-
ρίων, πόσων ποταμῶν δεῖ; καὶ
σοιοῦτος αὐτὸς ὢν, καταγελᾷς
τ' ἄλλων ἐπ' ὀνόμασι καὶ ῥήμα-
σιν ἔργα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦ-
τα ἐργαζόμενος. καί τοι ἐγὼ
μὲν ἀποφράδα μὲν οἶδα, ἰσχυ-
νόμην ἂν μᾶλλον, οὐχ ὅπως ἐπ-
ῶν ἀρρηθείην ἄν. σὺ δ' οὐδεὶς
πιάζει ὑμῶν, βρωμολόγους
λέγοντα, καὶ προπομαθλήτας,
καὶ ῥησιμπρᾶν, καὶ Αθλωιῶ,
τὸ Αθλωῶν ἐπιθυμῶ, καὶ ἀνθ-
ρακτᾶν καὶ σφυδλιξίσαν, καὶ
χαροβλημάδη. καλὸν καλῶς
σι ὁ λόγι Ερμῆς ἐπιτείψδ-
ην αὐτοῖς λόγοις. ποῦ γὰρ ταῦ-
τα τῶν βιβλίων εὑρέσκεις;
ἐν γωνίᾳ πῦ τάχα τῶν Ιαλέ-
μων τινὸς ποιητῶν καταρρυ
γμένα, ἀράκτ καὶ ἀραχνίων
μεστὰ, ἅπου ἐκ τ' Φιλαινίδ
δλιτων,

omnis dolor, & medicus accersitus facilè illum depulerit: à tuo autem oſculo, & veneno iſto, quis quæſo vel ad ſacra vel ad aras accederet? Quis autem deus exaudiret etiam precantem? quàm multis luſtrationibus, multisq; fluminibus opus foret? At talis ipſe cùm ſis, derides alios ob nomina ac verba, cùm tu interim facinora talia ac tanta perpetrare ſoleas. Atqui ego quidem ſi Apophradis vocabulum ignorarem, erubeſcerem potiùs: nedum ſi dixiſſem, inficias irem. Te verò nemo noſtrûm accuſauit adhuc, quòd βρωμολόγος dixeris, & προπομάθλητας, & ῥησιμπρᾶν, & ἀθλωιῶ, pro Athenas deſidero, & ἀνθρακτᾶν, & σφυδλιξίσαν, & χαροβλημάδη. Malũ te malè perdat. ¶ Mercurius Logius, unà cum ipſis verbis. Vbi enim huiuſmodi ſcripta reperis? In angulo fortaſsis alicubi alicuius [r] ex poëtis iſtis Ialemo frigidioribus defoſſa, [s] ſitu & araneis oppleta: aut alicubi ex libris Philænidos,

δίλτων, ἃς σὺ χαρὸς ἔχεις, τοῦ μνήσθαι, καὶ τοῦ τοῦ σώματος ἄξια. ἐπεὶ δὲ τοῦ σώματος ἐμνήσθην, τί φαίης ἄν, εἴ σε ἡ γλῶττα εἰς δικαστήριον προκαλεσαμένη (θῶμεν γὰρ οὕτως) ἀδικήματος τοῦ, ἢ τὸ μετριώτατον, ὕβρεως διώκοι; λέγουσα· ἐγώ σε, ὦ ἀχάριστε, πτύστα καὶ ἄπορον παραλαβοῦσα, καὶ βίου δεόμενον, τὰ μὲν πρῶτα ἐν τοῖς θεάτροις εὐδοκιμεῖν ἐποίησα, νυνὶ μὲν Νῖνον, νυνὶ δὲ Μητίοχον, ἔπειτα μετὰ μικρὸν Ἀχιλέα τιθεῖσα· μετὰ ταῦτα δὲ, παῖδας συναβίβασα διδάσκοντα μακρῷ χρόνῳ ἔβδομον, ἤδη δὲ καὶ τὰς ἀλλοτρίας ταύτας λόγους ὑποκανόμενον, τοιοῦτόν σοι ἵνα δοκεῖν ἐποίησα, καὶ τῷ μηδὲν προσήκοντι δόξαν περιῆψα. τί τοίνυν τηλικοῦτον ἔχων ἐγκαλεῖν τοιαῦτά μοι δρατίθης, καὶ ἐπιτάττεις ἐπιτάγματα αἴσχιστα, καὶ ὑπουργίας κατασκευάς; οὐχ ἱκανά μοι τὰ ἐπὶ

quos in manibus crebrò habes: veruntamen te atque ore tuo digna. Quia autem oris mentionem feci, quid diceres quæso si te in ius vocaret lingua? Fingamus enim hoc pacto, vt te iniuriæ, aut quod modestius paulò foret, contumeliæ accusaret, ita dicens: t Ego te, ingratissime, pauperem atque inopem susceptum, & victu quoque carentem, principiò quidem in theatris celebrem feci, nunc quidem Ninum, nunc autem Metiochum, deinde paulò pòst Achillem quoque exhibens. Post hæc autem docentem pueros syllabas nectere, longo tempore alui. Iam autem & alienas istas orationes velut in scena exhibentem, sophistam videri feci, eamq; gloriam tibi, quàm minimè conuenie-bat, adaptaui. Quid igitur tantum habes quod imputare mihi possis, ob quod adeò contumeliosè me tractas, & iniungis mihi mandata quædam turpissima, & ministeria execratione digna? Non satis mihi

sunt

λωὶ τῆς ἡμέρας ἔργα, ψεύδεσθαι καὶ ἐπιορκεῖν, καὶ τὰς τοιαύτας ὕβρεις καὶ λήρους ἐξαντλεῖν, μᾶλλον δὲ τὸν βόρβορον τῶν λόγων ἐκείνων ἐμεῖν; ἀλλ' οὐδὲ νυκτὸς τέως μακροθαύμονα σχολὴν ἄγειν ἐᾷς, ἀλλὰ μόνη σοι πάντα ποιῶ, καὶ πάσχω, καὶ μαίνομαι, καὶ ἀντὶ γλώσσης, ἃ δὴ καὶ χερὶ χρῆσθαι διέγνωκας, καὶ ὥσπερ ἀλλοτρίαν ὑβρίζεις, καὶ ἐπικλύζεις τοσούτοις μακροῖς. καλεῖν μοι ἔργον δεῖ μόνον, τὰ δὲ τοιαῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι πεπίταται· ὡς ὄφελέ τίς, ὥσπερ τέως τὴν Φιλομήλας, ἐκτεμεῖν. μακαριώτερα γοῦν μοι αἱ γλῶτται τῶν τὰ τέκνα κατεσθιόντων. πρὸς θεῶν, ἦν λέγε ταῦτα ἡ γλῶττα, ἰδίαν αὐτῇ φωνὴν λαβοῦσα, καὶ τὸ πώγωνα σιωπήσορον ἐπικαλεσαμένη τί ἂν ἀπεκρίνατο αὐτῇ; ἐκεῖνα δηλονότι, ἃ καὶ πρὸς τὸν Γλαῦκον ἐναγχος ἔρρηται σοι, ἐπιτετραγμένῳ ἤδη τῷ ἔργῳ

sunt ea quæ per diem fiunt opera nefaria, mentiri puta, & peierare, & tot nugas atque ineptias exhaurire: imò verò cœnum verborum istorum euomere: sed neque noctu me miseram ocium ducere finis, sed sola ego omnia tibi facio, & proculcor, & contaminor: ac lingua perinde vt manu vti decreuisti, & quemadmodum alienam cõtumelia afficis me, tantis & malis obruis. Loqui, meum opus solum est: talia autem facere ac pati, quæ tu cogis, alijs partibus iniunctum est. Quare vtinam & me aliquis, ceu philomelæ illam, execuisset. Nam mihi beatiores illorum linguæ videntur, qui liberos suos deuorârunt. Huiusmodi, per Deos, igitur si lingua diceret, propria aliqua assumpta sibi voce, ac barba tua velut patrona aduocata, quid quæso responderes ipsi? Illa scilicet quæ & ad Glaucum nuper abs te dicta sunt, cùm ille te ob opus iam

ἔργῳ κατιδόμενον, ὡς ἐπὶ τούτῳ ἔνδοξον ἐν βραχεῖ, καὶ γνώριμον ἅπασι γεγενῆσθαι. πόθεν ἂν οὕτω πιεσθείη ἐπὶ τοῖς λόγοις γενόμενον; ἀρκετὸν μέν, ὑποδοῦναι λαμπρὸν καὶ ὀνομαστὸν εἶναι, εἶτα καταριθμήσασθαι αὐτὰ τὰς πολλὰς ἐκείνας προσηγορίας, ἃς κατὰ ἔθνη πρόσεστι φασί. ὃ καὶ θαυμάζω, ὅτι τῶν μὲν ἀφροδάλα ἐλευθέρανας ἀκούσας, ἐπ' ἐκείνοις δὲ τοῖς ὀνόμασιν οὐχ ἡγανάκτησεν ἐν Συρίᾳ μὲν ῥοδοδάφνη κληθείς, ἐφ' ᾧ δή, νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, αἰσχύνομαι διηγήσασθαι, ὅσον τὸ γε ἐπ' ἐμοί, ἐρυθριῶ ἔτι νῦν. ἐν Παλαιστίνῃ δὲ φραγμὸς ἐπὶ τὰς ἀκάνθας τοῦ πώγωνος ὄνομα, ὅτι ἐνυβρίζει μεταξύ, ἔτι γὲ ἐξυρῶν αὐτόν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ συναγχὴ πρόδηλον τοῦτο. μικρὸν γοῦν φασιν ἀπνιγῆναί τινα τῶν πρεσβυτέρων ἐντυ-

actum accusaret, quòd ob hoc celebris breui tempore & notus omnibus factus esses. Vnde ergo ita celebris? ob orationémne redditus? At sufficit quomodocumque clarum ac celebrem esse, deinde connumerare ipsi multas istas appellationes, quas passim apud varias gentes adeptus es. Quòd magis etiam miror quòd cùm Apophradem audieris, ægrè tantopere tuleris ob illa autem nomina nihil indigneris. Nam in Syria quidem Rhododaphne vocatus es: quamobrem autem, ita me Minerua amet, erubesco dicere. quare quantum quidem in me est, obscurum etiam maneat. In Palæstina autem sepis nomine, ob barbæ opinor spinositatem, quoniam inter opus pungere solebat. adhuc enim tondebas ipsam. In Aegypto vero angina dictus es: quod per se manifestum est. Nam aiunt propemodum suffocatum esse, cùm in nautâ quendam crassiorem ex ijs qui in onerarijs atque maioribus nauibus sun-

incidi

ἐντυχόντα, ὃς ἐμπεσὼν, ἀνέῳξέ σοι τὸ στόμα. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ βέλτιστοι, ἀνυσματῶδες ὄνομα, ἀπὸ γράμματος ἑνὸς παθόντες τιμῶντές σε, Ἀτίμαρχον ὠνόμασαν· ἔδει γὰρ καινόν τι καὶ περιττότερον προσεῖναί σοι. ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, βαβαὶ, ἡρωϊκὸν ἐκεῖνο ἐπικλήθης, ὁ Κύκλωψ, ἐπειδή ποτε καὶ πρὸς ἀρχαίαν εὐσχημοσύνην, παρ' αὐτὰ τὰ τοῦ Ὁμήρου ῥαψῳδήσαι, καὶ σὺ τὴν ἀσχημοσύνην ἐπεθύμησας. καὶ αὐτὸς μὲν ἔκειτο μεθύων ἤδη, διπέλεκυν ἔχων ἐν τῇ χειρὶ, βινητῶν Πολύφημος· μανίας δὲ ἐμπίμπλης, ὀρθὸν ἔχων τὸν μοχλὸν, ἵν' μάλα ἀκονητόν, καὶ σὲ Ὀδυσσεὺς τις ἐπῇει, ὡς ἐκκάψων τὸν ὀφθαλμόν·

Κἀκεῖνο μὲν ἅπτει παρὰ δ' οἱ ἐπάπτει ἔγχος,
Αἰχμὴ δ' ἐξεπάγη παρὰ νείατον ἄνθερεῶνα.

Καὶ γὰρ οὐδὲν ἄτοπον, οὐδὲ φαῦλον ἴσως ἐνόμισε incidisses: qui tibi postquam imposuisset, etiam ipsum os obturauit. Nam Athenienses quidem, optimi illi, obscurius nomen nullum dedêre tibi, sed literæ vnius appositione te honorantes, Atimarchum appellârunt. Decebat enim & illud affectatum ac nouum habere te. In Italia autem, papæ, heroicum illud, Cyclops vocatus es, quòd aliquando etiam ad veterem ornatum ac modum illum, iuxta ipsa Homeri poëmata, versibus peragere tu quoque turpitudinem illam affectasses. Ac ipse quidem iacuisti ebrius iam, mulctrale habens in manu, Polyphemus videlicet coire gestiens: Adolescens autem mercede conductus, rectum habens vectem, probè admodum acutum, quasi Vlysses quidam te inuadebat, excussurus videlicet oculum:

Quem tamen haud tetigit, iuxtaq; elabitur hasta,
Et ferit extremum vibrata cuspide mentum.

Neque enim absurdum aut ineptum puto fuerit, cùm de te verba

λίγοντα ψυχρολογᾶν. σὺ δὲ ὁ Κύκλωψ, ἀναπτυσσὼς τὸ στόμα, καὶ ὡς ἔνι, πλατύταλον λιχνιὼς, λυάχε τυφλόμῳ ὑπ' αὐτῷ τῷ γνάθον. μᾶλλον δέ, ὥσπερ ἡ Χάρυβδις αὐτοῖς νεώταις, καὶ πηδαλίοις καὶ ἱστίοις, ὅλον ξυτῶν καταπιεῖν τὸν Οὖτιν. καὶ ταῦτα ἑώρων καὶ ἄλλοι πρόσθεν ἅτινα ὑπὸ τῷ ὑστεραίᾳ μία λῦ ἀπολία, ἡ μίθη, καὶ ἐς τὸν ἄπρακτον ἐνέφυγες. διόδις δὲ καὶ δασύδις ὀνόμασι πλατῶν, αἰσχύνῃ τῷ ἀπροφασίᾳ; πῶς θεῶν ἀπέ μοι, τί πάσχεις, ἐπειδὰν μᾶλλον λίγωσιν οἱ πολλοὶ, Λαβιάδην σε, καὶ Φοινικίδην; ἆρα καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῷ ἀπροφασίᾳ ἀγνοεῖς καὶ οἶσθα τάχα που ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν; ἢ ταῦτα μὲν διὰ τὸ συμπροφορ οἶσθα, τῷ ἀπροφάσιᾳ δὲ, ὡς ἀγνῶτα, μόνῳ ἀτιμάζεις, καὶ ἀφαιρεῖσθαι τῆς καταλόγου τ ὀνομάτων; διαγαρῶν δὲ μιμπλᾶς ἡμῖν τίνας τὰς δίκας, ἀπὸ μίχρι

verba faciamus, frigidiori quoque paulò hæc dicere Tu verò Cyclops ille, didu cto ore, & quàm latissim licebat, hians, sustinebas a illo tum occæcari tibi ma xillam. Imò verò quemad modum Charybdis quære bas vnà cum ipsis nautis & clauis & velis totum illum absorbere. x Vtin, siue Ne minem. Atque hæc tum aspi ciebant etiam cæteri qui a derant. Deinde postero di vna ea tibi defensio erat, e briętas, & ad merum con fugiebas. His igitur ac tal bus nominibus opulentus e sis, pudore afficeris erga A pophradem. Per deos itaq dic mihi, quo pacto afficer cum illa quoque dicunt pl riq; y Laebiadem & z Phœnic sam? num igitur & hæc pe inde tu Apophradem ign ras, & existimas fortas etiam laudari te ab ipsis? A hæc quidem vt consueta f miliaria nosti: Apophrade autem vt solam ignotã improbas, & à catalogo verborũ tu tum excludis? Proinde nõ indignas pœnas nobis exoluis, s

etia

μίχθη καὶ τῆς γυναικωνίτιδος καὶ ἐς τὰ γυναικεῖα ἥκεις. πρώην γάρ, ἐπειδή τινα γάμον ἐν Κυζίκῳ ἐμνάσθης ἐπιτολμήσας, οὗ μάλα ἐπιπνεομένη πάντα ἡ βελτίστη ἐκείνη γυνὴ, οὐκ ἂν προσείμην, ἔφη, ἀνδρὰ, καὶ αὐτὸν ἀνδρὸς δεόμενον. ἔστα ἐν τοιούτοις ὄντι σοι ὀνομάτων μέλει, καὶ γελᾷς, καὶ τῶν ἄλλων ἀκροᾷ; εἰκότως· οὐ γὰρ ἂν ἅπαντά σοι ὅμοιά σοι λέγειν δυνάμεθα. πόθεν; τίς οὕτως ἐν λόγοις μεγαλόβουλος, ὡς ἐπὶ μὲν τὰς τρεῖς μοιχὰς, ἀντὶ ξίφους πρίασθαι αὐτάρ. τὸν δὲ Θεόπομπον, ἐπὶ τῷ Τρικαράνῳ φεύγοντα φάναι, πρὸς μόχθηρον λόγῳ καθηρηκέναι αὐτὸν τὰς πρώτας πόλεις· καὶ πάλιν, ἐκπρίασθαι αὐτὸν τῷ Ἑλλάδα, καὶ ἂν Κέρβερον ἐν τοῖς λόγοις. πρώην γὰρ καὶ λύχνον ἅψας, ἐζήτεις ἀδελφόν τινα, οἶμαι, ἀπολωλότα· καὶ ἄλλα μυρία, ὧν οὐδὲ μνησθῆναι ἄξιον, ἢ μόνου ἐκείνου, ὅπερ οἱ ἀκό-

etiam muliebri consortio, & ad Gynæcéa vsque notus es. Nuperrimè igitur cùm nuptias quasdã Cyzici ambire ausus esses, probè admodum explorata omnia habens optima illa mulier respondit: Haudquaquam, inquiens, virum eum accepero, qui ipse quoq; viro indiget. Et tamen in talibus rebus cõstituto tibi, adhuc verborũ cura est, & rides conspuísque cæteros. Meritò sanè. Neque omnes similia tibi dicere possumus. Vnde enim, aut quis adeò in verbis audax foret, vt contra tres adulteros pro gladio tridentem postulet? De Theopompo autem ob Tricaranum in iudicio agente, dicat tricuspide oratione ipsum confeciſſe ciuitates præstantiores. Et rursum tridente interfeciſſe ipsum Græciam: & esse Cerberum in oratione. Nam paulò antè & lucerna accensa quærebas fratrẽ quendam, ni fallor, mortuum, & alia infinita, quorum ne mentionem quidem facere dignum est, excepto solo illo, quod qui audie-

ἀκούσαντος ἄπιμεμνημόνευον. πλούσιός τις, οἶμαι, καὶ πένης δύο πένητε ἦσαν ἐχθροὶ, εἶτα μεταξὺ περὶ τοῦ πλούσιου λέγων, ἀπέκτανεν, ἔφης, θάτερον τῶν πενήτων. γελασάντων δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παρόντων, ἐπανορθούμενος σὺ δὲ, καὶ ἀναπτύξας τὸ διημαρτημένον, οὔμενοῦν, ἔφης, ἀπὸ ἄτερον αὐτῶν ἀπέκτεινεν. ἐῶ τὰ ἀρχαῖα, τὸ πρίασθαι μύωπα, καὶ τὸ ἀνδρεμία, καὶ τὸ πέταμαι, καὶ τὸ ἐκχώρην, καὶ ὅσα ἄλλα ἐν τοῖς σοῖς λόγοις ἐπαινεῖ. ἀμὴ γὰρ ὑπὸ τῆς πενίας ἐλαυνόμενος ποιεῖς, Ἀθαυσία φίλη, οὐκ ἄν τινι ἐνεδίσαμι. συγγνωστὰ γοιῦν, εἴ τις λιμῷ πιεζόμενος, παρακαταθήκας παρ' ἀνδρὸς πολίτου λαβὼν, εἶτα ἐπιόρκησεν, ἢ μὴ παραπλησίως, εἴ τις ἀναισχύντως αἰτεῖ, μᾶλλον δὲ προαιτεῖ, καὶ λωποδυτεῖ, καὶ πειρατεῖ, οὐ δὴ λέγω ταῦτα· φθόνος γὰρ ἐδοκεῖς, ἐξ ἅπαντος ἀμύνασθαι τὴν ἀπορίαν. ἐκεῖνο δὲ ἐπὶ τοῦ φορητὸν,

audierunt, memoriæ retu
lêre. Diues quidam opinor
& duo pauperes erant in
ter se inimici: postea d
diuite loquens, occidit, in
quis; θάτερον τῶν πενήτων
Ridentibus autem, vt par e
rat, iis qui tum aderant, cor
rigens videlicet tu, & id
quod erratum erat, restitu
ens: Haudquaquam, subiu
cis; sed ἄτερον ἀντῶν occi
dit. Omitto antiqua illa
puta πρίασθαι μύωπα, & ἀνδρ
μία, & πέταμαι, & ἐκχώ
ρην, & quæ alia præclar
in orationibus tuis effu
gent. Nam quæ paupert
tis causa facis, ô chara A
draſtia, nemini exprobra
uero. Ignoscendum enim,
quis fame coactus, depos
to à ciue accepto, deierâri
se illud haudquaquam acce
pisse: aut si quis impudent
postulat, imò verò mendic
& furatur, & publican
rum more rapit: haud equ
dem ista dico. Neque en
inuidia vlla est quoquo m
do depellere inopiam. Sed illud intolerabile tandem, pa

p

τὸν, πρῶτα ὅτι ὄντα, εἰς μόνας τὰς σαυτοῦ ἡδονὰς ἐκχεῖν τὰ ἐκ τῆς ἀναισχυντίας πορίσματα. πλὴν εἴ τί γε καὶ ἐμοὶ δώσεις πάνυ ἀστείως ἐρεῖν σοῦ πεπραγμένον, ὁπότε τὴν Τισίου πλὴν τέχνην οἶσθα, ὡς τὸ διακόραξ ἔργον αὐτὸς εἰς ποίησας, ἐξαρπάσας τὸ ἀνοήτου ἐκείνου πρεσβύτου χρυσοῦς πεντήκοντα. ὁ δὲ δι' ἐκεῖνον Τισίαν, ἀντὶ βιβλίου πρωτοκόλλου καὶ ἑπτακοσίας ἐξήτησε, καταφρονηθείς. πολλὰ ἔτι ἔχων ἀπεῖπον, τὰ μὲν ἄλλα ἐκεῖνον ἀφίημί σοι, ἐκεῖνο δ' μόνον παρελίξω. πράττε μὴ ταῦτα, ὅπως σοι φίλον, μὴ παύσῃ τὰ σαυτοῦ εἰς ἑαυτὸν παροινῶν, ἐκεῖνο δ' μηκέτι. ἔπαγε· ἐγὼ ὅσιον, εἰ σοὶ πλὴν αὐτῷ Εὐίαν τὴν ταῦτα διατιθεμένην καλεῖν, μὴ φιλοτησίας ἐπίναν, καὶ ὄψων τ' αὖ ἅπτεσθαι. ἀπὸ μὲν δ' ἐκεῖνο ἴσω, τὸ εἰς τοῖς λόγοις φιλήματα, ἢ ταῦτα, πρὸς τὸν ὃ πρὸ πολλοῦ ἀπροφράδα σοι ἐργαζόμενον τὸ στόμα. καὶ πάνυ μὲν οὖν ἅπαξ

per cùm sis, in solas huiusmodi voluptates omnia ea profundere, quæ per impudentiam istam acquiris. Nisi si quid vtique etiam laudare mihi concesseris admodum vrbanè abs te factum, quando cùm Tisiæ artem noris, bis Coracis opus ipse peregisti, subreptis stulti illius senis triginta aureis. Ille autem propter Tisiam pro libro septingentas & quinquaginta drachmas exoluit, deceptus videlicet. Multa adhuc alia possem dicere, sed tamen cætera quidem volens remitto tibi: illud autem solùm adhuc verbis addam. Age ista quidem fac vt tibi lubet, néve desieris huiusmodi in te ipse debacchari: ab illo autem caue. Non enim pium aut fas est, eandem Vestam, eos qui talia committunt, inuocare, & amicitiam præbibere, eadémque obsonia attingere. Sed neue illud, ob verba videlicet oscula: idq; cum iis qui tibi non multò antè apophradem ipsum os effecêre. Ac posteaquam semel

ἅπαξ ἁλιτὸς παρανίσα-
σε ἀρξάμενος, μιαίνα, ἀλο-
κᾶ, ἄφιλε, τὸ μύρῳ χείσθη
τὰς πολιὰς, καὶ τὸ πιπλῶσθαι
μόνα ἰκαίνα. ἃ μὴ γὰρ νόσῳ
τις ἐπείγει, ἅπαν τὸ σῶμα θε-
ραπευτέον. ἃ δὲ μηδὲν νο-
σᾶς ἔοικεν, τί σοι βούλεται μα-
θρὰ καὶ λεία καὶ ὁλιοθηρὰ ἐργά-
ζεσθαι, ἃ μηδὲ ὁρᾶσθαι θέμις;
ἐκεῖνό σοι μόνον σῴζον, ἃ πο-
λιαί, καὶ τὸ μηκέτι μιαίνεσθαι
ὡς πρόκαλυμμα ἔχον τῆς βδε-
λυρίας. φείδου δὲ αὐτῶν πρὸς
Διὸς μᾶλλον τούτῳ, καὶ μᾶλλον
τοῦ πώγωνος αὐτοῦ, μηδὲ
μιαίνῃς ἔτι, μηδὲ ὑβρίσῃς, ἃ
δὲ μὴ, ἐν νυκτί γε, καὶ σιω
πητῷ· τὸ δὲ μεθ' ἡμέραν ἄ-
ταγε, λιμιδὴ ἄγριον, καὶ θη-
ριῶδες. ὁρᾷς ὡς ἄμεινον ἦν
σοι, ἀκίνητον τὴν Καμαρίναν
ἐᾶν, μηδὲ καταγελᾶν ἀφ-
ροδίτης, ἢ σοι ἀφροδίτα τὸν
βίον ὅλον ἐργάσηται. ἢ ἔτι πρὸ-

ſemel admonitionem am
cam exorſi ſumus, etiam i
la, ſi videtur, abs te amou
vnguento puta canos iſt
inungere, & pice ſola il
quæ ſcis velli. Nam ſi mor
bus quidem aliquis vrgere
totum corpus curandum fo
ret: nunc autem cùm nih
ægrotas tu huiuſcemod
quid attinet pura ac leui
& glabra illa tibi redd
quæ ne aſpici quidem fa
erat? Illud tibi vnum reli
ctum eſt, qui doctrinam a
ſapientiam præ te feras, ca
ni videlicet, & non am
pliùs nigricare. Id tanquam
operculum quoddam mali
ciæ ac deteſtabilitatis iſtiu
ſit. Proinde parce ipſis p
Iouem, cùm in hoc, tum ma
ximè in barba ipſa, neq
polluas hanc ampliùs, neq
contumelia afficias: aut
prorſus hoc nequeas, noc

ſaltem, & in tenebris: interdiu autem apage. eſt enim omnin
ferum, ac beſtiale. Vidésne quantò ſatius fuerat tibi A C
marinam immotam relinquere, neq; Apophradem deride
quæ tibi Apophradem & atram totam vitam reddideri
An etiam amplius aliquid deſideras? Nam quod ad me

tin

ἅ τινα, ὡς τό γε ἐμὸν ἔ-
τ' ἐπαίνῳ. ἐ λίπα γοῦν οἶ-
α, ὡς ὅλως τὸν ἐπισπάσω,
λον, ὦ παπάλημα καὶ λίνεα-
, ἀποβλύσειεν, ἄ τις ἀνὴρ
σὺς, καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀρχαῖον
λάμπει, ὀριμὺ μόνον ἂς
ἀμβλύψειεν. ἴσως ἤδη καὶ
ῦτα γελάσει, τὸ παπάλημα
καὶ τὸ λίνεαδ, ὥσπερ τινὰ
νίγματα, καὶ γείρας ἀκούσας·
γνοσα γάρ σοι τῶν ἔργων
ὰ ὀνόματα. ὥστε ὥρα ἤδη καὶ
ῦτα συνοφαντεῖν, εἰ μὴ τρι-
λᾶ καὶ τετραπλᾶ σοι ἡ ἀπροφὰς
τέτικεν. ἀτιῶ δ' οἶμαι σεαυ-
ὸν ἐπὶ πᾶσιν· ὡς γὰρ ὁ καλὸς
ὐριπίδης λέγειν ἔωθεν, Ἀ-
πλίνων στομάτων, καὶ ἀφρο-
σύνης καὶ ἀνομίας τὸ τέλος,
υστυχία γίγνεται.

tinet, nunquam quicquam deficiam. Nondũ igitur scis quòd totum attraxisti tibi plaustrum, cũ conueniret, ô pæpalema (id est, omnifariã scelerate) atq; cinæde, vereri te si quis homo hirsutus, & iuxta antiquũ illud, Melampygus, acerbè solũ intueretur te. Fortassis iam hæc quoque ridebis, pæpalema quod dixi, et cinædũ, perinde vt ænigmata quædã & griphos audiens. Ignota enim tibi sunt tuorũ operum nomina. Quare licet tibi iam etiam hæc cauillari, nisi tibi tripla atq; etiam quadrupla Apophras iam parta est. Accuses autem teipsum ob hæc omnia, licet. Nam vt præclarus ille Euripides dicere solitus fuit: Oris indomiti, & vltitiæ & iniquitatis finis, infelicitas esse consueuit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a APOPHRADIS nomẽ.] *Apophradis vocabulũ in vsu fuisse. Heniochus enim Comicus fabulam cõscripsit, cui titulus est* Ἀποφράς, id est, *dies inauspicatus.* Ἀποφράδες ἡμέραι, id est, *infausti dies. Olim vocabantur inauspicati, & quibus publica non licebat agere: vnde receptũ, vt homines execrandos & abominanda malitiæ* ἀποφράδας *appellarent, teste versiculo:*

ἄνθρωπον ἀποφράδα, καὶ βλέπων ἀπιστίαν:

Homo nefastus, & ore perfidum tuens. *Vocat hominem* ἀποφράδα. *Cic. in Vatin. Omnes, cùm te viderint, tanquam auspicium malum detestãtur*, id est, ὡς ἀποφράδα. *Eadem est autem Græcæ vocis etymologia, quæ Latinæ*, παρὰ τὸ φράζω, *quòd hanc dictionem* ἀποφράδας *perinde ac barbaram vsurpasse Lucianus notatus est à quodam, quam vel hoc vno argumento* ἐλλωγιμάτῳ *probare possemus, quòd eam Plato* νόμων ζ. *in ore habuerit. Item Plutarchus & Dionysius Halicarnas. Antiqui aũt primum mensem & dies impares, dijs cœlestibus consecrabant, Alterum verò mensem & dies pares dijs inferis, in quibus lustrabant fontes, & mortuis parentabant, quos dies inauspicatos, Græci* ἀποφράδας, *Romani verò nefastos appellabant, quales erant dies mensium postridie Calendas, Nonas & Idus, in quibus Do, dico, & addico, hæc tria verba dicere Prętori religio & nefas erat. At alios tres mensium dies primarios, Calendarum, Nonarum, & Iduum dijs superis consecrabant, quos fastos quoque appellabant, in quibus sacris operari & ius dicere fas erat. Hos Numa Pompilius ex Hetruscorum magia Romanos pontifices concipere & statuere docuit. Quos ne sacra vilescerent, populo non diuulgabant, sed horum obseruationem pontifex minor, sacrificiorum regulus plebi in capitolium calate*: id est, *conuocate iuxta Calabram Romuli casam indicebat. b* Ala comprehendisse.] *Archilochus poëta iambographus, & ad maledicendum egregiè instructus, ad hunc modum respondisse fertur cuidam, à quo fuerat conuicio prouocatus:* τὸν τέττιγα πτερῶν συνέλαφας: id est, *cicadam alis corripuisti & me minimè ex vsu tuo prouocâsti. Est autem huius insecti mira quædam & prodigiosa loquacitas, maximè ferueſcente sole. Ergo quemadmodum si cicadam naturà garrulam ala prehendas, clariùs obstrepit, ita si poëtico homini probeus simultatis occasionem, non modò non tacebit, sed clariùs obstrepet, & omnem bilem chartis illinet atris. Proinde Platonem aiunt admoniuisse, ne quis hominem poëtam sibi faceret inimicum. Et Horatius:*

—genus irritabile vatum,

dixit. Strab. lib. 10. dicit ex Paro natum esse Archilochum. E

aute

tem Paros Cycladum vna in mari Aegæo. c Ante pedes.] ißim obuia. Nam ante pedes ẽsse dicitur, quod obuium, quod- e præsens adest, vel imminet. Terent. Istuc est sapere, non od ante pedes modò est, videre: sed etiam illa quę futura sunt ospicere. d Hyperboreis.] ὑπερβόρεοι & populi Septẽtrio- les, ita dicti quòd supra Boreę flatum siti esse crederentur. De s vide apud Plinium lib. 4. cap. 12. Pomp. Melam, Diodorum Festum. e Cumanus existat.] Cumanæ sunt in Aeoli- supra Lesbum, notati stoliditatis, vt indicat Stephanus. f. Iuxta Aesopi.] Aesopi graculus dicitur, qui aliena sibi surpat, aliorumq; bonis sese vendicat. Extat Aesopi Apologus ter alios. g Anni principio.] In anni exordio, in principio nuarij soliti sunt Romani bene auspicari. Meminit & Plinius Panegyrico, itẽq; historiographi. h Iuxta prouerbium, ienſis cùm ſis.] Erasmus noster admonet dici, vbi quis vltrò rouocat quempiam, vnde sua audiat probra, veluti si Troiani ccersant histrionẽ, qui ipsis calamitates, quas semel pertulêre, enuò quasi renouet. Idẽ Lucianus in Piscatore seu reuiuiscenti- us. Idẽ nobis accidit, quod Ilienſibus, vt qui istũ cen tragœdum uempiam aduersus nos excitauimus, qui Phrygum cantet ca- mitates. i Per Pandemũ.] Veneris cognomina sunt apud uidam. k Atqui ineptum.] Præciſio. l Cothurnum uendã appellabat.] Cothurnus vtriq; pedi aptus est, ob id d hominẽ transfertur, qui se ancipitem in duas factiones præ- et, quo nomine Theramenes Atheniensis notatus fuit, de quo enoph. lib. 2. & Lucianus in Amoribus, Erasmus noster in A- agio: Cothurno versatilior. m Lypaën.] Ἀ λύπην vide- cet deducta voce, quod molestare & vexare significat. n Nã os & claudos.] Cùm vario superstitionũ genere priscorũ ho- inũ animi à pueris statim imbuerẽtur, tum ea mira in modum los stultitia occupabat, vt si deformi cuipiam viro Aethiopi, unucho, manè domo exeuntes primùm occurrerẽt, inauspicatũ men putarent. Idem alibi: δυσοιωνιστὸν τὸ δυσειδητον ἡμᾶ, ἤ τις εὐνοῦχον ἰδὼν ἐκ τ οἰκιέως: Eunuchũ fortè fortuna vide- t, existimat. Appianus Alexãdrinus ἐμφυλίων & Plutarchus Bruto: Imperator quoq; Adrianus ex Mauri occursu maxi- am sibi calamitatẽ impendere præsagiuit. Eadem quoq; infe-

ôti vanitate, ſepulchra declinabant. Ammianus lib.31. Aedificijs nullis vnquam tecti, ſed hæc velut ab vſu communi diſcreta, ſepulchra declinant. Hodie ſunt, qui ſic monachos auerſantur, vt eorum aſpectum non ferant, eos crebrò κακὸν οἰώνισμα vocitantes. o luxta prouerbium, pannum lacerum.] *Hominem iam faſtiditum & reiectum, ῥάκος πολιχνὸν appellant Græci: id eſt, pannum vndiq; lacerum. Sumpta metaphora veſte longo vſu detrita, atque ob id reiecta, cùm noua fuerit precio.* p Quæ in theatro adoleſcens egiſti.] *Adeò hiſtriones illiberales habiti ſunt, vt qui in agendo eorum geſtus imitarentur, probroſis appellationibus iactati ſint, quod Gellius lib.1.cap.5. demõſtrat. Accedat, quod edicto prætoris, qui pronunciandi cauſa in ſcenam prodijſſet, infamia notabatur, vt Iulianus retulit, de his qui notantur infamia l.1. Vlp. autem l. ſequenti ex Pegaſi & Neruæ filij reſponſis, ſic interpretatus Prætoris edictum videtur, vt ij duntaxat infames efficiantur, qui præmij conducti, in ſcenam prodierint. At ſi reliqui præter mercede cõducti non ſint infames, non tamen inter honeſtas ingenuasq; perſonas referuntur. Recentioribus quoque temporibus Theodoſ. imp. l.4. C. de ſpectacul. ſcenicis, & lenonibus lib.11. Hiſtriones viles & inhoneſtos vocauit. De hiſtrionibus nonnulli Bud. in annot. in Pand. ad l. athletas ff. de his qui notan. inf. Aemil. Prob. in præfatione ſuorum Imperat. In ſcenã verò prodire, & populo eſſe ſpectaculo, nemini in eiſdem gentibus fuit turpitudini. Quæ omnia apud nos partim infamia, partim humilia, atq; ab honeſtate remota ponuntur. Apud Græcos quoque hiſtriones propter improbitates fœditatesq;, quas reprehenſentabant, viles parumq; honeſti habiti ſunt.* q Mercurius Logius.] *Mercurij cognomenta multa ſunt apud Lucianum, Ariſtophanem & alios. Sed Logius à diſciplinis, & facultate dicendi eſt appellatus hîc & apud Philoſtratum & Syneſium. Logos enim & ſermonem & rationem & ſtudia ſignificat, & multa alia. In apologia pro Mercede conductis dicitur eloquentiæ præſes, qui à viris doctis colebatur.* r Ex poëtis Ialemo frigidioribus.] *Eraſmus in adagio, Ialemo frigidior.* Ἰαλέμου *lugubri cantione. Eurip. in Rheſo. Idem in Troade:* Ἰάλεμος *hymnus lugubris.* s Situ & arancis oppleta.] *Situ &*

aranei

raneis oppleta loca dicuntur inania, siue res nullius pretij, aut momenti. Sic Catullus de se ipse iocatus ait, ad Fabium:

Nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum. *Afranius apud Festum: Tamne arcula tua plena est aranearum? Plautus in Aululatia:* An'ne quis ædes auferat?
Nam hîc apud nos nihil est aliud quęsti furibus,
Ita inanijs sunt oppletæ atq; araneis. *In Ecclesiastica historia legitur, quod eo tempore quo Gregorius patriarcha Constantinopolitanus & Macarius cum alijs, qui vnã in Christo naturam & voluntatem asserebant, centũ & quinquaginta præsulum sententia damnati sunt, plurimæ araneorũ telæ, maxima omnium admiratione, in medium populum ceciderẽt. Ex quo significatum est eas hæreticorum sordes araneariũ instar inanes fuisse, eoque conuentu solemni iudicio disiectas esse.* t Ego te, ingratissime.] *Prosopopœia linguæ exposturantis cum abutente.* u Atimarchum appellârunt.] *forasis enim nomen illius Timarchus fuerat.* x Vtin, siue neminem.] *Cùm Polyphemus ab Vlysse lumine priuatus eum execraretur, quod ei nomen esset, οὖτις (inquit) ἐμοὶ γ' ὄνομ' ἔστι, vt tradit Odyss. 9. Hom.* y λεσβιάζειν.] ἢ λεσβίζειν. *Hoc Latini capitibus illudere, aut ecntrà ore morigerari appellant. Sunt qui pro polluere, aut conspurcare accipiunt. Sumptum à moribus Lesbiorum, Erasmus in Chiliad.* z φοινικίζειν.] *Dicebantur vulgò puerorum obscœnis amoribus dediti. Ortũ est autem adagium à spurcissima Phœnicum libidine, quam Græci meritò ἄῤῥητον μίξιν nominant, in primis Plutarchus in vita Cæsaris.* A Camarinam immotam, &c.] Id est, *malũ sibi non accersere, vel cœnum admodum contingere fœtidum. Natum est adagium à palude iuxta oppidum eiusdem nominis in Sicilia. Hæc quum olim pestem genuisset, vetuit eam Deus moueri penitùs, oraculo consulto. Illi non obtemperantes diuino responso, eam repurgârunt. Cessauit quidem pestis, sed per eam ingressis hostibus pœnas neglecti oraculi dederunt. Vide Erasmum in hoc adagio.*

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ Ησίοδον, Λυκίνυ καὶ Ησιόδυ.

DISSERTATIO cum Heſiodo, Luciani, & Heſiodi.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAuillatio quædam poëtarum eſt, qua Heſiodū vi nitatis atq; mendacij coarguit, quòd cùm iactauer ſe à Muſis accepiſſe munus hoc, vt carmine celebrar & præterita, & quæ futura eſſent, nihil de futuris, quo quidē extet, vaticinatus fuerit: ſiue hoc inuidia quad fecerit, cōmunicare nolens alijs quę ipſe accepiſſet: ſiu vanitate aliqua, qua cùm nihil tale à Muſis, didiciſſe ad vulgus tamē huiuſcemodi de ſe iactârit. Ad hanc a cuſationē fingitur poſtea Heſiodus reſpōdere, ac prim translatione tueri ſeſe, qua cōmuniter poëtæ omnes v ſolēt, cauſam eius rei in Muſas reijciendo, ſi quid nou aut incredibile, aut cuius euentus cōſecutus nō ſit, ca minibus ſuis fortè inſertū habeant. Nam id inſtinctu i lo atq; poëtico furore fieri, & multa ſępe, metrorū qu que gratia, dum in curſu opus eſt, eodē ſpiritu illo aſſ mi, quorum ratio interdū reddi ſatis non poſſit. Dein aūt & abſolutè ſe defendere, recitando ex carminibu ſuis quędā, vbi futurorū rationē & prædictionem no nihil attigerit. Quę tamen iterū refutans Lucianus, p ſteriora quidē oſtendit nō ſatisfacere definitioni & o ficio vaticinādi, cùm quiuis agricola eiuſmodi quoqu poſſit, qualia ille prædixerit: priora aūt quę de poëti furore, & de Muſarum inſtinctu reſpondit, aliquo m do recipit. Porrò fabula vnde occaſio cauillationis h ius nata eſt, in principio Theogoniæ habetur. Ibi en de ſeipſo ait Heſiodus, paſcenti ſub Helicone oues, af tiſſe Muſas, & dato ſceptro ex Lauro, inſpiraſſe canen vim, ἵνα inquit, κλείοιμι πάντ' ἐόντα, πρόσθ' ἐόντα: *hoc eſt*, vt carminę celebraret futura pariter & anteacta.

Ἀλλὰ ποιητὴν μὲν ἄριστον εἶναί σε, Ἡσίοδε, καὶ τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβὼν μετὰ τῆς δάφνης, αὐτός τι ἀκήκοας, ἐν οἷς ποιεῖς (ἔνθεα γὰρ καὶ σεμνὰ πάντα) καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτως ἔχειν. ἐκεῖνο δὲ ἀρρῆσαι ἄξιον, τί δή ποτε πεζῶν ὑπὲρ σαυτοῦ, ὡς δὴ τοῦτο λάβοις τὸ θειότατον ἐκείνων ᾠδὴν παρὰ τῶν θεῶν, ὅπως ἐλθοῖς, καὶ ὑμνοῖς τὰ παρεληλυθότα, καὶ θεσπίζοις τὰ ἐσόμενα. θάτερον μὲν καὶ πάνυ ἐντελῶς ἐξεφοίτησας, θεῶν τὰ γενόμενα διηγούμενος, ἄχρι καὶ τῶν πρώτων ἐκείνων χάους, καὶ γῆς, καὶ οὐρανοῦ καὶ ἔρωτος, ἔτι δὲ γυναικῶν ἀρετὰς καὶ παραινέσεις γεωργικὰς, καὶ ὅσα περὶ πλεόνων, καὶ ὅσα περὶ ἐλαιῶν ἀρότου καὶ ἀμήτου καὶ πλοῦ, καὶ ὅλως, τῶν ἄλλων ἁπάντων θάτερον δέ, καὶ ὁ χαριέστερον ἴσως ἐν

Τ poëtâ præstantissimum esse te, Hesiode, & hoc ipsum à Musis vnà cum lauro te accepisse, cùm ipse palàm in ijs quæ à te edita sunt indicas (sunt enim diuina, & admirationis plena omnia) tum nos rem ita se habere constanter credimus. Illud tamen non iniurià nos incertet pendentes animi, quánam re de teipso prædicta, quasi propter hoc diuinum illum cantum à deabus acceperis, vt celebrares ac laudibus illustrares præterita, & futura prædiceres. Quippe alterum excellenter admodum extulisti, Deorum genealogiam percensendo, ad vsque primos illos, nempe chaos, & terram, & cœlum, & amorem. Prætereà autem heroidum matronarumq; virtutes, tum rei rusticæ instituta, ad hæc quæcunque ad ortum & occasum vergiliarum, & arationis ac messis & nauigandi tempora attinent, breuiter omnia aliâ pulcherrimè executus es. Alterius autem, quod

βίῳ παραπολὺ, καὶ θεῶν δω-
ρεᾶς μᾶλλον ἐοικός. λέγω
δὲ τὴν τῶν μελλόντων πρό-
γνωσιν, ἣν δὲ τὴν ἀρχὴν ἐξα-
πέφυγας, ἀπὸ τοῦ μέρους τού-
του πᾶν λίθῃ παραδέδω-
κας, ἐλλαμβὰν τῆς ποιήσεως ἢ
τὸν Κάλχαντα, ἢ τὸν Τήλε-
φον, ἢ τὸν Πολύιδον, ἢ καὶ
Φινέα μιμησάμενος, οἳ μὲν
δὲ παρὰ Μουσῶν τέτε τύχον-
τον, ὅμως πειθέσπιζον, καὶ
ἐκ ὀκνου χρᾶν τοῖς δεομέ-
νοις. ὥστε ἀνάγκη σοι, τ' τριῶν
τέτων αἰτιῶν μιᾷ γε πάντως
ἐνέχεσθαι. ἢ γὰρ ἐψεύσω, εἰ καὶ
μικρὸν ἀπεῖν, ἐχ ὡς ὑποσχο-
μένων σοι τῶν Μουσῶν καὶ τὰ
μέλλοντα πολλὴν δωσά-
σθαι· ἢ οὐ μὴν ἔδοσαν, ὥσ-
περ ὑπέσχοντο, σὺ δὲ ὑπὸ
φθόνε ἀπηρύθης, καὶ ὑπὸ
λύπης φυλάξας τὴν δω-
ρεὰν, ἐν μεταλλεῖ αὐτῆς τοῖς
δεομένοις· ἢ γέγραπται μέν
σοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ,

& multo interuallo homi-
num vitæ erat accommoda-
tius & vtiliùs, Deorumq;
munificentiæ conuenientius,
dico autem futurorum præ-
dictionem, ne principium
quidem attigisti, verùm
eam partem prorsus obli-
uioni traditam silentio in-
uoluisti, nullo modo tua
poësi aut Calchanta, aut
Telephum, aut Polyidum,
aut Phinea imitatus: qui
etsi vaticinandi peritiam à
Musis non sunt consecuti,
multa tamen prædixerunt,
nec eosdem piguit respon-
dere egentibus. Itaque ha-
rum trium causarum vna
te fuisse præpeditum & im-
plicitum valde verisimile
est. Aut enim mentitus es,
quanquam dictu acerbum
hoc sit, Musas tibi fuisse
pollicitas, fore vt futura
queas prædicere. Aut illæ,
quemadmodum pollicebā-
tur, futurorum scientiam tibi præstiterunt, tu verò inuidiæ
morbo adductus, acceptum munus à virginibus celas, &
in sinu seruas conditum, neque illius egentes particeps
reddere voluisti. Aut ea de re multa tibi conscripta sunt.

sed

ἐλλιπὸ ἢ αὐτὰ τῷ βίῳ παραδίδωκας, ἐκ οἶδα εἰς ὃν ἰατρόν τινα ἄμορφα μιαιόμῳ τῷ χεῦσιν αὐτῶν. ἐκεῖνο μὲν γὲ οὐ τολμήσαιμ' ἂν εἰπεῖν, ὡς αἱ Μοῦσαι δύο σοι παρίξαν ὑποσχόμεναι, τὸ μὲν ἔδοσαν, ἐξ ἡμισείας δ' ἀνύκαλίσαντο τῷ ὑποσχέσιν· λέγω δ' τῷ τῶν μελόντων γνῶσιν, μὴ ταῦτα, πρότερα αὐτῷ ἐν τῷ ἔπει ὑποσχημένα. ταῦτα τὰ οὖν παρὰ τίνῳ ἄλλῳ, Ἡσίοδε, ἢ παρ' αὐτῶν σοῦ μάθοι τις ἄν; πρέπον γὲ ἂν, ὥσπερ οἱ θεοὶ λοιδόρου ἑάων εἶναι, οὕτω δ' καὶ ἡμῖν τοῖς φίλοις, μὴ μαθητὰς αὐτῶν. μετὰ πάσης ἀληθείας ἐξηγεῖσθαι περὶ ὧν ἴσθε, καὶ λύειν ἡμῖν τὰς ἀπορίας. Ησι. ἐνλῶ μοί, ὦ βέλτιστε, ῥᾳδίαν ἀπόκρισιν ἀποκρίνασθαί σοι περὶ ἁπάντων, ὅτι μηδὲν ὧν ὑπ' ἐμοῦ ἐρραψῳδημένων ὑπ' ἐμοῦ ἴδιον ἐμόν, ἀλλὰ τῶν Μουσῶν· καὶ

sed quæ nondum in lucem edidisti, haud scio in quodnam tempus aliud horum vsum promendum reseruas. Illud autem nullo modo ausim dicere, quòd cùm Musæ duas res se tibi præstituras promiserint, alterum reddiderint, dimidium autem promissionis negando retractârint. Dico autem rerum futurarum cognitionem, maximè verò ista priores in promittendo partes obtinente. Itaque hæc ipsa alicui ab alio potiùs quàm à te perdiscenda sunt, Hesiode. Valde enim consentaneum est, quemadmodum Dei bonorũ largitores sunt, sic & nobis amicis atque discipulis vestris quamuerissimè ijs de rebus certitudinem exponere quæ vobis notæ sunt, ac omni nos animi hæsitatione liberare. HESIODVS. *Poteram equidem, ô bone, facile ac promptum responsum respondere super omnibus quæ me interrogâsti, nimirum nihil eorum quæ mihi carminibus decantata sunt, meum esse, sed Musarum.*

καὶ ἐχρῆν δὲ καὶ παρ' ἐκείνων τοὺς λογισμοὺς τῶν τε ἀρημμένων καὶ τῶν παραλελειμμένων ἀπαιτεῖν. ἐγὼ δὲ ὑπὲρ μὲν ὧν ἰδίᾳ ἐπισάμην· λέγω δὲ τοῦ νέμειν καὶ ποιμαίνειν, καὶ ἐξελαύνειν, καὶ βλάπτειν, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα καὶ μαθήματα, δίκαιον ἂν εἶναι ἀπολογεῖσθαι· ἃ δὲ καὶ τὰς αὐτῶν ἀφορμὰς, οἷς τις ἂν ἐθέλοι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴονται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασιν. ὅμως δὲ οὐκ ἀπρεπῶς ἔχει καὶ ποιητικῆς ἀστρολογίας· οὐ γάρ, οἶμαι, χρὴ παρὰ τῶν ποιητῶν, ἐς τὸ λεπτότατον ἀκριβολογουμένους, ἀπαιτεῖν κατὰ τὴν συλλαβὴν ἑκάστην ἐντελῆ πάντως τὰ ἀρημένα, ἀλλ' ἂν τι ἐν ᾠδῇ τῆς ποιήσεως ῥᾳθύμως παραῤῥυὲν λάθῃ, συγγνώμης τοῦτο ἐξετάζειν. ἀλλ' ἄλλο ὅτι πολλὰ ἡμᾶς, καὶ τῶν μύθων ἕνεκα καὶ τῆς ἐφαπλώσεως, ἐπιβάλλομεν. τὰ δὲ καὶ τὸ ἐπ' αὐτὰ παλαίειν, λῆρος

Et æquum fuerat, vt ab illis dictorum neq; non omissorum rationem postulasses. Ego verò super ijs quæ mihi priuatim explorata sunt & comperta, dico autem pecora pascendi & regendi, & à stabulis agendi, & mulgendi rationem, tum etiam si qua sunt alia pastorum opera & officia, me rectissimè tueri posse: cæterùm ipsæ deæ suam munera quibuscunque voluerint, & quantum ea rectè tribui posse existimauerint, præstare consueuerunt. Neque enim opinor oportere à poëtis ad vnum vsque leuia quæque perscrutanter postulare, vt syllabatim omnia exactissimè & dicta & scripta sint. Et si in cursu poëseos aliquid per imprudentiam influens, poëtæ memoriam fefellerit, illud perpendere acerbum est. Sed non ignorandum est, nos poëtas matrorum & concinnitatis gratia nonnihil supernacuum interserere. Quædam verò ipsius carmi-

nis te-

λᾶα ὄντα, οὐκ οἶδ' ὅπως παραδέξατο· σὺ δὲ μέγιστον, ὃν ἔχομεν, ἀγαθῶν ἀφαιρεῖ ἡμᾶς, λέγω δὲ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἐν ᾧ ποιεῖν ἐξουσίαν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁρᾷς, ὅσα τῆς ποιήσεως καλὰ σκευαλάμους δή, καὶ ἀκάνθας τινὰς ἐκλέγεις, καὶ λαβὰς τῇ συκοφαντίᾳ ζητᾷς. ἀλλ' εἰ μόνῳ σοι ταῦτα σὺ, οὐδὲ κατ' ἐμὲ μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῷ ὁμοτέχνῳ τῷ ἐμῷ Ὁμήρῳ κατανίζουσι, λεπτὰ ἕτω κομιδῇ καὶ μάλιστα μικρὰ ἄγαλα διιχνεύοντες. εἰ δὲ καὶ χὴ ὁμόσε χωρήσαντα τῇ αὐτίᾳ τὴν ῥᾳθυμίαν ἀπολογίαν ἀπολογίσασθαι, ἀνάγνωθι, ὦ οὗτος, τὰ ἔργα μου, καὶ τὰς ἡμέρας. ἔσῃ γάρ, ὅσα ἐν ᾧ ποιήματι τούτῳ μαντικῶς ἄμα καὶ προφητικῶς προτέθεικά μοι, τὰς ἀρχὰς ἀπαλλάττοντα τῆς ὀρθῶς καὶ κατὰ μικρὸν παρομοίων, καὶ τῶν

nis tenor sæpenumerò plana & polita existentia, haud scio quo modo recipiat. At enim tu maximo quo præditi sumus bono, nos violenter dispolias, nempe libertate, ac ea qua in fingendo vtimur facultate. Alias equidem ornatus poëseos, quibus passim culta & compta est, non perspicis: pasos autē & spinas quaspiam excerpis, ac ansas intentandæ sycophantiæ studiosè rimaris. Atqui hoc tibi non soli studio est, neque me solùm insectaris, sed & alij non pauci eadem in Homero collega meo flagellant & calumniantur, immensè tenuia & extremè modica quæpiam calumniantes. Porrò autem si causa cedentem me oporteat rectissimam in medium afferre defensionem: age, ô amice, perlege Operum & Dierū opus à me conscriptum. Planè enim compe-

ries quanta in eo ipso poëmate è vatidico & prophetico spiritu prædicta sint, successus manifestante laborum rectè atq; tempe-

τῶν παραλειπομένων τὰς ζημίας. καὶ τὸ, Οἵσας δ' ἐν φορμῷ, παῦροι δέ σε θύσουσι. καὶ πάλιν, ὅσα ἀγαθὰ πείσεται τοῖς ὀρθῶς γεωργοῦσι, χρησιμωτάτη ἐν τῷ βίῳ μαντικὴ νομίζοιτο. Λυ. τοῦτο μὲν δή, ὦ θαυμασὲ Ἡσίοδε, καὶ πάνυ ποιμενικὸν ἄρηταί σοι, καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικας τὴν τῶν Μουσῶν ἐπίπνοιαν, αὐτὸς ἐμοὶ ἀπολογεῖσθαι δοκῶν περὶ τῶν ἐπῶν ἀναπλήρου. ἡμεῖς δὲ τοιούτου μαντικοῦ παρὰ σοῦ καὶ τῶν Μουσῶν προσεμένομεν, ἐπεὶ τάχα διαῦτα, πολὺ μαντικώτεροι ὑμῶν οἱ γεωργοί, καὶ ἄμεινα μαντεύσαιντ' ἂν ἡμῖν περὶ αὐτῶν, ὅτι ὕσαντος μὲν τοῦ θεοῦ, ἐυθαλῆ ἔσεσθαι τὰ θρέμματα, λῷστα δ' αὐχμοῦ ἐπιλάβοι, καὶ λιψόσωσιν ἂν ἄρουραι. ἀλλ' εἰ μηχανὴ μὲν μὴ ἔχοι λιμὸν ἐπακολουθοῦσαν τοῖς λίψασι αὐτῶν. καὶ ὅτι ἐμισοῦντος θέρους, καὶ ἀρότου

tempestiuè factorum ac omissorum dispēdia. Et illud:

Demessas in corbe feres, intra horrea fruges,
Et te spectabunt manantes tritica pauci.

Ac rursus, quanta bona consequantur rus & agros rectè & in tempore colentes. Et hoc sanè vtilissimum in vitâ vaticinium esse existimatur. LVC. *Enimuerò hoc, ô admirande Hesiode, nimiùm pastoraliter à te dictum est, & verè Musarum inspirationem mihi referre videris, quando ipse versiculos tuos aliter tueri nequeas. Nos autem eiusmodi vaticinationem neque à te, neque à Musis expectabamus, quoniam talia longè certiùs nostri nouerunt agricolæ, ac nobis de illis quamoptimè vaticinarentur, fore vt si Iupiter largis imbribus terrā irrigârit, manipuli vberes proueniant: si Solis ardores sata exusserint, & arua sint tierint, nihil obstare quò minus & fames illorū sitibundā sicitatē subsequutura sit. Tum quòd æstate media terra aratro*

subiu-

ἀρῦρ, ἢ ἐκ ἄν τι ὄφελος γένοιτο, ἀκῆ ἐκχυθέντων σπερμάτων, ἀδὲ ἀμᾶν χλωρὸν ἔτι ἐπάχων, ἢ λιγυὸν ἐυρυτίσασθαι τὸν καρπόν. ἀ μὲν ἀδὲ ἐκεῖνο μαντείας δεῖται, ὡς ἢν μὴ καλύψῃς τὰ σπέρματα κὴ θρέψαν μακίμλω ἔχων ἐπιφοροίῃ τ' γῆς αὐλῖς, καταπτήσονται τὰ ὄρνια, κὴ πᾶν καταδεῖται τλῶ ἅπασαν τὸς θέρους ἐλπίδα. τὰ γὰρ τοιαῦτα παραφύσεως μὴ κὴ ἐνθύμιος λέγων ἐκ ἄν τις ἁμαρτάνοι· μαντικῆς δ' πάμπολυ ἀφεδέν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔργον, τὰ ἄδηλα, κὴ ἀλαμῆ ἀλαμῶς κὴ φανερὰ προγινώσκειν, ὥσπερ τὸ τῶ Μίνωι προεπεῖν, ὅτι ἐν τῶ τῦ μελιθ@ πίθῳ ὁ παῖς ὄλεν αὐτῶ ἀφανιζόμῳ@· κὴ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς προμηνύσαι τ' Ἀπόλλωνο@ ὀργῆς τλῶ αἰτίαν, κὴ τῶ δεκάτῳ ἔτι ἁλῶσιθαι τὸ Ἴλιον· ταῦτα γὰρ ἡ μαντικά. ἐπεὶ κὴ τὰ τοιαῦτα ἤ τις αὖτῆ ἀνατιθείη, οὐκ ἂν φθάνοι

subigenda non sit, propterea quòd nulla vtilitas arandi laborem exceptura sit, effusis temerè seminibus. Neque spicas adhuc virides esse demetendas, quippe fructum inanem inuenturos esse rusticos. Sed neque illud valde eget vaticinio, quòd nisi semina inolueris, & minister rastrum habens, terra obducat illa, auiculas aduolaturas, ac omnem futuræ messis spem intercepturas. Etenim talia si quis agricolarum adhortationes & documenta dixerit, haudquaquam à vero aberrabit: cæterùm à vaticinio mihi longè lateq; esse videntur, cuius opus est, obscura ac nullo modo vspiam apparentia præcognoscere: exempli gratia quòd Minoi prædictum est, in vase mellis pleno eius filium suffocatum iri. Tum Achiuorum quoque proceribus, Apollinis iracundiæ causam præsignificasse, & anno decimo fore vt Ilium captum à Danais excinderetur. Hæc equidem vaticinij officia sunt peculiaria. At si quis & ea quæ tu iactas,

illi

ἐμὲ μάντιν λιγυρόν. πειρῶ δὲ καὶ θεοπιδῶ, καὶ ἄνευ Κασταλίας καὶ Δάφνης, καὶ τρίποδος Δελφικῆς, ὅτι ἂν γυμνὸς τὸν ἀργέστην χειμῶνος ἀνύσῃ τις ὑοντος καὶ ποσίτι, ἢ χαλαζῶν τε καὶ θεῷ, ἁπαλὸς ἐπιπεσεῖται ὁ μικρὸς ἐπιπεσεῖται ὁ δὲ καὶ ἔτι γε τούτου μανθανικώτερον, ὅτι καὶ θέρμη μετὰ τοῦτα, ὡς τὸ εἰκός, ἐπιγενήσεται. καὶ ἄλλα ποτὲ δὴ ταῦτα, ἂν γελοῖον ἂν εἴη μνημονεύειν. ὥστε τὰς μὲν δὴ ταύτας ἀφλοισίας καὶ μανθάνας ἄφες, ἐκεῖνο δέ, ὃ ἔφησας ἐν ἀρχῇ, ἴσως παραλειπτέον ἄξιον, ὡς ὑπό τινος θεοῦ λιγομένων, ἄλλα τις ἔμπνοια λαμόνι σοι τὰ μέτρα, ὑπάνυ δὲ ἐκείνη βέβαιος ὅσα. ὑφ' ἂν τὰ μὲν ἐπιτέλη τε ἀπεσχημένων, τὰ δὲ ἀτελῆ ἀπολίμπανεν.

illi adscribere voluerit, & ille me quoq; vatem rectissimè dicere poterit: prædicam enim & vaticinabor vel sine aqua Castalia, & lauro, & tripode Delphico, quòd si quis hyberno gelu sæuiente, & ad hæc Ioue pluente & grandinãte nudus obambulauerit, hunc algor nõ modicus inuasurus est: et quod adhuc priorem vaticinij certitudinem longè exuperat, calores quoq; hyberna frigora subsecuturos: aliáq; id genus permulta, quorum meminisse valde ridiculum est. Quare eiusmodi et apologias & vaticinia missa facito: illud autem quod initiò dixisti, fortasse indignũ nõ est suscipere: nempe quòd nihil eorum quæ abs te dicta sunt, noueris, sed afflatus quispiam diuinus suggesserit tibi versiculos, neq; ille admodũ firmus existens. Siquidem quædam promissorum non plenè perfecta reddidit, quædam verò inabsoluta prorsus reliquit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

Hìc Hesiodum de se multa narrantem inducit, eumq; opus suum, Operum & dierum, vt verè rusticum nõ vatem ceciniisse festiuo suo more illudit. Quanquã enim profitea-

profiteatur συνπνέυσαν δὲ μοι αὐλὸν θείλω ἵνα κλάομι, πάτ' ἰατρόμμα ἀνέστ' ἰόντα: nihil tamen fatidicum, sed præcepta duntaxat de moribus & agricultura leuia & peruulgata tradit.

a AVT Phinea imitatus.] *Hinc Valerius Flaccus lib. 4:*

Littora fatidici pœnis horrentia Phinei. *De Phineo quoq; infrà nonnulla dicta sunt in dialogo Menippi & Tyrsiæ, nonnulla etiam suprà in Timone.*

ΤΡΑΓΟΠΟ-δαγρα. *TRAGOPO-dagra.*

Ioanne Sinapio interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum fabulæ tale est. Peragũt encomium & laudes Podagrę, sacerdotes, potestatẽ deę carminib⁹ celebrãtes. Ad quorũ inuocationẽ cùm ipsa quoq; dea adesset, suumq; numen vt insuperabile & inuictũ prędicaret: nunciatur interea medicos quosdam Syros deam contemnentes, ac vires ipsius eleuantes, medicinam, à patre videlicet acceptam, contra illam vulgò polliceri. Indignata itaq; dea, arrogantiamq; ac temeritatem hominum non ferens, immissis tortoribus suis, miserè illos excruciare atque vexare cœpit. Quj cùm medicina sua frustra adhibita doloris vehementiam atq; acerbitatem ferre non possent, supplicantes deæ, victos sese, artemque suam nullam esse confitentur. Exorata igitur dea tortores suos reuocat, ac victrix palmam refert. Proloquitur podagricus quidam, malum & cruciatum immedicabilem detestãs. Fabula verò in vniuersum idem illud innuit, quod Ouidius cùm inquit:

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

tum quòd & vanitatem Iudæorum ac Syrorum nonnihil taxare videtur, vt qui contra omnes morbos quantumuis incurabiles, medicinam pollicerentur: quale & hodie quidam ex eadem gente vulgò faciunt.

ΠΟΔΑΓΡΟΥ,

ΠΟΔΑΓΡΟΥ, ΧΟΡΟΥ, Ποδάγρας, Αγγέλου, Ἰατρῶν καὶ Βασάνων.

PERSONAE: Podagricus, Chorus, Podagra, Nuncius, Medici, Tortores.

LOQVITVR PODAGRICVS.

Trimetri Iambici.

Στυγνὸν οὔνομ' ἐστὶ θεοῖς συμφορὰ, Ποδάγρα, πολυώνυμε, Κωκυτοῦ τέκνον.

Τὸ Ταρτάρου λώβημα ἐν βαθυσκίοις,

Μίσγαρ' Ἐρινὺς γαστρὸς ἐξ ἴσου γένους,

μαζοῖσί τ' ἐξέθρεψε, καὶ πικρῷ βρίφει

ὡς χεῖλος ἐσάλοιξε Λήκτου γάλα.

Τίς τὸν δυσώνυμόν σε δαιμόνων ἄρα

ὡς φῶς ἀνῆκεν; ἆλθε δ' ἀνθρώποις βλάβος.

Εἰ δ' οἱ τεθνεῶσιν ἁμπλακημάτων τίσις

βροτῶν ὀπηδεῖ, τῶν ἔδρασάν τι φάος,

Τάνταλον ποτοῖσιν, οὐκ Ἰξίονα

τροχῷ τρόμητον, οὐ Σίσυφον πέτρᾳ

Triſte nomen, ô dijs odibile, a Podagra, b lachrymoſa, c Cocytoſata,

In d Tartari ſpecubus opacis edita,

e Erinnys vtero quam f Megæra ſuo tulit,

Et vberibus aluit, cuiq́ue paruulæ

Amarulentæ, in os lac g Alecto dedit.

Ergo h quis abominabilem te dæmonum

Produxit in lucem exitio mortalibus?

Quòd ſi luunt errata i manes mortui,

Si luce commiſſi rationem nox petit,

Nec Tantalus ſuis, nec Ixion, rota

Volubilis, nec Siſyphus onere lapidis

Crucian-

δὲ κολάζειν ἐν δόμοισι Πλου-
τέως,
πλῶς δ' πάντας ζοὺς κακῶς
ἀφρακότας,
οῖς ζοῖς πεσάπλειν ἀρθρουκ-
δίοιν πόνοις,
ός μὲ τὸ λυπρὸν, καὶ ταλαί-
πωρον δίμας,
περῶν ἀπ' ἄκρων, ἐς ἄκρας
ποδῶν βάσεις,
χῶει φαύλῳ, καὶ πικρῷ χυμῷ
χολῆς,
συνάμαξι βιαίῳ τῷδ' ὁμορρί-
γῳ πόρῳ
ξυνὶ, καὶ μυμυκὸς ἐπιτείνει
πόνους.
πλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν, διά-
πυρον πρίχδ κακὸν,
δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρ
πολύμορον,
ποῖα λιμήτὴρ μισὸς Αἰτναῖος
πυρὸς,
Σικελὸς αὐλὼν ἀλιπόρους ὁμ-
φράγδ,
πὸ λυσιξυλικῖα κυματούμ-
μῳ,
ῥαγξι πικρῶν σκολιὸς ἀ-
λᾶται κλυδών.
δυσίμαρτον πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις τύπ,

Cruciandus in [k] Stygij fuit
Ditis domo:
Tuis sed omnes omnium sce-
lerum reos
Aptare decuit membrifra-
gis cruciatibus.
Vt corpus affectum & fatis
gatum meum
[l] Manibus ab extremis ad in-
fimas pedum
Plantas, sanie tetra, fluenté-
que [m] fellea
Per membra bile, & impe-
tuoso flamine,
Suis vbique stringitur mea-
tibus
Porisq; clausum me premit
doloribus.
Per ipsa currit ignea pestis
viscera,
Carnemq; vorticibus popu-
latur ignium,
[n] Aetnæ velut crater facibus
exæstuans:
Aut Sicula vallis æquorea-
rum rupium,
Aestibus ineuolubilibus, vbi
fluctuans
Sinuosa ruinas vnda scopu-
lorum ferit.
O omnium mortalium opinionibus

ὡς ἀς μάτην σε πάντου ἀμ-
φιθάλπομεν,
ἐλπίδι ματαίᾳ μωρὰ βυκο-
λούμενοι.

Incogitabile malum, vt om
nes perditè,
Quicunque vana ſpe ſtol
di, te leniter
Mulcere medicariq; cupimus, fallimur.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HVius podagrici encomij verſus ſunt Dimetri & Tri metri iambici. Partim acatalectici Archilochij: *id eſt* puri & perfecti, tamen legitimè quoq; mixti, vltimum pedem à quo nominantur integrum habentes. Partim catalectici: *id eſt*, ſemimutuli, ideò & vna ſyllaba in fine deeſt. Sunt etiam Dimetri Anapeſtici & hexametri μείροι: *id eſt*, excaudati, aut cauda minuti, Saturnij. Inter actus Chori inſeruiuntur pro tibicine & concentu. Chorus enim totus eſt cum cantu & motu & geſtu & ſaltationibus ad tibias: & propriè eſt multitudo canētium aut ſaltantium. Podagrę encomium parentes & patria etymologia: principium & quod illi tempus dicatum. Eius vim nullum pharmacum compeſcit. Quæ tormēta afferat, quibus ſe facilem præbeat, & quibus non. Sacra quæ. Quid podagricos conſoletur.

a PODAGRA.] *Morbus eſt qui initium à pedibus ſumit vnde etiam nomen accepit. ποδάγρα autē laqueum ſignificat quaſi* ποδὸς ἄγρα: *i. pedis captura.* *b* Lachrymoſa.] *Metonymia, efficiens pro effecto, vt in multis alijs ſequentibus. Arthridis autem & podagra, præcipuè mortalibus peſtes, animi pariter & corporibus duræ infeſtæque ab inferis proficiſci creduntur: quamq; omnia à Deo diſpenſari certum eſt.* *c* Cocyto ſata.] *Cocytus inferorum fluuius, à Styge profluens, & nomen habēs ἀπὸ τοῦ κωκύειν, quod eſt gemere ac lamētari. Virgil. 6. Aeneid.* Cocyti ſtagna alta vides, Stygiamq; paludem. *Podager Podagram Cocyti filiam nominat, articularis morbi dolore*

lores impiorũ cruciatibus non leuiores esse subindicans. Ae-
s Serm. 12. ex cruditatibus ebrietate immoderato ac intempe
uo rei venereæ vsu, podagram nasci scribit. Extant incerti au-
ris epigrammata in fine lib. 2. Epigr. Græcorũ, in quibus inue-
es Podagræ naturam sciti ssimè descriptam, nempe q. vnguen-
, q. vino, q. coronis gaudeat, quarum rerum omnium inopia
borant pauperes. Qua de causa τὸ πενίης χάλκεον ὠδὶν auer-
tur, hinc μισόπλουτον appellat: i. *odio habentem pauperes, &*
ntùm in locupletum ædes diuertit. Podagram hodie diuitum
orbum vulgus quoque nostrum appellat, qua tamen eorum
uitiæ domantur, cùm quibus abundant, frui nequeunt. Sed
oc loco libet ascribere Podagræ & Araneæ apologum, à Cæ-
o Secundo Curione nostro in suo Araneo confictum. Araneæ
im peregrè proficiscenti se Podagra comes adiunxit, tametsi
assibus ambiguis admodum ægrè illam sequeretur, iamq.
ei vnius itinere confecto, constitutum inter eos est, vt diuer-
um hospitem vtraque experiretur. ac Aranea oppidum ingres-
a, veteris adhuc memor hospitij, in opulenti cuiusdam spacio-
us ædes diuertit, vbi statim sua incipit tapeta, aulæaq. præ-
andere. adfuêre protinùs furiæ quædã conuertentes, & quic-
uid erudita operatione texebat dissipãtes, adeò, vt vix oculatas
ygodæmonum scopas posset euadere: misera planè, quę in tan-
i rerũ omniũ affluẽtia sola egebat, atq. in tam amplis atrijs no
ngulũ quidem tutũ inueniebat. Podagra verò pedibus capta,
ùm vltra progredi nequiret, in primas se eius oppidi casas de-
it: vbi nil non miseriarum experiri, apponi cœnaturienti pa-
is ater cum holusculo vix sale condito: in potum vappa pro-
inari, nisi è proximo riuo petere mallet, vnde sitim restingue-
et. Sic igitur accepta, lectum sibi poscit exhiberi. Torus ille
ro plumea culcitra, stramine plenus ostenditur. In eo suspirãs
& gemebũda, se vtcunq. componit. Sed ô q. malè membris mol
bus & delicatis, cùm tam horridis stragulis, tã duris & bar-
aris villis cõuenit. Orto igitur augusto illo sidere, quod omnia
atefacit, Aranea pariter & Podagra rursum conuenerunt. &
rior Aranea magnoperè se diuitis illius barbarie conquesta
est: Podagra contrà de hospitis sui egestate, duroq. victu mul-
a commemorat, Irum eum appellitans. Aranea commemorat

liuidas vibices, quas ſenticoſa fulcra tenellæ cuticulæ impreſſe rant. Qua de re poſteaquam maturè deliberatum inter ipſa fuit, in hanc pedibus ſententiam iuerunt, vt Aranea deincep pauperum tabernas & tuguria, podagra verò diuitum aulas regumque turres incoleret. Itaque Podagra inſtituti nequa quam immemor, pedetentim numoſi euiuſpiam domum ingreſ ſa, ad obeſuli pedes procubuit. quam vbi conſpexit hoſpes hu maniſſimus, Dij boni, qua lenitate, quibus nominibus excepit Subſternuntur olorinæ culcitræ, pulminis toralibusque Mile ſiis cubilium fulcra replentur, fernet culina, omnes ſunt in offi cio miniſtri, qui dapibus menſas onerent (vt Poëtæ verbis v tar) & pocula ponant. Huc capi pingues atque altiles phaſia ni, pauones, coturnices, turtures, ficedulæ, & aues illæ, quæ bi nis ſuperbiunt cordibus, conuolant: rhombos, ſcaros, ſilurós que prætereo. Lucrina item conchylia, Abidena, oſtrea, & quicquid mare lautum & delicatum mittit. Huc vina candi da, nigra, purpurea, rubella dulcia, tenera, auſtera, Cecuba Fa lerna, Chia, Cretica plenis crateris infunduntur. Taceo menſa ſecundas à Tarentinis allatas. In ſumma nihil deliciarum, ni hil cupediarum ac voluptatum non exhauritur, vt tam poten dea (eſt enim Podagra Bacchi Veneriſque filia) cum ſoror bus ſuis Chiragra atque Gonagra, molliter quieſcat. At Ara nea pauperis domum læta petit, telas orditur, textrinæ man bus & pedibus incumbit, venatur nullas inſidias, nullius ia formidat inſultus, (vt dicam breuiter) vacua in aula domina tur. ac ne erga hoſpitem ſuum ingrata videatur, eum à Poda gra inſidijs (eſt enim bellua illa admodum inſidioſa, vt quæ n men non rarò mentiatur, humique ſerpat) ſecurum tutumqi reddit. Si quando tamen Aranea aliud agente, ſeu calida, ſe frigida in ædes irrepſerit, haud diu poteſt cum Aranea conſ ſtere. Non igitur mirentur diuites ocioſi, ſi varijs, & hoc vi præcipuè morbo affecti ſapè decumbunt: cùm nec Medicum nec vera medicamenta admittere velint, laborem, induſtrian frugalitatem. Hanc fabulam elegantiſſimè deſcripſit Nicolau Gerbelius. Faſtidit autem podagra pauperum frugalitatem, tenuem victum, contenta dominis ipſis dominari, & in tyra nos exercere tyrannidem. d Tartari.] *Tartarus, ſiue Ta*

tar

ra, locus profundissimus inferorum, in quo sontes plectuntur, πυρίπλω, conturbo, quòd illic plena sint perturbationis, vel ὁ τῦ ταρταρίζειν: id est, à tremore frigoris. Sole enim caret. e Erinnys.] Vna furiarum Infernalium, ἀπὸ τῦ ἐρρεῖν τὸν ὦν: id est, à corrumpenda mente. f Megæra.] Vna quoque furiarum noctis, ἀπὸ τῦ μισγαίρειν: id est, odisse, seu inuidere. g Alecto.] Infernalis furia, & Megaræ soror, mentes ibi malè conscias iugiter infestat, nullamq; ijs requiem permittit. h Quis dæmonum.] Infernorum & subterraneorum. caliginosa enim tenent loca, quæ eis quasi carcer est vsque ad tempus iudicij. Dicũtur autem παρὰ τὸ δαημαίνω: i. exterreo & timefacio. Malos enim omnes statuunt Christiani. i Manes mortui.] Homerus Odyss. λ. sub persona Vlyssis ea, quæ apud inferos viderat Alcinoo narrantis, & hũc sequuti Virgil. in 6. Aen. Ouid. in 4. Met. Silius in 13. & noster Lucianus ipsos inferos describunt, & pœnas diuersas referunt, quas manes corporibus solutæ persoluunt. Siti & fame supplicio plecti Tantalum faciunt:

Saxum ingens voluunt alij, radijsq; rotarum
Districti pendent, inquit Virgilius. Sisyphus saxum sursum ac deorsum voluit: Ixion rotæ alligatus sceleris sui pœnas dat. k Stygij Ditis.] Quẽ nos Latinè Ditem vocamus, Græci Plutonem, qui Stygius dicitur, à Stygio infernali palude. Virgil. 6. Aeneid.

Tu Stygio regi nocturnus inchoat aras.

l Manibus ab extremis.] Corpus totum significat Homerus Il. ψ: ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. i. à capite vsq; ad calcem. Item Theocrit. in Bucol. ἁγὼ μ' ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ποτὶ τὸ πόδι σύμπασ' ἔδευ. Me à capite vsq; pedes lustrauit lumine totũ. Arthritis autem & podagra fiunt in articulis manuum primò, unde nomen chiragra, tum etiam pedum, hinc podagra, denique in omnibus ossibus, quæ inter se iuncta sunt, vt alterum sine altero moueri possit. In gutture, in mandibulis, in dentibus, in dorsi spina, & circa pectus. m Fellea bile.] Omnes ferè sunt calidè, quia sunt inflammationes, & à bile mouentur. Quæ verò ab humore crudo, sunt frigidæ. n Aetnæ velut crater.] Aetna Siciliæ mons crebris incendijs clarus, eoque nomine à

Poëtis celebratus. Sed sæpè grauis ac pernicioſus accolis. Incen dij autem eius cauſas Iuſtinus lib. 4. explicat: foramen verò i lud, per quod globi ignei & flammæ euomuntur, Crater dic tur. o Quicunque vana ſpe.] *Pòſt, ſe inſuperabilem d cit, quam nec vincere ipſe ſummus omnium Pæon deorum m dicus arte ſua poteſt, Apollinisve filius Aeſculapius. His in l cis ſignificat, podagram nulla ope ſanari poſſe. Quod tamen fa ſum eſt, ſi Celſo in lib. 4. credimus ac Plinio, qui eum morbu ſcribit peregrinum fuiſſe. Podagræ autem cauſam legito apu Macrobium lib. 7. Saturnal.*

CHORVS.

Dimetri catalectici omnes.

Χο. ἀνὰ Δίνδυμον Κυβήλης,	A *Iuga Dindymi Cybel*
Φρύγες ἴυθιον ὀλολυγᾷ	*Phryges vlulante voce,*
ἄπαλῷ τιλᾶσιν Ἄττε,	B *Tenero frequentare Atti*
κώμῳ πεδὶ μέλος λιγαύλου,	*Solent,* C *modiſq;* D *ſiſtri*
Φρυγίᾳ κατ' ἄρια Τμώλου,	*Phrygij, ſuper iuga* E *Tmo*
λεῖμον βοῶσι Λυδοί.	F *Comon celebrare* G *Lyd*
Παραπλῆγες δ' ἀμφὶ ῥόπτροις	*Et perciti furore*
	Reſonant ſuis in armis
λιλαῖοι Κρητὶ ῥύθμῳ	H *Euãtis* I *orgia* K *rhythm*
νόμον ὠδὰν Κορύβαντες.	*Cretenſibus Corybantes*
λιλάζει δὲ βέβυσσα σάλπιγξ,	*Clangit quoque tuba* L *du*
Ἄρει κρέκουσα θόρυβον	*Marti, modulans tumultus*
πολεμήιον Ἄτᾳ.	*Depreſſa bellicoſos.*
ἡμᾶς δὲ σοὶ ποδάγρα,	*Sed nos tui podagra*
πρώταις ἔρᾳ ἐν ὥραις,	M *Myſtæ,* N *tibi ſacramus*
μύσαι τιλᾶται οἶκτος,	*Ineunte vere luctus:*
ὅτι πᾶς χλοητόκοσι	O *Vbi graminifera paſſim*
ποίαις τέθηλε λειμών,	*Herbis vircre prata,*
ζεφύρου δὲ φύλλα πνοαῖς	*Et in arboribus tenellæ*
ἁπαλοῖς λομᾷ πετάλοις,	P *Zephyro reflante frond*

Inceperint vigere Q *Ma*

ἐ Ἄ δίωγμα θ' ὃμ κατ' οἴκους	Q Malè nuptáq; cũ per ædes
μερόπων θροεῖ χελιδὼν,	Hominum ſtrepẽs hirundo.
ὠὴ νύκτερ θ' ὑπὸ κλαγγᾶν,	R Nocturna perq; lucos
τὸν Ἴτυν στένει δακρύοις	Ityn gemit, querelis
Ἀηδὼν γόοις ἀηδόν.	Vbi triſtibus philomela.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A IVGA Dindymi Cybeles.] *Lucianus noſter de dea Syria varias recenſens opiniones: Alius, inquit, ſermo fertur, quẽ ego à viro ſapiente audiui, quod Rhea ipſa ſit, & templũ Attis opus. Attis quidem Lydus fuit, primus qui ſacrorũ ritus, quib. Rhea coleretur, prodidit, & quib. Phryges, Lydi, Samothraces in ſacris vterentur, ea ab Atte accepiſſe. Nam vbi Rhea ipſum caſtrauit, virilem vitam agere deſiit, & muliebrẽ formam aſſumpſit & veſtes. Hactenus Lucianus. Ipſa verò Rhea dicta eſt Cybele, Dea Phrygia, Dindymene & Berecynthia, à Dindymis & Berecynthio Phrygiæ montibus in quibus colebatur. Vide Catull. de Berecynthia & Atte, cuius fabulam narrat Ouid. 4. Faſt. De eo quoq; Diodorus & Euſebius Luciani dialogũ Veneris & Cupidinis. Cybeles porrò miniſtri ac ſacerdotes Attos primò ab Atto Phrygio vocatos fuiſſe, notiſſimum eſt, tũ Gallos à Phrygiæ flumine, autore Feſto, quia qui eo bibiſſent, in eo furere incipiebant, adeò vt ſe virilitatis parte priuarent, vnde & ſemiuiri dicti, quia caſtrati & execti. Poſtremò Corybãtes dicti ſunt, quia per furorẽ capitis motues comam rotantes, tympanorum pulſu, cymbalorum ſonitu, cornuum & tibiarũ cantu, vlulatu futura pronunciabãt & Rheæ ſacrificabant, alios item in ſimilem agentes rabiem. A quibus manauit κορυβαντιᾶν: i. Corybantũ more inſanire ac furere, diuino quodam ſpiritu afflari. Horũ verò ſacerdotum antiſtites Archigalli nominabãtur. His quidẽ inſanis ac furentib. miniſtris & ſacerdotib. ſtipes & æra petere moris fuit, vnde turpiter viuerent, vt manifeſtè mõſtrat Lucret. Implebãt em ſuperſtitione animos, & exhauriebãt domos. Itidẽ faciũt hodie Franciſcani & reliqui mẽdici monachi. Vide Cic. in lib. de Legib.* B Tenero Atti.] *Puero formoſiſſimo, quẽ Cybele caſto amore adamauit, eumq; ſacris ſuis pfecit.*

C Modis.] *Modus mensura illa, quam cantores inter canendum obseruare solent.* D Sistri Phrygij.] *Sistrum crepitaculum, quod concussum, argutum sonorumque edat tinnitum, dictū est.* E Tmoli.] *Montis Lydiæ.* F Comum.] *Quidam ex scriptoribus cum Dionysio coniungunt. Hyalicus autem Dionysius vocatus Deus comus: i. comissiorū & comessationum nocturnarumq; saltationum, vt notat Hesychius. In cuius militia autorabantur iuuenes, qui coronati noctu cum facibus musicisque instrumentis ad amicarum fores saltandi canendique gratia concurrebant, procaciterque lasciuiebant, vt fores nonnunquam effringerent, quod optimè describit Philostratus* καὶ εἰκόνων *imagine tertia. Crepalocomus, vinolentorum hymnus, apud Aristophanem in Ranis.* G Lydi.] *Lydiæ regionis Asiæ minoris incolæ.* H Euantis.] *Bacchi. Est enim vnū est ex Bacchi cognominibus. Ab Euantium mulierū vlulatione & clamore impositum. Virgil. 6. Aeneid. de Helene:*

Illa chorum simulans Euanteis Orgia circum
Ducebat Phrygia—.

Vbi certè Ephanteis Phrygias matres Bacchi furore agitatas vocat. I Orgia.] *Liberi patris & Bacchi sacra fuerunt, quę præcipuè à mulieribus furore correptis celebrabantur, & quoniam tertio quoque anno fiebant, Trieteria dicta sunt.* i. *triennalia.* K Rhythmis.] *Quid sit rhythmus & eius diuisio, tum quid differat à metro, & quomodo Latini exponāt, vide Iulij Cæs. Scaligeri poëtices lib. 2. qui est Hyle, cap. 2.* L Duro Marti.] *Diophantus Lacedæmonius, qui de sacris deorum scribit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod* ἑκατονφόνιον *appellabatur. Si quis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum, quod sacrificatum est à duobus Cretensibus, & vno Locro, sicut Sosistrates scribit. Sed posteaquam hoc Athenienſibus displicuit, cœperunt offerre castratum porcum, quem nephrendem vocabāt, quasi sine renibus. Habuit autem Mars sacerdotes & flamines, qui ab eo Martiales dicebātur.* M Mystæ.] *Initiati tuis sacris, ac tui cultores, tuorumque mysteriorū periti.* N Tibi sacramus luctus.] Ἀρθρῖτιν, *id est, articulorum dolores, & podagricos morbos, quos vere aut autumno*

tũno magna ex parte moueri & excitari docent Hippocrates sectionis 3. aphoris. 20. in vernalium enumeratione: Item sectionis 6. Aphor. 53. & Celsus lib. 4. cap. 24. Quod autem magna ex parte dixit Hipp. non temerè est factum. Interdum enim hyeme & æstate morbi podagrici fiunt, sed hoc rarius est. Cæterùm in vere & autumno podagrici morbi excitentur, vide commentaria in ipsum Hippocr. præcipuè Galeni. Idem Hippocr. sect. 3. aphor. 22. Dum de autumno loquitur, connumerat coxendicum dolores, qui & ipsi sunt è podagræ genere, vt ipsa podagrà continetur inter articulorum morbos. vt 10. de compos. medicam. secundum locos, à Galeno scriptum est, affectus locis duntaxat differentes, & non toto genere. Namque ἰσχίας, seu coxendicum dolor ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος nihil aliud sunt quàm articulorum dolores à fluxione quapiam orti, vt Aetio visum est capite sexto, libro duodecimo. Cæterùm isti affectus ab oblæsa parte denominati sunt, vt liquet ex Galen. 2. meth. med. Nam si ad inferiores partes facta fuerit fluxio, & pedum articulos repleuerit, padagra vitium nuncupabitur. Si verò in multis corporis articulis inuitur, aut per omnes æqualiter articulos fluxio dispergatur, ἀρθρίτιδα Græci, nos articularem morbum appellare consueuimus, ex eiusdem Aetij testimonio. Qui autem ἰσχίον nuncupatum articulum cruciare solet, à Græcis ἰσχίας, valut & qui eo affectu laborant ἰσχιαδικοὶ nuncupantur. O Vbi grammifera.] graminea. Veris descriptio. P Zephyro reflante.] Fauonio occidentali vento. Horatius libro primo epist. ad Mecœnatem. 2:

Cum Zephyris, si concedes, & hirundine prima.

Q Malè nupta hirundo.] Progne. Quod autem nonnulli tradiderunt Philomenam in luscinium abiisse, Ioannes Grammaticus in Hesiodi commentarijs, non Philomelæ id obtigisse dicit: ἐ ωδὴν ἀηδῶν μεμῦθα τὸν ἴτυν ὀδύρεται. & Procne in luscinium commutata Ityn deplorat. Idem apud Ouid. habemus:

Sola virum non vlta prius mœstissima mater,
Concinit Ismarium Daulias ales Ityn.

Ita & Horatius Flacc. de Procne loquens, quamuis non expresso nomine, Luscinia tamen similem dicit:

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,
Infelix auis & Cecropiæ domus,
Aeternum opprobrium, quòd malè barbaras
Regum est vita libidines. *Et Catullus eodem modo.*
Qualia sub densis ramorum concinit vmbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli.

Sentit idem doctissimus Probus in Bucolicis. Vide quæ in Alcyone annotauimus, & post, in Menippi & Tiresiæ dialogo. Lucianus autem noster, ad vulgatam fabulam respicit, quæ talis est: Procne Pandionis regis Athenienſium filia & Terei Thracum regis vxor, qui Philomelæ alteri Pandionis filiæ, sub prætextu visendæ sororis à patre abductæ in itinere vim intulit, vitiatæq; linguam præcidit, ne flagitium cuiquam indicare posset. Verùm illa (vti erat lanificij peritissima) rem omnem quo gesta erat ordine, in tela depinxit, eamq; per famulam ad Procnem sororem misit, quæ quamuis sororis iniuria grauissimè commota, vltionem tamen in orgiorum tempus distulit, quo tempore magna mulierum caterua comitata thyrsisq; & pellibus instructa, sororem carceri eripit, & in regiam perducit, vbi communicato cum illa consilio, Itym communem filium dilacerauit, patriq; epulandum apposuit, illoq; epulis tam nephandis iam satiato, sub finem cœnæ pueri caput in conuiuium attulit. Quo agnito Tereus furore percitus cum stricto gladio vxorem insequitur, eamq; iam occisurus in vpupam commutatur, etiam nunc militarem cristam in capite gerentem, Progne autem in hirundinem, Itys verò in phasianum, Philomela deniq; in auem sui nominis etiam hodie de Terei iniuria suo cantu conquerentem. Martial. lib. 14:

Flet Philomela nephas incepti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Vide latiùs hanc fabulam apud Ouid. 6. Metamorph. Hirundo sola auium in tectis versatur, nullam adferens vtilitatem: plus enim inepto garritu tædij adfert, quàm voluptatis. Est enim minimè canora, sed molesto quodam stridore obstrepit. Sanè κωπίδα ἡ χελιδὼν Hesiodo, propter garrulitatem: vnde poëta is κωπιδόσσαν formauit: κωπίδειν enim garrire est, eoq; cognomento ales hæc apud Anacreontem & Simonidem appellatur

tur. & Aristophanes Ran. Musæa hirundinum vocat nugationem nihili, & quæ foliis leuior sit. Nicostratus garrulitatem hanc notat his iambis:

εἰ τὸ συνεχῶς πολλὰ κ᾽ ταχέως λαλεῖν,
ὧ τοῦ φρονεῖν παράσημ᾽, αἱ χελιδόνες
ἐλέγοντ᾽ ἡμῶν σωφρονίστερ᾽ ἂν πολύ.

Loqui si indesinenter, multaq; & velociter,
Prudentiam indicaret, vtique hirundines
Fortasse quàm nos sapere dicantur magis.

Hesiodus haudquaquam leuiter, sed ex arte dixit hirundinis loquacitatem lamentationem esse, fabulæ ratione habita, quæ de Pandionis filia fertur:

τόνδε μετ᾽ ἀρῳζὴ παιδὸνὶς ἄρτο χελιδών.

Quem mane gemens Pandionis exijt hirundo.

ἀρῳζὴν exponunt interpretes, clamosa, non autem diluculò flens, cùm hirundo tota clamitet die, non autem manè tantùm aut vesperi, veluti facit luscinia. Hirundinem Græci vocant chelidona, quæ verni temporis indicium est & nostro magis quàm vlla alia volucres contubernio freta, diu nobiscum versatur, nostra omnium maximè familiaris atq; domestica, totam apud nos ætatẽ agit. Atq; hoc illud est quod Horat. lib. 1. epist. ad Mecœnatẽ 2. ait: Cum Zephyris & hirundine prima. Apud Athenæum legas Rhodijs præcipuum fuisse morem sub tempus vernum hirundinem inuitare, idq; χελιδονίζειν dicebãt. Apud Aristoph. Hirundo chlænam vendere, theristrum emere suadet, præterijsse quippe hyemem admonitu, adesse verò æstatem. R Nocturna perq; lucos philomela.] Luscinia cùm primùm sylua frondibus incipit opacare, diebus ac noctibus quindecim assiduè canit, ab eo verò tempore canit quidem, sed non assidué.

PODAGRICVS.

Trimetri Iambici.

Πο. ὤμοι πόνων ἀρωγὸν, ὦ τρίτ᾽ ποδὸς μοιρᾶν λιπογχὸς βάκτρον, ἐξερεῖ με	O ægritudinis opifer & comes meæ, O tertij gerens a Bacule vicem pedis,

Tremu-

Βάσιν τρίμουσαν, καὶ κατίθυ-
νον τρίβον,
Ἴχνη τε βαιὸν ὡς ἰσισήσω
πόδα.
Ἴσχυρε τλῆμον γῆα λιμνίων
ἄπο,
καὶ λᾶπι μιλάθρων τλὰς ἐκέ-
φορφον ἄγλω.
σκίδασον δ' ἀπ' ὄσσων νόη-
χιον ἀέρα βάθος,
μολὼν θύρασι, καὶ πὸς ἠλίου
φάος,
ἀθόλωτον αὔραν πνεύματος
φαιδρᾶς σπάσον.
λιπαρὸν γὰρ ἤδη τοῦτο πὸς
πίμπλη φάος,
ἐξ οὗ σφῶν σύγκλητος ἡλίου
λίχα,
ἀνᾶις ἐν ἀσκότοισι τέρομαι
λίμας.
ψυχὴ μὲν οὖν μοι καὶ πόθυμία
πάρα,
βάσις ἀμαθὴς ἐπὶ θύρας ἀρ-
μενίνη,
λίμας λιπουσρὸν ἐκ ἀκριβῆ
πόθοις.
ὅμως δ' ἐπάγου θυμὲ χιγνόμε-
σθα γὰρ, ὅτι
πᾶχὸς ποδαγρῶν, πιεσθεὶς
θᾶρ μὴ ἄρ θέλῃ,

Tremulum mihi ſuffulcias
oro gradum,
Iterq́ dirigas, leuia & veſtigia
Firmes pedum, poſsint vt inniti ſolo.
Age miſer ex ſtratis tua mẽbra corripe,
Et culmen ædium relinque vmbratile,
Nigramque ab oculis excutiens caliginem,
Prodi foràs, & ad rutilum Solis iubar
Auram ſerenam ſpiritu læto trahe.
Ter quinq́ præterière nunc ſolidi dies,
A ſole cùm procul in tenebris abditis
Incompoſito in lecto cubans diſtorqueor.
Adeſt animus, adeſt voluntas ſæpiùs
Vt in pedes me coniiciam, fores petens,
Sed corpus imbecille vota deſerit.
Atenim propera mea mens, quoniam te non latet
Egena vita podagrici, qui cùm velit
Obambulare, non queat, viuentium

Hunc

κεῖ μὲ λωίτεαι, τοῦτον ἐν νε-
κροῖς τίθει.
ἀπ' ἔα.
τίνες γὲ οἱ κ βάκτρα νεμῶνε
τοῦ χιροῖν,
δάφνα φύλλοις Ἀκτίας κα-
τασκῆπτ,
τίνα δαιμόνων ἄγεσι κωμα-
σίων χορόν;
μῶν Φοῖβι Παιάν, σὸν γε βρύ-
ουσι σέβας;
ἀπ' οὐ στέφονται Δελφίδ' ὃ
φύλλα Δάφνης.
ἦ μή τις ὕμνος Βακχείων κω-
μάζεται;
ἀπ' οὐκ ἔστι κισσίνη σφρα-
γὶς κόμαις.
τίνες ποθ' ὑμῖν, ὦ ξένοι βι-
βᾶτε;
αὐδᾶτε, κεἰ πρόσθε νεμιρτῶ
λόγον.
τίς δ' ἐστίν, ὧν ὑμνᾶτε, λέξαι
ὦ φίλοι;
Χο. σὺ δ' ὢν τίς, ἡμᾶς ἢ τίνα
νῶν προσγνώτας;
ὡς γὰρ σε βάκτρον καὶ βάσις
νέυτον,
μύσλω ὁρῶμεν τῆς ἀνικήτου
θεᾶς.
Πο. ἔς εἰμι κἀγὼ τῆς θεᾶς ἐ-
πάξιος.

Hunc eximè numero, & refer inter mortuos.
Sed eia.
At qui veniũt hîc qui baculos manibus mouent?
Capita coronati β foliis sunt Actææ,
Cuiúsve dæmonũ celebrant festum chorum?
An γ Phœbe Pæan numen extollunt tuum?
At δ Delphica nulla cingit illos laurea.
An fors canitur laus aliqua Bacchanalium?
Sed non adest ε signum comis hederaceum.
Age qui, vel vndénam venistis hospites,
Exponite nobis, veráq; fateamini:
Et quam deam celebretis amici, dicite.
CHO. *At tu quis es, vel vnde nos interrogas?*
Vt enim baculus gressusque nobis indicant,
Mysten videmus insuperabilis deæ.
POD. *Vnus quidem & ego sum, deam non dedecẽs.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a BACVLE.] *Podagrici & senes baculo sustentantur, cui innitentes, gradum stabiliunt: ideo in diuinis literis pro consolatione, auxilio, sustentationeq; ponitur. Psal 22: Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Pro sustentaculo. Thob. 5. & 10: Lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ. Verba sunt Annæ vxoris Thobiæ de filio suo Thobia. Latini in huiusmodi significatu scipionem protulêre. Poëta in fine 2. lib epig. Græc. Podagricos ὀπλοφορεῖν nosse dicit:* id est, *baculos & arma ferre. Sunt enim semper in armis, rixosi, queruli, pleni indignationis & iracundiæ, indignè ferentes vel muscam præteruolantem insidere pedibus: ita omnis doloribis impatientes, omnes reformidant tactus.*

β Foliis Acteæ.] *Herba siue fruticis grauis foliorum odore. Ideo podagræ mystis tribuit Lucianus: de qua Plinius lib. 27. cap. 7. Ruellius hanc eandem esse putat, aut certè simillimam illi, quæ à Dioscoride & cæteris Græcis χαμαιάκτη, quasi humilis sambucus, & coactæ breuitatis ἄκτη, à Latinis* ebulum *vocatur. Germanis* Attich *vel* rubererholder. *Gallis* hyeble. *Alterum enim sambuci genus est.* γ Phœbe Pæan.] *Phœbus dictus est* Pæan, *ἀπὸ τῦ παίειν*: id est, *à medendo. Medicinæ enim inuentum antiquitas Apollini tribuit. Iuuen. sat. 6:*

Parce precor, Pæan——. δ Delphica laurea.] *Laurus. Cato autem de Re rustica lib. 1. Lauream & laurum pro eodem accipit. Itidem Virgil. 7. Ecloga:*

Populus Alcidæ gratissima, vitis Iaccho,
Formosa myrtus Veneri, sua laurea Phœbo.

Horat. 2. Carm. Tum spissa ramis laurea feruidis. *Delphica dicitur, quòd victores ea Delphis coronarentur. Horat. lib. 3. Carm. Ode 30:* ——& mihi Delphica
Lauro cinge volens Melpomene comam. *Apollinea quoque dicitur, quòd Apollini dicata ac sacra sit. Græci Daphnem vocant, ab eius nominis puella, quam Apollo adamauit. Ea coronabantur Apollinis mystæ & sacerdotes ac diuinaculi. Item triumphantes & poëtæ.* ε Signum hederaceum.]

Hedera

Hedera Baccho ſacra eſt, & huius altera ſpecies nigra Dionyſia appellatur. Virgil. in Pharmaceutria:

—atque hanc ſine tempora circum
Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.

CHORVS.

Dimetri partim catalectici, partim acatalectici.

Κορ. τὰν μὲν Κυπρίαν Ἀφροδίταν,
πάγον πόντου πεπτοῦσαν ἀπ' αἰθέρος,
ἐνιθρίψαις ἰόσμιον ἁρμογὰν,
ἅλικι σὺν ἰυμέναισι Νηρεύς.
τὰν δ' Ὠκεανοῦ παρὰ παγαῖς,
ἁλίων παρ' ἀκοίταν Ὀλυμπίᾳ
πανυπόλλωνον, ἐν ῥίσι κόλποις
Ἥρᾳ τιθηνώαις Τηθύος.
κορυφαῖσι χρατὸς ἐν ἀφθίτοις (ἀν,
κόμαισι κόρης ἄτρομον φυ-
Κρονίδας, μίαν ἄϊσις Ὀλυμπίων,
τὰν ἐγκύδοιμον Ἀθάναν.
τὰν δ' ἀμύτιραν θεὸν ὀλβίαν,
γήρως λιπαρῶσιν ἐν ἀγκάλαις,
πρώταν ἐκόσμησεν Ὀφίων.
τ' ἐπαύσαις ἦμαρ σκότιον φάος,
ἐν ἑσπερίοις τε λαμπάδος ὦρας,

A *Venerem* B *ſacræ deam*
Cypri
Ex ætheris ortam ſemine
Nutriuit in æquoreis aquis
Γ *Nereus decentē fabricam,*
Δ *Iunóq; coniunx & ſo-*
ror
Tonantis, vlnas candida,
Apud Oceani fontes vagis
In ſinubus educata
Nutrice fuit E *à Tethyde:*
Summóq; vertice cerebri
Eſt virginis interritam
Enixus indolem pater
Cœleſtium Z *Saturnius,*
Virtute claram H *Palladem.*
Sed hanc deam beatam
Primam cubitis Θ *Ophion*
ſenex
In delicatis protulit.
Cùm deſiit tenebroſa lux,
Et orta lucifera fuit
Aurora, iubarq; lucidum
Cùm veſperis ſidus micat,

τότε

τότε καὶ Ποδάγρας ἐφάνη κράτος.
ὅτι γὰρ λαγόνων σε τικτομένην Μοῖραι, Κλωθὼ τότ' ἔλουσεν, ἐλίλαιον ἅπαν οὐλας οὐρανοῦ, μέγα δ' ἴαχεν ὄβριμον αὐθάρ.
πολὺ δ' ἀγλαΐτοις ἐνὶ μαζοῖς, ἔνολός τε ἐπρίψατο Πλούτων.

Solis: podagræ tum simul
Apparuit potentia.
Te prodeuntem ex ilibus
Parcæ, statim Clotho ablu-
luit
Totusq; risit ætheris
Fulgor, tonuitq; serenum
Cœlum, beatus at aluit
Hanc in papillis lacteis
Largus pater ipse K Pluton.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A VENEREM deam.] *Venus à Latinis nuncupata, à Græcis ἀφροδίτη, ἢ κυπρογένεια, ab antiquis amorum, gratiarum, pulchritudinis, delitiarum, voluptatumq; omnium habita est dea. Hanc poëtæ ex maris spuma, & vrani: id est, cœli testiculis natam fabulantur, à Saturno excisis, & in mare proiectis: vnde & παρὰ τὸν ἀφρὸν, hoc est, à maris spuma ἀφροδίτην appellârunt. Ausonius:*

Orta salo, suscepta solo, parte edita cœlo
Aeneadum genitrix hîc habito alma Venus.

B Sacræ Cypri.] *κυπρογένους Cypria sive Cypris Venus frequenti nomine dicta est, quòd in Cypro genita, & illic colebatur, vel quòd párere faciat, ἢ τὸ κυεῖν παρέχουσα.* Γ Nereus.] *Maris deorum antiquissimus, vnde & grandæuus, & senior dictus. Græci ἁλιγέροντα vocant, Nereidum Nympharum pater, mirificè laudatus ab Hesiodo in Theogonia.* Δ Iuno.] *Saturni filia, Iouis soror & coniunx, qui tonans dicitur & ὑψιβρεμέτης: id est, altitonans sive altisonans & altisonus, quibus vocibus & Latini vtuntur. Claudianus:*

Contra tonantem conjurant furiæ. Virg. Io. Aen.
Panditur interea domus omnipotentis Olympi.

Et Nenius à quo desumpsit Virgil.

Panditur interea domus altitonãtis Olympi. Olym-
pun

m enim pro Ioue poëtæ cœperunt aliquando, & pro ipso cœlo.
l A Tethyde.] Oceani vxore. Ouid. 5. Fastor.

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn.

usaniæ in Corinth. tres ait fuisse Iunonis nutrices: Eubœam, osymnam & Ascræam. Z Saturnius.] *Iupiter Saturni ius. Virgil. lib. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

H Palladem.] Ἀθήναν Doricè, *pro* Ἀθήνην. *Ea ex Iouis ca-te & cerebro iam adulta prodijt, hinc dicta* τριτογένεια, *& ὸὸ sine matre edita* ἄμητος, *quam Latini Mineruam vo-ut.* Θ Ophion.] *Cadmi socius ex illis qui è dentibus ser-ntinis nati fuerunt. Ideoq; & nomen habet à serpẽte, qui Grę-ὄφις dicitur. Is communibus auspicijs cum coniuge Eurymo-e Oceani filia rerum potitus est, ante Saturnum, à quo deiectus phion à Cœli gubernaculis, vt ab Ope Saturni vxore, Eury-one, quod in Cassandra Lycophron innuit, & Aristoph. ac ius-que tradit interpres.* Γ Clotho.] *Vna Parcarum.*
K Pluton.] *vel Pluto Saturni ex Ope filius & Iouis ac Ne-uni frater: ab opibus nomen habet. Græcè enim* πλοῦτος *o-ulentia est. Ij quum ad regni diuisionem veniss̃et, Plutoni, qui atu minor erat, & Agesilaus vocabatur, pars Occidentis obti-it secus infernum mare: Iouì plaga Orientalis: Neptuno insu-. Hinc datus est fabulæ locus, vt Iouì cœli imperium, Neptuno aris, Plutoni inferorum obtigerit, qui Proserpinam Cereris fi-am in vxorem habuit. Podagra autem cum opulentis tantùm nuersari solita & deliciis assueta est. Vult enim perquàm de-catè tractari, molliter cubitare, & non nisi in anserinis & olo-inis plumis dormitare.*

PODAGRICVS ET CHORVS.

lo. τίσι δ' ἐν τιλιτᾶις ὀρ-γιάζει ποσπόλους;

Ἰο. οὐκ αἷμα λάβρον πεσχίσ-μὲν ἀσὲ σώματος σιδάρῳ τριχὸς ἀφίτε λυγίζιτι σφο-φῶσιν αὐχένι,

POD. [a] *Sed qualibus sa-cris ministros excitat?*

CHO. [b] *Nihil cruoris ab ore ferri* [c] *fundimus,*
[d] *Nec vlla seta de ceruice vellitur,*

οὐδ' πολυκρότοις ἀσφαλάοις πίπτηγι νῶτα,
οὐδ' ὠμὰ λάκιτα κρία σίβεσθαι ταῦρων.
ὅτι δ' φιλίας ἔαρι βρύει τὸ λιπλὸν ἄνθος
καὶ πολυκίλαδος πάρνοψ ἐπὶ κλάδοισιν ᾄδει,
τότε δὴ μιλίων ὀξὺ βέλος πίπτηγι μύσαις,
ἀφανὲς, κρύφιον, δολίκος ὑπὸ μυχοῖσι γύων,
πόδα, γόνυ, κοτύλας, ἀσφαλάους, ἰσχία, μηρούς,
χεῖρας, ὠμοπλάτας, βραχίονας, κόρωνα, καρπούς,
ἰθία, νέμιτι, φλέγει, κρατεῖ, πυροῖ μαλάσσει,
μέχρις ἂν ὁ θεὸς τὸν πόνον ἀποφυγεῖν κελεύσῃ.

Πο. ἦς ἄρα κἀγὼ τῶν κατοργιαομένων
ἄλαθον ὑπάρχων, τοι γὰρ ἐκ κείτω προμενεῖς
δαίμων φανεῖσα, σοὶ δ' ἐγὼ μύσαις ὁμοῦ
ὕμνων κατάρξω, τὸ ποδαγρῶν ᾄδων μέλος.

[e] Nec terga talis perstrep
sonantibus,
[f] Nec frusta crudæ pas
mur carnis boum.
Cùm & vere florem ten
[h] vlmus germinat,
Et insidet ramis loquacu
[i] merula, (git
Acuta tunc mystis sagitta
[k] Per membra, clàm, later
& intima penetrans,
Pedem [l] genu, cauosq; n
dos ossium,
Talosq; coxarumque vert
bra, femora,
Manus, scapulas, & brachi
& imas artuum
Cauernulas, tumidasq; dig
torum bases:
Omnia vorat, depascitu
[m] vrit, occupat,
[n] Inflammat, emollit, d
donec iusserit
Aufugere morbum, [o] & e
modum doloribus.
POD. Ergo vnus & eg
nescius licet, fui
Deæ sacratæ numine tali
Ergo benigna veniat apparens dea, (citu
Simulq; [p] cum Mystis, & ego hymnos ordiar
Solitum podagritis modulaturus melos.

GILBER

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a Ορκάζ.] ἱερκάζω, & ἐξερκάζομαι, rem diuinam facio, & ἐξερκάζω, expio, & ad sacra suscipienda præparo. b Nihil cruoris.] Aliquot sacrificia recenset. Verùm de variis & multiplicibus sacrificiorum Gentium ceremonijs Lucianus in eo qui est, de sacrificijs, & Lilius Gregor. Girardus in Syntagmate 7. Sanguinem autem ad aras fundi solitum ostendit Virgil. t, Sanguinis & sacri pateras-. c Fundimus.] Supina manu libamus. Virg. 4. Aen.

—media inter cornua fundit. Id autem fiebat n sacris superûm. d Nec vlla seta.] Et illud notandum x ceremoniarum institutо quod ait, Nec vlla seta de cervice ellitur. Sacrificulus autem setas inter cornua victimæ manu xcerptas, tanquam prima libamina in ignem mittebat. Id quod & Virgil. non ignorauit, cùm cecinit in 6. Aen.

Et summis carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit—. e Nec terga talis.] Flagellatio seu verberatio, quam Aegyptij facere post sacrificium oliti fuerant, ab Herodoto lib. 2. describitur. f Nec frusta rudæ.] Perſæ sacrificabant in loco aliquo excelso, & mundo, oronatamq; hostiam mactabant. Cùm verò magus, qui sacrificio præerat, membratim carnes in singulos quosque diuisisset, abibant omnes, nulla deis parte relicta. Græci quoque & Hebræi holocaustum nonnunquam distribuebant vel epulabantur. g Vere.] Quo potissimùm tempore podagrici moueano ur dolores, antè diximus. Ver enim maximè excitat tales cruiatus. h Vlmus.] Notissima ferè omnibus arbor, vitibus imica, de qua Plin lib. 16. cap. 40. Gol. l. 4. cap. 13. i Merua.] De huius auis natura Plinus lib. 10. cap. 29. Vide etiam Aelianum & Oppianum de Aucupio. k Per membra.] Podagrici dolores in omnibus ferè corporis partibus fiunt. Sed ropriè in articulis pedum primò, vnde nomen habent, tum iam manuum, sed rariùs, quia locus arctior est, nec tantum laborat grauibus motibus, vt iunctura præter naturam dilatetur, atque sic infirmiores fiant. Fit & in omnibus ossibus, quæ nter se iuncta sunt, vt alterum sine altero moueri possit,

siue in συαρθρώσι septimi cum secundo osse carpi, & humer cum cauitate scapulæ: seu in ἀρθρωδίαις superiorum ossium pe licis, vel metacarpij, aut tarsi pedij, & συνεχέσι γλίσχ dicta, & συνδρόμη modò sit cum motu. Nam aliqua est, si vt inter ossa pubis, & generaliter potiùs fit, dum inflammant tendones, seu sint ossium vincula, seu musculorum fines, quà cauitates articulorum, licet ab illis soleat ob latitudinem inch are. Modò enim locus frigidus, & doloris capax, podagræ sim le accidit. Nonnunquam fit in tarso pedis & carpio & meta carpio & spina dorsi & faucibus ac dentibus, in articulo pect ris cum iugulo in sterno. Non autem possunt tam celeriter fin re dolores suos articuli, vt interiora membra, tum quia exa gues, tum quia longiùs à corde & iecore positi: vnde etiam qu circa pectus podagræ, & in spina dorsi, celeriùs finiuntur, & gutture, mandibulis, dentibus, quàm quæ in manibus, & quæ manibus, quàm quæ in pedibus. l Genu.] *Si genu o cupat, dicitur* Gonagra ab Hippocrate. m Vrit.] *Quia ca lida, & sunt inflammationes.* n Inflammat.] *Morb podagricos inflammationes esse, ex* Hippocratis *aphorismo 4 sect. 6. liquet.* o Et esse modum doloribus.] *Hippo 6. sect. aphoris. 49: Quibuscunque podagrici morbi fiunt, hi s data inflãmatione, intra dies quadraginta restituuntur. Cor Cels. de Medicina libro quarto, capite vigesimo quarto de Art culorum doloribus: Vbi dolor & inflammatio se remiserun quod intra dies quadraginta fit.* p Cum mystis.] *Myst riorum peritis.*

CHORVS.

Dimetri.

Χο. σίγα μὲν αἰθὴρ, κὼ νλώτ-	*Tranquilliter igitur & sin*
μῳ ἴσω,	*Ventis sit æther, quilibet*
κὴ πᾶς ποδαγρῶν ὑφυμέτω.	*Laudes canat podagricus.*
ἰδὲ, πρὸς θυμέλας κλινοχαρὴς	aa *En strata diligens dea,*
βαίνει λαίμαν, σιμπαντι βά-	*Suas ad aras aduenit*
σιν σευομένα.	bb *Baculo gradũ suffulcie*

Salu

ρώροις μακάρων πολυφαον	*Salue deûm mitiſsima,*
τάτη, (θοις,	*Tuosq; benigna reſpice*
ιὴ σοῖς πᾶ πόλοις ἱλαῷ ἴλα	*Lætante lumine famulos,*
ἰμματι φωσφῷ· δ'οἷς ἄ πό-	*Huiusq; veris tempore*
νοις λύσιμ μελέαν,	*Paulùm dolores mitiga.*
ιᾶς δ' ἀαρωνᾶς ὥρας.	

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

aa EN ſtrata.] *In epigrammate incerti authoris penultimo lib. 2. epig. Græcorum,* ἀλλοτρίοις ποσὶ, *à ſeruis vecta, aut eius ambulando inſiſtens, aut vtrinque ſuſtinentibus pendens. bb* Baculo gradum ſuffulciens.] Et hoc eſt, quod idem incertus poëta eandẽ ὁπλοφορεῖν poſſe dicit: id eſt, arma ferre, ſiue baculos quibus ſuſtentatur.

PODAGRA.

Trimetri Iambici.

Πο. τίς τῶν ἀνίκητόν μι δυ	Quis eſt hominum, cui non
σποτμῶν νόσων,	*ego inſuperabilis*
νὺξ οἵδ' ποδάγραν τῶν ἐπὶ	*Regina morborum Poda*
χθονὸς βροτῶν;	*gra nota ſum?*
ὦ ὅτι λιβάνων ἀτμὶς ἐξιλάσ	A *Quam nulla thura, nulla*
σκιτον,	*fumigatio,*
ὅτι χυδὶν αἷμα βωμίοις παρ'	B *Nec fuſus apud aras cru*
ἐμπύροις,	*or, aut donaria*
νὺ ναὸς ὅλλυ πιειρομὶς ἀν	*Suſpenſa templis diuitum*
γάλμασιν.	*placabilem*
ὦ ὅτι Παιὰν φαρμάκοις νι	*Reddunt: nec ipſe vincere*
κᾷν θεύς,	*ſummus omnium*
πάντων ἰατρὸς τῶν ὑπ' ἀρανῷ	C *Pæan deorum medicus*
θιῶν,	D *arte ſua poteſt,*
νὺ πᾶς ὁ Φοίβος πολυμαθὴς,	*Apollinísve filius Aeſcula*
Ασκληπιός.	*pius.*

ἐξ οὗ γὰρ ἰφύη πρῶτον ἀνθρώποις γένος,
ζηλοῦσι πάντες τἀμὰ ἐκβαλεῖν θέλω,
ἐκκόπτουσι δὲ φαρμάκων τὰ χνήματα.
ἄλλος γὰρ ἄλλως ἐπ' ἐμοὶ πειρᾶται τέχνῃ.
τρίβουσιν ἀρνόγλωσσα καὶ σὺ λινάμοι,
καὶ φύλλα θειδάκων καὶ νομαίαν ἀνδράχνην,
ἄλλοι πράσιον, οἱ δὲ ποταμογείτονα·
ἄλλοι λινίδας τρίβουσιν, ἄλλοι σύμφυτον·
ἄλλοι φακὸς φέρουσι τοὺς ἐκ τηλεμάτων,
περσίνην ἐφθὴν, οἱ δὲ φύλλα Περσικῶν,
ὑοσκύαμον, μήκωνα, βολβοὺς, σίδια,
ψύλλιον, λίβανον, ῥίζαν ἐκ βόρυ, νίτρον,
τῆλιν μετ' οἴνου, γνείνλω, κολλαμφακὸν,
ἐκπαρισσίνλω κικῖδα, γύψον ἐκ βιβίνλω.
ἐκράμβης ἀπύφθου φύλλα, γύψον ἐκ Γάρυ.

Ex quo ſiquidem mortalium fuit genus,
Omnes meas retundere vires geſtiunt,
Omnemq́ turbant pharmacorum induſtriam.
Alius enim in me aliam tentat ſolertiam.
E Plantaginem terunt, F aſpÿq́ ſemina,
G Poliaq́ lactucarum, & agreſte H peplion,
Et I marrubium, amnicolamq́ K potamogeitona.
Alij L Cnidas terunt, alijq́ M ſymphyton.
N Lentes alij de ſtercore lectos illinunt.
Hos O coctapaſtinaca, foliaq́ perſica,
P Hyoſcyamus, Q papaueris & R bulbi iuuant,
S Cortexq́ pomi punici, malicorium,
Et T pſyllion V thus, X helleboriradix, Y nitrum,
Et mixta vino Z telis, & α collamphacos,
β Et gyrine, ſimulq́ γ gallæ cupreſſina,
Et Δ panis hordeaceus, atq́ ε braſſicæ
Crudæ folia, ζ gypſus gari liquaminis.

E

πυράθους ὀρείας ἀγρὸς, ἀνθρώπου κόπρον,
ἄλφιτα κυάμων, ἄνθος Ἀσίου λίθου.
ψύλλους ἐρωδιοὺς, μυγαλὰς, σαύρας, γαλᾶς,
ἀσπάλακας, ὐφίνας, πολυπόδας, ἀλώπεκας.
πρῖον μίτυλον ὁ πειρᾶται βροτῶν,
τίς ὀχλοχυμὸς, ποῖον ἐν δένδρου δάκρυ;
ἅπαντων ὀστᾶ, νεῦρα, δέρματα,
ἦπαρ, αἷμα, μυελὸς, ὄρος, ἀπόπατος, γάλα.
πίνουσιν αἱ μὲν τὸ σὸν τετράποδον ἄκος,
αἱ δὲ τὸ δὶ ὀκτὼ, τὸ δὲ δὶ ἑπτὰ πλέονες.
ἄλλος δὲ, πίνων πλὼ ἱερὰν, καθαίρεται,
ἄλλος ἐπ' ἀοιδαῖς ἐπιθετῶν ἐμπαίζεται.
Ἰουδαῖος ἕτερον μοιρὸν ἐξάδε λαβών·
ὁ δὲ θεραπεύων ἴλαδε παρὰ δ' πράνης.

Et υ ſtercora ſylueſtris capræ, θ fimus hominis,
ι Farina fabarũ, κ flos quoque lapidis Aſij.
Alij λ rubetas, quiſq; vocantur μ aranei
Mures, ν lacertas atq; ξ muſtelas coquunt,
ο Ranas, π hyænas, ρ tragelaphos, σ vulpeculas.
τ Cuius metalli non pericla ſumpta ſunt?
Quis non probatus υ humor eſt mortalibus?
Aut cuius inexplorata lachryma eſt arborum?
Animalium omnium oſſa, nerui, tergora,
φ Adeps, χ cruor, ψ medulla, ω lotium, Α merda, Β lac.
Γ Bibunt alij numero quaterno pharmacum,
Alij per octo, perq; ſeptem plurimi.
Δ Alius bibens ſacram, repurgari ſtudet,
Aut Ε carminibus animum adhibens illuditur.

Ζ Iudæus excantat fatuum nactus alium.
Rurſus alius Η à fonte remedium petit.

ἐγὼ δὲ τούτοις πᾶσιν οἰμώξαι λέγω,
καὶ τοῖς ποιοῦσι ταῦτα, καὶ παρῳδοί μοι
ἀεὶ θ' ἁπανταχοῦ μάλιστ' ὀργιλωτέρᾳ,
τοῖς δ' φρονοῦσί μηδὲν ἀντίξοον ἐμοί,
εὐπιθὴς ἔχω νοῦν, ὁμιλητὴς τις γίγνομαι.
ὁ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν μυστηρίων,
πρῶτον μὲν οὐδὲν δυσμενὲς διδάσκεται,
τέρπον δ' ἅπαντας, ὠφελοῦντας λέγων λόγους.
παίσας δ' ὁρᾶται μετὰ γέλωτος καὶ πρότυ.
ὅτι ἐπὶ λυτρὰ φερόμενος βαλανείῳ.
λέλυμαι γάρ, ὦ ἄνδρες Ὅμηρος, ἀλλ' εἰμὶ ἐγὼ,
βαίνουσ' ἐπ' ἀνθρώπων πρᾶτα, καὶ βάσεις ποδῶν
ἁπαλὰς ἔχουσα, παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς βροτῶν,
Ποδάγρα καλοῦμαι, γιγνομένη ποδῶν ἄγρα.

Sed omnibus illis ☉ nil mi plorare impero:
Et sic facientibus vel I irritantibus
Occurrere soleo magis iracundior.
Qui verò contra me nihil eius cogitant,
Illis facilem & tractabilem me præbeo.
Nam qui meis communicat mysterijs,
Primùm quidem statim bona verba dicere
Docetur, oblectareq; salibus & iocis
Dictisq; facetis se salutanter solet.
Deinde cùm gestatus intrat balnea,
Fit ridiculus, fit & voluptas omnibus.
K Aten enim quam dixit Homerus, illa sum
Ego, per hominum capita molliter ambulans,
Plantas pedum teneras habens: veruntamen
Plerique me mortalium Λ podagram vocant,
Quoniam pedum captura sum, ποδῶν ἄγρα.

Sed

ἀλλ' ἄγε μύσαι πέν[σ]ᾳ ὀργίων ἐμῶν,	Sed agite Mysiæ, qui meæ co litis sacra,
κράιρετ' ὕμνοις τὸν ἀνίκητον θεάν.	Celebrate laudibus insuperabilem deam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A NVLLA thura, nulla fumigatio.] *Thuris suffitus confortat cerebrum, & ideò commodus apud medicos eius vsus, in reprimenda humorum fluxione, & cerebro robore adijciendo, ac quod in eo continetur exiccando. Sed frustrà omnis conatus. Vnde ingenioſus Poëta lib. 1. de Ponto, eleg. 4:*

Soluere nodoſam neſcit medicina podagram.

Plutarchus in comment. περὶ τ̃ δ' ὑγιείας refert huiuſmodi ſententiam ceu vulgo iactatam: οὔτι ποδάγρας ἀπαλλάττει κάλιξ. Nec podagra liberat calceolus. Plinius ait, non eſſe inſanabilem. Nam in multis ſponte deſinit, & in plurib. curatur. Vide remedia lib. 20. cap. 11. Podagræ curatio etiam eſt à Cardano deſcripta in lib. de Dentibus. B Nec fuſus apud aras ctuor.] *Victima, hoſtia.* C Pæan deorũ medicus.] *Virgines veſtales, inquit Macrob. ita indigitant Apollinem. Apollo medice, Apollo Pæan. Idem Lucianus in dialogo Iouis, Aeſculapij & Herculis: ne ipſe quidẽ Pæan curauerit te.* D Arte ſua.] *Sunt qui ſcribunt inuentam fuiſſe medicinam ab Apolline, inter quos Ouid. lib. 1. Metam.*

Inuẽtum medicina meum eſt, opifexq́; per orbem
Dicor, & herbarum ſubiecta potentia nobis.

Iouis autem filius Apollo cenſetur; huius verò Aeſculapius: Ipſa nimirũ Theoretice, quę intellectum illuminat, Apollo eſt, Aeſculapius ars ipſa. vnde Maro in fine lib. 7. Aeneid.

Tum pater omnipotẽs aliquẽ indignatus ab vm-
Mortalem infernis ad lumina ſurgere vitæ, (bris
Ipſe repertorem medicinæ talis & artis
Fulmine phœbigenam Stygias detruſit ad vndas.

Ars igitur Aeſculapio attributa, per quã bona comparatur valetudo, vtpotè quæ in Therapeuticæ. i. medendi arte & curatio-

ne ipſa verſetur. Dicta Paeonia manus. E Plantaginem terunt.] Ἀρνόγλωσσον *Græcis, Plantago Latinis nominatur, cuius folia (vt ait Plin.) podagras refrigerant, & in primo impetu rubentis podagræ, hoc eſt, calidæ, conueniunt. L. Apul. de Virtutib. herbar. Ad podagram, inquit, & omnem neruorum dolorem & tumorem herbæ plantaginis folia contuſa cũ ſale, & impoſita, optimè facere certum eſt. Celebrauit & Themiſo medicus plantaginem tanquam inuẽtor volumine de ea edito.* F Apij ſemina.] *Quæ ipſa herba efficaciora ſunt, vt inqt Gal. & eius radix L. Apul. de virtutib. herb. Petroſelinõ, Latinis apium ſylueſtre tritum & impoſitũ, neruorum dolorem ſedat.* G Lactucarum folia.] Θρίδαξ *Græcè, Latinè lactuca. Si enim ex bilioſa fluxione fiat podagra aut arthritis, herbæ admouentur, quæ infrigidandi & aſtringendi vim habent, & ſe leuigatæ, præſertim virides, velati ſunt plantago, lactuca, portulaca, polygonon, & reliqua huiuſmodi. Hæc enim dolores, qui acceſſionibus fiunt, abundè lenire poſſunt. Adhuc etiam magis ſi paucæ farinæ hordeaceæ, vel vnũ ex prædictis, vel duo admiſceas, & ne ſicceſcat medicamẽtum, vtile eſt etiã roſaceũ cataplaſmati adijcere. Frigida autem cataplaſmata admoueantur, mutenturque crebriùs, & nunc hæc, nũc micæ panis poſca imbutæ adhibeãtur, vel hordeacea farina cum roſaceo accommodetur, vt Paulo viſum eſt.* H Peplion.] Ἀνδράχνη κομαία *ſiue ἀγρία portulaca ſylueſtris ſiue agreſtis. Hippocrati* πίπλιον, *Dioſcoridi* πεπλίς. *Plin. lib. 20. cap. 20. Portulaca quam peplion vocãt, non multùm ſatiua efficacior. Naſcitur non multũ abſimilę à peplo. Eius ſemen tantùm vtile eſt, & idem cum Tithymalis habet temperamentum. Quantum autem peplion à peplo differat, Cardanus in libro 4. de Ratione victus in acutis docet. Ruellius Peplum eandem eſſe herbam cum ea, quam officinæ hodie Eſulam rotundam vocant, putat. Vide Plin. lib. 27. cap. 22.* I Marrubium.] πράσιον *Græcis & officinis, Marrubium Latinis. Plinius ſcribit neruorum contractionibus eſſe ſalutare, cuius ſuccus articulis minuendæque bili cum melle prodeſt.* K Potamogeiton.] ποταμογείτων *Græcis & Latinis, quaſi fluminibus vicina dicta eſt, ſiquidem in aquoſis & paluſtribus locis naſcitur, hinc Ioanni Sinapio interpreti amnicola dicitur,*

& vul-

& vulgo fontinalis, siue fontalis. Sunt qui tintinabulum terræ dicunt. Folio est betæ, ac plantaginis aquaticæ. Refert quoque folium Indum vocatum officinis. Refrigerat, adstringit & exsiccat similiter polygono. Plinius lib. 26. cap. 8. scribit vsum esse in foliis ac vitiosis cruribus vtilem. De ea Dioscorides lib. 1. cap. 102. L Κνίδας.] ϑυμέλαια frutex & genus herbæ, de qua Dioscorides lib. 4. cap. 173. Huius semen dicitur κνίδιον ϕάρμακον, granum cnidium, vnde conficitur κνιδέλαιον cnidium oleum, de quo Plinius libro 23. capite 4. Idem de ipsa herba libro 21. cap. 16. Hallucinantur plurimùm Pharmacopæi, qui pro eo vtuntur Daphnoidis semine, vt monuit Fuchsius lib. 1. de Composit. medic. M Σύμφυτον.] μέγα ἢ ἄλλο, symphytum alterum, consolida maior, alum, solidago. Maior verò dicitur alterius minoris & ϖαρ' αὐτὴν respectu. Nomen illis apud Græcos Latinosque egregia constringendi vis fecit. Vtrumque coxendicis dolori prodest. N Lentes.] ϕακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, lens palustris siue aquatica: est autem muscus lenticulæ similis, qui in aquis præcipuè stagnãtibus reperitur. De cuius vi Galenus lib. 8. de Facultate simpl. medic. ita dixit: Humidæ frigidæque temperaturæ existit, vtrinque ex secundo ordine. Decocta cum polenta, & illita podagram lenit, vt inquit Dioscor. lib. 4. cap. 89. Plinius quoque scribit, podagris cum polenta imponi. O Cocta pastinaca.] Σταφυλίνος Græcè, Pastinaca Latinè dicitur, cuius radicẽ decoctam in vino prodesse podagris, quæ sine tumore sunt, inquit Celsus. Tam purpurescens, quã carotam vocant, q̃ lutea calefacit & abstergit. Agrestis ad medicinæ naturã propiùs accedit. P Hyoscyamus.] ὑοσκύαμος Græcis, Apollinaris Latinis. Confert podagris, inquit Dioscor. Miscetur vtiliter & aliis cataplasmatis dolorẽ leuantib. Folia omnibus medicamẽtis dolorem sedantibus per se, & cũ polenta mixta vtiliter illinũtur. Q Papauer.] Latinè, μήκων ἥμερος Græcè, podagris illinitur cũ lacte mulierũ & croco, inquiũt Dioscor. & Plinius: vbi aũt adeò magnus dolor vrget, vt podagricus eũ ferre nequeat, eis quę torporẽ inducũt, medicamẽtis vtendum est, quanq̃ eorum liberalior vsus & frequẽs cauendus sit. In hũc itaq; vsum hyoscyami seu mandragoræ, papaueris & cicutæ folia adhibeãtur, vel eadem contusa, ac leuigata cum ouorum

rum luteis ac roſaceo permixta accommodentur. Galenus 10. d
Compoſ.med. ſecundum locos, hoc medicamẽtum ex Aſclepiad
cõmẽdauit: Succi papaueris drach.ij. croci drach.ß. cũ lacte m
liebri, aut bubulo, aut caprillo triſo, ac adiecto pane interno dil
gẽter leuigato, vt molle cataplaſma fiat, & roſaceo admoto mo
lito. Dolore ſedato, partes refouendę erũt calefacientib. medica
mentis. R Bulbi.] βόλβοι ἄγγειοι, ſiue cepa ſylueſtris ac
articulorum dolores conducit, inquit Dioſcor. podagris cũ mell
& per ſe prodeſt. S Cortex mali punici.] Græcè ῥοὰ ve
ῥοιὰ, Latinè pomum Punicum, malum granatũ: cuius putame
ſiue cortex σίδιον dicitur, nobis verò malicorium. Flores porr
eius Cytini dicuntur. Similem vim habẽt acini, σίδια & cytini,
hoc eſt, aſtringentes ſunt, & exiccantes. Ex mali Punici corti-
cibus, rhu, & ſemperuiuo, vino probè decoctis accuratęq; leui-
gatis, ac cum farina hordei mixtis medicamentum commenda
Alexan. in podagra ex ſanguinis copia excitata. T ψύλλιον.]
Græcis & in officinis dicitur, Latinè pulicaris, de cuius tempe-
ramento Gal. lib. 8. de Facult. ſimpl. medic. ita dixit: ψύλλιον ſe-
men habet admodum vtile, ex ſecundo refrigerãtium ordine, i
deſiccando verò & humectando, medium quodammodo eſt, &
ſymmetrum. Dioſcorides: Vis ψυκτικὴ refrigeratoria. Cum roſa-
ceo aceto, aut aqua illitum, articulorum doloribus prodeſt. Pli
nius, vis ad refrigerandum ingens. Semen in vſu. Omnibus ar-
ticulorum morbis ſalutare eſt: huius ſemen madefactum in a
qua, admiſtis in heminam ſeminis duobus reſinæ colophonia
cochlearibus, thuris vno. At ſi ſemen pſyllij in aqua feruent
maceretur, & diligenter ſubigatur, viſcoſumq; fiat, & hordea
ceæ farinæ permiſceatur, mirabiliter podagricos dolores miti
gabit, feruorem & ardorem doloris extinguet, & affecta loc
ad temperiem bonam reducet, vt liquet ex Alexandro, Aetio &
Paulo. V Thus.] Græcis λίβανος, Officinis olibanum di
citur. Eſt autem lachryma ex ſuæ arboris Arabicæ atque Ae
gypti cortice emanans, Libanotus quoq; vocata. Dioſcor. lib. 1
cap. 70. in Arabia, quæ ideò thurifera appellatur, gigni tradi
in qua Sabæi, propter thuris fertilitatem clariſſimi olim habi
ſunt, vt ex fontibus poëtarum, cùm Græcorum, tũ Latinorũ, ni
minim Homero atq; Virgilio, demonſtrari poteſt. De thure G
lenu

enna in emplasticis medicamentis, Methodi 5. Nos in initio huius actus recensuimus, velut ingredientibus aliis, quæ hîc ad memoriam reuocari velim. X Ellebori radix.] Huius duo sunt genera, ἐλλέβορος & λευκὸς, albus, & μέλας, niger, melampodium. Vtrumq; Latinè veratrum satis notum, sed sola radice, quæ in vsu medico frequenter venit. Prodest articulorum doloribus correptis & resolutis, podagricis & ischiadicis, inquit Plinius. Y Nitrum.] Græcorum nitrum, albũ antiquis frequens fuit, & rei medicæ vtile. natiuum & factitium, sicut authoribus Dioscoride lib. 5. cap. 78. & Plin. lib. 31. cap. 10. ostenditur. A sale nitro nostro non multùm differt. Z Telis.] τῆλις. i. fœnugræcum. Plinius & Varro testantur hãc frugem siliciam & siliculam Romanos magis, q̃ fœnugræcum appellasse. Columella eam simpliciter siliquam dici ait. Plinius lib. 24. cap. 8. eius recensets vtilitates in medicina, dicitq́ue mederi podagræ, chiragrę, articulisq́; Si ex pituitoso humore sit podagra, & dolor vehemens ortus fuerit, cataplasmate mitigante vti oportet, quale est ex farina fœnugræci ex aqua mulsa, aut vino tenui decocto, modico oleo nardino adiecto. a Κολλάμφαγος.] dictio composita, ex κόλλα. i. gluten siue glutinum, qua dictione Latini tantùm vtuntur in eius cõpositis. Et φαγὸς. i. lens. Hinc Phacinus panis & Phacossus dæmon. Sunt glutini multa genera, quæ in medicina locum habẽt, & quædam ex farina parantur. Farinæ autẽ tot sunt genera & tam diuersa, quot & quàm varia semina sunt, vnde conficiuntur. β Et gyrine.] Gyrini informes dicuntur ranarum partus, quod scribit Theon 1: ἀδιάπλαστα γυρίνους, καὶ ἄποδα, quando vrsarum more pariant rana. Hinc in prognosticis Aratus:

Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων. id est,

Inde gyrinorum clamant per stagna parentes.

Itidem Aristoph. citante Suida: οἷον πατέρες βοῶσι γυρίνων. i. Quemadmodum patres clamãt gyrinorum. Plin. lib. 9. cap. 51: Pariunt, inquit, ranę minimas carnes nigras, quas γυρίνους vocant, oculis tantùm & cauda insignes, &c. Sic autem dicuntur à figura corporis in gyrum orbiculari, quò fit vt mira celeritate ẽ quò velint voluant, versentq́; quemadmodum testatur Hesychius, & quisquis is fuit, qui scripsit Etymologicon Græcarum dictionum.

dictionum. Porrò cũ ranæ tribuitur loquacitas, quæ ſtoliditatis ſolet eſſe comes, minimũ mentis eſſe oportet gyrinis, quos vix deprehendas eſſe animal, niſi mouerẽtur. vnde apud Platonem in Theæt. prouerbiali figura: οὐδὲν βελτίων βατράχου γυρίνου. i. Nihilo rana gyrina prudentior. γ Galla cupreſſina.] Eam multæ arbores producũt, ſed præſtantiſſimas δρῦς quercus, quæ etiam glandes producit, item & viſcũ. Ex Syria præcipuè affertur, parua, rotunda, perforata, atramento ſcriptorio conficiendo aptiſſima. Habetur Anconę in Italia, & Caſtello albo in Hiſpania. De ea Dioſc. lib. 1. cap. 123. Gal. lib. 7. de Facul. ſimpl. med. Græcè κηκὶς dicitur. δ Panis hordeaceus.] κριθή, hordeũ: ex eo panis, polenta, quam Græci ἄλφιτον nominant, & ptiſana medicamenta veterib. vſitatiſſima, conficiũtur. Farina hordeacea cũ fico in mulſa aqua decocta, inflammationes diſcutit. Podagricis inflammationib. cum cotoneis aut aceto prodeſt. γύψος, Dioſcoridi eſt farinæ pollen. i. flos, è verbo polleo, & hordei ſiue tritici portio præſtantiſſima ſit. Marcellus Dioſcoridis interpres dicit, polliñ eſſe tenuiſſimũ puluerẽ ſubtilioremq; farinæ partem, qualis circa molas plerunq;, & loca in quib. panis pinſitur, parietib. hærens inuenitur. ε Braſſicæ crudæ folia.] κράμβη ἡ ἥμερος, Braſſica ſatiua vulgo caulis, cuius ſunt aliquot genera. Eſt vnũ minutiorib. caulibus & tenuioribus foliis, flore luteo, Galli Choux rouges dicunt; Dioſcor. Braſſicæ ſuccus cũ fœnigræci farina podagricis & articulorũ doloribus correptis illitus prodeſt. Braſſicę folia per ſe aut cũ polenta trita omnibus inflammationib. conferunt. Plinius: Podagræ aũt morbisq; articularijs illinitur, cũ rutæ, coriandri & ſalis mica, hordei farina. Aqua quoq; eius decocta neruos articulosq; mirè iuuat. Scribit inſuper à podagra liberatos edendo braſſicam, decoctæq; ius bibendo. Quidam eius ſuccũ ex aceto, vel cũ fœnogræco articulis, podagriſq; imponunt. Ad coxendicũ dolores cũ adipe peruetuſto. Plura de braſſicæ virib. vide apud Catonem de Re ruſtica, cap. 157. L. Apuleius de Virtut. herb. Herba braſſicæ ſyluaticæ folia cum axungia vetere piſata, & cõmixta quaſi malagma inducitur linteolo groſſo, aut in aluta, & imponitur podagræ. Quòd ſi vetuſtiſſimus dolor fuerit, eò magis efficacior erit. Cinis crematæ radicis braſſicæ, eiusq; coliculorũ cũ axungia ib

gia illitus, multis fuit præsidio, vt inquit Paulus. Conuenit autẽ si pituitosus influat humor. ζ Gypsus.] Gypsum ex lapide quodã candido in Burgundia superiori multis in locis coquitur, atq; etiam è terra eruitur. Arefacit, & est emplasticum, ac reprimit, maximè si misceatur Gari liquamine ex salmuria salitis piscis, Gari apud Græcos dicti. Id salmuriã vocamus. i. ius salsum, muriam salsuginẽ, in qua pisces & caro seruantur. Et Gypsum & Garum ἰσχιαδικοῖς & coxendicis dolori infunduntur.

η Stercora capræ syluestris.] Caprarũ præsertim in montibus degentium ἀκόνυθοι vel ἀκόνυθα. i. baccæ, globuli acrem & discussoriam vim habent induratorũ maximè tumorũ. Cum posca & farina hordeacea fimus caprinus diuturnos tumores discutit, quod Galenus sui experientia docet. Idem inquit, eo vsus sum ad genu tumorẽ habens inueteratũ, & ægrè solubilem, iusso fieri cataplasmate ex farina hordeacea per oxycratũ, indito videlicet hoc stercore, & mirificè homo ille fuit adiutus. Cum axungia verò impositum his, qui podagra tentãtur, auxilio est, vt inquit Dioscor. lib. 2. cap. 72. vbi vtilem, Arabicam dictam, vstionem Ischiadici videbis. Fimi caprini cinerem cũ axungia vetere, podagris auxiliari, author est Celsus. θ Fimus hominis.] ἀνθρώπου κόπρος, humanũ stercus, vt posteritatis memoriæ prodidit Gal. lib. 10. Simpl. med. vim habet vel maximè digerentem, ab inflammatione vindicat, & obiter intumescere non sinit. Verùm abominandum est ob fœtorem. ι Farina fabarum.] De fabis Gal. lib. 7. de Fac. simpl. med. Erasmus noster in adag. Chil. Sunt enim frigidæ & ficcæ. In podagricis, inquit Gal. ea sæpenumerò vsi sumus ex aqua decocta, deinceps adipẽ suillum admiscentes. Fabalium etiam siliquarũ cinis, ad coxendices, & neruorum veteres dolores, cum adipe suilli vetustate prodest, vt inquit Plin. κ Flos quoq; lapidis Asij.] Asii historiam, & vires descripsit Gal. lib. 9. Simpl. med. Est lapis, inquit, in Asso proueniens, quem ob id ipsum Assion cognominant: Innutritur ei quiddam farinæ tenuissimè assimile, qualis in pistrinorũ parietib. adhærere visitur. Appellant hoc medicamentum petræ Asiæ florem. Troadis est Assus, vt Plin. lib. 26. cap. 17. author est. Generationem floris nasci ex rore maris vel aspergine, ac Sole indurari idem Galenus existimat. Podagrici

eo in-

eo iunantur. Hic lapis idem videtur esse qui & Sarcophagus, de quo Plin. lib. 26. cap. 17. & lib. 2. cap. 96. Celsi. lib. 4. cap. vlt. in cura prodagræ. Aetius lib. 7. cap. 39. Oribas. synops. lib. 2. cap. Cardan. lib. 5. de Variet. rer. λ Rubetas.] φρυνός ἢ βάτραχος ἴλεως κῶφος. i. Rubeta rana palustris muta, quã quidam bufonẽ vocãt. Terrestris nocẽtior, magisq; lethifera est, q̃ palustris. Acopon ex rubetis ad podagricos, arthriticos, ischiadicos describitur apud Aet. lib. 12. c. 44. Plin. & Marcell. aiunt, podagris prodesse ranæ rubetæ exustæ cinis. μ Aranei mures.] μυγάλη compositũ est vocabulum ex μυὸς καὶ γαλῆς. i. ex mure & mustela. Dicitur & μυγάλη, vt hîc. De eo Aet. lib. 13. cap. 14. colore similis mustelæ est, magnitudine autem muris, os oblongũ habet, caudam exiguã, dentes tenues. ν Lacertas.] Σαῦρος ἢ σαῦρα in vsu medico habetur etiã, vt docti norũt medici, chirurgicive. Ischiadicis prodesse dicit Plin. lacertam viridem in cibo, ablatis pedibus, intraneis & capite. ξ Mustelas coquunt.] De ea legito Gal. lib. 11. de Facult. simpl. med. vbi mustelam, pro podagricis & arthriticis nunq̃ cõbusisse fatetur, de qua quidam tradiderũt, cinerem eius aceto illitũ podagricos iuuare, & arthriticos, quippe cui insit vis discutiendi. Dioscor. lib. 2. cap. 24: Cremata in fictili podagricis confert, cinere ex aceto illito. γαλὴ κοινοῖς mustela vulgaris. Mustelæ viuæ combustæ cinis cum oleo rosaceo & aceto penna illitus, podagricis prodest. Marcell. & Plin. qui addit, vel si cera & rosaceum admisceatur. Mustelæ sanguis cum plantagine illitus, podagram lenit, Plinius. Nervos contractos remollit, & articulorum dolorem soluit, Isidorus. ο Ranas.] βάτραχος, notissimũ animal cuius species sunt plures. Oleo de ranis multi vtũtur in podagra Plin. & Georg. Pictor. ϖ Hyænas.] Hyæna habetur in Africa corpore nõ minore q̃ lupus est, cuius caro cocta cũ oleo iuuat podagricos & iuncturarũ dolores ex frigiditate. Cocta cũ aqua cui insideat in solio seu cupa podagricus & arthriticus, plurimi prodest: Rasis et Albert. Vituli marini, aut quod melius est, hyænæ pelle facta calciamẽta, si qs in quotidiano vsu habueris, efficaciter podagræ morbo carebit. Marcell. Hyænæ fel cum lapide Asio prodest podagræ. ϱ Τραγέλαφος.] Animal hirco et cervo simile, nascitur in Arabia. Diod. lib. 3. ab Aristotele dicitur

Hippela

Hippelaphus. σ Vulpeculas.] ἀλώπηκος, *pulmo in vsu quo-*
idiano est medico, quũ ex eo Loch Officinæ cõtra pectoris vitia
aratũ habeant. Plinius: Podagris vulpes decocta prodest. O-
eum vulpis discoctæ vtile est arthriticis & podagricis, inquiũt
Ialy, & Rasis. Est etiam vnguentum vulpinũ apud Nicolaum
Myrepsum admodũ vtile ad podagricos & arthriticos dolores.
τ Cuius metalli.] *Non solùm ab ipsis fodinis metallica &*
ossilia medicamẽta habentur, sed etiã à fornacibus, vbi metal-
a funduntur. Nam ibi & diphrygẽ, & pompholygem, & spo-
iũ & cadmiam, & argenti spumã, & alia nonnulla habemus.
υ Humor, lachryma.] *Succi in medicina admodũ necessa-*
ij sunt, & nõ solùm ab herbis eliciuntur, sed etiã à radicibus, vt
yrenaicus, & glycyrrhizæ. Ac fructibus malorũ punicorum,
itrinorũ, limonũ, ex myrti baccis, iuglandibus, moris, pyxacan-
ha, ligustri baccis, & acacia. Item omphaciũ. De his vide Ga-
enum lib. 6. de Medic. compos. secundũ locos. Adhæc habentur
aria liquorũ genera, quæ quamplurimis ex plantis distillant
c defluunt, quorũ alij gummi, alij resinæ, alij lachrymæ vocã-
ur. In gummi genere sunt opoponax, laser, ammoniacũ, sagape-
ũ, euphorbium, galbanum, bdellium, myrrha, thus, opopalsa-
num, sarcocolla, styrax, & id genus alia. In resinarũ verò cen-
ent: Therebinthina, lentiscina, strobilina, pinea, picea, larigna,
& abiegna. In lachrymarum denique numero sunt lac, quod ex
apaueris vasculis excipitur, propriè opium appellatũ, scammo-
iũ, quod ex thapsia fluit, tithymalorũ omnium lac, cancamũ,
ragacanthæ lachryma, quiq; defluit ex vitibus liquor, ex pru-
o, amygdalo & ceraso. Manna cœlestis est quidã ros siue li-
uor suauis, qui ex aere veniens sublucanis temporibus, arborũ
umis, & frondibus, herbis, lapidibus, & solo interdũ inuenitur
ærere, qui breui temporis curriculo coalescens, grumosus in gum-
i morem efficitur. φ Adeps.] στέαρ. *De adipibus, seuis &*
inguedinibus, quæ in medicum vsum veniũt, copiosè & abun-
anter locuti sunt Dioscorides lib. 2. cap. 69. & Galenus. Vti-
ur autem pinguibus pro leniẽdis, ac sedandis doloribus, emol-
endisq; tumoribus. χ Cruor.] Αἷμα *de sanguine Galenus*
atim in initio libri 10. de Simplicium medic. facult. Dioscor. li. 2.
ap. 70. ψ Medulla.] μυελός. *De medullis nihil quicquam*

melius aut elegãtius dici potest, quàm quod Galen. de illis sc
ptũ reliquit, lib. 11. de Facult. simpl. medic. Medulla mollit i
durata corpora, siue duricies sit in musculis, vel neruis, quos
νεῦρα vocant Græci, siue connexiones artuum sint adfectæ, si
exta patiantur. Ex experientia ceruinæ primas tribuit Gal.
cundas bubalæ, postremas hircinæ è dorsi spina meliorem i
dicat atq; hyberno tempore adseruandam docet. ω Lotium
οὖρον, melius οὖρον, vrina: frequenter hodie vrinæ vsus in re m
dica habetur, quia abstergẽdi vires obtineat. De vrinis Dioscc
lib. 2. cap. 74. Gal. lib. 10. simpl. med. A Merda.] κόπρος
σκατὸν vel σκατὸς, κόπρος κοπράτημα, ἄφοδος, βόλβιτος,
mus, stercus. Inter fomenta podagræ est fimus pauonum, qui (
refert Hieronymus in 2. contra Iouinianum) podagræ ferv
rem mitigat. Fimus bouis, inflammationibus conducit, & cu
aceti fece podagris auxiliatur. Columbinum stercus vehemet
ter etiam sui experientia Galenus commendat. Ad coxendic
dolores, ad podagricas & arthridicas affectiones, si nulli du
nodi vel tumores extiterint, conducit. De humano & capri
stercore, cùm satis superque antè disseruerimus, non est qu
ampliùs addendum existimem. Refert Plinius pluribus m
lagmatibus eos vti, qui podagræ morbo laborent. Ea peculi
ri epitheto fœtida dicuntur, cùm sint omnia ferè talia, mer
toque dixit Hippoc. in. lib. de Flatibus, Medicinam artem e
sordidam, cùm medicus res fœdas, fœtidasque tractare cog
tur. Medici autem cùm multorum animantium, tum homin
etiam excrementa non illinunt solùm, verùm in potione min
strant in morbis. Hinc medicorum & Aesculapij apud c
micorum lepidissimum Aristophanem in Pluto σκαθοφάγος
id est, merdam comedens epitheton, qui olim, vt humor
peccantis naturam deprehenderent, sudores in balneis strig
exceptos, & aurium sordes degustabant: non minus qua
veterinarij medici, equorum stercora. Vide Hippoc. lib. 5. G
lib. 3. de Locis affectis. B Lac.] Galen. lib. 10. simpl. medi
refert experientiam de lacte & caseo in arthritico. Prop
autem ad tophos facit vetustissimus, acerrimusque caseus cu
suillæ carnis præpinguis, ac veteris decocto contritus, & s
perimpositus ex omnium ferè medicorum Græcorum consen

r Bibunt alij numero quaterno Pharmacum, &c.] *Arbitror decocta intelligere, quæ pluribus aſſumuntur doſibus appetente dilaculo: interdum etiam veſperi, præſertim vbi frequentem exhibitionem ægrotanti nullam afferre moleſtiã, ut eandem morbum ipſum requirere, compertum habemus. Doſis eſt pondere trium, quatuor, plurium aut pauciorum vnciarum, pro morbi aut ægrotantis ratione: & dicitur à Græco* δίδωμι, *quod eſt, dare. Hac voce nos vtimur proportione ſimplicium medicamentorum. Decoctorum autem varia ſunt genera, quædam enim ad concoquendos tantùm, & alterandos humores vſurpantur, quædam verò non tantùm in hoc vt concoquant & alterent, ſed & vt ſimul purgent, aliosq; multos effectus in diuerſis partibus corporis præſtent, adhibentur, & magiſtralia dicuntur, ſiue mixta. i. ſimul concoquentia, & purgantia. Sunt etiam nonnulla quæ priuatim purgantia vocãtur decocta. Parantur autem maximè è ſtirpium radicibus, foliis, floribus, ſurculis, fructibus, ſeminibus, corticibus, & lignis, & aqua iuſtæ quantitatis coquuntur, donec tertiæ pars, aut dimidium abſumatur. Decocta exprimuntur & colo tranſfunduntur, & mox ſeu inutilia abijciuntur. Liquor ſaccharo aut melle dulce redditur, idemq; oui albo purificatur, & quibuſdã floramentis ſuauius fit. Extant aliquot exempla decoctorum, concoquentium, alterantium, mixtorum & magiſtralium apud Meſuẽ & Leonhartum Fuchſium de Compoſitione medicamentorum lib. 3. Sunt autẽ Græcorum medicis duo protrita potionũ cabula, nẽpe* ἀπόζημα. i. *elixatio, decoctũ, à Græco verbo* ἀποζέω, *quod eſt, deferueſco. de quo Dioſcor. li. 2. c. 185. Et* ἀπόβρεγμα. i. *delutũ aut infuſum. Eſt autẽ dilutũ, aqua, vinum, aut aquoſus humor, in quo herbæ, aut radices vel aromata maduerint, ſuccibus exẽptis relicta eorũ vi in aqua vel vino, id ꝓpriè dilutũ vel infuſionẽ dixeris. Euacuationes autẽ lenitiuas & moderatas ſiue per ſeſſẽ factas, ſiue per vomitũ, veteres* συμμετρήσεις *vel* μετρίασμους *ſiue* σύμμετρα *vocant. Galen. in lib. 2. Hippoc. de tic. Hinc* συμμετρεῖν. i. *purgare decocto & potione. Herodotus* μαίζεσι, *purgant ſe.* Δ Alius bibens ſacram.] ἱερὰν *ita nominárũt Græci, quaſi ſacrã, ab operibus & facultatibus ſuis diuinis & mirabilibus, aut certè quaſi magnã. Magna itaq; eſt,*

propter excellentes ſuas facultates. Iiſdẽ picra, vt hodie etiã v
cabatur. i. *amara, ob aloën, quæ mirificè amara eſt, & magn*
copia eius compoſitionẽ ingreditur. Extant eius confectionis d
uerſæ compoſitiones, quæ ab autoribus ferè nomina traxerun
ſcilicet Ruffini, Galeni, Hermetis, Conſtantini, Abbatis, Hiera
logadÿ, &c. E Carminibus.] *Incãtationibus. Virg. Eclog.*

Cármina vel cœlo poſſunt deducere lunam.
Carminibus Circe ſocios mutauit Vlyſſi:
Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

Irrepſit hoc incantationis & maleficÿ genus in medicinam, h
buitq́; olim & adhuc hodie habet, ſuæ artis, ſub medicinæ pr
textu ſuos pfeſſores, quos Plato lib. de Rep. 2. Agyrtas, ariol
& vates nominat, q ante diuitiũ ianuas, ſtipem petituri, oppid
tim quæſtus cauſa oberrabãt, & diuina quadã virtute, carm
nibus & ſacrificiorum myſterÿs ſe morbos infligere, inflict
quoq; curare: & ſi quid ſceleris à diuitibus, aut eorũ proauis e
ſet cõmiſſum, id magica ſacrificiorũ celebritate ſuffimẽtorum
odore expiare, eorumq́; inimicos tã fontes, quàm innocẽtes in
Λυς, id eſt, *carminibus oblædere poſſe gloriabantur. Quos no*
tantùm argutè, ſed piè & ſanctè diuinus Hippocrates in libe
de Sacro morbo, ſiue comitiali ita redarguit, & impietatis acc
ſat. Qui, inquit, luſtrationibus & magicis incantamẽtis morb
rũ affectiones depellere ſe iactitant, hi victus indigi, verba eo
ad Dæmoniũ referunt, vt quiddã ſe amplius ſcire vulgo oſte
tent, & homines decipiant. Expiant enim morbo correptos, ſa
guine & ſceleribus inquinatos, iniuſtos & intoxicatos: ac e
piamenta alia ſub terrã defodiunt, alia in mare proÿciunt, al
ad montes deſertos, ne quis ea contrectet, aſportãt. At Deus (
quit) q maxima ac ſceleratiſſima peccata purgat, noſtra eſt
beratio. Qui certè ſui Filÿ natiuitate & immolatione, nos à tr
enio Dæmonum cultu & poteſtate liberauit. Z Iudæus e
cantat.] *Iudæos perfidos incantationibus curare morbos, ſu*
q putãt, at ego illos nihil nõ audere video, quo ab afflictis æg
per fas & nefas pecuniã emungant. O ſceleratũ pecuniæ auc
pium, quid nõ mortalia pectora cogis audere? Quos non obſe
morbos curare, quæ deniq; præſtigia & intempeſtates, herb
rũ, radicũ, lapidumq́; viribus, ſub ſtato lunæ & ſtellarũ o
adapt

adaptarũ, seſe nõ officere poſſe promittãt? His faſcinare, his dæmones cogere, his deniq; iratũ Dei numen litari poſſe, perfricta fronte nugantur. H A fonte remediũ.] A thermarũ lauacris, quæ vt Plutarchus ait, lib. de Igne & Aqua, ἀκίσματα, καὶ πρὸς παραπλήσια ὠφέλιμα. i. ſalutaria, & ad morborum medelam efficacia, quarũ aliæ per ſimplices tantũ mineras, vt alumen, ſulphur, plumbũ, chalcitida aut ferrũ, ſuas derivãt ſcaturigines, quarũ medicas vires Paulus lib. 1. cap. 51. Aegineta & Vitruuius breuiter perſtringunt Θ Nil niſi plorare.] Notum eſt Græcos ita loqui ſolitos, vt plorare iuberent eum quẽ à ſe cõtumelioſè dimitterẽt, & plurib. annotauimus in puerbio, Præter plorare nihil. Ariſtophanes in πλούτῳ: Ἐγὼ μὲν οἰμώξειν λέγω σοι: & infrà: κλαύσειν ἐγώ γέ σοι λέγω. Lucianus vſus eſt hac voce in primo Necricorũ dialogo: & in Somnio ſeu Gallo. I Irritãtibus iracũdior.] Tale eſt mulierũ ingeniũ, quibus iratis ſi repugnes, magis prouoces, nec ſine tuo malo diſcedas. Sic Plautus:

Bacchæ Bacchanti ſi velis aduerſarier,
Ex inſana inſaniorem facies, feriet ſæpiùs,
Sin obſequaris, vna te ſoluas plaga. *Sic quantò obnitẽtibus eſt aſperior podagra, tantò ſtabilior in ratione manentibus indulget.* K Aten enim.] *Ate dea noxæ, damni & turbarũ, quæ* θεὰ πρὸς βλάβας, id eſt, *valida & velox, lõgè antè præcurrit, & tã multa ſuſcitat mala, vt ijs ſanandis λιτὰς ponè ſequentes numquam ſufficere poſſint.* Λ Podagram vocant.] *Solet enim articularis morbus plerunq; ab humore calido & frigido ex capite præcipuè diſtillante oriri, vt Hippocrates diuinus ille ſcripſit: qui ſi ad pedes deſcendit, & eos infeſtat, podagra dicitur: ſi ad manus, chiragra: ſi verò ad vniuerſum corpus, Arthritis morbus.* i. *articularis abſolutè appellatur. Dolorem affert, idq; alijs cum ardore, alijs cum algore. Eo diuites & otioſi præcipuè infeſtantur. Dicta eſt autem podagra, quòd pedum vſum impediat, pedicæ, tendiculæ.* i. *laquei more, quo animalia capiũtur. Græci enim* πεδάγρας, *laqueũ appellãt, quaſi* πεδὸς ἄγρα. i. *pedis captura. Podagra ab Horatio in epiſt. lib. 1. Ceſſans morbus dicitur, quòd longus & aduerſus remedia contumax, & difficilis curatu, vel effectu, quia tardet, & ceſſare cogat:*

Dictaq; cessantem neruis elidere morbum
Sulfura contemni, vicus gemit, inuidus ægris.

Elidere neruis. i. *depellere è neruis. Baiæ molestè ferunt sulfura.* i. *aquas sulfuratas, quæ dicuntur valere ad podagram leuandam, contemni & pro nihilo putari. Podagra etiam canes laborant. Aristot. lib. 8. Animalium cap. 22.*

CHORVS.
Dimetri Anapæstici.

Χο. ἀδαμάντινον ἦθος ἔχουσα
λόχα,
πολυαγὴς, ὀβριμόθυμε θεὰ,
λιτὰς σῶν ἱκτῶν μὴ πόνων ἐνόμασσε,
μέγα σὸν κράτος, ἐλπίφρων
Ποδάγρα,
ἅν τε Διὸς ὠκὺ πέφυκε βέλος·
τρομεῖ δ' σε κύμαθ' ἁλὸς βαθείας,
τρομέα βασιλὶς ἐνέρων Ἀϊδωνεύς,
ἀπιθισμοχρὶς, καταπλινοβάτις,
ἀωλυβρόμα, βαρυναυάγα,
φυροπυρσιπόρα, μογιόψις
ἄφα,
δοιὰ λυκοφόβα, γονυκλαυγέρυνα,
πρικουλοπορόφιλα,
γονυκαμψιπίκυρτε Ποδάγρα.

—O' *nympha* [aa] *ingenium* [bb] *damantinum habens,*
Multipotens, animo dea vaelido,
Audi vota tuorum supplicũ,
[bb] *Magna potentia, vis tua magna,*
O' *regina* [cc] *opulenta Podagra,* (*nix telum,*
Quam [dd] *Iouis horret per-*
Quamq; profundi [ee] *fluctus pelagi*
Trepidant, quàm quoq; trepidat, [ff] *sceptra*
Qui 88 *gerit infera* [hh] *Stygius Pluton,*
O' [ii] *gaudes nodis, lecligrada,* (*trix,*
[kk] *Cursuetãs,* [ll] *talorum tor-*
Calcicrematrix, malehumitanga,
Ositremenda, genufraga, (*pernox,*
Articulos cruciandi cupida
Curuigenuflexa, potens Podagra.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a a INGENIVM adamantinũ.] *Nulla vi domabile, inexorabile, implacabile & infatigabile. Adamãtis enim lapidis incredibilis est duricies. vnde qcqd inuictũ atq; inexpugnabile & implacabile est, id adamãtinũ vocamus. Idẽ Lucianus in Pseudomante, mentem adamantinam dixit.* *b b* Magna potentia.] *ὃ κρείττων ἐστὶ μέγιστον.* i. *cuius potentia est maxima. Homericũ hemistichiũ.* *c c* Opulẽta podagra.] *Iuuen. sat.* 13:

—pauper locupletem optare podagram
Ne dubitet Ladas—. *Fuit autẽ Ladas miræ pernicitatis pauper. Podagra diuites & otiosi præcipuè infestãtur & vexãtur, rarò pauperes inuadit, vnde rectè Græcus poëta eã μισοπλοῦτον.* i. *odio habentẽ pauperes, appellat.* *d d* Iouis pernix telũ.] *Fulmẽ suprẽmi Iouis gestamẽ est, quod ciere cõfixit vetustas & velocissimæ celeritatis est: hinc fulminis ocior alis, apud poëtas. Statius:* Ilicet igne Iouis lapsisq; citatior astris.

e e Fluctus pelagi.] *Neptuni, cuius hoc cognomẽ fuit, Pelagæus.* *f f* Sceptra infera.] *Inferorũ regnũ. Nã apertissimè sceptro siue virga regnũ intelligi, illud in diuinis literis ostẽdit, qđ sceptrũ de manu Iudæ nõ auferendũ pollicetur Dominus, donec veniret, q̃ mittẽdus erat. Christus.* *g g* Gerit] *Regit.* *h h* Stygius Pluton.] *Pluto inferorũ deus Stygius dicitur, à Stygia, inferorum palude.* *i i* Gaudens nodis.] *Nodosa ab Ouid. & Horat. appellatur, ab alijs lapidosa, ppter tumores, q̃ in modũ lapidis indurant.* *k k* Cursiuetãs.] *Velocitatis aduersatrix. Podagra. n. maximè velocitas impedit, & ideo ab Hor. 1. ser. sat. 9. tarda dicitur. Item à Catullo:* Aut si aliquem meritò tarda podagra secat. *A Mantuano tardigrada:*

Tu quoq; tardigradam tactu sanare podagram.

l l Talorum tortrix.] *Hæc dea propter varios effectus varijs epithetis & nominibus celebratur. Extat epigramma Græcum eleganter podagræ originem describens:*

λυσιμελὴς βάκχος, καὶ λυσιμελὴς ἀφροδίτη
Ἀλλ' ἐκ τοῦ μιγέντος λυσιμελὴς ποδάγρα: id est,

Soluere mẽbra solet Bacchus, solet & Venus ipsa
Soluere & ex illis nata podagra solet.

Ita vt ex Baccho deo membrorum dissolutore, & Venere dea membrorum dissolutrice, filia podagra nascatur, membrorum dissolutrix. Idem Lucianus in Somnio seu Gallo, scribit podagram ex intemperantia nasci.

Trimetri Iambici.

PERSONAE.

Nuncius, Podagra, Medici, Tortores.

Αγ. Δέσποινα, λαμπρῷ γὰρ λύτῃ
ὡς πολλὶ,
ἄκουε· ἐκ γὰρ ἐκ ἑτοίμου φέρω,
ἀλλ' ἔστ πρᾶξις τῶν λόγων συνέμπορος,
ἐγὼ γὰρ, ὡς ἔταξας, ἀρίμα πολὶ
πόλεις ἰχνεύων, πάντας ἀρόωνων δόμους,
μαθεῖν ποθῶν, εἴ τις σὸν οὐ τιμᾷ κράτος·
καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἄσυχον εἶδον φρένα
νικωμένων, ἄναξ, σῶν βίᾳ χροΐν,
Δύο δ' ἓν τόδε φῶτε, θαλερὰ θράσει,
ἐφαπτίλλω λαοῖσι, καὶ κατωμυλῶ,
ὡς οὐκ ἔστ σὸν κράτος σεβάσμιον,

NVN. *Domina peropportuna te fers obuiam:*
Audi, neq; enim tibi nuncium fero a friuolum,
Sed socia verbis ipsa res adiungitur.
Nam ciuitates, vt statueras vndiq;
Lento pede vestigans, tibi scrutabar domos
Cunctas, vt aduerterē si quis tuam
Potentiam non debito more coleret,
Aliosq; tuarum vi manuum sat repperi
Regina domitos, mente bona quiescere.
Isti sed audaces duo, confidentia
Freti sua non desierunt dicere

Ac deierare, vim tuam venerabilem

ἀλλ' ἔκβολον βροτῶν σε θέσσασθαι βίου
Non esse, sed exortem volunt mortalium

διόπερ λιπαρῆς σωσχμαλῶς λισμῷ πόδα
Te generis ac vitæ. Religans igitur pedes

σπεύδων θ' ἅμα, σάθρᾳ δρομαίους ἄλσο.
Mox fascijs, vehementer ap-properans, die

Πο. ὡς λιπαινὸς ἔκλυες ἀγγέλων ὤκιστός μοι,
Iam deniq; quinta veni, lassus itinere.

τὸν θ' ἡμέρᾳ γῆς ὅσια λυσβάτου λιπὼν,
Nam tota fermè duo stadia pertransij.

ἥκεις ἀφῶς μολύνων, ὡς ἴδιον τάχος.
POD. Quàm subitus ades, ô nuncie velocissime?

Αγ. πρῶτον μὲν ἕλκος πηγότος βαθμῶν λιμάκα,
Sed cuius obsecro regionis terminos

ξύλων τρίβους δρομαίοισιν ἁρμοναῖς,
Duros & inuios reliqueris, explica,

ὅθεν με λίχνευσε λοξὰ λυβαλλὼ δόσις πέδου,
Clarè q; refer, vt celeritatem intelligam.

σκληροῖσι τρίβοις ἀντιφέρδομον λεύμασιν.
NVN. Quinq; graduũ scalas reliqui primitùs,

ὤμοι δρομαίους ἴχνεσιν ἀλγεῖ νοῖς ἐγὼ,
Tremulas quoq;, luxatis trabium compagibus.

ἐσφαμμένῳ χάλικι δαίβιον ὁδόν
Deinde sternax me excipit mox area,

ᾗ λυσπάτητον ὀξέσι κνήφοις λίθων.
Duris renitens ad pedes impulsibus.

μεθ' ὧν ὁλίσθῳ πεπτοὼν λάας ὁδῷ,
Quod iter vbi confeci grauibus vestigijs,

Stratam silicibus ingrediebar semitam,
Itúq; scrupulis acutis asperam,
Hinc incidens in lubricam & planam viam,

Ἐυτυδλον ἀς τὸ πρόσω, διάλυτ' ἀλί μου
Dum propero progredi, solutum retrahit

Ἐουργῳ ὀπίσω πηλὸς ἀσφαλῆ σφυρὰ,
Calces malè firmas illicò cœnum retrò,

Οἷς πρῶνυ νότι' ἐκ μελῶν ἱδρὼς·
Quà transeunti liquidus è membris mihi

Ῥέεν, βάσιν μου θερὰν ἐκλυσε μόχθῳ.
Sudor fluebat, æger vt fessum gradus

Θέῳ μὲ λίχιτα πᾶν λίπωσι λιπμηκότα
Deficeret: inde lassus omni corpore,

Πλατεῖα μὲν κίλωθ', ἀλλ' οὐκ ἀσφαλής.
Latam quidem, ast tutam minus insisto viam,

Τὰ μὲν γὰρ ἔνθεν, τὰ δ' ἐκεῖθεν ὀχήματα
Varijs & hinc & inde me vehiculis

Ἔπειγεν, ἐλάυνοντες, ἐσπερχεῖ πρίχαν.
Vt currerem cogentibus & vrgentibus.

Ἐγὼ δ' ἀνωθρὸν ἐλαφρὰ λυσείων πόδα,
Quare celeriter subleuans segnem pedem,

Λόχμι' ἔθεσπον ἀσόδῳ πίραν ἐμοὶ,
Transuersus occursum fugiens, cessi loco,

Ἕως ἁπλοῦς πρὸς ἅμα προχέλατ'.
Donec citis quadriga transiret rotis.

Μύστης γὰρ ὢν σὸς, ταχὺ πρίχαν οὐκ ἴσθενον.
Mystes enim tuus nequibam currere.

Πο. οὐκ ἂς μοῦσαν, βίλτιστε, πρᾶξις ἁ δίκη σοι
PODAG. Non gratia hæc rectè tibi res gesta sit;

Ὀρθῶς πέπρακται, τῇ δ' σῇ σπουδῇ χάριν.
Mi nuncie. tuæ nanq; promptitudini

Ἴσασι τιμᾶς ἀντίσηκόν σε χάριν.
Parem rependam gratiam precio pari.

Ἕω

Atq

Τοῦδ' οἱ δάκρυμα θυμῆρες τόδε,
ἓξ ἧς τριετίας παράσχ' ἑκὼν πόνων.
ἐμὲ δ' ἐμπρεπὲ καὶ θεοῖς ἐχθίστοις,
τίνος πότ' ὄντος, ἢ τίνων τις φυκότος,
ἔλαβε Ποδάγρας ἀνδαμιλὰς κράτη,
ἣν ὁ Κρονίδας οὐδὲ νικῆσαι βίᾳ;
λέγετ', ὦ κάκιστοι· καὶ γὰρ ἡρώων ἐγὼ
πλάμας πλείστους, καί γ' ἐπίστανται σοφοί.
Πείαμός ποδάρκης, ποδαγρὸς ὢν ἐκλείζε.
θανὼν δ' Ἀχιλλεὺς, ποδαγρὸς ὢν, ὁ Πηλέως.
ὁ Βελλοφόντης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκβάτηρ.
Οἰνοπόδων δωμάτων, Οἰδίπους, ποδαγρὸς ὤν.
ἐκ τῶν Πελοπιδῶν, ποδαγρὸς ὢν ὁ Πλειοθένης.
Ποίαντος υἱὸς, ποδαγρὸς ὤν, ἔρχεσθαι.
Αἰακὸς ποδάρκης, Θεσσαλῶν ὧν ἡγεμών,

Atq; hoc adeò gratum tibi sit præmium,
Posthac triennio semel modò leues
Tentare te nostros dolores perferam.
Sed vos sceleſti, dijs & inuisissimi,
Quinam, vel à quibus parentibus editi, (tentiæ,
Audetis obniti podagræ potentiæ
Cuius superare vim nequit [b] Saturnius?
Heus dicite pessimi: quoniã [c] heroas ego
Quamplurimos domui, sapientes vt sciunt:
[d] Priamus pede celer ille, canitur podagricus:
Perijt [e] Achilles podagricus ille Pelei.
Et [f] Bellerophontes podagricus me pertulit.
Podagricus & Thebanus erat dux [g] Oedipus,
Et ex Pelopidis podagricus erat [h] Plesthenes:
Et [i] filius Pœantis etiam podagricus. (alius celer
Dux præfuit classi. fuit & Dux Thessalorum, qui simul atq; prælio

Victus

ὃς ἐπέπωφ ἔπινεν Πρωτεσίλαος ἐν μάχῃ,
ὅμως πολλαχοῦ ἦν, καὶ πονῶν ἤρχε σόλος.
Ἰθάκης ἄναντα, Λαρτιάδῃ Ὀδυσσεῖ
ἐγὼ λατίπφυον, οὐκ ἄκανθα πρυγόν.
ὡς ὅτι χαιρήσοντες, ὦ δυσδαίμονες.
ἴσως πάθεσι λύπασιν, οἷς δικάζετε.
Ια. Σύροι μὲν ἐσμέν, ἐκ Δαμασκοῦ δὲ γένος
λιμῷ δ' ὑπ' ἀνάγκης, καὶ πενίᾳ λελαθέμενοι
γῆν καὶ θάλασσαν ἐφέπομεν πλανώμενοι,
ἔχομεν δ' ὑγίασμα παραδόξου τόδε,
ἐν ᾧ πρηγορεῖμεν ἀλγούντων πόνους.
Πο. τί δὲ τὸ χρίσμα, καὶ τίνα σκευήν, φράζε.
Ια. μύσης μυσιγῆν ὄρνις ἐκ ἐφ φράσω,
καὶ λοίσθια θνήσκοντος ἐντολὰς πατρὸς,

Victus ceciderat [k] Proteſi
laus, præfuit
Claſsi, podagricus licet
æger foret.
Ithacæ quoque principem
Laërtæ filium
[l] Vlyſſem, ego, non ſpina ne
cuit trigonos.
Nunquam ergo gauiſuri,
calamitoſiſsimi,
Pœnã patiamini meritis ve
ſtris parem.
MED. [m] Syri quidem
genere Damaſceni ſu
mus:
Multa [n] fame verò coacti
inopia,
Terrã & mare peragramus
errantes, vagi.
Habemus autem quod patet
vnguentum dedit,
Per hoc mala conſolamur
ægrotantium.
POD. Cedò, quod vn
guentum? quis illius ha
bitus?
MED. Sacrum tacen
di ius mihi iurandum
datum,

Me talia dicere tibi planè non ſinit,
Nec vltimum morientis edictum patris,

Qu

ὃς ἔταξε κώθων φάρμακ' μὴ λαθεῖν σ',
καὶ σὲ παύειν οἶδεν ἡμῶν μεῖζον.
Πο. ἆρ', ὦ κατάρατοι, καὶ κακῶς ὀλούμενοι,
ἔστιν τις ἐν γῇ φάρμακ' ὑβρίσεις τόσης,
ὅστις δύναιτο οἶδε πλὴν ἐμοὶ παῦσαι βίαν;
ἀλλ' ἄγε πρὸς ταῦτ' ἐμβάσιν σωθῶμεν,
καὶ παράσωμεν, εἴ τι φάρμακ' ἰσχύει
πέρτερον πέφυκεν, εἴτ' ἐμοὶ φλόγα.
ἰοῦτ', ὦ σκυθρωποὶ, πάντοσε θεῖ ποτώμενα.
βάσανοι, πάρισθοι τῶν ἐμῶν βαχεωμάτων,
πηλάσιτ' ἄσθεν. καὶ σὺ μὴ πολλῶν ἄκρων
φλέγμαινε τρόσει, δακτύλων πολλῶν ἄχρι·
σὺ δ' σφυροῖς ἐμβᾶσι, σὺ δ' μηρῶν ἄπο,
σὺ γόνατα λᾶβε πικρῶν ἰχθύων βάθει,
ὑμᾶς δ' χαρῶν δακτύλους λυγίσιτε.

Βά.

Qui iussit hanc celare nos vim pharmaci,
Quod sæuientem te quoque scit compescere.
PODAG. An igitur, ô execrabiles, malè perditi,
Vllius vsquam tanta vis est pharmaci,
Meam quod inunctum vim sciat compescere?
Sed sine, paciscamur age tali fœdere,
Et experiamur ánne virtus pharmaci
Futura sit superior, an flammæ meæ.
Huc ô seuera statim vndiq; conuolantia
Tormẽta, præsides meæ væsaniæ,
Ocyùs adeste, tuq; soleas infimas
Pedum, sub ipsos vsq; digitos vrito:
Tu calcibus insili, profundam turiges
A fœminibus ad genua ° tabem felleam:
At vos manuum repentè flectite digitos.

TOR.

Βά. ἰδοὺ, ὡς ἔταξας, πάντα σοι διηράκαμεν.

κεῖνται βοῶντος οἱ ταλαίπωροι μέγα,

ἅπαντα γῆρᾳ περιβοχῇ συμπλεκόμενοι.

Πο. φέρετ', ὦ ξένοι, μάθωμεν ἀριστίστως,

εἰ χρῄζων ὑμᾶς φάρμακον τόδ' ὀφελεῖ.

εἰ γὰρ σαφῶς τόδ' ἦν ἐναντίον ἐμοί,

λιπὼν γαῖαν, εἰς μυχοὺς ἔσομαι χθονὸς,

εἴσω, ἀφανὴς, πύματα Τάρτάρου βάθη.

Ια. ἰδοὺ, λέλειμμαι, καὶ χαλᾷ φλογμὸν πόνων.

οἴ μοι παπαῖ γε, τέρομαι, διόλυμαι,

ἅπαν πίπρημα γῆρας ἀσκόπῳ κακῷ.

οὐ Ζεὺς ὑφαυνὸς ζῶον ἀωρεῖ βέλει.

οὐδεὶς θαλάσσης ζῶα μαίνεται λαίλαπι.

οὐδ' σφοδρὰ λαίλαπος τόσον βία.

μὴ κάρχαρον πορθεῖ μι δῆγμα Κερβέρου;

TOR. *En imperata singula tibi fecimus.*

Iacent, miseriq; clamitant grauissimè,

Per omnia torti membra tuis complexibus.

POD. *Nunc agite, ô hospites, videamus optimè,*

An illitum vos nunc muniet hoc pharmacum.

Nam si palàm aduersum fuerit illud mihi,

Mundum relinquens, abdito terræ sinus

Subibo, & P infimos abyssos Tartari,

Obscura & ignota omnibus mortalibus.

MED. *En vnximus, leuat nec dolores tamen*

Podagricus. Heu proh dolor, heu tabesco miser atque pereo.

Omnia populatur membra mea cæcum malum.

Non Iuppiter fert tale telũ fulminis, (æquoris,

Non vlla sic procella sæuit

Non impetuosi tanta vis est turbinis.

An asperos sustineo morsus Cerberi?

Num-

μή τις ἐχίδνης ἰὸς ἀμφιβόσκεται,
ἢ δολερικὴς ἰχῶσι λυγραῖρε πίπλοις;
ἰὼ μᾶτερ ἄναξ· φάρμακον γὰρ οὔτ' ἐμὸν,
οὔτ' ἄλλο δυήσασ' σὸν ἀναχαιτίσαι δρόμον,
ψῆφοις δ' πάσαις πᾶρ ἔθνος νικᾷς βροτῶν.

Πο. παύεσθε, βάσανοι, μὴ πόνους μᾶλλον τι μεταυξάντων ἐς ἐμὲ λέχη μολεῖν.
γιγνωσκέτω δὲ πᾶς τις, ὡς μόνη θεῶν
ἄτιμος εἶ, φρεναίοις οὐ πείθομαι.

Num [t] virus Echidnæ membra mea depasceturˆ
An [u] tunica sanie tincta Nessi sanguinis?
O dea miserere: nam neque meum pharmacum,
[x] Nec aliud inhibere poterit cursum tuum:
Victrix sed omnium omnibus es suffragijs.

POD. Desinite nunc tormenta, dolores cedite:
Mecum quia cœptæ litis illos pœnitet,
Et norit vnusquisque me solam omnium
[y] Illachrymabilem & [z] immedicabilem deam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Ἐτήσιον friuolum.] *Inutile. Sic apud Homer. Il. σ: ἐτήσιον ἄχθος ἀρούρης, telluris inutile pondus. & Odyß. υ.* b Saturnius?] *Iupiter Saturno genitus χρονίδης & Saturnius dicitur, αὐξηνομαστικῶς. Sic Virgil. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

Porrò & illud legimus, Saturnum podagrosum ab antiquis effictum gressibus tardum ac remoratorem. c Heroas.] *Heroës podagrici.* d Priamus.] *Non solùm Troiæ, sed totius ferè Asiæ rex, de quo Virg. 2. Aen.*

Forsitan & Priami fuerint quæ fata requiras, &c.

Hesione cùm post captam ab Hercule Troiam captiua cum fratre Priamo abduceretur, redemptum flammeo suo Troiam eum remisit,

remiſit, vnde is Priamus dictus eſt, cùm antè Podarces vocaretur. e Achilles Pelei.] *Fortiſſimus omnium Græcorum, Pelei Theſſaliæ regis & Thetidis filius.* f Bellerophontes.] *Glauci regis Ephiræ filius. Hinc Mantuanus:*

—nec adeſt Glauci certiſſima proles.

g Oedipus.] *Laïj Thebanorũ regis & Iocaſtæ filius, à pedibus ex vulnere & podagra tumentibus, Oedipus eſt appellatus.* h Phleſthenes.] *Pelopis fuit filius ex Hippodamia.* i Pœantis filius.] *Philoctetes Herculis comes, qui vnius ſagittæ caſu, in pede, vulnere penè immedicabili affectus eſt, cuius fœtor cũ à Græcis ferri non poſſet, in Lemno relictus eſt. Tandẽ opera Machaonis medici ſanatus, Propertio teſte, qui inquit:*

Tarda Philoctetæ ſanauit crura Machaon. k Proteſilaus.] *Vnus ex Græciæ principibus primus Græcorum omnium ante Ilium interfectus, vnde nõ ſine omine quodam, & futuræ mortis præſagio Proteſilaus videtur appellatus:* id eſt, *primus mortuus. Auſonius:*

Proteſilaë tibi nomen ſic fata dederunt,
Victima quod Troiæ prima futurus eras.

[l Ὀδυσσία Vlyſſem.] *Rex Ithacæ, Laërtæ filius fuit Vlyſſes, Telogonus autẽ eius ex Circe ſuſceptus filius, patrẽ ſuum videre cupiens, Ithacam profectus eſt, vbi cùm incognitus à domo patris prohiberetur, orta cõtentione, patrem incognitũ ſpina venenoſa trigonis piſcis transfixit. Trigon verò marina traditur fera lethalis præcipuè, adeò vt ſi aculeo truncum arboris percutias, inareſcat protinus. Hunc deniq; Vlyſſi necis fuiſſe cauſam tradunt. Et inde à Nicandro ὀλοιγὸν τρυγόνα nuncupatur. Trigona noſtri* paſtinacam *cõuertunt.* m Syri Damaſceni.] *Damaſcus Syriæ vrbs antiquiſſima, palmularum fertiliſſima, & prunorum, quæ inde Damaſcena vocantur. Luc. lib. 3:*

Et felix (ſic fama) Ninos, ventoſa Damaſcus.

n Fame coacti & inopia.] *Tales ſunt noſtri ſeculi Agyrtæ, receptarij, circulatores, pſidi & Chriſtianis infeſti Iudæi, anus fatidicæ chymiſtæ, & id genus nebulonũ, qui impunè p hominũ mortes experimẽta ſola agũt et cõſectãtur. Nomẽ medici ſibi vẽdicãt, & in medicinæ pfeſſionẽ, vt fuci in aliena apũ aluearia irrepũt, oppidatim q̃ſtus cauſa oberrãt, ac à diuitib. ſtipẽ petũt,*

de ſuã

le ſuis gloriantur remedijs, ac ſua adulatione ignobile ineſcant ulgus, quum ferè omnia ex integris receptorũ faſciculis citra ationis iudiciũ, agunt. o Felleam tabem.] *Amarũ humorem: fellis enim humor eſt amariſſimus.* p Infimos abyſſos Tartari.] *Profundiſſimos inferorum locos.* q Cæcum malum.] *Colum. lib. 1: Sæpe, inquit, cõtrahuntur cæci morbi, quorũ cauſas ne medici quidẽ perſpicere queunt. Sunt enim inſidiæ, occultè mali, latentes, & qui videri nõ poſſunt. Perſius ſat. 4:*

Cæcum vulnus habes, *inquit. Virgil. 4. Aen.*

Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni.

Et paulò pòſt: —eſt mollis flamma medullas

Interea, & tacitũ viuit ſub pectore vulnus. *Horat.*

Sed vereor ne cui de te pluſquam tibi credas,
Non ſi te populus ſanum rectéq; valentem
Dictitet occultam febrem ſub tempus edendi
Diſſimules, donec manib. tremor incidat vnctis.

r Telum fulminis.] *De eo antè in proximo Choro. Ouid. lib. 2. Metam.*

Spectat & in dextra miſſile fulmen habet.

Virgil. 1. Aen.

Nate patris ſummi, qui tela Typhoëa temnis.

s Morſus Cerberi.] *Cerberum tricipitem ab caninis capitibus effingunt poëtæ, Tartareumq; cuſtodem ſtatuunt, morſu admodũ aſpero, qui quos icit, ſtatim interficit.* t Virus Echidnæ.] *Id eſt, viperæ. capitur & pro Hydra ab Hercule occiſa, & pro quocunq; ſerpẽte. Heſiodus Echidnam ait dimidia ſui parte Nympham: Dimidio altero immanem anguem. Mantuanus:*

Vel quia letiferæ dentem non ſenſit Echidnæ.

u Tunica ſanie tincta Neſſi ſanguinis.] *Neſſus vnus ex Centauris, Ixionis ex nube filius, cùm Herculi ad Euenum fluuium operã ſuam obtuliſſet ad Deianiram in ripam vlteriorem traijciendam, iamq; traiectæ vim inferre pararet, ab Hercule ſagittis eſt confoſſus. Quare cùm iam mortẽ imminere videret, Deianiræ veſtem tradidit, ſanguini ſuo infectã, vim amatorij ineſſe ſimulans, virumq; alterius fœminæ amore captũ, ad ſuum amorẽ poſſe reuocari. Cuius verbis illa temerè fidem adhibẽs, Herculi in Oeta monte ſacrificãti, per Lichan puerũ veſtem*

eam misit, quam quum ille induisset, veneno statim per viscera serpente, doloris impatientia in ardentem sese rogum coniecit. Hinc Nesseus, a, um. Ouid. in Epist. Deianirae ad Herculem:

Illita Nesseo misi tibi texta veneno.

x Nec aliud inhibere poterit cursum tuum.] *qui non remittitur ante quadraginta dies, referentibus Hippoc. 6. Aphor. 49. & Corn. Celso, lib. 4. cap. 24. & vltimo.* y Illachrymabilem.] *Inexorabilem, & tam duram, vt ad lachrymas aut misericordiam commoueri non possim. Hoc epitheton Horatius Plutoni tribuit lib. 1. Carm.* z Immedicabilem. *Quae medicaminibus non potest sanari. Liuius: Non tam in periculosum quàm longum morbum implicitum. Idem: Longi quum forsitan & insanabilem morbum efficiat.*

CHORVS.

Hexametri μέτροι & Anapæstici Dimetri.

Χα. ὅτι Διὸς βροντᾶις Σαλ-
μωνέᾳ ἤεισεν βία,
ἀπ' ἴθανε, ψολόεντι λαμπᾷ
θεῖσ' φλογέα βελεμ.
ἀνιεῖσ' ἐχάρη Φοίβῳ Σάτυ-
ρος Μαρσύας,
ἀπὸ λιγὺ ψάρει λέινας πεῖρε
λίμα πίτυς.
πρόθεν ἀέμνηστον λίτεν ζω-
κὰς ἔχει Νιόβη,
ἀπ' ἔτι μυρομένη πέτρα πο-
λὺν λάκρυ Σιπύλῳ,

Mæo-

Non vis a Salmonei contendere cum tonitribus,
Ausa Iouis, pœnas euade
salua potuit:
Verùm animo repressa, penteq; fulmen Dei
Fumigero Stygias detrudetur icta sub aquas,
Nec β satyrus Phœbo congressus Marsya tulit
Inde voluptatem, cùm dispit vndique cutem
γ Pythius illius, non prægrata referens
Lidis habet memorem, & luctu quoq; fæta Niobe
Nunq; & adhuc lugens Sipylum rigat vda lachryma

Mæo-

ἰαονίδα Ἀ ἀράχνη Τευτωνίδ= ἀθ' ἵλθῳ ἐς ἴεμ,
π' ὀλίζ@ τ/πορ, ᾗ νῦ ἴε τι νέματα πλικά.
γὲ ἴδρ μακάρωμ ὀργᾶς θράσ@ δὲ μρόπωμ,
ς Διὸς, ὡς Λητῦς, ὡς Παλ= λάδ@, ὡς Πυθίυ.
πιορ, ὦ πάνλυμι φίροις ἄλ= γημα Ποδάγρα.
ῦφορ, ἰλαφρὸμ, ἄβριμ, βρα χυβλαβὶς, ἀνώλιωρ,
ὑφορορ, ὠκληδρ, ὀλιγοβρα= νὶς, ὀπτείπαδρ.
ομὰ μορφὰ τῶμ ἀτιχούμ= τωμ.
ιλίτα Ἀ πόνωμ καὶ τὸ εὔ= νηθ@
ὰς ποδαγρῦντας παραμυ= θείσθω,
θμ ἀνθύμως, ὦ σωναύκλη= ραι λύσιδι
πόνωμ, ἃ τὰ δοκηθέντ' ἂκ ἐ= τελέσθη,
ῖς Ἀ' ἀδοκήδοις πόροφ ἴδρμ θιός.

πᾶς

ς Mœonis ad lites Arachne, quia Pallada vocat
Perdita, nũc scelus id teſtantia ſtamina plicat.
ſ Impar enim eſt diuorum affectibus humana vis:
Vt Iouis, vt Latonæ, vt Pallados, vt Pythi.
Mites ergo feras cruciatus atq; faciles,
O celebris, cunctisq; locis dea nota Podagra,
Perq; leues, & acutos, & breuiter noxios
Abſq; dolore, nec intolerabiliter, bene ſuos
Qui teneant fines, ſint exiguumq; validi,
Quiq; gradum non impediant facientibus iter.
η Multæ ſunt formæ miſerorum,
θ Sed podagricos ſoletur morbi
Exercitium & conſuetudo.
Quare æquanimiter nobiſcum

O quotquot in hac eſtis naui,
Cruciatus ex animo eiicite.
Quòd ſi quæ placeant, non fiunt,
Et iter non placitis diu inueniunt.

πᾶς ἀνιχνεύσας τῶν πασχόντων
ἐμπαιζόμενος καὶ σκωπτόμενος·
ζῶον γὰρ ἴφυ τόδε πρᾶγμα.

Quisquis es hic cui morbus grauis est,
Te ludi rideriq; feras.
Nam haec huius ludi natura est.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

α SALMONEL.] *Salmoneus Aeolis regis Elidis filius quum diuinos honores petulantiùs quæreret, Iouemq; structo æneo ponte, tonando & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulminatus in infernũ detrusus est. Vide Virgil. lib. 6. Aeneid. & quæ ascripsimus in principio Timonis, & in Philopatre.*

β Satyrus Phœbo cõgressus Marsya.] *Marsyas tibicen ex Celenis oppido Phrygiæ, ea temeritate fuit, vt ipsum etiam Phœbum ad musicæ & cantus certamẽ auderet prouocare. Sed temerarius eius conatus turpiter illi ob imperitiam cessit. Nam à Phœbo victus & excoriatus est. Vide Ouid. lib. 6. Fast. Nostri Luciani dialogum Iunonis & Latonæ. Eius quoq; mentionem fit in Harmonide, & aduersus Indoctum librorum supellectilis sumentem.*

γ Pythius.] *Apollo nuncupatus, vt notissimum est à Pythone serpente, Apollinis sagittis confecto, cuius fabula ab Ouid. in Metam. planè descripta est. Proper. lib. 2:*

Pythius in longa carmine veste sonat.

δ Luctu fœta Niobe.] *Tantali fuit filia, & Amphionis Thebanorũ regis vxor, quæ cum viro suo, sex filios, totidemq; filias peperisset, animo elata, Latonæ sese præferre non dubitauit. Quamobrẽ indignata dea Apollinis & Dianæ sagittis liberos eius ad vnum omnes interficiendos curauit: Niobenq; ipsam sibi consitientem turbine venti in Asiã rapuit, & iuxta Sipylum Mœoniæ vrbẽ (quæ illi patria erat) in saxũ trãsformauit. Vide latiùs hanc fabulã apud Ouid. 6. Metam. Ad quam alluſit etiam Lucianus in Philopatre: in suo Somnio, & in Luctu.*

ε Mœonis ad lites Arachnæ.] *Puella quædã Lydia olim fuit, nomine Arachne, quã Minerua nendi omne, suendi, texendiq; artificium docuerat, quibus dotibus illa superbiens, negabat se à Mi-*

nerua

rorua doctam, ac eò processit arrogantiæ, vt Palladi se non ve-
eretur æquare, deamq́; in certamen vocare. Idcirco indignata
Dea venit, virginemq́; acriter obiurgata, opus miris imagini-
bus intertextum ac varium radio discidit. Quod virgo ægerrimè
ferens, laqueo vitam finire decreuerat. Sed Pallas illius casum
miserta, non quidem statim eam mori voluit, sed ita tenuissimo
funiculo pendentem in araneam transformari:

Atq; ita viue quidem, pende tamẽ improba, dixit,
Lexq́; eadem pœnæ, ne sis secura futuri,
Dicta tuo generi, serisq́; nepotibus esto,
Mœonis.—.

Nam Lydia aliter vocatur Mœonia. Ouid. lib. 6. Metamorph.

Mœoniæq́; animum fatis intendit Arachnes.

Hæc, authore Plinio, linum & retia fertur inuenisse. Eius itẽ fi-
lius fusos reperit. ζ Impar est deorũ affectib. humana vis.] *Deum enim hominibus potiorem esse, nemo ignorat. Adde quod*

Ἀργαλέον γάρ τ' ἐστὶ θεοῦ βροτὸν ἀνδρὶ δαμῆναι: id est,

Ardua res homini mortali vincere numen.

Extat Creontis sententia æquè pia:

Θεοὺς μιαίνειν οὐδεὶς ἀνθρώπων σθένει.

Violare diuos, nemo quit mortalium. *Non enim Deũ fallit homo, nec factis nec cõsiliis. Hæc admonent, inauspi-*
catò cedere, quæcunq; aduersus Deũ instituuntur. Freti enim
nimiùm suis viribus, vel à Deo facilè vincũtur. η Multæ sunt formæ miserorũ.] *Aegrotantiũ. De morborũ multitudine &*
numero Plin. lib. 7. ca. 51. & lib. 25. ca. 2. Trecentis enim mor-
borũ generibus homo infestatur. Et exoleti veterũ morbi, quo-
tannis denuò increscunt, ac renouantur, tũ in morbis, nil mo-
dò accidit, quod nõ acciderit olim. In tanta autẽ morborũ pha-
lange, Podagra immedicabilis dicitur hîc, nodosos cõficiens ar-
ticulos, in cuius cura, quisquis peritus fuerit, Medici physici
honore diuina dignabitur, Hippocratis etiã encomio celebran-
dus, quo ait, ἰητρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus philosophus
Deo æquiparãdus. θ Sed podagricos soletur morbi Exercitiũ & cõsuetudo.] *Quod autẽ prius erat violentiũ, ac pro-*
inde molestũ, assuetudine primũ fit leue, postea etiã iucundũ.
Aristot. lib. rhetoricorũ 1. disputans de iucundis, docet ea iu-

cunda esse, quæ vel secundũ naturã sunt, vel quod huic prox
mũ est, assueta. Vnde illud vulgo iactatũ: ἔθος ἄλλη φύσις.
Vsus altera natura. Natura nihil efficacius potentiúsve. Hu
parem aut certè proximã vim habet assuetudo. Et nihil intere
inter naturam & vsum, nisi quod interest inter semper & plu
rung;. Perpetuũ est q̃d indidit natura, frequẽs q̃d vsus affixi
Qui malis assueuit, ac permulta tulit, cõmodiùs fert & aliud,
q̃d inciderit infortuniũ. Tantũ valet assuetudo, vt mala quibu
assueuerimus, optima videantur. Huc pertinet & Ouid. illud:

Quod malè fers assuesce, feres bene multa vetusta
Lenit—. Cognitum enim malum, aut vitamus, aut n
ad id accommodantes ferimus. Aristot. li. Moralium Nicom.
Dum fatentur esse molestum, sed iam assueuimus, vt aiun

Quotquot in hac estis naui.] Id est, in cõmuni morbo q
periculo. Siquidẽ ad eos, qui eodẽ vehuntur nauigio, periculu
naufragij communiter pertinet: neq; magnopere refert in pro
sint, an in puppi, an in carina, cùm nihilo magis absint à discr
mine. Cicero Epistolarũ familiariũ secundo ad Curionẽ: Etsi v
bicunq; es, vt scripsi antea, in eadem es naui, tamen quòd ab
gratulor. Idem alibi: Hoc miror enim, querorq;, quenquã hom
nẽ ita pessundare alterũ velle, vt etiã nauim perforet, in qua
ipse nauiget: hoc est, vt rempublicam euertat, cũ qua sit etiã ip
pereundũ. Aristophanes in Vespis, ἀεὶ τῆς πόλεως γάρ ἐσι, τ
σκάφος ὅλης. i. de ciuitate est, naue de tota puta. Est autem f
miliare poëtis à nauibus ad Rempublicã similitudinẽ mutua
Pro eodem Seneca lib. epist. 3: Non sum tam improbus, vt cur
tiones æger obeam, sed tanquã in eodẽ valetudinario iaceam,
communi malo tecum loquor: dicitur autem Senecæ valetu
nariũ, locus vbi ægroti iacent & curantur, quod Gracis μυο
χρμεῖον. Corn. Tacit. de Orat. Qui in eodem valetudinario, h
ossa, & hanc maciem probant.

ΩΚΥΠΟΥΣ. OCYPVS.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

Ωκύπους, Ποδαλλείου δ' Ἀσκληπιὸς υἱὸς ἐγένετο, κόλλῃ δ' ἐκωλύ
μῃ Ἀγαθίωνι, χειρουργίαν τε καὶ νοσηλείαν μὲν ἀμείλου. πολ
λάκι

λάκις ἢ ἡσυχάζειν τὸς ἐχομένους ὑπὸ τ ἀτίγκτου Ποδάγρας, κομζομένους, φάσκων μηδὲν ὅλως εἶναι τὸ πάθος. ἡ δὲ τοίνυν ἀναπαύεται, καὶ λαβομένη τῶν ἑτέρων, τοῦδ' ἀντέχεται φέρουσα, καὶ ἀρτεμῶσα, ὅπλον ὅλως πᾶσιν ἡ δὲ. Ἡ μὲν σκλωπὶ τῷ δράματος ὑποκρίνεται ἡ Θήβαις. ὁ δὲ χορὸς συνίστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων ποδαγρῶν, συνοιμωζόντων τ Ωκύπτει. Τὸ δὲ δράμα τ πάνυ ἀστείων. Τὰ δὲ δράματος πρόσωπα, Ποδάγρα, Ωκύπτης, Τροφεύς, Ἰατρὸς, Πόνος, Λιμός.

OCypus Podalirij & Aſtaſiæ filius fuit, pulchritudine ac viribus præſtans, gymnaſiorumq; & venationū n primis ſtudioſus. Hic cùm ſæpe videret eos q à rigida odagra detinerētur, irridere illos cœpit, dictitās nihil ſſe prorſum, cur illi tantos dolores præ ſe ferrent. Indignatur itaq; dea, ac pedes illius inuadit. Qui cùm ab initio cōſtanter ferret, ac morbū detrectaret, tandē à dea otus proſternitur, & ſupinus decūbit. Scena quidē, ſiue ctio fabulę apud Thebas eſſe intelligitur. Chorus autem ex popularibus eius loci podagricis conſtituitur, ui omnes Ocypum pariter coarguunt. Fabula eſt ex js quæ pro valde vrbanis habentur. Interlocutores fabulæ ſunt: Podagra, Ocypus, Nutritor, Medicus, Labor, Nuncius: Proloquitur autem Podagra. Poëma imperfectum & mendoſum eſt; &, vt Eraſmus addit, ne micam quidem Lucianici ſalis habens.

Προλογίζει ἡ Ποδάγρα.

Δεινὴ μὲν βροτοῖσι, καὶ δυσώνυμος Ποδάγρα κλῆσις, ἀλγεινὸν ἀνθρώποις κακόν· ἣ σφυρὰ μὲν ἀμφιπλέκω νευρώδεα βροχοῖσι, μεγάλη δ' ἐσβαίνουσα ἄρθροισιν ἀσφαλῶς, μὴ νόσ

GRauis hominibus, & inauſpicati nominis Podagra vocor, mortalibus dirum malum: Quæ vinculis adſtringo neruorum, pedes, Ingreſſa clàm ſub artuum compagines.

γελῶ δ' τοὺς πλησίον ἐπ' ἐμοῦ,
καὶ μὴ λέγοντας ἀρχὴν τῆς συμφορᾶς·
ἀλλ' ὡς καταύαν πρόφασιν ἐξηυρημένους·
ἅπας γὰρ αὐτὸν βουλεῖ ψευδόμενον,
ὃς ἐστρεβλώθη, ἢ πεπόνθασι τοὶ βάσιν,
λέγει φίλοισι, μὴ φράζῃς τὴν αἰτίαν.
ὃ μὲν λέγει γὰρ, ὡς λοιπῶν καθεῖρ τινὰς,
χρόνῳ δὲ λέγ' ἔρωτα μανίαν, λάβρ μὴ θέλῃ·
ἢ τότε λαμαθὼς, ὀνομαζῆς μὲ τύραννα,
πᾶσι θείαμβος, ἐμβιβάσαι φίλοις,
πόνῳ δὲ μοι συμβόλαιος τῶν λαπῶν·
ἐγὼ γὰρ οὐδὲν ἄμι τύτε λέγα,
μόνῳ.
τὸν οὖν λάπτει με, καὶ φρενῶν λαβάπλιται.
ἔστι τὸν ἅπασιν αἴτιον πόνον λαπῶν,
ἐδὲς κακέργοις λοιδορεῖ βλα σφημίαις,

Ridere verò ſoleo eos qui torqueo,
Dum proloqui veram ma causam haud volunt,
Aliamq; fictam in prompt habent, quaſe tegant.
A Quilibet enim ſe decipi mendacio,
Luxatum alicubi, aut grauiter alliſum pedem
Dum dicitat, veramq; cauſam ſupprimit.
B Quod enim ipſe celat, & latére alios cupit,
Hoc tempus inuito arguit e pòſt tamen:
Ac tum domitus, veroq; nomine me vocans,
Geſtatur ab amicis, triumphus omnibus.
At verò ad hanc rem adiutor eſt Labor mihi.
Neque enim ſine hoc ego ſola quicquam potuero.
Proinde mordet me illud & præcordia
Tangit mihi, quòd cùm illi cauſa ſit omnibus
Malorum, & omnes excruciet: nemo tamen
Inceſſat ipſum maleficis conuicijs,

Se

ἀλλὰ ὑπὸ πάντων ἐμῶν πέμπεσθαι δυσφήμους ἀρὰς,
ὡς ἄνομόν με ἐπείγοντος ἐκφυγεῖν ἐμόν.
Τί ταῦτα φλυαρῶ, καὶ λέγω τίνος χάριν
πάρειμι, μὴ φέρος τε πλὴν ἐμοὶ καὶ σοί;
ὃ δὴ λόγων χρεών, ὃ θρασὺς εἶπε Κύπος
φρονήματος ἐμοῦ, μηδὲν ἄνευ μέτρου λέγων,
ἐγὼ δ' ὑπ' ὀργῆς, ὡς γυνὴ δεδηγμένη,
ἀντέδακα τοῦδε ἀθρόαν ὠμοτέραν ὀδύνην,
ὡς λῷστ' ἔθ' εἴη, μονόλυτος πεδὸς πεσεῖν.
ἄλλα δ' ἀλλοῖος πόνος ἐχθρὸν ἄλλον ὄντα,
κἠπὶ πλὴν ἑκόντ' ἐμοῖσι πρυμνᾶς πὺ δάτου,
ὃ δ' ὡς ῥόμοισιν ἐν πάλῃ πλήξας ἴνος,
πλανᾶται ῥοῦτα, παιδαγωγὸν ἄθλιον,
καὶ

Sed ab omnibus (ita est dementia)
Me prosequuntur imprecationibus,
Quasi hoc mea modo effugere possint vincula.
Verùm quid ista nugor, & non protinus
Qua gratia huc aduenerim ad vos, proloquor,
Iram euomens hanc intus omnem, vt est, meam:
Nam cursor hic (si diis placet) generosus,
Elatus animo præter alios Ocypus
Contemnit; & nullam esse me demens ait.
C Ego autem, vt mulier, ira acerbè percita,
Illum vicissim acerbo & immedicabili
Adorta malo, vt mos est meus,
Ictu illicò talum pedis certo petens.
Ae nunc quidem dirus labor locum eum tenet,

Plantamq; terebrat infimam stimulis suis.
At ille, ceu cursu aut palæstra offenderit
Pedem, magistrum decipit, miserum senem,

νὴ λιπόψιχολον πόδα τιθεὰς ἐ-
χνουμένου,
λύσλως αὐτὸς ἐκ δόμων
προέρχεται.
Ωκ. πόθεν δ' ὁ δαὶὸς κατὰ
ποδῶν οὕτως κρίω,
ἀτραυμάτιστος, ἄδακτος, ἄπα-
τος πόνος;
τάνω δ' νεύρου, οἷα ὀξύτης ἀ-
νὴρ,
βίλος προπίμπων, καὶ λίγαν
βιάζεται,
τὸ τῶν πονούντων ἴσχαζον σοι-
χᾶ χρόνῳ.
Τρο. ἔπαρον σαυτὸν, ὦ τέκνον,
καὶ λίαζον,
μή πως μι πίπλων καταβαλ-
λῃς σὺ χωλὸς ὤν.
Ωκ. ἀλλ' αἰρέσθω σε λίχα βά-
ρος, κἀγὼ πείθομαι,
καὶ τὸν πονοῦντα πόδα τιθῶ,
κἀτρίβω·
σωτῆρος γὰρ ἆσχος ἐν παρεί-
ᾳ,
ἀκρίτης ἀθλιώτατος, γογγύ-
ζων γέρων.

Τρο.

Sed bilioſum ægrè manens
captum pedem
Progreditur infelix dono i-
pſius huc forás.
OCYP. Vnde autem ſi cer-
bus iſte per pedes mihi
Sine vulnere D improviſus
accidit dolor,
Qui neq; gradi me, neque
loco ſtare patitur?
Intendo verò neruum, & ar-
cum olim ſolet
Iaculator, inde dum ſagit-
tas emouet:
Cogitq; tandem vis iniqua
proloqui.
Cedit dolentium ultimum
iam tempori.
NVTR. Attolle te ipſum
quæſo, fili, & aleua,
Ne fortè concidens pro eo
atq; claudus es,
Tecum pariter & me tra-
has pronum ſolo.
OCYP. En teneo te abſ-
que pondere, & ibi pa-
reo:
Aegro pedi inſiſtens, dolo-
remque opprimens.
Nanq; iuniori turpe, pueros inter, eſt
Obmurmurans miniſter, inualidus ſenex.

NVTR.

Τρο. μὴ, μή μ' ἅπτου τα, μοι, μὴ μὰ τὸν στόμ.
μή μ' ὡς νέῳ λύμπαξι, τοῦτ' ἀλλὰς, ὅτι
ἐν ταῖς ἀνάγκαις πᾶς γέρων ἐστὶ νέος.
πάθε λέγοντι, τὸ πέρας ἂν ὑποσπάσω,
ἕστηκ' ὁ πρέσβυς, οὐκ ἀ' ὁ νέος πίπτεις χαμαί.
Ολ. σὺ δ' ἂν σφαλῇς, πίπτω κατ' ὄκνον ὢν γέρων.
πᾶσα γὰρ ἐν γήρασι παρέπεται, ζημία.
πρᾶξις δὲ τοῦτο ἐκεῖνο ὅπου ὡς
Τρ. τί μοι σοφίζῃ, κοὐ λέγεις, οἷ τρόπῳ
πόνος πᾶσιν σοι ποδὸς λοιμὸς βάσει;
Ολ. ὁμοίοισιν ἀσκῶν, λεῖον ὡς τιθῶ πόδα,
πρίχων ἕστακα, κοὐ σωτμίχθην πόνῳ.
Τρ. πάλιν πρίχ' ὅσις ἔπορ, ἕως ἐκφύσῃ. λύσας.
πόγωνα τίλλει λυρίων ὑπ' ὠτὸς

NVTR. Ne ne quid huius, stulte, ne mihi obijce,
Ne fastuose me lacesse vti
E iuuenis,
Illud sciens, quòd iuuenis est quiuis senex,
F Quoties necessitas & opus hoc postulant:
Ac crede dicenti, vltimum hoc si subtraham,
Stabo senex, at tu iuuenis cades humi.
OCYP. At tu, parùm si offenderis, senex, cadis,
Et hoc, dolor cùm nullus etiam te premit,
G Siquidem parata in sene voluntas semper est,
Sed res & opus haudquaquam in eo itidem vigēt.
NVTR. Quid hæc H Sophisticādo ineptias agis?
Quin potiùs vnde morbus hic cauam pedis
Aduſque plantam venerit tibi, disseris?

OCYP. *Dum cursitando exerceo me, atq; tibi leuem*
Pono pedem, currens retorsi, atq; incidi
In hoc malum, implicitus dolore quo vides.
NVT. I *Demùm igitur curre, vti monebat qui sedet*
Barbamq; sub tonsore vellit hispidus.

OCYP.

Ωκ. ἰκῶν παλαίσαι, ὃς θέλω
παρεμβολὴν
βαλεῖν, ἰκπάγλως τοῦτό μὲ πλη-
γὴν μοι.
Τρο. οὕτω σφόδρα γέγονα-
σιν, ἵνα παρεμβολὴν
βέβλῃ σὺ πληγῆς; μειρα-
κιοῖς ψευδολογῶν,
τὸν αὐτὸν ἡμᾶς ἥκοντ' λό-
γον ποτὲ
μηδενὶ λέγοντα τῶν ἀληθε-
στάτων φίλων.
νυνὶ δ' ἀδρᾶς ἅπαντα ἐξ
ὧν νόν δ' ἰκπλήξας ἐμμελῶς
ἀφῆρέσαι.
Ια. οἴ, οἴ καθόλου κλαυτὸν
Ωκύπορον φίλοι,
τὸν πόδα πονοῦντα, νὴ βάσιν
πραμφόρον;
Ῥᾳδὲς γὰρ ὧν ἴκλυον ὑπὸ φίλε
τινὸς,
πάσχοντα δεινὰ τῶν ἀσθε-
νῆ πάθη
ἀπ' αὐτὸς οὕτω ἰσχνὸς ὁμμάτ
τον ἐμῶν,

Lectæ

Ocy. Ergo vbi palæ-
stra exerceor; & parem-
bolam
Dum iacere luctando volo,
hanc plagam tuli.
Hoc vtique tandem credere
volo te mihi.
Nvtr. At qualis ipse
miles es, cedo, vt ia-
cens
Parembolam, percussus hãc
plagam feras?
Mendacium nectendo, falsa
prædicas.
Eadem ista diximus aliquã-
do nos quoq;
Fatendo veritatem amico
nemini
At nunc vides vt cuncta
Quassansq; facilè intorquet
huc illuc labor.
Med. At vbi, vbi repe-
riam inclytum Ocypum,
viri,
Ex pede laborantem, & va-
cillantem gradu.
Medicus enim cùm sim, ex a-

mico quopiam
Audiui eum vehementer affici malè
Dolore, qui consistere pede ipsum haud sinit.
Sed ipsus hic propè iacet ante oculos meos

Stratus

Θάτερα κατ' ὠτὸς ὕπνῳ βεβλημένῳ.
Stratus ſupino per cubile corpore.

ἀσπάζομαί σε πρὸς θεῶν, καὶ σὸν *
Saluere iubeo per deos te, ac tuum.

τί τοῦτο, λίξον Ωκύπους τάχα. *
Quid iſtud, Ocype? dic mihi forſan

εἰ γὰρ μάθοιμι τυχὸν, ἴσως ἰάσομαι
Si fortè enim cognôro, forſan remedium

τὸ δεινὸν ἄλγος, τῷ παθεῖν πλὴν συμφορᾶς.
Adhibebo tam ſæuo dolori, atq; iſtius

Ωκύ. ὁρᾷς με σωτῆρ, καὶ πάλιν σωτήειχι,
Tantum mali cauſam leuabo ſcilicet.

σάλπιγγος αὐτὸ ὄνομ' ἔχων, σωτήειχι,
OCYP. At me vides, Lô Soter, & Soteriche,

δεινὸς πόνος μι τῶν ποδὸς δακτύλων κακῶς,
Tubæ ipſius nomen gerens, Soteriche.

δεινὸν ἦ βῆμα, λὰξ ἁπλῶν τι θῶ ποδί.
Sæuus dolor pedem mihi arrodit malè,

Ια. πόθεν; τί παθὼν; μείνω, ἢ ποίῳ τρόπῳ;
Greſſumq; timidè facio, & haud planum pede.

μαθὼν γὰρ ἀληθῆ ὁ ἰατρὸς ἀσφαλῶς,
MED. Vnde, aut quid accidit expedi, aut quibus modis?

ῥᾴθυμον πόσαι, σφαλεὶς τὰ μὴ μαθών.
Nam M medicus audiens rem vt eſt, dempto metu

Ωκ. ῥόμῳ τιν' ἀσκῶν καὶ τέχνην γυμναστικὴν,
Meliùs adit: non audiens, errat ferè.

δεινῶς ἐπλήγην ὑπὸ φίλων ἐμμελίκων.
OCYP. Dum genere curſus neſcio quo exerceor

Ια.
NArti ſtudens gymnaſticæ, plagam tuli
Percuſſus à quodam O meorum æqualium.

MED.

Ια. πῶς ὦν ἀπλῶς οὐ παύσει φλεγμονὴ,
τόπου μετ' αὐτὸν, μὴδ' ἔχεις τίν' ἐμβροχὴν;
Ωκ. ἢ γὰρ σίγα τὰ λάσιμα τῶν ἐριδίων,
ἀμορφίαν ἄχρηστον ἐς πολλὰς μαλλίου.
Ια. τί δῆτα δοκεῖ σοι, μαστιγώσαντα σὲ τὸν πόδα;
ἂν γὰρ παράσχῃς μοι, γιγνώσκειν σὲ χρὴ,
ὡς τῶν ζώντων πλεῖστον αἷμά σου λαφῶ.
Ωκ. ποιῶν, ἅττι μανὸν ἐξαιρεῖν ἔχεις,
ἵν' ἀνὴρ μανὸν ἐκ ποδῶν παύσῃς πόνον.
Ια. ἰδοὺ σιδηρόχαλκον ἐπιφέρω ζυλίῳ,
ἐξέαν, αἱμόδιψον, ἀμισρόγγυλον.
Ωκ. ἴα, ἴα.
Τρο. σῶτερ τί ποιᾷς; μὴ τύχοις σωτηρίας,
ζημίας σιδηρόσαρκον ἐπιβαλὼν πόνον,

MED. Cur triſtis igitur ceſſat inflammatio
Locum per ipſum? aut cur neq; impoſitas habes
Tinctas ſalubri faſcias aſpergine?
OCYP. Quoniam haud quamo ex lana illigata vincula,
Vt quæ afferant deformitatem inutilem.
MED. Quid ergo tibi videtur? P incidam pedem?
Nam ſi hoc feres, ſcias licet quamplurimùm
Exhauriam tibi ſecãdo ſanguinem.
OCYP. Fac quicquid inuenire nunc nouum potes,
Vt me hoc pedum dolore quàm citò liberes.
MED. Et ſectionem acutam, & æriferream,
Cruoribibulam, ſemicurua infero tibi.
OCYP. Heus, ſine, ſine.
NVTR. Soter quid agis? vt ne tibi Soteria
Contingat vlla, qui facinus iſtud facis.
Adhibere ferriſatum laborem ſuſtines?

μηκέτ'

μηδὲν κακὸν ποεῖ, πεσφέρεας
κακὸν ποεῖ.
ψευδὴς γὲ ἔκλυες, ὧν ἀκούσας ἔργον·
ὃ γὲ παλαισμὸν ἢ δρόμοισιν, ὡς λέγει,
ἐσκῶν ἐπλήγη. τῦτο γὲρ ἄκουέ μου.
ἦλθεν μὲν ὃν τὸ πρῶτον ὑγιὴς ἐν δόμοις,
φαγὼν δ' ποτὰ, κὴ πιὼν ὁ δυσκλὴς,
κλίνης ὕπερθε καταπεσὼν, ὕπνοι μόνος,
ἔπειτα νυκτὸς διυπνίας, ἐκραύγασεν,
ὡς δαίμονι πληγεὶς, κὴ πάντα φόβον λαβεῖν.
ἔλεξε δ' οἴμοι, πόθεν ἔχω κακὸν τόδε;
δαίμων. τάχα κρατῶν ἔξω ποδός.
πῶς ταῦτα, νυκτὸς ἀναπαυόμενος μόνος.
ὁποῖα κἄρυξ ἐξερημώσας πόλιν,
ἐπὶ δ' ἀλείπτων ἡμέραν ἐσάλπισεν,
οὕτω προῆλθε, χεῖρα θεὶς ἐμοὶ πικράν,

Malumq; nil planè sciens, infers pedi?
Falsus etenim audîsti opera quæ audîsti modò.
Nam neq; palæstra iste, neq; cursu, vt dictitat,
Certando læsus est. id ex me ergo audias.
Principiò enim saluus quidem venit domum,
Post autem Q edens multùm, & bibens miser,
Solus, super lectum cadens, somnum capit:
Ac deinde noctu expergefactus occipit
Clamare quasi R perculsus aliquo dæmone,
Vt omnibus clamore eo incuteret metum.
Dicebat autem, Vnde hoc malum mihi? heu miser.
Portasse dæmon potitur aliquis pede.
Noctu insuper solus quoque residens toro,
S Ceu præco, lamentando prosequitur pedem.
Ast T vbi diem iam gallus intonat tuba,
Accessit, & tristem mihi imposuit manum,

Plorans,

θρηνῶν, πυρίσσων, ἐπ' ἐμοὶ βάζων.

Plorans, febricitans, corpori innitens meo.

ἃ μὲν δὴ σοι λελεκται πάντ' ἐψεύσθη,

Tibi verò, quæ dixit priùs, mentitus est,

τὰ δὲ λοιπὰ μηδὲν τῆς νόσου μυστήρια.

Sæua hæc volens morbi tegere mysteria.

Ωκ. χάριν μὲν ἀεὶ τοῖς λόγοις ἀπαίσιται,

OCYP. Verbis semper ornatus omnis est,

κακὸν δὲ μηδὲν τὰ πάντα, μηδὲν ὠφέλιμον.

Nil iactitans non, est opere præstans parum.

ὁ γὰρ πονῶν τι, καὶ φίλοις ψεύδεται λέγων,

Nam qui dolet, falsumq; amicis differit,

πανοῦντ' ἔοικε μασίχλῃ μασσόμενος.

Similis edenti mastichen famelico est.

Τρο. πλανᾷς ἅπαντας, ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων λέγεις,

MED. Deludis omnes tu, aliaq; aliis implicas,

λέγων πονεῖν μέν, ἃ δὲ πονεῖς, ἄφθογγος εἶ.

Dicens dolere te, ast vbi doleas, tacens.

Ωκ. πῶς δῆτα φράσω σοι τὴν πάθος τὸ συμφορᾶς;

OCYP. Quónam ergo pacto ediffera m causam tibi

πάσχω γὰρ, οὐδὲν οἶδα, πλὴν πονῶ μόνον.

Huiusce morbi, qui doleo grauiter quidem,

Ια. ὅταν ἀφορμῆς λίχα πονῇ τις τὸν πόδα,

Verùm nihil scio, nisi quòd doleo modò?

πλάσσει τὸ λοιπὸν, οὐδὲ θιγὼν λόγους,

MED. Atenim absque causa cùm dolet aliquis pedem,

ἄλλως τὸ λυπὸν, ᾧ σωίσταται κακῷ.

Posthac inania verba fingit, vt lubet,

Sciens graue illud, quo implicatus est malo.

Ac nunc

ὴ νῦν μὴν ἀκμὴν εἶς. *
πὰρ δ' καὶ τὸν ἕτερον ἀλγέ-
σας πόδα,
χόων δ' ἀπρύξ, ἐν δ' ὦι φρά-
σαι θέλω,
τοῦτ' ἐς' ἐκεῖνο, μὰν θέλῃς,
μὰν μὴ θέλῃς.
Ωκ. τί δ' ἐς' ἐκεῖνό γ', εἰπὲ, μὴ
τί λωβήσῃ;
Ια. ἔχει μὲν ὄνομα, συμφορᾶς,
γέμον δ' ἁπλῆς.
Ωκ. οἴμοι, τί δῆτα; λέξον, ὦ,
δέδοικα, γέρον.
Ια. ἐκ δοῦ τόπου μὲν, οὗ πονεῖς,
ἀρχὴν ἔχει.
Ωκ. ποδὸς μὲν ἀρχὴν ὄνομ'
ἔχει, καθὼς λέγεις.
Ια. τούτῳ σὺ πρόσθου ἐπὶ τέλει
λευκὴν ἄγραν.
Ωκ. καὶ πῶς μι τὸν λύσσωνα
ἔτι;
Ια. λευκόπυρ ἔσα· φείδεται γὰρ
οὐδενός.
Ωκ. σωτὴρ τί λέγεις, τί δέ
μοι;
Ια. ἄφες μι μικρὸν ἀλόγημα
δοῦναί σε.
Ωκ. τί δ' ὅτι δεινὸν, ἢ τί συμ-
βέβηκέ σοι;

Ac nunc quidem consistis in acie mali:
Vbi verò & alterum pedem inuadet dolor,
Flebis gemens. at dicere vnum tibi volo,
Hoc illud est, nolis, velis, hoc illud est.
OCYP. *Quod illud autē? quódve nomē habet? cedo.*
NVTR. *Z Nomen quidem habet è duplici factum malo.*
OCYP. *Hei mihi, qd hoc? dic obsecro te, dic senex.*
NVT. *Ab eo loco principiū habet, vbi nunc doles.*
OC. *Pedis igitur principiū habet, quantum dicis.*
NVTR. *Huic adde sęuæ nomen Agræ, Dorìcum.*
OCYP. *Quo me ergo pacto miserum adhuc?*
NVTR. *Est sæua nempe: namque parcit nemini.*
OCYP. *Soter, quid ais? quid me autem?*
MED. *Sine me parùm, stulte, tui ego gratia.*

OCYP. *Quid hoc mali autem, aut quid tibi accidit graue?*

Ια. εἰς λαυὸν λιᾳχώειτον πόνον ἦλθου πολύς.

Ωκ. ἀκοῦσαι μὲ δεῖ πρόχωλον ἐξαντλεῖν πόνου;

Ια. χωλὸς μὲν ἀλλ' ἧς ὀδυνᾷ σε μὴ φοβοῦ.

Ωκ. τί δ' ὄφελος χεῖρον;

Ια. ἀμφοῖν ποδοῖν σε συμπονεῖν διωθοῦσα μοχθεῖ.

Ωκ. οἴμοι, πόθεν μοι καινὸς ἐσῆλθε πόνος ποδὸς δι' ἄκρου, καί μ' συμπάσχει λακῶς;

Πῶς ὅλως πέπηγα, μεταβῆναι θέλων;

Δειλαίνομαι δὲ πολλὰ μεταστῆσαι πόδα,

νύμφην, οἵαν βρίφει, ἄφνω φοβήμην.

Ἀλλ' ἀλλ' ἔτοι καί σε πρὸς θεῶν, Σωτήριχε,

ἅπερ τέχνη σὴ δώσαι, μηδὲν φθονῶν,

θεράπευσον ἡμᾶς, εἰ δὲ μή, δίκοι χομαι·

πάσχω γὰρ ἀφανῶς, κατὰ ποδῶν τοξεύομαι.

Ια. Ζεὺς μὴ πλανήτας πιεσιλῶν λόγους ἐγὼ,

Ζεὺς

MED. *In graue malum in*
cidisti & incurabile.

OCYP. *Proin claudican*
tem viuere hinc neces
me est?

MED. *At esse claudum, n*
hil erat, néve hoc time.

OCYP. *Quid peius autem*

MED. *Iacére vtroque te in*
peditum pede etiam.

OCYP. *Heu, vnde nou*
inuasit hic mihi dolor
Etiam alterũ pedem, huic
compatitur malé?
Quóve penitùs modo obri
gui vt ire hinc volo?
Formido verò dimouere pe
dem nimis,
Stultus, quasi infans derepe
tè exterritus.
Sed obsecro te per deos, So
teriche,
Vt si quid ars potest tua, ni
hil inuidens
Medeâre mihi: sin minùs, eg
pereo funditùs.
Namque intùs excrucior, d
leoq; per pedes.
Tanquam sagitta fixus ex a
cu leui.

MED. *Equidem remota ambage verborum procul*

Hae

ὺς τῶν ἰατρῶν τῶν ὁμιλούν-
των μόνον,
ργον δ' ἀμηχ' ἀνθρώτων σωτή-
ριον,
ὰ πάντα σοι πάσχοντι, σαφῶς
τόμως φράσω·
ἰφαυλον ἦλθον πρῶτον ἐς πά-
θος κακόν·
γὰρ αἰδηρόπλαστον ἀντλοῦσα
βάδιν
ζοῖς κακόργοις εὑρέθη τεκ-
μήριον,
κεύλυθ', ἀλλ' κρυφαίαν, ἀς
πάντας κακούς,
ἰς ἐκ ἄρ' ἄροιτ' ἄχθος ἀνθρώ-
πων φύσις.
Ωκ. αἴ, αἴ, αἴ, αἴ, οἴμοι, οἴ-
μοι,
πόθεν μοι πρυπᾷ τὸν πόδα
κρυπτὸς πόνος;
ἀλλ' ἀνάσχεσθ' χεῖρας ἐμὰς πρὸς
πτώσεμ',
ὑποῖα Σάτυροι βακχίδες ὑπ' ὠ-
λένας.
Τρ. γέρων μέν εἰμι, πλὴν ἰ-
δού, σοι πείθομαι,
καὶ τὸν νέον σε χειραγωγῶ,
πρόσθεν ἄρ.

Hæc, qua medici alij solent
vti modò,
Ipsaq; re nullam salutis ferre
opem,
Cuncta patienti breuiter ex-
ponam tibi:
Principiò ineuitabile in ma-
lum miser.
Planè incidisti: nō enim com-
pactilem
Ferroq; fictam pede subîsti
compedem,
Sed sæuam & abditam om-
nibus prorsus malam,
Cuius hominum natura non
tulerit onus.
OCYP. aa *Eheu miser, væ*
væ mihi,
Vnde hic mihi tacitus pedē
terebrat dolor?
Suscipite me manibus priusq;
quam concidam,
Perinde vti bb *Satyri sub vl*
nas cc *Bacchicos.*
NVTR. *Equidē senex sum:*
at ecce tibi pareo tamen,
Iuuenemq; te longæuus ipse
manu rego.

Cætera deficiunt.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

INducitur hîc podagrosus iuuenis, qui tamen affecta bat videri ὠκύπους, *id est*, celeripes. Is rogatus à sene vnde accidisset pedis dolor, respondet se, cùm magn celeritate curreret, distraxisse talum, atq; hinc esse cru ciatum. Quicunque author est huius fabulæ de Ocy po ex Senecę epistola 54. sumpsisse argumentum vide tur. Pedes, inquit Seneca, dolent, articuli punctiuncu las sentiunt, adhuc dissimulamus, & aut talum extor sisse nos dicimus, aut in exercitatione aliqua laborasse Dubio & incipiente morbo, quęritur nomen, qui vt ta laria cœperit intendere, & vtrosque pedes ferierit, ne esse est podagram fateri. Idem epistola 79: Podagr & chiragra, & omnis vertebrarum dolor, neruorumq interquiescit, cùm illa quæ torquebat, hebetauit, om nium istorum prima, verminatio vexat, impetus mora extinguitur, & finis dolendi est obtorpuisse.

A QVILIBET enim se decipit mendacio.] γνώμη *Veram causam supprimens, aliam fictam in promptu habe Adeò nulli tam est impudens mendacium, quod teste vel præ textu aliquo careat, vt inquit Plin. lib. 8. cap. 22. B* Quòd ipse celat, & latére alios cupit, Hoc tempus inuito ar guit eo pòst tamen.] *Tertullianus in Apologetico contr Ethnicos: Benè autem, inquit, quod omnia tempus reuelat, te stibus etiam vestris prouerbijs, atque sententijs. Erasmus nosse in Adagio: Tempus omnia reuelat; in hanc sententiam cita quosdam veterum Poetarum versus, in primis Sophoclis, Pin dari, & aliorũ. C* Ego autẽ, vt mulier, ira perciţa.] *He bræorum sententiæ negant vllam iram atrociorem esse ira mu liebri. Irritabile enim ac vindex mulierum genus, partim ob r tionis inopiam, partim ob animi humilitatem. Nam veræ ma gnitudinis est, quasdam iniurias negligere, neque quosuis ho mines dignari ira sua. Est autem formidabile animal mulier quum ad sexus vitium accedit senectus. D* Improuisus do lor.]

or.] *Repentè enim oriri ſolet, vt in Gallicis prouerbijs eſt, e-iam non expectatum.* E Iuuenis eſt quiuis ſenex.] *Senectus viri fortis ac ſtrenui præſtantior eſt iuuenta quorundam gnauorum & imbecillium iuuenum. Huc pertinet illud Euripidis ex Andromacha:* πολλῶν μειῶν γὴρ, κρὴν γέρων δ' ψυχὴ κρέσσων. i. *Gnauus ſenex & iuuenibus compluribus præſtat. Ingenium enim docti ſenis & exercitati ingenio parum eruditi iuuenis præfertur. Ariſtophanes alicubi:* Ἐγὼ τὴμὲν νομίζω μᾶλλον εἶναι χρῆσθον ἢ πολλῶν κακίονς νεανιῶν. *i.* Meam ſenectam præferendam exiſtimo Compluriũ comis adoleſcentium. *Auſonius Chilonis ſententiam his verſib. concluſit:*

Grata ſenectus homini, quæ parilis iuuentute.
Illa iuuentus grauior, quæ ſimilis ſenectæ.

F Quoties neceſſitas.] *Vt enim neceſſitas, dicente Q. Curio, ignauiam, acuit, ita & ſenem excitat. Extat apud Græcos verſus prouerbialis:*

Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δηλῦ τὸν τύφον.

In ſeruitutem cuncta agit neceſſitas. G Siquidem parata in ſene voluntas.] *Huc pertinet illud Euripidis ex Ione:*

Τὸ τῦ ποδὸς μὲν βραδύ, τὸ δ' ὂν νῦ ταχύ.

Tardus quidem pes, animus eſt velox tamen.

Eſt enim ſenectus cruda viridisque, animique viribus adhuc pollens. H Sophiſticando.] *Sophiſtas imitando, qui ſeſe vt diſciplinam omnẽ ſuam oſtentant, ac omnium ignari, quódque peius eſt, indociles, de re nihili ſemper altercantur, inanes nugas, & cauilloſas verborum argutias argumentorumque deſipulas in naturæ viribus indagãtes.* I Denuò igitur curre.] *Alumnus hic admonet Celeripedem Podalirij filium, podagram qua diſcruciabatur inficiantem, vt curſu malum diſſimularet, aut pateretur ſibi remedium adhiberi. Quem locum ſic vertit Hadrianus Iunius: Vel deſidens euelle barbam ſub tonſorum brachijs. Porrò vide de hoc loco Eraſmum in prouerbio: Curre denuó.* κυρεῖν *participium à verbo* κυρεῖαν, *quod eſt hirſutum eſſe, & tonſoris egere, vt ſit ſenſus: Curre denuò quemadmodum aliquis dixit, qui ſedens in tonſtrina vellit barbam, quam habet hirſutam ſub alis.* K Parembolam.] *Quid Parembole inter Palæſtritas propriè ſit, alibi non repe-*

via. Videtur tamen æquiuocatione hîc vti, & priore loco tacti tam & subdolam luctantium interstitionem pedum significare: posteriore autem vel vallum, vel cohortem aut manum subsidiariam, quæ in ipsa pugna cæteris omnibus inseritur: de qua significatione Suidas et Hesychius meminerũt, et Pollux quoq;

L O' Soter.] Id est, Saluator: sic enim demulcendi causa medicum vocat, & Soteriebus à Soter deductitium est, aliâ quoq; propriũm. σωτῆρες nonnulli seruatores, alij salutares, alij sospites interpretati sunt. Sed nos quanto hoc rectiùs cognomine Iesum Christum Dominum nuncupamus, qui nos suo benigno cruore in veram æternæ vitæ libertatem asseruit. Cicero lib. 4. in Verrem: Itaque C. Verrem non solùm patronum istius insulæ, sed etiam σωτῆρα inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non possit. Is nimirũ σωτὴρ qui salutem dedit. M Medicus audiens rem vt est.] Morbos ab ægro prudens medicus percontando explorare debet, vt docet Galenus, fidus Hippocratis interpres in principio lib. 2. Prædictionũ Hippoc. & lib. 2. Prognost. & lib. 1. de Crisi. Cornel. Celsus lib. 3. cap. 6. Periti medici, inquit, est, non protinùs vt venit, apprehendere manu brachium, sed primùm residere hilari vultu, percunctarique; quemadmodum se habeat: & si quis eius metus est, cum probabili sermone lenire, tũ demum de eius corpori manum admouere. Neque in tenebris, neque a capite ægri debet residere, sed illustri loco aduersus eum, vt omnes notas ex vultu quoque cubantis perspiciat. Rectè prætereà Damascenus in suis Aphorismis ait: De ægritudinibus non facilè proferas iudicium, nec vrinam habeas, nisi postquã, ægrum videris in præsenti, & de singulis eum interrogaueris, & examinaueris. Cui Rasis medicus Arabs his verbis perbellè in Aphorismorum suorũ lib. 6. astipulatur: Decet medicum, ægrum interrogare, vt causam ægritudinis interiorẽ cognoscat, vt possit modùm rationale iudiciũ præstare possit: nec erubescat ægrum interrogare, vt sciat an ægritudo intra vel extra venas subsistat.

N Arti studens gymnasticæ.] Id est, disciplinæ exercitationis. Plato lib. 7. de Legib. Gymnasticæ nomine, exercitationes bellicas cõtineri docet, eamq; diuidit in saltationẽ & luctationem. Aristoteles præcipit lib. 8. Polit. Adolescentes gym-

nastic

laſticæ & pædotribicæ vacare debere: vt ita fiãt exercitationes firmioresque. Plautus in Rud. Ex vrbe ad mare huc prodimus pabulatum pro exercitio gymnaſtico, vt Palæſtrico. *Terent. in Eunucho:* Fac periculum in literis, in palæſtra, in Muſicis. *Virgilius lib. 6. Aeneid.*

Pars in gramineis exercent membra palæſtris.

Id eſt, luctationibus, & corporis agitationibus. Hæc corporis exercitatio, à Cicerone palæſtra, à Græcis à manuum geſtu χειροθμίη dicta eſt, qua præceptores & pædotribæ ingenuos pueros motus geſtuſq; corporis docebant, ne corporis ſtatus indecorus, aut manus & brachia ineptè proferrentur, & ne caput & oculi ab alijs corporis partibus diſſiderẽt, & pedes appoſitè proferrentur. Horum ignaras ἀπαλαίστους: id eſt, *apalæſtritas ſiue à palæſtra alienos nominabant.* O Meorum æqualium.] *Palæſtræ ſodalium.* P Incídam pedem.] *Morborum ſanè omnium ſeu præſentium, ſeu imminentium, qui ex ſanguinis vbertate, aut quauis illius eruptione atque coaceruatione naſci conſueuerunt, propria ac prima certaque curatio ſanguinis detractione perficitur, cuiuſmodi ſunt ſynochi febres omnes, calidæque arthritides, podagræ, iſchiades, & quæcunque denique ſimilis formæ inueniuntur ægritudines aliæ, de quibus Ioannes Fernelius Ambianus.* Q Edens multùm & bibens.] *Podagra dolor pedum, chiragra manuum, iſchias coxarum, & in genu gonagra, in corporis articulis multis partibus affligẽs cruciatus arthritis: comites ferè ſunt intemperantis & incontinentis vitæ, artuum ſingularis infirmitatis, quæ vel à parentib. hæreditaria ſucceſſione, vel vitæ libidine & incontinentia ocióque immoderato contrahitur.*

Ennius ipſe pater dum pocula ſiccat iniqua,
Hoc vitio tales fertur meruiſſe dolores.

Hippocrates 6. Aphoriſ. 26. & 30: Nec pueri ante Veneris vſum, nec Eunuchi temerè, niſi intemperantia vitæ deſidiaque maiorem in modum deliguerint, nec mulier facilè, niſi cui menſes conſtiterint, aut temulenta & incontinens inſigniter fuerit, podagra laborat. Tanta primũ Veneris, tũ ignauiæ mox intemperantiæ ad podagrã, & quamuis arthritidẽ procreandam vis eſt & efficacia. At olim, dum apud Romanos & Lacedæmonios

mulieres abſtemiæ & ſobriæ viuerent, erant morborum arthriticis expertes, quæ modò ob crapulam iure, lege conſortij, viris compatiuntur & condolent. Podagra autem ex crapula & quiete, poterit ſanari per longam abſtinentiam & exercitationem quacunq; ætate, vt legitur apud Porphyrium in vita Plotini de ſenatore Romano. R Percúlſus aliquo dæmone.] *δαιμονιζόμενος & à dæmonibus agitatus, ſeu vexatus. vel δαιμονοφόρητος*, id eſt, *dæmoniacus.* S Ceu præco.] *Id eſt, alta voce. Ariſtoph. τὸν κῆρυκα πατρὶ*: id eſt, *nuntio patri alta voce. Sic faciales, caduceatores, legati, buccinatores. Vt præco qui magiſtratus iuſſu publicè aliquid denunciat ore, & aliquando auctionem facit, & audientiam in theatris indicit.*

T Vbi diem iam gallus intonat tuba.] *Gallus à prima mediæ noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucret. ait, alis:*

Auroram clara conſuetus voce vocare,

matutino crepuſculo, matutinis aſtris Deum itidem plaudentibus quotidie commodulatur. Et orto Galliarum aduerſus Neronem tumultu, Romæ paſſim columnis adſcriptum eſt, Galli te cantando excitârunt, aptè ſcilicet ad eiuſdem nominis gentem nuncupatione deflexa. Gallus autem tribus interuallis canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius libro 10. *capite* 21. *Eraſmus noſter in Adagio: Priuſquam gallus iterum cecinerit. Nos porrò in Luciani Gallo.* V Verbis ſenex.] *Neſtorem facit Homerus loquaciorem, qualem & Catonem ſeniorem fuiſſe accepimus. Senes enim loquaciores ferè ſunt, quàm qui vigent ætate, ſiue id accidat ob rationis inopiam, ſiue quia natura linguæ promptitudine penſat, quod viribus detractum eſt. Heſychius indicat γλωσσάκωπιδας dictos, qui pro armis linguæ vterentur. Heraclius ad Hermodorum: ἐν ταῖς γλώτταις ἔχετε τὰ ὅπλα, ἀπεσχεμένοι χρημάτων*. id eſt, *In linguis habetis arma, poſteaq; abſtuliſtis pecunias. De his eleganter apud Liuium dictum lib. ab Vrbe condita 7. In caſtris feroces, in acie pauidi. Apuleius verbo feſtiuiter nouato, Verbigerari dixit, pro verbis digladiari. Cauſidicorũ ac Rhetorum eſt, γλώσσαν πολεμίζειν καὶ μάχεσθαι*: id eſt, *linguis bellare atque pugnare.* X Nil iactitans non, aſt opere præſtans parum.] *Adeſt quidem nutritor verbis, non re, conſolatur & adeſt oratione, cũ auxilio ſit o-*

ſitopus. γ Similis edenti maſtichen.] *Quæ contrariis qualitatibus prædita eſt. Alexander Aphrodiſæus lib. 1. problē. 104. quærit, qua ratione fiat, vt in vno ſimplici medicamento contrariæ ſubſiſtere vires poſſint: Maſtix, inquit, & abſtergit & digerit ac firmat, Rheubarbarum aluum laxat & conſtringit, acetum calefacit & infrigidat. & Galen. lib. 3. & 7. de Facultatibus ſimpl. medic. candida quidem & Chia, aſtringit ſimul emollitq;,* &c. *Rheubarbarum quippe & mirobalanos flauam & atram in dyſenteria expurgare bilem ab aluo videmus, & fluorem alui, quā exonerârunt, ſiſtere & roborare.* ζ Nomen quidem habet.] *Podagræ notatio, quæ in articulis pedum primò accidit, vnde nomē habet, quaſi ποδὸς ἄγρα: id eſt, pedis captura, ſiue laqueus, pedica.* aa Eheu miſer.] *Exclamantis eſt cum dolore αἰ αἰ geminatum. Idem in dialogo, cuius titulus, Φιλόπατρις: αἰ αἰ αἰ αἰ, τῶν κενῶν ἐλπίδων, ὦ vanas ſpes.* bb Satyri.] *Humano capite, ſed cornuto, toto corpore villoſo, ſyluarum latebris gaudentes.* cc Βακχίους.] *Bacchantes ebrios furore correptos.*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΗΣ ΘΕΟΥ. *DE SYRIA dea.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum operis ipſe titulus indicat. Deſcribit enim Syriæ deæ & templum, & ſacra, & effigiem quoque, facto narrationis initio à collatione reliquorum templorum ſacrorumque quæ in Syria ſunt. Ac primùm quidem in genere commēdat templum deæ huius à ſanctitate, miraculis, & opulentia. Deinde ſpeciatim commemorat & de origine eius, quando videlicet, & à quibus conditum tradatur, & quænam ipſa dea eſſe à pleriſque putetur. Poſt hæc de æde templi, à quibus ea extructa fuerit, quæ eius forma, qui ſitus

sit. Item de signis ac statuis quæ tum intra ædem, tum extra visantur. Postremò autem & de sacerdotibus deæ, de lacu & piscib. sacris, ad quos simulachra deorum veluti per pompam quādam visendi causa quotannis exeunt. Prætereà & de Panegyricis conuentibus qui ibi celebrentur, de Gallis, & eorum ceremonijs, deque sacrificandi ritu ac legibus, insertis suo loco & Antiochi & Combabi historijs, quorum alter Stratonicen nouercam amauit: alter ob euitandam eiusdem rei suspicionem sibijpsi virilia præcidit. Atque in his nōnulla, vt videlicet illa de arca Noë (quem Lucianus, vt cæteri Græci quoque, Deucalionem hîc vocat) de Gallorum & sacerdotum purificatione, de vetito porcorum esu, & id genus alia ita traduntur, vt propemodum credi possit ex Iudæorum obseruationibus ac sacris pleraque illa transsumpta, sed tempore postea vsuque adulterata ac deprauata fuisse, siue hoc populorum vicinitate atqūe commercio factum demus, siue Barbari isti ad eorum exempla quæ à Iudæis tunc cùm in Assyria captiui erant, videbant fieri, suos quoque ritus conformârunt. Assyriorum enim & hæc ciuitas fuit, in qua tam prodigiosa dea culta est, ea parte quæ Cœlesyria à Plinio dicitur, condita; cuius nomen Stephanus quidem Hieram, hoc est, sacram absolutè, Strabo autem & Plinius iuncta voce Hierapolin vocant, quod hîc Lucianus Ionica dialecto, qua per totam hanc descriptionem vtitur, in polin Hieram, hoc est, ciuitatem sacram, per tmesin diuisit. Eādem autem & Bambycem ijdem, & Edessam, quod posterius nomen Strabo addit, & à Syris ipsis Magog, vt Plin. habet, appellari tradunt, ipsamq; deam quam Lucianus simpliciter Syriam vocat, proprio nomine Atergatin, & à Græcis Derceto quoq; nominari scribunt. Cæterùm de Atergatide non alienum opinor fuerit etiam illa huc apponere, quæ apud Athenæum leguntur, quando & ipsa ad vberiorem intellectum eorum quæ hîc à Luciano dicuntur, nonnihil facere videntur.

videntur. Verborum eorum ſententia hæc eſt: Antipater Tarſenſis, inquit, profeſſione Stoicus, libro περὶ δεισιδαιμονίας, hoc eſt, de religione quarto, dici à quibuſdam tradit, quòd Gatis Syrorum regina ita gulæ dedita fuerit, vt per præconem edixerit, ne quis piſcem aliquem abſque Gatide comederet. Per ignorantiam igitur pleroſque Atergatim ipſam vocare, atque à piſcibus abſtinere. Mnaſeas autem in ſecundo de Aſia ita ait: Mihi quidem Atergatis videtur regina adeò intolerabilis fuiſſe, ac multa duriter populis ſuis imperâſſe, ita vt lege quoque cauerit illis, ne quem piſcem ederent, ſed ad ipſam afferrēt, eò quòd hoc cibi genere delectaretur. Atque inde etiam in ſacrificijs ſolenne hoc manſiſſe, vt quoties deam precarentur, piſces illi argenteos aut aureos offerrent. Sacerdotes verò etiam tota die veros deæ piſces in menſa paratos ac coctos apponere, elixos pariter & aſſatos, quos ipſi poſtea ſacerdotes deæ abſumant. Ac paulò pòſt idem addit: Atergatis autem, quemadmodum Xanthus ille Lydus tradit, à Mopſo quodam Lydo capta vnà cũ filio Ichthye, in lacu Aſcalone contumeliæ cauſa ſubmerſa, & à piſcibus deuorata eſt. Hæc Athen. lib. 8. Prætereà neque illud omittendum videtur quòd Edeſſam tradit Volaterranus eam eſſe vrbem, in quam Tobias olim filium ſuum ad Gabelum quẽdam, apud quem pecuniam depoſuerat, miſit. Quòd ſi verè ab illo traditur, eademq; Edeſſa & Hierapolis dicitur, vt Straboni placet: manifeſtum iam ex eo apparet, & Iudæos ibi captiuos vixiſſe, & illorum obſeruationum veſtigia quoque quædam eodem loco hæſiſſe. Sed hæc in medio relinquamus.

Ἔστιν ἐν Συρίᾳ πόλις, οὐ πολὺν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, καλεῖται δὲ Ἱερά, καὶ ἔστιν ἱερὰ τῆς Ἥρης τῆς Ἀσσυρίης· λοιπὸν δέ μοι, τόνδε τὸ ὄνομα, οὐκ ἅμα τῇ πόλει οἰκιομένῃ ἐγένετο, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρχαῖον ἄλλο ἦν, μετὰ δὲ ὀφίσι, τῶν ἱρῶν μεγάλων γινομένων, ἐς τόνδε ἐπωνυμίην ἀπίκετο. περὶ τούτων ὦν τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστί· ἐρέω δὲ καὶ νόμους. τοῖσι ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται, καὶ πανηγύρεας, τὰς ἄγουσι, καὶ ἐκθυσίας, τὰς ἐπιτελέουσι. ἐρέω δέ, ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν ἐσαμένων μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηόν, ὅκως ἐγένετο. γράφω δὲ Ἀσσύριος ἐὼν, καὶ τῶν ἀπηγήσιμαι, τὰ μὲν αὐτοψίῃ μαθὼν, τὰ δὲ παρὰ τῶν ἱρέων ἐπυθόμην, ὁκόσα δὲ καὶ ἐμοὶ πρεσβύτερα, ἐγὼ ἐξερέω.

Πρῶτοι

ΕΣΤ in Syria ciuitas non longè ab Euphrate flumine: β vocatur autem Sacra, & est quoq; sacra Iunonis Assyriæ: cæterùm nomen hoc videtur mihi non statim ab initio vrbi, cùm condita est, impositum fuisse, sed antiquitùs quidem aliud fuisse: postea verò cùm sacra ibi magna subinde peragerentur, in hoc cognomentum euasisse. De hac igitur ciuitate venio dicturus, quæcunq; videlicet in ipsa sunt. Dicam autem & leges quibus in sacris vtuntur, & solennes conuentus quos celebrant, & sacrificia quæ peragunt. Dicam autem & quæcunque de illis traduntur, qui templum hoc conſecrârunt, & de æde ipsa quo pacto condita fuerit. Scribo autem Assyrius ipse existens: & eorum quæ narro, alia quidem ipse corâm vidi, alia verò à sacerdotibus edoctus sum. Quæcunque igitur antiquiora me sunt, ab ijs narrationem incipiam.

γ Primi

πρῶτοι μὲν οὖν ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίαν λαβεῖν, καὶ ἱρὰ ἵδρυσθαι, καὶ τεμένεα καὶ πανηγύρις ἀποδεῖξαι. πρῶτοι δὲ καὶ ὀνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱροὺς ἔλεξαν, μετὰ δὲ ὁ πολλοστῷ χρόνῳ, παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἔπεσαν, καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἤγειραν, ἐν τοῖσι καὶ ἀγάλματα ἔθηντο, καὶ ξόανα ἐπήσαντο. τὸ δὲ παλαιὸν, καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἦσαν. καὶ ἔστι ἱρὰ καὶ ἐν Συρίῃ, ἃ παραπλὴν τοῖς Αἰγυπτίοισι ἱσοχρονέοντα, τῶν ἐγὼ πλέονα ὄψιος. τό γε τοῦ Ἡρακλέος, τὸ ἐν Τύρῳ, ὃ τοῦτο Ἡρακλέος, τὸν Ἕλλησι ἀείδουσι, ἀπὸ τοῦ ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ Τύριος ἥρως ἐστί. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα. τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ἀσάρτης ἐστί. Ἀσάρτην δ' ἐγὼ δοκέω σε

λωαίλω

1 Primi itaque hominum, quos nos scimus, Aegyptij, dicuntur & deorũ notitiam percepisse, & templa constituisse, lucosq; & conuentus solennes edidisse. Primi autem & nomina sacra intellexerunt, & sermones sacros docuerunt. Deinde verò non multo tempore pòst, ab Aegyptijs Assyrij doctrinam de dijs acceperunt, & sacra templaq; erexerunt, in quibus & simulacra posuerunt & statuas dedicârunt. Antiquitùs autem etiam apud Aegyptios absque simulacris & statuis templa erant. Et sunt in Syria quoq; templa non multò Aegyptijs ætate posteriora, quorum ego plurima ipse vidi. Herculis vtique æquæuum est illud videlicet quod Tyri est: non huius Herculis quem Græci carminibus celebrãt: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius heros. Est autem & aliud templum in Phœnicia, magnum, quod Sidonij celebrant, & Astarte, vt quidem ipsi dicunt. Astarten autem ego puto Lu-

nam

ἀλωάλω ἴμμφαι. ὡς δ' μοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγέετο, Εὐρώπης δὲ τῆς Κάδμυ ἀδελφεῆς. ταύτην δ' ἔσσαν Ἀγήνορ & τῦ βασιλῆ & θυγατέρα ἐπιδήμιος ἀφανὴς ἐγένετο, οἱ Φοίνικες & νηῷ ἐτιμήσαν τὸ χρηλόγον ἱρὸν ἐπ' αὐτῇ ἐλέξαν, ὅτι ἔσσαν καλὴ· Ζεὺς ἐπόθει, καὶ τὸ δὴ & ἐς ταῦρον ἀμειψάμε & ἥρπασε, καί μιν ἐς Κρήτην φέρων ἀπίκετο. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουον· καὶ τὸ νόμισμα & Σιδώνιοι χρέονται, τὴν Εὐρώπην ἐφεζομένην ἐπὶ & ταύρε & Διός· τὸν δὲ νηὸν οὐκ ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἴμμεναι. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοινίκης ἱρὸν, οὐκ Ἀσσύριον, ἀλλ' Αἰγύπτιον, τὸ ἐξ Ἡλιουπόλιος ἐς τὴν Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μέν μιν οὐκ ὄπωπα, μέγα δέ μιν καὶ τόδε, καὶ ἀρχαῖόν ἐστι. εἶδον δὲ καὶ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱρὸν Ἀφροδίτης Βυβλίης, ἐν & τὰ ὄργια ἐς Ἄδωνιν ἐπιτελέουσι·

name esse. Caeterùm vt mihi ex sacerdotibus quidam narrauit, & Europæ illud est, Cadmi sororis. Hanc autem fuisse ferunt Agenoris regis filiam: & postquam amplius non comparuit, Phœnices ipsam templo honorârunt, & sermonem de ea sacrum euulgârunt, quòd videlicet pulchra cùm esset, Iupiter amore eius captus fuerit, & mutata in taurum forma, rapuerit eam, & in Cretam inde abiens deportârit. Atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audiui: & nomisma quoque quo Sidonij vtuntur, Europam habet insidentem tauro, Ioui videlicet. Cæterùm ipsam ædē non omnes confitentur Europæ esse. Habent autem & aliud templum Phœnices, non Assyrium, sed Aegyptium, quod ex Heliopoli in Phœniciam peruenit: quod ego quidem ipse non vidi, sed tamen magnum etiam hoc & peruetustum est. Porrò & Bybli vidi templum magnum Veneris Byblie cognomento, in quo & ritus quosdam in Adonidem peragunt,

λέγουσι· εἰδάλω δὲ καὶ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ ὧν τὸ ἔργον τὸ ἐς Ἀδωνιν, ὑπὸ τοῦ συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρῃ γενέσθαι καὶ μυρίῳ τῷ πάθει· τύπτονται τε ἐκάστου ἔτους, καὶ θρηνέουσι, καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσι, καὶ σφίσι μεγάλα οἰνθια ἀνὰ πᾶσαν χώρην ἴσαται. ἐπὰν δὲ ἀρτύσωνταί τε, καὶ ἀρκλαύσωνται, πρῶτα μὲν καταγίζουσι τῷ Ἀδώνιδι, ὅκως ἰόντι νέκυι, μετὰ δὲ, τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, ζώειν τε μιν μυθολογέουσι, καὶ ἐς τὸν ἠέρα πέμπουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται, ὅκως Αἰγύπτιοι, ἀποθανόντος Ἄπιος. γυναικῶν δὲ, ὁκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τοιῇδε ζημίῃ ἐκτελέουσι. ἐν μιῇ ἡμέρῃ ἐπὶ πρόσωπον ὥρης ἴσανται, καὶ δὴ ἀεργὸν μούνοισι ξείνοισι παρέχεται· καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὴν Ἀφροδίτην θυσίη γίγνεται. εἰσὶ δὲ ἔνιοι Βυβλίων, οἳ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὄσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὰ

peragunt. Cognoui autem & ipſe ritus eos. Dicunt igitur factum illud quo ab aſpro percuſſus Adonis fuit, in ſua terra contigiſſe, & in memoriam rei verberantur annis ſingulis, & lamentantur, & ritus ſolennes peragunt, ac ipſis magni adeò luctus per totam regionem indicuntur. Poſtquam autem iam verberandi ac deplorãdi finis factus eſt, principiò quidem inferias Adonidi peragunt, perinde ac mortuo tum exiſtenti, poſtea autem ſequenti die & viuere ipſum dictitant, & in aërem ſurſum mittunt, & θ capita detondent, quemadmodum Aegyptij, quando apud ipſos Apis mortuus eſt. Ex mulieribus autem quæcunque tonderi non volunt, talem pœnam exoluunt: vnum quidem diem ad quæſtum corpore faciendum proſtant. forum autem illud ſolum peregrinis exhibetur: & quod inde mercedis auferunt, hoc Veneri in ſacrificium datur. Sunt autem ex Byblijs nonnulli qui dicunt apud ſeſe humatum eſſe Oſirim Aegyptium, luctúsque & ritus hoſce

πένθια, καὶ τὰ ὄργια, οὐκ ἐς τὸν Ἄδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν Ὄσιριν πάντα πρόσωθεν. ἐρέω δέ, ὁκόθεν καὶ τάδε πίστα δοκέουσι. κεφαλὴ ἑκάστου ἔτεος ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, πλέουσα τὸν μὲν ταχὺν πλόον ἑπτὰ ἡμερέων, καὶ μιν οἱ ἄνεμοι φορέουσι θείῃ ναυτιλίῃ, πέπεται δὲ οὐδαμῇ, ἀλλ' ἐς μόνην τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, καὶ ἔστι τὸ σύμπαν, θωῦμα. καὶ τοῦτο ἑκάστου ἔτεος γίγνεται, τὸ καὶ ἐμοῦ παρεόντος ἐν Βύβλῳ ἐγένετο, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐθηησάμην Βυβλίνην. ἔνι δὲ καὶ ἄλλο θωῦμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ ὄρεος ἐς τὴν ἅλα ἐκδιδοῖ· οὔνομα δὲ τῷ ποταμῷ Ἄδωνις ἐπίκειται. ὁ δὲ ποταμὸς ἑκάστου ἔτεος ἁμάσσεται, καὶ τὴν χροιὴν ὀλίσας, ἐσπίπτει ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ φοινίσσει τὸ πολλὸν τοῦ πελάγεος, καὶ σημαίνει τοῖς Βυβλίοις τὰ πένθια. μυθέονται δέ, ὅτι τῶν τησι τῆσι ἡμέρῃσι, ὁ Ἄδωνις ἐνὰ τὸν Λίβανον τιτρώσκεται, καὶ

hoſce non Adonidi, ſed Oſiridi omnes fieri. Dicam autem & vnde fidem eius rei ſibi faciant. Caput vnoquoque anno ex Aegypto Byblũ defertur, ſeptẽ diebus, quantum ſpacij ex illa in hanc eſt enatans. Ac venti ipſum ferunt diuina quadam remigatione. Vertitur aũtẽ nuſquam aliò, ſed ſolùm Byblũ perfertur, & eſt in ſumma mirum quiddam. Et hoc quouis anno fit, quemadmodum & me præſente tum Bybli factum eſt, & caput ipſum ſpectaui è papyro effigiatum. Eſt autem & aliud miraculoſum in terra Bybliorum. fluuius quidam ex Libano monte in mare defertur: fluuio nomen eſt Adonis. Hic quotãnis cruore inficitur, & colorem admittit, & in mare exiens, ipſum quoque pelagus magna ex parte purpureum efficit, Byblijsq; lugendi tempus indicat. Fabulantur autem quòd illis tum dieb. Adonis per Libanũ ſaucietur,

καὶ τὸ αἷμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον, ἀπάσαι τὸν ποταμὸν, καὶ τῷ ῥόῳ τὼ ἐπωνυμίαν διδοῖ. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι, ἐμοὶ δέ τις ἀνὴρ Βύβλιος, ἀληθέα δοκέων λέγειν, ἐτέρην ἀπηγέετο τοῦ πάθεος αἰτίην. ἔλεγε δὲ ὧδε· ὁ Ἀδωνις ὁ ποταμὸς, ὦ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου ἔρχεται, ὁ δὲ Λίβανος καταξανθόχρως ἐστί. ἄνεμοι ὦν πρηΐσιοι ἐκείνῃσι τῇσι ἡμέρῃσι ἐπάμφοι, τὴν γῆν τῷ ποταμῷ ἐπιφέρουσι, ἐοῦσαν ἐς τὰ μάλιστα μιλτώδεα, ἡ δὲ γῆ μιν αἱματώδεα τίθησι, καὶ τοῦ δὲ τοῦ πάθεος οὗτο τὸ αἷμα, τὸ λέγεσι, ἀπ' ἧς χώρης αἴτιον. ὁ μὲν μοι Βύβλιος τοσαῦτα ἀπηγέετο. ἐγὼ δὲ ἀτρεκέως ταῦτα ἔλεγε, ἐμοὶ μὲν δοκέει κάρτα θεῖα καὶ τοῦ ἀνέμου ἡ σωτυχίη. ἀνέβην δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον ἱρὸν Ἀφροδίτης ἔμμεναι, τὸ Κινύρης ἔσαε· καὶ εἶδον τὸ ἱρὸν,

& cruor illius in aquam delatus, fluminis colorem mutet, eidémque nomen præbeat. Atque hæc quidem vulgo dictitant: cæterùm mihi vir quidam Byblius, qui vera dicere visus est, aliam quãdam huius rei causam narrauit. Dicebat autem hoc pacto: Fluuius hic Adonis, ô hospes, per Libanum defertur. Libanus autem ipse terram habet admodum rubeam. Venti igitur vehemẽtiores illis tum diebus exorientes, terram in fluuium deferunt, quæ tum maximè minio similis est. ea postea illum cruentum videri facit. Atque ista rei huiusce causa haudquaquam cruor est, vti ferunt, sed terra. Ac Byblius quidem tantum narrabat. Quòd si autem vera ista dixit, mihi quidem videtur diuinus adeò etiam venti iste tum ortus indicere. Cæterùm ascendi & in Libanum ex Bybli, itinere vnius diei, cùm audîssem ibi antiquum templum Veneris esse, quod Cinyras dedicasset. Ac vidi sanè

ἱρὸν, καὶ ἀρχαῖον λίαν. τάδε μὲν δὴ τὰ ἐν τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα καὶ μεγάλα ἱρά. τοσούτων δὲ ἐόντων, ἐμοὶ δοκέειν, οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεῖζον ἔμμεναι, οὐδὲ νηὸς ἄλλος ἁγιώτερος, οὐδὲ χώρη ἄλλη ἱροτέρη. ἔνι δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ πολυτελέα, καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα, καὶ πολλὰ θώματα, καὶ ξόανα θεοπρεπέα, καὶ θεοὶ δὲ κάρτα αὐτοῖσι ἐμφανέες. ἱδρῶτα γὰρ δὴ ὦν παρὰ σφίσι τὰ ξόανα, καὶ κινέεται καὶ χρησμηγορέει. καὶ βοὴ δὲ πολλάκις ἐγένετο ἐν τῷ νεῷ, πλεόντων τοῦ ἱροῦ, καὶ πολλοὶ ἤκουσαν. καὶ μὲν καὶ ὅλεβον πίεν, ἐν τοῖσι ἐγὼ οἶδα, πρῶτόν δεῖ· πολλὰ γὰρ αὐτοῖσι ἀπεκρύπτετο χρήματα, ἔκ τε Ἀραβίης, καὶ Φοινίκων καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης, τὰ δὲ καὶ Κίλικες φέρουσι, τὰ δ' Ἀσσύριοι, εἶδον δὲ ἐγὼ καὶ τὰ ἐν τῷ νεῷ λάθρῃ ἀρκέσαν, ἐσθῆτα πολλὴν, καὶ

templum, eratque peruetu-
stum. Atque hæc quidem in
Syria sunt templa antiqua
& magna. Quæ cùm mul-
ta adeò sint, nullum tamen
quantùm mihi videtur, ma-
ius eo est quod in Sacra ci-
uitate habetur, neque etiam
ædes alia sanctior, aut ter-
ra magis sacra vspiam est.
Sunt autem & opera in eo
preciosa, & donaria anti-
qua, & miraculosa multa,
& statuæ religiosæ, & di-
quoque ex ipsis manifestam
adeò sui significationē dan-
tes. Siquidem & sudorem
ipsis emittunt statuæ, & mo-
uentur, & oracula edunt,
& clamor sæpenumerò in
æde coortus est cùm templū
iam clausum esset, multiquè
audierunt. Iam verò & di-
uitijs inter ea quæ quidem
ipse vidi, primū atque præ-
cipuum est. Nam multæ af-
ferūtur ipsis opes tum ex A-
rabia, tum à Phœnicibus &
Babylonijs, & aliæ item ex Cappadocia, & quæcunque Ci-
lices afferunt, & quæcunque Assyrij. Vidi autem ego etiam
ea quæ secretò in æde posita sunt, vestes videlicet multas, &
alia

ἄλλα, ὁκόσα ἐς ἀργύριον ἢ ἐς χρυσὸν ἀφίκεται. ἱορτὰὶ μὲν γὰρ καὶ πανηγύρεις οὐδαμοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώπων τοσαῦται ἀποδείκνυνται. ἱστορέοντι δέ μοι ἐτέων πέρι, ὁκόσα τὸ ἱρὸν ἔστι, καὶ τέω δὲ ἐγένετο αὐτοῖ, ἐς τίνα λοιδορίην ἔπεσον, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο· τῶν οἱ μὲν ἱροὶ, οἱ δὲ ἐμφανέες ἦσαν, οἱ δὲ καὶ μυθώδεες, καὶ ἄλλοι βάρβαροι, οἱ μὲν τοῖσι Ἕλλησι ὁμολογέοντες, τοὺς ἐγὼ πάντας μὲν ἐρέω, ἀποδέκομαι δὲ οὐδαμῶς. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ Δευκαλίωνά τὸν Σκύθεα τὸ ἱρὸν ἔσασθαι λέγουσι, τοῦτον Δευκαλίωνα, ἐπὶ τοῦ τὸ πολὺν ὕδωρ ἐγένετο. Δευκαλίωνος δὲ περὶ λόγον ἐν Ἕλλησι ἥκουσα. τ Ἕλληνες ἐπὶ αὐτῷ λέγουσι. ὁ δὲ μύθος ὧδε ἔχει· ἄνδρες ἐγένοντο, οἱ νῦν ἄνθρωποι, οὐ πρῶτοι ἐγένοντο, ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ γενεὴ, πάντων ὄλουτο, οὗτοι δὲ γένος τῆς δευτέρου εἰσὶ, τὸ αὖ-

alia quæcunque argento aut auro seorsim deputata sunt. Nam festa quidem & solennes conuentus haud vllis alijs hominibus æquè multùm peraguntur. Porrò inquirenti mihi de annis, quàm diu templum hoc durâsset, & de dea; quámnam ipsi eam esse putarent, multi sermones ferebantur, quorum alij sacri tradebantur, alij aperti ac plani erant, alij contrà valde fabulosi: rursum alij Barbari, alij cum Græcis consentientes: quos ego omnes quidem referam, haud quaquam autem approbo. Complures igitur Deucalionem Scytham illum tradunt templum hoc consecrâsse, eum puta Deucalionem, cuius temporib. aquarum diluuium fuit. Cæterùm de Deucalione inter Græcos sermonem quem illi de eo referunt, audiui. ¶ Habet autẽ sermo ille hoc

τις

pacto: Hanc hominum generationem quæ nunc est ab initio haudquaquam fuisse, sed eam quæ tum fuit, totam interijsse. Hos autẽ homines qui nũc sunt, secũdi generis esse, eius quod

τις ἐκ Δευκαλίωνος καὶ εἰς πλη-
θὺν ἀπίκετο. ἐκείνων δὲ περὶ τῶν ἀνθρώπων, τάδε μυθέονται, ὑβριστὰ κάρτα ἐόντων, ἀθέμιστα ἔργα ἔπρασσον. οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον, οὔτε ξείνους ἐδέκοντο, οὔτε ἱκετέων ἐμέλεσκον, ἀντ' ὧν σφίσι ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκετο, αὐτίκα ἡ γῆ πολὺν ὕδωρ ἐκδιδοῖ, καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγίνοντο, καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μείζονες, καὶ ἡ θάλασσα ἐπὶ πολὺν ἀνέβη, ἐς ὃ πάντα ὕδωρ ἐγένοντο, καὶ πάντες ὄλοντο. Δευκαλίων δὲ μοῦνος ἀνθρώπων ἐλείπετο ἐς γενεὴν δευτέρην, ἀνδρὸς τε καὶ τῆς εὐσεβέος ἕνεκα. ἡ δὲ οἱ σωτηρίη ἅδε ἐγένετο· λάρνακα μεγάλην, τὴν αὐτὸς ἔχει, ἐς ταύτην ἐσβιβάσας παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἑωυτοῦ, ἐσέβη. ἐσβαίνοντι δὲ οἱ ἀπίκοντο σύες καὶ ἵπποι, καὶ λεόντων γένεα, καὶ ὄφιες, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐμ

rursus à Deucalione in tantam multitudinem excreuit. De illis autem hominibus, huiusmodi quædam traduntur: Cùm contumelioſi admodum eſſent, nefaria opera eos perpetrâſſe. Neque enim iuſiurandum obſeruâſſe, neque hoſpites recepiſſe, neque ſupplicium miſertos eſſe. Ob eam rem, maximam calamitatem ipſos mox conſecutam eſſe. Statim enim & tellus multam aquam effudit, & imbres magni fuerunt, & flumina ſolito maiora decurrerunt, & mare quoque in multum aſcendit eò vſque, dum omnia aquis inundarentur, atque omnes perirent. Deucalion autem ſolus hominum relictus fuit, in ſecundam videlicet generationem, prudentiæ ſimul & pietatis gratia. Seruatus autem fuit hoc pacto: Arcam quandam magnam, quam ipſe habebat, impoſitis in eam & liberis & vxore ſua conſcendit. Cæterùm cùm ipſe ingrederetur, venerunt eodem & apri, & equi, & leonum genera, & ſerpentes, aliáque quæcun-

ἐν γῇ νέμονται, πάντα ἐς ζώ-
για. ὁ δὲ πάντα ἐδέξατο, καὶ
μιν οὐκ ἐσίνοντο, ἀπὸ σφίσι
μεγάλη Διόθεν φιλίη ἐγένε-
το, καὶ ἐν μιῇ λάρνακι πάν-
των ἐπλώσαν, ἐς τὸ τὸ ὕδωρ
ἐπεκράτει. τὰ μὲν Δευκα-
λίωνι καὶ τοῖσι Ἕλλησι ἐσφέρε-
σι. τὰ δὲ ἀπὸ τούτου, λέγεται
λόγῳ καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πό-
λει, μεγάλως ἄξιόν θωυμά-
σαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρῃ χώρῃ,
χάσμα μέγα ἐγένετο, καὶ τὸ
σύμπαν ὕδωρ κατεδέξατο.
Δευκαλίωνα δέ, ἐπὰ τάδε ἐγέ-
νετο, βωμούς τε ἔβετο, καὶ
νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι Ἥρης ἄ-
γιον ἐδείματο. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ
χάσμα εἶδον, καὶ ἔστι ὑπὸ τῷ
νηῷ κάρτα μικρὸν, ἐὸν μὲν τῶν
πάλαι γε μέγα ἐὸν, νεῶ τοιόν
δε ἐγένετο, οὐκ οἶδα. τὸ δὲ ἐ-
γὼ εἶδον, μικρόν ἐστι· σῆμα δὲ
δ' ἐοικὸς τόδε πρήσσουσι, δὶς
ἑκάστου ἔτεος ἐκ θαλάσσης
ὕδωρ

quæcunque tellure paſcuntur, bina ex vnoquoque genere cuncta. Ille autem recepit ad ſe omnia, atque ex ipſum haudquaquam lædebant, ſed magna inter eos, Ioue ita diſpenſante, concordia erat, vnáque in arca omnes nauigabãt quamdiu aqua ſuperabat. Atque hæc quidem de Deucalione Græci tradunt. De ijs autem quæ mox conſecuta ſunt, fertur alius quidam ſermo ab ijs qui Sacram incolunt ciuitatem, magna certè admiratione dignus: quòd in ipſorum videlicet terra hiatus quidam factus fuerit, ac totam illam aquã abſorbuerit. Deucalion autem, vbi hæc ita facta ſunt, & aras conſtituit, & ædem ſupra hiatum illum Iunoni ſacram erexit. Ego verò etiam hiatum vidi, & eſt ſub æde illa, admodum exiguus quidam. Vtrum aũt antiquitùs etiam maior fuerit, & nunc in tam paruum redactus ſit, equidem neſcio. Is vtiq; quem ego vidi, paruus eſt: ſignum autem quo fidem hiſtoriæ huic faciant, hoc peragunt: Bis vno quoque anno ex mari

ὕδωρ ἐς τὸ νηὸν ἀπικνέεται. φέρουσι δὲ οὐχ ἱρέες μοῦνον ἀλλὰ πᾶσα Συρίη καὶ Ἀραβίη. καὶ πέρην τοῦ Εὐφρήτεω, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται, καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι. τὸ πρῶτα μὲν ἐν τῷ νηῷ ἐκχέουσι, μετὰ δὲ ἐς τὸ χάσμα κατέρχεται, καὶ δέκεται τὸ χάσμα μικρὸν ἐὸν, ὕδατος χεῦμα πολλόν. τὰ δὲ ποιέοντες, Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱρῷ τόνδε νόμον θεῶν λέγουσι, συμφορῆς τινὸς καὶ ἀνθρωπείης μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν ὦν ἀρχαῖος αὐτοῖς λόγος ἀμφὶ τοῦ ἱροῦ τοιόσδε ἐστί. ἄλλοι δὲ Σεμίραμιν τὴν Βαβυλωνίην, τὰ δὲ πολλὰ ἔργα ἐν τῇ Ἀσίῃ δεῖ, ταύτην καὶ τόδε τὸ ἱρὸν ἔασθαι νομίζουσι, οὐκ Ἥρης δὲ ἔασθαι, ἀλλὰ μητρὸς ἑωυτῆς, τὸ Δερκετὼ οὔνομα. Δερκετὼς δὲ ἔασι ἐν Φοινίκῃ ἐθηησάμην, θῶμα ξεῖνον. ἡμίσεα μὲν γυνή, τὸ δὲ ὀπόσον ἐκ μηροῦ ἐς ἄκρους πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀπαίνεται· ἡ δὲ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει,

aqua in ædem defertur. Ferunt autem illam nõ ſacerdotes modò, ſed tota Syria, & Arabia, & qui trans Euphratem incolunt, multi homines ad mare deſcendunt, atq; omnes inde aquam aſferunt. Ac primò quidem in ædem effundunt illam, poſtea autem in hiatum defluit, recipitq; lacus ille quãuis exiguus, immenſam vim aquæ. Atq; hæc ita facientes, Deucalionem ritũ ac legem templi iſtam inſtituiſſe ferũt, ad teſtandam cladis pariter & beneficij memoriam. Vetuſtior igitur ſermo de templi origine talis quidem fertur. Alij autẽ à Semiramidẽ Babyloniam illam, cuius multa paſſim opera per Aſiam extant, etiã hanc ſedem conſecrâſſe putant, cæterùm non Iunoni, ſed matri ſuæ, cui nomẽ Derceto fuit. Dercetus aũt imaginem in Phœnicia vidi ſpectaculũ planè peregrinum, altera quidem parte mulierem, altera verò quantũ à femorib. ad imos pedes protenditur, in piſcis caudam deſinentem. At hæc quæ in Sacra

ciuita-

πόλις, πᾶσα γυνή ἐστι. πίστιν δὲ τοῦ λόγου αὐτοῖσι οὐ κάρτα ἐμφανέα. ἰχθύας, χρῆμα ἱρὸν νομίζουσι, καὶ οὔκοτε ἰχθύων ψαύουσι. καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους σιτέονται, περιστερὴν δὲ μούνην οὐ σιτέονται, ἀλλὰ σφίσι ἱρὴ ἐστί. τὰ δὲ γινόμενα λοιπὰ αὐτοῖς ποιέεσθαι Δερκετοῦς καὶ Σεμιράμιος ἕνεκα, τὸ μέν, ὅτι Δερκετὼ μορφὴν ἰχθύος ἔχει, τὸ δὲ, ὅτι τὸ Σεμιράμιος τέλος ἐς περιστερὴν ἐπέκειτο. ἀτὰρ ἐγὼ τὸν μὲν γνώμην, ὅτι Σεμιράμιος ἔργόν ἐστι, τάχα κου δέκομαι, Δερκετοῦς δὲ τὸ ἱρὸν ἔμμεναι, οὐδαμῇ πείθομαι. ἐπεὶ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἔνιοί εἰσι, οἳ ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ Δερκετοῖ χαρίζονται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος ἱρὸς, τὸν ἐγὼ σοφοῦ ἀνδρὸς ἤκουσα· ὅτι ἡ μὲν θεὰ, Ῥέη ἐστὶ, τὸ δὲ ἱρὸν, Ἄττεω ποίημα. Ἄττης δὲ γὴς

ciuitate est, tota mulier est. Porrò argumenta quibus huic narrationi fidem faciunt, non ita clara habent. Pisces rem sacram existimant, neque vnquam pisces attingunt. Deinde & aues, alias quidem edunt, columbam autem solam non edunt, sed hæc sacra ipsis est. Et quòd hæc ita fiunt, placet ipsis Dercetus & Semiramidis gratia fieri: alterum quidem, quòd Dercetо piscis formam habet: alterum autem, quòd Semiramis ad postremum in columbam versa est. At ego ipsam quidem ædem Semiramidis opus esse, fortassis permiserim, Dercetus autem sacram esse haudquaquam credo: quando & apud Aegyptios nonnulli sunt qui piscibus non vescuntur, idque in gratiam Dercetus minimè faciunt. Fertur autem & alius sermo sacer, quem ego à sapiente quodã viro audiui: quòd videlicet ipsa dea Rhea sit, templum autem Attæ opus. Porrò Attes

γένος μὲν οὖν, πρῶτος δὲ τὰ ὄργια τὰ ἐς Ῥέαν διδάξατο, καὶ τὰ φρύγιά τε καὶ Λυδοὶ καὶ Σαμόθρακοι ἐπιτελέουσι, Ἄττεω πάντα ἴσμαθον. ὡς γὰρ μιν ἡ Ῥέη ἔτεμε, βίου μὲν ἀνδρηίου ἀπεπαύσατο, μορφὴν δὲ θηλέην ἡμάξατο, καὶ ἐσθῆτα γυναικηίην ἐνεδύσατο, καὶ ἐς πᾶσαν γῆν φοιτέων, ὄργιά τε ἐπετέλει, καὶ τὰ ἴαθε, ἀπηγέετο, καὶ Ῥέην ἔφασκε, ἐν τοῖσι καὶ ἐς Συρίην ἀπίκετο, ὡς δὲ οἱ περὶ τὸν Εὐφράτεα ἄνθρωποι ἔτι αὐτὸν οὔτε ὄργια ἐδέκοντο, ἐν τῷ δὲ τῷ χώρῳ τὸ ἱρὸν ἐποιήσατο. σημήια δέ οἱ ἐστὶ τὰ πολλὰ ἐς Ῥέην ἀπικνέεται· λέοντον μὲν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει, ὁκοίην Ῥέην Λυδοὶ ποιέουσι, ἔλεγε δὲ καὶ Γάλλων πέρι, οἵ εἰσι ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι Ἥρῃ μὲν οὐδαμᾷ, Ῥέῃ δὲ τιμέονται, καὶ Ἄττῃ μιμέονται.

genere quidem Lydus fuit, primus autem ſacrorum ritus quibus Rhea coleretur, tradidit. Ac quibus Phryges & Lydi & Samothraces in ſacris utuntur, ea omnia ab Atte acceperunt. Poſtquam enim ipſum caſtrauit Rhea, vitam quidem virilem agere desijt, formâ autem fœmineâ aſſumpſit, veſtemq; muliebrem induit. Atque ita per omnem terram obambulans, & ſacra peragebat paſsim, & quæ paſſus eſſet, narrabat, Rheamq; celebrabat. Inter quæ & in Syriam venit. Cæterùm cùm illi qui trans Euphratem incolunt homines neque ipſum, neque ſacra eius receperint, hoc in loco templum conſtituit. Ac multa ſigna adſunt deæ, quæ ipſam Rheam videri faciunt. Nam & leones ipſam ferũt, & tympanum habet, & coronã in capite turritam geſtat, qualem & Lydi Rheam effigiant. Dicebat autem & de Gallis idem qui in templo ſunt, quòd Galli Iunoni quidem haudquaquã, Rheæ autem caſtrari ſoleant, & Atten imitentur.

μένται. τὰ δέ μοι ἁρμόζοντα μὲν δοκεῖ ἔμμεναι, ἀληθέα δ' οὔ, ἐπεὶ καὶ τῆς τομῆς ἄλλην αἰτίην ἤκουσα πολὺ πιστοτέρην. ἀνδάνει δέ μοι τὰ λέγουσι τοῦ ἱροῦ πέρι, τοῖσι Ἕλλησι τὰ πολλὰ ὁμολογέοντα· τὴν μὲν θεὸν, Ἥρην δοκέουσαν, τὸ δ' ἔργον. Διονύσου τοῦ Σεμέλης ποίημα· καὶ γὰρ δὴ Διόνυσος ἐς Συρίην ἀπίκετο, μετὰ στρατὸν ὁδὸν, τὴν ἦλθε ἐπ' Αἰθιοπίην. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷ ἱρῷ Διονύσου ποιητὰ σήματα, ἐν τοῖσι καὶ ἐσθῆτες βάρβαροι, καὶ λίθοι Ἰνδοὶ, καὶ ἐλεφάντων κέρεα, τὰ Διόνυσος ἐξ Αἰθιόπων ἤνεικε. καὶ φαλλοὶ δέ ἑστᾶσι ἐν τοῖσι προπυλαίοισι, δύο μάλα μεγάλοι, ἐπὶ τ' ἐπίγραμμα τοῖον δὴ ἐπιγέγραπται·

Τόσς δὲ Φαλλὸς Διόνυσος
Ἥρῃ μητρῇ ἀνέθηκα.

Ἐμοὶ μὲν ὦν καὶ ταῦτα ἀρκέει. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τί δὴ ἐν τῷ νηῷ Διονύσου ὄργιον.

Φαλλὸς

tentur. Cæterùm hæc mihi conuenientia quidem videntur esse, vera autè non, quoniam de castratione aliam quoque audiui causam, multa hac fide digniorem. Placent verò mihi hæc, quæ de templo dicũt, in quibus cum Græcis consentiunt, deam quidem Iunonem putantes esse, ipsum autem opus Dionysii, eius qui ex Semele natus fuit. Nam & Dionysius in Syriam venit, eo videlicet itinere, quo in Aethiopiam est profectus. Et sunt multa in templo eius indicia, quæ ipsum auctorẽ comprobant: inter quæ & vestes Barbaræ, & lapilli Indici, & Elephantorum cornua, quæ ille ex Aethiopia tulit. Etiam Priapi stant in vestibulis, duo admodũ magni, qui tali Epigrammate inscripti sunt:

Hos posui Bacchus tibi
Iuno nouerca Priapos.

Ac mihi quidem vel ista sufficiunt. Cæterùm dicam & aliud, quo ritu videlicet Dionysii sacra in æde peragant.

Φαλλὸς Ἑλλησὶ Διονύσῳ ἐγείρουσι, ἐπὶ τῶν καὶ τοιόν τί τι φέρουσι, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας, καλοῦνται δὲ τάδε νευρόσπαστα. ἔστι δὲ καὶ τόδε, ἐν τῷ ἱερῷ, ἐν δεξιᾷ τοῦ νεῴ κάθηται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος, ἔχων αἰδοῖον μέγα. τοσάδε μὲν περὶ τῶν οἰκιστῶν τοῦ ἱεροῦ μυθολογέουσι. ἤδη δὲ ἱρέω καὶ τοῦ νεῴ πέρι. θεσπιός τις, ὅκως ἐγὼ κλύω, καὶ ὅς τις μὲν ἐποιήσατο. λέγουσι τὸν νηὸν τὸν πρὶν ἐόντα, μὲν ἔμμεναι τὸν πάλαι ἀρχαῖον μεγεθυνθέντα, ἀπ' ἐκείνου μὲν χρόνῳ θέρος, τὸν δὲ νῦν ἐόντα, Στρατονίκης ἔμμεναι ποίημα, γυναικὸς τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέος. δοκέει δέ μοι ἡ Στρατονίκη ἐκείνη ἔμμεναι, τῆς ὁ πρόγονος ἐρήσατο, τὸν ἅλιγξι τοῦ ἔαρος ἐπιόντι· ὡς γάρ μιν ἡ συμφορὴ καταλάβει ἀμηχανέοντα τῷ κακῷ, ἀσχέτῳ δοκέοντι,

Priapos Græci (quos & Phallos ipsi dicunt) Dionysio erigunt, in quibus & tale quiddam portant, viros puta exiguos, ex ligno effigiatos, magna virilia habentes. Vocantur autē o Neurospasta hæc. Est igitur & hoc in templo illo. Nam ad dextram ædis partem sedet exiguus vir ex ære factus, habens virile magnum. Ac tantùm de illo quod ad conditores templi attinet, tradunt. Iam verò & de æde dicam, & de situ eius, quo pacto ædificata sit, & quisnam illam ædificauerit. Dicunt igitur ædem illam, quæ à principio fuit, haudquaquā eam esse, quæ nunc est, sed antiquiorem illam quidem successu temporum collapsam esse, hanc autem quæ nunc est, Stratonices opus esse, vxoris regis Assyriorum. Videtur autem mihi Stratonice illa esse, quæ à priuigno amata fuit, cuius amorem medici industria deprehēdit. Postquam enim ipsum ægritudo hæc inuaserat, dubius animi, propterea q illi malū

hoc

κίονος, καθ' ἡσυχίαν ἐνόσει. ἔκειτο δὲ ἀλγέων οὐδέν, καὶ οἱ ἔτι χροιὴ πάμπαν ἐρρίπτο, καὶ τὸ σῶμα δι' ἡμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δὲ ἰητρὸς, ὡς οὐδέ μιν ἐς ἐδὲν ἐμφανὲς ἀρρωστίοντα, ἔγνω τὸν νοῦσον, ἔρωτα ἐμμανέα. ἔρωτος δὲ ἀφανέος πολλὰ σημήια, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. μαθὼν δὲ, ταῦτα ἐποίει, χαρὶ μὲν τῇ δεξιῇ ἔχει τὸ νεηνίσκου τοῦ καρδίης. ἐπάλλει δὲ ζόη ἐνὶ τοῦ οἰκίου πάντας. ὁ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἰσιόντων πάντων, ἐν ἡσυχίῃ μεγάλῃ ἦν, ὡς δὲ ἡ μητρυὴ ἀπίκετο, τοῦ τε χροιὴν ἀπάξετο, καὶ ἱδρῶτα ἄρξετο, καὶ τρόμο ἔχετο, καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. τὰ δὲ γιγνόμενα, ἐμφανέα ἐὸντα ἰητρῷ τὸν ἔρωτα ἐποίει. καί μιν ἔλεγε ἰήσεσθαι, καλέσας ἐς νεηνίσκου τὸν πατέρα

hoc turpe videretur, silentio rem premens, morbo decumbebat. Iacebat autem nullo quidem certo dolore affectus, veruntamen & color eius omninò immutabatur, & corpus indies marcescebat. Medicus autē vt ipsum aspexit, nullum manifestum morbi indicium præ se ferentem, amorem esse morbum cognouit. Amoris autem occulti multa indicia sunt: oculi videlicet languentes, & vox, & color, & lachrymæ. Quæ omnia cùm ille in hoc animaduertisset, huiusmodi quædam facit. Manu quidem dextera adolescentuli cor tenebat: eos verò qui in domo erant, omnes intrò in cubiculum, vbi ille decumbebat, vocabat. Ille igitur cæteris quidem ingredientibus omnibus cum summa quiete iacebat: at vbi nouerca aduenierat, tū demùm & colorem mutare, & sudorem emittere incipiebat, tremoreq; corripiebatur, & ei cor subsultabat. Quæ cùm ita fierent, manifesta amoris indicia medico præbebant. Ac ipsum hoc pacto sanitati restituit. Aduocato adolescentis patre,

τέρα, μάρτα ὀρρωδίονία· ἐκ-
δὴ ἀνόσῳ, ἔφη, πλὴν ὁ παῖς
ὅδε ἀρρωστία, ὁ νόσος ἔστι, ἀλ-
λὰ ἀδικία· ὅδε γάρ τοι ἀλ-
γεῖ μὲν οὐδέν, ἵμερος δέ μιν
κεῖ φρενοβλαβείη ἔχει. ἐπιθυ-
μέει δέ, τῶν οὐδαμᾷ τύγχα,
φιλέων γυναῖκα ἐμὴν, πλὴν
ἐγὼ ὅτι μετήσομαι. ὁ μὲν ὧν
τοιάδε σοφίη ἐψεύδετο. ὁ δὲ
αὐτίκα ἐλίσσετο, πρός τε σο-
φίης καὶ ἱκετηίης, μή μοι παῖ-
δα ἑλίσσειν· ὁ γὰρ ἰθέλων ταύ-
τῃ συμφορῇ ἔσχετο, ἀτὰρ οἱ
ἀνοῦσον ἀνοσίῃ, ὥς σὺ μηχα-
νᾶαι ξυνοτυπίων, πρόθυ
ἔμπαρ πάσῃ βασιλείῃ, μη-
δὲ ἱητρὸς ἐὼν, φόνον πρόφα-
σιν παιδὸς ἱητεύῃ. ὁ μὲν, οὐδὲ ἀ-
γνῶς ἐὼν, ἐδεῖτο. ὁ δέ μιν αὖ-
τις ἀμείβετο, ἀνόσια σπεύδας,
γάμον ἐμὸν ἀπαιρόμῳ, καὶ
δὴ ἱητρὸν ἄνδρα βιώμῳ. σὺ
δὲ κῶς ἄρ αὐτὸς ἔπρηξας, εἴ
τοι σὴν γυναῖκα ἐπόθεις, ἐμεῦ
τάδε

tre, qui admodum tum fi-
lij causa solicitus erat: Hic
morbus, inquit, haudqua-
quam morbus est, sed iniu-
ria quædam. Nam ille qui-
dem dolore neutiquam pre-
mitur, sed amor ipsum &
vecordia tenent. Expetit au-
tem ea quæ illi haudqua-
quam assequi licet. Vxo-
rem enim meam amat, quam
ego minimè dimissurus sum.
Atque hac ille tum pru-
dentia mentiebatur. Pater
autem continuò precari cœ-
pit: Per prudentiam ego te
tuam, perq; ipsam medicinã
obtestor, ne mihi perditum
eas filiũ. Non enim sua spon-
te hoc malo tenetur, sed mor-
bus illi inuito hic accidit.
quare tu nequaquam æmu-
lando velis luctum toti re-
gno conciliare, nêve, medi-
cus cùm sis, hanc homicidij
notã inurere medicinæ. Atq;
hoc pacto ignarus ille, ta-
men precabatur. Alter autem respõdens ei rursum: Nefaria,
inquit, moliris, coniugem meam à me auferre quærens, &
homini medico vim faciens. Tu verò quónam pacto ipse af-
fectus esses, si quis vxoris tuæ desiderio teneretur, quando

nunc

τάδε δρόμῳ; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεγε, ὡς οὐδ' αὐτὸς ἂν ἐθέλοι γυναικὸς ἐφείσασθαι, οὐδὲ παιδὶ σωτηρίης ἐφθόνει, εἰ καί τοι μητρυιῆς ἐπιθυμέει· οὐ γὰρ ἐμοίῳ συμφορῇ ἔμμεναι, γαμετῆς τε καὶ παῖδα ὀλέσσαι. ὡς δὲ τάδε ὁ ἰητρὸς ἤκουσε, τί δοι, ἔφη, ἐμὲ λίσσεαι; καὶ γάρ τοι τὴν γυναῖκα πρόφα· τὰ δὲ ἐλεγόμενα ἐγὼ, πάντα ἴδιον ψεύδεα· πείθεαι μὲν τούτοισι, καὶ τῶν μὲν παιδὶ λείπει καὶ γυναῖκα καὶ βασιλείην, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Βαβυλωνίην χάρῃ ἀπίκεο, καὶ πόλιν ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ἐπώνυμον ἐωυτῷ ἐποίησας, ἔνθά οἱ καὶ ἀποθανόντι τὴν ἐσβολὴν. ὧδε μὲν ὁ ἰητρὸς ἔρρητα ἔγνω τε καὶ ἔπρηξε. ἡδὲ ἐν Στρατονίκῃ, ἔτι τῷ πρότερῳ ἀνδρὶ συνοικέουσα, ὄνειρον τοιόνδε ἐνύπνιασε, ὥς οἱ ἡ Ἥρη ἐκέλευε ἐγκαίρως οἱ τὸν ἐν πείρῃ πόλεμον, εἰ δὲ ἀπειθέοι, πολλὰ οἱ, καὶ λυπηρὰ ἀπειλέειν. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτα οὐδ' μίαν

nunc ista à me postulas? Tum ille ad hæc respondit, quòd neq; ipse vxori vnquam parsurus fuisset, neque filio salutem inuideret, etiamsi nouercæ desiderio teneretur. neque enim parem iacturam esse, vxorem, ac filium amittere. Quæ cùm medicus audîsset: Quid igitur me, inquit, obtestaris? Etenim tuæ ille vxoris desiderio tenetur. Et quæ ego tibi modò dicebam, omnia falsa fuêre. Adducitur itaq; hisce pater, ac filio quidem & vxorem relinquit & regnum: ipse verò in terram Babyloniam abijt, & ciuitatem supra Euphratem, cognominem ipsi, condidit, vbi & mortem posteà obijt. Atque hoc quidem pacto tum medicus amorem cognouit, & curauit. Stratonice verò hæc, cùm adhuc priori marito cohabitaret, somnium tale vidit: Visa est ei Iuno iubere ædem illam in

sacra ciuitate extruere sibi, & si minùs paréret, multa maláque ipsi comminari. Illa verò principiò quidem nullam

somnij

μίαν ὥραν ἐποίησε· μετὰ δέ, ὅτε μὲν μεγάλην νοῦσον ἔλαβε, τῷ τε ἀνδρὶ τὴν ὄψιν ἀπηγήσατο, καὶ τὴν Ἥραν ἱλάσκετο, καὶ σῶσαι τὸν υἱὸν ἐπεύξατο. καὶ αὐτίκα ὑγιὴς γενομένη ὁ ἀνὴρ εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν ἔπεμπε, σὺν δὲ οἱ καὶ χρήματα, καὶ στρατιὰν πολλήν, ἵνα μὲν οἰκοδομήσαι, ἵνα δὲ τοῦ ἀσφαλοῦς ἕνεκα. καλέσας δέ τινα τῶν ἑαυτοῦ φίλων νεανίσκον, καλὸν μάλα, ᾧ ὄνομα ἦν Κομβάβος· ἐγώ τοι, ἔφη, ὦ Κομβάβη, σὲ μάλιστα φίλων ἁπάντων ἡγοῦμαι, καὶ πάμπαν ἐπαινῶ σοφίας τε, καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἐμέ, τήν τε ἐπιδεῖξαι. νῦν δέ μοι χρεὼ μεγάλης πίστεως, ᾗ σοὶ θέλω γυναικὶ ἐμῇ ἑσπόμενος. ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι, καὶ ἱερὰ τελέσαι, καὶ στρατιῆς ἐπικρατέειν· σοὶ δὲ ἀπιόντι ἐξαμείψασθαι τιμὴ μεγάλη ἔσται. πρὸς δὲ τάδε ὁ Κομβάβος

somnij huius rationem habuit: posteà autem vt ipsam grauis morbus corripuit, & viro visionem exposuit, & Iunonem placare cœpit, ædémque se illam conditurum esse promisit. Ac statim vbi conualuit, maritus ipsam in Sacram ciuitatem misit, cum ipsa autem & pecunias, & exercitum magnum, partim ædificandi causa, partim etiam securitatis gratia. Vocato autem quopiam ex amicis, homine adolescente admodum formoso, cui nomen erat Combabo: Ego te, inquit, Combabe, vtpotè probum, ex omnibus amicis diligo maximè, & cùm ob prudentiam, tum ob beneuolentiam erga me tuam, quam & præstitisti, laudo in primis. In præsentia autem opus mihi est magna fide; quare te volo cũ vxore mea hinc profectũ, & ædificium absoluere mihi, & sacra peragere, & exercitui præesse. Cæterùm vbi reuersus fueris, magnis à nobis honoribus afficieris. Ad hæc igitur Combabus

βάβδ ὠνῆται λύσοιτο, πολλὰ λιπαρέων μή μιν ἐκπέμπειν, μηδ' πιστεύειν οἱ τὰ πολλὸν ἐωυτοῦ μέζονα χρήματα, καὶ γυναῖκα, καὶ ἔργον ἱρόν. τὰ δὲ ὀρρώδεε, μήκοτε οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ ὑστέρῳ ἐς τὼ Στρατονίκεω γένοιτο, τῷ μοῦνῳ δ' ἀπάξειν ἔμελλε ὡς δὲ ἐξαμᾶ ἐπείθετο· ὁ δὲ ἐκείνοις λωτέρης ἅπτεται, λοιῶαί οἱ χρόνον ἐπλὰ ἡμερέων, μετὰ δὲ, ἀρξεῖλαί μιν τελέσαντα τι, τῶν μάλιστα ἐδέετο. τυχὼν δὲ ῥηιδίως, ἐς τὸν ἑωυτοῦ οἶκον ἀπεκίνεετο, καὶ πρὸς γαμάξι, τοιάδε ὠδύρετο· ὤ δείλαιος, τί μοι ταύτης τῆς πίστος; τί δέ μοι ὀφθοῦ, τῆς τέλος ἤδη δέρκομαι; νέος μὲν ἐγὼ, καὶ γυναικὶ καλῇ ξύνομαι; τὸ δέ μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσσεται, ἢ μὴ ἔγωγε πᾶσαν ἀτέλεα ἀπούσομαι. ὧδ' μεγάλα ἔργον ἀρτελέσαι, τό μοι πάντα φόβον ἐνέσται. τάδε

babus, ſtatim precari cœpit, multis obteſtans Regem, ne ſe mitteret, néve ſibi crederet pecuniam multò ſuis facultatibus maiorem, deinde & vxorem, & opus ſacrum. Cæterùm illud formidabat, ne quando progreſſu temporis zelotypiæ erga Stratonicen ipſi pareretur, vt quam ſolus inde abducturus erat. Cæterùm vbi illum haudquaquam permouit, ſupplicare iterum cœpit, quo ſibi ſpatium ſeptem dierum permitteret, ac deinde vbi ea perfeciſſet, quibus maximè opus haberet, ablegaret. Quod cùm facilè impetraſſet, domum ſuam abit; & procidens in terram, huiuſcemodi quædam cum fletu eiulauit: O me miſerũ, quò mihi hac fide? quò mihi autem via iſta, quam nunc poſtremùm aſpiciam? Adoleſcens equidem ego, & cum muliere formoſa proficiſcar. Hæc mihi magna verò calamitas erit, niſi omnem mali cauſam à me amoueam. Quare neceſſe eſt magnum peragere me facinus, quod mihi metũ omnem hunc ſubleuet ac curet.

Hæc

τάλλα ἀπὼν, ἀτελῆ ἑαυτὸν ἐποίει, καὶ ταμὼν τὰ ἀνδρεῖα, εἰς ἀγγεῖον μικρὸν μαστίβιζε, σμύρνῃ τε ἅμα καὶ μέλιτι, καὶ ἄλλοις θυώμασι, καὶ ἔπειτα σφραγίδι, πλὴν ἐφόρει, ἐμμενάμφος τὸ τραῦμα ἔτι. μετὰ δὲ, ὡς μὲν ἐδοκιμάζετο ἐδόκει, ἀπικόμενος δὲ εἰς τὸν βασιλέα, πολλῶν παρόντων, δίδοί τι ἄγγεῖον, καὶ λέγει ὧδε· Ἐγὼ δέσποτα, τὸ δέ μοι μέγα καμήλιον ἐν ἐμοῖσι οἰκείοισι ἀπεκτάζε, τὸ ἐγὼ νάρθα ἐπόθεον. νῦν δὲ, ἐπεὶ μεγάλην ὁδὸν ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τόδε θήσομαι, ἐν δέ μοι ἀσφαλέως ἔχειν· τόδε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτερον, τόδε μοι ψυχῆς ἐμῆς ἀντάξιον, ἔνθ' ἂν δὲ ἀπίκωμαι, σῶον αὖτις ἀποίσομαι. ὁ δὲ δεξάμενος, ἑτέρῳ σφραγίδι ἐσημαίνετο, ἐν ἐμοῖσι ταμίῃσι φυλάσσειν ἐνετέλλατο. Κομβάβος μὲν ὧν, τὸ ἀπὸ τοῦδε, ἀσφαλέα ὁδὸν ἴων.

Hæc ita effatus, se ipsum inutilem ac mancum reddidit, amputatisq; virilibus, in angustum quoddam vasculum ea inclusit, myrrha pariter & melle, aliisq; odoramentis additis. Deinde vbi & annulo, quem gestare solebat, obsignāsset illud, vulnus curabat. Posteà verò cùm ipsi iam tēpus videretur vt proficisceretur, ad regem veniens; multis aliis præsentibus dat illi pariter & vasculum, & dicit in hunc modum: Hoc ego vasculum, Domine, inter precioſissima domi repositum habui, idque in primis amabam. Nunc autem, quando magnum adeò iter ingredior, apud te deponam. Tu verò fac vt tutum ac custoditum mihi præstes. nam hoc auro potiùs mihi est, eodemq; precio cum anima ipsum æstimo: vt postquam rediero, saluum & incolume iterū recipiam. Ille verò acceptum altero quoq

ἀπικό-

annulo obsignauit, & quæstoribus asseruandū & custodiendū tradidit. Combabus igitur post illa securū iter perageba

Cæterùm

ἀπικόμενοι δ' ἐς τὴν ἱερὴν πόλιν, σπεύδῃ τὸν νηὸν οἰκοδόμουν· καί σφισι πρία ἔτια ἐν χερσὶ ἔργα ἐξεγήρα, ἐν τοῖσι ἀπέβαινε τάπερ ὁ Κομβάβου ὀρρώδεε, ἡ Στρατονίκη γὰρ χρόνον ἐπὶ πολὺν σιωύντα μιν ποθέεν ἄρχετο, μετὰ δὲ οἱ καὶ μάρτα ἐπεμήνατο, καὶ λέγουσι οἱ ἐν τῇ ἱερῇ πόλει, τὴν Ἥρην τυτέων ἀντίην ἐθέλειν γυναῖκα γενέσθαι, Κομβάβου ἐόντος μὴ κάλλεα μηδαμά, Στρατονίκῃ δὲ τίσασθαι, ὅτι ἑ ῥηϊδίως τὸν νηὸν ὑπέσχετο. ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐσωφρόνεε, καὶ τὸν νόον ἐκρυπτε· ὡς δὴ οἱ τὸ κακὸν μέζον κατοχίης ἐγένετο, ἐς ἐμφανὲς ἐντρύχετο ἰλαίσκε τι δι' ἡμέρης, καὶ Κομβάβου ἀνακαλέετο, καί οἱ πάντα Κομβάβου ἦεν. τέλος δὲ, ἀμηχανέουσα τῇ συμφορῇ, ἀπορίῃσι ἐκτοίλου ἐδίζετο. ἄλλως μὲν ὦν τὸν ἔρωτα

Cæterum cùm iam ad Sacram ciuitatem veniſſent, ædem ſumma cura extruxerunt: atque ipſis dum in opera ſunt, anni tres elabuntur, intra quos illa quæ Combabus tantoperè metuerat, euenêre. Nam Stratonice pòſtquam ille multò iam tempore cum ea conuerſaretur, amare illũ cœpit, mox etiam grauiter in illum ex amore inſaniit. Et ferunt, qui Sacrã ciuitatem incolunt, Iunonem eius rei cauſam extitiſſe: ac Combabum quidem vt bonum virum haudquaquam latuiſſe: Stratonicen autem vltam eſſe, eò quòd non ſtatim ac facilè ædem illam promiſiſſet. Porrò illa principiò quidem modeſtè ac temperanter ſe gerebat, morbumq; celabat: poſteà verò vbi malum illi hoc in maius quàm vt tegi ſilentio poſſet, accreuit, manifeſtè adeò conficiebatur, flebatq; continuè, ac Combabum vocabat. Atque illi tum omnia Combabus erat. Poſtremò autem cùm inopia conſilij nullum huic malo remedium inueniret, honeſtam atq; idoneam compellandi illius viam quærere cœpit. Proinde cũ alteri quidê vlli amo-

τα ὁμολογίαν ἐφυλάσσετο, αὐτὴ δὲ ἐπιχειρίαν ἐδίδου, ἐπινοίᾳ ὧν τοιάδε, οἴνῳ ἑωυτὴν μεθύσασα, ἐς λόγους οἱ ἐληθέτην. ἅμα δὲ οἴνῳ ἰσιόντι παῤῥησίη τε ἐσήρχετο, καὶ ἡ ἀφτυχίη οὐ λάρτα ἀσχὴ, ἀπὸ τῶν φρησσομένων ἕκαστα ἐς ἀγνοίλην ἀναχωρίη. ὡς δὲ οἱ ἐδόκει, καὶ ἐποίει ταῦτα. καὶ ἐπεὶ ἐκ δείπνου ἐγένοντο, ἀπικνεομένη ἐς τὰ οἰκήια, ἐν οἷσι Κομβάβος ἀνέλιστο, λίσσετό τε, καὶ γόνων ἅπτετο, καὶ τὸν ἔρωτα ὡμολόγεε. ὁδὲ τόν τε λόγον ἀπηνέως ἀπεδέκετο, καὶ τὸ ἔργον ἀναίνετο, μὰ οἱ τὸν μέθυν ἐνικάλεε. ἀπαλέσας δὲ μέγα τι κακὸν ἑωυτῷ ἐργάσασθαι, δείσας, πάντα οἱ λόγον ἐξέφηνε, καὶ πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πάθην ἀπηγήσατο, καὶ τὸ ἔργον ἐς ἐμφανὲς ἐνεικε. ἰδοῦσα δὲ ἡ Στρατονίκη, τὰ οὔ-

rem fateri abhorreret, ipsa autem aggredi illum coram verecundia prohiberetur, huiusce modi quædam animo cogitare cœpit, vt postquam videlicet vino sese inebriasset, in colloquium cum illo veniret. ρ Pariter autem cum vino ingrediente, & loquendi fiducia accedit, & non impetrasse quod postularis, non ita magnus pudor est, sed eorũ quæ aguntur, singula in obliuionem retrò abeunt. Postquam igitur apud se ista constituerat, faciebat quoque: & cùm cœna peracta discessissent, ad ædes, in quibus Combabus diuertebatur, veniens, obtestabatúrque illum, & genua eius prehensabat, & amorem fatebatur. Ille autẽ orationem eius ægrè ac difficulter admittebat, ipsumq; opus detrectabat, demq; & ebrietatẽ illi exprobrabat. At verò cùm illa nescio quod magnũ malum in se ipsam facturam esse se minitaretur, adductus metu, totam illi rem manifestã fecit, & quicquid à se ipse passus esset, enarrauit, ipsumq; opus in lucem protulit. Videns igitur Stratonice ea quæ nun-

ποτε

quam

ὁτι ἐλπίζ, μανίης μὲν ὅ=
ν ἐκείνης ἴσχιζ, ἔρω]ϛ δὲ
ζαμᾶ ἐλήθιζ, ἀπὰ πάν=
ζ οἱ σωνιοῦσα, ταύτῃ πά=
χμυθίῃ ἐποιέετο ἔρωτ=
πρήκζιο. ἔτι ὁ ἔρως οὗτ=
ν τῇ ἱρῇ πόλι, καὶ ἔτι νῦν
ίγνεται, γινωᾶικὸς Γάλλ=
τιθυμέουσι, καὶ γινωικὶ Γάλ=
οι ἐπιμαίνονται, ζηλοτυπίη
ὐδεὶς, ἀπὸ σφισι τὸ χρῆ=
α μάρτα ἱρὸν νομίζεται.
άδ' ὧν ἐν τῇ ἱρῇ πόλι ἀμφὶ
λῷ Στρατονίκῃ ὀζαμᾶ τὸν
ασιλῆα λήθει, ἀπὰ πομπὸι
ἐπικνεόμενοι κατηγόρεον, καὶ
ὰ γιγνόμενα ἀπηγέοντο. ἐ=
ὶ τοῖσι πρώτοισι ἔφη, ἐξ ἀτ=
έϛ ζῦ ἔργα Κομβάβου με=
ικάλει· ἄλλοι δὲ λέγουσι λό=
ον ὅτι ἀληθέα, τῷ Στρατο=
ίκῃ, ἐπεὰν ἀπίτυχι τῶν ἐ=
ίζ, αὐτῷ γράψασθαι ἐς τὸν
ίνδρα, ζῦ Κομβάβα κατη=
ορέειν, πέρην οἱ ἐπικαλέο=
σαν.

quam futura putaret, à fu=
rore quidem illi in præsens
ita destitit; amoris autem
haudquaquam oblita est, sed
per omnia conuersando illi
hanc quasi quandam con=so=
lationem amoris, cuius affe=
ctum consequi nequiuerat,
quærebat. Est autem amor
hic in Sacra ciuitate, & e=
tiam nunc durat, vt Gallos
quidem concupiscant mu=
lieres, & viciſſim Galli in
mulieres depereant, neque
tamen quisquam zelotypia
siue æmulatione aliqua com
moueatur, sed ipsis res hæc
in primis sacra censetur.
Porrò hæc in sacra ciuita=
te circa Stratonicen ita ge=
sta, regem haudquaquam
latuêre; sed complures ve=
nientes, accusabant illos; &
quæ facta essent, commemo=
rabãt. Quocirca dolore ac=
census; ab opere, quanquam
adhuc imperfecto Combabũ
euocauit. Alij autem sermonem quendam neutiquam verum
ecensent, quòd videlicet Stratonice postquam ea consequi,
quæ expetiuerat, non potuisset, ipsa ad virum scribens, Com=
abum vltrò accusarit, tanquam qui ad stuprum ipsam soli=

σαν. καὶ τὸ Ἑλλωσ Σθενε-
βοίης φέρε λέγουσι, καὶ Φαί-
δρης τῆς Κνωσσίης, ταυτὶ καὶ
Ἀσσύριοι ἐς Στρατονίκλω μυ-
θολογέουσι. ἐγὼ μὴ ὧν ὀδὲ Σθε-
νεβοίλω πείθομαι, ὀδὲ Φαί-
δρλω τοιάδε ἐπιτελέσαι, εἰ
τὸν Ἱππόλυτον ἀρρικέως ἐπό-
θει Φαίδρη. ἀπὰ τὰ μὲν ἐχέ-
τω ὅκως καὶ ἐγένετο. ὡς δὲ ἀγ-
γελίη ἐς τλὼ ἱρλὼ πόλιν ἀ-
πίκετο, ἔγνω τε ὁ Κομβάβ@
τλὼ αὐτίλω, βαρσέων τε ἦεν,
ὅτι οἱ ἡ ἀφλογίη οἶκοι ἐλέπε-
το. καί μιν ἐλθόντα ὁ βασι-
λεὺς αὐτίκα μὲν ἔδεκέτε, καὶ
ἐν φρενῇ ἔχε. μετὰ δέ, πα-
ρεόντων οἱ τῶν φίλων τοί κῆ
τότε σὺμπομπέω@ τῷ Κομβά-
βω παρεγένοντο, παραγαγὼν
ἐς μέζον, κα]ηγορίαν ἄρχετο·
καί οἱ μοιχίλω τε καὶ ἀκολα-
σίλω πρόφερε, κάρ]α δὲ δεινο-
παθέων, σίσιν τε καὶ φιλίλω ἀ-
νακαλέετο, λέγων τεισσὰ Κομ
βάβον ἀδικέειν, μοιχόν]ε ἐόν
τα, καὶ ἐς σίσιν ὑβείσαν]α, καὶ
ἐς

citasset. Et quod Græci
Sthenebœa dicunt, &
Phædra Cretenſi, hoc ide
& Aſſyrij de Stratonice c
fitentur. Ego quidem ig
tur neque Sthenebœam cr
do, neque Phædram tal
perpetrasse, ſi modò Hi
polytum Phædra verè am
uit. ſed hæc in medio, ita
ſunt, relinquamus. Cæt
rum vbi nuncius in Sacra
ciuitatem peruenit, Comb
bus & cauſam reuocati
nis agnouit, & animo fide
te ad regem abijt: nam i
li defenſio domi relicta
rat. Ac venientem ipſum c
tinuò rex comprehendi iu
ſit, & in cuſtodia tenui
Poſteà autem præſentibus
micis, qui tum quoque v
adfuerant, quando Comb
bus emittebatur, adductu
illum in mediũ accuſare co
pit, adulteriumq; & inten
perantiam vitæ obiecit. Ac
modum autem grauiter co
motus & fidem inuocab
& amicitiam, dicens tripliciter Combabum iniuriam feci
ſe, vt qui & adulterium commiſiſſet, & fidem fregiſſet,

θιὸν ἀσεβήσοντα, τῆς ἐν ᾧ
γῳ τοιάδε ἐπραξε. πολλοὶ
παρεστώτων ἠλέγχον, ὅτι
ναφανδὸν σφέας ἀπάλλοι-
σωνιόντας ἔδοσαν. πᾶσι δὲ
λῳ ἐδόκει, αὐτίκα θυέ-
ιεσθαι Κομβάβον, θανάτου ἄξι-
α ἐργασμένον. ὁ δὲ τέως μὲν
ήκιε, λέγων δὲν ἐπὲ δὲ ἐ-
κ ἐς τὸν φόνον ἤγετο, φθέγ-
κτό τε, καὶ τὸ λεπύλιον ἐ-
ε, λέγων ὡς ἀναρίεα μὲν ἐχ
βεσθαι, ἐδὲ γάμων ἕνεκα, ἀλ
ὰ ἐκείνων ἐπιθυμέων, ταῦτα
πιὸν παρεδύκαζε. πρὸς ταῦ
τα ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν
αμέλλω, κέλευε ἐνεῖκαι, ταῦτα
ρσρίεσθαι ἔδωκε. ὡς δὲ ἤνεικε,
ύσας πλὴν σφρηγῖδα ὁ Κομ-
άβου, ταῦτα ἐνιόντα ἐπέδε-
ε, καὶ ἑωυτὸν ὁποῖα ἐπιπόν-
ει, ἔλεξέ τε· ὦ βασιλεῦ τὰ
δε τοι ἐγὼ ὀρρωδέων, ἐν τε
ε ταύτῃ ὁδὸν ἔπεμπες, ἀέ-
ων ἄριον. νῦ ἐπεὶ με ἀναγκαίη
ειγάλη ἐκ σέο κατέλαβε,

in deam impius fuisset, in cuius opere huiusce modi p=petrasset. Multi autem ad=stantes coarguebant ipsum, quòd videlicet manifestè vi=disset ipsos mutuò congre=dientes. Omnibus itaq; po=stremò videbatur quamprimùm morte afficiendus esse Combabus, vt qui capitalia peregisset. Ille verò hacte=nus quidem stabat, nihil di=cens, postquam autem ad sup plicium & cædem iam duce=batur, tum demùm loqui cœ=pit, & depositum vasculum repoposcit, illud addens, quòd nõ contumeliæ aut mu=ptiarum causa interficeret i=psum rex, sed quòd ea quæ abiens apud illum depositis=set, hoc pacto retinere cupe=ret. Ad hæc igitur rex, voca=to quæstore, iussit afferre ea quæ custodienda ei tradidis=set. Ille vbi attulit, resigna=to Combabus sigillo, ea quæ

διάδε

ncluſa fuerant, commonſtrauit, & quæ ipſe paſſus eſſet, ex=oſuit, atque ita dixit: Nimiùm iſta, ô rex, veritus ego quan=lo me primùm ad hoc iter ſuſcipiendum mittebas, inuitus bam: ac poſtquam magna neceſſitate à te compulſus fui,

τοιάδε ἐπιτηδεύσα, ἐσθλὰ μὲν
ἔς δεσπότια, ἐμοὶ δ' οὐκ ἀν-
τυχέα, τοιός δε μήν τοι ἐὼν,
ἀνδρὸς ἐπ' ἀθικτίλῳ ἐγκαλέο-
μαι. ὁ δὲ πρὸς τάδε θαμβώ-
σας, περιβαλὼν τὲ μιν, καὶ
δακρύων ἅμα εἶπεν, ὦ Κομ-
βάβη, τί μέγα κακὸν ἐρ-
γάσαο; τί δ' σεωυτὸν ἔτω
ἀεικέλιον ἔργον μοιῶσ' ἀν-
δρῶν ἔπρηξας; τὰ οὐ πάμ-
πορ ἐπαινέω, ὦ σχέτλιε, ὃς
τοιάδε ἔτλης, οἷα μήτι σὺ πα
θέειν, μήτε ἐμὲ ἰδέσθαι ἄφε-
λε· ὃ γάρ μοι τούτου ἀχρεο-
γίης ἔβη. ἀλλ' ἐπεὶ δαίμων
τοιάδε ἤθελε, πρῶτα μέν σοι
τίσις ἐξ ἡμέων ἔσεται, αὐτέων
συκοφαντέων ὁ θάνατος, με-
τὰ δὲ μεγάλη δωρὴ ἀπίξε-
ται, χρυσός τε πολλὸς καὶ ἄρ-
γυρος ἄπλετος, καὶ ἐσθῆτος
Ἀσσύριαι, καὶ ἵπποι βασιλήιοι.
ἀπίξεαι δὲ παρ' ἡμέας ἄνω
ἰσαγγελέος, εἴ τις ἀπίρ-
ξει σε ἡμετέρης ὄψιος. οὐ δ'
ἐῶ γυναικὶ ἅμα συνάξομαι.
τάδε

talia peregi, vtilia quidem
domino, mihi verò non it
felicia ac bona. At verò ta
lis cùm sim, tamen contu
meliæ in virum coniuge
accusor. Ille autem ad hæ
stupefactus, amplexatus pa
riter ipsum est, & dixi
O Combabe, cur magnum
hoc malum perpetrâsti
cur autem teipsum indign
adeò facinore fœdus viro
rum deformâsti? Non it
prorsum laudo hæc, ô in
felix, qui talia quidem fa
stinuisti, qualia vtinam n
que te pati, neque me asp
cere vnquam contigisse
Neque enim ista apolog
mihi opus erat. Verunt
men quando Deus quispia
hæc ita voluit, princip
quidem tibi vltio à nobis
rit, mors videlicet ipsoru
sycophantarum: postea a
tem maxima dona tibi v
nient, auruméq; multum,
argentum immensum, & v
stes Assyriæ, & equi reg

Accedes autem ad nos inuocatus, neq; te quisquam à nos
conspectu prohibebit, ne si cũ vxore quidem vnà concumb

Atq

ταῦτα ἔπι τε ἄμα, καὶ ἐποίει. καὶ οἱ μὲν αὐτίκα ἐς φόνον ἤγοντο· ὧν δὲ τὰ δῶρα ἐδίδοτο, καὶ ἡ φιλία μέγιστον ἐγίγνετο. ἐδόκει δὲ οὐδεὶς ἔτι Ἀσσυρίων, Κομβάβου σοφίᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ ἴσος εἶναι δοκῶν. μετὰ δὲ, αἰτησάμενος ἐκτελέσαι τὰ λείποντα τοῦ νεῴ, ἀτελὴς γὰρ μὲν ἀπελέλοιπτο, αὐτὸς ἐπέμπετο, καὶ τόν τε νεὼν ἐξετέλεσε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἔμενε. ἔδωκε δὲ οἱ ὁ βασιλεὺς ἀρετῆς τε καὶ εὐεργεσίας ἕνεκα, ἐν τῷ ἱερῷ ἐστάναι χάλκεον. καὶ ἔστι τιμὴ ἐν τῷ ἱερῷ Κομβάβου χάλκου, Ἑρμοκλέους τοῦ Ροδίου ποίημα, μορφὴν μὲν ὁμοίαν γυναικὶ, ἐσθῆτα δὲ ἀνδρείαν ἔχον. λέγεται δὲ τῶν φίλων τοὺς μάλιστα οἱ ἀνοήτοντας, ἐς παραμυθίαν τοῦ πάθους, ὁμοιωθῆναι τῆς συμφορῆς· ἔτιμον γὰρ ἰσοτούς, καὶ διάταν

Atque hæc quidem dixit pariter & fecit. Ac illi quidem continuò ad supplicium & cædem ducebantur, huic autem dona dabantur, amicitiáque hæc maxima conciliata fuit. Videbatur autem nullus Assyriorum ampliùs Combabo neque sapientia, neque felicitate similis esse. Postea verò cùm postulasset vt sibi liceret ædem, quantum eius reliquum erat, absoluere, imperfectam enim ipsam reliquerat, rursum mittebatur: ac ædem quidem ille absoluit, & reliquam ætatem ibi peregit. Dedit autem illi rex, virtutis pariter & beneficentiæ causa, vt æreus in templo statueretur. Stat itaque præmij & honoris causa in templo Combabus æreus, Hermoclis Rhodij opus, forma quidem mulieri similis, vestitum autem virilem gerens. Feruntur autem & amici illius, ij qui maximè erga ipsum beneuolentia affecti fuêre, in solatium eius, quod passus ille fuit, eiusdem affectionis societatem vltrò sibi elegisse. Nam & seipsos castrârunt, &

ταῦ τῷ αὐτῷ ἐκείνῳ διαιτήσοντο. ἄλλοι δὲ ἱερολογέουσι ἐπὶ τῷ πράγματι, λέγοντες, ὡς ἡ Ἥρη φιλέουσα Κομβάβου, πολλοῖσι τῷ τομίῳ ἐπινόον ἔβαλε, ὅκως μὴ μοιῶ ἐπὶ τῇ ἀνανδρίῃ λυπέοιτο. τὸ δὲ ἔθος τοῦτο, ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγένετο, ἔτι νῦν μένει. καὶ πολλοὶ ἑκάστου ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται, καὶ θηλαύνονται, ἅτε Κομβάβου παραμυθιόμενοι, ἅτε καὶ Ἥρῃ χαριζόμενοι. τάμνονται δ' ὧν, ἐσθῆτα δὲ οἵδε οὐκ ἔτι ἀνδρήιον ἔχουσι, ἀλλὰ καὶ ἅματά τε γυναικήια φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι. ὡς δὲ ἐγὼ ἤκουον, ἀνακέαται καὶ τουτέων ἐς Κομβάβου ἡ ἀτίη· σωφρέχθη γὰρ οἱ καὶ τάδε. ξείνη γυνὴ ἐς πανήγυριν ἀπικομένη, ἰδοῦσα καλόν τι ὄντα καὶ ἐσθῆτα ἔτι ἀνδρήιον ἔχοντα, ἐρωτὶ μεγάλῳ ἔσχε. μετὰ δὲ μαθοῦσα

eandem cum illo viuendi consuetudinem tenuerunt. Alij autem inter sermones sacros de hoc facto ita tradunt dicentes, quòd Iuno quum amaret Combabum, multis castrandi cupiditatem in mentem immiserit, ne videlicet solus ille ob virilitatem amissam lugeret. Cæterùm consuetudo illa postquam semel cœpit, etiam nunc manet, & multi quotannis in templo hoc castrantur & emasculantur, siue Combabum hoc pacto consolantes, siue etiam Iunoni gratificantes. Castrantur autem illi, vestitum verò virilè amplius non habent, sed & muliebria indumenta gerunt, operáq; mulierum perficiunt. Cæterùm, vt ego audiui, refertur & huius rei causa in Cõbabũ. Nam illi etiam hoc accidisse traditur. Peregrina quædam mulier ad solennem conuentum veniens, cùm vidisset & corpore formosum esse, & vestem prætereà virilem habere illum, magno eius amore capta est. Postea autem vbi cognouit euiratum atque

σα ἀτιμία ἰόντα, ἑωυτῷ δι-
εργάσατο. ἐπὶ τοῖσι Κομβά-
βος ἀθυμίῃ, ὅτι οἱ ἀτυχέως
τὰ ἐς Ἀφροδίτην ἔχει, ἐσθῆ-
τα γυναικηίην ἐνεδύσατο, ὅ-
κως μηκότι ἑτέρη γυνὴ ἴσα
ἐξαπατήσει. ἔδει δὲ τὴν Γάλ-
λοισι σολλῆς θηλείης. Κομβά-
βου μὲν μοι πέρι τοσάδε εἰ-
ρήσθω. Γάλλων δὲ αὖτις ἐγὼ
δεύτερον μνήσομαι, τομῆς δὲ αὖ τέων, ὅκως τάμνον-
ται, καὶ ταφῆς, ὁκοίῳ θάπτον-
ται, καὶ ὅτου ἕνεκα ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ
ἐσέρχονται. πρότερον δέ μοι
θυμὸς, ἀπάρξασθαι θείου τι πέρι τοῦ
νεὼ καὶ μεγάθεος, καὶ δὴ τὰ ἱρέω.
ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς, ἐν τῷ τὸ ἱ-
ρὸν ἵδρυται, λόφος ἐστὶ, κέαται δ'
κατὰ μέσον μάλιστα δ' πόλιος,
καὶ οἱ τείχεα δοιὰ περιέκει-
ται. τοῦ δ' τειχέων τὸ μὲν ἀρ-
χαῖον, τὸ δὲ οὐ πολλὸν ἡμέων
προσθύτερον. τὰ δὲ πεπύ-
λαια τοῦ ἱροῦ ἐς ἄνεμον βορέω
ἀπήκεινται, μέγαθος ὅσον
τε ἑκατὸν ὀργυιέων. ἐν τοῖσι
τοῖσι

atque inutilem esse, sibi ipsi mortem consciuit. Ob quæ Combabus mœrore affectus quòd ea quæ ad Venerē pertinent, infeliciter illi cederent, vestem muliebrem induit, ne qua mulier posthac eodē modo deciperetur. Et hæc causa est cur Galli veste muliebri vtuntur. Ac de Cambabo quidem tantum mihi dictum sit. o De Gallis autem iterum in sequentibus mentionem faciam, puta de castratione ipsorum, quo pacto execentur, & de sepultura, quali sepeliātur: præterea & cuius gratia in templum non ingrediantur. Priùs autē animus mihi est & de positu ædis dicere, & de magnitudine. Atque igitur dicam. Locus quidem ipse in quo templum consecratum est, modicus quidam collis est. Iacet aūt in media quasi ciuitate, cingiturq; muro duplici, quorū alter quidem vetustus est, alter aūt nō ita multò ante nostram ætatem factus. Vestibula verò templi versus Aquilonem ventū seorsim directa sunt, altitudine centum propè passuum. In his &

τοῖσι πρυλαίοισι· οἱ φαλλοὶ ἑστᾶσι, τοὺς Διόννσος ἵδρυσαο, χιλιοίλω καὶ οὐδὲ τριακοσίω ὀργυίω. ἐς τούτων τὸν ἕνα φαλὸν ἀνὴρ ἑκάστου ἔτεος ἀναβαίνεται, οἰκέει τε ἐν ἄκρῳ τῷ φαλῷ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων, αἰτίη δὲ οἱ τῆς ἀνόδου ὧδε λέγεται· οἱ μὲν πολλοὶ νομίζουσι, ὅτι ὑψοῦ ζοῖσι θεοῖσι ὁμιλέει, καὶ ἀγαθὰ πάσῃ Συρίῃ αἰτέει, οἱ δὲ τὸ δευτεραλίων ἀγχόθεν ἐπαΐουσι. ἄλλοισι δὲ δοκέει καὶ τάδε Δευκαλίωνος ἕνεκα ποιέεσθαι, ἐς κείνης ξυμφορῆς μνήματα, ὁκότε οἱ ἄνθρωποι ἐς τὰ ὄρεα, καὶ ἐς τὰ περιμήκεα τῶν δρυδρέων ἔβησαν, τὸ πολὺ ὕδωρ ὀρρωδέοντες. ἐμοὶ μὲν οὖν καὶ τάδε ἀπίθανα, δοκέω γε μὴν Διονύσου σοφίας καὶ τάδε ποιέειν. συμβάλλομαι δὲ τούτοισι φαλοὺς ὅσοι Διονύσῳ ἐγείρουσι ἐν ζοῖσι φαλοῖσι, καὶ ἄνδρας ξυλίνους καθίζουσι· ὅτου μὲν ἕνεκα, ἐγὼ οὐκ ἐρέω. δοκέει δ' ὦν μοι

Priapi ſtant, quos Dionyſius dedicauit, trecentorũ etiam iſti circiter paſſuum. In horum vnum vir quiſpiam ſingulis annis bis aſcendit, habitátque in ſummitate eius per tempus ſeptem dierum. Aſcenſus autem iſtius cauſa talis refertur: Complures quidem putant quòd in ſublimi cum dijs ſermones conferat, & toti Syriæ bona ab illis poſtulet. Nam illos ex propinquo preces facilius exaudire. Cæteris autem placet etiam hæc Deucalionis gratia fieri, in memoriam eius calamitatis, quãdo homines paſsim in montes & in altiſsimas arborum aſcenderunt, aquarum inundationem metuẽtes. Mihi quidem igitur etiam iſta nõ ſatis veriſimilia videntur. Exiſtimo enim certè Dionyſio ipſos etiam iſta facere. Coniecturam autem inde capio, Phallos ſiue Priapos quicũque Dionyſio erigunt, in ipſis etiam viros quoſdam ligneos collocant. cuius id autem gratia, in præſentia non dicam. Videtur mihi itaq; etiam hîc ad imita-

μοι καὶ ὅδε ἐς ἐκεῖνον μιμεῖσθαι τοῦ ξυλίνου ἀνδρὸς ἀνέρχεσθαι. οἱ δὲ ἀνοδος τοιάδε· σειρῇ μακρῇ ἑωυτόν τε ἅμα καὶ τὸμ φαλλὸν περιβάλλει, μετὰ δὲ ἐπιβαίνει, ξύλων προφυῶν ᾧ φαλῷ, ὁκόσον ἐς χεῖρα ἄκρου ποδὸς, ἀνιὼν δὲ ἅμα ἀναβάλλεται τὴν σειρὴν ἀμφοτέρωθεν, ὅκως περ ἡνιοχέων. ἤδη τις τόδε μὲν οὐκ ὄπωπε, ὄπωπε δὲ φοινικοβατέοντας, ἢ ἐν Ἀραβίῃ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἄλλοθί κου, οἶδε τὸ λέγω. ἐνιαχῇ δὲ ἐς τέλος ἵκηται τῆς ὁδοῦ, σειρὴν ἑτέρην ἀφεὶς, τὴν αὐτὸς ἔχει, μακρὴν ταύτην, ἀνέλκει τῶν οἱ θυμὸς ξύλα καὶ ἱμάτια καὶ σκάφια· ἀπὸ τῶν ἑδράνων σανίδων, ὁκοίων καλέω, ἱξάνει, μίμνει τε χρόνον, τὸν ἄπον. ἀμφίεσιν πολλοὶ δὲ ἀπικνεόμενοι χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, οἱ δὲ χαλκὸν κομίζουσι, ἔπειτα ἀφέντες ἐκείνου

imitationem lignei illius viri ascendere. Porrò ascensus iste in hunc modum illi fit: Catena longa seipsum pariter & Priapum circundat: deinde ascendit in ligna quædam ex ipso Priapo prominentia, spacio, quantum ad summum capiendum pedem sufficit. Ascendens autem pariter & catenam vtrinque attollit, hanc perinde vt auriga habenas, moderans. Quòd si verò quispiam istud non vidit, vidit autem eos qui palmas conscendunt, siue in Arabia, siue in Aegypto, siue alio aliquo loco, intelligit facilè quod dico. Cæterùm postquam ad summum peruenit, aliam quandam catenam, quam ipse secum habet, demittens, longam quidem illam, attrahit sursum quæcunq; libet, ligna videlicet, & vestes, & vasa: ex quibus sedem componens, perinde ac nidum aliquem, in illa se collocat, manetq; ad id tempus dierum quod dixi. Multi autem venientes, aurumq; & argentum, quidam etiam æs afferunt, deinde ante illum

appositis

ἐκείνου πρόθυρα κείμενα, ἀπιόντι λέγοντος τὰ ὀνόματα, ἕκαστος. παρεστὼς δέ τις ἄνω ἀγγέλλει. ὁ δὲ λεξάμενος τοὔνομα, ἀνχωλεῖ ἐς ἕκαστον ποιεῖται. ἅμα δὲ ἀνχόμενος πρότερα ποιήματα χάλκιον, τὸ δὲ δέλτα μέγα καὶ τραχύ, ἰαινόμενον, σείεται δὲ οὐδαμᾶ· ὧν γάρ μιν ὕπνος ἔλῃ ποτὲ, σκορπίος ἀνιὼν ἀνιγείρει τε, καὶ ἀεκία ἐργάζεται, καὶ οἱ ἄλλα ἀ ἡμῖν τοῦ ὕπνου ἐπικίαται. τὰ μὲν ὧν ἐς τὸν σκορπίον μυθέονται, ἱρά τε καὶ θεοπρεπέα, εἰ δὲ ἀτρεκέα ἐστὶ, οὐκ ἔχω ἐρέειν. δοκέει δέ μοι, μέγα ἐς ἀγρυπνίην συμβάλλεται καὶ τῆς πλώσιος ἀ ὀρρωδίη φαμοβατέων μὴ δὲ πέρι τοσαῦτα ἀρκέει. ὁ δὲ νηὸς ὀρέει μὲν ἐς ἠέλιον ἀνιόντα, εἶδος δὲ καὶ ἐργασίην ἐστὶ, οἵοισι νηοὺς ἐν Ἰωνίῃ ποιέουσι. ἔδρη μεγάλη ἀνέχεται ἐκ τῆς, μέγαθος ὀργυιέων δυοῖν, ἐπὶ τῇ ὁ νηὸς ἐπικίαται,

appositis atque ibi relictis illis abeunt, vnusquisque nomen suum edentes. Adstans autem alius quidam, sursum renunciat. Ille igitur accepto nomine, preces pro vno quoque facit. precando autem pariter & æreum quoddam tintinabulum pulsat, quod motum, grauiter atque asperè sonat. Dormit autem haudquaquam. nam si somnus ipsum capiat aliquando Scorpius ascendens excitat ipsum, atque indignè afficit. & hæc illi pœna somni proposita est. Quæ igitur de scorpio tradunt, sacra quidem sunt, & diis conuenientia: vtrum autem vera sint, dicere nō possum. Cæterùm quantum mihi videtur, non parùm ad vigilantiam conducit & cadendi metus. Ac de conscensoribus Priapi tantum dixisse satis est. Porrò ædes ipsa ad solem quidem aspicit orientem; forma autem & opere talis est, quales sunt quas in Ionia ædes ædificant. Basis magna protenditur, altitudine duorū passuum, supra quam ædes posita est.

κίατα, ἄνοδος δὲ ἐς αὐτὸν λίθου πεποίηται, οὐ κάρτα μακρή. ἀναβάντι δὲ θῶμα μὲν καὶ ὁ πρόναος μέγα παρέχεται, θύρησί τε ἄσκηται χρυσίοισι. ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς χρυσοῦ τε πολλοῦ ἀπολάμπεται, καὶ ἡ ὀροφὴ πᾶσα χρυσέη, ἀπὸ δὲ αὐτοῦ ὀδμὴ ἀμβροσίη, ὁκοίη λέγεται τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης, καί σοι τηλόθεν ἀνιόντι προσβάλλει πνοιὴν κάρτα ἀγαθὴν, καὶ ἢν αὖτις ἀπίῃς, οὐδαμῇ λείπεται, ἀλλά σου τὰ τε ἱμάτια ἐς πολλὸν ἔχει τὴν πνοιὴν, καὶ σὺ ἐς πάμπαν αὐτῆς μνήσεαι. ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς οὐκ ἁπλόος ἐστὶ, ἀλλὰ ἐς τοῦτον θάλαμος ἄλλος πεποίηται, ἄνοδος, καὶ ἐν αὐτῷ ὀλίγη, θύρησι δὲ οὐκ ἄσκηται, ἀλλ' ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται. ἐς μὲν δὴ τὸν μέγαν νηὸν πάντες εἰσέρχονται, ἐς δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱρέες μοῦνοι, οὐ μέντοι πάντες ἱρέες, ἀλλὰ

est. Ascensus autem in ipsam lapideus est, non ita longus: verùm vbi ascenderis, admirationem quidem & porticus ante ædem non paruam præbet, ianuisque exornata aureis est. Intus autem ipsa ædes auro multo resplendet, & tectum totum aureum est. Odorem autem effragrat diuinum quendam, qualis fertur & terræ Arabiæ esse. Ac tibi à longè ascendenti auram aspirat admodum suauem, & si rursus inde abeas, haudquaquam cessat: sed & vestes tuæ in longum vsque eandem retinent, & tu in perpetuum quasi quandam memoriam eius tecum referes. Cæterùm ipsa ædes intus simplex non est, sed & penetrale quoddam alterum intra se factum habet, in quod & ipsum ascensus modicus est. Foribus autem exornatum non est, sed exadversò totum patet. In magnam igitur ædem omnibus ingredi licet, vt in penetrale autẽ siue cellam illam solis sacerdotibus, neque verò ijs omnibus, sed

ἀλλὰ τοῖ μάλιστα ἀγχίβιοι τέ εἰσι, καὶ τοῖσι πᾶσα ἐς τὸ ἱερὸν μέλεται θεραπείη: ἐν δὲ τῷ δὲ ἕαται τὰ ἕδρια, ἥτε καὶ Ηρη τὸν ἀὐτοῦ, Δία φέροντα, ἐν τέρῳ ἐνόματι ἀλληίζουσι. ἄμφω δὲ χρύσοι τέ εἰσι, καὶ ἄμφω ἕζονται. ἀλλὰ τὸν μὲν Ηρων λέοντες φορέουσι, ὁ δὲ ταύροισι ἐφέζεται. καὶ δὴτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἐς Δία πάντα ὁρᾷ, καὶ κεφαλὴ καὶ ὄμματα καὶ ἕδρη, καί μιν οὐδὲ ἐβέλων ἄλλως ἐκάσεις. ἡ δὲ Ηρη σκοπέοντί τοι πολυειδέα μορφὴν ἐφανέα, καὶ τὰ μὲν ξύμπαντα, ἀρετέα λόγῳ Ηρη ἐστί· ἔχει δέ τι καὶ Αθωναίης, καὶ Αφροδίτης, καὶ Σελωναίης, καὶ Ρέης, καὶ Αρτέμιδος, καὶ Νεμέσιος, καὶ Μοιρέων: χαρὴ δὲ, τῇ μὲν ἑτέρῃ σκῆπτρον ἔχει, τῇ ἑτέρῃ δὲ ἄτρακτον, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνάς τε φορέει καὶ πύργον καὶ κεστὸν, ᾧ μούνῳ τῷ Οὐρανίῃ

sed illis tantùm, qui ditiùs maximè sunt, quibusque omnis cura & studium in templum impenditur. In hoc autem adyto simulacra deorum posita sunt, Iunonis videlicet, & quem Iouem existentem ipsi alio nescio quo nomine appellant. Ambo autem aurei sunt, amboq; sedentes finguntur. Sed Iunonem quidem leones portant, Iupiter autem tauris insidet. Atque adeò & Iouis quidem simulacrum per omnia Ioui assimilatum est, & capite, & oculis & sedendi habitu: neq; ipsum alteri, ne si velis quidem, assimilare potueris: Iuno autem, si propiùs contempleris, haudquaquam vnius speciei formam præ se fert. Nam in vniuersum quidem, quod verè dixeris, Iuno est: cæterùm habet quippiam & Mineruæ, & Veneris, & Lunæ, & Rheæ, & Nemesis, & Parcarum. Ac altera quidem manu sceptrum tenet, altera aũt colum, & in capite radios gerit, & turrim, & cestum habet, quo solam Venerem

νίλω κοσμέουσι· ἔκτοσθε δὲ νέ χρυσός τι ἄμφ' περίκειται, καὶ λίθοι πάρτα πολυτελέος, τῶν οἱ μὲν λευκοὶ, οἱ δὲ ὑδατώδεος, πολλοὶ δὲ πυρρώδεος. ἔτι δὲ ὄνυχος οἱ Σαρδῶοι πολλοὶ, καὶ ὑάκινθοι καὶ σμάραγδοι, τὰ φέρουσι Αἰγύπτιοι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀρμένιοι, καὶ Βαβυλώνιοι. τὸ δὲ δὴ μέγιστον ἄξιον λόγου, τοῦτο ἀπηγήσομαι· λίθον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φορέει, λυχνὶς καλέεται, οὔνομα δὲ οἱ τοῦ ἔργου ἐπωνυχίη. ἀπὸ τούτου ἐν νυκτὶ εἵλας πολὺν ἀφλάμπεται, ἀπὸ δὲ οἱ καὶ ὁ νηὸς ἅπας οἷον ἀπὸ λύχνοισι φαέεται, ἐν ἡμέρῃ δὲ, τὸ μὲν φέγγος ἀσθενέει, ἰδέην δὲ ἔχει πάρτα πυρώδεα. καὶ ἄλλο θωυμασόν ἐστι ἐν τῷ ξοάνῳ, ἐπεὰν ἐστὼς ἀντίος ἐσορέῃς, ἐς σὲ ὁρᾷ, καὶ μεταβαίνοντι τὸ βλέμμα ἀκολουθέει, καὶ ἐπεὰν ἄμφ' ἑτέρωθεν ἐσορέῃ, ἴσα

rem cognomento cœleſtem exornant: foris autem & aliud illi aurum circumpoſitũ eſt, & lapilli valde precioſi, quorum alij quidem candidi, alij autem cærulei, multi verò etiam ruſi. Præterea autem & Sardonyches multi, & Hyacinthi & Smaragdi: quæ omnia afferunt Aegyptij, & Indi, & Aethiopes, & Medi, & Armenij, & Babylonij. Quod igitur maximè memorabile eſt, id dicam: Lapidem in capite gerit, qui Lychnis vocatur. Nomen autem illi dedit operis effectus reſpondens. Ab hoc multus fulgor noctu reſplendet, totáque ædes ab eo perinde atque lucernis collucet. Interdiu autem ipſum quidem lumẽ amarceſcit, ſpeciem autem præ ſe fert admodum igneam. Iam verò & aliud admiratione dignum in ipſo ſigno deæ eſt. Si ex adverſo ſteteris, ad te aſpicit. quod ſi inde tranſeas, viſu te ſequitur, & ſi alius quiſpiam aliunde ipſam intuetur, eadem erga illum quoque facit.

Porrò

ἴσα καὶ ἐς ἑκάτερον ἐκτείνει. ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοτέρων ἕστηκε ξόανον ἄλλο χρύσεον, οὐδαμῇ ζώοισι ἄλλοισι ξοάνοισι ἔοικον, μορφὴν ἰδίαν οὐκ ἔχει, φορέει δὲ τῶν ἄλλων θεῶν εἴδεα. καλέεται δὲ σημήιον καὶ ὑπ' αὐτῶν Ἀσσυρίων, οὐδέ τι οὔνομα ἴδιον αὐτῷ ἔθεντο, ἀλλ' οὐδὲ γενέσιος αὐτοῦ πέρι καὶ εἴδεος λέγουσι. καίμιν οἱ μὲν ἐς Διόνυσον, ἄλλοι δὲ Δευκαλίωνα, οἱ δὲ ἐς Σεμίραμιν ἄγουσι· καὶ γὰρ δὴ ὧν ἐπὶ τῇ κορυφῇ αὐτοῦ περιστερὴ χρυσέη ἐφέστηκε, τοιοῦτόν δὲ μυθέονται, Σεμιράμιος ἔμμεναι τόδε σημήιον. ἀρτημέα δὲ δὶς ἑκάστου ἔτεος ἐς θάλασσαν, ἐς κομιδλὴν, τοῦ ἔφαμεν, ὕδατος. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ, ἐσιόντων ἐν ἀριστερῇ κέαται πρῶτα μὲν θρόνος ἠλίου, αὐτὸς δὲ ἕδος οὐκ ἔνι· μόνος γὰρ ἠλίου καὶ σελήνης, ξόανα οὐ δεκνύουσι, ὅταν δὲ ἕνεκα ὧδε νομίζουσι, ἐγὼ καὶ τόδε ἔμαθον. λέγουσι τοῖσι μὲν ἄλλοισι θεοῖσι

Porrò in medio inter vtrumque, aliud quoddam ſimulacrum ſtat aureum, cæteris haudquaquam ſimile: formam quidem propriam non habet, aliorum autem deorum ſpecies gerit. Vocatur autem ſignum etiam ab ipſis Aſſyrijs, neque illi nomen aliquod proprium poſuêre: ſed neque de generatione ipſius, neque de ſpecie quicquam dicunt. Atque ipſum alij quidē ad Dionyſium, alij ad Deucalionem, alij ad Semiramidem referunt. Quando enim in vertice eius columba aurea inſidet, ob eam videlicet rem tradunt Semiramidis illud ſignū eſſe. Proficiſcitur autem bis quotannis ad mare, ad afferendam aquam eam de qua dixi. In ipſa autem æde ad ſiniſtram ingredienti, ſtat principiò ſolium Solis, ipſius autem effigies non adeſt. Solius enim Solis & Lunæ ſimulacra non exhibēt: cuius aūt gratia faciendū ita putent, didici id quoq; ego. Nam cæteris quidē dijs fa-

eſſ

ποῖσι, ὅσιον ἔμμεναι, ξόανα ποιεῦσθαι· οὐ γὰρ σφέων ἐμφανέα πάντεσι τὰ εἴδεα, ἠέλιόν τε καὶ σελήνην, πάμπαν ἐναργέα, καὶ σφέας πάντες ὁρέουσι. κοίνων ὦν αἰτίην ξοάνων ποιήσιος τοῖσι μὲν τῶν ἡμεῖς φαινομένοισι μετὰ δὲ θρόνον τόνδε ἱδρύσασθαι ξόανον Ἀπόλλωνος, ἐπεὶ οἷόν τε ἦεν ποιέεσθαι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες Ἀπόλλωνα νέον τε ἐόντα γράφουσι, καὶ πρωθήβην ποιέοντες, μοῦνοι δὲ οὗτοι Ἀπόλλωνος γενείητα ξόανον ἀσκεῦσι. καὶ τὰ μὲν ποιέοντες, ἑωυτοὺς μὲν ἐπαινέουσι, Ἕλλησι δὲ κατηγορέουσι, καὶ ἄλλων, ὁκόσοι Ἀπόλλωνα παῖδα θέμενοι ἱλάσκονται. αἰτίην δὲ λοιπὴ αὐτέοισι, ἀδόξιη μεγάλη ἔμμεναι, ἀτελέα ποιέεσθαι τοῖσι θεοῖσι τὰ εἴδεα, τὸ δὲ νέον, ἀτελὲς ἔτι νομίζουσι. ἐργον δὲ αὐτῶν πέρι πολλὰ

esse aiunt simulacra fieri: neque enim illorum species aut formas manifestas omnibus apparere: Solem autem & Lunam omnibus esse manifestas, neque quenquam illos non videre. Quare quámnam causam illorum effigiandorum esse, cùm in aëre appareant? Ac post solium hoc, signum Apollinis positum est, non quale vulgo consueuit fieri. Nam cæteri quidem omnes Apollinem & iuuenem pustant, & cum prima lanugine effingunt: soli autem isti Apollinis barbati simulacrum effigiant. Atque hoc facientes, sibi ipsi laudi ducunt, Græcos autem reprehendunt, & alios quicunque Apollinem puerum fingunt & colunt. Causa verò ipsis videtur insciti magna esse, cur imperfectæ deorum formæ ac species fingantur. Nam iuuenem esse ipsi ad-

huc imperfectum existimant. Cæterùm & aliud quiddam nouum Apollini suo affingunt. Soli enim Apollinem vestibus exornant. De operibus autem ipsius multa quidem

καὶ μὴν ἔχω εἰπεῖν· ἱερὰ δέ, τὸ μᾶλλον θωυμαζόμενον ἄξιον. πρῶτα δὲ τοῦ μαντηίου ἐπιμνήσομαι. μαντήια πολλὰ μὲν παρ' Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι, τὰ δὲ καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ ἐν τῇ δὲ Ασίῃ πολλά ἐστι· ἀπὸ τὰ μὲν οὔτε ἱρέων ἄνευ οὔτε προφητέων φθέγγονται, ὅδε δὲ αὐτός τε κινέεται, καὶ τὸν μαντηίῳ ἐς τέλος αὐξυρίεται. πρόσθεν δὲ αὐτὸς ζώος δέ· ἔστ' ἂν ἐθέλωσι χρησμηγορέειν, ἐν τῇ ἕδρῃ πρῶτα κινέεται, οἱ δὲ μιν ἐρέδν αὐτίκα ἀείρουσι, ἢν δὲ μὴ ἀείρωσι, ὁ δὲ ἱδρώει, καὶ ἐς μέζον ἔτι κινέεται. ἔστ' ἂν ἤδη ὑποδιῶτδε φέρωσι, ἄγα σφέας, πάντη περιδινέων, καὶ ἐς ἄλλον ἐξ ἑτέρου μεταπηδέων. τέλος, ὁ ἀρχιερεὺς ἀντιάσας, ἐπείρεται μιν περὶ ἁπάντων πρηγμάτων, ὁ δέ, λίην μὲν θέλῃ ποιέεσθαι, ὀπίσω ἀναχωρέει

dicere possim, sed tamen ea modò dicam, quæ maximè admiratione digna sunt. Principiò itaque oraculi mentionem faciam. Atque oracula quidem multa tum apud Græcos, tum apud Aegyptios sunt, multa autem & in Africa, & in Asia item multa: sed illa quidem neque absque sacerdotibus neque absque interpretibus responsa dant: hic autem Apollo & ipse per se mouetur, & vaticinia ad plenum vsque per se peragit. Modus autem eorum talis est. Postquam illi placitum est vaticinari, in sede sua primùm mouetur, sacerdotes autem ipsum continuò in sublime attollunt: quòd si non attollant, ille & sudorem emittit, & se in medium etiam emouet. At postquam illi subeuntes portant ipsum, tum & illos secum agit, circumcircà vertendo sese, & ab alio in alium subinde transilit. Postremò princeps sacerdotum supplicans interrogat illum de omnibus rebus. Ille verò si quid non vult fieri, retrò recedit

χωρίων, λῶν δέ τι ἐπαινέσῃ, ἄγεται ἐς τὸ πρόσω τοὺς προφέροντας, ὅκως ὅταν ἡνιοχήσωσιν οὕτω μὲν σωφρονοῦσι τὰ θεσπέσια, καὶ οὔτε ἱερὸν πρῆγμα οὐδὲν, οὔτε ἴδιον τούτου ἄνευ ποιέονται. λέγει δὲ καὶ τοῦ ἔτεος καὶ τῶν ὡρίων αὐτοῦ πάντων, καὶ ὁκόσοι οὐκέτι ἔσονται. λέγει δὲ καὶ τοῦ σημήιου τοῦ, κότε χρὴ ἀποδημίην, τὴν ἄπορ ἐγὼ ἀποδημέω. ἱρὸν δὲ καὶ ἄλλο, τὸ ἐμοὶ παρέοντος ἔπρηξε· οἱ μὲν μὴν ἱρέες αἴροντες φέρον, ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐν γῇ λιπὼν τῷ ἵππῳ, αὐτὸς δὲ ἐν τῷ ἠέρι μοῦνος ἐφορέετο. μετὰ δὲ τὸν Ἀπόλλωνα ξόανόν ἐστι Ἄτλαντος, μετὰ δὲ, Ἑρμέω καὶ Εἰλειθυίης. τὰ μὲν ὦν ἐντὸς τοῦ νηοῦ ὧδε λελοσμέατα, ἔξω δὲ βωμός τε κέεται μέγας, χάλκεος. ἐν δὲ καὶ ἄλλα ξόανα μυεία, χάλκεα, βασιλέων τε καὶ ἱρέων. καταλέξω δὲ, τῶν μάλιστα ἄξιον μνήσθαι. ἐν

dit: contrà autem si quid approbat, agit in anteriorem partem gestantes, perinde ac si currus habenas moderaretur: atque ita illi colligunt oracula, & neque sacram rem vllam neque priuatam absque hoc gerunt. Prædicit autem illis & de anno & de tempestatibus omnibus, & quando amplius futuri non sint. Prædicit item & de signo illo, quando proficisci illud oporteat profectionem eam de qua dixi. Dicam autem & aliud, quod me præsente fecit: Sacerdotes attollentes ipsum ferebant: ille autem illos quidem in terra infrà reliquit, ipse verò in aëre solus ferebatur. Porrò autem post Apollinem simulacrum Atlantis est, deinde Mercurij, & Lucinæ. atque hæc quidem intra ædem ita exornata sunt: foris autem ara quoque posita est magna ærea, atque ibi etiam alia simulacra innumera ærea regum & sacerdotum. Recensebo autem quæ mihi maximè memoratu digna videntur.

ἐν ἀριστερᾷ δὲ νεὼς, Σεμιράμεως ξόανον ἵσταται, ἐν δεξιᾷ τὸν νεὼν ἐπιβλακευούσης. ἀνίσταται δὲ διὰ τοιῶνδε· ἀνθρώποισι, οἱ τὴν Συρίην οἰκέουσι, νόμος ἐποιήθη, ἑωυτῶν μὲν, ὅκως θεὸν ἡγήσονται, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογίην· καὶ ξύλα ἐμποιέουσι. μετὰ δὲ, ὡς οἱ θεοὶ ἀφίκοντο νοῦσόν τε καὶ συμφορὴν, καὶ ἄλγεα, μανίας μὲν ἐκείνης ἀπαύεσθαι, καὶ θυητῶν ἑωυτῶν ὁμολογέειν, καὶ σφίσι ὑπηκόοισι αὖτις ἐκείνοισι Ἥρῃ πρήσσεσθαι. τοιῶνδε δὲ ἔτι τοιόνδε ἀνίστησι, σφίσι ἀπιχνευομένοισι τὴν Ἥρην ἡγήσασθαι βλακευθέν, καὶ θεὸν οὐκ ἔτι ἑωυτῶν, ἀλλ' ἐκείνην ὁμολογέοντα. εἶδον δὲ καὶ Ἑλένης αὐτόθι ἄγαλμα, καὶ Βριάρεω καὶ Ἀνδρομάχης, καὶ Πάριδος, καὶ Ἕκτορος, καὶ Ἀχιλλέως· εἶδον δὲ καὶ Νιρέως εἶδος τε Ἀγλαΐης, καὶ Φιλομήλης, καὶ Πρόκνης, ἔτι γυναῖκας, καὶ αὐτὸν Τηρέα ὄρνιθα· καὶ ἄλλα

Ad ſiniſtram ædis, Semiramidis ſignum ſtat, ædem ipſam dextera demonſtrantis. Stat autem talem ob cauſam. Hominibus quicunque Syriam incolunt, legem illi tulerat, vt ſe ceu deam colerent, cæterorum autem deorum, atque ipſius etiam Iunonis nullam rationem haberent. Atque illi tum ita faciebant. Poſtea autem ob deorū indignationē & mor bi venerunt, & clades, aliaq; mala, ab inſania deſtitit, ſeſeq; mortalem agnouit, ac ſubditis iterum præcepit vt ad Iunonem conuerterentur. Ob eam igitur cauſam adhuc tali ſpecie ſtat indicans aduenientibus Iunonem colendam eſſe, ſe ipſam nō ampliùs deam eſſe ſed illam confitens. Vidi autem & Helenæ ſimulacrum ibi, & Hecubæ, & Andromaches, & Paridis, & Hectoris, & Achillis. Vidi itidem & Nirei formam, fil

Aglaiæ, & Philomelam, & Prognen, adhuc dum mulieres, & ipſum Tereum in auem iam conuerſum. Præterea

aliu

ἄγαλμα Σεμιράμι, καὶ Κομβάβου, τὸ κατάλιξα, καὶ Στρατονίκης, κάρτα καλὸν, καὶ Ἀλεξάνδρε αὐτῷ ἐκείνῳ ἔικελον. παρὰ δὲ οἱ Σαρδανάπαλος ἵσηκει, ἄλλῃ μορφῇ, καὶ ἄλλῃ στολῇ· ἐν δὲ τῇ αὐλῇ ἄριζοι, νέμονται βόες μεγάλοι, καὶ ἵπποι, καὶ ἀετοὶ, καὶ ἄρκοι, καὶ λέοντες, καὶ ἀνθρώπους οὐδαμᾷ σίνονται, ἀλλὰ πάντες ἱροί τέ εἰσι, καὶ χαρίεντες. ἱρεῦσι δὲ αὐτοῖσι πολλοὶ ἀφαλίζεται, τῶν οἱ μὲν τὰ ἱρήια σφάζουσι, οἱ δὲ σπονδὴν φορέουσι· ἄλλοι δὲ πυρφόροι καλέονται, καὶ ἄλλοι παραβώμιοι. ἐπ' ἐμεῦ δὲ, πλείονες καὶ τριηκοσίων ἐς μίαν θυσίην ἀπινέονται· ἐσθὴς δὲ αὐτέοισι πᾶσι λευκὴ, καὶ πῖλος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσι. ἀρχιρεὺς δὲ ἄλλος ἑκάστε ἔτεος ἐπιγίνεται, πορφυρέῃ δὲ μούνος οὗτος φορέει, καὶ τιάρῃ χρυσέῃ ἀναδέεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων

aliud Semiramidis ſimulacrum, & Combabi, id de quo iam antea dixi, & Stratonices, admodum pulchrum, & Alexandri, ipſi illi ſimile. Iuxtà autem & Sardanapalus ſtabat, alia quadam forma, aliaq; etiam veſte exornatus. Intra ſeptaq; autem templi, liberi ac diis conſecrati paſcebantur boues magni, & equi, & aquilæ, & vrſi, & leones: atque illi homines haudquaquam lædunt, ſed omnes & ſacri ſunt, & manſueti. Sacerdotes autem ipſis multi eliguntur, quorum alij quidem hoſtias mactant: alij autem libamenta ferunt, rurſus alij flammiferi vocantur, & alij aræ miniſtri. Meâ autem ætate plures etiam trecentis ad ſacrificia ventitare ſolebant. Veſtis autem illis tota candida eſt, & pileum in capite geſtant. Summus autem ſacerdos alius ac nouus vnoquoque anno ſurrogatur, ſolúsque hic purpuream veſtem gerit, & tiara aurea redimitur. Eſt autem & alia multitudo homi-

πων ἱρῶν, αὐλητίδων τε καὶ σύριγγων καὶ Γαλλῶν, καὶ γυναῖκας ἐπιμανίδας τε καὶ φρενοβλαβίδας. θυσία δὲ δὶς ἑκάστης ἡμέρας ἐπιτελεῖται, ἐς τὸν ἑαυτοῦ ἀφικνέονται. Διὶ μὲν γὰρ λαθ' ἡσυχίην θύουσι, ὅτι ἀφίλουτόν ὅτι αὐλέοντος· ἐπὴν δὲ τῇ Ἥρῃ λιτάρχωνται, ἄλλοσί τε καὶ αὐλέουσι, καὶ μύσταλα ἐπικροτέουσι· καί μοι δοκέει ἥδιστα ἂν ἐκείνῃ. ἔστι δὲ καὶ λίμνη ἐνταῦθα, οὐ πολὺν ἀπὸ τοῦ ἱροῦ, ἐν τῇ ἰχθύες ἱροὶ τρέφονται πολλοί, καὶ πολυειδέες· γίνονται δὲ αὐτέων ἔνιοι μάλιστα μεγάλοι, οὗτοι δὲ καὶ ὀνόματα ἔχουσι, καὶ ἔρχονται καλεόμενοι. ἐπ' ἐμεῦ δέ τις ἦν ἐν αὐτοῖσι χρυσοφορέων, ἐν τῇ πτέρυγι δὲ ποίκιλμα χρύσιον αὐτέων ἀνεκέατο, καί μιν ἐγὼ πολλάκις ἐθηεύμην, καὶ ἔχει τὸ ποίκιλμα. βάθος δὲ τῆς λίμνης πολὺν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπαύθλων. λέγουσι δ' ὧν καὶ λιγ-

num ſacrorum, tibicinum videlicet, & fiſtulatorum, & Gallorum, & præterea mulieres furibundæ, ac mente captæ. Sacrificium autem bis quotidie peragitur, ad quod omnes veniunt. Ioui quidem igitur cum ſilentio ſacrificant, neque cantantes, neque tibia modulantes. At poſtquam Iunoni primitias celebrant, & voce modulantur, & tibijs canunt, & tintinabula pulſant. Ac de ea re planiùs mihi dicere nihil potuerunt. Eſt autem lacus ibi non ita longè à templo, in quo piſces ſacri aluntur, multi ac varij. naſcuntur autem ipſorum nonnulli admodum magni, atque ij nomina quoque habent, & cùm vocantur, præſtò veniunt. Meis autem temporibus erat quidam inter ipſos aurum ferens: cæterùm in pinna opus iſtud aureum ipſorum ſuſpendebatur: atque ego illum ſæpenumerò vidi & habebat opus illud. Altitudo autem lacus magna eſt, quanquam ego experimentũ eius non ceperim. Dicunt autem etiã

ducen-

διηκοσίων ὀργυιῶν πλέον ἔμμεναι· κατὰ μέσον δ' αὖτε, βωμὸς λίθου ἀνέστηκε, καλὸς ἄγαν ἰδέσθαι· ἔστι δ' ἄρα τις καὶ ἐκεῖνον ἰδὼν πλώειν τε μιν, καὶ ὑπὸ ὕδατι ἐν βυθίῳ εἶναι· καὶ πολλοὶ ὧδε νομίζουσι. ἐμοὶ δὲ δοκέει σὺν θ' ἱρησὶν μίνας ἀνέχειν τὸν βωμόν. ἵσταται δὲ ἀεὶ, καὶ θύματα ἔχει. πολλοὶ δὲ καὶ ἑκάστης ἡμέρης κατ' ἀνδρὸς ἐς αὐτὸν νηχόμενοι, στεφανηφορέουσι. γίνονται δ' αὐτόθι καὶ πανηγύρεις τε μέγιστοι, καλέονται δὲ ἐς τὸν λίμνην καταβάσιος, ὅτι ἐς αὐτὴν ἐς τὸν λίμνην τὰ ἱρὰ πάντα κατέρχεται. ἐν τοῖσι ἡ Ἥρη πρώτη ἀπικνέεται· ἔπειθ' ἡ ἕνεκα, μὴ οὐκ ἴδῃ ὁ Ζεὺς πρῶτος ἴδηται· ἦν γὰρ τόδε γένηται, λέγουσι ὅτι πάντες ἀπόλωνται. καὶ δῆτα ὁ μὲν ἔρχεται ἀπὸ φόβου· ἢ δ' ἔστι ὅτε ἰδαμαίνῃ, ἀπείργει τε μιν, καὶ πολλὰ λιπαρίζουσα, ἀπαιτέεται. μέγιστα δὲ αὐτοῖσι πανηγύρεις, τὰ ἐς θάλασσαν νομίζονται, ἀπὸ

ducentorum ampliùs passuum esse. Cæterùm in medio ipsius ara lapidea stat. Putares autem si ex improuiso videres, & natare illam, & in summa aqua uehi: & multi ita existimant. Mihi verò videtur columna subesse magna, arámque sustinere. Semper autem sertis coronata est, & odoribus crematur. Ac multi quotidie precandi causa ipsam enatantes, coronas portant. Fiunt autem ibidem & conuentus solennes maximi, vocanturq; descensus in lacum, quoniam in ipsa ad lacum deorum simulacra omnia descendunt: inter quæ Iuno prima aduenit piscium gratia, ne Iupiter illos primus aspiciat. Nam si hoc fiat, ferunt omnes illos emori. Atque ideo ille quidem vadit inspecturus, Iuno autem anteriore loco stans, & prohibet ipsum, & precibus obtestando dimittit. Maximi verò cõuentus ipsis illi sunt, quòd solenni instituto ad mare cõueniunt:

ἀπ' ἐγὼ τούτων πέρι οὐδὲν σαφὲς ἄλλο ἔχω εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἦλθον αὐτὸς, οὐδὲ ἐπαρύθιον ταύτης τῆς ὁλοιποείης, τὰ δὲ ἐλθόντες ποιέουσι, εἶδον, καὶ ἀπαγγέλλομαι. ἀγγεῖον ἕκας ὕδατι σεσιγμένον φέρουσι κηρῷ δὲ τοῦτο σημαίνονται, καὶ μὲν οὐκ αὐτοὶ λυσάμενοι χέοντα, ἀπ' ἔστι ἁλιέος τινὸς ἱροῦ, οἰκέει δὲ ἐπὶ τῇ λίμνῃ, ὃς ἐπεὶ σφέων δέξεται τὰ ἀγγήια, τοῦ τε σφρηγῖδα ὁρᾷ, καὶ μισθὸν ἀρνύμενος, ἀναλύει τὸν δεσμὸν, καὶ τὸν κηρὸν ἀπαιτέεται, καὶ πολλὰ μνέων ἐκ τούτου ζῷ ἔργα ὑπ' ἁλιέος τινὸς ἀγείρονται. ἔνθεν δὲ ἐς τὸν νηὸν αὐτοὶ ἐνείκαντες, σωφρόνεόν τε, καὶ θύοντες, ὁπίσω ἀπονοστέουσι. ἑορτέων δὲ πασέων, τῶν οἶδα, μεγίστῃ τοῦ ἔαρ ἀρχομένου ἐπιτελέουσι. καὶ μὲν ὅ μὲν πυρὴν, οἱ δὲ πανταχόθεν καλέουσι. θυσίην δὲ ἐν αὐτῇ τοιήνδε τινὰ ποιέουσι· δένδρεα μεγάλα ἐκόψαντες ἐν τῇ αὐλῇ ἑσάσι, μετὰ δὲ

sed ego de illis certum ac planum aliquid dicere non possum: neque enim ipse eò veni, neque vnquam professionis istius periculum feci. Quæ verò redeuntes faciunt, vidi, eáq; commemorabo. Vas vnusquisque aqua repletum portat, idq; cera obsignatur. Nemo autem suum ipse resoluens effundit, sed Gallus quidam sacer est, habitat autem ad lacum, qui postquam vasa illorum accepit, & sigillum inspexit, mercede quoque accepta & vinculum resoluit, & ceram reposcit. Et multæ adeò minæ ex hoc sacro Gallo accumulantur. Atque hinc in ædem ipsi ferentes, postquam libârunt ac sacrificârunt, retrò domum reuertuntur. Festorum autem omnium quæ noui, maximum incipiente vere peragunt, atque illud pyram alij, alij autem facem appellât. Sacrificium autem in eo tale perficiunt: Arbores magnas cædentes, intra septum templi collocant: postea

autem

ἀγάγοντες ἄγρας τινὰς καὶ ὄϊας, καὶ ἄλλα τετράποδα ζῶα ἐκ τῶν ἀγρίων ἀπαρτῶσι, ἐν δὲ καὶ ὄρνιθας, καὶ ἵματα, καὶ χρυσία, καὶ ἀργύρια ποικίλματα· ἐν τοῖσι δὲ ἐντελέα πάντα ποικίλοντα στησάμενοι τὰ ἱρὰ περὶ τὰ δένδρα, πυρὴν ἐνιᾶσι τὰ δὲ ἀὐτίκα πάντα κάουσι. ἐς ταύτην τὴν ἑορτὴν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀθροίζονται ἔκ τε Συρίης, καὶ τῶν πέριξ χωρίων πάσιων, φέρουσί τε τὰ ἑωυτῶν ἱρὰ ἕκαστοι, καὶ τὰ σημήια ἕκαστοι ἔχουσι ἐς τάδε μεμιμημένα. ἐν ἑκτῇσι δὲ ἡμέρῃσι, τὸ μὲν πλῆθος ἐς τὸ ἱρὸν ἀγείρονται· γάλλοι δὲ πολλοί, καὶ τοὺς ἔλεξα, οἱ ἱροὶ ἄνθρωποι τελέουσι τὰ ὄργια, τάδε μυοῦνταί τε τοὺς βραχίονας, καὶ τοῖσι νώτοισι πρὸς ἀγκῶνας τύπτονται. πολλοὶ δὲ σφέων πρηστῆρες ἐπανίστανται, πολλοὶ δὲ τύμπανα καταγίσουσι, ἄλλοι δὲ ἐσαύλησι ἔνθεα, καὶ ἱρὰ ἄσματα. τὸ δὲ ἔργον ἐντὸς τοῦ νηοῦ τόδε

autem adducentes capras & oues, aliáque animantia bruta ex arboribus illis ſuſpendunt, inter hæc autem & volucres, & veſtes, & aurea argenteáque opera collocant: ac poſtquam omnia perfectè ac ritè compoſuerunt, deorum ſimulacra circum arbores portant, atque exinde pyram accendunt, illa autem continuò omnia cremantur. Ad hoc feſtum multi homines adueniunt, cùm ex Syria, tum ex circumiacentibus oris omnibus, afferúntque & ſua quique deorum ſimulacra, & ſigna quæ ad imitationem illorum ſingulifacta habent. Diebus autem hiſce ſolennibus multitudo quidem ad templum congregatur, Galli autem frequentes, & ij quos dixi, homines ſacrati peragunt ſacrificia, vulnerantúrque cubitis, & in terga à ſe mutuò verberantur. Multi autem adſtantes ipſis tibijs accinunt, & tympana pulſant, alij autem diuinitùs inſpirata ſacráque carmina cantant. Atque hoc opus extra ædem

τόδε γίγνεται, οὐδὲ ἰόντες εἰς τὸν νεὼν, ὁπόσοι τάδε ποιέουσι. ἐν ταύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι καὶ Γάλλοι γίγνονται. ἐπεὰν γὰρ οἱ ἄλλοι αὐλέωσί τε, καὶ ὄρχια ποιέωνται, ἐς πολλὸς ἤδη ἡ μανίη ἀπικνέεται. καὶ πολλοὶ οἱ ἐς θέλγητρα ἀπικόμενοι, μετὰ δὴ, διαδόδε ἐπρήξαν. διαταλίξω δὲ καὶ τὰ ποιέονται· ὁ νεηνίης, ὅτεω τάδε ἀρέσκεται, ῥίψας τὰ ἕματα, μεγάλῃ βοῇ ἐς μέσον ἔρχεται, καὶ ξίφος ἀναρέεται· τὰ δὲ πολλὰ ἔτεα, ἐμοὶ δοκέειν, ἐστήκεε. λαβὼν δὲ αὐτέκα, τεμνει ἑωυτὸν θέης τε ἐπὶ πᾶσι πόλεος, καὶ πᾶσι χερσὶ φέρει, τὰ ἔταμε. ἐς ὁπόσην δὲ οἰκίην τάδε ἐρρίψε, ἐν ταύτῃσι ἐσθῆτά τε θηλέην, καὶ κόσμον τὸν γυναικήιον λαμβάνει. τάδε μὲν ἐν τῇσι τομῇσι ποιέουσι, ἀποθανόντος δὲ Γάλλου ἐν ὁμοίῃ τάφῳ ζώουσι οἱ ἄλλοισι θάπτονται· ἢν δὲ ἀποθάνῃ Γάλλος, οἱ ἑταῖροι

peragitur, neque ingrediuntur in ædem quicunque ista faciunt. Hisce diebus & Galli fiunt. Postquam enim cæteri tibijs canunt, & sacrificia peragunt, ad multos alios interea furor iste peruenit: & multi qui ad spectaculum solummodò venerant, postea eadem fecêre. Recensebo autem & quæ faciunt. Adolescens quicunque fortè ad hoc paratus venit, abiectis vestibus magna voce in medium progreditur, atque ensem distringit (hæc autem multis annis, vt mihi videtur, per hoc steterunt.) Accepto autem eo continuò seipsum secat, curritque per vrbem, & manibus ea quæ resecuit, portat. In quancunque autem domum hæc abijcit, ex ea & vestem fœmineam, & ornatum muliebrem accipit. Atque hæc quidem in castrationibus faciunt. Quando autem moriuntur Galli, haudquaquàm eandem cum cæteris sepeliendi rationem habent: sed postquam Gallus quispiam mortuus est, socij

sublatum

φοί μιν ἀείρουτου, ἐς τὰ πρόσω φέρουσι, θύμψοι ἢ αὐτῇ, καὶ τὸ φέρετρον, ᾧ ἐκόμιζον, ὑπὸ θε λίθοις βάλλουσι, καὶ τάδε μὲν ποιήξαντου, ὀπίσω ἀπονοστέουσι. φυλάξαντου ἢ ἑπτὰ ἡμερέων ἀριθμὸν, ἔτω ἐς τὸ ἱρὸν ἰόντα, πρὸ ἡτέων, ἢν ἰσίδθοσι, οὐκ ὅσια ποιέουσι. νόμοισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται τοιοῖσι· ἤν μέν τις αὐτέων νέκυι ἐλήται, ἐκείνῳ τῷ ἡμέρῃ ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἀπικνέεται· ἢν ἐτέρη δὲ καθήρας ἑωυτὸν, ἰσέρχεται. αὐτῶν δὲ τῶν οἰκηίων τὸ νέκυος ἕκαστοι, φυλάξαντου ἀριθμὸν ἡμερέων πρήκοντα καὶ τὰς λιφαλὰς ξυραμένοι, ἰσέρχονται, πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, ὔ σφισι ἰσίεναι ὅσιον. θύουσι δὲ βόας ἀρσένας τε καὶ θήλεας καὶ αἶγας καὶ ὄϊας, σφέας δὲ μοῦνον ἐναγέας νομίζοντες, ὅτι θύουσι, ὅτι σιτέονται. ἄλλοι δ' ἐξ ὁσίης ἐναγέας ἀπὸ ἱρεὺς νομίζουσι. ὀρνίθων τε αὐτόθι φοιτεῦσι, ἁλκυόνα χεῦμα

ſublatum ipſum in ſuburbana efferunt. Ibi depoſito ipſo, & feretro quo elatus fuit, lapides ſuperne inijciunt: atque hæc poſtquam fecerint, retrò domum abeunt. Obſeruato autem ſeptem dierum numero, exinde in templum ingrediuntur. Nam ſi antea ac citiùs ingrediantur, nephas faciunt. Legibus autem ad hæc vtuntur talibus: Si quis ipſorum cadauer aliquod aſpexerit, illo die ad templum non accedit. Poſtero autem, vbi ſe ipſum purgando luſtrauit, ingreditur. Eorum autem qui ex familia mortui ſunt, vnuſquiſque non niſi poſt triginta dierum numerum, raſo capite, ingreditur. Antea verò quàm hoc fecerunt, fas illis introire non eſt. Immolant autem boues maſculoſq; & fœminas, præterea capras & oues: ſues autem ſolos pro ſceleratis habentes, neque ſacrificant, neque manducant. Alij autem eos non ſceleratos, ſed ſanctos exiſtimant. Præterea ex auibus columba ipſis videtur

χῆμα ἱρόταλον, καὶ ἁλὶ ψαύσαι μὴ ἀντίον δικαιοῦσι, καὶ ἢν ἀέκοντες ἅψωνται, ἐναγίζουσι ἑαυτοῖς τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοῖς ἡμέροις ἐσί. τόνεκα δὴ αὐτοῖσι σώφρονες τίνες ἐσί, καὶ ἐς τὰ οἰκήια ἱκέσθαι χονται, καὶ τὰ ποσὶ ἐν γῇ νέμονται. λέξω δὲ καὶ τῶν παρηγυρεώτων, τὰ ἐκεῖνοι ποιέουσι· ἀνὴρ ἐπὴν ἐς τὴν ἱερὴν πόλιν πρῶτον ἀφικνέηται, λιφαλῷ μὲν ὅλα καὶ ὀφρῦας ἐξυρᾶται, μετὰ δὲ, ἱρεύσας ὄιν, τὰ μὴ ἅπαντα μερισμένα τε, καὶ ἀνοχέηται, τὸ δὲ νῶτον χαμαὶ βίπτων, ἐπὶ τούτου ἐς γόνυ ἕζεται· πόλας δὲ καὶ λιφαλῷ τῷ λιτλύτων ἐπὶ τὴν ἐωυτῶ λιφαλῷ ἀναλαμβάνει, ἅμα δὲ ἀχόμενος αὐτέα, τὴν μὲν πρηῶνα θυσίην δέκεσθαι, μέζω δὲ ἐσαῦθις ὑπισχνέεται. τελέσας δὲ ταῦτα, τὴν λιφαλῷ ἀοῦ τε σίφλα, καὶ τῶν ἄπωθεν, ἀνόσιον τὴν αὐτὴν τὴν ὁδὸν ἀφικνέονται. ἄρας δὲ, ἀπὸ τῆς ἑωυτῶ ὁδοιπορέα,

res sanctissima esse, & ne tangere quidem ipsam fas habent. Quòd si quando inuiti etiam attingunt, scelerati & execrabiles illo tum die habentur. Ob quam rem & compascuae ipsis sunt, & ad domos ipsorum veniunt, & plerunque in terra pascuntur. Porrò autem & illa dicam quae ab ijs qui ad eouentus solennes veniunt factitantur. Vir quispiam quando primùm in Sacram ciuitatem abit, caput ille quidem & supercilia tondere solet, postea autem mactata oue, cetera quidem in frusta concidit, & conuiuatur, vellus autem humi sternens, super hoc in genua procumbit: pedes autem & caput animantis, suo ipsius capiti imponit, & simul precando postulat, vt praesens sacrificium acceptum sit, maiúsque aliud in posterum pollicetur. His ita peractis, caput suum corona induit, itidémque aliorum omnium qui eandem cum ipso viam proficiscuntur: atque ita attollens se, ex

ρία, ἔλασί τι ψυχροῖσι χειμῶνος, λουτρῶν τε καὶ πόσεως ἕνεκα, καὶ ἐς παμπαν χαμοκοιτέων· οὐ γὰρ οἱ ἀνῆς ἐπιβλῶσαι ὅσιον, πρὶν πλοῦ τινος ὁδὸν ἐκτελέσαι, καὶ ἐς τωὐτὸ ἰοῦσι αὖτις ἀπικέσθαι. ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει ἐπιδεκτεῦσι μὲν ἀνὴρ ξενοδόκος ἀγνοέοντα· ἐπεὶ γὰρ δὴ ἂν ἐκάστης πόλιος αὐτόθι ξενοδόκοι εἰσὶ, καὶ τόδε κατάπαν οἴκοι δέκονται. καλέονται δὲ ὑπὸ Ἀσσυρίων οἵδε διδασκαλοι, ὅτι σφίσι πάντα ἐπιτέλεονται. θύσοι δὲ, οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ, ἀλλ' ἐπειὰν παρασήσῃ τῷ βωμῷ τὸ ἱρήιον, ἐπισπάσας, αὖτις ἄγει ἴσον ἐς τὰ οἰκήια, ἐλθὼν δὲ κατ' ἑωυτὸν θύει τε, καὶ εὔχεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλης θυσίης τρόπος τοιόσδε· σὺς ἐπιφανεὶς τὰ ἱρήια ἴδῃ, ἐκ τῶν προθυλαίων ἀπιὼν, τὰ δὲ κατηγεχθέντα, πίπτοντα θυόπτουσι. ἔνιοι δὲ καὶ πᾶν-

se, ex terra sua proficiscitur vtens & frigidis aquis, lauandi causa pariter & potus, & omnino humi quoque dormiens. Neque enim fas illi est conscendere lectum, donec iter illud peregerit, domumq; suam reuersus iterum fuerit. In Sacra autem ciuitate recipit ipsum publicus hospes ignotum. Certi enim vniuscuiusque ciuitatis hospites ibi sunt, & quod ex patria cuiusque venit, id demùm apud se recipit. Appellantur autem ab Assyrijs isti doctores, quoniam ipsis omnia exponunt & enarrant. Sacrificant autem non in ipso templo, sed postquam adduxit ad altare hostiam, libatione insuper facta, rursus eandem domum ducit: deinde verò vbi rediit, secum ipse domi sacrificat, & precatur. Est autem & alius quidam sacrificandi ritus talis: Postquã animalia immolationi destinata coronârunt, ex vestibulis templi ea demittũt: illa verò præcipitata, ex casu moriuntur. Quidem autem & pueros

παῖδας ἑαυτῶν ἐντεῦθεν ἀπιᾶσι, οὐχ ὁμοίως τοῖς κτλώσι, ἀπ' εἰς πήρην ἐνθέμενοι, χειρὶ κατάγουσι, ἅμα δὲ αὐτοῖσι ἐπιτιτρωσκόντων, λέγουσι, ὅτι οὐ παῖδες, ἀλλὰ βόες εἰσί. σίζονται δὲ πάντων, οἱ μὲν εἰς καρπούς, οἱ δὲ εἰς ῥῶχας· καὶ ἀπὸ τούτου, ἅπαντες Ἀσσύριοι στιγματοφορέουσι. ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο, μίσγουσι Ἑλλήνων Τροιζηνίοισι ὁμολογέοντες. λέξω δὲ καὶ τὰ κενά, ποιέουσι· Τροιζήνιοι πᾶσι παρθένοισι καὶ τοῖσι νεηνίοισι νόμον ἐποιήσαντο, μή μιν ἄλλως γάμον ἔχειν, πρὶν Ἱππολύτῳ κόμας κείρασθαι, καὶ ὕδρῃ ποιέουσι. τοῦτον καὶ ἐν τῇ ἱερῇ πόλει ἐμνήσθη. οἱ δὲ νεηνίαι τῶν γενείων ἀπάρχονται, τοῖσι δὲ νέοισι πλόκαμος ἐς ἐπὶ ἐν γενεῇ ἀπιᾶσι, τοὺς ἐπειδὰν ἐν τῷ ἱρῷ γένωνται, τάμνουσί τε, καὶ ἐς ἄγγεα καταθέντες, οἱ μὲν ἀργύρια, πολλοὶ δὲ χρύσια ἐν τῷ νηῷ πο-

pueros ſuos ex eodem loco dimittunt, non tamen eodem modo quo pecudes, ſed in peram ſiue ſaccum incluſos, manu deducunt, ſimul autem & acerbè increpantes illos, dicendo quòd non pueri, ſed boues ſint. Certis autem B notis compunguntur omnes, alij quidem in vola manus, alij autem in ceruice. Et inde eſt quòd cuncti Aſſyrij notas inuſtas habent. Faciunt autem & aliud quiddam, in quo cum ſolis Græcorum Trœzenijs conſentiunt. Dicam autem etiã quæ illi faciunt. Γ Trœzenij virginibus & adoleſcentibus legem ſtatuerunt, ne quis ipſorum connubio ſeſe illigaret, priusquàm Hippolyto comas totondiſſent, faciúntque hoc pacto. Idem igitur & in Sacra ciuitate fit. Ac adoleſcentes quidem barbas ſuas conſecrant: iuuenibus autem capillos ſacros à natiuitate vſque conſecratos demittunt: quos poſtquam in templo ſunt, reſecant, & in vaſa depoſitos, alij quidem argentea, multi verò etiam aurea, in ade

σηλώ-

affigunt,

πλέξαντες, ἀπίασι, ἐπιγράψαντες ἕκαστοι τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα. Τοῦτο κἀγὼ ἔτι νέος ὢν ἐπετέλεσα, καὶ ἔτι μου ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ὁ πλόκαμος, καὶ τὸ ὄνομα.

affigunt, atque abeunt, inscripto vniuscuiusque nomine. Atque hoc ego quoque cùm iuuenis adhuc essem, feci, & in tẽplo meus capillus adhuc meumq; nomen restat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

α Est in Syria.] *Lucianus hîc de dea Syria varias recenset opiniones, seu illa Atergatis, seu Astarte, seu quæcunque alia illa fuerit, quæ in Hierapoli vrbe colebatur. Addit & sacra, & eorum ritus, quæ ridenda potiùs quàm referenda erant. Cicero libro de Natura Deor. 3. Quarta Venus Syria Cyrroque concepta, quæ Astarte vocatur, quam Adonidi nupsisse proditum est.* β Vocatur autem sacra.] *Et est quoq; sacra Iunonis Assyriæ. Plutarch. in Crasso vocat Hierapolim.* γ Primi hominum Aegyptij.] *Aegyptij olim & doctrina, & ingenio plurimùm claruerunt, neque temerè ex tota Græcia viri summi doctrinæ nomine ad eos transmeârunt. Ii cæpe numinis loco coluerunt, vt in Ioue Tragœdo scribitur à nostro Luciano. Cæpe Peluſiis deus est, inquit.* δ Astartę.] *Lucianus hîc manifestè in re admodũ obscura deceptus est, vt priùs animaduerit Francis. Floridus in successiuis suis lectionibus, Astartẽ deam eandem existimans esse, quæ Luna dicitur: cùm Astarte non Luna sit, sed Venus potiùs. Id probat testimonijs sacræ Scripturæ, Plauti & Suidæ.* ε Europæ illud est.] *Theocritus Europa, tauro vectæ virginis gestũ eleganter describit, cuius descriptionis hæc est sententia: Europa cùm tauro insideret, altera quidẽ manu eius cornua, ne decideret, apprehẽdebat; altera verò sustollebat vestes ex aqua, idq; quousq; marina assurgebat vnda, sic vt ea semper orã vestis (id enim valet apud Theocritũ ἄκη) allueret, itaq; fieret, vt nec vestis humectaretur, & virgo interim pudori cõsuleret suo.* ζ Adonidẽ.] *Adonidẽ formosum pastorẽ, filiũ Cinaræ regis ex Myrrha filia sua interemptũ fabulæ ferunt, apri, dente inuidia Martis immissi, vnde & Venus suem semper est abominata. Huius Ouid. li. 10. Metam. latè meminit, & Virg. in Gallo:*

—formo-

—formoſus oues ad flumina pauit Adonis—] *Sed ſacra & ritus illius Lucianus copioſè hîc ridet.* η Lamentantur.] *Adonidem quotannis lugeri etiam ſacra Hebræorum teſtis eſt hiſtoria, quo in loco multa Hieronymus. Nec minùs Macrobius in primo Saturnalium.* θ Capita detondent.] *Apud Aegyptios gentem præ cæteris nationibus ſuperſtitioni altiſſimè immerſam, à mortuo Api boue, nemo non comam radebat, ſi vel puniceo: Niſi concinnos (vt Luciani verbis libro de Sacrificijs vtar) illa ſuperaſſet. itaque alium quæſituri qui in extincti locum ſufficeretur, velut publico luctu præpediti capita radebant, teſtante Plinio, libro octauo Naturalis hiſtoriæ. Idem faciebant & Byblij in ſacris Adonidis, vt hîc docet Lucianus. Nos eadem ferè annotauimus in lib. de Sacrificijs.* ι Oſirim Aegyptium.] *Oſiris quidem ab aliquibus traditur Iouis filius ex Niobe Phoronei filia. Eius inuentũ codauer quum Typhon (vt refert Plutarch.) in partes xiiij. diuiſum diſeciſſet: Iſis perquirendo ſingulas reperit, præter pudenda, quæ in fluuium proiecta mox à Phagro & oxyrycho piſcibus deuorata fuerant, illius igitur loco ad eius ſimilitudinem factum τὸν φαλὸν conſecrauit, cui etiam nunc diem feſtum Aegyptij celebrãt. Hæc ille. Hoc autem Phalo (aut potiùs Phallo) percuti ſolitos in ſacris illis execrandis Aegyptios probabile eſt.* κ Habet autem ſermo ille hoc pacto.] *Hic narratur Diluuij hiſtoria ex Scriptura ſumpta, quam maximè qui Chriſti tempora ſequuti ſunt, legebant, vt ex Galeno lib. 3. de Differentijs pulſuum (quemadmodum & alibi) qui Moſis meminit. Ex Iuuenale & Horatio etiam liquet. Cum Luciano noſtro Diluuij hiſtoriam narrant etiam Gentium ſcriptores, Plutarchus lib. de Induſtria animalium. Didymus Homeri interpres in expoſitione vocabuli λαοὶ in Homeri lib. 1. & Apollodorus lib. 1. bibliothecæ ſuæ de dijs Gentium. Ex hoc Luciani loco manifeſtum eſt, per Diluuium Deucalionis intelligi non (vt quidam volunt) inundationem illam, qua olim Græcia & Italia vaſtata, atq; Atlanta inſula abſorpta eſt, ſed diluuiũ vniuerſale quod fuit Nohæ temporibus. In Sacris literis ſimilia traduntur de animalibus à Noa, in arcam receptis, & de columba ab eodem emiſſa, quæ indicium recedentis diluuij attulit.* λ Semiramidem Babyloniam.]

byloniam.] *quæ Babylonem muris latericijs cinxit: cuius horti illi pensiles tantam admirationem habuerunt.* μ Quibus Rhea coleretur.] *Rheæ sacra magno tympanorum tibiarumq; cantu fiebant.* ν Atten.] *alij Atyn tertia declinatione. Apud Suidam ἄττις. Hic ἄττις, vnde hîc gignendi casu ἄττιος. Apud Plutarch. de Numa: Phryge de Atte.* ξ Phallos.] *Phallus erat effigies obscœni membri virilis, à quo φαλλία, celebritas & pompa, quæ Dionysio agebatur ex Phallis, dicta est, teste Hesychio, quæ & φαλλοφορία, vt Phornutus & Theodoretus aiunt, dicebatur. i. dies & feriæ Priapo dicatæ: vnde & Phallouitroboli nuncupati, ex vitro priapi, quamuis & ex alia materia fierent: ex ebore, auro, & (si dijs placet) ex serico, & panno lineo, quibus mulieres papiliones & monachæ nunc etiam vtuntur ad explendam Veneris pruriginem. Lucianus hic Phallos pro foribus deæ Syriæ fuisse scribit, quos ait positos ab ipso Dionysio nouercæ Iunoni.* ο Neurospasta.] *i. Neruis mouentia. quo nomine & imagunculæ vocantur apud Græcos, qui fidiculis tractæ vel saltãt, vel alios motus referũt.*

π Medicus autem.] *Erasistrati medici mira prudentia, qui æqualis & socius studiorũ fuit Niciæ medici Milesii, & cũ quo toties depugnat Galenus.* ϱ Pariter cũ vino ingrediente.] *Vinum audaces in dicendo facit.* σ De Gallis.] *Gallos sacerdotis Cybeles intelligit, sic dictos à Gallo fluuio, vt docet Ouid. 4. Fastor. his verbis:*

Cùm igitur Gallos qui se excidêre vocamus,
Cur tantum à Phrygia gallica distet humus.
Inter ait viridem Cybelem altasq; celenas,
Annis & insana nomine Gallus aqua.
Qui bibit inde furit, procul hinc discedite, queis est
Cura bonæ mentis, qui bibit inde furit.

De quibus vide Plin. lib. 11. ca. 49. & lib. 35. ca. 12. & Lucret. li. 2. Augustinũ lib. 7. de Ciuitate Dei. τ Aedes ad solẽ orientem.] *Idem Lucianus etiã templa condi ad Solem orientem veteres cõsueuisse alibi asserit. Hinc Vitruuius lib. 4. de sacrariũ ædiũ positione idẽ scribit. Porphyrius philosophus templorũ ingressus orientem spectare debere statuit.* υ In penetrale solis sacerdotibus.] *Sciendũ est veteres Gentiles in tẽplis suis habuisse*

buisse loca, quæ ἄδυτα. i. inaccessibilia vocabant. φ Barbati Apollinis.] *Apollinem, qui idem est & Sol, barbatum colebant Hieropolitani, authore Fulgentio Mythologo. Syrios quoque Apollinis χρυσήτην, id est, barbati simulachrum coluisse annotat Lucianus: quanquam alij νέον καὶ πρόσθεν coluerint, cui primùm lanuginis flos erũpere inciperet, qualem & Callimachus facit:*

— οὔπω τοι Φοίβου
Θηλείας ἐδύ᾽ ὄφρυν ἐπήνθησεν ἥλιξ παρειῆς.

Nec vestit lanugo genas tibi Phœbe tenellas.

χ Vrsi mansueti.] *Martialis lib. 1:*

Quod freno Lybici domantur vrsi, &c.

ψ Vestis tota candida.] *Veteres dijs sacrificaturi albis vestibus atq; puris ornabantur. Quinetiam sacerdos pura veste & candida plærunq; textili, nec maioris operis quàm industriæ vtebatur. Quod significat Cic. 2. de Legibus, cùm ait: Color albus præcipuè Deo charus est, cùm in cæteris, tum maximè textili. & Ouid. 3. Fast. Numam Pompilium Ancilia Martis expectantem, & ideo dijs vota facientem, sic describit:*

Constitit, atq; caput niueo velatus amictu,
Tam benè dijs notus, sustulit ille manus.

Idem 3. Amorum, sic Iunonis sacerdotes eiusdem sacra humeris gestantes describit:

More patrum sanctæ velatæ vestibus albis
Tradita suppositio vertice sacra ferunt.

Hinc albati dicuntur pura & religiosa veste induti, quæ sacra facturi vtebantur, aiunt, Festus, Seruius, Caper, & Higin. in illud Virg. Velati lino & verbena tempora vincti

ω Purpuream vestem gerit.] *καυσία ἁλουργὴς gestamen erat regium, vt est apud Plutarchũ in Antonio, & Athenæum. Item Pontificum. Nunc est Cardinalium.* A Tiara aurea.] *Tiara olim erat Persarum & Medorum & Pontificum. Hodie etiam Papæ Romani est.* B Notis compunguntur.] .i. *inuruntur stygmatis.* Γ Trœzenij.] *Trœzenij populi à Trœzena regione minoris Asiæ. Est & Trœzen Peloponnesi oppidum, in quo Pitheus regnauit, vt attestatur in Phedræ epistola Ouid.*

Hic tecum Trœzena colam, Pytheia regna.

Idem

Idem lib. Metamorph. 15:

Pittheiam profugo cursu Trœzena petebam.

Apud Trœzenios lege vetabantur puellæ nubiles & adolescentes connubio iungi, prusquam cæsariem totondissent. Assyrijs etiam obseruatum hic commemorat Lucianus.

KYNIKOΣ. CYNICVS.

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

DIsputatio est Luciani ac Cynici, qua alter Cynicam vitam vt sordidam atq; ferinam, & à natura hominis abhorrentem reprehendit, alter vt frugalem & modestam, & virtuti maximè conuenientem defendit. Luciani argumenta sumuntur à modo & descriptione vitæ victusq; Cynicorum, quòd illi vt mendici incedant: vt canes, quibusuis reiectamentis victitent: & vt feræ, nullas certas sedes, nulla certa habitacula teneãt: deinde & cõtra naturã faciant, quæ ob id omnia creârit, vt illis ad corporum alimenta, defensionem, & voluptatẽ quoq; vtamur: quæ cùm illi cõtemnant ac negligant, ipsam naturam ac Deum negligere atq; cõtemnere videri. Contrà autem Cynicus à finitione opulentiæ & inopiæ ostendit, se neque mendicum esse, neque quicquam sibi deesse. Deinde quod alter de natura & rebus omnibus ad vsum nostrum creatis affert, id similitudine quadam diluit. Et primò, quod ad victum attinet, ostendit, vt in conuiuio lauto nõ omnia ab omnibus arripi & vorari, sic neq; in rebus creatis omnia ab omnibus vsurpari conuenire: alia ægrotantibus & inualidis, alia valentibus & robustis magis accõmoda esse. Atq; eo loco in diuitias vt quę magna molestia multisq; periculis pariũtur, deinde & ipsę vicissim multorũ malorũ causæ sint, inuehitur. Et quod alter de Cynicis vsurpârat, hoc in diuites ipse retorquet, videlicet quòd contrà quàm à natura omnia creata ac facta sint, ipsi illis vtantur. Deniq; vitam suam deorũ etiam exemplo atq; authoritate comprobat. Deinde verò, quod ad habitũ & cultum

cultum pertinet, oſtendit ea quoq; parte naturam ma
gis ſequi ſeſe, quàm diuites, ex officio & fine veſtium
cæterarumque id genus rerum. Nam ſe, quatenus vſu
poſtulat, illis vti: contrà diuites vt cinædos & muliere
incedere, glabros & delicatos, & perinde vt torrente a
liquo, ſic libidine ſua præcipites ferri. Poſtremò etiam
deos pleroſque barbatos ac nudos fingi, ſibique quàm
diuitibus illis habitu ac cultu ſimiliores apparére.

ΚΥΝΙΚΟΥ ΚΑΙ Λυκίνου.

Ἰποτι, ὦ οὗτος πώγωνα μὲν ἔχεις καὶ κόμην, χιτῶνα δὲ οὐκ ἔχεις καὶ γυμνοδρᾷς, καὶ ἀνυποδήτους, καὶ ἀλήτην καὶ ἀπάνθρωπον βίον καὶ θηριώδη ἐπιλεξάμενος, καὶ ἀεὶ ταῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον σῶμας, οὐχ ὡς οἱ πολλοί, διακαγχάζων, στρεψοκᾶς ἄμοτε ἀμαχεῖ, καὶ ἀναζόμενος ἐπὶ ξηρᾶ ἀμμίδος, ὡς ἄδην πάμπολυν τότε τὸ πρίβάνιον φέρειν, ὃ μηδὲ τοῖς καὶ τὸν λιτὸν, οὐδὲ μαλακὸν δὲ ἀνθρώπου; Κυ. οὐδὲ γὰρ δέομαι, τοιοῦτόν γε, ὁποῖόν ἄρα ποτὲ ἐθέλει καὶ ὡς λεπτομιτῶ πράγματα ὡς εὐκίνητα παρέχον· ταῖς=

LVCIANVS ET Cynicus.

Vid tu tãdem? barbam quidẽ habes & co= mam, tunicam non habes, nudus conſpiceris ac ſine calceis, dele= cta nimirum vaga inhuma= náque ac ferali vita: tum proprio corpore contrà quàm faciunt cæteri, ſem= per vſus incommodè, nunc huc, nunc illuc circumis, in arido prætereà ſolo cubans, adeò vt plurimum etiam ſor= dium, tritum iſthuc pal= lium referat, alioqui nec ipſum vel tenui filo, vel mol= le, vel florulentum. CY= NIC. Neque enim indigeo, ſi quid eſt huiuſmodi, vt comparetur facillimè, domino= que minimum exhibeat negocij: id inquam,

τοῦτο γὰρ ἀρκεῖ μοι. σὺ δὲ πρὸς θεῶν εἰπέ μοι, τῇ πολυτελείᾳ σὺ νομίζεις κακίαν πρόσεναι; Λυ. μὰ μάλα. Κυ. τῇ δ' εὐτελείᾳ ἀρετὴν; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τί ποτ' οὖν ὁρῶν ἐμὲ τῶν πολλῶν εὐτελέστερον διαιτώμενον, τοὺς δὲ πολυτελέστερον, ἐμὲ αἰτιᾷ, καὶ οὐκ ἐκείνους; Λυ. ὅτι οὐκ εὐτελέστερόν μοι, μὰ Δία, τῶν πολλῶν διαιτᾶσθαι δοκεῖς, ἀλλ' ἐνδεέστερον, μᾶλλον δὲ τελέως, ἐνδεῶς καὶ ἀπόρως· διαφέρεις γὰρ οὐδὲν σὺ τῶν πτωχῶν, οἱ τὸν ἐφήμερον προαιροῦνται βιοτόν. Κυ. βέλτιον οὖν εἰδόμεν, ἐπεὶ περιπέπλυθεν ἐντεῦθεν ὁ λόγος, τί τὸ ἐνδεὲς, καὶ τί τὸ ἱκανόν ἐστιν; Λυ. εἰ σοὶ δοκεῖ. Κυ. ἆρ' οὖν ἱκανὸν μὲν ἑκάστῳ, ὅσῳπερ ἂν ἐξαρκῇ πρὸς τὴν ἐκείνου χρείαν, ἢ ἄλλό τι λέγεις; Λυ. ἴσως τοῦτο. Κυ. ἐνδεὲς δέ, ὅσῳ ἂν ἐνδεέστερον ᾖ τῆς χρείας, καὶ μὴ ἐξαρκῇ πρὸς τὸ δέον; Λυ. ναί. Κυ. ἆρ' οὖν ἔστι τι ἡμῶν ἐνδεὲς ὄντως· οὐδὲν γὰρ αὖτ', ὅ,τι ἂν πρὸς χρείαν ἐκπληροῖ τινὸς ἡμῖν. id inquam, mihi ſufficit. At tu per deos dic mihi putásne eſſe in luxu vitium? LVC. Imò admodum. CYN. Contrà in frugalitate virtutem? LVCIA. Admodum. CYN. Cur igitur tandem quum me videas viuentem frugaliùs quàm vulgò faciũt homines, eos verò ſumptuoſiùs, me non illos arguis? LVC. Quia non frugaliùs per Iouem videris mihi, ſed egentiùs viuere, imò vitam omnino egenam atque inopem. Nam tu nihil à mendicis differs, qui cibum mendicant in diem. CYN. Vis ergo videamus (quandoquidẽ huc proceſsit oratio) quidnam inopia ſit, quidq; rurſus copia? LVC. Si tibi quidem ita videtur. CYN. Nũquid ergo ſatis id cuique eſt, quicquid ipſius explet neceſſitatem? an aliud quippiam dicis? LVC. Eſto iſtud. CYN. Indigentia verò, quicquid cuiuſquam vſui deeſt, nec eò quòd ſit neceſſe, peruenit? LVC. Scilicet. CYN. Nihil igitur meis in rebus deeſt. Nihil enim in his eſt quod neceſsitatem nõ expleat meam.

Λυκ. ὡς τοῦτο λέγεις; Κυ. ἐὰν σκοπῇς, πρὸς ὅ,τι γέγονεν ἕκαστον, ὧν δεόμεθα, οἷον οἰκία, ἆρ' οὐχὶ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τί δ' ἱματίου, τί χλαίνης; ἆρα οὐχὶ καὶ τοῦτο σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τί δὲ σκέπης αὖ, πρὸς θεῶν, τίνος ἕνεκα, οὐχ ὡς ἄμεινον ἔχειν τὸ σκεπόμενον; Λυ. δοκεῖ μοι. Κυ. πότερον οὖν τὸ πόδε μᾶλλον ἔχειν δοκεῖ σοι; Λυ. οὐκ οἶδα. Κυ. ἀπ' ἔτους ἄν μάθοις, τί ποιῶν ἐστὶ ἔργον; Λυ. πορεύεσθαι. Κυ. μᾶλλον οὖν πορεύεσθαί σοι δοκοῦσιν οἱ ἐμοὶ πόδες, ἢ οἱ τῶν ποδῶν; Λυ. τοῦτο μὲν οὐκ ἴσως. Κυ. ἀλλὰ τοίνυν, οὐδ' ἃ χεῖρον ἔχουσιν ἢ μὴ χεῖρον, τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἀποδιδόασιν; Λυ. ἴσως. Κυ. τῆς μὲν οὖν πόδας οὐδὲν φαίνομαι χεῖρον σκεπάμενος τῶν ποδῶν ἔχειν. Λυ. οὐκ ἔοικας. Κυ. τί δέ, τοὐμὸν σῶμα τῶν λοιπῶν ἆρα μᾶλλον; ἢ γὰρ μᾶλλον, ἧττον ἀσθενὲς ἔσται· ἀρετὴ γὰρ σώματος, ἰσχύς. ἆρ' οὖν τὸν ἐμὸν ἀσθενέστερον;

LVC. *Quo pacto illud ais?* CYN. *Scies, si consideres in quem vsum eorum quodque paratum est, quorū egemus, vt domus: an non tegumenti gratia?* LVC. *Maximé.* CY. *Quid vestis, cuius gratia? nonne tegumenti etiam ipsa?* LV. *Sané.* CYN. *At ipso per deos tegumento, cuius rei gratia indiguerimus, nónne vt melius se habeat id quod tegitur?* LV. *Mihi quidem sic videtur.* CYN. *Vtrum igitur tibi peius se habere videntur pedes?* LVC *Nescio.* CYN. *Atqui hoc pacto didiceris: quódnam pedum officium est?* LV. *Ingredi.* CYN. *An deteriùs ergo ingredi pedes tibi videntur mei, quàm aliorū?* LVC. *Istud verò fortasse nō.* CY. *At non possent seu sese meliùs seu deteriùs haberent, officium suum præstare?* LV. *Fortasse.* CYN. *Pedibus ergo nihil peius affectus videor, quàm alij?* LVC. *Non videris.* CY. *Quid corpus verò meum? Num deterius quàm reliquorum? Nempe si deterius se haberet, esset idem imbecillius: corporis quippe virtus robur est. An meū ergo debilius?*

LVC.

Αδ. οὐ φαίνεται. Κυ. οὐ ζώνυν οὐδὲ οἱ πόδες φαίνονται μοι σκέπης ἐνδεῶς ἔχειν, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα. ἀ γὰρ ἐνδεῶς ἔχοι, κακῶς ἂν ἔχοι. ἀ γὰρ ἔνδεια, παντὶ κακὸν, καὶ χεῖρον ἕξειν ποιεῖ ταῦτα, οἷς ἂν παρῇ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρίεσθαί γε φαίνεται χεῖρον τὸ σῶμα ζῶν μὴν, ὅτι ἄλλῃ τῶν τυχόντων πρίεται. Λυ. δῆλον γάρ. Κυ. οὐκοῦν ὑγιὲς, ἃ κακῶς ἐκτρέφεται. λυμαίνονται γὰρ αἱ πονηραὶ τροφαὶ τὰ σώματα. Λυ. ἴσως ταῦτα. Κυ. πῶς οὖν, ἔφη μοι, ζώντων οὕτως ἐχόντων, αὐτῷ μοι, καὶ φαυλίζεις τὸν βίον, καὶ φὴς ἄθλιον; Κυ. ὅτι νὴ Δία τῆς φύσεως, λῷον δὲ τιμᾷς, καὶ τῶν θεῶν χλιὼ ἐν μέσῳ καταστηθέντων, ἐξ ὧν ἀναθιδωκότων πολλὰ μὲν ἀγαθὰ, ὥστε ἔχειν ἡμᾶς πάντα ἄφθονα, μὴ πρὸς τὸν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀθυμίαν, ἐν πάντων δὲ τούτων ἢ τῶν γε πλείστων ἄμοιρος ἂν, καὶ οὐδαμοῦ μετέχοις αὐτῶν, ἆρ' ἂν μᾶλλον, ἢ τὰ θηρία.

Lvc. *Non videtur.* Cyn. *Neq; pedes ergo tegumento videntur egere, neque reliquum corpus. Quippe si egeret, malè haberent.* [b] *Egestas etenim omnino mala, ac peius habere se facit, ea quibuscunque adfuerit. At ne alia quidē deterius corpus videtur meum, quod quibus licet cibis alitur.* Lvc. *Manifestum est id quidē.* Cyn. *Nam nec vegetum esse, robustumq; si aleretur malè: mala siquidem alimēta corpus tabefaciunt.* Lvc. *Ista quidem ita se habent.* Cyn. *Quo pacto igitur, dic mihi, his ita se habentibus me arguis, vitámque improbas meam, ac miseram prædicas?* Lvc. *Ideo per Iouem, quod cum natura (quam tu colis) ac superi terram in communi statuerint, ex ea multa nimirum ac bona ediderint, vt nobis omnia superessent abundè, nō in necessitatem modò, verùm in voluptatem quoq; : tu tamē horum omniū aut maximæ saltē partis expers es, nec eorū quoquam frueris nihilo certè magis, quàm fera.*

εἶα. πίνεις μὲν γὰρ ὕδωρ, ὅπερ καὶ τὰ θηρία· σιτῇ δέ, ὅπερ ἂν ἐνέσκηψε, ὡς περ οἱ κύνες, ὀψὲ δὲ ὀψὲ μεθίεσαι ἢ κυνῶν ἔχεις· χόρτῳ γὲ παραρκεῖσθαι, καθάπερ ἐκείνοις. ἔτι δὲ ἱμάτιον φορεῖς, οὐδὲν ἐπιεικέστερον ἀχλύος. καί σοι εἰ σὺ τούτοις ἀρκοῦμενος ὀρθῶς φρονήσεις, ὁ θεὸς οὐκ ὀρθῶς ἐποίησε, τοῦτο μὲν, πρόβατα ποιήσας ἔμμαπα, τοῦτο δὲ, ἀμπέλους ὑδροοίνους, τοῦτο δὲ, πλὴν ἄπλω παρασκευῇ θαυμασίως ποικίλλων, καὶ ἔλαιον, καὶ μέλι, καὶ τὰ ἄπαντα, ὡς ἔχειν μὲν ἡμᾶς σιτία παντοδαπὰ, ἔχειν δὲ ποτὸν ἡδύ, ἔχειν δὲ χρώματα, ἔχειν δὲ οὐκ ἀπλῆ μαλακὴν, ἔχειν δὲ οἰκίας καλὰς, καὶ τὰ ἄπαντα πάντα θαυμασίως διατεθησόμενα. καὶ γὲ αὖ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, δῶρα τῶν θεῶν ὄντα. τὸ δὲ πάντων τούτων ἄνευ ἀπειρημένον, ἄθλιον μὲν, εἰ καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ἀπειρήσῃ, καθάπερ οἱ

ferae. Nempe aquam bibis, quam etiam bibūt ferae: comedis verò quicquid offenderis, quemadmodum canes tum cubile nihilo melius canibus habes: quandoquidem gramē tibi sufficit, quemadmodum & illis: pallium praetereà circunfers nihilo mendico decentius. Quanquam si tu his contentus, rectè sapis, tum Deus profectò neutiquam rectè fecit, primùm quòd oues effecit pingues, deinde vites dulcis vini feraces, ac reliquum deinde apparatum varietate mirabilem, & oleum, & mel, & reliqua omnia, vt nos haberemus, edulia quidem omnigena haberemus, potum dulcem haberemus, pecunias haberemus, mollem lectum haberemus: praetereà pulchras domos, ac reliqua demum omnia mirum in modum praeparata. Nam & ipsa quoque [c] artium effecta deorum dona sunt. At viuere omnibus huiusce bonis priuatum, id fuerit profectò miserum, etiam si ab alio quopiam priueris: quemadmodum

οἱ ἐν δεσμωτηρίοις. πολὺ ἀθλιώτερον, εἴ τις αὐτὸς ἑαυτῷ ἀφελοίη πάντων τὰ λαπῶν, μανία τις ἤδη τοῦτό γε. ΚΑΡ. Κ. ἀληθῶς ὀρθῶς λέγεις. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, εἴ τις ἀνδρὶ πλουσίῳ πολυμαθῶς καὶ φιλανθρώπως, ἔτι δὲ φιλοφρόνως ξενίζοντι, καὶ ξυνίζοντι πολλοὺς ἅμα καὶ παντοδαπούς, τοὺς μὲν ἀστείους, τοὺς δὲ ἀγροικοτέρους, δεῖπνα παραθέντι πολλὰ καὶ παντοδαπά, πάντα ἀρτοῦσθαι καὶ πάντα ἰσθίοι, μὴ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρω, τὰ τοῖς ἀστείοις παρεσκευασμένα, ὑγιαίνων αὐτὸς, καὶ ταῦτα, μίαν μὲν κοιλίαν ἔχων, ὀλίγων δέ, ὥς τι φαγεῖν ἀλόμενος, τοῦ τῶν πολλῶν ἐπιτρίβεσθαι μέντοι, οὕτω ὁ ἀνὴρ ποῖός τις δοκεῖ σοι εἶναι, ἆρά γε φρόνιμος; ΛΥ. ἔμοιγε. ΚΥ. τί δῆτα, σώφρων; ΛΥ. οὐδὲ τοῦτο. ΚΥ. τί δέ, εἴ τις μετέχων τῆς αὐτῆς τραπέζης, τῶν μὲν πολλῶν καὶ

modum hi qui seruantur in vinculis: longè verò miserius, si quis ipse sese omnibus bonis priuet. Nam ea demum manifesta insania est. CYN. *Et rectè quidem fortasse dicis. Verùm istuc dic mihi: Si quis diuite quopiam alacriter atque humanè, quin prolixè quoque exhibente conuiuium, tum hospites excipiente & multos simul, & omnigenos, alios quidem imbecillos, alios autē robustos: deinde apponente multa atque omnigena: si quis, inquam, omnia corripiat, omniaq; deglutiat, nō ea tantùm quæ vicina sunt, sed ea quoque quæ procul absunt, præparata videlicet inualidis, ipse tamen valens, cùm vnum duntaxat ventrem habeat, nec multis vt nutriatur indigeat, diutiùs tamen quàm alij multi immoretur: hic vir cuiusmodi tibi videtur esse? probúsne?* LVC. *Non mihi quidem.* CYN. *Quid verò, num temperans?* LVC. *Ne id quidem.* CYN. *Quid verò si quis eiusdem mensæ particeps, multa illa*

καὶ ποικίλων ἁμιλλᾶ, ἢν δὲ τῶν ἐγγὺς κειμένων ἐπιλιξάμενος, ἱκανῶς ἔχων πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν, τοῦτο ἐθέλοι διοσμίως, καὶ τούτῳ μόνῳ χρῶτο, τοῖς δ' ἄλλοις οὐδὲ προσβλέποι, τοῦτον οὐκ ἀγαθὸν σωφρονέστερον καὶ ἀμείνω ἄνδρα ἐκείνου; Λυ. ἔγωγε. Κυ. πότερον οὖν σιωπῶμεν, ἢ ἐμὲ δεῖ λέγειν; Λυ. τὸ ποῖον; Κυ. ὅτι ὁ μὲν θεὸς τῷ ξενίζοντι καλῶς ἐκεῖνος ἔοικε, παρατιθεὶς πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ παντοδαπὰ, ὅπως ἔχωσιν ἁρμόττοντα, τὰ μὲν ὑγιαίνουσι, τὰ δὲ νοσοῦσι, καὶ τὰ μὲν ἰσχυροῖς, τὰ δὲ ἀσθενοῦσιν, οὐχ ἵνα χρώμεθα ἅπασι πάντων, ἀλλ' ἵνα τοῖς καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος, καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν, ὅτῳ μὲν ἂν τύχοι μάλιστα δεόμενον. ὑμεῖς δὲ τὸν δι' ἀπληστίαν τινὰ καὶ ἀκρασίαν ἁρπάζοντα πάντα, τούτῳ μάλιστα ἐοίκατε, πᾶσι χρῆσθαι ἀξιοῦντες, καὶ τοῖς ἅπαντα χοῦν,

ac varia negligat, vnoquo-piam ex his quæ proximè apponuntur, electo, cùm satis in suam habeat necessitatem, id decenter edat, eóque solo vtatur: cætera illa ne respiciat quidem, an non hunc temperatiorem & meliorem virum illo putabis? LVC. Ego certé. CYN. Vtrum ergo iam intelligis, an me oportet dicere? LVC. Quidnam? CYN. Quòd Deus illi quidem pulchrè conuiuium instruenti similis est, vt qui apposuerit multa ac varia atque omnigena, vti essent, quæ cuique conuenient, alia quippe valentibus, alia rursus ægrotantibus, atque alia quidem robustis, alia verò inualidis: non vt omnibus vtamur omnes, sed vt his vtantur singuli, quæ suæ cuiusque naturæ conueniunt, & ex his ipsis, quacunque re maximè quenque indigere contigerit. At vos illum qui per insatiabilitatem atque incontinentiam omnia corripit, refertis, vt qui rebus vti velitis omnibus, & vndecunque partis,

χοῦ μὲ τοῖς παρ' ὑμῖν μόνοις, οὐ γῆ, οὐ θαλάσσῃ πλὴ ἐφ' αὐτοὺς αὐτάρκη νομίζοντας, ἀπ' ἄκρων ποδῶν γῆς ἐμπορευόμενοι τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ ξενικὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀεὶ προτιμῶντες, καὶ τὰ πολυτελῆ τῶν εὐτελῶν καὶ τὰ δυσπόριστα τῶν εὐπορίστων, καθόλου δὲ, πράγματα καὶ μαχὰς ἔχειν μᾶλλον ἐθέλοντες, ἢ δίχα πραγμάτων ζῆν. τὰ γὰρ δὴ πολλὰ καὶ τίμια, καὶ εὐδαιμονικὰ παρασκευάσματα, ἐφ' οἷς ἀγάλλεσθε, δι' ὧν πολλὰς ὑμῖν ταῦτα κακοδαιμονίας καὶ ταλαιπωρίας παραγίγνεται. σκόπει γὰρ, ἃ βούλει, τὸν πολύλιθον, χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον· σκόπει τὰς οἰκίας τὰς πολυτελεῖς· σκόπει τὰς ἐσθῆτας τὰς ἐκπονουμένας· σκόπει τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα, πόσων πραγμάτων δὴ ὄντα, πόσων πόνων, πόσων ἐπιβουλῶν, μᾶλλον δ', αἱμάτων καὶ θανάτου, καὶ διαφθορᾶς ἀνθρώπων πόσης, οὐ μόνον ὅτι πολλοστὰ ἀπέπλωτα δι' ταῦτα

partis, non ſolis contenti præſentibus, exiſtimantes propriam quidam neq; terram, neque mare ſufficere, ſed importantes ab ipſis vſque terræ finibus voluptates, patriſq; rebus peregrina præferentes, ſumptuoſaq; frugalibus, atque ea quæ difficilè comparantur, his quæ ſunt comparatu facilia: in ſumma, denique moleſtias, maláque potiùs eligentes, quàm abſque moleſtijs viuere. At iſti quidem plurimi ac precioſi beatiq; apparatus, quibus exultatis, per magnam ad vos miſeriam, & rumnamq; perueniunt. Aurum ipſum tam optabile, ſi libet, argentúmque conſidera: domus conſidera ſumptuoſas, veſtes operoſas conſidera: atque eius generis omnia, quanto negocio emuntur, quot laboribus, periculis, imò ſanguine ac cæde, quantoq; hominum interitu: non ideo ſolùm, quòd dum

ταῦτα ποιοῦσι, καὶ ζητοῦντες καὶ
διαμιμνήσκοντες, διὰ πάσης
ἡμῖν, ἀπ' ὅτι καὶ πολυμάχυται
δοκοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύονται ἀλλήλοις
διὰ ταῦτα, φίλοις φίλοι, καὶ πα-
τράσι παῖδες, καὶ γυναιξὶν ἀν-
δράσιν. ἔτως οἶμαι καὶ τὴν Ε-
ριφύλην, διὰ τὸν χρυσὸν, προ-
δοῦναι τὸν ἄνδρα. καὶ ταῦτα μὲν
δὴ πάντα γίγνεται, τῶν μὲν ποι-
κίλων ἱματίων ὀλίγου τι μᾶλ-
λον θάλπειν διαμενόντων, τῶν δὲ
χρυσοφόρων οἰκιῶν οὐδέν τι
μᾶλλον σκεπουσῶν· τῶν δὲ ἐκπο-
μάτων τε ἀργυρῶν καὶ ἀφιλέν-
των τὸν πόδον, οὐδὲ τε χρυσῶν
οὐδὲ τε ἐλεφαντίνων αὖ κλινῶν
τε ὕπνον ἡδίω παρεχομένων·
ἀπ' ὄψε ποιμάκις, ἐπί τε ἐλε-
φαντίνης κλίνης, καὶ τε πολυτε-
λῶν στρωμάτων τὸν δυσαίμο-
νας ὕπνον λαχεῖν δυναμένους.
ἔτι δὲ καὶ αἱ παντοδαποὶ περὶ
τὰ βρώματα πραγματεῖαι πρέ-
φουσι μὴ ῥᾴω μᾶλλον, λυμαί-
νονται δὲ τὰ σώματα, καὶ τοῖς
σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι. τί δὲ
δεῖ λέγειν, ὅσα τε Ἀφροδισίων
ἕνεκα

dum nauigant, propter ista pereunt complures: ac dum quærunt, parantq́, grauia perferunt: sed ob id quoque quòd digladiationes multas pariunt, quodq́ ob ea insidiantur inuicem, & amicis amici, & parentibus liberi, & maritis coniuges. Sic opinor Eriphylen quoque auri gratia prodidisse maritum. Atque hæc quidem omnia fiunt, quum tamen vestes illæ variæ nihilo magis quicquam queant calefacere, auratáque illa ædificia nihilo prorsus magis tegãt, nec pocula illa argẽtea pòtui quicquam magis conducant. Sed nec aurei illi, nec eburnei item lecluli, somnum suauiorem præbeant: imò videbis frequenter in eburnea lecto sumptuosisque stromatibus, beatis illis somnum contingere non posse. Præterea omnigenæ illæ circa edulia curæ, nihilo magis alunt, quin tabefaciunt potiùs corpora, ijsdemq́ morbos ingenerant. Quid autem dicere attinet, libidinis gratia quanta

ἄνικα πρᾶγματα ποιοῦσί τε, καὶ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι; καίτοι ῥᾴδιον θεραπεῦσαι ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, ἂν μή τις ἐθέλοι τρυφᾶν, καὶ οὐκ εἰς ταύτην μανίαν καὶ διαφθορὰν φαίνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἀρκεῖν· ἀπ' ἤδη καὶ τῶν ὄντων τοῖς χρῶσιν ἀνασκευάσουσιν, ἑκάστῳ χρώμενοι πρὸς ὃ μὴ πέφυκεν, ὥς τις ἂν εἴποι τῶν ἐθελόντων τῇ λύρᾳ χρῆσθαι, καθάπερ ἁμάξῃ. Λυ. καὶ τίς οὗτος; Κυ. ὑμεῖς, οἱ τοῖς ἀνθρώποις ἅτε ὑποζυγίοις χρῶνται· λιθοφόρτοις γοῦν αὐτοὺς ὡς περ ἁμάξας τὰς λιτίνας, τοῖς πραχήλοις ἄγετε, αὐτοὶ δ' ἄνω κατακείμενοι τρυφῶντες, καὶ ἐκεῖθεν, ὥς περ ὄνους, λιθοχέετε τοὺς ἀνθρώπους, ταύτην, ἀπὸ μὲν ταύτην πρίασθαι λιθοφόρους, καὶ οἷα σῦτα μάλιστα ποιοῦντες, μάλιστα μακαρίζεσθε. οἱ δὲ τοῖς ἰχθύσι, καὶ μὴ προφῇ χρώμενοι μόνον, ἀπὸ καὶ βαφὰς μυρίας ἐπινοοῦντες δι' αὐτοὶ οἷοί γε ἦσαν οἱ τὴν πορφύραν βάπτοντες, ὃ καὶ

tas moleſtias mortales & faciunt, & patiuntur? quanquam facile eſt iſti cupiditati mederi, niſi quis velit indulgere delitijs. At ne hæc quidem inſania corruptéláque ſufficere videtur mortalibus, ſed iam rerum etiam vſum peruertunt, ſingulis rebus ad id vtentes, ad quod minimè paratæ ſunt, quemadmodum lecto ſi quis vti carpenti loco velit, ac tanquam curru LVC. Quisnam is eſt? CYN. Vos, inquam, qui hominibus tanquam iumentis vtimini. Nam eos iubetis, vt lecticis tanquam currus in ceruicibus ferant. Ipſi verò in ſublimi reſidetis delicati, atque illinc homines perinde tanquam aſinos aurigamini, imperantes vt hàc, non illàc eant: & qui hæc facitis maximè, ijdem maximè beati videmini. Tum hi qui piſcium carnibus non tantùm vt alimentis vtuntur, verùm tincturas etiam quaſdam ex his machinantur, eos dico qui purpuram tingunt: nónne

& hi

χὶ μὴ αὐτὶ παρὰ φύσιν χρῶνται τοῖς ἐκ θεῶν κατασκευάσμασι; Λυ. νὴ Δία· λωάται γὰρ βάπτειν, οὐκ ἐσθίειν μόνον τὸ τῆς πορφύρας ἱμάτιον. Κυ. ἀλλ' ὅτι μὲν εἰς τοῦτο γέγονεν, ἵνα μὴ ὠφελῇ κρατῆσαι λωάτη· ἄν τις βιάσηται, ὡς φησιν ἐκεῖνος, ἐκπεσεῖν αὖθις πάλιν οὐκ εἰς τοῦτο γέγονεν. ἀπὸ γὰρ πῶς ἄπασαν τὴν τούτων τῆς κακοδαιμονίαν διελθεῖν λωάτη· ἄν; ἐᾷς αὐτὴν τίς ἐστι. σὺ δέ μοι, διότι μὴ βούλομαι ταύτης μετέχειν, ἐγκαλεῖς; ἐγὼ δέ, καθάπερ ὁ ἱππόμιος ἐκεῖνος, ἀνακόπτομαι τοῖς κατ' ἐμαυτὸν μὴ τοῖς ἀντιτεταγμένοις χρήμασι. τῶν δὲ ποικίλων καὶ πανδαπῶν οὐκ ἐφίεμαι. ἁπλοῦν θηρίου βίον, βραχέων δεόμενον, καὶ ὀλίγας χρώμενον, ἀσκῶ ἐγώ. διὸ λωώσειν οἱ θεοὶ μὴ θηρίων ἄνευ χαίρουσι, κατὰ γε τὸν σὸν λόγον· ἀλγοῦσι γὰρ δεόμενα. ἵνα δὲ καταμάθῃς ἀκριβέστερον, τό, τι ὀλίγων καὶ τὸ πολλῶν

& hi præter naturam his vtuntur quæ à deo præparata sunt? LVC. *Non per Iouem, siquidem tingere etiam potest, non comedi tantùm, purpuræ caro.* CYN. *At non in id tamen nata est. Nam & cratere quispiam, si præter naturam detorqueat, ollæ loco posset vti, nec in id tamen paratus erat. Sed quo pacto posset quispiam vniuersam illorum infelicitatem percurrere, quæ tanta est? At tu me quoque quòd nolo eius esse participem, incusas: viuo ego tamen quemadmodum modestus ille, his videlicet duntaxat, quæ mihi apponuntur, vescens, ac frugalissimis vtens: varijs verò illis atque omnigenis minimè inhians. Ac deinde quum paucis egeam, ac minimè multis vtar, ferinam tibi videor vitam viuere. Atqui hac ratione tua Dij profectò in periculũ venient, ne & ipsi sint feris etiam deteriores, quippe qui rei nullius indigent. Verùm vt exactiùs intelligas, cuiusmodi horum vtrumq; sit, vel paucis videlicet*

δεῖσθαι, πρῶτόν τι ἐκάστου φόρτου ὄντος, ἐννόησον, ὅτι δέονται πλειόνων, οἱ μὲν παῖδες τῶν τελείων, αἱ γυναῖκες τῶν ἀνδρῶν, οἱ ἄρρωστοι τῶν ὑγιαινόντων· καθόλου δέ, πανταχοῦ τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος πλείονος δεῖται. διὰ τοῦτο, θεοὶ μὲν οὐδενός, οἱ δ' ἔγγιστα θεῶν, ἐλαχίστων δέονται. ἆρα νομίζεις τὸν Ἡρακλέα, τῶν πάντων ἀνθρώπων ἄριστον, θεῖον ὄντα ἄνδρα καὶ θεὸν ὀρθῶς νομισθέντα, διὰ κακοδαιμονίαν πλεῖστον χρόνον, δέρμα μόνον ἔχοντα, καὶ μηδενὸς τῶν αὐτῶν ὑμῖν δεόμενον; ἀπ' οὐ κακοδαίμονα οὖν ἐκεῖνον, ὃς καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὰ κακὰ σὺ δὲ αὖ τυφῆς, ὃς γῆς καὶ θαλάττης ἤρχεν. ἀρ' ὅ, τι γὰρ ὁρμήσειεν, ἀπανταχοῦ πάντων ἐκράτει· καὶ οὐδενὶ τῶν τότε ἐντυχὼν ὁμοίῳ οὐδὲ κρείττονι ἑαυτοῦ, μέχρι περ ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν. ἆρ' οὐ δοκεῖς στρωμάτων καὶ ὑποδημάτων ἀπόρως ἔχειν, καὶ

videlicet egere, vel multis: considera quòd pluribus egent primùm pueri quàm adulti, deinde mulieres quàm viri, tum ægroti quàm valentes: atque omnino in summa, inferiora quælibet præstantioribus plurium indigent. proinde Dij omnino nullius egent rei: qui verò ad deos accedunt proximè, quàm minimis egent. An Herculem putas omnium hominum præstantissimum, quippe diuinum virum, deúmque rectè creditum, miserum tunc fuisse, quum circuiret nudus, pelle duntaxat indutus, harum rerum nostrarum nihil desiderans? At ille miser profectò non erat, quippe qui miseriam ab alijs propulsabat: neque rursus pauper, qui terra mariq; dominabatur. Nempe quocunque intendisset impetum, omnes quaquauersum superat: nec in quenquam sui temporis incidit, qui se vel æquârit vnquam, vel vicerit, quoad ex humanis excesserit. At tu illi stromata putas calceósque defuisse, atque

ob

καὶ διὰ τοῦτο περιιέναι διδάσκων; ἢ οὐκ ἦν ἀνὴρ, ἀλλ' ἐγκρατὴς καὶ μαρτικὸς ὢν, καὶ μαλακὸν μὲν οὐκ ἐβούλετο ὁ Θησεὺς, ὁ τούτου μαθητὴς, ὁ βασιλεὺς καὶ ὢν πάντων Ἀθηναίων, υἱὸς δὲ Ποσειδῶνος, ὡς φασιν, ἄρειος δὲ ἦν τῶν καθ' αὐτὸν; ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνος ἤθελεν ἀνυπόδητος εἶναι, καὶ γυμνὸς βαδίζειν, καὶ πώγωνα καὶ κόμην ἔχειν ἤρεσκεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἐκείνου μόνου, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς ἤρεσκεν· ἀμείνους γὰρ ἦσαν ὑμῶν. καὶ οὐκ ἂν ὑπέμεινέ τις αὐτῶν, εἰ μᾶλλον, ἢ τῶν λεόντων τὶς ξυρώμενος· ὑγρότητα γὰρ, καὶ μαλακότητα σαρκὸς γυναικὶ πρέπειν ἡγοῦντο· αὐτοὶ δὲ ὡς περ ἦσαν, καὶ φαίνεσθαι ἄνδρας ἤθελον. καὶ τὸν πώγωνα, λέοντος ἀνδρὸς ἐνόμιζον, ὡς περ καὶ ἵππον χαίτῃ, καὶ λεόντων γένεια, οἷς ὁ θεὸς ἀγλαΐας καὶ κόσμου χάριν προσέθηκέ τινα, ἅτινα δὴ καὶ ζῶσιν ἀνδράσι τὸν πώγωνα·

ob id mundum obambulasse tantum virum? Dicendum profectò non est: sed continens erat ac fortis, & moderatè viuere volebat, nō indulgere delicijs. Quid Theseus eius discipulus? An non rex erat Atheniensium omnium, ac filius etiam, vt ferunt, Neptuni, sua certè tempestate fortissimus? Attamen ille quoque voluit sine calceis esse, ac nudus ingredi: [d] *barbámque & comam nutrire placuit: nec ei tamen solùm, sed omnibus etiam veteribus placuit: nempe meliores erant quàm vos, atque adeò ne sustinuisset quidem eorū quisquam aliquid huiusmodi, nihilo profectò magis quàm leo quispiā sese tonderi. Siquidē carnis* [e] *mollitiem ac læuorem decere mulieres existimabāt ipsi verò sicuti erant, ita videri quoque viri volebant. ac barbam quidem cultum viri ducebant, quemadmodum in equis iubam, in leonibus barbā, quibus Deus splendoris quandam atque ornamenti venustatem dedit, sic & viri barban*

πώγωνα προσέθηκεν. ἐκείνους barbam adiunxit. Illos igi-
μὲν οὖν ἐγὼ ζηλῶ τοὺς παλαιούς, κοὐ tur ego æmulor, veteres in-
ἐκείνους μιμεῖσθαι βούλομαι. τοὺς quam illos imitari volo, hu-
δὲ νῦν ὑπ' ἐμοῦ ζηλωθέντας τοῦ ius verò tempestatis homines
τῆς εὐδαιμονίας, ἣν ἔχουσι, καὶ non æmulor mirabilis huius
περὶ τραπέζας καὶ ἐσθῆτας, καὶ felicitatis nomine, quam in
ἀλαίνοντας καὶ ψιλοῦντας πᾶν epulis & vestibus habent, dum
τοῦ σώματος μέρος, καὶ μηδὲ τῶν poliunt ac læuigant singulas
ἀπορρήτων ὀλίγων, ἃ πέφυκεν, ἔ- corporis partes, ac ne secre-
χειν ἐῶντας. εὔχομαι δέ μοι tiorum quidem vllam, ita vt
τοὺς μὲν πόδας ὁπλῶν ἱππείων instituit natura dimittentes.
ὀλίγον διαφέρειν, ὡς περ φασὶ At mihi certè pedes opto, vt
Χείρωνος. αὐτὸς δὲ μὴ δεῖσθαι nihil equinis differãt, quales
στρωμάτων, ὡς περ οἱ λέοντες· Chironis fuisse ferunt. Tum
ἔτι προφὰς δεῖσθαι πολυτελοῦς vt ipse stromatis non egeam
μᾶλλον, ἢ οἱ λεῖοι. εἶναι δέ μοι, more leonũ: nec cibo egeam
γλῶ μὴ ἅπασαν, ἀνελὼ αὐτάρ- magis exquisito quàm canes.
κη ἔχειν, ῥίκνον δέ, ἢ λόφον Contingat præterea mihi, vt
νομίζειν, προφὰς ᾗ ἀρεῖσθαι, πλὴν terra quæuis mihi per se pro
ῥάστων ποιεῖσθαι. χρυσοῦν μὲν cubili sufficiat. Domum ve-
ἀργύρου δὲ μηθείλην, μήτ' οὖν rò vt mundum hunc existi-
ἐγὼ, μήτε τῶν ἐμῶν φίλων μη- mem. alimenta demùm vt
δείς. πάντα γὰρ τὰ κακὰ τοῖς ea deligam, quæ facilimè
ἀνθρώποις ἐκ τούτων ἐπιθυ- comparari possint. Aurum
μίας φύονται, καὶ στάσεις, καὶ πό- verò argentúmque ne desi-
λεμοι, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ σφαγαί. derem vnquam, neque ego,
ταυτὶ πάντα πλὴν ἔχει πλὴν neque meorum amicorum
ἐπιθυμίαν τοῦ πλέονος, ἀπ' quispiam. Omnia namq; ma
ἀμῶν la inter homines ex horũ cu-

piditate nascuntur, & seditiones, & bella, & insidiæ, & cædes. Hæc omnia fontem habent plus habendi cupidinem. At

ἡμῶν αὕτη ἀπείη, καὶ πλεο-
νεξίας μή ποτε ὀρεχθείλω,
μειονεκτῶν δ' ἀνέχεσθαι δυ-
ναίμην. Οἷα οὖν ἐστὶ τἀμὰ γε ἐμ-
μέτρα, πολὺ λίπα διάφωνα
ἔχει τῶν πολλῶν βουλήμασι. καὶ
θαυμαστὸν οὐδέν, εἰ ὧν σχήμα-
τι διαφέρομεν αὐτῶν, ὁπότε
καὶ τῇ προαιρέσει τοιοῦτον διαφέ-
ρομεν. θαυμάζω δὲ σου, πῶς
ποτε λιθαρῴδὸν μέν τινα νο-
μίζεις στολὴν καὶ σχῆμα, καὶ
αὐλητοῦ, νὴ Δία, σχῆμα καὶ
στολὴν τραγῳδοῦ, ἀνδρὸς δ' ἀ-
γαθοῦ σχῆμα καὶ στολὴν οὐκ ἔτι
νομίζεις, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν αὐ-
τὸν οἴει δεῖν ἔχειν τοῖς πολ-
λοῖς, καὶ ταῦτα, τῶν πολλῶν
ἰδιωτῶν ὄντων. εἰ μὲν δεῖ ἑνὸς
ἑκάστου σχήματος καὶ τοῖς ἀγαθοῖς,
τί πρέποι ἂν μᾶλλον, ἢ τοῦτο,
ὅπερ ἀναιδέστατον μάλιστα τοῖς
ἀπολάστοις ἐστί, ὅπερ ἀπού-
ξασθαι ἂν ὅτι μάλιστα ἔχειν.
ἔχοιμι τοίνυν τὸ ἐμὸν σχῆμα, οἷον-
τόν ἐστιν, αὐχμηρὸν εἶναι, λά-
σιον εἶναι, τείβωνα ἔχειν, λιο-
μᾶν, ἀνυποδητεῖν· τὸ δ' ὑμέ-
τερον, ὅμοιον τῷ τὰ κιναίδων,
καὶ

hæc à nobis abſcedat procul, ne vnquam plus ſatis appetam: minùs verò cùm habeam, ferre æquo animo valeam. Noſtra quidē ita ſe habent. Plurimùm profectò à vulgi ſententijs ita diſſentiunt. Neque quicquam ergo mirandum eſt, ſi ab his differimus habitu, à quibus tantùm differimus inſtituto. Sed te miror, quónam pacto, quū ſuam quandam citharœdo veſtem tribuas, cultumq́, atque adeò tibicini ſuum, & tragœdo ſuum: bono viro cultum veſtemq́ propriam nullam exiſtimas, ſed eandem ei cum vulgo habēdam cenſes, idq́ quum vulgus malum ſit. Quòd ſi bonorum cultus proprius debet eſſe vllus, quínam deceat magis, quàm hic meus, qui maximè luxurioſis pudēdus ſit, quémque illi maximè auerſentur? Cultus ergo meus huiuſmodi eſt, ſqualidum eſſe, hirſutum eſſe, tritum pallium induí, comā producere, ac ſine calceis ingredi. Veſter verò, cinædorū ornatui ſimillimus eſt,

nec

κὴ διακρίνειν ἀλλ' οὐδὲ ἂν ἴχνοι, ἀ τῇ χροιᾷ τῶν ἱματίων, ἀ τῇ μαλακότητι, ἀ τῷ πλύσει τῶν χιτωνίσκων, ἀ τοῖς ἀμφισμασιν, ἀ τοῖς ὑποδήμασιν, ἀ κατασκευῇ τειχῶν, ἀ τῇ ὀσμῇ· καὶ γὰρ ἀπόζετε ἤδη παραπλήσιον ἐκείνοις, οἱ εὐδαιμονέστατοί οὗτοι μάλιστα. καίτοι τί ἂν δόξειε τὶς ἀνδρὶ τῷ αὐτῷ τοῖς καινοῖς ὀδμὴν ἔχοντι; τοιγαροῦν τὰς μὲν πόνους ἀδὲν ἐκείνων μᾶλλον ἀνέχεσθε, τὰς δὲ ἡδονὰς ἀδὲν ἐκείνων ἧττον, καὶ τρίφεσθε τοῖς αὐτοῖς, καὶ κοιμᾶσθε ὁμοίως, καὶ βαδίζετε. μᾶλλον δὲ βαδίζειν ἀκ ἐθέλετε· φέρεσθε δέ, ὥσπερ τὰ φορτία, οἱ μὲν ὑπ' ἀνθρώπων, οἱ δὲ ὑπὸ κτηνῶν, ἐμὲ δὲ οἱ πόδες φέρουσιν, ὅποι ποτ' ἂν δέωμαι· καὶ τὸ μὴ ἐκείνοις καὶ ῥίγος ἀνέχεσθαι, καὶ θάλπος φέρειν, καὶ τοῖς τῶν θεῶν ἔργοις μὴ δυσχεραίνειν διότι ἄθλιός εἰμι· ὑμᾶς δὲ, διὰ τὸ εὐδαιμονίαν, δυσχεραίνειν ἀρέσκεσθαι, καὶ πάντα μέμφεσθαι· καὶ τὰ μὲν παρόντα φέρειν ἀκ ἐθέλετε, τὰ δὲ ἀπόντων ἐρᾶτε.

nec dignoscere vos quisquã ab illis possit, neque colore vestium, neque mollitie, neque camisiarum numero, neque lacernis, neque calceis, neque capillorum cura, neque odore. Nam & redoletis vt illi, iam præsertim vos, qui estis felicissimi. Et quidem quid facias, quum vir eundem cum cinædis odorem oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis præstatis, voluptatibus verò nihilò minùs quàm illi superamini: eadem cõmeditis, eodẽ modo dormitis atq; incedi-tis, imò verò incedere nõ vultis, sed gestari potiùs tanquam sarcinæ, alij ab hominibus, alij verò à iumentis. At mẽ pedes ipsi gestant, quocunque sit opus: egóque & frigus tolerare sufficio, & calorem pati: eaq; quæ dij obtulerint, minimè molestè ferre, ideò videlicet, quia miser sum. Vos verò propter hãc felicitatẽ nulla estis fortuna contenti, sed omnium pœnitet, ac præsentia ferre non potestis, absentia desideratis,

χειμῶνα δ' αὖ, ἀχόμενοι θέρος, θέρους δ', χειμῶνα, καὶ διαπαντὸς μὲν, ῥίγα δ', ῥίγους δὲ, διαῦμα, διαθάπερ οἱ νοσοῦντες δυσκάρεσι καὶ μεμψίμοιροι ὄντες· αὐτίκα δὲ ἐκείνοις μὲν, ἡ νόσος, ἡμῖν δὲ ὁ τρόπος. διὰ τί οὖν ἡμᾶς μετατίθεσθαι, καὶ ἐπανορθοῦν τὰ ἡμέτερα ἀπαιτοῦσιν ἐπιτιμῶντες, διακωλύουσι βιαιότεραι πολλάκις, περὶ ὧν πράττουσιν, αὐτοὶ ἄσκεπτοι ὄντες περὶ τῶν ἰδίων, καὶ μηδὲν αὐτῶν κείσεται καὶ λογισμῷ ποιοῦντες, ἀλλ' ἔστι καὶ ἐπιθυμίᾳ. διαφέρει δὲν ὑμᾶς διαφέρειν τῶν χειμάρρους φερομένων· ἐκεῖνοί τε γὰρ, ὅπου ἂν ἴοι τὸ ῥεῦμα, ἐκεῖ φέρονται, καὶ ὑμεῖς, ὅπου ἂν αἱ ἐπιθυμίαι· πάσχει δὲ παραπλήσιόν τι, ὅ φασι πάθειν τινὰ ἐφ' ἵππον ἀναβάντα μανόμενον. ἁρπάσας γὰρ αὐτὸν ἔφερεν ἄρα ὁ ἵππος, ὁ δ' ἐπεὶ τι διαβλῶναι, τοῦ ἵππου θέοντος ἐδυώλου. καί τις ἀπαντήσας, ἠρώτησεν αὐτὸν, ποίαν ἄπεισιν, ὁ δὲ εἶπεν, ὅπου ἂν τοῦτο δοκῇ, δείκνυς τὸν ἵππον.

hyeme quidem optates æſtatem, æſtate rurſus hyemem: atq; in calore frigus: in frigore vicisſim calorem: quemadmodum ægrotantes, moroſi ſemper & queruli: quod in illis quidem facit morbus, in vobis verò mores. Atq; hæc ita quũ ſint, iam nos in vitã veſtram traducere æquũ censetis, noſtramq; corrumpere, quũ ſæpè malè conſulta ſint quæ facitis, ipſiq; ſitis in veſtris ipſorũ negotijs minimè circũſpecti, nihilq; eorũ iudicio ac ratione, ſed cõſuetudine cupiditatis faciatis. Quãobrem nihil profectò differtis vos, ab his qui torrente feruntur. Illi quippe quocunq; fluxus intenderit, eò rapiuntur: & vos itidem quocunq; libidines. Ac ſimiliter quidã vobiſcum agitur, vt cũ quodam qui equum inſanum aſcenderat. equus igitur virum corripiens abſtulit. hic verò ampliùs iam deſilire equo currente non poterat. quidam verò cùm occurriſſet ei, rogauit quónam tenderet. hic reſpondit, quocunque huic videtur, equum demonſtrans.

Quòd

κὴ ὑμᾶς ἄν τις ἐρωτᾷ, τοῖ
ρίνυν, τἀληθῆ ἐθέλοντ' ἀκέ-
σαι, ἐρεῖτε ἁπλῶς μὲν, ὅτι πρὸ
ἅπαντας ταῖς ἐπιθυμίαις δοκῆ, μά-
λιστα μὲν ὅτι πρὸς τὴν ἡδο-
νήν, ποτὲ δὲ, ὅτι πρὸς τὴν δόξαν, πο-
τὲ δ' αὖ, τῇ φιλοκερδείᾳ· ποτὲ
δὲ ὁ θυμὸς, ποτὲ δὲ ὁ φόβος,
ποτὲ δ' ἄλλό τι ἴδιόν γε ὑμᾶς
ἐκφέρειν φαίνεται. ὁ γὰρ ἐφ' ἑ-
νὸς, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν ὑμᾶς γε
ἕκαστον βιβηκότας, ἄλλοτε ἄλ-
λων, καὶ μαινομένων πάντων
ρίνυν. τοιγαροῦν ἐκφέρουσιν
ὑμᾶς εἰς βάραθρα καὶ λιμνο-
νάς. ἴστε δ' ὑμᾶς, πρὶν πε-
σεῖν, ὅτι πεσεῖσθαι μέλλετε. ὁ δὲ
τείβων οὗτος, οὗ κατατρίψε-
τε, καὶ ἡ λόφος, καὶ τὸ σχῆμα
τὸμὸν, τηλικαύτην ἔχει δύ-
ναμιν, ὥστε παρέχειν μοι ἡσυ-
χίαν, καὶ πράττοντι ὅ,
τι βούλομαι, καὶ σωόντι οἷς
βούλομαι. τοὺς γὰρ ἀμαθεῖς ἀν-
θρώπους καὶ ἀπαιδεύτους οὐδεὶς
ἂν ἐθέλοι μοι προσιέναι διὰ τὸ
σχῆμα· οἱ δὲ μαλακοὶ καὶ πάνυ
πόρρωθεν ἐκπίπτουσι, προσια-
σι δὲ οἱ μεμψότατοι καὶ ἐπιεα-
πίστατοι.

Quòd si vos quisquã roget, quò feramini: si verum vultis dicere, dicetis in vniuersum quidem, quocunq; videatur affectibus: sigillatim verò, interdum quocũq; voluptati, interdum quocunq; ambitioni, interdum rursus quò lucri studio. Quin interdũ ira, interdum metus, interdum aliud quippiã huiusmodi vos auferre videtur. Neque enim vnum duntaxat equum vos, sed multos insilientes, nunc hunc, nunc illũ, furiosos quidem omnes, auehimini. auferunt ergo vos in barathrũ, ac prærupta: vos tamẽ priusquã cadatis, casuros vos esse nescitis. At hoc detritũ pallium, quod vos ridetis, comáq; habitusq; meus tantam habet vim, vt vitã mihi quietam præbeat: vtq; agã quicquid volo, versérq; cum quibus volo. Nempe ex indoctis atque ineruditis hominibus nemo me adire voluerit, ob hunc habitum: at molles etiam q sunt, adhuc admodũ procul declinant: congrediuntur verò scitissimi atq; modestissimi,

κέσθαι, καὶ ἀριστῆς ἐπιθυμῆσαι, οὗτοι μάλιστά μοι πρόσεισι· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω συνών. θύρας δὲ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων ὁ θυρεπώλης, τὰς δὲ χρυσᾶς σκάφας, καὶ τὴν πορφύραν, τύφον νομίζω, καὶ τῶν ἀνθρώπων καταγελῶ. ἵνα δὲ μάθῃς περὶ τοῦ σχήματος, ὡς ἂν ἀνθρώποις μόνον ἀγαθοῖς, ἀλλὰ καὶ θεοῖς πρέπον, ἴσθι τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, πότερά σοι δοκοῦσιν ὁμοίως ἔχειν ὑμῖν, κἀμοί· καὶ μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων τοὺς ναοὺς ἐπισκόπει περιιών, πότερον αὐτοὶ οἱ θεοὶ κομῶσι, καὶ γυμνῶσιν, ὡς ἐγώ, ἢ καθάπερ ὑμεῖς, ἐξυρημένοι πλάττονται, καὶ γράφονται. καὶ μήν σοι καὶ ἀχίτωνας ὄψει τοὺς πολλούς, ὡς περὶ ἐμοί. τί ἂν οὖν ἔτι ὀλισθήσῃς περὶ τούτου τοῦ σχήματος λέγων, ὡς φαῦλον, ὁπότε καὶ θεοῖς φαίνεται

περίπορον;

stissimi, & qui virtutem cupiunt, hi potissimùm congrediuntur mecum. horum ego consuetudinem delector. Eorum verò fores qui homines vocantur, nō observo, tum coronas aureas ac purpuram pro fastu habeo, atq; homines ipsos derideo. At vt cultum hūc intelligas, non bonos modò viros, sed ipsos etiam deos decere, atq; eum deinde, si libet, irrideas, deorū statuas considera, vtrī videantur, vobísne an mihī similiores. Neq; Græcorum solùm, sed barbarorū etiam templa circunspicias, vtrum ipsi dij, vt ego, comati barbatiq; sunt, an quemadmodū vos, rasi finguntur atque pinguntur. Quin plurimos etiā sine tunicis conspicies, vt me nunc esse vides. Quo pacto igitur audeas posthac hunc habitum vitio dare, quum deos etiam decere videatur?

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DIalogus hic lepidiſſimus aſperam paruoq; contentam Cynicorum vitam defendit, mollem atq; eneruatam delicatorum hominum luxuriam reprehendit: nec nō eadem opera temperantiam, frugalitatem, ſimplicitatem, denique arctam illam atq; anguſtam vitam laudat. D. Ioan. Chryſoſtomus, vir planè ſanctus & incomparabilis, non veritus eſt eius partem in Homiliam quandam, quam in Ioannis Euangelium commētatus eſt, inſerere. De Cynicis verò habes apud Laërtium in vita Antiſthenis & Diogenis: Lucianum in Vitarum venditione, vbi notantur quaſi ὑλακτοῦντες καὶ δάκνοντες Arrianum Epict. περὶ κυνισμοῦ, & Athenæum Dipnoſop. 13. Cynici appellati ſunt, ſiue ob ſordidam vitam, ſiue q̄ obuios quoſq; conuiciantes mordeāt, & mendicato viuant, more canum. Auguſtinus canina inuerecundia Cynicos dictos putat: ob quam etiam ipſos à decori diſputatione in Offic. Cic. excludere videtur. Laërtius quidem ἀπὸ τῶν σκυμμάτων hanc nominationem ortam eſſe teſtatur: Gal. δ' ἔνεκα σιτίων. Alij ab allatratu & mordacitate canina ipſos putant.

a QVID'NAM inopia.] *Inops dicitur, qui ſolus eſt, qui nec amicos nec propinquos habet, quorū ope.* i. *auxilio tutari ſe poſſit, vnde inopia ferè in eadem re dicitur.* *b* Egeſtas omnia mala.] *Egeſtas ſolet homines faciliùs ad ſcelera perpetranda impellere.* *c* Artium effecta Deorū dona.] *Artes Dei donum ſunt. Hippocrates: Artes deorum dona ſunt, homines naturæ opera. Epiſt. ad ſenatum Abderitarum. Apud Philoſtratum in Heroicis Palamedes artium & literarum inuentionem dijs tribuit.* *d* Barbā & comā nutr.] *Tam ſacri q̄ prophani ſcriptores in barba præcipuum decoris & ornamenti argumentum eſſe prodiderūt. Ita Cynicus hîc ponit & barbam viro demere, & leoni tondere iubar, detracto videlicet virique peculiari ſuo decore.* *e* Molliciem.] *Lactantius atq; Varro ſcribunt mulierem à mollicie dictam.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

QVanquam neque hic dialogus, vt suprà Lexiphanes ille, vertendus fuerat, quòd singula commodè ac suo modo Latinè reddi nō possent: pro suscepto tamen opere audendum aliquid longius, & periculum qualecunq; faciendum fuit. Quo æquiorem nobis lectorem fore puto, si qua etiam hic offenderit, quæ expectationi ipsius non omninò respondebunt, præsertim cùm ipsum quoque exemplar, quo nos vertendo vsi sumus, in quibusdam locis non ita sincerum & castigatum appareret. Tractat autem de Solœcismo Lucianus, quem veteres Latini, vt Gellius indicat, stribiliginem vocârunt, Græci etiam Solœcon. atque illud innuit, haudquaquam ita expeditum aut obuium cuiuis esse, planè ac purè dicere, & ab omni vitio sermonis temperare: idque exemplo cuiusdam, quem pseudosophistam, à falsa, vt videtur, facundiæ atq; doctrinæ persuasione, Solœcistam autē ab ipsa re appellat: qui cùm profiteretur se & loqui purè, & multos in sermone peccantes deprehendere facilè posse, interim ipse etiam illa, quæ nota ac manifesta sunt, ignorare fingitur. Ac principiò quidem varias Solœcismi formas exemplis cùm suis tum aliorum proponit: postremò autem & quædam explicat, & quod in quo vitium & peccatum sit, ostendit. Propriè autem ad grammaticos hic Dialogus pertinet: quem si multi illorum tam diligenter perpenderent, quàm facilè sibi ipsi persuadent & Latinè & Græcè interim se scire, in plerisque hauddubiè minùs ostentationis & arrogantiæ inesset.

ΑΙΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΣΟΛΟΙΚΙΣΤΟΥ.

Ἆρά γε ὁ γνῶναι τὴν σολοικίζοντα δεινὸς, οὗτος καὶ φυλάξασθαι μὴ σολοικίσειεν ἂν δυνατός; Σο. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ. Λυ. ὁ δὲ γε μὴ φυλάξασθαι, δῆλον γνῶναι τὸν οὕτως ἔχοντα; Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. σὺ δὲ αὐτὸς φὴς ὁ σολοικίζειν, ἢ πῶς λέγομεν περὶ σοῦ; Σο. ἀπαίδευτον γὲ ἄν ἄλλως σολοικίζοιμι τηλικοῦτος ὤν. Λυ. ἀκοῦσαι μὴ ἔτυχον φωράσαι δυνάμενος τοῦτο δρῶντα, καὶ ἐλέγξαι τὸν ἀρνούμενον; Σο. παντάπασί γε. Λυ. ἴθι νῦν, ἐμὲ λαβὼν σολοικίζοντα, ἄρτι δὲ σολοικιῶ. Σο. οὐκοῦν ἀπέι. Λυ. ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τὸ δεινὸν ἥρπασμαι, σὺ δὲ οὐκ ἐπέγνως. Σο. παίζεις ἔχων. Λυ. μὰ τοὺς θεούς, ἐπεὶ σολοικίσας, ἔλαθόν σε, ὡς οὐκ ἐπισάμενον. αὖθις δὲ σκόπει. ἃ γάρ σε φημὶ δύνασθαι κατανοῆσαι, ἐπεὶ ἃ μὲν οἶσθ',

LVCIANVS ET Solœcista.

NVm igitur quī agnoſcere ſolœciſsātem poteſt, idem etiā cauere poteſt ne ſolœciſſet? SOL. Mihi quidem ita videtur. LVC. Qui verò cauere non poteſt, ille nec agnoſcere poteſt eum qui talis eſt? SOL. Rectè dicis. LVC. Tu verò teipſum negas ſolœciſſare, aut quo pacto de te dicamus? SOL. Indoctus equidē eſſem, ſi cùm tātæ ætatis ſim, adhuc ſolœciſſarem. LVC. Proinde & alium deprehendere poteris qui hoc facit, & negantem conuincere? SOL. Prorſus itaque. LVC. Age nunc conuince me ſolœciſſantem. Iampridem enim ſolœciſſare geſtio. SOL. Proinde dic. LVC. At equidē A iam graue iſtud commiſi: tu verò non agnouiſti. SOL. Ludis tu nunc? LVC. Non per deos. Nam ſolœciſmo commiſſo latui te, perinde ac neſciens. Rurſus autem contempla-re. Neq; enim te puto intelligere poſſe: quoniam alia quidem

οἶσθ', ἃ δ' οὐκ οἶδα. Σο. ἁπλῶς μόνον. Λυ. ἀλλὰ καὶ νῦν σολοίκισαί μοι, σὺ δ' οὐκ ἔγνως. Σο. πῶς γὰρ, εἴ μηδὲν λέγοντος; Λυ. ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ σολοικίζω, σὺ δ' οὐκ ἔχεις τοῦτο ἐρῶντι, ἐπεὶ ὄφελον νῦν ἀκολουθοῦσα λαμβάνοις. Σο. θαυμαστὰ λέγεις εἰ μὴ δυνήσομαι καταμαθεῖν σολοικισμόν. Λυ. καὶ πῶς ἂν δύναιο τὸν ἕνα μαθεῖν, τοὺς τρεῖς ἀγνοήσας; Σο. τίνας τρεῖς; Λυ. ὅλους ἀρτιγενεῖς. Σο. ἐγὼ μέν σε παίζειν οἶμαι. Λυ. ἐγὼ δέ σε ἀγνοεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ἐν τοῖς λόγοις. Σο. καὶ πῶς ἄν τις μάθοι, μηδενὸς ἐρημένου; Λυ. ἐλήλυθας, καὶ σολοικίσας τὴν πραπλῆ, σὺ δὲ οὐκ ἔγνως. μέγα οὖν ἆθλον κατέπραξας ἄν, εἰπερ ἔγνως. Σο. οὐ μέγα μέν, ἀναγκαῖον δὲ τῷ ὁμολογήσαντι. Λυ. ἀλλ' οὐδὲ νῦν ἔγνως. Σο. πότε νῦν; Λυ. ὅτε τὸ ἆθλον ἔφην σε καταπρᾶξαι

noſti, alia autem non noſti. SOL. *Dic modò.* LVC. *Sed & nunc ſolœciſmus à me commiſſus eſt, tu verò nõ cognouiſti.* SOL. *Nam quomodo cognoſcerẽ, cũm tu nihil dicas?* LVC. *Ego quidem dico, & ſolœciſſo: tu verò non aſſequeris iſtud facientem: quoniam vtinam etiam nunc aſſequi poſsis.* SOL. *Mira dicis, ſi nequeã ſolœciſmum quis ſit, intelligere.* LVC. *Et quo pacto vnum intelligeres, quando iam tres nõ animaduertiſti?* SOL. *Quos tres?* LVC. *Totos recèns natos.* SOL. *Ego te quidem ludere puto.* LVC. *At ego te ignorare eum qui in verbis peccat.* SOL. *Et quomodo quis intelligat, quando nihil dictũ eſt?* LVC. *Dictum eſt, & ſolœciſmus iam quadrifariam commiſſus: tu verò non cognouiſti. Magnum igitur præmium confecturus fueras, ſi cognôſſes.* SOL. *Non magnum quidem, ſed neceſſarium confitenti.* LVC. *Sed neque nunc cognouiſti.* SOL. *Quando nunc?* LVCIA. *Quando præmium confe-*

παρᾶξαι. Σο. οὐκ οἶδα ὅ,τι λέγεις. Λυ. ὀρθῶς ἔφης, οὐ γὰρ οἶσθα κοὐ προίθι γε εἰς τὸ ἔμπροσθεν, οὐ γὰρ ἐθέλεις ἐπισπάσθαι. σωιόσω ἄν, εἴπερ θελήσειας. Σο. ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι, σὺ δὲ οὐδὲν ἅπας ἂν ἄνθρωποι σολοικίζοντος λέγουσι. Λυ. τὸ γὰρ νῦν ῥηθὲν, μικρόν τί σοι φαίνεται κακὸν εἶναι; ὅμως δὲ ἀκολούθησον αὖθις, ἐπεὶ οὐκ ἔμαθες ἐκφαμόντα. Σο. μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἔγωγε. Λυ. ἀλλὰ μὴν μεθῆκα θᾶττον κἀγὼ ταχέως, ἆρα παρῆξαι; ἀλλὰ καὶ νῦν ἔξεστιν ἰδεῖν, τὸν λαγῶ· εἰ δὲ μή, πολλοὶ γνόμενοι λαγῶ, λήσουσί σε ἐν σολοικισμῷ πεσόντες. Σο. οὐ λήσουσι. Λυ. μὴν ἴσως ἀθόμ γε. Σο. θαυμαστὰ λέγεις. Λυ. σὺ δὲ ὑπὸ τῆς ἄγαν παιδείας διαφθορὰς, ὥς τι μᾶλλον τοῦτο σολοικίζοντας κατανοῆσαι· οὐ γὰρ πάσεσιν αὖ τὸ τινά. Σο. ταῦτα μὲν οὐκ οἶδα

confeciſſe te dixi. SOL. Non intelligo quid dicas. LVC. Rectè dicis, neque enim intelligis. Ac procede ſanè in anteriorem partem, non enim vis aſſequi. Intelligam enim ſi modò volueris. SOL. At ego volo: tu verò nihil dixiſti eorum quæ homines ſolent cùm ſolœciſmum faciunt. LVC. An tibi hoc quod modò dictum eſt, paruum aliquod malorum videtur eſſe? Sed tamẽ ſequere denuò, quoniam nõ animaduertiſti curſu digredientem. SOL. Ita per Deos, ego quidẽ non. LVC. At verò dimiſi currere lẽporem celeriter. Num præteriſti? ſed & nunc licet videre lẽporem. Si verò nõ, multi inde lẽpores facti latebunt te in ſolœciſmo iacentes. SOL. Non latebunt. LVC. At verò latuerunt certé. SOL. Mira dicis. LVC. Tu verò præ nimia eruditione corruptus es, vt neque ipſum hoc ſolœciſſantes intelligere poſsis. Deeſt enim ipſi diſtributiua vox τινά, id eſt, quendam. SOL. Hæc quidem non intelligo quo pacto

δα πῶς λέγεις· ἐγὼ δὲ πολλοὺς ἤδη σολοικίζοντας κατενόησα. Λυ. κἀμὲ τοίνυν ἔσῃ τότε, ὅταν τι τῶν παιδίων γένῃ, τῶν τὰς τίτθας θηλαζόντων. εἰ δὲ οὐ νῦν ἔγνως σολοικίζοντά με, ἀλλ' αὐξάνοντα παιδία σολοικισμὸν ποιήσει τὸν μηδὲν ἀδότι. Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. καὶ μὲν δὴ ταῦτα ἀγνοήσομεν, οὐδὲν γνωσόμενα τῶν ἑαυτῶν, ἐπεὶ ὅδε σολοικισθὲν ἀπέφυγε. μὴ τοίνυν ἔτι λέγε, ὡς ἱκανὸς εἶ πατιδᾶν τὸν σολοικίζοντα, καὶ αὐτὸς μὴ σολοικίζων. κἀγὼ μὲν οὕτω. Σωκράτης δὲ ὁ ἀπὸ Μόψου, ᾧ συνεγενόμην ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τοιαῦτα ἔλεγεν ἀνεπαχθῶς, καὶ οὐκ ἤλεγχε τὰμαρτάνοντα. πῶς μέν τοι γε τὸν ἐρωτήσαντα πλοῖα ἔξεσι, τίς γὰρ ἂν, ἔφη, ἀκριβῶς σοι περὶ τῆς τήμερον, ὡς ἐξιόν; ἑτέρῳ δὲ φήσαντος ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, πῶς φῂς εἶπε, τίθυηκε

pacto dicas: ego verò multos iam solœciſsantes perſpexi. LVC. Et me igitur ſcies tunc, quando puer quiſpiam eris, eorum videlicet qui mammam adhuc ſugũt. Aut ſi nunc non cognouiſti ſolœciſſantem me, neque creſcentes pueruli ſolœciſmum facient nihil intelligenti. SO. Vera dicis. LVC. Atqui ſi hæc ignorabimus, nihil cognoſcemus noſtrorum proprium: quoniam & hic ſolœciſmus quem nunc feci, fefellit te. Ne igitur dixeris amplius quòd poſsis perſpicere ſolœciſſantem, & ipſe ſolœciſmum non committere. Atque ego quidem hoc pacto. B Socrates autem, qui à Mopſo genus ducebat, cui in Aegypto cõuerſatus ſum, huiuſmodi dicere ſolebat citra inuidiam, neque apertè coarguebat eum qui ſic peccãſſet: verùm ad eum qui interrogabat, πλοῖα ἔξεσι, hoc eſt, quando exibit? Quis enim, inquit, reſponderit tibi de hodierna die tanquam exiens? Alio autem dicente, ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, id eſt, ſatis habeo paternorum bonorum: Quomodo ais, inquit,

an

τίθνηκε γὰρ ὁ πατήρ σε; ἄλλος δὲ αὖθις λέγοντος, συμπατριώτης ἐστί μοι, ἐλάνθανόν σε ἄρα ἡμᾶς, ἔφη, βάρβαρος ὤν. ἄλλος δὲ ἀπόντος, ὁ δεῖνά ἐστι μεθύσος, μητρὸς ἔπεφνε, ἢ πῶς λέγεις; ἑτέρου δὲ λέοντας, διπλασιάσας, ἔφη, τοὺς λέοντας· ἀπόντος δέ τινος, λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ δηλαδή τι δύο μοι, οὐκοῦν, ἔφη, λήψεται, εἰ λῆμμα αὐτῷ πάρεστιν. ἑτέρου δὲ ἀπόντος, πρόσεστιν ὁ μέλλων, ἡμῖν φίλος, ἔπαινος, ἔφη, λοιδορεῖς φίλον ὄντα; πρὸς δὲ τὸν ἀπόντα, δειλίπλομαι τὸ ἄνθρωπε, καὶ φεύγω, σύ, ἔφη, καὶ ὅταν τινὰ ὑπολαμβάνῃς, διώκεις. ἄλλου δὲ ἀπόντος, τῶν φίλων ὁ κορυφαιότατος, χάριν γε, ἔφη, τὸ τῆς κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπάνω. καὶ ἐξορμῶ δέ τινος ἀπόντος, καὶ τίς ἐστιν, εἶπεν, ὃν ἐξορμᾷς; ἐξεπιπολῆς δέ,

an tibi pater mortuus est? Alio autem rursus dicente, C συμπατριώτης ἐστί μοι, hoc est, conterraneus meus est: Latuisti igitur nos, inquit, barbarus existens. Alio autem quodam dicente, ὁ δεῖνά ὅτι μεθύσος, hoc est, iste nescio quis ebrius est: Matrisne, inquit, aut quomodo dicis? Alio autē, λέοντας; Duplicas, inquit, leones. Cùm autē quidam dixisset, λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ, duplici videlicet μι, id est, quæstus siue captura inest ipsi: Proinde, inquit, capiet, si captura ipsi inest. Alio autem dicente, πρόσεστιν ὁ μέλλων ἡμῖν φίλος, id est, accedit adolescēs meus amicus: Et conuiciaris illi, inquit, cùm sit amicus? Ad eum autē qui dixerat, δειλίπλομαι τὸ ἄνθρωπε, καὶ φεύγω, hoc est, terreo pro timeo virū, & fugio: Tu, inquit, etiam quādo timebis aliquem, persequeris. Alio autē dicente, τῶν φίλων κορυφαιότατος, id est, amicorū maximè summus: Festiuū sanè, inquit, quod supra verticem seu summam aliquid vltrà etiam ponis. Et ἐξορμῶ quopiam dicente, hoc est, inuado siue irrumpo: Et quisnam est, inquit, quem ἐξορμᾷς; hoc est, impellis. Ἐξεπιπολῆς autem

λέγοντος δέ τινος ἀπόντος, ἐκ τῆς ἐπιπολῆς ἄπιμεν, ὡς ἐκ τῆς πιθάκνης. λέγοντος δέ τινος, συντάξατό μοι, καὶ λόχον, ἔφη, Ξενοφῶν συντάξατο. ἄλλου δὲ ἀπόντος, περιέστηκα αὐτὸν, ὥς τι λαθεῖν, θαυμαστὸν, ἔφη, ἃ εἰς ἂν περίστης τὸν ἕνα. ἑτέρου δὲ λέγοντος, συνεκρίνετο αὖθις, καὶ διεκέκρινετο πάντως, ἔπιμεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς σολοικίζοντας Ἀττικῶς παίζειν ἀντιπαρεθῶς. πρὸς γοῦν τὸν ἀπόντα νῦν τοῦτο δοκεῖ, σὺ, ἔφη, καὶ νῦν ἐρεῖς, ὡς ἁμαρτάνομεν. ἑτέρου δὲ σπουδῇ διηγουμένου τι τῶν ἐπιχωρίων, καὶ ἀπόντος, ἃ δὴ τῷ Ἡρακλεῖ μιχθῆσα, οὐκ ἄρα, ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς ἐμίχθη αὐτῇ. καρῆναι δέ, τινος ἀπόντος, ὡς δοκοίη,

autem quodam dicente, hoc est, de superficie: subiecit, ἐκ τῆς ἐπιπολῆς ὡς ἐκ τῆς πιθάκνης, hoc est, ex superficie vt ex doliolo. Dicente autem quodam, συντάξατό μοι, hoc est, composuit mihi, vel eiusdem ordinis mecũ fuit: & manipulum, inquit, Xenophon συντάξατο, id est, coordinauit. Alio autem dicente: περιέστηκα αὐτὸν, ὥς τι λαθεῖν, id est, circumsteti, seu circundedi ipsum, vt latérem: Mirum, inquit, si tu cùm vnus sis, περιέστης, id est, circunsteteris vnum. Alio rursum dicente, συνεκέκρινετο αὖθις, quod & comparabatur ipsi, & contendebat cum ipso, significat: subiecit, καὶ διεκέκρινετο πάντως, hoc est, dijudicabatur seu dirimebatur quoque omnino. Solebat autem & contra eos qui soloecismum Atticè loquendo committebant, eadem festiuitate ludere. Nam ad eum qui dixerat, D νῶι τοῦτο δοκεῖ, hoc est, nobis hoc videtur: Tu, inquit, etiam νῶιν dices, vt peccamus. Alio autem seriò narrante quippiam eorum quæ in patria sua acciderãt, ac dicente, Illa verò Herculi μιχθῆσα, hoc est, concumbens: Non igitur, inquit, Hercules E μίχθη αὐτῇ, hoc est, ipse concubuit, siue commixtus fuit. Porrò

dicente

ἔδοιτο, τί γάρ, ἔφη, σοι δεινὸν ἔργασαι, καὶ ἄξιον ἀτιμίας; καὶ ξυγομαχεῖν δέ τινι τῶν λέγοντι, πρὸς τὸν ἐχθρὸν εἶπε, ξυγομαχεῖς; ἕτερος δὲ ἀπόνως βασανίζεσθαι τὸν παῖδα αὐτῷ νοσοῦντα, ἐπὶ τῷ, ἔφη, ἢ τί βουλόμενος τὸν βασανίζοντα; προκόπτει δέ τινι τῶν ἀπόντων, ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὁ δὲ Πλάτων, ἔφη, τοῦτο ἐπιδιδόναι καλεῖ. ἐρομένου δέ τινος, ἢ μελετήσει ὁ δεῖνα, πῶς δέ, ἔφη, ἐμὲ ἐρωτᾷς, ἃ μελετήσομαι, λέγεις ὅτι ὁ δεῖνα; Ἀπειλοῦντος δέ τινος, καὶ τεθνήξεται ἀπόντως ἐπὶ τοῦ τρίτου, βέλτιον, ἔφη, καὶ ἐνταῦθα μὴ Ἀττικίζειν καταράσθαι. καὶ πρὸς τὸν ἀπόντα δέ, φείδομαί σου, ἐπὶ τοῦ φείδομαί αὐτῷ, μή τι, ἔφη, ἁμάρτῃς βαλών;

dicente quopiam quòd haberet opus Ἐκπλῦναι, hoc est, tonderi: Quídnam graue adeò, inquit, & quod dignum ignominia ista sit, abste factum est? Et Ξυγομαχεῖν, hoc est, (vt Hesychius exponit) cum domesticis & familiaribus contendere, dicente quopiam: Túne aduersus hostem, inquit, ξυγομαχεῖς; Alio autem quodam dicente puerum suum morbo decumbentem βασανίζεσθαι, hoc est, torqueri: Cuius gratia, inquit, torquetur? aut quid vult ille qui torquet? Προκόπτει verò cùm quidam diceret ἐν τοῖς μαθήμασιν, hoc est, proficit in disciplinis, respõdit: At Plato ἐπιδιδόναι, hoc est, crescere vocat. Interrogãte aũt quopiam, ἃ μελετήσει ὁ δεῖνα, hoc est, an declamaturus nescio quis esset: Quomodo ergo, inquit, interrogãs me an declamaturus sim, dicis ὁ δεῖνα; hoc est in tertia persona iste. Volente autem quodam Atticismum exprimere, & dicente, τεθνήξεται, hoc est, morietur in diem tertium: Satius, inquit, foret, etiam hîc non Atticissare adeò te, quando malum imprecaris. Ad eum autem qui dixerat, Φείδομαί σου, pro φείδομαι αὐτῷ, hoc est, parco ipsi: Nunquid, inquit, aberrâsti iaculans

βαλὼν, ἀφισᾶν δέ τινα ἀπόντα καὶ ἑτέρου, ἀφισάναν, ἄμφω μὴν, ἔφη, οὐκ οἶδα. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα, πλὴν εἰ μὴ, ταῦτα, ἔφη, διπλᾶ χαρίζοι. καὶ κἄσθαι δέ τινα ἀπόντα, ψευδάτικον, ἔφη, τὸ ῥῆμα. τῷ δὲ λέγοντι, ἔκτοτε, καλὸν, ἔφη, τὸ εἰπεῖν ἐκπέρυσιν· ὁ γὰρ Πλάτων, ἐς ποτε λέγει. τῷ δὲ ἰδοῦ ἐπὶ τῷ ἰδὲ χωμένου τινὸς, ἕτερα ἀντ' ἑτέρων, ἔφη, σημαίνεις. ἀντιλαμβάνομαι δέ, ἐπὶ τῷ σιωπᾶν, λέγουσός τινος, θαυμάζειν, ἔφη, πῶς ἀντιποιήμβος τῷ λέγοντα, φησὶν ἀντιποιεῖσθαι. βράδιον δέ, τινος ἀπόντα, οὐκ ἔστιν, ἔφη, ὅμοιον τῷ τάχιον. βαρεῖν δέ, τινος ἀπόντος, οὐκ ἔστιν, ἔφη, τὸ βαρωθῆναι, ἢ γενόμενον. λέλογχα δέ, τὸ εἴληχα λέγοντος, ὀλίγον, ἔφη, καὶ

iaculando? Quodam verò ἀφισᾶν *dicente, & altero* ἀφισάναν, *pro eo quod eſt ad defectionem ſolicitare: Vtrunque, inquit, non noui. Ad eum autem qui dicebat* πλὴν εἰ μὴ, *hoc eſt, niſi ſi: Hæc, inquit, dupla gratificantur. Et* κἄσθαι *cùm quidam diceret: Pſeudatticũ, inquit, verbum eſt. Rurſum dicenti* ἔκτοτε, *pro ex eo tẽpore: Pulchrum, inquit, fuerit &* ἐκπέρυσιν, *hoc eſt, ex ſuperiori anno dicere. nam Plato* ἐς ποτε, *hoc eſt, in id tempus, dicit. Ei verò qui* ἰδοῦ *pro* ἰδέ, *hoc eſt, vide, vtebatur: Alia pro aliꝭ, inquit, ſignificas. Cùm quidã autem* ἀντιλαμβάνομαι *pro* σιωπῶ μι (*hoc eſt, intelligo*) *diceret: mirari ſe ait quo pacto ὁ* ἀντιποιήμβος τῷ λέγοντος, *id eſt, qui cum dicente certaret, ſiue competitor eius foret, diceret,* ἀντιποιεῖσθαι, *id eſt, concertare vel competere ſe.* Μ βράδιον *autem dicente quopiam: Non eſt ſimile, inquit, verbo* τάχιον, *quod celerius ſignificat. Et rurſum* Ν βάρεν *pro grauare dicente quopiam: Non eſt, inquit,* βαρωθῆναι, *quemadmodum putâſti.* λέλογχα *item pro* ἔληχα (*id eſt, ſortitus vel nactus ſum*) *dicente quodam: Modicũ, inquit, etiam*

apud

παρ' οἷς ἁμαρτάνεται. ἵπλασθαι δὲ ἐπὶ τοῦ πέτασθαι πολλῶν λεγόντων, ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς πλήσεως τὸ ὄνομα, σαφῶς ἴσμεν. πτερὸν δέ τινος ἀπόντος, ὡς δὲ Ἀττικὸν, καὶ τὸν φαλὸν ἐροῦμεν, ἔφη. φακὸν δέ τινος ἀπόντος, ἐδεδοκίμασαι, καὶ πῶς ἄν, ἔφη, φακόν τις φάγοι; ταῦτα μὲν τὰ Σωκράτικά. ἐπανίωμεν δέ, εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν τῶν πρότερον λόγων, κἀγὼ μὲν καλῶ τοὺς βελτίστους εἶναι ὅλος, σὺ δὲ γνώσεσθον· οἶμαι γάρ σε κἂν νῦν διωνήσεσθαι, ὁπόσων γε ἐπακούσαντα τῶν ἐξῆς λεγομένων. Σο. ἴσως μὲν οὐδὲ νῦν διωνήσομαί σου λέγοντος, ὅμως εἰπέ. Λυ. καὶ πῶς φῂς οὐ διωνήσεσθαι; ἡ γὰρ θύρα σχεδὸν ἀνέῳγέ σοι τῆς γνωσέως αὐτῶν. Σο. ἀπὸ δίνιου. Λυ.

apud quos peccatur. Multis autem ἵπλασθαι pro πέτασθαι (quod est volare) dicentibus, quod ἀπὸ τῆς πλήσεως (hoc est, à volatu) quidem verbum hoc descendat, planè scimus. Πτερὸν autem quodam dicente (hoc est, columbum masculino genere) quasi hoc Atticum verò foret, etiam τὸν ὁ φαλὸν (id est, *palumbum masculino genere*) *dicamus, inquit. Rursum dicente quodam se* φακὸν *comedisse, (hoc est, lentem) Et quomodo, inquit, φακὸν aliquis comederit? quod & algam, & lentiginem, & vas quoddam vnguentarium, & aliud item quædam significat. Atque hæc quidem Socratica illa sunt: Redeamus autem, si videtur, ad certamen priorum verborum. Ac ego quidem citabo ea quæ optima videntur esse tota, tu verò cognitionem fac. Arbitror enim vel nunc posse te, quippe qui tam multa ordine iam audieris.* SOL. *Fortassis ne nunc quidem potero te dicente, sed tamen dic.* LVC. *Quomodo ais te non posse? Nam cognitionis ipsorum propè ianua tibi aperta est.* SOL. *Dic igitur.*

Λυ. ἀλλὰ ἔπορ. Σο. οὐδέν γε, ὥς τι ἐμὲ μαθεῖν. Λυ. οὐ γὰρ ἔμαθον, τὸ ἀνέῳγμεν; Σο. οὐκ ἔμαθον. Λυ. τί ἂν παθόμεθα, εἰ μηδὲ νῦν ἀκολουθήσεις τοῖς λεγομένοις; καίτοι πρός γε τὰ κατ' ἀρχὰς ἠθυμοῦντα ἐκ σοῦ, ἐγὼ μὲν ὤμην ἤδη σε ἐς πεδίον καλεῖν, σὺ δὲ τοὺς ἱππέας κατεγνώκεις. ἀλλὰ ἔοικας ὁ φροντίζειν τῶν λόγων μάλιστα, ὅτι νῦν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διήλθομεν. Σο. ἐγὼ μὲν φροντίζω, σὺ δὲ ἀδήλως αὐτοὺς διῆξερχῃ. Λυ. πάνυ γοῦν ἄδηλόν ἐστι, τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ἐφ' ἡμῶν λεγόμενον· ἀλλὰ τοῦτο μὲν δῆλον, εἰ δὲ οὐδεὶς ἂν θεῶν ἀγνοεῖν σε ποιήσειε, πλήν γε ὁ Ἀπόλλων. μαντεύεται γοῦν ἅπασι τοῖς ἐρωτῶσι, σὺ δὲ οὐδὲ τὸ μαντευόμενον κατενόησας. Σο. μὰ τοὺς θεούς· οὐ γὰρ ἔμαθον. Λυ. εἰ ἄρα καθεὶς λανθάνει σε περιιών. Σο. ἔοικασί γε.

LVC. *At iam dixi.* SOL. *Nihil certè quod ego intelligam.* LVC. *Annón intellexisti quod dixi* ἀνέῳγμεν *(id est, aperuit, pro aperta est.)* SOL. *Non intellexi.* LVC. *Quid igitur patiemur, si ne nunc quidem assequeris ea quæ dicuntur? Atqui secundum ea quæ ab initio abs te dicta sunt, ego quidem putabam me equites in campum prouocare: tu verò equites cogitâsti. Sed videris non curare verba, maximè* R *quæ inter nos ipsos prosecuti sumus.* SO. *Ego quidem curo, tu verò obscurè ipsa prosequeris.* LVC. *Nempe omnino obscurum est, quod dixi,* κατὰ σφᾶς αὐτούς, *cùm de nobis mentionem facerem. Sed hoc quidem manifestum est. Te verò* S *nullus deorum ab ignorantia liberauerit, nisi fortassis Apollo.* T *Vaticinatur enim ille omnibus interrogantibus: tu verò neque ipsum* μαντευόμενον *intelligis.* SOL. *Per deos equidem, non enim didici.* LVC. *Si ergo* καθεὶς *latet te circumiens.* SOL. *Videntur certè.*

LVC.

Λυ. ὁ δὲ καθὲς πῶς παρῆλθεν; Σο. οὐδ' τοῦτο ἔμαθον. Λυ. οἶσθα δέ τινα μνηστωόμενον αὐτῷ γάμον; Σο. τί δὲ τοῦτο; Λυ. ὅτι σολοικίσαν ἀνάγκη τὸ μνηστωόμενον αὐτῷ. Σο. τί οὖν πρὸς τοῦμὸν πρᾶγμα, ἐὰν σολοικίζῃ τις μνηστωόμενος; Λυ. ὅτι ἀγνοεῖ ὁ φάσκων ἀδικεῖν· καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει. ἐὰν δέ τις λέγοι σοι παρελθὼν, ὡς ἀπολείποι τὴν γυναῖκα, ἆρ' ἂν ἐπιτρέποις αὐτῷ; Σο. τί γὰρ οὐκ ἂν ἐπιτρέποιμι, ἐὰν φαίνοιτο ἀδικούμενος; Λυ. ἐὰν δὲ σολοικίζων φαίνοιτο, ἐπιτρέποις ἂν αὐτῷ τοῦτο; Σο. οὐκ ἔγωγε. Λυ. ὀρθῶς γὰρ λέγεις· οὐ γὰρ ἐπιτρεπτέον σολοικίζοντι τῷ φίλῳ, ἀπὸ ἀδιδακτέου ὅπως τοῦτο μὴ ποιήσει. καὶ ἔτις γε νῦν ψοφοίη τὴν θύραν ἐσιὼν, ἢ ἐξιὼν κόπτοι, τί φήσομέν σε πεπονθέναι; Σο.

LVC. At καθὲς iſte quo pacto præterijt? SO. Neq; hoc didici. LVC. Nôſti autem quempiam ſibi ipſi γάμους μνηστωόμενον) hoc eſt, nuptias ſtipulantem vel reſpõdentem? SO. Quorſum igitur hoc? LVC. Quòd neceſſe eſt ſolœciſmum committere τὸν μνηστωόμενον αὐτῷ: id eſt, eum qui ſibi deſpondet. SOL. Quid igitur ad meum negotium hoc, ſi ſolœciſmum committit quiſpiam deſpondens? LVC. Quòd ignorat is, qui ſe ſcire dictabat. Et hoc quidem ita ſe habet. Si verò quiſpiam dicat tibi accedens, ὡς ἀπολείποι τὴν γυναῖκα, hoc eſt, quod repudiare velit vxorem, num permittes hoc illi? SOL. Quid ni permittam ſi videatur iniuria affectus eſſe? LVC. Si verò ſolœciſmum committere videatur, etiámne hoc permittes illi? SOL. Haud equidem. LVC. Rectè dicis. Neque enim concedendum amico vt ſolœciſſet: ſed docendus potiùs eſt, vt hoc ne patiatur. Quòd ſi quis autem nunc crepare faciat ianuam ingrediens, aut exiens pulſet, quid dicemus tibi accidiſſe?

Σο. ἐμὶ μὲν οὐδέν, ἐκεῖνον δὲ ἐκποδὼν βούλεσθαι, ἢ εἰσιέναι. Λυ. σὺ δὲ ἀγνοοῦντα τὸν κόπλοντα, ἢ τὸν ψοφοποιοῦντα, ὑδέν, ὅλως ἐπονθύειν δόξομεν ἀπαίδευτον ὄντα; Σο. ὑβριστὴς εἶ. Λυ. τί λέγεις, ὑβριστὴς ἐγὼ νεωτὶ δὲ γενήσομαί σοι δοκῶ; ἔοικε δὲ σολοικίζειν, τὸ νεωτὶ δὲ γενήσομαι, οὐ δὲ οὐκ ἔγνως. Σο. παῦσαι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλ' ἐπί τι τοιοῦτον, ὡς τι κἀμὲ μαθεῖν. Λυ. καὶ πῶς ἂν μάθοις; Σο. ἄμοι πάντα ἐπέλθοις, ὅσα φῂς σολοικίσας ἐμὲ λαθεῖν, μὴ παρ' ὅ, τι ἕκαστον σολοικίσαι. Λυ. μηδαμῶς, ὦ ἄριστε· μακρὸν γὰρ ἂν ποιήσαιμεν τὸν διάλογον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἔξεστί σοι καθ' ἕκαστον αὐτῶν πυνθάνεσθαι. νῦν δὲ ἐπὶ ἄλλα ἐπέλθωμεν, εἰ δοκεῖ· καὶ πρῶτόν γε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄλλα μὲ λασίως, ἀλλὰ

SOL. *Mihi quidem nihil: illum verò vel exire velle, vel introire.* LVC. *Tibi verò, cùm ignorares* τὸν κόπτοντα, *hoc est, qui pulsat, aut* τὸν ψοφοποιοῦντα, *hoc est, qui crepare faciat, nihil omnino accidisse putabimus indocto adeò existenti?* SOL. *Contumeliosus es.* LVC. *Quid dicis? Ego contumeliosus verò nunc* γενήσομαι (*id est, fiam*) *qui tecum dissputo? Videtur autem solœcissare etiam ipsum,* γενήσομαι *quo nunc vsus sum: tu verò non cognouisti.* SOL. *Desine, quæso per Mineruam: ac dic potiùs tale aliquid, quod etiam ego intelligam.* LVC. *Ac quo pacto intelligas?* SOL. *Si mihi omnia ista percurras quæ modò dixisti à te cum solœcismo dicta, à me autem non animaduersa esse: & quo pacto in singulis peccatum sit, exponas.* LVC. *Nequaquam, ô optime. longum enim modò facturi essemus dialogum: sed de horum quidem vnoquoque licebit tibi singulatim quærere. Nunc autem alia quædam persequamur, si videtur. Ac primùm ipsum hoc* ἄλλα, *absque aspiratione,*

&

ἁπαλὴν φωνῇ. μῶν καλῶς, ἀρθῶς φαίνεται ῥηθὲν μετὰ τοῦ ἕτερα συντεθειμένον, μὴ γὰρ οὕτως ἄλογον ᾖ ἄν. ἔπειτα τὸ τῆς ὕβρεως. ἴσως μὲν φῂς ὑβρεῖσθαι, ἃ μὴ οὕτω λέγοιμι, ἀλλ' ἃς σὲ φαίην ἴδιον, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὅτι τὸ μὲν σὲ ὑβρίζειν τὸ σῶμά ὅστι τὸ σὸν, εἴτοι πληγαῖς, ἢ δεσμοῖς, ἢ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ. τὸ δὲ ἃς σὲ, ὅταν ἄῃς τι τῶν σῶν γίγνεται ἡ ὕβρις. καὶ γὰρ ὅς τις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν, ἃς σὲ ὑβρίζει· καὶ ὅς τις παῖδα καὶ φίλον, καὶ ὅς τις τι οἰκέτην. πολὺ γὰρ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως ἔχει σοι, ἐπὶ τὸ ἃς πρᾶγμα ὑβρίζειν λελεῖφθαι· οἷον ἃς τὴν παροιμίαν, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν ἐν τῷ συμποσίῳ. Σω. καταγνῶ τὸ διάφορον. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ τοῦτο καταγνοᾷς, ὅτι τὸ ταῦτα ἁπαλαλάπαξ, σολοικίζειν καλοῦσιν;

Σω.

& cum tenui ſpiritu, vtrum rectè videatur dictum cum verbo ἕτερα compoſitum. Non enim ita præter rationem fuerit. Deinde & τὸ τῆς ὕβρεως, id eſt, de contumelia, qua te à me affectum ais, ſi non hoc pacto dicam, ſed ἃς σὲ, hoc eſt, in te contumelioſum (fuiſſe me ſcilicet) dicam, proprium id eſſe ego quidem non poſſum dicere: quoniam σὲ quidem ὑβρίζειν, hoc eſt, te cõtumelia afficere, idem eſt quòd corpus tuũ, ſiue plagis, ſiue vinculis, ſiue etiam alio aliquo pacto. At ἃς σὲ (hoc eſt, in te contumelioſus eſſe dicar) quando alicui tuorum contumelia fit. Nam & qui vxorem tuam contumelia afficit, in te contumelioſus eſt, & qui pucrum tuum, & amicum, & certè qui ſeruum quoque. Nam præterquam de rebus, ita tibi ſe res habet: quoniam & in res contumelioſum eſſe dictum eſt, vt in prouerbium, quemadmodum V Plato dicit in Sympoſio. SOL. Intelligo differentiam. LVC. Num igitur & hoc intelligis, quòd ſi dicam, ταῦτα ἁπαλάπαξ, ſolœciſmum vocant?

Σο. ἀλλὰ νυνῶ ἄσομαι. Λυ. αὐτὸ δὲ τὸ ἐναλλάττειν; Σο. ἐμοὶ μὲν ταυτὸν λέγειν δόξει. Λυ. καὶ πῶς ἂν ἕν ταυτὸν τὸ ἀναλλάττειν τὸ ἐναλλάττειν, ἅπερ τὰ μὲν ἑτέρου πρὸς ἕτερον γίνεται, τοῦ μὲν ὀρθοῦ πρὸς τὸ ὀρθὸν, τὸ δὲ τοῦ μὴ ὄντος πρὸς τὸ ὄν; Σο. καταμανθάνω, ὅτι τὸ μὲν ἀναλλάττειν, τὸ μὴ πρέπον ἀντὶ τοῦ πρέποντος λέγειν δεῖ. τὸ δ' ἐναλλάττειν ποτὲ μὲν τῷ πρέποντι, ποτὲ δὲ τῷ μὴ πρέποντι χρῆσθαι. Λυ. ἴσως τινὰ καὶ ταῦτα καταγνώσιν οὐκ ἄχαριν. τὸ δὲ σπουδάζειν πρός τινα, τὴν οἰκείαν ὠφέλειαν τοῦ σπουδάζοντος ἐμφαίνει· τὸ δὲ περί τινα, τὴν ἐκείνου, περὶ ὃν σπουδάζει. καὶ ταῦτα ἴσως μὲν ἀσυγχύτως, ἴσως δὲ καὶ ἀκριβοῦσι παρά τισι. βέλτιον δέ, ἀκριβοῦν ἑκάστῳ. Σο. ὀρθῶς γὰρ λέγεις. Λυ. τόγε

SOL. At nũc scibo. LVC. Ipsum autem dici debere, ἐναλλάττειν. SO. Mihi quidem videtur idem vtrunque dicere. LVC. At quomodo idem fuerit ἀναλλάττειν & ἐναλλάττειν, quando illud quidem est alterum cum altero commutare, videlicet id quod rectum non est, cum eo quod rectum est: hoc autem, id quod non est, cum eo quod est. SOL. Intelligo quod ἀναλλάττειν quidem sit id quod proprium non est, pro eo quod proprium est, dicere ἐναλλάττειν verò, aliquando quidẽ eo quod proprium est, aliquando verò eo quod proprium non est, vti. LVC. Habent quandam & hæc cõsiderationem non iniucundam. σπουδάζειν autem πρός τινα: id est, satagere vel obsequiosum esse erga aliquem, propriam vtilitatem eius qui satagit, indicat: cùm autem dico περί τινα, circa aliquem, illius indicat, circa quem quis satagit, siue obsequiosus est. Atque hæc quidem fortassè confunduntur à quibusdam, fortasis autem etiam obseruantur: melius autem est obseruare vnumquenque. SOL. Rectè dicis. LVC.

καθὸ

τόγε μὲν καθίζεσθαι τοῦ καθίσαι, καὶ τὸ καθίσον τοῦ κάθησο, ἆρ' οἶσθ', ὅτι διενηνόχεν; Σο. οὐκ οἶδα. τὸ καθίσθαι μέν σου λέγοντος, ὡς ἔστιν ἔκφυλον. Λυ. καὶ ὀρθῶς γε ἤκουσας, ἀπὸ τὸ κάθισον, τοῦ κάθησο διαφέρειν φημί. Σο. καὶ ᾧ ποτ' ἂν εἴη διαφέρον; Λυ. ᾧ τὸ μὲν πρὸς τὸν ἑστῶτα λέγεσθαι, τὸ κάθισον· τὸ δὲ πρὸς τὸν καθεζόμενον, ἴσο ξέν', ὑμᾶς δὲ καὶ ἄλλοθι εὑρήσομεν ἕδρας, ἀντὶ τοῦ μένει καθεζόμενος. πάλιν οὖν ἐρήσθω, ὅτι τὸ ταῦτα παραλλάξας, ἁμαρτάνει. τὸ δὲ καθίζω, τοῦ καθίσομαι ἆρά σοι δοκεῖ μικρῷ τινι διαφέρειν, εἴπερ τὸ μὲν ἕτερον ὁρῶμεν, τὸ καθίσαι λέγειν. τὸ δὲ μόνους ὑμᾶς αὐτούς, τὸ καθίσεσθαι. Σο. καὶ ταῦτα ἱκανῶς διεληλυθας, καὶ δὴ λέγε· οὕτω γάρ σε φαῖ προδιδάσκειν. Λ. ἕτερος γὰρ λέγουσι καλῶς, οὐκ οἶσθα, οἷόν ὅτι ξυγγραφεὺς ἀνήρ; Σο.

καθίσεσθαι verò à καθίσαι, & κάθισον à κάθησο, scis quo pacto differant? So. Haud scio. καθίσθαι quidem audiui te dicere quod sit alienum. Luc. Et rectè quidem audîsti. Sed κάθησο à κάθισον differre aio. So. Et quo tandem inter se differunt? Luc. Quòd κάθισον quidem ad eum qui stat, dicitur: alterum autem ad eum qui sedet. vt, ἴσο ξέν', ὑμᾶς δὲ καὶ ἄλλοθι δήσομεν ἕδρας, hoc est, Sede vel quiesce hospes, nos autem etiam alibi inueniemus sellam. Rursum itaque dictum sit, quòd qui hæc commutat, vitium incurrit. καθίζω autem à καθίσομαι, num tibi parum distare videtur? Sic quidem καθίσαι dicendo, alterum sedere facimus: καθίσεσθαι verò, nosmet ipsos solos. So. Et hæc sufficienter prosecutus es. Atque igitur dic: ita enim oportet te docendo præire. Luc. Nam me alio pacto dicēte, non intelligis. Non nosti quale sit ξυγγραφεὺς ἀνὴρ; (h.e. vir historiarū scriptor aut cōmentator.)

Σο. πάνυ οἶδα νῶν γέ σου ἀκούσας ταῦτα λέγοντος. Λυ. ἐπεὶ κἀγὼ τὸ καταδουλοῦν οὐ μὴν ἴσως ταὐτὸν ὃ καταδουλοῦσθαι νενόμικας, ἐγὼ δ' οἶδα διαφορὰν οὐκ ὀλίγην ἔχον. Σο. τίνα ταύτην; Λυ. ὅτι τὸ μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦσθαι δ' ἑαυτῷ γίγνεται. Σο. καλῶς λέγεις. Λυ. καὶ ἅμα δέ σοι πολλὰ ὑπάρχει μανθάνειν, ἂν μὴ αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἂν δοκῇς δόξαις. Σο. οὐκ ἂν δόξαιμι. Λυ. οὐκοῦν τὰ λοιπὰ εἰς αὖθις ἀναβαλώμεθα, νῦν δὲ διαλύσωμεν ἤδη τὸν λόγον.

SOL. *Admodum nqui, vt qui te audierim hæc dicentem.* LVC. *Quoniam & καταδουλοῦν tu quidem fortaſsis idem cum* καταδουλοῦσθαι *putâſti: ego verò ſcio differentiam nō paruam habere.* SOL. *Quámnam hanc?* LVC. *Quòd hoc quidem alteri,* καταδουλοῦσθαι *aũt ſibi ipſi fit.* SOL. *Pulchrè dicis.* LVC. *Y. Etiam alia verò multa licet tibi diſcere, ſi modò non ipſe tibi ſcire, cùm neſcias, videbere.* SOL. *Non videbor facilè.* LVC. *Proin reliqua in poſterùm reijciemus, in præſentia autem dialogũ diſſoluamus.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc rhetorem ore & manibus ſiue geſtis barbarum, ſuo tamẽ iudicio facundum ac doctum, ridet, quem quia ſolœciſmum ſæpe committeret, ſolœciſtam vocat. Eſt autem σολοικισμὸς ſermo incongruè, & præter probatorum Græcorum conſuetudinem compoſitus, à σολοὶ Ciciliæ vrbe dictus, cuius incolæ pauci ex Athenienſibus non multo interiecto tempore, corrupto patrio ſermone inconuenienti orationis partium ſtructura loqui cœperunt. Quapropter qui eo vitio aliquando vterentur, dicti ſunt σολοικίζειν. Hanc autem ciuitatem Solon vnus ex ſeptem Græciæ

Græciæ ſapientibus condidit, à quo cognomen ſortitus eſt, vt inquit Laërtius libro 1. in Solone, cui opinioni magis accedo, quàm Iſidori, aut eorum, qui σολοικισμὸν εἶδος τι τῆς τοῦ λόγου αἰκισμοῦ, veluti ſermonis ludibrium, vel à Solone dictum putāt, quòd is vel in Legibus ſuis pingui Minerua loquutus ſit. Nam Cicero & Ariſtides ἐν κοινῇ ἀσαφείᾳ Solonem in numero eloquentium reponendum cenſent. Strabo lib. 14. ambigit, vnde natū σολοικίζειν, an à Soloi oppido, an aliundé. Gellius lib. 5. cap. 20. σολοικίσμου nomē apud idoneos & antiquos authores non reperiri dicit. Nam inquit, vt βάραθρον antiqui, ſic & σολοῖκον dixerunt. Reperitur tamen hæc dictio non ſemel in Ariſtotelis Elenchis. σολοικία idem eſt qd. σολοικισμὸς, qua dictione Lucianus vſus eſt de Saltatione, & Budæus in Epiſtolis. Lucilius dixit, centum genera ſolœciſmorum, teſte Iſidoro. σολοικοφανὲς dicitur, quod ſolœciſmi ſpeciem habet; cuius exempla aliquot profert hîc Lucianus. Suidas vnum tantùm, col. 1322. Ego ambulās murus cecidit, pro me ambulante. Vide plura apud Donatum libello de Figuris. Martialis libro quinto:

Vnus quum ſitis, duo Calliodore ſedetis:
Surge, ſolœciſmum Calliodore facis.

Fit aūt ſolœciſmus variè, per orationis partes & p earū accidentia, tum adiectione, detractione, immutatione & tranſmutatione, de quib. Fl. Soſipater Chariſius Artis grammat. lib. 4. ex Comminiano. Incongruū porrò & ſubabſurdum ὑποσόλοικον quoque Græci vocāt. quo verbo Cic. vtitur lib. ad Atticum 2. pro indecoro & abſono: σολοικισμὸς autem non tantùm eſt cum pluribus verbis conſequens verbum ſuperiori non accommodatur, ſed hoc quoq; nomine ſignificatur, quicquid fit perperā, nec rectè nec ordinè peragitur: vt σολοικισμὸς τῶν ἡδονῶν, voluptatum prouerbij ſpecie, pro earū abuſu apud eundem Lucianum in Nigrino, ſiue de Moribus philoſophorum. Iuuenalis Satyra 6:

—ſolœciſmum liceat feciſſe marito.

Martialis, cùm Lanuuini ad poſtes, non arrigens:

Sæpè ſolœciſmum mentula noſtra facit.

Quintilianus lib. 1. de Soloeciſmo agẽs: In geſtu etiam, inquit, nonnulli putant illud idem vitium ineſſe, cùm aliud voce, aliud nutu vel manu demonſtratur, vt ſi illud Terentianũ: *O cœlum, ô terra*, ita pronunciatũ ſit, vt manus in priore deijceretur, in altero ſuſtolleretur. aut illud: *Soſia ades dum*, cum abnutatione. Palemonẽ Laodiceum Sophiſtam cùm Smyrnę ludi celebrarentur, atque imperitus actor in Tragœdia: ὦ ζεῦ exclamans, manum in terram protendiſſet: rurſum ὦ γᾶ pronuncians in cœlum ſuſpexiſſet, è theatro ſe ſurripuiſſe. hæc inſuſurrantem ferunt, manu hic ſolœciſmũ fecit. Hoc Græcè magis bellè ſonat: ἔστω τῇ χειρὶ ἰσπλοίκιστα. Vide Philoſtratũm. De hac re extant duo epigrammata Græca libro 2. in Flaccum rhetorem, & ore & manu barbarũ, alterum Abbiano aſcriptum, alterum Lucilio. Primum Morus ſic vertit:

Quinque ſolœciſmis donaui rhetore Flaccum,
Quunque ſtatim decies reddidit ille mihi:
Nunc numero hoc paucos, inquit, contentus habeto,
Menſura accipies, quando redibo Cypro.

Secundi interpres eſt Ioach. Camerarius:

Flacce ſolœciſmos tacitus quoque nuper, & ipſo
Feciſti os pandens flamine barbariem:
Deinde ſolœciſmos dextra dum ſpecto mouentem,
Neſcio quid cupiens dicere, mutus eram.

Plutarchus auditorem minimè attentum, aliudque agentem συλοικίζειν φησὶ τὴν ἀκρόασιν, nouè dixit. i. in auſcultando ſolœciſſare. Soloeciſmum quoque dicuntur admittere, qui quum Leophanis reminiſci ſtudeant, in Leoſthenem deflectunt. Solœciſmus autem (vt iam diximus) eſt vitioſa orationis partium conſtructio. Sic vitioſa menſę conſtructio eſt ſolœciſmus. Extruuntur fercula, conſtruitur oratio. Cic. in Tuſcul. Menſæ epulis conquiſitiſſimis extructæ.

A IAM graue iſtud cõmiſi.] τὸ βαρὺ ἐξαμαρτεῖν. *Idem de Sal-*

de Saltatione: καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδέχνυται: id est, turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Item ἀσχημονεῖν καὶ δεινὰ ποιεῖν. i, indecorè et indignè facere. δεινῶς ἔχει με τοῦτο τολμῆσαι. i. arduum est me hæc audere efficere. Euripides. Quintilianus lib. 1. cap. 9: Solœcismi, inquit, fœditas absit. Hinc colligendum δεινὸν vel δεινὸς graue, turpe, indecorum, indignum & fœdum significare. B Socrates qui à Mopso genus ducebat.] Lucianus noster Mopseatis Socratis coætaneus fuit, ac eius consuetudine & familiaritate vsus est, imperante Aelio Adriano, circa annum 122. Is à Mopso vate Thessalo fortassis genus duxit. Cuius Pomponius Mela meminit, & à quo Mopsus Ciciliæ liberum oppidum ad Pyramum flumen situm, teste Plinio libro 5. capite 27. Strabo libro 14. Μόψου ἱερὸν appellat: id est, Mopsi fanum. Huius Socratis hoc extat carmen apud Athenæum lib. 14:

οἱ δ' ἀγαθοῖς καλῶς μάλιστα θεὸς πρῶτον ἄειρον: id est,

Quiq; boni diuos rectè venerantur ad aras.

Deus enim à nemine libentiùs & rectiùs colitur quàm à pijs.

C Συμπατριώτης.] Compatriota velut barbarum carpit.

D Νῶι τοῦτο δοκεῖ.] Νῶι poëticè, nos duo, vel nos duos. Et νῶιν, id est, nostrûm duorum, vel nobis duobus. In soluta oratione τὼ in νῶν, νῶιν tamen apud Platonem in Epist. reperitur: ὁμολογήθη νῶιν, inter nos conuenit. E Εμίχθη αὐτῇ] Homerus Iliad. γ: ἴμιχθεν pro ἰμίχθησαν: id est, mixti sunt. F Καρηῶν.] pro κρεάνων. Serui caput rasitabant, & capitis rasitatio apud Græcos pariter & Latinos diu seruitutis indicium fuit. Hoc ipsum etiam tondere caput, pro deludere Græcis prouerbio est. G Συγμαχεῖν.] ἀπὸ τῶν βοῶν μετ' ἀλλήλων μαχομένων. Οὐδὲ γὰρ περὶ τῶν ὀνομάτων ζυγμαχήσομεν, nihil enim de verbis pugnabimus. H Στοχάσομαι.] κατευθυνεῖν est, & alium figere, collineare, collimare, τὸν σκοπὸν κατευθύνω, hoc est, linearum vsualium contentionem ita regere, vt à scopulo proposito non aberremus. I Ψιλὸν ἄτικον ῥῆμα.] Verbum falsò Atticum, non verè Atticum. K Ἐκβτι.] Pro eo dicendū erat, ἐκ πίεσαι. Aristot. tamen lib. 3. Animal. ἀλλὰ ἐκ τότε δύνηται. L Ἰδῦ.] Pro ἴδε, Atticè nō dicitur. M Βραδύτερον.] Serius, tardius, lentius. τάχιον contrà, citius, celerius.

N Βάρειν.]

N Βάρεων.] βαρέω, pro βαρύνω prolatum reprehēdit Socrates. O Φάβον.] Palumbē, pro φάβιον. Lucilius, teste Nonio, genere masculino dixit:—macrosq; palumbes. P Φακὸν comediſſe.] φακῦ variæ ſunt ſignificationes. Nam legumen & lentem ſignificat. Item lentem paluſtrem, ſiue muſcum lenticulæ ſimilem, qui in aqua ſtagnante reperitur. Algam Latini vocant. Rurſus maculam in corpore, quæ lentigo dici ſolet. Eſt etiam vaſis vnguentariæ genus, de quo in Bibliis ſacris. Apud Iuſtinum Martyrem pro aheno aut vaſe in quo mortui cineres conduntur, legitur, vbi de Sibyllæ buſto legitur. Alia item quædam ſignificat apud Dioſcor. lib. 2. cap. 71. et lib. 4. cap. 88. 1. Reg. 10. item 1. Reg. 26. Q Ianua tibi aperta.] Metaphora. Sic Plinius Suetonio Tranquillo: atq; adeò illa actio mihi aures hominū, illa ianuam famæ patefecit. Indicauit hoc adagium Plutarch. in Sympoſ. dec. 2. Imprudens Firme, mundum pro Ianua prouerbiali, in teipſum aperuiſti. R Quæ inter nos ipſos proſequuti ſumus.] κατὰ σφᾶς αὐτὰς διήλθομεν λόγους. i. verba inter nos referimus. Lucianus hanc locutionem carpit. S Nullus deorū liberauerit ab ignoratia.] Quòd vehementer eſſet obſcurum, & intellectu perdifficile, id negabant antiqui vel ab Apolline poſſe intelligi. Athenæus libro Dipnoſoph. 3. Quid autem ſibi velit hæc epiſtola, arbitror equidem nec ipſum Apollinem intelligere. Adducit inibi ſenarium ex Antiphane: τοῦτο δ' ἐστὶν οὐδ' ἂν ὁ Ἀπόλλων μάθοι. Nec Apollo, quid ſibi hæc velint, intelligat. At Lucianus qui de induſtria loquitur obſcuriùs, & αἰνιγματωδῶς: Apollinem excipit, qui obliquè & obſcurè dicta, quæque perdifficile percipi à Solœciſta imperito poſſent, interpretari queat & abdita reſerare. Martialis libro 10. ita iocatur in Sextum, obſcuritatis affectatorem:

Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline libris,
Iudice te maior Cinna Marone fuit.

T Vaticinatur omnibus interrogantibus.] Id eſt, omnibus reddit oracula. De vate cum dativo, μαντεύεται τοῖς ἐρωτῶσι. Hanc locutionem carpit Lucianus. V Plato in Sympoſio.] De hoc Platonis loco vide Eraſmum noſtrum in adagio: Boni ad bonorum conuiuia vltrò accedunt. X Κατηλαζ

δουλῶσαι.] *In ſeruitutem redigere & redigi.* τὸ καταδουλοῦσθαι ἀμφοτέρως, τὸ καταδουλοῦν δ' ἑαυτὸν γίνεται. *Lucianus hanc differentiam ponit.* γ Etiam alia multa licet alicui diſcere.] *Perſuaſio ſapientiæ profectus impedimẽtum. Quintil. lib. 1. Inſtit. orator. cap. 2. Quales præceptores ac pædagogi eſſe debeant: Vt pædagogi, inquit, aut ſint eruditi planè, aut ſe non eſſe eruditos, ſciant velim. Nihil enim peius eſt iis, qui paululùm aliquid vltra primas literas progreſſi, falſam ſibi ſcientiæ perſuaſionem induerunt, &c.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

GRAVE iſtud cõmiſi.] *Fortaſſè quia dixit* ἀρτισολοικιῶν. *i. modò vel paulò antè ſolœciſſare geſtio: nam Gaza id aduerbium cũ præterito conſtrui dicit.* Soloeciſmus à me cõmiſ. eſt.] *In eo, vt videtur, quod dixit,* ἃ μὴν & ἃ ἦν, *pro* τὰ μὴν & τὰ ἦν. *alia quidem, alia verò.* Quando iam tres.] *Tertium, cùm dicit,* ὄφελον δ' ὠφέλη. *i. vtinam poſſis: quoniam* ὄφελον, *vt cætera optandi, cũ optatiuo poni poſtulat.* Quadrif. cõmiſ.] *Suprà ter, quartò aũt in verbo recèns natos, opinor quod Græcè* ἀρτιγένητος *dixit, pro* ἀρτιγενής. Præmium confeciſſe.] *nam certamen confeciſſe dicere debuerat, hoc eſt, in maſculino genere* ἆθλον, *non in neutro.* Quod modò dictum eſt.] *videlicet, ſi modò vólueris. id em Græcè dixit* εἴπερ θελήσαις, *præterito tempore, cum præſenti vel futuro potiùs debuerat.* At verò latuerunt.] *Quoniam vox* λαγχὼ *& ſingularis numeri & dualis eſt, & item pluralis, ſi ſubdas* ἴωσι. Deeſt em̃ diſtrib. vox πνέ.] *Quod dicendum videlicet erat,* λαγχὼ πνεὶ μιᾷ ῥοπῇ. Aut ſi nunc nõ cog. ſolœc.] *Vel quia dixit* ὅταν τὸ παιδίον γλύφῃ, *quaſi in intellectu ibi peccatũ ſit. vel quia* τὰς τίτθας θηλαζόντων. *i. nutrices ſugentiũ pro* τιτθία *dixit.* Hic ſolœciſ. fefellit te.] *In eo opinor cùm dixit* αὐξανόντων παιδία, *actiuo pro paſſiuo vſus.* Qui interrog.] πλοίῳ ἔξεισι, &c. *Exempla quæ ſequuntur, Græcè omnia poſui, vt quiſque per ſe videat ac iudicet, in quo vitium orationis ſiue ſolœciſ. ſit. Sunt em̃ huiuſmodi quædam, vt nõ cuiuis ſtatim appareat quid vbiq; ambiguum, aut immutatum, aut plùs minúsve dictum ſit: quale*

ſtatim

ſtatim à principio, hoc eſt, quod reprehendit enim qui dixerat, πλοίνα ἴξεισι, *& infrà* ἀφίσεισιν μείραξ ὁ υἱὸς φίλῳ, *& alia quædam.* Alio aũt λέοντ.] *videtur nonnihil deeſſe.* λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ. *voluerat* λῆμα *dicere, quod prudẽtiam vel* φρόνημα *notat.* τῷ φίλων κρυφαιότατ ῳ.] *Alludens eò q ſuperlatiuum à* κρυφαῖος *fecerat.* Et quísnam eſt, *&c.*] *Altero abſolutè dicente, altero actiuè accipiẽte, ſubiecit* ὦ τῆς ἐπιπολῆς, ὦ τῆς πιθήκης; *quaſi dicat vno itidem vt altero vtendum eſſe.* σωστέον μοι.] *Ad ambiguitatem reſpiciens videlicet.* Mirum ſi tu, *&c.*] *Quaſi non ſatis proprium fuerit.* ἐμίχθη αὐτῇ.] *Quaſi hoc verbum de viris tantùm, & non de mulieribus vſurpãdum fuerit.* βασανίζομαι.] *q verbo impropriè vſus eſſet, vt ſuprà quoque, & mox infrà.* ἀστεῖον vero.] *quaſi quod non ſatis Atticum foret.* Dicis ὁ δᾶιμα, *&c.*] *quoniam Atticè in ſecunda perſona intelligatur.* κηδόμεθα αὐτῆς.] *Nam* κηδόμαι *ſcopum petere ſignificat, & aliàs etiam obſeruare & colere.* θῆλυ autem quodam, *&c.*] *nam illi fœminina quædam maſculino genere proferunt, vt* ὁ Ἠώς. Φαῦλον comediſſe.] *Eadem ratione vt ſuprà, pro* φαυλῶ. Quod dixi αὐξήνθη.] αὐξήνθη *verbo medio dixit pro paſſiuo. i. aperta eſt.* ἡ σφᾶς αὐτούς.] σφᾶς *tertiæ perſonæ pro prima ponitur.* Vaticinatur cẽ, *&c.*] μαντεύεται, *quod de conſulentibus, nõ de reſpondente dicendum fuerat.* Si ergo καθὲς latet.] *Videntur vel abeſſe quædam, vel hæc ipſa corrupta eſſe, id quod infrà apparet. Significat autem* καθὲς, *vt hîc ponitur, idem quod demittens, vel deſcẽdens.* Ac primùm hoc ipſum ἄττα abſq; aſpiratione.] *interdum enim & aſpirari ſolet, vt cùm interrogatiuum eſt, vt* πῶς ἡ ἄττα διελέχθη. i. *quomodo & quæ nam dixit?* Plato in Symp.] *Locus eſt ſtatim à principio, vbi Homerus ait,* ὑβρίσαι εἰς τὸν παροιμίαν, *quòd deteriorem finxerit ad conuiuium melioris inuocatum venire: cùm prouerbium ſonet, bonos ad bonorum conuiuia vltrò venire.* κατιέναι.] *Et hinc eſt quod ſuprà notaui, quædam vel abeſſe, vel corrupta eſſe videri.*

TERTII TOMI FINIS.

TOMI TERTII
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ABROEA mulier 342
Acarná qualis in vita 70
Accidens quid 120
Achantus ex Philaridis hoſtium numero ſeruatus 235
Achilles podagricus 715. poſt eius obitum apud Troianos præſtátiſsimi qui 75
Adonis 750. in eius memoriam quæ ſacra ibid. & 751
Ægyptius rex ſimias inſtituens 172
Ægyptij diuinandi rationem ab Æthiopibus imperfectam acceperunt 255. eorũ ſacra 93.94 256. itẽ dij, & cur ita pinganꝫtur 94
Ægyptios primos deorũ notitiam habuiſſe 649
Æneas Veneris filius quomodo intelligendus 262.270
Æſchines parafiticam exercuit 507.508
Æſculapius deus aſcriptitius 435
ex Æſculapio genus mortalium 693.694
Æthiopes 267. 276. felices 82. cæteros mortales ſapientia cur præcellant 254. inuẽtores Aſtrologię ibid.
Ætion Proxenidis geꝛner 216
Ætna 677.678
Ætolica mala 81
Agalia Hirei mater 62
Agamemnon ſomnio deluſus 475

Agere

Agere aliud, aliud docere, absurdum est 170
Aiax seipsum interfecit 73. qualiter Vlyssem oderit ibid. furoris causa 75
Alcmena Herculis mater 50
Aleam iactare 319
Alecto podagram educauit 672. Infernalis furia 677
Alexander Philippi ne an Iouis filius 37.38. cur se Iouis filium appellari passus, quos item, & quomodo superauerit 38.39.41. 47. inde eius nuptię in Italia depictę 2.16. adorari se passus 41. montem ad sui imaginem formari noluit 312. quid in eo laudabile 40. se hominem esse quando agnouerit 46
Alexandri & Philippi comparatio 42
Amicitia, parasiticæ principium 500
Ammonis oraculum 269
Amor quid 5. dijs & hominibus imperat ibid.
Amphion 303. cantus dulcedine saxa permouet 289
Amymone virgo 25. Neptuno amata 27
Amniones durus pater 25. illius forma ibid.
Anaxarchi ad Alexandrũ impia vox 546. 547
Anaxicles Glauciæ parens 571. incantamentis ab inferis reuocatus ibid
Anaximenes 215
Animæ morborum, an alicubi appareãt 590. 591, &c.
Animus nõ lingua examinari debet 297
Animi absoluti imago 288
ἀνανκμία vox antiqua 654
Antigonus medic. 56

ἐντιλαμβάνομαι pro intelligo 832
ἐνθουραῖον barbarum esse 647
Anubis deus 420
Annus ex Sole mensuram habet 256. eius principium Romanis sacrum 632.633
Aornus petra 47
Apis apud Ægyptios deus 94.99.268.751
Apophras quid 636. tanquam barbarũ derisum 634. item Athenienſibus familiare 636
Apophrades dies vnde dicti 636
ἀρεισῶν & ἀρεισάνων 832
Apollo medicus 19. Dianæ frater ibid. Chryſidis oratiõe pudefactus 83. exul 84. peſtem in Græcos iaculatur 83. ab Homero falsò dies prædicatus 421. eius delubrum 249. oracula 251. in vaticinando geſtus & modus 786.787. imago barbata 785. qua de cauſa ibid.
Aqua ab Ægyptijs culta 460
Arachne contẽpte Palladis pœnas luit 723
Araneæ podagræq; peregrinatio 675
Aræ deorum indicia 469
Areopagus 152.189
Arcades aſtrologiá reſpuunt 266
Archiloch⁹ qualis 625. ad maledicentem reſponſum 626.658
Argentarius 542
Argos aqua non abundat 28
Arignotus Pythagoricus celebris 589.590 qualiter dæmonẽ ex dono eubatidæ expulerit 592
Ariſtides Armodij paraſitus 522. eiuſdẽ opera Athenienſes tyrannide liberati ibid.
Ariſtippus paraſiticam exercuit 508

Aristoteles parasiticam non ignorauit 509
Arsaces ad inferos descendens 66. quomodo interẽptus 67. pedibus incedens indignatur 66.68
Artemisia Mausoli vxor 59
Ars quid 485
Arte quod caret, possidenti inutile 488
Artes labore addiscuntur 496 fructũ cultori tardè afferũt 497. cur expetantur ibid. instrumentis egent 499. duæ in Luciano contrariæ 155. cur discendæ 541
Arthritis & podagra vbi primô fiant 677
Ascalaphus quomodo Martis filius intelligendus 262
Asij flos podagricum iuuat 695 703
Asinus quid 127. ad lyram, prouerbium 632
Asini syluestris pars hospiti dono data 384
Aspasia Milesia 294. 303
Aspides serpentes 568
Assentator hyperbolis vtitur 329. à laudatore q.d differat 327. 337. item à scurra 337
Astarte in Phœnicia templum 749
Astrologia 253. vbi inuenta 254. vetustissimum doctrinæ genus 253. ab Ægyptijs exculta 255
Assyrij doctrinam de dijs vt acceperint 749
Attes, ritus quib Rhea coleret tradidit 760. à Rhea castratus ib.
Ate dea noxę 696. 709. Homerica 297
Athenienses fabis magistratus eligunt 184
Atimarchus cognomẽ 651
ἀθλωτῶ pro ἀθλωτῶν barbarè 647
Atho mons ingẽs 312
Atis aureus deus 420
Atreus quo pacto rex creatus 259

Augusto, ineptè gratiæ aguntur 207
Aurum & æs sapientibus charum 139
Autolychus Mercurij filius 262. fur. 263.

B

BAbylonij astrologi 257. de Babylonio incantatore 567
Bacchus de Priapo ridicula commemorat 19. 20 in ductando exercitu duo cómites 614. eorum habitus, & ornatus 614. 615. prælianti acies vt instructa 616. 617. exercitus signum siue tessera 618. 619. eiusdē aduersus Indos bellantis exercitus, quomodo instructus 613
Baculus tertij pedis vicem gerens 683
Barbá sub tonsore vellere 731. viri cultum fuisse æstimatam 816
Βάρος 832. 844
Βασανίζεσθαι 831
Bellerophon quomodo in cœlum ascenderit 260
Bellerophontes podagrá pertulit 715. 720
Bello quænam ætas apta 547
Bendis dea 420
Bestiæ cui mórsus nocentiss. 337
Blepsias fœnerator ad inferos descendens 69. pecuniam cui custodiat 70. quo genere mortis obierit 69
Bos à Memphitis cultus 460
Bona triplicia 126
Bonorum fortunę paruus fructus 203
Bonos ad bonorũ conuiuia vltrò venire, prouerb. 846
Βράδιον 832. 844 (647
Βρωμόλογος & barbara vox
Brassicani in parasiticã Epigramma 538
Brassicæ folia podagrę medentur 694. 702
Bubalus 626
Bulbi podagrę medentur 694. 700.

C.

CÆlij de aranea & podagra fabula 675
Calchas multa prædixit 664
Callias mollis 467
Calliſthenes leoni obiectus euadit 46
Calydoniorum calamitates vnde 81
Camarinam immotam relinquere 656.660
Canis deus 116
Canis quomodo laudandus 324 (172
Canes vt ſint affecti
Capilli ante cõtractum connubium, tonſi ac ſacrati 798
Caſsiopea laudis cupida 311
Caſtor & Pollux cur ſalutares 26. inter ſe immortalitatem diuiſerunt 23. à Pollvce quomodo diſcernendus 22.25 eorundẽ ſimilitudo 23
χάρων vox antiqua 195
Caucaſus mons 87
Cecrops 636
χαροβλιμάδη inuſitatum eſſe 647
Cepe à Peluſijs cultum 460.477
Cerberi morſus 719
Cercyõ maleficus 435
Certaminum præfecti vt flagellent 169
Charopes Nirei parẽs 62
Charybdis 652
Chyronis pedes 817
Chius 628
Clearchus 39.44
χεῖσθαι verbum 832
Chryſis ſacerdos 83. Apollini beneficium exprobrat ibid.
Chryſis à Glaucia adamata 570. ad amorem mutuum incantamentis coacta 572
Chryſippus, quod venditur, an doleat 119. quanti emptus 125. à diſcentibus cuius gratia mercedem accipiat 124. eius item nomen quid ſignificet, doctrina, profeſsio 122. ſyllogiſmus

logiſmus ineuitabilis 124. quando floruerit 133
Cicada insectum ſtreperum 626
Cimon 96
Cinædus apparens malum ſignum 641. q̃ ſceleratus ibid.
Cinædi deam Syriam per villas & agros circumferẽtes 380.381. phialá ſuffurati 386. capti & venditi ibid.
Ciuitatis præcipua loca 525. ea quibus pateant ibid.
Claudicatio in læſo pede accidens 120
Clauum clauo trudere 200.201.211.610
Clearchus 39
Cleodemus 562. ad inferos deductꝰ 586. quid ibi viderit ibid. eius colloquium cum Dinomacho de medendo pedibus 562
Clitus inter epulas ab Alexandro cur interfectus 39.45
Clotho parca 77.689
Clypeum abijcere, quá habitum ſit probroſum 549
Cnidæ podagræ adhibitæ 694
Cœlum ſurſum aſpicienti quale 88. forinſecùs ferreum ibid. mortalibus inacceſſum 89. eiuſdẽ partes 256
Cœlites inter ſe diſcordes 457. eorum dolores grauiſsimi 412
cogens peccare, peccati reus 78
cognitionis comparandæ quæ via compendioſiſsima 213
Coloſſus à Rhodijs qualis factꝰ 421.422
Columba propterea q̃ ſacra putatur, non tangitur 795.796. ab Aſſyrijs colitur 460
Columbam in ſacra ciuitate non comedunt 759
Combabus adoleſcens

766. ſibi virilia mẽbra amputauit 768. cum Stratonice ad ædificandum Iunonii tẽplum in Sacram miſſus 766. illinc imperfecto opere reuocatus 771. vt liberatus à rege ibid. eius imago ænea 775
Comus 678.680
Conari abſque cognitione quiduis 146
Concionem tria ſignificare 472
Controuerſiæ vt diſceptandæ 144
Copia quid 805
Coracis opus 655
Corpus ornatu potiùs 285
Cothurno mali homines collati 640
Crates deſcendens ad inferos quos fuerit ſortitus itineris comites 65.66.67
Cultus deorũ res ſtulta 80.81
Cupido fratribus diſſimilis 18.21
Cyclops 651.652
Cynœthus aſſentator 328
Cyniçi pera 180. frugaliùsne, an egentiùs viuant 805, &c. eorũ inſignia 552. vita cur miſera 807. 808. eadem quomodo frugalis probetur 809. eorundem vita & ornatus 817.818
Cyrus à quo nutritus 85.

D

DÆdalus ab aſtrologia haud alienus 260
Damænete Eucratis vxor 588. ſeptima poſt mortem die eidem apparuit ibid.
Damaſcus 720
Damis Corinthius ad inferos deſcendens 69. quo pacto mortuus ſit ibid. à filio iuſta paſſus ibid. deos negat 451
Danaë Acriſij filia à patre vt tractata 33. cur coniecta in arcam à patre

patre ibid. miseriæ à Thetide deplorantur 32
Danaus dur⁹ pater 27
Daphne Apollinem fugit, & in laurum conuertitur 12
Dearum imagines non assequitur humana industria 331
in Delitijs viuere quá sit incommodũ 811. 812, &c.
Delphi cæteros vitæ sanctimonia antecellunt 223. in arduis cautibus habitãt 247. eorum abundãtia vnde 248
Delphis citra sementẽ & orationem, omnia proueniunt ibid.
Demetrius ob tusim laudatus 328
Democritus spectra & phantasmata negat 595. omnia ridet 112. venalis proclamatur ibid.
Demõstratio elencho melior 154
Demosthenes clypeo quid inscripserit 549. vt idem ei successerit ibid. de obiurgantitibus, dictum 437
Deus etiam harmonia & numerus 103
Dei & conuiuium parantis cõparatio 809. 810, &c.
Deorum oracula subobscura 434. res in discrimen perductæ 413. alij alios excellunt 419. aliorum, aliæ, atque aliæ effigies 91. quis victus domi 89
Dercetus imago 758. eidem templũ à Semiramide sacratũ ibid.
Descendẽtibus ad Orcũm non prodest retrorsum respicere 65. eorum gestus ibid.
Deucalion, quomodo solus ex diluuio seruatus 756
Diana apud Scythas colitur 19. quod nõ ad cõuiuium vocata, ne-

que ad ſacrificiũ adhibita eſſet, irata 81. q̃ non eſſet ad epulas vocata ægrè fert 458
Dianæ aræ in Delphis 477. in Tauris ibid.
Dies ab Æthiopibus cultus 460
Dij quid 114. nunquam otioſi 453. ſua bona vendunt mortalibus 82. Ioui aſſidentes quid agant 89. falli non poſſunt 224
Diluuium 656. in eius memoriam quæ fuerint inſtituta 757. 758. aquæ quomodo abſumptæ 757
Dinomachus 562. 595
Diogenes ab Ariſtippo canis regius vocatur 546. venalis proclamatus 105. duobus emitur obolis 110. ſcientia & profeſsio 107. quid doceat ib. eius mores 109. empti vſus, & eiuſdem venalis geſtus ibid. & 109. de aſſequenda gloria reſponſum 323. comites, in itinere ad inferos 69. fama apud viros egregios 59. in Lucianum oratio 160. imago & corpus vbi agat 51
Diomedes Venerem vulnerat 457. 476
Dion Syracuſius mercator 117
Dionyſius Deus aſſcriptitius 435
Dionyſium templi in Sacra vrbe authorem eſſe 761
Diuerſi partes diuerſorum in liberis ſtudiorum cauſa 19
à Diuerſis hominibus diuerſa ſacrificia offeruntur 91
Diuitiæ & ſanitas natura prima 122
Diues niſi alijs de ſuis communicet, pauper 533
Diuina prouidẽtia quibus argumẽtis ab Epicureis

cureis refellatur 431. 452
Docti quidam aliud dicũt, aliud ipsi faciunt
Domus vsus 806 (170
Donaria vt iudicanda 249
Doridis de conseruanda Danaë consilium 33.34.

E

EAdem naui esse 723
Ebulum 686
Echidnæ vicus 719
Egere, pluribus ne meliùs, an paucioribus. 815
ἔκτοτε 832.844
ἐκχωρέω 654
Electra, idem nouit, & non nouit 121
Elei 44
Elenchus vbi necessarius 514
Elephantes Indici 44
Ellebori radix podagrico vtilis 694.701
Embryonis formatio 127
ἐμίχθη αὐτῇ 830.843
Endymion à Luna adamatus 8.9. quàm pulcher ibid. lunæ rationem docet 261
Enipeus serò zelotypus 36
Epicurus quibus cibis delectetur 118. quanti venditus ibid.
Epicuri diuinam prouidentiam cur negẽt 433. eorum curiositas 494
Equus leuis natura 328
Equitantis insanum equum, & iracundorũ hominum comparatio 820 821
Errati defensio difficilis 193
Erraticę stellę solę mouentur 255
Erechteus 636
ἐτήσιαι 712.719
Eubatides 593
Eubatidæ domus, propter spectra quę illinc apparebãt, inhabitabilis 592
Eadem vt talib. expurgata ibid.
Eucrates 559. ægrotus 561. pistillum incantatio-

sationē, vt fecerit hau rire aquam 599. quæ monſtra viderit 575. ſpectrum in ſylua ob latum 581
Euripides vapulantib. imitandus 108. para ſitum egit 509. eiuſ dem carmina 139 di ctum 657.
Euriti natura 143
Europa Agenoris filia 750. 799 quando in Phœnicib. culta ibīd.
Euryſthei famulus Hydram occidit 433. 434
ἐξυπιπολῆσε 830
ἐξορωῖ 829
ὑπεράειραν à Platone vt vſurpatum 197.

F

FAbarū mirabilis natura 104. 131
Fœnus duplex 123. exercere cui competat ibid.
Fames, quod cogit facere ignoſcendū 654
Farina fabarum podagricum iuuat 654
Faſtuoſi, qui potiſsimū ſint 297. eorum exitus 298
Fato quæ fiunt an peccata 77. 78. &c.
Feles à quibuſdam culti 460
Finis vitę iuxta Homerum 490.
Fons quidam apud Indos homines inebriat 620
Forum ab Anacharſo, quomodo deſcriptū 551. item ab alijs quibuſdam 552.

G

GAlli alio modo, quā cæteri ſepeliuntur 794
Ganymedes aſcriptitius deus 435
Gentium de dijs variæ opiniones 416
Gerra 44
Glaucus, laudari ſe paſſus eſt 325. quomodo à poëtis laudatus 325. 326
Glaucias 570. eius ingeniū, & amor ibid.

Gloria dulcis res 75
Glorioſi dijs etiam infenſi 174
Gonagra 692
Gorybantes Euantis orgia, quibus in locis celebrent 678
Græcia fabuloſa 262
Græci à quibus aſtrologiã didicerint 257
Gratia Vulcani vxor 11
Gregorius Patriarcha Conſtantinop. cl. prę-ſulum ſententia damnatur 661
Gubernatoris officiũ 467
Gypſus 694.703.

H

HEbe cruribꝰ formoſa 48. Herculis vxor 49
Hecate incantamentis exhibita 570.583
Hedera 685.687
Helenæ forma admiranda 299 (313
Helladonicarum curæ
Hephęſtio ὑγιαίνειν verbo vtitur 201
Heraclitus cur ploret 113. non poteſt vendi 114
Hercules an obierit mortem 48. deus aſcititius 435.447. triplex 50. partim apud inferos, partim apud ſuperos 48. idque quomodo 48.49
Herculis parentes 50. animus ex Ioue 51. ſententia contra Damin 447.448. ornatus 815. eius laudes 48.815
Hermaphroditus Veneris & Mercurij filius 12.13. eius forma 18.21
Heroas etiam paraſitos fuiſſe 518.519. &c.
Herodotus quo pacto innotuerit 214. paſſim notus 213.214. virtute excellẽs 212. mendaciorum parẽs vocatur 607.608
Heſiodus quæ ſcripſerit 663. de futuris ſicut præmiſerat, nihil di-

xit 664. eiuſdem prędicta, de agricultura, nó eſſe vaticinia 669
iuxta Himeræum πάνυ καλὰ συγγράφαν 319
Himeræus poëta 319
Hipparchus 339. Lucianũ hoſpitio ſuſcipit 340. 341. eius domus à latronibus ſpoliata 356. vxor in auem conuerſa 351. vxor, maga 343
Hippias Herodotum imitatus 215
Hippocentaurus 51
Hippocratis imago ænea 580. 608. ea ſi prætermittuntur ſua ſacrificia vlciſcitur 581
Hipponactes 626
hircus non ab Aegyptijs mactatur 256
Hirundo δίνγαμος 679
Homerus poëtarum pręſtantiſsimus 455. Menelaũ egregiè deſcripſit 281. in laudá. do magna vſus libertate 332. eiuſdem de cõgregádis dijs verſus 417
Homo quid 114. ex duobus compoſitus 51
Homines multi, laudis auidi 292. 293. deorũ effigies intuétes falluntur 91. deorum compellationes imitati 334
Hominum optimi 322
Hordeaceus panis podagræ medetur 694. 702
Hortulanus Lucij dominus, in militem incidit 389. erga eundẽ vt ſe geſſerit ibid.
Hyacinthus ab Apolline amatus 12
Hyoſcyamus podagræ medetur 694. 699
Hypata Theſſaliæ vrbs 339
Hyperboreus quidam volans 569. eius varia incantamẽta 570, &c.
Hyperborei 659.

I

IAlemo frigidior 647

Icarus discendæ astrologiæ auidus nimis 260. eiusdem filia pudica 296
Ideæ Platonicæ 575. extra vniuersitatem 117.
Idiotę philosophorum ineptias rident 171
ἰδῖ pro ἰδοὺ 832. 844
Ignis à Persis cultus 460
ἱκανὰ ἴχω τὰ παρῶα 828
Ilienſis cùm sis, prouerb. 635. 660
Illyrici 44
Imagines 272
Imaginis, visæ mulieris ornatus 274. 275. eius dotes 285
Immolantium ceremoniæ 92
Indigentia quid 805
Indi Baccho cur se nollent opponere 615. ijdem à Baccho in fugá conuersi 616. 617
Inuidentiæ malum, qui effugiant 297
apud Inferos æqualitas 63
Interficere quomodo liceat 144
Io, Inachi filia, à Ioue amata 30. in Iuuencam commutata ibid. ventis præfecta 31. in Aegyptum paritura mittitur ibid.
Ion excellens Platonicus 561
Iupiter amori deditus 5. insidiosè petitus 456. omnis generis disciplinas venales proclamat 100. 101. Io filiam Inachi amat 31. mendacij arguitur 41. in concionib⁹ magniloquus 424
Iouis imago 782. variæ vxores & liberi 85. 86. eiusdem vires quousq; se extendant 438. 448. item consiliũ de remedio Ixionis amori adhibendo 6. sepulchrum apud Cretenses 90. ad deos cæteros oratio 426, &c. eum quæ nã solicitent 412. 413

Iphigenia 477
ἴσλαθι 833
Iſmenodorus deſcendens ad inferos ſibi ſucceſſet, quomodo interfectus: Eleuſinẽ proficiſcens interficitur 66
Iſocratis de doctrina dictum 543
Iuno, à quo, & vbi educata 687. metuit ne Ixiõ glorietur de mutuo amore 7. eius imago 782
Iuuenis, in neceſsitate ſenex 731
Iuniorũ de aſtrologia ſententia 266
Ixion Iunonis amore captus 5. illius imagine falſus 6. quæ ſupra ipſum ſunt petit ibid. eius mores 3
de Ixionis amore ſigna 498.

K

Καθίσθαι à καθίζειν an differat 839
καταδυπῶν à καταδυπᾶσθαι differre ibid. & 845
Κίβδηλον quid 542
Κομάμφακος 701.

L

LAc 706
Lactucarũ folia, podagræ adhibita 694. 698
Lacertæ ad podagram vſurpatæ 695. 704
Ladas 711
Laërta Vlyſsis mater 74
Lampis ad inferos deſcendens 69
Lapillus columnaris in incantationibus vſurpatus 567
Lapidum vſus 141
Latona Euagoræ regis vxor 334
Laus quid 324. quatenus tolerabilis 306. præcipua quæ 296
Laude digni, qui 323
Laudator quomodo laudetur 327. ab aſſentatore differt ibid.
Laudãda res, cum quo conferenda 324
Legislatores rationi multùm tribuẽtes 232

Λιλογχα 832
Lemnij Vulcanum fuscipiunt 87
Lentes, ad podagram mitigandam vsurpari 694.699
Leo ceruo velocior 563
Λιοντας 829
Λιοβιάσαν 652
Libanus mons 752. Veneris templũ 753
Λίμμα παρισιν αὐτῶν 829
Lingua suum dominũ accusans 648. officiũ 649
de Loco quodam apud Indos sacro, & celebri 619
Lucianus cõmunis hostis philosophorum 137. carmina connectens 139. quam noluerit artẽ 145.155. in salutando lapsus 194. ei⁹ erroris causę 194. 195. quos conuitijs insectatus 140.151. morti destinatus 140. eius in philosophos benefacta 142. ad Pal ladem oratio 156. & suo libello defensio 321
Luciano varia mortis genera excogitantur 138. idq; cuius causa 140 (354
Lucius in asinum 353.
Lucius asin⁹ à latronib. deductus 336, &c. ex eorũ manu fugit 365. dominũ prodit 390. idem alteri venditus, & vt ab eo tractatus 391, &c idem ob insuetum cibũ derisus 392. pistori venditus 387. rursusq; hortulano 388. amori indulgens 397. 398. humanã formã resumit 401. eius genus 402
in Lucium nouum supplicij genus excogitatum 368.369
Luna à Phrygibus culta 460. Endymionis forma capitur 8. alia, atq; alia specie apparens 255. imago ei cur nõ exhibeat 784

Lycambos 626
Lunæ curſum quis primò obſeruauerit 10
Lunæ non eſt lumen proprium 268
Lycurgus reipub. adminiſtrationem è cœlo temperabat 266. 270
Lydi Comon celebrát 678
Lypaês orator 640
Lyſimachus 45.46.

M

MAcarius vnam in Chriſto naturam aſſerens, dánatur 661
Machlæi Indiæ populi 619
apud Machlæos Indiæ populos lucus ſacer & celebris 619
Magi quondam ex regia ſtirpe proceres 405.406 607)
Magicæ inuentor quis
Mala, audire tátum tolerabile 383
Malum punicum 700
Manes bibere nequeũt 53.54 677
Marrubiũ podagræ adhiberi 694.698
Marſyas 722.725
Mauſolus cur inſolens 57. forma Diogeni ſimilis, quibus imperauerit ibid. eiuſdẽ monumẽtum in Halicarnaſſo 57. 58. à quibus conditum 59
Mauſolo monumẽtum quid afferat commoditatis ibid.
Medi 44
Medici cognita morbi cauſa tutiùs medentur 733
Medicina ars ſordida ab Hippoc. vocatur 706
Medullæ vtilitas 705. 706
Meduſa 272. inſpicientibus quid faciat 273
Megæra podagræ mater 672 677
Melápygus homo 657
Μενιππος ὁ Δάϊος 831
Memnon 596
Menádri Eléchus 628
Menippus de Nirei Ther-

Therſitæq; forma iudex 61
Menſes ex luna metiuntur 256
Mentiri quandoq; laudabile 555
Mercator in lapidem quomodo 124.125
Mercurius deos ad cõſilium conuocat 416 eorũ preco 417, poëticæ ignarus ibid. Pana propter formá hircinã deridet 14. eundem agnoſcit 15
Mercurij ob pulchritudinẽ elatus animus, parentes 15 (691
Merula loquax 690.
Midas 566. eius digit⁹ morſus 567. idem incantamentis ſanatus ibid.
Μιχθῆναι 830
Midias mollis 467
Minerua ingenioſa 300. ex Iouis cerebro nata 86
Minos iudex apud inferos 76. de Minois filio vaticinium 669
Miſtho Sybarita 628
Mithres, ex auro ſolido 420
Mneſitheus pro liberata naue, non ſacrificat, pro dignitate 427
Modeſtia philoſophiæ comes 152
Modicum collatione non creſcit 315. cum maiori collatum, de eius magnitudine detrahit ibid.
Momi ad deos oratio 432
Monarcha 253
Mori potiùs, quàm innocentes interficere 234
Morſi à canib. rabidis aquam horrent 54. 603
Mulier impudica, Aegyptijs templis ſimilis 286
Mulieri, quis ornatus conueniat 286
de Muliere ambita reſponſum 653
de Muliere, Lucij aſini amore capta 397

Mulieribus in ſacris Adonidis nolentibus capillos tondere quæ mulcta 751
Munerum offerendorum facultas nemini intercluſa 251
Mures araneos ad podagram vſurpari 695
Muſica primùm iuuenibus antiquitùs tradita 539
Muſtelæ dens pro medicamine vſurpatus 562. eæ coctæ podagræ medentur 695.

N

NAſo trahere 5
Nauis à gubernatore dependet 464
Neptunus Enipeo amorẽ præripit, idcirco culpatꝰ 36. ſub vndis agit 438. à Lyſippo æneus factus 420
Nereus Venerem educauit 687
Neuroſpaſta 801
Neſsi ſanguis 719. 721.
Neſtor 517. paraſitus 519
Neuroſpaſta homunculi 762
Nicias dux 197 (725
Niobe luctu fœta 722.
Nireus formoſiſsimus Græcorum. eius parentes. forma ſub terris quid ab alijs differat. ab Homer. celebrata 61. 62
Nῦι τῦτο δοκᾶ 830. 843
Numen humanis obſequijs nơn eget 81
Numerꝰ quaternarius O (104.
OCypꝰ 726. 729, &c.
Odio digni plurimi 156
Oedippus dux Thebanus 715. podagram pertulit ibid.
ὀδᾶνά ἐπ μεθύσοις 829
Oeneus Dianam ſacrificij non adhibet 81
Ollæ tinnitu, homo oratione cognoſcitur 541
Olympia Herodoto commoda 214
Ophion primus Palladẽ produxit 688. 689

Orpheus

Orpheus muſicꝰ 289. 303
Orœtes ad inferos deſcẽdens 66. pedibus debilis 68. à Mercurio adiuuatur ibid.
Oratio mulieri conueniens 288
Orodœcides 626
Orpheus aſtrologiam quo pacto docuerit 257. eius parẽtes ibi.
Orpheo locus in cœlo deſignatus 258
Oſiris 751. 800. à Biblijs cur cultus 752
Oſculari viperam, meliùs quàm malum hominem 646. idq; cur nam ibid.

P

PAean deorum medicus 693. 697
Pædagogi quales eſſe debeant 845
Pæones 44
Παιπάλημα 657
Palæſtra hominum cœtrix 345. cum Luciano concubans 346. Hipparchi ancilla 341. 407
Pallas ex Iouis cerebro nata 687. 689. à quo primò producta, & quando ibid.
Pallium in Cynicorum inſignibus 552 (413
Pallor cuius rei ſignum
Pancrates in arte magica excellens, quæ miracula arte magica exercuerit 597
Pan Mercurij filius, amator 14. eius ditio, exercitia 16. amicæ 17. forma 14. cur talis 15. deus Arcadiæ 18
Pani fons in India ſacer 620
Pánus lacerꝰ 642. 660
Pantheæ mulieris oratio 304. 305
Papauer podag. medetur 694. 699
Paraſitica ars 480. 481. artes alias in quo excellat 486. 469. an inter artes numeranda 484. 485. an honeſta & vtilis 533
Paraſiticæ, ſicut aliarũ

artium, nullus professor 499. eiusdem definitio 486. finis 488.489. eius nomen quomodo apud veteres audierit 537. principiũ generosũ 500. 501. descriptio 538
παρασίτικὸς etymon 535
Parasitus sua arte gaudet 483
Parasiti felicitas 501. nomen apud veteres honorificum 537
Parasiti sæpe feriantur 498. detymones dicti 492. bestijs cur formidolosi 526. eorum vita 526.527, &c. bello apti 512.523
Parasitandi eadem vbique ratio 505.506
Parcæ omnia decernũt 438.448.474. cur sic dictæ 474
Parembole 732. quid sit 741
Parrhisiades seu Lucianus qualis extiterit 161. quos conuicijs insectetur 173. auro ac placenta hamũ inescat 183. quos pisces capiat 185. crimine soluitur 175. eius liber blasphemijs refertus 162. oratio pro seipso 164. in aduersarios actio pmittitur, 176
Pasiphaë tauro cur copulata dicatur 261
Pastinaca podagræ vtilis 694.699
Patroclꝰ parasitꝰ 519. eiusdem laudes & obitus 520
Patrocli morientis vox 521. eius dictum, quo parasitus affirmatur ibidem.
Pedum officium 806
Peliæ opinio 307
Pelichus 577. eius statuæ mirabiles actiones 576.577, &c.
Penelope Panos mater 15. eius parẽtes ibid.
Penthele pagus Atticus 473
Peplion agreste 694
Pera in Cynicorum insigni-

ſignibus 552
Perilaus artifex ingenioſus 236. bouẽ fabricatus 237. eo ſupplicij genere quod excogitauerat, affectus 237. 238
Peripateticus quanti vendatur, & qualis 126. duplex ibid.
Peripatetico quid diſcendum 126
Περιέλω αὐτὸν 830
Περισερὸν maſculino genere 833 (5
Peritho⁹ Iouis ſpurius
Perſica folia podagræ medentur 694
Πέτεμαι antiquum verbum 654
Petroſelinon 698
Phaëthon Solis filius falsò creditur 261
Phaëthontis ſorores in populos cõuerſæ 262
de Phaëthonte fabula falſa ibid. & 270
Φαιὸν varia ſignificat 833. 844
Phalaris vt imperium obtinuerit 224. vt adminiſtrârit 226. ſatellib munitus 230. crudelitatis accuſatus ibid. à Delphis conſilium petit 229. cur illis æneum bouem miſerit 239. eius genus 224. de ſe ab inſidijs tuendo conſiliũ ibid. cuius opera ei detectæ inſidiæ 228. contra eum ciues concitati 227. de eo falſa crudelitatis ſuſpicio 223
Phalli, ſiue priapi Iunoni ſacrati 761. 801. in eorum vnum quotannis bis aſcendit 778. qua de cauſa ibid.
Pharmaca varia à medicis podagræ fruſtra adhiberi 694
Phidias Iouis imaginẽ vt retractauerit 317
Philemon 211 (679
Philomela Ityn genuit
Philippidis mors 196
Philippus Alexandri perſuaſionem increpat 38. quomodo à

Demosthene depingatur 44
Philosophia vnde cognoscatur 149. in iudicem electa 145. sola vera 151. mansueta & mitis 159. propter flagitiosos philosophos malè audit 168. scommatibus splẽdidior 150. à Luciano cõuitijs lacessita 140. par pari referens 150
Philosophiæ causę disceptandæ commissæ 151. habitatio 147. ad eam accedere an sit opus 149. eius falsi amatores 166. eius hypocritæ vnde dignoscendi 181. 182
de Philosophia diuersę sententiæ 503
Philosophicæ sapiẽtiæ finis 128. 129
Phryges Atti clamorẽ faciunt 678
Phryni serpentes 568
Philosophus quãti emptꝰ 129. cur nihil sciat 128
Philosophi & parasiti comparatio, quoad corpus attinet 512
Philosophi stateræ ad quid ibid.
Philosophi affectibus multis subiacent 530
Philosophi sæpe parasiti 506. ijdem auari 527. ingrati 141. iracundi ibid. in venaliciũ deducti 164. ipsi ne, an parasiti felicori fato absumãtur 532
Philosophorum prata 142. de dignitate contentio 179
Philosophos non esse bello aptos 513. 515. 524 (664
Phinea multa pdixisse
Phineus 671
Pietas, fons virtutũ 337
ad πλύνια ἴξασι quomodo respondendũ 828
Pisces muti 187. in sacra ciuitate sacri 795
Φοινίσσαι 652
Phrixus aureo ariete p aẽrem vectus 260
Plantaginem podagræ adhi-

adhiberi 694.698
Plato 190. Diogenem instruit, vt rectè accusationẽ instituat 158. etiam parasitus fuit 409. eius de inuitantibus conuiuas dictũ 487. eius laus 157. eiusdẽ cur nati simus aliud 539
Plesthenes podagricus πλὴν ἀμὴ 832 (715
Pluto inferorum rex 586. largus 688.689. podagram aluit ibid.
Podagra 672.674. tarda appellatur 711. ex qete & crapula quomodo curáda 744. eius parẽtes & patria ibid. quę tormẽta afferat 673. quib. se facilẽ præbeat, & quib. non 669. huius principiũ 737. eius vim an vllũ pharmacũ cõpescat 717. vires vbi primũ apparuerint 688. etymologia 674. 696. 709. 745. sacra quæ 689. quod tempus dicatum 696.697. incurabilis à quibusdam habetur 678
Podagrę mederi vt conent medici 693.706
Podagricus 683
Podagrici dolores quãdo potissimùm moueantur 691
Podagricos quid consoletur 723
Pœnis infligendis nemo gaudet 233
Poëtæ & pictores liberi 323.337
Poëtis veritas non est curæ 456
Poëtarũ materia adulandi 309
Pollux in facie vulneratus 22. 25. quomodo à Castore internoscatur 25
Polyidus 664
Polygnotus pictor 280
Polyphemus 651
Populi diuersi, diuersos deos colunt 90
Potamogeitõ 694.698
Priamus podagricus fuit 715.719.720

Proborum apud inferos habitationes 77
Prodicus Cius 215
Prometheus cruci à Ioue affigitur 87
Προκόπτειν ἐν τοῖς μαθήμασιν
Progne 681 (831
Proteſilaus dux Theſſalorum 716. 720. podagricus ibid.
Proxenides certaminũ iudex 216 (844
Ψωλάλιπον ῥῆμα 832.
Pſyllion podagrico vtile 694.700
Ptolemęi ordo epiſtolæ inuerſus 202
Ptolemæus, cur Soter dictus 46
Pulchritudo abſoluta quæ 285
Punici pomi cortex podagricũ iuuat 694.700
Purpura piſcis 813. eo tinguntur panni ibid. & 814
Pyra feſtum 792. quo tẽpore, & quibus ceremonijs peragatur 792.793, &c.
Pyrrhias 585
Pyrrhus poſt Alexandrum ſecundas tenet 202. quid potiſs. precaretur ibid.
Pythagoras Phalarim inuiſit 235. ab Eleuſinis ſacris cur prohibitus 630. quid poſt quinquennij ſilentiũ doceat 102. 103. venalis puocatur 101. quid ſciat ibid. vbi inſtitutꝰ, eius cõmone faciendi modus 102. decẽ drachmis emitur 105. vnde voluerit exordiũ ſumi 197. eius iuſiurandũ 103. cibus 104
Pythagoram animatis victitaſſe pbatur 132
Pythiꝰ Lydo ambiguè reſpondit 461. eius de miſſo dono ſententia 245
Pytiocamptes maleficus 435.

R

RAnæ coctæ ad podagrá vſurpatæ 695. 704

Res humanę calamitosæ 113
Res ſumptuoſæ diuitibus indigent 112
Reipublicę adminiſtrándę grauis prouincia 227
rerum magna perturbatio 433.452
Rhea dea 759. 801. templum eius ab Atto extructum ibid. pueros adamat 87
Rhetoricæ cum paraſitica collatio 503. de eadem diuerſæ ſententiæ 503.504, &c.
Rhetores bello non aptos 513. varijs affectib. ſubiacent 530. 531, &c. degrauantur varijs 165. (647
ῥυσιμπᾶρ barbarũ eſſe
Riſus Sardonius 473
Rex cur Græcè ἄναξ nuncupetur 547
Rhoxane virgo, depicta 216
Rhododaphne cognomen 650
Rubetæ podagræ medentur 695.704.

S.

SAcra Syriæ ciuitas 748. vnde nomen hoc ſit ſortita ibid.
Sacræ ciuitatis templũ religioſiſsimum 754. ex varijs gentibus illuc diuitię allatę ibid. de eo variæ ſententię 755.756, &c.
Sacrenſe templũ quale, aut quomodo formatum 780. 781 eius ſacerdotes & ſacrificia 789.790. eius templi authores 762.763. in eo ædificando quantũ temporis conſumptum 769. eius ſitus 777
Sacrifici in ſacris Cyclopi ſimiles 92
Salmoneus ſuæ temeritatis pœnas luit 722
Saluere verbo nullum tempus præfinitum 169. huius verbi duplex ſignificatio 195. eius vſus ibid.
Salutis cura meritò prima 204

Sapientem fœnus exercere an liceat 123
Sapientes quibꝰ signis dignoscendi 182
Sapientiæ falsi amatores vt erga amicos affecti 172
Sappho à Socrate laudata 295
Sardanapalus mollis 467.478
Sardanapali epitaphiũ 478
Saturnus cur vinculis alligatus dicatur 263
Satyris locus sacer apud Indos 620
Scepticus philosophus 134
Sciron maleficus 435
Scurra pro assentatore à Luciano accipitur 337
Scythæ homines Dianæ mactant 45.93
Seculum quid 114
Seleuci de diademate dictum 547
Semiramis 696.697. 784.800.801
Semiramidis simulachrum cur dextra eadem Iunonis dæmon strꝛet 788
Senes etiá à morte abhorrent 71
Senem à decoro deflectere an tolerádũ 194
de Sene misero, qui etiá inuitus moritꝛ 71
Sepis nomen, ob barbę spinositatem attribui 650
Serpentes incantamentis ex regione quadã coacti 568
Seruus qualis esse debeat 388
Seruis res dominorum cognitæ 344
de Seruo quodam Lybico, sacrilego, & eiusdem pœna 579
Sileni fons 620. huic locus in India, sacer 620
Simia manè apparens malum omen 640
Simiá sub leonina pelle fouere 560.608
Simonides 626
σίτησις quid 535

ἆτορ quid ibid.
Sitis in Tantalo ſupplicij genus 54
Siſyphus 672
Socrates ſolus ex philoſophis in bellum egreſſus 516. irriſus 162. qualis amator puerorum ibid. proclamat venalis 115. quanti venditus ibid. eius dogmata 116. doctrinę ſumma 107. genus 828. is, quos in ſermone peccates arguerit ibid.
σχάζομαι ἄπλε 831
Sol geminus, prouerb. 642
Solis cur non exhibenda imago 784.785
ſoloeciſſantē deprehendere cuius ſit 825
Sontes an iure puniantur 78
Sophiſta quidam Apophradis vocabulum deridet 634. is ob id obiurgatus ibid.
Soſtratus prędo 76. ei⸗ nequitiæ conuictus, peccatorū cauſam in fatum transfert 77
Spadones manè apparentes, malum omen 640
σφυδίκιξαμ inuſitatum 647
Stellarum erraticarum aliæ mares, aliæ fœminæ 259
Stellis nomina non ſorte indita 254
Stratonice regina Aſſyriorum 762. à priuigno adamata, & vt illi ceſſerit ibid. Cō babū adamauit 769. Cōbabo cōmiſſa 766. eiuſdem ſomniū de extruēdo Iunoni templo 765. factum ridiculum 309
Stultitiæ finis 657
Sues à Gallis non ſacrificijs adhibentur 795
Syllogiſmus miniſter publicus 176
συμπαρίστησί μοι 829. 843.
συντάξατό μοι 830.843

φαυλείνῳ αὐτῷ ibid.
Syria 799
Syrus rei magicæ peritus 574.

T

TAntalus sitiens 53. 677. is quo potu egeat 54
Taurus ab Ægyptijs cultus 256. æneus nouũ supplicij genus 237. æneus triũ maximarum rerum monumentum 244. is Apollini dicatus 239
Taurum ab Apollinis tẽplo arceri turpe 246
de Tauro non respuendo oratio 243
θάτερον τῶν πινύθων, non benè dictum 654
Tegumenti vsus 806
τετυξέα 831
Telephus multa prædixit 664
Templa Ægyptia 749
Terra in communi à natura constituta 807
Thamyris 142
Thebani 45
Thebæ duplices, prouerbium 642
de Theopompo dictũ sophistæ 653
Theseus Herculis discipulus 816. eius vestitus ibid.
Thessalia 339.405
Thetis Iunonem educauit 687
Thraces 44
Thus podagricum iuuat 694
Thuris suffitus cerebro vtilis 697
Thyestes 85. astrologus 259
Timocles deorum partes tuetur 451
Timoclis Stoici contra Damin disputatio 429.441. eadem restaurata 451. loquela qualis 441
Timocrates 235
Tisias 655
Tormenta, podagricæ vesaniæ principes 717
Tragicus mimus 167
Trapezita & nummularius idem significant

cant 542
φορτομάσθλης barbara vox 647
Trœzeniorum de contrahendis matrimonijs lex 798
Troiæ conditores 95
φῦλον μιωθῖν antiquum 654
Tychiades 481
Tyranno cur infesti homines 231
Tyranni Græcorum sapientes 233
Tyrannorum res vt fabula de Hydra 233.
Græciæ orationes in templis 232.

V

VAlere verbum à Platone quomodo vsurpatum 197. cui tempori conueniat 193. cæteris salutandi verbis cur antepo-nendum 200
Venus ex æthere nata 687.688. vbi & à quibus educata ibid. cũ Marte versata 12. à Diomede vulnerata 457. de Ἔρωτος filij nequitia cõqueritur 8. Vulcani vxor 11. Apollini minùs propitia 12
Veneris imago apud Cnidios 421. ex qua materia ibid.
Veneris supercilia à Praxitele vt sint formata 278
Veri sapientes quo signo signati 181
Veritas nullius de causa mentitur 154
Veritatis de segregandis malis à bonis consilium 181. habitus 152. vestis vsus 806
Veteres diuinationib⁹ maximè vtebantur 264
Victus nimius studijs incommodus 499
Victu egentes nõ sunt parasiti 529
Vinosis nonnihil tribuendum 618
Vir bonus inuitus de alijs sumit suppliciũ 234

Virginum

Virginum corruptiones nefariæ 227
Vlmus 691
Vlyſſes Ithacæ princeps 716. podagra laborauit ibid. inferos penetrauit 265. ſolus Aiaci opponitur 75
Vlyſſi ignoſcendum, quòd arma appetierit 74
ad Voluptatem quę requirantur 494.495, &c. quæ item cum ea coniuncta ſint ibid.
Voluptatẽ Epicurũsne, an parasitus magis aſſequatur 492.493. eiuſdem deſcriptio ibid.
Vrinæ vſus 706
Vſuras colligere, idem quod ſyllogiſmos cõcludere 123
Vtis Vlyſſes 652
Vulcanum ex Iunone ſine patre natum 86
Vulcanus claudus 11. pulcherrimas duxit vxores, & eæ an ſe inuicẽ æmulentur ibid.
de Vulcano fabulæ tolerandæ 87
Vulgi natura 161
Vulpes coctæ podagrę adhibitæ 695.705.

Y

Υβείσαν & ὕβεις quid 837
ὑγιαίνων 204. teſſera militibus datur 202. ſignificationes 198
ὑπαλάξαν καὶ ἀναλάξαν 837.

Z

ZAmolxides fugitiuus à Thracibus cultus 460
ζυγομαχῶν 831.844.

TERTII TOMI INDICIS FINIS.